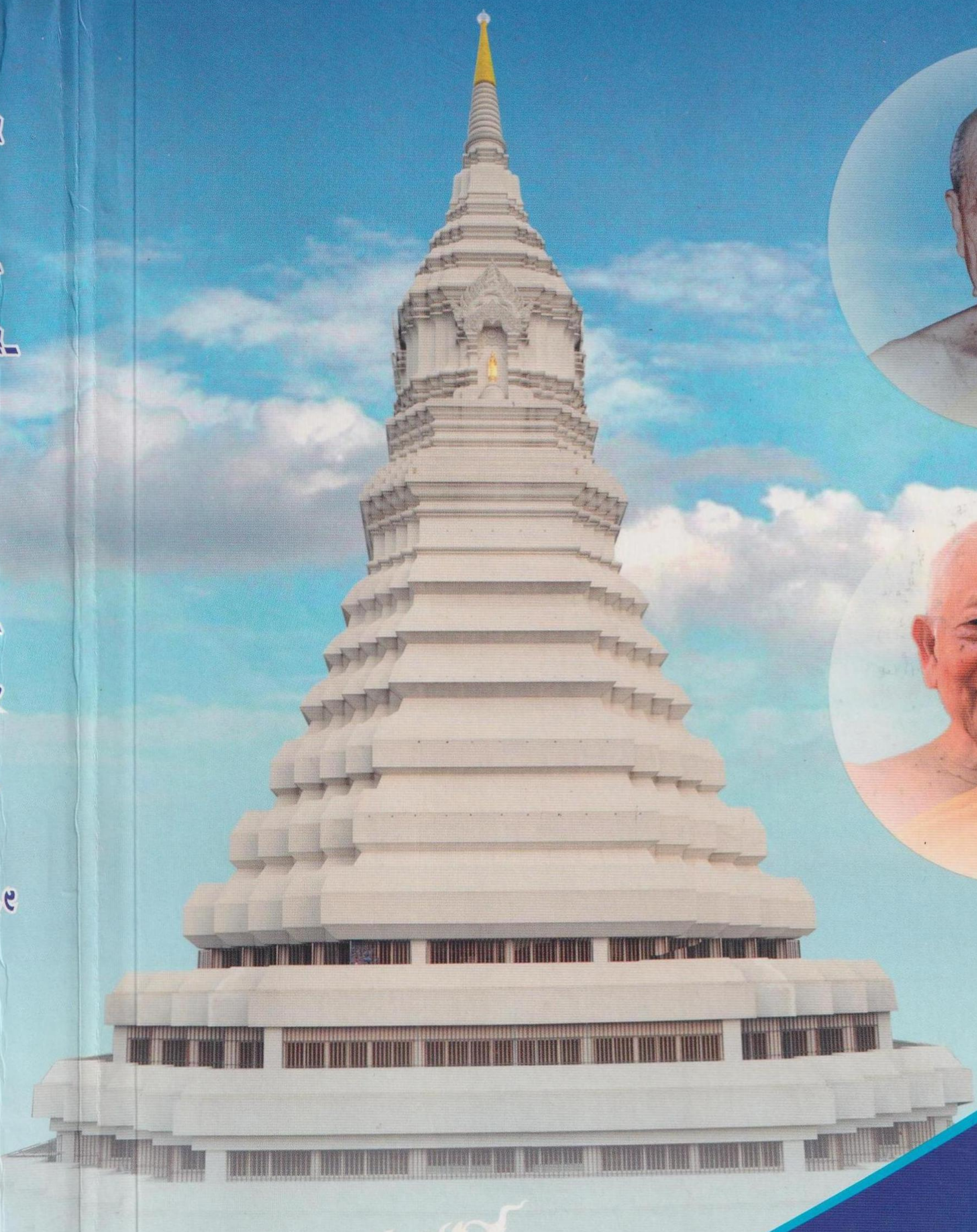
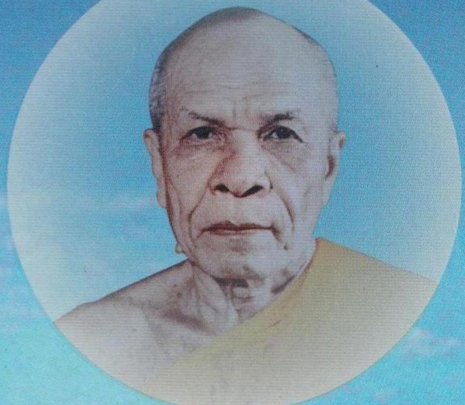

ตรีธาเล่าเรื่อง
หลวงพ่อวัดปากน้ำ
ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ
ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล

อ. ดร.ตรีธา เนียมคำ
พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ

จะดูคนดี
ให้ดูที่มีความกตัญญูกตเวที

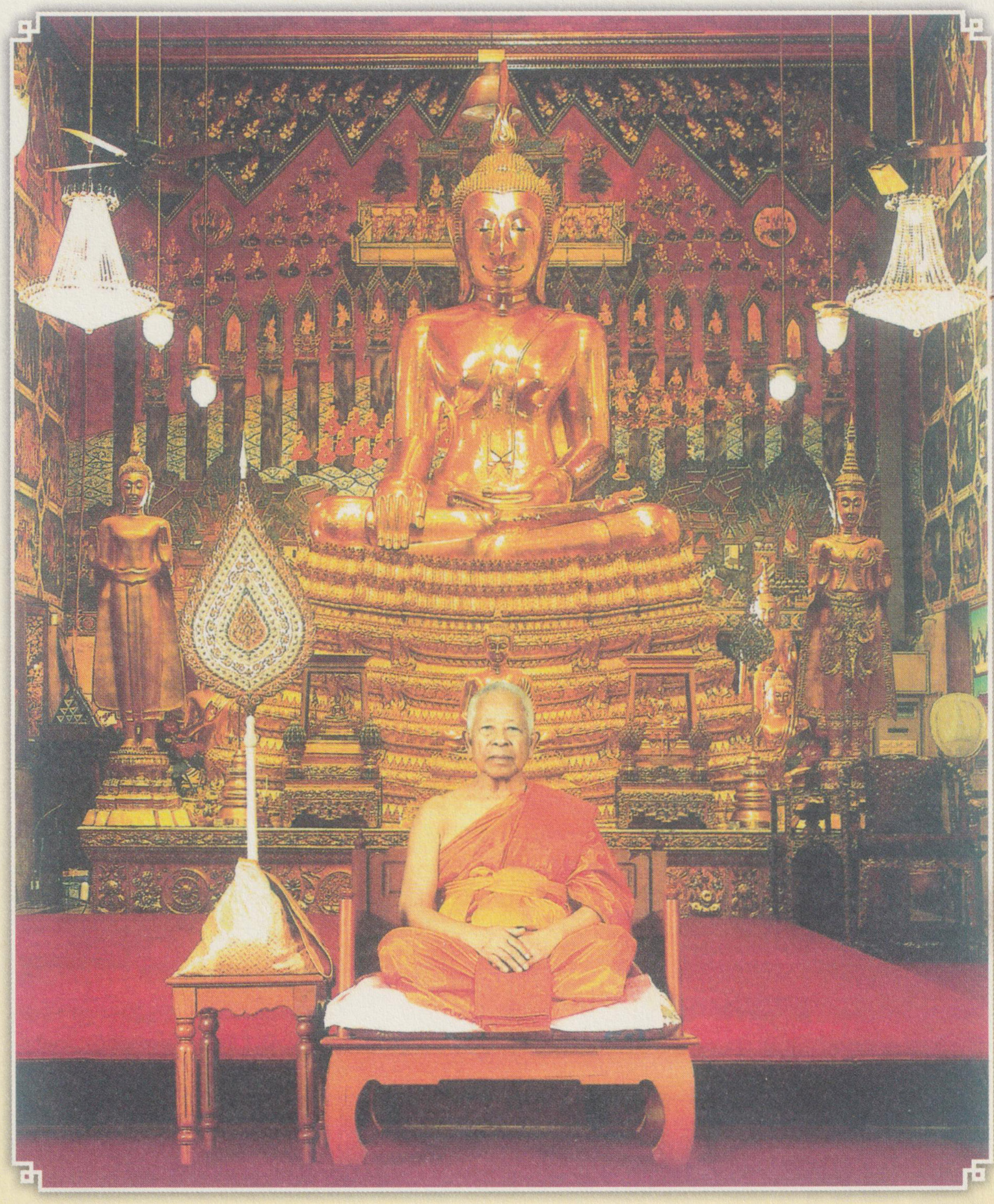
พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์ พระทรงขจัดโรคภัยได้ทุกถิ่น
พระทรงเป็นผู้พิทักษ์รักษ์แผ่นดิน พระทรงพลีชีวินเพื่อชาวไทย
เหล่าปวงข้าฯ สานุศิษย์หลวงพ่อสด น้อมประณตบาทบพิธอดิศัย
ขอถวายกุศลแด่องค์พระทรงชัย บันดาลให้พระชนม์ยืนหมื่นปีเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ ประพันธ์

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง

แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ถึงปัจจุบัน

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.(ส.ศ.ป.)
WAT PAKNAM ALUMNI ASSOCIATION (P.A.A.)
ภาษีเจริญ ธนบุรี

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ

ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล

โดย

ดร.ตรีธา เนียมขำ

พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ

ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล

ISBN	978-616-321-326-6
พิมพ์ครั้งที่ ๗	วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
	จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล
จำนวนพิมพ์	๕,๐๐๐ เล่ม
ผู้เล่า	อ. ดร.ตรีธา เนียมขำ
ผู้เขียน	พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตยรยคุณ
จัดพิมพ์โดย	หจก. อรุณการพิมพ์
	๙๙/๒ ซ.พระศุลี ถนนดินสอ แขวงบวรนิเวศ
	เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
	โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๒-๖๐๓๓-๔ โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๒๑๘๗-๘
เอื้อเฟื้อภาพ	พระปิฎกเมธี (ทองดี ปญฺญาวิชโร ป.ธ.๙)
	ดร.พระมหาวรญฺญู
	พระมหาโชคดี มหาโชติ
	พระมหาพัศพงศ์ มหาวฑฺฒโน

สาส์นจาก
อาจารย์ ดร.ตรีธา เนียมขำ

หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำพิมพ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อแจกแก่ผู้เป็นเจ้าภาพบรรจุพระธรรมขันธ์ ๑๐๐ องค์ ในงานสมโภชอายุ ๑๐๐ ปี ของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำและได้พิมพ์ต่อมาอีก ๕ ครั้ง จัดพิมพ์ไปแล้ว ๒๕,๐๐๐ เล่ม และหมดไปแล้วอย่างรวดเร็ว เพราะส่วนใหญ่จะแจกในงานต่าง ๆ มีผู้สนใจอยากจะให้พิมพ์อีกเรื่อย ๆ แต่ผู้เขียนหนังสือเรื่องนี้ให้ข้าพเจ้าบอกว่า น่าจะพิมพ์เมื่อมีงานสำคัญ ๆ ของวัดปากน้ำ เพื่อจะได้ถวายพระอาคันตุกะที่ไปร่วมงานด้วย

ปฐมเหตุที่ข้าพเจ้าออกหนังสือเรื่องนี้เพราะข้าพเจ้ามาอยู่ในปกครองของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ข้าพเจ้ามีอายุเพียง ๑๓ ปี จนท่านละสังขารไปเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ นานถึง ๒๐ ปี หลวงพ่อได้อุปถัมภ์ค้ำชูข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ ประดุจพ่อที่ให้กำเนิด ข้าพเจ้าได้รับความรัก ความเมตตา วิชา ความรู้ การอบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิด เป็นลูกสาวที่อายุน้อยที่สุด

สิ่งที่ข้าพเจ้าเทิดทูนที่สุดในชีวิต คือพระรัตนตรัย หลวงพ่อวัดปากน้ำ และบิดามารดา หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ต่ออายุมารดาของข้าพเจ้าให้พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงยืนยาวต่อมาอีกถึง ๒๔ ปี ใช่แต่เพียงเท่านี้ แต่ยังทำให้ทั้งสามคนพ่อแม่ลูกได้มีโอกาสพบพระพุทธศาสนา ทำบุญ บริจาคทาน รักษาศีลและเจริญภาวนา ทำให้ข้าพเจ้าได้วิชชาธรรมกาย ตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี หลังจากนั้นก็ได้บวชชี รักษาศีล ๘ อยู่ ๑๓ ปี เมื่อลาจากศีล ๘ แล้วก็รักษาศีล ๕ และอุโบสถศีลเป็นประจำ

พระคุณของหลวงพ่อนั้นมากล้นพ้นประมาณ มีทั้งต่อข้าพเจ้าและพ่อแม่ สืบต่อมาถึงบรรดาหลานเหลนเกือบทุกคน จะใช้เวลาพร่ำพรรณนาตลอดอายุของข้าพเจ้าก็คงไม่หมดสิ้น เพราะสิ่งที่ท่านให้นั้นยิ่งใหญ่นัก ทำให้ภพชาตินี้เป็นภพชาติที่สำคัญที่สุด มีโอกาสได้สร้างบุญบารมีหลายประการเป็นการสร้างผังชีวิตไว้สำหรับภพชาติต่อ ๆ ไปไม่สิ้นสุด

บารมีของหลวงพ่อมิได้ครอบคลุมเฉพาะข้าพเจ้าเพียงคนเดียว แต่ยังแผ่ออกไปกว้างใหญ่ไพศาลทั่วทุกทิศานุทิศ ถึงหลวงพ่อจากไปแล้ว ก็จากไปเฉพาะกายเนื้อ ข้าพเจ้าอยู่ใต้ร่มบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำมา ๗๓ ปีเศษ ได้พบและรู้เห็นทั้งคนหลายประเภทและสิ่งลี้ลับมหัศจรรย์มากมาย จึงอยากให้มีการบันทึกไว้บ้าง อาจจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นหลัง ความระลึกถึงพระคุณท่านของข้าพเจ้าไม่มีวันวาย ต้องการจะตอบแทนพระคุณและประกาศเกียรติคุณงามความดีของท่านให้ปรากฏเท่าที่โอกาสจะทำได้ ข้าพเจ้าจึงต้องการจะออกหนังสือเป็นปฐมในงานสมโภชอายุหลวงพ่อ ๑๐๐ ปี ในวันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗

ตัวข้าพเจ้านั้นชอบอ่านหนังสือ ตอนที่สุขภาพสายตาดีก็อ่านเอง เมื่อสายตาไม่ดีก็ยังอยากอ่านหนังสือตอนนี้ก็ให้น้ำฝนอ่านให้ฟังทุกวัน ดีที่เขาเป็นคนชอบอ่านหนังสือใฝ่รู้ใฝ่เรียน ข้าพเจ้าจึงมีความสุขกับการฟังเขาอ่านหนังสือ แต่เรื่องการเขียนนั้นนอกจากจะมีประสบการณ์น้อย แล้วยังหาเวลาไม่ค่อยได้ เพราะต้องบอกวิชชาธรรมกายในโรงงานทุกวัน ต้องแก้โรค ช่วยเหลือคนที่มีความทุกข์มาขอคำแนะนำปรึกษา เหมือนที่หลวงพ่อเคยทำให้เห็น ในวันหยุดก็ต้องสอนปฏิบัติธรรมบนหอเจริญวิปัสสนาฯ แล้วข้าพเจ้าจะเอา

เวลาที่ไหน ข้าพเจ้าจึงมองหาผู้ช่วย ถ้าเป็นคนที่เคยรู้จักหลวงพ่อ แล้วสามารถมาอยู่ใกล้ชิดข้าพเจ้าพูดคุยกันได้ตลอดเวลาก็จะดีที่สุด

จนกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ผ่านพ้นไป เหลือเวลาอีก ๒ เดือนก็จะถึงงานสมโภชหลวงพ่อแล้ว ข้าพเจ้าก็ยังหาคนช่วยเขียนหนังสือเรื่องหลวงพ่อไม่ได้ ให้อัดอั้นตันอกยิ่งนักเกรงจะไม่มีหนังสือของข้าพเจ้าออกในงานนี้ แล้ววันหนึ่งข้าพเจ้าก็ถอนใจ รำพึงขึ้นมาว่ากลุ้มใจจริง อยากจะได้คนช่วยเขียนหนังสือ พันตรีหญิง ทัศนศรี (ยศขณะนั้น) ถามข้าพเจ้าว่า คุณน้าจะเขียนหนังสืออะไร ข้าพเจ้าก็เล่าให้เธอฟัง เธอรับอาสาจะเขียนให้ ข้าพเจ้าก็ถามเธอว่า มีเวลาหรือ เธอตอบว่าตอนนี้ไม่ต้องไปทำงาน อยู่ระหว่างลาเขียนวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาโท จะต้องเขียนให้เสร็จกลับไปทำงานในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ จะรีบเขียนหนังสือหลวงพ่อให้เสร็จก่อนแล้วจึงจะเขียนวิทยานิพนธ์ ถ้าวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จก็กลับไปทำงานไปด้วย เขียนไปด้วยก็ได้

ข้าพเจ้าฟังแล้วก็ถอนใจด้วยความโล่งอกที่ในที่สุดก็ได้คนเขียนหนังสือหลวงพ่อที่มีคุณสมบัติตามที่ข้าพเจ้าต้องการ เพราะพันตรีหญิง ทัศนศรีคนนี้ ข้าพเจ้ารู้จักดี เห็นวิ่งเล่นอยู่ในวัดมาตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ อายุยังไม่ถึง ๑๐ ขวบ มาอยู่กับคุณยายซึ่งได้วิชาธรรมกาย และเข้าทำวิชาในโรงงานด้วย ชื่อมณี ศรีธรรมรักษ์ ข้าพเจ้าเรียกคุณยายของเธอว่าคุณน้า เรียกแม่ของเธอว่าพี่ คุณยายเรียกชื่อเธอว่าแป๋ว ข้าพเจ้าก็เรียกว่าแป๋ว ๆ มาตั้งแต่เธอตัวเล็ก ๆ เพิ่งจะรู้จักชื่อจริง ๆ ก็เมื่อสัก ๒ ปีมานี้เอง ส่วนตัวเธอเรียกข้าพเจ้าว่าคุณน้าเช่นกัน แล้วเธอก็มีความรู้ เป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนเตรียมทหารด้วย ตอนนั้นโรงเรียนเตรียมทหารยังตั้งอยู่ที่สวนลุมพินี กรุงเทพฯ

การเขียนหนังสือในปีนั้น ค่อนข้างจะโกลาหลอยู่สักหน่อย แต่ก็สนุก ข้าพเจ้าต้องหาที่ที่เงียบสงบ ไม่มีคนรบกวน เพราะถ้าเขียนที่บ้านในวัดปากน้ำ จะต้องไม่เสร็จแน่ เดี๋ยวคนนี้ไป คนโน้นมา ตั้งแต่เช้ามืดจนดึกดื่น เรื่องจะต้องไม่ปะติดปะต่อ จึงต้องการหลบแขกไปเล่าเรื่องหลวงพ่อให้ผู้เขียนได้บันทึกเรื่องถึงพุทธมณฑล ข้าพเจ้าได้ไปขอยืมชั้นล่างอาคารอาคันตุกะอันมีลมพัดเย็นสบายดีเป็นที่ทำงาน ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากท่านผู้อำนวยการพุทธมณฑลและข้าราชการในยุคนั้น นอกจากข้าพเจ้ากับพันตรีหญิง ทัศนศรีแล้ว ยังนิมนต์พระมหาสุชาติ ธมฺมรตโน ป.ธ. ๙ ไปเป็นที่ปรึกษาด้านภาษาบาลีด้วย เพราะท่านเก่งมากสอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค ตั้งแต่เป็นสามเณร ได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้อุปสมบทเป็นนาคหลวงด้วย (ปัจจุบันท่านมีสมณศักดิ์เป็นพระพรหมโมลี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำและเจ้าคณะภาค ๗)

พอเสร็จอาหารเช้าที่วัดปากน้ำ คุณวันทนา บุญมากก็จะเตรียมอาหารคาว หวาน ผลไม้ เครื่องดื่มใส่กระเช้าเบ้อเริ่ม ราวกับไปปิคนิค ให้สามารถรับประทานได้ถึงเย็น แต่ก็ปรากฏว่าผู้ที่สนิทสนมบางคนที่รู้ว่าข้าพเจ้าหลบไปอยู่ที่พุทธมณฑลก็ตามไป ส่งเสบียงเลี้ยงดูกันยกใหญ่ จนแทบไม่มีเวลาเขียนหนังสือ ทุกคนเสนอตัวขอมีส่วนร่วมกันคนละอย่างสองอย่าง มีทั้งที่มาช่วยพิมพ์ดีด (ในยุคนั้นไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์) ช่วยขับรถ ให้ขอยืมรถตู้ ฯลฯ (มีรายนามอยู่ในคำนำการพิมพ์ครั้งที่ ๑) เป็นช่วงเวลาแห่งความสุขช่วงหนึ่งในชีวิตของข้าพเจ้า เพราะได้เปลี่ยนสถานที่พักผ่อน ได้ไปอยู่ในที่มีอากาศดี โปร่งโล่งสบาย ธรรมชาติสวยงาม ได้พูดคุยเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้คนที่เคยอยู่วัดปากน้ำมาก่อน รู้จักและเคยเห็นหลวงพ่อด้วย พูดให้เขาฟัง ให้เขารู้ก็ยิ่งสนุก ข้าพเจ้ามีความสุขทุกครั้งที่ได้พูดถึงหลวงพ่อ และยิ่งเป็นการพูดอย่างมีจุดมุ่งหมายก็ยิ่งมีกำลังใจจะเล่า

ข้าพเจ้าอยากให้ท่านผู้อ่านที่เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ ได้ปฏิบัติธรรมกันทุกคน ผู้ที่ปฏิบัติแล้วแต่ยังไม่ถึงวิชชาธรรมกาย ขอให้ตั้งความเพียร ทำอย่างจริงจัง ตามที่หลวงพ่อสอน ลองคิดดูว่า วันหนึ่งมี ๒๔ ชั่วโมง ถึงท่านจะปฏิบัติธรรมทุกวัน วันละ ๑ ชั่วโมง ก็ยังเรียกว่าน้อยมาก เพราะเวลาผ่านไปรวดเร็วนัก เร็วยิ่ง ๆ ขึ้นทุกวัน โอกาสที่จะได้บำเพ็ญเพียรก็น้อยลงทุกที ชีวิตนี้น้อยนิด เปรียบเหมือนน้ำเพียงหนึ่งหยด ถ้าเทียบกับห้วงมหรรณพอันกว้างใหญ่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด แถมยังต้องผจญกับมารที่จะมาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่รู้เท่าทันและไม่รู้เท่าทัน

ขอให้ทุกท่านที่ศรัทธาเลื่อมใสหลวงพ่อวัดปากน้ำหมั่นทำตามที่หลวงพ่อสอนแนะนำ คือต้องปฏิบัติธรรมตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ให้เอาใจไปจรดที่ดวงบุญที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ไว้เสมอ ตรึกนึกถึงแต่คำว่า สัมมาอะระหัง จิตไม่ไหลไปตามกระแสโลก ใครเขาจะเป็นอย่างไรก็ช่างเขา ถ้าเผลอไผลไปบ้างก็ต้องรีบดึงจิตกลับมา เรียกว่า ต้องมีสติตลอดเวลา ไม่มีใครสามารถช่วยเราให้ไปนิพพานได้ เราต้องทำเอง ถึงจะได้ไป หลวงพ่อนั้นท่านเป็นคนจริง และชอบคนจริง ถ้าใครจริงกับท่าน ท่านก็จริงกับคนนั้น ทำให้จริงจังให้ถึงที่สุดแล้วท่านจะได้พบความมหัศจรรย์ของวิชชาธรรมกายและหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วยตัวเอง

ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่างพลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ ผู้เขียนเรื่องนี้ที่ได้รับรางวัลใหญ่จากหลวงพ่อมาแล้ว ตั้งแต่สมัยเธอมียศเป็นพันตรี เวลาเธอมาไหว้ กราบข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็มักจะให้พรเธอทุกครั้งว่า ขอให้ได้เป็นนายพลนะหลานนะ เพราะอยากเห็นผู้หญิงเป็นนายพล แต่แทนที่เธอจะน้อมรับคำพรอย่างดุษณีภาพ เธอกลับแย้งว่า เป็นไม่ได้หรอกค่ะ มีระเบียบไว้ว่า ให้ทหารหญิงเป็นได้ถึงพันเอกพิเศษ เป็นนายพลไม่ได้ ข้าพเจ้าก็รับฟัง แต่ก็ไม่ล้มเลิกความคิด ยังคงยืนยันให้พรอย่างนั้นทุกครั้ง เพราะข้าพเจ้าได้มองเห็นผังชีวิต

ของเธอแล้ว แม้ว่าจะยังไม่ใสแจ๋ว แต่วิชชาของหลวงพ่อก็สามารถกลั่นธาตุธรรมให้ใสได้ ถ้าเจ้าของผังชีวิตร่วมมือด้วย ก็จะรวดเร็วขึ้น แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ได้บอกเธอ ยังไม่ถึงเวลาที่จะพูด พูดไปนอกจากจะไม่เกิดประโยชน์ อาจจะเกิดโทษก็ได้

ข้าพเจ้าจึงติดตามข่าวการแต่งตั้งผู้หญิงเป็นนายพลอยู่เสมอ เมื่อมีการแต่งตั้งนายพลหญิงปีแรก ข้าพเจ้าดีใจมากถึงกับอุทานขึ้นมาดัง ๆ ว่า แป๋วได้แน่นอน จนคนที่ได้ยินประหลาดใจ ถามว่า ได้อะไร เพราะหลานของเรามีทั้งความรู้ ความสามารถ จะได้มีโอกาสเป็นเสียที คราวนี้เวลาข้าพเจ้าให้พรเธอว่าขอให้ได้เป็นนายพลหญิงเร็ว ๆ เธอกลับตอบว่า คุณน้าอย่าคิดมาก คงไม่ได้เป็นหรอกค่ะ เพราะมีทหารหญิงเยอะมาก ชาตินี้คิวคงไม่ถึงแน่ แล้วก็ไม่ได้เป็นที่รู้จักของผู้บังคับบัญชาระดับสูงด้วย คงไม่ได้หรอก ได้พันเอกพิเศษก็ดีแล้วค่ะ

ข้าพเจ้าก็บอกเธอให้ดูตัวอย่าง พันเอก ม้วน คชวงษ์ชิ ตอนนั้นก็ไม่มีอัตราเหมือนกัน คนรอคิวก็หลายคน หลวงพ่อยังให้ผู้ที่เข้าทำวิชชาในโรงงานช่วยกันทำวิชชาจนเหงื่อตกไปตามกัน ในที่สุดก็ได้เป็นพันเอก ยังทำได้สำเร็จมาแล้ว (มีรายละเอียดอยู่ในเรื่องอานุภาพวิชชาธรรมกาย) เธอก็บอกว่า เป็นนายพลหญิงนี้ยากยิ่งกว่าพันโทม้วนได้เป็นพันเอก คนก็เยอะกว่า ตอนนี้โรงเรียนเตรียมทหารย้ายไปอยู่ที่จังหวัดนครนายก ยิ่งไกลออกไปอีก ไม่เป็นที่รู้จักของผู้บังคับบัญชา ข้าพเจ้ารู้ดีว่าเธอไม่ได้สนใจ ไม่มีความทะเยอทะยานอยากเป็นนายพลหญิง แต่เมื่อยังอยู่ในมนุษยโลก ยังไม่ได้บรรลุอรหันต์ ยิ่งทำงานในแวดวงของผู้มียศ ก็ต้องมียศให้เป็นที่เชิดหน้าชูตา เป็นศรีสง่าแก่ตัวเองและวงศ์ตระกูล จึงบอกเธอไปว่า ขออย่ามาทำลายพระเจดีย์ทรายที่น้าเพียรพยายามก่อขึ้นมา ขออย่าพูดว่าไม่ได้ เป็นการปฏิเสธปิดกั้นสิ่งดี ๆ ที่จะเข้ามาในชีวิต ทำให้ผังชีวิตลบเลือน หลวงพ่อบอกแล้วว่า นึกเป็น นึกถูก นึกดี นึกได้ทุกที ไม่เชื่อบารมีหลวงพ่องั้นหรือ

ตอนหลังเธอมาบอกว่า ถ้าลาออกก่อนเกษียณอายุก็ได้เป็นนายพลหญิงเหมือนกัน เขาจะเพิ่มยศให้หนึ่งชั้น เพราะเธอเป็นพันเอกพิเศษ ในตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาภาษาไทยและรองผู้อำนวยการส่วนการศึกษา โรงเรียนเตรียมทหารมาเกือบ ๑๐ ปีแล้ว ข้าพเจ้าก็บอกไปว่า ไม่ต้องลาออกหรอก ได้เป็นนายพลแน่นอน เพราะได้เห็นผังชีวิตของเธอแล้ว และได้ขอบารมีหลวงพ่อ ช่วยกลั่นให้ใสขึ้นมาเป็นเวลานานนับสิบปี โดยเธอไม่รู้เรื่อง แต่ข้าพเจ้าอยากสนับสนุนและตั้งผังให้เธอไว้ถึงอนาคต และเธอก็ยึดมั่นหลวงพ่อมาตั้งแต่เด็ก ช่วยงานของวัดปากน้ำและของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำในตำแหน่งเลขาธิการอย่างเต็มที่มาตลอดเวลา เธอจะต้องได้เป็นพลตรีหญิงโดยไม่ต้องลาออกก่อนเกษียณอายุอย่างแน่นอน

แล้วก็เป็นความจริง เมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เธอเป็นพลตรีหญิง ในตำแหน่งผู้ชำนาญการกรมเสมียนตรา กระทรวงกลาโหม ยังคงทำงานต่อไปโดยไม่ต้องลาออกก่อนเกษียณอายุ ได้รับการปรับเงินเดือน ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นพลตรี อานุภาพวิชชาธรรมกายและบารมีของหลวงพ่อยังศักดิ์สิทธิ์อยู่ แม้หลวงพ่อได้มรณภาพไปแล้ว ท่านก็ยังสนับสนุนส่งเสริมดูแลลูกหลาน จัดสรรสิ่งที่ดีงามให้ตามความเหมาะสมแก่ฐานบุคคล

เมื่อท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ มีดำริจะสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล ในวันที่ ๒๒ - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่พระคุณท่านอำนวยการสร้างเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พลตรีหญิง ทัศนศรีได้บอกข้าพเจ้าว่าจะพิมพ์หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ แจกในงานนี้ด้วย จะปรับปรุงเรื่องและรูปเล่มให้สมบูรณ์ขึ้น ข้าพเจ้าจะเพิ่มเติมอะไรหรือไม่ น่าเสียดายมากที่สังขารของข้าพเจ้าไม่อำนวยเสียแล้ว อายุถึง ๘๖ ปี ๙ เดือนแล้ว สมองและความจำก็เสื่อมไปตามอายุ ไม่มีกำลังวังชาจะพัฒนาอะไรอีกแล้ว ขอเป็นกำลังเสริมอยู่เบื้องหลัง จึงได้มอบให้พลตรีหญิง ทัศนศรีเขียนไปได้เต็มที่ตามแต่จะเห็นเหมาะสม เพราะรู้ดีว่าไว้ใจได้ เธอรู้ดีว่าหลวงพ่อเป็นใคร ข้าพเจ้าเป็นใคร เพราะเธอเป็นหลานคนเดียวที่ใกล้ชิดคุณยายที่ได้วิชชาธรรมกาย

แต่เธอก็มักจะมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟังอยู่เสมอว่า เขียนเพิ่มเติมอะไรไปบ้าง เรื่องที่เธอเขียนเพิ่มเติมนั้นถูกต้องแน่นอน เพราะมีหลักฐานปรากฏอยู่ในประวัติของหลวงพ่อและในพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อทั้งสิ้น ส่วนเรื่องอันเป็นความมหัศจรรย์ของหลวงพ่อของวิชชาธรรมกายและของข้าพเจ้านั้น แม้จะเป็นเรื่องจริง ๆ ก็ขอร้องให้เธอเบา ๆ หน่อย โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าให้เขียนน้อยที่สุด เพราะถ้าเปรียบกับหลวงพ่อแล้ว ข้าพเจ้าเหมือนหิ่งห้อย หลวงพ่อเหมือนแสงอาทิตย์

หนังสือเรื่องนี้จึงมีชื่อว่า ตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล ข้าพเจ้าขอขอบคุณและอนุโมทนากับพลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ และผู้บริจาคทรัพย์ร่วมพิมพ์หนังสือเรื่องนี้แจกเป็นธรรมบรรณาการในงาน สมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล ในวันที่ ๒๒ - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

บุญกุศลทั้งหมดที่ข้าพเจ้าได้สั่งสมอบรมมา ขอน้อมอุทิศถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา มีพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นต้น เป็นประธาน ขออุทิศให้บุรพชนต้นตระกูล บรรพบุรุษทุกคน คุณพ่อ ดวงคุณแม่พุ่ม เนียมขำ ครู อาจารย์ ผู้มีอุปการคุณ สัมพันธชน บริวารชนทั้งหมด

ขออาราธนาอำนาจบุญ บารมี รัศมี กำลังฤทธิ์ อำนาจสิทธิ สิทธิเฉียบขาดขององค์ต้นธาตุ ต้นธรรมและพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ จงคุ้มครองอภิบาลรักษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศ์ทุกพระองค์ ขอให้ทุกพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน และขอน้อมถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ พระเถระทุกรูป รวมทั้งสามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ และลูกหลานวงศ์วานว่านเครือสัมพันธชน บริวารชน และผู้อ่านทุกท่านให้ประสบความสุข มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางโลกและทางธรรม เข้าถึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกท่านทุกคน เทอญ

(นางสาวตรีธา เนียมขำ)
นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

คำชี้แจงจากผู้เขียน

ชีวิตที่ผ่านจากปฐมวัยเข้าสู่ปัจฉิมวัย ผ่านการทำงานเป็นครูสอนนักเรียนหญิงวัยรุ่นอยู่ ๑ ปี ๖ เดือน รับราชการเป็นครูทหาร ๓๗ ปี เป็นทั้งครูสอนและผู้บริหาร มีนักเรียนที่เคยสอนเขาตั้งแต่พวกเขาเป็นนักเรียนเตรียมทหาร บัดนี้เป็นนายพลกันหลายร้อยคน เป็นพลเอก พลเรือเอกก็มีแล้วหลายคน ก็ไม่ทำให้รู้สึกว่าตัวเองภาคภูมิใจ เพียงแต่รู้สึกยินดีกับพวกเขาที่มีความเจริญรุ่งเรืองในอาชีพการงาน ครูย่อมหวังจะเห็นลูกศิษย์เจริญรุ่งเรืองเป็นนายพลกันทุกคน ประเทศชาติจึงจะเจริญ หากจะพิจารณาห้วงเวลาที่ผ่านไปว่า มีงานใดที่เป็นความภาคภูมิใจของชีวิต เป็นงานที่ทำให้รู้สึกว่า ปลาบปลื้มพอใจที่มีโอกาสทำงานชิ้นนี้ น่าเสียดายถ้าปล่อยให้โอกาสนี้ผ่านไป พิจารณาแล้วพบว่างานที่คิดถึงทีไร ใจก็ชุ่มชื่นเบิกบานทุกทีมี ๓ ชิ้น

ชิ้นที่ ๑ คือเขียนหนังสือเรื่องตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗

เป็นงานชิ้นแรกในชีวิต การเขียนอัตชีวประวัติของบุคคลที่ไม่ธรรมดา มีศีล มีธรรม มีผู้คนเคารพนับถือมากมาย เป็นงานที่ละเอียดอ่อน เป็นเรื่องที่ต้องระวัง แต่ผู้เขียนก็ไม่รู้สึกหนักอกหนักใจแต่อย่างใด เพียงแต่เกิดความรู้สึกอยากช่วยแบ่งเบาภาระของบุคคลซึ่งเป็นที่เคารพรัก คือคุณน้าตรีธา ในตอนนั้นได้ยินท่านรำพึงแบบไม่สู้จะสบายใจนักว่า งานฉลองชนมายุของหลวงพ่อครบ ๑๐๐ ปี ในเดือนพฤศจิกายนนี้ น้าอยากจะพิมพ์หนังสือสักเล่ม เป็นเรื่องเกี่ยวกับหลวงพ่อที่น้าพบเห็นได้ยินได้ฟังด้วยตัวเอง แต่ยังไม่รู้จะได้ใครมาช่วยเขียน น้าเองก็ไม่ค่อยมีเวลา ผู้เขียนได้ยินแล้วก็คิดว่า ไม่น่าจะยากอะไร เพียงแต่ฟังท่านเล่าแล้วก็มาเรียบเรียง จึงตอบไปทันทีว่าแป๋วช่วยเขียนให้ค่ะ ตอบแบบไม่ได้ใช้เวลาคิดพิจารณาเลยว่างานเขียนวิทยานิพนธ์ของตัวเองก็ยังไปไม่ถึงไหน คุณน้าตรีธาท่านก็ดีใจจนเห็นได้ชัด ท่านบอกว่าโล่งอก แป๋วเอ๋ย แป๋วมาช่วยน้าได้ทันเวลาพอดี

หลังจากนั้นคุณน้ากับคุณหลานก็มานั่งคุยกันว่าจะเขียนอย่างไร ผู้เขียนก็คิดว่าฟัง ๆ คุณน้าท่านเล่าไป เราก็จดบันทึกไว้ แล้วก็กลับไปเรียบเรียงที่บ้าน อีกสัปดาห์หนึ่งก็นำไปอ่านให้ท่านฟังที่วัดปากน้ำ แต่ท่านบอกว่าเราเขียนที่ในบ้านนี้ไม่ได้หรอก (บ้านหลังเดิมชื่อบ้านมงคลเทพประทาน ปลูกอยู่บนที่ ๆ เป็นบ้านเลขที่ ๕ ที่ อ.ตรีธาท่านอยู่ในปัจจุบัน) เดี๋ยวคนนี้มา คนนั้นมาไม่ขาดสาย เรื่องของเราก็จะขาดตอน มีคนขัดจังหวะอยู่ตลอดเวลา ปีหนึ่งก็ไม่เสร็จ น้าว่าจะไปเขียนที่พุทธมณฑล จะขอยืมอาคารที่พักอาคันตุกะจาก ผอ.มานะและ อ.คูณ เราก็ออกเดินทางจากวัดปากน้ำกันแต่เช้า เย็นก็กลับ แป๋วลางานไปกับน้าทุกวันได้ไหม ผู้เขียนก็ถามท่านว่าใช้เวลานานเท่าไร ท่านก็บอกว่าจนกว่าหนังสือจะเสร็จเรียบร้อย แป๋วจะต้องดูแลการจัดพิมพ์ให้น้าด้วย เรื่องโรงพิมพ์ น้าจะถามคุณสมศรี เจ้าของนิตยสารสกุลไทยว่าจะพิมพ์ให้ได้ไหม ถ้าเขาไม่ว่างก็จะให้เขาแนะนำโรงพิมพ์ให้

ผู้เขียนฟังแล้วพูดไม่ออกบอกไม่ถูกเลยว่า คุณน้าเจ้าขาแล้วหลานจะลางานนาน ๆ ได้อย่างไรล่ะคะ ตอนนี้ก็เพิ่งเรียนปริญญาโทจบเฉพาะคอร์สที่เรียนในห้องเรียน ลางานไปเรียนปริญญาโท ๒ ปีแล้ว ตอนนี้ก็อยู่ในระหว่างลาเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ ยังเขียนไปไม่ได้ถึงไหนเลย เดือนตุลาคมนี้ก็จะต้องกลับไปทำงานแล้ว คงจะลาต่อไม่ได้อีกแล้ว แล้วยังต้องค้นคว้าหาข้อมูลทำวิทยานิพนธ์อีก เรื่องจะบอกคืนงานนั้นไม่ทำแน่นอน

ผู้เขียนไปนอนคิดหาวิธีการที่จะปลีกเวลาไปช่วย อ.ตรีธาเขียนหนังสือ ในที่สุดก็หาทางออกพบ เป็นทางง่าย ๆ คือระงับการเขียนวิทยานิพนธ์ไว้ก่อน ทางมหาวิทยาลัยยังให้เวลาอีก ๑ ปี ๖ เดือน แต่มีปัญหาอยู่ที่หน่วยงานว่ารับทุนของเตรียมทหารไปเรียน โดยไม่ต้องทำงานด้วย เมื่อยังเรียนไม่จบก็อาจจะไม่ได้ขั้นเงินเดือนขึ้น ก็ไม่เป็นไร เมื่อส่งวิทยานิพนธ์เสร็จเรียบร้อย รอจนสภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้จบปริญญาโท จึงจะได้รับเงินเดือนขึ้นย้อนหลัง เมื่อคิดได้ ผู้เขียนก็ไม่ติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาและเพื่อนฝูงเลย ปล่อยให้อาจารย์ที่ปรึกษาควานหาตัวให้ควั่ก บ้านก็ไม่อยู่ ที่ทำงานก็ไม่อยู่ ยุคนั้นไม่มีโทรศัพท์มือถือใช้ด้วย

แล้วมหกรรมตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำก็เริ่มขึ้น สิ่งแรกคือหายานพาหนะและคนขับรถ ตอนนั้นคุณน้าตรีธายังไม่มีรถส่วนตัว (หลวงพ่อยังไม่จัดหาให้) แต่ก็ไม่มีปัญหาอะไร มีผู้เอื้อเฟื้อหลายคน ถ้าเป็นรถตู้ คุณละเอียด ตินตมุสิก เจ้าของและผู้อำนวยการโรงเรียนเทคนิคศรีวัฒนา คุณขจิต คุณจันทวดี มหาคุณขจรเดช ก็จะส่งไปให้ใช้ ได้คุณณพร (แอ๋น) นุตเกษมอาสาไปขับให้ ถ้าเป็นรถเก๋ง ก็เป็นของคุณกนกพร อดิศราลักษณ์ บางครั้งก็ขับให้เองด้วย (ถึงแก่กรรมแล้ว)

อ.ตรีธาท่านเป็นเจ้าของความคิดนี้ ท่านจึงมีจินตนาการอย่างทะลุปรุโปร่ง ได้นิมนต์พระมหาสุชาติ ธมฺมรตโน ป.ธ. ๙ (ปัจจุบันเป็นพระพรหมโมลี) ไปเป็นที่ปรึกษาด้วย ตอนเช้าคณะทำงานก็ออกเดินทางกันประกอบด้วย อ.ตรีธา เนียมขำเป็นแม่กองใหญ่ พระมหาสุชาติ ผู้เขียน คุณวันทนา บุญมาก บางวันก็จะมี ร.อ.หญิง ศันสนีย์ ธีรธำรง (คุณจุ๊) ปัจจุบันเป็นพลตรีหญิงหรือคุณวลี คุณารัตน์พานิช ไปช่วยพิมพ์ต้นฉบับด้วย (ยุคนั้นยังไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้) กลับวัดปากน้ำก็เย็นค่ำ ผู้เขียนก็ค้างอยู่ที่วัดปากน้ำกับคุณจุ๊ ได้ป้าใหญ่แม่ชีธัญญาณีจัดที่พักให้ที่ชั้นบนของโรงครัว

การหลีกลี้หนีญาติธรรมไม่ให้ไปรบกวนเวลาเขียนหนังสือ โดยทำอย่างนุ่มนวลคือไม่บอกใคร หนีไปเขียนหนังสือที่พุทธมณฑล (ซึ่งไกลแสนไกลในสมัยนั้น) ไม่เป็นผลสำเร็จเท่าไรนัก เพราะท่านเหล่านั้นเมื่อไปหาคุณน้าตรีธาที่วัดปากน้ำไม่พบ ก็ทราบจากคนที่บ้านว่า ท่านไปเขียนหนังสือที่พุทธมณฑล ก็ตามไปเยี่ยมกัน ระยะทางไม่เป็นอุปสรรค ยิ่งรู้ว่าไปเขียนหนังสือหลวงพ่อ มีพระมหาสุชาติไปด้วยก็ยิ่งพอใจจะได้ทำบุญ ขอเป็นกองสนับสนุนนำอาหาร ขนมส้มสูกลูกไม้ไปฝากกันคนละมาก ๆ บางคนก็ไปทุกวัน บางคนก็ ๒ - ๓ วันไปทีถึงไม่ได้ไปด้วยตนเองก็จัดส่งอาหารไปให้เกือบทุกวัน รวมกับอาหารที่คุณวันทนา บุญมากแม่ชีปัทมา วงษ์สุนทรเตรียมไปให้ทุกวัน ก็มากมายล้นเหลือราวกับจะนำไปเลี้ยงเจ้าหน้าที่พุทธมณฑลทั้งกอง

ถึงจะไปเขียนหนังสือทุกวัน แต่ผู้เขียนรู้สึกว่าไม่ค่อยได้งานสักเท่าไร เหมือนไปปิคนิค มีแขกไปเยี่ยมเยือนกันไม่ขาดสาย เขียนหนังสือไปได้หน่อยหนึ่ง อ.ตรีธาท่านก็เรียกรับประทานขนม ผลไม้ พอ อ.ตรีธาท่านพักนอนกลางวัน ผู้เขียนก็ง่วงตามบ้าง ตอนแรก ๆ ก็นอนคิดว่าจะเขียนอะไรเพิ่มเติมจากที่ อ.ตรีธาท่านเล่าให้ฟัง คิดไปนาน ๆ เข้าลมเย็นสบายท้องอิ่มด้วยของอร่อยก็หลับ ตื่นขึ้นมาก็เขียนต่อ กินต่อ

อ.ตรีธาท่านมีกลเม็ดสอนผู้เขียนให้อาราธนาบารมีหลวงพ่อเข้าไปสอดในความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ ก่อนที่จะลงมือเขียน ผู้เขียนก็ใช้วิธีนี้กับงานทุกชิ้นเสมอมา แม้แต่เวลาเขียนวิทยานิพนธ์หรืองานอื่น ๆ ประสบความสำเร็จทุกครั้ง บางครั้งเจอทางตันนึกถึงหลวงพ่อเรื่อยไป เดี๋ยวท่านก็ช่วยหาทางออกให้ การได้ไปอยู่ใกล้ชิดกับนักปราชญ์และสัตบุรุษเช่นอ.ตรีธากับพระมหาสุชาติ ทำให้ได้รู้จักหลวงพ่อ รู้และเข้าใจเรื่องธรรมะมากขึ้นเยอะ ก่อนหน้านี้ก็เป็นเสมือนทัพพีไม่รู้รสแกง ทั้ง ๒ ท่านนี้มีความเปรื่องปราดกันคนละด้าน ท่านมหาสุชาติเปรื่องด้านวิชาการ บาลี ถูกต้องแม่นยำรวดเร็วด้วย คว้าจากท่านแล้วไปอ่านรายละเอียดเพิ่มเติม ตามที่ท่านบอก ส่วน อ.ตรีธาท่านเป็นเลิศด้านปฏิบัติธรรม ๒ ท่านนี้จึงสอดคล้องประสมประสานกันเป็นธรรมะอันไพเราะเพราะพริ้ง

ทำเช่นนี้ไปได้กว่าเดือน อ.ตรีธาท่านก็ต้องกลับวัด เพื่อไปเตรียมงานบรรจุพระธรรมขันธ์ใส่กรุ ท่านจัดหาสถานที่ให้ผู้เขียนใช้เป็นที่เขียนหนังสือ คือที่หอเจริญวิปัสสนาฯ ชั้นล่าง ซึ่งสภาพของหอเจริญวิปัสสนาฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ใหญ่โตกว้างขวาง ต่างกับปัจจุบันโดยสิ้นเชิงที่เล็กและแคบนิดเดียว เป็นที่สำหรับนั่งเจริญภาวนาอย่างเดียว ชั้นล่างเป็นที่โล่ง ๆ ไม่มีการรับเงินบริจาคใด ๆ ทั้งสิ้น การรับบริจาคจะมีเพียงที่สำนักงานประชาสัมพันธ์และที่บ้าน อ.ตรีธา โดยคุณวันทนาเป็นผู้รับเพียงคนเดียว กิจกรรมของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ซึ่งมี อ.ตรีธาเป็นนายกฯ ยังมีไม่มากมาย เป็นกิจกรรมเฉพาะกาล เช่นงานถวายผ้ากฐินพระราชทาน ทอดผ้าป่า ถวายผ้าอาบน้ำฝน ถวายผ้าบังสุกุล เมื่อหมดงานแล้วก็แล้วกัน ไม่ต้องรับบริจาคกันทุกวัน คุณวลีก็ยังทำงานยังไม่ไปอยู่ที่วัด ยังไม่ต้องรับจัดไทยธรรมข้าวของก็พอมีบ้าง ไม่มาก ผู้เขียนจึงพอมีมุมเขียนหนังสือ แต่ก็ใช้เวลาเขียนตอนกลางคืนเป็นหลัก บางคืนเขียนจนดึก เพราะกลัวหนังสือไม่เสร็จ ก็ต้องเดินกลับไปนอนที่บ้าน อ.ตรีธาคนเดียว ในบรรยากาศที่มืดสนิท เงียบ วังเวงน่ากลัวมาก สภาพของวัดไม่ใช่ที่เห็นและเป็นอยู่เหมือนปัจจุบัน

พอผู้เขียนเดินออกไปจากหอฯ ก็จะมีฝูงสุนัขเข้ามาเห่ากรรโชกมะรุมมะตุ้ม พร้อมกับเรียกเพื่อนฝูงให้ออกมารุมเราด้วยตลอดทาง ราวกับเราเป็นมิจฉาชนงั้นแหละ ยอมรับค่ะ ทั้งกลัวผี กลัวความมืด กลัวขโมยงัดแงะ (ตัวจริง) และกลัวหมากัดด้วย ได้แต่ภาวนาสัมมาอะระหัง ๆ ๆ หลวงพ่อช่วยด้วย ๆ ๆ เดินหันหน้าหันหลังเลิ่กลั่กไปตลอดทาง เข้าประตูบ้านได้นั่นแหละถึงหายใจทั่วท้อง แต่บางคืนก็เข้าประตูบ้านไม่ได้ คนในบ้านเขาลืมว่ามีเราจะต้องกลับมานอนในบ้านอีกคน เขาก็ล็อคประตูแน่นหนา ไปยืนตะโกนเท่าไรก็ไม่มีใครตื่นมาเปิดประตูให้ หมาก็พากันเห่าเกรียวกราว ยังคิดเลยว่าถ้าเป็นสมัยหลวงพ่อยังมีชีวิต ท่านมักจะออกเดินตรวจตรายามดึก เจ้าประคุณขอให้เจอหลวงพ่อออกมาเดินตรวจทีเถอะ ถ้าเห็นหลวงพ่อลูกก็ไม่กลัวผี ไม่กลัวคนร้ายแล้ว ทั้งผีและคนร้ายจะต้องวิ่งหนีหลวงพ่อแน่เลย คิดไปเถอะทุกคืนแหละ ไม่เคยเจอหลวงพ่อเลยสักคืน ต้องกลับไปไขประตูหอเจริญวิปัสสนาฯ และนอนที่หอจนถึงเช้า ทรมานมากเพราะไม่มีห้องน้ำห้องส้วมเข้า ไม่ได้อาบน้ำแปรงฟันเปลี่ยนเสื้อผ้า ไม่มีที่นอน หมอนผ้าห่มใด ๆ ทั้งสิ้น ยุงก็ชุม ช่างแตกต่างกับเวลาไปอยู่ที่พุทธมณฑลราวกับหนังคนละเรื่อง

พอหนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อเสร็จเรียบร้อย ผู้เขียนก็รีบปั่นวิทยานิพนธ์ของตัวเองอย่างรวดเร็ว ลางานไปแล้ว ๑ ภาคเรียน จะลาต่ออีกก็เป็นการเห็นแก่ตัวมากเกินไป ใช้เวลาเพียง ๑ เดือนก็สามารถส่งได้ เพราะไม่ได้ปรารถนารางวัลดีเด่นแต่อย่างใด อ.ที่ปรึกษาก็แสนจะน่ารักผ่านให้อย่างไม่เกี่ยงงอน

ชิ้นที่ ๒ คือ การมีส่วนร่วมสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ของ รัชกาลที่ ๕

เป็นพระบรมรูปเหมือนพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ขนาดใหญ่ ๒ เท่าของพระองค์จริง ที่โรงเรียนเตรียมทหาร จ.นครนายก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อโรงเรียนเตรียมทหารถูกย้ายจากกรุงเทพฯ ไปสร้างที่ อ.บ้านนา จ.นครนายก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น ได้อัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อยู่ในพระอิริยาบถประทับยืนที่หน้าโรงเรียนเดิม ไปประดิษฐานที่ลานรวมพลหน้าโรงเรียนเตรียมทหารแห่งใหม่ด้วย ทุกเย็นผู้เขียนจะไปวิ่งออกกำลังบริเวณหน้าลานพระบรมรูปสักการะท่านทุกวัน เมื่อเทียบกับอาณาบริเวณอันกว้างขวางของโรงเรียนใหม่แล้ว พระบรมรูปจึงดูพระองค์เล็กยิ่งกว่าเดิมเสียอีก ถ้ามองไกล ๆ จะไม่เห็นพระองค์ท่านเลย

ผู้เขียนคุยเรื่องนี้ให้มิตรที่บ้านฟัง เขาเห็นด้วยแนะนำให้ไปพบผู้บัญชาการ โรงเรียนเตรียมทหาร พลตรี ธีระศักดิ์ ฤทธิวงศ์ ซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารรุ่น ๙ ให้ไปเสนอแนะให้ท่านสร้างใหม่ให้องค์ใหญ่ เหมาะสมกับสถานที่ จะได้สง่างาม เป็นเกียรติเป็นศรีแก่โรงเรียน ส่วนเรื่องงบประมาณนั้น ให้แจ้งไปยังศิษย์เก่าของโรงเรียนเตรียมทหารทุกรุ่น เชื่อแน่ว่าทุกรุ่นจะต้องช่วยกันบริจาคทรัพย์สร้างใหม่ คงไม่มีใครปฏิเสธ เพราะทุกคนจงรักภักดีต่อพระองค์ท่านและรักโรงเรียนเตรียมทหารอยู่แล้ว

ผู้เขียนก็ดีใจที่มีคนเห็นพ้องด้วย แถมยังช่วยเสนอความคิดวิธีการให้อีก แต่การเข้าไปพบผู้บัญชาการนั้นต้องไตร่ตรองให้รอบคอบ ดูความเหมาะสมหลายประการ ไม่ใช่สถานที่ที่ใครนึกจะเข้าก็เข้าไปได้ง่าย ๆ และแล้วจังหวะเวลาก็ถูกจัดสรรมาให้เอง ผู้เขียนถูกเรียกเข้าไปพบ รับมอบงานมาหลายเรื่อง จึงมีโอกาสเสนอความคิดเรื่องนี้ให้ท่านทราบ โดยไม่คาดหวังว่า ผู้บัญชาการจะต้องเห็นด้วย ขอเพียงแต่มีโอกาสเสนอความคิดนี้เป็นการจุดประกายไฟในสมองของท่านเท่านั้น ถ้าท่านเห็นด้วยท่านก็เดินหน้าของท่านเอง ถ้าท่านไม่เห็นด้วยก็ไม่เป็นไร มีงานอื่นที่สำคัญและเร่งด่วนรออยู่มากมายหลายงาน เวลา ๓ ปีที่เข้ามาเป็นผู้บัญชาการจะเสร็จเรียบร้อยหมดหรือเปล่าก็ยังไม่แน่

ปรากฏว่าข้อเสนอของผู้เขียนไปคลิกสมองของท่านพอดี ท่านบอกว่าจริงเลยอาจารย์ ผมก็ว่ายังมีอะไรที่ไม่บาลานซ์อยู่ ผมเห็นด้วยพระบรมรูปองค์เล็กเกินไปสำหรับสถานที่นี้ ต้องสร้างใหม่ แล้วท่านก็เล่าถึงวิธีการทันทีว่าจะต้องไปกราบเรียนให้ผู้บัญชาการสูงสุดทราบ และติดต่อขออนุญาตกรมศิลปากร จัดงบประมาณ จะไม่ใช้งบประมาณของราชการ (อาจจะนานเกินไปและอาจถูกตัดงบนี้ก็ได้) จะหาเงินเองก่อน ขั้นแรกจะจัดแข่งขันกอล์ฟการกุศล ๔ เหล่าทัพ ครั้งแรกคงยังได้เงินไม่เพียงพอ ก็ไม่เป็นไรอีก ๖ เดือนจัดอีกก็ได้ แผนงาน โครงงาน วิธีการ ต่างหลั่งไหลพรั่งพรูออกมาจากปากของผู้บัญชาการราวกับว่าท่านคิดไว้ล่วงหน้าแล้วเป็นเดือน

เมื่อผู้บัญชาการเปิดไฟเขียวแถมยังโบกธงเร่งอีกเช่นนี้ ผู้เขียนจึงคิดหาวิธีการของตัวเองบ้าง ถือว่ามีส่วนต้องช่วยด้วยเต็มที่ ในฐานะที่เสนอแนะแล้วจะทอดทิ้งได้อย่างไร จึงเรียนท่านว่าอยากจะขอบอกบุญแก่ลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำบ้าง เป็นการเปิดโอกาสให้คนนอกวงการทหารได้มีส่วนร่วมในการสร้างพระบรมรูป ท่านจะอนุญาตหรือไม่ ท่านก็ตอบว่า ได้ซิอาจารย์ ดีเลย จะให้ผมไปช่วยพูดให้ด้วยก็ได้ ผู้เขียนได้เล่าเรื่องนี้ให้คุณวลีฟังก่อน เพราะคุณวลีอยู่กับ อ.ตรีธา คุยกันก่อนนอนทุกคืน จะได้ฝากงานชิ้นนี้ให้คุณวลีเกริ่นให้ อ.ตรีธาทราบล่วงหน้าก่อน ตั้งแต่ต้องย้ายไปอยู่ที่นครนายก ผู้เขียนเลยไม่ค่อยได้มีโอกาสไปคุยกับ อ.ตรีธาบ่อยเหมือนเมื่อก่อน บางครั้งพบกันก็ได้เพียงแต่เข้าไปกราบเท่านั้น ไม่ได้คุยกัน มีแขกล้อมอยู่มากมาย อ.ตรีธาท่านฟังคนพูดคนละ ๑๐ นาทีก็ใช้เวลาหลายชั่วโมง

คุณวลี ยอดปิยมิตรของผู้เขียนก็ไม่รับปากว่าจะพูดให้ กลับบอกว่า คุณครูก็รักทั้งรัชกาลที่ ๕ และผู้พัน (เป็นสรรพนามที่คุณวลีใช้เรียกผู้เขียนก่อนที่จะเป็นพลตรี) คงจะทำบุญด้วยอยู่แล้ว ผู้พันไปคุยเองดีกว่า เผื่อคุณครูซักถามอะไร ผู้พันจะได้ตอบได้ วลีตอบไม่ถูก

วันหนึ่งผู้เขียนจึงไปกราบเรียนให้ อ.ตรีธาทราบ ทำอย่างไรจึงจะพูดชักจูงใจให้ท่านสนใจอยากทำบุญนี้ ก็ต้องกราบขอบารมีหลวงพ่อ ได้การละ ผู้เขียนเรียนถามท่านว่า คุณน้าก็ทำบุญสร้างพระพุทธรูป สร้างรูปเหมือนหลวงพ่อไปตั้งหลายองค์แล้ว ไม่อยากสร้างพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ บ้างหรือคะ อ.ตรีธาถามว่า อยากซิ น้ารักรัชกาลที่ ๕ มาก ใครจะสร้างล่ะ โรงเรียนเตรียมทหารค่ะ แล้วผู้เขียนก็อธิบายรายละเอียดและสรุปให้ท่านทราบว่า พระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ สถิตเป็นประธานอยู่ ณ ลานสวนสนามหน้าโรงเรียนเป็นที่เข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า นักเรียนเตรียมทหารทุกคนจะต้องกล่าวสัตย์ปฏิญาณต่อเบื้องพระพักตร์ว่า **ข้าพระพุทธเจ้าจักรักษามรดกของพระองค์ท่านไว้ด้วยชีวิต** และยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่แขกผู้มีเกียรติต้องไปวางพวงมาลาเวลาไปเยือนโรงเรียนเตรียมทหารทุกครั้ง จะเรียกว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนเตรียมทหารก็ได้

อ.ตรีธา ท่านฟังอย่างตั้งใจ เพราะมีหลานเป็นนักเรียนเตรียมทหารหลายคน หลานไม่เคยเล่าให้ฟังบ้างเลย ถามซ้ำหลายครั้งถึงคำปฏิญาณ แล้วถามถึงงบประมาณการก่อสร้าง เมื่อผู้เขียนกราบเรียนให้ทราบแล้วชื่นชมผู้บัญชาการให้ท่านฟังถึงวิธีการขวนขวายหาเงิน ไม่ของบจากราชการ โดยการจัดแข่งกอล์ฟ ๔ เหล่า จัดเสร็จไปแล้ว ได้เงินประมาณ ๗ แสนบาทเศษ ท่านก็นิ่งไปไม่เกิน ๑ นาที ผู้เขียนก็คิดว่าถ้าท่านจะร่วมบริจาคด้วยสัก ๕,๐๐๐ บาทก็ดีใจแล้ว แต่คำตอบของท่านทำให้งงไปชั่วครู่ ท่านตอบว่า เงินที่ยังขาดอยู่จำนวนเท่าไร น้าจะให้ทั้งหมด ผู้เขียนต้องถามย้ำอีกครั้ง เกรงว่าหูเราจะฟั่นเฟือนเชือนแชเข้าใจผิดไปเอง พอแน่ใจว่าฟังไม่ผิด ก็รีบโทรศัพท์ไปถามผู้บัญชาการทันที พอท่านบอกจำนวนว่า ต้องการเงินอีก ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แล้วผู้เขียนบอกว่าคุณน้าตรีธาท่านจะบริจาค

ส่วนที่ขาดให้ทั้งหมด คราวนี้คนที่แสดงบทอึ้งก็เป็นผู้บัญชาการ ซึ่งก็ไม่น่าแปลกอะไรเพราะไม่เคยรู้จัก อ.ตรีธา มาก่อนเลย ขนาดผู้เขียนรู้จักคุ้นเคยท่านมานานมาก ยังอึ้งนี่นา

การสร้างพระบรมรูปรัชกาลที่ ๕ ที่โรงเรียนเตรียมทหาร พร้อมทั้งการตกแต่งด้วยเสาไฟเป็นช่อดอกบัวบาน เสาละ ๕ ดอก จำนวน ๑๒ ต้น ประดับล้อมรอบฐานพระบรมรูปจึงเสร็จเรียบร้อยอย่างรวดเร็ว ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กรุณาไปเป็นประธานในพิธีเททองและเจริญพระพุทธมนต์ และร่วมบริจาคทำบุญกับ อ.ตรีธาด้วยอีก ๒๐๐,๐๐๐ บาท มีบรรดาลูกศิษย์และญาติธรรมของ อ.ตรีธา ร่วมบุญด้วยอีกจำนวนมาก เงินที่มีผู้บริจาคร่วมนั้น อ.ตรีธาไม่ได้หักไว้ในส่วนที่ท่านบริจาคเลย ได้มอบเพิ่มให้ผู้บัญชาการไปทั้งหมด เงินส่วนนี้ผู้บัญชาการนำไปสร้างพระบรมรูปของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ขนาดเท่าพระองค์จริงพร้อมศาลที่ประดิษฐาน มีชื่อว่า ศาล ๒ มหาราช ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯกรุณาไปเป็นประธานในพิธีเททองและเจริญพระพุทธมนต์ที่โรงหล่อช่างบุญชูที่ ถ.พุทธมณฑลสาย ๔ รวมทั้งตอนทำพิธีอัญเชิญไปประดิษฐานที่โรงเรียนเตรียมทหาร เมื่อสร้างเสร็จแล้วด้วย

โรงเรียนเตรียมทหารจึงมีรูปเหมือนของพระมหาราชเจ้าถึง ๓ พระองค์ ไว้เป็นเครื่องเตือนใจให้นักเรียนเตรียมทหารพร้อมที่จะสละชีวิตดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทเพื่อรักษาความเป็นเอกราช ความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศ เพื่อรักษาพระพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ให้คงอยู่คู่ประเทศไทยต่อไป

หากไม่ได้ความกรุณาของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์กับ อ.ตรีธา การก่อสร้างพระบรมรูปของ ๓ มหาราช คงจะต้องใช้เวลาอีกนานกว่าจะสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบเท้าขอบพระคุณทั้ง ๒ ท่านไว้ ณ ที่นี้อีกครั้ง ตระหนักอยู่เสมอว่าเป็นเพราะท่านมีความเมตตากรุณาต่อเราเป็นพิเศษ ท่านจึงอยากให้มีผลงานอันเป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงาน เหนือสิ่งอื่นใด หลวงพ่อวัดปากน้ำ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทั้ง ๔ พระองค์นี้รับรู้ด้วยอย่างแน่นอน งานใหญ่อย่างนี้มีหรือที่ อ.ตรีธาท่านจะไม่กราบบังคมทูลและกราบเรียนให้ทรงทราบ เวลาทำพิธีเททองและทำพิธีอัญเชิญขึ้นประดิษฐานก็ปรากฏเหตุการณ์อันสุดแสนมหัศจรรย์ให้ผู้ร่วมพิธีได้ประจักษ์ตากันมาทุกคน

ชิ้นที่ ๓ คือ การจัดรายการธรรมะทางสถานีวิทยุ

ได้ไปจัดรายการธรรมะที่สถานีวิทยุแห่งพระพุทธศาสนาวัดนายโรง คลื่นความถี่ FM 94.75 ชื่อรายการเกิดแต่บุญ จัดทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. เป็นสถานีวิทยุที่มีคนนิยมฟังธรรมะกันมากสถานีหนึ่ง เพราะไม่มีการโฆษณาค้าขาย

เป็นรายการธรรมะล้วน ๆ ตั้งแต่ตี ๔ ถึง ๕ ทุ่ม และฟังทางอินเทอร์เน็ตได้ เชื่อมโยงไปถึง ๑๘๐ ประเทศ เต็มใจทำงานการกุศลชิ้นนี้ เพราะตั้งใจไว้ว่าหลังจากเกษียณอายุแล้วจะช่วยงานการกุศลอย่างเดียว เรื่องการรับจ้างสอนหนังสือไม่ทำแน่นอน ขอเป็นอิสระชน เมื่อมีโอกาสใช้เสียงให้เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและมวลชนโดยการให้ธรรมะเป็นทาน ก็ยิ่งดีเป็นงานการกุศลไม่ได้รับค่าตอบแทน ถ้าได้รับค่าตอบแทนก็คงไม่ค่อยจะภูมิใจเท่าไร ไม่อยากทำด้วย

การจัดรายการธรรมะ เป็นงานที่ไม่คาดคิดว่าจะมีโอกาสทำ เมื่อท่านเจ้าอาวาสวัดนายโรง พระครูปลัดสุรัฐให้โอกาส ผู้เขียนก็คว้าทันที เพราะเป็นงานที่ยังไม่เคยทำ หวังว่าเราจะได้เพิ่มพูนปัญญาและบุญในด้านนี้ เพราะต้องเตรียมตัว ต้องอ่านหนังสือมาก เพื่อคัดสรรเรื่องที่เหมาะสม ไม่ยากมากจนเกินไป สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สั่งสอนอบรมลูกหลานได้ แต่ก็ต้องมีสารธรรมที่ไม่ซ้ำซากจำเจวนเวียน ต้องน่าฟัง น่าติดตาม พูดไม่ดีไม่น่าสนใจ คนฟังโทรศัพท์ไปบ่นว่ากับท่านพระครูปลัดสุรัฐ ท่านก็จะอึดอัดใจในการบอกเลิกรายการ เสียชื่อสถานีวิทยุของวัดนายโรงด้วย

ผู้เขียนเลยต้องเตรียมตัวมาก ไม่เคยที่จะเดินตัวเปล่า มือเปล่าเข้าไปจัดรายการ ต้องเตรียมตัวพิมพ์สคริปต์เองทุกครั้ง มีหนังสืออ้างอิงเป็นหลักฐานที่มาที่ไป ไม่เคยพูดเองลอย ๆ หนังสือเกือบทุกเล่มผู้เขียนต้องอ่านซ้ำหลายครั้ง อ่านให้เข้าใจแล้วให้ไปติดในใจด้วย ก่อนจัดรายการก็อ่านซ้ำอีกเพื่อไม่ให้ผิดพลาดในการออกเสียงอักขรวิธี การเว้นวรรคตอนจังหวะจะโคน โดยเฉพาะข้อความที่เป็นภาษาบาลี ต้องอ่านซ้ำให้แม่นยำ เตือนตัวเองอยู่เสมอว่า พระธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดผิดพูดพลาดไม่ได้ ถ้าพูดผิดก็จะได้รับผลกรรมโดยรู้อะไรผิด ๆ

พระสงฆ์พูดเรื่องธรรมะ คนจะศรัทธาเชื่อถือ แม้จะพูดผิดคนก็ไม่รู้เพราะเชื่อถือศรัทธาเสียแล้ว ถ้าเป็นฆราวาสผู้ชายที่เคยบวชเคยเรียนมาแล้ว ก็น่าเชื่อถืออีก แต่นี่เป็นผู้หญิง โรงเรียนพุทธศาสนาก็ไม่เคยเรียน เคยแต่เรียนวรรณคดีพุทธศาสนาและสอนวรรณคดีพุทธศาสนาแก่นักเรียนเตรียมทหาร แต่มีใจที่จะทำ มีใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักความซาบซึ้งในพระเมตตาคุณของพระพุทธเจ้า และหลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อคนฟังเขาอุตส่าห์ฟังสถานีนี้ เขาต้องได้อะไรดี ๆ ไปบ้าง จะไม่เสียเวลาเปล่าอย่างแน่นอน

ผลจากการเตรียมตัวนี้ ทำให้ผู้เขียนได้รู้ได้เข้าใจธรรมมากขึ้น ที่เคยอ่านผ่าน ๆ ไป แม้จะอ่านมากแต่ก็อ่านผ่านตา แต่บัดนี้อ่านเพื่อจะคัดเลือกกลั่นกรองจดจำให้ฝังเข้าไปในใจ จึงจะถ่ายทอดให้คนอื่นฟังเข้าใจได้ การจัดรายการก็เหมือนเป็นครูสอนเหมือนกัน แต่ยากกว่าเพราะพูดคนเดียว ไม่มีตัวช่วย แต่ทุกครั้งที่คิดว่า จะพูดเรื่องอะไรต่อไป ก็จะ

ต้องขอข้อมูลจากหลวงพ่อทุกครั้ง หลวงพ่อเจ้าขา หลวงพ่อช่วยลูกด้วย ขอได้โปรดประทานข้อมูลที่ถูกต้อง ที่เป็นประโยชน์ยอดเยี่ยมให้ลูกด้วยเถิด ได้ทุกครั้งค่ะ ได้มาหลากหลายวิธีหลายรูปแบบ บางทีก็ได้พบคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน นำหนังสือไปให้ถึงสถานีวิทยุ โดยที่เขาเองก็ไม่ตั้งใจจะให้พลตรีหญิง ทัศนศรี แต่พบกันพูดคุยกันแล้วก็พอใจเขาก็มอบให้ บางคนเขาก็นำหนังสือดี ๆ ไปเพื่อจะหาคนอ่านแล้วอัดเสียงลงแผ่นซีดี นำไปแจกจ่ายเป็นธรรมทานต่อไป ผู้เขียนก็รับทำให้ทันที เขาก็บอกว่าเขาโชคดี ผู้เขียนก็โชคดีได้อ่านหนังสือดี ๆ ผู้อ่านก็โชคดี ได้ฟังเรื่องดี ๆ ก็เลยเกิดความดีเป็นกลุ่มก้อนใหญ่ บางคนก็ไปหาที่สถานี นำหนังสือไปฝาก บางครั้งก็ยืนอยู่หน้าตู้หนังสือที่ในบ้านของผู้เขียนเองบ้าง ที่ในห้องสมุดของวัดนายโรงบ้าง แม้แต่ที่หอวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ พอยื่นมือไปหยิบหนังสือขึ้นมา ๑ เล่ม เปิดดูสารบัญคร่าว ๆ ก็ใช่เลย นำไปเล่าในรายการเกิดแต่บุญได้เลย แล้วหนังสือแต่ละเล่มก็มีเนื้อหาไม่ซ้ำกันเสียด้วย วิธีการเลือกเรื่องของผู้เขียนก็คือ เราอ่านแล้วชอบไหม เข้าใจไหม และควรต้องมีการผสมผสานกันหลาย ๆ เล่ม เพื่อให้เกิดความสนุกสนานในการฟัง แน่นอนที่สุดคนที่ได้ประโยชน์มากที่สุดจากการจัดรายการเกิดแต่บุญก็คือ ตัวคนจัดเอง

ชีวิตนี้คงจะอยู่ห่างวัด ห่างหลวงพ่อไม่ได้แล้ว โดยเฉพาะวัดปากน้ำ มีสิ่งวิเศษสุดหลายอย่าง มีทั้งศูนย์จักรพรรดิ มีกายสิทธิ์ มีหลวงพ่อ มีวิชชาธรรมกาย มีมนุษย์รัตนะ ประกอบด้วยสมณะรัตนะ คือท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ซึ่งเป็นเนื้อนาบุญที่อุดมสมบูรณ์ และอิตถีรัตนะ คือ อ.ตรีธา ซึ่งเป็นฆราวาสชั้นเลิศ ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า

กามโภคีผู้ใด แสวงหาโภคทรัพย์โดยชอบธรรม โดยไม่เครียดครัดด้วย ครั้นแสวงหาโภคทรัพย์โดยชอบธรรมโดยไม่เครียดครัดแล้ว ทำตนให้เป็นสุข ให้อิ่มหนำด้วย แบ่งปันโภคทรัพย์บำเพ็ญบุญด้วย ไม่กำหนัด ไม่มัวเมา ไม่ลุ่มหลง มีปกติเห็นโทษ มีปัญญาเป็นเครื่องสลัดออก บริโภคโภคทรัพย์เหล่านั้นอยู่ด้วย กามโภคีจำพวกนี้ เป็นกามโภคีชั้นเลิศ ชั้นประเสริฐ ชั้นหัวหน้า ชั้นสูงสุด ชั้นบวรกว่ากามโภคีทั้งหลาย

หนังสือเรื่องนี้ มีเนื้อหาค่อนข้างสมบูรณ์กว่าทุกเล่มที่จัดพิมพ์ไป เน้นเรื่องของพระเดชพระคุณหลวงพ่อสด พระมงคลเทพมุนี กับวิชชาธรรมกายและภาพรวมของวัดปากน้ำภายใต้การนำของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ขอกล่าวถึงงานแต่ละชิ้นของพระคุณท่านโดยสรุป ไม่เจาะลึก เพราะงานทุกชิ้นของพระคุณท่านได้จัดพิมพ์เป็นหนังสืออย่างละเอียดเฉพาะเรื่องอยู่แล้ว

บุญกุศลใด ๆ อันเกิดจากการเขียนหนังสือเรื่องนี้ ขอน้อมอุทิศถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา บูชาพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำขออุทิศถวายหลวงอาเจียก (อดีตเจ้าคุณภาวนาโกศลเถร) หลวงอาณรงค์ (อดีตเจ้าคุณราชโมลี)

บุพการีทุกท่าน โดยเฉพาะคุณยายมณี คุณน้าประนอม ศรีธรรมรักษ์ ผู้มีอุปการคุณ ให้ปัจจัย ๔ ให้การศึกษา อาชีพการงานที่มีเกียรติ มียศ มีความมั่นคง ให้ทรัพย์สมบัติ บ้านช่องที่ดิน คุณพ่อฟ้อน คุณแม่ปราณีต แก้วปราณีต ผู้ให้กำเนิดเกิดกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัวหรือโรคอันเป็นกรรมพันธุ์ ไม่โง่เขลาเบาปัญญา สามารถ ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติและพระศาสนาได้ ท่านจอมพลถนอม กิตติขจร ที่ได้กรุณา ให้มีอาชีพเป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนเตรียมทหาร

ขอถวายส่วนกุศลทั้งมวลแด่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์และ อ.ตรีธา เนียมขำ ผู้ทำให้มีโอกาสสร้างบุญกุศลใหญ่อยู่เสมอ ๆ ขอให้ท่านทั้ง ๒ มีสุขภาพ พลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีอายุยืนอยู่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกศิษย์ไปชั่วกาลนาน และ ขอแบ่งบุญนี้ให้ผู้ที่มีส่วนทำให้หนังสือเรื่องนี้ออกมาเป็นรูปเล่มพร้อมภาพประกอบที่สวยงาม โดยเฉพาะผู้เขียนหนังสือให้ข้าพเจ้านำมากล่าวอ้างอิง รวมทั้งผู้อ่านทุกท่านด้วย ขอให้ทุกท่าน ได้บรรลุธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหมือนอย่างที่หลวงพ่อได้ แม้ยังไม่ได้ ในปัจจุบัน ก็ขอให้ได้ในวันหนึ่งในอนาคตอันใกล้นี้

แน่ใจว่าหนังสือเรื่องนี้ ยังมีข้อขาดตกบกพร่องและผิดพลาดอย่างมากมาย ต้องกราบขออภัย เป็นความบกพร่องของผู้เขียนผู้เดียวที่ไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลเพียงพอ ไม่ใช่ของ อ.ตรีธา เนียมขำซึ่งเป็นผู้เล่า หากอ่านหนังสือเรื่องนี้ แล้วพบข้อผิดพลาด ประการใด จะขอบคุณอย่างยิ่งถ้าจะบอกให้ทราบ เพื่อจะได้แก้ไขในการพิมพ์ครั้งต่อไป

ด้วยความเคารพ

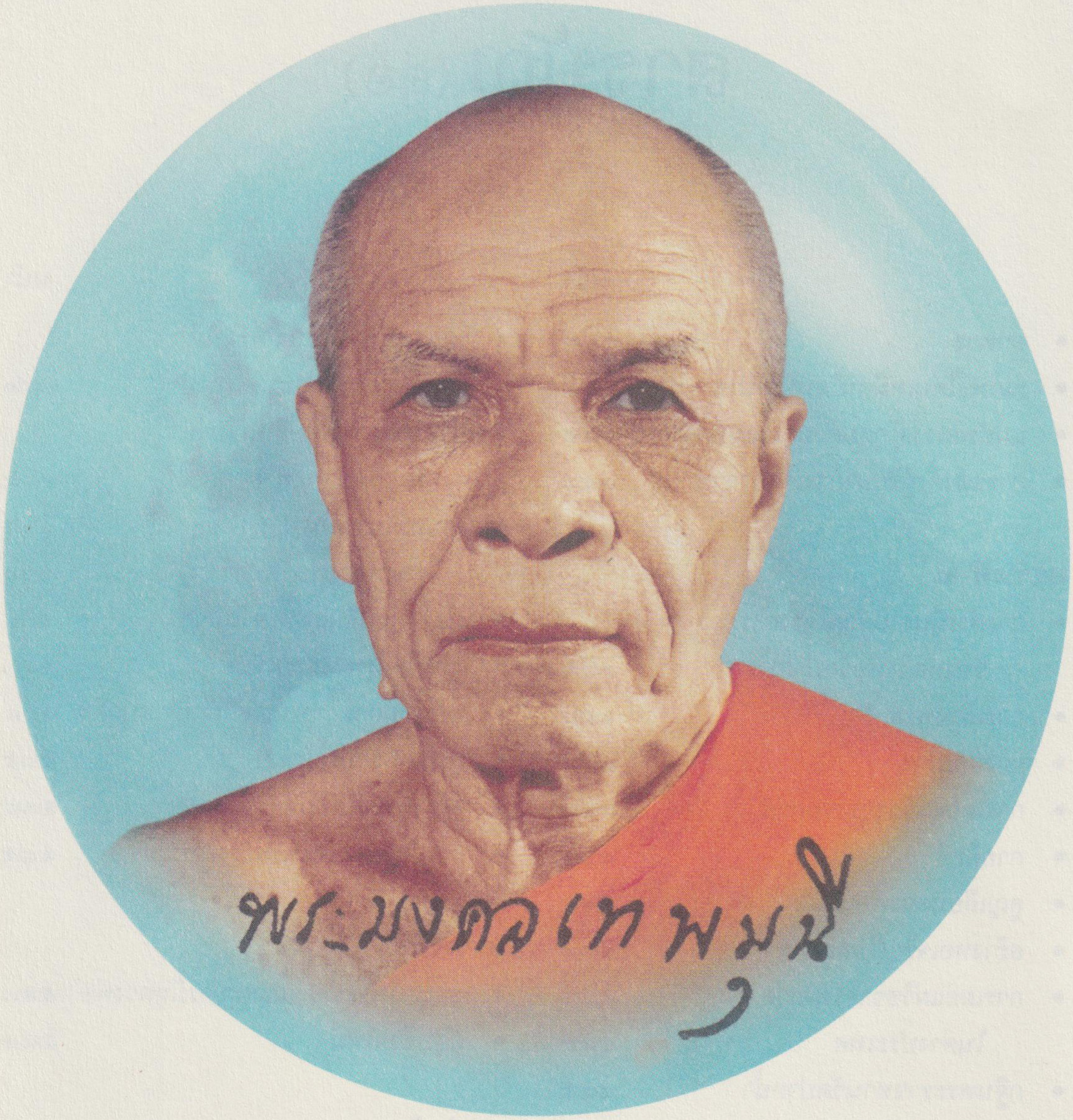
พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ

(ทัศนศรี ไตรยคุณ)

เลขาธิการสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

สารบัญ

สารบัญ (ต่อ)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ

บรรพที่ ๑

ในเพศฆราวาส

หลวงพ่อมีนามเดิมว่า สด สกุล มีแก้วน้อย เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๐ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ ตรงกับแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีวอก จุลศักราช ๑๒๔๖ ณ บ้านสองพี่น้อง ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นบุตรของนายเงิน นางสุดใจ มีแก้วน้อย มีพี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกัน ๕ คน คือ

๑. นางดา เจริญเรือง
๒. หลวงพ่อวัดปากน้ำ (สด มีแก้วน้อย)
๓. นายใส มีแก้วน้อย
๔. นายผูก มีแก้วน้อย
๕. นายสำรวย มีแก้วน้อย

หลวงพ่อช่วยบิดามารดาทำงานตั้งแต่ยังเยาว์ เริ่มเรียนหนังสือปฐม ก.กา เมื่ออายุ ๙ ปี กับพระภิกษุน้าชาย ชื่อนะ ที่วัดสองพี่น้อง เมื่อพระน้าชายย้ายไปจำพรรษาที่วัดใด หลานชายก็ติดตามไปด้วย จากวัดสองพี่น้อง ไปอยู่วัดหัวโพธิ์ แต่เมื่อพระน้าชายลาสิกขา คุณพ่อเงินซึ่งเป็นคนบางปลา จังหวัดนครปฐม จึงฝากหลวงพ่อให้ไปศึกษาต่อกับพระอาจารย์ทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม หลวงพ่อท่านเป็นคนทำอะไรทำจริง ไม่โลเลเหลาะแหละเหลวไหล มาตั้งแต่เด็ก ท่านเป็นคนรักการศึกษายิ่งนัก ท่านจึงเรียนได้ดี ในสมัยนั้นต้องศึกษาหนังสือขอมด้วย ท่านสามารถอ่านเขียนหนังสือขอมได้คล่องแคล่ว หลักสูตรสุดท้ายสำหรับเด็กวัดในสมัยนั้น คือจะต้องอ่านหนังสือพระมาลัยซึ่งเขียนเป็นอักษรขอมได้อย่างแตกฉาน จึงจะถือว่าจบหลักสูตร

เมื่อเรียนอยู่ที่วัดบางปลาประมาณ ๒ ปี ท่านก็กลับไปบ้านสองพี่น้อง ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพขายข้าว สุพรรณบุรีเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำ ครอบครัวของท่านจึงบรรทุกข้าวล่องเรือไปขายโรงสีในกรุงเทพฯบ้าง ที่นครไชยศรีบ้าง เมื่อคุณพ่อเงินถึงแก่กรรม ตอนนั้นหลวงพ่อมีอายุเพียง ๑๔ ปี ยังเป็นผู้เยาว์อยู่ แต่ในฐานะลูกชายคนโต ก็ต้องรับหน้าที่เป็นเสาหลักของครอบครัวสืบทอดอาชีพค้าข้าวต่อ หลวงพ่อเป็นคนขยัน อดทน ที่สำคัญคือ

ซื่อสัตย์สุจริต แม้ว่าจะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ เช่น อันตรายจากการเดินเรือ อันตรายจากโจรผู้ร้าย อันตรายจากคนที่จ้องจะคดโกง เอารัดเอาเปรียบ หลวงพ่อก็ไม่ย่อท้อ สู้ไม่ถอย ท่านจึงเจริญรุ่งเรืองในอาชีพ เป็นผู้มีฐานะดีคนหนึ่งในตำบลนั้น

หลวงพ่อเป็นผู้มีพรหมวิหารธรรม ตั้งแต่ยังหนุ่ม ถึงจะค้าขายก็ไม่กลัวว่าใครจะมาแข่งรวยด้วย เมื่อรู้ว่าใครค้าขายมั่งคั่งร่ำรวย ท่านก็มุทิตาด้วย ไม่ได้คิดริษยา อยากให้ญาติมิตรที่มีอาชีพเดียวกัน ค้าขายรุ่งเรืองเหมือนท่านกันทุกคน แต่ถ้าท่านทราบว่าการค้าของใครเพียงทรงตัวอยู่หรือทรุดลง ท่านก็พูดว่า หากินอย่างไก่ หาได้ไม่มีเก็บอย่างนี้ต้องจนตาย ต้องหาอุบายใหม่

ระหว่างทำการค้าขายนั้น หลวงพ่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤติหลายอย่าง เพียงอายุ ๑๙ ปี ก็เกิดความเบื่อหน่ายชีวิตทางโลก ที่เหน็ดเหนื่อย ลำบาก ต้องต่อสู้ อดทน ขยัน ประหยัด แล้วยังต้องเผชิญกับอันตรายนานาชนิด ท่านเล่าเหตุการณ์ช่วงนี้ว่า

> "...ตรงนี้ได้ปฏิญาณตัวบวชจนตาย ด้วยมามีอุปสรรคเกิดขึ้นในระหว่างขายข้าว แล้วนำเรือเปล่ากลับบ้าน เข้าลัดที่คลองบางอีแท่น เหนือตลาดใหม่ แม่น้ำนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในลัดนี้ไม่สู้ไกลนัก แต่พวกโจรชุกชุม แต่พอลัดเข้าไปเล็กน้อย ก็มาคิดแต่ในใจของตัวว่า คลองก็เล็กโจรก็ร้าย ท้ายเรือเข้าก็ไล่เลี่ยกับฝั่ง ไม่ต่ำไม่สูงกว่ากันเท่าไรนัก น่าหวาดเสียวอันตราย เมื่อโจรมาก็ต้องยิงหรือทำร้ายคนท้ายก่อน ถ้าเขาทำเราเสียได้ก่อน ก็ไม่มีทางที่จะสู้เขา ถ้าเราเอาอาวุธปืนแปดนัดไว้ทางหัวเรือ แล้วเราไปถ่อเรือทางลูกจ้างเสีย เมื่อโจรมาทำร้าย เราก็จะมีทางสู้ได้บ้าง
>
> คิดดังนี้แล้ว ก็เรียกลูกจ้างที่ถ่อเรือแถบทราย มาถือท้ายเราออกไปถ่อแทน ถ่อเรือไปก็คิดไป เรือก็เดินเข้าไปหาที่เปลี่ยวหนักขึ้นทุกที ความคิดก็ถี่ขึ้นว่า ลูกจ้างที่เราจ้างมานี้ คนหนึ่งก็ไม่กี่บาท เพียง ๑๑ บาท หรือ ๑๒ บาท เท่านั้น ส่วนตัวเราเป็นเจ้าของทั้งทรัพย์ทั้งเรือหมด ส่วนตายจะให้ลูกจ้างตายก่อนไม่ถูก เอาเปรียบลูกจ้างมากเกินไปไม่สมควร ถ่อไปก็คิดไปดังนี้ และคิดถี่หนักเข้าก็ตัดสินใจเด็ดขาดออกไป เราเป็นเจ้าของ ให้เราตายก่อนดีกว่า จึงจะสมควร คิดตกลงแล้วก็เรียกลูกจ้างให้มาถ่อ ตัวก็หยิบปืนแปดนัดที่เอาไปไว้ข้างหัวเรือมาไว้ใกล้ตัว ข้างท้ายเรือก็ถือท้ายเรื่อยไป ใกล้ออกจากลัดเต็มที่ น้ำก็ขึ้นเรือข้าวที่หนักก็ตามหัวน้ำขึ้น สวนเข้ามาประดังกันแน่น จีนก็ส่งเสียงแต่ว่า ตู้อ่า ๆ ประดังกันแน่น ออกก็ไม่ได้ เข้าไปก็ไม่ได้ น้ำก็น้อยเลยต้องต่างฝ่ายต่างก็ปักหลักกรานหน้าจอดกันนิ่งอยู่ เราเป็นคนท้าย

ผ่านพ้นอันตรายมาแล้ว ก็มาคิดว่า การหาเงินทองนี้ลำบากจริง ๆ เจียวหนา บิดาของเราก็หามาดังนี้ เราก็หาซ้ำรอยตามบิดาบ้าง เงินแลทองที่หากันทั้งหมดด้วยกันนี้ ต่างคนก็ต่างหา ไม่มีเวลาหยุดด้วยกันทั้งนั้น ถ้าใครไม่เร่งหารีบหาให้มั่งมีก็เป็นคนต่ำและเลว ไม่มีใครนับถือแลคบหา เข้าหมู่เขาก็อายเขาเพราะเป็นคนจนกว่าเขา ไม่เทียมหน้าเทียมบ่าเทียมไหล่กับเขา

บุรพชนต้นสกุลของเราก็ทำกันมาดังนี้เหมือน ๆ กัน จนถึงบิดาของเราแลตัวของเรา ก็บัดนี้บุรพชนและบิดาของเราไปทางไหนหมด ก็ปรากฏแก่ใจว่าตายหมดแล้ว แล้วตัวของเรา ก็ต้องตายเหมือนกัน แต่พอคิดถึงตายขึ้นมาแล้วใจก็ชักเสียว ๆ นึกถึงความตายที่จะมาถึงตัว โดยไม่มีสงสัยเลย เราต้องตายแน่ ๆ บิดาเราก็มาล่องข้าว ขึ้นจากเรือข้าวก็เจ็บมาจากตามทางแล้ว ขึ้นจากเรือข้าวไม่กี่วันก็ถึงแก่กรรม เมื่อถึงแก่กรรมแล้ว เราที่ช่วยพยาบาลอยู่ **ไม่ได้เห็นเลยที่จะเอาอะไรติดไป** ผ้าที่นุ่งแลร่างกายของแก เราก็ดูแลอยู่ไม่เห็นมีอะไรหายไปทั้งตัวเราแลพี่น้องของเราที่เนื่องด้วยแก ตลอดถึงมารดาของเราก็อยู่ ไม่เห็นมีอะไรเลยที่ไปด้วยแก แกไปผู้เดียวแท้ ๆ ก็ตัวเราต้องเป็นดังนี้ เคลื่อนความเป็นอย่างนี้ไปไม่ได้แน่

เมื่อคิดตกลงใจดังนี้ก็ลองทำเป็นตายดู นอนแผ่ลงไปที่ท้ายเรือนั้นแล้วก็ทำตาย ตายแล้วทำไปหาคนที่เป็นญาติบ้างพี่น้องบ้าง เพื่อนที่ชอบกันบ้างเขาก็ไม่เห็นเรา เขาก็ต้องบอกผีโยนมาหรือปาเข้ามา ไปหาคนโน้นก็ไม่เห็นมาหาคนนี้ก็ไม่เห็น คิดไปดังนี้แหละ จนเผลอตัว แต่พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็รีบลุกขึ้นจุดธูป อธิษฐานในใจของตัวว่า **ขออย่าให้เราตายเสียก่อนเลย ขอให้บวชเสียก่อนเถิด เมื่อบวชแล้วไม่สึกจนตลอดชีวิต ตรงนี้ บวชจริงมาเสียแต่อายุ ๑๙ ปีเศษแล้ว...”**[๑]

---

๑ บันทึกของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ **ในประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำและคู่มือสมภาร**, วัดปากน้ำ ภาษีเจริญและสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ จัดพิมพ์ : ไทยวัฒนาพานิช พ.ศ. ๒๕๒๙, ๒๑๙ หน้า หน้า ๑๒ - ๑๓

คุณแม่สุดใจ มีแก้วน้อย

เมื่อได้ตั้งอธิษฐานบารมีเช่นนั้นแล้ว ท่านก็ตระหนักถึงหน้าที่ของบุตรชายคนโต ในครอบครัวที่มีลูกถึง ๕ คน แต่ปราศจากสามีซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว แล้วลูกชายคนโตที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงกำลังคิดจะหลีกลี้จากโลกียวิสัยไปอยู่ในร่มกาสาวพัสตร์ ท่านจึงเตรียมตัวสร้างฐานะของครอบครัวให้มั่นคง ให้มารดามีทรัพย์สมบัติมากพอที่จะเลี้ยงชีวิตไปได้อย่างมีความสุขตลอดไป หลวงพ่อจึงโหมทำงานหนัก แต่ใช้สอยอย่างมัธยัสถ์อดออม เพียงปีกว่า ๆ ท่านก็สามารถสะสมเงินไว้ให้คุณแม่สุดใจมีพอที่จะใช้สอยไปได้ตลอดชีวิต

สู่ร่มกาสาวพัสตร์

เมื่อหลวงพ่ออายุย่างเข้า ๒๒ ปี ในเดือนกรกฎาคม ต้นเดือน ๘ พ.ศ. ๒๔๔๙ ท่านได้สั่งลูกจ้างให้นำข้าวไปขายโรงสีในกรุงเทพฯ ส่วนตัวท่านก็เข้าวัดเป็นเจ้านาค ฝึกท่องคำขอบรรพชาและอุปสมบทในสำนักพระปลัดยัง ผู้เป็นน้องคนเล็กของคุณตาท่าน เตรียมสละชีวิตฆราวาส เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ ณ วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีฉายาว่า จนฺทสโร

วัดสองพี่น้อง

พระอาจารย์ดี วัดประตูสาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์

พระครูวินยานุโยค (เหนี่ยง อินฺทโชโต) เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พระอาจารย์โหน่ง อินทสุวณฺโณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

พระคู่สวด เป็นพระในวัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

หลวงพ่อได้จำพรรษาอยู่ที่วัดสองพี่น้อง ๑ พรรษา เริ่มศึกษาทั้งด้านคันถธุระกับวิปัสสนาธุระ ท่านสามารถท่องหนังสือสวดมนต์จบหมดถึงพระปาฏิโมกข์ ในพรรษาแรก และเรียนวิปัสสนากับอาจารย์โหน่ง ซึ่งเป็นศิษย์ของหลวงพ่อเนียม วัดน้อย อ.บางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อออกพรรษาแล้ว ท่านก็ขวนขวายหาที่เรียนด้านคันถธุระต่อ เพื่อเป็นหนทางไปสู่ด้านวิปัสสนาธุระ ที่สองพี่น้องไม่มีพระรูปไหนที่มีความรู้สูงในด้านนี้ ท่านต้องไป

โน้มน้าวใจโยมแม่ให้อนุญาตให้ท่านไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ พร้อมกับขอเงินค่าเดินทาง ๑ ชั่ง ท่านคิดว่าจะรบกวนโยมแม่เป็นครั้งสุดท้าย ส่วนตำรานั้นได้โยมพี่เป็นอุปัฏฐาก

วัดพระเชตุพนฯ

วัดพระเชตุพนฯ เขตพุทธาวาส

หลวงพ่อเดินทางเข้ากรุงเทพฯ พาสามเณรน้องชายชื่อสำรวยมาเรียนหนังสือด้วย สองพี่น้องพระ ๑ เณร ๑ มาจำพรรษาที่วัดพระเชตุพนฯ เพื่อศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย ในห้วงนั้นมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เข้ม) เป็นอธิบดีสงฆ์ หลวงพ่ออยู่วัดพระเชตุพนฯ ถึงพรรษาที่ ๔ จึงย้ายไปจำพรรษาที่วัดชัยพฤกษ์มาลา เพื่อรักษาตัวด้วยโรคไข้ทรพิษทั้งพี่น้อง พออาการป่วยทุเลา ท่านก็รีบพาน้องชายกลับไปบ้านที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี น้องชายก็ได้มรณะที่นั่นเมื่ออายุ ๑๘ ปี หลวงพ่อก็กลับมาอยู่วัดพระเชตุพนฯ อีกครั้ง

การเรียนตามหลักสูตรของยุคนั้น จะเริ่มเรียนภาษาบาลี ท่องสูตรจนจำสูตรเบื้องต้นได้หมด ก็เริ่มเรียนมูล ตั้งแต่เรื่องสนธิ นาม สมาส ตัทธิท อาขยาต กิตก์ แล้วเริ่มเรียนพระธรรมบท จนจบทั้ง ๒ บั้น แล้วกลับขึ้นต้นใหม่ เรียนมงคลทีปนีและสารสังคหะ จนมีความรู้ ความเข้าใจแน่นพอที่จะสอนผู้อื่นได้

การศึกษาในวัดสมัยนั้น ยากลำบากมาก ไม่มีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางที่ครูอาจารย์กับผู้เรียนมาพบกัน แต่ผู้เรียนต้องเดินทางไปหาอาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ตามวัดที่ท่านอาจารย์พำนักอยู่ เรียนเสร็จแล้วก็ต้องหาอาหารฉันเองให้ทันก่อนเที่ยง ร้านอาหารในวัดก็ไม่มี หลวงพ่อก็ต้องเดินทางกลับไปฉันอาหารเพลที่วัดพระเชตุพนฯ บางวันก็ไม่มีอาหารฉัน เพราะตอนเช้าบิณฑบาตไม่ได้ หลวงพ่อท่านเคยคิดว่า ผู้มีศีลจะต้องอดตายหรือ ถ้าเป็นจริงก็ยอมตาย ถ้าเราตายลงไป ภิกษุหมดทั้งพระนครต้องมีอาหารบิณฑบาตพอ หมดทุกรูป เพราะคนลือก็จะพากันสงสารภิกษุไปตาม ๆ กัน

ตอนบ่ายก็ต้องเดินทางไปเรียนวิชาอื่น ๆ กับอาจารย์ตามวัดต่าง ๆ ที่วัดสุทัศน์บ้าง วัดสามปลื้มบ้าง หลวงพ่อวนเวียนเรียนวิชาต่าง ๆ จนถึงรอบค่ำ บางวันก็กลับมาเรียนที่วัดพระเชตุพนฯ อีก การเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนก็ไม่สะดวกสบาย ต้องเดินเป็นหลักและต้องหอบตำราไปให้หมด มีมากจนท่านใช้คำว่าแบก ที่ต้องแบกตำราไปให้หมดเพราะนักเรียนมีหลายรูป มาตามที่ต่าง ๆ พื้นความรู้ไม่เท่ากัน ใครอยากจะเรียนเรื่องอะไรก็ได้ อาจารย์ก็จะอธิบายให้ฟัง รูปอื่นก็เรียนไปด้วย แม้ว่าจะเคยเรียนไปแล้ว ถือว่าฟังซ้ำให้แตกฉานยิ่งขึ้น จึงต้องหอบตำราไปให้หมด ตำราในยุคนั้นเขียนเป็นภาษาขอมจารลงในใบลาน

หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นนักเรียนที่มีความมุ่งมั่นสูง ทำสิ่งใดแล้วจะต้องทุ่มเทแรงกาย แรงใจทำให้ดีที่สุด เรื่องการขาดแคลนอาหารบิณฑบาตไม่เป็นอุปสรรค ไม่เคยทำให้ท่านท้อถอย ท่านไม่เคยขาดเรียน วันหนึ่งท่านได้ข้าวสวยมาเพียงทัพพีเดียว กับกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก ขณะที่กำลังจะใช้นิ้วเปิบข้าวเปล่าเข้าปาก หลังจากพิจารณาปัจจเวกแล้ว ท่านเหลือบไปเห็นสุนัขแม่ลูกอ่อนผอมแห้ง เดินโซซัดโซเซด้วยความหิวมาป้วนเปี้ยนอยู่ใกล้ ๆ ท่านทำท่าเหมือนจะบอกว่าหิวเหลือเกิน ขออาหารกินบ้างเถิด ท่านจึงเมตตาสงสาร แบ่งข้าวให้ครึ่งหนึ่ง กล้วยอีกครึ่งลูก และตั้งจิตอธิษฐานว่า **ขึ้นชื่อว่าความอดอยากเช่นนี้ ขออย่าให้มีอีกเลย** แต่ปรากฏว่าสุนัขไม่กินกล้วย ท่านก็คิดว่าไม่รู้ว่าเจ้าไม่กิน คิดอยากจะนำกลับมาฉันใหม่ แต่อีกใจหนึ่งก็แย้งว่า เป็นการไม่สมควร เพราะได้สละขาดไปแล้ว ถ้าเอามาฉันอีกก็ต้องมีคนประเคนใหม่ ในที่นั้นก็ไม่มีใครเสียด้วย เป็นอันว่าท่านก็ตัดใจเรื่องอาหารได้ แม้ว่าไม่มีคนเห็น หลวงพ่อก็ไม่เคยทำผิดพระวินัย

ชีวิตช่วงนี้เป็นช่วงที่หลวงพ่อไม่เคยลืม ทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้ท่านตั้งมโนปณิธานว่า ถ้ามีกำลังและโอกาสจะตั้งโรงครัวเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร ทั้งให้เป็นทานแก่ผู้อดอยากยากไร้ ด้วยตระหนักดีว่า สพฺเพ สตฺตา อาหารฏฺฐิติกา สัตว์ทั้งหลายเป็นอยู่ได้ด้วยอาหาร

ทุกวันหลวงพ่อจะต้องแบกหนังสือเดินไปออกประตูนกยูงวัดพระเชตุพนฯ ข้ามเรือไปเรียนที่วัดอรุณฯ ด้วยอำนาจศีลและสัจอธิษฐาน กับผลบุญที่ได้แบ่งข้าวและกล้วยน้ำว้าให้สุนัขแม่ลูกอ่อน มาตอบสนองทันตาเห็น เพราะแม่ค้าหน้าประตูนกยูงศรัทธาชื่นชมในความขยันและอดทนของท่านมาก จึงถวายอาหารบิณฑบาตท่านทุกวัน และปวารณาด้านอื่น ๆ ด้วย ขอให้ท่านออกปาก แล้วยังมีแม่ค้าขายข้าวแกงคนหนึ่งชื่อนวม ถวายอาหารเพลทุกวัน หลวงพ่อจึงสุขสบายด้านอาหารมากขึ้น เมื่อแก่ตัวลง แม่ค้านวมทำมาหาเลี้ยงชีพเองไม่ได้ ทั้งไม่มีลูกหลานอุปการะ เมื่อหลวงพ่อได้ข่าว ท่านได้ไปรับมาอยู่วัดปากน้ำอุปการะตอบแทน เมื่อสิ้นชีวิตก็จัดการฌาปนกิจศพให้ หลวงพ่อได้กล่าวว่า **เป็นมหากุศล เมื่อเราอดอยาก อุบาสิกานวมได้อุปการะเรา ครั้นอุบาสิกานวมยากจน เราได้ช่วยอุปถัมภ์ ที่สุดต่อที่สุดมาพบกัน จึงเป็นมหากุศลอันยากที่จะหาได้ง่าย ๆ**

หลวงพ่อยังคงศึกษากับอาจารย์ในสำนักต่าง ๆ เป็นเวลาหลายปี มีผู้เลื่อมใสในจริยาวัตรของท่านมากขึ้น เช่น พวกข้าหลวงในวังกรมหมื่นมหินทโรดม หรือที่ชาวบ้านเรียกพระนามเดิมว่าพระองค์เพ็ญ เป็นอุปัฏฐากจัดอาหารเพล ทั้งคาวหวานไปถวายทุกวัน หลวงพ่อจึงไม่ต้องเสียเวลากับเรื่องอาหารอีกต่อไป เท่ากับเป็นกำลังสนับสนุนหลวงพ่อให้สามารถพัฒนาองค์ท่านเองได้อย่างเต็มที่ และท่านยังมีเวลาและกำลังพัฒนาพระสงฆ์สามเณรรูปอื่น ๆ ที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนเหมือนท่านเองอีกด้วย

งานพัฒนาคนในด้านการศึกษาชิ้นแรกของหลวงพ่อ คือการจัดตั้งสำนักเรียนขึ้นในวัดพระเชตุพนฯ โดยใช้กุฏิของท่านเป็นห้องเรียน แต่ไม่ใช่เป็นสำนักเรียนแรกของวัด เพราะการจัดการศึกษาในยุคก่อน ๆ นั้น ใครอยากเรียนวิชาใดกับใครก็ได้ ผู้ใดที่มีชื่อเสียงมีความสามารถในวิชาใดเป็นที่เลื่องลือ ก็จะมีผู้ไปขอเป็นลูกศิษย์เรียนที่กุฏิท่านนั้น หลวงพ่อก็เปิดกุฏิของท่านเป็นโรงเรียน ได้พระมหาปี วสุตฺตม เปรียญธรรม ๕ ประโยค เดิมอยู่วัดมหาธาตุฯ เป็นครูสอน หลวงพ่อจัดหานิตยภัตถวายเอง มีพระภิกษุ สามเณรมาเรียนกว่า ๑๐ รูป หลวงพ่อก็ร่วมเรียนด้วย ต่อมาก็ได้ยุบโรงเรียนแห่งนี้ไป เพราะมีการเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาบาลีใหม่ และมีการบริหารจัดการโรงเรียนให้เป็นหน่วยเดียวกัน

คงจะมีผู้อ่านหลายท่านสงสัยว่า หลวงพ่อรักเรียนขนาดนี้ ทำไมท่านไม่ได้เป็นมหา มีเปรียญธรรมประโยคสูง ๆ ต่อท้ายนาม หลวงพ่อท่านตั้งใจศึกษาจนจบหลักสูตรแต่ท่านไม่ได้เข้าสอบแปลสนามหลวง เดิมนั้นสอบแปลด้วยปากเปล่า เมื่อมีการเปลี่ยนหลักสูตรจากแปลด้วยปากมาเป็นสอบข้อเขียน ท่านก็ไม่ได้เข้าสอบ เรียกว่าท่านเรียนเพื่อรู้ ไม่ใช่เรียนเพื่อสอบเป็นมหา หลวงพ่อท่านต้องการเพียงอ่านภาษามคธออกและแปลได้ กับเข้าใจความหมายเท่านั้น สมตามที่ได้ตั้งใจไว้แต่แรกว่า จะต้องแปลหนังสือมหาสติปัฏฐานลานยาว ที่เคยแปลไม่ได้สมัยบวชพรรษาแรก อยู่ที่วัดสองพี่น้องนั้น ถ้ายังแปลไม่ได้ก็จะไม่หยุดศึกษาเล่าเรียน บัดนี้หลวงพ่อก็สามารถแปลได้สมความตั้งใจแล้ว ท่านจึงหยุดศึกษาด้านคันถธุระ มีพื้นความรู้เพียงพอแก่การศึกษาเพิ่มพูนธรรมะปฏิบัติด้วยตนเอง ดังที่พระเดชพระคุณ พระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ได้เล่าไว้ว่า

พระธรรมทัศนาทร
(อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม)

"...ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรม มีความรู้นับว่าเชี่ยวชาญพอสมควรในพระปริยัติ ถ้าหากจะเข้าแปลภาษาบาลีในยุคนั้น ก็คงจะได้เป็นมหาเปรียญกับเขาบ้าง แต่ท่านก็หาได้แปลไม่ เพราะมีความมุ่งหมายเล่าเรียนเพื่อจะให้เป็น

นิสสรณปริยัติ คือปริยัติที่จะนำตนของตนให้พ้นทุกข์ หรือเพื่อที่จะแนะนำสั่งสอนประชาชน หรือเพื่อที่จะเป็นแนวทางให้ประพฤติปฏิบัติให้ถูกทาง ท่านไม่ปรารถนาที่จะใช้ความรู้ของท่านเพื่อใบประกาศนียบัตรหรือเพื่อลาภยศอันใด แต่ก็เคยได้ศึกษา ถ้าจะเทียบความรู้ของท่าน ท่านได้ศึกษาในขั้นเปรียญ ๓ ประโยค ๔ ประโยค และ ๕ ประโยค เมื่อท่านได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็สะสมวิชาทางวิปัสสนา...”[๑]

แสวงหาธรรม

เมื่อศึกษาปริยัติจนแตกฉานสามารถอ่านภาษาบาลีและคัมภีร์พระไตรปิฎกได้แล้ว หลวงพ่อได้เริ่มศึกษาด้านวิปัสสนาธุระ โดยเริ่มศึกษาทฤษฎีการปฏิบัติธรรมจากตำราวิสุทธิมรรคก่อน ระหว่างที่ศึกษาด้านคันถธุระ หลวงพ่อก็ศึกษาด้านวิปัสสนาควบคู่ไปด้วย ท่านเล่าเรื่องการเรียนวิปัสสนาในระยะแรกของท่านไว้ดังนี้

“... ถึงในระหว่างเรียนคันถธุระอยู่ ก็เรียนวิปัสสนาฯไปด้วยเหมือนกัน เวลาวันแปดค่ำ สิบห้าค่ำ ก็มักไปแสวงหาครูสอนฝ่ายสมถวิปัสสนาอยู่เสมอ ๆ โดยมาก แต่ที่เรียนโดยตรงทีเดียวตั้งแต่บวชใหม่ ๆ ก็เรียนแต่อนุสาวนาจารย์ทีหนึ่ง บวชแล้วรุ่งขึ้นวันที่ ๒ ก็เรียนที่หลวงพ่อเนียมวัดน้อย จังหวัดสุพรรณ ที่ ๓ เจ้าคุณสังวรานุวงศ์ (เอี่ยม) วัดราชสิทธาราม (วัดพลับ) ที่ ๔ เรียนกับพระครูญาณวิรัติ (โป๊) ในวัดพระเชตุพนฯ ที่ ๕ เรียนกับพระอาจารย์สิงห์ วัดละครทำ หลังวัดระฆังโฆสิตาราม ได้ตามแบบของท่านสององค์ พระครูญาณวิรัติ และอาจารย์สิงห์ ท่านรับรองว่าได้ตามแบบของท่าน ท่านมอบให้เป็นผู้สอนเขาได้ทั้ง ๒ สำนัก แต่ก็ยังไม่พอใจที่จะเป็นครูสอนเขา จึงค้นคว้าต่อไปอีก...”[๒]

สรุปว่าด้านปฏิบัตินั้น ท่านได้เดินทางไปศึกษาจากพระอาจารย์หลายรูป ตามที่มีผู้แนะนำ ดังที่กล่าวแล้ว ได้แก่

- พระมงคลทิพย์มุนี (มุ้ย) เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิ กรุงเทพมหานคร
- พระอาจารย์ดี วัดประตูสาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

---

๑ ในสาราทานกถา เมื่อวันพุธที่ ๒๔ มีนาคมพ.ศ. ๒๕๐๒ ณ วัดปากน้ำ

๒ บันทึกของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ใน**ประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำและคู่มือสมภาร**, วัดปากน้ำ ภาษีเจริญและสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ จัดพิมพ์ :ไทยวัฒนาพานิช พ.ศ. ๒๕๒๙, ๒๑๙ หน้า หน้า ๑๔

- พระอาจารย์โหน่ง อินทสุวณฺโณ วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระอาจารย์เนียม วัดน้อย จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระสังวรานุวงศ์ วัดราชสิทธาราม กรุงเทพมหานคร
- พระครูญาณวิรัต (โป๊) วัดพระเชตุพนฯ กรุงเทพมหานคร
- พระอาจารย์สิงห์ วัดละครทำ กรุงเทพมหานคร
- พระอาจารย์ปลื้ม วัดเขาใหญ่ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

หลังจากที่ศึกษากับพระอาจารย์เหล่านี้เป็นเวลาพอสมควรแล้ว หลวงพ่อก็ทราบว่ายังไม่ถึงที่สุดท่านยังจะต้องศึกษาค้นคว้าตามรอยพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าต่อไป จึงออกแสวงหาที่สงบสงัด มีความวิเวกเป็นสัปปายะต่อการปฏิบัติธรรมต่อไป เพราะท่านมีภาษิตประจำใจว่า

- เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว พบแล้วไม่กำจะเกิดมาทำอะไร

- อ้ายที่อยากมันก็หลอก อ้ายที่หยอกมันก็ลวง ทำให้จิตเป็นห่วงเป็นใย เลิกอยากลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป เสร็จกิจสิบหก ไม่ตกกันดาร เรียกว่านิพพานก็ได้ (ขันธ์สามของหลวงพ่อหมายถึง ศีลขันธ์ สมาธิขันธ์ ปัญญาขันธ์)

วัดโบสถ์บน ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ในพรรษาที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๔๖๐ หลวงพ่อได้กราบลาอธิบดีสงฆ์วัดพระเชตุพนฯ ไปจำพรรษา เพื่อไปปฏิบัติธรรม และแสดงธรรมแจกจ่ายแก่พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ณ วัดโบสถ์บน ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ด้วยระลึกถึงพระคุณของพระอธิการชุ่ม เจ้าอาวาส ที่ได้เคยถวายคัมภีร์มูลกัจจายนะ และคัมภีร์พระธรรมบท ให้ได้เล่าเรียนปริยัติ หลวงพ่อคิดว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องบำเพ็ญเพียรให้เต็มที่ เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุดคือการรู้เห็นธรรมขององค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตั้งอธิษฐานบารมี

ภายในพระอุโบสถ วัดโบสถ์บน

หลวงพ่อท่านเล่าไว้ว่า "...ในการบวช จำเดิมอายุสิบเก้า เราได้ปฏิญาณตนบวชจนตาย ขออย่าให้ตายในระหว่างก่อนบวช บัดนี้ก็ได้บอกลามาถึง ๑๕ พรรษา ย่างเข้าพรรษานี้แล้ว ก็พอแก่ความประสงค์ของเราแล้ว บัดนี้ของจริงที่พระพุทธเจ้าท่านรู้ท่านเห็น เราก็ยังไม่ได้บรรลุ ยังไม่รู้ไม่เห็น สมควรแล้วที่จะต้องกระทำอย่างจริงจัง เมื่อตกลงใจได้ดังนี้แล้ว วันนั้นเป็นวันกลางเดือน ๑๐ ก็เริ่มเข้าโรงอุโบสถแต่เวลาเย็น ตั้งสัจจาอธิษฐานแน่นอนลงไปว่า

ถ้าเรานั่งลงไปครั้งนี้ไม่เห็นธรรมที่พระพุทธองค์ต้องการ เป็นอันไม่ลุกจากที่นี้จนตลอดชีวิต เมื่อตั้งจิตมั่นลงไปแล้ว ก็เริ่มปรารภ จึงได้แสดงความอ้อนวอนแด่พระพุทธเจ้าว่า **ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดข้าพระพุทธเจ้า ทรงประทานธรรมที่พระองค์ทรงตรัสรู้อย่างน้อยที่สุดแลง่ายที่สุดที่พระองค์ได้ทรงรู้แล้วแก่ข้าพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพระพุทธเจ้ารู้ธรรมของพระองค์แล้ว เป็นโทษแก่ศาสนาของพระองค์แล้ว ขอพระองค์อย่าทรงพระราชทานเลย ถ้าเป็นคุณแก่ศาสนาของพระองค์แล้ว ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานแก่ข้าพระองค์ด้วยเถิด ข้าพระองค์ขอรับเป็นทนายพระศาสนาในศาสนาของพระองค์จนตลอดชีวิต...”**[๑]

บรรลุธรรม

เมื่อตั้งสัจอธิษฐานแล้ว หลวงพ่อก็เริ่มนั่งขัดสมาธิปฏิบัติกัมมัฏฐาน แต่ท่านก็ถูกรบกวนจากบรรดามดที่อยู่ในช่องแผ่นหิน ท่านจึงหยิบขวดน้ำมันก๊าดที่ท่านนำติดไปด้วยขึ้นมาเปิดขวด เอานิ้วมือปิดที่ปากขวด ตะแคงขวดให้น้ำมันเปียกนิ้ว แล้วจะเขียนเป็นวงให้รอบตัวท่าน เพื่อทำเป็นแนวกันไม่ให้มดล่วงล้ำเข้าไปรบกวนท่าน แต่เขียนไปได้ยังไม่ถึงครึ่งวง ท่านก็ฉุกคิดว่า “... ชีวิตสละได้ แต่ทำไมยังกลัวมดคื่อยู่เล่า ก็นึกอายตัวเองขึ้นมา เลยวางขวดน้ำมัน เข้าที่เลยในเดี๋ยวนั้น ประมาณครึ่งหรือค่อนคืนไม่มีนาฬิกา ไม่แน่ ก็เห็นผังจริงของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีอยู่ในหนังสือธรรมกาย ที่คุณพระทิพย์ปริญญาเรียบเรียงพิมพ์แจกไปแล้วนั้น ในขณะนั้นก็มาปริวิตกว่า **ธรรมเป็นของลึกถึงเพียงนี้ ใครจะไปคิดคาดคะเนเอาได้ พ้นวิสัยของความตรึกนึกคิด ถ้ายังตรึกนึกคิดอยู่ก็เข้าไม่ถึง ที่จะเข้าถึง ต้องทำให้รู้ตรึก รู้นึก รู้คิดนั้น หยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ แต่พอดับแล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับแล้วไม่เกิด ตรองดูเถิดท่านทั้งหลาย นี้เป็นของจริง หัวต่อมีเป็นอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนดังนี้ก็ไม่มีไม่เป็นเด็ดขาด** วิตกอยู่ดังนี้สักครู่ใหญ่ ๆ ก็กลัวว่า ความมีความเป็นนั้นจะเลือนไปเสีย จึงเข้าที่ต่อไปใหม่ ราวสักสามสิบนาที ก็เห็นวัดบางปลามาปรากฏเหมือนตัวเองไปอยู่ที่วัดนั้น แต่พอชัดดีก็รู้สึกตัวขึ้นมา จึงมีความรู้สึกเหมือนว่า จะมีผู้รู้เห็นได้ยากนั้นในวัดบางปลานี้ จะต้องมีผู้รู้เห็นได้แน่นอน จึงมาปรากฏขึ้นบัดนี้ ต่อแต่นั้นมาก็คำนึงที่จะไปสอนที่วัดนั้นอยู่เรื่อย ๆ ...”[๒]

---

๑ - ๒ บันทึกของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำใน**ประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำและคู่มือสมภาร**, วัดปากน้ำ ภาษีเจริญและสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ จัดพิมพ์ : ไทยวัฒนาพานิช พ.ศ. ๒๕๒๙, ๒๑๙ หน้า หน้า ๑๕

เผยแผ่ธรรม

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงพ่อจึงเดินทางจากวัดโบสถ์บน ไปวัดบางปลา เพื่อสอนปฏิบัติสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน แล้วสิ่งที่ท่านคาดคิดก็เป็นจริง มีพระภิกษุ ๓ รูปได้ธรรมะตามท่าน คือพระภิกษุสังวาลย์ พระภิกษุแบน และพระภิกษุอ่วม กับฆราวาสอีก ๕ คน

พระภิกษุสังวาลย์รูปนี้ ต่อมาได้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่วิชชาธรรมกาย หลวงพ่อได้ให้การสนับสนุนอย่างดี เช่น เทศกาลทอดกฐิน หลวงพ่อได้จัดเครื่องกฐินและส่งตัวแทนไปทอดที่วัดบางปลาเสมอ เมื่อพระสังวาลย์ดำเนินการสร้างอุโบสถ หลวงพ่อก็ช่วย โดยมอบพระของขวัญของท่านรุ่นที่ ๒ ให้ไปแจกแก่ผู้ร่วมบริจาคเงินสร้างอุโบสถ แต่ยังไม่ทันเสร็จ พระสังวาลย์ก็มรณภาพเสียก่อน ภายหลังท่านเจ้าคุณเทพกิตติปัญญาคุณ (กิตฺติวุฑฺโฒ) ช่วยดำเนินการสร้างต่อจนเสร็จเรียบร้อย

หลวงพ่อได้ไปเผยแผ่ธรรมที่วัดบางปลา จนมีผู้ได้ธรรมะกันมากพอสมควร และสามารถสั่งสอนผู้อื่นได้ หลวงพ่อก็กลับไปจำพรรษาที่วัดพระเชตุพนฯ อีกครั้ง แต่พออยู่ไปได้สักพัก หลวงพ่อก็ไม่พึงใจ อาจเป็นเพราะวัดพระเชตุพนฯ เหมาะแก่การศึกษาด้านปริยัติมากกว่า ยังไม่เงียบสงบพอแก่การปฏิบัติธรรม หลวงพ่อจึงเดินทางกลับไปจังหวัดสุพรรณบุรี เลือกได้วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อันเป็นวัดเก่า กึ่งวัดร้าง สงบสงัดเหมาะแก่การปฏิบัติธรรม ที่วัดนี้มีพระพุทธรูปศิลาองค์ใหญ่น้อยเป็นร้อย ๆ องค์ ไม่สมบูรณ์เลยสักองค์ ถ้าเป็นมนุษย์

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จ.สุพรรณบุรี

ก็ต้องเรียกว่าพิกลพิการ ชำรุดเสียหายตามกาลเวลาบ้าง ถูกคนชั่วทำลายบ้าง หลวงพ่อท่านไม่ได้ไปหลบเร้นปฏิบัติธรรมของท่านอย่างเดียว แต่ท่านได้ช่วยพัฒนาคนไปในตัวด้วย ท่านได้สอนชาวบ้านให้บริจาคทาน รักษาศีล นั่งเจริญภาวนา ฟังเทศน์ ฟังธรรม และขวนขวายช่วยเหลืองานของพระพุทธศาสนา มีผู้ศรัทธาเลื่อมใสมาฝึกปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อมากมาย ท่านได้แนะนำชาวบ้านให้ช่วยกันบูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปที่ปรักหักพัง แต่ก็ยังไม่สามารถบูรณะได้ทุกองค์ ก็เกิดเหตุเสียก่อน

เจ้าเมืองสุพรรณบุรี กับสมุหเทศาภิบาล (สมัยนั้นจัดการปกครองแบบมณฑล) เห็นว่า หลวงพ่อไปอยู่ที่ใดก็สอนปฏิบัติธรรมจนมีคนศรัทธาเลื่อมใสหลวงพ่อมาก แต่ข้าราชการเหล่านั้นไม่ได้ไปฝึกปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อเหมือนพวกชาวบ้าน จึงไม่รู้ว่าหลวงพ่อพูดอะไรกับชาวบ้านบ้าง เกิดไม่พอใจคิดเอาเองว่าหลวงพ่อมั่วสุมประชาชน ถ้าเป็นยุคนี้ก็คงกลัวหลวงพ่อจะปลุกระดมประชาชน

เมื่อสมุหเทศาภิบาลพบกับสมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตมหาเถร) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระศากยยุติยวงศ์ และเป็นเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ กับเจ้าคณะอำเภอภาษีเจริญด้วย ขอให้เรียกหลวงพ่อกลับจากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หลวงพ่อจึงต้องออกจากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ กลับไปอยู่ที่วัดเดิมคือวัดสองพี่น้อง ในจังหวัดเดียวกัน

เมื่อกลับไปอยู่ที่วัดสองพี่น้องอีกครั้ง หลวงพ่อซึ่งไม่มีนิสัยชอบอยู่เฉย ๆ เห็นว่าวัดนั้นไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ไม่มีโรงเรียน ภิกษุสามเณรรูปใดที่อยากเรียนก็ต้องเดินทางเข้าไปเรียนในกรุงเทพฯ หลวงพ่อซึ่งมีความรู้มากพอสมควรทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ จึงตั้งโรงเรียนสอนนักธรรมขึ้น มีอุปสรรคมากมายเพราะพระเถระไม่สนับสนุน แต่หลวงพ่อก็ไม่หวั่น ไม่เพียงตั้งโรงเรียนนักธรรมอย่างเดียว ยังจัดตั้งกองทุนมูลนิธิเป็นทุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณรอีก สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ) ได้ทรงพระนิพนธ์แสดงความชื่นชมหลวงพ่อว่า

> **หลวงพ่อวัดปากน้ำมาอยู่วัดสองพี่น้อง ได้เป็นกำลังตั้งโรงเรียนนักธรรมขึ้น โดยไม่ครั่นคร้ามต่ออุปสรรคใด ๆ ได้ผลสืบต่อมาจนบัดนี้ และท่านได้ชักชวนตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาขึ้น โดยมีคณะกรรมการมูลนิธินั้นได้เป็นทุนการศึกษามาจนทุกวันนี้ นับว่าท่านได้ทำความดีไว้แก่วัดสองพี่น้องเป็นเดิมมา[๑]**

---

๑ สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณฺณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย** คุณตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒ หน้า ๙

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

สมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตมหาเถร) ขณะนั้นเป็นเจ้าคณะอำเภอภาษีเจริญ อยากให้หลวงพ่อไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในเขตปกครองของท่าน เพราะกำลังว่างเจ้าอาวาสและหวังจะอนุเคราะห์หลวงพ่อให้อยู่บริหารวัดเป็นหลักเป็นฐาน ครั้งแรกหลวงพ่อไม่ยอมรับตำแหน่งนี้ เพราะท่านจะมุ่งทางวิปัสสนากรรมฐาน ไม่อยากเป็นนักบริหาร แต่ด้วยเหตุผลที่สมเด็จพระวันรัตฯ ยกมาหว่านล้อม หลวงพ่อจึงต้องยอมจำนน

สมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตมหาเถระ)

สมเด็จพระวันรัตฯ นั้นรู้จักนิสัยใจคอ ความมุ่งมั่น และปฏิปทาของหลวงพ่อค่อนข้างดีว่าเป็นพระสงฆ์ที่เก่ง กล้า ชอบทำงาน ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ดี ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและพระพุทธศาสนาอยู่เสมอ ซึ่งไม่ค่อยมีผู้กล้าทำ ทั้งมีความมุ่งมั่นและเชื่อมั่นในตนเองสูง จึงได้ขอคำมั่นจากหลวงพ่อหลายข้อ เพราะเกรงว่าจะไปขัดแย้งกับพระที่อยู่เดิมและที่อยู่ในละแวกใกล้เคียง เช่น ห้ามแสดงอภินิหาร (แสดงว่าหลวงพ่อได้ธรรมระดับสูงจนสามารถมีบุญญาภินิหารเป็นที่แจ้งประจักษ์แก่พระเถระและประชาชน) และทำเกินหน้าพระคณาธิการวัดใกล้เคียง ให้เคารพการปกครองตามลำดับ ให้อดทนเพื่อความสงบและไม่ให้ใช้อำนาจอย่างรุนแรง เป็นต้น

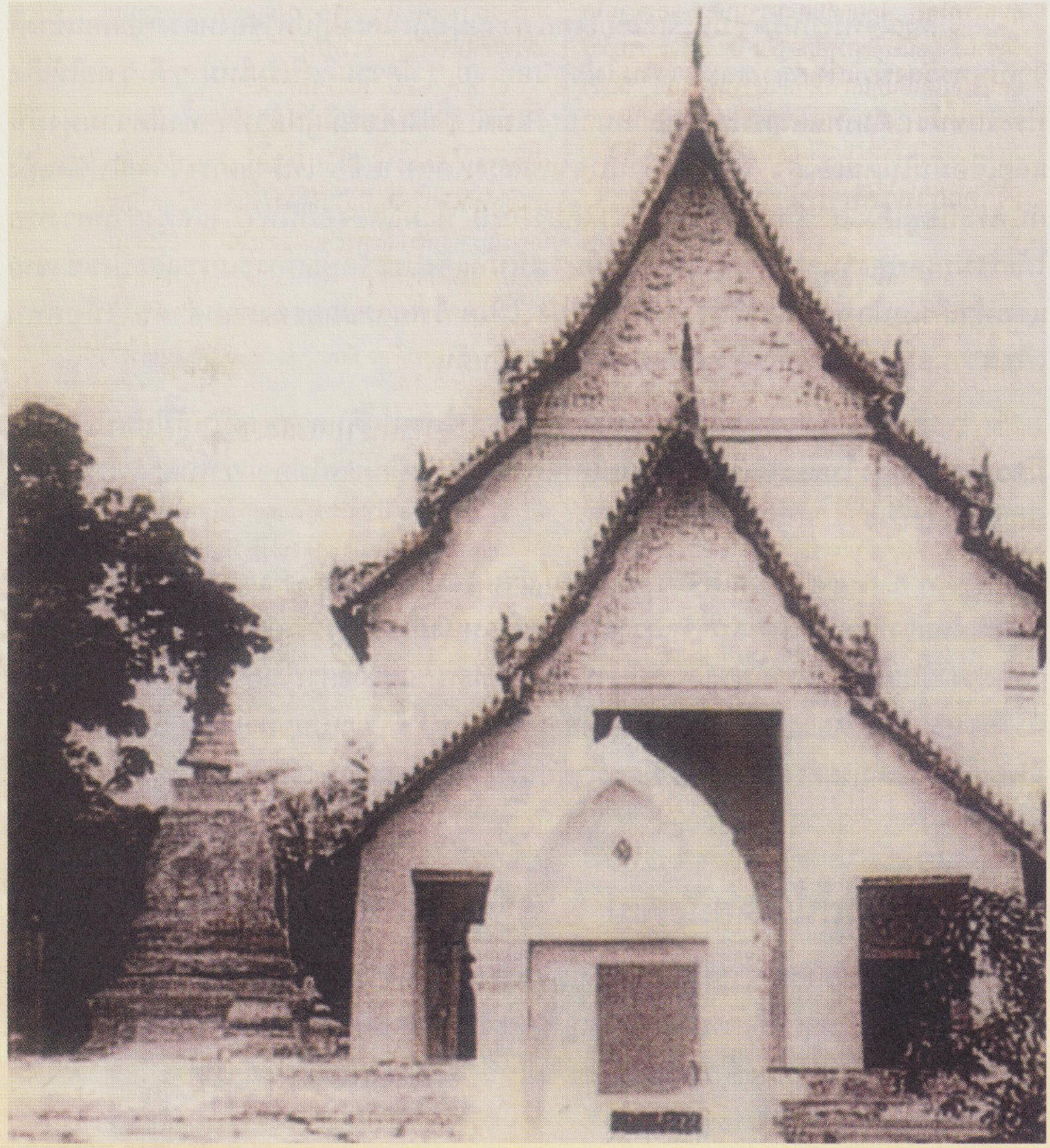
เมื่อผู้ใหญ่ขออย่างนี้หลวงพ่อก็ต้องให้ เพราะปกติหลวงพ่อเป็นผู้มีระเบียบวินัยมีความอดทนสูง ไม่ชอบมีเรื่องมีราวกับใครอยู่แล้ว ทั้งยังนึกภาพไม่ออกว่าไปแล้วจะต้องเจอปัญหาอะไรบ้าง

พ.ศ. ๒๔๕๙ สมเด็จพระวันรัตฯ นำหลวงพ่อจากวัดพระเชตุพนฯ เดินทางโดยเรือยนต์หลวงที่กรมการศาสนาจัดถวาย มารับตำแหน่งรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอันเป็นวัดหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ มีพระเถรานุเถระ และพระคณาธิการในอำเภอนั้นร่วมเดินทางมาด้วยหลายรูป หลวงพ่อมีพระอนุจรติดตามมา ๔ รูป นับว่าเป็นขบวนใหญ่ทีเดียว เพราะมีพระเถระผู้ใหญ่ระดับนำมาด้วย มีคนมาต้อนรับมากพอสมควร

ประวัติวัดปากน้ำโดยสังเขป

ปัจจุบันวัดปากน้ำอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่ในยุคก่อนเรียกว่า จังหวัดธนบุรี มีอาณาเขตทิศเหนือจรดคลองบางกอกใหญ่ ทิศตะวันออกจรดคลองด่าน ทิศใต้จรดคลองเล็ก ๆ ที่แบ่งเขตกับวัดอัปสรสวรรค์ ทิศตะวันตกด้านเหนือจรดคลองภาษีเจริญ ทิศตะวันตกด้านใต้ติดกับโรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์

ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ใดเป็นผู้สร้างวัดปากน้ำ และสร้างในแผ่นดินใด พิจารณาจากสิ่งก่อสร้างเก่า ๆ ที่ยังเหลืออยู่บ้าง เช่น หอไตร (สมัยที่ยังไม่ได้บูรณะ) จึงทราบว่าวัดนี้ได้สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ศาลาการเปรียญหลังเดิม ธรรมาสน์ไม้จำหลัก (ปัจจุบันยังอยู่ที่ศาลาสดชั้นบน) ตู้พระไตรปิฎกทรงบุษบก ตู้พระไตรปิฎกลายรดน้ำ เป็นต้น

พระอุโบสถวัดปากน้ำ (ถ่ายก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๐)

ในเอกสารครั้งโบราณเคยบันทึกไว้ว่า มีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ได้ทรงปฏิสังขรณ์ มีดังนี้

๑. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงบริจาคทรัพย์ซ่อมหลังคา ๑๐ ชั่ง

๒. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ พระวิหาร พระเจดีย์ และทรงสร้างกุฎีไม้ถวาย ๑ หลัง

๓. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีพระบรมราชานุญาต ให้พระครูสมณธรรมสมาทาน (แสง) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พร้อมมัคนายกและอุบาสก อุบาสิกาปฏิสังขรณ์ทั้งพระอาราม และยังเปลี่ยนแปลงสิ่งก่อสร้างหลายอย่างตามความจำเป็น เช่น ช่อฟ้า ใบระกา หางหงษ์ ของเดิมเป็นไม้สักลงรักปิดทอง แต่เงินทุนไม่พอ จึงเปลี่ยนเป็นปูนปั้น เป็นต้น

ในหนังสือลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ พระนิพนธ์ในสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ บันทึกไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้เสด็จฯถวายผ้าพระกฐินหลวงด้วยพระองค์เองตลอดรัชกาล หลังจากนั้นก็ได้มีพระบรมวงศ์เสด็จมาถวายผ้าพระกฐินอยู่หลายครั้ง รวมทั้งข้าราชการระดับสูงด้วย เป็นต้นว่า

ปี พ.ศ. ๒๔๑๗ กรมพระราชวังบวรฯ

ปี พ.ศ. ๒๔๑๘ พระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์เจ้าอรุณวดี

ปี พ.ศ. ๒๔๑๙ พระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์เจ้าวาณีรัตนกัญญา

ปี พ.ศ. ๒๔๒๐ พระเจ้าน้องนางเธอ พระองค์เจ้าบุษบันบัวผัน

ปี พ.ศ. ๒๔๖๒ พระยามโนปกรณ์นิติธาดา

ฯลฯ

อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำในยุคก่อนหลวงพ่อ

สมัยกรุงธนบุรี มีพระธรรมโฆษา (พระธรรมโกศา) เป็นถึง พ.ศ. ๒๓๒๕

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

๑. พระเทพกระวี	พ.ศ. ๒๓๒๕ - ๒๓๕๒
๒. พระบวรญาณมุนี	พ.ศ. ๒๓๕๒ - ๒๓๘๖
๓. พระญาณโพธิ	พ.ศ. ๒๓๘๖ - ๒๔๐๖
๔. พระครูสมณธรรมสมาทาน (มี)	พ.ศ. ๒๔๐๖ - ๒๔๒๖
๕. พระครูสมณธรรมสมาทาน (แสง)	พ.ศ. ๒๔๒๖ - ๒๔๕๘
๖. พระครูพุทธพยากรณ์ (เจริญ อุปติสฺโส)	พ.ศ. ๒๔๕๘ - ๒๔๕๙[๑]

๑ วัดปากน้ำ, **พระเจดีย์มหารัชมงคล** พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในวันวางศิลาฤกษ์ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ อาทรการพิมพ์ ๙๖ หน้า, หน้า ๖๓

ปฐมนโยบาย

วัดปากน้ำในยุคก่อนที่หลวงพ่อจะมานั้นมีสภาพชำรุดทรุดโทรม เกือบจะเป็นวัดร้าง แม้จะมีพระสงฆ์ สามเณรจำพรรษาอยู่ ๑๓ รูป แต่ก็ไม่มีการช่วยกันพัฒนาวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย งานบริหารงานแรกของหลวงพ่อคือการประชุมพระสงฆ์ สามเณรในวัดทั้งหมด ทั้งที่อยู่เดิมและมาใหม่พร้อมกับท่าน เป็นการประกาศนโยบาย สมเด็จพระสังฆราช

(ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) ครั้งเป็นที่สมเด็จพระวันรัต ได้นิพนธ์ไว้อย่างละเอียด เพราะพระองค์ท่านอยู่ในที่ประชุมนั้นด้วย หลวงพ่อได้ให้ปฐมนโยบายแก่พระสงฆ์ สามเณรในวัดปากน้ำอย่างชัดเจนไว้ ดังนี้

> **"เจ้าคณะอำเภอส่งมาเพื่อให้รักษาวัด และปกครองตักเตือนว่ากล่าวผู้อยู่วัดโดยพระธรรมวินัย อันจะให้วัดเจริญได้ ต้องอาศัยความพร้อมเพรียง และเห็นอกเห็นใจกัน จึงจะทำความเจริญได้ ถิ่นนี้ไม่คุ้นเคยกับใครเลย มาอยู่นี้เท่ากับถูกปล่อย โดยไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปพึ่งใคร เพราะต่างไม่รู้จักกัน แต่ก็มั่นใจว่า ธรรมที่พวกเราปฏิบัติตรงต่อพระพุทธโอวาทจะประกาศความราบรื่นและรุ่งเรืองให้แก่ผู้มีความประพฤติเป็นสัมมาปฏิบัติธรรมวินัยเหล่านั้น จะกำจัดอธรรมให้สูญสิ้นไป**
>
> **พวกเราบวชกันมาคนละมาก ๆ ปี ปฏิบัติธรรมเข้าขั้นไหน มีพระปาฏิโมกข์เรียบร้อยอย่างไร ทุกคนทราบความจริงของตนได้ ถ้าเป็นไปตามแนวพระธรรมวินัยก็น่าสรรเสริญ ถ้าผิดธรรมวินัยก็น่าเศร้าใจ เพราะตนเองก็ติเตียนตนเอง ได้เคยพบมาบ้างแม้บวชตั้งนานนับเป็นสิบ ๆ ปี ก็ไม่มีภูมิจะสอนผู้อื่น จะเป็นที่พึ่งของศาสนาก็ไม่ได้ ได้แต่อาศัยศาสนาอย่างเดียว ไม่ทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนและแก่ท่าน ซ้ำร้ายยังทำให้พระศาสนาเศร้าหมองอีกด้วย บวชอยู่อย่างนี้เหมือนตัวเสฉวน (เรื่องตัวเสฉวนนี้หลวงพ่อชอบพูดบ่อย ๆ ต่อมาก็หายไป) จะได้ประโยชน์อะไรในการบวช ในการอยู่วัด**
>
> **ฉันมาอยู่วัดปากน้ำ จะพยายามตั้งใจประพฤติให้เป็นไปตามแนวพระธรรมวินัย พวกพระเก่า ๆ จะร่วมกันก็ได้ หรือจะไม่ร่วมด้วยก็แล้วแต่อัธยาศัย ฉันจะไม่รบกวนด้วยอาการใด ๆ เพราะถือว่าทุกคนรู้สึกผิดชอบด้วยตนเองดีแล้ว ถ้าไม่ร่วมใจก็ขออย่าขัดขวาง ฉันก็จะไม่ขัดขวางผู้ไม่ร่วมมือเหมือนกัน ต่างคนต่างอยู่ แต่ต้องช่วยกันรักษาระเบียบของวัด คนจะเข้าจะออกต้องบอกให้รู้ ที่แล้วมาไม่เกี่ยวข้อง เพราะยังไม่อยู่ในหน้าที่ จะพยายามรักษาเมื่ออยู่ในหน้าที่"[๑]**

---

[๑] สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย** คุณตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒ หน้า ๑๐ - ๑๑

ท่านผู้อ่านคงจะเห็นลักษณะผู้นำในหลวงพ่อว่ามีมากเพียงไหน คนดี คนเก่ง คนกล้า คนจริงเท่านั้นที่จะประกาศวาจาห้าวหาญอย่างนี้ได้ และคนคนนั้นต้องมั่นใจในคุณสมบัติของตนเอง หลวงพ่อพูดอย่างนี้ใครจะกล้าเถียง เพราะท่านพูดความจริงที่เป็นประโยชน์ต่อพระศาสนา ความจริงหลวงพ่อท่านก็ชี้แนะให้ทุกคนพิจารณาตนเอง แล้วปรับปรุงแก้ไขตนเองเสีย ถ้ายังไม่ยอมรับข้อบกพร่องของตน ไม่คิดจะปรับปรุงแก้ไข ท่านก็ไม่บังคับไม่ว่าอะไร แต่ท่านก็ตำหนิโดยรวมเลยว่า **มาบวชเพื่อเกาะพระพุทธศาสนากิน ทำให้พระพุทธศาสนาเศร้าหมอง** เปรียบเทียบว่าเหมือนปูเสฉวน หลวงพ่อก็รู้ว่า พูดอย่างนี้ผู้ฟังหลายคนต้องไม่ชอบ เพราะเคยอยู่สบาย ๆ ทำอะไรได้ตามความพอใจ แล้วต้องมาอยู่ในกฎระเบียบ ต้องต่อต้านแน่นอน หลวงพ่อจึงถูกมรสุมจากพายุวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก แต่พายุปากนี้ไม่ทำให้หลวงพ่อระย่อ ท่านไม่โต้ตอบ ไม่เรียกมาถาม ไม่เรียกมาว่า ท่านใช้อุเบกขาธรรม ทำดีต้องมีคนทั้งเห็นด้วยและไม่พอใจ คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ ท่านถือว่าเป็นหน้าที่ที่เจ้าอาวาสต้องทำ

หลวงพ่อไม่ยุ่งกับพระเก่า เร่งอบรมกวดขันด้านวินัย การศึกษาและปฏิบัติธรรมกับพระอนุจรและพระใหม่ รวมทั้งอุบาสก อุบาสิกา ที่อยู่ในวัดด้วย มีชาวบ้านมาฝึกปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อมากยิ่งขึ้น แต่มักจะเป็นผู้อยู่ไกลเสียมากกว่าผู้อยู่ใกล้ ผู้อยู่ใกล้ส่วนใหญ่จะศรัทธาพระเก่ามากกว่า ไม่เคยเห็นพระแบบหลวงพ่อ ตามปกติแล้ว คนดี คนเก่ง คนกล้า คนจริง มักจะเป็นคนไม่พูดมาก คนที่ยังไม่รู้ใจ ใกล้ชิดมักจะกลัวเลยไม่อยากเข้าใกล้

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แถบวัดปากน้ำ ไม่มีโรงเรียน พวกเด็ก ๆ ลูกชาวบ้านจึงไม่ได้ไปเรียนหนังสือ ก็เลยเล่นกันเอะอะเกือบทั้งวัน ทำลายของของวัดบ้าง ทำลายชีวิตสัตว์ ยิงนกตกปลา แกล้งคนบ้าง หลวงพ่อจะว่ากล่าวตักเตือนก็ไม่ดี เพราะพ่อแม่เขาไม่ค่อยชอบหลวงพ่ออยู่แล้ว แล้วก็ไม่อบรมลูกของตัว หลวงพ่อเป็นห่วงเด็ก ๆ พวกนี้มาก ท่านเห็นว่า เด็กวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ถ้าไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน เด็กพวกนี้

โตขึ้นจะเป็นคนอย่างไร ท่านรำพึงด้วยความเป็นห่วงอนาคตของชาติว่า **เด็ก ๆ ที่ไร้การศึกษาเป็นคนรกชาติ มาเที่ยวรังแกวัด ต่อไปก็กลายเป็นพาล** หลวงพ่อไม่ได้รำพึงเฉย ๆ แต่ลงมือทำเลย การอยู่เฉย ๆ ทำไม่รู้ไม่ชี้ ธุระไม่ใช่ไม่ใช่นิสัยของหลวงพ่อ ท่านมักจะพูดเสมอว่า **อยู่ที่ไหนก็ให้ทานบริจาคทานเรื่อยไป ไม่ทำอะไรก็สอนหนังสือหนังหาไป สงเคราะห์อนุเคราะห์กุลบุตร** อุปนิสัยเช่นนี้ ทำให้หลวงพ่อเหน็ดเหนื่อยมาก เหนื่อยตลอดชีวิต แต่ชาวบ้าน วัดและพระพุทธศาสนาได้ประโยชน์มหาศาล คนเข้าวัดกันมากขึ้น เห็นประโยชน์ของวัด ร่วมแรงร่วมใจกันบำรุงวัด พัฒนาวัด พระก็อยู่ดีเพราะมีโยมอุปัฏฐาก คนก็ได้ธรรมะจากวัด เรียกว่า คนก็อยู่ได้ วัดก็อยู่ดี

หลวงพ่อจึงดำเนินการตั้งโรงเรียนขึ้นเอง อยู่ในประเภทโรงเรียนราษฎร์ สมัยนั้นมีโรงเรียน ๒ แบบ คือโรงเรียนรัฐ กับโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนรัฐมีไม่กี่แห่ง ไม่ได้มีทุกแขวงหรือทุกตำบลเหมือนปัจจุบัน เพราะยังไม่มีพระราชบัญญัติประถมศึกษา ใครอยากเรียนก็ได้ ไม่อยากเรียนก็ได้ ไม่ผิดกฎหมาย ถ้าอยากเรียนก็อาจต้องเดินทางไกล โรงเรียนรัฐเสียค่าใช้จ่ายน้อย เสียแต่ค่าบำรุง ไม่ต้องเสียค่าเทอมเหมือนโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนราษฎร์ก็คือโรงเรียนที่เอกชนเป็นผู้ตั้ง เสียค่าใช้จ่ายสูง โรงเรียนของหลวงพ่ออยู่ในประเภทโรงเรียนราษฎร์แต่ใช้สถานที่ของวัด แล้วก็ไม่ต้องเสียค่าเรียน คงจะมีโรงเรียนราษฎร์อย่างนี้เป็นโรงเรียนแรกและโรงเรียนเดียวกระมัง กรมการอำเภอก็สนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน แต่หลวงพ่อต้องหาเงินจ้างครูเอง มีธนบดีสนับสนุนด้านการเงินกับหลวงพ่อหลายคน เช่น ท่านผู้หญิงสุธรรมมนตรี (กิมไล้ สุจริตกุล) นายหลวงฤทธิ์ณรงค์รอญ อยู่คลองบางหลวงข้างวัดสังข์กระจาย นายต่างบุณยมานพ อยู่ตลาดพลู พระภิรมย์ราชา วาจรงค์ มีบ้านอยู่หน้าวัดปากน้ำ เป็นต้น

เมื่อเริ่มต้นเปิดเรียน มีนักเรียนประมาณ ๑๐ คน แล้วเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พ่อแม่ถึงไม่ค่อยชอบหลวงพ่อ แต่ก็รู้ว่าหลวงพ่อมีเจตนาดีกับลูก ๆ ของตน ค่าเรียนก็ไม่เสีย ไม่ต้องเดินทางไกล ก็พากันส่งลูกไปเรียนหนังสือในโรงเรียนของหลวงพ่อมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงสามร้อยเศษ ตอนนี้ชาวบ้านเริ่มกล่าวชื่นชม เห็นพระคุณหลวงพ่อว่าทำให้ลูกหลานเขาเป็นคนดี มีอนาคต

ต่อมาหลวงพ่อได้ย้ายโรงเรียนแห่งนี้ไปตั้งที่วัดวรามาตย์ภัณฑ์สาราราม หรือวัดขุนจันทร์ เพราะท่านไปเป็นรักษาการเจ้าอาวาสอยู่พักหนึ่ง เมื่อมีพระราชบัญญัติประถมศึกษาเกิดขึ้น รัฐบาลต้องจัดสถานศึกษาให้ทั่วถึง ทางวัดจึงโอนให้รัฐรับผิดชอบดูแล เป็นโรงเรียนรัฐไป หลวงพ่อก็กลับมาทุ่มเทดูแลส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณรในวัดปากน้ำทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติต่อไป

การเผยแผ่วิชชาธรรมกาย

หลวงพ่อบรรลุวิชชาธรรมกาย เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ณ อุโบสถวัดโบสถ์บน ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แต่หลวงพ่อก็ยังคงศึกษาค้นคว้าทดลองปฏิบัติธรรมด้วยตัวของท่านเองอยู่เป็นเวลานาน จนแน่ใจว่าเป็นของจริงแท้ ไม่กลับกลาย

หลวงพ่อเล่าว่า ในครั้งแรก ท่านคิดจะปลีกตัวหลีกเร้นไปแสวงหาที่สงบสงัดปฏิบัติธรรมเพียงลำพังตามป่าตามเขา แต่ก็มานึกถึงเพื่อนมนุษย์ที่ยังมีอวิชชา มีกิเลสและโมหะเข้าครอบงำจนจิตใจมืดมนอนธการ ก็มีอยู่ไม่น้อย แล้วยังมีผู้ตกทุกข์ได้ยาก ลำบากเดือดร้อน จากการทำมาหาเลี้ยงชีพ จากโรคภัยไข้เจ็บก็มีจำนวนมาก คนเหล่านี้ถ้าได้ผู้แนะนำสั่งสอนที่ถูกต้องก็สามารถช่วยตัวเองให้ความทุกข์ลดน้อยลงได้ สามารถเปลี่ยนชีวิตได้ ถ้าหากว่าท่านจะหลีกเร้นไปหาประโยชน์ส่วนตัวของท่านแล้ว ท่านก็จะไม่มีโอกาสสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ ในสมัยนั้นคณะสงฆ์ไทยและคนทั่วไปไม่ค่อยสนใจศึกษาเรื่องการทำสมาธิการปฏิบัติธรรม ถ้าใครแสดงความสนใจหรือสั่งสอนก็จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบทันที พระที่สนใจปฏิบัติธรรมจึงต้องออกธุดงค์ไปอยู่ให้ไกลผู้คน พระปฏิบัติบางรูปเดินทางธุดงค์ไปถึงนอกเขตแดนไทยก็มี

การที่หลวงพ่อสามารถบรรลุธรรมกายได้ด้วยตนเองนั้น เป็นที่ทราบกันดีในคณะสงฆ์ยุคนั้น พระเดชพระคุณพระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ได้กล่าวยืนยันไว้ ดังนี้

> **เมื่อหลวงพ่อได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็สะสมวิชาทางวิปัสสนา ไปเที่ยวเรียนหลายสำนักด้วยกัน ครั้นท่านเรียนทางวิปัสสนาแล้วก็เทียบเคียงว่าจะเอาอย่างไหนดีที่สุด ท่านก็ตกลงปลงใจเอาแบบที่ท่านใช้อยู่บัดนี้ อย่างที่เรียกว่า ธรรมกาย ท่านเองเป็นผู้ค้นพบ หรือสำเร็จความรู้ทางวิปัสสนาแบบธรรมกายก่อนใคร ๆ แปลว่าท่านไม่ใช่เป็นผู้สอนคนอื่นแต่ด้วยปากของท่าน ท่านทำตามแบบของท่านได้ด้วย เมื่อท่านจะได้บรรลุคุณธรรม คือวิปัสสนาแบบธรรมกายสมประสงค์ ท่านก็ได้เล่าให้ฟังว่าวันที่ท่านจะได้ประสบพบวิปัสสนาในวันนั้น ท่านได้บำเพ็ญเพียรอยู่ในพระอุโบสถแห่งหนึ่ง ด้วยตั้งใจว่า ถ้าไม่ได้สำเร็จวิปัสสนาในวันนั้นแล้วเราก็จะยอมตาย คล้ายกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นั่งประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ทรงตั้งปณิธานความเพียรว่า ถ้าเราไม่ได้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ถึงเลือดเนื้อจะเหือดแห้งไป จะเหลืออยู่แต่กระดูกและเส้นเอ็นก็ช่างจะต้องยังความปรารถนา หรือผลที่ปรารถนาให้บังเกิดขึ้นเสียก่อนให้ได้**

จึงจะยอม ถ้าไม่อย่างนั้นจะไม่ยอมลุกเป็นอันขาด ความปรารถนาอันเฉียบขาดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์ เป็นเหตุให้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณฉันใด ความปรารถนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำก็สามารถยังการบรรลุผลของวิปัสสนาฝ่ายธรรมกายได้ฉันนั้น

เมื่อท่านได้แล้ว ท่านก็ไม่หยุดยั้ง ได้สั่งสอนศิษยานุศิษย์ญาติมิตรทั้งหลาย เพราะท่านตั้งใจแน่วแน่ว่า เมื่อท่านได้บรรลุถึงคุณวิปัสสนาแล้ว ท่านจะเป็นผู้นำเอาแสงสว่างมามอบให้แก่บรรดาปวงชน ท่านจะเป็นตัวแทนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บันดาลคุณงามความดีให้ชนทั้งหลาย ท่ามกลางเสียงครหานินทาโจษจัน ท่านก็หาท้อถอยแต่ประการใดไม่[๑]

ความหมายและที่มาของคำว่าธรรมกาย

คำว่าธรรมกายนี้ หลวงพ่อท่านกล่าวไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่องพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณว่า ท่านมิได้เป็นผู้บัญญัติขึ้นเอง แต่มีคำนี้ปรากฏอยู่แล้วในพระไตรปิฎก หลวงพ่อได้อธิบายที่มาไว้ดังนี้

"...พระสิทธัตถะ ทรงกระทำความเพียรอยู่ถึง ๖ พรรษา จึงพบรัตนะอันลี้ลับซับซ้อน อยู่ในองค์พระ คือพระธรรมกาย มีสัณฐานเหมือนพระปฏิมากรเกตุดอกบัวตูม มีสีใสเหมือนกระจก ปรากฏอยู่ในศูนย์กลางกาย ที่ว่านี้มีหลักฐานอยู่ในอัคคัญญสูตร ที่พระองค์ตรัสแก่วาเสฏฐสามเณรว่า ตถาคตสฺส เหตํ วาเสฏฺฐา อธิวจนํ ธมฺมกาโย อิติปิ ในพระสุตตันตปิฎก ฑีฆนิกาย ปาฏิกวรรค ยืนยันความว่า ดูกรวาเสฏฐสามเณร **คำว่าธรรมกายนี้เป็นชื่อตถาคตโดยแท้**

เรื่องพระวักกลินั้น เมื่อระลึกถึงความในอัคคัญญสูตรนี้ ประกอบแล้วย่อมส่องความให้เห็นว่า **ที่พระองค์ตรัสว่า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรานั้น หมายความว่า ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ผู้นั้นได้ชื่อว่าเห็นเรา คือตถาคตนั่นเอง** มิใช่อื่นไกล หรือพูดให้เข้าใจง่ายกว่านี้ ก็ว่า ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ว่านี้ ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า หรืออีกอย่างหนึ่งว่า ผู้ใดเห็นธรรมกาย ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า

---

๑ แสดงในสาราทานกถา ในวันบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวารอุทิศถวายหลวงพ่อ ณ วัดปากน้ำ เมื่อวันพุธที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

ทำไมจึงหมายความเช่นนั้นก็เพราะว่า ขณะนั้นพระวักกลิก็อยู่ใกล้ ๆ กับพระพุทธองค์ หากจะแลดูด้วยลูกตาธรรมดา ทำไมจะไม่เห็นพระองค์ เพราะไม่ปรากฏว่าพระวักกลินั้นตาพิการ เมื่อเช่นนี้ไฉนพระองค์จะตรัสเช่นนั้นเล่า ที่ตรัสเช่นนั้น จึงตีความหมายได้ว่า ที่แลเห็นด้วยตาธรรมดานั้น เห็นแต่เปลือกของพระองค์ ก็คือกายพระสิตธัตถะที่ออกบวช ซึ่งมิได้อยู่ในความหมายแห่งคำว่าเรา และยังตรัสว่าเป็นที่เปื่อยเน่าด้วย นั่นคือกายพระสิตธัตถะที่ออกบวชก็คือกายภายนอกนั่นเอง คำว่าเราในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่า หมายถึงกายภายในซึ่งมิใช่กายเปื่อยเน่า **กายภายในคืออะไรเล่า ก็คือธรรมกายนั่นเอง** จะเห็นได้อย่างไร ข้อนี้ตอบไม่ยาก เมื่อได้บำเพ็ญกิจภาวนาถูกส่วนแล้ว ท่านจะเห็นด้วยตาของท่านเอง คือเห็นด้วยตาธรรมกาย (ตาของกายละเอียด) ไม่ใช่ตาธรรมดา

พระดำรัสของพระองค์ดังยกขึ้นมากล่าวนั้น เป็นปัญหาธรรมมีนัยลึกซึ้งอยู่ อันผู้มิได้ปฏิบัติธรรมแล้ว เข้าใจได้ยาก แต่ถ้าผู้ปฏิบัติได้แล้ว จะตอบปัญหานี้ได้ด้วยตนเองอย่างง่ายดาย ไม่ต้องไปถามใคร...”

ผู้เขียนขอให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องพระวักกลิให้ผู้อ่านที่ยังไม่ทราบเรื่อง ได้เข้าใจโดยสังเขปดังนี้

พระวักกลิออกบวชด้วยความติดใจในพระรูปพระโฉมอันงดงามของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เลื่อมใสในพระธรรมคำสอน ไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะเสด็จไปประทับ ณ ที่ใด พระวักกลิจะติดตามไปคอยเฝ้าดูพระพุทธองค์ทุกพระอิริยาบถ ด้วยความประทับใจ พระพุทธองค์ทรงทราบดี แต่ก็มิได้ทรงว่ากล่าวแต่ประการใด เพราะเห็นว่ายังไม่ถึงเวลา เมื่อทรงเห็นว่าญาณของพระวักกลิแก่กล้าแล้ว จึงตรัสว่า อเปหิ วกฺกลิ กึเต วกฺกลิ อิมินา ปูติกาเยน ทิฏเฐน จงถอยออกไปวักกลิ ร่างกายตถาคตเป็นของเปื่อยเน่า โย โข วกฺกลิ ธมฺมํ ปสฺสติ โส มํ ปสฺสติ โย มํ ปสฺสติ โส ธมฺมํ ปสฺสติ แน่ะสำแดงวักกลิ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นเห็นธรรม **ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ ผู้ตถาคตคือธรรมกาย** พระวักกลิเสียใจที่พระพุทธเจ้าไม่ให้โอกาสได้ใกล้ชิดอีกต่อไป ทั้งมีพระวาจาตัดรอน จึงคิดจะไปกระโดดหน้าผา ฆ่าตัวตาย พระพุทธองค์ทรงติดตามไปแสดงธรรมโปรด จนพระวักกลิบรรลุธรรม

พระเดชพระคุณพระธรรมทัศนาธร ได้อธิบายเพิ่มเติมเรื่องพระวักกลิกับธรรมกายของหลวงพ่อ ไว้ดังนี้

"การที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสกับพระวักกลิว่า ถ้าบุคคลผู้ใดเห็นธรรม นั่นจึงจะเห็นตถาคต พระตถาคตอยู่ที่ธรรมใน เป็นเครื่องยืนยันว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องการที่จะให้คนรู้จักพระองค์ท่าน เห็นพระองค์ท่านให้ลึกซึ้งเข้าไปถึงธรรม เมื่อรวมความกับที่พระองค์ตอบกับวาเสฏฐพราหมณ์ว่า คำว่าธรรมกายเป็นชื่อของตถาคต จึงน่าจะจับใจความได้ว่า ธรรมนั้นคือองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้พระธรรม พระธรรมเสกสรรปั้นให้พระองค์เป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อบุคคลเราจะระลึกถึงพระองค์ท่านก็ควรจะระลึกถึงพระธรรม พระเดชพระคุณที่อยู่ในหีบ (หมายถึงหลวงพ่อ–ผู้เขียน) จึงได้ตั้งเป็นสถาบันของคณะวิปัสสนานี้ไว้ เพื่อให้บรรดาประชาชนได้เข้าถึงธรรมกาย คือองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า"

มีคำว่า ธรรมกาย ปรากฏอยู่อีกหลายแห่ง เช่น ตอนพระมหาปชาบดีโคตมี เข้าไปทูลลาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าพระนิพพาน พระนางได้กราบทูลว่าแม้พระนางจะเคยเลี้ยงดูพระพุทธองค์ ตั้งแต่ทรงมีพระชนม์เพียง ๗ วัน แต่พระพุทธองค์ก็มิได้ทรงเป็นหนี้พระคุณของนาง เพราะพระพุทธองค์ได้ประทานธรรมกายแก่พระนาง อันเป็นธรรมะที่ช่วยให้พ้นทุกข์ได้อย่างแท้จริง มีความดังนี้

"ข้าแต่พระบรมบาทสุคตเจ้า รูปกายที่กระหม่อมฉันได้ให้เจริญแก่พระองค์เจ้า **ธรรมกายอันเป็นที่ยินดีนั้น พระองค์ได้ให้เจริญแก่หม่อมฉัน** หม่อมฉันได้ให้พระองค์เจ้าดูดดื่มซึ่งรสวารีอันระงับเสียได้ซึ่งความอยากกระวนกระวายใจ มาตรว่าครู่หนึ่งเท่านั้น พระองค์ยังเกล้ากระหม่อมฉัน ให้ดูดดื่มซึ่งขีรวารีรสน้ำนม กล่าวคือพระสัทธรรมอันเป็นที่ระงับได้โดยแท้เที่ยง พระองค์ได้ชื่อว่า มิได้เป็นหนี้กระหม่อมฉัน"[๑]

เมื่อครั้งที่พระอุปคุตเถระทรมานพระยามารจนพ่ายแพ้แล้ว ได้ขอร้องให้พระยามารนิรมิตพระกายมนุษย์ของพระพุทธเจ้าให้ดู พระมหาเถระได้พูดว่า

"อนึ่ง ท่านจงได้อนุเคราะห์อาตมา ด้วยสมเด็จพระบรมศาสดาบังเกิดในโลก เสด็จเข้าสู่ปรินิพพานเสียแล้ว เราได้เห็นแต่พระธรรมกาย บ่มิทันได้เห็นซึ่งพระสรีรกาย ท่านจงอนุเคราะห์นิรมิตพระรูปกายแห่งพระศาสดาจารย์ พร้อมด้วยอาการทั้งปวง สำแดงแก่เราให้เห็นประจักษ์กับทั้งพระอัครสาวกทั้งคู่ ให้ปรากฏด้วยฤทธิ์แห่งท่านในกาลบัดนี้"[๒]

---

[๑] จากหนังสือพระอสีติมหาสาวกนิพพาน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ เล่ม ๑ หน้า ๓๑๑

[๒] จากหนังสือพระปฐมสมโพธิกถา ของสมเด็จกรมพระปรมานุชิตชิโนรส ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๓ หน้า ๕๑๙

ในหนังสือปฐมสมโพธิ์ ก็มีข้อความเกี่ยวกับคำว่าธรรมกายหลายแห่ง เช่น

"...สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น แม้ปรินิพพานนานกำหนดศาสนายุกาลถึงเพียงนี้แล้ว ยังเหลืออยู่ ส่วนรูปกายด้วยสักว่า พระสารีริกธาตุยังทรงอยู่ ส่วนธรรมกาย ด้วยพระหฤทัยอันอนุเคราะห์สัตว์ ซึ่งเป็นประชุมชนเกิด ณ กาลภายหลัง และยังทรงอยู่ด้วยพระคุณทั้งหลายที่เป็นอนัญญสาธารณะ ไม่ทั่วไปแก่ผู้อื่น เพราะเหตุพระศาสนา คำสั่งสอนของพระองค์นั้น ยังประดิษฐาน ดำรงอยู่ ทั้งสงฆ์ สาวกแห่งพระองค์นั้น ที่ทรงธรรมไว้ก็ยังปรากฏอยู่..."[๑]

"...เอวํ อติทุลฺลภปาตุภาโว แม้องค์พระตถาคตอังคีรสสักยมุนีโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งมีข้อความปรากฏในโลกอันสัตว์ได้ด้วยยากดังนี้ **พระองค์ได้อุบัติบังเกิดขึ้นแล้วในโลก ด้วยรูปกายอุบัติ ด้วยธรรมกายอุบัติทั้งสองประการ** พร้อมด้วยอัจฉริยะอัพภูตธรรม ตามธรรมดานิยมโดยพุทธธรรมดา ความบังเกิดด้วยรูปกายนั้น จัดเป็นสองคือโอกกันติ สมัยลงสู่พระครรภ์และนิกขมน สมัยประสูติจากพระครรภ์ ส่วนความบังเกิดเรื่องธรรมกายนั้น คือตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ..."[๒]

หลวงพ่อจึงดำเนินตามรอยบาทพระบรมศาสดา ออกสั่งสอน เผยแผ่ให้ผู้อื่นได้รู้เห็นเหมือนท่าน มิได้หวงวิชาไว้แต่ผู้เดียว ทุกคนจะได้รู้ว่าสัมมาสติ และสัมมาสมาธิที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้เป็นอย่างไร หลวงพ่อพยายามทุกวิถีทางที่จะให้คนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ยึดพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่ง ไม่ใช่เข้าไปขอหวยหรือดูหมอ ไม่ใช่นับถือพระพุทธศาสนาตามบรรพบุรุษหรือนับถือแต่ปาก แต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา หรือบางคนก็รู้ผิด ๆ ท่านทราบดีว่า มนุษย์ทุกคนมีความเกิดเป็นเบื้องต้น ความชราในท่ามกลาง และความสูญสลายเป็นที่สุด เป็นผู้ถูกครอบงำแล้วโดยความเกิด ความแก่และความตาย เป็นผู้หยั่งลงสู่ความทุกข์แล้ว เป็นผู้มีความทุกข์เป็นเบื้องหน้า เป็นลักษณะของไตรลักษณ์ ได้แก่อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

แต่ก่อนที่ทุกคนจะถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิต ก็จะต้องพบความทุกข์ บ้าง ความสุขบ้าง ความสมหวังบ้าง ความผิดหวังบ้าง คละเคล้ากันไป ขึ้นกับบุพกรรมของแต่ละคน ความทุกข์นั้นไม่มีผู้ใดปรารถนา เมื่อประสบก็จะดิ้นรนแสวงหาที่พึ่ง เพื่อดับความทุกข์ยากเดือดร้อน บางคนก็มีสติปัญญาพิจารณาหาที่พึ่งที่เหมาะสม บางคนก็ไร้ปัญญาไตร่ตรอง หลวงพ่อท่านจึงคิดนำวิชชาธรรมกายมาเผยแผ่เพื่อบรรเทาความทุกข์ และเป็นแรงจูงใจให้คนเข้าวัด ปฏิบัติธรรม

---

๑ หนังสือพระปฐมสมโพธิ แบบธรรมยุตติ ของสมเด็จพระสังฆราช (สา) หน้า ๔

๒ เล่มเดียวกัน หน้า ๙

วิชชาธรรมกายช่วยรักษาโรค

หลวงพ่อได้ทดลองให้เห็นว่าวิชชาธรรมกายเป็นที่พึ่งของมนุษย์ได้จริง สามารถยกระดับชีวิตของผู้ปฏิบัติให้สูงขึ้นได้ แม้ทุกข์นั้นอาจไม่ปลาสนาการได้หมดสิ้น เพราะเป็นวิถีธรรมว่าทุกคนต้องพบกับความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ไม่สมหวัง คับแค้นใจ ความเดือดร้อน การพลัดพรากจากของรักและประสบกับสิ่งที่ไม่พอใจ เมื่อเกิดมาแล้วต้องเจอทุกคน แต่การปฏิบัติธรรมจะเป็นเหมือนการฉีดภูมิคุ้มกัน ให้สามารถเผชิญกับบุพกรรมเหล่านั้นได้อย่างมีสติ แล้วปัญญาก็จะเกิดขึ้น แก้ปัญหาความทุกข์ได้อย่างรวดเร็ว ถ้ากรรมนั้นไม่เป็นครุกรรมก็จะอ่อนแรงลง เพราะกรรมดีเข้าไปแทนที่ เปรียบเหมือนใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย

ใคร ๆ ก็อยากมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ไม่อยากเป็นคนอ่อนแอขี้โรค มีภาษิตรับรองว่า อโรคยา ปรมา ลาภา ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ จิตใจที่แจ่มใสย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง บางคนบอกว่าไม่ขอร่ำรวยมาก ขอไม่มีโรคดีกว่า ถ้าขี้โรค มีเงินเท่าไรก็ต้องเอาไปรักษาตัวหมด จิตใจก็สลดหดหู่ทั้งผู้ป่วยเองและคนใกล้ชิด

หลวงพ่อได้พิสูจน์ให้เห็นโดยนำผู้ป่วยหนัก ๒ คน คนหนึ่งป่วยเป็นโรควัณโรค สมัยนั้นเรียกว่าโรคฝีในท้อง เมื่ออาการหนัก ตัวจะผอมเหลือง ไอมากจนอาเจียนเป็นเลือด อีกคนเป็นโรคเรื้อน ในสมัยนั้นโรคทั้ง ๒ โรคนี้เป็นโรคร้ายแรงที่สุด เป็นโรคที่ยากจะรักษาหาย ค่ายาก็แพง ต้องใช้ยานอก แถมเป็นโรคติดต่อด้วย สังคมจึงรังเกียจมาก ผู้ป่วยบางคนน่าสงสารมาก คนในครอบครัวนำไปปล่อยไว้ตามวัดบ้าง ตามสถานพยาบาลอนาถาบ้าง ไม่ไปรับกลับ

หลวงพ่อได้นำผู้ป่วยทั้ง ๒ คนนี้มาฝึกนั่งภาวนาแนววิชชาธรรมกาย และในขณะเดียวกันท่านก็ใช้วิชชานี้แก้โรคให้ด้วย ผลที่ได้เป็นที่พอใจของหลวงพ่อมาก เพราะผู้ป่วยทั้ง ๒ คน หายจากโรคร้ายนี้ทั้งคู่ หมอเองยังประหลาดใจ แล้วผู้ป่วยยังได้ของแถมที่เลิศคือได้วิชชาธรรมกายอีกด้วย

การทดลองนี้ทำให้หลวงพ่อมีกำลังใจมากขึ้น ท่านแน่ใจว่าวิชชาธรรมกายที่ท่านพากเพียรค้นคว้า ปฏิบัติมาอย่างไม่หยุดหย่อนเป็นเวลานานด้วยความวิริยอุตสาหะ อย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ต้องใช้ขันติอย่างหนัก เพราะต้องต่อสู้กับเสียงครหาที่ถาโถมเข้ามาทุกด้านอย่างไม่มีโอกาสโต้เถียงนั้น เป็นวิชาที่พิสูจน์ได้ เหมือนนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์สิ่งที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ว่ามีตัวตนจริง ๆ ด้วยการมองผ่านกล้องจุลทรรศน์ มีผู้ยืนยันว่าได้รู้เห็นตามที่หลวงพ่อพูด ที่สำคัญคือเป็นวิชชาที่เป็นที่พึ่ง ช่วยบรรเทาความทุกข์ได้

กิตติศัพท์เรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำสามารถรักษาคนป่วยด้วยโรคร้าย ที่สังคมรังเกียจให้หายได้ แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีคนสนใจวิชชาธรรมกาย และเดินทางไปวัดปากน้ำเพื่อศึกษาธรรม และขอพึ่งบารมีหลวงพ่อให้บรรเทาทุกข์ร้อน เรื่องต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ มีคนเดินทางไปวัดปากน้ำทุกวันวันละมาก ๆ โดยเฉพาะในวันหยุดราชการ บางคณะก็เหมาเรือกันไปเลย ทั้ง ๆ ที่ในสมัยนั้นการเดินทางไปวัดค่อนข้างลำบาก ถนนยังตัดเข้าไม่ถึงวัด รถประจำทางไปสุดสายที่ตลาดพลูบ้าง ที่หน้าวัดวรามาตย์ภัณฑสาราราม (วัดขุนจันทร์) บ้าง แล้วต้องเดินเข้าทางวัดขุนจันทร์ ผ่านวัดอัปสรสวรรค์ (วัดหมู) จึงจะถึงวัดปากน้ำ ส่วนใหญ่ก็จะไปทางเรือ ลงเรือที่ปากคลองตลาด ขึ้นที่ท่าไฟไหม้ ข้างวัดมีทั้งเรือเมล์ และเรือจ้าง ชาวเรือต้องรู้จักวัดปากน้ำทุกคน

ผู้ที่ไปวัดปากน้ำนั้น มีทั้งพวกที่มีความทุกข์ ต้องการจะยึดหลวงพ่อเป็นที่พึ่ง และมีทั้งผู้ที่ต้องการจะไปพิสูจน์ว่าหลวงพ่อจะเก่งจริงหรือไม่ ที่ต้องการจะบวชกับหลวงพ่อเพราะหวังจะศึกษาทางด้านปริยัติก็มีไม่น้อย ที่ต้องการจะรู้เห็นเป็นวิชชาธรรมกายก็มาก ผู้ที่มีความทุกข์นั้น มีสารพัดเรื่อง ทั้งเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ปกติถ้าเราป่วยก็จะต้องไปหาหมอ หมอก็จะวินิจฉัยโรค แล้วส่งต่อไปให้หมอผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรค บางคนเป็นหลายโรค ก็จะรักษากับหมอหลายคน จะไม่ก้าวก่ายกัน แต่คนที่ไปหาหลวงพ่อไม่ใช่เช่นนั้น ถือว่าหลวงพ่อต้องรักษาได้ทุกโรค ทั้งโรควัณโรค โรคเรื้อน โรคมะเร็ง โรคไข้รากสาด โรคจิต โรคประสาท บางคนก็เป็นโรคทางใจ มีความทุกข์ ความเดือดร้อนจากคู่ครอง จากลูก จากการถูกโกง จากธุรกิจ จากการถูกกลั่นแกล้ง บางคนก็อยากเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนยศถาบรรดาศักดิ์โดยรวดเร็ว

ถ้าจะนำเรื่องความทุกข์ ความเดือดร้อนของคนที่ไปหาหลวงพ่อ มาเรียงลำดับเนื้อเรื่องกันแล้ว ก็จะได้เรื่องตั้งแต่เกิดมาดูโลก จนถึงแก่กรรมเลยทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นผู้ที่กำลังจะแต่งงานกัน พ่อแม่หรือตัวเองก็จะนำดวงชะตามาให้หลวงพ่อช่วยตรวจดูให้ว่าดวงสมพงษ์กันหรือไม่ จะอยู่กันยืดไหม อยู่ด้วยกันแล้วจะเจริญรุ่งเรืองหรือไม่ บางคนก็ถามต่อไปถึงเรื่องลูกเต้า ว่าจะได้ลูกคนแรกเป็นหญิงหรือชาย

บางคนที่แต่งงานแล้ว ยังไม่มีทายาท ก็ไปขอลูกกับหลวงพ่อก็มี ขอให้ท่านช่วยใช้อานุภาพวิชชาธรรมกาย เลือกสรรวิญญาณดี ๆ มาจุติในครรภ์ คนที่มีลูกหลานแล้ว เกิดขี้โรคเลี้ยงยาก ก็ไปยกให้เป็นลูกหลวงพ่อ ถ้าลูกหลานว่ายาก ดื้อ ซน ไม่ฉลาดในการศึกษาเล่าเรียนก็ไปขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยเช่นกัน ก็น่าแปลก ถ้าลูกดี ๆ แข็งแรง เฉลียวฉลาด ไม่ยักกะไปยกให้เป็นลูกหลวงพ่อ แม้แต่ลูกหลานจะเข้าสอบ ไม่ว่าสอบเลื่อนชั้น สอบคัดเลือก สอบแข่งขันกับตัวเองหรือสอบแข่งขันกับผู้อื่น ก็จะต้องไปขอให้หลวงพ่อช่วย

แม้แต่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพการงาน ทั้งงานราชการ งานเอกชน การค้าขายก็ไปปรับทุกข์กับหลวงพ่อ พวกที่เป็นเกษตรกร ถ้าประสบภาวะฝนแล้ง ก็ไปขอให้หลวงพ่อช่วยให้ฝนฟ้าตก ส่วนเกษตรกรในพื้นที่ที่ฝนตกมากไปจนน้ำท่วม พืชผลเสียหาย ก็ไปกราบกรานหลวงพ่อขอให้ช่วยเก็บฝนหรือบันดาลให้ไปตกที่อื่น บางคนจะจัดงานที่บ้าน ที่หน่วยงาน กลัวฝนตกก็ไปขอหลวงพ่อช่วยอย่าให้ฝนตก บางคนมีญาติผู้ใหญ่เจ็บไข้ได้ป่วย ไปขอหลวงพ่อให้แก้โรคให้หาย ที่หลวงพ่อแก้หายก็มี แต่บางคนถึงคราวหมดอายุขัย หลวงพ่อก็ยื้อยุดไว้ไม่ไหวเหมือนกัน เมื่อถึงแก่กรรมแล้ว ก็ไปถามหลวงพ่ออีกว่า ญาติผู้นั้นตายแล้วไปอยู่ที่ไหน สุขทุกข์อย่างไรบ้างลำบากหรือเปล่า จะทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้อย่างไรจึงจะได้รับ

ท่านผู้อ่านคงจะพอเห็นภาพ ว่าวันหนึ่ง ๆ หลวงพ่อจะต้องรับแขก และรับฟังเรื่องของแต่ละคนมากขนาดไหน คนหนึ่ง ๆ อย่างน้อยครึ่งชั่วโมง ถ้ามีคนไปปรับทุกข์กับหลวงพ่อวันละ ๒๐ คน หลวงพ่อจะต้องเสียเวลาฟังถึงวันละ ๑๐ ชั่วโมง หลวงพ่อท่านก็ต้องนั่งฟังอย่างนี้ทุกวัน ไม่เคยแสดงทีท่าว่ารำคาญหรือเบื่อหน่าย ด้วยมีจิตเมตตาสูง แล้วท่านก็ช่วยทุกคน ถ้าเป็นเรื่องฝน ท่านก็จะสั่งพวกที่ได้วิชชาธรรมกายในโรงงาน ให้เกณฑ์ฝนหรือเก็บฝน ตามพื้นที่ที่เขาบอกมา ที่ทำมาค้าขายแล้วกิจการไม่ดี หลวงพ่อก็แนะนำวิธี ในฐานะที่ท่านเคยมีประสบการณ์ด้านค้าขายมามาก หลวงพ่อจึงเปรียบเสมือนหมอผู้เชี่ยวชาญบำบัดโรคได้ทุกโรค ทั้งโรคกาย โรคใจ โรคจิต เป็นโหราจารย์และวิปัสสนาจารย์ด้วย

เมื่อมีผู้เจ็บไข้ได้ป่วย มาให้หลวงพ่อช่วยรักษา หลวงพ่อจึงเห็นเป็นโอกาสอันดี ที่จะได้ฝึกบุคคลให้เจริญภาวนาพุทธานุสติไปด้วย เป็นธรรมดา คนที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อนก็ต้องอยากหายจากทุกข์เร็ว ๆ ไม่ว่าหลวงพ่อจะสอนให้ปฏิบัติอย่างไร ก็มักจะว่าง่ายปฏิบัติตามโดยไม่เกี่ยงงอน คนที่เจ็บป่วยไม่มาก พอจะนั่งเจริญภาวนาได้ หลวงพ่อท่านก็จะสอนให้นั่งบริกรรมภาวนา ว่า สัมมาอะระหัง ไปด้วย ส่วนคนที่ป่วยมากไม่สามารถลุกนั่งได้เอง ญาติพี่น้องก็มักจะหามกันไปหาหลวงพ่อ ให้หลวงพ่อได้เห็นหน้าตาตัวจริง ๆ กันเลยทีเดียว หลวงพ่อก็จะให้นอนบริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหังเช่นกัน แล้วท่านก็แนะนำให้คนใกล้ชิดของผู้ป่วยนั่งเจริญภาวนาด้วย เช่นลูกป่วย ก็ให้พ่อแม่ปฏิบัติธรรมด้วย พ่อแม่ป่วย ลูกก็ต้องปฏิบัติธรรมด้วย เพราะพ่อแม่ลูกมีสายใจ สายใย โยงมาจากสายธาตุธรรมเดียวกัน

หลวงพ่อท่านชี้แจงว่า ที่ต้องให้บริกรรมภาวนา สัมมาอะระหังเช่นนี้ เพราะการรักษาโรคนั้น ถ้าได้ประกอบกันทั้ง ๒ ฝ่าย คือฝ่ายผู้รักษาโรค และผู้ป่วยมีความเชื่อมั่นตรงกัน มีกระแสจิตเชื่อมถึงกัน เปรียบเสมือนเครื่องรับวิทยุ และเครื่องส่ง ต้องมีคลื่นตรงกันจึงจะมีหวังหายมาก **ท่านบอกว่าถึงไม่หายก็ไม่เป็นไร เราไม่ได้เรียกค่ารักษาเอาแก่ใคร**

ช่วยด้วยเมตตา อย่างน้อยคนเจ็บก็จะต้องได้ความรู้วิธีปฏิบัติธรรม หรือได้มีโอกาสเข้าใกล้พระรัตนตรัยพอสมควรแก่อุปนิสัย ท่านบอกว่าที่หายก็มาก ที่ไม่หายเพียงแต่บรรเทาเป็นครั้งคราวก็มี ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นกับบุพกรรมของผู้นั้นด้วย แต่การที่เขาได้พบหลวงพ่อในวันนี้ ก็ถือว่าได้สร้างกุศลกรรมในวันนี้ไว้เป็นบุพกรรมฝ่ายกุศลในอนาคต มีคนเป็นจำนวนมากที่หายจากโรคภัยไข้เจ็บด้วย และได้บรรลุวิชชาธรรมกายด้วย สมดังที่หลวงพ่อกล่าวว่า

รักษ์ร่างพอสร่างร้าย รอดตน
ยอดเยี่ยมธรรมกายผล ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่วงกุศล ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว ก่องหล้าเรืองสกล

ถ้าหลวงพ่อท่านเห็นว่าผู้ใดมีแววที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะส่งคนไปรักษาโรคให้ตัวต่อตัวเลยทีเดียว เพื่อสอนธรรมะและแก้โรคให้ด้วย วันหนึ่ง ๆ จึงมีผู้ไปรักษาโรคกับหลวงพ่อเป็นจำนวนมาก เพราะหลวงพ่อรับรักษาทุกโรค แต่ส่วนมากที่เห็นจะเป็นโรคมะเร็ง วัณโรค อัมพาต อัมพฤกษ์ ประสาท โรคจิต

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง หลวงพ่อต้องรักษาคนเป็นโรคประสาทกับโรคจิตเป็นร้อย ๆ คนในคราวเดียวกัน เพราะผลของสงคราม ทำให้เป็นโรคเครียด จิตใจหงุดหงิด นอนไม่หลับ ประสาทผวา บางคนก็ต้องสูญเสียบ้านเรือนทรัพย์สมบัติและคนในครอบครัว เพราะถูกระเบิดลงบ้าง ไฟไหม้บ้าง ถูกโจรกรรมบ้าง จึงเสียใจอย่างหนัก ถึงกับสติขาดลอย บางคนถึงขั้นไม่นุ่งผ้า เดินพูดคนเดียว

คนที่มีอาการหนัก หลวงพ่อก็ไม่ได้ปฏิเสธ ไม่รับตัว ท่านยินดีรับผู้ป่วยไว้ด้วยใจเมตตา ถ้าเจ้าของไข้อยู่ต่างจังหวัดไกล ๆ ท่านก็ให้ญาติพี่น้องกลับบ้านไปไม่ต้องห่วง พวกสติขาดลอย หลวงพ่อก็ให้ผูกขาไว้กับเสาศาลา กลัวจะเดินหนีหายไป ท่านมีสูตรยาสมุนไพร เป็นยาผง ชื่อยาบาทจิต สั่งลูกศิษย์ให้ผสมเตรียมไว้ แล้วละลายน้ำให้กิน บางคนพูดไม่รู้เรื่อง กินยาเองไม่ได้ หลวงพ่อก็ให้จับกรอกยา หลวงพ่อท่านพิจารณาเอง พวกอาการหนักมากก็ให้ยามาก พวกอาการน้อยก็ลดขนาดยา และให้ผู้ที่ได้ธรรมกายมานั่งแก้โรคให้ด้วย ยานี้เข้าไปบำรุงประสาท และทำให้นอนหลับ เมื่อตื่นขึ้นมาจิตใจก็จะรู้สึกสดชื่น ร่างกายก็แข็งแรง เพราะได้หลับสนิท เรื่องอาหารการกิน ความเป็นอยู่หลับนอน การขับถ่าย หลวงพ่อจัดคนดูแลให้หมด ไม่นานญาติพี่น้องก็ไปรับกลับไปรักษาตัวที่บ้านต่อ

หลวงพ่อให้ตั้งตู้รับใบอาการโรคไว้ที่หน้ากุฏิของท่าน การเขียนใบอาการโรค ต้องเขียนให้ละเอียด บอกชื่อ สกุล วันเดือนปีเกิด ทั้งทางสุริยคติและจันทรคติ เวลาเกิด ที่อยู่ในขณะนั้น และอาการของโรคที่ปรากฏอย่างละเอียดลออ ที่ต้องมีวันเดือนปี เวลาเกิดนั้นก็เพราะว่า

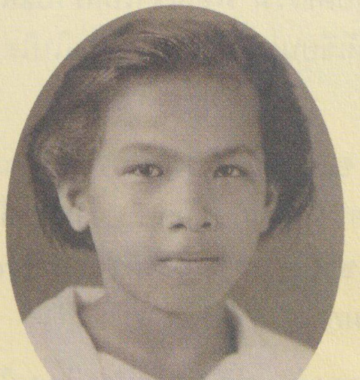
เปรียบเหมือนรหัสประจำตัวผู้นั้น จะได้รักษาไม่ผิดตัว ต้องส่งใบอาการโรควันละ ๔ ครั้งทุกวัน คือเช้า กลางวัน บ่าย เย็น หลวงพ่อจะให้คนไปไขตู้ตามเวลา แล้วนำใบอาการโรคแจกจ่ายแก่ผู้ทำวิชชาธรรมกายในโรงงาน ให้ช่วยกันแก้โรค ถ้าผู้เป็นลูกไปส่งใบอาการโรคของพ่อแม่ หลวงพ่อท่านมักจะถามว่า อยากให้พ่อแม่หายป่วยหรือไม่ ถ้าอยากให้พ่อแม่หายป่วยก็ให้ทำสมาธิเข้า ถ้าได้สมาธิ ก็จะได้ช่วยแก้โรคภัยไข้เจ็บของพ่อแม่ได้

หลวงพ่อไม่เคยเรียกร้องเงินทองค่ารักษา ไม่เคยตั้งราคาค่ายา ท่านเหน็ดเหนื่อยทุกวัน ไม่มีวันหยุดพักผ่อน เพราะต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ อันเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บตายจริง ๆ ท่านจึงได้ใจของลูกศิษย์ คนที่มีกำลังก็บริจาคทรัพย์ร่วมทำบุญกับวัดปากน้ำ บางคนก็นำข้าวสาร อาหารแห้ง พืชผักผลไม้ที่ตนปลูกไปเข้าโรงครัว

อ.ตรีธาเล่าให้ผู้เขียนฟังถึงเรื่องที่ท่านได้พบหลวงพ่อครั้งแรกและเรื่องที่หลวงพ่อแนะนำว่า ถ้าพ่อแม่เจ็บป่วยแล้ว ลูกนั่งสมาธิ จะช่วยให้พ่อแม่หายโรคได้เร็วขึ้น เรื่องของท่านเป็นดังนี้

เมื่อ อ.ตรีธายังเป็นเด็กหญิงเล็ก ๆ ก็เห็นแม่เจ็บไข้ได้ป่วยกระเสาะกระแสะอยู่ตลอดเวลา ผอมแห้งแรงน้อย อ่อนแอ เพราะรับประทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ ไม่ปรากฏว่าเป็นโรคอะไร หมอก็ไม่รู้ เลยไม่ทราบจะรักษาอย่างไร พ่อของท่านได้พยายามหาหมอรักษาแม่อยู่หลายปี ก็ไม่ดีขึ้น การแพทย์สมัยนั้นก็ยังไม่เจริญ ไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยค้นคว้าสมุฐานของโรค ไม่ว่าใครจะแนะนำหมอดีที่ไหน ยาแพงแค่ไหน พ่อของท่านจะต้องพาแม่ดั้นด้นไปรักษา อย่างไม่เสียดายเงิน จนแม่ท้อใจ

ต่อมาป้าชื่นซึ่งเป็นญาติห่าง ๆ ได้ไปแนะนำพ่อว่า มีพระเก่งอยู่วัดปากน้ำ ปากคลองภาษีเจริญ ฝั่งธนบุรี สามารถรักษาโรคได้ทุกโรค โดยนั่งทางใน ยาก็ไม่ต้องกิน เงินก็ไม่ต้องเสีย ป้าชื่นว่าอย่างนั้น พ่อก็สนใจมาก แต่แม่ไม่ค่อยสนใจแล้ว เพราะเบื่อรักษาเต็มที ยาแพงแสนแพงก็ลองมาหมดแล้วก็ไม่หาย แล้วพระสงฆ์องค์นี้ไม่ต้องให้ยากิน แล้วจะหายได้อย่างไร แม่ก็อ้างเรื่องไม่อยากทิ้งบ้าน เพราะลูกยังเล็กต้องเรียนหนังสือ พ่อก็ยอม รอให้ลูกสาวคนเดียวคือ อ.ตรีธา สอบไลให้จบหลักสูตรเสียก่อน จะได้พาไปด้วยกันเป็นเพื่อนแม่

ด.ญ.ตรีธา เนียมขำ เมื่ออายุ ๑๓ ปี

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๒ อ.ตรีธามีอายุได้ ๑๓ ปี พ่อก็เตรียมตัวเดินทางจากบ้านบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ไปวัดปากน้ำ ตำบลปากคลอง อำเภอภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี

ในยุคนั้น ไม่เหมือนปัจจุบันนี้ ที่ขับรถขึ้นทางด่วน เพียงลัดนิ้วมือก็ถึงแล้ว แต่ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ช่างไกลและลำบาก เพราะต้องหาเรือล่องไปเอง ไม่มีญาติพี่น้องอยู่แถวนั้น จึงต้องกินนอนในเรือ ยังดีที่วัดปากน้ำอยู่ติดคลองด่านและคลองบางหลวง เรือจอดที่ท่าน้ำหน้าวัดได้เลย พ่อต้องไปขอยืมเรือพร้อมเครื่องครัวจากป้าชื่น ต้องเตรียมข้าวสาร อาหารแห้งไปเยอะ ๆ เพราะไม่รู้ว่าจะต้องไปอยู่นานเท่าไร

ออกเดินทางจากบ้านบางบ่อแต่เช้าตรู่ เพียงสามคนพ่อแม่ลูก พี่ชายกับน้องชายของ อ.ตรีธาต้องอยู่เฝ้าบ้าน พ่อจ้างเรือพ่วงลากโยงไปทางประตูน้ำสำโรง จะได้เร็วขึ้นและไม่เหนื่อยมาก ตกบ่ายก็ถึงท่าน้ำหน้าวัดปากน้ำ พ่อผูกเรือเสร็จแล้ว ก็พาแม่และลูกสาวขึ้นบกไปหาหลวงพ่อ ขณะนั้นท่านมีสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน ทันใดที่เห็นโบสถ์สีขาวของวัดปากน้ำ อ.ตรีธาท่านตื่นเต้นจนร้องไห้ ร้องบอกพ่อว่า พ่อ พ่อ ที่นี่แหละ ตรงกับที่แดงฝันเห็นเลย (อ.ตรีธามีชื่อจริงว่า ปิ่น มีชื่อเรียกเล่น ๆ ว่า แดง)

ก่อนหน้านั้น อ.ตรีธาฝันว่า มีลมพายุใหญ่พัดรุนแรงมาก พัดแรงจนหอบตัวท่านลอยขึ้นไป ตอนแรกท่านยึดลูกกรงบ้านไว้แน่น แต่ยึดไม่ไหว ต้องปล่อยมือให้ลอยไปตามกระแสลม มีความรู้สึกเหมือนเหาะได้ ลมหอบพาตัวท่านไปตกที่ลานหน้าโบสถ์สีขาวแห่งหนึ่ง มีต้นประดู่ใหญ่ ขนาดใช้คนตัวใหญ่ ๆ ๒ คนยังโอบไม่รอบ ข้างโบสถ์มีเจดีย์หลายองค์ สมัยนั้นบริเวณหน้าวัดปากน้ำมีต้นประดู่ปลูกเรียงรายอยู่ ๒ แถว หน้าโบสถ์แถวหนึ่ง ริมคลองแถวหนึ่ง ภายหลังหลวงพ่อสั่งตัดเพื่อนำไม้มาทำฟืนหุงข้าว ทำกับข้าวเลี้ยงพระ ยุคนั้นยังใช้กระทะใบบัวใหญ่ ๆ หุงข้าว ยังไม่มีแก๊สใช้ ต้องใช้ฟืน ต้องพายเรือไปขนเศษไม้จากโรงทำเฟอร์นิเจอร์ไปใช้ในโรงครัว

วันนั้นเป็นวันพฤหัสบดี คนไทยถือว่าเป็นวันครู มีคนไปรอพบหลวงพ่อหลายคน เวลานั้นเกือบบ่ายสองโมง เป็นเวลาที่หลวงพ่อออกสอนปฏิบัติธรรม พ่อก็เข้าไปกราบและเล่าอาการของแม่ให้หลวงพ่อฟัง หลวงพ่อฟังแล้วก็สั่งพ่อให้เขียนอาการโรคของแม่ไปใส่ตู้ทุกวันวันละ ๔ เวลา ดังที่กล่าวแล้ว

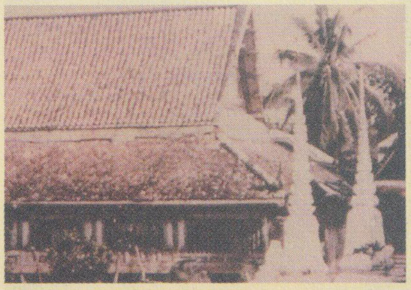
แล้วท่านก็หันมาถาม อ.ตรีธาว่า เอ็งรักแม่หรือไม่ อ.ตรีธาก็ตอบว่ารัก ท่านก็ถามต่อไปว่า เอ็งอยากให้แม่หายหรือไม่ อ.ตรีธาก็ตอบท่านว่าอยาก ท่านก็บอกต่อไปว่า **ถ้าเอ็งอยากให้แม่หายป่วยเร็ว ๆ เอ็งก็ต้องนั่งสมาธิ ถ้าเอ็งได้วิชชาธรรมกาย จะได้ช่วยแก้โรคให้แม่ได้ แม่จะหายเจ็บไข้ได้ป่วยก็เพราะลูกได้วิชชาธรรมกาย**

อ.ตรีธาเล่าว่าเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้ยินคำว่าธรรมกาย แต่ก็ไม่ทราบว่าคืออะไร ไม่ได้คิดด้วยว่าแล้วแม่จะหายจริงหรือไม่ เพราะความเป็นเด็กชนบท สมัยนั้น ไม่มีไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ใช้ โทรทัศน์ก็ไม่มีดู ไม่ได้ไปเที่ยวเตร่สนุกสนานที่ไหน อยู่บ้านเห็นแต่พ่อแม่

พี่น้อง สิ่งที่กลัวที่สุดคือกลัวพ่อแม่จะตาย ถ้าไม่มีพ่อแม่จะอยู่อย่างไร เห็นแม่ป่วยออด ๆ แอด ๆ ก็คิดจะช่วยโดยจะตั้งใจเรียนหนังสือให้เก่ง จะได้เรียนหมอได้ จบแล้วจะได้มารักษาแม่ เพราะเขาพูดกันว่า ถ้าเรียนไม่เก่ง ก็เรียนหมอไม่ได้ อ.ตรีธาคิดเสมอว่า แม่รอหนูแดงนะจ๊ะ โตขึ้นหนูแดงจะเป็นหมอรักษาแม่ให้หายเอง

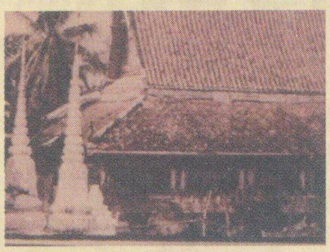
เมื่อหลวงพ่อบอกว่านั่งสมาธิแล้วจะช่วยรักษาแม่ได้ ใจก็ลิงโลด ไม่ต้องรอให้เรียนหมอจบน่ะซี กว่าจะได้เรียนหมออีกตั้งหลายปี เมื่อได้ยินดังนั้น อ.ตรีธาก็ตั้งใจว่า จะต้องนั่งภาวนาให้ได้วิชชาธรรมกายให้ได้ จะได้แก้โรคให้แม่ เพราะการเขียนใบอาการโรคส่งทุกวันให้แม่ชีที่ได้ธรรมกายแก้โรคให้ ก็เหมือนกับยืมจมูกคนอื่นมาหายใจ ไฉนจะคล่องเหมือนจมูกของเราเอง

บูชาธรรม

ทุกวันพฤหัสบดีเวลา ๑๔.๐๐ น. หลวงพ่อท่านจะลงสอนนั่งภาวนาเองที่ศาลาการเปรียญ มีพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ทั้งในวัดปากน้ำและที่อื่น ๆ ไปเรียนกันเป็นจำนวนมาก ทุกคนจะมีถาดใส่ดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอก มาขึ้นธรรม มีแม่ชีเตรียมจัดหาสิ่งเหล่านี้ไว้บริการ ในราคาถาดละ ๑๐ สตางค์

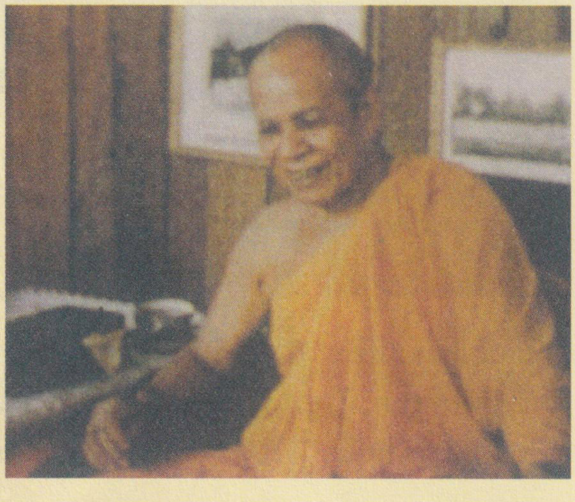
เมื่อมีผู้ไปเรียนกันมากขึ้น หลวงพ่อก็ให้งดบูชาเป็นส่วนตัว ให้บูชารวมกัน โดยท่านเป็นผู้จุดธูปเทียน กราบพระ และกล่าวนำบูชาพระ ทำให้รวดเร็วขึ้น

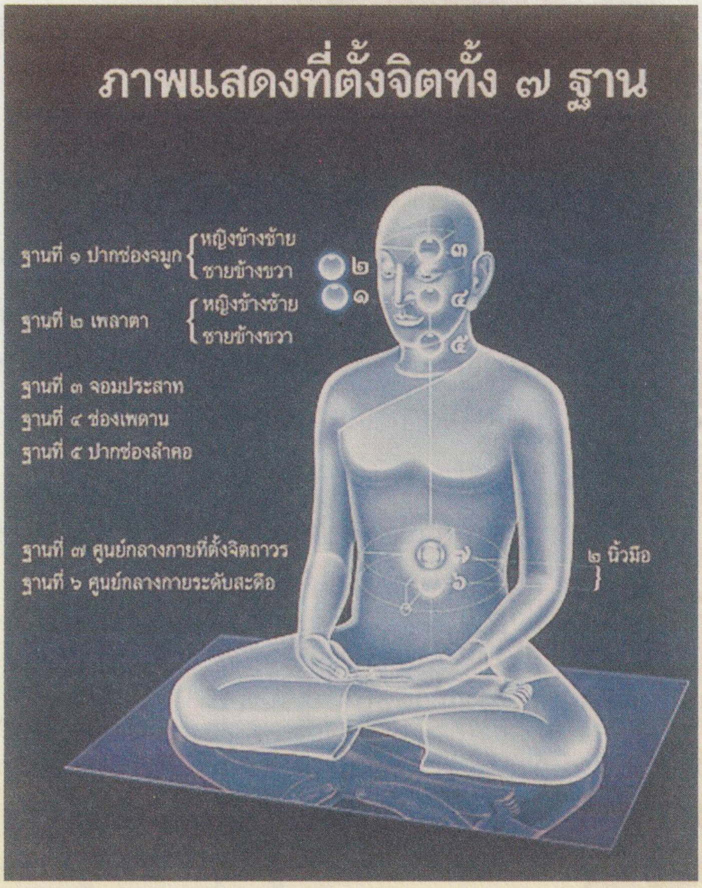
เนื่องจาก อ.ตรีธามีนิสัยชอบศึกษา จะทำอะไรก็ตามจะต้องศึกษาเรื่องนั้น ๆ ล่วงหน้าอย่างละเอียดเพื่อจัดเตรียมไม่ตกหล่น และชอบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนคนอื่น วันแรกที่ท่านไปฝึกนั่งภาวนา จึงรีบไปซื้อดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอก จากแม่ชี ๑ ถาดเตรียมไว้ แล้วรีบไปหาที่นั่งตั้งแต่ยังไม่มีใครมา เป็นเรื่องแปลกที่เมื่อท่านเลือกที่นั่งท่านพอใจจะนั่งให้ตรงกึ่งกลางศาลา โดยกะด้วยสายตาศูนย์กลางจากธรรมาสน์ไปยังประตูด้านทิศตะวันออก แล้วศูนย์กลางอีกด้านจากอาสน์สงฆ์ไปยังศาลาด้านใต้ (ธรรมาสน์นี้ยังคงอยู่ชั้นบนของศาลาการเปรียญสด) แล้วท่านก็นั่งจ้องว่าเมื่อไรหลวงพ่อจะเข้าไปในศาลา

วันนั้นหลวงพ่อเดินขึ้นไปทางด้านหลังของศาลา ทางทิศตะวันตก อ.ตรีธาเห็นร่างของหลวงพ่อที่ครองจีวรสีเหลือง ที่เดินขึ้นไปวันนั้นมีรัศมีสว่างไสว งดงามจับตายิ่งนัก อ.ตรีธาเพิ่งจะทราบภายหลังว่าปกติหลวงพ่อมีผิวพรรณผ่องใส สะอาดอยู่แล้ว แต่วันนั้นใสสว่างมากเป็นพิเศษ จนท่านต้องจับตามองอยู่ตลอดเวลา ไม่ยอมให้คลาดสายตาเลย ตอนนั้นยังไม่ทราบว่าเป็นเพราะอะไรจึงเห็นเช่นนั้น

หลวงพ่อตรงไปกราบพระพุทธรูปขึ้นไปนั่งบนอาสน์สงฆ์ แล้วกล่าวปฏิสันถารถามไถ่เรื่องการปฏิบัติธรรมกับบรรดาลูกศิษย์ที่ไปนั่งอยู่เป็นประจำจนคุ้นเคยสักครู่ หลวงพ่อก็นำกราบพระบูชาพระ สวดมนต์ แล้วอธิบายวิธีการนั่งเจริญภาวนา

วิธีนั่งเจริญภาวนา

หลวงพ่อให้นั่งขัดสมาธิ เอาเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย หัวแม่มือซ้ายจรดปลายนิ้วชี้ขวา แล้วตั้งกายให้ตรง หลับตาพอประตูตาติดกัน (หมายถึงหนังตา-ผู้เขียน) ให้ตั้งสติไม่ให้เผลอ แล้วให้กำหนดเครื่องหมายให้เป็นดวงกลมใส เหมือนดังเพชรลูกที่เจียระไนแล้วไม่มีขนแมวดวงโตเท่าแก้วตา เรียกว่า บริกรรมนิมิต ผู้หญิงให้กำหนดเข้าปากช่องจมูกซ้าย ผู้ชายกำหนดเข้าปากช่องจมูกขวา เรียกว่าฐานที่ ๑ แล้วให้บริกรรมภาวนาประคองใจกับเครื่องหมายที่ใสนั้น ว่าสัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง หลวงพ่ออธิบายความหมายของ คำว่าใจว่าหมายถึงอะไร ท่านบอกว่า คือความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ ๔ อย่างนี้เอามารวมเป็นจุดเดียวกัน เรียกว่าใจ

ใจนี้เป็นของลึกซึ้ง สามารถส่งไปถึงไหน ๆ ก็ได้ ถ้ารู้แคบก็ส่งไปได้แคบ ถ้ารู้กว้างก็ส่งไปได้กว้าง ถ้ารู้ละเอียดก็ส่งไปได้ละเอียด ถ้ารู้หยาบก็ส่งไปได้หยาบ แล้วแต่ความรู้ของมัน ความเห็นของมัน ทีนี้ใจของเราที่ยืดไปยืดมาแวบไปแวบมานั้น ให้เอาเข้าไปอยู่เสีย

ในบริกรรมนิมิต คืออยู่ที่ดวงแก้วใส ขณะที่บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ก็ให้ตรึกนึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส นิ่งอยู่ที่นั่น

แล้วจึงเลื่อนดวงแก้วไปฐานที่ ๒ ต่อไป คือที่เพลาตา ตรงหัวตา หญิงอยู่ข้างซ้าย ชายอยู่ข้างขวา แล้วให้บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง

แล้วเลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๓ คือที่กึ่งกลางศีรษะข้างใน ไม่ให้ค่อนไปทางซ้าย ขวา หน้า หลัง บน ล่าง วางให้ได้กึ่งกลางพอดี แล้วบริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง สำหรับที่ฐานที่ ๓ นี้ หลวงพ่อท่านบอกว่า ต้องมีกลเม็ด คือทำตาให้เหลือกไปข้างหลัง ตาค้างเสมือนคนชักจะตาย ค้างลงไป ๆ จนกระทั่งหยุด เพื่อนำความเห็นกลับเข้าข้างใน แล้วเลื่อนเครื่องหมายไปยังฐานที่ ๔

ฐานที่ ๔ อยู่ที่ปากช่องเพดานที่รับประทานอาหารสำลัก อย่าให้ล้ำให้เหลื่อม ให้พอดี แล้วบริกรรมว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนไปยังฐานที่ ๕

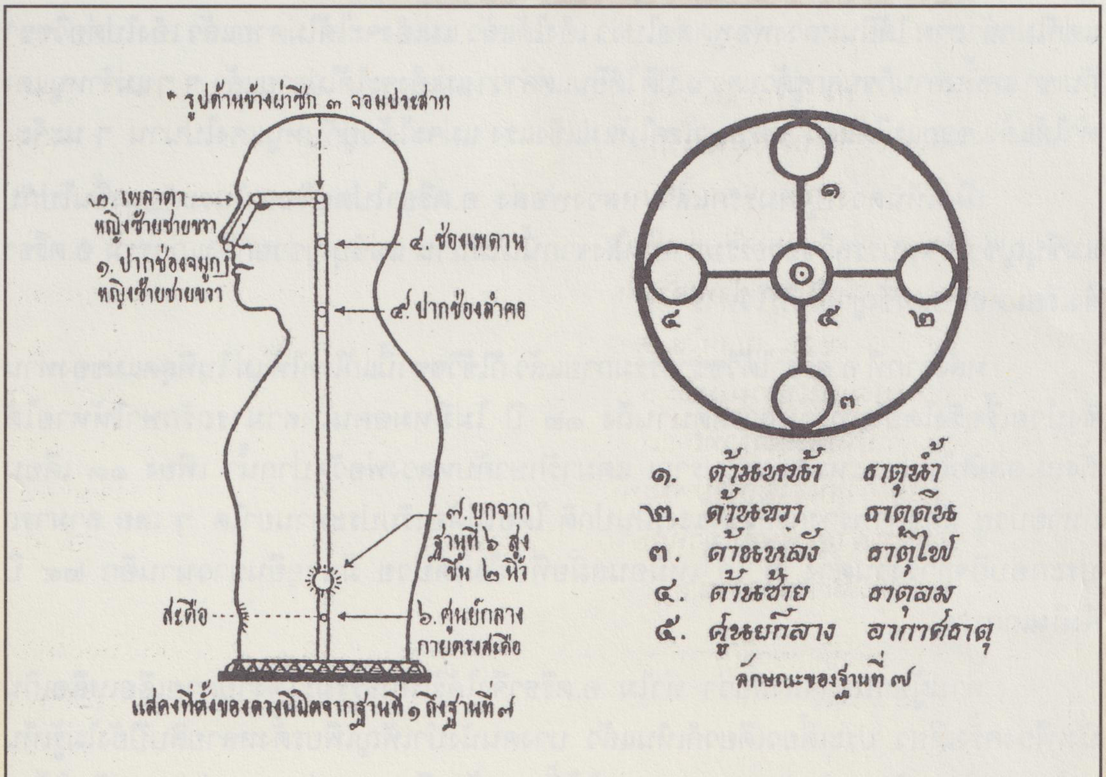
ฐานที่ ๕ นำดวงแก้วกลมใสไปวางไว้ที่ปากช่องคอเหนือลูกกระเดือก บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนดวงแก้วต่อไปยังฐานที่ ๖

ฐานที่ ๖ จะลงไปที่กลางลำตัว ที่สุดลมหายใจเข้าออก ที่สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกั๊กข้างใน**ให้เอาใจหยุดที่ตรงกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์** แล้วบริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนต่อไปยังฐานสุดท้าย คือฐานที่ ๗

ฐานที่ ๗ นั้น ถอยหลังจากฐานที่ ๖ ขึ้นมา ๒ นิ้ว ที่กลางลำตัว กลางฐานที่ ๗ มีศูนย์ ๕ ศูนย์ (ดูภาพประกอบ) ศูนย์ข้างหน้าธาตุน้ำ ศูนย์ข้างขวาธาตุดิน ศูนย์ข้างซ้ายธาตุลม ศูนย์ข้างหลังธาตุไฟ ศูนย์กลางคืออากาศธาตุ หลวงพ่อให้นำบริกรรมนิมิต ซึ่งเป็นเครื่องหมายใสสะอาด ไปหยุดอยู่ตรงกลางอากาศธาตุ

หลวงพ่ออธิบายว่าที่เรียกว่าศูนย์ก็เพราะว่าเวลาสัตว์ไปเกิดมาเกิดอยู่ในกลางดวงนั้น กายละเอียดอยู่ที่กลางดวงนั้น เมื่อพ่อแม่ประกอบธาตุธรรมถูกส่วนเข้าแล้วก็ตกที่กลางศูนย์นั้น พอตกศูนย์แล้วก็ลอยขึ้นมาเหนือกลางลำตัว ๒ นิ้ว โตเท่าฟองไข่แดงของไก่ ใสเป็นกระจกส่องเงาหน้า นี่คือการเกิดมาในโลกมนุษย์ ท่านเน้นว่า**ศูนย์นี้สำคัญนัก จะเกิดมาในมนุษย์โลกก็ต้องเกิดด้วยศูนย์นี้ จะไปนิพพานก็ต้องเข้าศูนย์เหมือนกัน จะไปสู่มรรค ผล นิพพานก็ต้องเข้าศูนย์แบบเดียวกันนี้ จะตายหรือจะเกิดเดินตรงกันข้าม คือถ้าจะเกิดก็เดินนอกออกไป ถ้าจะไม่เกิดก็เดินในเข้าไป กลางเข้าไว้ หยุดเข้าไว้ ไม่ให้คลาดเคลื่อน**

เห็นดวงปฐมมรรค

ในวันที่ อ.ตรีธาไปฝึกนั่งภาวนากับหลวงพ่อนั้น ท่านปฏิบัติตามที่หลวงพ่อบอกทุกประการ ไม่ได้มีความลังเลสงสัยเลยว่าจะถูกหรือไม่ถูก ใช่หรือไม่ใช่ ทันทีที่สิ้นเสียงสอนของหลวงพ่อ อ.ตรีธาก็เห็นดวงกลมใส ปรากฏขึ้นที่ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางอากาศธาตุ ดวงนี้โตขนาดเท่าดวงจันทร์ หลวงพ่อท่านเรียกดวงนี้ว่า ดวงปฐมมรรค[๑] หรือดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน[๒] อันเป็นหนทางเบื้องต้นสู่มรรค ผล นิพพาน

ท่านจึงลืมตามองดูหลวงพ่อ ก็เห็นหลวงพ่อนั่งหลับตา อ.ตรีธาจึงนั่งหลับตาต่อ ก็ยังคงเห็นดวงกลมใสนั้นอีก แล้วก็ลืมตาอีก ก็ยังเห็นอยู่อีก เห็นอยู่อย่างนั้นทั้งหลับตาและลืมตา เมื่อได้เวลาเลิกนั่ง หลวงพ่อก็นำกราบพระพร้อมกัน

---

๑ หมายความว่า หนทางเบื้องต้นไปสู่มรรค ผล นิพพาน

๒ หมายความว่า เป็นพื้นฐานของการเจริญสติปัฏฐาน เพื่อให้เกิดปัญญา รู้แจ้งในสัจธรรม

เมื่อสิ้นสุดการนั่งภาวนา หลวงพ่อก็เรียกผู้นั่งภาวนาบางคนเข้าไปถามว่า ได้รู้เห็นอะไรบ้าง แล้วท่านก็ชี้มาที่ อ.ตรีธา พูดว่า ไอ้เล็กมานี่ อ.ตรีธาก็คลานเข้าไปหาหลวงพ่อ ๆ พูดต่อไปว่า เอ็งเห็นแล้วใช่ไหม อ.ตรีธารู้สึกทั้งตกใจและประหลาดใจ ว่าทำไมหลวงพ่อจึงทราบ แต่ก็ไม่กล้าถาม ได้ยินหลวงพ่อพูดต่อไปว่า เอ็งได้แล้ว แม่เอ็งจะได้ไม่ตายแล้ว เอ็งไปต่อวิชชากับเขา แค่นั้นท่านก็ขนลุกซู่ด้วยความปีติ ได้ยินแต่คำว่า แม่เอ็งจะได้ไม่ตายแล้ว ๆ ๆ แม่จ๋าหนูแดงทำได้แล้ว ช่วยแม่ได้แล้ว จะรักษาโรคให้แม่แข็งแรง แม่จะได้อยู่กับหนูแดงไปนาน ๆ นะจ๊ะ

เมื่อเห็นดวงปฐมมรรคแล้ว หลวงพ่อส่ง อ.ตรีธาไปต่อวิชชาในระดับสูงขึ้นไปกับแม่ชีบุญช่วย จนบรรลุวิชชาธรรมกาย หลังจากนั้นไม่นาน แม่ชีบุญช่วยก็ถึงแก่กรรม อ.ตรีธาจึงเรียนต่อกับแม่ชีญาณี ศิริโวหาร[๑]

หลังจากที่ อ.ตรีธาได้วิชชาธรรมกายแล้ว ก็ใช้วิชชานี้แก้โรคให้แม่ ในที่สุดแม่ของท่านซึ่งป่วยเรื้อรังโดยไม่ทราบสาเหตุนานถึง ๑๒ ปี ไม่มีหมอคนใดสามารถรักษาให้หายได้ ทั้งหมอสมัยใหม่และหมอแผนโบราณ แต่มารักษากับหลวงพ่อวัดปากน้ำ เพียง ๑๓ เดือน ก็หายป่วย มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเป็นปกติ โดยไม่ต้องรับประทานยาใด ๆ เลย สามารถประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้ เหมือนสมัยที่ยังไม่ได้ป่วย มีอายุยืนยาวนานอีก ๒๔ ปี จึงถึงแก่กรรม

ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่า ทำไม อ.ตรีธาจึงได้รู้เห็นธรรมะได้ง่ายดายเสียเหลือเกิน นั่งเพียงครั้งเดียว ประเดี๋ยวเดียวก็เห็นแล้ว บางคนนั่งบำเพ็ญเพียรตั้งหลายสิบปียังไม่รู้เห็นอะไรเลย ท่านอธิบายว่าการจะบรรลุธรรมได้นั้น จะต้องมีเหตุ ๒ ประการ ประกอบกัน ได้แก่ ปุพเพกตปุญญตา กับอัตตสัมมาปณิธิ หมายถึงการสร้างสมบุญไว้ดีในอดีต กับการตั้งตนไว้ชอบหรือความพากเพียรในปัจจุบัน สำหรับ อ.ตรีธานั้น ท่านบอกว่าเรื่องความเพียรในปัจจุบันของท่านมีไม่มาก เพราะยังเป็นเด็ก แถมเป็นเด็กบ้านนอกอีกด้วย ไม่เคยรู้เรื่องเกี่ยวกับธรรมะลึกซึ้ง แต่ท่านมีความตั้งใจมั่นอยากจะได้ อยากจะเป็น อยากจะเห็น เพราะอยากให้แม่หายป่วย จึงได้พยายามตั้งจิตเป็นสมาธิ ปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอนทุกประการ

อ.ตรีธาบอกว่า ผู้ที่ได้ธรรมกายแล้วมีพ่อแม่เจ็บป่วย จะมีความสามารถเป็นพิเศษในการแก้โรค เพราะจิตมุ่งมั่นไปทางนี้มากเป็นพิเศษ จึงมีพลังมาก เปรียบเสมือนสายน้ำที่ไหลพุ่งไปทิศทางเดียว ย่อมมีกำลังแรงกว่าน้ำที่แตกแยกเป็นลำธารสายเล็กสายน้อย

---

๑ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๖ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ อ.ตรีธาได้จัดงานบำเพ็ญกุศลอุทิศไปให้ทุกปี แต่เดิมแม่ชีรัมภา โพธิ์คำฉายเป็นผู้จัด แต่ภายหลังขอให้ อ.ตรีธาทำ ท่านจึงจัดการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ที่ได้ธรรมกายและถึงแก่กรรมแล้วทุกคน โดยมีหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นประธานและตั้งชื่อวันนี้ว่าวันอดีตธรรมกาย

เมื่อได้วิชชาธรรมกายแล้ว อ.ตรีธาจึงทราบว่า การที่เห็นหลวงพ่องดงามสว่างไสวไปทั้งองค์ในวันแรกที่ปฏิบัติธรรมนั้น เป็นเพราะอายตนะ[๑] ที่ดึงดูดใจเปิดรับแล้ว จิตของทุกคนจะต้องมีอายตนะประจำ ตามีอายตนะสำหรับดึงดูดรูป จมูกมีอายตนะสำหรับดึงดูดกลิ่น ลิ้นมีอายตนะสำหรับดึงดูดรส กายมีอายตนะสำหรับดึงดูดสัมผัส ใจมีอายตนะสำหรับดึงดูดธรรมารมณ์

จิตของ อ.ตรีธาเวลานั้น มีศรัทธาแก่กล้าเต็มที่ รอผู้จะมาชี้แนะเท่านั้น คล้ายกับดอกบัวที่รอสัมผัสแสงอาทิตย์ พร้อมที่จะบานรับอรุณทันที ดังนั้นพอสิ้นเสียงหลวงพ่อสอนท่านจึงเห็นดวงปฐมมรรคปรากฏขึ้นที่ฐานที่ ๗ ทันที

วิชชาธรรมกายอัดบุญให้ผู้ล่วงลับได้

หลวงพ่อไม่เพียงแต่ช่วยรักษาเยียวยาโรคภัยไข้เจ็บได้ แม้ผู้ที่ไปสถิตในปรโลกแล้วหลวงพ่อก็ยังตามไปช่วยอัดบุญให้ ตามที่ญาติลูกหลานที่มีความกตัญญูไปขอร้อง หลวงพ่อใช้คำว่าอัดบุญ ไม่ใช่อุทิศบุญ เพราะวิธีการของหลวงพ่อนั้นเป็นการอัดบุญเข้าไปในดวงบุญของผู้นั้นจริง ๆ ไม่ใช่เป็นการกล่าวอุทิศส่วนกุศลเหมือนคนทั่วไปทำ

อ.ตรีธาท่านยืนยันเสมอว่า เรื่องที่เล่าทั้งหมดนี้เป็นเรื่องจริง ไม่ได้ต่อเติมเสริมแต่งแต่อย่างไร ผู้ที่ได้ธรรมกายในสมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ จะรู้ดีว่าทั้งหมดนี้เป็นเรื่องจริง มีลูกศิษย์ของหลวงพ่อหลายคนที่สั่งลูกหลานของตนว่า ถ้าตนสิ้นชีวิตลงแล้ว ให้นำศพไปตั้งสวดที่วัดปากน้ำ (แม้ในปัจจุบันก็ยังเป็นอยู่) ทั้ง ๆ ที่วัดปากน้ำไม่มีศาลาตั้งศพและไม่มีเมรุเผาศพ มีแต่ศาลาการเปรียญเก่า ๆ เป็นศาลาอเนกประสงค์ สำหรับใช้ทำกิจทุกอย่าง ในเวลากลางวันเป็นที่ฉันภัตตาหารของพระสงฆ์ สามเณร เวลากลางคืนเป็นที่พักของแม่ชี ถ้าใครอยากจะนำศพไปสวดที่วัดปากน้ำก็ตั้งที่ศาลาแห่งนี้ แม่ชีก็นอนกันหน้าหีบศพ ใครกลัวก็ย้ายไปนอนที่อื่น แต่ส่วนมากก็ไม่กลัว อยู่ภายใต้บารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทุกคนมีแต่ความมั่นใจ

---

[๑] อายตนะหมายถึง สิ่งที่เป็นสื่อสำหรับติดต่อกัน ทำให้เกิดความรู้ขึ้น แบ่งเป็น ๒ อย่างคือ ๑. อายตนะภายใน หมายถึงสิ่งเชื่อมต่อที่อยู่ในตัวคน คือตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ทั้งหมดนี้เป็นเชื่อมต่อกับอายตนะภายนอก ๒. อายตนะภายนอก หมายถึงสิ่งเชื่อมต่อที่อยู่นอกตัวคน เป็นคู่กับอายตนะภายใน คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ หมายถึงสัมผัส ธรรมารมณ์ หมายถึงสิ่งที่ใจคิด

คืนที่มีการสวดพระอภิธรรมศพ หลวงพ่อจะสั่งให้ผู้ที่บรรลุวิชชาธรรมกายแล้วออกไปฟังสวดด้วยอย่างน้อย ๓ คน เพื่อนั่งเจริญภาวนา เชิญวิญญาณของผู้ตายมารับส่วนบุญกุศล ไม่ว่าวิญญาณนั้นจะสถิต ณ ที่ใดก็ตาม อาจจะไปอยู่ในสวรรค์ หรืออยู่ในอบายภูมิ เป็นเปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน หรือเป็นสัมภเวสี เชิญวิญญาณมารับส่วนบุญได้หมด การเชิญวิญญาณนั้นจะเชิญก่อนอาราธนาศีล เพราะท่านต้องการให้วิญญาณมาสมาทานศีล และฟังสวดด้วย เพื่อเสริมบุญ หลวงพ่อท่านให้จัดอาสนะปูเตรียมไว้ให้วิญญาณของผู้ตายนั่งด้วย

หลังจากที่พระสงฆ์สวดจบที่ ๑ (อาจเป็นสวดพระอภิธรรม สวดพระมาลัยหรือสวดสังคหะ) หลวงพ่อจะถามพวกที่ได้ธรรมกายว่า วิญญาณของผู้ตายมาหรือเปล่า แม่ชีทั้ง ๓ คนจะต้องรู้เห็นและตอบตรงกัน ถ้าตอบไม่ตรงกัน หลวงพ่อท่านจะให้ทั้งหมดนั่งตรวจดูใหม่ นี่คือเหตุผลที่ทำไมหลวงพ่อจึงต้องใช้แม่ชีธรรมกายเชิญวิญญาณถึง ๓ คน เมื่อพระสงฆ์สวดจบแต่ละจบ ท่านจะถามย้ำทุกครั้งจนถึงจบสุดท้าย

ในสมัยที่ อ.ตรีธาเป็นแม่ชีเด็ก ๆ ก็ถูกหลวงพ่อใช้ให้ไปทำหน้าที่เชิญวิญญาณหน้างานศพหลายครั้ง ทุกครั้งที่ถูกหลวงพ่อถาม ท่านบอกผู้เขียนว่าจะรู้สึกไม่อยากตอบให้ผู้อื่นได้ยิน เกิดความกระดากอายกลัวคนที่เขาได้ยินจะไม่เชื่อ และทราบดีว่า ที่จริงแล้วหลวงพ่อก็รู้ดีอยู่แล้วว่าวิญญาณมารับส่วนกุศลหรือไม่ ด้วยความเป็นเด็กท่านก็นึกสงสัยว่าหลวงพ่อก็รู้แล้วจะถามทำไม หารู้ไม่ว่า หลวงพ่อฉลาดกว่าเรามากมายนัก ท่านต้องการให้ผู้อื่นได้รู้ถึงอานุภาพของวิชชาธรรมกาย มีตัวเรานี่แหละเป็นประจักษ์พยาน แต่ด้วยความเกรงกลัวหลวงพ่อก็จำเป็นต้องตอบ เมื่อหลวงพ่อใช้ให้ทำก็ต้องทำ ตอนนั้นท่านไม่อยากให้มีใครตายและนำศพไปตั้งสวดที่วัดปากน้ำเลย เพราะความกระดากอายจึงไม่อยากออกไปเชิญวิญญาณ

ไปเป็นเทวดาอยู่ในชั้นยามา

เรื่องที่หลวงพ่อสามารถติดต่อกับวิญญาณของผู้ตายได้นั้น มีหลักฐานปรากฏอยู่ในบันทึกของพระทิพย์ปริญญา (ธูป กลัมพสุต ป.ธ. ๖) อดีตผู้พิพากษา ท่านได้บันทึกยืนยันไว้ดังนี้

> “วันหนึ่งข้าพเจ้ามาที่วัดแห่งหนึ่งในพระนคร พบนายทหารคนหนึ่งชื่อหลวงจบกระบวนยุทธ เขาคุยให้ฟังว่า เขาเคยมาวัดปากน้ำ ได้ข่าวเล่าลือว่าพาไปสวรรค์นรกได้ เขาสองคนกับภริยาไปหา ขอให้พาไปพบพ่อตาที่ตายไปนานแล้ว ว่าจะไปอยู่ที่ไหน หลวงพ่ออิดเอื้อน แกตัดพ้อต่อว่าต่าง ๆ นานาว่าถ้าไม่ทำให้เห็นจริง เสียงที่เล่าลือนั้นก็ไม่เป็นความจริง ในที่สุดแกว่าหลวงพ่อ

อดรนทนไม่ได้ จึงให้เรียกพระมา ๑ รูป แม่ชี ๑ คน และบอกเรื่องที่หลวงจบฯ ต้องการให้ทราบ ทั้งพระและชีก็เข้านั่งสมาธิ ที่หลวงจบฯ บอกชื่อพ่อมาให้ทราบสักประเดี๋ยวเดียว พระตอบว่าไม่พบ หลวงพ่อบอกว่าขอตรวจบัญชีให้ถ้วนถี่ พระบอกว่าพบแล้ว ไปเกิดเป็นเทวดาอยู่ในชั้นยามา (สวรรค์ชั้นที่ ๓) และบอกแม่ชีว่าขอยืมร่างหน่อย ประเดี๋ยวบอกว่ามาแล้ว แม่ชีก็ลืมตา หลวงพ่อก็ถามไปที่แม่ชีผู้นั้น แม่ชีบอกว่า มาจากชั้นยามา และบอกว่าเมื่อเป็นมนุษย์อยู่ทางวัดยายร่ม แล้วถามว่าทำบุญอะไรจึงไปเกิดเป็นเทวดา แม่ชีนั้นตอบว่าสร้างโบสถ์ หลวงจบฯ ตอนนี้ชักตะลึง เพราะความจริงพ่อตาสร้างโบสถ์ไว้จริง หลวงจบฯ ยังช่วยทำแต่ก็นานแล้ว แต่สังเกตดูแม่ชีผู้นี้อายุยังน้อย คะเนว่าจะเกิดไม่ทันเสียอีก แต่ไฉนบอกถูกต้อง แล้วหลวงพ่อซักต่อไปว่า เคยมีลูกกี่คน บอกถูกหมดทั้งลูกหญิง ลูกชาย แล้วถามว่านี่ใคร แม่ชีมองดูสักประเดี๋ยว แล้วถามตรงมาที่หลวงจบฯ ว่า นี่อ้ายแช่มใช่ไหม หลวงจบฯ ว่าใช่แล้ว ถามต่อไปอีกว่า นี่นางเครือใช่ไหม ภริยาหลวงจบฯ รับว่าใช่ ที่สุดทั้งตัวหลวงจบฯและภริยาต้องร้องไห้โฮด้วยคิดถึงบิดา เพราะความจริงแม่ชีผู้นี้ ไม่รู้จักชื่อหลวงจบฯและชื่อภริยาก็ไม่รู้ หลวงพ่อก็ไม่รู้ ไฉนแม่ชีจึงพูดถูกต้อง นี่เป็นเรื่องที่หลวงจบฯ เล่าให้ข้าพเจ้าฟังเอง ว่าตัวหลวงจบฯ แต่เดิมนั้นชื่อแช่ม แต่เป็นหลวงจบกระบวนยุทธมานานแล้ว ไฉนแม่ชีจึงเอามาพูดถูก ในที่สุดหลวงจบว่าเรื่องที่พบมาเป็นอย่างนี้...”

หลวงพ่อท่านได้อธิบายถึงวิธีการอัดบุญหรือส่งบุญให้ไปถึงผู้ที่ละกายมนุษย์ไปแล้วได้อย่างไร ท่านว่าดังนี้

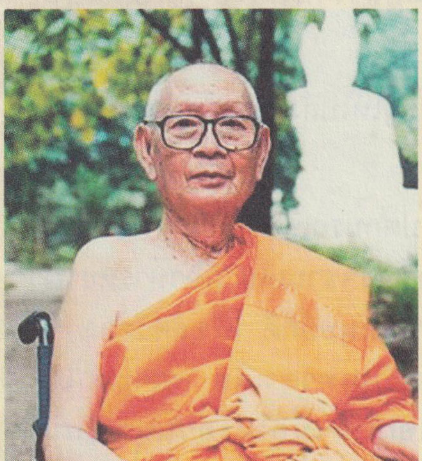
“มนุษย์ที่ตายไปจากมนุษย์เสียแล้ว ไปตกนรกเสีย ได้รับทุกขเวทนา ไม่มีโอกาสที่จะมารับส่วนบุญได้ ไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานเสีย มีอาหารหยาบชนิดหนึ่ง ไม่อาจจะมารับส่วนบุญได้ ไปเกิดเป็นมนุษย์ก็ดี หรือสัตว์ต่าง ๆ ไม่มีโอกาสที่จะมารับส่วนบุญได้ หรือไปเกิดเป็นเทวดาเสีย พอจะมาได้ แต่ก็ไม่มีโอกาสที่ญาติอุทิศให้ ไม่มีใครไปบอกให้ เมื่อไม่รู้ส่วนบุญอันนี้ก็ไม่ได้รับเหมือนกัน เว้นไว้แต่ปรทัตตูปชีวีเปรต เปรตนอกนี้ทุกขเวทนาหนักไม่ได้มารับส่วนบุญ

พวกที่ได้รับส่วนบุญก็ได้แก่ปรทัตตูปชีวีเปรต มาแสวงหาส่วนบุญที่ญาติอุทิศส่งให้ เหมือนภิกษุ สามเณรไปแสวงหาอาหารการบิณฑบาตตามปากตรอกชาวบ้านโน้น หรือบ้านร้านตลาดทั้งหลาย เมื่อเขามีศรัทธา เขาก็นำอาหารมาถวาย ภิกษุก็ได้รับอาหารบิณฑบาต เมื่อเขานำเอาอาหารบิณฑบาตนั้น

คนขอทานก็ดี คนแก่ก็ดี คนเฒ่า คนสาว คนหนุ่มก็ดี เดินออกถัดกันไป แต่ว่าไม่ได้รับบิณฑบาต ไม่ใช่หน้าที่ของตัวจะไปวุ่นไปรับบาตร เขาใส่เฉพาะภิกษุ สามเณร ...ปรทัตตูปชีวิเปรตเป็นอยู่อย่างนั้นเพราะจน เป็นอยู่ด้วยอาศัยบุคคลผู้อื่นเขาให้ ถ้าเขาอุทิศส่วนบุญให้ เขาไม่ได้ขีดขั้น ให้ทั่วไป ตนก็มารับได้ อย่างภิกษุ สามเณรรับอาหารบิณฑบาตอย่างนั้นแหละ... ก็แม้อาหารนั้นใครก็ชอบ ใคร ๆ ก็ปรารถนาก็ให้ทั่วไป เทพยดาก็ได้เหมือนกัน ให้อนุโมทนาก็ได้เหมือนกัน ถ้าแม้ว่าไม่ได้อนุโมทนา ส่วนกุศลนั้นก็ไม่ได้ ได้แต่พวกเปรตปรทัตตูปชีวีเท่านั้น

ถ้าว่ามีธรรมกาย ง่ายเต็มที ทำบุญเท่าไรได้หมด เพราะเหตุว่าธรรมกายนำไปบอกว่าให้อนุโมทนา ก็ได้สำเร็จสมความปรารถนา แม้จะไปตกนรก ธรรมกายนำส่วนกุศลส่งไปให้ถึงนรก ก็ได้รับส่วนกุศลสมมาดปรารถนา พ้นจากนรกทีเดียว ถ้าว่าเป็นเทวดาบุญหนักศักดิ์ใหญ่ได้ส่งขึ้นไป ถ้าได้เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นมนุษย์ได้ ไปให้แก่กายละเอียด ถ้ากายมนุษย์ไม่รู้เรื่อง ให้กายมนุษย์ละเอียดที่ฝันออกไป กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียดได้ แต่ว่ากายมนุษย์ไม่รู้เรื่อง”[๑]

เมื่อภิกษุญี่ปุ่นบรรลุธรรม

พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตฺตโม)
อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
รูปปัจจุบัน

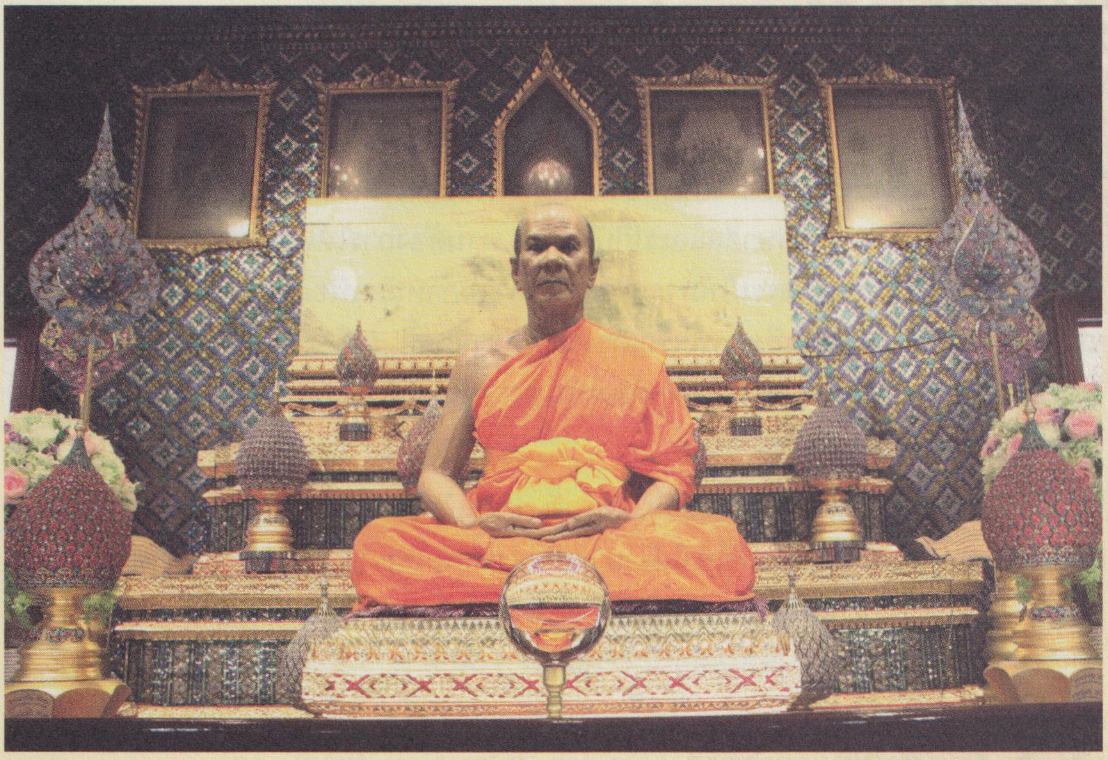
ท่านเจ้าคุณราชพรหมเถร (วีระ อุตตรนที) ครั้งยังเป็นพระวีระ ได้เขียนเล่าเรื่องเมื่อภิกษุญี่ปุ่นบรรลุธรรมไว้ว่า ครั้งคณะสมณทูตญี่ปุ่นมาแวะเยี่ยมสำนักวัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗ หลังจากที่ได้เดินทางกลับจากการประชุมพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ณ ประเทศอินเดีย กับดูการสังคายนา ณ ประเทศพม่า ในวันรุ่งขึ้น วันที่ ๑๗ มิถุนายน ท่านได้เข้าพบพระสังฆราช นิกายโซโต แห่งประเทศญี่ปุ่น สนทนากันเกี่ยวกับการเจริญสมถวิปัสสนา ท่านวีระได้อธิบายวิธีการนั่งภาวนาวิชชาธรรมกาย ท่านสังฆราชญี่ปุ่นสนใจมาก ถึงกับกล่าวว่า วิธีของสำนักวัดปากน้ำนี้ดีมาก และจะได้นำกลับไปใช้ต่อไป แต่เดิมนั้นนิกายโซโตกำหนดที่ตั้งของจิต ไว้ที่บริเวณหน้าผากหรือดั้งจมูก

---

๑ พระธรรมเทศนาเรื่องภัตตานุโมทนาคาถา วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๘

มีพระภิกษุรูปหนึ่งในคณะสมณทูตนี้ ชื่อพระกาชิยูอีไซ ใคร่จะทราบว่า บิดาของท่านซึ่งถึงแก่กรรมไปนานแล้วนั้น บัดนี้อยู่ ณ ที่ใด ท่านวีระจึงชักชวนให้คณะสมณทูตทั้งคณะทดลองเจริญสมถวิปัสสนา ทั้งคณะยินดีปฏิบัติ สำหรับพระกาชิยูอีไซ นั้น ท่านวีระได้บอกวิธีสืบเสาะหาที่อยู่ของบิดาของท่านให้ทราบโดยละเอียดเป็นพิเศษ การนั่งภาวนาดำเนินไปจนถึงขั้นสุดท้าย พระกาชิยูอีไซ ลืมตาขึ้น เบ้าตาทั้งสองข้างเต็มเปี่ยมไปด้วยอสุชล ท่านพึมพำด้วยความตื้นตันใจว่า "...ตั้งแต่ข้าพเจ้าเกิดมาจนบัดนี้ ไม่เคยได้พบความสุขอันใด จะยิ่งไปกว่าที่ได้เข้าถึงพระนิพพาน ท่ามกลางพุทธสาวก ดังที่ได้ประสบมาเมื่อสักครู่นี้แล้วนั้นเลย"[๑]

การที่มีผู้ศรัทธาเลื่อมใสหลวงพ่อสมัยที่ท่านยังมีชนม์ชีพอยู่ก็ถือว่าไม่ธรรมดาแล้ว แต่เมื่อหลวงพ่อละกายเนื้อไปแล้ว จนถึงปัจจุบันนี้ ๕๐ ปีแล้ว ผู้คนก็ยังศรัทธาเลื่อมใสมาขอพึ่งบารมีหลวงพ่อทุกเรื่อง เหมือนสมัยที่พระคุณท่านยังมีชีวิตอยู่ แม้ว่าจะไม่เคยพบเห็นกายเนื้อหลวงพ่อเลยก็ตาม บางคนก็ไม่ขออย่างเดียว แต่ได้บนบานด้วย ถ้าสำเร็จสมปรารถนาก็จะไปทำบุญถวายส่วนกุศลแด่หลวงพ่อที่วัดปากน้ำ บางคนก็บนด้วยการเป็นประธานทอดกฐินประจำปีของวัดปากน้ำ

๑ คณุตฺตโมภิกขุ, เมื่อภิกษุญี่ปุ่นบรรลุธรรม, **นวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗** พิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยคณะนวกะวัดปากน้ำ ๒๕๔๖ บริษัทเอกพิมพ์ไท จำกัด หน้า ๑๐๑, ๓๐๓ หน้า

เมื่อหลวงพ่อมรณภาพลง ทางคณะศิษย์จึงได้ปฏิบัติตามแบบที่หลวงพ่อเคยทำ คือปูอาสนะไว้ให้ท่านนั่งที่หน้าหีบศพของท่าน เคยมีเด็กเล็ก ๆ ที่ติดตามผู้ใหญ่ไปกราบหลวงพ่อ บอกว่า เห็นพระนั่งอยู่บนอาสนะ และทางโรงครัวได้จัดภัตตาหารคาว หวาน ทั้งมื้อเช้าและเพลไปถวายทุกวัน ในขณะเดียวกันก็มีคนนำอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่มไปถวายด้วย แล้วก็ขออาหารเหล่านั้นกลับไปรับประทานเป็นยา เมื่อหลวงพ่อมรณภาพใหม่ ๆ มีผู้นำอาหารคาวหวานไปถวายหลังเที่ยง มีสุราด้วย บางครั้งก็เป็นมื้อเย็น คงจะเห็นจากการสวดศพทั่วไป ที่จัดอาหารเป็นเครื่องเซ่น ๓ มื้อ ท่านเจ้าคุณราชโมลี (ณรงค์ ฐิตญาโณ ป.ธ. ๔) อดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม ครั้งยังอยู่วัดปากน้ำกับหลวงพ่อ ดำรงตำแหน่งที่พระครูปลัด ต่อไปจะขอเอ่ยนามท่านสั้น ๆ ว่า เจ้าคุณราชฯ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการก่อสร้างและดูแลกิจการทั่วไปของวัดปากน้ำ คล้ายกับเป็นแม่บ้านของวัด ต้องปิดประกาศว่า ห้ามนำสุรามาถวายหลวงพ่อ และห้ามถวายภัตตาหารหลังเที่ยงไปแล้ว

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ คณะศิษย์ได้ปั้นหุ่นขี้ผึ้งรูปเหมือนหลวงพ่อไปประดิษฐานบนอาสนะนั้น

เป็นอุบายให้ปฏิบัติธรรม

ความจริงแล้ว เรื่องการแก้ความทุกข์ ความเดือดร้อน โรคภัยไข้เจ็บ รวมถึงการตามไปดูวิญญาณที่ไปสู่ปรโลกแล้ว เป็นเพียงเปลือกของธรรมะที่หลวงพ่อใช้เป็นกลวิธีให้คนหันมาสนใจทำบุญ ทำทาน รักษาศีลและปฏิบัติธรรม ท่านต้องการให้ทุกคนฝึกการเจริญภาวนา เพราะบุคคลควรฝึกอบรมธรรมให้มากเพื่อคลายความกำหนัด เพื่อดับทุกข์ เพื่อสงบ เพื่อรู้ยิ่ง และเพื่อนิพพาน ธรรมนั้นคือการเจริญภาวนาพุทธานุสสติ ระลึกถึงพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันจะทำให้จิตดื่มด่ำในพระพุทธคุณ แล้วใจก็จะโน้มไปในทางหน่ายโลกียสุข อันนำไปสู่ความหลุดพ้นได้

การที่ปุถุชนทั่วไป ไม่เคยมีพื้นความรู้มาก่อน ไม่มีแรงจูงใจ อยู่ดี ๆ จะบำเพ็ญเพียรเจริญภาวนานั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย เพราะภารธุระในทางโลกนั้นมีมาก บางคนก็อยากจะเข้าวัดปฏิบัติธรรม แต่ยังปลีกเวลาไม่ได้ กำลังมีเรี่ยวแรงทำมาหากิน ยังมีไฟ ยังสนุกกับการริเริ่มงานใหม่ ๆ บางคนจึงผัดผ่อนให้รวยมาก ๆ เลิกทำงานเสียก่อนจึงจะปฏิบัติธรรมบ้าง บ้างก็คิดว่าการเข้าวัดปฏิบัติธรรมเป็นเรื่องของคนแก่ชราบ้าง หรือเป็นเรื่องของคนมีปัญหาชีวิตบ้าง บ้างก็ขอให้หมดภาระเรื่องครอบครัว และการงานเสียก่อน ขอให้ลูกเรียนจบก่อน พอลูกเรียนจบแล้วก็ผัดต่อไปขอให้ลูกแต่งงานมีครอบครัวก่อนจะได้หมดห่วง แต่พอลูกแต่งงานมีครอบครัว ตัวก็ต้องช่วยลูกเลี้ยงหลาน แล้วก็ไปหลงติดอยู่กับเจ้าตัวเล็ก ๆ เหล่านั้น นั่งเจริญภาวนาจิตก็ไม่นิ่ง เพราะมองเห็นและห่วงแต่หลานเล็ก ๆ

คนเหล่านั้นไม่รู้ว่า มารทั้ง ๕ กำลังคอยจ้องจะตัดรอนไม่ให้มีโอกาสบำเพ็ญความดี มารทั้ง ๕ ได้แก่

๑. ขันธมาร ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ พอจะปฏิบัติธรรมก็ให้มีอันเจ็บป่วย ปวดแข้ง ปวดขา ปวดหัวตัวร้อน นั่งสมาธิไม่ได้นาน

๒. กิเลสมาร คือความเศร้าหมอง จิตขุ่นมัว คิดเรื่องโน้น เรื่องนี้ วุ่นวาย สับสนไปหมด

๓. อภิสังขารมาร คือกรรมทั้งฝ่ายกุศลและฝ่ายอกุศล ทำให้ติดอยู่ในภพ แล้วทำให้เป็นผู้ทุรพล

๔. เทวปุตตมาร คือผู้มุ่งร้าย เป็นปุคคลาธิษฐานแห่งการทำลายล้าง

๕. มัจจุมาร คือความตาย มาทำลายชีวิตให้สิ้นสุด หมดโอกาสที่จะบำเพ็ญความดีโดยสิ้นเชิง

วิธีการสอนนั่งภาวนาและการทำใจให้หยุดให้นิ่ง

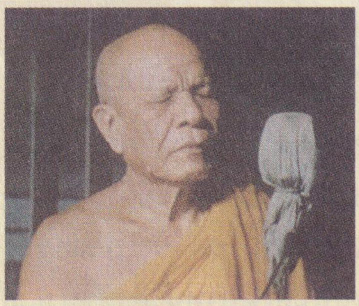
หลวงพ่อได้ทุ่มเทใจขนาดสละชีวิตให้กับการศึกษาค้นคว้า และเผยแผ่วิชาธรรมกายได้ท่านควบคุมการสอนเอง ส่วนของพระสงฆ์ สามเณรนั้นท่านจะสอนหลังทำวัตรสวดมนต์เย็น และให้โอวาทอบรมธรรมวินัยเสร็จแล้ว ท่านจะควบคุมพระสงฆ์ สามเณรทั้งหมดนั่งเจริญภาวนาทุกวัน ส่วนของแม่ชีจะแยกย้ายกันนั่งที่ศาลาการเปรียญบ้าง บ้านคุณน้าสายหยุด เพียรเกิดสุขบ้าง ต่อมาก็ไปนั่งที่บ้านคุณป้าเลี้ยบ สิกาญจนานันท์ (บ้านนี้ถูกรื้อไปแล้ว)

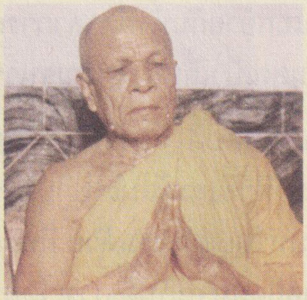
เวลา ๑๔.๐๐ น. ของวันพฤหัสบดี หลวงพ่อก็จะสอนรวมกัน ที่ศาลาการเปรียญ ทั้งพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกาและผู้สนใจปฏิบัติธรรมทั่วไป รอบนี้จะมีจำนวนมาก เป็นรอบสำหรับผู้มาใหม่ มาขึ้นธรรมหรือบูชาธรรมด้วย มีพระสงฆ์จากประเทศลาวและเขมรมาเรียนด้วย ทุกครั้งหลวงพ่อจะเก็บสถิติผู้มาปฏิบัติธรรม โดยจัดพระสงฆ์ทำหน้าที่จดชื่อ สกุล ที่อยู่ ของผู้มานั่งภาวนาทุกคน

ที่ศาลาการเปรียญนี้ หลวงพ่อจัดให้พระนั่งบนอาสน์สงฆ์ ฆราวาสนั่งบนพื้นศาลา หลวงพ่อจะเตรียมการสอนอย่างดี มีวิธีการอธิบายให้คนฟังแล้วเข้าใจง่าย ท่านไม่ได้สอนด้วยปากเปล่าแล้วให้ผู้ฟังจินตนาการเองเพียงอย่างเดียว ท่านได้เตรียมอุปกรณ์การสอนครบครันเท่าที่จะทำได้ในยุคนั้น ถ้าเป็นยุคปัจจุบัน ผู้เขียนเข้าใจว่า หลวงพ่อคงจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม สามดี แอนนิเมชั่น อย่างแน่นอน

อุปกรณ์การสอนของหลวงพ่อ

ก่อนนั่งภาวนา หลวงพ่อจะแจกหนังสือทางมรรคผลนิพพาน คู่มือการปฏิบัติแก่ทุกคน ข้างหน้าหลวงพ่อจะมีถ้วยแก้ว ๑ ใบ และลูกแก้วกลมใส ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางครึ่งนิ้ว ๑ ลูก มีกระดานชนวนวาดเป็นรูปคนด้านข้างผ่าซีก แสดงที่ตั้งของดวงนิมิต[๑] อันเป็นดวงแก้วกลมใสทั้ง ๗ ฐาน ได้แก่

---

๑ เครื่องหมายสำหรับให้จิตกำหนดในการเจริญกรรมฐาน มี ๓ คือ ๑. บริกรรมนิมิต ได้แก่ สิ่งที่เพ่งหรือกำหนดนึกเป็นอารมณ์กรรมฐาน ๒. อุคคหนิมิต นิมิตติดตาติดใจ ได้แก่ สิ่งที่เพ่งหรือนึกที่แม่นในใจ จนหลับตามองเห็น ๓. ปฏิภาคนิมิต ได้แก่ อุคคหนิมิตนั้น เจนใจจนกลายเป็นภาพที่เกิดจากสัญญาเป็นของบริสุทธิ์ จะนึกขยายหรือย่อส่วนก็ได้ตามปรารถนา

ฐานที่ ๑ ดวงนิมิตอยู่ที่ปากช่องจมูก หญิงด้านซ้าย ชายด้านขวา

ฐานที่ ๒ เลื่อนดวงนิมิตไปที่หัวตา หญิงด้านซ้าย ชายด้านขวา

ฐานที่ ๓ เลื่อนดวงนิมิตไปที่กึ่งกลางศีรษะด้านใน หลวงพ่อใช้คำว่า จอมประสาท

ฐานที่ ๔ เลื่อนดวงนิมิตตรงลงไปที่กลางช่องเพดานปาก (ตรงกับฐานที่ ๑ แต่อยู่ข้างใน)

ฐานที่ ๕ เลื่อนดวงนิมิต ตรงลงไปที่ปากช่องคอ

ฐานที่ ๖ เลื่อนดวงนิมิตลงไปที่ศูนย์กลางกาย กึ่งกลางสะดือ

ฐานที่ ๗ เลื่อนดวงนิมิตขึ้นมาสูงจากฐานที่ ๖ เหนือสะดือ ๒ นิ้ว

เวลาอธิบาย หลวงพ่อก็จะใช้ไม้ยาวชี้ และลากการเลื่อนของดวงนิมิตไปตามฐานต่าง ๆ ประกอบด้วย

เรื่องฐาน ๗ ฐานของหลวงพ่อนี้ จำเป็นต้องอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจเป็นพื้นฐานก่อนเรื่องอื่น เพราะต่อไปหลวงพ่อจะใช้คำว่า ฐานที่ ๗ มากที่สุด ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจก็จะสงสัยว่าทำไมถึงเรียกฐานที่ ๗ แล้วฐานอีก ๖ ฐานอยู่ที่ไหน

สิ่งสำคัญของการนั่งภาวนา คือต้องเอาใจไว้ในร่างกายเรา ไม่ใช่อยู่ภายนอกกาย เมื่อเอาใจไว้ภายในกายแล้ว บริกรรมนิมิตจะเข้าไปในกายเราทางไหน ก็จะมีข้อสงสัยกันไม่รู้จบอีกว่า ดวงนิมิตจะเข้าไปในกายทางทวารใดเรียนกับหลวงพ่อแล้ว จะรู้ว่าท่านสอนไว้อย่างละเอียด ก่อนที่จะเลื่อนอุคหนิมิตไปฐานต่อไปนั้น หลวงพ่อให้ภาวนาว่าสัมมาอะระหัง ๓ ครั้งก่อนทุกฐาน เพื่อจะให้เวลาจิตหยุดนิ่งแต่ละฐานได้นานพอสมควร

การเตรียมใจก่อนนั่งภาวนา

การทำภาวนานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำจะต้องมีใจและอารมณ์ปลอดโปร่ง ใจต้องวางภารกิจทั้งปวงไม่เก็บมาคิด จะคิดดี คิดชั่วก็ไม่คิด ถ้าคิดเรื่องนั้น เรื่องนี้ จะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้นถ้าตั้งใจจะทำสมาธิแล้วก็พึงละความกังวลทุกอย่าง มุ่งแต่ธรรมะอย่างเดียว แม้ความรู้ทางธรรมะใด ๆ ที่ได้เล่าเรียนมาก่อนหน้านี้ ก็ให้ปล่อยวางเสียให้หมดสิ้นก่อนนั่งภาวนา เพราะหากไม่ทำเช่นนี้ก็จะทำให้จิตเกิดวิจิกิจฉาขึ้น (ความลังเลสงสัย ไม่แน่ใจ เป็นเครื่องปิดกั้นขัดขวางมิให้บรรลุถึงความดี หรือปิดกั้นความดีมิให้เข้าถึงจิต) ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่เห็นธรรมได้ตามที่ต้องการ

หลวงพ่อจะอธิบายหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาก่อนว่า พระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมด ละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ และทำใจให้ใสบริสุทธิ์ ทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต

การละชั่ว ก็ต้องรักษาศีล อย่างน้อยก็ต้องเบญจศีล การทำความดีก็ต้องรักษาเบญจธรรม ส่วนการจะทำใจให้ใสบริสุทธิ์ได้ก็ต้องฝึกสมถะวิปัสสนา สมถะเป็นวิชาเบื้องต้นที่พุทธศาสนิกชนควรเอาใจใส่ หมายถึงการสงบระงับใจ เมื่อเกิดสมถะแล้ว ทำให้ความกำหนัดยินดีอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไป ส่วนวิปัสสนานั้นเป็นขั้นสูงกว่าสมถะ เป็นธรรมเบื้องสูง คือการเห็นแจ้ง ทำให้ปัญญาเกิดขึ้น เมื่อปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ทำให้ความไม่รู้จริงอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไปด้วยความเห็นแจ้ง หลวงพ่อย้ำว่าท่านได้ศึกษามาตั้งแต่บวช ศึกษาในวันรุ่งขึ้นที่บวชเลยทีเดียว เรียนไม่ได้หยุดเลย จนกระทั่งบรรลุธรรมกายแล้วก็ยังเรียนต่อไปอีก เรียนด้วยสอนด้วย

ใจคืออะไร อยู่ที่ใด

การจะเข้าถึงภูมิของสมถะได้ มีวิธีเดียว คือต้องทำใจให้หยุด ถ้าทำใจให้หยุดไม่ได้ก็เข้าภูมิสมถะไม่ได้ **ใจหรือจิตของคนเรานั้นเป็นดวงกลมใหญ่ ประกอบด้วยดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้** ดวงเห็นคือดวงธาตุที่ทำให้เราสามารถเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ ดวงจำคือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความทรงจำ ดวงคิดคือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความคิดดวงรู้ คือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ดวงธาตุทั้ง ๔ อย่างนี้มารวมเป็นจุดเดียวกัน จึงเรียกว่าใจ **ที่ตั้งของใจมีเพียงแห่งเดียว คือที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์** อยู่ตรงกึ่งกลางกาย สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย เหมือนเราขึงเส้นด้ายให้ตึง จากสะดือทะลุไปข้างหลัง และขึงด้ายอีกกลุ่มหนึ่ง จากขวาทะลุซ้ายให้ตึงตรงกันทั้ง ๒ เส้น ตรงกลางที่เส้นด้ายตัดกันเรียกว่ากลางกั๊ก ให้เอาใจไปจรดที่กลางกั๊กนั้น

หลวงพ่อย้ำว่า ที่เขาบอกให้ตั้งใจ ๆ นั้นก็คือ ตั้งที่ตรงกลางกั๊กนั่นเอง เวลาจะทำบุญทำกุศล ก็ต้องตั้งใจไว้ตรงนั้น เวลาจะรักษาศีล เจริญภาวนาก็ต้องตั้งใจตรงนั้นเหมือนกัน ที่ตรงนี้ประกอบด้วยธาตุทั้ง ๔ คือ หน้าธาตุน้ำ ขวาธาตุดิน ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ นี่คือฐานที่ ๗ อันเป็นฐานสำคัญที่สุด

หลวงพ่อท่านเปรียบเทียบฐานที่ ๗ ว่าเหมือนปากถ้วยแก้ว แล้วท่านก็ใช้ปลายไม้ยาวชี้ลงไปในปากแก้ว บอกว่านี่แหละคือที่ตั้งของใจ

ทำไมต้องมีบริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนา

นิมิตคือเครื่องหมายในเวลาทำกรรมฐาน ให้จิตกำหนดจับเป็นอารมณ์ แล้วพิจารณาจนติดตาติดใจเหตุที่ต้องมีนิมิต ก็เพราะจิตของคนนั้น มีธรรมชาติเคลื่อนไหวแวบไปแวบมาอยู่ตลอดเวลา นักวิทยาศาสตร์บอกว่า แสงเดินทางเร็วที่สุด แต่ในพระพุทธศาสนาแล้ว จิตของคนเราเดินทางเร็วไวที่สุด ท่านบอกว่า ไวเหมือนลิง มิฉะนั้นพระพุทธองค์คงไม่สอนให้ควบคุมจิตให้หยุด ให้นิ่งโดยการปฏิบัติธรรม เมื่อปฏิบัติธรรมได้รู้เห็นเป็นแล้ว จิตก็จะรู้เห็นสภาวะต่าง ๆ เองอย่างรวดเร็ว จะภพภูมิไหน จิตก็จะสอดไปถึงได้ทุกที่

หลวงพ่อมีอุบายที่จะทำให้จิตหยุดนิ่ง คือเบื้องต้น จะต้องหาที่ให้จิตเกาะเกี่ยวเสียก่อน คือเพ่งดูอุคหนิมิต[๑] เป็นดวงแก้วกลมใส มีลักษณะเหมือนดวงปฐมมรรค จะได้ไม่ต้องไปเห็นภาพอื่น ที่ทำให้จิตสับส่าย ไม่เป็นสมาธิยิ่งขึ้น สำหรับบางคนใจมองดูอุคหนิมิตยังไม่พอยังหยุดยังนิ่งไมได้ ก็ต้องมีบริกรรมภาวนาควบคู่ไปด้วย บริกรรมภาวนาคือการท่องคาถาคำบริกรรมภาวนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านให้ท่องว่า สัมมาอะระหัง

การที่หลวงพ่อสอนให้มีบริกรรมนิมิต คือให้นึกถึงดวงแก้วกลมใสนั้น มีบางคนไม่เข้าใจแล้วกล่าวติเตียนหลวงพ่อว่า สอนให้ติดรูป สอนให้ติดนาม สอนให้ติดนิมิต เมื่อหลวงพ่อทราบ ท่านก็ย้อนถามว่า เมื่อไม่ติด ทำไมจึงจะรู้ว่าหลุด ท่านเปรียบเทียบให้เห็นภาพว่าเหมือนกับการขึ้นที่สูงก็ควรทำบันได ถ้าเราเหยียบบันไดขั้นที่ ๑ ไม่มั่นแล้ว เราจะก้าวต่อไปให้มั่นได้อย่างไร ถ้าเราจะเหยียบบันไดขั้นที่ ๒ เราก็ต้องเหยียบบันไดขั้นที่ ๑ ให้มั่นเสียก่อน แล้วจึงทิ้งบันไดขั้นที่ ๑ ก้าวต่อไปถึงขั้นที่ ๒ เมื่อจะก้าวต่อไปขั้นที่ ๓ ก็ต้องเหยียบขั้นที่ ๒ ให้มั่น แล้วจึงทิ้งขั้นที่ ๒ ก้าวขึ้นขั้นที่ ๓ เราไม่ได้ติดอยู่ที่ขั้นใดขั้นหนึ่งขั้นเดียว

เรื่องการกำหนดบริกรรมนิมิตหรืออุคหนิมิต เป็นดวงแก้วกลมใสนี้ มีบางท่านสงสัยว่าทำไมต้องเป็นดวงแก้วกลมใส ถ้านึกดวงแก้วไม่ได้ จะนึกเป็นอย่างอื่นได้หรือไม่ นึกเห็นเป็นพระพุทธรูปได้ไหม

อ.ตรีธาท่านบอกว่า นิมิตนั้น จะนึกเห็นเป็นอะไรก็ได้ เพราะเป็นอุบายทำให้จิตเพ่งพินิจนิมิตนั้นนิ่ง จนเกิดอารมณ์กรรมฐาน ชำนาญ จนอารมณ์นั้นติดตาติดใจ ถึงแม้จะหลับตาอารมณ์นั้นก็ยังปรากฏชัดเจนอยู่ในใจ นึกเหนี่ยวบ่อย ๆ จนทำให้นึกตรึกเอามาได้

---

๑ แปลว่านิมิตที่ได้มา นิมิตพกพา นิมิตติดตา จนหลับตามองเห็น

หลวงพ่อท่านได้ทดลองแล้วว่าจะสร้างนิมิตอย่างใดจึงจะสะดวกและเหมาะสม ท่านพบว่าการสร้างอุคหนิมิตเป็นดวงแก้วกลมใสนั้น ง่ายและสะดวกที่สุด เพราะดวงธรรมประจำกายของทุกคน จะมีลักษณะอย่างนั้น กล่าวคือถ้าเห็นของจริงก็ต้องเห็นอย่างนั้น ท่านก็เลยให้กำหนดเป็นนิมิตเสียเลย ถ้าหากจะให้กำหนดเป็นองค์พระพุทธรูป ก็ยังมีปางต่าง ๆ หลายปาง มีวัสดุที่ทำแตกต่างกันและมีขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกัน

ถ้าผู้อ่านบางท่านที่ไม่สามารถจะกำหนดเป็นดวงแก้วกลมใสได้ จะกำหนดเป็นพระพุทธรูปปางใดปางหนึ่ง กำหนดเป็นภาพหลวงพ่อวัดปากน้ำ เห็นเป็นกายของท่านเอง หรือเห็นเป็นดอกไม้ใบไม้ กำหนดเป็นอะไรได้ทั้งสิ้น สำคัญว่า จะมีอุบายอย่างไรให้ใจของเราที่มีธรรมชาติดิ้นรน ว่องไวปานวานร นั้นหยุดนิ่ง ไม่นึก ไม่คิดเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้นได้สักชั่วขณะ ไม่ใช่หยุดหายใจ อย่างที่บางคนกลัวกัน

ที่มาของสัมมาอะระหัง

การที่หลวงพ่อสอนให้บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง เรื่องนี้ก็ถูกวิจารณ์อีกว่าจำยาก ไม่คุ้นหู ไม่เคยได้ยิน ยืดยาว ไม่กะทัดรัด ทำไมต้องเป็นคำนี้ เป็นคำอื่นได้หรือไม่ หลวงพ่อท่านก็ยิ้มรับ ไม่ว่าอะไรเหมือนเดิม หารู้ไม่ว่า ทุกอย่างที่หลวงพ่อสอนนั้น มีเหตุมีที่มา สามารถอธิบายได้ทุกอย่าง และท่านได้เลือกสรรแล้วว่าไม่มีผลเสีย มีแต่ผลดีต่อผู้ปฏิบัติ การนำบทพระพุทธคุณมาเป็นพุทธานุสติในการเจริญกรรมฐานนั้นให้คุณประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติพระธรรม

พระธรรมโกศาจารย์ วัดมหาธาตุ ได้อธิบายถึงการบริกรรมภาวนา สัมมาอะระหัง ว่าเป็นพุทธานุสติอันเป็นมงคลแก่ผู้ยึดถือไว้ดังนี้

> “พุทธานุสติดูจะเป็นธรรมประการต้น ที่เจ้าคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำสนใจปฏิบัติและสอนสานุศิษย์เป็นพิเศษ ทุกครั้งที่ปฏิบัติธรรม จะต้องตั้งใจให้ระลึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ เพราะ**พุทธานุสตินั้นเป็นธรรมให้จิตตื่น ให้จิตสว่าง ให้จิตมีกำลัง ให้จิตมีความกล้า ที่จะปฏิบัติธรรมสืบไป** เป็นวิสัยอันดีของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ธรรมดาบุคคลเราถ้าไม่มีอะไรยึดแล้ว จิตย่อมคอยแต่จะฟุ้งซ่าน จะทำให้สงบอยู่ไม่ได้ จิตจึงต้องมีพุทธคุณยึด เมื่อมีพุทธคุณยึดแล้ว จะหลับก็ตาม จะตื่นก็ตาม จิตย่อมอยู่ในการรักษาทั้งนั้น เพราะพุทธานุสติย่อมรักษาคนที่มีสติระลึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์อยู่เป็นนิตย์ ดังพุทธภาษิตว่า

สุปฺปพุทฺธํ ปพุชฺฌนฺติ สทา โคตมสาวกา
เยสํ ทิวา จ รตฺโต จ นิจฺจํ พุทฺธคตา สติ

แปลความว่า สติที่ไปในพระพุทธเจ้า มีแต่พระสาวกของพระโคดมเหล่าใดทั้งวัน ทั้งคืน พระสาวกของพระโคดมเหล่านั้น จะหลับก็ตาม จะตื่นก็ตาม ชื่อว่าตื่น ตื่นแล้วด้วยดี ดังนี้

อาศัยเหตุนี้ พุทธานุสติจึงเป็นคุณธรรม ให้เกิดความสุขใจแก่ผู้ปฏิบัติธรรม เป็นประการแรก ดังนั้นเจ้าคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำจึงสนใจนัก เป็นที่รู้กันทั่วไปว่า ท่านเตือนพุทธบริษัทเสมอ ๆ ว่า อย่าให้เป็นคนว่าง ควรมีพระพุทธคุณเป็นอารมณ์ **แม้จะยังไม่บรรลุอริยผลเบื้องสูงก็ตาม แต่รับรองว่าตายแล้วก็ไม่ตกนรก เป็นไปสวรรค์แน่** ต้องด้วยกระแสพุทธภาษิตว่า

เยเกจิ พุทฺธํ สรณํ คตา เส น เต คมิสฺสนฺติ อปายภูมึ
ปหาย มานุสฺสํ เทหํ เทวกายํ ปริปูเรสฺสนฺติ

แปลความว่า ชนเหล่าใดถึงซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ ชนเหล่านั้นแลจักไม่ไปสู่อบาย เมื่อเขาละร่างกายนี้แล้ว ก็จะไปเพียบพร้อมอยู่ในเทวสมาคม ดังนี้

เหตุดังนั้นพุทธานุสติ จึงเป็นธรรมอารักขากัมมัฏฐาน รักษาใจบุคคลให้ควรแก่งานยิ่งนัก ดังที่เจ้าคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้เตือนศิษยานุศิษย์ให้มีพุทธานุสติเป็นอารมณ์ จึงเป็นที่น่านิยม น่าระลึกไว้ประจำตนทั่วไป”[๑]

ความหมายของคำว่า สัมมาอะระหัง

“คำว่า สัมมาอะระหัง เป็นภาษาบาลี มีศัพท์ควบคู่กันอยู่ ๒ ศัพท์ คือสัมมา กับอะระหัง

สัมมา เป็นศัพท์ที่มีความหมายสูง แปลว่าชอบ ดี ดียิ่ง โดยชอบ โดยถูกต้อง โดยสมบูรณ์ ในพระพุทธคุณ ๙ บท ท่านเอาศัพท์นี้เข้าคู่กับคำว่าสัมพุทโธ แปลว่าผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ นอกจากใช้ในบทพระพุทธคุณแล้ว ยังมีใช้ในองค์อริยมรรค ๘ ด้วย โดยมีคำว่า สัมมาควบองค์มรรค อยู่ทุกข้อ เป็นสัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ เป็นต้น

---

๑ พระธรรมโกศาจารย์ วัดมหาธาตุ แสดงเถรธรรมกถาในวันบำเพ็ญกุศลสัตตมวาร ถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ ณ วัดปากน้ำ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒

ส่วนศัพท์ว่า อะระหัง เป็นพระพุทธคุณบทต้น แปลว่าพระพุทธองค์ทรงเป็นพระอรหันต์ เมื่อเข้าคู่กันเป็น สัมมาอะระหัง ก็แปลว่า พระพุทธองค์ทรงเป็นพระอรหันต์โดยชอบ คือถูกต้อง ไม่ผิด โดยนัยว่าบทบริกรรมสัมมาอะระหัง ของหลวงพ่อวัดปากน้ำจึงมีความหมายสูงและอยู่ในขอบข่ายของพุทธานุสติโดยแท้

บทสัมมาอะระหังนี้โบราณาจารย์สมัยก่อน ท่านแยกพรรณนาพระพุทธคุณทีละอักษรในบทภาวนามี ๕ อักษร คือ สัม มา อะ ระ หัง แต่ละอักขระหรือแต่ละอักษรนี้ ท่านโบราณาจารย์ได้ให้ความหมาย ดังต่อไปนี้

สัม

สงฺขตา สงฺขเต ธมฺเม สมฺมา เทเสติ ปาณินํ
สํ สารสฺส วิฆาเฏดิ สมฺพุทฺธํปิ นมามิหํ

๑. พระพุทธองค์ทรงแสดงสังขตธรรมและอสังขตธรรม โดยชอบแก่สัตว์ทั้งหลาย
๒. พระพุทธองค์ทรงทำลายการเวียนเกิด เวียนตายได้
๓. พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง

ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พระคาถาบทนี้ท่านบอกอุปเท่ห์คือวิธีใช้ว่า ให้ภาวนาก่อนจะเข้าสู่สงคราม หาผู้ทำร้ายมิได้แล

มา

มาตาว มานปาลิเต มานสตฺเต ปมทฺทิ โย
มานิโต เทวสงฺเฆหิ มานฆาตํ มามิหํ

๑. พระพุทธองค์ทรงย่ำยีสัตว์ผู้มีมานะที่มานะเลี้ยงไว้ดุจมารดา
๒. พระพุทธองค์ อันหมู่ทวยเทพยอมรับนับถือ
๓. พระพุทธองค์ทรงทำลายมานะได้

ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พระคาถาบทนี้ ท่านบอกอุปเท่ห์ไว้ว่า ภาวนาเพื่อทำคนแข็งให้อ่อน หมายความว่าถ้าบังเอิญท่านต้องเผชิญกับคนใจแข็ง ให้มีอันแข็งข้อ แข็งกระด้างเอากับท่าน อย่างนี้แล้วโบราณาจารย์ท่านแนะนำ ให้ใช้คาถาแบบนี้แก้ไขเหตุการณ์

อะ

อนุสฺสาหสพฺพ สตฺตานํ อนุสฺสาเหติ โย ชิโน
อนนฺตคุณ สมฺปนฺโน อนุตฺตคามี นมามิหํ

๑. พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนคนไม่มีอุตสาหะ ให้มีความอุตสาหะ
๒. พระพุทธองค์ทรงสมบูรณ์ด้วยคุณธรรม ไม่สิ้นสุด
๓. พระพุทธองค์ทรงถึงที่สุดแห่งทุกข์

ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พระคาถาบทนี้ท่านบอกอุปเท่ห์ไว้ว่า ภาวนาป้องกันเสือและจระเข้ หมายความว่า ถ้าท่านต้องเข้าป่าที่มีสัตว์ร้ายชุกชุม หรือต้องลงน้ำในย่านที่มีสัตว์น้ำอันตราย ถ้าทำใจให้เป็นสมาธิ ภาวนาคาถาบทนี้ จะป้องกันสัตว์ร้ายได้

ระ

รโต นิพฺพานสมฺปตฺโต รโต โส สตฺตโม จ โน
รมาเปติธ สตฺเต โย รมทาตํ นมามิหํ

๑. พระพุทธองค์ทรงยินดีในธรรม ได้ทรงบรรลุถึงพระนิพพาน
๒. พระพุทธองค์ทรงปลดเปลื้องสัตว์ให้พ้นทุกข์
๓. พระพุทธองค์เป็นผู้ทรงประทานให้ซึ่งพระนิพพาน อันเป็นที่ยินดี

ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พระคาถาบทนี้ถ้าใครยึดมั่นท่องบ่นภาวนาเป็นนิจ สามารถป้องกันการกระทำคุณผีและคุณคนทั้งปวงได้

หัง

หญฺญติ ปาปเก ธมฺม หํ สาเปติ ปทํ ชนํ
หํ สมานํ มหาวีรํ หนฺปาปํ นมามิหํ

๑. พระพุทธองค์ทรงฆ่าบาปธรรม
๒. พระพุทธองค์ยังชนให้ยินดี ซึ่งทางฆ่าบาปนั้น
๓. พระพุทธองค์ทรงร่าเริง
๔. พระพุทธองค์ทรงฆ่าบาปได้แล้ว

ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พระคาถาบทนี้โบราณาจารย์ท่านแนะนำว่า ให้หมั่นเพียรภาวนา เมื่อจะเข้าสู่รณรงค์สงคราม ทำให้แคล้วคลาดปลอดภัยได้

พระคาถาแสดงความหมาย แต่ละอักขระ ของบทสัมมาอะระหังที่นำมาลงไว้ พร้อมทั้งอุปเท่ห์ คือวิธีใช้นี้ สำหรับผู้ที่นับถือและเชื่อมั่นภาวนาให้จริงจัง จนจิตเป็นสมาธิมั่นคง ย่อมได้ผลจริงดังใจหมาย

จะอย่างไรก็ตาม บทสัมมาอะระหังนี้ ย่อมใช้ได้ทั้งในแง่ของโลก กล่าวคือเมื่อบริกรรมภาวนาอยู่เสมอ ย่อมจะหาผู้ทำร้ายมิได้ ทำคนใจแข็งให้อ่อน ป้องกันเสือและจระเข้ได้ ป้องกันการกระทำคุณผีและคุณคนได้ ที่ว่าตามคดีโลก ที่คนโบราณท่านว่าไว้ และใช้ได้ทั้งในแง่ของธรรม กล่าวคือผู้ปฏิบัติตามบทสัมมาอะระหัง ย่อมจะเห็นแจ้งในสังขตธรรมและอสังขตธรรม ทำลายการเวียนเกิด เวียนตายได้ ทำลายมานะได้ มีความอุตสาหะเต็มที่ มีความยินดีในธรรม คือพระนิพพานและฆ่าบาปธรรมได้

อนึ่งสำหรับบทอะระหังโดยเฉพาะนั้น คนสมัยก่อน หรือคนสมัยนี้ที่รู้เรื่อง มักจะนำไปใช้กับคนไข้หนักก่อนสิ้นลมหายใจ คือกล่าวนำและเตือนเขาผู้กำลังจะสิ้นใจ ให้ท่องหรือนึกถึงพระอะระหัง โดยเชื่อกันว่า ถ้าคนไข้มีสตินอ้มใจตามคำบอกว่า อะระหัง เพียงใจได้สัมผัสเท่านั้น ก็จะได้ไปเกิดในที่ดี สู่สุคติสรวงสวรรค์ จึงนิยมแนะนำกันต่อ ๆ มา จนทุกวันนี้

เรื่องนี้เป็นสิ่งที่ดี มิใช่ของเสียหาย ในคัมภีร์พระธรรมบท ซึ่งเป็นหนังสือเรียนของพระ ได้กล่าวถึงเทพบุตรองค์หนึ่ง ชื่อ มัฏฐกุณฑลีเทพบุตร ท่านผู้นี้ก่อนสิ้นใจ ขณะป่วยหนักในภาคเป็นมนุษย์ ใจได้สัมผัสกับพระพุทธรังสีแวบหนึ่ง แล้วเกิดเป็นเทพบุตร ตัวอย่างมีอยู่ในคัมภีร์อย่างนี้ การบอกอะระหังหรือพระอะระหังแก่คนไข้หนัก จึงมีผลทางด้านจิตใจสูง แต่พระอะระหังคืออะไร มีความหมายอย่างไร เราน่าจะได้ติดตามกันต่อไปอีก

ในหนังสือวิสุทธิมรรค ภาค ๑ อันเป็นคัมภีร์สำคัญของพระพุทธศาสนา ท่านให้คำจำกัดความบทอะระหังไว้ชัดเจน ดังบทพระบาลีว่า

อารกตฺตา หตตฺตา จ   กิเลสารีน โส มุนิ
หตสงฺสาร จกฺกาโร   ปจฺจยาทีน มารโห
น รโห กโรติ ปาปานิ   อรหํ เตน วุจฺจติ

พระมุนีพุทธเจ้าพระองค์นั้น ทรงพระนามว่า อรหัง เพราะเป็นผู้ไกลจากข้าศึกและเป็นผู้กำจัดข้าศึกคือกิเลสได้ ๑ เพราะเป็นผู้ทำลายสังสารจักรได้ ๑ เพราะเป็นผู้ควรแก่เครื่องสักการะได้ มีปัจจัย ๔ เป็นต้น ๑ เพราะเป็นผู้ไม่ทำความชั่วในที่ลับ ๑

เมื่อท่านได้อ่านบทบาลีและคำแปลข้างบนนี้แล้ว ท่านจะเห็นคุณค่าของบทสัมมาอะระหัง ทันทีว่ามีความหมายสูงมาก เป็นบทแสดงพระคุณอันสูงส่ง ของพระพุทธเจ้าโดยตรง การที่พระปรมาจารย์ทรงกรรมฐาน นำเจ้าพระพุทธคุณบทนี้ ไปใช้ในการบริกรรมฝึกจิตและฝึกสอนศิษย์ของตนนั้น นับว่าท่านเข้าใจ และมีจิตมุ่งสูงส่ง เพราะตลอดเวลาที่บริกรรมบทอะระหัง หรือสัมมาอะระหัง ท่านจะต้องพยายามเข้าถึงบทบริกรรมนี้ให้ได้ กล่าวคือมีจิตมุ่งทำลายกิเลส มุ่งทำลายสังสารจักร ประพฤติตนเป็นนาบุญบริสุทธิ์ และเว้นขาดจากความชั่ว (บาป) ทั้งในที่ลับและที่แจ้ง การที่ศิษย์สายสัมมาอะระหัง ทุกท่านพยายามอย่างยิ่งยวดเพื่อประคองจิตเข้าสู่ภาวะอะระหัง ใน ๔ จุด หรือ ๔ ความหมาย นับเป็นสุปฏิบัติแท้โดยไม่มีข้อสงสัย”[๑]

หยุดนั่นแหละคือตัวสำเร็จ

ลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำที่ปฏิบัติธรรมตามคำสอนของหลวงพ่อจะเข้าใจ คำว่า **หยุด** ที่หลวงพ่อสอนเน้นย้ำเสมอว่า ต้องฝึกทำใจให้หยุดให้นิ่งให้ได้ ทำไมจึงต้องทำใจให้หยุดให้นิ่ง ไม่ใช่หยุดหายใจ เพราะเป็นทางไปสู่ความหมดทุกข์ หมดจดวิเศษ เป็นทางบริสุทธิ์ หากอยากรู้จักทางสายนี้เร็ว ๆ ก็ต้องหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาเห็นความไม่เที่ยง โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาขันธ์ ๕ ของตนนี่แหละ แล้วพิจารณาสรรพสิ่งอื่น ๆ ให้กว้างขวางออกไปพิจารณาให้หมดทั้งสากลโลกเลยทีเดียว

เมื่อใดเห็นว่าไม่เที่ยง เมื่อนั้นย่อมเหนื่อยหน่ายในทุกข์ แล้วจิตก็จะปล่อยวางได้ หมดความยึดมั่นถือมั่น แต่ถ้ายังคิดว่าขันธ์ ๕ ของตน ของคนที่ตนรัก และสิ่งต่าง ๆ ยังอยู่ยงคงกะพัน ยังยินดีที่จะแบกภาระอันหนักอยู่ ไม่อยากปล่อยวาง ก็ไม่มีทางที่จะทำใจให้หยุดให้นิ่งได้

หลวงพ่อบอกว่า **หยุดนี่แหละสำคัญที่สุด เพราะเป็นตัวสมถะ เป็นตัวสำเร็จ คือสำเร็จหมดทั้งทางโลกและทางธรรม** โลกที่จะได้รับความสุขได้ใจต้องหยุดตามส่วนของโลก ธรรมที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วนของธรรม ดังบาลีว่า นตฺถิ สนฺติ ปรมํ สุขํ สุขอื่นนอกจากหยุดจากนิ่งไม่มี หยุดนั่นเองเป็นตัวสำคัญ

ถึงตรงนี้ หลวงพ่อจะพูดเน้น ทำเสียงหัวเราะแบบขำ ๆ หน่อย ๆ ว่า แปลกไหมล่ะ ไปทางโลกเขาต้องไปกันปราดเปรียวว่องไวคล่องแคล่ว ต้องเล่าเรียนกันมากมาย จนกระทั่งรู้เท่าทันเหลี่ยมคูผู้คนตลอดสาย จึงจะปกครองโลกให้เจริญรุ่งเรืองได้ แต่ว่าจะไปทางธรรมนี่แปลก หยุด เท่านั้นแหละ ไปได้ หยุดอย่างเดียวเท่านั้น

---

๑ พ.อ.อาภรณ์ ดิลกโศภณ เรียบเรียง

หลวงพ่อท่านบอกว่า ท่านไม่ได้พูดเอง มีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก แล้วท่านก็ยกตัวอย่างเรื่ององคุลิมาลโจรที่วิ่งไล่ตามจะฟันพระพุทธองค์แต่ก็ตามไม่ทัน ฟันไม่ถูกสักที จนท้อใจยอมจำนนแล้วตะโกนขอให้พระพุทธองค์ทรงหยุด พระพุทธองค์ทรงเหลียวพระพักตร์มาตอบว่า สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด ทำให้องคุลิมาลได้คิด หยุดคำเดียวเท่านั้น ถูกทางสมณะตั้งแต่ต้นจนเป็นพระอรหันต์ เป็นตัวศาสนาแท้ ๆ ถูกโอวาทของพระบรมศาสดา ถ้าไม่หยุดจะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐ - ๕๐ ปีก็ช่าง ที่สุดถึงจะมีอายุเป็นร้อยปี แต่ถ้าทำใจให้หยุดไม่ได้ เป็นไม่ถูกร่องรอยพระศาสนา พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงธรรมจนองคุลิมาลโจรสำเร็จอรหัตผล เพราะคำว่าหยุดคำเดียว

จิตที่หยุดนั้นเป็นจิตบริสุทธิ์ เพราะราคะไม่มี อภิชฌา ความเพ่งเพราะความอยากได้ไม่มี พยาบาทปองร้ายไม่มี เห็นผิดไม่มี โลภะความอยากได้ไม่มี โทสะความประทุษร้ายไม่มี โมหะความหลงงมงายไม่มี กามราคานุสัยไม่มี (ความกำหนัดในกาม) ปฏิฆานุสัยไม่มี (จิตที่หงุดหงิดด้วยอำนาจโทสะ) อวิชชานุสัยไม่มี (ความไม่รู้) หยุดเข้าเถอะ **หยุดนั่นแหละตั้งแต่ต้นจนพระอรหัตทีเดียว** เราเป็นพุทธศาสนิกชนต้องเชื่อพระพุทธเจ้า ปฏิบัติตามพระพุทธเจ้า นี่เป็นสิ่งที่หลวงพ่อสั่งสอนเสมอ ๆ

หยุดต้องมีกลเม็ด

ถ้าจะถามหลวงพ่อว่า หยุดขนาดไหน ท่านก็จะบอกว่า ต้องหยุดให้มากที่สุด เท่าที่จะบังคับจิตให้หยุดได้ หยุดให้มากที่สุด ก็เจริญที่สุด หยุดต้องมีกลเม็ดหยุด ดับหยาบไปหาละเอียดร่ำไป ไม่ใช่หยุดแล้วไม่ทำอะไร ทำหยุดในหยุดนั้น และหนักขึ้นทุกที ไม่มีเวลาหย่อน จึงเจริญถึงที่สุดได้เร็ว

ถ้าทุกคนต้องการจะแสวงหาเขตบุญในพระพุทธศาสนา หลวงพ่อให้พึงบำเพ็ญสมถะวิปัสสนา ทำใจให้มั่นคง ให้หยุด ท่านย้ำว่า **หยุดนี้เป็นตัวสำคัญนัก เพราะเป็นทางมรรคผลนิพพาน พวกที่ให้ทานรักษาศีลนั้นยังไกลกว่า หยุดนี้ใกล้นิพพานนัก พอหยุดได้เท่านั้นถูกคำสั่งสอนของพระศาสดาแล้ว ไม่ยักเยื้องแปรผัน** เมื่อใจหยุดแล้ว วาจาก็อยู่ในกรอบของศีล กายก็อยู่ในกรอบของศีล ใจก็อยู่ในกรอบของศีล ไม่ละเมิดศีลไปได้ เพราะใจหยุดเสียแล้วแน่นอนทีเดียว ไม่คลาดเคลื่อน ไม่ฟั่นเฟือน เมื่อแน่นอนเช่นนั้นละก็ นั่นแหละเป็นกัลยาณศีล

หยุดอยู่ที่ไหน

ใจที่หยุดนั้นต้องถูกกลาง ถ้าไม่ถูกกลางใช้ไม่ได้ (คือหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย) หลวงพ่อใช้ศัพท์เฉพาะของท่านว่า **ต้องหยุดเข้าสิบเข้าศูนย์เข้าส่วน ถูกสิบถูกศูนย์ถูกส่วน** ถ้าหยุดกลางกายเช่นนั้นถูกสิบ (ฐานที่ ๗) พอถูกสิบเท่านั้น ไม่ช้าจะเข้าถึงศูนย์ ตามที่คนโบราณพูดว่า

เห็นสิบแล้วเห็นศูนย์ เป็นเค้ามูลสืบกันมา
เที่ยงแท้แน่หนักหนา ตั้งอนิจจาเป็นอาจิณ
จุติแล้วปฏิสนธิ ย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น
สังขาราไม่ยืนยิน ราคีสิ้นเป็นตัวมา

ถ้าไม่หยุดจะเข้าถึงธรรมกายไม่ได้ ถ้าทำใจให้หยุดได้ก็เข้าถึงธรรมกายได้ คนที่บอกว่าใจก็หยุดคิดเรื่องต่าง ๆ แล้ว แต่ก็ยังไม่เห็นดวงปฐมมรรค เป็นเพราะอะไร อ.ตรีธาท่านบอกว่า เป็นเพราะยังหยุดไม่ถูกส่วน ให้พยายามต่อไปให้ชำนาญ วันหนึ่งก็จะถูกสิบถูกศูนย์ ถูกส่วนได้ จะนั่ง นอน ยืน เดิน ให้หยุดอยู่ร่ำไป กล่าวคือรูปกายก็กระทำงานต่าง ๆ ไปแล้วทำใจให้หยุดนิ่ง ทำสมาธิไปด้วย เป็นเรื่องยากสำหรับผู้ไม่เคยฝึก แต่อย่าท้อ อ.ตรีธาท่านพูดกับผู้เขียนเสมอว่า “หนทางไกล เดินไม่พักก็จักถึง (แน่ ๆ)”

สิบศูนย์นี้สำคัญอย่างไร

หลวงพ่อบอกว่าสิบศูนย์นี้เป็นตัวสำคัญนัก เพราะสัตว์โลกจะเกิดในโลกได้ ต้องอาศัยเข้าสิบแล้วตกศูนย์จึงจะเกิดได้ ถ้าเข้าสิบไม่ตกศูนย์ก็เกิดไม่ได้ โลกกับธรรมต้องเกี่ยวข้องอาศัยกันอย่างนี้ ทางธรรมก็ต้องเข้าสิบ พอใจหยุดเรียกว่าเข้าสิบแล้ว เข้าสิบแล้วก็ตกศูนย์ ตกศูนย์คือใจหยุดนิ่งสนิท จะเห็นเป็นดวงใสเท่าดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้น นั่นแสดงว่าตกศูนย์แล้ว เรียกว่าเข้าสิบแล้วเห็นศูนย์ พอเห็นศูนย์ใจก็หยุดอยู่กลางศูนย์นั้น กลางดวงใสเท่านั้น ดวงนี้มีขนาดไม่คงที่ อย่างโตไม่เกินดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ อย่างเล็กไม่เกินดวงตาดำข้างใน

ดวงปฐมมรรค

ดวงใสขนาดเท่าดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ ที่เห็นกลางศูนย์นี้ **เรียกได้หลายชื่อ เรียกว่าดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรือจะเรียกว่าดวงปฐมมรรค หรือจะเรียกอีกนัยหนึ่งว่าดวงเอกายนมรรคก็ได้ แปลว่า หนทางเอกไม่มีโท หนทางหนึ่ง สองไม่มี เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหมด ท่านจะเข้าสู่นิพพานต้องไปทางนี้ทางเดียว ไม่มีทางแตกแยกจากกัน** ไปแนวเดียวกันนี้หมด เพียงแต่การไปนั้น บางท่านเร็ว บางท่านช้าไม่เหมือนกัน แล้วแต่วาสนานิสัยของแต่ละคนจะสั่งสมอบรมกันมา

เมื่อใจหยุดนิ่งดีแล้ว ก็ให้เลิกภาวนาว่าสัมมาอะระหังได้ ให้เอาใจเพ่งเฉยอยู่ที่กลางดวงใสนั้น วางอารมณ์เฉยให้หยุดเท่านั้น ไม่ต้องคำนึงว่าจะมืดหรือสว่าง

หลวงพ่อท่านสอนให้ปฏิบัติเบื้องต้นนี้ให้เห็นจนเชี่ยวชาญเสียก่อน ท่านบอกว่าเรื่องอื่นอย่าเพิ่งไปพูด เพราะยิ่งพูดก็ยิ่งมากนักใหญ่โตมโหฬาร แต่ถ้าท่านใดปฏิบัติขั้นต้นนี้ได้แล้ว หลวงพ่อให้ทำต่อไป ดังนี้

ดวงศีล

ให้เอาใจหยุดนิ่ง อยู่ที่กลางดวงปฐมมรรค เมื่อใจหยุดได้แน่นอนแล้ว ก็ขยับใจนั้นเข้าไปในศูนย์กลางของดวงนั้น ก็จะเห็นว่างประมาณเท่าเมล็ดโพธิ์เมล็ดไทรที่ศูนย์กลางของดวงนั้น หยุดในหยุดที่กลางของกลางดวงนั้นเรื่อยไปพอถูกส่วนเข้า จะเห็นดวงอีกดวงหนึ่งเท่า ๆ กันอยู่กลางดวงปฐมมรรค ดวงใหม่นี้เรียกว่าดวงศีล

ดวงสมาธิ

ให้เอาใจหยุดนิ่งอยู่ที่กลางดวงศีล เข้ากลางของกลางเรื่อยไป ใจหยุดนิ่งอยู่ที่กลางดวงนั้น เดินในเข้าไปที่ศูนย์กลางเรื่อยไป พอถูกส่วนเข้า จะเห็นอีกดวงหนึ่งเท่า ๆ กัน เรียกว่าดวงสมาธิ

ดวงปัญญา

ให้เอาใจหยุดนิ่งเข้ากลางดวงสมาธิ ทำเช่นเดียวกับเข้ากลางดวงศีล ก็จะเห็นดวงอีกดวงหนึ่งคือ ดวงปัญญา

ดวงวิมุตติ

ทำเช่นเดียวกับเข้ากลางดวงปัญญา เมื่อถูกส่วนเข้าก็จะเห็นดวงวิมุตติ ที่ใสละเอียดหนักยิ่งขึ้น

ดวงวิมุติญาณทัสสนะ

หยุดนิ่งเข้าที่ศูนย์กลางดวงปัญญา ก็จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ

หยุดต้องมีกลเม็ด

หลวงพ่อสอนว่าการทำใจให้หยุดนั้น ต้องหยุดให้มากที่สุดเท่าที่บังคับให้หยุดได้ หยุดให้มากที่สุดเท่าไรก็เจริญมากที่สุด หยุดต้องมีกลเม็ด หยุดดับหยาบไปหาละเอียดร่ำไป ไม่ใช่หยุดแล้วไม่ทำอะไร ทำหยุดในหยุดนั้น และหนักขึ้นทุกที ไม่มีเวลาหย่อน จึงจะเจริญถึงที่สุดเร็ว

สมถะวิปัสสนามี ๑๘ กาย

วิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อสอนนั้น เป็นทั้งสมถะกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานควบคู่กันไป คนที่รู้เห็นตามที่หลวงพ่อสอน เมื่อไปถึงกายอรูปพรหมแล้ว เป็นอันสิ้นสุดสมถะกรรมฐาน หลวงพ่อก็ให้เดินขั้นวิปัสสนาไปเลย คือ เห็นกายธรรม กายพระโสดา กายพระสกทาคา กายพระอนาคามี และกายพระอรหัต จึงสิ้นสุดภูมิวิปัสสนา รวม ๑๘ กาย

จากเริ่มนั่งครั้งแรก เอาใจหยุดที่ฐานที่ ๑ ไปถึง ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกาย เหนือสะดือ ๒ นิ้ว หยุดนิ่งถูกส่วนจะเห็นดวงปฐมมรรค ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสนะจัดเป็นกายแรก คือ กายมนุษย์หยาบ จนกระทั่งเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ตามที่ได้อธิบายวิธีทำไว้ข้างต้น เมื่อเอาใจหยุดอยู่ที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอหยุดถูกส่วนเข้า จะเห็น**กายมนุษย์ละเอียด** คือกายมนุษย์ของเราที่นอนฝันออกไปที่ไปเกิดมาเกิด มีหน้าตา ลักษณะเหมือนเจ้าของกายมนุษย์หยาบ แต่สวยและประณีตกว่า อยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้

เมื่อเห็นแล้วก็ให้กายมนุษย์ละเอียดนั้นนั่งเหมือนกายมนุษย์หยาบข้างนอกนี้ แล้วให้เอาใจมนุษย์ละเอียดหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียด พอถูกส่วนเข้าก็จะเห็นดวงปฐมมรรคหรือดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายมนุษย์ละเอียด แล้วจะเห็นดวงศีลของกายมนุษย์ละเอียด ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายทิพย์**

เมื่อเห็นกายทิพย์แล้ว ให้กายทิพย์นั่งแบบเดียวกับกายมนุษย์ละเอียด ใจของกายทิพย์ให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายทิพย์ ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายทิพย์ จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายทิพย์ละเอียด**

นำใจกายทิพย์ละเอียดเข้าไปจรดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายทิพย์ละเอียด ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายทิพย์ละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายรูปพรหม**

นำใจของกายรูปพรหมเข้าไปจรดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพรหม พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายรูปพรหม ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายรูปพรหม จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายรูปพรหมละเอียด**

นำใจกายรูปพรหมละเอียดเข้าไปจรดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพรหมละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายรูปพรหมละเอียด ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายรูปพรหมละเอียด จะเห็นดวงศีล

ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิ ก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายอรูปพรหม**

นำใจของกายอรูปพรหมเข้าไปจรดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหม พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายอรูปพรหม ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายอรูปพรหม จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ **ก็จะเห็นกายอรูปพรหมละเอียด**

นำใจของกายอรูปพรหมละเอียดเข้าไปจรดนิ่งที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหมละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายอรูปพรหมละเอียด ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายอรูปพรหมละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายธรรม** เป็นรูปเหมือนพระปฏิมา เกตุดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกส่องเงาหน้า หน้าตักโตเล็กตามส่วน หน้าตักเท่าไหน ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระธรรมกายก็โตเท่านั้น กลมรอบตัวอยู่กลางธรรมกายนั้น

ใจพุทธรัตนะก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายธรรม จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายธรรมละเอียด โตกว่าธรรมกายที่เห็นแล้วนั้น ๕ เท่า**

ใจของกายธรรมละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายธรรมละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายธรรมละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณ

ทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายธรรมพระโสดา หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระโสดาก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดา พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระโสดา จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายธรรมพระโสดาละเอียด อยู่ในกลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะของพระโสดานั้น หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระโสดาละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดาละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระโสดาละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระสกิทาคา หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระสกิทาคาก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกิทาคา พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระสกิทาคา จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระสกิทาคาละเอียด หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระสกิทาคาละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกิทาคาละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระสกิทาคาละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระอนาคา หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระอนาคาก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคา พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระอนาคา จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระอนาคาละเอียด หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใสหนักขึ้น**

ใจของพระอนาคาละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคาละเอียด พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานของกายพระอนาคาละเอียด จะเห็นดวงศีล ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระอรหัต หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัตก็ ๒๐ วากลมรอบตัว**

ใจของพระอรหัตก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอรหัต พอหยุดถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ใจหยุดที่ศูนย์กลางของดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้าจะเห็นดวงศีล วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ให้เอาใจเข้าไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางของดวงศีล ก็จะเห็นดวงสมาธิ วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ใจหยุดที่กลางดวงสมาธิก็จะเห็นดวงปัญญา วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงปัญญา จะเห็นดวงวิมุตติ วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติ จะเห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน ใจหยุดนิ่งที่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ก็จะเห็น**กายพระอรหัตละเอียด สวยงามมาก เป็นกายที่ ๑๘**

เมื่อถึงกายพระอรหัตละเอียดแล้ว หยุดกิเลสหมด ไม่มีกิเลสเลย เสร็จกิจในพระพุทธศาสนา ทั้งสมถะและวิปัสสนาตลอด

ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายอรูปพรหมละเอียด เรียกว่าสมถะ ตั้งแต่กายธรรมโคตรภู (ธรรมกาย) ทั้งหยาบทั้งละเอียด จนถึงกายพระอรหัตทั้งหยาบทั้งละเอียด เป็นขั้นวิปัสสนา ที่มาเรียนวิปัสสนา ต้องเดินแนวนี้ ผิดแนวนี้ไม่ได้ และก็ต้องเป็นอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ไปไม่ได้ ผิดอย่างนี้ไปก็เลอะเหลว ต้องถูกแนวนี้ หลวงพ่อท่านมักจะย้ำเช่นนี้

กายสำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา

หลวงพ่อกล่าวว่า กายธรรมหรือธรรมกายเป็นกายที่ ๙ นั้น เป็นกายสำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา กายธรรมนี้คือพุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย คือธรรมรัตนะ และกายธรรมละเอียด ๆ ในท่ามกลางพุทธรัตนะนี้ คือพระสังฆรัตนะ ผู้ใดทำกายนี้ให้เป็นขึ้นได้ ผู้นั้นก็ชื่อว่าเป็นพระพุทธเจ้า **ชื่อว่าอนุพุทธเจ้า** หมายถึงเป็นพระพุทธเจ้าตามเสด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำว่า พระพุทธเจ้ามีหลายจำพวก มีทั้งพระสัพพัญญูพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระสาวกพุทธเจ้า สุตพุทธเจ้า พหุสุตพุทธเจ้า และอนุพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า เราตถาคตกล่าวว่า ท่านผู้สดับมากนั้น เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง ชื่อว่าพหุสุตพุทธเจ้า[๑] (เป็นพระพุทธเจ้าเพราะพาหุสัจจะ ได้ยินได้ฟังมาก)

เมื่อเข้าถึงกายธรรมแล้ว ตาธรรมกายก็เห็นกายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด ทั้ง ๘ กายนี้ ทั้งเห็น ทั้งรู้เห็นด้วยตาธรรมกาย รู้ด้วยญาณของธรรมกาย แต่กายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหมไม่มีญาณ มีแต่ดวงวิญญาณ เมื่อเข้าถึงกายธรรมละเอียดจึงมีญาณ

ตนเป็นที่พึ่งของตน

คนส่วนใหญ่จะต้องเคยได้ยินสุภาษิตนี้ และมักจะคิดว่าตนเข้าใจความหมายถูกต้องถ่องแท้ เป็นคำง่าย ๆ แปลง่าย ๆ ตรงตัว ใคร ๆ ก็เข้าใจความหมาย แต่ในทางธรรมนั้น สุภาษิตบทนี้มีความหมายล้ำลึกยิ่งนัก ล้ำลึกอย่างไร หลวงพ่ออธิบายขยายความไว้ดังนี้

> "...อะไรเป็นตน ตนคืออะไร นามรูปัง อนัตตาก็แปลกันว่านามและรูปไม่ใช่ตัวตน ถ้ากระนั้น อะไรเล่าจะเป็นตน ซึ่งจะทำให้เป็นที่พึ่งแก่ตน รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เรียกว่าขันธ์ ๕ เมื่อย่อเข้า เรียกอย่างสั้นก็เรียกว่า นามรูป โดยเอากองรูปคงไว้ ก็คือขันธ์ ๕ นั่นเอง เมื่อขันธ์ ๕ ไม่ใช่ตน จึงต้องถามว่าอะไรเล่าเป็นตน ถ้าค้นหาตนไม่พบ ก็ไม่รู้ที่ว่าจะทำอะไรให้เป็นที่พึ่งแก่อะไร พระพุทธวัจนะ ที่มีอยู่ว่า อัตตาหิ อัตโน นาโถ จะมิได้มีทางออกหรือย่อมเป็นไปไม่ได้
>
> พระพุทธองค์ทรงสอนอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา และเน้นสอนทางอนัตตาก็เพื่อให้เห็นอัตตา เอาเอง...ฉะนั้นเมื่อมีเรื่องอนัตตากับอัตตา ยันกันอยู่

---

[๑] หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ**

จึงต้องคิดค้นต่อไป ธรรมของพระพุทธองค์จะขัดกันเองไม่ได้ เพื่อที่จะไม่ให้ขัดแย้งกัน จึงต้องแบ่งอัตตาออกเป็น ๒ อย่าง คืออัตตาสมติกับอัตตาแท้ อัตตาสมมติ ได้แก่ กายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม เพราะกายเหล่านี้ ยังมีเกิดมีตาย เป็นกายส่วนโลกีย์ ยังมีกายอีกกายหนึ่งซึ่งเป็นกายโลกุตระ คือธรรมกาย ธรรมกายนี้แหละเป็นอัตตาแท้หรือตนแท้

ที่ว่าตนเป็นที่พึ่งแก่ตนนั้น ก็คือเพ่งยึดอาศัยกัน ดำเนินเข้าไปเป็นชั้น ๆ คือ เพ่งกายมนุษย์ส่งให้ถึงกายทิพย์ เพ่งกายทิพย์ส่งให้ถึงกายรูปพรหม เพ่งกายรูปพรหมส่งให้ถึงกายอรูปพรหม เพ่งกายอรูปพรหมส่งให้ถึงกายธรรมหรือธรรมกาย **กายคือตน อาศัยพึ่งกันเป็นชั้น ๆ เข้าไปเช่นนี้ จึงได้ชื่อว่า ตนเป็นที่พึ่งแก่ตน**

ยังมีคำว่า กาเย กายานุปสฺสี ในมหาสติปัฏฐานสูตร เป็นหลักฐานสนับสนุนอีก กายานุปสฺสี แปลว่า เห็นตามหรือตามเห็นซึ่งกาย กาเย แปลว่า ในกาย รูปศัพท์มีวิภัตติตรึงอยู่ชัดเช่นนั้น แปลตรงตามศัพท์ และย่นคำให้สั้นก็ว่า ตามเห็นกายในกาย คือตามเห็นเรื่อยเข้าไปเป็นชั้น ๆ เห็นกายมนุษย์ แล้วตามเข้าไปเห็นกายทิพย์ ตามเข้าไปเห็นกายรูปพรหม ตามเข้าไปเห็นกายอรูปพรหม ตามเข้าไปเห็นกายธรรม ดังนี้เป็นหลักฐานรับสมกันอยู่ กายมนุษย์รูปร่างหน้าตาอย่างไร กายมนุษย์ก็มีรูปร่างหน้าตาใช่อื่นไกล ก็คือกายเรานี้เอง กายทิพย์ก็เป็นรูปเป็นร่างเช่นกันแต่สวยกว่า กายรูปพรหมสวยกว่า งามกว่านั้นอีก กายอรูปพรหมสวยงามยิ่งกว่ากายรูปพรหมขึ้นไปอีก ธรรมกายนั้นมีสีใสเหมือนแก้ว สัณฐานดังรูปพระพุทธรูปปฏิมากรนั่งสมาธิ เกตุเป็นดอกบัวตูม ดังได้กล่าวมาแล้ว”[๑]

ญาณต่างกับดวงวิญญาณ

คนที่ได้ธรรมกายกับคนที่ไม่ได้ธรรมกายจะมองเห็นธรรมไม่เหมือนกัน คนเห็นกับคนไม่เห็นและคนรู้กับคนไม่รู้จึงมีทัศนวิสัยต่างกัน เหมือนกับคนอ่านหนังสือเป็นกับคนอ่านไม่เป็น ไม่ควรที่จะถกเถียงกันว่าใครผิดใครถูก หาข้อยุติไม่ได้ เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เพราะฝ่ายหนึ่งมีญาณ อีกฝ่ายไม่มีญาณมีแต่ดวงวิญญาณ ฝ่ายหนึ่งทั้งเห็นทั้งรู้ อีกฝ่ายหนึ่งทั้งไม่เห็นและทั้งไม่รู้ (จริง) ทั้งญาณและดวงวิญญาณแปลว่ารู้ ทั้ง ๒ คำ แต่ต่างกัน ต่างกันอย่างไร ขอยกคำอธิบายของหลวงพ่อมาแสดง ดังนี้

---

๑ หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ**

"...ธรรมที่เรียกว่าดวงวิญญาณนั่นแหละ เล็กเท่าดวงตาดำข้างใน ใสเกินใส อยู่ในกลางดวงจิตบริสุทธิ์สนิทอยู่ในกลางดวงจิตนั้น ดวงจิตอยู่ที่ไหน หทยคูหาสยจิตฺตํ จิตมีถ้ำคือเนื้อหัวใจเป็นที่อยู่อยู่ในเบาะน้ำเลี้ยงหัวใจ ดวงจิตอยู่ที่นั่น **ดวงจิตอยู่ที่ไหน ดวงวิญญาณอยู่ที่นั่น** ในกลางดวงจิตนั้น รู้อะไรก็รู้ตลอด ตามากระทบรูปก็รู้ ดวงวิญญาณมันรู้ หูกระทบเสียง ดวงวิญญาณก็รู้ ใจกระทบอารมณ์ ดวงวิญญาณก็รู้ นั่นรู้อย่างหน้าที่ของดวงวิญญาณ รู้เพราะมีอายตนะ รู้ตามอายตนะ เหนืออายตนะไปนั้นรู้ไม่ได้ คนตาบอดรู้จักที่ปัสสาวะ ที่อุจจาระ ที่นอนที่กินของมันละก็ไม่ต้องไปจูงมันดอก มันคลำของมันไปได้ อย่างคนตาบอดนั่นแหละฉันใดความรู้ของดวงวิญญาณก็รู้อย่างคนตาบอดนั้น ตาเขาทำให้แล้ว หูเขาทำให้แล้ว จมูก ลิ้น กาย ใจ เขาทำให้แล้ว ดวงวิญญาณก็ตรวจอายตนะทั้ง ๖ นี่เท่านั้น ไม่มีหูตา อะไรก็ไม่รู้ อ้ายผิดถูกมันก็ไม่รู้ อ้ายดวงวิญญาณเหมือนกัน มันเปื่อยของมันไปอย่างนั้นแหละ รู้ผิดเป็นถูก รู้ถูกเป็นผิดของมันไปตามเรื่อง ดวงวิญญาณเป็นอย่างนั้น ไม่ใช่รู้ด้วยปัญญา

รู้ด้วยปัญญารู้จริงรู้ชัด แต่รู้ด้วยญาณก็อีกเรื่องหนึ่ง รู้ด้วยญาณนั้นน่ะรู้ด้วยธรรมกาย ญาณของธรรมกาย โอ...ผิดกันกับดวงวิญญาณ... แม้จะเห็นเหมือนกัน จำเหมือนกัน คิดเหมือนกัน รู้เหมือนกัน ผิดกันตรงนี้ พอถึงธรรมกายแล้ว ดวงเห็นขยายส่วนออกไป หน้าตักธรรมกายโตเท่าไหน ดวงเห็นขยายออกไป วัดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่านั้น กลมรอบตัว เมื่อดวงเห็นแผ่ออกไปเท่าใดแล้ว ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้ก็แผ่ออกไปเท่ากัน ดวงคิดแผ่ออกไปเท่าใด ดวงรู้ที่เรียกว่าดวงวิญญาณ ตรงกับดวงวิญญาณของมนุษย์ก็แผ่ออกไปเท่ากัน เท่าหน้าตักธรรมกาย กลมรอบตัว ๔ ชั้นซ้อนกันอยู่ ชั้นนอกคือดวงเห็น ชั้นในเข้าไปคือ ดวงจำ ชั้นในเข้าไปคือดวงคิด ชั้นในเข้าไปคือดวงรู้ รู้นั้นต้องรู้ตรงนั้นแหละ

เมื่อขยายส่วนเท่านั้นละก็ เขาเรียกว่าญาณ ถ้ายังไม่ขยายส่วนละก็เขาเรียกว่าดวงวิญญาณตั้งแต่มีธรรมกายก็มีญาณทีเดียว นี่ญาณกับดวงวิญญาณผิดกันดังนี้ ไม่ใช่อย่างเดียวกัน ไม่ใช่อันเดียวกัน คนละอันทีเดียว รู้ด้วยดวงวิญญาณ รู้เป็นนิจจัง สุขัง อัตตา รู้ด้วยญาณ รู้เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นอนิจจังเป็นไฉน ไม่คงทน เปลี่ยนแปรผันไป เป็นทุกข์นั้นเป็นไฉน ถึงซึ่งความลำบากไม่สบาย

เบญจขันธ์ทั้ง ๕ มีอยู่ตราบใด ไม่มีความสบาย มีเย็น มีร้อน เป็นต้น เดือดร้อนอยู่เสมอ ด้วยความเบียดเบียน ๖ อย่างนี้ เย็น ร้อน หิว กระหาย ปวดอุจจาระ ปัสสาวะ ไม่มีสุข เบียดเบียนอยู่เสมอ บังคับไม่ได้ ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของใคร เรียกว่าไม่ใช่ตัว เรียกว่าอนัตตา เป็นอนิจจังทุกขัง อนัตตาอยู่เช่นนี้ รู้ด้วยญาณ เห็นด้วยตาธรรมกาย..."[๑]

ธรรมกายนี่แหละเป็นที่พึ่ง

หลวงพ่อเพียรพยายามอบรมพร่ำสอนประชาชนด้วยความเหนื่อยยาก เพราะอะไร ทำแล้วได้อะไร ก็เพราะท่านมีจิตเมตตา ท่านเห็นแล้ว รู้แล้ว จึงต้องการให้ผู้อื่นได้รู้เห็นด้วย เหมือนกับที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสละเลือดเนื้อและชีวิตมาถึง ๒๐ อสงไขยกับแสนกัป นับภพนับชาติไม่ถ้วน เพื่อการตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มุ่งหมายจะขนหมู่สัตว์ให้ข้ามพ้นห้วงมหรรณพภพสงสารไปถึงฝั่งให้จงได้ แต่หมู่สัตว์เหล่านั้นก็จะต้องให้ความร่วมมือช่วยตัวเองด้วย ต้องเต็มใจ และตั้งใจ เรียนรู้วิธีการและฝึกว่ายน้ำให้แข็งแรง เตรียมสร้างยานพาหนะเป็นเครื่องทุ่นแรง เริ่มต้นก็จะต้องหมั่นทำบุญ บริจาคทาน รักษาศีล นั่งเจริญภาวนา ปฏิบัติอย่างถูกวิธีและจริงจัง ปฏิบัติตามแนวของพระพุทธองค์และพระสาวก หลวงพ่อบอกว่า

"...เรามีหน้าที่จะต้องพิจารณาไตร่ตรองดูว่า เราจะทำอย่างไร เราเพียงท่องจำ อิติปิโส ภควาฯ ไว้กระนั้นหรือ หรือจะพยายามนึกคำแปลไว้ให้เข้าใจด้วย และระลึกถึงพระคุณเหล่านี้เนือง ๆ ดังนี้หรือ **เราไม่พึงกระทำอะไรยิ่งไปกว่านี้หรือ** ขอให้เราส่งใจไปประลึกถึงพระโอวาทในเรื่องบูชา บูชามี ๒ อย่าง อามิสบูชา คือบูชาด้วยเครื่องสักการะอย่างหนึ่ง กับปฏิบัติบูชา คือบูชาด้วยการปฏิบัติอย่างหนึ่ง ในการบูชาทั้ง ๒ อย่างนี้ พระองค์ทรงสรรเสริญว่าปฏิบัติบูชาดีกว่าอามิสบูชา

เราจะเห็นได้ชัดทีเดียวว่า พระองค์มีพระประสงค์จะให้พวกเรามีความเพียรพยายามปฏิบัติเจริญรอยตามพระองค์ มากกว่าที่จะมามัวบูชาพระองค์อยู่อย่างเดียว จึงเป็นที่เห็นได้ว่าแม้เวลานี้จะเป็นกาลล่วงมาช้านาน จากที่พระองค์เสด็จดับขันธ์ปรินิพพานไปแล้ว ก็ไม่มีอะไรเป็นข้อห้ามว่า ผู้ที่ปฏิบัติตามจะไม่ได้รับผลอย่างที่ท่านได้รับ นอกจากคำกล่าวอ้างของคนเกียจคร้าน ข้อนี้มีคำว่า อกาลิโก ในบทธรรมคุณเป็นหลักฐาน..."

---

๑ หลวงพ่อแสดงแก่พระภิกษุ สามเณร ในพระอุโบสถ หลังจากทำวัตรแล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๔๙๘

เราไม่ต้องง้อใคร เรารู้แล้วเรียนแล้ว

หลวงพ่อท่านย้ำว่า การเรียนสมถะวิปัสสนานั้นต้องเดินแนวนี้ วิปัสสนาต้องอาศัยทางสมถะเป็นรากฐานก่อน จึงจะก้าวขึ้นสู่ชั้นวิปัสสนาได้ ผิดแนวนี้ไม่ได้ และก็ต้องเป็นอย่างนี้ ผิดอย่างนี้ไปไม่ได้ ท่านใช้คำว่า **ผิดอย่างนี้ก็เลอะเหลว** คำว่าเดินแนวนี้ของท่านคือจะต้องยึดกายมนุษย์เป็นแบบเป็นเบื้องต้น ทำตามลำดับ จะลัดขั้นตอนไม่ได้ ข้อสำคัญคือใจต้องหยุดนิ่งจริง ๆ คือหยุดคิดเรื่องอื่น ๆ อย่างเดียวไม่พอ ต้องนิ่งด้วย ถ้าจะเปรียบให้เห็นภาพก็คล้ายกับเราเดินหรือวิ่งมาแล้วหยุดเดินหยุดวิ่ง แต่อาจจะยังไม่นิ่ง ยังขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวยุกยิกอยู่ ก็ยังใช้ไม่ได้ ยังไม่สามารถ เข้าสิบเข้าศูนย์ให้ถูกส่วนได้

รู้ได้อย่างไรว่า เข้าสิบเข้าศูนย์ได้ถูกส่วนหรือยัง ข้อนี้ไม่ยาก ถ้าถูกส่วนก็จะเห็นตามที่หลวงพ่อบอก ถ้ายังไม่เห็นก็ต้องฝึกจิตให้นิ่งจนถูกส่วนต่อไป ความจริงผู้ปฏิบัติจะรู้ตัวดีอยู่แล้วว่าใจหยุดใจนิ่งหรือไม่ บางคนก็ทำใจให้หยุดให้นิ่งได้ แต่ได้เพียงครู่ ยังไม่นานพอ ต้องฝึกให้หยุดนิ่งนานยิ่งขึ้นไปอีก แล้วจิตจะตกศูนย์เอง

หลวงพ่อท่านบอกว่า เมื่อเรารู้เช่นนี้แล้ว ให้รู้เท่าทันจิตของเรา ให้รู้อยู่เสมอว่า ถ้าเมื่อไรใจเราวุ่นวายก็ให้รู้ทีเดียวว่า มันต้องการจะเวียนว่ายตายเกิด ถ้าใจเรานิ่งอยู่ตรงกลางได้ มันจะเลิกการเวียนว่ายตายเกิด (คือไปนิพพานได้) เมื่อเป็นมนุษย์แล้วอย่าให้เคลื่อน ถ้าเคลื่อนก็เสียทีที่มาประสบพบพระพุทธศาสนา

เราไม่ต้องง้อใคร เพราะเรารู้แล้ว เรียนแล้ว เข้าใจแล้ว เราต้องตั้งใจให้หยุด ใจของคนเรานั้น ถ้าหยุดได้เพียงกะพริบตาเดียวเท่านั้น ได้ชื่อว่าเราได้สร้างบุญใหญ่กุศลใหญ่สำคัญนัก **บุญที่เกิดจากการนั่งภาวนานั้น เป็นบุญใหญ่กุศลใหญ่ เราจะไปสร้างโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญสักร้อยหลัง ก็สู้บุญที่เกิดจากการบำเพ็ญสมถะวิปัสสนาไม่ได้**

ถ้าทำจริงได้ทุกคน

บางคนก็บ่นให้หลวงพ่อฟังว่า วิชาของหลวงพ่อยาก นั่งตั้งนานแล้วก็ยังไม่เห็นอะไร หลวงพ่อก็จะตอบว่า อย่าไปโทษใครเลย โทษตัวเอง โทษใครไม่ได้ ต้องโทษตัวของตัวเอง **คนอื่นเขาหยุดได้ ตัวหยุดไม่ได้ ก็โทษตัวเอง** โทษคนอื่นไม่ได้ จะไปเวรให้ใครก็ไม่ได้ ต้องว่าตัวเองโทษตัวเองทีเดียว ภิกษุสามเณรบางรูป อยากได้ธรรมเต็มที อุตส่าห์พยายามทำใจให้หยุดนิ่งหยุดหนักเข้า บางทีมันไม่หยุดก็บ่นแต่ไม่หยุดนั่นแหละ ที่วัดปากน้ำนี้มีคนทำกันได้มากคน เราก็ต้องทำให้ได้เหมือนกับเขาบ้าง ถ้าไม่หยุดจะถึงธรรมกายไม่ได้ ถ้าทำใจให้หยุดได้ก็เข้าถึงธรรมกายได้ เราทุกคนเป็นมนุษย์เหมือนกัน ปฏิบัติในพระพุทธศาสนาเหมือนกัน จะทำให้

เป็นธรรมกายอย่างคนอื่นเขาไม่ได้เชียวหรือ ที่ว่าทำจริงนั้นก็คือ จริงแค่ชีวิต ถึงเนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไป จะเหลือแต่กระดูกหนังช่างมัน ถ้าไม่ได้เป็นไม่ลุกจากที่ ถ้าทุกคนทำจริงแค่นี้ละก็ ทำได้ทุกคน **ที่ไม่ได้คือทำไม่จริง**

ที่ยังเข้าไม่ถึงก็เพราะประมาทเลินเล่อ เผลอตัวทำไม่จริง เข้าไม่จริง จรดไม่จริง ตั้งไม่จริงล่อกแล่ก เช่นนี้ โกงตัวเอง เมื่อโกงตัวเองเสียแล้วเข้าถึงธรรมกายไม่ได้ ทำไมเรียกว่าโกงตัวเองเล่า ก็เพราะขี้เกียจทำ ทำเข้าเมื่อยขบเล็ก ๆ น้อย ๆ ขี้เกียจเสียแล้ว หยุดเสียแล้วไม่ทำแล้ว ทำก็เห็นลาง ๆ ไร ๆ เอ้าปล่อยเสียแล้ว ไม่ทำเสียแล้ว ไปไถลทำอื่นเสียแล้ว ใจไปจรดที่อื่นเสียแล้ว ไปจรดอะไรเล่า รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ปัจจุบันบ้าง อดีตบ้าง อนาคตบ้าง (หมายความว่า คิดแต่เรื่องที่เกี่ยวกับรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ในปัจจุบัน ที่ล่วงไปแล้วก็ยังเก็บเอามาคิดอยู่ และที่ยังมาไม่ถึงก็คิดไป-ผู้เขียน)

หลวงพ่อท่านพูดว่า ยังมีอีกหลายคน ที่ยังมัวแต่ชมสวนดอกไม้อยู่ในโลกนี่เอง ชมรูปบ้าง เสียงบ้าง กลิ่นบ้าง รสบ้างไม่ได้ไปไหนกับเขาเลย บางคนก็ไปแล้วเลี้ยวกลับ ไม่ไปจริง ๆ ไปเพลิดเพลินในบ้านในเรือนกันอีกแล้ว **ทำกลับ ๆ กลอก ๆ อย่างนี้จะเอาชีวิตไม่รอด**

ต้องให้ถึงที่สุดอย่าหยุด

หลวงพ่อท่านพูดให้กำลังใจนักปฏิบัติเสมอว่า การปฏิบัตินั้นต้องให้ถึงที่สุดอย่าหยุด **ไม่ว่าเราจะเห็นหรือไม่เห็นก็ให้ปฏิบัติเรื่อยไป อย่าปล่อยให้กาลเวลาล่วงเลยไปโดยเปล่าประโยชน์** เพราะความเพียรก็ต้องมีที่สุดของความเพียร ความอดทนก็ต้องมีที่สุดของความอดทน ถ้าเรายังปฏิบัติความเพียรไม่ถึงที่สุด แล้วเราก็บอกว่าเราเพียรแล้ว ความอดทนเราก็ยังทำไม่ถึงที่สุด แล้วเราก็บอกว่าเราอดทนแล้ว

เพราะที่สุดของแต่ละคนนั้นไม่เท่ากัน เปรียบเสมือนการอ่านหนังสือ บางคนอ่านเพียงครั้งเดียวก็เข้าใจ มีความรู้ทันที บางคนต้องเปิดอ่านหลายครั้งหลายคราว จึงจะเข้าใจ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัญญาบารมีของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน

การจะเข้าถึงธรรมต้องปล่อยชีวิตจิตใจ ไปรักไปห่วงอะไรไม่ได้ ปล่อยกันให้หมดสิ้นทีเดียว ถ้ายังมีรักมีห่วงอยู่ เป็นไปไม่ถึงเด็ดขาด ท่านให้ข้อเตือนใจว่า

พายเถอะนะเจ้าพาย ตลาดจะวายสายบัวจะเน่า
โซ่ไม่แก้กุญแจไม่ไข จะไปได้อย่างไรกันล่ะเจ้า

พอเมื่อยทนไม่ไหว จะตายให้ได้ ก็รู้ทีเดียวว่ามันจะถึงแล้ว มันจะเป็นแล้ว ให้มันเลยตรงนี้ไปให้ได้ ปล่อยชีวิตจะตายก็ตายเถิด ประเดี๋ยวก็เป็น หลวงพ่อเล่าว่าตัวท่านนั้นถึงสองครั้ง ครั้งแรกเมื่อพรรษา ๖ คือเมื่อเริ่มปฏิบัติสมถะวิปัสสนาใหม่ ๆ ได้เข้าที่ทำสมาธิตั้งใจว่า เหลือแต่กระดูกหนังช่างมัน เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปก็ไม่ว่า ถ้าไม่เห็นธรรมเป็นไม่ลุกจากที่ ถ้าไม่ได้ก็ให้ตายเสียเถอะ นิ่งทำสมาธิอยู่ พอถึงกำหนดเข้าก็ทำได้ ไม่ตายสักที ปรากฏว่าเห็นแจ่มทีเดียว (เห็นดวงปฐมมรรค)

ครั้งที่ ๒ พรรษาที่ ๑๑ หลวงพ่อได้บอกกับพระภิกษุเพื่อน ๆ ไม่ให้ไปกวน ท่านบอกว่า จะตายก็ตายเถิด ปล่อยให้ได้นั่งตามใจชอบเถอะ ถ้าไม่มีคุณธรรมอะไร ไม่เห็นอะไร ไม่เป็นอะไร อย่างนี้เลี้ยงไว้ก็เสียข้าวสุกเปล่า ๆ ไม่มีประโยชน์อะไร สั่งเสร็จท่านก็เข้าไปนั่งในโบสถ์ เพียงครึ่งคืนกว่า ๆ เท่านั้นท่านก็เห็นพระธรรมกาย

หลวงพ่อมักจะยกเรื่องสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าทรงกระทำเช่นนั้น คือพระองค์ได้ประกอบความเพียร ด้วยจตุรังควิริยะ (องค์ ๔) คือกระดูก ๑ หนัง ๑ เนื้อ ๑ เลือด ๑ ถึงเนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปก็ไม่ว่า เหลือแต่กระดูก เหลือแต่หนังก็ช่างมัน พระองค์ก็ไม่เคลื่อนจากความเพียร พอถูกส่วนเท่านั้น ในเวลาหัวค่ำ พระองค์ได้บรรลุปุพเพนิวาสานุสสติญาณ (ความรู้ที่ระลึกชาติได้) เวลายามที่ ๒ ได้บรรลุจุตูปปาตญาณ (ความรู้จุติและอุบัติของสัตว์ทั้งหลาย) เวลายามที่ ๓ ได้บรรลุอาสวักขยญาณ (ความรู้ที่ทำกิเลสอันเป็นโทษทุกข์ให้สิ้น) พระองค์ท่านเป็นอาจารย์ของเรา และท่านทำจริงดังนี้ เราเป็นลูกศิษย์ก็ต้องทำจริงอย่างนั้นเหมือนกัน ถ้าไม่ได้ต้องยอมตายกันเลยทีเดียว

พวกที่สูงอายุก็ไปบ่นกับหลวงพ่อว่า แก่แล้ว นั่งไม่ได้ นั่งนานไม่ไหว ปวดเมื่อยไปหมด หลวงพ่อจะพูดว่า **ก็แก่นั่นแหละดี เพราะรู้แล้วว่าต้องตายแน่ ไหน ๆ จะตายก็ตายอยู่กับธรรมกายดีกว่า** ส่วนที่มันยังไม่แก่ มันก็ยังหนุ่มสาว ยังคิดจะสร้างโลกอยู่ ก็ปล่อยเขาไปก่อน ใครรู้ตัวว่าแก่แล้ว ก็ให้รีบเสียทีเดียว อย่าไปรอใคร เมื่อยขบเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่าบ่น ทำเป็นทนไม่ไหวล่ะ โอยเมื่อย เลิกทีพักที นอนที อย่างนี้ปฏิบัติไปสักร้อยปีมันก็ไม่ได้ เพราะว่ามันหลอกตัวเอง มันโกงตัวเองอยู่อย่างนี้ มันไม่จริงเหมือนพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้านั้นท่านจริง ท่านตัดสินใจแล้ว ถ้าทนไม่ไหวจะตายก็ตายเถิด ถ้าใครทำอย่างนี้ ก็เป็นธรรมกายเดี๋ยวนี้ ของจริงต้องคู่กับคนจริง[๑]

---

๑ หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนา เรื่อง **ปรมัตถธรรม** เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๖

หนทางสู่ความสำเร็จ

จะเห็นว่าหลวงพ่อได้สอนวิธีการบรรลุธรรมอย่างละเอียดลออ บอกกันอย่างถึงแก่นกันทีเดียว ไม่ใช่บอกแต่เปลือก สอนกันอย่างไม่หวงวิชาความรู้ไม่มีขยักกั๊กไว้แม้สักน้อย สำหรับคนที่ยังไม่ได้ ท่านก็แนะนำให้หมั่นเจริญอิทธิบาท ๔ ทำอย่างไร ท่านอธิบายไว้ ดังนี้

"...อิทธิบาท ๔ เป็นหัวใจแห่งความสำเร็จทั้งมวล ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา แปลอย่างจำได้ง่ายว่า **ปักใจ บากบั่น วิจารณ์ ทดลอง** ไม่ว่าจะทำกิจการใด ถ้าประกอบด้วย ๔ อย่างนี้ เป็นสำเร็จทั้งสิ้น ว่าโดยเฉพาะในการบำเพ็ญภาวนา

๑. ต้องปักใจรักการนี้จริง ๆ ประหนึ่งชายหนุ่มรักหญิงสาว

๒. ต้องบากบั่น พากเพียรเอาจริงเอาจัง การทำใจให้หยุดเป็นของทำได้ยากแก่บุคคลผู้เกียจคร้าน คนมีความเพียรทำไม่ยาก

๓. วิจารณ์ตรวจดูการปฏิบัติให้ถูกต้อง ตามแนวสอนของอาจารย์ให้ดีที่สุด

๔. ทดลอง ในที่นี้ได้แก่หมั่นใคร่ครวญสอดส่องดู ว่าวิธีการที่ทำไปนั้น มีอะไรขาดตกบกพร่องบ้าง รีบแก้ไข อย่างนั้นไม่ดี เปลี่ยนอย่างนี้ลองดูใหม่ เช่นนั่งภาวนาในที่นอน มักจะง่วงก็เปลี่ยนมานั่งเสียที่อื่น เป็นต้น

ข้อสำคัญให้ยึดแนวสอนเป็นหลักไว้ อย่าออกนอกทาง ๔ อย่างนี้เรียกว่าอิทธิบาท เป็นเครื่องที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จในกิจทั้งปวง

ท่านปรารภเรื่องความเพียร อันเป็นข้อ ๒ ของอิทธิบาท ๔ เสมอว่า วัน คืน เดือน ปีล่วงไป ๆ มิได้ล่วงไปแต่วัน คืน เดือนปีเปล่า ๆ ชีวิตของเราล่วงไปตามวัน คืน เดือน ปีนั้นไปด้วย ชีวิตที่เป็นอยู่ร้อยปี พอหมดไปเสียวันหนึ่ง ก็ขาดร้อยปีไปวันหนึ่ง แล้วลดคืนหนึ่ง ผ่านร้อยปีไปแล้วคืนหนึ่ง แล้วหมดเสียวันกับคืนหนึ่ง ขาดร้อยปีไปวันกับคืนหนึ่งแล้ว อย่างนี้เรื่อยไป เมื่อวัน คืน เดือน ปีล่วงไปเท่าไร ชีวิตก็หมดไปเท่านั้น

ท่านให้หมั่นยึดถือสุภาษิตนี้ แล้วจะหลุดพ้นได้เร็ว

ด้วยความหมั่นมั่นใจไม่ประมาท รักษาอาตม์ข่มใจไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาดอาจตั้งหลักพำนักดี อันห้วงน้ำไม่มีมารังควาน

คำว่าห้วงน้ำ หลวงพ่อหมายถึง การวนเวียนอยู่ในภพด้วยอำนาจโอฆะกิเลส ๔ ประการ ที่เปรียบเสมือนกระแสคลื่นท่วมทับครอบงำจิตใจสัตว์อยู่ทุกเมื่อ ได้แก่ กาโมฆะ โอฆะคือกาม ภโวฆะ โอฆะคือภพ ทิฏโฐฆะ โอฆะคือทิฏฐิ อวิชฺโชฆ โอฆะคืออวิชชา

อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

หลวงพ่อได้ตั้งคำถามว่า เหตุใดพระพุทธองค์จึงเน้นสอนหนักไปในทางอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา แล้วท่านก็เฉลยว่าเมื่อใคร่ครวญโดยสุขุมแล้วจะเห็นว่า ที่พระพุทธองค์ทรงสอนดังนั้นเพื่อตะล่อมให้คนที่มีความคิด ใช้วิจารณปัญญาสอดส่องเห็นได้เอง เช่น พระพุทธองค์ตรัสถึงอนิจจัง ก็เพื่อให้ค้นคิดหานิจจัง ตรัสถึงทุกขัง ก็เพื่อให้ค้นคิดหาสุขัง ตรัสถึงอนัตตา ก็เพื่อให้ค้นคิดหาอัตตา

คนที่มีปัญญาเฉลียวลาดประกอบด้วยความเพียรพินิจพิจารณา ย่อมจะมองเห็นแนวพระโอวาทของพระพุทธองค์ จะเทียบให้เห็น เช่น มีคน ๒ คนยืนอยู่ คนหนึ่งสูง คนหนึ่งต่ำ เรารู้จักคนสูง ใครมาถามเราว่า คนสองคนนั่นรู้จักไหม แล้วเราตอบว่า คนสูงเรารู้จัก เมื่อคนอื่นได้ยินคำตอบเช่นนั้น แม้ตาของเขาไม่แลเห็นคน ๒ คนนั้นเลย เขาย่อมจะรู้ว่า คนที่เราไม่รู้จักนั้นต่ำกว่าคนที่เรารู้จัก โดยเราไม่จำเป็นจะต้องพูดว่า คนต่ำเราไม่รู้จัก นี่ฉันใด อนิจจังบอกนิจจัง ทุกขังบอกสุขัง อนัตตาบอกอัตตา ฉันนั้น อะไรเล่าเป็นนิจจัง สุขัง อัตตา ก็คือธรรมกายนี้เอง เป็นตัวนิจจัง สุขัง อัตตา

หลวงพ่ออธิบายถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของเบญจขันธ์ว่า รูปทั้งหลายไม่ว่าจะประณีตสวยงามหรือไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ก็มาลงเอยที่อนิจจังด้วยกันทั้งสิ้น คือตายหมดไม่มีเหลือ ไม่ว่าจะถือกำเนิดมาจากชั้นวรรณะใด ย่อมเวียนว่ายตายเกิดกันอยู่อย่างนี้ มีแต่ความไม่เที่ยง เมื่อไม่เที่ยงก็เป็นทุกข์ทั้งนั้น ถ้าจะหาความเที่ยงความสุขก็ต้องหาภายในกายมนุษย์นี้เท่านั้น หาภายนอกไม่ได้ คือหาจากกายมนุษย์เข้าไป จนกระทั่งพบกายมนุษย์ละเอียด

แต่ในกายมนุษย์ละเอียดก็ยังไม่สามารถหาความสุขความเที่ยงได้ ต้องเดินเข้าไปอีกในกายทิพย์หยาบ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหมหยาบ กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหมหยาบ กายอรูปพรหมละเอียด จนถึงกายธรรม พอเข้าไปพบกายธรรมนั่นแหละจะรู้สึกตัวเองทันทีว่า นี่เองที่เที่ยงที่เป็นสุข จะเห็นสิ่งที่เที่ยงที่เป็นสุขในกายธรรม หรือธรรมกายนี้เอง

เมื่อเข้าถึงกายธรรมแล้ว ใจคอที่เคยคับแคบก็เวิ้งว้างกว้างขวางสุขสบาย ใครไปถึงกายธรรมได้ก็แจ่มใสเบิกบาน กายธรรมนี่เป็นของเที่ยง **การที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าอะไร ๆ ไม่เที่ยงนั้น จุดประสงค์ก็คือจะให้เข้าถึงกายธรรม** จึงมีหลักว่านอกจากกายธรรมแล้ว จะเป็นกายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด เหล่านี้ต่างเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทั้งนั้น คือต้องเวียนว่ายอยู่ในภพทั้ง ๓ จึงเป็นกายที่ยังไม่เที่ยง ยังต้องเป็นทุกข์อยู่

ต่อเมื่อเข้าถึงกายธรรมจึงเป็นนิจจัง สุขัง อัตตาขึ้นทันที เป็นของเที่ยง เป็นสุข เป็นตัวตนทันที เมื่อถึงกายธรรมละเอียดก็ยิ่งดีหนักขึ้น กายธรรมพระโสดา พระโสดาละเอียดก็ยิ่งดีหนักขึ้น เที่ยงหนักขึ้น สุขหนักขึ้นไม่มีถอย กายธรรมพระสกิทาคา พระสกิทาคาละเอียดก็เที่ยงหนักขึ้น สุขหนักขึ้น กายธรรมพระอนาคามี พระอนาคามีละเอียดก็ยิ่งเที่ยงหนักขึ้น สุขหนักขึ้น กายธรรมพระอรหันต์ พระอรหันต์ละเอียดก็ยิ่งเที่ยงทีเดียว สุขทีเดียว ไม่แปรผันต่อไป เป็นกายคงที่คงวา อุปมาเหมือนเสาเขื่อน ย่อมไม่เขยื้อนไปตามอารมณ์โลกธรรมทั้ง ๘ คือ อิฏฐารมณ์ ๔ ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และอนิฏฐารมณ์ ๔ ได้แก่ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ติฉินนินทา ทุกข์ ไม่สามารถทำให้ใจยุบลงหรือพองฟูขึ้นได้ หลวงพ่อท่านได้ยกพระพุทธมนต์ ประกอบว่า

ผุฏฺฐสฺส โลกธมฺเมหิ จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ
อโสกํ วิรชํ เขมํ เอตมฺมํคลมุตฺตมํ

จิตของบุคคลผู้ใด อันโลกธรรมทั้งหลายถูกต้องแล้ว ย่อมไม่หวั่นไหว ไม่เศร้าโศก ไม่ยินร้าย ไม่ยินดี ย่อมปราศจากความขุ่นมัว เป็นแดนเกษมจากโยค ได้ชื่อว่าเป็นมงคลอันสูงสุด

หลวงพ่อท่านให้คติธรรม วิธีการประสบผลสำเร็จด้านการปฏิบัติธรรมตามขั้นตอนไว้ดังนี้

ประกอบเหตุ สังเกตผล สนใจเกิด ประเสริฐนัก

ประกอบในเหตุ สังเกตในผล สนใจเข้าเถิด ประเสริฐดีนัก

ประกอบที่ในเหตุ สังเกตที่ในผล สนใจเข้าเถิด ประเสริฐดียิ่งนัก

ติด หลุด เป็นหัวข้อสำหรับผู้ปฏิบัติ

หลวงพ่อบอกว่าอุปาทานเกิดเพราะมีตัณหา ความอยาก เมื่อละตัณหาได้ อุปาทานก็ไม่มี หลวงพ่อมักจะยกอุทาหรณ์เทียบเคียงให้เห็นชัดเจน ดังเช่นคู่สามี ภรรยา เมื่อยังอยู่ร่วมกันฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไปก่อเรื่องเดือดร้อน หรือประสบเคราะห์กรรม อีกฝ่ายก็พลอยเป็นทุกข์เป็นร้อนไปด้วย แต่ถ้าหย่าขาดกันแล้ว ไม่ได้เป็นสามีภรรยากันต่อไป ถึงอีกฝ่ายจะมีทุกข์เท่าไร อีกฝ่ายจะไม่มีทุกข์มีร้อนไปด้วยเลย ทั้งนี้เพราะอะไร (ท่านย้อนถามเพื่อให้ลูกศิษย์หัดใช้ปัญญาคิดเองเสียบ้าง) แล้วท่านก็เฉลยว่า เพราะเขาต่างหมดอุปาทานว่าเขาเป็นสามีภรรยากันแล้ว จึงเห็นชัดว่า**ทุกข์เกิดจากอุปาทาน** อันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวดูดดึงเข้ามา

แท้ ๆ ลำพังขันธ์ ๕ ไม่ใช่ตัวทุกข์ ตามคำว่า ปญฺจุปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา ปล่อยอุปาทานไม่ได้เป็นทุกข์ ปล่อยอุปาทานได้หมดทุกข์

ถ้าปล่อยอุปาทานไม่ได้เรียกว่า**ติด** ปล่อยได้เรียกว่า**หลุด** ติดของหลวงพ่อหมายถึงติดอยู่ในโลก หลุดของหลวงพ่อหมายถึงพ้นจากโลกเรียกว่าโลกุตระ เข้าแดนพระนิพพานจำเป็นจะต้องปล่อยอุปาทานทั้งในกายมนุษย์ กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม ดังนั้นที่มีคนวิจารณ์หลวงพ่อว่า หลวงพ่อสอนให้ยึดติดในรูป ในบริกรรมนิมิต ให้มองเห็นดวงแก้วไม่สอนให้ปล่อยวาง เป็นการสอนที่ไม่ถูกต้อง ต้องนั่งเฉย ๆ แล้วไม่นึกไม่คิดอะไร จึงจะเรียกว่าปล่อยวางอย่างแท้จริง นั่นเป็นเพราะหลวงพ่อท่านมีปัญญารู้ว่าจิตของคนนั้นไวกว่าลิง (ซน ๆ) ถ้าไม่เคยฝึกให้หยุดให้นิ่ง ถ้าไม่มีนิมิตให้เกาะ จะหยุดนิ่งไม่ได้ ถ้าจิตฝึกกันง่าย ๆ ก็คงบรรลุธรรมเป็นอริยบุคคลกันมากมาย และหากผู้นั้นได้ปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอนถึงขั้นปฏิบัติได้แล้วจะรู้ว่าไม่มีการติดเด็ดขาด สมกับคำว่า สันทิฏฐิโก ธรรมของพระพุทธองค์นั้น ผู้ที่ปฏิบัติย่อมเห็นเอง อักขาตาโร พระพุทธองค์เป็นแต่ผู้ทรงบอกแนวทางให้เท่านั้น

ทำใจให้ใสเท่านั่นแหละ เป็นใช้ได้

อิฏฐารมณ์[๑] เป็นที่นิยมชื่นชอบของทุกคน ส่วนอนิฏฐารมณ์[๒] ไม่เป็นที่นิยม ไม่เป็นที่ปรารถนา เราท่านทั้งหลาย ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต เมื่อรู้จักอิฏฐารมณ์และอนิฏฐารมณ์เหล่านี้แล้วมีทางเลี่ยงได้ โดยทำดังนี้ คือต้องบังคับจิตให้ดี ต้องตั้งจิตให้ดี ถ้าตั้งจิตให้ดีถูกหลักถูกฐานของที่ตั้งจิตแล้ว จะสามารถต่อสู้กับอิฏฐารมณ์และอนิฏฐารมณ์ได้

ต้องหมั่นเอาใจจดจ่ออยู่ที่กลางกั๊ก อันเป็นศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ให้หมั่นเอาใจไปจรดอยู่ตรงนั้นเสมอ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน กิน ดื่ม จะทำ จะพูด แม้แต่จะอุจจาระ ปัสสาวะ ก็หยุดอยู่ตรงนั้นเสมอ จรดหนักเข้า ๆ ๆ ๆ พอชินหนักเข้า ก็ชำนาญหนักเข้า ๆ ๆ ๆ ก็หยุดได้

พอใจหยุดเสียได้เท่านั้นแหละ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ติฉินนินทาทุกข์ ไม่มีทางกระทบเทือนแล้ว เฉยเสียแล้ว ถ้าทำจิตให้ได้ขนาดนี้แล้ว บุคคลผู้นั้นได้ชื่อว่าถึงซึ่งมงคลสูงสุดแล้ว ถ้ายังอาดูรเดือดร้อนไปตามอนิฏฐารมณ์ เป็นอัปมงคลแท้ ๆ

---

๑ อารมณ์ที่น่าปรารถนา สิ่งที่คนอยากได้อยากพบ แสดงในแง่กามคุณ ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ (สิ่งที่ถูกต้องกาย) ที่น่ารักน่าพอใจ แสดงในแงโลกธรรม ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข

๒ อารมณ์ที่ไม่น่าปรารถนา ตรงกันข้ามกับอิฏฐารมณ์

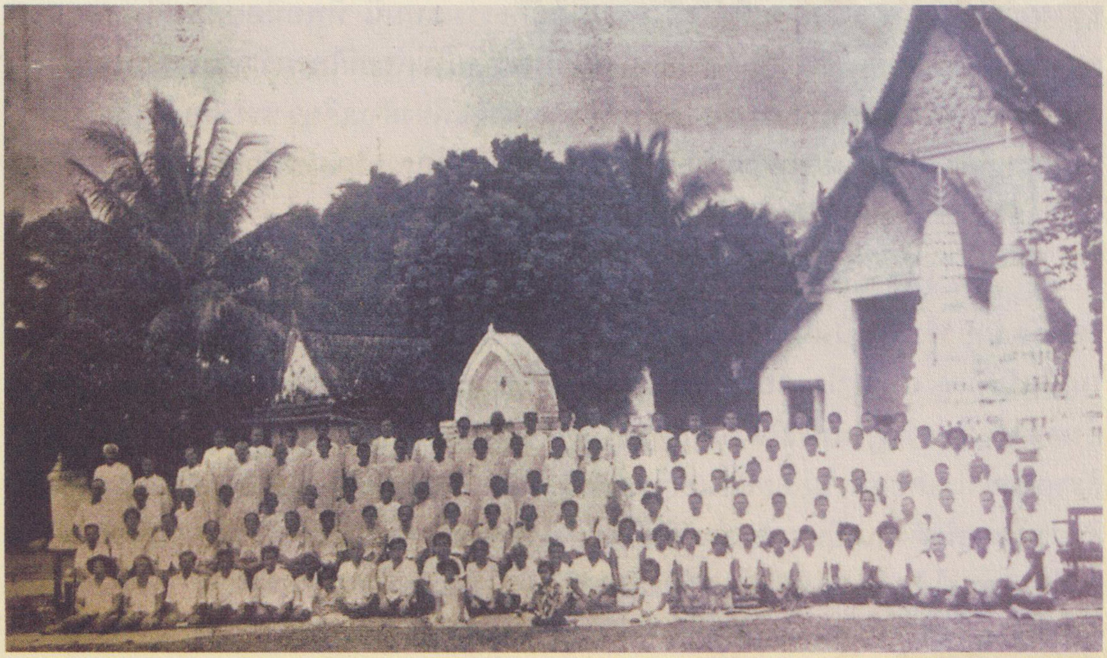
หลวงพ่อย้ำว่า อัปมงคลมิใช่เป็นแต่เฉพาะฆราวาส หญิง ชายเท่านั้น ภิกษุ สามเณร ก็เป็นได้เหมือนกัน พอสงบไม่ลง ทำใจให้หยุดไม่ได้ ก็เป็นอัปมงคล หลวงพ่อท่านเคยสอนพระสงฆ์ สามเณรว่า

ภิกษุ สามเณรในพระพุทธศาสนา พอบวชแล้วไม่ต้องทำอะไร ทำใจให้ใสเท่านั้นแหละเป็นใช้ได้ ถ้าใจไม่ใส ภิกษุ สามเณรนั้นใช้ไม่ได้ ยังเป็นภิกษุ สามเณรแต่ภายนอก ภายในเป็นไม่ได้ พอทำใจให้ใสได้เท่านั้นก็เป็นที่บูชาของมหาชนทีเดียว[๑]

แล้วการทำใจให้หยุด ให้ใส ให้นิ่งอยู่ตลอดเวลา จนจิตไม่หวั่นไหวต่อโลกธรรมทั้ง ๘ นั้น หลวงพ่อวัดปากน้ำทำได้หรือไม่ ขอให้พิจารณาจากการกระทำ การพูด การโต้ตอบของหลวงพ่อเมื่อถูกกระทำ เมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์ ผู้อ่านคงได้คำตอบด้วยตนเอง

หมั่นติดตามวัดและประเมินผล

หลวงพ่อท่านเป็นครูที่ติดตามผลและประเมินผลของการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา ท่านไม่ต้องการให้เกิดการสูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ การที่คนคนหนึ่งมาเรียน

คณะอุบาสิกาที่ได้ธรรมกายทั้งหมด

---

๑ แสดงพระธรรมเทศนา เรื่องมงคลสูตร เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗

มาฝึกปฏิบัติธรรม ย่อมต้องมีการลงทุน ต้องเดินทางออกจากบ้าน ต้องแต่งกาย ระหว่างทาง อาจต้องรับประทานอาหาร ต้องเสียเงินค่าพาหนะ ต้องเสียเวลา ส่วนครูผู้สอนก็เสียเวลาที่จะไปทำประโยชน์อื่น เหน็ดเหนื่อยในการอธิบาย แทนที่จะได้พักผ่อนหรือทำงานอื่น หลวงพ่อจึงตั้งใจสอนจริง ๆ และต้องการให้ผู้เรียนตั้งใจทำให้จริงจังด้วยเช่นกัน ท่านจึงพยายามหาวิธีการทุกอย่างมาอธิบายให้ลูกศิษย์เข้าใจ พร้อมทั้งพูดให้กำลังใจอยู่เสมอว่า

การได้ธรรมกายนั้นไม่ง่ายนัก แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะยากจนเกินไป ถ้าปฏิบัติตามคำสอน อย่าให้ผิด จะผิดแม้เท่าเส้นผมก็ไม่ได้ ถ้าใครปฏิบัติตามที่ท่านสอนแล้วไม่ได้ท่านกล้าท้าทายให้มาตัดศีรษะท่านทีเดียว หลวงพ่อท่านจะมองออกว่า ผู้ใดมีแววที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะเรียกผู้นั้นมาสอนเอง หรือถ้าผู้ใดที่เห็นดวงกลมใส หรือเห็นองค์พระปรากฏที่ฐานที่ ๗ แล้ว ท่านก็จะหาครูต่อวิชชาให้ ท่านเข้มงวดกวดขันและเอาใจใส่ลูกศิษย์ทุกคน จึงมีผู้ได้ธรรมกายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

เผชิญพายุ

การเผยแผ่วิชชาธรรมกายของหลวงพ่อในสมัยท่านมีชีวิตนั้นมีอุปสรรคขัดขวางมากมาย เพราะไม่เคยมีผู้ใดสั่งสอนปฏิบัติธรรมแบบนี้ ที่พอมีอยู่บ้างก็ไม่ค่อยสอนละเอียดลออแบบหลวงพ่อ พูดตามแบบสมัยใหม่ก็คือไม่ค่อยมีใครกล้าฟันธงแบบหลวงพ่อ สมัยนั้นจะมุ่งส่งเสริมพระสงฆ์ สามเณรไปในทางปริยัติเพียงด้านเดียว พระที่สนใจปฏิบัติธรรมก็มักจะหลีกเร้นไปแสวงหาความวิเวก บำเพ็ญเพียรตามชนบทไกล ๆ มักจะออกธุดงค์ไปตามป่าเขาลำเนาไพร ที่คนเรียกกันว่าพระป่า

หลวงพ่อวัดปากน้ำจึงเป็นพระสงฆ์องค์แรก ที่กล้าสอนปฏิบัติธรรมอย่างละเอียดลออและเปิดเผย ท่านจึงเป็นที่เพ่งเล็งและเป็นเป้าที่ถูกโจมตีมากที่สุด โดยเฉพาะคำว่า**ธรรมกาย** ไม่เป็นที่คุ้นหู เกิดมาไม่เคยได้ยิน เพิ่งจะได้ยินจากหลวงพ่อสดนี่แหละ คนฟังก็ไม่คิดจะค้นคว้าว่ามีปรากฏในพระไตรปิฎกหรือไม่ หาว่าหลวงพ่ออุตริบัญญัติขึ้นเอง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เคยพูด ไม่เคยสอนอะไรแบบนี้ และไม่ยอมทดลองปฏิบัติด้วยตนเองเสียด้วย คิดว่าหลวงพ่อตั้งตนเป็นศาสดาในลัทธิใหม่ หลวงพ่อจะพูดเสมอว่า **คนพูดพวกนี้น่าสงสาร พูดไปอย่างไร้ภูมิ ไม่มีที่มาเขาจะบัญญัติขึ้นได้อย่างไร เป็นถ้อยคำของคนเซอะ** ผู้ที่คัดค้านการปฏิบัติของท่านมีทั้งพระเถรานุเถระและฆราวาส

หลวงพ่อท่านต้องการเชิดชูธรรมกายที่ท่านได้ค้นพบให้ปลิวไสวไปทั่วทุกพื้นปฐพี แม้ว่าจะถูกเย้ยหยันถากถาง ใครถามท่านถึงการถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ ท่านก็บอกว่า

ดอกไม้ที่หอมไม่ต้องเอาน้ำหอมมาพรมก็หอมเองใครจะห้ามไม่ได้ ซากศพไม่ต้องเอาของเหม็นมาละเลงใส่ ซากศพก็ต้องแสดงกลิ่นศพให้ปรากฏ ปิดกันไม่ได้

อุปสรรคขวากหนามของหลวงพ่อนั้นมีนานัปการ ตั้งแต่ถูกกล่าวหาว่าอุตริตั้งลัทธิใหม่ นำคำว่าธรรมกายไปเยาะหยัน ปนกับคำว่าอสุรกาย ไปจนถึงกล่าวหาอวดอุตริมนุสธรรม ต้องการให้หลวงพ่อถูกจับสึกเลยทีเดียว เพราะเป็นข้อหาที่ร้ายแรง ตามวินัยสงฆ์ถือว่าการอวดอุตริมนุสธรรมที่ไม่มีในตน เป็นหนึ่งในสี่ของอาบัติข้อปราชิก มีอันให้ต้องขาดจากความเป็นพระภิกษุได้ แต่ผู้ที่ต้องการจะทำลายหลวงพ่อนั้นหาคิดบ้างไม่ว่า อันอุตริมนุสธรรมนี้ หมายถึงธรรมอันยอดยิ่งของมนุษย์ เป็นธรรมขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นธรรมล้ำมนุษย์ ได้แก่ คุณวิเศษซึ่งมนุษย์ธรรมดาไม่สามารถมีหรือเป็นได้ เป็นวิสัยของท่านผู้บรรลุธรรมขั้นสูงแล้ว อุตริมนุสธรรม ได้แก่ ฌาน วิโมกข์ สมาธิ สมาบัติ มรรคและผล เมื่อผู้ใดเข้าถึงแล้วย่อมข้ามพ้นโอฆะทั้งมวล ถึงฝั่งพระนิพพานได้ ผู้ที่จะเข้าถึงอุตริมนุสธรรมได้ ต้องเป็นผู้มีบารมีธรรมสูง มีความพากเพียรในการปฏิบัติ มีศีลาจารวัตรงดงาม แต่ผู้ที่ไม่มีแล้วกล่าวโอ้อวดนี่สิควรจะได้รับการประณาม

ในสมัยพุทธกาลก็มีพระอรหันต์ที่ประกาศความเป็นพระอรหันต์ของท่านให้ปรากฏแก่ผู้คนโดยทำปาฏิหารย์ พระเถระรูปนั้นชื่อพระจูฬปันถกที่ถูกพระเถระพี่ชายซึ่งเป็นพระอรหันต์ชื่อมหาปันถกให้สึกเพราะปัญญาทึบ พี่ชายสอนให้ท่องคาถาพรรณนาพระพุทธคุณเพียงหนึ่งคาถา ๔ วรรค ให้ท่องนานถึง ๔ เดือนก็ยังท่องไม่ได้เสียที พระจูฬปันถกเกิดความเสียใจ น้อยใจในความอาภัพอับวาสนา ไม่สามารถที่จะบรรลุธรรมเหมือนพี่ชายได้ อยู่ไปก็อับอาย อาศัยข้าวปลาอาหารชาวบ้านเขากิน เสียข้าวสุก สึกดีกว่า จึงหลบออกจากวัดตั้งแต่เช้ามืดไม่ให้ใครรู้เห็น

บุญพาวาสนาส่งเอาตอนนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากำลังเดินจงกรม ทรงทอดพระเนตรเห็นพระจูฬปันถกแอบย่องออกมาจากกุฏิ ทรงไต่ถาม พอทรงทราบความจริงก็ตรัสว่า เธอมิได้บวชเพื่อพี่ชาย เธอบวชเพื่อตถาคตต่างหาก เมื่อพี่ชายขับไล่เธอ ไฉนเธอจึงไม่มาหาตถาคต การกลับไปอยู่ครองเรือนจะมีประโยชน์อะไร มาอยู่กับตถาคตจะประเสริฐกว่า แล้วพระองค์ท่านก็พาพระจูฬปันถกไปที่พระคันธกุฎีของพระองค์ ทรงประทานผ้าขาวให้ ๑ ผืน ให้ใช้มือลูบคลำผ้าผืนนั้นไปเรื่อย ๆ แล้วให้บริกรรมคาถาว่า รโชหรณํ ๆ ๆ มือก็ลูบคลำผ้าไป ให้ว่าเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ พระจูฬปันถกบริกรรมได้ไม่นาน ผ้าขาวบริสุทธิ์ก็แปรเป็นสีคล้ำหมอง จึงเกิดปัญญาคิดได้ว่า โอ้ ผ้าผืนนี้เดิมทีมีสีขาวบริสุทธิ์แต่อาศัยการถูกต้องสัมผัสกับอัตภาพของเราจึงกลายเป็นผ้าสกปรก สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ แล้วเจริญวิปัสสนากรรมฐานก็ได้บรรลุพระอรหัตผลพร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณ คือปัญญาอันแตกฉานมี ๔ ประการ ได้แก่

๑. อัตถปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในอรรถ
๒. ธัมมปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในธรรม
๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในภาษา
๔. ปฏิภาณปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ

รุ่งเช้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปเสวยภัตตาหารที่เรือนหมอชีวกโกมารภัจจ์ เมื่อรับบาตรแล้วพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า ยังมีภิกษุอีกรูปหนึ่งไม่ได้มา อยู่ที่วัด หมอชีวกโกมารภัจจ์จึงให้คนไปนิมนต์

พระจูฬปันถกจะประกาศความเป็นพระอรหันต์ของตนให้ปรากฏ โดยนิรมิตพระภิกษุในพระอารามเพิ่มขึ้นอีก ๑,๐๐๐ รูป กำลังทำกิจต่าง ๆ กัน คนรับใช้เห็นพระสงฆ์มากมายลายตา ไม่รู้จะนิมนต์องค์ไหน กลับไปแจ้งหมอชีวกพระพุทธองค์จึงรับสั่งให้คนรับใช้ไปนิมนต์พระชื่อจูฬปันถก

คนรับใช้เดินกลับไปที่พระอารามรอบที่ ๒ ถามหาพระจูฬปันถก ปรากฏว่าพระสงฆ์ทุกรูปตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า อาตมาชื่อจูฬปันถก คนรับใช้เลยงง ทำอะไรไม่ถูก จะนิมนต์ไปทั้งหมดก็ไม่ได้ กลัวไม่มีที่นั่ง แล้วก็ได้ยินนี่นาว่า พระพุทธองค์ตรัสว่ามีพระอีกรูปหนึ่งอยู่ที่วัด ชื่อจูฬปันถก แล้วนี่อะไรกันพระตั้ง ๑,๐๐๐ ชื่อจูฬปันถกเหมือนกันได้ยังไง โอยเป็นงง เดินกลับไปถามใหม่ดีกว่าว่าจะให้นิมนต์จูฬปันถกรูปไหน มีตั้ง ๑,๐๐๐ รูป

เมื่อฟังคนรับใช้รายงานเรื่องพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงทราบว่า พระจูฬปันถกจะประกาศความเป็นพระอรหันต์ของตนให้ปรากฏ จึงทรงแนะนำคนรับใช้ให้กลับไปใหม่ถามหาชื่อจูฬปันถกแล้วสังเกตให้ดีว่า ใครพูดขึ้นก่อน แล้วให้จับมือพระรูปนั้นมาเลย พระรูปอื่น ๆ ก็จะหายไปเอง

คนรับใช้ต้องเดินกลับไปที่พระอารามรอบที่ ๓ ทำตามที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำ คราวนี้ได้ตัวพระจูฬปันถกตัวจริงกลับไปด้วย พอฉันเสร็จ พระพุทธองค์ทรงยกย่องให้พระสงฆ์สาธุชนรู้ทั่วกัน โดยมอบให้พระจูฬปันถกเป็นผู้กล่าวภัตตานุโมทนาแก่ทายกทายิกา และภายหลังทรงยกย่องให้พระจูฬปันถกเป็นเอตทัคคะ เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ชำนาญในมโนมยิทธิ[๑]

[๑] แปลว่ามีฤทธิ์ทางใจ สามารถนิรมิตกายอื่นออกจากกายนี้ได้ เหมือนชักดาบออกจากฝัก หรืองูลอกคราบ เป็นข้อ ๒ ในวิชชา ๘ ได้แก่ ๑. วิปัสสนาญาณ ๒. มโนมยิทธิ ๓. อิทธิวิธี ๔. ทิพพโสต ๕. เจโตปริยญาณ ๖. ปุพเพนิวาสานุสติญาณ ๗. ทิพพจักขุ ๘. อาสวักขยญาณ

เหตุที่พระจูฬปันถกเป็นผู้ที่ปัญญาทึบเพราะในอดีตกาล พระจูฬปันถกได้บวชในพระศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพระนามว่ากัสสปะ ท่านเป็นผู้มีปัญญาดี ฉลาด ความจำดี จดจำคำสอนและหลักธรรมได้รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ จึงไปหัวเราะเยาะดูถูกเพื่อนพระสงฆ์รูปหนึ่งที่ความจำไม่ดี ปัญญาทึบ พระสงฆ์รูปนั้นเกิดความเสียใจ อับอาย เลยเลิกศึกษาพระธรรม อกุศลกรรมนี้จึงส่งให้ท่านมีปัญญาเหมือนเพื่อนที่ท่านไปหัวเราะเยาะ แต่เนื่องจากกุศลกรรมเก่าที่ท่านได้บวชเรียนในพระศาสนาของพระกัสสปะสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีอยู่ จึงทำให้ท่านต้องได้บรรลุธรรมจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง) หลังจากที่ได้รับกรรมถูกคนอื่นหัวเราะเยาะ

เรื่องของพระจูฬปันถกเป็นตัวอย่างและแบบอย่างได้หลายประการ ประการแรก เก่งแล้วอย่าหลงตัวเอง อย่าโอ้อวด ดูหมิ่นถิ่นแคลนผู้อื่น ให้ดูตัวอย่างของพระจูฬปันถกกับหลวงพ่อวัดปากน้ำ

ประการที่ ๒ ดูเหมือนพระจูฬปันถกเป็นคนปัญญาทึบ ความจำไม่ดี คงเอาดีไม่ได้ แต่ถ้าได้ครูดี มีวิธีการสอนที่ถูกจริตของผู้เรียนก็บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ไม่ยาก

ประการที่ ๓ ท่านเป็นพระอริยสงฆ์ที่สามารถแสดงมโนมยิทธิประกาศให้พระสงฆ์และคนทั่วไปได้รู้ว่าท่านได้ธรรมระดับใด (เพราะคนที่ไม่รู้และยังคงดูถูกท่านอยู่ จะได้รู้แล้วเลิกดูถูก ไม่ใช่เพราะท่านอยากโอ้อวด แต่เป็นเพราะท่านไม่อยากให้คนผู้นั้นมีบาปติดตัวไปเหมือนท่านในอดีต) พระพุทธองค์ก็ไม่ทรงห้ามหรือตำหนิ กลับประกาศให้ท่านเป็นเอตทัคคะ เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ชำนาญในมโนมยิทธิ (ไม่ต้องถึงขั้นโลกุตระก็แสดงมโนมยิทธิได้)

และประการสุดท้าย เป็นตัวอย่างหนึ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนพระจูฬปันถกปฏิบัติสมถะวิปัสสนากรรมฐาน โดยใช้บริกรรมนิมิต เป็นผ้าขาว คู่กับบริกรรมคาถาว่า รโชหรณํ เป็นอุบายวิธี ไม่ใช่สอนแต่อานาปานสติอย่างเดียว

หลวงพ่อวัดปากน้ำจึงนำการสอนวิธีนี้มาใช้ไม่ใช่เป็นเพราะท่านมีสติไม่ดี สอนอะไรวิปลาสคลาดเคลื่อนดังที่ถูกกล่าวหา บ้างก็กล่าวหาว่าหลวงพ่อหลอกลวงประชาชน แต่หลวงพ่อก็ไม่เคยท้อถอยหวั่นวิตกหรือโกรธเคือง เมื่อมีผู้นำข้อความที่กล่าวโจมตีไปเล่าให้หลวงพ่อฟัง ท่านจะฟังอย่างยิ้ม ๆ มักจะตอบว่า

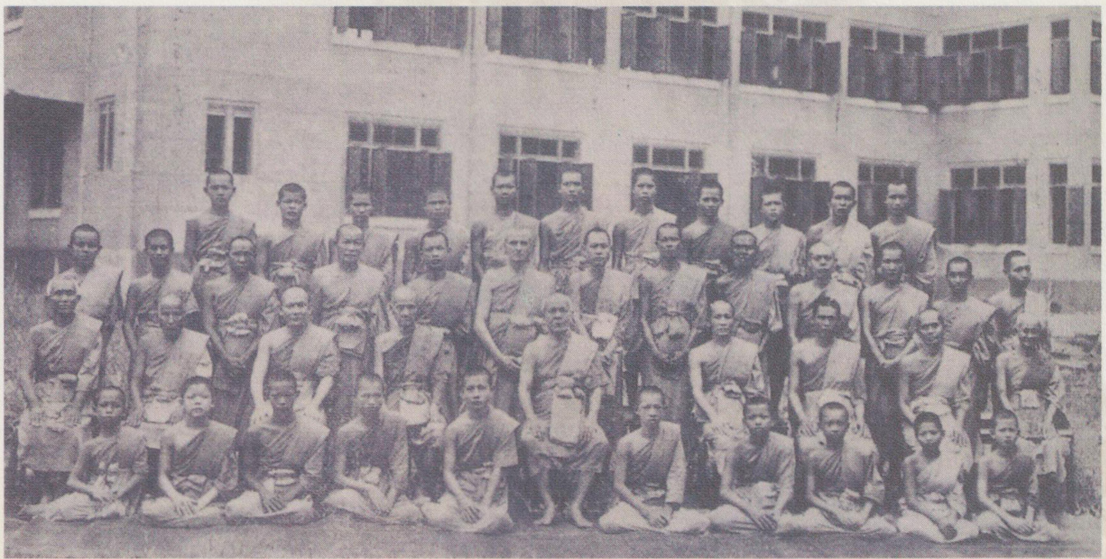
เขายังไม่รู้ เราเจอของจริงแต่เขายังไม่เจอของจริง เขายังไม่รู้แต่เขาเข้าใจว่าเขารู้ ก็ช่างเขาเถิด เขาพอใจจะพูดจะติเตียนอย่างไรก็เรื่องของเขา ในเมื่อเราเจอของจริงเราก็พูดแต่ของจริง หลวงพ่อท่านมีความเชื่อมั่นของท่านอย่างนี้ คำตำหนิติเตียนและอุปสรรคเหล่านั้นจึงเปรียบเสมือนทิพยโอสถบำรุงกำลัง ทำให้ท่านก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

สมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตเถร) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ครั้งเป็นเจ้าคณะอำเภอภาษีเจริญ เป็นผู้นำหลวงพ่อไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ก็ไม่พอใจหลวงพ่อที่สอนปฏิบัติธรรมเช่นนี้ ถึงกับต่อว่าต่อขานหลวงพ่อว่าไม่ทำตามสัญญาที่ให้ไว้ ไม่ทำตามโอวาท และสั่งห้ามหลวงพ่อไม่ให้สอนวิชชาธรรมกาย หลวงพ่อก็ตอบตรงไปตรงมาว่า **จะให้อยู่เฉย ๆ งอมืองอเท้า ไม่เกิดประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน ชีวิตเป็นหมัน ทำไม่ได้** ทั้ง ๒ ท่านนี้ก็เลยเข้ากันไม่ได้

ถึงจะถูกโจมตีอย่างหนัก หลวงพ่อก็หาได้ครั่นคร้ามหรือย่อท้อไม่ ท่านมีศรัทธาแน่วแน่ในพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าและยึดพระองค์เป็นแม่แบบเสียแล้ว ท่านเป็นพุทธบุตรเป็นธรรมทายาท จึงเดินตามรอยบาทพระศาสดาอย่างไม่ย่อท้อ ท่านมีมโนสุจริตที่จะสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชน ได้รู้แจ้งในหลักปฏิบัติที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้ทำแต่ความดีละเว้นความชั่ว ทำใจให้ผ่องใส โดยเฉพาะการทำใจให้ผ่องใสนั้นว่าทำอย่างไร เพราะบางคนยังเข้าใจความหมายของคำว่า ทำใจให้ผ่องใสไม่ถูกต้อง คิดว่ามีจิตใจแช่มชื่นเบิกบาน สบายอกสบายใจ แต่ความจริงแล้วเป็นวิธีปฏิบัติที่ประกอบด้วยการให้ทาน รักษาศีล และนั่งเจริญภาวนา ทำไปเพื่ออะไร ทำแล้วได้อะไร คำตอบคือทำไปเพื่อประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน และให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุญายธรรม คือการหลุดพ้นจากสังสารวัฏ ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิด เผชิญความทุกข์ซ้ำ ๆ ซาก ๆ อีก

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต ได้นิพนธ์ยืนยันเรื่องนี้ไว้ในหนังสือเรื่องอานุภาพธรรมกายว่า

> " ...เมื่อคำว่าธรรมกายแพร่หลายออกไป ถึงกับเข้าหูท่านผู้เป็นนักปราชญ์มหาบัณฑิต ทำความสนเท่ห์ให้เกิดขึ้นในวงการคณะสงฆ์ บางท่านก็ปลงใจเอาว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำมีความรู้ และการปฏิบัติธรรมเกินธงเสียแล้ว ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเป็นภัยแก่พระศาสนา แต่ยังไม่มีใครกล้าจะยกความผิดขึ้นมาพิจารณา เพราะเวลานั้น คนทุกชั้นถวายความเคารพนับถือว่าเป็นคณาจารย์ที่มีศิษยานุศิษย์มาก ทั้งสามารถปกครองพระภิกษุ สามเณรเป็นจำนวนหลายร้อยรูปมิใช่เพียงแต่ปกครองเปล่า ได้จัดการเลี้ยงอาหารเช้าและเพลแก่พระภิกษุสามเณรตลอดปีและตลอดอายุของท่าน นับแต่เริ่มจัดการเลี้ยงพระภิกษุสามเณรมาเมื่อธรรมกายเกิดขึ้น วัดปากน้ำได้รับคำวิจารณ์กันมาก บางพวกก็ปลื้มใจ บางพวกก็หนักใจ บางพวกก็ตั้งข้อกล่าวหาลงโทษวัดปากน้ำอย่างหนัก ถึงกับพูดว่าอวดอุตริมนุสธรรมก็มี ข่าวนี้มิใช่ว่าท่านจะไม่รู้ ท่านได้ยินเสมอ ๆ แต่เสียงนั้นไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนใจแก่ท่านแม้แต่เล็กน้อย ท่านกลับภูมิใจเสียอีกที่ได้ยินได้ฟังคำเช่นนั้น

ผู้ที่ได้วิชาธรรมกาย และผู้สอนวิชาธรรมกาย

ผู้เขียน (หมายถึงสมเด็จพระสังฆราช ปุ่น ปุณฺณสิริ) เคยปรารภเรื่องนี้กับเจ้าคุณวัดปากน้ำ

(หมายถึงหลวงพ่อ-ผู้เขียน) แสดงความหนักใจให้ท่านเห็น ท่านกลับพูดว่า คนเช่นเราไม่ใช่ไร้ปัญญา ชั่วก็รู้ ดีก็เห็น เราจะฆ่าตัวเราเองเพราะความปรารถนาทำไม ที่เขาพูดหาว่าเราอย่างนั้น บางคนคงจะไม่รู้จักคำว่า ธรรมกาย มีอยู่ที่ไหน หมายเอาใคร เขาอาศัยความไม่รู้มาว่าเราผู้ตั้งใจปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เมื่อผู้ไม่รู้มาติเตียนเรา ความไม่รู้ของเขาจะลบล้างสัจธรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างไร ถ้าจะลบก็ลบได้เพียงชั่วคราว ไม่ช้าดวงแก้วของพระพุทธศาสนาก็จะเปล่งรัศมี ให้ผู้มีปัญญาเห็นด้วยสายตาของตนเอง...”

ถูกลอบสังหาร

หลวงพ่อไม่เพียงแต่เผชิญโอษฐวาตภัยเท่านั้น แต่ท่านยังถูกปองร้ายหมายเอาชีวิตด้วย สมเด็จพระสังฆราช(ปุ่น ปุณฺณสิริ) ฯ ทรงบันทึกไว้พอเป็นหลักฐานแต่ไม่ละเอียดนักดังนี้

“...การอบรมภิกษุ สามเณร คฤหัสถ์ บรรพชิตนั้น ถือเป็นกิจสำคัญของหลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อ พ.ศ.อะไรผู้เขียนจำไม่ได้ เกิดเรื่องอาชญากรรมขึ้นในวัด วันนั้นพระกมล ศิษย์ที่ถูกใจของท่าน ในด้านเทศนาใช้ปฏิภาณและด้านปฏิบัติ

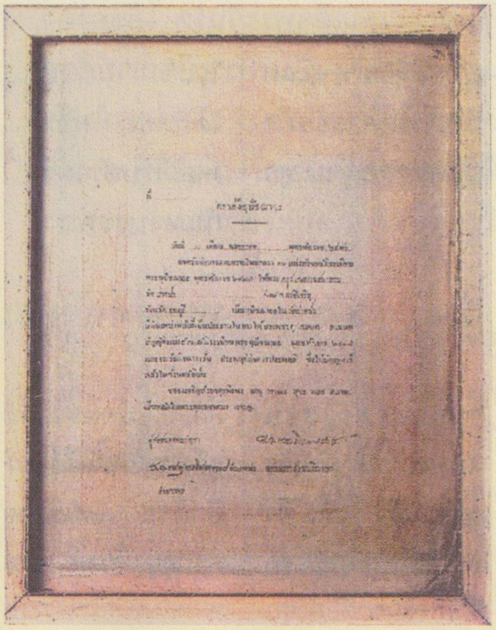
ชั้นดี ได้เทศนาหัวข้อธรรมเกี่ยวแก่พระกรรมฐานอยู่ หลวงพ่อฟังอยู่ด้วย (ต่อมาหลวงพ่อได้ส่งพระกมลนี้ไปอยู่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเผยแพร่ธรรม ทำงานอยู่ ๓ - ๔ ปี ก็ถึงมรณภาพ) เมื่อเสร็จการอบรมแล้ว เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. ต่างกลับยังที่พักของตน มีผู้ลอบสังหารหลวงพ่อวัดปากน้ำที่หน้าศาลาการเปรียญ ขณะที่ท่านออกมาจากศาลาจะกลับกุฎี ผู้ร้ายใช้ปืนยิงท่านถูกจีวรท่านทะลุ ๒ รู ยิงนายพร้อมอุปัฏฐากผู้ติดตามหลังถูกที่ปากทะลุแก้ม เป็นบาดแผลสาหัส แต่ไม่ถึงแก่กรรม ท่านรอดมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ น่าจักเป็นเทวดาผู้รักษาวัดปากน้ำยังต้องการท่านอยู่ จึงให้คลาดแคล้วอันตรายแห่งชีวิตอย่างหวุดหวิด ถ้าท่านสิ้นชีวิตในขณะนั้น วัดปากน้ำก็น่าจักไม่มีความหมายอะไรสำหรับท่านและคนทั่วไป...”

หลวงพ่อกับตำแหน่งอุปัชฌาย์

เมื่อท่านผู้อ่านได้อ่านบทความที่สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) นิพนธ์ไว้ก็คงจะทราบเหตุผลที่หลวงพ่อไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากพระเถระในสมัยนั้น หลวงพ่อไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ในตำแหน่งพระสมุห์ฐานานุกรมในพระศากยยุตติวงศ์ แต่ไม่ได้ตำแหน่งอุปัชฌาย์ ไม่สามารถบวชให้ใครได้อีก ๓ ปีต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ท่านได้สมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน ก็ยังคงไม่ได้เป็นพระอุปัชฌาย์

อุปัชฌาย์ คือพระเถระผู้ทำหน้าที่เป็นประธานในการบวชกุลบุตรในพระพุทธศาสนา มีหน้าที่หลัก ๒ อย่าง คือ เป็นผู้รับผิดชอบและรับรองผู้บวชในพิธีบรรพชาอุปสมบท และเป็นผู้รับปกครองดูแล แนะนำ ตักเตือน ฝึกสอนอบรมให้การศึกษาต่อไป และติดตามความเป็นอยู่ของผู้ที่ตนบวชให้ เหมือนบิดาปกครองดูแลบุตร ผู้จะเป็นพระอุปัชฌาย์ได้จะต้องได้รับการแต่งตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการคณะสงฆ์ เป็นเองไม่ได้

ตราตั้งอุปัชฌาย์

จึงเป็นเรื่องน่าแปลกที่หลวงพ่อเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ มีพระสงฆ์ สามเณรศรัทธามาบวชเรียนอยู่ในปกครองของหลวงพ่อหลายร้อยรูป มีแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ลูกศิษย์วัดรวมแล้วเกือบ ๑,๐๐๐ ชีวิต หลวงพ่อสามารถคัดเลือกผู้ที่จะมาอยู่ในวัดได้ จะให้ใครมาอยู่

หรือไม่ให้อยู่ก็ได้ ถ้าไม่ประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยที่หลวงพ่อวางไว้ แต่หลวงพ่อไม่สามารถดำเนินการบวชให้แก่เขาเหล่านั้นได้ ใครจะบวชที่วัดปากน้ำ ต้องไปขอเจ้าอาวาสหรือพระเถระวัดใกล้เคียงให้เป็นพระอุปัชฌาย์ให้ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำเป็นพระอุปัชฌาย์ให้ไม่ได้ เพราะไม่ได้รับการแต่งตั้ง

กว่าหลวงพ่อค่ะได้ดำรงตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ ก็ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำนานถึงเกือบ ๓๐ ปี สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ทรงนิพนธ์เรื่องการได้ตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ของหลวงพ่อไว้ดังนี้

"...เมื่อสมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตมหาเถร) อาพาธเป็นอวสานแห่งชีวิต หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ปฏิการะเป็นอย่างดี โดยจัดอาหารและรังนกจากวัดปากน้ำมาถวายทุกวัน ท่านตั้งงบประมาณไว้วันละ ๔๐ บาท พอได้เวลา ๐๔.๐๐ น. ให้คนลงเรือจ้างมาขึ้นปากคลองตลาด พอถึงวัดพระเชตุพนฯ ได้เวลาอรุณพอดี สมัยนั้นสะพานพุทธชำรุดเพราะภัยสงคราม ถนนฝั่งธนถึงตลาดพลูยังไม่เรียบร้อย รถโดยสารยังไม่มีการคมนาคมต้องใช้เรือจ้าง หลวงพ่อเพียรปฏิบัติสนองพระคุณดังนี้เป็นเวลาหลายเดือน เมื่อผู้นำอาหารมาถวายกลับไปแล้ว ต้องรายงานให้หลวงพ่อทราบทุกวัน

การทำคิลานุปัฏฐาก (คือปฏิบัติดูแลภิกษุเจ็บป่วยหรืออาพาธ-ผู้เขียน) เป็นอวสานปฏิการะนี้น่าจะให้ผลแก่หลวงพ่อมากอยู่ เมื่อเจ้าคุณพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุ หมั่นมาเยี่ยมสมเด็จพระวันรัต ผู้กำลังอาพาธหนัก วันหนึ่งเป็นเวลาค่ำแล้ว เจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัต ได้ขอร้องให้ช่วยแต่งตั้งพระครูสมณธรรมสมาทาน วัดปากน้ำ เป็นพระอุปัชฌาย์ด้วย เจ้าคุณพระพิมลธรรมยินดีและรับรองว่าจะจัดการให้ตามประสงค์ และต่อมาไม่ช้าตราตั้งก็ตกถึงพระครูสมณธรรมสมาทาน คือหลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อได้รับตราตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์แล้ว คณะวัดปากน้ำชื่นชมยินดี กุลบุตรพากันมาบรรพชาอุปสมบทในสำนักวัดปากน้ำทวีขึ้น

อันเจ้าคุณพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต) นั้น ท่านชอบพอกันมานานในส่วนตัว และสนใจในการปฏิบัติด้วย ท่านเคยพูดว่า ท่านพระครูวัดปากน้ำถึงมีข่าวอกุศลอย่างไร ก็ยังดี มีคนมาขอปฏิบัติธรรมเจริญพระกรรมฐาน ทุกวัดน่าจะทำตามบ้าง..."

หลวงพ่อกับสมณศักดิ์

นอกจากจะไม่ได้รับตำแหน่งพระอุปัชฌาย์แล้ว หลวงพ่อยังไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนสมณศักดิ์อีกด้วย แต่เดิมหลวงพ่อเป็นฐานานุกรมในพระศากยยุตติวงศ์ (สมเด็จพระวันรัต ติสฺสทตฺตมหาเถร) ที่พระสมุห์ เมื่อพระศากยยุตติวงศ์เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชสุธี หลวงพ่อในฐานะพระฐานานุกรมก็ได้เลื่อนเป็นพระครูสมุห์ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๔ หลวงพ่อก็ได้เลื่อนเป็นพระครูสัญญาบัตรที่พระครูสมณธรรมสมาทาน แล้วก็เป็นพระครูเรื่อยมาไม่ได้เลื่อนสมณศักดิ์อีกเลยถึง **๒๘ ปี** ถ้าเป็นปุถุชนก็คงร้องเรียน ประท้วงหรือฟ้องศาลปกครองไปแล้วว่าถูกกลั่นแกล้ง ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา แต่หลวงพ่อธำรงไว้ซึ่งอุเบกขาธรรม อันคนทั่วไปน่าจะนำไปเป็นแบบอย่าง

สัญญาบัตรของหลวงพ่อวัดปากน้ำ
เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน

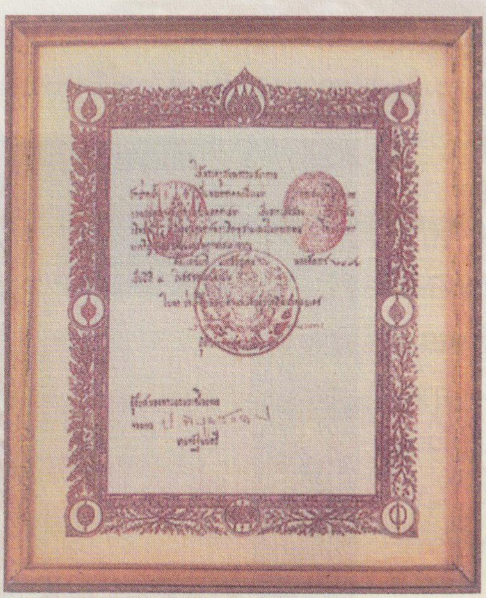
ปี พ.ศ. ๒๔๙๒ หลังจากได้ตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ ๒ ปี หลวงพ่อจึงได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะสามัญ ที่พระภาวนาโกศลเถร ถือพัดยอดพื้นขาว อันเป็นตำแหน่งทางวิปัสสนาธุระ

การได้สมณศักดิ์ครั้งนี้ นับว่าเป็นด้วยคณะสังฆมนตรี ได้ทราบเกียรติคุณของท่านอยู่บ้าง จึงได้รับคะแนนส่งเสริมเป็นอันดี ยิ่งพระพิมลธรรมฯ วัดมหาธาตุด้วยแล้วท่านส่งเสริมเต็มที่ และได้พยายามส่งเสริมมาทุกระยะกาล เพราะพระพิมลธรรมพอใจในสุปฏิบัติของหลวงพ่อยิ่งนัก

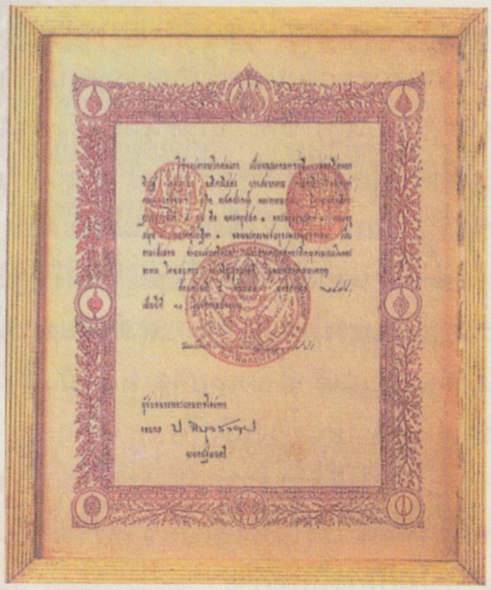
พ.ศ. ๒๔๙๔ หลวงพ่อได้รับพระราชทานพัดยศเทียบเปรียญ

พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช มีราชทินนามว่า พระมงคลราชมุนี

พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพ มีราชทินนามว่า พระมงคลเทพมุนี

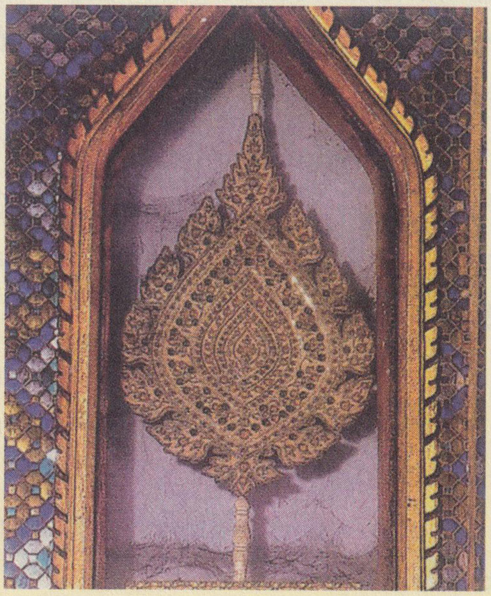
สัญญาบัตรเป็นพระภาวนาโกศลเถร

สัญญาบัตรเป็นพระมงคลราชมุนี

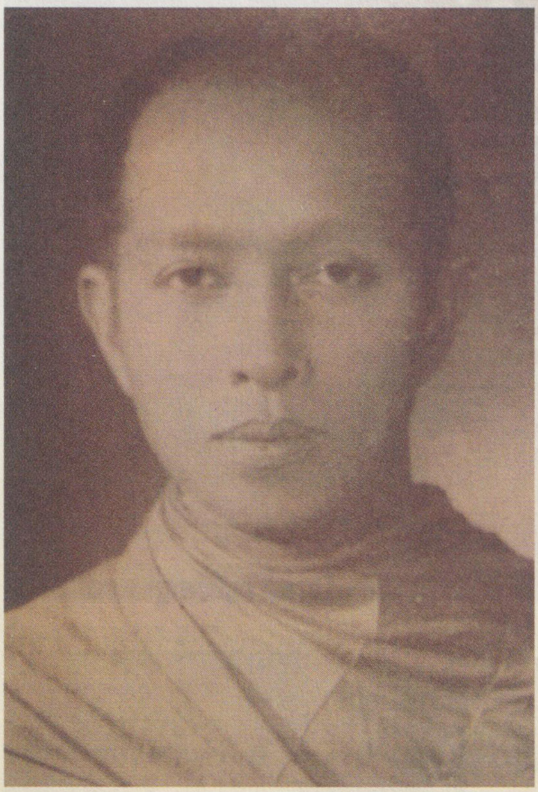

สัญญาบัตรเป็นพระมงคลเทพมุนี

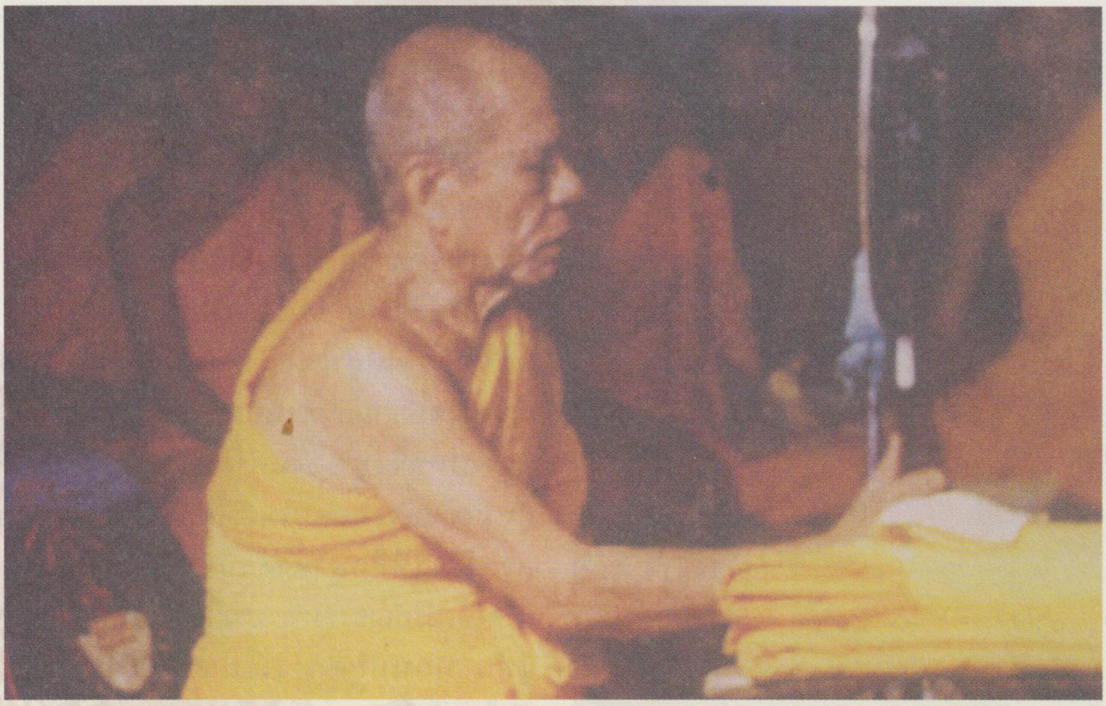
สัญญาบัตรเป็นพัดยศพระมงคลเทพมุนี

ฝึกหลวงพ่อเล็ก

พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔)

อดีตพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔) ท่านมีชื่อเรียกเล่น ๆ ว่าเจียก เป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในยุคหลวงพ่อ เป็นทั้งอาจารย์ใหญ่บริหารด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม สำนักเรียนวัดปากน้ำ และอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐาน สำนักวัดปากน้ำ ท่านบรรพชาเป็นสามเณรอยู่กับหลวงพ่อตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี เป็นผู้หนึ่งที่หลวงพ่ออบรมสั่งสอนอย่างเข้มงวดกวดขัน ให้ศึกษาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ เมื่อได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค เป็นพระมหาแล้ว ท่านหยุดการเรียนปริยัติไว้ แล้วหันไปปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังจนบรรลุวิชชาธรรมกายระดับสูง เมื่อหลวงพ่ออาพาธหนัก ได้มอบหน้าที่การสอนวิชชาธรรมกายและแจกพระของขวัญ คนที่เคารพนับถือจึงเรียกท่านว่าหลวงพ่อเล็ก

หลวงพ่อเล็กถูกหลวงพ่อใหญ่ฝึกอย่างเข้มงวดกวดขันตั้งแต่ยังเป็นสามเณร ไม่น่าแปลกใจที่หลวงพ่อท่านหยั่งรู้แล้วว่าสามเณรน้อยรูปนี้จะสามารถเป็นตัวแทนสืบสานงานของท่านได้ หลังจากที่ท่านละกายเนื้อไปแล้ว หลวงพ่อจึงเรียกมาสอนปฏิบัติธรรมกับท่านเสมอ เรียกว่าสอนกันตัวต่อตัว และคุมเข้มทีเดียว บางครั้งหลวงพ่ออยู่ควบคุมเองไม่ได้ตลอดเวลา เช่น ต้องออกไปแสดงพระธรรมเทศนาในวันอุโบสถ หลวงพ่อจะสั่งให้ฝึกปฏิบัติธรรมตามลำพังต่อไป จนกว่าหลวงพ่อจะกลับมาไม่ใช่สั่งอย่างเดียว แต่ท่านจำกัดอาณาเขตของสามเณรเจียก โดยใช้ผงถ่านหรือดินสอขีดเส้นวงกลม แล้วเอาชายจีวรของสามเณรยัดลงไปในร่องกระดาน เพื่อกันไม่ให้สามเณรแอบลุกออกไปไหน แล้วหลวงพ่อก็ออกไปนอกกุฎี ท่านผู้อ่านคงจะนึกขำว่า หลวงพ่อทำแค่นั้น ทำไมจะลุกไปไม่ได้ ถึงหลวงพ่อไม่ทำเช่นนั้น สามเณรเจียกก็ไม่กล้าขัดคำสั่ง และถ้าสามเณรเจียกขัดคำสั่ง หลวงพ่อกลับมาก็ต้องรู้อยู่ดี ดูจากลักษณะชายจีวรที่หลวงพ่อยัดลงไปในร่องกระดาน ท่านก็ทำไม่เหมือนใครอยู่แล้ว หลวงพ่อสั่งเพื่อทดสอบว่าสามเณรเจียกจะกล้าขัดคำสั่งสมภารหรือไม่เท่านั้นเอง

การแสดงพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อใช้เวลาไม่น้อยเลย ประมาณหนึ่งชั่วโมงสามสิบนาทีถึงสองชั่วโมง เมื่อเสร็จภารกิจแล้ว หลวงพ่อก็จะกลับมาคุมการนั่งภาวนาของสามเณรเจียกต่อ หลวงพ่อเล็กเคยเล่าให้ อ.ตรีธา ฟังว่า ท่านเคยถูกหลวงพ่อลงโทษด้วยการตี พอหลาบจำ ไม่รุนแรง เพราะความเกียจคร้านปฏิบัติธรรม หลวงพ่อท่านทำตามภาษิตว่า รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี (ถ้าทำผิดหรือขัดคำสั่ง ต้องมีการลงโทษกันบ้าง) ไม่ใช่ตีรุนแรงอย่างไร้เหตุผล

เนื่องจากตอนนั้นหลวงพ่อเล็กยังอายุน้อยอยากสนุกสนานเพลิดเพลินไปพูดคุยกับเพื่อน ๆ สามเณรบ้าง อ่านหนังสือสารคดี บันเทิงเริงรมย์ การ์ตูนบ้าง แต่หลวงพ่อท่านรู้ว่าเวลาของท่านเหลือน้อยแล้ว จึงไม่ยอมปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ ท่านต้องการถ่ายทอดวิชาให้สามเณรเจียกเต็มที่ ให้ทั้งหมด ผู้รับก็ต้องมีความสามารถในการรับวิชาด้วย ถ้าผู้รับไม่หมั่นฝึกวิชาให้คล่องแคล่วรวดเร็วจนจัดเจนช่ำชองก็จะรับวิชาไม่ได้ทั้งหมด ถึงบอกอย่างไรก็ทำไม่ได้ ถ้าไม่หมั่นฝึกวิชาให้ละเอียดไว้เสมอ ๆ เรื่องของจิตเป็นเรื่องของความละเอียดและนิ่งนาน เช่นเดียวกับการฝึกวรยุทธ์ จะต้องทุ่มเทจิตใจให้กับการฝึก

เท่า ๆ กับการนอนหลับพักผ่อนทีเดียว แม้ได้วิชชาธรรมกายแล้วก็ใช่ว่าจะจบสิ้นการปฏิบัติ ยังคงต้องปฏิบัติทบทวนไปมาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดความชำนาญ และให้ธรรมะละเอียดใสหนักขึ้นไปอีก

ในที่สุดหลวงพ่อเล็กก็ทำให้หลวงพ่อปีติสมปรารถนาทุกอย่าง บรรลุวิชชาธรรมกายแก่กล้า เป็นที่ไว้วางใจได้ทุกเรื่อง มีความสามารถสูง ทั้งขยันขันแข็ง ซื่อสัตย์ อดทน ฉลาดเฉลียว จิตใจดี ไม่เคยว่าใคร ใครว่าก็ไม่โกรธ ยิ้มรับอย่างเดียว มีอารมณ์แจ่มใสรื่นเริงอยู่เสมอ

หลวงพ่อเล็กได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ตั้งแต่หลวงพ่อยังมีชีวิต อีก ๑ ปีต่อมาก็ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก นามเดิม วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ท่านก็ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่พระภาวนาโกศลเถร

ราชทินนามและสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานนั้น ล้วนเป็นนามเดิมของหลวงพ่อวัดปากน้ำทั้งสิ้น ท่านจึงเปรียบเสมือนตัวแทนของหลวงพ่อ เป็นที่น่าเสียดาย ที่ท่านมีสุขภาพไม่แข็งแรง อายุจึงไม่ยืนยาว ท่านมักพูดเสมอว่า **ฉันอยู่ไม่ได้นาน อย่างมากมีอายุไม่เกิน ๔๕ ปีก็ตาย** ท่านมรณภาพด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและโรคลำไส้ เมื่อวันพุธที่ ๑๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ตรงกับวันเข้าพรรษา อายุ ๔๔ ปี ๕ เดือน ๒๕ วัน สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ซึ่งมี อ.ตรีธา เนียมขำ เป็นนายกสมาคมฯ จัดพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายหลวงพ่อเล็กในวันมรณภาพ โดยทำในวันเข้าพรรษาทุกปี

สอนนาคปฏิบัติธรรม

นาคในที่นี้หมายถึง ผู้ชายที่ปลงผม นุ่งห่มชุดนาค เตรียมตัวจะบรรพชาอุปสมบท ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านเห็นคุณค่าของเวลา ไม่เคยยอมปล่อยเวลาให้สูญเสียไปโดยเปล่าประโยชน์ แม้ผู้ที่จะเตรียมเข้าพิธีอุปสมบท หรือกำลังอยู่ในพิธีก็ตาม ท่านจะสอนกรรมฐานไปด้วย ท่านเล่าว่า

" ...ผู้ที่เทศน์นี้เคยเป็นอุปัชฌาย์บวชให้เขา สามเณรบางรูป ภิกษุบางรูป พอปรารภบวชพอปรารภผมก็เป็นทีเดียว เอาผมมาพิจารณาทีเดียว ทำใจให้หยุดผมเป็นนิมิตสมาธิทีเดียว พอบอกให้เท่านั้นแหละแกเห็นทีเดียว เห็นผมทีเดียว เห็นผมแล้ว ก็อ้าว ผมน่ะมันเป็นอย่างไร รูปพรรณสัณฐานเป็นอย่างไร ประมาณบอกถูกละ โคนไปทางไหน ปลายไปทางไหน สีสันวรรณะเป็นอย่างไร บอกถูกละ นิ่งเข้ากลางผมนั่นแหละ ประเดี๋ยวเดียวผมแปลงสี ประเดี๋ยวเดียวเป็นดวงใส เท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ ประเดี๋ยวเดียวพอบอกขาดคำเป็นแล้ว เป็นอยู่กลางดวงนั่น พอหยุดก็ให้อยู่กลางดวงนั่น กลางดวงใสเท่าดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์นั่น..."

นาคทุกคนรู้ดีว่า ในพิธีอุปสมบทหลวงพ่อจะขึ้นต้นด้วยเสียงชัดเจนแจ่มใสอย่างนี้

"...บัดนี้ เธอมีศรัทธาน้อมนำผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นธงชัยของพระอรหัต ซึ่งเย็บย้อมด้วยน้ำฝาด เป็นการถูกต้องตามพุทธานุญาตแล้ว มามอบให้แก่ฉันในท่ามกลางสงฆ์ เปล่งอุทานวาจาขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาเช่นนี้ เป็นความดี ความชอบของเธอแล้ว ในการบรรพชาอุปสมบทนี้เบื้องต้นทีเดียวเธอต้องปลูกศรัทธา คือความเชื่อ ความเลื่อมใสให้แน่วแน่ให้ดิ่งลงในคุณพระรัตนตรัย มีพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสงฆ์เจ้า พระองค์เป็นเจ้าของพระศาสนา และทรงมีพุทธานุญาตในการบรรพชาอุปสมบทนี้เบื้องต้นที่จะปลูกศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใส เธอต้องศึกษาให้ทราบถึงว่าพระพุทธเจ้าของเรานั้น ท่านทรงมีคุณงามความดีอย่างไรเสียก่อน..."

ระหว่างที่พูดนี้ หลวงพ่อก็จะเพ่งมอง สำรวจเจ้านาคด้วยสายตาอันคมกริบตลอดเวลา แล้วอธิบายถึงพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระกรุณาธิคุณ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็จะสอนเรื่องการทำตจปัญจกกรรมฐาน โดยให้พูดตามท่านว่า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เป็นแบบอนุโลม แล้วพูดทวนจากท้ายไปหาต้น แบบปฏิโลมว่า ตโจ ทันตา นขา โลมา เกสา พอถึงตอนนี้ พระอุปัชฌาย์ทั่วไปก็จะนำอังสะออกมาสวมให้เจ้านาคแล้วสั่งให้ไปครองผ้า แต่หลวงพ่อไม่เช่นนั้น ท่านจะตั้งคำถามถามเจ้านาคว่า เธอจำได้ไหม ผมที่โกนเมื่อเธอก่อนจะเข้ามาขอบรรพชาน่ะ เคยหยิบจับขึ้นดูบ้างหรือเปล่า

ท่านแนะให้นึกถึงเส้นผมที่ปลงแล้ว ให้นำมาเป็นนิมิต เพราะการนำเส้นผมมาเป็นนิมิตนั้น เหมาะสำหรับผู้ที่กำลังจะเป็นพระสงฆ์สามเณรมากที่สุด จัดอยู่ในประเภท **ตจปัญจกกรรมฐาน**[๑] ท่านให้นึกถึงเส้นผม (แทนจะนึกถึงดวงแก้ว) น้อมนำเข้าไปในช่องจมูกขวา แล้วเลื่อนไปยังฐานที่ ๒-๓-๔-๕-๖-๗ ตามลำดับ

เมื่อถึงฐานที่ ๗ ให้นำเส้นผมนั้นไปตั้งอยู่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ให้เอาใจหยุดนิ่งอยู่ที่กึ่งกลางของเส้นผม หลวงพ่อจะคอยถามว่า เห็นหรือยัง เห็นอะไร ถ้านาคบอกว่าเห็นเส้นผมแล้ว ท่านก็จะสั่งต่อไปว่า จงดูต่อไปให้ดี ผมที่เห็นน่ะปลายผมชี้ไปทางไหน โคนชี้ไปทางไหน เพียงชั่วครู่นาคบางคนก็เห็นดวงธรรม เพราะจิตขณะนั้นกำลังโน้มนำไปทางบุญกุศลที่กำลังจะเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ แปรสภาพจากกุลบุตรเป็นพุทธบุตร หลวงพ่อท่านก็ให้ไปฝึกฝนต่อไปจนเกิดความชำนาญ แล้วจึงให้ต่อวิชชาในขั้นสูงขึ้นไปกับผู้ที่ได้วิชชา

---

๑ แปลว่ากรรมฐานที่มีหนังเป็นที่ครบห้า หมายถึง กรรมฐานที่กำหนดพิจารณาอวัยวะ ๕ อย่าง ได้แก่ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เพราะมีคำว่า ตโจ เป็นคำที่ ๕ จึงเรียกว่า ตจปัญจกกรรมฐาน

ธรรมกายแล้ว แต่ถ้าคนไหนที่จิตยังไม่เป็นสมาธิ บอกว่ายังไม่เห็นอะไร หลวงพ่อก็ให้นั่งตรงนั้นต่อไปจนกว่าจะเห็น ไม่เช่นนั้นก็ไม่ต้องบวช บางคนต้องนั่งสมาธิในพิธีอุปสมบทเกือบ ๒ ชั่วโมงก็มี จึงจะทำพิธีอุปสมบทต่อได้

พระสนั่น สาราศรัย หรือ ขนฺติโกภิกขุ ผู้เป็นสัทธิวิหาริก[๑] ของหลวงพ่อได้เขียนเล่าไว้ว่า "...ปอยผมสีดำที่ข้าพเจ้าเห็นนั้นก็ค่อย ๆ เลือนไป ๆ จนไม่เห็น แต่กลับค่อยเห็นเส้นวงกลม มีแสงเรือง ๆ เกิดขึ้นมาแทนที่ แสงนั้นยิ่งสุกนวลขึ้น ๆ ครั้งแรกก็เป็นเพียงวงกลม ๆ ค่อย ๆ หรี่เล็กลงแล้วกลับขยายกว้างออก เป็นอยู่เช่นนี้ครู่ใหญ่แล้วก็หยุดเป็นวงกลมโตขนาดเท่าเหรียญสองสลึงหรือโตกว่าเล็กน้อย เริ่มหยุดคงที่ ส่วนแสงนวลนั้นก็ค่อยแผ่ขยายจากเส้นรอบวงเข้ามาสู่จุดศูนย์กลางเข้าทุกที ๆ จนเห็นเป็นดวงใส คล้ายดวงแก้วสุกสว่างดังดวงจันทร์ ด้วยเกรงว่าดวงใสนั้นจะเลือนหายจากไปเสีย ข้าพเจ้าเพ่งดูหนักขึ้น ไม่ยอมละ นานเท่านาน แต่จะนานเพียงใดก็ช่าง การเมื่อยขัดเข่าและขาเมื่อสักครู่นี้ ไม่มีเหลือเสียแล้ว ไม่ทราบว่ามันหายไปได้อย่างไรกัน

แล้วก็มีเสียงถามจากหลวงพ่อว่า ได้เห็นอะไรอีกไหม พอตอบท่านว่าเห็นแสงสว่างเป็นดวงกลมขนาดเท่าลูกมะนาวเขื่อง ๆ หลวงพ่อก็จะตอบว่า วันนี้พอกันที เธอจงจดจำดวงที่เธอเห็นนี้ไว้ให้ดี หลับตาก็ให้เห็น ลืมตาก็ให้เห็น ไม่ว่าเวลาใด ๆ ให้เห็นอยู่เสมอ ๆ อย่าให้สูญไปเสีย ดวงใสนั่นแหละเป็นจุดต้นทาง นำเราไปสู่พระนิพพานละ เป็นทางไปของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เป็นทางถูก ทางตรง ทางเดียวเท่านั้น ไม่มีทางอื่น จดจำไว้ให้ดี อย่าให้ดับเสียได้น้า..."[๒]

ดังนั้น พระสงฆ์รูปใดที่ได้รับการอุปสมบทจากหลวงพ่อ จะรู้สึกว่าตนโชคดีมีบุญที่ได้รับเกียรติจากหลวงพ่ออย่างสูงยิ่ง เพราะหลวงพ่ออุตส่าห์ตั้งอกตั้งใจสอนกรรมฐาน คุมจิตคุมใจ คุมบุญให้ผู้นั้นตัวต่อตัว อุตส่าห์นั่งรอด้วยความอดทนว่าลูกศิษย์จะเห็นดวงปฐมมรรคหรือยัง นานแค่ไหนหลวงพ่อก็รอได้ไม่บ่นปวดเมื่อย รำคาญ เหน็ดเหนื่อย ไม่ดุไม่ว่า ไม่เร่งรัด จิตท่านเป็นอุเบกขาจริง ๆ ทุกคนที่ร่วมพิธี ทั้งพระอันดับและญาติพี่น้องก็ต้องนั่งรอเป็นชั่วโมงด้วย ระหว่างรอก็ต้องปฏิบัติธรรมไปด้วย เพียงขอให้พระสงฆ์ใหม่ ๑ รูปได้เห็นดวงธรรม ปวดเมื่อยอย่างไรก็ต้องยอม

---

๑ พระภิกษุผู้ได้รับอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์

๒ ขนฺติโกภิกขุ, บวชมีเกียรติ. **นวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗** พิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยคณะนวกะวัดปากน้ำ ๒๕๔๖ บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด กรุงเทพ หน้า ๒๐๑ - ๒๐๒

โรงงานทำวิชชา

อ.ตรีธา เนียนขำ สอนวิชชาธรรมกายในโรงงาน

ผู้ที่รู้เห็นเป็นวิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อจะให้ผลัดกันเข้าเวรปฏิบัติกิจภาวนา ในสถานที่ที่หลวงพ่อจัดไว้ให้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง แบ่งเป็นเวรเวรละ ๔ ชั่วโมง หลวงพ่อท่านจัดชั้นล่างของกุฏิของท่าน ให้เป็นที่ทำวิชชาธรรมกาย ท่านเรียกว่าโรงงาน แบ่งเป็น ๒ ด้าน มีฝากั้น ด้านหนึ่งสำหรับพระสงฆ์ อีกด้านหนึ่งสำหรับแม่ชี แม้จะมีฝากั้น เมื่อหลวงพ่อบอกวิชชาก็จะได้ยินทั่วถึงกันทั้งด้านพระสงฆ์ และแม่ชี

คำว่าโรงงานของหลวงพ่อ หมายถึง สถานที่ทำงาน งานของหลวงพ่อ คือ สอนการปฏิบัติวิชชาธรรมกายขั้นสูง ต้องเป็นผู้ที่บรรลุวิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อจะคัดเลือกเข้าไปต่อวิชชา เข้าไปทำงานรับใช้องค์ต้นธาตุต้นธรรม ไม่ใช่สถานที่สำหรับผู้ฝึกหัดนั่งภาวนาทั่วไป แต่บางคนไม่เคยได้ยินก็คิดไปว่าหลวงพ่อสร้างโรงงานสานกระบุงบุ้งกี๋ขาย และในสมัยก่อนแถวหน้าวัดปากน้ำมีอาเจ๊กทำบุ้งกี๋ขายเสียอีก คนที่ไม่รู้เลยนำเรื่องมาปะติดปะต่อกัน บางคนก็เพิ่มเติมต่อไปอีกว่า หลวงพ่อมีโรงงานขายกระบุงบุ้งกี๋จึงมีเงินเลี้ยงพระทั้งวัดได้

ผู้ที่เข้าเวรทำวิชชาในโรงงานนี้จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ประจำในวัด ผู้หญิงมีทั้งแม่ชีและอุบาสิกา การที่ต้องผลัดกันเข้าเวรปฏิบัติธรรม ทั้ง ๆ ที่ได้วิชชาธรรมกายแล้ว ก็เพราะหลวงพ่อต้องการให้เกิดความชำนาญ มีความรู้ ความเข้าใจลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น **วิชชาของหลวงพ่อยังมีให้ค้นคว้ากันไม่มีที่สิ้นสุด** เปรียบเสมือนนักกีฬาต้องฟิตซ้อมร่างกายอยู่เสมอ

อีกประการหนึ่งก็เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือและแก้โรคให้แก่เพื่อนมนุษย์ตามใบอาการโรคที่มีผู้นำไปใส่ไว้ในตู้ หลวงพ่อให้เปิดตู้อาการโรควันละ ๔ ครั้ง แล้วแจกจ่ายใบอาการโรคแก่ผู้ทำวิชชาในโรงงานให้ถือไว้ ช่วยกันแก้โรค บางคนถึงแก่อายุขัย ไม่สามารถแก้ให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ ก็สามารถบรรเทาทุกขเวทนาได้

อยู่วัด บวชเป็นชีเถอะ

ครูธรรมกายสมัยหลวงพ่อแถวยืนซ้ายสุด อ.ตรีธา เนียมขำ

อ.ตรีธา เนียมขำ เป็นผู้หนึ่งที่ต้องเข้าเวรทำวิชชาในโรงงาน ตอนนั้นมีอายุเพียง ๑๓ ปีเศษ เป็นเด็กที่สุด

หลังจากที่ท่านได้วิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อก็ขอ อ.ตรีธา จากคุณพ่อดวงกับคุณแม่พุ่มให้บวชเป็นชีอยู่วัดปากน้ำ สมัยนั้นผู้หญิงสาวที่จะไปอยู่วัดปากน้ำปฏิบัติธรรม หลวงพ่อจะให้บวชชี รักษาศีล ๘ ทุกคน การมีศีลรองรับจะเอื้อต่อการปฏิบัติธรรม และอยู่ในระเบียบวินัยเดียวกัน สะดวกในการปกครองด้วย อ.ตรีธา จึงไม่ได้กลับไปอยู่บ้านที่บางบ่ออีกเลย ยกเว้นไปเยี่ยมเป็นครั้งคราว

เปลี่ยนชื่อใหม่

หลวงพ่อตั้งชื่อให้ ด.ญ.ปิ่น เป็น ด.ญ.ตรีธา เป็นชื่อที่แปลกและเก๋มาก ออกเสียงง่าย เรียกง่าย ไม่เชยหรือล้าสมัย มีคำแปลที่ดี ที่สำคัญคือไม่บ่งเพศ ใช้ได้ทั้งกับบุรุษและสตรี ถ้าไม่มีคำหน้านามจะไม่รู้เลยว่าเจ้าของชื่อเป็นเพศใด แต่ตอนนั้นพอรู้ว่าได้ชื่อใหม่ ด.ญ.ปิ่น ไม่ค่อยปลื้มกับชื่อนี้ เพราะไม่เคยได้ยินชื่อนี้มาก่อน ฟังดูแข็ง ๆ ยังกะชื่อผู้ชาย ไม่หวาน

เอาเสียเลย สมัยก่อนนั้นชื่อผู้หญิงมักจะยาว มีคำว่าศรี เช่น ถ้าชื่อบรรจง ก็จะเป็นบรรจงศรี หรือชื่อประยูร ก็จะเปลี่ยนเป็นประยูรวดี ด.ญ.ตรีธา มักจะโอดครวญกับพ่อดวงและแม่พุ่มเสมอ เสียงโอดครวญนั้นดังไปถึงหูหลวงพ่อ ท่านก็หัวเราะหึ ๆ ๆ ถามว่าไม่ชอบชื่อนี้หรือ ชื่อนี้แหละดีมีหนึ่งเดียว ในยุคนั้นมีหนึ่งเดียวจริง ๆ ในยุคนี้อาจมีชื่อนี้หลายคน แต่ก็มาจากต้นนามของ อ.ตรีธา เกือบทั้งหมด มีหลายคนไปขออนุญาต อ.ตรีธา ขอนำชื่อท่านไปตั้งต่อให้ลูกหลาน ผู้เขียนยังเคยเย้า อ.ตรีธา ว่า น่าจะจดทะเบียนสงวนลิขสิทธิ์ ใครจะตั้งชื่อนี้ต้องมาขออนุญาตก่อน แล้วคุณน้าจะได้ตรวจสอบดูว่าเขาเหมาะสมจะใช้ชื่อนี้ไหม

หลวงพ่อส่งให้ อ.ตรีธา ศึกษาทางพระพุทธศาสนา หลักสูตรธรรมศึกษา ควบคู่กับการปฏิบัติธรรมในโรงงานจนจบหลักสูตรธรรมศึกษาเอก สมัยนั้นต้องนั่งเรือไปสอบที่วัดพระเชตุพนฯ หลวงพ่อเป็นผู้พาไปด้วยตนเอง ระหว่างสอบท่านก็ไปนั่งปฏิสันถารกับพระรูปอื่น ๆ ในวัด

เมื่อจบหลักสูตรธรรมศึกษาเอกแล้ว หลวงพ่อก็ให้เรียนหลักสูตรสายสามัญนอกเวลาจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สำหรับแม่ชีนั้นหลวงพ่อคิดว่าจบเพียงนี้ก็มากพอแล้ว เพราะท่านไม่คิดจะให้ศึกษาระดับสูงในทางโลก ต้องใช้เวลาเรียนนาน ต้องท่องบ่นค้นคว้า มีกิจกรรม

คุณครูที่สอนธรรมกายในวัดปากน้ำภาษีเจริญ ธนบุรี

(จากซ้ายมาขวา)

ยืนแถวหลัง ๑. แม่ชีเชื้อ ๒. แม่ชีญาณี ศิริโวหาร ๓. แม่ชีมะลิ จันทร์อาจ ๔. คุณนายเพี้ยน ปาละวัฒน์ ๕. คุณครูฉลวย สมบัติสุข ๖. คุณครูสมทรง สุดสาคร ๗. คุณครูตรีธา เนียมขำ ๘. คุณครูเนาวรัตน์ หิรัญรัตน์ ๙. คุณครูมณี ศรีธรรมรักษ์

นั่งแถวหน้า ๑. แม่ชีทองสุข สำแดงปั้น ๒. แม่ชีถนอม อาสไวย์ ๓. คุณยายไข่ ชัยพาณิชย์ ๔. คุณแม่ท้วม ทุตานุกรม ๕. คุณนายเลี้ยบ สิกาญจนานันท์ ๖. คุณนายส้มจีน บุรารักษ์ ๗. แม่ชีปุก มุ้ยประเสริฐ

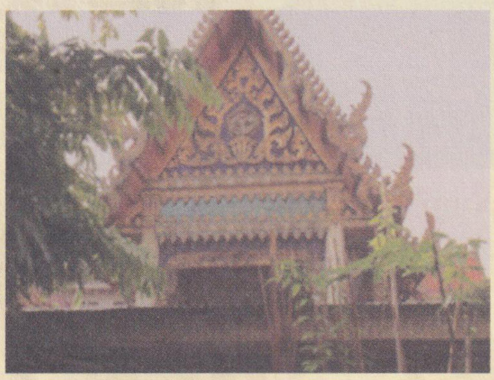
และเพื่อนฝูงมากมาย ทำให้จิตไขว้เขว ธรรมกายจะไม่ใสแล้วอาจจะหายหมดก็ได้ เรียนมากก็เพื่อจะได้มีอาชีพหาเงินทองใช้ได้เอง แต่กับผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายตั้งแต่เด็กอย่าง อ.ตรีธา หลวงพ่ออยากจะเก็บไว้ใกล้ตัวเพื่อถ่ายทอดวิชชาธรรมกาย หลวงพ่อท่านเลี้ยงได้ไม่ต้องใช้เงินของพ่อแม่ ไม่ต้องไปทำงานหาเงินเอง เสียเวลาปฏิบัติธรรม รูปขันธ์ของมนุษย์นั้นอยู่ได้นานก็คงไม่เกิน ๑๐๐ ปี หลวงพ่อจึงต้องหาบุคคลเป็นธรรมทายาท ท่านต้องการให้ อ.ตรีธา เป็นเลิศในทางธรรม อ.ตรีธาได้เล่าเรื่องนี้ให้ผู้เขียนฟังเสมอว่า เมื่อแสดงความเสียดายที่ไม่ได้เรียนเป็นหมอ หลวงพ่อก็จะบอกว่าให้ขยัน ๆ นั่งธรรมะ อย่าขี้เกียจ เก่งวิชชาธรรมกายแล้วอยากได้อะไรก็ได้หมด เรือกสวนไร่นาสาโท รถยนต์ เครื่องบินได้หมด หมอก็ต้องมาหา มาเป็นลูกศิษย์ ด้วยความเป็นเด็ก ยังไม่มีประสบการณ์ อ.ตรีธาฟังแล้วก็ไม่ค่อยเชื่อเท่าไรนัก แถมยังบอกกับเพื่อนอีกว่า เธอเชื่อไหม ฉันน่ะไม่เชื่อหรอก แต่กาลเวลาผ่านไป หลายสิบปีได้พิสูจน์แล้วว่าทุกคำพูดของหลวงพ่อเป็นความจริงและเป็นประโยชน์ทุกคำ

หลวงพ่อจัดเวรทำวิชชาในโรงงาน เวรละ ๔ ชั่วโมง วันละ ๖ เวร แต่ละเวรจะมีหัวหน้าเวรคอยควบคุมกำกับดูแล เวลาหลวงพ่อไม่อยู่หรือสอนให้ผู้ที่ฟังไม่ทันหรือยังไม่เข้าใจ อ.ตรีธา ถูกคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าเวรด้วย จึงเป็นหัวหน้าเวรที่เด็กที่สุด อายุเพียง ๑๔ ปี แต่ก็ไม่มีปัญหาด้านอาวุโส เมื่อหลวงพ่อยอมรับ ทุกคนก็ยอมรับ และอีกประการหนึ่งการนับญาติธรรมนั้น ไม่ได้นับถือกันที่อายุ แต่นับถือกันที่ระดับของธรรมะที่ได้ จึงไม่แปลกอะไรที่จะมีผู้ที่สูงวัยกว่า อ.ตรีธา บางคน เรียก อ.ตรีธา ว่าครู ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ก็เรียก อ.ตรีธา อย่างยกย่องว่าครู แม้จะไม่เคยเรียนวิปัสสนากรรมฐานกับ อ.ตรีธา

ปัจจุบันโรงงาน คือวิหารหลังเล็กที่อยู่ด้านหลังของหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต ที่ประดิษฐานศพของหลวงพ่อ แม่ชีที่ได้ธรรมกายยังคงผลัดเปลี่ยนเวรกันปฏิบัติธรรมตลอด

โรงงานปฏิบัติธรรมในปัจจุบัน

๒๔ ชั่วโมง เหมือนสมัยหลวงพ่ออยู่ ทำติดต่อตลอดเวลานานถึงกว่า ๙๐ ปีแล้ว เมื่อมีการทำพระของขวัญ ได้ใช้บริเวณด้านข้างวิหารเป็นที่ทำพระของขวัญ เพื่อสะดวกในการนำพระเข้าทำวิชชาให้ศักดิ์สิทธิ์ โดยแบ่งกั้นอาณาบริเวณไม่ให้มองเห็นกัน

หลวงพ่อท่านตั้งกฎเคร่งครัดมากว่า **ห้ามบุคคลที่ไม่ได้วิชชาธรรมกายเข้าไปในโรงงาน แม้จะอยู่ในวัดปากน้ำท่านก็จัดเป็นบุคคลภายนอก** ท่านมีเหตุผลหลายประการ ได้แก่

๑. บุคคลภายนอกอาจเข้าไปทำเสียงรบกวน เป็นการทำลายสมาธิของผู้ที่กำลังปฏิบัติกิจภาวนา จะทำให้เกิดบาปติดตัวผู้นั้นแม้จะไม่ได้ตั้งใจก็ตาม

๒. วิชชาธรรมกายเป็นวิชชาที่ละเอียดลึกซึ้งมาก ถ้าผู้ที่ยังไม่รู้ ไม่เห็น ไม่เป็น ไม่เข้าใจการปฏิบัติแล้ว ถ้าเข้าไปในโรงงานแล้วไปได้ยิน ได้ฟัง การบอกวิชชาเข้า ก็จะทำให้เกิดความสงสัย (วิจิกิจฉา) อาจถึงขั้นไม่เชื่อทำให้ความคิดฟุ้งซ่านสับสนวุ่นวาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอนต่อวิชชา หรือบางคนอาจจะนำไปเล่าต่อแล้วไม่ตรง ไม่ถูกต้อง หลวงพ่อท่านทราบดีว่า อันตรายจะเกิดขึ้นแก่บุคคลที่ยังไม่รู้ ไม่เข้าใจดีพอ

๓. หลวงพ่อท่านไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าไปชวนพวกที่ได้วิชชาธรรมกายพูดคุยกันด้วยเรื่องไร้สาระ อันทำให้เกิดความฟุ้งซ่านและเสียเวลาโดยใช่เหตุ

อ.ตรีธา ท่านจะไม่สบายใจทุกครั้งที่รู้ว่า ปัจจุบันมีแม่ชีธรรมกายบางคนที่ไม่เคร่งครัดปฏิบัติตามระเบียบของหลวงพ่อ ท่านบอกว่าถ้าเป็นสมัยที่หลวงพ่ออยู่ ทำอย่างนี้ไม่ได้

บำรุงธรรมกาย

หลวงพ่อตระหนักดีว่าการจะฝึกคนคนหนึ่งให้ได้ธรรมกายในระดับสูงไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องมีบุญบารมีที่สะสมมาแต่ในอดีตชาติอย่างเดียวแต่ก็ยังไม่พอ ในปัจจุบันชาติต้องเหน็ดเหนื่อยอดทนกันทั้งครูและลูกศิษย์ทีเดียว ต้องทำตัวเองให้ถึงพร้อมด้วยปุพฺเพกตปุญฺญตา และอตฺตสมฺมาปณิธิ คือถึงพร้อมด้วยบุญในอดีต และการตั้งตนไว้ชอบ ในปัจจุบันมีความมานะ อดทน ขยันขันแข็ง มีสัจจะ

ผู้บรรลุวิชชาธรรมกายในปัจจุบัน

เมื่อหลวงพ่อได้ฝึกคนคนนั้นให้ได้วิชชาธรรมกายและพร้อมที่จะอยู่ปฏิบัติธรรมกับท่านแล้ว ท่านก็จะคัดเลือกให้เข้าปฏิบัติธรรมในโรงงาน บุคคลเหล่านี้ท่านถือเป็นบุคคลที่มีค่าเป็นสวิญญาณกทรัพย์ของท่าน (ทรัพย์ที่มีชีวิต) ท่านจึงพยายามรักษาบุคคลเหล่านี้ไว้ให้อยู่นานที่สุด ท่านทราบดีว่าถึงท่านจะมีที่อยู่ให้ มีอาหารการกินให้ ไม่ต้องทำงานอะไร นอกจากปฏิบัติธรรม ถึงเวลาอาหารก็เดินไปรับประทานที่โรงครัว และเข้าเวรทำวิชชาในโรงงาน แต่ทุกคน

ก็ต้องการมีเงินไว้ใช้สอย ซื้อของใช้ส่วนตัว ซื้อเสื้อผ้า ซื้อยารักษาโรค รวมทั้งอยากมีเงินทำบุญด้วย หลวงพ่อไม่ต้องการให้รบกวนเงินจากทางบ้าน แม้ว่าผู้นั้นมีฐานะดี เช่น อ.ตรีธา มีบิดามารดา และพี่ชาย หมั่นมาเยี่ยมนำของกินของใช้และเงินมาให้บ่อย ๆ ก็ตาม ท่านบอกว่าท่านเลี้ยงได้ มากกว่านี้ท่านก็เลี้ยงได้

หลวงพ่อจึงจัดเงินเดือนให้แม่ชีธรรมกายที่ทำวิชชาในโรงงานทุกคน เป็นเงินส่วนตัวของท่าน ท่านไม่เคยบอกบุญใครในเรื่องนี้ หลวงพ่อท่านจะให้ อ.ตรีธา มีหน้าที่ไปเบิกเงินจากไวยาวัจกรของวัดปากน้ำทุกเดือน (เพราะหลวงพ่อไม่จับเงินและไม่เก็บเงิน) คือ คุณประยูร สุนทารา มาแจกแม่ชีธรรมกาย ผู้ที่เป็นหัวหน้าเวรมี ๖ คน ได้เดือนละ ๓๐๐ บาท ได้แก่ อ.ตรีธา แม่ชีปุก มุ้ยประเสริฐ แม่ชีญาณี สุนทรโวหาร คุณฉลวย สมบัติสุข คุณลมัย ชูวงวุฒิ และแม่ชีถนอม อาสไวย ส่วนผู้ที่ไม่ได้เป็นหัวหน้าเวร ได้เดือนละ ๒๐ บาท (บาทเป็นค่าของเงินเมื่อกว่า ๕๐ ปีมาแล้ว) เงินนี้เรียกว่าเงินบำรุงธรรมกาย ผู้เขียนเคยถามว่า มีการปรับเงินเดือนขึ้นบ้างไหม อ.ตรีธา ตอบว่าหลวงพ่อจัดให้เท่านี้มาตลอด ไม่เคยปรับเงินเดือน ผู้เขียนก็ยังฉงนว่าเงินเดือนหัวหน้าเวรกับลูกน้องต่างกันจัง อ.ตรีธา ท่านบอกว่า หลวงพ่ออยากให้ลูกน้องเห็นเงินเดือนของหัวหน้าแล้วอยากได้เงินเดือนสูงอย่างนั้นบ้าง จะได้ขยันปฏิบัติธรรม พัฒนาตนเองให้เก่ง แล้วขยับไปเป็นหัวหน้า นั่นคือวิธีการสร้างแรงจูงใจของหลวงพ่อ

หลังจากหลวงพ่อมรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ หลวงพ่อเล็กเป็นผู้เก็บรักษาเงินบำรุงธรรมกายแทนคุณประยูร สุนทารา มีเงินพอจ่ายเงินเดือนไปได้อีกเพียงปีเศษ ท่านได้บอก อ.ตรีธา ว่า มีเงินจ่ายให้ธรรมกายได้อีกเดือนเดียวเท่านั้น อ.ตรีธา ตอบว่า ถ้าเงินหมดก็ต้องหยุดจ่าย จะได้เป็นการพิสูจน์ว่าใครจริงใจกับหลวงพ่อบ้าง พูดไปแล้ว อ.ตรีธา ก็ไม่สบายใจ อยากจะหาเงินมาจ่ายเงินเดือนธรรมกายเหมือนกับสมัยที่หลวงพ่ออยู่ ท่านรักหลวงพ่อ กตัญญูรู้คุณของหลวงพ่อมาก ต้องการจะสืบสานงานทุกชิ้นของหลวงพ่อไว้ จึงคิดหาวิธีรวบรวมเงินมาบำรุงธรรมกายต่อไป

เพียงจิตคำนึงก็ถึงหลวงพ่อแล้ว หลวงพ่อได้ไปเข้าฝันคุณประยูร นาคบุญเที่ยง ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ได้วิชชาธรรมกายและรักษาศีลอยู่ในวัดปากน้ำ หลวงพ่อให้ทำวิชชาในโรงงานด้วย อ.ตรีธา เรียกพี่ยูร ขณะนั้นคุณประยูรกลับไปพยาบาลคุณแม่ซึ่งป่วยอยู่ที่บ้าน จึงไม่รู้เรื่องการจะงดจ่ายเงินเดือนธรรมกาย คุณประยูรฝันเห็นหลวงพ่อเดินออกมาจากหีบทองที่บรรจุร่างของท่าน หลวงพ่อมีสีหน้าเคร่งขรึมถามว่า ใครไม่ให้เงินเดือนธรรมกาย คุณประยูรตอบว่า ไม่ทราบค่ะ หลวงพ่อพูดต่อไปว่า ไม่เป็นไร แล้วหลวงพ่อจะให้เอง คนที่มันจัดทำ จะให้รางวัลชิ้นโบแดง

คุณประยูรเล่าความฝันนี้ให้ อ.ตรีธาฟังเมื่อกลับไปอยู่ที่วัด อ.ตรีธาฟังแล้วน้ำตาซึม ก้มลงกราบขอบพระคุณหลวงพ่อ โถหลวงพ่อของลูก เป็นห่วงเป็นใยงานทำวิชชายิ่งนัก อยากให้ธรรมกายทุกคนอยู่ดีมีสุข จึงยิ่งพยายามคิดหาวิธีหาเงินมาบำรุงธรรมกายให้ได้ ที่ยังรี ๆ รอ ๆ ไม่เริ่มทำ ก็เพราะกลัวว่าคนเขาจะคิดว่าหาเงินเดือนให้ตัวเอง เพราะตัวท่านเป็นหัวหน้าเวรด้วย ได้เงินมากกว่าคนอื่นอีกหลายคน

พอรู้เรื่องความฝันของพี่ยูร อ.ตรีธา ก็ตัดสินใจว่าทำเป็นทำ ไม่ต้องกลัวว่าคนอื่นเขาจะคิดอย่างไร ตัวเราก็ไม่รับเงินเดือนเสียก็แล้วกัน เพื่อไม่ให้ใครมาวิจารณ์ได้ว่าหาเงินเดือนให้ตัวเอง อยากดำรงงานหลวงพ่อไว้ทุกอย่าง สิ่งใดที่หลวงพ่อทำไว้ สิ่งนั้นต้องดี ไม่เช่นนั้นหลวงพ่อไม่ทำแน่ เราเป็นลูกก็ต้องเดินตามรอยพ่อ อย่างไรเสียหลวงพ่อก็ต้องรู้ต้องเห็น ต้องสนับสนุนลูกแน่ ๆ

อ.ตรีธา จึงบอกบุญไปยังผู้ใกล้ชิดสนิทสนมที่เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อทั้งที่เป็นพระสงฆ์และฆราวาส ไม่มีการบังคับ ใครอยากจะบริจาคก็ได้ ไม่ให้ก็ไม่ว่ากัน ส่วนมากก็จะช่วยกันคนละไม้คนละมือสืบสานงานของหลวงพ่อทุกงานให้คงอยู่ตลอดไป บางคนก็ให้มากบ้าง น้อยบ้าง บริจาคให้ทุกเดือน

พระคุณเจ้าที่บริจาคทุกเดือน ได้แก่ หลวงพ่อเล็ก กับพระครูญาณปรีชา (ณรงค์ จิตญาโณ) หลวงพ่อเล็ก ให้เดือนละ ๑๐ บาท พระครูญาณปรีชา ให้เดือนละ ๒๐ บาท คุณแม่ท้วม หุตานุกรม หัวหน้าโรงครัวยุคหลวงพ่อ ให้เดือนละ ๑๐๐ บาท มีพระคุณเจ้ารูปอื่นบริจาคบ้างเป็นบางครั้ง เช่น พระครูปัญญาภิรัต และยังมีลูกศิษย์ของหลวงพ่อคนอื่น ๆ อีกหลายคนช่วยกันให้มากบ้างน้อยบ้าง

เงินที่ได้มาแต่ละเดือน อ.ตรีธา นำมาจัดสรรให้ทุกคน ยกเว้นตัวท่านเอง ให้มากน้อยไม่เท่ากัน แต่หัวหน้าเวรไม่สามารถจัดให้เดือนละ ๓๐๐ บาท เหมือนสมัยหลวงพ่ออยู่ได้ เงินเดือนสูงสุดที่ให้ได้ขณะนั้นเพียงเดือนละ ๕๐ บาท รองลงมาก็ ๔๐ บาท ๓๐ บาท ๒๐ บาท น้อยที่สุดก็ ๕ บาท พี่ประยูร นาคบุญเที่ยง ก็กลับไปเข้าเวรทำวิชชาเหมือนเดิม ก็ได้รับเงินจาก อ.ตรีธา เดือนละ ๒๐

หลังจากที่ธรรมกายทุกคนได้รับเงินเดือนแล้ว คุณประยูร นาคบุญเที่ยง ก็ฝันเห็นหลวงพ่ออีก หลวงพ่อมาถามว่า เงินเดือนได้แล้วใช่ไหม พอ อ.ตรีธา ทราบท่านก็ก้มลงกราบขอบพระคุณหลวงพ่อที่เฝ้าดูแลลูกอยู่ ดีใจ ปลื้มใจที่หลวงพ่อถึงแม้จะละกายเนื้อไปแล้วก็ยังไม่ทอดทิ้ง ให้กำลังใจแก่ลูกในการสั่งสมบุญบารมีให้เพิ่มพูนขึ้น เฝ้ามองดูการกระทำทุกอย่างในวัดปากน้ำ

ผู้เขียนได้ถาม อ.ตรีธา ว่า ทำไมหลวงพ่อต้องไปเข้าฝันคุณประยูร ไม่ไปเข้าฝันบอก อ.ตรีธา ให้ดำเนินการโดยตรง แล้วที่หลวงพ่อบอกจะให้รางวัลแก่คนที่ทำนั้น หลวงพ่อให้รางวัลอะไร อ.ตรีธา ตอบว่า การที่หลวงพ่อไม่ไปบอก อ.ตรีธา ตรง ๆ แต่ไปเข้าฝันคุณประยูร คงเป็นเพราะต้องการให้มีบุคคลที่ ๓ รู้เห็นเป็นพยาน ว่าหลวงพ่อรับรู้เรื่องนี้และสนับสนุนด้วย หากไปบอก อ.ตรีธา แล้ว อ.ตรีธา ไปบอกบุญโดยอ้างว่าหลวงพ่อไปเข้าฝันสั่งให้ทำ อาจมีคนที่ไม่เชื่อ เรื่องเหล่านี้ตอนหลวงพ่อมีชีวิตอยู่ท่านก็ระมัดระวังอยู่แล้ว เห็นได้จากการให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกาย ๓ คนออกไปร่วมงานสวดศพ เพื่อเรียกวิญญาณของผู้วายชนม์มารับบุญ

ส่วนที่หลวงพ่อบอกกับคุณประยูรว่าจะให้รางวัลแก่คนที่ดำเนินการก็คือ อ.ตรีธา นั้น รางวัลของหลวงพ่อก็คือให้ความสุข ความสะดวกสบาย ให้ความสำเร็จในการทำกิจการงานทุกอย่างอันเป็นประโยชน์กับพระพุทธศาสนา ให้กำลังพวกพ้องบริวาร ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่อุดมสมบูรณ์ ไม่มีขาดมีแต่เหลือ ทุกอย่างที่เห็นและเป็นอยู่เวลานี้ หลวงพ่อประทานให้ทั้งสิ้น อ.ตรีธา ท่านย้ำกับผู้เขียนเสมอ

ปัจจุบันนี้มีผู้ให้การสนับสนุนบริจาคเงินบำรุงธรรมกายกันมากมาย แม่ชีธรรมกายจึงไม่ลำบากแล้ว พระเดชพระคุณท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ก็มีเมตตามอบเงินจำนวนหนึ่งให้ อ.ตรีธา นำไปจัดสรรเงินเดือนบำรุงธรรมกาย ครั้งละ ๑ ล้านบาทถึง ๒ ครั้ง ท่านผู้อ่านคงไม่สงสัยว่า มีผู้ใดสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง นอกจากเงินเดือน อ.ตรีธา ยังให้ค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บไข้ได้ป่วยด้วย ถือว่ายามดีใช้ ยามไข้ต้องรักษา ทุกคนจะได้มีกำลังใจทำงานรับใช้หลวงพ่อต่อไป แม่ชีธรรมกายบางคนไม่ขอรับเงินเดือน ขอรับเฉพาะค่ารักษาพยาบาล เมื่อยามที่วายชนม์ ถ้าไม่มีลูกหลานญาติมิตรเป็นเจ้าภาพจัดงานศพ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์จะจัดงานศพให้ สวดพระอภิธรรมบำเพ็ญกุศลที่วัดปากน้ำ ๓ วัน แล้วฌาปนกิจศพที่วัดอัปสรสวรรค์ ท่านเจ้าคุณราชมังคลาจารย์เป็นผู้ดำเนินการตามคำสั่งของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ อ.ตรีธา นำเงินบำรุงธรรมกายไปร่วมบำเพ็ญกุศลศพ ถวายภัตตาหาร นิมนต์พระสงฆ์สวดมาติกาบังสุกุล ถ้ามีคนร่วมบริจาคแล้วมีเงินเหลือก็นำเงินที่เหลือไปบริจาคเข้ามูลนิธิในชื่อของผู้วายชนม์

ทุกวันนี้ อ.ตรีธา ก็ไม่ได้จัดเงินเดือนให้ตนเอง แม้ว่าท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ จะขอให้อ.ตรีธา รับเงินเดือนด้วย พระคุณท่านบอกว่า ครูก็เป็นครูสอนธรรมกาย ทำไมไม่มีเงินเดือนเหมือนคนอื่นเล่า อ.ตรีธา กราบขอบพระคุณตอบว่ายังพอมีใช้สอย ยังไม่รบกวน แต่อยากจัดให้ธรรมกายคนอื่น ๆ เพื่อผดุงรักษาปฏิปทาของหลวงพ่อ

ปัจจุบันการจ่ายเงินเดือนธรรมกาย อ.ตรีธา มอบหน้าที่ให้คุณวลี คุณารัตน์พานิช (เหรัญญิกของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.) ตกเดือนละกว่าหกหมื่นบาท ไม่รวมค่ารักษาพยาบาล เมื่อมีเงินบำรุงธรรมกายเหลือสะสมมากเข้า คุณวลีไม่อยากจะรักษาเงินจำนวนนี้ จึงนำไปถวายเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ๕ ล้านบาทเศษ เข้ามูลนิธิของวัดปากน้ำ หากเงินที่เก็บได้ทุกเดือนไม่พอใช้ จึงจะขออนุญาตเบิกเงินจำนวนนี้ไปใช้

อ.ตรีธา ท่านบอกผู้เขียนว่า อย่าลืมเขียนนะว่าน้าอนุโมทนากับผู้บริจาคทรัพย์บำรุงธรรมกาย การบำรุงผู้ปฏิบัติธรรมแม้ว่าจะไม่ได้เป็นพระสงฆ์ ผู้นั้นก็จะได้อานิสงส์มากมายมหาศาล (มีรายละเอียดในเรื่องอานิสงส์ของการบริจาคทาน) เพราะท่านเหล่านี้ไม่ธรรมดา เป็นผู้มีทั้งศีลและธรรม และยังได้ชื่อว่าได้ทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา แสดงกตัญญูกตเวทีต่อหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วย ผลบุญนี้ขอให้ผู้บริจาคทรัพย์ที่ยังไม่ได้วิชชาธรรมกาย ให้ได้วิชชาธรรมกายโดยเร็ว ผู้ที่ได้แล้วขอให้ธรรมกายของท่านใสละเอียดยิ่งขึ้น และให้ถึงพระนิพพานโดยรวดเร็ว

ใจชื่อว่าเป็นใหญ่ของธรรมทั้งหลาย

เรื่องวิชชาธรรมกายเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ลี้ลับ ลึกซึ้ง อีกทั้งมหัศจรรย์ ผู้ที่ยังปฏิบัติไม่ถึง ไม่รู้ไม่เห็นได้ด้วยตนเอง จึงยากที่จะรู้เรื่องและเข้าใจ หลวงพ่อจึงพูดเสมอว่า **ผู้ที่ยังไม่มีจิตศรัทธาเชื่อถือ ไม่คิดสนับสนุนส่งเสริม ก็ขออย่าได้แสดงตนเป็นปฏิปักษ์ ไม่ว่าจะด้วยกาย วาจา หรือแม้แต่คิดในใจ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ที่ได้ธรรมกาย ยิ่งต้องระมัดระวังไตรทวารของท่านให้มากยิ่งขึ้น อย่าได้เผลอไปล่วงล้ำก้ำเกิน แม้โดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม ผลกรรมที่ได้รับจะมากกว่าทำกับคนทั่วไปมากมายนัก**

ในทางตรงกันข้ามถ้านอบน้อมเคารพ ยกย่อง ทำดีกับผู้ที่ได้วิชชาธรรมกาย ท่านก็จะได้รับผลบุญมากมายเช่นกัน เหมือนกับผู้อยู่ใกล้ไฟฉะนั้น ถ้าท่านระมัดระวังไม่พลั้งเผลอก็จะได้ประโยชน์จากไฟอย่างมหาศาล แต่ถ้าท่านประมาทเลินเล่อเผลอสติ ไฟก็จะทำร้ายท่าน โดยที่เขาก็ไม่ได้ตั้งใจแต่มันเป็นกฎของธรรมชาติ

การกระทำทุกอย่างของมนุษย์อยู่ที่ใจเป็นผู้บงการทั้งสิ้น แม้เรามักจะแก้ตัวกันอยู่เสมอว่าไม่ได้ตั้งใจ แต่ความที่ใจของคนนั้นเคลื่อนไปรวดเร็วมาก เร็วยิ่งกว่าแสง จนเจ้าตัวแทบจะนึกไม่ถึง ตามไม่ทัน หารู้ไม่ว่าใจได้บงการให้เกิดวจีกรรม กายกรรมไปแล้ว ดังคาถาบาลีว่า

มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา　　มโนเสฏฺฐา มโนมยา
มนสา เจ ปทุฏฺเฐน　　ภาสติ วา กโรติ วา
ตโต นํ ทุกฺขมเนฺวติ　　จกฺกํ ว วหโต ปทํติ

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจร้ายพูดอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี ทุกข์ย่อมไปตามเขา เพราะเหตุนั้น ดุจล้ออันหมุนไปตามรอยเท้าโคผู้นำแอกอยู่ฉะนั้น

หมายความว่า ธรรมทั้งหลายนั้น ชื่อว่ามีใจเป็นหัวหน้า เพราะเมื่อใจไม่เกิดขึ้นธรรมเหล่านั้นย่อมไม่สามารถจะเกิดขึ้นได้ ฝ่ายใจถึงเจตสิกธรรม (ธรรมที่ประกอบกับจิต) บางเหล่าแม้ไม่เกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นได้ ใจชื่อว่าเป็นใหญ่ของธรรมทั้งหลายนั่น ด้วยอำนาจเป็นอธิบดี (เป็นใหญ่) เหตุนั้น ธรรมทั้งหลายนั้น จึงชื่อว่ามีใจเป็นใหญ่ ธรรมทั้งหลายได้ชื่อว่าสำเร็จแล้วด้วยใจ เพราะเสร็จมาแต่ใจ

ถ้าบุคคลนั้นมีอกุศลจิต ย่อมเกิดทุกข์ติดตามผู้นั้นเหมือนล้อหมุนไปตามรอยเท้าของโคที่ถูกเทียมด้วยแอก มันลากแอกนั้นไปกี่วันก็ตาม ย่อมไม่อาจให้ล้อหมุนกลับได้ ไม่อาจจะละล้อไปได้ ถ้ามันก้าวไปข้างหน้า แอกก็เบียดคอ เมื่อมันถอยหลัง ล้อก็ขูดเนื้อที่ขาถูกล้อเบียดเบียน ด้วยเหตุ ๒ ประการนี้ หมุนตามรอยเท้าของมันไปฉันใด ทุกข์ทั้งที่

เป็นไปทางกาย ทั้งที่เป็นไปทางจิต อันมีทุจริตเป็นมูล ย่อมติดตามบุคคลผู้มีใจร้ายแล้วทำทุจริต ๓ ประการ (มโนทุจริต วจีทุจริต กายทุจริต) ให้เต็มที่ ตั้งอยู่ในที่เขาไปแล้วนั้น ๆ มีนรก เป็นต้น[๑]

แต่ถ้าบุคคลมีจิตที่ฝึกดีแล้ว ย่อมนำความสุขมาให้ ดังบาลีว่า จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ

ใจของคนเราจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก ใจที่ฝึกฝนอบรมไว้ดีแล้ว จะแสดงออกมาทางกาย วาจาด้วยดี ถ้าเราไม่สามารถบังคับใจ ปล่อยให้อารมณ์ภายนอกที่ไม่ดีมายั่วยุจิตใจให้กระเจิดกระเจิงฟุ้งซ่านแล้ว เราก็จะทำผิดทำชั่วด้วยกาย วาจา แต่ถ้าเราสามารถบังคับใจข่มใจให้หยุดให้นิ่งได้ แม้จะมีอารมณ์ที่ไม่ดีขนาดไหนมายั่วยุ เราก็สามารถข่มใจ ระงับใจไม่ให้ทำชั่วทำผิดไปตามอารมณ์ที่มาปรุงแต่งนั้นได้

อ่านมาถึงตรงนี้แล้ว ท่านผู้อ่านก็คงจะเข้าใจแล้วว่า **ธรรมอยู่ที่ไหน มนุษย์อยู่ที่ไหน ธรรมก็อยู่ที่นั่น** มนุษย์ทุกคนมีธรรมทุกคน หลวงพ่อจึงเรียกดวงปฐมมรรคว่า ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็นดวงกลมใสบริสุทธิ์ ขนาดโตเท่าฟองไข่แดงของไก่ ถ้าต้องการปฏิบัติธรรมให้รู้ให้เห็นให้เป็น ก็จะต้องนำใจไปติดที่ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ จึงจะชื่อว่าธรรมนั้นปรากฏแก่มนุษย์คนนั้นแล้ว

หลวงพ่อยังว่า พวกที่ชอบสงสัยนัก ท่านสอนอะไร ท่านบอกอะไร ก็สงสัยทุกเรื่อง แทนที่จะฟังแล้วไปขบคิดไตร่ตรอง ใช้วิจารณปัญญาของตนหาคำตอบ ก็หาทำไม่ ท่านพูดดังนี้

> " ...พวกเรานี่มันสงสัยทุกคนนั่นแหละ ธรรมมากมายนัก โน่นก็ธรรมนี่ก็ธรรม ไม่รู้จะไปเอาธรรมที่ไหนแน่ ไม่รู้จะเอาธรรมที่ไหนแท้ ๆ นี้ ธรรมอันนี้แหละเป็นตัวจริงละ ให้เอาใจติดอยู่ตรงนี้แหละถ้ายังไม่เห็น นาน ๆ เข้าก็เห็นเอง พอถูกส่วนเข้าก็เห็นเอง ที่ไปหาที่อื่น ไปโน่น ไปตรงโน้น ไปตรงนี้ ไปที่โน้น ไปที่นี้ ไปหาธรรมในป่าในดอนในดงกันยกใหญ่ทีเดียว เพราะไม่เห็น พอไปเห็นเข้าแล้ว **โธ่ ผ้าโพกหัวหาแทบตายไม่เห็น อยู่บนหัวนี่เอง ไปหาธรรมแทบตาย ธรรมอยู่กลางตัวของตัวนั่นเอง นั่นแหละธรรมอยู่ตรงนั้นแหละ...**"

---

๑ พระธัมมปทัฏฐกถาแปล ภาค ๑ ยมกวรรควรรณนา

ใครนำไปเกิด

หลวงพ่อท่านสอนว่า อกุศลจิตนั้นเราต้องรู้เท่าทันและบังคับให้อยู่ ถ้าบังคับไม่อยู่แล้วจะทำให้ตกต่ำเลวทราม ในภพชาตินี้ก็ไม่มีความสุข ไม่มีมิตร เมื่อแตกกายทำลายขันธ์ก็นำไปเกิดในอบายภูมิทั้ง ๔ ได้แก่ สัตว์เดรัจฉาน อสุรกาย เปรต สัตว์นรก

ฉะนั้นจึงต้องควบคุมจิตให้ดี ให้รู้จักมัน มันจึงจะข่มเหงเราไม่ได้ ถ้าเราไม่รู้จักมัน ไม่รู้เท่าทันมัน มันก็จะข่มเหงเราตามชอบใจ วิธีควบคุมจิตของหลวงพ่อก็คือสำรวมไตรทวาร แปลว่าประตูทั้ง ๓ คือ กาย วาจา ใจ อย่าปล่อยให้จิตคิดฟุ้งซ่านเพ้อเจ้อไปตามสิ่งปรุงแต่ง หมั่นทำจิตให้หยุดให้นิ่งที่กลางกั๊ก ศูนย์กลางกาย

อ.ตรีธา ท่านอยู่วัดปากน้ำมาตั้งแต่เป็นเด็กหญิงอายุเพียง ๑๓ ปีเศษ จนบัดนี้อายุ ๘๖ ปีเศษแล้ว ได้ประสบพบเห็นเรื่องราวของบุคคลต่าง ๆ หลากหลายทั้งในทางดีและไม่ดี ท่านบอกว่าถ้าจะนำเรื่องที่ท่านรู้เห็นไปเขียนเป็นนวนิยาย ก็จะได้เรื่องหลากรสที่ทั้งสนุกสนาน ตื่นเต้น รัก โศก รันทด อิจฉาริษยา กินใจ บางเรื่องเหมือนไม่ใช่เรื่องจริงแต่เป็นความจริงทุกเรื่อง

อ.ตรีธา เคยเห็นผู้ที่คิดร้าย พูดร้ายต่อหลวงพ่อ และผู้ที่ได้ธรรมกาย ต้องประสบเคราะห์กรรมในบั้นปลายของชีวิตอย่างไรบ้าง บางคนที่เคยด่าว่า คิดร้ายต่อหลวงพ่อหลังจากนั้นไม่นานก็เห็นเขาป่วยหนัก มีอาการทุรนทุราย ร้อนจัดจนสวมเสื้อผ้าไม่ได้ ถึงขนาดต้องนำน้ำมารดราดตัวบ่อย ๆ ต่อมาก็สิ้นชีวิตด้วยความไม่สงบ

วิญญาณของทุกคนเมื่อละทิ้งกายมนุษย์ไปแล้ว ถ้าทำกรรมดีก็จะไปสู่สุคติ เพราะสภาพที่เป็นธรรมนำไป ถ้าทำกรรมชั่วก็ต้องไปรับทุกขเวทนาในอบายภูมิ อาจจะไปเกิดในนรก หรือไปถือกำเนิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ไปเป็นเปรต อสุรกาย แล้วแต่สภาพของอธรรมนั้น แม้จะเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏนานจนไม่สามารถจะนับได้ ผลบุญกุศลและกรรมชั่วของผู้นั้นก็จะติดตามไปทุกภพทุกชาติ ไม่มีทางลบเลือน เหมือนเงาตามตัว หรือล้อเกวียนหมุนตามรอยเท้าโค

ขอยกคำสอนของหลวงพ่อจากพระธรรมเทศนาที่ท่านได้แสดงไว้ ให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น และจะได้ทราบว่าหลวงพ่อนั้นเป็นห่วงลูกศิษย์ขนาดไหน เกรงจะตกอยู่ไปในที่ชั่วด้วยความไม่รู้ จึงสอนอย่างละเอียด พร้อมยกตัวอย่างอุปมาอุปไมยให้เข้าใจง่าย ดังนี้

> "...ใครจะเป็นคนนำไปเกิด ในเมื่อกายมนุษย์แตกดับไปแล้ว กายมนุษย์ละเอียดยังเหลืออยู่ อย่างเรานอนฝันไป ตายก็เหมือนกับนอนหลับฝันไป กายมนุษย์ละเอียดออกจากกายมนุษย์ไป เพราะกายมนุษย์นี้แตกดับเสียแล้ว

ดวงบุญในกายมนุษย์นี้ก็แตกดับหมด ดวงธรรมที่ให้เป็นกายมนุษย์ก็แตกดับ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทำลายหมดไม่มีเหลือ

แต่ว่าในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดนั้น มีดวงบุญอีกดวงหนึ่ง ดวงบุญดวงนั้นแหละจะนำไปเกิด ในตระกูลสูง ๆ มีกษัตริย์มหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวารนับจะประมาณไม่ได้ เศรษฐีมหาศาล พราหมณ์มหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวารนับประมาณไม่ได้ คหบดีมหาศาล มีทรัพย์สมบัติบริวารนับประมาณไม่ได้ ให้เกิดในตระกูลสูง ๆ อย่างเช่นนั้น ทว่าในมนุษย์โลกไม่พอให้รับบุญขนาดใหญ่ ๆ ขนาดนี้ ก็ให้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราช ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามาพิภพ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี และชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ให้เกิดในกายทิพย์สูงขึ้นไป กายทิพย์ในชั้นจาตุมหาราช กายทิพย์ในชั้นดาวดึงส์ กายทิพย์ในชั้นยามาพิภพ กายทิพย์ในชั้นดุสิต กายทิพย์ในชั้นนิมมานรดี กายทิพย์ในชั้นปรนิมมิตวสวัตดี ในกามภพนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง...”

ผู้อ่านคงจะอยากทราบว่าดวงบุญเป็นอย่างไร และในทางตรงกันข้าม ดวงบาปเป็นอย่างไร หลวงพ่ออธิบายไว้ดังนี้

“...สภาพที่เป็นบุญก็ย่อมนำสัตว์ไปสู่สุคติ สภาพที่เป็นบาปก็ย่อมนำสัตว์ไปสู่ทุคติ สภาพที่เป็นบุญเป็นดวงใส ติดอยู่ในศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ สภาพที่เป็นบาปเป็นดวงดำ ติดอยู่ในศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ในแบบเดียวกัน **ถ้าดวงบุญใหญ่โตกว่าก็นำไปสู่สวรรค์ ถ้าดวงบาปใหญ่โตกว่าก็นำไปสู่นรก** ใครจะแก้ไขอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ทั้งนั้น ย่อมเป็นไปตามคติของตน เหมือนหญิงชายจะเป็นสามีภรรยากัน ใครก็แล้วแต่จะต้องตกลงใจของกันและกันเอง

ฉะนั้นการที่สัตว์จะไปสู่ทุคติ ภพดึงดูดมีอยู่ ทำความชั่ว ไม่มีความดีเข้าไปจุนเจือเลย แม้เพียงเท่าปลายผมปลายขน พอแตกกายทำลายขันธ์ โลกันตร์ดึงดูดเอาไป จะไปอยู่ที่อื่นใดไม่ได้ทั้งนั้น อายตนะบาปดึงดูดไปทันที ถ้าว่าภพหย่อนลงกว่านั้นมา ก็ไปอยู่ในอเวจีมหาตาปนรก เหล่านี้เป็นต้น แต่พอมาเกิดในจำพวกสัตว์เดรัจฉาน ก็ดึงดูดเอาไปเกิดในจำพวกสัตว์เดรัจฉาน แต่ถ้าทำความผิดไม่ถึงขนาดนั้น ก็ไปเกิดเป็นเปรต อสุรกาย ตามลำดับ

ถ้าทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ ไม่มีความชั่ว บาปเข้ามาเจือปน พอแตกกายทำลายขันธ์ อายตนะของมนุษย์ดึงดูดเข้าสู่คัพภสัตว์ ไปติดอยู่ในกำเนิดมนุษย์ ถ้าดีมากขึ้นไปกว่านี้ ก็ไปเกิดในจำพวกเทวดา เป็นชั้นสูง ๆ ขึ้น

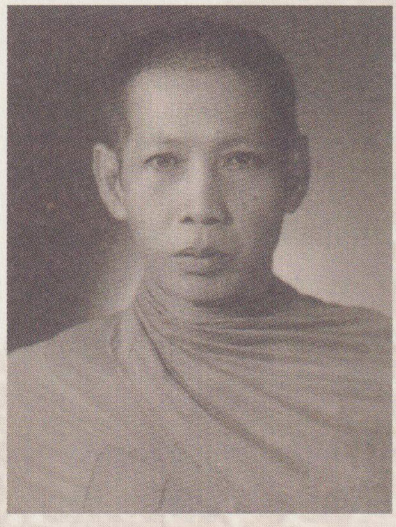
ชั้นจาตุมหาราช ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามาพิภพ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี และชั้นปรนิมมิตวสวัตดี สูงขึ้นไปตามสภาพของธรรมดึงดูดกันเองว่า ตนได้กระทำความดีไว้ขนาดเท่าไร ควรอยู่ ควรเกิดในที่ไหน เมื่อตรงกับอายตนะไหน อายตนะนั้นก็ดึงดูดเอาไป เขามีอายตนะสำหรับเหนี่ยวรั้งและดึงดูดกันทั้งนั้น เราติดอยู่ในมนุษย์นี้ไปไหนได้เมื่อไร ไปไม่ได้ทั้งนั้น อยากจะตายก็ตายไม่ได้ บ่นไปเถอะก็ไม่ตาย แต่พอถึงกำหนด ไม่อยากตายก็ต้องตาย จะถูกบังคับบัญชาอย่างนี้ ดึงดูดอย่างนี้เสมอไป เหตุนี้เราจึงได้แสวงหาบุญ บุญจะได้ดึงดูดไปสู่สุคติ ทุคติจะได้ไม่มีต่อไป...”

อ.ตรีธา มักจะยกตัวอย่างของบุคคล ประกอบคำสอนของหลวงพ่อที่แสดงให้เห็นว่าคนเรานั้นถ้ามีจิตใจดี การประพฤติปฏิบัติดี พร้อมกาย วาจา ใจ แล้วจะไปสู่สุคติ ตรงกันข้ามถ้าจิตใจชั่ว การประพฤติปฏิบัติชั่วก็จะไปสู่ทุคติ เรื่องที่ท่านมักนำมาเล่าเป็นอุทาหรณ์นั้นเป็นเรื่องของน้าพันซึ่งล่วงลับไปแล้ว ท่านบอกผู้เขียนว่าก่อนที่จะนำเรื่องของน้าพันมาเล่า ท่านได้ขออโหสิกรรมและขออนุญาตน้าพันแล้ว

เป็นที่รู้กันว่าสมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่นั้น ท่านเคร่งครัดเรื่องการปฏิบัติธรรมกายมาก และยังอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เข้าเวรปฏิบัติธรรมในโรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแม่ชี โดยสั่งให้ทางโรงครัวจัดเตรียมอาหารทั้งมื้อเช้าและกลางวันให้ผู้ที่ได้ธรรมกายรับประทาน เพื่อผู้ที่ได้ธรรมกายจะได้ไม่ต้องกังวลและมีภาระหาอาหารบริโภค อันจะทำให้การปฏิบัติธรรมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร และท่านไม่อนุญาตให้รับประทานอาหารในโรงงาน (ปัจจุบันยังใช้ระเบียบนี้อยู่)

ดังนั้นเมื่อได้เวลารับประทานอาหาร ผู้ที่ได้ธรรมกายก็จะเดินออกไปจากโรงงานไปรับประทานอาหารที่โรงครัว รับประทานเสร็จก็กลับเข้าโรงงานดังเดิม ไม่ต้องช่วยทำอาหารหรือล้างภาชนะ ที่ข้าง ๆ โรงงานมีบ้านพักของผู้อยู่รักษาศีล มีคนหนึ่ง อ.ตรีธา เรียกว่าน้าพัน น้าพันมีกิจวัตรอย่างหนึ่งที่ชอบทำเป็นประจำ คือชอบนั่งมองดูแม่ชีธรรมกายเดินออกไปจากโรงงาน ไปรับประทานอาหารที่โรงครัวทั้งเช้าและเพล

แทนที่น้าพันจะมีจิตอนุโมทนาในกุศลกรรมของผู้ที่ได้ธรรมกาย ที่สละบ้านเรือนพ่อแม่ญาติพี่น้องซึ่งเป็นที่รักยิ่ง และละทิ้งความสุขสนุกสนานของเพศฆราวาสมาอยู่ปฏิบัติธรรมในวัดปากน้ำ ตรงกันข้ามดวงจิตของน้าพันกลับขุ่นมัวด้วยโทสะจริต คือโกรธเกลียด อิจฉาริษยา ทั้งหมั่นไส้ผู้อื่น ทั้งที่เขาไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้ น้าพันแกคิดค่อนขอดนินทาว่าร้ายอยู่ในใจทุกครั้งที่เห็นแม่ชีธรรมกายเหล่านั้น เดินไปรับประทานอาหารแล้วก็ไม่ต้องช่วยทำ ช่วยเก็บ ช่วยล้าง

พระครูปัญญาภิรัต

เมื่อน้าพันล้มป่วยและถึงแก่กรรม ได้มอบหมายให้ท่านพระครูปัญญาภิรัต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำขณะนั้นเป็นผู้ทำศพให้ (ท่านพระครูปัญญาภิรัต มรณภาพเมื่อวันที่ ๑๓ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖) ท่านก็ได้จัดการให้เป็นที่เรียบร้อยตามเจตนาของน้าพันทุกประการ

หลังจากที่น้าพันสิ้นชีวิตไปได้ประมาณ ๓ - ๔ ปี มีสตรีผู้หนึ่งอายุประมาณ ๑๘ ปี เดินทางมาจากอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มาบวชชีที่วัดปากน้ำ บวชได้ยังไม่ถึง ๗ วัน วันหนึ่งแม่ชีผู้นี้อยู่ดี ๆ ก็ลุกขึ้นร้องไห้โฮ ๆ มีอาการประหนึ่งถูกผีเข้า แม่ชีที่อยู่ด้วยกันสอบถามสาเหตุที่ร้องไห้ก็ไม่ยอมตอบ แม่ชีคนอื่น ๆ จึงถามต่อไปว่า ชื่ออะไร มาจากไหน แม่ชีผู้นั้นตอบว่าชื่อพัน เผอิญมีแม่ชีที่อยู่ในที่นั้นหลายคนที่เคยจำน้าพันได้ เลยบอกว่า คนที่ชื่อพันน่ะตายไปตั้งนานแล้ว ทุกคนจึงทราบว่าน้าพันมาเข้าร่างแม่ชีผู้นี้ เลยเกิดการซักถามกันใหญ่โตว่าน้าพันไปอยู่ที่ไหน เป็นอย่างไรบ้าง

น้าพันตอบว่า ไปตกนรก และเวลานี้มีหนอนไชชอนปากและดวงตาของแกอยู่ ทุกคนก็ตกใจพากันถามสาเหตุว่าน้าพันไปทำอะไรถึงไปตกนรก ทั้ง ๆ ที่อยู่ในวัดปากน้ำแท้ ๆ น้าพันบอกว่า สาเหตุเพราะเคยนินทาว่าร้ายและมีจิตอิจฉาริษยาผู้ที่ได้วิชชาธรรมกาย เหตุที่ต้องมาเข้าร่างแม่ชีที่มาบวชใหม่ผู้นี้ เพราะต้องการมาขอส่วนบุญกุศลจากแม่ชีธัญญาณี สุดเกษ[๑] แม่ชีธัญญาณีฯ ซึ่งอยู่ในที่นั้นด้วย ได้อุทิศส่วนบุญกุศลทั้งหมดที่ได้ประพฤติปฏิบัติมาให้ดวงวิญญาณของน้าพัน ขอให้น้าพันไปสู่สุคติโดยเร็ว น้าพันก็อนุโมทนาแล้วขอน้ำดื่ม พวกแม่ชีก็ไปตักน้ำใส่ขันใบโตมาให้น้าพันดื่ม น้าพันดื่มจนหมดขัน แล้วก็หมดสติล้มลง

หลังจากที่น้าพันออกจากร่างของแม่ชีผู้นั้นแล้ว แม่ชีผู้นั้นไม่รู้ตัวและไม่ทราบเรื่องที่น้าพันมาเข้าเลย เมื่อแม่ชีคนอื่น ๆ พากันซักถาม ก็ตอบว่าไม่เคยรู้จัก แม้แต่ได้ยินชื่อก็ไม่เคย เพราะเพิ่งเดินทางมาจากสุพรรณบุรี เพิ่งมาอยู่รักษาศีลที่วัดปากน้ำได้ไม่กี่วัน

การที่นำเรื่องของน้าพันมาเล่าให้ผู้อ่านทราบ ก็เพื่อต้องการให้ท่านทั้งหลายได้ใช้วิจารณปัญญาว่าวิชชาธรรมกายนั้นมีจริงหรือไม่ แม้ตัวท่านจะปฏิบัติไม่ได้ แต่ก็มีผู้ปฏิบัติเข้าถึงวิชชาธรรมกายได้จริงจำนวนไม่น้อย และผู้ที่ประกอบกรรมชั่ว ไม่ว่าจะด้วยกาย วาจา ใจ แล้วเขาจะได้รับผลของกรรมนั้นหรือไม่

---

๑ เป็นหัวหน้าแม่ชีและหัวหน้าโรงครัว ทำมาตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ปัจจุบันอายุ ๘๔ ปีเศษ แล้วยังทำอยู่ สมัยหลวงพ่ออยู่จัดอาหารเฉพาะสำรับหลวงพ่อ เรียกว่าครัวพิเศษ

เสียทรัพย์อย่าเสียศีล

การที่เราจะรักษาตัวของเราให้บริสุทธิ์อยู่ได้ จึงต้องสำรวมกาย วาจา ใจ สำหรับฆราวาสก็ต้องรักษาศีล ๕ ที่เรียกกันว่านิจศีล ให้บริสุทธิ์ทุกข้อ เป็นประจำ และถ้าจะเพิ่มเป็นรักษาอุโบสถศีล คือศีล ๘ ในวันพระ ก็จะได้อานิสงส์ยิ่งขึ้น ผู้รักษาศีลจะเห็นผลทันทีคือมีความสุข เว้นจากโทษ และเวรภัยต่าง ๆ เป็นผู้มีกัลยาณมิตรและแคล้วคลาดจากบาปเคราะห์ ดังที่พระสงฆ์ท่านสรุปอานิสงส์ของการรักษาศีลไว้ทุกครั้ง เพื่อให้เราเข้าใจและเกิดปีติใจ หลังจากที่เราสมาทานศีล ดังนี้

อิมานิ ปญฺจสิกขาปทานิ สมาทิยามิ   สีเลน สุคตึ ยนฺติ   สีเลน โภคสมฺปทา สีเลน นิพฺพุตึ ยนฺติ   ตสฺมา สีลํ วิโสธเย

แปลว่า บุคคลจะไปสู่สุคติได้ก็เพราะศีล บุคคลจะถึงพร้อมด้วยโภคสมบัติได้ก็เพราะศีล บุคคลจะถึงซึ่งนิพพานได้ก็เพราะศีล

หลวงพ่อท่านบอกว่า เสียทรัพย์เสียไป เสียศีลอย่าให้เสีย ต้องรักษาไว้ **ศีลเป็นสิ่งสร้างทรัพย์** เจ้าทรัพย์เสีย ถ้าว่ามีศีลละก็ ได้ชื่อว่าเป็นคนดี เป็นคนบริสุทธิ์ แล้วเป็นเจ้าของทรัพย์ ทรัพย์ดึงดูดในโลกให้มาหาไม่ต้องเดือดร้อนอะไร ให้รักษาบริสุทธิ์จริง ๆ นะ

การที่หลวงพ่อท่านสอนให้บุคคลรู้จักการบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา ๓ ประการนี้ เพราะเป็นวิถีทางที่ถูกต้องและรวดเร็วที่สุด ที่จะช่วยให้มนุษย์ทุกคนหลุดพ้นจากทุกข์ภัยที่รุมเร้าอยู่รอบตัวได้ ท่านเปรียบเทียบว่า สภาพของคนเรานี้เหมือนกับอยู่ในกระเปาะฟองไข่ ที่ถูกภวตัณหา[๑] ห่อหุ้มอยู่ ยังไม่สามารถหลุดพ้นจากสังสารวัฏได้ การทำบุญให้ทานก็เป็นแรงหนึ่งที่สามารถช่วยกะเทาะเปลือกให้หลุดได้เหมือนกัน แต่ก็เป็นไปได้ช้า ถ้ารักษาศีลด้วยก็ทำให้เร็วขึ้น เพราะการรักษาศีลช่วยให้บุคคลบริสุทธิ์ขึ้น ประณีตยิ่งขึ้น แต่ถ้าทำบุญ ให้ทานด้วย รักษาศีลด้วย และเจริญภาวนาด้วย ก็ทำให้บุคคลมีกำลังมากขึ้น ช่วยให้กะเทาะหลุดออกจากเปลือกไข่ที่ห่อหุ้มอยู่ออกไปสู่โลกภายนอกได้เร็วยิ่งขึ้น โลกภายนอกของหลวงพ่อในที่นี้หมายถึงนิพพาน

---

๑ ความอยากมีอยากเป็นและความกำหนัดยินดีในรูปภพและอรูปภพ

ผลแห่งการปฏิบัติธรรม

แม้ผู้ปฏิบัติธรรมจะไม่สามารถปฏิบัติให้ถึงที่สุดอย่างที่หลวงพ่อแนะนำได้ ด้วยชีวิตของเพศฆราวาสยังเป็นอุปสรรคขัดข้อง ทำให้ปฏิบัติธรรมได้ไม่เต็มที่ จึงยังไม่รู้ไม่เห็นอะไร แต่จิตนั้นมีศรัทธาในการปฏิบัติธรรม หลวงพ่อก็บอกว่า พวกเหล่านี้ก็จะได้รับผลแห่งการฝึกจิตเช่นกัน คือทำให้เป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถ คนฉลาดก็คือคนที่มีปัญญานั่นเอง คนมีปัญญามากฉลาดมาก คนมีปัญญาน้อยฉลาดน้อยปัญญานี้เป็นผลเนื่องมาจากสมาธิ คนที่เกิดมามีปัญญานั้น จะมีสมาธิติดตัวมาอยู่แล้ว เป็นกรรมอันเกิดจากการสร้างสมไว้ กรรมทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นกุศลกรรมหรืออกุศลกรรมก็ตาม จะมาปรุงแต่งอัตภาพในภพชาติปัจจุบัน ตราบใดที่เรายังไม่หลุดออกไปพ้นโลก

อาจจะมีผู้สงสัยว่า ถ้าภพชาตินี้เกิดมาพรั่งพร้อมทุกอย่าง ทั้งรูปงาม พ่อแม่ร่ำรวยมหาศาล มีวิชาความรู้สูงส่ง เรียกว่าทั้งหล่อ ทั้งสวย ทั้งรวย ทั้งเก่ง สมบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติไม่ต้องปฏิบัติกรรมฐานหรือเจริญภาวนาได้หรือไม่ พวกนี้เขาไม่รู้ว่าในอดีตชาติเขาได้สั่งสมบุญมามากมาย แล้วบุญนั้นหมดได้ เหมือนทรัพย์สินเงินทอง ใช้ไป ๆ อย่างเดียว ไม่หาเพิ่มก็ต้องหมดสักวัน มีลาภก็เสื่อมลาภได้ มียศก็เสื่อมยศได้ มีนินทาก็มีสรรเสริญ มีสุขก็มีทุกข์เพราะเป็นของคู่กัน ทั้ง ๘ อย่างนี้ ล้วนไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา

อยากเกิดมาสะดวกสบาย สมบูรณ์ทุกอย่าง ก็ต้องทำกุศลกรรมบถให้ครบทั้ง ๑๐ ประการ ทางกายกรรม ๓ ประการ เว้นจากการทำลายชีวิต เว้นจากการถือเอาของที่เจ้าของไม่ให้ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม ทางวจีกรรม ๔ ประการ เว้นจากพูดเท็จ เว้นจากพูดส่อเสียด เว้นจากพูดคำหยาบ เว้นจากพูดเพ้อเจ้อ ทางมโนกรรม ๓ ประการ ไม่โลภคอยจ้องอยากได้ของ ๆ เขา ไม่คิดพยาบาทปองร้ายเขา มีความเห็นชอบตามธรรม

ถ้าอยากเป็นคนฉลาด มีปัญญามาก ต้องไม่เสพสุรา ยาเสพติด และต้องปฏิบัติกรรมฐาน ที่ต้องปฏิบัติธรรมก็เพราะเป็นการสร้างใจให้สวยให้งาม บริสุทธิ์สะอาด ให้แข็งแรงให้มีพลัง ให้มีอำนาจ เพราะใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดดังที่ได้กล่าวแล้ว แต่ถ้ายังไม่เบื่อในการเกิดเป็นมนุษย์ ยังอยากพบปะเจอะเจอคนโน้นคนนี้อยู่ โดยเฉพาะคู่ครองลูกหลานยังอยากเวียนว่ายตายเกิดอยู่ ก็เอาแค่บริจาคทาน รักษาศีล ถ้าไม่รักษาศีลก็เกิดมามีโรคภัยไข้เจ็บ พิกลพิการ ไม่สวย ไม่หล่อ อายุไม่ยืน

วิธีแก้โรคด้วยวิชชาธรรมกาย

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หลวงพ่อใช้วิชชาธรรมกายบรรเทาความทุกข์อันเกิดจากโรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ธุรกิจการงาน ฯลฯ และความร้อนอกร้อนใจทั้งมวล ท่านจะบอกให้ผู้นั้นนั่งภาวนาเป็นนิจ หมั่นทำใจให้หยุดให้นิ่งที่กลางกั๊ก คือที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ พร้อมทั้งบริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง แล้วท่านก็ยังให้ผู้ทำวิชชาในโรงงานแก้ความทุกข์ของผู้นั้นด้วย

หลวงพ่อจะสั่งให้ค้นกรรมที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ หรือเกิดความเดือดร้อนของแต่ละคน ท่านบอกว่า เมื่อรู้ว่าเขาเป็นอย่างนี้แล้ว ก็ต้องค้นหาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใดทำกรรมอะไรไว้ แล้วไปแก้ที่เหตุ ดังพุทธดำรัสว่า

เย ธมฺมา เหตุปฺปภวา ธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ

ในใบอาการโรคหรือใบขอความช่วยเหลือจึงต้องเขียน ชื่อ สกุล วัน เดือน ปีเกิด ทั้งทางสุริยคติและจันทรคติ พร้อมทั้งเวลาเกิด บอกที่อยู่ อาการโรคอย่างละเอียด ถ้าแนบรูปถ่ายด้วยก็จะยิ่งดี การทราบประวัติคนไข้อย่างถูกต้องมากที่สุด จะทำให้การบำบัดโรครวดเร็ว ไม่ผิดคน และถูกต้อง หลวงพ่อท่านจึงเปรียบเสมือนนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญฉลาดรอบรู้ในเรื่องโรคทุกโรค ทราบสาเหตุของโรคนั้น ๆ การบำบัดรักษา และวิธีการดับโรค ทั้งสามารถทราบรายละเอียดของผู้นั้นข้ามภพข้ามชาติด้วย

ด้วยวิชชาธรรมกายหลวงพ่อจึงสามารถแนะนำผู้นั้นได้ว่า ให้ไปทำบุญอะไรจึงจะลดวิบากกรรมลงได้ และรู้ว่าเจ้ากรรมนายเวรของผู้นั้นคือใคร แม้ไม่สามารถลบล้างวิบากกรรมได้อย่างสิ้นเชิง แต่กรรมดีในปัจจุบันก็เปรียบเสมือนรถยนต์ที่เปลี่ยนเครื่องยนต์ให้แรงขึ้นมีกำลังม้าเพิ่มขึ้น รถคันนั้นก็วิ่งได้เร็วขึ้น กรรมเก่าก็ยังวิ่งไล่ล่าตามอยู่แต่จะวิ่งตามไม่ทันก็สามารถทำให้ทุกข์หนักนั้นบรรเทาเบาบางลงได้ ถ้ากรรมนั้นไม่ใช่ครุกรรมก็สามารถหมดอายุกลายเป็นอโหสิกรรม ที่ทุกข์น้อยก็สูญหายไป และยังมีโอกาสได้เพิ่มพูนบุญกุศลเข้าไปใหม่ เป็นการนำน้ำดีไปไล่ของเสีย

ถ้าจะพูดถึงอานุภาพวิชชาธรรมกายแล้วมีมากมายมหาศาล ยากที่จะพรรณนาให้จบสิ้น สามารถพิสูจน์ได้กับบุคคลจริง ๆ แต่เรื่องที่จะนำมาเล่าให้ผู้อ่านในยุคที่ไม่เคยพบเห็นหลวงพ่อ ไม่เคยฝึกนั่งสมาธิตามแนวที่หลวงพ่อสอน เป็นเรื่องที่ อ.ตรีธา ท่านระมัดระวังมาก เพราะการเล่าให้บุคคลที่ไม่รู้ไม่เห็นด้วยตัวเอง เป็นการยากที่จะบังคับให้เขาเชื่อถือได้ สิ่งใดที่ไม่เกิดประโยชน์แก่คนทั่วไป แม้ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเรื่องจริงก็ตามที อ.ตรีธา ก็ไม่อนุญาตให้นำไปเขียน ต่อเมื่อมีผู้หนึ่งผู้ใดรู้เห็นในลักษณะใกล้เคียงกันและไปสนใจไต่ถามท่าน

ท่านจึงจะอธิบายให้ทราบ ผู้เขียนจึงต้องเลือกสรรเรื่องที่มีตัวตนบุคคลรู้เห็นเป็นพยานพอจะอ้างอิงได้ แม้ผู้นั้นจะสิ้นชีวิตไปแล้ว แต่ลูกหลานญาติมิตรก็ยังคงมีอยู่ คงจะเคยฟังจากปากของท่านเหล่านั้นบ้างเป็นแน่ และบางท่านก็ได้เขียนเป็นบันทึกไว้บ้าง พิมพ์เผยแพร่ออกมาเป็นรูปเล่มบ้าง อ.ตรีธา จึงจะให้ผู้เขียนนำมาเขียนเล่าได้ อาจเป็นประโยชน์แก่ท่านที่กำลังศึกษาค้นคว้า หรือกำลังมีปัญหา มีประสบการณ์คล้ายกันบ้าง

มีขบวนแห่มารับก่อนดับจิต

คุณภัลลิกา ศิลปบรรเลง เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อคนหนึ่งที่ได้วิชชาธรรมกาย เธอเล่าถึงสาเหตุที่เธอได้วิชชาธรรมกาย หลังจากที่ได้ศึกษาปฏิบัติอยู่นานถึงกว่า ๑๐ ปี แต่ในช่วงนั้นไม่ใคร่ได้ผลจนนึกท้อใจ อาจเป็นเพราะยังมีภาระอื่นอยู่มาก ไม่ใคร่มีเวลาปฏิบัติกิจทางพุทธศาสนาอย่างเต็มที่ เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗ บิดาของเธอคือคุณหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ป่วยด้วยโรคบิดและลำไส้พิการ แล้วยังมีโรคหัวใจรั่วอันเป็นโรคเดิมซึ่งทุเลาไปแล้วกลับกำเริบขึ้นร่วมอีกด้วย จึงทำให้อาการของคุณหลวงฯ น่าวิตก ครอบครัวของท่านได้หาแพทย์ชั้นหนึ่งที่สำเร็จจากต่างประเทศมารักษากันอย่างเต็มที่ แต่อาการก็ไม่ดีขึ้น

คุณภัลลิกาและพี่สาวชื่อคุณชิ้น ศิลปบรรเลง เชื่อมั่นในอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และบารมีธรรมของหลวงพ่อวัดปากน้ำ จึงได้อัญเชิญพระพุทธรูปประจำดวงชะตาของคุณพ่อกับรูปหลวงพ่อไปประดิษฐานไว้ใกล้เตียงนอนเหนือศีรษะ เวลาที่อาการทรุดลงทุกคนที่พยาบาลก็ช่วยกันภาวนาว่าสัมมาอะระหัง ๆ ๆ อาการก็ค่อยบรรเทาลงอย่างเห็นได้ชัด

เมื่ออาการทรุดลงเรื่อย ๆ คุณชิ้น ศิลปบรรเลง ได้ไปกราบเรียนหลวงพ่อ ขอบารมีให้ท่านแก้โรค และขอผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายไปช่วยแก้โรคให้คุณพ่อที่บ้านด้วย แม้หลวงพ่อจะทราบล่วงหน้าด้วยญาณแล้วว่า โรคของคุณหลวงฯ รักษาไม่หายแน่นอน แต่ท่านก็กรุณาส่งแม่ชีธรรมกายไปช่วยแก้โรคให้ถึงบ้านทุกวัน ผลัดละ ๒ คน ท่านยังบอกคุณชิ้นว่า **ไปบอกคุณหลวงให้หมั่นภาวนาไว้ เมื่อไม่หายก็จะได้ไปดี** คุณหลวงก็ปฏิบัติตามที่หลวงพ่อแนะนำ

ในขณะที่แม่ชีธรรมกายนั่งแก้โรค คุณภัลลิกาก็นั่งภาวนาด้วย แต่คราวนี้มีความมุมานะพยายามเป็นพิเศษ นั่งอย่างเอาเป็นเอาตายเลยทีเดียว เพราะเห็นว่าเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยคุณพ่อให้หายโรคได้ พร้อมกับตั้งสัจอธิษฐานว่า ถึงแม้ว่าจะต้องสละเลือดเนื้อและชีวิตก็ยินดีเพื่อสนองพระคุณของคุณพ่อ ถ้าสำเร็จวิชชาธรรมกายของหลวงพ่อ และช่วยแก้โรคให้คุณพ่อหายป่วยได้ จะลาออกจากงานไปบวชชีที่วัดปากน้ำ

ก่อนนั่งภาวนาคุณภัลลิกาได้ตั้งสัจอธิษฐานอย่างนี้เสมอ วันหนึ่งตั้งสัจจะว่าถ้าไม่สำเร็จจะไม่ยอมลุกจากที่ จะนั่งคร่ำเคร่งอยู่เช่นนี้ทั้งกลางวัน กลางคืน โดยไม่ยอมกินไม่ยอมนอนหรือเปลี่ยนอิริยาบถ คุณภัลลิกาก็ได้เห็นแสงสว่างจ้าเหมือนแสงของดวงอาทิตย์ปรากฏขึ้นแจ่มชัดตรงหน้า แล้วเห็นร่างของคุณพ่อถูกตัดออกจากกันเป็นท่อน ๆ คุณภัลลิกาจึงเล่าให้แม่ชีรำภา โพธิ์คำฉาย กับแม่ชีชั้น จอมทอง ซึ่งไปนั่งแก้โรคให้คุณพ่อฟัง แม่ชีตอบว่าคุณภัลลิกาได้เห็นธรรมะแล้ว ให้พยายามเพียรยิ่งขึ้นต่อไป แล้วสอนวิธีถอนโรคให้ จนคุณภัลลิกาสามารถเชื่อมร่างกายของคุณพ่อที่ขาดออกจากกันนั้นให้ติดกันได้ ขณะนั้นอาการของคุณหลวงฯ ก็ทุเลาขึ้น ส่วนคุณภัลลิกาได้แม่ชีทุ่มต่อวิชชาธรรมกายให้

> คุณภัลลิกาได้เขียนเล่าเรื่องนี้ไว้ว่า "...ข้าพเจ้าได้ใช้วิชชาธรรมกายถอนอาการโรคของคุณพ่ออยู่ประมาณ ๒ - ๓ วัน ได้เห็นกายทิพย์ใสเป็นแก้วขาวบริสุทธิ์สวยงามมากออกมาจากอกของคุณพ่อ ข้าพเจ้าบอกคุณชั้นและคุณทุ่มซึ่งนั่งถอนโรคอยู่ด้วยกันให้ดู แล้วช่วยกันสะกดด้วยอำนาจของธรรมกายนี้ จนกายทิพย์ของคุณพ่อกลับเข้าไปในร่างอีกดังเดิม เป็นอยู่เช่นนี้หลายครั้งหลายครา ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่า อาการป่วยของคุณพ่อไม่มีทางรอดหลวงพ่อท่านจึงได้สั่งกำชับมากับพี่สาว ให้บอกคุณพ่อมั่นอยู่ในการภาวนาและเมื่อวันที่ท่านเจ้าคุณพ่อได้มาฉันอาหารบิณฑบาตที่บ้าน ก่อนหน้าคุณพ่อจะสิ้นนั้น ท่านยังได้กรุณาบอกแก่คุณพ่ออีกว่า **คุณหลวงทำใจให้ดีนะหมั่นภาวนาไว้ให้มั่น เราสู้เขาไม่ได้ เราก็ไปทางดี**
>
> โอวาทของเจ้าพระคุณหลวงพ่อครั้งนี้ ทำให้คุณพ่อข้าพเจ้าได้สติ และภาวนาอยู่จนกระทั่งท่านสิ้นไป ด้วยอำนาจของการภาวนานี้แหละ เมื่อก่อนหน้าที่คุณพ่อจะสิ้นใจ ข้าพเจ้าก็ได้เห็นมีขบวนแห่ประกอบด้วยเครื่องสูง มีฉัตร อภิรุมชุมสาย บังแทรก บังสูรย์ ฯลฯ มาลอยอยู่เหนือร่างของท่าน เมื่อกายทิพย์ออกจากร่าง ขบวนแห่นั้นก็เข้าห้อมล้อม นำกายทิพย์ของคุณพ่อขึ้นรถที่มาในขบวนนั้น แล้วก็เคลื่อนขบวนลอยสูงขึ้น สูงขึ้นทุกที จนลับหายไปในอากาศข้าพเจ้าถามคุณทุ่มว่า ที่ข้าพเจ้าเห็นนี้เป็นความจริงหรือไม่ ก็ได้รับการยืนยันว่าเป็นความจริง ข้าพเจ้าจึงไม่เสียใจในมรณกรรมของคุณพ่อครั้งนี้ เพราะได้เห็นและรู้ว่าท่านไปสู่ที่สุขจริง ๆ
>
> บางท่านอาจไม่เชื่อว่า เพียงแต่การภาวนา เมื่อก่อนจะตายเท่านั้น จะมีกุศลสูงส่งให้ ซึ่งเป็นการเหลือวิสัย ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า คนเราเมื่อเวลาจะตายนั้นมีหนทาง ๒ แพร่ง ถ้านึกถึงกรรมชั่วก็ต้องไปสู่ทุคติ ถ้านึกถึงกรรมดีก็ไปสู่สุคติ

คุณพ่อข้าพเจ้าได้บำเพ็ญความเพียรในวิชชาของหลวงพ่อมากว่า ๒๐ ปีแล้ว ทั้งยังยึดมั่นในพระพุทธศาสนาอย่างแน่วแน่ ท่านได้ประกอบกุศลกิจมิได้ขาด มีทำบุญให้ทาน และให้วิทยาทานแก่คนทั่วไปทุกวัยด้วยการสอนวิชาดนตรีปี่พาทย์ทุกชนิดให้เปล่า ๆ โดยมิได้คิดมูลค่า...ผลของการที่ท่านได้ประกอบกองการกุศลไว้มากมายนี้เอง กับทั้งท่านเชื่อมั่นในวิชชาของหลวงพ่ออย่างจริงจัง ท่านภาวนาอยู่เรื่อยมิได้ขาด ฉะนั้นเมื่อท่านดับจิต กรรมดีจึงส่งให้ท่านไปสู่สุคติ ข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลังว่าคุณพ่อได้เห็นธรรมะของพระพุทธเจ้าเมื่อจวนจะสิ้นใจ จากการภาวนาวิชชาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ กุศลนี้จึงส่งให้ท่านได้ไปเสวยสุข...”[๑]

จุดตะเกียงรมลูกเป็ด

คุณสฤษฏิ์ นิวาตวงศ์ เป็นอีกผู้หนึ่งที่หายจากโรคไซนัสเรื้อรังด้วยวิชชาธรรมกาย คุณสฤษฏิ์เป็นโรคนี้มานานมาก รักษาอยู่หลายปี ล้วนแต่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น ทั้งกินยา ฉีดยา พ่นยา ก็หายแค่ชั่วยาออกฤทธิ์เท่านั้น หลังจากนั้นก็ทรงอยู่ คนที่เคยเป็นโรคนี้จะรู้ดีว่าเวลาที่ปวดแล้วหายใจไม่ออก มันทรมานอย่างไรบ้าง คุณสฤษฏิ์ทราบว่าวิชชาธรรมกายแก้โรคได้ จึงไปฝึกปฏิบัติธรรมกับ อ.ตรีธา และขอร้องให้ อ.ตรีธา ช่วยตรวจให้ว่า ได้เคยทำกรรมอะไรไว้ จะแก้ไขอย่างไร

ในขณะที่ปฏิบัติธรรมด้วยกันนั้น อ.ตรีธา ก็ตรวจให้คุณสฤษฏิ์ ท่านได้เห็นลูกเป็ดตัวเล็ก ๆ หลายสิบตัว เมื่อเลิกปฏิบัติธรรมก็เล่าให้คุณสฤษฏิ์ฟัง ถามว่า เคยไปทำอะไรลูกเป็ดบ้างหรือเปล่า เพราะถ้าไม่ได้ทำในปัจจุบันชาติก็ต้องเป็นอดีตชาติ คุณสฤษฏิ์ก็พยายามนึกทบทวนพฤติกรรมของตนในอดีต ในที่สุดก็นึกได้ว่า นานมาแล้ว เคยมีนิวาสสถานอยู่ที่ตรอกพระยาสุนทร หัวลำโพง เคยซื้อลูกเป็ดมาเลี้ยง วันหนึ่งเกิดฝนตกหนัก ก็เกรงว่าลูกเป็ดจะหนาวตายหมด ด้วยความปรารถนาดีจึงเก็บลูกเป็ดทั้งหมดใส่ลงในเข่ง จุดตะเกียงตั้งไว้ในเข่ง เอากระสอบคลุมปิดอีกชั้นหนึ่ง ลูกเป็ดจะได้อุ่นสบาย

พอรุ่งเช้าคุณสฤษฏิ์ไปเปิดกระสอบดู ปรากฏว่าลูกเป็ดตายหมดไม่เหลือแม้แต่ตัวเดียว อาจจะสำลักควันตะเกียงและไม่มีอากาศหายใจ ยังเคราะห์ดีที่ไม่เกิดไฟไหม้ขึ้นมา ด้วยกรรมนี้จึงทำให้คุณสฤษฏิ์ได้รับความทรมานจากโรคไซนัส แม้ว่าจะทำไปด้วยความ

---

๑ ภัลลิกา ศิลปบรรเลง อานุภาพวิชาธรรมกาย **นวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗** พิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยคณะนวกะ วัดปากน้ำ ๒๕๔๖ บริษัท เอกพิมพ์ไทย จำกัด, หน้า ๙๕, ๓๐๓ หน้า

รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ปรารถนาดี ไม่มีจิตคิดร้าย แต่พวกเขาก็ไม่รู้ พวกเขารู้แต่ว่าเขาได้รับทุกข์ทรมานอย่างแสนสาหัสจนถึงแก่ชีวิต

อ.ตรีธา จึงแนะนำคุณสฤษฎิ์ให้ทำบุญถวายสังฆทาน ปฏิบัติธรรมอุทิศส่วนกุศลให้ลูกเป็ดเหล่านั้น และขออโหสิกรรม ให้หมั่นปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ แล้วสังเกตอาการโรคไซนัส อาการก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ และในที่สุดก็หายสนิท

อ.ตรีธา มักจะให้ข้อคิดแก่ผู้ที่สนใจในการปฏิบัติธรรมว่า ยังมีความลี้ลับมหัศจรรย์ของวิชชาธรรมกายอีกมากเกินที่คนธรรมดาทั่วไปจะคาดคิด ถ้าผู้ใดอยากทราบขอให้ตั้งความเพียร ปฏิบัติให้จริง อย่างสม่ำเสมอเถิด อย่าผัดผ่อน ลังเลสงสัยไม่แน่ใจอยู่นั่นแล้ว แล้วผู้นั้นจะได้ความจริงเป็นสิ่งตอบแทน อย่าเพิ่งท้อแท้ อย่าให้วิจิกิจฉาบังเกิดขึ้น คือความลังเลสงสัยไม่แน่ใจ ไม่เชื่อถือว่ามีผู้ปฏิบัติได้จริง ขอให้ปฏิบัติตามภาษิตของหลวงพ่อที่ว่า

ขุดบ่อล่อธารา　　จงอุตส่าห์ขุดเรื่อยไป
ขุดตื้นตื้นน้ำไม่มี　　ขุดถึงที่น้ำจึงไหล

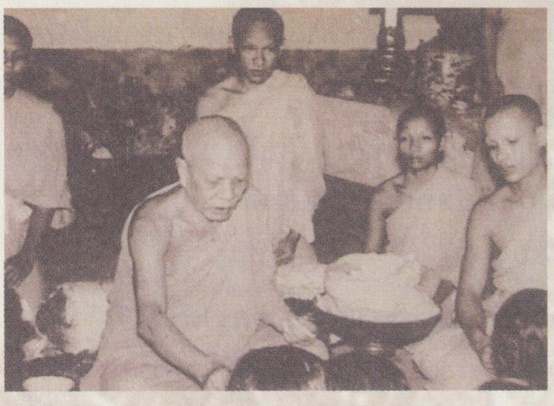
หลวงพ่อทำพระแจกเป็นรุ่นแรก

สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อกองทัพญี่ปุ่นยกพลขึ้นบกที่ประเทศไทย ทหารกรมแผนที่ มีหลวงสำเร็จสำรวจกิจเป็นหัวหน้าได้อพยพหลบภัยลูกระเบิดมาอยู่ที่ตึกขาว[๑] ในวัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านได้ทำพระผงแจกทหารเหล่านี้ และแจกทหารที่ไปกราบลาและขอพรท่านไปปกป้องแผ่นดินให้พ้นจากการยึดครองของกองทัพญี่ปุ่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ คุ้มป้องกันภยันตรายต่าง ๆ เป็นพระผงรุ่นแรกที่หลวงพ่อทำขึ้น มี ๒ พิมพ์ คือ พระผงพิมพ์สมเด็จหลวงปู่ภู ฐาน ๗ ชั้นหูติ่ง และพระผงพิมพ์สมเด็จวัดพระแก้วพิมพ์นาคปรก

---

๑ สร้างสมัยหลวงพ่อ เป็นที่พักสงฆ์ ตึกนี้ถูกรื้อไปเพื่อใช้ที่สร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ

ด้วยหลวงพ่อได้เคยทำพระผงพิมพ์สมเด็จแจกเป็นครั้งแรก ต่อมาคณะศิษย์จึงได้สร้างพระผงขนาดเท่าพระสมเด็จ เพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงหลวงพ่อ แต่เป็นปางประทานพร เหมือนพระรุ่นที่ ๑ - ๔ แจกแก่ผู้รับเป็นเจ้าภาพบรรจุพระรุ่นที่ ๔ จำนวน ๑๐๐ องค์ ใส่กรุใต้ฐานพระประธานในหอวิปัสสนาฯ โดยบริจาคเงิน ๒,๕๐๐ บาท เนื่องในงานฉลองชนมายุครบ ๑๐๐ ปีของพระคุณท่าน วันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ จะได้กล่าวรายละเอียดต่อไปในเรื่องการสร้างพระผง

พระของขวัญรุ่น ๑-๒-๓ สร้างสมัยหลวงพ่อ

พระหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

สิ่งมหัศจรรย์ในวันเวียนเทียน

สมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ เมื่อถึงวันเวียนเทียนอันเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลวงพ่อจะอาราธนาพระนิพพานให้มาปรากฏบนฟากฟ้าเหนือวัดปากน้ำในวันเวียนเทียน เสียงเล่าลือกันปากต่อปากจากผู้ได้ประสบพบเห็นด้วยตาตนเอง จึงขยายวงกว้าง ฉะนั้นในวันเวียนเทียนจะมีพุทธศาสนิกชนจำนวนมากไปร่วมในพิธีเวียนเทียน ที่หลวงพ่อเป็นประธานนำเดิน

ก่อนจะเริ่มพิธีเวียนเทียน หลวงพ่อจะบรรยายธรรมถึงความสำคัญของวันนั้นเสียก่อน อาจจะเป็นวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา หลวงพ่อจะสอนว่า ในขณะที่กำลังทำพิธีเวียนเทียน ให้ทุกคนเดินด้วยอาการสำรวมระวัง ไม่แสดงอาการคึกคะนองอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่พูด ไม่คุย ไม่หัวเราะ กล่าวคือ สำรวมทั้งใจ วาจา และกาย ประดุจกำลังกระทำทักษิณาวรรตองค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ทำจิตเป็นสมาธิแน่วแน่ ทำใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ศูนย์กลางอากาศธาตุ สำหรับผู้ที่เห็นดวงอุคหนิมิตเป็นดวงแก้วกลมใสแล้ว ก็ให้เอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงกลางดวงนั้น ผู้ที่เห็นกายมนุษย์ละเอียดก็ให้เอาใจไปหยุดนิ่งที่ฐานที่ ๗ ของกายมนุษย์ละเอียด ผู้ที่เห็นกายทิพย์ กายพรหม กายอรูปพรหม ทั้งหยาบหรือละเอียด ก็ให้เอาใจไปหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางอากาศธาตุของกายนั้น ๆ ขณะกำลังเดินทักษิณาวรรต ๓ รอบ ก็ให้ภาวนาว่าสัมมาอะระหังตลอดเวลา แล้วนำไหว้พระสวดมนต์

ระหว่างกำลังเดินทักษิณาวรรต คนที่ปฏิบัติตามที่หลวงพ่อแนะนำ มีสมาธิแน่วแน่ จึงเห็นพระพุทธรูปลอยอยู่ในอากาศ เป็นองค์ใสบ้าง ไม่ใสบ้าง เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์บ้าง ปางสมาธิบ้าง ปางประทานพรบ้าง บางคนก็เห็นครึ่งองค์ บางคนก็เห็นเต็มองค์ บางคนก็เห็นกายเนื้อของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คุณพระทิพย์ปริญญา (ธูป กลัมพสุต) ได้เขียนเล่าเรื่อง เห็นพระพุทธเจ้าในวันเวียนเทียนไว้ว่า

> "...เคยได้ยินท่านพระครูที่วัดประดู่องค์หนึ่งเล่าว่า เมื่อวันวิสาขบูชาและวันมาฆบูชา มีคนโจษกันมากว่า เวลาเวียนเทียนที่วัดปากน้ำ มีคนเห็นรูปพระปฏิมาลอยอยู่ในอากาศ ท่านว่าท่านได้ซักถามหลายคนก็รับว่าเห็นจริง..."[๑]

---

[๑] **หลักการสอนสมถวิปัสสนากรรมฐานของพระมงคลเทพมุนี และบันทึกของพระทิพย์ปริญญา** เฉลียว วงศ์ไพบูลย์ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี) และอุทิศส่วนกุศลแด่คุณพ่อสุน คุณแม่เชื่อม สุนทรโยธิน นาวาโท สุรเดช วงศ์ไพบูลย์ ๒๕๒๐, ๖๔ หน้า, หน้า ๕๐

คุณกุล ผ่องสุวรรณ อดีตข้าราชการบำนาญกรมศุลกากรและอดีตไวยาวัจกรวัดปากน้ำ ได้เล่าว่า

"...ในหนังสือของหลวงภูมินาถสนิท มหาดเล็กคนโปรดของล้นเกล้าฯ ในหลวงรัชกาลที่ ๖ ได้เล่าว่า เป็นความมหัศจรรย์เรื่องหนึ่ง กล่าวคือ ครั้งหนึ่งก่อนวันวิสาขบูชา พ.ศ. ๒๔๘๙ ข้าพเจ้าได้รับคำบอกเล่าจากหลวงพ่อว่า พิธีเวียนเทียนวิสาขบูชาปีนี้ หลวงพ่อได้อาราธนาอัญเชิญเสด็จพระพุทธองค์ให้เสด็จปาฏิหาริย์มาทรงเป็นประธานในพิธีด้วย...ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต รวม ๓๐๐ คน เดินผ่านไปจวนจะครบ ๓ รอบ อุบาสกผู้หนึ่งเอะอะขึ้นว่า เขาได้เห็นพระพุทธนิมิตปาฏิหาริย์ปรากฏอยู่บนท้องฟ้า และชี้ให้ทุกคนดูขณะนั้น... ในปีต่อ ๆ มาพอใกล้วันวิสาขบูชา หนังสือพิมพ์จะลงรูปหลวงพ่อและเล่าถึงการเวียนเทียนสมโภช และการปรากฏของพระพุทธเจ้าบนท้องฟ้า..."[๑]

ในวันเวียนเทียนผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายจะไม่มีโอกาสออกไปเวียนเทียนเลย หลวงพ่อจะสั่งว่า เวลา ๑๘.๐๐ น. ธรรมกายทุกคนจะต้องมาพร้อมกันในโรงงาน เพื่อปฏิบัติธรรมพร้อมกัน แม้ว่าจะไม่ใช่เวรของตนก็ตาม ในขณะปฏิบัติธรรมให้ทุกคนอาราธนาพระนิพพานให้ปรากฏ และกลั่นธาตุธรรมของผู้มาเวียนเทียนทุกคนให้ใสสะอาด ให้เปิดความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ เพื่อจะได้เห็นพระนิพพาน ได้เข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลวงพ่อได้เคยเล่าเรื่องนี้ว่า ธรรมกายนี้วัดปากน้ำได้ค้นพบได้ตัวจริงแล้ว จะไปนรกได้ ไปสวรรค์ได้ ไปนิพพานได้ อาราธนาพระพุทธเจ้าที่อยู่ในพระนิพพานมาให้มนุษย์เห็นที่วัดปากน้ำนี้มากมาย ในวันมาฆบูชาและวิสาขบูชาให้ปรากฏเห็นจริงจังกันอย่างนั้น

หลังจากเสร็จพิธีเวียนเทียนแล้ว ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายจึงถอนตัวออกจากปฏิบัติธรรมในโรงงานได้ ยกเว้นพวกที่เข้าเวร หลวงพ่อจะแสดงพระธรรมเทศนาภาคค่ำต่อ อ.ตรีธา เล่าว่า ท่านอยากทราบเหลือเกินว่าจะมีผู้เห็นพระนิพพานมากน้อยเพียงใด อยากพิสูจน์ว่าการที่ท่านร่วมทำวิชชากับหลวงพ่อนั้น สามารถเปิดพระนิพพานให้คนเห็นได้จริงหรือไม่ เมื่อเสร็จพิธีเวียนเทียนแล้ว ท่านจึงออกเดินไปรอบ ๆ พระอุโบสถ เห็นใครเขาจับกลุ่มสนทนากัน ก็จะไปร่วมฟังกับเขาด้วย ถ้าเขาพูดกันเรื่องเห็นพระพุทธเจ้า ท่านก็จะเข้าไปซักถามรายละเอียด ว่าเห็นกันกี่คน มีใครบ้าง เห็นในลักษณะใด เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำไปกราบเรียนให้หลวงพ่อทราบทุกครั้ง

---

[๑] หนังสือสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ปีที่ ๑๓, ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗

วันมาฆบูชาของปี พ.ศ. ๒๔๘๙ หลังจากเสร็จพิธีเวียนเทียนแล้ว หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเสร็จแล้ว อ.ตรีธา ได้ออกจากโรงงานเดินไปที่ลานพระอุโบสถเหมือนที่เคยทำ สาธุชนส่วนใหญ่กำลังแยกย้ายกันกลับที่พัก ท่านก็ได้ปฏิบัติอย่างเคย คือ เข้าไปฟังคนที่เขายังจับกลุ่มสนทนากัน ก็ทราบว่ามีคนเห็นพระนิพพานกันหลายคน บางคนก็เล่าว่าได้เห็นองค์พระ พร้อมกับชี้ให้ผู้อื่นดูว่ายังปรากฏอยู่ในท้องฟ้าโน่นแน่ะ ท่านก็แหงนมองตาม แต่ขณะนั้นท่านบอกว่าท่านไม่เห็นพระนิพพานด้วยตาเนื้อเหมือนอย่างที่คนผู้นั้นบอก

อ.ตรีธา ก็คิดน้อยใจว่า เราก็ได้วิชชาธรรมกาย รับใช้งานหลวงพ่ออยู่ตั้งหลายปี เหตุใดเราจึงไม่ได้เห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยตาเนื้อ (หมายถึงลืมตาแล้วเห็นรูปภายนอก) กับเขาบ้าง ในขณะที่เดินคิดน้อยอกน้อยใจตัวเองนั้น ท่านก็แหงนมองไปทางทิศเหนือหน้าวัด ทันใดนั้น เหมือนมีมือวิเศษมารูดม่านสีขาวใหญ่ให้เปิดออกกว้าง องค์พระพุทธไสยาสน์สีขาวใสก็ปรากฏอยู่ในม่านตาของ อ.ตรีธา แรก ๆ เห็นเพียงครึ่งองค์ ท่านได้เพ่งมองให้แน่ใจ เพ่งเท่าไร ภาพนั้นก็ยิ่งปรากฏชัดเจน ไม่ใช่ปุยเมฆแน่นอน องค์พระสีนวลขาว เหมือนสีพระจันทร์ที่เพิ่งเยี่ยมท้องฟ้ายามพลบกระจ่างอยู่ในม่านตา

อ.ตรีธา ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้าท่านจะมีโอกาสช่วยทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาไปตลอดชีวิต ก็ขอให้ท่านได้เห็นองค์พระพุทธไสยาสน์ปรากฏแก่สายตาตลอดทั้งองค์ด้วยเถิด เมื่อท่านยิ่งเพ่งมองก็ปรากฏให้เห็นตลอดทั้งองค์ จนเห็นชัดเจนว่าองค์พระพุทธไสยาสน์ที่ประทับนอนนั้นยาวมาก ยาวประมาณ ๒๐ วา พระองค์ประทับนอนให้ อ.ตรีธา ได้เข้าเฝ้าด้วยตาเนื้ออยู่เป็นเวลานานพอควร แล้วก็ค่อย ๆ เสด็จเลือนลับหายไป

อ.ตรีธา ท่านย้ำกับผู้เขียนว่าท่านจำได้ถึงความปลาบปลื้มปีติจนไม่อาจกลั้นน้ำตาแห่งความโสมนัสไว้ได้ ผิวกายทั่วทุกขุมขนลุกชันด้วยความปราโมทย์ แม้ขณะที่เล่าให้ผู้เขียนฟังเวลาได้ล่วงเลยไปแล้วหลายสิบปี ท่านก็ยังมีอาการเช่นนี้ ท่านรำพึงว่าลูกได้เห็นแล้วหลวงพ่อเจ้าขา ลูกได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ด้วยตาเนื้อแล้ว ลูกได้เข้าเฝ้าทั้งตาในและตาเนื้อแล้ว ที่หลวงพ่อสอนให้ผู้ที่ได้ธรรมกายช่วยกันใช้สมาธิเปิดพระนิพพานนั้น ลูกได้พิสูจน์ด้วยตาเนื้อแล้วว่าวิชชาของหลวงพ่อทำได้จริง แล้วท่านก็ทรุดกายลงกราบพระพุทธองค์บนพื้นหินนั้น ชี้ให้เพื่อนที่เดินไปด้วยกันได้ดูด้วย แต่เพื่อนบอกว่าไม่เห็นอะไรเลย นอกจากท้องฟ้าใส การที่จะมองเห็นสิ่งที่เหนือชั้นนั้น ต้องขึ้นกับพลังจิตของแต่ละคน

การที่ อ.ตรีธา ตั้งจิตอธิษฐานต่อพระพุทธองค์เช่นนั้น เพราะในช่วงนั้นท่านกำลังตัดสินใจระหว่างการลาศีลจากแม่ชี ลาหลวงพ่อ แล้วกลับไปอยู่ที่บ้านบางบ่อ หรือว่าจะบวชชีต่อไปอยู่วัดปากน้ำ รับใช้หลวงพ่อทำวิชชาในโรงงาน การเห็นพระนิพพานด้วยตาเนื้อ เท่ากับ

เบื้องบนได้ตัดสินชี้ขาดชะตาชีวิตของท่าน ให้ท่านอยู่วัดปากน้ำต่อไป ดังนั้นเมื่อท่านได้ลาศีลจากแม่ชีแล้ว จึงอยู่ช่วยหลวงพ่อทำวิชชาต่อไปจนถึงทุกวันนี้ เป็นเวลากว่า ๗๐ ปีแล้ว

ตามปกติแล้ว หลังจากเวียนเทียนเสร็จ หลวงพ่อจะแสดงพระธรรมเทศนา เมื่อหลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาจบและลงจากธรรมาสน์แล้ว ผู้ที่ได้เห็นพระนิพพานมักจะเข้าไปเล่าสิ่งที่ตนพบเห็นให้หลวงพ่อฟัง และแสดงอาการปลาบปลื้มยินดีในลักษณะต่าง ๆ กัน บางคนถึงกับร้องไห้ฟูมฟาย บางคนที่ไม่เคยเชื่อ ไม่เคยเลื่อมใส ในองค์หลวงพ่อมาก่อน แต่มาเวียนเทียนเพราะมีผู้ชวนมาบ้าง อยากจะมาพิสูจน์หลวงพ่อบ้าง บางคนก็เคยวิจารณ์ติเตียนหลวงพ่ออย่างรุนแรงมาก่อน เมื่อได้มาเห็นกับตาตนเองก็เปลี่ยนใจทันที ดังเช่นรายคุณสุธรรม จันทร์กลัด อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ และอดีตนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙

จะเอาเปลือกหรือเอาแก่น

ขอยกบทความของคุณสุธรรมฯ ให้ผู้อ่านมองเห็นปฏิปทาและบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำชัดเจนขึ้น ดังนี้

> "บรรพบุรุษของข้าพเจ้าเป็นพุทธมามกะ ชอบทำบุญ ฟังเทศน์ สนทนากับพระ สนใจในธรรมทุกคนเสมอมา โดยเฉพาะบิดาข้าพเจ้า ยังมีความสนใจในทางเวทมนตร์ คาถาอาคมเป็นพิเศษอีกด้วย บิดามักพาข้าพเจ้าเข้าวัดบ่อย ๆ และยังได้พร่ำสอนสวดมนต์ ท่องจำมนต์คาถาต่าง ๆ มากอยู่ แต่ข้าพเจ้าก็เหมือนกับเด็ก ๆ ทั่ว ๆ ไป ที่ชอบแต่ละเล่นอย่างเดียว ค่ำแล้วก็หลับเป็นตาย ไม่ใคร่สนใจในมนต์คาถานัก ที่จำต้องท่องก็เพราะกลัวบิดามากกว่า แต่อย่างไรก็ดีแม้จะจดจำไม่ได้ผล ก็ยังมีหลงเหลือติดความจำอยู่บ้าง
>
> เนื่องจากบรรพบุรุษของข้าพเจ้าได้กระทำตนเป็นตัวอย่างไว้ดังกล่าวแล้ว จึงได้เพาะนิสัยนี้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่เด็กตลอดมา เมื่อโตขึ้นก็ชอบสนทนากับพระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าองค์ไหนมีคาถา มีของดี ๆ ก็ชอบไปหาบ่อย การที่สนใจในทางนี้ ก็เพราะบิดาสอนไว้ว่า เราเป็นลูกผู้ชาย ต่อไปภายหน้าจะต้องผจญภัยผจญกับเหตุร้ายอีกมาก ต้องมีของดีของขลังติดตัวไว้เพื่อป้องกันภัย
>
> ดังนั้นเมื่อข้าพเจ้าออกไปรับราชการอยู่หัวเมือง จึงเที่ยวแสวงหาที่วัดไหนมีพระ เครื่องราง ตะกรุด หรือของขลังที่ศักดิ์สิทธิ์ ข้าพเจ้ามักไปเสาะหามา แม้จนกระทั่งรดน้ำมนต์ ลงกระหม่อม สักยันต์ เอาทั้งนั้นในสมัยสงคราม

มหาเอเชียบูรพา ข้าพเจ้ามีหลวงพ่อต่าง ๆ แขวนคอถึง ๒ พวงเต็ม ๆ เวลาเดินไปไหนก็หนัก มีเสียงหลวงพ่อกระทบกันดังแกร๊บ ๆ ถ้าตกน้ำคงว่ายไม่รอดเพราะความหนักและรุงรัง

ตอนนั้นได้แต่แสวงหาพระเครื่อง ของดีของขลัง ไว้ประจำตัวเป็นอาจิณ จิตใจมิได้นึกถึงพระธรรมให้ลึกซึ้งว่าแก่นแท้ของธรรมนั้นเป็นอย่างไร จะปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะเข้าถึงพระธรรม มีประโยชน์และช่วยเรา ๆ ได้อย่างไร

ต่อมาประมาณ พ.ศ. ๒๔๙๐ หรือ ๒๔๙๑ จำไม่ได้แน่ชัด พี่สอน ตันสถิตย์ ผู้เลี้ยงดูบุตรของข้าพเจ้าคุยว่า มีหลวงพ่อองค์หนึ่งอยู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ชื่อพระครูสมณธรรมสมาทานท่านเก่งทางวิปัสสนา สามารถอาราธนาพระพุทธเจ้ามาให้เห็นได้ ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจ ไม่เคยได้ยิน พระพุทธเจ้าท่านเสด็จปรินิพพานไปนานเกือบ ๒,๕๐๐ ปีแล้ว ยังเสด็จมาได้อีกหรือ ใจหนึ่งไม่ใคร่เชื่อ ใจหนึ่งก็ใคร่จะทดลอง เพราะนิสัยของข้าพเจ้า ใครพูดอะไรไม่เชื่อง่าย ๆ จะต้องทดลองให้เห็นเสียก่อน จนกระทั่งเจ็บตัวไปนั่นแหละจึงจะเชื่อ

ดังนั้นจึงให้พี่สอนพาไปวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เย็นวันนั้นไม่พบหลวงพ่อ ทราบว่าท่านรับนิมนต์ไปนอกวัด ข้าพเจ้าจึงเดินดูรอบ ๆ วัด เห็นมีพระภิกษุ สามเณรจำนวนมาก อยู่ตามกุฏิเล็ก ๆ เป็นหลัง ๆ โบสถ์และกำแพงก็เก่า มีต้นไม้ขึ้นปกคลุมอยู่ทั่วไป บรรยากาศรู้สึกเงียบ ๆ ทึม ๆ อย่างไรชอบกล เมื่อไม่พบหลวงพ่อจึงกลับ

วันหลังข้าพเจ้าไปอีก ครั้งนี้พบหลวงพ่อกำลังฉันเพลอยู่ที่ศาลาไม้หลังเก่า ได้เข้าไปกราบนมัสการคุยกับท่าน และขอของดีหรือน้ำมนต์จากท่านอย่างที่เคยขอจากพระองค์อื่น ๆ มาแล้ว **หลวงพ่อบอกว่า วัดปากน้ำไม่มีคาถา ไม่มีน้ำมนต์ มีแต่หยุดในหยุด เอ็งจะเอาเปลือกหรือเอาแก่น**

เมื่อหลวงพ่อพูดอย่างนี้ ใครเล่าจะเอาเปลือก ต้องการแก่นกันทุกคน เพราะแข็งทนกว่า แต่ก็ยังติดใจสงสัยอยู่ว่า อะไรหนอที่หลวงพ่อว่า หยุดในหยุด ขณะที่พูดคุยกับหลวงพ่อ สังเกตว่า หลวงพ่อองค์นี้มีสง่าราศี ลักษณะเด่นน่าเคารพยิ่งกว่าพระองค์อื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าเคยพบเห็นมา พูดจานิ่มนวล เต็มไปด้วยความเมตตากรุณา ข้าพเจ้าเกิดจิตเคารพเลื่อมใสขึ้นในทันที แต่ยังไม่มีศรัทธาไปถึงว่าหลวงพ่อจะอาราธนาพระพุทธเจ้าให้เห็นได้ (ข้าพเจ้าต้องกราบขออภัย ณ ที่นี้ด้วยว่า ที่พูดเช่นนี้ ก็เพราะเป็นความในใจที่เกิดขึ้นในขณะนั้น แต่เวลานี้ข้าพเจ้าเชื่อแล้ว)

ตอนบ่ายของทุกวันพฤหัสบดี หลวงพ่อจะสอนให้นั่งภาวนา ผู้ที่จะเข้านั่งจะต้องทำพิธีขึ้นธรรมเสียก่อน โดยลงชื่ออยู่ในสมุด ที่ตั้งอยู่หน้าอาสน์สงฆ์ ข้าพเจ้าจำได้ว่า มีคุณประยูร สุนทารา ซึ่งถึงแก่กรรมไปแล้ว นั่งประจำอยู่ มีเลขลำดับให้ลงชื่อ ข้าพเจ้าจำได้ราง ๆ ว่า เลขลำดับในตอนที่ข้าพเจ้าลงไว้ตอนนั้น เป็นเลขจำนวนพันเท่านั้น ต่อมาสมุดนั้นหายไป ไม่ทราบว่าเวลานี้อยู่ที่ไหน ลงชื่อแล้วก็บูชาพระรัตนตรัยด้วยดอกไม้ ธูปเทียน

แล้วหลวงพ่อก็เริ่มเทศนาอธิบายธรรมต่าง ๆ ลงท้ายก็สอนถึงเรื่องวิชาที่ท่านค้นเอง อันเป็นวิชาที่เร้นลับลึกซึ้งยิ่งนัก แล้วท่านก็ให้ทุกคนนั่งหลับตา ตั้งกายให้ตรง นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาวางแบทับมือซ้าย ให้ปลายนิ้วชี้ขวาจดตรงปลายหัวแม่มือซ้าย ทำใจให้หยุดนิ่ง มองย้อนเข้าไปเอาใจไปจดอยู่ศูนย์กลางกาย นิ่งในนิ่ง หยุดในหยุด ในกลางของกลาง พร้อมกับภาวนาคำว่า สัมมาอะระหัง เรื่อยไป

การบริกรรมเช่นนี้ เป็นทางเดียวกับที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ธรรมเป็นผลสำเร็จ เป็นสัมมาสัมโพธิญาณ ซึ่งชี้แจงโดยละเอียดในคำสอนของหลวงพ่อ ซึ่งมีอยู่ในหนังสืออีกต่างหากแล้ว และเวลานี้มีการสอนวิธีนั่งวิปัสสนา ดำเนินตามแบบหลวงพ่อที่วัดปากน้ำทุกวัน และวันพฤหัสบดีติดต่อตลอดมาเป็นประจำ

ความเห็นที่ว่า การนั่งบริกรรมเช่นนี้จะบังเกิดผลต่อไปเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าได้กระทำตามคำสอนของหลวงพ่อเรื่อยไปจนหมดเวลาสอน เมื่อลืมตาขึ้น รู้สึกว่าใจคอโล่งโปร่งสบาย เย็นและสงบยิ่ง ซึ่งไม่เคยรู้สึกเช่นนี้มาก่อนเลย

ข้าพเจ้านึกเปรียบเทียบกับการดูหนังสือว่า ถ้าเสียงเงียบ จิตสงบ ไม่ฟุ้งซ่าน คิดถึงเรื่องอื่น ตั้งจิตเป็นสมาธิ เพ่งดูแต่หนังสืออย่างเดียวแล้ว การดูหนังสือจะจำและเข้าใจได้ดี ทำให้เกิดปัญญา นึกอะไรต่ออะไรออกทันที การนั่งแบบอย่างที่หลวงพ่อสอนก็เช่นเดียวกัน เมื่อจิตสงบนิ่ง ตัดความฟุ้งซ่านออกไปได้ก็จะเกิดปัญญา คิดกำจัดขัดเกลากิเลสตัณหาต่าง ๆ ออกไปจากดวงจิตทีละน้อย ๆ จนหมดสิ้นไปในที่สุด จิตก็ผ่องแผ้ว สะอาด สว่าง สงบ เข้าทางเดินของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าพเจ้านั่งแล้วก็ติดใจ ได้พยายามทำในเวลาต่อมา บางครั้งก็ไม่สงบ เนื่องจากจิตยังวุ่นวายในการงาน แต่ถ้าวันไหนได้มานั่งต่อหน้าหลวงพ่อแล้ว

วันนั้นรู้สึกสงบ ใจคอสบายไปทุกครั้ง ข้าพเจ้าพยายามทำอยู่เรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่เห็นดวงธรรมอย่างหลวงพ่อสอน ส่วนที่ว่าหลวงพ่อจะอาราธนาพระพุทธเจ้ามาให้เห็นได้นั้นก็ยังข้องใจอยู่

ในวันวิสาขบูชา และมาฆบูชา ทางวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้จัดให้มีการเวียนเทียนเป็นประจำทุกปี ข้าพเจ้ากับพยอมภรรยา มาเวียนเทียนด้วยทุกครั้ง มิได้ขาด ตามข่าวที่ว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำอาราธนาพระพุทธเจ้าเสด็จมาให้เห็นได้ ตามที่ทราบกันมาก่อนแล้วนั้น ก็มีคนพูดกันในวันเวียนเทียนหลายคน บางคนก็บอกว่าเห็นเป็นองค์พระปฏิมา ยืนบ้าง นั่งบ้าง นอนบ้าง เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง มีอยู่เช่นนี้ทุก ๆ ปี

ข้าพเจ้าขยับเข้าไปถามคุณยายคนหนึ่งที่อ้างว่าเห็น แกชี้ให้ดูในท้องฟ้าว่า นั่นไงล่ะลอยอยู่กลางอากาศ องค์เบ้อเร่อ ข้าพเจ้ามองตามที่แกชี้มือเห็นมีแต่ท้องฟ้าเปล่า ๆ กับดวงจันทร์เท่านั้น ไม่เห็นมีอะไร ข้าพเจ้าถามแกว่าอยู่ตรงไหน แกก็ชี้ให้ดูอีก และพูดว่า อยู่นั่นไงล่ะ เห็นออกชัดเจน คุณยังไม่เห็นอีกหรือ ข้าพเจ้าตอบว่าไม่เห็น แล้วข้าพเจ้าถามแกว่า คุณยายเห็นด้วยตาข้างนอก หรือมองเห็นด้วยตาข้างใน (นัยน์ตาข้างนอก หมายถึงมองเห็นด้วยตาเปล่า ตาข้างใน หมายถึงการนั่งหลับตาเห็นได้ด้วยการนั่งภาวนา) แกว่า เห็นด้วยตาที่ลืมอยู่นี่แหละ

ข้าพเจ้าพยายามดูเท่าไร ๆ ก็ไม่อาจเห็นได้ จึงจนใจไม่กล้าจะซักถามต่อล้อต่อเถียงกับคุณยายคนนั้นต่อไป ในใจคิดว่าถ้าคุณยายจะโฆษณาเชียร์หลวงพ่อเป็นแน่ หรือจะเป็นด้วยมีความเคารพนับถือหลวงพ่ออย่างแรงกล้าทำให้เกิดอุปาทานขึ้นได้ ข้าพเจ้ายังไม่เชื่ออยู่อีกนั่นแหละ แต่ก็ได้มาเวียนเทียนทุกครั้ง และก็มีคนเห็นพระพุทธเจ้าทุกครั้ง

ข้าพเจ้าพยายามมาเวียนเทียน และเฝ้าดูเช่นนี้ถึง ๓ ปี ได้ถามและมองดูบนท้องฟ้า ก็ได้ความอย่างเดิมทุกครั้ง แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่เห็นอยู่นั่นเองเลยอ่อนใจไม่อยากจะถามอีกต่อไป คิดว่าคงไม่จริงเสียแล้ว แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่าหรือจะมีจริง เพราะคนที่เห็นนั้นเป็นคนมีอายุมาก ถือศีลเข้าวัดเข้าวากันทั้งนั้น จะมาพูดปดหลอกเราให้เสียศีลเพื่อประโยชน์อะไร ที่เขาเห็นอาจจะเป็นด้วยบุญกุศล เพราะไม่ได้เห็นทุกคน เมื่อมานึกถึงตัว ข้าพเจ้าก็ได้ทำบุญกุศลเสมอมิได้ขาด แต่มากบ้างน้อยบ้างตามกำลัง บุญกุศลน่าจะส่งเสริมให้เห็นกับเขาบ้าง

เมื่อคิดได้อย่างนี้ หลังจากเวียนเทียนเสร็จแล้วในปีที่ ๓ ก็เลยตั้งจิตอธิษฐานอยู่ในใจว่า ลูกมาวัดนี้ก็เพื่อจะมาหาอาจารย์ที่เก่งกล้าศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถนำจิตใจไปสู่ความสุข ความสงบ อันเป็นแก่นแท้ของศาสนา จะมีทางใดบ้าง ที่จะทำให้ลูกเชื่อได้อย่างมั่นใจ เบื้องต้นจะต้องได้เห็นความอัศจรรย์ของหลวงพ่อตามข่าวลือนั้นเสียก่อนว่าจริงหรือไม่ ถ้าลูกได้เห็นพระพุทธเจ้าจริงแล้วลูกจะขอถวายตัวเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อตลอดไป

เมื่อตั้งใจอธิษฐานในใจเช่นนี้แล้ว ข้าพเจ้าก็ขึ้นไปนั่งบนฐานเจดีย์องค์ใหญ่[๑] คนเดียว เจดีย์นั้นอยู่ด้านซ้ายของโบสถ์ แต่เดี๋ยวนี้ทางวัดได้รื้อออกไปแล้ว เพื่อขยายโบสถ์ให้กว้าง ตอนนั้นหลวงพ่อยังรับแขกและแจกพระของขวัญอยู่ในโบสถ์

ข้าพเจ้านั่งนิ่งทำใจให้สงบเป็นสมาธิ แต่มิได้หลับตาอยู่พักใหญ่ ก็เห็นดวงจันทร์ขึ้นเต็มดวง บนท้องฟ้าตรงหน้าพระอุโบสถ เยื้องไปขวามือนิดหน่อย ตาก็จ้องดูดวงจันทร์นั้นเฉยอยู่ มิได้คิดว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นในดวงจันทร์นั้น ขณะนั้นจิตลอย ๆ ว่างเฉย เพ่งมองแล้วก็ย้อนไปถึงสมัยเด็กว่า ภายในดวงจันทร์นั้น ผู้หลักผู้ใหญ่บอกว่า มีกระต่ายอยู่

ขณะนั้นภายในดวงจันทร์มีสิ่งมัว ๆ ปรากฏอยู่บางส่วนในดวงจันทร์ ใจก็อยากเห็นสิ่งมัว ๆ นั้นจะใช่กระต่ายหรือเปล่า เมื่อเพ่งหนักเข้า สิ่งมัว ๆ นั้นก็เริ่มปรากฏเป็นรูปร่างชัดเจนขึ้น แต่รูปนั้นหาใช่กระต่ายไม่ กลับเป็นรูปพระภิกษุอินเดียไว้ผมยาว แต่ม้วนเป็นกลุ่มมุ่นไว้บนศีรษะ มีหนวดเคราวยาวรุงรังห่มผ้าจีวรม้วนเป็นเกลียวตลอดจากไหล่ซ้ายลงมาถึงแขน เห็นเพียงหน้าอก เห็นแล้วรู้สึกตกใจ ที่ว่าเป็นกระต่าย ทำไมกลายเป็นรูปพระไปได้ หรือว่านัยน์ตาเราฝาดไปเอง หรือจิตนึกอะไรต่ออะไรขึ้นมา ทำให้มองเห็นเป็นรูปอะไรไปได้ หรืออาจะเกิดอุปาทานขึ้นมา จึงก้มหน้าขยี้ตา สลัดความคิดต่าง ๆ ออกไป แล้วตั้งอกตั้งใจดูใหม่ ก็เห็นรูปคงเดิม แต่ยิ่งเพ่งก็เห็นรูปชัดเจนยิ่งขึ้น เห็นจมูก ปาก แม้แต่เส้นหนวดเคราก็เห็นได้ชัดเจน นัยน์ตาท่านจ้องมองตรงมายังข้าพเจ้า ทำให้ใจคอเริ่มรู้สึกไม่ใคร่ดี ขนในกายก็ค่อย ๆ เริ่มลุกเกลียวขึ้นทีละน้อย ๆ เหมือนถูกผีหลอกกระนั้น

---

๑ เมื่อก่อนนี้ในบริเวณกำแพงโบสถ์ทั้ง ๔ ด้าน มีเจดีย์ใหญ่น้อยตั้งเรียงราย ทางด้านเหนือของวิหารก็มีเจดีย์สร้างไว้เป็นแถว เนื่องจากเจดีย์เหล่านี้ ทำให้บริเวณพระอุโบสถคับแคบ ทางวัดจึงรื้อออก

พลันก็คิดว่า ถ้าจะเป็นองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียแล้วกระมัง พอนึกเท่านั้นจิตใจก็เกิดเชื่อมั่นว่า ใช่แล้ว ๆ ทันใดขนในกายทุกขุม ตลอดจนบนศีรษะลุกชันเกลียวซู่กันทั้งหมด เกิดความปีติซาบซ่านไปทั่วสรรพางค์กาย ตื่นเต้นดีใจเป็นอย่างยิ่งว่า เรานี่ยังมีบุญได้เห็นองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับเขาได้เหมือนกัน ข่าวลือที่ว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำอาราธนาพระพุทธเจ้ามาให้เห็นนั้นจริงแน่แล้ว

ข้าพเจ้ารีบลงจากฐานเจดีย์ นั่งคุกเข่าลงกับพระอุโบสถ กราบ ๓ ครั้ง ด้วยความเคารพอย่างสูงทันที และดีใจที่ได้มาพบกับอาจารย์ที่ศักดิ์สิทธิ์สมใจแล้ว เมื่อกราบเสร็จยังมองอยู่อีกว่าจะมีรูปร่างในพระจันทร์ จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่ รูปนั้นก็คงเดิม แต่ค่อย ๆ จางไปจนเหลือแต่ดวงจันทร์ มีสิ่งมัว ๆ เหมือนเห็นครั้งแรกแล้วมานึกเอะใจว่า เอ ทำไมมีดวงจันทร์ ๒ ดวง ขณะเวียนเทียนก็ลอยอยู่เหนือศีรษะ ๑ ดวง เหตุไฉนจึงมาลอยอยู่ขอบฟ้าอีก ๑ ดวงได้ ข้าพเจ้าเงยหน้าขึ้นดู ก็เห็นดวงจันทร์ลอยอยู่เหนือศีรษะอย่างเดิม แต่พอหันกลับมาดูดวงจันทร์ที่เห็นรูปพระพุทธเจ้า อ้าว หายไปเสียแล้ว จึงแน่ใจเป็นครั้งที่ ๒ ว่า การได้เป็นไปดังข่าวลือว่า หลวงพ่ออาราธนาพระพุทธเจ้ามาให้เห็นได้ โชคดีอย่างยิ่งที่มาพบอาจารย์ศักดิ์สิทธิ์จึงรีบเข้าไปในพระอุโบสถ เข้าไปกราบที่หน้าตักหลวงพ่อ ทั้งที่ขนยังลุกเกลียว ๆ อยู่ แล้วกราบเรียนหลวงพ่อถึงความรู้สึกเดิม ก่อนที่จะเห็นรูปพระพุทธเจ้าเป็นอย่างไร หลังจากเห็นรูปแล้วเป็นอย่างไร พร้อมทั้งขอกราบถวายชีวิตเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป หลวงพ่อยิ้ม ๆ พูดว่า "เออ เอ็งดีที่ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ"

หลวงพ่อพูดเท่านั้นแล้วก็ไม่พูดอะไรอีก ข้าพเจ้าเลยถือโอกาสกราบลาหลวงพ่อออกมาด้วยความปลื้มปีติ มิเสียแรงที่ได้เพียรพยายาม มาทำบุญและเวียนเทียนที่วัดนี้เป็นประจำจนได้พบของดีและของจริง เลยปักใจว่าจะไม่ไปหาอาจารย์ที่ไหนอีก จะเคารพบูชาและเป็นศิษย์หลวงพ่อองค์เดียวตลอดชีวิต ด้วยแรงศรัทธาที่มีต่อหลวงพ่อ ข้าพเจ้าได้หมั่นทำบุญ และมานั่งภาวนาที่วัดปากน้ำประจำตลอดมา

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าเล่ามานี้ ข้าพเจ้าขอยืนยันด้วยเกียรติว่าได้เกิดกับตัวข้าพเจ้าแล้วอย่างแท้จริง มิได้ปรุงแต่งต่อเติมเสริมความ เพื่อให้เห็นความมหัศจรรย์ของหลวงพ่อให้เกินความจริงไปเลย

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะถวายตัวเป็นลูกศิษย์และกราบไหว้บูชาหลวงพ่ออย่างทุกวันนี้ ข้าพเจ้าได้เรียนแล้ว ข้าพเจ้ามิได้เลื่อมใส เชื่อถือหลวงพ่อเท่าใดนัก นึกว่าเป็นพระสงฆ์ธรรมดา ๆ องค์หนึ่ง แต่เมื่อได้ทดลองจนเกิดประสบการณ์เกิดขึ้นแก่ตัวข้าพเจ้าเองดังที่กล่าวมา ทำให้ข้าพเจ้าเลื่อมใสเชื่อถืออย่างจริงใจ ยอมมอบการถวายชีวิตเป็นศิษย์ของหลวงพ่อจนตลอดชีวิต และจะถือหลักปฏิบัติของหลวงพ่อเป็นแนวทางของชีวิตต่อไป

ก่อนจะจบบทความนี้ ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐานว่า เกิดชาติหน้าภพใด ขอให้ข้าพเจ้ามีแต่ธรรมประจำจิต ให้ได้พบพระพุทธศาสนาไปทุกชาติทุกภพ และขอให้ข้าพเจ้าได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำตลอดไป

และด้วยบุญกุศลทั้งหลายที่ข้าพเจ้าได้ประพฤติและบำเพ็ญมาแต่เล็กแต่น้อย ทั้งในอดีตชาติ ปัจจุบัน และอนาคต จะเป็นบุญกุศลมากน้อยเพียงไรก็ตาม ข้าพเจ้าขอน้อมถวายแด่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ตลอดไป”[๑]

กราบเท้าขออโหสิกรรมหลวงพ่อ

อีกรายหนึ่งคือ คุณโชติ วณิกเกียรติ บุตรคุณพระสุธรรมวินิจฉัย ก็ได้พบความมหัศจรรย์ในวันเวียนเทียน เช่นเดียวกับท่านผู้พิพากษา สุธรรม จันทร์กลัด แต่ต่างเวลากัน

คืนวันเวียนเทียนวันหนึ่ง หลังจากที่หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเสร็จ และลงจากธรรมาสน์มานั่งพักบนอาสน์สงฆ์แล้ว คุณโชติได้เข้ามากราบเรียนหลวงพ่อว่า “หลวงพ่อครับ ผมขอกราบเท้าหลวงพ่อ” หลวงพ่อท่านว่า “กราบตรงนี้ก็ได้” พร้อมกับชี้มือมาข้างหน้า คุณโชติก็ยังยืนยันอีกว่า “ผมขอกราบที่เท้าหลวงพ่อครับ หลวงพ่อกรุณาเหยียดเท้ามาให้ผมกราบเถิดครับ” ในที่สุดหลวงพ่อท่านก็ทนการรบเร้าอ้อนวอนไม่ได้ ต้องเหยียดเท้ามาให้คุณโชติกราบ คุณโชติกราบเรียนหลวงพ่อต่อไปว่า พี่สาวของเขามีความศรัทธาเลื่อมใสในองค์หลวงพ่อเป็นอย่างยิ่ง พี่สาวคุณโชติ ชื่อคุณชัช วณิกเกียรติ เคยเป็นโรคผิวหนัง ไม่มีหมอคนใดรักษาให้หายได้ แต่หลวงพ่อสามารถรักษาจนหายได้ และทำให้คุณชัชได้ธรรมกายด้วย เมื่อหายจากโรคผิวหนังแล้ว คุณชัชจึงบวชเป็นชีปฏิบัติธรรมในโรงงาน

---

๑ สุธรรม จันทร์กลัด **หนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพคุณช้อย เล็กประยูร จ.ช.** ณ เมรุวัดยานนาวา วันอาทิตย์ที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ หน้า ๔๖ - ๕๒

ระหว่างที่หลวงพ่อกำลังแก้โรคให้คุณชัชและให้คุณชัชนั่งภาวนาด้วยนั้น ทุกวันอาทิตย์ คุณชัชจะต้องไปทำบุญเลี้ยงพระที่วัดปากน้ำเป็นประจำ คุณโชติเคยข้องใจด้วยไม่เข้าใจในพฤติกรรมของพี่สาวนักว่า วัดใกล้ ๆ บ้านก็มี ทำไมไม่ไปทำบุญ ทำไมจะต้องไปทำบุญที่วัดปากน้ำด้วย หรือเป็นเพราะเกิดไปติดใจพระรูปใดรูปหนึ่งที่วัดปากน้ำเข้า หรือว่าไปถูกหลวงพ่อหลอกลวงให้หลงใหล คุณโชติเล่าว่า เขาติเตียนและล่วงเกินหลวงพ่ออยู่ตลอดเวลา ด้วยไม่เชื่อว่าอานุภาพของวิชชาธรรมกายจะมีจริง เป็นความหลงเสียมากกว่า

แต่ในวันเวียนเทียนวันนั้น คุณโชติได้ไปพิสูจน์เห็นด้วยตาตนเองแล้วว่า หลวงพ่อมีวิชชาจริง และวิชชานั้นมีฤทธานุภาพจริง เขาจึงสำนึกได้และเสียใจที่ได้เคยบริภาษล่วงเกินหลวงพ่ออย่างมากมายมาก่อนจึงต้องการไปกราบเท้า สารภาพผิดและขออโหสิกรรมจากหลวงพ่อ เมื่อหลวงพ่อท่านได้ฟังดังนั้น ด้วยบรรลุอัปปมัญญาธรรม ๔[๑] ท่านก็อโหสิให้

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา คุณโชติก็ไปทำบุญที่วัดปากน้ำเป็นประจำ ไปเกือบทุกวันด้วยเพราะบ้านอยู่แถววงเวียนเล็ก เชิงสะพานพุทธยอดฟ้า ฝั่งธนบุรี เมื่อกลับจากทำงาน คุณโชติต้องเลยไปกราบหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ เพราะทุกเย็นหลังจากที่หลวงพ่อนำพระภิกษุ สามเณรทำวัตรเย็น สวดมนต์ นั่งเจริญภาวนาและอบรมสั่งสอนเสร็จแล้ว ท่านจะออกไปรับแขกเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อนไปปรึกษา พูดคุยกับท่านได้

คุณโชติได้มอบเงินจำนวนหนึ่ง พร้อมทั้งภาชนะสวยงามเป็นแก้วเจียระไนทั้งชุดกับผ้าขาวสะอาดสำหรับห่อแก่แม่ชีคนหนึ่ง ให้ช่วยจัดหาน้ำอ้อยไว้ให้ ทุกเย็นคุณโชติจะไปรับแก้วน้ำอ้อยจากแม่ชีที่ห่อผ้าขาวสะอาดกันเปื้อนฝุ่นละออง แล้วนำไปถวายหลวงพ่อด้วยมือของเขาเองทุกเย็น การถวายน้ำอ้อยแด่หลวงพ่อนั้น คุณโชติจะวางห่อผ้าขาวลงตรงหน้าหลวงพ่อ แล้วกราบ ๓ ครั้ง จึงแก้ผ้าขาวออก นำแก้วน้ำอ้อยทูนไว้บนศีรษะ แล้วก้มศีรษะลงให้หลวงพ่อหยิบแก้วได้สะดวก คุณโชติจะถวายน้ำอ้อยด้วยอาการเช่นนี้ทุกครั้ง ถ้าหมดหน้าอ้อย ก็จะหาน้ำส้ม หรือน้ำผลไม้อื่น ๆ ไปถวายหลวงพ่อไม่เคยขาด ในเวลาเดียวกันคุณโชติก็ฝึกปฏิบัติธรรมด้วย และบรรลุวิชชาธรรมกายในที่สุด

---

๑ อัปปมัญญา แปลว่า ไม่มีขอบเขต เป็นชื่อของธรรมหมวดหนึ่ง คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่แผ่ไปทั่วถึงสรรพสัตว์ทั้งปวง ทุกทิศทุกทาง

ผลของการเพ่งโทษผู้อื่น

นี่เป็นตัวอย่างเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคนที่ไม่เคยเลื่อมใสศรัทธาหลวงพ่อและไม่เชื่อว่าวิชชาธรรมกายมีจริง ต่อมาภายหลังได้ประสบพบด้วยตนเอง จึงเชื่อและเกิดศรัทธาว่าวิชชาในพระพุทธศาสนานั้นยังมีให้ศึกษาค้นคว้าทดลองอีกมาก เรื่องลี้ลับมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนานั้นมีอีกมากมายนัก ฉะนั้นสิ่งใดที่เรายังไม่รู้ไม่เห็น ไม่ปฏิบัติ ไม่ทดลอง ก็อย่าเพิ่งไปสรุปว่า ไม่จริง เป็นไปไม่ได้ ต้องลองปฏิบัติให้รู้ให้เห็นด้วยตนเองเสียก่อน และการที่จะคัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่องใด ๆ ก็ควรจะใช้วิจารณญาณ หาใช่จะเอาอารมณ์หรือปัญญาของตนตัดสินเพียงอย่างเดียว การจะตัดสินเรื่องใด ๆ ต้องศึกษา ค้นคว้า ใคร่ครวญ พินิจพิจารณาให้ลึกซึ้ง ศาสตร์ต่าง ๆ ยังมีการค้นคว้า ทดลองเรื่องต่าง ๆ ไม่มีจบสิ้น เพราะไม่เชื่อในบทสรุป ในตำรา ในคำบอกเล่าง่าย ๆ ฉันใด เรื่องราวในพระพุทธศาสนาก็ต้องศึกษาค้นคว้า ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ฉันนั้น

หลวงพ่อท่านเคยสอนเสมอไม่ให้เพ่งโทษผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประทุษร้ายผู้บริสุทธิ์ ย่อมได้รับความวิบัติ ๑๐ ประการ อาจจะอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างพร้อมกัน ได้แก่

๑.	เวทนํ ผรุสํ	ได้รับทุกข์เวทนาอย่างสาหัส
๒.	ชานํ	ได้รับความเสื่อม
๓.	สรีรสฺส เภทนํ	มีสังขารร่างกายพิกลพิการ ทุพพลภาพ หรืออาจถึงแก่ชีวิต
๔.	ครุกํ อาพาธํ	มีโรคพยาธิเบียดเบียนหนัก
๕.	จิตฺตกฺเขปํ	มีจิตใจฟุ้งซ่าน
๖.	ราชโต อุปสคฺคํ	ต้องราชอาชญา
๗.	อพฺภกฺขาณํ ทารุณํ	ต้องถูกใส่ร้ายด้วยเรื่องร้ายแรง
๘.	ปริกฺขยํ ญาตีนํ	ญาติสนิทมิตรสหาย ต้องพลอยรับเคราะห์หรือตีจาก
๙.	โภคานํ ปภงฺคุณํ	ทรัพย์สมบัติต้องวิบัติ หรือ
	อถ วาสฺส อคารานิ อคฺคิ ฑหติ ปาวโก	บ้านเรือนพินาศเพราะอัคคีภัยเผาผลาญ
๑๐.	กายสฺส เภทา ทุปฺปญฺโญ นิรยํ โส อุปฺปชฺชติ	เมื่อสิ้นชีพตักษัย เกิดแน่ไซร้ในนรก

เป็นยอดแห่งธรรมวาที

ปกติแล้วพระสงฆ์ที่ฝ่ายวิปัสสนาจะไม่ใคร่มีชื่อเสียงเด่นด้านแสดงพระธรรมเทศนา หรือบรรยายธรรม ท่านมักจะไม่ใคร่พูด แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านมีความสามารถหลายด้าน ท่านเผยแผ่วิชชาธรรมกายโดยทางพระธรรมเทศนาทุกครั้ง แสดงให้เห็นว่าท่านไม่ได้เป็นเพียงแต่นักปฏิบัติเท่านั้น ท่านยังสอนธรรม แสดงธรรมได้อย่างถูกต้อง สอนไปตามความจริง ไม่ผิดเพี้ยน ไม่ตีความหรือสอนออกนอกลู่นอกทาง กล่าวคือ ไม่แสดงธรรมว่าเป็นอธรรม ไม่แสดงอธรรมว่าเป็นธรรม ท่านยังใช้ทั้งสมณโวหารและภาษาชาวบ้านธรรมดา เพื่อให้เข้าใจง่าย ทั้งยังมีตัวอย่าง เปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย ใคร ๆ ฟังแล้วก็เข้าใจ จำก็ง่าย มีอรรถรสแต่อุดมไปด้วยธรรมะ ทั้งปริยัติและปฏิบัติ เป็นเช่นนี้ผู้ที่ตั้งใจฟัง ครั้งแรก ๆ อาจจะยังไม่เข้าใจ คิดตามไม่ทัน แต่เมื่อฟังบ่อย ๆ ฟังสม่ำเสมอก็จะเข้าใจแจ่มแจ้ง หายเคลือบแคลงสงสัย เหมือนหงายของที่คว่ำ เหมือนจุดไฟในที่มืด ทำให้มองเห็นภาพชัดเจน เหมือนบอกทางแก่คนที่หลงทาง

ผู้อ่านที่ไม่เคยฟังเทศน์หลวงพ่อ หาอ่านได้ในหนังสือพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นที่น่าเสียดายที่ในยุคนั้น เทคโนโลยีไม่เจริญและมีราคาสูงมาก ไม่มีผู้รับผิดชอบเก็บรักษาเป็นเรื่องเป็นราว จึงไม่มีเสียงพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อไว้ได้อย่างครบครัน สุดแล้วแต่ใครจะนำเครื่องอัดเสียงไปอัดเวลาที่หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนา หลวงพ่อเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอยู่ถึง ๔๐ ปี เทศน์เดือนละ ๑๐ ครั้ง ปีละกว่า ๑๐๐ ครั้งโดยเฉลี่ย พระธรรมเทศนาของหลวงพ่อเวลานี้มีเพียง ๖๓ กัณฑ์ เสียดายความเหน็ดเหนื่อยของท่าน และชนรุ่นหลังไม่มีโอกาสได้ศึกษา

หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาทุกวันอาทิตย์และวันพระในพระอุโบสถเป็นประจำมิได้ขาด นอกจากบางครั้งอยากฝึกพระรูปอื่น ๆ ให้มีความสามารถในการแสดงพระธรรมเทศนาบ้าง ท่านก็จะนิมนต์พระรูปอื่น ๆ แสดงธรรม และท่านก็นั่งฟังอยู่ด้วยไม่เคยขาดเช่นกัน และยังมีวันอื่น ๆ ที่เจ้าภาพถวายภัตตาหาร หรือเจ้าภาพงานศพอาราธนาท่านแสดงธรรม ท่านก็ไม่เคยปฏิเสธ ท่านมีหลักการของผู้นำ สมภารต้องแสดงพระธรรมเทศนาได้ สั่งสอนเผยแผ่หลักธรรม และการปฏิบัติสมถวิปัสสนาที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สั่งสอนไว้ได้อย่างดี จะบอกว่าเทศน์ไม่เป็น สอนไม่เป็นไม่ได้

หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นธรรมวาทีที่ล้ำเลิศ ท่านจะสั่งสอน หรือแสดงธรรมให้ผู้ใดฟัง ท่านจะต้องยึดพระธรรมเป็นหลัก ซื่อตรงต่อหลักธรรม ยกย่องสรรเสริญพระธรรม ใช้พระธรรมเป็นแนวทางดำเนินชิวิต พระธรรมเทศนาของท่านทุกเรื่อง ไม่ใช่นึกจะพูดเรื่องอะไรก็พูดตามใจชอบ ท่านจะต้องค้นคว้าจากพระไตรปิฎก มีบาลีประกอบอย่างถูกต้อง แสดงหลักฐาน

ที่มาอย่างชัดเจน แปลเป็นข้อ ๆ แม้ผู้ไม่รู้ภาษาบาลีก็จะเข้าใจ ฟังแล้วไม่เบื่อ ท่านจะแสดงเรื่องการสร้างบุญกิริยา โดยเฉพาะเรื่องการให้ทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนาเป็นหลัก โดยยกชาดกและเรื่องจากธรรมบทมาเป็นอุทาหรณ์ สอนใจ มีทั้งธรรมาธิษฐานและบุคลาธิษฐาน[๑]

ผู้สดับพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อแล้วจะได้รับทั้งความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เสมอ ใครอยากจะรู้เรื่องหัวข้อธรรมต่าง ๆ ก็ได้รู้ ใครชอบฟังเรื่องชาดกก็ได้ฟัง ใครที่ยังไม่เข้าใจเรื่องพระอภิธรรมก็ได้เข้าใจ และยังได้ปฏิบัติด้วย และท่านก็ยังสอดแทรกสอนเรื่องทางโลกด้วย เพราะท่านมีประสบการณ์ด้านการทำธุรกิจการค้ามาก่อนบวช ถ้าตั้งใจฟัง แม้แต่ตั้งใจอ่านแล้วจะเพิ่มพูนปัญญา ได้ประโยชน์แก่ตัวเองทันที เป้าหมายในการสอนของหลวงพ่อมี ๓ ระดับ ได้แก่

๑. ระดับปัจเจกบุคคล
๒. ระดับครอบครัว
๓. ระดับสังคม

ขอยกตัวอย่างเรื่องวิธีดูคนที่หลวงพ่อสอนไว้ในการแสดงพระธรรมเทศนา กัณฑ์ที่ ๔๕ ดังนี้

> "...มนุษย์ที่เข้ามาอยู่ด้วย มนุษย์พาล มนุษย์ขโมยก็รู้ มนุษย์คนซื่อก็รู้ ดูตานั่นแหละรู้ ตามันบอก ใจมันซื่อมันก็บอกว่ามันซื่อ คดมันก็บอกว่ามันคด ดูเถอะตามันนั่นแหละ ไอ้ซื่อ มันมองลูกตา มันตรงกัน มันไม่หลบหลีกกันหรอก มันไม่หลบตากัน ไอ้นั่นซื่อหละ ซื่อตรง ๆ ซื่อ ๆ ถ้าตามันคอยหลบอยู่ละไม่ได้ ไอ้นี่ตอแหลประหลับประเหลือกอยู่แล้ว ไม่ได้การหละ ตามันไม่ตรงกับเรา ไอ้ชนิดนี้ถ้าเหลี่ยมโกงมี ตาก็ไม่ตรงกันเสียแล้ว ชนิดนั้นต้องออกห่างนะ ถ้าตามองไม่ตรงกันละก็ ออกห่างเทียว ถ้าจะอยู่ใกล้กันแล้วตาต้องตรงกัน ถ้าตาประหลับประเหลือก มัวซ่อนตาอยู่ไม่ได้หละ เพลี่ยงพล้ำมันขโมยป่นปี้นะ นั่นควรระวัง...
>
> เรื่องการจับจ่ายใช้สอย ประเภทซื้อไม่หยุด กินไม่ยั้ง พลั้งเผอเรอละโมบโลภมาก เสียเกินได้ใช้เกินมี หลวงพ่อก็ให้ระวัง "...ไม่รู้จักบริโภคในโภชนาหารนะ คือไม่รู้จักประมาณในการใช้สอย หาเงินเท่าไรก็ใช้ไม่พอ หาเงินเท่าไรก็หมด ใช้ไม่รู้จักประมาณ บริโภคไม่รู้จักประมาณ ไม่รู้จักประมาณในวันนี้ พรุ่งนี้ต่อไป

---

๑ ธรรมาธิษฐาน หมายความว่า แสดงหรือชี้แจงข้อธรรม โดยอธิบายเนื้อหาเป็นธรรมล้วน ๆ โดยไม่มีการยกบุคคลมาเป็นหลัก บุคลาธิษฐาน หมายความว่า แสดงหรือชี้แจงข้อธรรม โดยการยกบุคคล หรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมอื่น ๆ มาเป็นหลักในการอธิบายความ

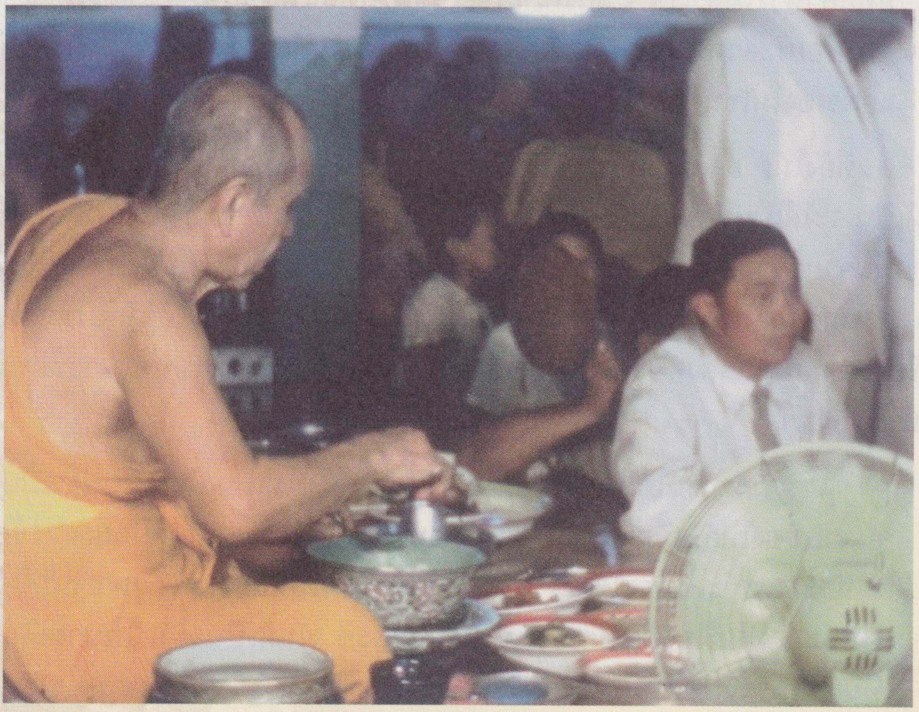
ไม่รู้จักประมาณ ต้องกู้หนี้ยืมสินเขาบริโภคใช้สอยไป นี่เพราะไม่รู้จักประมาณในการใช้สอย ในการบริโภค นี่ก็ร้ายกาจนัก หรือบริโภคเข้าไปแล้ว ไฟธาตุย่อยอาหารไม่สำเร็จ เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้น ถึงแก่เป็นอันตรายแก่ชีวิตทีเดียว นี่ต้องคอยระแวดระวัง โภชนาอาหารต้องระวังมากทีเดียว ถ้าระวังไม่มากก็ให้โทษแก่ตัวเองไม่ใช่น้อย”

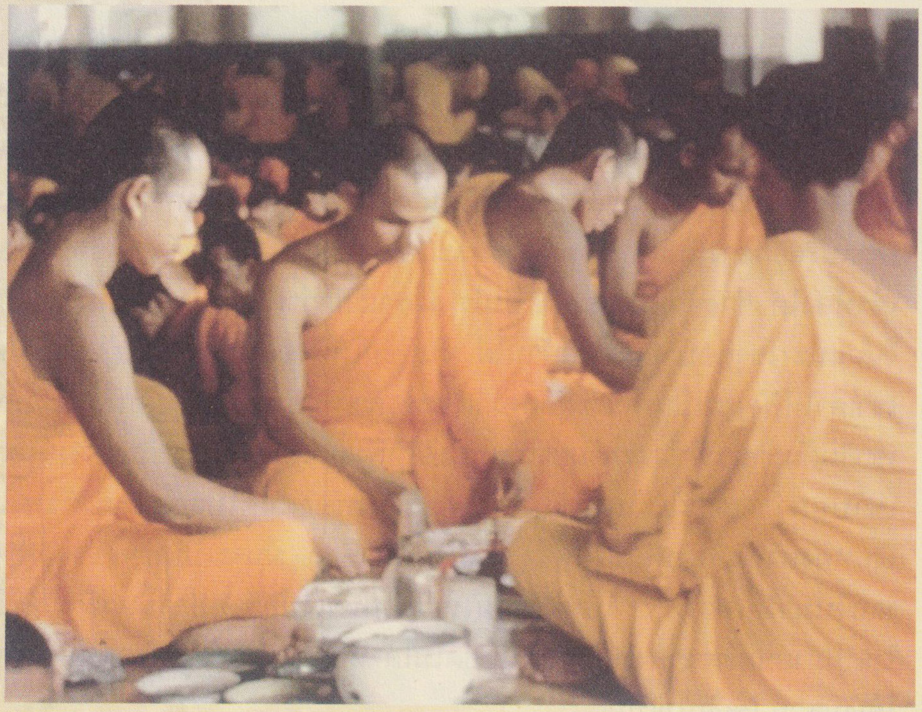
คนที่ยังไม่รวย แล้วอยากรวยเร็ว ๆ อย่างสุจริต ต้องอ่านตรงนี้ หาเงินได้ ก็ต้องรู้จักใช้เงินให้เป็น จะได้เป็นนายของเงิน ถ้าใช้เงินไม่เป็นก็ต้องเป็นทาสของเงิน ไม่ใช่นายของเงิน ใครอยากพ้นจากความยากจน ต้องอ่านให้เข้าใจ แล้วจำให้แม่น รีบนำไปปฏิบัติตาม หรือจำไว้สอนลูก สอนหลาน ยิ่งดีใหญ่ เยาวชนสมัยนี้ยังหาเงินเองไม่ได้ จะได้รู้จักประหยัดมัธยัสถ์ ไม่ฟุ้งเฟ้อไปตามกระแสสังคม ไม่เป็นหนี้เป็นสิน หลวงพ่อแนะนำเมนูอาหารที่กินแล้วรวย คือการทำต้มยำน้ำ

“...หาเงินได้ใช้เงินให้เป็น หาเงินได้ใช้เงินไม่เป็น มันก็เป็นบ่าวเป็นทาสจนตาย ร้องไห้กันเมื่อแก่หละ หาเงินหาทองไม่ได้ เรี่ยวแรงก็ท้อถอยลงไป ร้องไห้กันหละ เพราะเหตุอะไรเล่า หาเงินได้ใช้เงินไม่เป็นละซีแก ถ้าหาเงินได้ใช้เงินเป็นละก็ มันก็ไม่เป็นบ่าว เป็นทาสเงินละซี มันก็เป็นเจ้าเป็นนายเงินละซี เป็นเจ้าเป็นนายเงินนั่นเป็นอย่างไรล่ะ เราหาเงินมาได้ ตั้งแต่หนุ่ม ๆ สาว ๆ หาเงินได้มากเท่าไร กระเหม็ดกระแหม่ทีเดียว

กินต้มยำ ครั้นจะเอาเนื้อมาต้มยำก็เปลืองเงินเปลืองทอง ไม่เอา ทนเอาก่อน หนุ่ม ๆ สาว ๆ พอทนได้ หาเงินได้ ใช้เงินเก็บรวบรวมไว้กินต้มยำน้ำ อยากกินต้มยำก็ปรุงเครื่องต้มยำมันเข้า ตักน้ำใส ๆ มาดี ๆ ตั้งให้มันเดือดเข้า พอเดือดก็เทเครื่องต้มยำโครมลงไปในน้ำนั้น แล้วก็คนเสียให้ทั่ว แล้วก็เอาขึ้นมา เค็มเปรี้ยวก็ช่างมันเถอะ ต้มยำน้ำหละ เอามาราดข้าว ช้อนตักซดเชียว เปิบข้าวเข้าท้องได้ ช่างหัวมันเถอะไม่เป็นไร นี่เขาเรียกว่าต้มยำน้ำ นี่เขามีกันแล้วนะ โน่นแน่ะ เขาชื่อนายเล็กอยู่บ้านไผ่ มันบอกให้ฟังอย่างนี้แหละ ผู้เทศน์ก็ได้ยินเขาเล่าให้ฟัง เขาเป็นพ่อค้า ผู้เทศน์ก็เป็นพ่อค้าเหมือนกัน ไปคุยกันขึ้น เขาบอกว่าเขากินต้มยำน้ำ ทำไงเล่า ต้มยำน้ำ เขาเล่าให้ฟังอย่างนี้แหละ เขากินอย่างนั้นแหละ เขาบอกว่าเราจะไปกินเนื้อไม่ได้ เดี๋ยวเงินทองหมดไปแล้วจะตั้งตัวไม่ได้... เงินทองหาได้เฟื้องหนึ่งสลึงหนึ่ง ซื้อเป็ดซื้อไก่เชียว...มันจะเป็นทาสเขาจนตายแน่ หาเงินมาได้เท่าไร ๆ ใช้หมด ไม่ให้เงินไปหาเงินละ อย่างนี้หาเงินได้ใช้เงินไม่เป็น แก่เฒ่าชราลงไปก็ทำงานหยุดไม่ได้ หยุดข้าวสารไม่มีกรอกหม้อ เพราะใช้เงินตาย ใช้เงินไม่เป็น“

คุณพระทิพย์ปริญญา (ธูป กลัมพสุต) ได้บันทึกเกี่ยวกับการแสดงพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อไว้ดังนี้

" วันแรกที่ข้าพเจ้ามาหาท่าน เวลาฉันเพล เห็นมีคนนั่งล้อมรอบไปกราบท่านและบอกชื่อเสียงแก่ท่านว่า มีความสนใจในทางธรรม ท่านบอกให้นั่งรออยู่ที่นั่นก่อน (ชี้ไปทางหลัง) ท่านก็ฉันเพลเงียบ ๆ เวลานั้นเห็นแม่ชีคนหนึ่ง อุบาสกคนหนึ่ง ควบคุมแนะนำให้คนเหล่านั้นนั่งสมาธิตาม ๆ กันหมด (ต่อมาได้ความว่าเป็นคนไข้มาหาท่านขอให้รักษา)

พอเสร็จจากการฉันเพล ท่านก็ให้โอกาสแก่ข้าพเจ้าเข้าไปนั่งใกล้ ๆ เมื่อเริ่มสนทนาปราศรัย ท่านก็ยกบทพุทธคุณขึ้นมาพูดเป็นข้อ ๆ ไป พร้อมทั้งคำแปล คำอธิบาย หูข้าพเจ้าฟังดูรู้สึกว่ามีรสชาติซาบซึ้งมากกว่าที่ข้าพเจ้าเคยได้ยินหรือเคยอ่านมาในที่ต่าง ๆ มาก ข้าพเจ้าติดใจในอรรถรสมาก นับแต่นั้นมาข้าพเจ้าก็พยายามไปฟังเวลาท่านลงแสดงธรรมในโบสถ์เสมอ ท่านลงแสดงธรรมเองทุกวันอาทิตย์และวันพระ ข้าพเจ้ารู้สึกจับใจมาก ส่วนมากแสดงหนักไปในทางปฏิบัติ ข้าพเจ้านึกเสียใจว่าที่ท่านแสดงนั้น แสดงด้วยปากเปล่า เราฟังแล้วก็จะมีแต่เสื่อมสูญไป เสียดายความเหน็ดเหนื่อยที่ท่านแสดง จึงคิดหาทางบันทึกไว้ ท่านเห็นชอบด้วยจึงได้ลงมือบันทึก เท่าที่ข้าพเจ้าได้พบปะมา พระที่เป็นฝ่ายสมถะมักไม่ใคร่แสดงธรรม พระที่แสดงธรรมโดยมากมักเป็นฝ่ายปริยัติ แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำนี้ ไฉนจึงชอบแสดงธรรม ได้ความว่าท่านเป็นนักปริยัติมาแต่เก่าก่อนแล้ว ฉะนั้นจึงสังเกตดูแนวการแสดงในเบื้องต้น แต่ละกัณฑ์ ๆ ระวังบาลีมิให้คลาดเคลื่อน และแปลเป็นข้อ ๆ ไปก่อน แล้วจึงขยายความขึ้นแนวปฏิบัติ ท่านแสดงธรรมอยู่ในหลักนี้เสมอ ไม่ใช่นึกเอาตามใจชอบ ถ้าจะยกอะไรขึ้นเป็นต้องอาคตะสถานที่มาแห่งธรรมเหล่านั้นประกอบด้วย"[๑]

ดวงศีล

พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต) เคยมีหนังสือมาอาราธนาหลวงพ่อให้ไปแสดงธรรมเป็นพิเศษที่พระอุโบสถ วัดมหาธาตุ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ท่านขอให้หลวงพ่อแสดงเรื่องกรรมฐาน เพราะสนใจและสนับสนุนการสอนปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อมาก วันนั้นมีพระสงฆ์ สามเณรมาฟังกันหนาแน่นจนอาสนะไม่พอนั่ง ต้องลงมานั่งที่พื้นพระอุโบสถ และยังมีอุบาสก อุบาสิกาอีกมากมาย การแสดงพระธรรมเทศนาครั้งนี้ ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม

---

๑ หลักการสอนสมถวิปัสสนากรรมฐานของพระมงคลเทพมุนี และบันทึกของพระทิพย์ปริญญา หน้า ๕๒ - ๕๓

เป็นประธาน หลวงพ่อท่านได้ยกพระบาลีในพระสูตรว่าด้วยเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา วิมุติ วิมุติญาณทัสสนะเป็นหลัก แล้วอรรถาธิบายว่า

"...ศีลเป็นกัมมัฏฐานอันหนึ่ง ซึ่งจัดไว้ในข้อที่ ๒๔ ของกัมมัฏฐาน ๔๐ กัมมัฏฐาน แปลว่า ที่ตั้งมั่นของการกระทำ สมาธิก็เป็นกัมมัฏฐานอันหนึ่ง ซึ่งจัดไว้ในกัมมัฏฐาน ๔๐ ศีลอยู่ที่ไหน สมาธิอยู่ที่นั่น ปัญญาอยู่ที่นั่น ปัญญาอยู่ที่ไหน วิมุติอยู่ที่นั่น วิมุติอยู่ที่ไหน วิมุติญาณทัสสนะอยู่ที่นั่น

ศีลที่เป็นกัมมัฏฐานนั้น เพราะเป็นที่ตั้งของการกระทำให้บริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา บริสุทธิ์ใจ บริสุทธิ์กายวาจาเป็นเจตนาศีล บริสุทธิ์ใจเป็นเจตสิกศีล บริสุทธิ์ไตรทวารเป็นแต่อาการของศีลเท่านั้น ยังไม่เป็นที่ตั้งของสมาธิได้ ที่จะเป็นที่ตั้งของสมาธิได้ ต้องเป็นศีลในกัมมัฏฐาน คือศีลานุสสติ ระลึกเนือง ๆ ซึ่งศีลนี้เป็นที่ตั้งของสมาธิได้ สีลมฺปิ สิกฺขติ แปลว่า ศึกษาศีล สีลํ รกฺขติ แปลว่า รักษาศีล

ต้องศึกษาให้รู้จักศีล เพื่อจะได้รักษาให้บริสุทธิ์อยู่ เมื่อบริสุทธิ์แล้ว จะได้ระลึกถึงความบริสุทธิ์นั้นอยู่เนือง ๆ ความบริสุทธิ์นั้นอยู่ตรงที่กำเนิดเดิม ที่ศูนย์กลางกาย ตัดขาดแค่สะดือ มีที่ว่างเท่าเมล็ดโพธิ์ เมล็ดไทร เหตุที่เป็นกำเนิดเดิม เพราะเมื่อแรกเกิดในครรภ์นั้นเป็นที่ตั้ง ที่จรดหรือที่หยุดของใจ ท่านบอกว่าเมื่อใจหยุดแล้วลมก็หยุด ใจหยุดเรียกว่าสันติ ลมหยุดเรียกว่าอานาปา สันติกับอานาปาเป็นธรรมอาศัยกัน...

ลมนั้นก็คือลมหายใจเข้า-ออกซึ่งทุกคนรู้จักกันดีอยู่แล้ว แต่ใจอันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในตัวมนุษย์ ไม่มีสิ่งใดจะสำคัญเท่า ดังบาลีว่า มโน ปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา ธรรมทั้งหลายมีใจถึงก่อน มีใจเป็นหัวหน้า สำเร็จแล้วด้วยใจ คือถ้าใจชั่ว การทำ การพูด การคิดก็ชั่ว ถ้าใจดี การทำ การพูด การคิดก็ดีตามใจนั้น การทำใจให้หยุดเป็นของทำได้ยาก ที่ว่าหยุดนั้น ก็คือหยุดตรงที่กำเนิดเดิมนั่นเอง ใจกับกำเนิดเดิม ต้องอย่าให้ละจากกันและกันได้

ใจกับกำเนิดเดิม ถ้าประกอบกันถูกส่วนเข้า ก็จะเกิดเป็นดวงศีลขึ้น เป็นดวงใสเท่าฟองไข่แดงของไก่ หรือเท่าดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ใสบริสุทธิ์สนิท เหมือนกระจกเงาส่องหน้า แล้วเอาใจหยุดที่กลางดวงของศีลที่เห็นนั้น ให้ชำนาญทุกอิริยาบถ..."

การสีไฟ

หลวงพ่อท่านอุปมาการประกอบสมาธิว่า เหมือนการสีไฟ ท่านได้ยกนิทานประกอบว่า

> "...มีฤๅษีตนหนึ่งจะเข้าไปในป่า จึงสั่งให้เด็กน้อยลูกบุญธรรมเฝ้าอาศรม และให้ระวังอย่าให้ไฟในเตาดับได้ ถ้าไฟดับให้ติดขึ้นใหม่ มีไม้สีไฟอยู่ในกระบอก เมื่อฤๅษีไปแล้ว เด็กมัวแต่เล่นเพลิน ไม่ได้ระวังไฟ ครั้นเห็นไฟดับ ก็ไปหยิบไม้สีไฟในกระบอกมาดูว่า มีไฟอยู่ตรงไหน พลิกหาดูจนทั่วกระบอกก็ไม่เห็นไฟ คิดว่าจะมีไฟซ่อนอยู่ภายใน จึงเอามีดมาผ่าไม้สีไฟออกเป็น ๒ ซีก ก็ไม่เห็นไฟอีก จึงผ่าออกเป็น ๔ ซีก ก็ไม่เห็นไฟ เลยผ่าให้ละเอียดออกไป หวังจะเห็นไฟ แต่ก็ยังไม่เห็นไฟ เลยหมดปัญญา เอาใส่ครกตำจนละเอียด
>
> ตอนเย็นฤๅษีกลับมา เด็กน้อยก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง ฤๅษีจึงสอนวิธีการจุดไฟ ให้เด็กไปหาไม้มา แล้วฤๅษีสีไฟให้ดู เอาไม้มาถูกันเรื่อยไป ใช้กำลังให้สม่ำเสมอ และให้หนักขึ้นเรื่อย ๆ จนร้อนจัดได้ที่จึงเกิดไฟขึ้น..."

การที่หลวงพ่อชักนิทานเรื่องนี้ เพื่อมุ่งให้เห็นวิธีการปฏิบัติภาวนาว่า ต้องปฏิบัติให้สม่ำเสมอ มีสมาธิดี เมื่อทำได้ที่แล้วจะเห็นดวงธรรมขึ้น เหมือนกับการสีไฟ เมื่อสีไฟได้ที่ไฟก็จะติดขึ้น มีกล่าวไว้ในมหาสติปัฏฐานสูตรว่า อาตาปี สมฺปชาโน สติมา แปลเป็นใจความในทางปฏิบัติว่า ประกอบด้วยความเพียร ๑ รู้ตัวอยู่เสมอ ๑ ไม่เผลอ ๑

วินยฺย โลเก อภิชฺฌา โทมนสฺสํ คอยระวังอย่าให้เกิดความอยากได้ และการเสียใจเมื่อยังไม่ได้ ต้องทำจิตให้เป็นอุเบกขา ดังบาลีว่า อุเปกฺขา สติปาริสุทฺธิ

นอกจากนี้หลวงพ่อยังอธิบายเรื่องฌาน จนถึงตอนพระพุทธเจ้าทรงเพิกฌานเพิกกสิน แล้วตัดเข้าหาอานาปานสติอย่างไร หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาอยู่ประมาณหนึ่งชั่วโมงเศษ เมื่อจบแล้ว ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรมได้ชมเชยหลวงพ่อต่อหน้ามหาสมาคมนั้นว่า เทศน์ได้ดีมาก ยกพระสูตรมาแปล และอธิบายได้คล่องแคล่ว หลังจากวันนั้น ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรมได้นิมนต์หลวงพ่อไปสอนการนั่งเจริญภาวนาแก่พระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ในวัดมหาธาตุอีกหลายครั้ง[๑]

---

๑ พระทิพย์ปริญญา (ธูป กลัมพสุต) ได้บันทึกพระธรรมเทศนาเรื่องนี้ และลงพิมพ์ในหนังสือดวงศีล พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยนายห้างสวัสดิ์ โอสถานุเคราะห์ เจ้าของห้างขายยา บริษัทโอสถสภา (เต๊กเฮงหยู) ในศุภวารดิถีคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อวัดปากน้ำครบ ๖๔ ปี หนังสือดวงศีลนี้สภามหาจุฬาลงกรณ์สงวนสิทธิ์

ส่งพระธรรมจาริกไปจังหวัดต่าง ๆ

หลวงพ่อท่านปรารถนาจะเผยแผ่วิชชาธรรมกายไปทั่วประเทศ มีผู้เห็นชอบและสนับสนุนโครงการของหลวงพ่อ คือ เจ้าคุณพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต ป.ธ.๙) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุ สังฆมนตรีองค์การปกครองในสมัยนั้น เป็นพระเถระที่หลวงพ่อให้ความเคารพนับถือเสมือนเป็นครูบาอาจารย์ เจ้าคุณพระพิมลธรรมก็ศรัทธาเลื่อมใสว่าหลวงพ่อบรรลุวิชชาธรรมกายจริง เมื่อมีเรื่องราวอันใดก็มักจะปรึกษาหารือซึ่งกันและกันเสมอ

ถ้าหลวงพ่อพิจารณาแล้วว่าพระสงฆ์ สามเณร หรือแม่ชีคนใด มีความสามารถพอจะออกไปเผยแผ่วิชชาธรรมกายได้แล้ว ท่านก็จะส่งออกไปอบรมสั่งสอน เผยแผ่ตามวัดในจังหวัดต่าง ๆ เมื่อบุคคลเหล่านี้เผยแผ่วิชชาธรรมกายได้ผล ก็จะคัดเลือกพระสงฆ์ สามเณร ฆราวาสในท้องถิ่นนั้น ๆ ส่งไปหาหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ ผู้ที่เป็นพระสงฆ์ สามเณร ก็ไปศึกษาปริยัติธรรมและปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อให้ได้วิชาขั้นสูงขึ้นไปอีก ผู้ที่เป็นฆราวาส ถ้าเป็นชาย หลวงพ่อก็ให้บวชเป็นพระ ถ้าเป็นหญิงก็ให้บวชเป็นแม่ชี มีบ้างที่ไม่ได้บวช หลวงพ่อก็จัดหาบ้านให้อยู่ในวัดปฏิบัติธรรมต่อไป

การออกไปเผยแผ่วิชชาธรรมกายนั้น เป็นเรื่องยากและเป็นภาระที่หนักมาก ผู้ที่จะทำได้ต้องเป็นผู้มีความตั้งใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ต้องสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อีกทั้งต้องมีขันติในการเผชิญอุปสรรคนานาประการ แต่ก็มีพระภิกษุหลายรูปที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง สร้างศรัทธาเลื่อมใสให้เกิดแก่ชาวบ้านได้อย่างสูง จนชาวบ้านร่วมมือกันสร้างวัดให้อยู่อย่างถาวร และยังคงเจริญรุ่งเรืองจนถึงทุกวันนี้ มีหลายวัด เช่น วัดเขาพระ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี วัดเกษมจิตตาราม จังหวัดอุตรดิตถ์ วัดปากน้ำเทพาราม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น

หลวงพ่อท่านได้จัดพิมพ์วิธีการปฏิบัติธรรม เป็นคู่มือแจกสำหรับผู้ที่สนใจอยากฝึกปฏิบัติ **ชื่อหนังสือทางมรรค ผล นิพพาน** (ปัจจุบันยังแจกอยู่ที่

หอเจริญวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กทม.) และคิดจะพิมพ์แจกแก่เจ้าอาวาสทั่วประเทศ (ชื่อหนังสือคู่มือสมภาร) ให้รู้วิธีปฏิบัติธรรมจะได้สอนชาวบ้านได้ถูกต้อง โครงการของหลวงพ่อยังไม่ทันจะบรรลุผลตามที่ปรารถนา เจ้าคุณพระพิมลธรรมก็ถึงแก่มรณภาพเสียก่อน หลวงพ่อจึงขาดพลังสนับสนุนที่สำคัญ โครงการนี้จึงหยุดชะงักไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ อ.ตรีธา มีอายุครบ ๕ รอบ ๖๐ ปี คณะศิษย์ขอให้ท่านจัดงานอายุวัฒนมงคล ท่านจึงได้สานต่องานที่หลวงพ่ออยากทำ ได้จัดหาเจ้าภาพบริจาคเงินตั้งทุนมูลนิธิการศึกษาพระปริยัติธรรม ทุนละ ๑ แสนบาท ในนามหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จันทสรเถร) ถวายสำนักเรียนทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด รวม ๖๖ จังหวัด ๗๒ สำนักเรียน และพิมพ์หนังสือคู่มือสมภารแจกวัดต่าง ๆ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยถวายผ่านเจ้าคณะจังหวัด เจ้าภาพทุนการศึกษาบริจาคเงินให้เป็นค่าพิมพ์หนังสืออีกจังหวัดละ ๕ หมื่นบาท ใช้งบประมาณทั้งหมดประมาณกว่า ๑๐ ล้านบาท

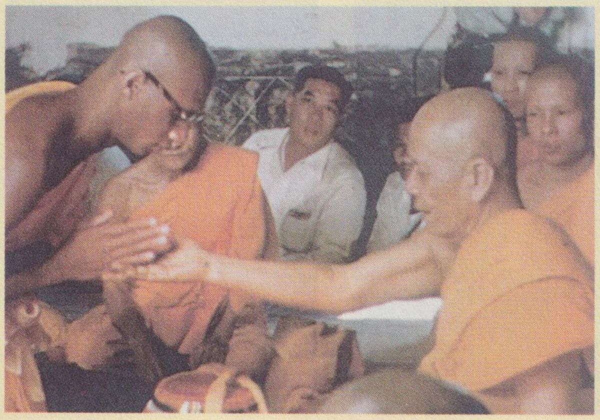
ส่งพระธรรมทูตไปต่างประเทศ

ไม่เฉพาะคนไทยในทุกจังหวัดเท่านั้นที่สนใจการปฏิบัติธรรมกายของหลวงพ่อ ชาวต่างประเทศก็ยังสนใจใคร่ศึกษาวิชชาธรรมกายเช่นกัน ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ศาสตราจารย์วิลเลี่ยม ออกัสต์ เปอเฟิสต์ ชาวอังกฤษมีจิตศรัทธาเลื่อมใสวิชชาธรรมกาย ถึงกับเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลมาศึกษากับหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ โดยมีล่ามคนไทยมาอยู่ด้วยช่วยแปลคำพูดของหลวงพ่อ ศาสตราจารย์ผู้นี้ปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อได้พักหนึ่ง ก็ขออุปสมบททุ่มเทเต็มที่ในการศึกษาค้นคว้าปฏิบัติธรรมกาย หลวงพ่อจัดพิธีอุปสมบทให้ในพระอุโบสถวัดปากน้ำ มีฉายาว่า กปิลวฑฺโฒ

หลังจากที่ท่านกปิลวฑฺโฒได้วิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อส่งกลับไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ ๘ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ การที่มีชาวต่างประเทศมาสนใจศึกษาค้นคว้าความรู้ทางพระพุทธศาสนา ถึงขนาดมาบวชเรียนจนได้ธรรมกาย ทำให้หลวงพ่อมีกำลังใจขึ้นมาก ท่านมีความสุขอย่างเห็นได้ชัด และยิ่งทำให้ท่านลุยงานเผยแผ่มากยิ่งขึ้นจนแทบจะไม่มีเวลาพักผ่อน ทั้งมีดำริที่จะประดิษฐานพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวรในประเทศอังกฤษ โดยสร้างวัดไทยขึ้น (สมัยนั้นยังไม่มีวัดไทยในต่างประเทศเลย) ท่านได้นำโครงการนี้ไปปรึกษากับจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี แต่หลวงพ่อเริ่มสุขภาพไม่ดี อาพาธเสียก่อนโครงการนี้จึงต้องระงับไปเช่นกัน

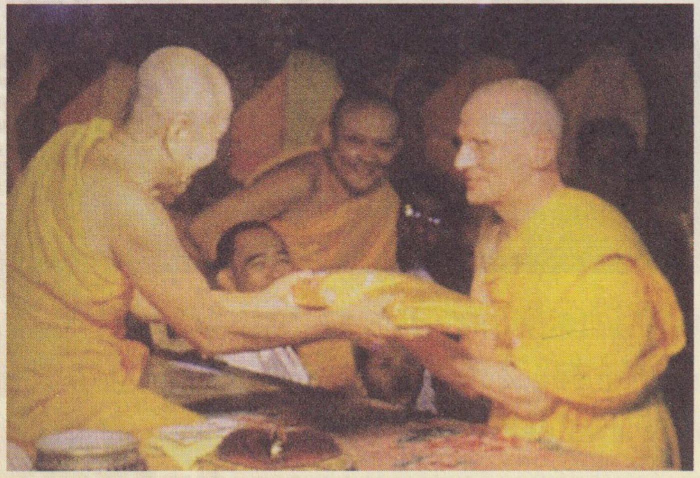

ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ท่านกปิลวฑฺโฒ เดินทางกลับมาวัดปากน้ำอีกครั้ง นำชาวอังกฤษอีก ๓ คนซึ่งได้บรรพชาเป็นสามเณรเรียบร้อยแล้วที่ประเทศอังกฤษ มาขออุปสมบทและศึกษาวิชชาธรรมกายกับหลวงพ่อ หลวงพ่อได้จัดพิธีอุปสมบทให้ มีฉายาว่า สทฺธาวฑฺโฒ ปญฺญาวฑฺโฒ และวิชฺชาวฑฺโฒ รวมพระภิกษุชาวอังกฤษจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำในปีนั้น ๔ รูป มีล่ามชาวไทยอีก ๑ คน หลวงพ่ออำนวยความสะดวกสบายให้ทุกอย่างทั้งที่พักและอาหาร เพื่อจะได้ปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยด้วยผิดอาหารและอากาศ

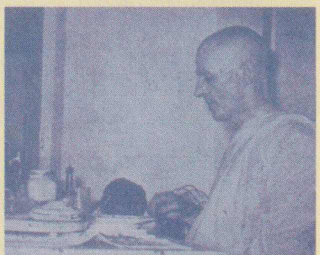

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ มีชาวญี่ปุ่นชื่อ นายทาโกะ ชิมารุจิ เป็นนักบวชนิกายนิจิเรน สนใจพระพุทธศาสนา ใคร่จะปฏิบัติธรรมตามแนววิชชาธรรมกาย ต้องการอุปสมบทและจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำ ขณะนั้นหลวงพ่ออาพาธแล้ว จึงให้สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ผู้เป็นหลานของท่าน ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมวโรดม เป็นพระอุปัชฌาย์ให้ มีฉายาว่า ธมฺมฉนฺโท ท่านจำพรรษาปฏิบัติธรรมอยู่วัดปากน้ำประมาณ ๖ เดือน ก็ได้วิชชาธรรมกาย แล้วกลับไปเผยแผ่ธรรมกายที่ประเทศญี่ปุ่นต่อไป

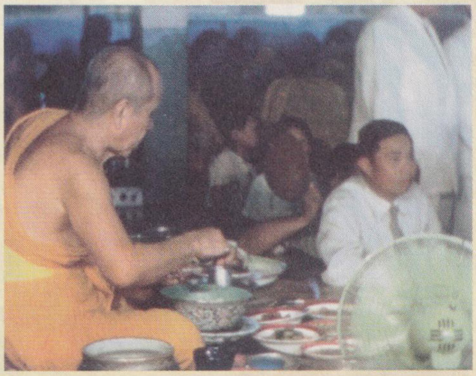

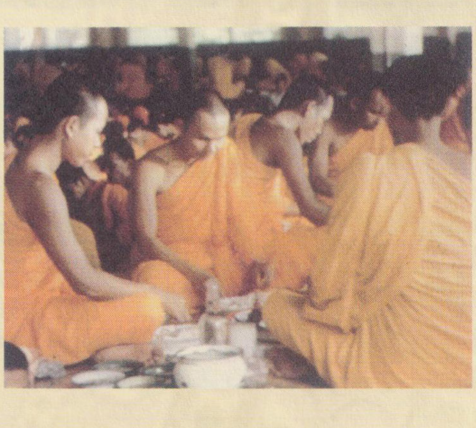

ตั้งโรงครัว

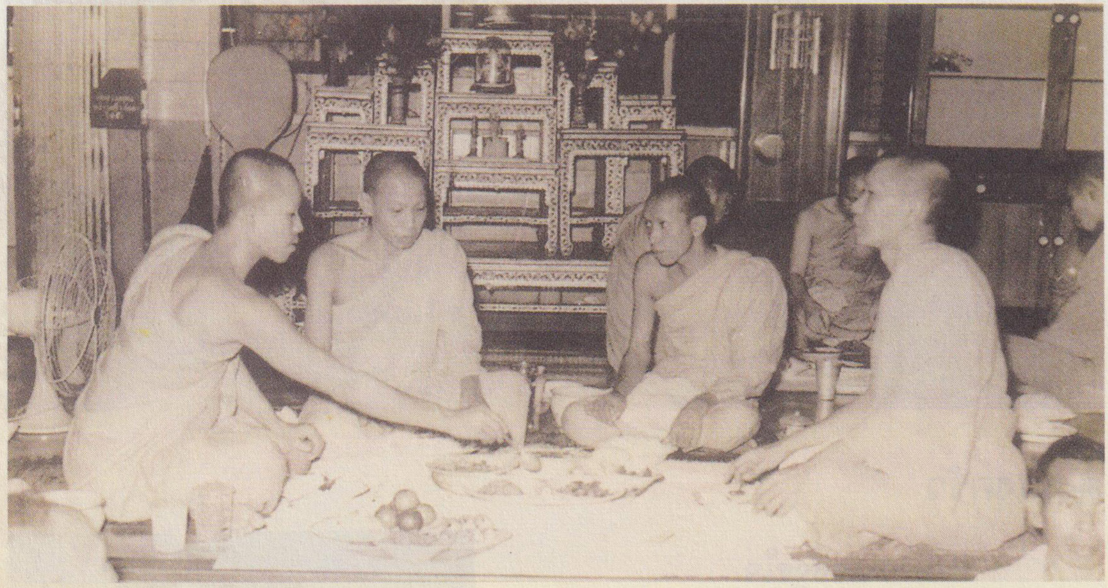

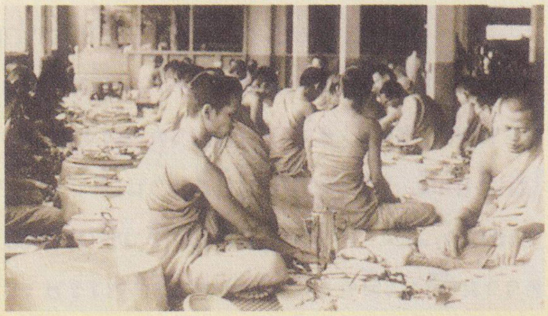
แรงจูงใจ

เมื่อหลวงพ่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านก็เริ่มดำเนินการก่อตั้งโรงครัว เพื่อทำอาหารถวายพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด แรงบันดาลใจในเรื่องนี้ เกิดจากสมัยที่ท่านเดินทางจากวัดสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เข้ามาแสวงหาความรู้ในเมืองหลวง มาจำพรรษาอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ นั้น เมื่อออกบิณฑบาตและฉันภัตตาหารเช้าเสร็จ ท่านต้องรีบออกเดินทางไปเรียนกับอาจารย์หลายที่ หลายวัด ต้องเดินระยะทางไกล แบกตำราเป็นผูก ๆ ไปลงเรือ แล้วต้องกลับไปให้ทันฉันภัตตาหารเพลที่วัดพระเชตุพนฯ ฉันเพลเสร็จก็ออกเดินทางไปเรียนกับอาจารย์ที่วัดอื่นต่อไปในช่วงบ่าย

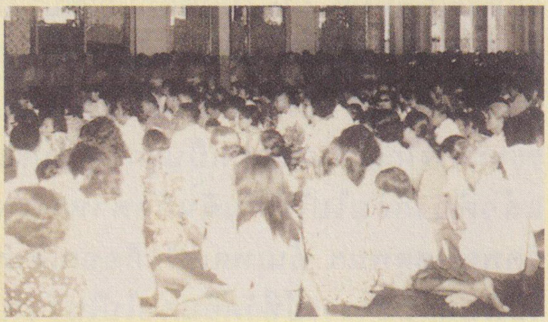
บางวันช่วงค่ำก็ต้องออกไปเรียนอีก ถ้าอาจารย์ว่างแทบจะไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน ต้องเสียเวลาในการเดินทาง ทั้งเหน็ดเหนื่อยทั้งกังวลเรื่องอาหารการขบฉันที่ไม่อุดมสมบูรณ์ บางวันก็ได้บ้าง บางวันที่ฝนตก น้ำท่วม ก็ไม่ได้อาหาร แต่หลวงพ่อก็ไม่ย่อท้อเรื่องการศึกษา ความพากเพียรพยายามอดทนของหลวงพ่อเป็นที่พอใจของแม่ค้าแถบนั้น จึงจัดอาหารถวายท่านทุกวัน

หลวงพ่อจึงตั้งมโนปณิธานว่า ถ้ามีกำลังและโอกาสจะตั้งโรงครัวทำอาหารเลี้ยงพระภิกษุ สามเณร ไม่ให้ลำบากและกังวลเรื่องอาหาร จะได้ทุ่มเทเวลาและกำลังให้กับการศึกษาพระปริยัติธรรมและปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ ทั้งเป็นการสะดวกแก่ทายก ทายิกาที่ต้องการจะทำบุญถวายทานแก่พระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด เพียงแต่แสดงความประสงค์จะเป็นเจ้าภาพและนำปัจจัยไปมอบให้แก่ไวยาวัจกรของวัดเท่านั้น ทางวัดมีแม่ครัวจัดการประกอบอาหารทั้งคาวหวานให้เสร็จเรียบร้อยทั้งมื้อเช้าและเพล เจ้าภาพเพียงแต่มาประเคน ด้วยใจที่หยุดนิ่งเป็นสมาธิเท่านั้น พระสงฆ์ สามเณร ก็ได้ฉันอาหารสด ใหม่ ร้อน ๆ สะอาดมีคุณค่าทางโภชนาการ นอกจากจะได้เลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร แล้วยังเลี้ยงแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา คนงาน และคนที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัดด้วย สมความตั้งใจที่ว่า บรรพชิตที่อยู่แล้วขอให้อยู่เป็นสุข ที่ยังไม่มาขอให้มา

จริงอยู่ที่หลวงพ่อไม่ปรารถนาจะให้พระสงฆ์ สามเณรในวัดปากน้ำออกบิณฑบาต เพราะท่านได้จัดตั้งโรงครัว มีทายก ทายิกาปวารณาตัวเป็นเจ้าภาพถวายสังฆทาน ก็เหมือนกับพระสงฆ์ สามเณรออกบิณฑบาตในวัด หลวงพ่อต้องการให้ใช้เวลาที่ออกบิณฑบาตไปทบทวนความรู้หรือปฏิบัติธรรม จะได้ประโยชน์กว่า เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ท่านไม่อยากให้บิณฑบาตนอกวัด ท่านบอกว่า เป็นการไปเบียดเบียนพระสงฆ์ สามเณร ในวัดใกล้เคียงที่ไม่มีโรงครัว แถววัดปากน้ำมีวัดที่อยู่ติด ๆ กัน อีก ๕ - ๖ วัด แทนที่พระสงฆ์ สามเณรเหล่านั้นจะได้อาหารบิณฑบาตเพียงพอ ก็ต้องลดปริมาณลง แต่ท่านก็ไม่ได้ออกกฎสั่งห้ามการบิณฑบาต หลวงพ่อก็ลงฉันที่ศาลาร่วมกับพระสงฆ์ สามเณร ทุกมื้อทุกวัน ทำให้ดูโดยไม่ต้องพูด แต่ถ้าเป็นวันสำคัญ เช่น วันตักบาตรเทโว หลวงพ่อก็ยังคงรักษาพุทธประเพณีไว้ โดยท่านเป็นผู้นำการบิณฑบาต

กินมากคนกินไม่หมด

ยุคเริ่มแรกก่อตั้งโรงครัว ท่านให้แม่ชีช่วยกันทำอาหาร มีแม่พึ่งเป็นหัวหน้า โดยใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวของท่านเป็นค่าใช้จ่าย คุณประยูร สุนทารา ไวยาวัจกรของท่านเล่าว่า เงินทองของโยมแม่สุดใจ จะเป็นเงินก็ดี หรือทองรูปพรรณก็ดี ท่านได้ให้คุณประยูรจัดการขายแล้วเอาเงินเข้าโรงครัวเลี้ยงพระ ลูกศิษย์และญาติพี่น้องของท่าน ก็ช่วยกันนำข้าวสาร อาหารแห้งไปถวายเป็นประจำ เปิดโรงครัวไปได้สักพัก หลวงพ่อก็ไปตามญาติผู้หนึ่งมาเป็นหัวหน้าบริหารโรงครัว ชื่อคุณแม่ท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงครัวอยู่จนหลวงพ่อมรณภาพ แล้วขอปลดตัวเอง เนื่องจากชราภาพ แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ซึ่งเดิมทำเฉพาะครัวพิเศษ คืออาหารคาว หวาน สำรับหลวงพ่อเท่านั้น รับหน้าที่หัวหน้าโรงครัว

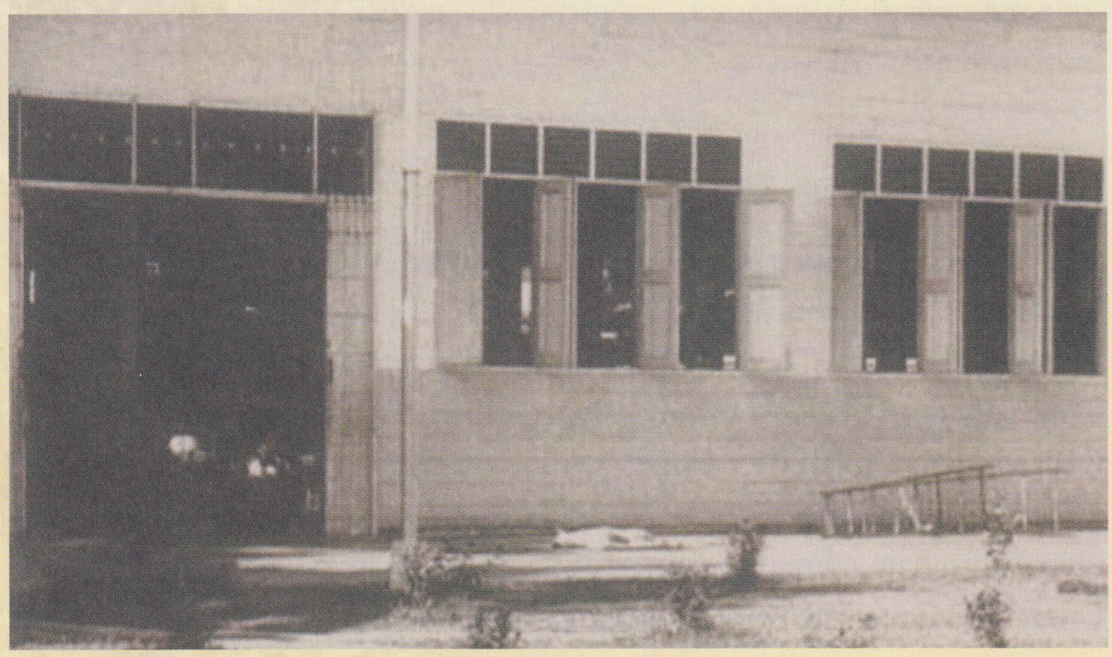

คุณแม่ท้วม หุตานุกรม

และหัวหน้าแม่ชี เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ มาจนถึงปัจจุบัน

บรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อก็พากันรับเป็นเจ้าภาพบริจาคทรัพย์เลี้ยงพระ สมัยนั้นเจ้าภาพไม่มากรายเหมือนในปัจจุบัน ส่วนมากจะมีในวันหยุด วันธรรมดาบางวันก็ไม่มีเจ้าภาพ หลวงพ่อท่านก็ใช้ทรัพย์ส่วนตัวที่มีคนถวาย เป็นค่าเลี้ยงพระ

สมัยที่ อ.ตรีธา มาอยู่วัดปากน้ำใหม่ ๆ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้น มีพระสงฆ์ สามเณร จำพรรษาประมาณ ๑๕๐ รูป และเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง ๖๐๐ รูป เมื่อรวมกับแม่ชี ผู้รักษาศีล ผู้ไปปฏิบัติธรรมแล้วก็เกือบ ๑,๐๐๐ รูป/คน แต่ถึงกระนั้นหลวงพ่อก็ยังตั้งใจจะรับพระสงฆ์ สามเณร มาอยู่จำพรรษาเพิ่มอีก เพื่อเรียนปริยัติและปฏิบัติให้ถึง ๑,๐๐๐ รูป เมื่อมีผู้แสดงความวิตกกังวล ท่านก็จะพูดสบาย ๆ ด้วยจิตที่คิดแต่จะให้ว่า **กินคนเดียวไม่พอกิน กินมากคนกินไม่หมด**

เรื่องตั้งโรงครัว เลี้ยงพระนี้ ไม่ใช่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ใคร ๆ ก็หนักใจแทนท่านกันทุกคน แต่น่าแปลกที่หลวงพ่อผู้ริเริ่มไม่หนักใจ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ทรงเล่าว่า

"เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี ท่านมีสัจจะอยู่ประการหนึ่ง คือว่า ลงปักเจตนาลงไปแล้ว ใครจะคัดค้านอย่างไรเป็นไม่ยอมฟังเสียง ตั้งใจแล้วต้องทำดังตั้งใจ เช่น การเลี้ยงพระทั้งวัด ซึ่งมีจำนวนตั้ง ๓๐๐ - ๔๐๐ องค์ เริ่มต้นแต่จำนวน ๑๐ ถึงจำนวน ๑๐๐ ใครจะคัดค้านท่านก็เฉยเสีย มีแต่พูดว่าเลี้ยงได้สิน่า ท่านก็เลี้ยงของท่านไป ซึ่งคนอื่น ๆ เขาหนักใจแทนท่าน แต่เจ้าคุณวัดปากน้ำพูดถึงการเลี้ยงพระ พระคุณท่านยิ้มเสมอ พูดด้วยหน้าตาแจ่มใส เป็นเรื่องที่ถูกใจพระคุณท่าน ใครจะพูดอย่างไรก็ไม่ถอยหลัง พระคุณท่านพูดว่า เชื่อบารมีของพระพุทธศาสนา จึงต้องสู้ และสู้ได้อย่างสบายใจ เป็นเรื่องประหลาดเหมือนกัน พออีกหนึ่งถึงสามวัน ข้าวสารจะหมด ก็บังเอิญให้มีผู้นำมาถวายสืบต่อกันเสมอ พอจะหมดก็มา ๆ ๆ หลวงพ่อรู้เรื่องนี้ พูดอย่างภูมิใจว่า **เห็นไหมคุณพระพุทธศาสนา ได้ทราบว่าทางพระกรรมฐานชี้ทางให้ท่านดำเนินงาน ท่านได้ใช้ความสงบทางใจจนเกิดญาณอันหนึ่ง ข้าพเจ้าคิดว่า คงเป็นอนาคตังสญาณรู้เหตุการณ์ได้อย่างประหลาด**"[๑]

หลวงพ่อท่านได้ชี้แจงแก่เจ้าภาพที่ไปถวายภัตตาหารว่า อาหารที่เจ้าภาพถวายนั้นนอกเหนือจากเป็นการทำบุญถวายสังฆทานแล้ว ยังให้เป็นสาธารณะแก่คนทั่วไปที่มาวัดด้วย การที่ท่านชี้แจงเช่นนี้ เพราะต้องการให้เจ้าภาพเกิดปีติยินดีในบุญที่ตนบริจาค และยังต้องการให้ผู้ไปรับประทานอาหารของโรงครัว ไม่เกิดความวิตกกังวล หรือกลัวว่าจะเป็นบาปที่ไปรับประทานของวัด โดยที่ตนมิได้ร่วมทำบุญด้วย ที่สำคัญ **หลวงพ่อได้สั่งให้พวกที่ได้วิชชาธรรมกาย ทำวิชชาให้อาหารนั้น เป็นยาบำบัดโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ด้วย นอกเหนือจากเป็นยาบำบัดความหิว** โรงครัวของวัดปากน้ำจึงเปรียบเสมือนกองส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพธรรมโดยแท้

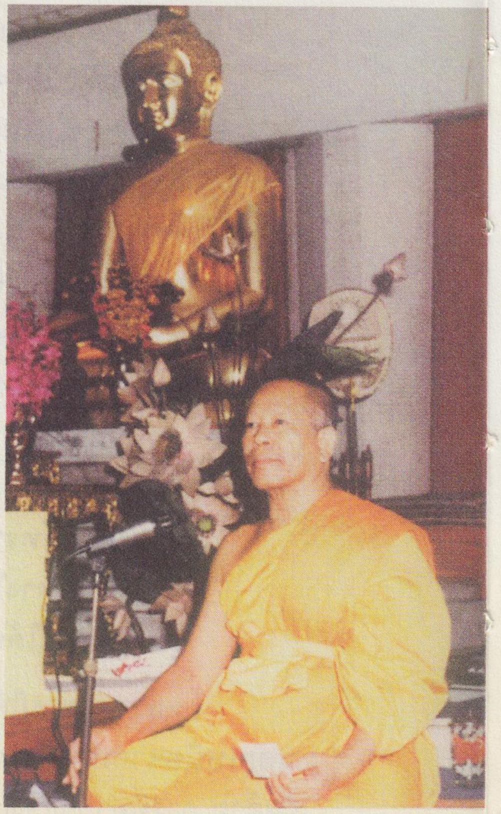
เวลาแสดงพระธรรมเทศนา หลวงพ่อจึงพูดถึงความสำคัญของการบริจาคทานเสมอ เช่น

"...ทานนั่นแหละจะเป็นชนกกรรม นำไปเกิดในสกุลที่มั่งมีมาก เพราะผลทานส่งให้ เมื่อให้ทานแล้วสมบูรณ์ บริบูรณ์ ผู้ยากขัดสนก็สมบูรณ์ อ้ายความสมบูรณ์ที่ให้แก่เขาน่ะ กลับมาเป็นของตัว มากน้อยเท่าใดกลับมาเป็นของตัวหมด ทานนี่แหละเป็นข้อสำคัญนัก พระโพธิสัตว์จะสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า

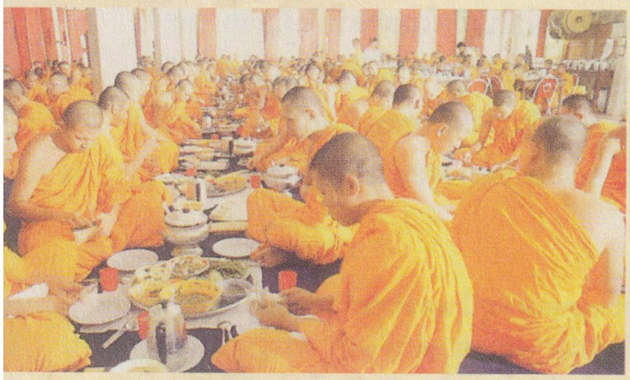
๑ สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณฺณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และอานุภาพธรรมกาย.** พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) โดยคุณตรีธา เนียมขำ ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒ หน้า ๖๒

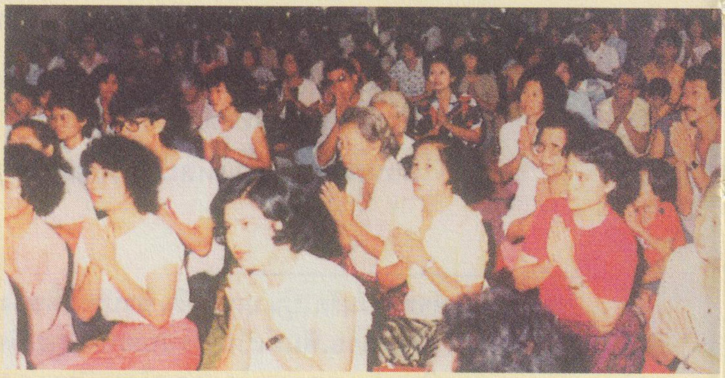

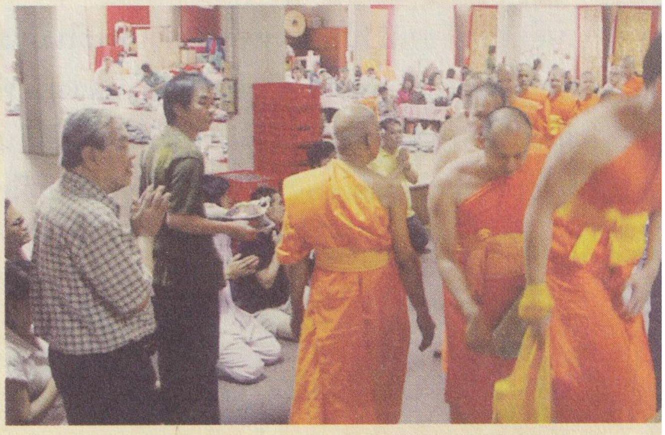

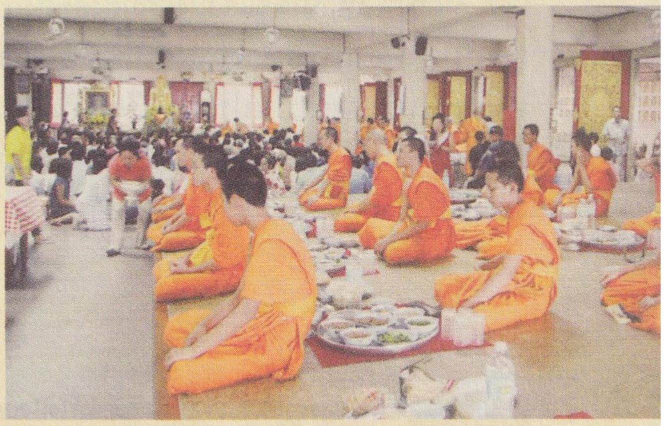

ก็อาศัยทานนี่แหละ ไม่ให้ทานละก็ เป็นไม่สำเร็จทีเดียว เพราะฉะนั้นบัดนี้วัดปากน้ำที่มีภิกษุ สามเณรมารวมอยู่มาก ก็เพราะอาศัยเจ้าอาวาสบริจาคทาน บริจาคมานาน ๓๗ ปี บริจาคมา บริจาคเรื่อยไม่ได้ครั่นคร้าม ถ้าว่าไม่มีใครมาบริจาค เจ้าอาวาสก็บริจาคเอง ถ้าว่าไม่พอละก็ เท่าใดก็ให้ทีเดียว เป็นหนี้เป็นสินยอมทีเดียว เขาจะบริจาคทาน ทำบารมีไปในอนาคตกาลข้างหน้ากันอย่างนั้น...”[๑]

อ.ตรีธา ยังจำได้ว่า บางครั้งคุณแม่ท้วมฯ ได้ไปเรียนให้หลวงพ่อทราบว่า ข้าวสารและของแห้งหมดแล้ว จะขอเบิกเงินไปซื้อ แต่หลวงพ่อบอกว่า เดี๋ยวก็มา ไม่ต้องซื้อ แล้วอีกไม่กี่ชั่วโมง ก็มีข้าวสารบ้าง น้ำตาลบ้าง พืชผัก ผลไม้ต่าง ๆ ประเภทฟัก แฟง แตงร้าน มะพร้าว ถูกบรรทุกมาเต็มเรือ มาจอดที่ท่าหน้าวัด

ถ้าคนยังกินข้าวอยู่ ข้าวก็ต้องมีให้คนกิน

ลูกศิษย์รุ่นเก่าของหลวงพ่อรู้เรื่องนี้ดีกันเกือบทุกคน พันเอก ม้วน คชวงษ์[๑] ก็เคยนำมาเล่าให้สมาชิกสมาคมศิษย์หลวงพ่อฟังเสมอว่า ครั้งหนึ่งข้าวสารในโรงครัวเกือบหมด เหลืออยู่เพียงเล็กน้อยไม่พอหุงถวายพระในวันรุ่งขึ้น หัวหน้าโรงครัว คือคุณแม่ท้วม ได้ไปกราบเรียนหลวงพ่อว่า ข้าวสารหมด หลวงพ่อท่านบอกว่า **ถ้าคนยังกินข้าวอยู่ ข้าวก็ต้องมีให้คนกิน** และยังบอกอีกว่า ข้าวที่กินอยู่ก็กินไม่หมด เอาน้ำใส่ต้มเป็นข้าวยาคูก็ได้ และแล้วประมาณ ๑๗.๐๐ น. เศษ ของวันนั้น มีชาวบ้านต่างจังหวัดเข้าไปกราบหลวงพ่อว่า ผมและพรรคพวกนำข้าวสารมาถวาย แต่จะเป็นจำนวนกี่กระสอบนั้น พ.อ.ม้วน จำไม่ได้

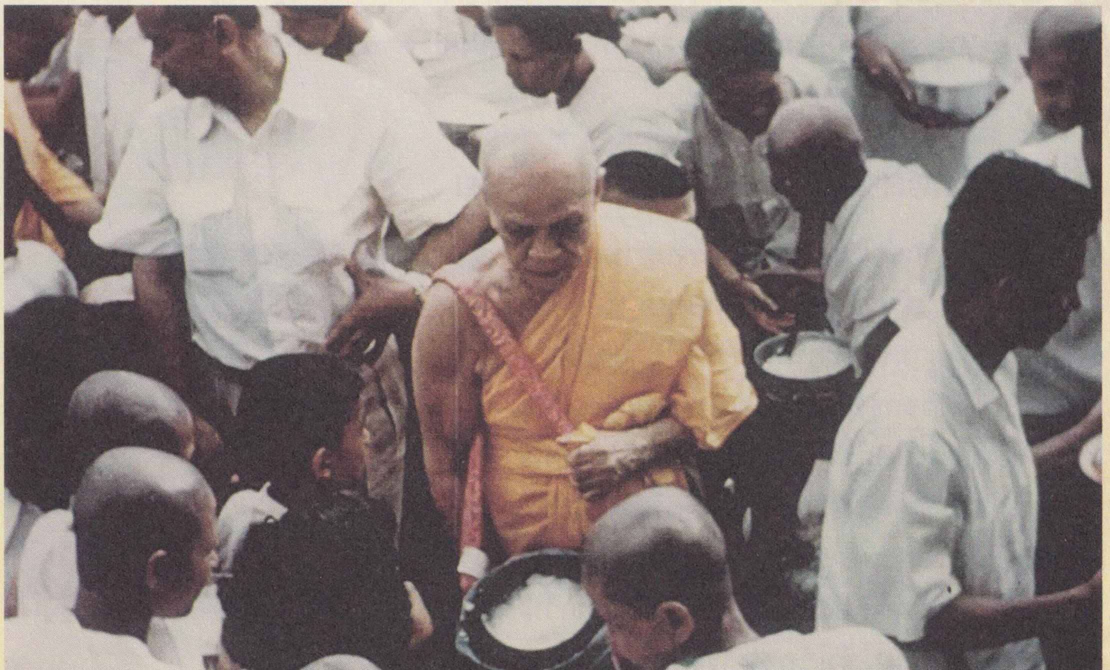
ให้ถวายเป็นสังฆทาน

หลวงพ่อท่านได้ชี้แจงถึงอานิสงส์ของการถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ สามเณรว่าจะได้บุญยิ่งใหญ่ไพศาล เพราะพระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญ ดังคาถาบาลีว่า ปุญฺญมากงฺ ขมานานํ สงฺโฆ เวทิยตํ มุขํ พระสงฆ์เป็นประมุขหรือเป็นประธานของผู้ต้องการบำเพ็ญทาน พระสงฆ์เป็นประมุขของบุญ ถ้าต้องการบุญก็ให้ถวายในหมู่พระสงฆ์ จะเจาะจงภิกษุองค์ใดองค์หนึ่งนั้นไม่ควร ให้ทำใจให้เป็นกลาง

---

๑ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง **ของที่ได้โดยยาก** เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗

หลวงพ่อท่านเน้นว่า **เป็นทายกต้องฉลาด โง่ไม่ได้ เพราะถ้าถวายเจาะจงเสียแล้ว ผลบุญก็ลดน้อยลงไป คนฉลาดต้องถวายให้เป็นกลาง จึงจะได้ผลบุญยิ่งใหญ่ไพศาล ที่เรียกว่าสังฆทาน** และได้ชื่อว่าวางหลักพระพุทธศาสนา เพราะศาสนาของพระบรมศาสดาจะดำรงอยู่ได้ ก็เพราะอาศัยความเป็นกลาง ภิกษุ สามเณร ก็ต้องประพฤติในพระธรรมวินัยให้เป็นกลาง ปฏิบัติให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างตน ไม่เข้าข้างบุคคลอื่น อุบาสก อุบาสิกา บริจาคทานในพระพุทธศาสนาให้ให้เป็นกลาง ไม่ค่อนข้างตน หมู่ตน พวกตนให้ให้เป็นกลาง อย่างนี้ได้ชื่อว่า บริจาคถูกทางสงฆ์ ถูกเป้าหมายของบุญ

ผู้ที่ทำบุญถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ สามเณร จึงควรเข้าใจ และปฏิบัติตามที่หลวงพ่อแนะนำ ว่าทานที่ท่านถวายนั้นให้ ให้เป็นกลาง มิให้เจาะจงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด มีใจความภาษาบาลีรับรองไว้ว่า

> "กาเล ททนฺติ สปญฺญา วทญฺญู วีตมจฺฉรา ฯลฯ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินํ
>
> ทายก ทายิกาทั้งหลาย ผู้ประกอบด้วยปัญญา ปราศจากความตระหนี่ เลื่อมใสแล้วในพระอริยบุคคล ในพระอริยสงฆ์ เป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระสงฆ์ ซึ่งเป็นผู้ตรงคงที่ ถวายทาน ทำให้เป็นทานที่ตนถวายแล้ว โดยกาลสมัย ในกาลทักขิณาทาน ของทายกนั้นย่อมเป็นคุณชาติ มีผลไพบูลย์ ดุจน้ำเต็มเปี่ยมในห้วงมหาสมุทร เพราะบริจาคทานในเขตบุญ"[๑]

เป็นพระที่อัศจรรย์ที่สุดในประเทศไทย

วัดปากน้ำในยุคนั้น เป็นที่จับตามองจากคณะสงฆ์และประชาชนมากที่สุดวัดหนึ่ง จับตามองด้วยความทึ่งระคนพิศวงสงสัย การสอนปฏิบัติธรรมวิชชาธรรมกาย และการรักษาโรคก็ทำให้ฉงนสนเท่อยู่แล้วว่าจริงหรือหลอกให้คนไปวัดกันมาก ๆ หลวงพ่อยังตั้งโรงครัวเลี้ยงพระเลี้ยงคนทุกวัน ๆ หลายร้อยคนอีก ยังไม่มีวัดใดทำได้เลย นาน ๆ เลี้ยงทีน่ะพอมี แต่เลี้ยงทุกวันวันละ ๒ มื้อ แม่ชีทำอาหารเกือบร้อยคน

[๑] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนา **เรื่อง เกณิยานุโมทนาคาถา** เมื่อวันที่ ๑๑ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗

อาสาสมัครทั้งสิ้น ยังไม่เคยมีปรากฏวัดปากน้ำเป็นวัดแรก ผู้ที่สนใจในด้านพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะกิจการสงฆ์ไทย ไม่มีใครไม่รู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำ บ้างก็เห็นด้วย บ้างก็ไม่เห็นด้วย ท่านเจ้าคุณธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ได้พูดถึงหลวงพ่อ ในเรื่องการตั้งโรงครัวเลี้ยงพระภิกษุ สามเณร ไว้ดังนี้

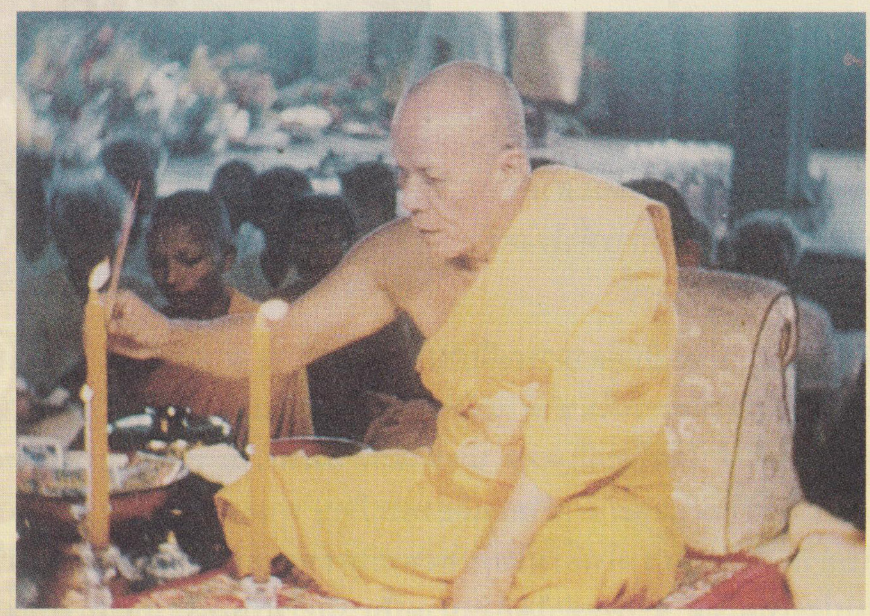

"...ท่านเป็นผู้สามารถเลี้ยงบรรดาพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และศิษย์วัดได้ทุกวันไม่ขาด แม้พระภิกษุ สามเณรจะไม่ไปบิณฑบาตเลย ท่านก็เลี้ยงได้ โดยที่จะมีบุคคล นำเอาอาหารมาถวาย เช่น นำเอาข้าวสารมา นำเอากับข้าวมา และก็มาทำครัวเลี้ยงพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาและศิษย์วัด ได้อาศัยร่มโพธิ์ร่มไทรของพระเดชพระคุณท่าน **ซึ่งยังไม่มีวัดใดในประเทศไทย จะกระทำได้ถึงขนาดนั้น นับว่าเป็นพระมหาเถรที่อัศจรรย์ที่สุดในประเทศไทย**

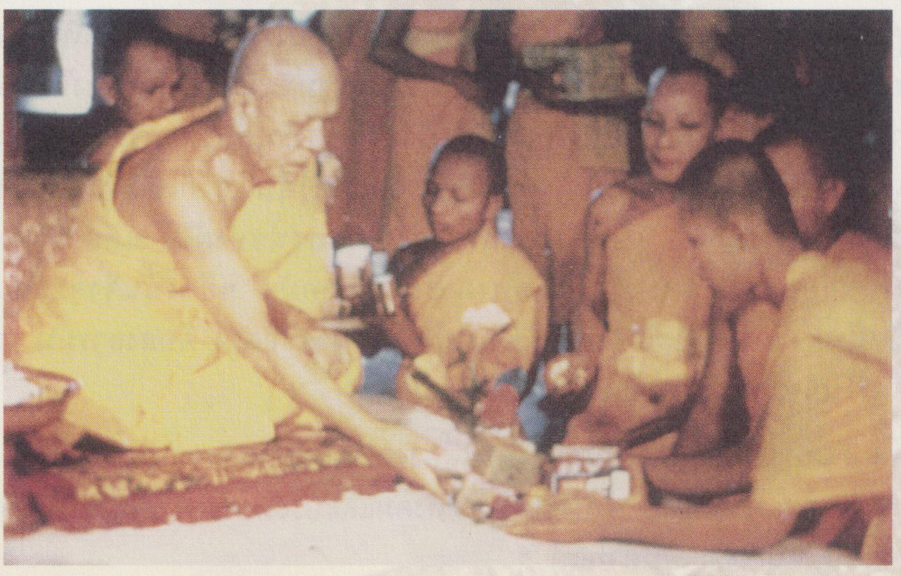
ไม่ทราบว่าท่านจะมีมนต์คาถาหรืออะไร อย่างใด จึงสามารถเรียกร้องเอาอาหาร มาเลี้ยงพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และศิษย์วัด ได้โดยไม่ขาด นับว่าเป็นความประหลาดอัศจรรย์อย่างยิ่ง อาตมภาพได้เคยถามพระเดชพระคุณท่าน เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ว่าเพราะเหตุอะไร หลวงพ่อจึงสามารถเลี้ยงพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และศิษย์วัด ได้ถึงปานนั้น ท่านยิ้มแย้มแจ่มใส และตอบด้วยความกล้าหาญว่า ไม่ต้องเป็นทุกข์เป็นร้อนดอกท่านเจ้าคุณ เพราะอาศัยพระธรรมกายท่านบันดาลให้ นี่เป็นคำตอบของท่านยืนยันอยู่เสมอ...”[๑]

จำเป็นต้องทำบุญให้ทานหรือไม่

บางคนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจว่าทำไมต้องบริจาคทาน มีความดีอีกมากมายให้ทำ เช่น รักษาศีล ๕ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่สร้างความทุกข์ความเดือดร้อนให้ผู้อื่นก็น่าจะได้บุญพอแล้ว ทำไมต้องสละทรัพย์ทำบุญบริจาคทานด้วย ยิ่งเห็นคนอื่น ๆ เขาบริจาคกันมาก ๆ บางคนแทนที่จะอนุโมทนากับเขา กลับไปคิดว่า เขาอยากเด่นอยากดังบ้าง เขาเอาเงินซื้อทางไปสวรรค์บ้าง ทำให้พระเสียพระบ้าง

๑ พระธรรมทัศนาธร แสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง **สาราทานกถา** ในวันบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวาร อุทิศถวายพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อวันพุธที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำสอนเสมอว่า ทานํ เทติ ทานการให้ คนเราจำเป็นต้องให้ทุกคน ถ้าไม่สละไม่ให้ไม่ได้ เพราะถ้าไม่ให้กันแล้ว จะได้ประโยชน์อย่างไร หากให้กันแล้วจึงจะได้ประโยชน์ หลวงพ่อยกตัวอย่างในครอบครัว สามีก็ต้องให้เงินทองภรรยาใช้จ่ายในบ้าน ให้เครื่องประดับตกแต่ง ให้เกียรติยกย่องว่าเป็นภรรยา ส่วนภรรยาก็ต้องให้ความเคารพนับถือ ดูแลจัดหาอาหารให้รับประทานอิ่มหนำสำราญ รวมทั้งทุกคนในบ้านด้วย ครอบครัวจึงจะสงบสุข ถ้าไม่มีการให้ครอบครัวนั้นจะต้องทะเลาะเบาะแว้ง ทุบตีกัน

การให้นั้นไม่ใช่เพียงแต่ให้ทรัพย์สิน ให้อาหาร ให้สิ่งของ แต่ยังไปถึงให้ลูกเป็นทาน ให้ภรรยา ให้สามีเป็นทาน หลวงพ่อย้ำว่า ถ้าเราไม่ให้ จะอยู่ด้วยกันไม่ได้ทีเดียว ทั้งสามีภรรยาลูกก็ต้องแยกจากกัน และถ้าอยากให้วงศ์ตระกูลของตนสูงขึ้น มีพวกพ้องวงศ์วานมากขึ้น ก็อย่าเป็นคนตระหนี่

ผลที่ได้รับก็คือ คนที่เราให้นั้น ย่อมยกย่องสรรเสริญเคารพนับถือในตัวเรา พวกเขาย่อมคุ้มครองรักษาเราเอง กลัวเราจะเป็นอันตราย เพราะถ้าคนให้เป็นอันตรายเสียแล้ว พวกเขาก็อดอยากลำบาก คนที่รับนั้นแหละ ย่อมช่วยระวังรักษาทั้งบ้านและสมบัติของเรา

อานิสงส์ของการบริจาคทาน

ผู้บริจาคโภชนาหารแก่พระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ได้ชื่อว่าให้ฐานะ ๕ ประการแก่ผู้รับ ได้แก่ ให้อายุ ให้วรรณะความสวยงาม ให้ความสุขกายสบายใจ ให้กำลังกาย กำลังวาจา กำลังใจ ให้ปฏิภาณความเฉลียวฉลาด ให้อย่างไรตนเองก็ได้รับกลับมาอย่างนั้น

ผู้รับได้ฐานะครบ ๕ ประการ ผู้ให้ก็ได้รับกลับมาครบ ๕ ประการเช่นกัน ได้ทั้งผู้รับและผู้ให้ หลวงพ่อบอกว่าคุณธรรม ๕ ประการนี้ ติดตามเป็นเงาตามตัว แต่ต้องให้อย่างไม่มุ่งหวังสิ่งใด เช่น ถ้าให้ข้าวแมวกินอิ่มหนึ่ง เพื่อเลี้ยงมันไว้กัดหนู ถ้าเลี้ยงหมาไว้เฝ้าบ้านกันขโมย ก็ไม่จัดเป็นทาน การให้อาหารแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์อื่น ๆ ก็เช่นกัน เพื่อหวังจะได้ประโยชน์จากเขา ไม่จัดว่าเป็นทาน เพราะมุ่งประโยชน์ของผู้ให้ แต่ถ้าให้ข้าวมันกิน เพื่อให้มันหายอดอยากเท่านั้น ไม่ต้องการสิ่งใดจากมัน อย่างนั้นจึงจะจัดเป็นทาน ต้องให้โดยไม่มุ่งหวังเอาอะไรจากมัน ต้องให้โดยอาการซื่อตรง คือสงสารมัน เวทนามัน คิดว่า ถ้าเราไม่ให้มัน มันก็ตายเปล่า มันต้องอาศัยเรา

แม้แต่การเลี้ยงลูกก็เช่นกัน ต้องเลี้ยงดูเขาโดยมุ่งหวังจะให้เขาเติบโต แข็งแรง มีการศึกษาดี พึ่งพาตนเองได้ ทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติ ไม่มุ่งหวังว่าลูกจะต้องมาเลี้ยงดูตอบแทน จึงจะเป็นทานแท้ ๆ

อานิสงส์ของการทำบุญบริจาคทาน โดยไม่หวังตอบแทน มี ๑๓ ลำดับ ดังนี้

๑. ให้ทานแก่สัตว์เดรัจฉาน เช่น ให้อาหารแก่สุนัข แมว ไก่ นก ฯลฯ ได้อานิสงส์ถึงร้อยภพร้อยชาติ

๒. ให้ทานแก่บุคคลผู้ไม่มีศีล ได้อานิสงส์ถึงพันภพ พันชาติ

๓. ทำบุญให้ทานแก่บุคคลผู้มีศีล ได้อานิสงส์ถึงแสนภพ แสนชาติ

๔. ทำบุญให้ทานแก่บุคคลผู้ได้ฌานอภิญญา ในเวลาที่ว่างจากพระพุทธศาสนา ได้อานิสงส์ถึงแสนโกฏิภพ แสนโกฏิชาติ

๕. ทำบุญให้ทานแก่ผู้ปฏิบัติวิปัสสนา ได้อานิสงส์ถึงอสงขัยภพ อสงขัยชาติ

๖. ทำบุญให้ทานแก่ผู้ปฏิบัติวิปัสสนาถึงร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระโสดาบันบุคคลเพียงครั้งเดียวและองค์เดียวไม่ได้

๗. ทำบุญให้ทานแก่พระโสดาบันบุคคลร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระสกทาคามีบุคคล เพียงครั้งเดียวหรือองค์เดียวไม่ได้

๘. ทำบุญถวายทานแก่พระสกทาคาบุคคลร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระอนาคามีบุคคล เพียงครั้งเดียวหรือองค์เดียวไม่ได้

๙. ทำบุญถวายทานแก่พระอนาคาบุคคลร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระอรหันต์บุคคล เพียงครั้งเดียวหรือองค์เดียวไม่ได้

๑๐. ทำบุญถวายทานแก่พระอรหันต์บุคคลร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้า เพียงครั้งเดียวหรือองค์เดียวไม่ได้

๑๑. ทำบุญถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพียงครั้งเดียวหรือองค์เดียวไม่ได้

๑๒ ทำบุญถวายทานแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยครั้งร้อยองค์ ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่สงฆ์ที่มีพระพุทธเจ้า เป็นประธาน เพียงครั้งเดียวไม่ได้

๑๓. ทำบุญถวายทานแก่พระสงฆ์ที่มีพระพุทธเจ้า เป็นประธานร้อยครั้ง ก็ยังสู้อานิสงส์ของการทำบุญถวายทานแก่พระสงฆ์ที่จะมาจากทิศทั้ง ๔ หรือทิศทั้ง ๘ ไม่ได้[๑]

หลวงพ่ออธิบายว่า บุญกุศลของบุคคลผู้ให้ทาน ย่อมแตกต่างกันไป หาเหมือนกันไม่สุดแต่บุญทานที่ตนได้กระทำไว้ในอดีตชาติ หลักแห่งทานมี ๓ ประเภท มีในพระสูตร ๑๐ ในพระวินัย ๔ ในพระปรมัตถ์ ๖

ทานในพระสูตร ๑๐ ได้แก่ ให้ข้าว ให้น้ำ ให้เสื้อผ้า ให้อุปกรณ์พาหนะ ให้ดอกไม้ ให้ของหอม ให้กระแจะจันทน์ ให้เครื่องประดับตกแต่ง ให้อาสนะที่นั่งที่นอนที่พักพาอาศัย ให้ประทีป โคมไฟในที่มืด

ทานในพระวินัย ๔ คือทานที่ถวายพระสงฆ์ สามเณร ได้แก่

๑. ให้จีวร เครื่องนุ่งห่ม
๒. ถวายอาหารบิณฑบาต
๓. ถวายเสนาสนะที่พักอาศัย
๔. ถวายยารักษาโรค

ทานในพระปรมัตถ์ ๖ คือ อายตนะ ๖ ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ให้ถอน ให้สละความยินดีในอารมณ์เหล่านี้ออกให้หมด ไม่ให้มาเสียดแทงเราได้ เมื่อเกิดขึ้นให้พิจารณาว่า นี้เป็นอารมณ์ของทางโลก ไม่ใช่อารมณ์ทางธรรม[๒] กล่าวคือให้ทำใจให้หยุดให้นิ่งนั่นเอง ย่อมมีกุศลใหญ่ เป็นทางไปแห่งพระนิพพานโดยแท้ และเป็นทานอันยิ่งใหญ่ทางปรมัตถ์[๓]

---

[๑] มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์

[๒] อายตนะ หมายถึง สิ่งที่เป็นสื่อสำหรับติดต่อกัน ทำให้เกิดความรู้ขึ้น แบ่งเป็น ๒ อย่าง คือ ๑. อายตนะภายใน หมายถึง สิ่งเชื่อมต่อที่อยู่ในตัวคน คือตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ทั้งหมดนี้เป็นเชื่อมต่อกับอายตนะภายนอก ๒. อายตนะภายนอก หมายถึง สิ่งเชื่อมต่อที่อยู่นอกตัวคน เป็นคู่กับอายตนะภายใน คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ หมายถึง สัมผัส ธรรมารมณ์ หมายถึง สิ่งที่ใจคิด

[๓] พระธรรมเทศนาเรื่อง**ภัตตานุโมทนาคาถา** วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

อุบาสกผู้เลิศในการถวายทาน

หลวงพ่อมักจะยกตัวอย่างบุคคลที่ทุ่มเทชีวิตในการบริจาคทาน จนได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้กล้าหาญในการบริจาคทาน บริจาคอย่างไม่รู้จักอิ่ม ไม่รู้จักเบื่อหน่ายเหน็ดเหนื่อย ยิ่งบริจาคยิ่งมีความสุข ยิ่งเห็นพระภิกษุ สามเณร ฉันภัตตาหารของตน เห็นบุคคลอื่นบริโภคใช้สอยของของตน ก็ยิ่งมีความอิ่มเอมในทานเหลือที่จะกล่าว คือ ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี จึงขอยกประวัติท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี มาเล่าไว้โดยสังเขป ให้ท่านที่ยังไม่เคยรู้จักได้ทราบ ดังนี้

อนาถบิณฑิกเศรษฐี มีนามจริงว่า สุทัตตะ แปลว่าผู้มีตนดี มีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปว่าเป็นผู้เลิศในทางให้ทาน มีเมตตากรุณาแก่คนยากจนเสมอ จึงได้ฉายาว่า อนาถบิณฑิกเศรษฐี แปลว่า ผู้มีทรัพย์ที่บริจาคก้อนข้าวสำหรับผู้ยากไร้ เป็นชาวเมืองสาวัตถี แคว้นโกศล เป็นผู้ศรัทธาเลื่อมใสพระพุทธองค์ยิ่งนัก ได้บรรลุธรรมระดับพระโสดาบัน จึงปรารถนาจะสร้างพระอารามถวายพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้พระองค์ท่านได้พักจำพรรษา ณ เมืองสาวัตถี

แล้วท่านเศรษฐีก็ได้ไปเสาะหาพื้นที่ที่จะสร้างวัดทั่วทั้งพระนคร เกิดไปติดใจอุทยานของเจ้าเชตราชกุมาร เพราะไม่ไกลและไม่ใกล้หมู่บ้านจนเกินไป มีพื้นที่กว้างขวาง มีชัยภูมิอันเงียบสงบ ร่มรื่นสมบูรณ์ด้วยแหล่งน้ำและป่าไม้ ทั้งไม้เบญจพรรณ ไม้ผล ไม้ดอก เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ปีก กระต่าย เก้ง กวาง เหมาะที่จะเป็นที่พักของผู้ทรงศีล ปฏิบัติธรรม ถ้าได้สร้างเป็นพระอารามถวายเป็นที่ประทับของพระพุทธองค์กับพระสาวก รวมทั้งเป็นที่พักของอาคันตุกะที่จะมาเฝ้าและสดับพระธรรมเทศนา ให้เป็นสัปปายะ ครบทั้ง ๗ อย่างของผู้เดินทางมาแสวงบุญ (หมายถึง ความสะดวก สบาย สุขสำราญ ๗ อย่าง ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ที่หาอาหาร แหล่งพูดคุยสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องช่วยเหลือ อาหาร ฤดูกาล อุณหภูมิและยืนเดินนั่งนอนได้สะดวก) ถึงจะต้องสูญเสียทรัพย์จนหมดตัว จะต้องกลายเป็นยาจกขอทาน ท่านสุทัตตะก็ไม่หวั่นเกรง ด้วยศรัทธาในพระพุทธองค์และพระธรรมคำสอนอย่างแรงกล้า ชีวิตนี้อุทิศแล้วเป็นพุทธศาสนพลี

เศรษฐีจึงเจรจาหว่านล้อมเจ้าเชตให้ขายที่ผืนนี้ให้ตน เจ้าเชตก็ปฏิเสธ แต่ท่านเศรษฐีก็ไม่ย่อท้อพยายามหว่านล้อมอยู่นั่นแล้ว จนเจ้าเชตไม่รู้จะปฏิเสธอย่างไรก็เลยหลุดปากออกไป ด้วยความรำคาญ เป็นการปฏิเสธกลาย ๆ ว่า ให้นำเงินมาปูเรียงให้ชิดติดกันไม่มีช่องว่างบนพื้นที่ดิน เป็นราคาของที่ดินผืนนี้

ท่านเศรษฐีก็ถือว่านั่นคือการตกลงซื้อขายกันแล้ว จึงให้บริวารช่วยกันขุดทรัพย์ที่ฝังดินไว้ ขนใส่เกวียนมาปูบนพื้นดินให้เรียงชิดติดกันตามที่เจ้าเชตบอก ส่วนเจ้าเชตก็ตกใจไม่นึกว่าจะมาเจอคนไม่ปกติธรรมดาอย่างเศรษฐี เพราะตนเป็นเจ้าของก็รักที่ดินของตน อุตส่าห์ทะนุบำรุงรดน้ำพรวนดินปลูกต้นไม้จนใหญ่โตร่มรื่น เงินทองตนเองก็มีเหลือเฟือแล้ว ไม่รู้จะเอาเงินของเศรษฐีไปทำอะไรอีก ที่บอกราคาไว้ขนาดนั้น เพราะไม่คิดว่าจะมีผู้ใดกล้าหาญสู้ราคาขนาดนั้นได้ จึงรีบปฏิเสธการซื้อขายทันที

แต่ความศรัทธา เคารพในพระพุทธองค์ของท่านเศรษฐีมีมากเกินกว่าจะเปลี่ยนใจตนเอง พยายามเปลี่ยนใจเจ้าเชตดูจะง่ายกว่า จึงต้องเป็นคดีความถึงขึ้นโรงขึ้นศาล ในที่สุดตุลาการก็ตัดสินให้เจ้าเชตต้องตัดที่ดินขายต่อไปจนกว่าท่านเศรษฐีจะหมดเงินทำตามคำพูดไม่ได้ เมื่อชนะคดีความ ท่านเศรษฐีก็ยิ่งมีกำลังใจ ปลาบปลื้ม ให้บริวารช่วยกันขนเงินมาปูอย่างไม่คำนึงถึงความหมดเปลือง หรือความยากจน ส่วนเจ้าเชตก็ต้องตามดูอย่างใกล้ชิดว่าปูไปถึงไหนแล้ว มีช่องว่างหรือไม่ ตามดูไปเรื่อย ๆ จนเกือบจะสุดที่ดินของตน โดยไม่รู้ตัวว่าท่านได้ถูกความศรัทธาของเศรษฐีและบารมีของพระพุทธองค์เข้าครอบครองจิตแล้ว เหลือที่ดินอีกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เจ้าเชตก็ตัดสินใจบริจาคร่วมสร้างวัดกับท่านเศรษฐี

ด้วยความเป็นผู้ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น รวมทั้งการทำบุญทำทาน ก็อยากให้ทุกคนมีส่วนร่วมด้วย ไม่อยากได้บุญอยู่คนเดียว แบ่งปันบุญให้คนอื่นก็ใช่ว่าบุญของตนจะลดน้อยถอยลง กลับเพิ่มพลังมากขึ้นด้วยซ้ำ เหมือนเปลวไฟที่ได้ลมกระพือโหม ท่านเศรษฐีจึงตั้งชื่อวัดนี้ให้เป็นอนุสรณ์แก่เจ้าของที่ดินเดิมว่า เชตวันมหาวิหาร แทนที่จะตั้งว่าสุทัตตะมหาวิหาร ถึงไม่ตั้งชื่อวัดตามชื่อของตน แต่คนทั่วไปก็รู้ว่าผู้สร้างวัดตัวจริงคือ ท่านสุทัตตะ

วัดเชตวันมหาวิหารนี้ใช้งบประมาณในการก่อสร้างถึง ๑๘ โกฏิ เป็นค่าซื้อที่ดินอีก ๑๘ โกฏิ (๑ โกฏิ มี ๑๐ ล้านบาท) เมื่อสร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้กราบบังคมทูลเชิญพระพุทธองค์และพระสาวก ไปประทับรับพระอาราม พระพุทธองค์ทรงแนะนำท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีให้ถวายพระอารามแห่งนี้แด่พระภิกษุสงฆ์ที่อยู่ในทิศทั้ง ๔ ทั้งที่มาแล้วและยังมิได้มา อนาถบิณฑิกเศรษฐีจัดงานทำบุญ ถวายทานฉลองพระอารามทุกวัน เป็นเวลาถึง ๙ เดือน สิ้นเงินไปอีก ๑๘ โกฏิ รวมเป็นเงิน ๕๔ โกฏิ

วัดเชตวันมหาวิหารเป็นวัดในพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่และสำคัญ เป็นวัดที่พระพุทธองค์ประทับจำพรรษานานที่สุด ถึง ๑๙ พรรษา พระธรรมต่าง ๆ ทั้งพระวินัย พระสูตร พระอภิธรรมกำเนิดขึ้น ณ ที่นี้มากที่สุด เป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ชาวพุทธไม่ควรลืมเลือน

ใช่แต่เท่านั้น แม้ในอาคารบ้านเรือน ท่านเศรษฐีก็ให้ปูอาสนะไว้เลี้ยงพระเป็นประจำทุกวัน วันละ ๒,๐๐๐ รูป

เมื่อสร้างวัดเสร็จ ท่านเศรษฐีก็ไปวัดพระเชตวันทุกวัน วันละ๒-๓ครั้งเวลากลางวัน นำอาหารไปถวายพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด ซึ่งมีพระพุทธองค์ทรงเป็นประธาน เวลาบ่าย นำเภสัช ๕ อย่าง ได้แก่ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำอ้อย น้ำผึ้ง และน้ำปานะ ๘ อย่าง ได้แก่ น้ำมะม่วง น้ำลูกหว้า น้ำกล้วยมีเม็ด น้ำกล้วยไม่มีเม็ด น้ำมะทราง น้ำลูกจันทน์ หรือองุ่น น้ำเหง้าบัว น้ำมะปรางหรือลิ้นจี่ ยามเย็นจะนำพวงมาลัย ดอกไม้ ของหอมและผ้าไปถวาย พร้อมฟังธรรม

พระพุทธองค์ทรงยกย่องอนาถบิณฑิกเศรษฐีไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ ผู้เป็นเลิศกว่าอุบาสกทั้งหลายด้านการถวายทาน

บางท่านอ่านเรื่องนี้แล้ว อาจจะยังไม่เข้าใจถึงจิตศรัทธาของคนที่บรรลุโสดาบันแล้ว และอาจคิดว่า ท่านเศรษฐีมีเงินมาก อาจจะมีเป็นล้านโกฏิ ทำบุญแค่นี้เงินคงไม่พร่องไปกี่มาก น้อยก็ทำได้น่ะสิ แต่ท่านเศรษฐีทำบุญด้วยจิตศรัทธาเต็มเปี่ยม และเศรษฐีก็จนลงได้เหมือนกัน เงินสูญไปตั้ง ๓๖ โกฏิ แต่ไม่ใช่จนเพราะทำบุญ เป็นการจนเพราะถูกโกงและถูกอุทกภัย ทำให้เงินที่ฝังไว้หายไปกับสายน้ำส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งถูกคนใกล้ชิดโกง

แต่ท่านเศรษฐีก็ยังคงถวายทานอย่างสม่ำเสมอ เพียงแต่ทานนั้นไม่ดีเลิศและประณีตเหมือนสมัยที่ท่านร่ำรวย ดังนั้นเรื่องที่เศรษฐีวิตกจึงวิตกเรื่องถวายทานที่ไม่ใช่ประเภทสามีทานแต่เป็นประเภททาสทาน เรื่องยากจนดูไม่วิตกแต่อย่างใด จนเทวดาที่สถิตอยู่ในบ้านรับไปวิตกแทน ไม่วิตกเฉย ๆ แต่ไปแสดงความหวังดีที่ผู้รับไม่ปรารถนา เพราะไปเตือนเศรษฐีให้เลิกทำบุญ ทำไปทำไมมากมาย สูญไปเปล่า ๆ เพราะบุญไม่ได้ช่วยอะไรเลย ทำแล้วก็จนตาย

ท่านผู้อ่านเคยพบคนอย่างนี้บ้างไหม คนอย่างนี้ในปัจจุบันก็ยังมี เห็นใครเขาทำบุญ แทนที่จะอนุโมทนากับเขากลับไปแสดงความเห็นคัดค้านเสียนี่ คิดว่าเขาโง่เง่าบ้าง ลุ่มหลงบ้าง ถูกหลอกบ้าง คนพวกนี้มักจะคิดว่าตนเองมีสมองอยู่คนเดียว ทั้งคนทั้งเทวดาก็มีทั้งที่เป็นสัมมาทิฐิและมิจฉาทิฐิ

ผู้อ่านคงจะสงสัยว่าท่านเศรษฐีก็เป็นฝ่ายสัมมาทิฐิ แต่ไฉนเทวดาประจำบ้านจึงเป็นเทวดาฝ่ายมิจฉาทิฐิไปได้ เหตุเป็นเพราะเทวดาไม่ชอบใจที่เศรษฐีเลี้ยงพระซึ่งมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นประธานทุกวัน ทำไมไม่ชอบใจเงินก็ไม่ต้องจ่าย แล้วจะไปเดือดร้อนด้วยทำไม ก็เพราะเวลาพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จมานั้น เทวดาซึ่งมีสถานที่สถิตอยู่บนซุ้มประตูต้องลงมาจะสิงสถิตอยู่เหนือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวกไม่ได้ ไม่ลงก็ไม่ได้ เพราะพลังบุญสู้กันไม่ได้ ถึงไม่อยากลงก็ต้องถูกพลังบุญผลักลงมาเองจนได้ จึงไม่สบอารมณ์

ที่ถูกรบกวนทุกวัน ท่านผู้อ่านคงจะพอเห็นภาพเหมือนคนที่ไม่โมทนาบุญกับคนอื่น แล้วยังวิจารณ์ว่าเขา เป็นการสร้างบาปให้ตนเอง

เทวดาประจำบ้านของเศรษฐีจึงถูกเจ้าของบ้านขับไล่ออกจากบ้าน มีที่ดี ๆ ให้อยู่ไม่ชอบ เลยไม่มีที่อยู่ ต้องเร่ร่อนไปหาเทวดาองค์อื่น ๆ ให้ช่วยก็ไม่มีใครกล้าช่วย เพราะไม่มีเทวดาองค์ใดเห็นด้วย ในที่สุดก็ไปหาท้าวสักกะหรือพระอินทร์ให้ไปช่วยเจรจาให้เศรษฐีให้อภัยหน่อยเถอะ พระอินทร์เห็นเป็นโอกาสที่จะช่วยท่านเศรษฐีให้กลับมาร่ำรวยมีทรัพย์ดังเดิม เลยแนะเทวดาประจำบ้านให้ไปหาทางเอาเงิน ๑๘ โกฏิ ที่เศรษฐีถูกโกงคืนมาให้ได้ โดยให้แปลงร่างเป็นเสมียนของท่านเศรษฐีไปทวงหนี้คืนมาให้ได้หมด แล้วไปขนทรัพย์ ๑๘ โกฏิที่สูญหายไปกับสายน้ำคืนมาด้วย เมื่อทำเช่นนี้แล้วจึงให้ไปขอโทษท่านเศรษฐี

ส่วนท่านเศรษฐีเมื่อเห็นเทวดาประจำบ้านมาสารภาพผิดและทำงานชดใช้ความผิดแล้ว ก็เข้าใจพร้อมจะให้อภัย แต่ท่านเศรษฐีนั้นไม่ใช่มนุษย์ปุถุชน ท่านบรรลุโสดาบันแล้ว มีปัญญาแก่กล้า ถ้าท่านยกโทษให้เฉย ๆ เทวดาก็ไม่ได้อะไร ก็ยังคงไม่รู้ว่า พระพุทธองค์นั้นต่างจากมนุษย์ธรรมดาทั่วไปอย่างไร ท่านจึงคิดจะให้เทวดาได้ประจักษ์ในพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ จึงบอกว่าจะยกโทษให้ต่อเมื่อเทวดาไปขอขมาพระพุทธองค์แล้วพระพุทธองค์ทรงยกโทษให้ เศรษฐีจึงจะยกโทษให้ได้

เทวดาองค์นั้นจึงมีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์เพราะเศรษฐี พระพุทธองค์ทรงยกโทษให้แล้วประทานโอวาท แสดงพระธรรมเทศนา เทวดาจึงได้บรรลุโสดาบันเพราะมนุษย์ซึ่งมีฉายาว่าอนาถบิณฑิกเศรษฐี

ขาดนิสสัย ๔ หรือไม่

บางคนอาจข้องใจว่า การที่หลวงพ่อตั้งโรงครัวเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร ทำให้พระสงฆ์ สามเณร ไม่ต้องออกบิณฑบาต จะเป็นการผิดกิจของสงฆ์ เป็นการขาดนิสสัย (กิจวัตร) ของพระหรือไม่ ก่อนอื่นต้องขออธิบายถึงสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีพในเพศสมณะ ซึ่งเรียกว่านิสสัย ๔ ซึ่งผู้บวชจะได้รับการสั่งสอนจากพระอุปัชฌาย์ ตั้งแต่ทำพิธีอุปสมบทในพระอุโบสถ เพื่อต้องการให้ทราบถึงหลักการดำรงชีพของภิกษุ ได้แก่

๑. เที่ยวบิณฑบาต
๒. นุ่งห่มผ้าบังสุกุล
๓. อยู่โคนไม้
๔. ฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า

ถ้าเราจะพิจารณาว่า การไม่ออกบิณฑบาตของพระสงฆ์ สามเณร เป็นการเสียนิสสัย (ข้อ ๑) ก็ต้องพิจารณาถึงนิสสัยข้อ ๒ - ๔ ด้วย ดังนี้

นุ่งห่มผ้าบังสุกุล การที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้พระภิกษุใช้ผ้าบังสุกุล เพราะเป็นผ้าที่หาได้ง่าย ไม่เป็นการเบียดเบียนผู้ใด ให้เขาต้องลำบากใจ เพราะผ้าบังสุกุลเป็นผ้าที่เจ้าของเขาทอดทิ้งแล้ว โดยมากจะอยู่ตามซากศพ กองหยากเยื่อ หรือคลุกฝุ่น ภิกษุเก็บผ้าเหล่านี้มาซัก ย้อม เย็บและใช้นุ่งห่ม เพื่อป้องกันความร้อน หนาว เหลือบ ยุง ลิ้น ไร ใหม่เก่า สวยหรือไม่สวย มิใช่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึง

แต่ถ้าผู้ใดนำผ้าเปลือกไม้ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้ากำพล ผ้าป่าน ผ้าทอด้วยด้าย มาถวาย ก็ไม่ขัดข้อง รับได้ ถือเป็นอดิเรกลาภ นอกเหนือจากผ้าบังสุกุล ดังบาลีว่า

ปิณฑิยา โลปโภชนํ นิสฺสาย ปพฺพชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย อติเรกลาโภ โขมํ กปฺปาสิกํ โกเสยฺยํ กมฺพลํ สาณํ ภงฺคํ ฯ

การอยู่โคนไม้ การที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติเช่นนี้ เพราะโคนไม้เป็นสถานที่สะดวก สามารถหาง่าย ภิกษุจะได้ไม่ต้องกังวลกับภาระ ในการหาเสนาสนะที่อยู่อาศัย จะได้บำเพ็ญสมณธรรมได้เต็มที่ แต่ถ้าไม่สามารถอยู่ได้ ก็ทรงอนุญาตให้ที่อยู่อาศัย นอกเหนือจากโคนไม้ อาจเป็นวิหาร กุฏี เพิง ปราสาท เรือนหลังคาโล้น เรือนหลังคาตัด ถ้ำ ก็ได้ ดังบาลีว่า

รุกฺขมูลเสนาสนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย อติเรกลาโภ วิหาโร อฑฺฒโยโค ปาสาโท หมฺมิยํ คุหาฯ

พระพุทธองค์มิได้ทรงตำหนิว่าการไม่อยู่โคนไม้นั้น เป็นการเสียนิสสัยแต่อย่างใด เพราะถ้าหากว่าภิกษุจำต้องอยู่โคนไม้เป็นวัตรละก็ คงไม่เกิด พระคันธกุฎี เวฬุวนาราม เชตวันมหาวิหาร ปุพพาราม เป็นแน่

การฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า การที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้เช่นนี้ เพราะสะดวกต่อการหา ง่ายต่อการปรุง เพราะมีอยู่ในร่างกายเรา ภิกษุอาศัยยานี้บำบัดโรค ดังบาลีว่า

ปูติมุตฺตเภสชฺชํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย อติเรกลาโภ สปฺปินวนีตํ เตลํ มธุ ผาณิตํ

เมื่อพระภิกษุไม่ใช้ผ้าบังสุกุล ใช้ผ้าเปลือกไม้ ผ้าลินิน ไม่เสียวัตร ไม่อยู่โคนไม้ อยู่กุฏี วิหาร ก็ได้ไม่เป็นไร ไม่ฉันยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า แต่ฉันเนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย บำบัดโรค ไม่ตำหนิอันใด

จึงสรุปได้ว่า การออกบิณฑบาตเป็นกิจวัตรอย่างหนึ่งของพระสงฆ์ แต่ถ้ามีญาติโยมนิมนต์ไปฉันที่บ้าน หรือมาถวายสังฆทานที่วัด ก็มีพุทธานุญาตให้รับได้ ไม่ถือว่าเสียวัตรแต่อย่างใด ถือเป็นลาภที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากการบิณฑบาต (อติเรกลาภ) ดังบาลีว่า

ปิณฺฑิยาโลปโภชนํ นิสฺสาย ปพฺพชฺชา ตตฺถ เต ยาวชีวํ อุสฺสาโห กรณีโย อติเรกลาโภ สงฺฆภตฺตํ

อุเทสภตฺตํ นิมนฺตนํ สลากภตฺตํ ปกฺขิกํ อุโปสถิกํ ปฏิปาทิกํ

ดังนั้น ถ้าพระภิกษุไม่ออกบิณฑบาตนอกวัด แต่หันมารับสังฆทานในโรงครัวของวัด ก็ไม่เป็นการเสียวัตร

การตั้งโรงครัว ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ สามเณรก็มีมาแล้วในสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ก็นำพระสงฆ์สาวกไปรับทานที่บ้านทายก ทายิกา เช่น ในวังพระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้าปเสนธิโกศล บ้านอนาถบิณฑิกเศรษฐี นางวิสาขา ฯลฯ เป็นประจำนับเป็นแรมเดือน

โรงครัวของหลวงพ่อ ไม่ได้กำหนดจำนวนเงินแก่เจ้าภาพ จะบริจาคมากน้อยเท่าใดก็เป็นเจ้าภาพร่วมกัน ไปประเคนอาหารภิกษุรูปใดก็ได้ เมื่อพระสงฆ์ สามเณร ฉันเสร็จก็จัดอาหารเลี้ยงคณะเจ้าภาพด้วย ถึงไม่ได้เป็นเจ้าภาพก็ไปรับประทานอาหารได้ ในปัจจุบันจึงมีเจ้าภาพถวายทานจำนวนมาก มีทั้งประเภทเป็นเจ้าภาพทุกวัน บริจาคเงินไว้เป็นรายเดือนหรือรายปี มีตั้งแต่วันละ ๑ บาท จนถึงวันละ ๕๐๐ บาท และประเภทเป็นเจ้าภาพเฉพาะวันใดวันหนึ่ง ตามแต่เจ้าภาพจะกำหนดภัตตาหารที่พระสงฆ์ สามเณรฉันนั้น เกิดจาก

๑. ทานบดีผู้มีจิตศรัทธาปสาทะ ในพระบวรพุทธศาสนา ปรารถนาจะบำเพ็ญกุศลทักษิณา เพื่อความสวัสดิมงคลแก่ตน หรือเพื่ออุทิศส่วนกุศลส่งไปให้บุพชนผู้ล่วงลับไปแล้ว

๒. ศิษยานุศิษย์และผู้มีความเคารพเลื่อมใสในปฏิปทาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ รวมทั้งได้ประสบกับเหตุการณ์ที่มหัศจรรย์ด้วยตนเอง จากบารมีของหลวงพ่อและอานุภาพวิชชาธรรมกาย ต้องการจะบริจาคทักษิณาทาน เพื่อบูชาพระคุณหรือแก้บน

๓. พุทธศาสนิกชนผู้ปรารถนาจะสร้างทานบารมีของตนให้ยิ่งใหญ่ไพศาล ถวายแก่พระสงฆ์ สามเณร ผู้รักษาศีล ผู้ปฏิบัติธรรม จำนวนมากได้ทุกวัน ดังที่หลวงพ่อได้สั่งสอนไว้

กำลังแม่ชี

ปกติแล้วการประกอบอาหารถวายพระสงฆ์ สามเณรเป็นจำนวนหลายร้อยรูปทุกวัน ๆ ละ ๒ มื้อนั้นจำเป็นต้องใช้แรงงานคนช่วยกันจำนวนมาก และมีการบริหารจัดการที่ดี งานจึงจะเรียบร้อยสวยงามเสร็จทันเวลา แต่ไม่เคยปรากฏว่า โรงครัวของวัดปากน้ำมีปัญหาหรือขาดแคลนแรงงานเลย มีจำนวนแม่ชีเพียงพอ ช่วยกันประกอบอาหารถวายพระ แม่ชีบางคนทำงานในโรงครัวมาตั้งแต่สมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ และในปัจจุบันก็ยังทำอยู่ แม้จะสูงอายุถึงกว่า ๘๐ ปีแล้วก็บอกว่ายังทำไหว และจะขอทำไปจนกว่าจะลุกไม่ไหวจริง ๆ เช่น แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ

ถึงจะมีพวกที่สึกออกไป แต่ก็มีแม่ชีบวชใหม่เข้ามาอาสาช่วยงานในโรงครัวไม่ได้ขาด แม้แต่ผู้ที่มานุ่งขาวรักษาศีลชั่วคราวก็เข้าไปช่วย บางคนทำอาหารไม่เก่ง ก็ช่วยเก็บช่วยล้าง ทำงานกันมือเป็นระวิง ทุกคนอาสาทำงานถวายหลวงพ่ออย่างเต็มอกเต็มใจ ไม่มีวันหยุด ไม่มีการเกษียณอายุ ไม่ได้คำนึงถึงสิ่งตอบแทน คนเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญ จัดเป็นมดงานของวัดปากน้ำ

หัวหน้าแม่ชี คือแม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ท่านก็มีความเห็นใจแม่ชีทุกคนที่ไม่มีรายได้ แต่ก็ต้องมีรายจ่าย ถึงไม่ใช่เป็นค่าซื้ออาหารแต่ก็ต้องซื้อหาของที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน จึงจัดสรรเงินให้ไว้ซื้อของเหล่านี้ ทุกเดือน เดือนละ ประมาณ ๕๐๐ บาท

ถ้าท่านผู้อ่านจะต้องจ้างแม่ครัวไปทำงานที่บ้านหรือที่ร้านค้า ท่านจะต้องจ่ายค่าแรงงานคนละเท่าไร จึงจะหาคนที่มีคุณภาพ เต็มไปด้วยพละกำลัง ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบอย่างแม่ชีในโรงครัววัดปากน้ำ

หัวหน้าแม่ชีและหัวหน้าโรงครัวของวัดปากน้ำ คือแม่ชีธัญญาณี สุดเกษ คนส่วนมากเรียกท่านว่าป้าใหญ่ เกิดเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ (อายุ ๘๔ ปีเศษแล้ว) ไปบวชเป็นชีอยู่วัดปากน้ำเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เข้าไปช่วยทำกับข้าว จึงได้รับมอบหมายหน้าที่ดูแล

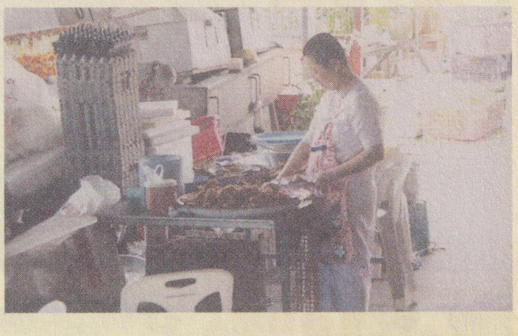

แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ หัวหน้าแม่ชี

สำรับอาหารคาวหวานของหลวงพ่อ เรียกว่าครัวพิเศษ ผู้เขียนเคยถามท่านเรื่องรสนิยมด้านอาหารของหลวงพ่อ ป้าใหญ่บอกว่า หลวงพ่อไม่เคยแสดงเลยว่าชอบหรือไม่ชอบอะไร ทำอะไรถวายก็ฉันได้ไม่เคยพูดไม่เคยบ่น ฉันอาหารพอประมาณไม่มาก แต่เคยมีคนมาเล่าว่า หลวงพ่อพูดถึงหมูชะมวงหลายครั้ง จะชอบหรือเปล่าก็ไม่ทราบได้

หลังจากหลวงพ่อมรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ และคุณแม่ท้วม หุตานุกรม หัวหน้าโรงครัวก็อยากจะปลดเกษียณอายุ เพราะอายุ ๗๐ ปีเศษแล้ว ป้าใหญ่จึงต้องเข้าไปควบคุมดูแลโรงครัวทั้งหมดตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ทำเรื่อยมาทุกวันจนถึงทุกวันนี้ อายุ ๘๕ ปีแล้ว ไม่ยอมทิ้งโรงครัวไปนอกวัดเลย ยกเว้นป่วยต้องเข้านอนในโรงพยาบาล เคยมีคนชวนไปพักผ่อนต่างจังหวัดบ้าง ต่างประเทศบ้าง

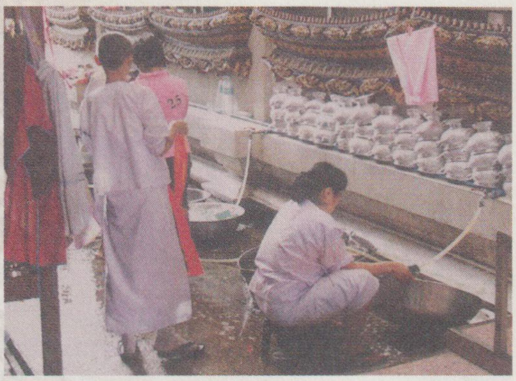

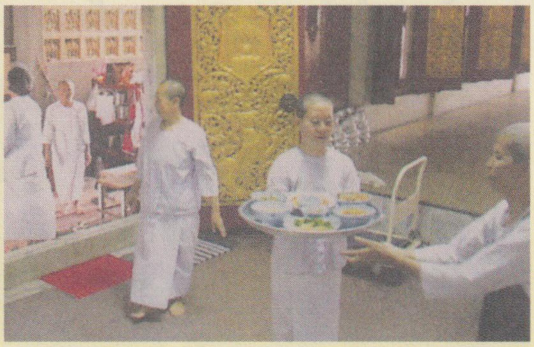

หรือไปนมัสการสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง ณ ประเทศอินเดียและเนปาล แต่ป้าใหญ่ก็ปฏิเสธทุกครั้ง จนทุกคนรู้ว่าที่ป้าใหญ่ปฏิเสธเพราะห่วงหม้อข้าว หม้อแกง

แม่ชีวัดปากน้ำ โดยเฉพาะในโรงครัว มีภาระหนัก ต้องตื่นตั้งแต่ไก่ยังไม่ขัน ตี ๔ เป็นเวลาสวดมนต์ทำวัตรเช้า เสร็จประมาณ ตี ๕ ต้องเข้าครัวทำอาหารเช้า ให้เสร็จเรียบร้อยทันเวลา ๐๖.๐๐ น. อันเป็นเวลาที่พระสงฆ์ สามเณรลงฉันเช้า เมื่อเสร็จฉันเช้า แผนกเก็บล้างก็รีบเก็บล้าง ทำความสะอาดกวาดเช็ดถูศาลาโรงฉัน พวกไปจ่ายซื้ออาหารสดก็รีบไปตลาด แล้วกลับมาทำอาหารมื้อเพล จะต้องจัดใส่ถาดให้เรียบร้อยวางไว้เป็นสำรับ ๆ ถ้าเป็นช่วงเข้าพรรษาต้องจัดเกือบ ๑๐๐ สำรับ รวมทั้งเลี้ยงเจ้าภาพด้วย ต้องเสร็จเรียบร้อยวางบนอาสน์สงฆ์ก่อน ๑๑.๐๐ น. เพราะพระสงฆ์ สามเณร จะลงศาลาโรงฉัน เวลา ๑๑.๐๐ น.

เมื่อพระสงฆ์ สามเณรฉันเสร็จ ก็ต้องรีบเก็บสำรับพระ จัดสำรับเลี้ยงคณะเจ้าภาพ ผู้ไปปฏิบัติธรรม ผู้ไปทำบุญที่วัด การคาดคะเนจำนวนผู้ไปรับประทานอาหารก็สำคัญ ไม่ว่าจะมีคนไปรับประทานอาหารมากแค่ไหน ครัวของป้าใหญ่ไม่เคยมีคำว่าไม่พอ ไม่มี ให้เสียชื่อหลวงพ่อ เมื่อคณะฆราวาสรับประทานอาหารเสร็จเรียบร้อย ก็ช่วยกันเก็บล้าง ทำความสะอาดสถานที่ ทั้งในโรงครัวและในศาลาโรงฉัน กว่าจะเสร็จภารกิจเรียบร้อยก็ประมาณบ่ายโมงเศษ

มีเวลาพักถึงบ่าย ๓ โมง เป็นเวลาสวดมนต์ทำวัตรเย็นและนั่งสมาธิที่ศาลาโรงฉัน เสร็จประมาณ บ่าย ๔ โมง หลังจากเวลานี้ ถ้าสามารถจัดเตรียมเครื่องประกอบอาหารเช้าบางอย่างไว้ล่วงหน้าได้ ก็จะทำในช่วงนี้ จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. ก็ไปปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิที่หอเจริญวิปัสสนาฯ

โรงครัวของวัดปากน้ำได้เปิดดำเนินการ โดยหลวงพ่อริเริ่มและรับผิดชอบด้านทุนทรัพย์ นานถึง ๔๐ ปี จนถึงบัดนี้ หลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว ๕๓ ปี รวมเวลา ๙๓ ปีเศษแล้ว ไฟในโรงครัวไม่เคยดับ เตาไม่เคยปิด

แม่ชีบางคนก็ช่วยในโรงครัวด้วยและต้องศึกษาเล่าเรียนด้วย ที่เป็นแม่ชีธรรมกายก็เช่นกัน ต้องเข้าเวรทำวิชชาในโรงงาน เวรละ ๔ ชั่วโมง บางคนก็เรียนธรรมศึกษา บางคนก็เรียนนักธรรม บาลี ต้องมีเวลาทบทวน ต้องท่อง ต้องแปลบทเรียน แต่กระนั้นก็ยังอาสาทุ่มเทกำลังกายช่วยทำอาหาร

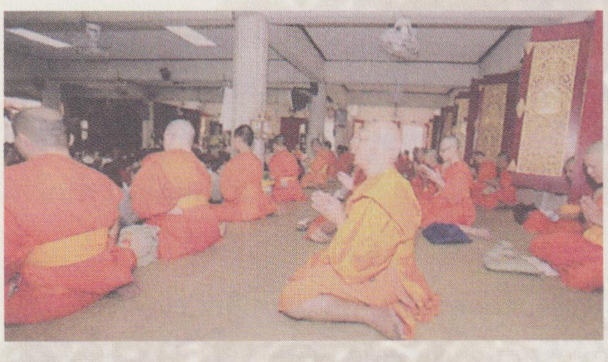
ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ อธิบดีสงฆ์วัดปากน้ำ ก็ชื่นชมและอนุโมทนากับแม่ชีที่ช่วยในโรงครัว ท่านเคยพูดกับผู้เขียนว่า เรื่องโรงครัวนี้เป็นงานใหญ่

ที่หลวงพ่อทำไว้ พวกเราลูกศิษย์ต้องช่วยกันสืบสานงานทุกอย่างของหลวงพ่อ สมัยที่หลวงพ่อเริ่มอาพาธจนจากไป ลูกศิษย์หลายคนก็หวั่นเกรงว่าวัดปากน้ำและกิจการที่หลวงพ่อดำเนินไว้ต้องถึงคราวล่มสลายแน่นอน หลายร้อยชีวิตที่เคยอยู่สุขสบายภายใต้บารมีหลวงพ่อคงต้องกระจัดกระจายเหมือนแพแตก เพราะบางคนก็เริ่มหาที่อยู่ใหม่ บางคนก็ลากลับบ้านกันแล้ว

พวกเราที่เคยรับใช้ใกล้ชิดหลวงพ่อ เช่น อาตมา หลวงพ่อเล็ก เจ้าคุณราชโมลี (ณรงค์ จิตฺตญาโณ) และครูตรีธา ก็มาปรึกษาหารือกันว่าเราจะต้องช่วยกันผดุงกิจการทุกอย่างของหลวงพ่อไว้ ด้านปริยัติและปฏิบัติก็พอจะไปได้ ที่หนักใจที่สุดคือโรงครัว เพราะต้องใช้เงินมากมาย จ่ายกับข้าวทุกวัน ถ้าโรงครัวอยู่ได้ ส่วนอื่น ๆ ก็อยู่ได้ ทำอย่างไรจึงจะหาเงินมาให้แม่ชีจ่ายกับข้าวได้ทุกวัน ก็เลยตกลงกันว่า จะขอเงินจากลูกศิษย์ที่ศรัทธา นับถือ ใกล้ชิดหลวงพ่อ ให้มาช่วยกันรับเป็นเจ้าภาพ แต่ก็ไม่รบกวนเจ้าภาพมากนัก ขอน้อยที่สุด ไม่ขอมาก อาหารไม่ต้องเป็นหมูเห็ดเป็ดไก่ กินพออยู่ได้ วันละ ๖๐๐ บาท แล้วพวกเราก็ช่วยกันออกเพิ่มเติมด้วย ก็ประคับประคองกันไป ช่วยกันคนละไม้คนละมือ มาถึงทุกวันนี้ก็ขอขอบคุณแม่ชีธัญญาณีฯ ที่เป็นผู้ฉลาด มีความสามารถ ช่วยปกครอง ดูแลแม่ชีให้อยู่กันได้อย่างสมัครสมานสามัคคี

อาหารเป็นยาวิเศษ

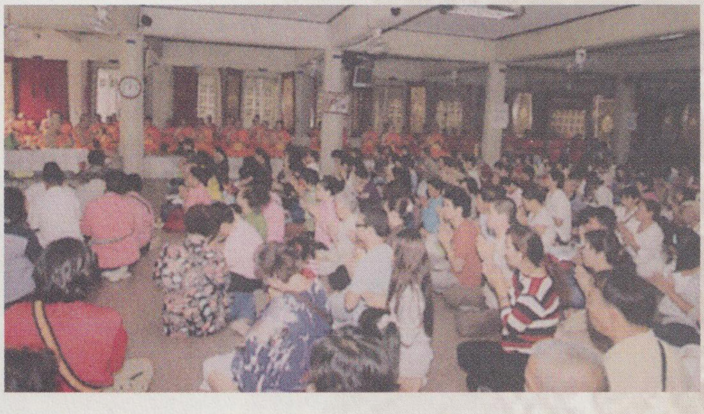

หลวงพ่อท่านปรารถนาจะให้คนไปวัด รักษาศีล ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรมกันมาก ๆ ไปอย่างสบาย ๆ ท่านจึงพยายามอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ไปวัดปากน้ำ ไม่ต้องการให้หิวโหยและไม่ต้องการให้หิ้วหอบหาอาหารไปรับประทานที่วัดเองด้วย จะเป็นภาระต้องกังวลและเพิ่มค่าใช้จ่ายมากเกินไป ท่านจึงจัดหาอาหารการกินไว้บริการให้เอง เสมือนทุกท่านเป็นแขกไปเยี่ยมเยือนบ้านหลวงพ่อ เจ้าของบ้านก็เตรียมจัดหาเครื่องดื่ม อาหารไว้ต้อนรับ ไปทุกวันก็มีต้อนรับทุกวันไม่มีการรังเกียจเดียดฉันท์ แม้เมื่อท่านจากโลกนี้ไปแล้ว ก็ยังต้องการให้คนที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อน มีโรคภัยไข้เจ็บได้ไปรับประทานอาหารที่วัดปากน้ำ จะได้หายจากโรค อ.ตรีธาได้เล่าให้ผู้เขียนทราบเกี่ยวกับอาหารของหลวงพ่อ ขอนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านได้ทราบ ดังนี้

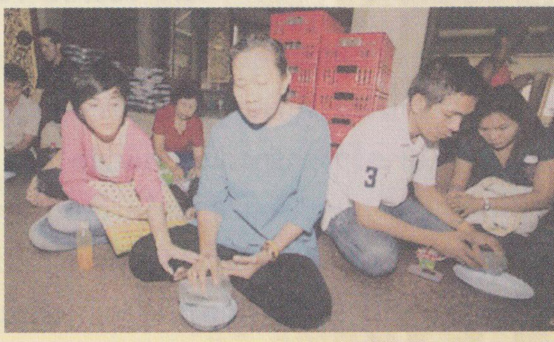

สุภาพสตรีผู้หนึ่งชื่อคุณเจริญจิต สายบัว มีบุตรีอายุประมาณ ๑๔ ปี ตามปกติก็ขยันหมั่นเพียรในการศึกษาดี แต่มีอยู่ช่วงหนึ่งไม่ทราบเกิดอะไรขึ้นจึงเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ไม่อยากเรียนหนังสือ พ่อแม่จะพูด จะอธิบาย จะถามไถ่อย่างไร

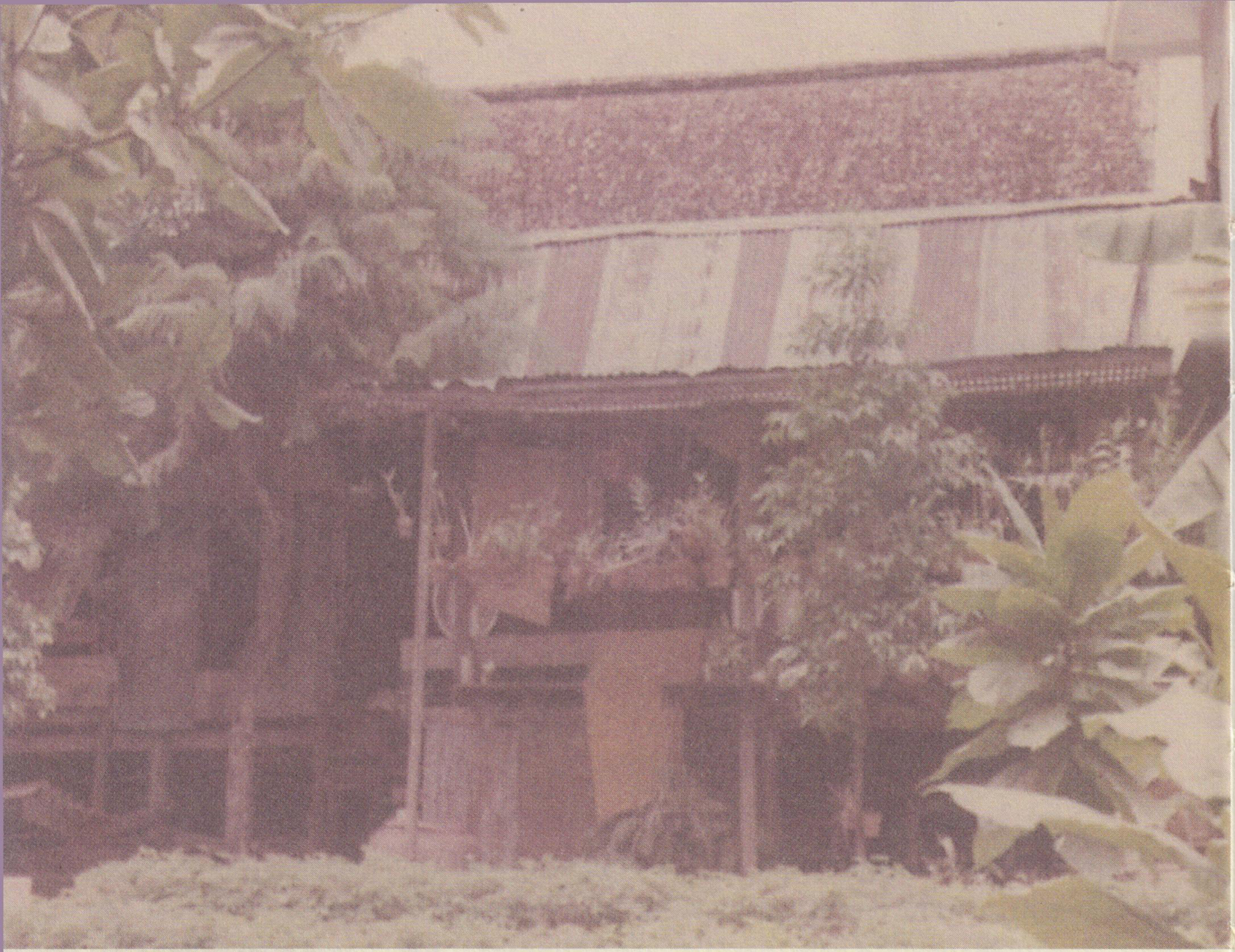

ก็ไม่ยอมไปโรงเรียน ไม่ยอมบอกเหตุผล ไม่อยากอยู่กับพ่อแม่ ไม่อยากอยู่บ้าน ทั้ง ๆ ที่คนในบ้านก็ไม่มีปัญหาข้อขัดแย้งหรือทะเลาะเบาะแว้งกันเลย พ่อแม่ก็ไม่เคยดุด่าว่ากล่าว เข้มงวดกวดขันแต่อย่างใด แต่อยู่ ๆ ก็เกิดมีจิตใจไม่ปกติ พ่อแม่ก็ไม่ทราบจะทำอย่างไรดี ไม่กล้าว่ากล่าวรุนแรง เกรงว่าลูกจะเตลิดเปิดเปิงไปใหญ่โต

น้องชายของคุณเจริญจิต ชื่อ พ.ต.อ.เจตน์ ธรรมจารี (ยศขณะนั้น) ซึ่งคุ้นเคยกับ อ.ตรีธา จึงแนะนำพี่สาวให้ไปวัดปากน้ำ ไปกราบขอบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำให้ท่านช่วยดลจิตดลใจให้หลานสาวมีจิตใจปกติ คิดในทางที่ดี เป็นห่วงอนาคตตัวเองกลับไปเรียนหนังสืออย่างเดิม คุณเจริญจิตก็ปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ อีกไม่นานคุณจรุงจิตก็ฝันว่าหลวงพ่อไปแนะนำให้พาบุตรีไปรับประทานอาหารที่โรงครัววัดปากน้ำ คุณจรุงจิตจึงไปเล่าให้ อ.ตรีธา ทราบ เธอบอกว่าเกรงจะเป็นบาปติดตัวที่พาลูกไปรับประทานอาหารของวัด โดยที่ไม่ได้ช่วยอะไร อ.ตรีธา ตอบไปว่า เรื่องนี้ไม่ต้องกลัว เพราะหลวงพ่อท่านตั้งโรงครัวขึ้นเพื่อจะอำนวยความสะดวกแก่พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี และทุก ๆ คนที่ไปวัดปากน้ำ และท่านก็ได้ปวารณาไว้แล้ว ให้อาหารของท่านเป็นยารักษาโรคได้ทุกโรค หลังจากนั้นไม่นานบุตรีของคุณเจริญจิตก็เริ่มเป็นปกติ อยากเรียนหนังสือ และขอไปเรียนพิเศษ จะได้เรียนทันเพื่อนในปีการศึกษาต่อไปก็กลับไปเรียนเป็นปกติ

ดังนั้นทุกคนที่ไปวัดปากน้ำ จะไปกราบหลวงพ่อ ไปปฏิบัติธรรมสามารถไปรับประทานอาหารได้ แม้จะไม่ได้บริจาคเงินเป็นเจ้าภาพหรือไม่ได้ไปช่วยทำก็ตาม ไม่ต้องกลัวบาป หรือกังวลว่าใครจะตำหนิติเตียน บ้านหลวงพ่อต้อนรับทุกคน ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ก็ดีใจที่เห็นญาติโยมไปรับประทานอาหารกันที่ศาลา ท่านจะบอกแม่ชีให้จัดสำรับอาหารมาบริการด้วยตัวเอง

สร้างสาธารณูปการ

หลังจากหลวงพ่อไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำไม่นานนัก สภาพวัดจากเดิมที่ชำรุดทรุดโทรม ราวกับวัดร้าง แต่ความจริงมีพระจำพรรษาถึง ๑๓ รูป และยังมีแม่ชี อุบาสก อุบาสิกาอีก ท่านก็หาเงินมาสร้างสาธารณูปการแก่วัด ให้อยู่ในสภาพดีก่อน มองดูแล้วน่าอยู่ น่าพัก น่าเข้าไปทำบุญ คนจะได้อยากเข้าวัด ถือเป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาส ที่จะต้องสร้างสิ่งจำเป็นแก่การอยู่อาศัย ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดทรุดโทรมให้อยู่ในสภาพดี สิ่งที่ดีอยู่แล้วก็รักษาไว้ สิ่งที่ไม่ดีก็บูรณะซ่อมแซม สิ่งที่ไม่มีก็สร้างขึ้นมา เพื่อประโยชน์แก่พระสงฆ์ สามเณรและชุมชน แม้นไม่สามารถทำให้เจริญรุ่งเรืองได้ ก็ไม่ควรทำลายของเดิม

ด้วยเหตุนี้ ตู้พระไตรปิฎกทรงบุษบก ขนาดใหญ่สูงถึง ๖ เมตร เป็นของเก่าสมัยอยุธยา จึงยังคงอยู่ในโรงงานทำวิชชาวัดปากน้ำจนถึงปัจจุบัน ด้วยวาทศิลป์ของหลวงพ่อ ท่านเล่าว่า ครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้เสด็จไปที่วัดปากน้ำ เพราะทรงทราบดีว่า เป็นวัดเก่ามีตู้พระไตรปิฎกที่สวยงาม จึงอยากจะทอดพระเนตร เพราะตามปกติทรงพอพระทัยในการเสด็จไปทอดพระเนตรตามวัดวาอารามที่สร้างมาแต่โบราณสมัย

เพราะทรงทราบดีว่าจะมีของเก่าที่ล้ำค่าอยู่มากมาย เมื่อได้ทอดพระเนตรเห็นตู้พระไตรปิฎกหลังนี้ก็พอพระทัยมาก มีพระประสงค์จะนำไปตั้งไว้ที่หอสมุด ทรงขอจากหลวงพ่อ หลวงพ่อท่านเล่าปนหัวเราะน้อย ๆ ว่า เมื่อพระองค์มาเอ่ยปากขอ เราเป็นสามัญชนจะไม่ถวายได้อย่างไร

ตู้พระไตรปิฎก สมัยอยุธยาอยู่ในโรงงาน

จึงทูลพระองค์ว่า เมื่อพระองค์เอ่ยปากขอด้วยพระองค์เองอย่างนี้ อาตมภาพก็ยินดีถวาย แต่อาตมภาพจะขอประทานสิ่งหนึ่งจากพระองค์ได้หรือไม่ สมเด็จกรมพระยาดำรงฯ ทรงตอบว่า ได้สิ ท่านประสงค์สิ่งใด โปรดบอก โยมจะถวาย หลวงพ่อก็ทูลว่า ขอพระองค์ทรงโปรดให้ยกตู้พระไตรปิฎกหลังนี้ไปทั้งหลัง โปรดอย่าถอดเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยเสียเลย เกรงว่าเมื่อประกอบใหม่แล้วจะไม่ดีดังเดิม สมเด็จกรมพระยาดำรงฯ ทรงนิ่งอึ้งไปชั่วครู่ แล้วตรัสว่า ถ้าเช่นนั้น โยมก็ฝากพระคุณเจ้าดูแลรักษาไว้ก่อน แล้วก็เสด็จกลับ ตู้พระไตรปิฎกหลังนี้จึงยังคงอยู่เป็นสมบัติของวัดปากน้ำจนถึงปัจจุบัน

สมัยที่ อ.ตรีธา ไปอยู่วัดปากน้ำใหม่ ๆ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ นั้น วัดปากน้ำยังไม่เจริญรุ่งเรืองสวยงามดังทุกวันนี้ แต่สภาพของวัดก็ดีขึ้นกว่าสมัยที่หลวงพ่อไปเป็นเจ้าอาวาสในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ มากนัก หลวงพ่อสามารถพัฒนาวัดที่มีสภาพกึ่งวัดร้าง ให้เป็นวัดที่เจริญ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ในขณะที่พัฒนาคน ท่านก็พัฒนาวัตถุไปด้วย แต่ไม่ทุ่มเทเหมือนการพัฒนาคน พออยู่ พอใช้ได้ สะดวกสบายตามสมควรแก่อัตภาพ ยิ่งมีคนมาอยู่กันมากขึ้นก็เป็นภาระของหลวงพ่อที่จะต้องสร้างที่พักให้เพียงพอ ค่าสาธารณูปโภคและอาหารก็เพิ่มมากขึ้น ค่าอาหารในโรงครัววันละกว่า ๑,๐๐๐ บาท เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึงวันละกว่า ๓,๐๐๐ บาท ค่าไฟฟ้าเดือนละกว่า ๒,๐๐๐ บาท

เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์เล่าให้ฟังถึงสภาพวัดปากน้ำสมัยที่ท่านเจ้าพระคุณมาอยู่ใหม่ ๆ ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ให้ท่านผู้อ่านได้จินตนาการว่า วัดปากน้ำยุคนั้นเป็นวัดในสวน ถนนเข้าไม่ถึง มีทั้งสวนหมาก สวนมะพร้าว เป็นร่อง ๆ ที่ตั้งของหอ

สังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต ที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อ เดิมเป็นกุฏิของหลวงพ่อเป็นเรือนไม้ทรงไทย ใต้ถุนสูง

ทางด้านหน้าที่เป็นที่ตั้งของตึกมงคลจันทสร อันเป็นกุฏิท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ในปัจจุบัน เดิมเป็นกุฏิใต้ถุนสูง บริเวณใกล้เคียงมีกุฏิ ๒ - ๓ หลัง ๒ ชั้น วงรอบแบบตัวยู มีหอกลาง พระสงฆ์ สามเณร อยู่ที่เรือนไม้ ๒ ข้าง หลวงพ่อออกรับแขกชั้นล่างเป็นโถงกว้าง ด้านหลังมีคณะกลาง ริมคลองภาษีเจริญมีคณะใต้ รวม ๓ หมู่ ในวัดมีถนนกลางสายเล็ก ๆ เป็นทางเดิน (คือถนนที่ตัดเข้าถึงหน้าวัดในปัจจุบัน) ติดกับถนนนี้เป็นคณะเนกขัมม์ มีรั้วสังกะสีล้อม หน้าประตูมีต้นโพธิ์ ภายในยังเป็นร่องสวน มีทั้งต้นหมากและมะพร้าว มีกุฏิหลังเล็ก ๆ สำหรับพระปฏิบัติ อยู่เป็นส่วนตัว ส่วนด้านตะวันตกของคณะเนกขัมม์ เป็นที่ตั้งของคณะอนาลัย ที่อยู่อาศัยของแม่ชีหลังเก่า ส่วนพระปริยัติมักจะอยู่กันเป็นเรือนแถว บางหลังก็ช่วยกันสร้างโดยพระสงฆ์ สามเณรในวัด

ตึกมงคลจันทสร

ตึกที่ใหญ่โตแข็งแรงที่สุดในยุคนั้น มีหลายตึก ได้แก่ ตึกขาว (รื้อแล้วสร้างหอวิปัสสนาฯ เป็นสถานที่ที่หลวงพ่อบอกว่า ตึกขาวนี้เคยเป็นศูนย์จักรพรรดิ) ตึกหอสังเวคานุสรณ์ (ตึกเหลือง ยังอยู่ถึงปัจจุบัน) ด้านหลังตึกเหลือง บริเวณที่เป็นตึกมงคลเทพมุนี หลวงพ่อสร้างตึก ๓ หลัง เรียงกันขนานไปกับทางเดิน ตั้งชื่อตึกตามชื่อสวรรค์ชั้นที่ ๒ - ๓ - ๔ คือ ตึกดาวดึงส์ สีเขียว สูง ๒ ชั้น ตึกยามาพิภพ สีแดงสูง ๓ ชั้น เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ยังประทับใจในความสวยงามของตึกหลังนี้ว่า เป็นตึกที่สวยงามที่สุดในวัด หลังคาชั้น ๓ เป็นแบบกระโจมมีมุขหน้า-หลัง ๕ มุข และตึกดุสิตเนาวรัตน์ สีเหลือง สูง ๒ ชั้น

แต่คนทั่วไปมักจะไม่เรียกชื่อตึกแต่เรียกเป็นสีแทน เช่น ตึกเขียว ตึกแดง เป็นต้น

ตึกเจ้าคุณพิพัฒน์ธรรมคณีและตึกสวัสดิ์ล้อม โอสถานุเคราะห์ ที่อยู่หน้าโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ แต่เดิมก็เป็นกุฏิไม้ทรงไทยที่อยู่ของพระภิกษุ ส่วนที่ตั้งของศาลาการเปรียญปัจจุบัน เดิมก็เป็นศาลาการเปรียญไม้ ชำรุดทรุดโทรมเพราะอายุหลายร้อยปี ท่านเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จึงสั่งให้รื้อและสร้างศาลาการเปรียญขึ้นใหม่ (ศาลาสด) พร้อมกับโรงครัวอยู่ริมน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘

พระอุโบสถเป็นปูนทาสีขาวทั้งหลัง รอบ ๆ มีเจดีย์เล็ก ใหญ่เรียงราย หน้าพระอุโบสถด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือมีเจดีย์ใหญ่ ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ก็มีเจดีย์ใหญ่อีก

องค์หนึ่ง แต่เล็กกว่า อีกด้าน หน้ากำแพงพระอุโบสถด้านทิศใต้ มีศาลาโล่ง ๆ ไม่มีฝา ถัดจากศาลาเป็นโรงทึมสำหรับตั้งศพ ต่อมาหลวงพ่อสั่งให้รื้อโรงทึมนี้ออก เพราะไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร และให้สร้างโรงฉันขึ้นแทน ส่วนด้านข้างพระอุโบสถทางทิศใต้ที่เป็นตึกวิเศษธรรมกายในปัจจุบัน หลวงพ่อสร้างกุฏิไม้เล็ก ๆ ชั้นเดียวเป็นหลัง ๆ เรียงราย สำหรับเป็นที่อยู่ของพระที่ปฏิบัติธรรม

สถานที่ศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งของวัดนอกเหนือจากพระอุโบสถ คือโรงงานทำวิชชา หลวงพ่อสร้างเป็นเรือนไม้ สูง ๒ ชั้น (อยู่ระหว่างกำแพงกับวิหารทำวิชชาในปัจจุบัน) เพื่อต่อวิชชาธรรมกาย พระนั่งข้างบน แม่ชีนั่งข้างล่างเมื่อหลวงพ่อบอกวิชชาจะได้ยินถึงกัน

เมื่อหลวงพ่อได้จัดตั้งสำนักเรียนขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ นั้น ท่านให้สร้างอาคารเรือนไม้ขึ้นหลายหลัง เป็นโรงเรียนสอนบาลีและนักธรรม จึงมีพระสงฆ์ สามเณร มาจำพรรษามากขึ้น และยังมีพระสงฆ์ สามเณรจากวัดอื่น ๆ ในฝั่งธนบุรีมาศึกษาด้วย โรงเรียนจึงไม่พอรับนักเรียน ต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเรียน มีถึง ๓ รอบ รอบเช้า รอบบ่าย รอบกลางคืน หลวงพ่อจึงคิดขยับขยายสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตโอ่อ่า เป็นตึก ๓ ชั้น จะได้ทั้งเรียนปริยัติและปฏิบัติธรรมด้วยในอาคารเดียวกัน ดังจะได้กล่าวต่อไป

วัดปากน้ำจึงมีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านความเป็นอยู่ อาหารการกิน สาธารณูปโภค การศึกษาทั้งปริยัติและปฏิบัติ มีพระสงฆ์ สามเณร จำพรรษาถึงกว่า ๖๐๐ รูป แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัด รวมแล้วมีผู้อยู่ใต้บารมีธรรมของหลวงพ่อถึงกว่า ๑,๒๐๐ คน

สมัยนั้นถนนยังไม่ตัดเข้าถึงวัดปากน้ำ ต้องมาทางเรือ เรือที่มาจากทุกทิศ มุ่งเข้าสู่ท่าวัดปากน้ำ หลวงพ่อได้สร้างสาธารณูปการไว้มากมาย ไม่สามารถรวบรวมราคาได้ทั้งหมด เพราะไม่มีการบันทึกไว้ สิ่งก่อสร้างเหล่านี้ไม่มีงบประมาณ และค่าก่อสร้างก็ทวีขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนปัจจุบันเช่นกัน แต่เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยก็ได้ของที่ประณีต แข็งแรง บางหลังก็ไม่มีแบบแปลน พระสงฆ์ สามเณรช่วยกันสร้าง ตึกสวยงามที่หลวงพ่อสร้างไว้ ๕ หลัง ดังที่กล่าวข้างต้น หลวงพ่อก็ไม่ยอมย้ายเข้าไปอยู่ สั่งให้พระรูปอื่น ๆ เข้าไปอยู่ เช่น กุฏิหลังใหม่ให้พระศรีวิสุทธิโมลีอยู่[๑] บางหลังให้ พระครูสมณธรรมสมาทาน หรือหลวงพ่อเล็กอยู่ บางหลังให้พระครูปลัดณรงค์[๒]อยู่ ส่วนที่พอจะรวบรวมได้นั้นมีน้อยมาก

---

๑ เป็นสมณศักดิ์แรกของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

๒ พระราชโมลี (ณรงค์ จิตญาโณ) อดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

๑. กุฏิ ๒ แถว สร้างก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ชั้นบนเป็นไม้ ชั้นล่างก่ออิฐถือปูน สร้างคู่กับโรงเรียน

๒.	สร้างที่พักพระเณร	หลังที่ ๑ สิ้นเงิน ๕,๕๐๔.๕๐ บาท
		หลังที่ ๒ สิ้นเงิน ๑๖,๗๘๘.๕๐ บาท
		หลังที่ ๓ สิ้นเงิน ๒๒,๑๒๐.๓๐ บาท
		หลังที่ ๔ สิ้นเงิน ๓๔,๙๙๒.๖๐ บาท
๓.	เจาะน้ำบาดาล	สิ้นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๔.	สร้างถังน้ำบาดาลและอุปกรณ์	สิ้นเงิน ๑๕๔,๓๒๑.๖๗ บาท
๕.	ซ่อมหน้ากุฏิเก่า	สิ้นเงิน ๑,๒๘๑ บาท
๖.	ที่พักพระสงฆ์ สามเณร	สิ้นเงิน ๒๒,๙๑๔.๖๕ บาท
๗.	ซ่อมคณะเนกขัมม์	สิ้นเงิน ๕,๐๕๖.๔๐ บาท
๘.	สร้างถนนคอนกรีต	สิ้นเงิน ๒๙,๓๑๖.๑๕ บาท
๙.	สร้างรั้วรอบคณะเนกขัมม์	สิ้นเงิน ๑,๔๙๒.๒๐ บาท
๑๐.	สร้างซ่อมกุฏิเก่า	สิ้นเงิน ๒,๖๒๖.๑๐ บาท
๑๑.	สร้างตึกหอสังเวคานุสรณ์ (ตึกเหลือง)	สิ้นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๑๒.	สร้างตึกดุสิตเนาวรัตน์ ๒ ชั้น	สิ้นเงิน ๕๔,๒๕๒.๕๐ บาท
๑๓.	สร้างตึกยามาพิภพ สูง ๓ ชั้น (ตึกแดง)	สิ้นเงิน ๕๕,๗๓๕.๒๕ บาท
๑๔.	ตึกดาวดึงส์ สูง ๒ ชั้น (ตึกเขียว)	สิ้นเงิน ๕๓,๖๔๕.๗๕ บาท
๑๕.	สร้างกุฏิข้างสระน้ำหลังวัด	สิ้นเงิน ๔,๙๐๓ บาท
๑๖.	ซ่อมตึกหอสมุดธรรมคุณากร ครั้งที่ ๑	สิ้นเงิน ๒๗,๒๗๕.๘๕ บาท
	ครั้งที่ ๒	สิ้นเงิน ๖๗,๗๔๒.๒๕ บาท
๑๗.	ย้ายกุฏิ	สิ้นเงิน ๓๔,๔๐๓.๗๐ บาท
๑๘.	สร้างที่พักชีฝรั่ง อยู่ในคณะอนาลัย	สิ้นเงิน ๒๔,๐๙๕.๕๐ บาท

๑๙. พ.ศ. ๒๔๙๓ สร้างโรงเรียนปริยัติ เป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ยาว ๒๙ วา ๒ ศอก กว้าง ๕ วา ๒ ศอก สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

๒๐. สร้างศาลาโรงฉันสำหรับพระสงฆ์ สามเณร ๕๐๐ รูป เป็นเรือนไม้ มุงสังกะสี พื้นเทปูนซีเมนต์ ภายในยกเป็นอาสน์สงฆ์ มีทางเดินระหว่างอาสน์สงฆ์ สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๔๐๕,๑๑๕.๖๕ บาท (สี่แสนห้าพันหนึ่งร้อยสิบห้าบาทหกสิบห้าสตางค์)

๒๑. สร้างตึกมงคลจันทสร เป็นอาคารที่ทันสมัยสะดวกสบายที่สุด สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๘๐๗,๙๓๔.๑๐ บาท (แปดแสนเจ็ดพันเก้าร้อยสามสิบสี่บาทสิบสตางค์)

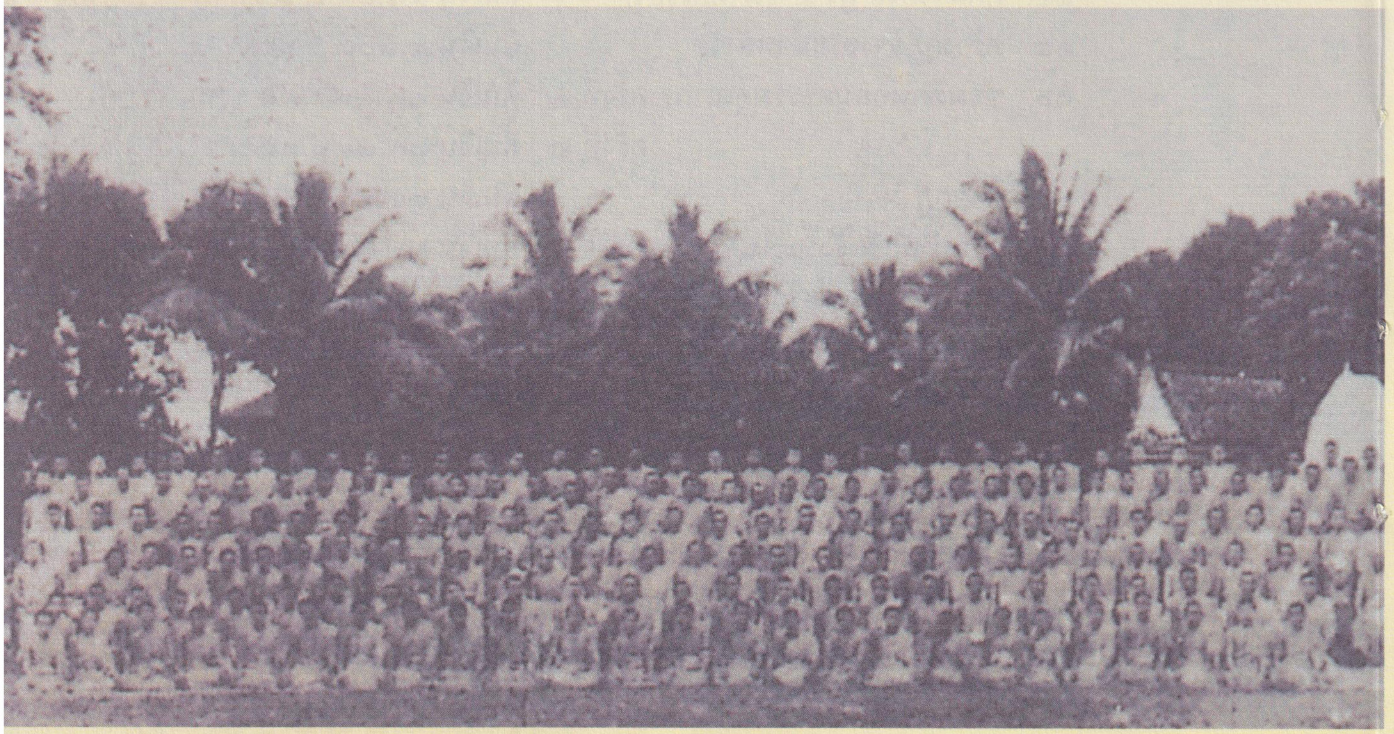
๒๒. ก่อนมรณภาพประมาณ ๔ - ๖ เดือน สร้างตึกบวรเทพมุนีเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ตกแต่งพร้อม สิ้นเงินค่าก่อสร้างประมาณ ๓๒๗,๘๔๓.๓๐ บาท (สามแสนสองหมื่นเจ็ดพันแปดร้อยสี่สิบสามบาทสามสิบสตางค์)

หลวงพ่อยังไม่ได้ยุติโครงการพัฒนาวัดปากน้ำไว้เพียงเท่านี้ ท่านยังมีโครงการที่จะทำต่อไปอีกมากมายหลายอย่าง แต่ท่านอาพาธและมรณภาพเสียก่อน ลูกศิษย์ใกล้ชิดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ที่ทราบโครงการของท่านได้พยายามดำเนินโครงการให้เป็นรูปธรรมตามลำดับ เพื่อเผยแผ่เกียรติคุณของหลวงพ่อให้ขจรขจาย สนองเจตนารมณ์และแสดงกตัญญูกตเวทิตาสนองพระคุณท่าน

พัฒนาการศึกษาของสงฆ์

คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิ

การพัฒนาวัดปากน้ำของหลวงพ่อ อาจจะแตกต่างจากวิธีการของผู้อื่นในยุคเดียวกัน กล่าวคือ หลวงพ่อมีความมุ่งมาดปรารถนาจะพัฒนาคนก่อนสิ่งอื่น ๆ ก่อนที่จะพัฒนาถาวรวัตถุต่าง ๆ เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ หรือแม้แต่สร้างเมรุฌาปนกิจศพ

ท่านถือว่าเมื่อพัฒนาคนให้ดีแล้ว ความเจริญทางด้านวัตถุก็จะตามมาเอง ท่านพูดเสมอว่า สร้างคนนั้นสร้างยาก เรื่องเสนาสนะไม่ยาก ใครมีเงินก็สร้างได้ แต่ความสำคัญต้องสร้างคนก่อน

หลักการพัฒนาคนของหลวงพ่อคือการให้การศึกษาสูง ๆ เพื่อยกระดับคนให้สูงขึ้น ทั้งในด้านสติปัญญา ควบคู่ไปกับจิตใจและอารมณ์ ก็คือการสั่งสอนธรรมะและนั่งเจริญภาวนาไปพร้อม ๆ กัน จะทำให้ได้คนที่ทั้งเก่ง ฉลาดและดีมีคุณธรรม คติด้านการศึกษาของหลวงพ่อมีดังนี้ การศึกษานั้น สามารถเปลี่ยนชีวิตผู้ศึกษาให้สูงกว่าพื้นเดิม **คนที่มีการศึกษาดี จะได้อะไรก็ดีกว่า ประณีตกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิ กินใช้ไม่หมด**[๑]

เมื่อหมดภาระจากการตั้งโรงเรียนสอนระดับประถมศึกษาแก่ลูกหลานชาวบ้านแล้ว หลวงพ่อก็หันมาพัฒนาการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณรทันที ท่านไม่ยอมให้พระสงฆ์ สามเณรในวัดอยู่ว่าง ๆ เฉย ๆ พระสงฆ์ สามเณรทุกรูปต้องศึกษาด้านปริยัติธรรม ยกเว้นรูปที่ชราเรียนไม่ไหว หรือมุ่งไปในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง หลวงพ่อก็พอจะอนุโลมให้ พระสงฆ์ สามเณรจะได้ศึกษาบาลี ศึกษาพระไตรปิฎกทั้งพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ศึกษาหลักธรรมที่องค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้อย่างละเอียด

---

๑ จักรพรรดิมี ๓ ระดับ ได้แก่ บรมจักร มหาจักร จุลจักร มีสมบัติที่ยิ่งใหญ่ไม่มีผู้อื่นมี ๗ ประการ ได้แก่ ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว จักรแก้ว แก้วมณี

หลวงพ่อถือว่าเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์ สามเณรต้องเรียน เพื่อจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เหมือน ๆ กัน ไม่มีผู้ใดแปลกแยก เพราะทุกรูปมีสถานภาพเป็นศากยบุตรเท่ากัน จึงต้องปฏิบัติตนและมีความรู้ มีแนวคิดไปในทางเดียวกัน จะได้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชน ทั้งยังสามารถสั่งสอนเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ประชาชนมีความรู้ ปฏิบัติได้ถูกต้องอีกด้วย แม้แต่แม่ชีและศิษย์วัดทุกคนก็ต้องเรียนหนังสือ แม่ชีต้องเรียนธรรมศึกษาและนั่งภาวนา ธรรมศึกษาต้องเรียนให้จบหลักสูตร ส่วนนั่งภาวนานั้นขึ้นอยู่กับวาสนาบารมีของผู้นั้น ว่าจะสั่งสมอบรมมามากเพียงไหน

สำหรับหลวงพ่อแล้ว พระสงฆ์ สามเณรศึกษาด้านปริยัติอย่างเดียวก็ยังไม่พอ ต้องศึกษาด้านปฏิบัติธรรมควบคู่ไปด้วยกันด้วยจึงจะสมบูรณ์ ดังคำที่ว่า **ปริยัติเป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน** เพราะหลวงพ่อท่านมิใช่เป็นแต่เพียงวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงอย่างเดียว ท่านเองได้เคยศึกษาปริยัติมาจนมีความรู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงเห็นความสำคัญของวิชาทั้ง ๒ ด้านนี้

ด้วยปณิธานอย่างจริงจังที่จะยกระดับชีวิตของบุคคล ส่งเสริมให้คนมีการศึกษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หลวงพ่อจึงตั้งโรงเรียนสอนปริยัติสำหรับพระสงฆ์ สามเณรขึ้นในวัดปากน้ำ ระยะแรกเป็นเรือนไม้ มีพระที่เป็นครูสอนไม่กี่รูป เมื่อมีผู้สนใจเล่าเรียนมากขึ้นหลวงพ่อจึงคิดขยายโรงเรียนให้กว้างขวางพอที่จะรับผู้เรียนได้มาก ๆ

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ วัดปากน้ำจึงเป็นสำนักเรียนด้านปริยัติที่มีชื่อเสียงในในแถบภาษีเจริญ ธนบุรี มีพระครูพิพัฒน์ธรรมคณีเป็นอาจารย์ใหญ่ (ต่อมาเป็นพระพิพัฒน์ธรรมคณี) เปิดสอนสามัญศึกษา นักธรรม ธรรมศึกษาและภาษาบาลีตั้งแต่ขั้นไวยากรณ์ถึงเปรียญธรรม ๖ ประโยค ประโยคที่สูงกว่านี้ยังไม่เปิดสอน เพราะยังหาครูไม่ได้ ใครที่อยากเรียนให้สูงกว่า ๖ ประโยค หลวงพ่อก็ส่งไปศึกษายังสำนักเรียนอื่น ๆ เช่น วัดประยุรวงศ์ฯ วัดอนงคาราม วัดกัลยาณมิตร วัดพระเชตุพนฯ วัดมหาธาตุฯ เป็นต้น

หลวงพ่อท่านไม่ได้เพียงแต่จัดการศึกษาในวัดปากน้ำเท่านั้น ท่านยังเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณรที่สำนักอื่น ๆ ด้วย พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต ป.ธ.๙) มีดำริที่จะปรับปรุงการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณรทั่วประเทศ โดยจัดตั้งเป็นวิทยาลัยสงฆ์ขึ้น ตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะพัฒนาด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ ทรงต้องการให้พระสงฆ์ สามเณรมีความรู้และวิจารณญาณกว้างขวาง ลึกซึ้งมากขึ้น ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับสูงของคณะสงฆ์ขึ้น ทั้งได้พระราชทานนามของสถาบันแห่งนี้ตามพระนามของพระองค์ พระองค์ทรงพระราชทานแนวทางการจัดหลักสูตรไว้ดังนี้

เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลในการเผยแผ่พุทธธรรม สถาบันแห่งนี้ในส่วนแห่งมหานิกายให้ชื่อว่า มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ร่วมประชุมก่อตั้งมหาจุฬาฯ

ในเบื้องต้นคณะสงฆ์ยังไม่อาจสนองพระราชดำริได้ทันท่วงที จวบถึงสมัยที่พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทตฺโต ป.ธ. ๙) ดำรงตำแหน่งอธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุฯ จึงดำเนินการสนองพระราชดำริ คิดจัดตั้งมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขึ้น ณ วัดมหาธาตุฯ งานนี้เป็นงานใหญ่ เป็นงานสำคัญระดับชาติ นอกจากจะต้องใช้ทุนทรัพย์จำนวนมากแล้ว ยังต้องระดมบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ พระพิมลธรรมฯ ท่านค่อนข้างจะหนักใจอยู่ จึงเรียกประชุม

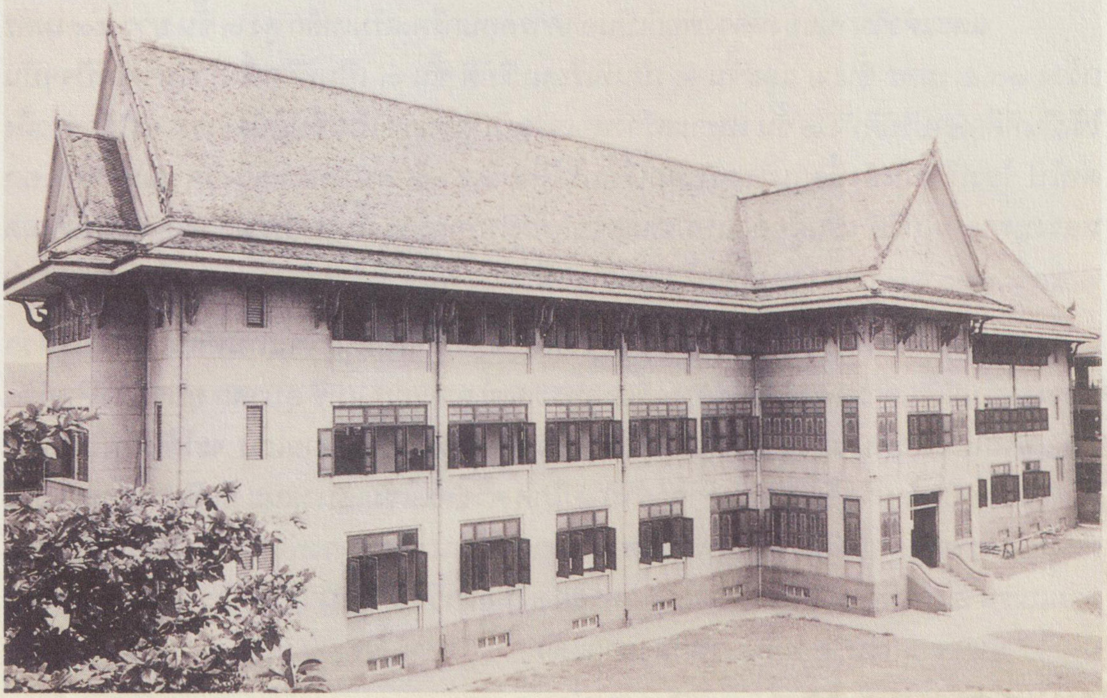
พระเถรานุเถระ ระดมสมอง ปรึกษาวิธีการทั้งหาเงินและหาบุคลากร หลวงพ่อวัดปากน้ำของพวกเราแม้จะไม่ได้เป็นมหาเปรียญและมีสมณศักดิ์สูง แต่กิตติศัพท์ชื่อเสียงในด้านมีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมของท่านมีปรากฏให้เห็นอยู่ ท่านจึงได้รับนิมนต์ให้เข้าประชุมอยู่ในคณะผู้ก่อตั้งมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วย

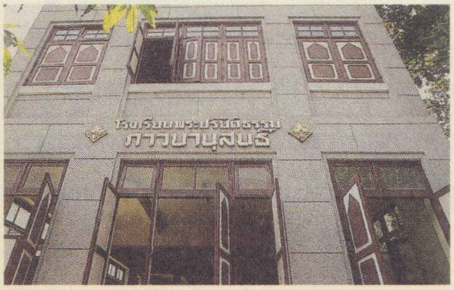
หลวงพ่อท่านได้เสนอแนวคิดอันเป็นประโยชน์ในการหาทุนทรัพย์และระดมบุคลากรให้มาช่วยกันดำเนินการ กล่าวคือ**ให้ถือว่าการปรับปรุงการศึกษาของคณะสงฆ์ตามพระราชดำรินี้ ให้ถือเป็นภาระหน้าที่ของคณะสงฆ์ทั่วทั้งสังฆมณฑล เพราะสถาบันนี้เป็นแหล่งผลิตศาสนทายาท ให้ออกมาเผยแผ่พุทธธรรมรับช่วงจากพวกเรา การศึกษาของพระภิกษุสามเณร จะเป็นเครื่องชี้ชะตากรรมของพระพุทธศาสนาในอนาคตกาลได้ จึงเป็นการสมควรที่พระเดชพระคุณทั้งหลาย จะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นไปตามพระราชดำริ การก่อสร้างอาคารเรียนนั้น ต้องใช้ทุนทรัพย์มากก็จริง แต่ถ้าได้ความพร้อมเพรียงร่วมแรงร่วมใจกันของพระสังฆาธิการทั่วสังฆมณฑล ถึงจะเป็นงานใหญ่ก็ไม่เหลือวิสัยที่จะทำได้ โดยที่พระเดชพระคุณซึ่งดำรงตำแหน่งสังฆมนตรีว่าการปกครอง มีบัญชาขอความร่วมมือให้พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสขึ้นไป จัดผ้าป่าขึ้นวัดละ ๑ กอง เพื่อสมทบทุนก่อสร้างอาคารเรียนของวิทยาลัยสงฆ์ โดยวิธีการเช่นนี้ การก่อสร้างและการจัดการศึกษาคงเป็นไปตามพระราชดำริ**

นับว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นกำลังสำคัญของพระพิมลธรรมฯ ในการดำเนินการก่อสร้างมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอันเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ มาตั้งแต่เริ่มต้น โดยเฉพาะด้านการระดมจัดหาทุน เรื่องนี้เป็นที่ทราบกันทั่วในหมู่ลูกศิษย์ของหลวงพ่อรุ่นเก่า ๆ ท่านเจ้าคุณอุดรคณาภิรักษ์ (กิตฺติวุฑฺโฒ) ได้เคยเล่าเรื่องนี้ไว้คราวแสดงพระธรรมเทศนา ในการบำเพ็ญกุศลถวายพระครูประกาศสมาธิคุณ ณ วัดมหาธาตุ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๙.๓๐ น. จนปัจจุบันนี้ สถาบันแห่งนี้ยิ่งพัฒนาระบบการศึกษาให้กว้างขวาง มีหลากหลายสาขาและสูงถึงระดับปริญญาเอก จากนามเดิมมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยปรับเปลี่ยนเป็น **มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** มีผู้นิยมเข้ารับการศึกษาทั้งสงฆ์และฆราวาส ทวีชื่อเสียงเกียรติคุณมากยิ่งขึ้น

กำเนิดโรงเรียนพระปริยัติธรรม

หลวงพ่อท่านก็คิดจะปรับปรุงสำนักเรียนวัดปากน้ำให้ทันสมัยและได้มาตรฐานเช่นกัน พระสงฆ์ สามเณรก็จะได้ไม่ต้องลำบากเดินทางไปศึกษาในสำนักเรียนอื่น ๆ อีกต่อไป สมัยนั้นการเดินทางไม่ได้สะดวกสบายเหมือนปัจจุบัน วัดปากน้ำไม่ใช่วัดที่ตั้งอยู่ในเขต

กรุงเทพมหานคร แต่เป็นวัดที่อยู่ไกลถึงในสวน เลยตลาดพลูเข้าไปอีก ถนนยังตัดเข้าไปไม่ถึง ต้องเดินทางโดยทางเรือเพียงอย่างเดียว เป็นเรือจ้างและเรือเมล์ ยังไม่มีเรือหางยาว วัดปากน้ำในยุคนี้ไม่เหมือนสมัยที่หลวงพ่อเดินทางมารับตำแหน่งเจ้าอาวาสใหม่ ๆ แล้ว หลวงพ่อมีชื่อเสียงทั้งในด้านการพัฒนาการศึกษาปริยัติธรรมและวิปัสสนาฯ ควบคู่ไปด้วยกัน มีพระสงฆ์ สามเณรจำพรรษาถึง ๖๐๐ รูปเศษ แล้วยังมีพระสงฆ์ สามเณรจากวัดใกล้เคียงมาเรียนด้วยอีกจำนวนมาก โรงเรียนที่หลวงพ่อสร้างไว้เดิมเป็นโรงเรียนไม้ ขนาดเล็กจึงไม่สามารถรองรับนักเรียนหลายร้อยคนได้

ด้วยความมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล หลวงพ่อจึงดำริสร้างโรงเรียนให้ใหญ่โต ใช้เป็นที่เรียนปริยัติและปฏิบัติด้วย เรื่องคิดสร้างโรงเรียนถาวรเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้นนี้ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ) ทรงเล่าว่า หลวงพ่อพูดเสมอ พูดมาไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี ยังบอกอีกว่า ถ้าหลังเดียวไม่พอ จะสร้างขึ้นอีก ๑ หลัง ขนาดเดียวกัน และคิดว่าเป็นไปไม่ได้ หลวงพ่อวัดปากน้ำสร้างวิมานบนอากาศมากกว่า สร้างมานาน ฟังแล้วก็เลยไม่ได้ใส่ใจ

และแล้ววิมานของหลวงพ่อก็เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๓ ชั้น ยาว ๕๙ เมตร กว้าง ๑๐.๕ เมตร ชั้น ๑ และชั้น ๒ เป็นที่เรียนปริยัติ ชั้น ๓ เป็นที่ฝึกนั่งภาวนา แต่ปัจจุบันใช้เป็นที่ศึกษาปริยัติทั้ง ๓ ชั้น เพราะสร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ เป็นที่ปฏิบัติธรรม จะได้กล่าวถึงต่อไป โรงเรียนหลังนี้สามารถรับนักเรียนได้ถึง ๑,๐๐๐ คน คุณหลวงวิศาลและพันเอกหลวงบุรกรรมโกวิท เป็นผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง สิ้นงบประมาณก่อสร้างทั้งหมด ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

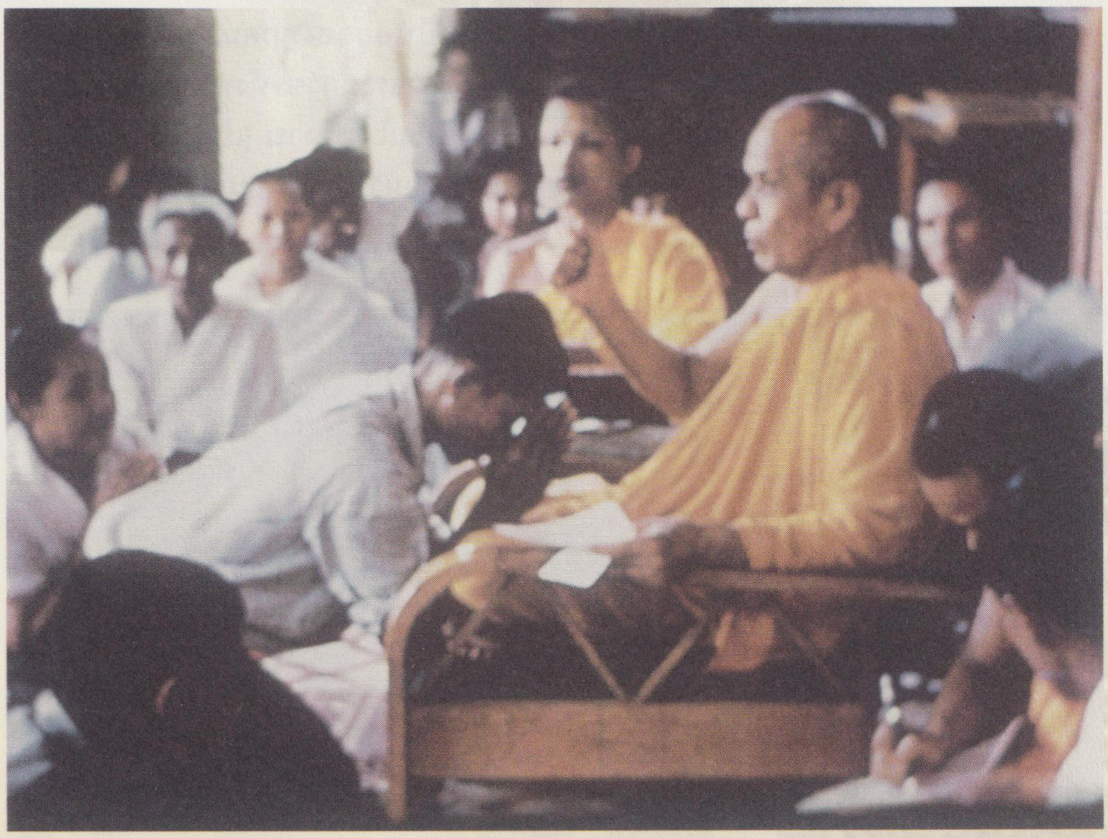
เมื่อคณะศิษย์ทราบดำริของหลวงพ่อ ต่างพากันหนักใจแทนท่าน ทุกคนรู้ดีว่าหลวงพ่อไม่มีเงินสำรองเลยค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัดรวมแล้วเกือบพันคน แล้วหลวงพ่อยังตั้งโรงครัว เลี้ยงดูพระสงฆ์ สามเณร จะได้เรียนให้เต็มที่ไม่ต้องออกบิณฑบาตอีกเล่า ทั้งค่าสาธารณูปโภค ค่าซ่อมแซมเสนาสนะ อีกจิปาถะ หลวงพ่อต้องรับผิดชอบอยู่คนเดียว หลวงพ่อจะหาเงินมาจากไหน แล้วหลวงพ่อยังมีดำริจะรับพระสงฆ์สามเณรมาอยู่ในวัดให้ได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป ค่าของเงินตั้งกว่า ๒ ล้าน ในยุคปี พ.ศ. ๒๔๙๐ เศษนั้นมีค่ามหาศาล เงิน ๕ หมื่นบาทก็หายากแล้ว

หลวงพ่อท่านตั้งความปรารถนาไว้ตั้งแต่ไปปกครองวัดปากน้ำใหม่ ๆ และได้ปฏิญาณในพระอุโบสถว่า**บรรพชิตที่ยังไม่มา ขอให้มา ที่มาแล้ว ขอให้อยู่เป็นสุข** ฉะนั้นใครจะบ่ายหน้ามาพึ่งท่าน ๆ จึงไม่เคยปฏิเสธ กลับพอใจเสียอีก ที่มีพระ เณรมาอยู่กันมาก ๆ มีคนวิตกแทนท่านว่าหลวงพ่อรับพระสงฆ์ สามเณรมาอยู่มากเกินไป น่าจะจำกัดจำนวนได้แล้ว จะได้ไม่เป็นภาระมาก หลวงพ่อกลับหัวเราะ พูดว่า เห็นคุณพระพุทธศาสนาไหมล่ะ ท่านไม่เคยพูดว่าเลี้ยงไม่ไหว มีแต่พูดว่า ไหวสิน่ะ

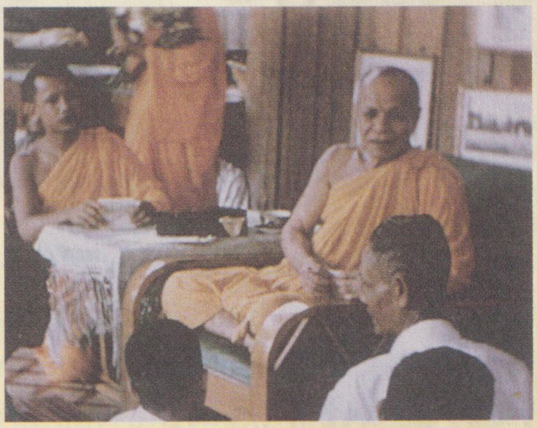
กิจวัตรของหลวงพ่อ

นอกจากจะไม่มีทุนทรัพย์ในการสร้างโรงเรียนใหม่แล้ว บรรดาลูกศิษย์ก็ยังไม่เห็นหลวงพ่อขวนขวายหาทุนเลย ท่านยังคงอยู่แต่ในวัด ปฏิบัติกิจต่าง ๆ ตามปกติ กิจวัตรของท่านก็ทำให้ท่านไม่มีเวลาจะระดมหาทุน ท่านมีภารศาสนกิจตลอดทั้งวันและเกือบทั้งคืน ดังนี้

- คุมพระสงฆ์ สามเณร ทำวัตรในพระอุโบสถ และให้โอวาท ทั้งเช้าและเย็น วันละ ๒ เวลา ทุกวัน
- วันพระและวันอาทิตย์ แสดงพระธรรมเทศนา ถ้าวันใดไม่แสดงพระธรรมเทศนาเองก็นั่งเป็นประธานฟังด้วย จะได้รู้ว่าพระในปกครองมีความสามารถในการแสดงธรรมมากน้อยเพียงใด

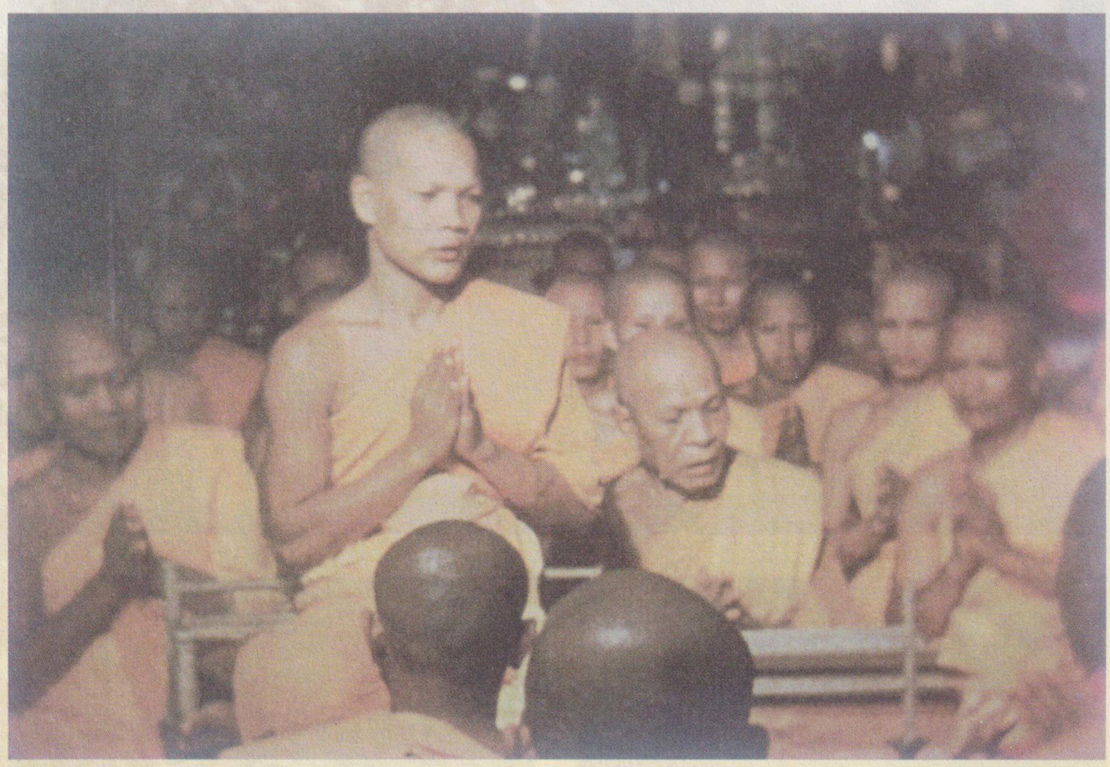

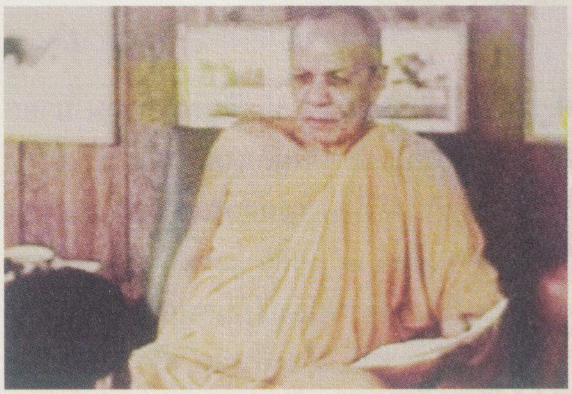

- เปิดโอกาสให้สาธุชนและพระสงฆ์ เข้าพบเพื่อปรึกษา ไต่ถามข้อข้องใจ หรือขอความช่วยเหลือ วันละ ๒ เวลา คือขณะฉันภัตตาหารเพลและฉันเสร็จแล้ว ออกรับแขกอีกครั้งในเวลา ๑๗.๐๐ น.
- ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น. สอนนั่งเจริญภาวนาแก่บุคคลทั่วไปที่ศาลาการเปรียญ

- เวลาที่เหลือนอกจากนี้ ตรวจตราความเป็นอยู่ของทุกคนภายในบริเวณวัด ปฏิบัติกิจภาวนา สั่งสอน ควบคุมผู้ได้วิชชาธรรมกาย ทั้งพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ให้บรรลุธรรมระดับสูงและละเอียดยิ่งขึ้นในโรงงาน (เป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น มีฝากั้นระหว่างที่อยู่ของหลวงพ่อกับแม่ชี สามารถพูดได้ยินเสียงกันได้ เวลาที่หลวงพ่อบอกวิชชา)

หลวงพ่อไม่ยินดีในการออกไปนอกวัด จะออกไปเฉพาะรับกิจนิมนต์ที่จำเป็นเท่านั้น โดยเฉพาะการไปค้างคืนนอกวัด ท่านปฏิเสธเด็ดขาด หลวงพ่อบอกว่าท่านได้ตั้งสัจจะไว้แล้ว ไม่ว่าผู้ใดมีความสำคัญขนาดไหนมานิมนต์ ท่านก็จะบอกว่าท่านไปไม่ได้ เพราะได้ตั้งสัจจะไว้แล้ว ถ้าถามว่าทำไมหลวงพ่อจึงได้ตั้งสัจจะเช่นนั้น หลวงพ่อก็จะตอบว่าเป็นห่วงงาน ผู้อ่านบางท่านอาจสงสัยว่าหลวงพ่อมีงานอะไรกันมากมายถึงขนาดไปไหนไม่ได้ แล้วไม่เสร็จสักที งานที่หลวงพ่อทุ่มเทและเป็นห่วงมาก ต้องควบคุมด้วยตนเอง คืองานสั่งสอนเผยแผ่วิชชาธรรมกาย หลวงพ่อจะต้องควบคุมเองโดยเฉพาะการบอกวิชชาในโรงงาน ท่านไม่ต้องการให้ผิดเพี้ยนไปจากที่ท่านสอน

หลวงพ่อมุ่งมั่นที่จะให้พระทุกรูปมีความรู้แตกฉานทั้งในด้านปริยัติและปฏิบัติ จะได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติ พระศาสนา พระภิกษุรูปใดเรียนจบหลักสูตรสูงสุดของสำนักเรียนในวัดปากน้ำ คือเปรียญธรรม ๖ ประโยคแล้ว และอยากเรียนต่อ หลวงพ่อก็จะรับเป็นธุระนำไปฝากเรียนตามสำนักต่าง ๆ ด้วยตัวของท่านเอง พระรูปใดสอบผ่านประโยคต่าง ๆ ท่านจะกล่าวชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลัง แล้วยังจัดหารางวัลแจกเป็นกำลังใจด้วย

วันหนึ่งท่านพระครูวิเชียรธรรมโกวิท อดีตเจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์กับท่านพระครูปรีชายัติกิจ อดีตเจ้าอาวาสวัดศิลามูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (ทั้ง ๒ รูปนี้ถึงแก่มรณภาพแล้ว) ได้นัดหมายกับพระภิกษุอีก ๘ รูป เข้าไปพบหลวงพ่อ เพื่อกราบเรียนถามเรื่องการหาเงินสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพราะเห็นหลวงพ่อสั่งซื้อเสาเข็มจำนวนมาก มากองไว้ใกล้ ๆ กับที่จะก่อสร้าง (ถนนด้านหลังหอเจริญวิปัสสนาฯ ในปัจจุบัน) พระภิกษุทั้ง ๑๐ รูปนี้ได้ร่วมกันปวารณาตัวรับใช้สนองงานพระเดชพระคุณหลวงพ่อช่วยหาเงินสร้างโรงเรียน โดยเสนอว่าจะเดินทางไปแสดงพระธรรมเทศนาตามวัดต่าง ๆ ในต่างจังหวัดที่มีลูกศิษย์หลวงพ่ออยู่กันมาก ๆ แล้วจะจัดทำซองเป็นชุด ๆ เพื่อใส่เงินที่ญาติโยมติดกัณฑ์เทศน์ แล้วจะนำซองเงินนั้นมาให้ไวยาวัจกรของวัดปากน้ำเปิดนับเงินกันที่วัดปากน้ำเลย

หลวงพ่อนั่งฟังโครงการหาเงินสร้างโรงเรียนของบรรดาพระภิกษุทั้งหมดนั้นอย่างสงบจนจบ แล้วท่านก็กล่าวขอบใจในความมีน้ำใจ ท่านบอกว่ามีหน้าที่เรียนก็เรียนไป ให้ตั้งใจเรียนจนจบหลักสูตรสูงสุดคือเปรียญธรรม ๙ ประโยค แล้วจะได้มาช่วยกันสอนในสำนักเรียนวัดปากน้ำ ท่านสรุปว่า **ข้าจะอยู่ในวัดเฉย ๆ อย่างนี้แหละ แล้วจะหาเงินมาสร้างโรงเรียนเอง สร้างได้สิน่ะ เลี้ยงพระยังเลี้ยงได้ แล้วสร้างโรงเรียนทำไมจะสร้างไม่ได้ เรื่องจะไปเทศน์หาเงินน่ะหรือ เทศน์จนตายก็ยังไม่ได้เงินถึงล้านหรอก**

วางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียน

หลวงพ่อได้เชิญจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีกับท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ไปเป็นผู้วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓[๑] เวลา ๐๙.๒๐ น. หลวงพ่อสามารถหางบประมาณมาสร้างโรงเรียนจนเสร็จเรียบร้อยภายในเวลาเพียง ๔ ปี โดยงานไม่ต้องค้างเลย สร้างเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่อุปกรณ์ภายในยังไม่สมบูรณ์ จึงเปิดทำการสอนและเป็นสนามสอบในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นโรงเรียนปริยัติธรรมที่ใหญ่โต สวยงามที่สุดในยุคนั้น มีอุปกรณ์การศึกษาครบครัน ติดไฟฟ้าและพัดลมทันสมัย โรงเรียนหลังนี้เป็นประจักษ์พยานแห่งความฝันของหลวงพ่อว่า **มิใช่ดีแต่พูด ย่อมทำได้ดีตามคำพูดด้วย**

เมื่อสร้างเสร็จก็ต้องมีการฉลองโรงเรียน หลวงพ่อมีโครงการจะทำบุญฉลองเป็นงานใหญ่ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เพราะเป็นปีที่รัฐบาลจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษด้วย ท่านจะนิมนต์พระสงฆ์ จำนวน ๒,๕๐๐ รูป มาเจริญพระพุทธมนต์และถวายสำรับอาหารคาวหวานด้วย จัดเครื่องสมณบริขารเป็นชุดถวายทุกรูป ท่านเล่าโครงการนี้ให้สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ฟังอย่างปลาบปลื้มที่จะมีโอกาสได้สร้างบุญกุศลใหญ่อีกครั้ง แกคอยดูจะสนุกกันใหญ่ แต่แล้วในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ท่านก็ถูกโรคาพยาธิเข้ามาเบียดเบียนจนไม่สามารถดำเนินการตามโครงการได้

---

[๑] ตรงกับวันมาฆบูชา

ตั้งชื่อโรงเรียนและเปิดโรงเรียน

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมวโรดม เป็นผู้ตั้งชื่อสถานศึกษาแห่งนี้ว่า **โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์** เป็นผู้ทำพิธีเปิดโรงเรียนอย่างเป็นทางการ หลังจากเปิดสอนมานานหลายปี ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระศรีวิสุทธิโมลี ผู้ช่วยผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ เป็นผู้กล่าวรายงาน ดังนี้

กราบเรียนพระเดชพระคุณพระธรรมโรดม ที่เคารพอย่างสูง

เนื่องในวันนี้เป็นวาระดิถีอันเป็นอุดมมงคล ทางวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี จึงจัดเป็นวันทำพิธีเปิดป้ายโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ซึ่งพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) พร้อมด้วยประชาชนผู้มีจิตศรัทธาปสาทะได้ร่วมกันก่อสร้างขึ้นไว้ เพื่อเป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมของกุลบุตรกุลธิดาทั้งหลาย และคำว่า "โรงเรียนปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์" นี้ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม สังฆมนตรีว่าการองค์การสาธารณูปการ เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ และรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นผู้ตั้งชื่อให้ เพื่อเป็นมงคลนามแก่สถานศึกษาแห่งนี้

โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์นี้ เริ่มวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓ มีบันไดขึ้นทั้งสองด้านเช่นเดียวกัน และได้ทำการก่อสร้างสำเร็จบริบูรณ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้สิ้นเงินไปจำนวน ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

บัดนี้ได้อุดมฤกษ์อันสมควรแล้ว เกล้าฯ จึงขออาราธนาพระเดชพระคุณ ซึ่งเป็นประธานจัดงาน ได้ทำพิธีเปิดป้ายโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ เพื่อเป็นสถานศึกษาของเหล่ากุลบุตรกุลธิดาสืบไป ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระศรีวิสุทธิโมลี)
ผู้ช่วย ผู้รักษาการเจ้าอาวาส[๑]

---

๑ พระเทพปริยัติวงศ์ (พาย ภทฺทโก ป.ธ.๖ นธ.เอก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เอื้อเฟื้อข้อมูล

กราบเรียน พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม ที่เคารพอย่างสูง

เนื่องในวันนี้เป็นวาระดิถีดีเป็นอุดมมงคล ทางวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี จึงจัดเป็นวันทำพิธีเปิดป้ายโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ซึ่งพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) พร้อมด้วยประชาชนผู้มีจิตศรัทธาปสาทะได้ร่วมกันก่อสร้างขึ้นไว้ เพื่อเป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมของกุลบุตรและกุลธิดาทั้งหลาย และคำว่า "โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์" นี้ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม สังฆมนตรีว่าการองค์การศาสนศึกษา เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน ฯ และรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นผู้ตั้งชื่อให้ เพื่อเป็นมงคลนามแก่สถานศึกษาแห่งนี้

โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์นี้ เริ่มวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ เป็นตึก ๓ ชั้น ยาว ๒๐ วา กว้าง ๘ วา มีมุขทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มีบรรไดขึ้นทั้งสองด้านเช่นเดียวกัน และได้ทำการก่อสร้างสำเร็จบริบูรณ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้สิ้นเงินไปจำนวน ๒๕๙,๘๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

บัดนี้ได้อุดมฤกษ์ดีสมควรแล้ว เกล้า ฯ จึงขออาราธนาพระเดชพระคุณ ซึ่งเป็นประธานจัดงาน ได้ทำพิธีเปิดป้ายโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ เพื่อเป็นสถานศึกษาของเหล่ากุลบุตรและกุลธิดาสืบไป ณ โอกาสนี้.

กราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระศรีวิสุทธิโมลี)
ผู้ช่วย ผู้รักษาการเจ้าอาวาส.

โรงเรียนหลังนี้นอกจากจะเป็นสถานศึกษาพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดปากน้ำแล้ว ยังใช้เป็นสนามสอบของพระนวกะและเป็นสถานที่สอบบาลีสนามหลวงประจำปีของพระภิกษุ สามเณร เขตภาษีเจริญและเขตหนองแขม พระสงฆ์ สามเณรที่มาสอบนอกจากจะสะดวกในการเดินทางแล้ว ยังมีอาหารฉันทั้งเช้าและเพลด้วย ปัจจุบันมีนักเรียนแผนกบาลีกว่า ๑๐๐ รูป เปิดสอนสูงสุดเปรียญธรรม ๘ ประโยค แผนกนักธรรมมีไม่ถึง ๑๐๐ รูป

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักเรียนวัดปากน้ำ สอบได้มากเป็นอันดับ ๑ ของส่วนกลาง ทั้งแผนกบาลีและนักธรรม ได้รับโล่ของวัดพระธรรมกาย พร้อมทุนการศึกษา สำนักพุทธก็ได้มอบโล่ผู้สอบได้มากแผนกนักธรรม พร้อมทั้งทุนการศึกษาเช่นกัน และได้รับทุนหลวงในฐานะที่สอบได้จำนวนมากด้วย

สร้างพระของขวัญรุ่นที่ ๑

พระรุ่น ๑ พิมพ์ที่ ๑

พระรุ่น ๑ พิมพ์ที่ ๒

พระรุ่น ๑ พิมพ์ที่ ๓

ท่านผู้อ่านคงจะสงสัยว่า หลวงพ่อท่านหาเงินจากไหน มาสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ใหญ่โตมโหฬารใช้งบประมาณถึง ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์) เป็นมูลค่าของเงินเมื่อก่อนกึ่งพุทธกาล พ.ศ. ๒๔๙๓ ก๋วยเตี๋ยวชามละ ๒๕ สตางค์ ถ้าต้องสร้างในยุคนี้จะต้องใช้เงินเท่าไร ท่านก็ลองคำนวณเล่น ๆ เป็นการลับสมองดูก็ได้ และท่านหาเงินมาได้โดยวิธีใด

เมื่อบรรดาศิษยานุศิษย์และประชาชนที่มีความเคารพเลื่อมใสหลวงพ่อ ได้ทราบโครงการสร้างโรงเรียนสำหรับพระสงฆ์ สามเณร ต่างก็พากันมาบริจาคทรัพย์ร่วมด้วยช่วยกันสมทบทุนกับหลวงพ่อ คนละมากบ้างน้อยบ้าง ตามกำลัง ไม่ได้ออกปากเรี่ยไรเลย เพียงแต่ฟังพระธรรมเทศนาของท่าน ผู้มีปัญญาก็เข้าใจทะลุปรุโปร่ง หลวงพ่อท่านกล่าวว่า

> "...การเสียสละโลกียทรัพย์สร้างโรงเรียนพระปริยัตินี้ ได้ชื่อว่าทำถาวรวัตถุไว้ให้ปรากฏในพระพุทธศาสนา เรียกว่าเป็นศาสนสมบัติ ผู้ที่สร้างสมบัติให้ศาสนา จะมีสมบัติไม่รู้จักสิ้นเสื่อม ที่บุคคลได้เสียสละทรัพย์ตามศรัทธา ได้ชื่อว่าทำผลถาวรให้แก่เจ้าของทรัพย์นั่นเอง จะได้รับผลต่อไปในภายภาคหน้าไม่เสื่อมทรามนับภพชาติไม่ถ้วน ในมนุษย์ก็จะส่งผลของมนุษย์ให้ ในทิพย์ก็จะส่งผลที่เป็นทิพย์ให้ ในกามภพนี้ก็จะประสบสมบัตินับประมาณมิได้..."[๑]

หลวงพ่อจึงคิดหาของตอบแทนแก่ผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ท่านเห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งที่แท้จริงของมนุษย์ บางคนยังเข้าใจว่าทรัพย์สิน เงินทอง บุตร ภรรยา สามีเป็น

---

[๑] หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนา เรื่อง **สัจจกิริยาคาถา** เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

ที่พึ่งได้ บางคนยังไปขอเด็กมาเลี้ยง เพื่อเอาไว้พึ่งพายามแก่เฒ่า แต่ทั้งหมดนั้นมาอยู่กับเราก็เพียงชั่วคราว เราจากไปแล้วก็เอาเขาไปด้วยไม่ได้ แม้ว่าจะตายพร้อมกัน ก็ใช่ว่าจะไปด้วยกัน

ตัวนี่แหละเป็นที่พึ่งของตัว

มนุษย์ไม่ว่าจะชาติใด ภาษาใด นับถือศาสนาใด ถ้ามาศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ จะต้องได้เห็นความจริงของธรรมชาติทุกสรรพสิ่ง เห็นลึกซึ้งไปถึงอดีต อันเป็นที่มาที่แท้จริง ที่เราเรียกว่าเหตุ เห็นวิธีแก้ไขอนาคตของตัวเอง ทุกอย่างมีที่มาที่ไป แต่ขึ้นกับตัวเองว่าจะทำตัวของตัวให้เป็นที่พึ่งของตัวเองหรือไม่ หลวงพ่อจึงมักจะพูดว่า

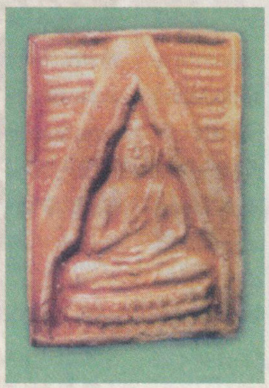
> "...ตัวนี่แหละเป็นที่พึ่งของตัว สิ่งอื่นไม่ใช่ ธรรมนั่นแหละเป็นเกาะ ธรรมนั่นแหละเป็นที่พึ่งสิ่งอื่นไม่ใช่ พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเรา เมื่อเรามาพบพระพุทธศาสนาแล้ว ต้องทำตัวให้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ
>
> พุทธรัตนะ คือธรรมกาย ธรรมรัตนะคือดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย สังฆรัตนะคือดวงจิตของธรรมกาย ถ้าไม่รู้จักรัตนะทั้งสามนี้แล้ว การถือศาสนาปฏิบัติศาสนาเอาตัวรอดไม่ได้ ถ้าทำตัวให้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะแล้วพึ่งตัวเองได้ แก้โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ให้หายได้ และสามารถทำอะไรได้ศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ถ้าไม่เข้าถึง จะปฏิบัติศาสนาสักโกฏิชาติ ก็ไม่อาจรู้รสศาสนาได้ จะปฏิบัติไปสักเท่าใดก็ตาม ก็เหมือนกับคนไม่รู้จักเบญจโครสในน้ำนมสด คือไม่รู้ว่ารสเป็นอย่างไร เหมือนกับคนรับจ้างเขาเลี้ยงโค พอเลี้ยงเสร็จแล้วเวลาเย็นก็ไล่โคกลับ รับเอาค่าจ้างที่เลี้ยงไป ส่วนน้ำนมโคไม่เคยได้รับประทานเลย เจ้าของเขาเอาไป เบญจโครส คือรสนมโค ๕ อย่าง เอานมโคทิ้งไว้ให้เปรี้ยว เรียกว่านมเปรี้ยว เอานมเปรี้ยวมาเคี่ยวให้ข้นเรียกว่านมข้น เอานมข้นมาเคี่ยวให้แข็งเป็นก้อน เรียกว่าเนยก้อน เอาเนยก้อนมาเจียวให้ใส เรียกว่าเนยใส
>
> รสนม รสนมเปรี้ยว รสนมที่เคี่ยวเหมือนน้ำตาลองุ่น รสนมที่เป็นก้อนและเจียวเป็นนมใส รวมเรียกว่าเบญจโครส หลวงพ่อจึงบอกว่า ผู้นับถือศาสนาแต่ไม่ทำตัวให้เข้าถึงพระศาสนา จึงเปรียบเสมือนคนรับจ้างเลี้ยงโค..."[๑]

---

๑ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง **โพธิปักขิยธรรมคาถา**

ให้เป็นของขวัญ ไม่ใช่ให้เช่า

พระรุ่น ๑ พิมพ์ที่ ๔

พระรุ่น ๑ พิมพ์ที่ ๕

พิมพ์ด้านหลัง
พระรุ่น ๑ ทุกพิมพ์

หลวงพ่อท่านเห็นว่า ไม่มีอะไรดียิ่งไปกว่าการแจกพระแก่พุทธศาสนิกชน ผู้อุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาเพราะเป็นวัตถุแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นเหตุชักจูงให้ผู้มีพระไว้สักการบูชา ได้เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ท่านจึงสั่งให้ทำพระผงขึ้นเป็นรุ่นแรกในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เท่ากับจำนวนพระธรรมขันธ์ในพระไตรปิฎก ปีนั้นหลวงพ่อดำรงสมณศักดิ์ที่พระภาวนาโกศลเถร ท่านให้ อ.ตรีธา พิมพ์เป็นปฐมฤกษ์ ๙ องค์ แล้วให้แม่ชีธรรมกายดำเนินการพิมพ์ต่อ แต่ยังให้ อ.ตรีธา ช่วยดูแลควบคุมการสร้างให้เสร็จเรียบร้อย

องค์พระทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านหน้าปางประทานพร ด้านหลังจารึกอักษรขอมว่า ธรรมขันธ์ ท่านตั้งชื่อว่า **พระของขวัญ** เพื่อมอบให้เป็นที่ระลึกและเป็นสิริมงคลแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม ตั้งแต่ ๒๕ บาทขึ้นไป ท่านไม่ได้ตั้งราคาพระว่าให้เช่าองค์ละ ๒๕ บาท

พระของหลวงพ่อมีส่วนผสมพิเศษคือดอกมะลิตากแห้ง และเส้นเกศาของหลวงพ่อ สร้างพระเสร็จ บรรจุลงลัง แล้วทำความศักดิ์สิทธิ์ โดยอัญเชิญไปจำพรรษาตลอดพรรษาในโรงงาน เพื่อบรรจุอานุภาพวิชชาธรรมกายลงในองค์พระ นานถึง ๓ เดือน เริ่มตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หลวงพ่อจะอัดใส่กรอบอลูมิเนียมให้ด้วย ใส่สร้อยห้อยคอได้เลย ห่อกระดาษพิมพ์คำอธิบายวิธีบูชาและอาราธนาองค์พระให้คุ้มครอง แจกเป็นปฐมในวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๔๙๓ ในอภิลักขิตสมัยคล้ายวันเกิดของท่าน ณ อุโบสถวัดปากน้ำ

อาจจะมีผู้สงสัยอีกว่า พระที่สร้างขึ้นนั้น เป็นองค์แทนและเป็นรูปเหมือนขององค์พระบรมศาสดา ถือเป็นศักดิ์สิทธิ์ในตัว ไม่ต้องปลุกเสกหรือทำความศักดิ์สิทธิ์ได้ไหม หลวงพ่อท่านบอกว่า **พระนั้นไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่โต หรือขนาดเล็กเท่าใบมะขามก็ตาม ล้วนแต่เป็นธาตุตายทั้งสิ้น ต่อเมื่อทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ขึ้นแล้ว จึงจะเป็นของเป็น**

หลวงพ่อยังต้องจ่ายเงิน

หลวงพ่อท่านเป็นคนซื่อตรงมาก ซื่อตรงต่อผู้อื่น ซื่อตรงต่อตนเอง ทั้งต่อหน้า และลับหลัง แม้เป็นเพียงความคิด คนอื่นไม่รู้ ก็ไม่มีที่จะคิดเข้าข้างตนเอง ดูตัวอย่างการแจกพระของขวัญ พระของท่านแท้ ๆ ท่านทราบดีว่ามีพุทธานุภาพอย่างไร ก็อยากจะนำไปให้เป็นของขวัญ ของที่ระลึกแก่ผู้ที่ท่านเคารพนับถือบ้าง ท่านยังต้องบริจาคเงินให้แก่วัดเหมือนกัน ท่านถือว่าท่านทำให้แก่วัด มิใช่ทำเพื่อส่วนตัว จะเอาเปล่า ๆ ไม่ได้ ถ้าเอาเปล่า ๆ ถือเป็นการโกงวัด ท่านพูดเช่นนี้เสมอ

ทำบุญเท่าไร ก็ให้องค์เดียว

สาธุชนจะร่วมทำบุญบริจาคทรัพย์ด้วยมากแค่ไหน ท่านก็แจกพระเป็นของขวัญให้เพียงองค์เดียว แจกด้วยตัวท่านเอง ไม่ให้คนอื่นแจก ส่วนผู้รับก็ต้องไปรับกับมือหลวงพ่อเอง จะรับแทนกันไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิ์รับพระได้เพียงองค์เดียว คนละครั้งเดียว ถ้าทำหาย ท่านก็ไม่แจกให้อีก จะอ้อนวอนอย่างไรหลวงพ่อก็ไม่ให้ ยกเว้นท่านจำไม่ได้หรือไปพูดปดกับท่านเวลาท่านถาม แต่บางคนถ้าท่านจำได้ว่าเคยรับพระไปแล้ว ท่านก็จะบอกว่าเคยรับแล้ว ไม่ต้องเอาไปอีก

อ.ตรีธา เล่าว่าเคยเห็นคนนำเงินไปถวายหลวงพ่อเพื่อร่วมสมทบทุนสร้างโรงเรียนเป็นจำนวนถึงหนึ่งหมื่นบาทและอยากได้พระของขวัญหลาย ๆ องค์ ไปแจกลูกหลานพรรคพวก พอทราบว่าถึงจะทำบุญมากเพียงใด หลวงพ่อก็ให้พระของขวัญเพียงองค์เดียว เขาก็เลยเปลี่ยนใจหยิบเงินออกจากซอง บริจาคไม่ถึงหนึ่งหมื่นบาทตามที่ตั้งใจไว้ แต่จะบริจาคเท่าไร อ.ตรีธา ไม่ได้ติดตามไปถามไวยาวัจกร แล้วหลวงพ่อก็ไม่ได้รับเงิน ท่านมีหน้าที่แจกพระ ผู้รับเงินบริจาคคือไวยาวัจกร แล้วนำบัตรรับพระไปรับกับหลวงพ่อ

การที่หลวงพ่อแจกพระของขวัญให้เพียงคนละองค์ รับแทนกันไม่ได้ หายแล้วก็รับอีกไม่ได้นั้น ใช่ว่าหลวงพ่อจะใจไม้ไส้ระกำ ไม่มีเมตตากับคนที่อยากได้พระ บางคนอาจ

จะไม่พอใจ นึกตำหนิติฉินหลวงพ่อลามปามวิจารณ์ไปถึงว่าหลวงพ่อช่างไม่ยุติธรรม ทำบุญ ๒๕ บาทก็ให้พระ ๑ องค์ ทำหลายร้อยหลายพันก็ให้ ๑ องค์ หายแล้วมาทำบุญใหม่ก็ยังไม่ให้พระเสียอีก เคยสอนให้เป็นผู้ให้ แล้วทำไมหลวงพ่อถึงไม่ให้พระ

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ผู้เป็นหลานของหลวงพ่อ ครั้งเป็นสมเด็จพระวันรัต ก็ยังนิพนธ์ยืนยันว่า “เรื่องคนเดียวให้องค์เดียวนั้น หลวงพ่อถือขลังมาก ผู้เขียนเรื่องนี้ได้เคยรับจากหลวงพ่อมา ๑ องค์ และได้มอบเป็นของขวัญแก่เด็กผู้มาขอตั้งชื่อไป วันหนึ่งไปขอหลวงพ่อใหม่ ท่านไม่ยอมให้ บอกว่าต้ององค์เดียว ต่อมาไปพูดเลียบเคียงจะขออีก หลวงพ่อนิ่งเฉยไม่ยอมตอบ เป็นอันไม่ให้แน่

ครั้งหนึ่งพูดกับหลวงพ่อว่า จะเอาติดตัวไปตามหัวเมืองต่าง ๆ เมื่อใครต้องการจะได้ให้เป็นของขวัญต่อเขา หลวงพ่อว่าทำอย่างนั้นไม่ได้ พระของเรามีคุณภาพจริง ผู้อยากได้ต้องมาเอง ถ้าเอาไปอย่างนั้น ของดีก็กลายเป็นของเก๊ ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมใส และพูดแถมท้ายว่า อย่ากลัวเลย แปดหมื่นสี่พัน ๒ หนก็ไม่พอแจก และก็เป็นจริงดังคำพูดของหลวงพ่อ”[๑]

ท่านเจ้าคุณพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี เคยไปอยู่วัดปากน้ำ เป็นศิษย์หลวงพ่อเรียนกรรมฐาน เมื่อพ.ศ. ๒๔๙๓ ได้เคยถามหลวงพ่อถึงเหตุผลที่แจกพระเพียงองค์เดียว แล้วหลวงพ่อตอบว่าอย่างไร

> “...หลวงพ่อครับ หลวงพ่อตั้งกฎเกณฑ์ไว้ว่า ใครบริจาค ๒๕ บาท ได้พระ ๑ องค์ และรับแทนกันไม่ได้ คนเขาบริจาคตั้ง ๑๐๐ บาท เพื่อรับพระไปให้ลูกหลานเขาที่บ้านหลายคน เราก็ได้เงินเยอะนะครับ โรงเรียนจะได้เสร็จไว หลวงพ่อท่านเฉย พอตกกลางคืน ท่านพูดให้ฟังว่า คุณรู้ไหม คนที่เขาบริจาคเงินตั้งร้อยสองร้อย เพื่อขอรับพระไปแจกให้ลูกหลานนั้น มันมีข้อได้ข้อเสียอยู่ ข้อได้คือเราได้เงิน ข้อเสียคุณรู้ไหม ถ้าไม่รู้จะเล่าให้ฟัง
>
> ถ้าคนมารับพระไปหลาย ๆ องค์ เอาไปแจกลูกแจกหลาน เอาไปฝากคนบ้านใกล้เรือนเคียง คนที่ได้รับแจกมันไม่รู้จักวัดปากน้ำ มันไม่รู้จักหลวงพ่อสด มันก็ไม่สนใจ เอาพระไปทิ้งขว้างไม่มีความหมาย ถ้าคนเขาไปรับพระด้วยตนเอง **เขาต้องรู้จักหลวงพ่อสด พระนี้ถึงจะขลัง** ถ้าเขาไม่รู้จักหลวงพ่อสด ว่าหน้าตาเป็น

---

[๑] สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณฺณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และอานุภาพธรรมกาย.** พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธรเถระ) โดยคุณตรีธา เนียมขำ ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒ หน้า ๕๐

อย่างไร ไม่รู้จักวัดปากน้ำด้วย พระที่เขาได้ไป ก็จะเอาไปทิ้งไปขว้างเสียเปล่า ๆ นี่แหละคือข้อเสีย"[๑]

หลวงพ่อจรัญท่านยังเล่าต่อว่า ท่านยังนำวิธีการแจกพระของหลวงพ่อวัดปากน้ำไปใช้จนถึงทุกวันนี้ คือถ้าใครจะมาเช่าพระ ต้องดูหน้าก่อน ว่าไอ้นี่ลูกศิษย์เรา นับถือเรา เราให้ไปได้ ต้องเคารพเราถึงจะขลัง ถ้ายังไม่รู้จักกัน ไม่เคารพเรา ไม่นับถือเรา ถึงได้ไปมันก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร

ท่านผู้อ่านโปรดรับทราบไว้เป็นความรู้ประดับปัญญาว่า พระจะศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์ขลังได้ต้องเกิดจากบุคคลผู้นั้นมีความศรัทธา เคารพนับถือเลื่อมใส ถ้าท่านได้พระไปแล้วไม่พบความขลังเหมือนผู้อื่น ทั้งที่อยากจะพบ ก็ต้องปรับเปลี่ยนตัวท่านเสีย โดยเฉพาะพระของวัดปากน้ำ บัดนี้ทำมาถึงรุ่นที่ ๙ แล้ว ไม่นับรุ่นพิเศษ และรุ่นต่าง ๆ ที่แจก ในวาระอื่น ๆ อีกมากมายหลายรุ่น

วิธีอาราธนาองค์พระ

เมื่อรับพระของขวัญของหลวงพ่อไปแล้ว หลวงพ่อไม่ต้องการให้นำพระนั้นไปวางบนหิ้งบูชาที่บ้านเฉย ๆ แต่ท่านแนะนำให้อาราธนาพระติดตัวไว้เสมอ จะไปไหนพระไปด้วยจะได้ช่วยได้ทันท่วงที แต่ก็ต้องมีวิธีอาราธนาทุกครั้งที่จะสวมสร้อยที่คล้องพระ ท่านที่มีพระผงวัดปากน้ำอยู่ ถึงไม่ใช่รุ่นที่ ๑ ก็ขอแนะนำให้ท่านปฏิบัติตามที่หลวงพ่อแนะนำ แม้ว่าท่านจะไม่ได้รับพระจากมือหลวงพ่อก็ตาม แต่พระหลวงพ่อทุกรุ่น มีวิธีการทำและการทำความศักดิ์สิทธิ์เหมือนสมัยหลวงพ่ออยู่ เช่นเดียวกันหมดทุกรุ่น ดังนั้นวิธีการอาราธนา การตั้งจิตอธิษฐาน จึงทำเหมือนกัน ย่อมประสบผลเหมือนกันเช่นกัน

ก่อนที่หลวงพ่อจะแจกพระของขวัญให้ทุกคนนั้น ท่านจะอธิบายวิธีอาราธนาพระให้ปรากฏขึ้นในกาย และถ้าทุกคนปฏิบัติตามที่ท่านบอก ถึงแม้ว่าพระของขวัญจะหายไปแต่องค์พระก็ยังสถิตอยู่ในกาย วิธีการที่ท่านแนะนำก็เหมือนกับการนั่งภาวนาวิชชาธรรมกายที่กล่าวไว้ในเรื่องวิธีการสอนนั่งภาวนา เพียงแต่เปลี่ยนบริกรรมนิมิตจากดวงแก้วกลมใสเป็นองค์พระของขวัญรุ่นที่ ๑ ท่านสอนไว้ดังนี้

---

[๑] บทความของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน ในหนังสือมงคลสาร ฉบับที่ ๔๗๑ ปีที่ ๔๐ ประจำเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗

"...จงแก้ห่อของขวัญออกดูให้เข้าใจ ให้จำได้แม่นเชียว ดูด้วยตามนุษย์เสียให้จำได้แม่นยำ เมื่อดูได้แม่นยำจำได้ถนัดถนี่ ไม่คลาดเคลื่อนแล้ว น้อมเข้าไปในตัวให้ถูกสัดถูกส่วน จะได้ศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ ตามความจริง หญิงน้อมเข้าไปทางช่องจมูกซ้าย ชายน้อมเข้าไปทางช่องจมูกขวา เข้าไปตั้งไว้กลางตัว กลางตัวนั้นสะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกั๊กที่เส้นด้ายจดกันตรงกลาง เรียกว่ากลางกั๊ก ตรงกลางกั๊กนั่นถูกดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์พอดี ตั้งอยู่กลางดวงธรรมนั้นพอดี เจ้าของหันหน้าไปทางไหน พระก็หันหน้าไปทางนั้น หันหน้าไปทางเดียวกันนี่ขั้นที่หนึ่ง

ขั้นที่สอง ใจของตัวหญิงสอดเข้าไปทางจมูกซ้าย ชายสอดเข้าไปทางจมูกขวา เข้าไปตั้งไว้ในกลางองค์พระ ถูกตัวพระพุทธเจ้านับอสงไขยไม่ถ้วน เพราะพระพุทธเจ้าท่านทำแบบสำเร็จไว้ สำหรับส่งใจมนุษย์กับนิพพานให้ถึงกัน เหมือนเครื่องรับเครื่องส่งของมนุษย์ในเมืองนี้กับเมืองนอก มีทั้งเครื่องรับเครื่องส่งเสียงกันได้ ส่งไปส่งมากันได้ ทั้งส่งทั้งรับได้แบบเดียวกัน นิ่งอยู่กลางองค์พระนั้น ใจนิ่งอยู่ตรงนั้น แล้วประกอบบาลี ระลึกถึงความบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้า ให้ประคองใจเราให้หยุดว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ให้ประคองใจเราให้หยุด พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น ใจเราก็หยุดนิ่งอยู่กลางองค์พระของขวัญนั้น ใจหยุดนิ่ง ใจหยุดนั่นแหละ ถอดปลอกมาจากคำสอนของพระศาสดาทีเดียว

คำว่าหยุดนั่นแหละ ถอดปลอกมาจากคำสอนของพระศาสดาทีเดียว ถอดอย่างไร เมื่อครั้งไปทรมานองคุลีมาล แต่พอหมดพยศแล้ว องคุลีมาลเปล่งวาจาว่า สมณะหยุด สมณะหยุด นี่ยอมเคารพแล้ว พระองค์ทรงเหลียวพระพักตร์มา สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด หยุดนั่นเอง เรียกว่าถอดมาจากโอษฐ์ของพระศาสดา เอามาตั้งในกลางกั๊กนั้น หยุด พอใจหยุดก็ถูกพระโอษฐ์ของพระศาสดาทีเดียว ถูกเป้าหมายใจดำของพระพุทธศาสนาทีเดียว ไม่ผิดละ ไม่คลาดเคลื่อน นิ่งอยู่กลางองค์พระนั้น หยุดนั้น หยุดอยู่กลางองค์พระนั้น พอหยุดเข้ากลางหยุด กลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง ซ้ายขวาหน้าหลังล่างบนไม่ไป กลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง ละเอียดหนักเข้า หนักเข้าก็เห็นพระแจ่ม ลืมตาก็เห็น หลับตาก็เห็น นั่งเห็นนอนเห็น ยืนเห็น เดินเห็น เห็นแจ่ม อยู่กับพระที่เห็นแจ่มแล้ว สร้างวัดสร้างวาสร้างวิหารการเปรียญ สู้ไม่ได้ หยุดนิ่งอยู่กับพระที่เห็นแจ่มนั้นเป็นสมาธิแล้วสร้างวัดวาอาวาสเป็นกามาพจรกุศล

ใจที่หยุดนิ่งอยู่กลางพระของขวัญนั้น เป็นสมาธิ เรียกว่าเป็นมหัคคตกุศล กุศลใหญ่กว่าสูงกว่าพระที่เห็นแจ่มนั้น ใจนิ่งอยู่กับพระที่เห็นแจ่มนั้น แล้วก็เข้ากลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง กลางของกลาง ไม่มีถอยตามหลักเป็นจริง อย่าให้เคลื่อน กลางของกลางหนักขึ้น พอถูกส่วนหนักเข้าหนักเข้า พระที่เห็นแจ่มนั้นโตได้แปลงสีได้ เปลี่ยนแปลงไปได้ หนักเข้าเป็นพระแก้ว ใสเท่าตัวเรา โตกว่าตัวเรา เราก็ยู่กลางองค์พระแก้ว สะดือทะลุหลังขวาทะลุซ้าย กลางกั๊ก นิ่งอยู่กลางองค์พระแก้ว ระลึกถึงความบริสุทธิ์ดีของพระแก้ว ถ้าเข้าถึงพระแก้วเช่นนี้ นี่แหละถูกเป้าหมายใจดำของพระพุทธศาสนา

เดินกลางของกลางในองค์พระแก้วหนักขึ้น พระแก้วก็จะสะอาดหนักเข้าโตหนักขึ้น คล่องแคล่วหนักขึ้น ชำนาญหนักขึ้น เปล่งรัศมีหนักขึ้น ให้ปฏิบัติตามดังกล่าวแล้วนั้นทุกประการ ให้ศักดิ์ให้เห็นแจ่ม จนกระทั่งเป็นพระแก้วละวิเศษประเสริฐนัก...”[๑]

วิธีตั้งจิตอธิษฐาน

เมื่อรู้วิธีอาราธนาองค์พระเข้ามาอยู่ในกายเราแล้ว ปรารถนาจะให้องค์พระอะไรก็จะสัมฤทธิผล ไม่ช้าก็เร็ว โดยเฉพาะตอนเช้าก่อนเดินทางออกจากบ้านไปทำงาน หรือก่อนเริ่มประกอบกิจการงานต่าง ๆ อย่างน้อยวันละครั้ง หรือก่อนเข้านอนอีกสักครั้ง ถ้าหมั่นทำเสมอ ๆ นึกอยู่ตลอดเวลาก็จะเห็นผลเร็ว ถ้าคนที่ไม่ปรารถนาอะไรแล้ว ก็จะได้ความสุขความเจริญของตัวท่านเอง หลวงพ่อจึงพิมพ์คำชี้แจงวิธีตั้งจิตอธิษฐานและวิธีอาราธนาองค์พระ แจกแก่ผู้ไปรับพระของขวัญเพื่อกันลืม

“ท่านจงน้อมใจของท่าน ให้หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายตัว (ดังจะกล่าวในตอนหลัง) บูชาพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นของศักดิ์สิทธิ์ ส่งอื่นจะศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าไม่มีในโลก เสร็จแล้วให้หยิบเอาองค์พระของท่านมาพิจารณาให้จำได้ แล้วหลับตาน้อมองค์พระ ไปตั้งไว้กลางตัว ในกลางศูนย์ข้างใน ดังรูปนี้ แล้วให้บริกรรมภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ นึกให้เห็น เหมือนเห็นด้วยตาจริง ๆ นึกหนักขึ้น ก็เห็นชัดหนักขึ้น จนชัดแจ้งกับตาจริง ๆ การเห็นนั้นไม่ใช่ตามนุษย์เห็น เป็นตากายทิพย์เห็น (กายที่เรานอนฝันออกไป นั่นแหละคือกายทิพย์)

---

๑ คำอธิบายพระของขวัญของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ หน้า ๕ - ๗

เมื่อเห็นชัดแจ้งดังนั้นแล้ว ก็ต้องมองให้เห็นอยู่ดังนี้เสมอ ในอิริยาบถทั้ง ๔ เมื่อทำให้เห็นอยู่ดังนี้เสมอ พระท่านก็จะโปรดเรา ต่อแต่นั้นท่านจะปาฏิหาริย์ นิรมิตองค์ของท่าน ให้โตออกไปบ้าง เล็กเข้ามาบ้าง แล้วเปลี่ยนสีเป็นต่าง ๆ ขาว เป็นเงินยวงบ้าง เป็นปรอทบ้าง เป็นสีทองคำบ้าง เป็นสีเหลืองต่าง ๆ บ้าง เป็นสีขาวสะอาดบ้าง เป็นสีแก้วมรกตบ้าง ขาวใสเหมือนเพชรบ้าง เหมือนกระจกส่องเงาหน้าบ้าง

เมื่อเห็นได้ถึงขนาดนี้แล้ว อย่ายินดีอย่ายินร้าย ทำใจให้เฉย นึกว่า นั่นเป็นปาฏิหาริย์ของพระท่าน ๆ โปรดเรา ๆ ต้องเคารพ ระลึกถึงท่านเสมอ เมื่อทำได้ดังนี้ ชื่อว่าบูชาพระองค์ท่าน ด้วยการบูชาอย่างยิ่ง ไม่มีการบูชาอื่นจะยิ่งไปกว่า ในชั้นนี้องค์พระท่านจะมาปาฏิหาริย์จนเต็มส่วนของท่าน เป็นแก้วหมดทั้งองค์ งามไม่มีที่ติ ท่านจะประทับอยู่ที่ศูนย์กลางกายของเราตามเดิม แต่ประทับผินพระพักตร์ออกตามกายของเรา ที่ศูนย์กลางกายของเราเป็นที่ประทับของท่าน ใจของเราก็ต้องให้หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางองค์พระเหมือนกัน ให้เหมือนกับหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายมนุษย์

เมื่อเราเข้าถึงองค์พระดังนี้แล้ว ต้องการอะไร อาราธนาให้ท่านช่วย ต้องสำเร็จตามปรารถนา ต่างแต่ช้ากับเร็วเท่านั้น หรือทันใดนั้นก็ได้ เมื่อเราหัดทำใจให้เข้าถึงองค์พระได้ชำนิชำนาญ คล่องแคล่วดังนี้แล้ว ในเมื่อเราจะไปทางบกก็ดี ทางน้ำ อากาศก็ดี หรือจะไปในที่ใดที่หนึ่งก็ดี หรือมีเหตุการณ์บังเกิดขึ้นโดยปัจจุบันก็ดี เราก็จะอาราธนาให้ท่านช่วยได้ทันท่วงที ถ้าเรารับราชการ ขอทางราชการของข้าพเจ้า ขอให้ราบรื่นเรียบร้อย ไม่เป็นที่สะดุดตาสะดุดใจผู้หลักผู้ใหญ่ ถ้าเราค้าขาย ขอให้การค้าขายของข้าพระพุทธเจ้า ขอให้ซื้อง่ายขายคล่องกำไรงาม ถ้าเราทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำกิจการใด ๆ ขอให้การกระทำนี้ ได้ผลเกินควรเกินค่า ถ้าเราจะไปทางน้ำ ทางบก ขอให้ไปดีมาดี สวัสดีมีชัยทุกเมื่อเทอญฯ ขอให้ท่านทั้งหลายบรรดาที่มาช่วยสมทบทุน ช่วยในการก่อสร้างทั้งหมดด้วยกัน จงประสบแต่ความสำเร็จ สมประสงค์ทุก ๆ ประการเทอญฯ”

พระของขวัญรุ่นที่ ๑ แสดงบุญฤทธิ์

คนที่รับพระรุ่นที่ ๑ ไป แล้วพบกับความศักดิ์สิทธิ์ขององค์พระทันทีก็มีหลายคน ก็จะไปเล่าให้หลวงพ่อทราบ หลวงพ่อท่านเล่าถึงที่มาของความศักดิ์สิทธิ์และบุญฤทธิ์ของพระรุ่นที่ ๑ ไว้ดังนี้

"...ท่านทั้งหลายได้เป็นผู้อุปถัมภ์พระศาสนาเช่นนี้ ฝ่ายทางพระศาสนาก็ได้รับสมบัติของท่าน ก็จะมีของตอบแทนแก่ท่าน คือของศักดิ์สิทธิ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งเราทั้งหลายยังไม่เคยพบเคยเห็นว่าศักดิ์สิทธิ์ขนาดนี้ อาจจะเป็นได้จริงหรือคาดคะเนไม่ถูก **ผู้พูดนี้เอง เป็นผู้อาราธนาพระพุทธเจ้าในนิพพาน มีธรรมกายมากด้วยกัน ได้ไปอาราธนาพระพุทธเจ้ามานับพระนิพพานไม่ถ้วน นับอสงไขยก็ไม่ถ้วน มาผลิตของขวัญให้ปรากฏขึ้นในมนุษย์**

ธรรมกายในมนุษย์นี้ก็ได้เข้าสมทบด้วยดูแลการงานนั้น ๆ ท่านทำอย่างไรก็ทำไปตามท่าน พระพุทธเจ้าท่านจัดแจงทำทั้งนั้น ตั้งแต่วันเข้าพรรษาจนกระทั่งถึงวันออกพรรษา วินาทีหนึ่งไม่ได้หยุดเลย ท่านกระทำความศักดิ์สิทธิ์ของท่าน พอออกพรรษาแล้ว พอได้อรุณ ก็สำเร็จความประสงค์ของท่านในการผลิตของขวัญ องค์ต้นทรงรับสั่งว่า **ของศักดิ์สิทธิ์ขนาดนี้บังเกิดเป็นครั้งแรกในโลก แล้วก็หับพระโอษฐ์ทีเดียว** เมื่อรับสั่งดังนี้แล้ว เราก็คำนวณว่า ศักดิ์สิทธิ์เพียงแค่ไหนเพียงใดคำนวณไม่ถูก

ผู้พูดนี้ก็ได้ลงมือแจกในวันแรม ๖ ค่ำ เป็นวันเกิดของผู้พูดนี้ ได้แจกพระของขวัญออกไป อัศจรรย์ต่าง ๆ ความศักดิ์สิทธิ์ของของพระขวัญนั้น ผู้ที่ได้รับไปแล้วนางเขียว บางไผ่ เป็นผู้หญิงอายุ ๘๐ กว่า ได้รับพระเอาไปแล้ว เอาไปไว้บนหลังมุ้ง พอค่ำลงเท่านั้น เปล่งรัศมีสว่างเต็มบ้านเต็มช่อง พากันตกตะลึงเพราะไม่รู้เรื่องอะไรกัน ทะเลือกทะลักไปตามกันพักใหญ่นานอยู่ แล้วแสงนั้นก็ค่อยโทรมลงไป โทรมลงไป ก็มารวมอยู่ที่สว่างหลังมุ้ง นางเขียวก็รู้ว่าพระของขวัญเอาไว้ที่นั่น แสงสว่างนี้ออกจากพระของขวัญนั้นเอง

แต่เช้าเขียวมาหาผู้พูดนี้ บอกว่า ท่าน เมื่อคืนนี้แสงสว่างเกิดที่บ้านดิฉัน พระท่านเปล่งรัศมีสว่างเขียว เดิมทีก็ไม่รู้ว่าอะไร แล้วมารวมอยู่ที่พระจึงรู้ว่าพระ รูปร่างนางเขียว เมื่อวันมารับพระของขวัญนั้น มีโรคภัยไข้เจ็บเป็นประจำอยู่ คืนเดียวเท่านั้น เวลามาบอกเช้า ร่างกายเปล่งปลั่งไปหมดแปลกกว่าปกติเดิมทีเดียว ผิวพรรณเกลี้ยงเกลาไปหมด ดูสะอาดสะอ้านมีผิวพรรณวรรณะ เขารู้สึกว่าพระของขวัญนี้อัศจรรย์ แปลชั่วเป็นดีได้ขนาดนี้เชียวหนอ เรารู้สึกว่าศักดิ์สิทธิ์เพียงแค่นี้แลหรือ ยังไม่ใช่เพียงเท่านี้ อีกหลายรายที่ได้รับพระของขวัญไป

มีเด็กหญิงคนหนึ่ง อายุยังมิถึง ๑๓ ปี รับพระของขวัญไปจากวัดปากน้ำแล้ว อยู่ทางถนนตก พอไปถึงบ้านพระออกจากตัวไป ลอยเรื่อยไปในอากาศ ตัวก็เห็นเรื่อยไป แล้วไปเข้าบ้านโน้น เข้าไปในห้องพระ แล้วเข้าไปในที่บูชานั้น เข้าไปในครอบพระที่เขาบูชานั้น ตัวก็ตามเข้าไป จะเอาให้ได้ เขาก็ไม่ยอมให้เข้าไป เขาบอกว่าห้องพระนั้น คนอื่นมาเกี่ยวข้องไม่ได้ เขาคนเดียวเท่านั้นไม่มีอะไรไม่ต้องเข้าไป เด็กก็จะเข้าไป เกิดเถียงกัน เมื่อไม่ให้เข้าไปมันก็ร้อง เขาว่าถ้าจะเข้าไป ก็ต้องไปบอกมารดาเอ็งก่อน ให้ไปบอกผู้ใหญ่มาก่อน เด็กก็ไปบอกมารดามา เขาก็ให้เข้าไปเปิดดู เปิดเข้าไปในห้องพระ ก็เห็นพระของขวัญอยู่ใน

ครอบพระจริง ๆ เจ้าของบ้านก็รับรองว่า ไม่ใช่ของ ๆ เขา เขาก็ให้เด็กคนนั้นมา นี่ก็อัศจรรย์ นึกว่าของตาย ๆ ดิน ๆ อย่างนี้แหละ ลอยไปก็ได้น่าอัศจรรย์นัก

ไม่ใช่แต่เท่านั้น ยังพูดได้อีก ไม่ใช่เปล่งรัศมีแล้วลอยไป พูดก็ได้ การพูดนี้ มีนายทหารเรือผู้หนึ่ง (เจ้าตัวต้องการสงวนนาม) เมื่อวันที่ ๒๙ ทหารเรือนัดประชุมเลี้ยงอาหารในกองสัญญาณ เมื่อเลี้ยงอาหารเสร็จแล้ว คืนนั้นพอแจกปืนเท่านั้น พระซึ่งอยู่ในหน้าอกของทหารเรือผู้นั้น เสียงบอกลั่นออกมาว่า **ทิ้งปืนไปเสียอย่าอยู่** นายทหารผู้นั้นคิดในใจว่า ไม่รู้จะไปทางไหน **ไปทางวัดแจ้ง** (วัดอรุณราชวราราม) มีเสียงตอบมา นายทหารเรือผู้นั้นจึงทิ้งปืนแล้วไปทางวัดแจ้ง ไปทางวัดแจ้งเขาก็ห้อมล้อมหมด เอ๊นี่เราจะต้องถูกยิงละสิ เขากั้นไว้หมด พระบอกว่า **ไปซ่อนตัวในที่ลับ ๆ เสีย** ดังขึ้นอีก นายทหารเรือผู้นั้นก็ซ่อนตัวอยู่ในที่ลับ ๆ ตามพระ พระว่าอย่างไรก็ไปอย่างนั้น สักพักใหญ่ พระก็ว่า ไปทางนั้น ทางนั้น ไปเรื่อยไป ไปตามพระเรื่อย หลุดพ้นมาได้

ครั้นเขาสงบไป นายทหารเรือผู้นั้นก็เข้าไปรายงานตัว พอรายงานตัว ผู้ใหญ่เขาก็สวมลงไปในหน้าที่ราชองครักษ์ เพราะขาดไป นายทหารผู้นั้นเลยเป็นใหญ่ในหน้าที่ราชองครักษ์ ทั้งลาภทั้งยศ ได้ ๙ วัน เขาจึงได้มาหาฉัน เมื่อครั้งก่อนเกิดเรื่องอะไรขึ้น เขาเคยมาหาเคยมาเล่าให้ฟัง เคยบอก ทีนี้ไปได้ ๙ วัน ไปทางไหนหายไป พอมาถึงเขาก็ว่า หลวงพ่อให้ผมกราบตีนทีเถิด เอาตีนยื่นมาให้ผมกราบเถิด ถามว่าเป็นอย่างไรเล่า เขาก็จะกราบตีนท่าเดียว ก็ว่าเป็นอย่างไร เล่าให้ฟังสิ เขาก็เล่าให้ฟังดังกล่าวแล้วทุกประการ นี่เป็นเรื่องของนายทหารเรือผู้นั้น...”[๑]

บางคนก็พบความศักดิ์เร็ว บางคนก็พบช้า บางคนก็ไม่พบเลย บางคนกว่าจะพบกับความศักดิ์สิทธิ์ก็ผ่านไปหลายปี ไปถึงรุ่นลูก รุ่นหลาน ที่รับพระเป็นมรดกตกทอดต่อก็มี ตลอดเวลาที่ข้าพเจ้าอยู่วัด ก็จะทราบมาหลายเรื่อง บางคนก็ได้โชค ได้ลาภ ถูกล็อตเตอรี่ บ้างก็ทำมาค้าขึ้น กิจการดี ร่ำรวยขึ้นจะเป็นความบังเอิญว่าจังหวะมาเหมาะพอดีกับที่ได้รับพระมาหรืออย่างไร เจ้าตัวก็ยังแปลกใจไม่กล้าด่วนสรุป บางคนมีอาชีพขึ้นต้นมะพร้าว ทำน้ำตาล ตกลงมาจากต้นมะพร้าวสูง ๆ แล้วไม่เป็นอะไรก็มี

---

๑ คำอธิบายพระของขวัญของพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ บริษัทชุมนุมช่าง (แผนกการพิมพ์) พิมพ์เมื่อ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ๒๑ หน้า

เจ้าตัวบอกว่าแขวนพระหลวงพ่อองค์เดียว บางคนประสบอุบัติเหตุร้ายแรง มีคนเสียชีวิตหลายคน แต่คนที่แขวนพระหลวงพ่อรอดมาได้อย่างน่าอัศจรรย์

ช่วงนั้นเป็นช่วงที่ประเทศไทยส่งทหารไปช่วยรบที่ประเทศเกาหลี ทหารเหล่านี้ก่อนเดินทาง มักจะพากันไปหาหลวงพ่อ เพื่อขอรับพระของขวัญ และให้หลวงพ่อเป่ากระหม่อม เป็นการอวยชัยให้พร ให้เดินทางกลับมาโดยสวัสดิภาพ หลวงพ่อท่านเล่าไว้ว่า

"...ที่เขาเล่าในทางเกาหลี ทหารอังกฤษ อเมริกันทหารฝรั่งกำลังคุยกันอยู่ มีทหารไทยอยู่บ้าง ลูกระเบิดทำลาย มันตกกลางประชุม กำลังคุยกันนั้น ปึงเดียวเท่านั้นตายหมด เหลือตายคนเดียว ที่อยู่ในนั้น เหลือไทยคนเดียว นอกนั้นไม่เหลือตายหมด ไทยคนเดียวมีพระของขวัญอยู่ในตัว ฝรั่งให้เหรียญกล้าหาญแก่ไทยคนนั้น ยังปรากฏอยู่นี่ ความศักดิ์สิทธิ์ทั้งนั้น ตกต้นมะพร้าวลงมา อำเภออัมพวา สูงราว ๆ สักเจ็ดแปดวา ลงมานอนนิ่งอยู่ประเดี๋ยวลุกขึ้นได้ ลุกขึ้นดูโน่นดูนี่เรียบร้อยแล้ว เขาบอกว่ากระบอกแตกไปใบหนึ่ง กลับขึ้นไปอีก ไปทำน้ำตาลตามหน้าที่เขา ไม่เป็นอะไรเลย..."

คุ้มตัวเองแล้วยังคุ้มเพื่อนได้

เรื่องอภินิหารและความศักดิ์สิทธิ์ของพระของขวัญนี้ หนังสือพิมพ์บางกอกไทม์ ได้เสนอข่าวอยู่บ่อย ๆ แม้เมื่อหลวงพ่อมรณภาพไปแล้วก็ยังลงอยู่เป็นระยะ ๆ ทำให้คนที่สนใจวงการพระเครื่องพากันเสาะแสวงหาพระของขวัญรุ่นที่ ๑ แม้ว่าราคาจะพุ่งขึ้นสูงไปเรื่อย ๆ ขอยกบทความมาให้ท่านเห็นภาพหลวงพ่อชัดเจนยิ่งขึ้น

"...เพื่อเป็นการเสนอวีรกรรมของกองทหารไทยในยุทธภูมิเกาหลี และความศักดิ์สิทธิ์ของไสยศาสตร์ไทย ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้ไปหาท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี (สด) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี หรือที่ประชาชนนิยมเรียกว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำ เพื่อนมัสการถามถึงความศักดิ์สิทธิ์อันลือเลื่อง เกี่ยวกับอภินิหารพระเครื่องที่ท่านสร้างขึ้น แจกเป็นพระของขวัญของประชาชนชาวไทย เพราะปรากฏทหารไทยในสมรภูมิเกาหลี รอดตายมาอย่างไม่น่าเชื่อด้วยเหตุการณ์ต่าง ๆ กันนั้น มีพระเครื่องของหลวงพ่อวัดปากน้ำ แขวนคออยู่ด้วยกันทุกคน

ขณะที่ข้าพเจ้าไปถึงวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ตลาดพลูนั้น ตรงกับเวลาที่หลวงพ่อกำลังฉันจังหันเพลอยู่ที่ศาลาการเปรียญ ข้าพเจ้าจึงนั่งคอยอยู่ท่ามกลางบรรดาผู้คน ซึ่งทยอยกันเข้ามาไม่ขาดจังหวะเพื่อพบหลวงพ่อ ในระหว่างที่นั่งรออยู่นี้เอง สายตาของข้าพเจ้า ได้เหลือบไปเห็นจดหมายของหลวงพ่อฉบับหนึ่ง เป็นของสิบตรี วาสนา อาคมวัฒนะ แห่งกรมผสมที่ ๒๑ ส่งจากสมรภูมิเกาหลีมานมัสการหลวงพ่อ และจากจดหมายฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรที่จะนำมาเผยแพร่ ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบทั่วกันดังต่อไปนี้

...เนื่องจากผมได้รับพระเครื่องซึ่งเป็นผงสีขาวไป ๑ องค์ และบัดนี้ผมก็ได้ออกสนามรบในยุทธภูมิเกาหลี และได้รับความคุ้มกันเป็นอันดี ทั้ง ๆ ที่ตัวผมเองก็เป็นนักสะสมพระเครื่อง มาเป็นเวลานานปี ก็ยังไม่เห็นพระองค์ใดที่จะให้ผลเป็นที่โจ่งแจ้งเช่นนี้ ตลอดจนปรารถนาสิ่งใด ก็นึกภาวนาไปตามข้อปฏิบัติ ก็จักได้ผลสำเร็จทุกประการ **นับว่าเป็นพระเครื่องที่ประเสริฐแท้ ไม่มีที่พึ่งใด ๆ จะยิ่งไปกว่า** แม้การเงินการทองที่เคยขัดสนจนยาก นับแต่ได้พระเครื่องของพระคุณอาจารย์มา ก็รู้สึกว่าค่อยมีฐานะกระเถิบขึ้นดีกว่าเก่ามาก และเงินนั้นไม่รู้จักใช้หมดสิ้น

เหตุการณ์ในแนวรบนั้น ผมจะนำมากล่าวให้พระคุณทราบ ตลอดจนอุบาสิกา พระภิกษุ สามเณร และฆราวาสทั้งหลาย ยามนั้นกองพันทหารไทย ได้ขึ้นสู่แนวรบในที่ดุเดือด และวาระหนึ่งกระสุนปืนใหญ่ของข้าศึก ได้ยิงถูกคลังกระสุนจนผู้ที่พักอยู่ในที่นั้น ต้องกระจัดกระจายไป เนื่องจากไฟได้ไหม้ถังน้ำมันบางอย่างจนเกิดเป็นแสงไฟอร่ามทั่วท้องฟ้า ปืนต่าง ๆ และเครื่องเหล็ก ละลายไปกับพระเพลิง ในจำนวนนั้นมีทหารคนหนึ่ง ได้ทิ้งห่อพระไว้

ตอนสาย ๆ เพลิงค่อยสงบลง จึงได้รุดมายังที่นั้น ก็เห็นพระอันน่าประหลาดที่ห่อผ้าเช็ดหน้า แขวนเด่นอยู่กับเสาเหล็ก เป็นที่ประหลาดใจแก่ทหารทั้งหลายเป็นอันมาก เพราะแม้แต่เหล็กก็ยังละลาย แต่ทำไมผ้าที่ห่อพระอันเป็นผ้าขาวเปล่า ๆ โดยไม่ได้ลงเลขยันต์อะไร และภายในห่อผ้านั้น มีพระเครื่องอยู่หลายองค์ โดยอาจารย์ต่าง ๆ แต่ที่เป็นผงก็ละเอียดป่นไปหมด ส่วนที่เป็นชิ้นก็ละลายไปสิ้น คงเหลือแต่พระเครื่องวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี องค์เดียวโดยไม่เสียหายแม้แต่กรอบที่หุ้มองค์พระไว้ จนเป็นที่ลำลือกันทั่วไป และในกองร้อยผม ก็ได้สืบความมาว่า ทั้งกองร้อยมีพระวัดปากน้ำเพียง ๒ องค์ คือรวมทั้งของผมเองและเพื่อนที่ถูกปืนใหญ่ดังกล่าว

อีกประการหนึ่งตัวผมเองก็ได้ผ่านมา ขณะนั้นจะลำเลียงอาวุธบางอย่างขึ้นไปบนยอดเขา ตรงที่ยืนกำลังเจรจานั่นแหละ เป็นที่ลูกปืนใหญ่หล่นลงมายังหัวของผมพอเหมาะทีเดียว แต่เป็นด้วยอานุภาพของพระเครื่องของท่านที่ผมเคารพบูชา เป็นเหตุให้ผมเฉลียวใจแปลก ๆ ผมจึงรีบนำอาวุธเคลื่อนจากที่นั้นรีบไปโดยด่วน และประมาณ ๑๔ นาที ลูกปืนก็ตกลงที่ ๆ ผมยืนอยู่นั้น พอดีกับรอยเท้าที่ยืนเลย ถ้าผมมัวเจรจากันอยู่เยิ่นเย้อก็ไม่เป็นปัญหาอะไร

อีกครั้งหนึ่งรถตกเหวตายกันทั้งคันและบาดเจ็บบ้าง ผมกระโดดรอดมาได้อีก โดยไม่เป็นอันตรายเลย บางครั้งหิมะและหมอกลงจัด ทำให้ผมหลงทางในเวลาปฏิบัติการ จนหมดปัญญา เลยเสี่ยงยกมือขึ้นไหว้ ระลึกถึงพระคุณท่านให้ช่วย สักครู่ประมาณ ๑ ชั่วโมง หมอกนั้นก็ค่อยบางหายไปอย่างรวดเร็วราวกับปาฏิหาริย์ ผมจึงได้กลับมายังฐานทัพได้

และยังมีอีกหลายเรื่องที่ผมมิได้นำมากล่าว เนื่องจากออกไปทำการยิงขนาดเผาขนกันแทบไม่เว้นแต่ละวัน ก็รอดมีชัยมาได้ทุกครั้ง หาได้ระคายผิวหนังทั้งนี้จึงขอนมัสการมาให้ทราบ เพราะผมและเพื่อนได้เป็นผู้ทดลองกันมาด้วยตนเอง บางครั้งอยู่ในวิถีปืนที่ยิงมาอย่างหนัก **ถ้าไม่มีโอกาสเพ่งศูนย์กลางตัวได้ก็เพียงภาวนาดังกล่าว และระลึกถึงอาจารย์คือ หลวงพ่อก็พอแล้ว สามารถคุ้มกันได้ และพลอยคุ้มเพื่อนฝูงไปได้เสียอีก...**

เมื่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้ลงมาจากศาลาการเปรียญ หลังจากฉันจังหันเพลเสร็จแล้ว ผู้เขียนก็ได้นมัสการถามถึงการสร้างพระพิมพ์ของท่านซึ่งเป็นที่เลื่องลือกันในอภินิหาร หลวงพ่อได้แจ้งให้ทราบว่า การที่สร้างพระเครื่อง ๘๔,๐๐๐ องค์ขึ้นนี้ ก็เพื่อแจกจ่ายให้แก่บรรดาผู้เลื่อมใสได้มีไว้ใช้ เป็นการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชีวิตประการหนึ่ง

และอีกประการหนึ่งก็คือ ท่านได้สร้างโรงเรียนพระปริยัติขึ้น โดยจะต้องสิ้นค่าใช้จ่าย ๒ ล้านบาทเศษ แต่ทว่ามีเงินของกรมศาสนาให้เพียง ๕,๐๐๐ บาท ฉะนั้นจึงได้อาศัยแจกพระเครื่องดังกล่าวนี้ แก่ผู้บริจาคในการกุศลซึ่งขณะนี้ก็ได้เงินร่วมล้านบาทแล้ว และคิดว่าโครงการที่ดำริไว้ คงเป็นผลสำเร็จในไม่ช้า เกี่ยวกับความขลังของพระเครื่อง หลวงพ่อได้เล่าว่า มีความศักดิ์สิทธิ์มากมาย ผู้ใดมีพระเครื่องซึ่งสร้างขึ้นนี้ไว้ประจำกาย จะมีความเจริญรุ่งเรืองแก่ชีวิต ป้องกันภยันตรายได้นานาประการ เพราะการสร้างทำพิธีอย่างถูกต้อง

นอกจากพระเครื่องของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี จะได้สำแดงปาฏิหาริย์แก่บรรดาทหารไทยในสมรภูมิเกาหลี ตามจดหมายยืนยันของสิบตรีวาสนา อาคมวัฒนะ แห่งกรมผสมที่ ๒๑ นั้นแล้ว บรรดาสานุศิษย์ของหลวงพ่ออีกหลายท่าน ทั้งบรรพชิตและฆราวาส ที่ข้าพเจ้าพบปะสนทนาด้วยในวันนั้นได้เล่าถึงการประสบอภินิหารประหลาดต่าง ๆ กัน เช่น รายหนึ่งขึ้นเครื่องบินโดยสารไป ระหว่างทางเครื่องบินตก ผู้โดยสารอื่น ๆ ตายหมด ยกเว้นแต่ผู้ที่มีพระเครื่องวัดปากน้ำคนเดียวเท่านั้น บางรายหลังจากได้พระเครื่องนี้ไปบูชาก็ปรากฏว่ามีความเจริญรุ่งเรือง ฐานะร่ำรวยขึ้น และถูกสลากกินแบ่งรัฐบาลแทบทุกงวด รางวัลใหญ่บ้างน้อยบ้าง ตามแต่โชคลาภเป็นครั้งคราว

เกี่ยวด้วยโชคลาภและเมตตามหานิยมนี้ สานุศิษย์ของหลวงพ่อคนหนึ่งเล่าว่า มีอยู่อย่างสมบูรณ์ในพระเครื่องที่หลวงพ่อสร้างขึ้น เพราะตัวของหลวงพ่อเองนั้น นับเป็นเวลาสิบ ๆ ปีมาแล้ว ที่ท่านไม่เคยแสดงให้ใครเห็นเลยแต่สักครั้งเดียว ว่าท่านว่างเว้นต่อการมีโชคลาภ และเมตตามหานิยม ทั้งนี้จะเห็นได้จากปรากฏการณ์ธรรมดา ที่เกิดกับวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ทุกวันนี้ทั้งหลวงพ่อและพระภิกษุสงฆ์ในวัด ซึ่งมีจำนวนนับร้อย ไม่เคยออกบิณฑบาตนอกวัดเลย เป็นเวลาหลายสิบปีติดต่อกันมา แต่ในทุก ๆ วันจะต้องมีผู้มีจิตศรัทธา มาเข้าคิวทำบุญเลี้ยงพระทั้งวัดไม่ขาดเลย

นอกจากนั้นยังมีผู้นำของสดของแห้งเหล่านี้ มอบให้กับบรรดาแม่ชีและเด็กศิษย์วัด ซึ่งจำนวนกว่าร้อยคน หุงต้มรับประทานกันเอง เป็นโรงครัวใหญ่ ๆ ไม่ได้อนาทรเดือดร้อนแต่สักมื้อเดียว สำหรับค่าน้ำไฟ ตกเดือนละนับพัน ๆ บาท ก็มีผู้มาทำบุญ ออกให้เสร็จทุก ๆ เดือนไปเช่นเดียวกัน

หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นพระเถระที่เชี่ยวชาญทางปฏิบัติวิปัสสนา สำนักของท่านจึงนับเป็นสำนักวิปัสสนาใหญ่ ที่มีกิตติศัพท์เลื่องลือไปไกล และเป็นที่ยอมรับนับถือกัน ในหมู่ชนทุกชั้นทุกประเภท แม้บุคคลสำคัญ ๆ ในคณะรัฐบาลทุกรัฐบาลก็เลื่อมใสยกย่อง นิมนต์ไปในพิธีการต่าง ๆ เสมอ

การบำบัดโรคของหลวงพ่อก็นับเป็นวิธีแปลกประหลาด ไม่ต้องใช้หยูกยาหรือน้ำมนต์อะไร เพียงแต่ผู้ป่วยเขียนชี้แจงอาการโรคของตนลงบนจดหมาย บอกชื่อและวันเดือนปีเกิดที่อยู่ แล้วนำไปให้หลวงพ่อทุก ๆ วัน เป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ ส่วนผู้ป่วยอยู่ต่างจังหวัด ไม่อาจมาได้ ก็เขียนทิ้งมาทางไปรษณีย์ เมื่อหลวงพ่อได้รับจดหมายจากผู้ป่วยเหล่านั้น แล้วก็จะนำเข้าที่วิปัสสนา

ใช้กระแสจิตส่งไปรักษา ปรากฏว่า การรักษาโรคของหลวงพ่อทำนองนี้ ได้ช่วยให้ผู้ป่วยจำนวนมาก หายขาดเป็นปลิดทิ้งมาแล้ว...”[๑]

หลวงพ่อท่านบอกว่า **พระของขวัญของท่านนั้น แม่ทัพมีหนึ่งองค์ คุ้มไปถึงลูกทัพได้**

กิตติศัพท์บุญญาภินิหารของพระของขวัญรุ่นที่ ๑ จึงขจรขจายไปทั่ว พาดหัวข่าวลงหนังสือพิมพ์เกือบทุกวันโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เน้นทางความศักดิ์สิทธิ์ของพระเกจิอาจารย์ พระเครื่อง พระผง ฯลฯ เป็นลงได้ทุกฉบับประชาชนพากันอยากได้พระ หลั่งไหลไปหาหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ ที่เหมารถเหมาเรือมาจากต่างจังหวัดเกือบทุกจังหวัดนั้นมีเป็นประจำ ที่เดินทางมาจากต่างประเทศก็ไม่น้อย

ด้วยกิตติศัพท์พระของขวัญที่โด่งดังของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านเจ้ากรมผสมที่ ๒๑ ขณะนั้น จึงนิมนต์หลวงพ่อไปเจริญพระพุทธมนต์และฉันภัตตาหารที่หน่วย เสร็จแล้วก็ขอให้หลวงพ่อแจกพระของขวัญที่นั่นเลย

ยิ่งพระของขวัญดังมากเท่าไร หลวงพ่อก็ยิ่งมีงานเพิ่มขึ้น เหนื่อยมากขึ้นเท่านั้น ท่านต้องออกแจกพระของขวัญด้วยตัวท่านเองทุกวัน วันละหลายชั่วโมง ท่านเริ่มแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๑ เมื่ออายุประมาณ ๖๖ ปี และแจกเรื่อยไปจนอาพาธหนัก แจกไม่ไหวจริง ๆ จึงให้หลวงพ่อเล็กแจกแทน ท่านไม่ได้ทำเพราะอยากดัง อยากได้เงิน แต่ด้วยจิตเมตตา สงสารเห็นใจผู้คนที่พากันเดินทางมาวัดปากน้ำด้วยความยากลำบาก ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ต้องทิ้งบ้าน ต้องหยุดกิจการงานไว้ชั่วคราว ท่านตระหนักดีว่า ทุกคนที่ไปวัดปากน้ำก็ต้องอยากพบ อยากเห็น อยากได้พรจากท่าน คนจะผิดหวังแค่ไหนที่อุตส่าห์เดินทางไกลไปถึงวัดปากน้ำแล้ว ไม่ได้พบหลวงพ่อ ยังไม่รู้เลยว่าเมื่อไรจะมีโอกาสได้ไปอีก หลวงพ่อท่านเป็นคนจริงจัง แล้วท่านก็ชอบคนจริง ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ท้อแท้ หวั่นวิตก ไม่เคยมีถ้าเห็นว่าสิ่งที่พูดที่ทำนั้นเป็นความจริงและเป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติ

ลองดูกำหนดเวลาแจกพระของขวัญแล้วท่านผู้อ่านจะทราบว่า หลวงพ่อต้องทำงานหนักขนาดไหน

เวลาเช้า หลังฉันภัตตาหารเช้า

เวลากลางวัน ตั้งแต่บ่ายโมงเป็นต้นไป ถ้าวันหยุดมีคนมากก็แจกไปถึงบ่าย ๓ โมง

เวลาเย็น หลังสวดมนต์ทำวัตรเย็น แจกที่พระอุโบสถ แจกไปเรื่อยถึงค่ำคืน คนไม่หมดก็ไม่หยุดแจก

---

[๑] บทความในหนังสือพิมพ์บางกอกไทม์ ปีที่ ๖ สัปดาห์ที่ ๒๘๐ วันจันทร์ที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๓

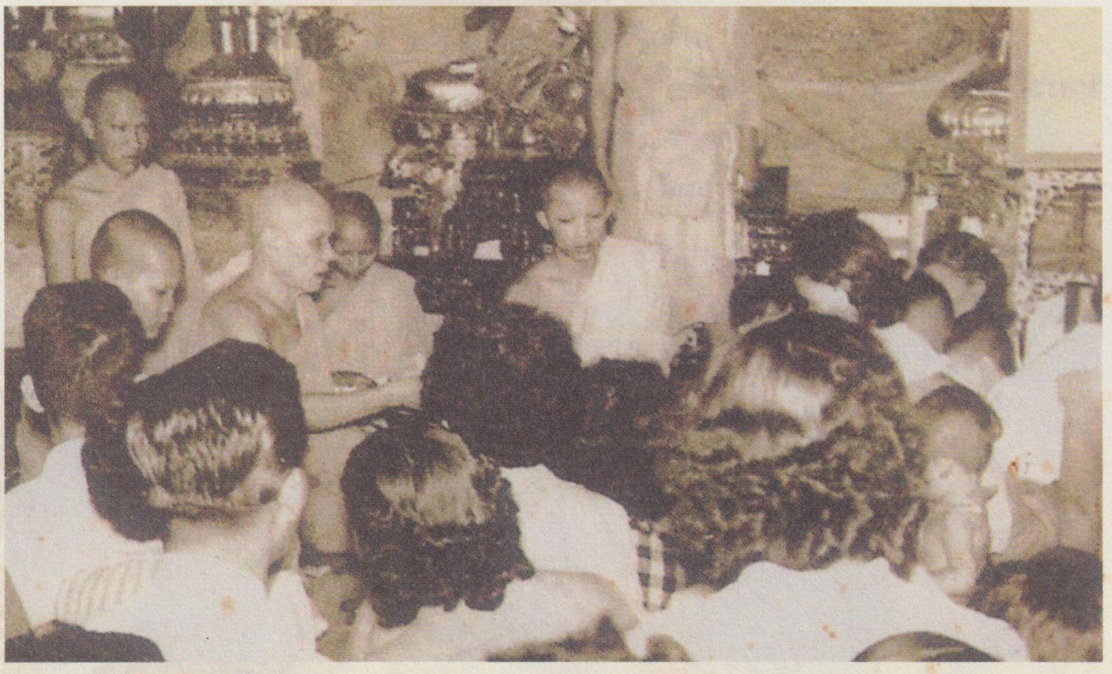
พระครูสมุห์เจริญ ต้องจัดลำดับผู้ที่จะไปรับพระของขวัญให้เข้าไปรับเป็นชุด ๆ และมีพระภิกษุเป็นจ้าหน้าที่

ช่วยจัดลำดับต่อคอยจัดคนเข้า คนออก คนละประตูโบสถ์ คนเข้าไปรับพระ เข้าทางประตูหน้า รับแล้วออกทางประตูหลัง ไม่ต้องเดินสวนกันให้ชุลมุนวุ่นวาย พอคนเต็มโบสถ์

แจกไม่ทันก็สั่งให้ปิดประตูโบสถ์ ไม่ให้คนเข้าไปเบียดเสียดแออัดกันในโบสถ์ พอในโบสถ์คนพร่องแล้วก็เปิดประตูหน้ารับคนเข้าไปใหม่ พวกที่รอหน้าโบสถ์เป็นลมไปก็หลายคน ทั้ง ๆ ที่เป็นผู้ชายแข็งแรงนี่แหละ แต่ก็ไม่มีใครท้อหรือสละคิว เพราะบางคน ไม่ได้รับพระอย่างเดียว มีเรื่องทุกข์ เรื่องเดือดร้อน ก็อยากจะบอก อยากจะขอคำแนะนำ ขอให้หลวงพ่อช่วย ก็ต้องเสียเวลานานหน่อย

ยุคที่หลวงพ่อออกแจกพระนั้น วัดปากน้ำสุดแสนที่จะคึกคัก มีคนเดินทางไปกันคราวละมาก ๆ ราวกับวัดมีงานมหรสพฟรี หรือจัดคอนเสิร์ตรวมนักร้องชื่อดัง หลวงพ่อทำให้พวกแม่ค้า พ่อค้าร่ำรวยไปตาม ๆ กัน โดยเฉพาะคนขายข้าวหลาม เขาไม่ใช่ไปรับข้าวหลามทำสำเร็จมาขาย แต่ก่อไฟ วางแท่งเหล็กยาวเหยียดเผากันข้างกำแพงโบสถ์ ต้องเรียกว่าขายดีเป็นเทน้ำเทท่า หาไม้ไผ่ทำกระบอกกันไม่ทัน เสียงล่ำลือชวนชิมกันไปทั่ว ว่าไปรับพระของขวัญแล้ว อย่าลืมซื้อข้าวหลามกับข้าวตัง มาฝาก ข้าวตังนั้นต้องขอซื้อจากแม่ชีในโรงครัว เพราะ

สมัยก่อนหุงข้าวเลี้ยงพระด้วยกระทะเหล็กใบใหญ่มหึมา ไม่มีหม้อข้าวไฟฟ้าใบใหญ่ ๆ เหมือนอย่างสมัยนี้ ทุกวันจึงต้องมีข้าวเหลือติดก้นกระทะ แม่ชีก็จะขูดออกมาตากแดด ทำเป็นข้าวตังเก็บไว้ ข้าวตังของวัดปากน้ำแผ่นใหญ่สวย เป็นข้าวตังธรรมชาติจากข้าวก้นกระทะจริง ๆ เอาไปทอดทำข้าวตังเมี่ยงลาว หรือข้าวตังหน้าตั้งจะหอมกรอบอร่อยมาก ไม่ใช่ข้าวตังประดิษฐ์พอดีคำอย่างที่เห็นขายกันอยู่

พวกเราไม่รู้เลยว่าในความคึกคัก เต็มไปด้วยความสุข และการได้ของคนกลุ่มหนึ่งกลับเป็นการทำลายร่มโพธิ์ทองของวัดปากน้ำให้ทรุดโทรมและล้มลงเร็วกว่าที่ควร วันหนึ่ง ๆ นั้นหลวงพ่อต้องเหน็ดเหนื่อยในการพูด การอธิบาย ท่านต้องอธิบายให้ผู้ที่จะรับพระของขวัญได้ทราบถึงวิธีอาราธนาและใช้พระของขวัญนับเป็นร้อยเป็นพันครั้ง ยิ่งในวันวิสาขบูชาประชาชนเดินทางไปรับพระของขวัญกันถึง ๑,๕๐๐ คน ไม่นับลูกเด็กเล็กแดง

นอกจากจะต้องพูด ต้องอธิบายเวลาแจกพระของขวัญแล้ว หลวงพ่อยังคงภารกิจการสอนนั่งภาวนา ทำวัตรสวดมนต์ อบรมสั่งสอนพระสงฆ์ สามเณรและแสดงพระธรรมเทศนา อายุก็มากขึ้นทุกวัน ๆ งานก็มากขึ้นตามอายุ พระสงฆ์ที่เป็นสุปฏิปันโนอย่างหลวงพ่อ ยิ่งอายุมาก ยิ่งขลังคนยิ่งไปหา ถือเป็นสิริมงคลแก่ผู้ไปกราบไหว้

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ทางคณะศิษย์ซึ่งมีคุณกุล ผ่องสุวรรณ เป็นผู้คิดริเริ่ม เห็นว่าหลวงพ่อเหนื่อยมากเกินไปแล้ว จึงร่วมกันซื้อเครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกเสียงอธิบายของท่าน ได้บันทึกเสียงอธิบายไว้ ๒ แบบ แบบหนึ่งคือ อธิบายอย่างละเอียดถี่ถ้วน เหมาะสำหรับมีเวลามาก ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง อีกแบบหนึ่งอธิบายอย่างย่นย่อ เหมาะสำหรับผู้มีเวลาน้อย เดินทางมาไกล จะต้องรีบกลับ อาจไปรับในเวลาเช้าหรือเวลาเย็น ใช้เวลาอธิบายประมาณ ๑๕ นาที ท่านลองคิดดูว่าขนาดอธิบายอย่างย่อที่สุด หลวงพ่อยังต้องใช้เวลาถึงคนละ ๑๕ นาที คุณกุลได้เล่าเรื่องนี้ว่า

> "ข้าพเจ้าได้มาพิจารณาเห็นว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านทำงานหนักมาก ในการแจกพระของขวัญ เพื่อให้ได้เงินสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม ซึ่งมีราคาหลายล้านบาท ต้องประสิทธิ์ประสาทพระให้แก่ทุกคนและทุกองค์ที่แจก ทั้งยังต้องอธิบายถึงคำอธิษฐานพระของขวัญก่อนแจกด้วย กินเวลาเกือบ ๒ ชั่วโมง จึงได้ชักชวนพระผู้ใหญ่ บรรดาศิษย์และญาติโยม ซื้อเครื่องบันทึกเสียง เวลานั้นไม่มีของใคร นอกจากของสหรัฐอเมริกา ยี่ห้อรีเวียร์ ราคาหนึ่งหมื่นบาทเศษ ส่วนแถบบันทึกเสียงนั้น เวลานั้นราคาม้วนละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท เป็นเงินประมาณห้าพันบาท ช่วยทุ่นแรงท่านในการสอนธรรมก็ดี ในการแจกพระของขวัญก็ดี และยังได้บันทึกการแสดงพระธรรมเทศนาของพระเดชพระคุณทุกครั้ง

ตัวอย่างเทปเสียงวิชาแปลมคธเป็นไทย

ต่อมาเครื่องบันทึกเสียงนี้ ได้ช่วยบันทึกคำบรรยายของพระอาจารย์สอนปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ สามเณร และยังได้นำเทปนั้นมาเปิดฟังทบทวนเพิ่มความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าสอบในสนามหลวงอีกด้วย ซึ่งต่อมาข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลัง อันเป็นที่น่ายินดีว่า พระภิกษุสามเณรพากันสอบไล่ได้มาก”

หลวงพ่อพอใจกับการบันทึกเสียงมาก ถึงกับออกปากว่าการใช้เครื่องบันทึกเสียงนั้นดีมาก ช่วยแบ่งเบาภาระไปได้มาก ถึงจะไม่ได้หมด แต่ก็แบ่งไปได้มากกว่าที่ท่านจะต้องพูดเองทั้งหมด ไม่เช่นนั้นท่านจะต้องเหน็ดเหนื่อยมากกว่านี้ ใช้เวลานานกว่านี้

ท่านผู้อ่านที่เป็นคนรุ่นใหม่ ไม่เคยรู้จักหลวงพ่อ ก็ฟังหูไว้หู แล้วไม่ควรจะจบเพียงแค่นั้น ถ้าท่านอยากมีปัญญาแตกฉาน เป็นผู้ฉลาด ควรจะต้องทดลองปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอน ไม่ให้เสียทีที่เกิดเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนาแล้วไม่ศึกษา ท่านก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีปัญญาอย่างแท้จริง ไม่เชื่อตามที่ผู้อื่นบอก แต่ท่านควรจะต้องทดลอง ปฏิบัติแล้วรอดูผลก่อนที่จะสรุปว่าเป็นไปไม่ได้ ไม่เชื่อ เป็นเรื่องบังเอิญทั้งสิ้น เหมือนอย่างที่นักวิจัย เขาต้องทำการวิจัย ค้นคว้า ทดลอง กันเป็นเวลานาน เช่น เรื่องยา บางเรื่องต้องใช้เวลาวิจัยกันถึง ๒๐ ปี จึงจะสรุปออกมาได้ แล้วก็ไม่ใช่หยุดเพียงแค่นั้น ยังต้องค้นคว้าวิจัยกันต่อไปอีกอย่างไม่หยุดยั้ง แล้วก็จะได้พบสิ่งที่ดีกว่าตามขึ้นมาเรื่อย ๆ

พระของขวัญรุ่นที่ ๒ และรุ่นที่ ๓

ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ หลวงพ่อแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๑ หมดไปได้ครึ่งหนึ่ง ท่านก็สั่งให้ทำพระของขวัญรุ่นที่ ๒ ขึ้นอีก ๘๔,๐๐๐ องค์ ให้ อ.ตรีธา ควบคุมดูแลแม่ชีธรรมกายให้ช่วยกันพิมพ์พระให้เสร็จเรียบร้อย เหมือนพระรุ่นที่ ๑ ทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกายแล้วก็นำไปแจกต่อหลังจากพระรุ่นที่ ๑ หมดไปอย่างรวดเร็ว แจกไปถึง

พระของขวัญรุ่น ๒ - ๓ สร้างสมัยหลวงพ่อ

พ.ศ. ๒๔๙๙ พระของขวัญรุ่นที่ ๒ หมดไปครึ่งหนึ่ง หลวงพ่อก็อาพาธ ไม่สามารถฝืนสังขารแจกพระด้วยองค์เองได้

ท่านจึงมอบหน้าที่ให้พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔ น.ธ.เอก)[๑] เป็นผู้แจกพระแทน มอบหน้าที่ให้พระครูรูปนี้ทำแทนได้เพียงรูปเดียวเท่านั้น เพราะได้ประสิทธิ์ประสาทวิชชาธรรมกายให้ตั้งแต่ยังเป็นสามเณร หลวงพ่อใช้ให้แก้โรค สั่งสอนเผยแผ่วิชชาธรรมกายแทนท่านได้ผลดีเสมอมา และสั่งพระครูสมณธรรมสมาทานให้ทำพระของขวัญรุ่นที่ ๓ ต่อไปอีกจำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เท่ากับ ๒ รุ่นที่แล้ว มีผู้ช่วยคือ พระครูปลัดณรงค์ จิตญาโณ (ท่านเจ้าคุณราชโมลี) พระมหาถนอม เขมิโก ให้ อ.ตรีธา คุมแม่ชีธรรมกายพิมพ์พระรุ่นที่ ๓ เช่นเดิม

เริ่มแรกที่พิมพ์พระรุ่นที่ ๓ ยังคงใช้พิมพ์เดิม พิมพ์ไปได้ประมาณ ๒ หมื่นองค์ ท่านพระครูสมณธรรมสมาทาน ก็สั่งให้หยุดพิมพ์ชั่วคราว เพราะแบบพิมพ์ไม่ชัดแล้ว ที่เราเรียกกันว่าพิมพ์ตื้น ต้องนำแบบพิมพ์ไปปรับแก้ แล้วจึงพิมพ์ต่อ พระรุ่นที่ ๓ หลังจากนี้จึงมีลักษณะเป็นพิมพ์นูน พระของขวัญรุ่นที่ ๓ มีทั้งพิมพ์ตื้นและพิมพ์นูน รวมแล้วประมาณ ๑ แสนองค์ เกินจำนวนที่หลวงพ่อสั่ง เพราะยังมีวัตถุดิบเหลือ

เป็นที่น่าแปลก ขณะที่พิมพ์พระรุ่น ๓ นั้นหลวงพ่ออาพาธแล้ว ท่านจึงไม่ได้ออกมาดู แต่ทำไมหลวงพ่อทราบว่าทำพระเกินจำนวนที่สั่ง วันหนึ่งท่านเรียก อ.ตรีธา เข้าไปบอกว่า ให้หยุดพิมพ์พระได้แล้ว เกินแล้ว

พระทั้งหมดได้นำเข้าโรงงานทำวิชชาธรรมกาย เพื่อทำให้พระศักดิ์สิทธิ์ ก่อนเข้าพรรษาปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ดังนั้นพระของขวัญที่ทำสมัยหลวงพ่อมีชีวิตจึงมีเพียง ๓ รุ่น

วิธีการทำให้พระผงศักดิ์สิทธิ์

เมื่อพระของหลวงพ่อมีกิตติศัพท์โด่งดังขึ้น เป็นที่นิยมนับถือ ไม่เพียงแต่ในหมู่นักสะสมพระ แต่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกอาชีพ ก็เสาะแสวงหา อยากได้มาไว้บูชาบ้าง ต้องการให้ท่านคุ้มครองบ้าง จึงเป็นที่อยากรู้ว่าหลวงพ่อทำพิธีพุทธาภิเษก หรือปลุกเสกอย่างไร นานขนาดไหน

---

[๑] ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่พระภาวนาโกศลเถร เป็นอาจารย์ใหญ่ทั้งฝ่ายปริยัติและปฏิบัติ เมื่อหลวงพ่อมรณภาพท่านรับงานสอนวิปัสสนา ลูกศิษย์จึงเรียกท่านว่าหลวงพ่อเล็ก มีรูปเหมือนของท่านประดิษฐานอยู่ด้านขวามือของหลวงพ่อ บนหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต

ขอเรียนให้ท่านผู้อ่านทราบไว้ ณ ที่นี้เลยว่า พระของขวัญของหลวงพ่อตั้งแต่รุ่นที่ ๑ รวมทั้งรุ่นพิเศษที่สร้างขึ้นสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นพระที่สร้างขึ้นโดยคำสั่งของท่านทั้งสิ้น ไม่ได้เปิดหรือนำมาจากกรุเก่าที่ใด พระหลวงพ่อวัดปากน้ำจึงไม่มีขี้กรุ

การสร้างพระของขวัญทั้ง ๓ รุ่น หลวงพ่อท่านใช้ให้ อ.ตรีธา เป็นหัวหน้าควบคุมแม่ชีทั้งที่ได้ธรรมกายและไม่ได้ธรรมกาย รวมทั้งฆราวาส มาช่วยกันพิมพ์พระ มีส่วนผสมของดอกมะลิตากแห้งและสิ่งอื่น ๆ ตามส่วน มีเส้นเกศาของหลวงพ่อทั้ง ๓ รุ่น ด้านหลังจารึกอักษรขอมว่า ธรรมขันธ์ เมื่อสร้างพระเสร็จและตากจนแห้งสนิท หลวงพ่อให้เรียงพระลงในลังนำเข้าไปทำความศักดิ์สิทธิ์ โดยบรรจุอานุภาพความศักดิ์สิทธิ์ของวิชชาธรรมกายในโรงงาน ท่านบอกว่า **พระนั้นไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่โตหรือขนาดเล็กเท่าใบมะขามก็ตาม เป็นธาตุตายทั้งสิ้น ต่อเมื่อทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์แล้ว จึงจะเป็นของเป็น**

พระของขวัญรุ่นที่ ๑ จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ ทำพิธีบรรจุอานุภาพธรรมกาย ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึง ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตลอดพรรษา หลวงพ่อนำออกแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างโรงเรียนภานานุสนธิ์ ในวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ พ.ศ. ๒๔๙๓ ในอภิลักขิตสมัยคล้ายวันเกิดของพระคุณท่าน ณ พระอุโบสถวัดปากน้ำ

พระของขวัญรุ่นที่ ๒ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เมื่อหลวงพ่อแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๑ หมดไปแล้วครึ่งหนึ่ง (ประมาณ ๔ หมื่นกว่าองค์) มีส่วนผสมของพระรุ่นที่ ๑ ทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกายนาน ๔ ปี เพื่อรอให้พระรุ่นที่ ๑ หมดก่อนจึงนำออกมาแจก เริ่มแจกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ แจกหมดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕

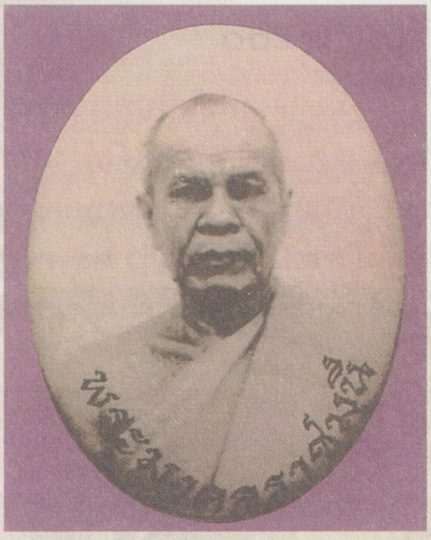
พระของขวัญรุ่นที่ ๓ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ จำนวน ๑ แสนองค์ หลังจากที่หลวงพ่อแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๒ หมดไปแล้วครึ่งหนึ่ง (ประมาณ ๔ หมื่นกว่าองค์) มีส่วนผสมของพระรุ่นที่ ๑ และรุ่นที่ ๒ ทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกายนาน ๖ ปี นำออกมาแจกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ แจกหมดเมื่อ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

ของที่ระลึกและเหรียญที่ทำสมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำ

หลวงพ่อสั่งทำขึ้นเพื่อแจกเป็นที่ระลึกแก่ผู้มาแสดงมุทิตา เมื่อพระคุณท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระภาวนาโกศลเถร เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓ มุมผ้าเช็ดหน้าเป็นภาพหลวงพ่อวัดปากน้ำครึ่งองค์อยู่ในวงกลม ด้านบนบรรทัดแรกเขียนว่า ฉลองสมณศักดิ์ บรรทัดที่ ๒ เขียนว่า พระภาวนาโกศลเถร ด้านล่างเขียนว่า วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี วันที่ ๑ ก.พ. พ.ศ. ๒๔๙๓ ตัวหนังสือทั้งด้านบนและด้านล่างเขียนโค้งตามวงกลม

ผ้าเช็ดหน้า

ล็อกเก็ต

เมื่อหลวงพ่อได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระมงคลราชมุนี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ ท่านได้สั่งทำล็อกเก็ตเคลือบจากประเทศญี่ปุ่น เป็นภาพของท่านขนาดครึ่งองค์ เพื่อแจกเป็นที่ระลึก

เหรียญดวงสมภพ

พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี[๑] สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในการได้รับสมณศักดิ์เป็นพระครูพิพัฒน์ธรรมคณี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านหน้าเป็นดวงสมภพของหลวงพ่อวัดปากน้ำ จารึกด้านล่างว่า ดวงสมภพของหลวงพ่อมงคลราชมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ด้านหลังเป็นภาพฐานที่ ๗ ด้านบนจารึกว่า สมฺมาอรหํ ด้านล่างจารึกว่า ดวงปริศนาธรรมกาย พ.ศ. ๒๔๙๙ เรียกชื่อเหรียญนี้ว่า เหรียญดวงสมภพ มีทั้งเหรียญทองแดงและเหรียญกะไหล่ทอง

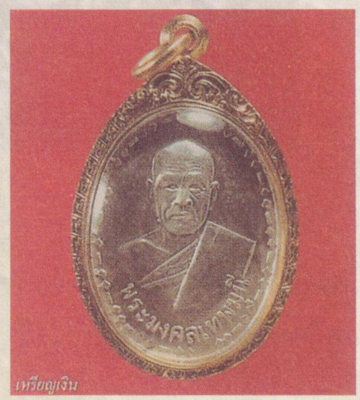
เหรียญดวงสมภพ

---

๑ สมณศักดิ์สุดท้ายเป็นพระพิพัฒน์ธรรมคณี

เหรียญ ๒๕๐๐

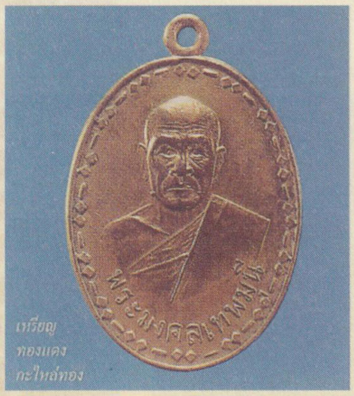
เมื่อหลวงพ่อได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระมงคลเทพมุนี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ท่านได้สร้างเหรียญเงิน กับเหรียญทองแดงกะไหล่ทอง รูปไข่แจกเป็นที่ระลึก ด้านหน้าเป็นรูปหลวงพ่อครึ่งองค์ มีตัวหนังสือเขียนด้านล่างว่า พระมงคลเทพมุนี ด้านหลังมีตัวหนังสือเขียนว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำภาษีเจริญธนบุรี ๕ ธ.ค. ๒๕๐๐ ตรงกลางเป็นอักขระโบราณเขียนว่าสัมมาอะระหัง

เหรียญเงิน

ด้านหลัง

เหรียญทองแดงกะไหล่ทอง

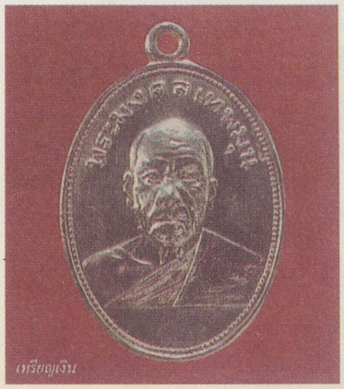

ด้านหลัง

เหรียญภัตตาหาร

หลวงพ่อให้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เพื่อแจกเป็นที่ระลึกแก่ผู้ที่ไปทำบุญถวายภัตตาหารที่วัดปากน้ำ ทรงรูปไข่ มีทั้งเหรียญเงินและเหรียญทองแดงกะไหล่ทอง ด้านหน้าเป็นรูปหลวงพ่อครึ่งองค์ ด้านบนเขียนว่า พระมงคลเทพมุนี ด้านหลังเป็นภาพฐานที่ ๗ จารึกอักษรโบราณว่าสัมมาอะระหัง ด้านบนเขียนว่า ที่ระลึกในการถวายภัตตาหาร ด้านล่างเขียนว่า วัดปากน้ำภาษีเจริญธนบุรี

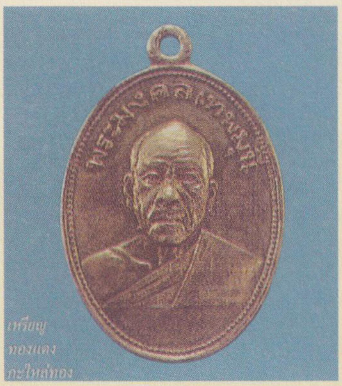
ล็อกเก็ตและเหรียญทุกรุ่น ก่อนจะนำมาแจกหลวงพ่อให้ทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกายเหมือนพระของขวัญรุ่นที่ ๑ ถึงรุ่นที่ ๓

เหรียญเงิน

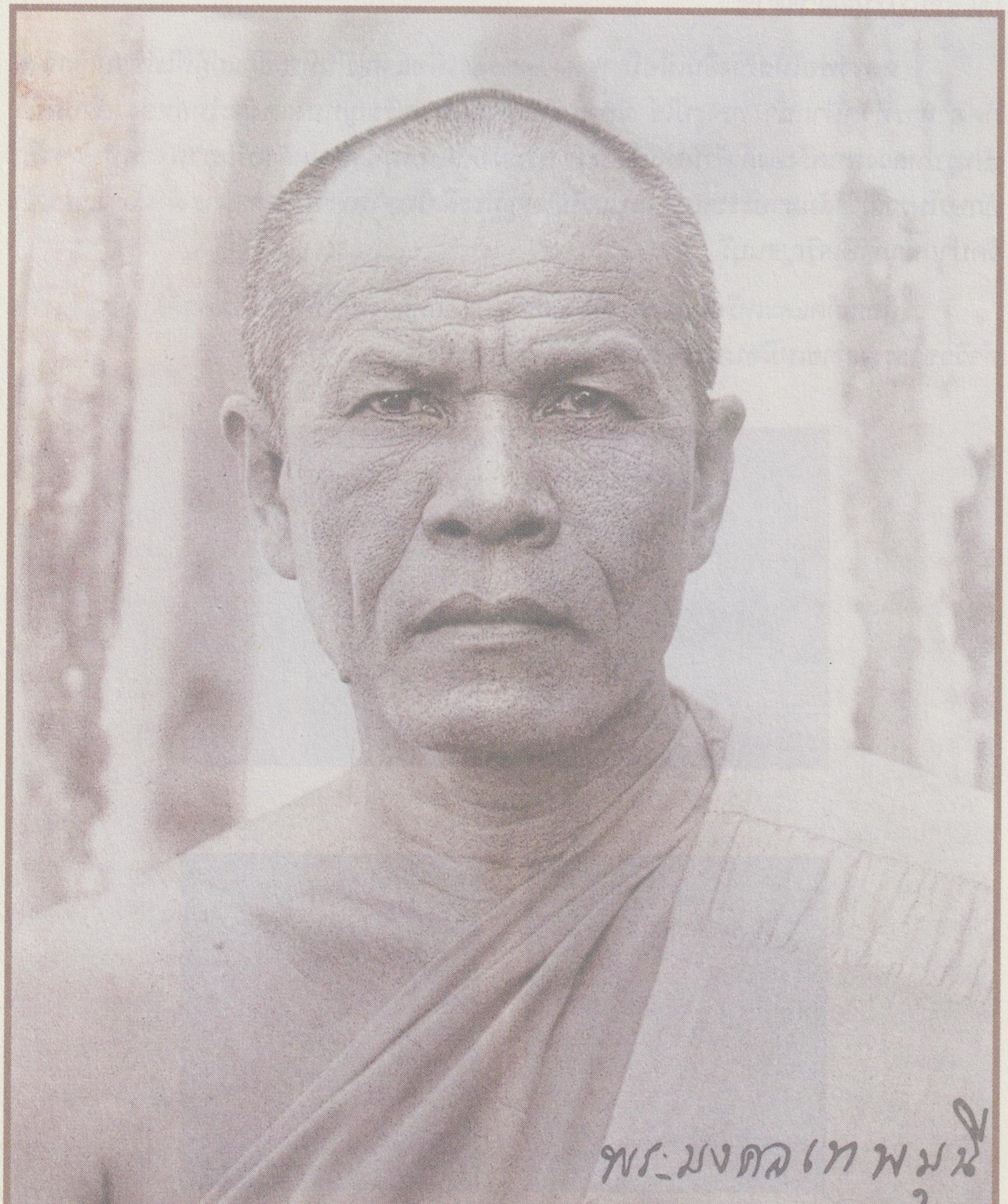
ด้านหลัง

เหรียญทองแดงกะไหล่ทอง

ด้านหลัง

การบริหารของหลวงพ่อ

การบริหารของหลวงพ่อ

หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านเป็นนักบริหาร นักปกครองที่มีความสามารถยิ่ง โดยไม่ต้องไปเข้าหลักสูตรอบรมเลย เพราะท่านประพฤติธรรมอยู่ตลอดเวลา มีธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นผู้นำ เป็นตำรา ท่านบริหารโดยพุทธวิธี ตามที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า "ธรรมและวินัยที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้ว จะเป็นศาสดาของพวกเธอ เมื่อเราล่วงลับไป"[๑] ยึดหลักธรรมาธิปไตย กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ท่านทำให้ดูเป็นตัวอย่างด้วย สมเด็จป๋าได้ทรงบันทึกยกย่องหลวงพ่อไว้เป็นหลักฐานว่า "...หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านหนักในธรรม เคร่งครัดในพระวินัยหาตัวจับยาก และหาตัวจับยากจริง ๆ ซื่อตรงต่อพระวินัยทั้งต่อหน้าและลับหลัง..."[๒]

ท่านมุ่งประโยชน์สุขอันแท้จริงของส่วนรวมเป็นหลัก เมื่อทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจว่าสุขอันแท้จริงเป็นอย่างไร ก็จะปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ ใครปฏิบัติตามที่ท่านสอนย่อมเกิดความสุขสงบ ใครไม่ทำก็ไม่ได้

พระภิกษุ สามเณรในวัดปากน้ำ จะอยู่เฉย ๆ ไม่ได้ ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่เรียนปริยัติก็เรียนปฏิบัติ ยกเว้นพระที่อาวุโสสูงหรือไม่แข็งแรง ก็ปฏิบัติธรรมในกุฏิไป เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว ถ้าไม่เป็นอาจารย์สอนก็ต้องมีงานให้ช่วยกันดูแลรับผิดชอบ เป็นการกระจายอำนาจการบริหาร กิจวัตรประจำวันของพระภิกษุ สามเณรในวัดปากน้ำ เป็นดังนี้

๐๖.๐๐ น. ฉันภัตตาหารเช้า ณ ศาลาการเปรียญ
๐๖.๔๕ น. ทำวัตรเช้า สวดมนต์ ในพระอุโบสถ เสร็จแล้วฟังโอวาทจากหลวงพ่อ
๐๘.๐๐ น. เรียนปริยัติธรรม แผนกบาลี
๑๑.๐๐ น. ฉันภัตตาหารเพล ณ ศาลาการเปรียญ
๑๓.๐๐ น. เรียนปริยัติธรรม แผนกธรรม
๑๗.๐๐ น. ทำวัตรสวดมนต์เย็นในพระอุโบสถ
๑๘.๐๐ น. เจริญสมาธิภาวนา

---

๑ ที.มหา ๑๐ /๑๗๗ /๑๔๐

๒ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี, ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒, หน้า ๗๓

ในวันอุโบสถ หลังจากทำวัตรเช้า สวดมนต์แล้วฟังพระธรรมเทศนาพร้อมแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ในเวลาเย็นถ้าเป็นวันพระ ๑๕ ค่ำ มีสวดปาฏิโมกข์ เพื่อเตือนใจพระสงฆ์ให้ปฏิบัติตามพระวินัยแล้วฟังโอวาทหลวงพ่อ

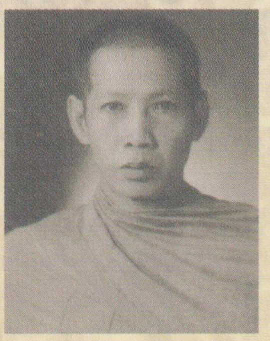
แบ่งมอบหน้าที่

การปกครองดูแลพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัด จำนวนมากนั้นมิใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจะปกครองให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข สงบ สมัครสมานสามัคคี ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรง ต้องอาศัยผู้นำที่มีความฉลาด มีวิสัยทัศน์ มีความสุขุมรอบคอบ เด็ดขาด ยุติธรรม ฯลฯ และที่สำคัญยิ่งคือมีธรรม หลวงพ่อมีคุณสมบัติของผู้นำอย่างครบถ้วนโดยมิต้องไปศึกษาที่ใดเลย แต่สามารถสั่งสอนแนะนำผู้อื่นได้ด้วย ดังพระคาถาชาดกว่า

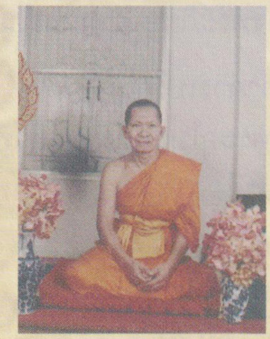
ธีโร จ พลวา สาธุ ยูถสฺส ปริหารโก ฯ ผู้ปกครองหมู่คณะ ถ้าเป็นคนฉลาดและมีกำลังจึงจะได้ผลดี[๑]

แต่อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อก็ได้แบ่งหน้าที่กันดูแลรับผิดชอบเป็นสายงานไป โดยมีท่านกำกับดูแลอีกที

ด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม

พระครูปัญญาภิรัต

พระพิพัฒน์ธรรมคณี

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ปีแรกที่ อ.ตรีธา เพิ่งจะเข้าไปเป็นสมาชิกวัดปากน้ำ โดยมีหลวงพ่อเป็นอธิบดีนั้น วัดปากน้ำมีพระสงฆ์ สามเณรจำพรรษาประมาณ ๑๕๐ รูป หลวงพ่อได้มอบหน้าที่ให้พระมหาทองห่อและพระครูสมุห์ย้อย ควบคุมดูแลด้านการศึกษาของพระสงฆ์สามเณร ต่อมาเมื่อหลวงพ่อขยายสำนักเรียนเพื่อรองรับการเข้าศึกษาของพระสงฆ์สามเณร ที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ท่านแต่งตั้งให้พระครูพิพัฒน์ธรรมคณีเป็นทั้งอาจารย์ใหญ่สำนักเรียน และผู้สอน มีพระครูปัญญาภิรัตร่วมสอนด้วย

---

๑ กปิชาดก ขุ. ชา. ๒๗/๑๐๔๕

เมื่อหลวงพ่อสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์เสร็จและเปิดทำการสอนในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ จึงได้มอบหน้าที่อาจารย์ใหญ่ให้พระมหาช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙[๑] ดูแลรับผิดชอบด้านการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณร และแม่ชีที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๘

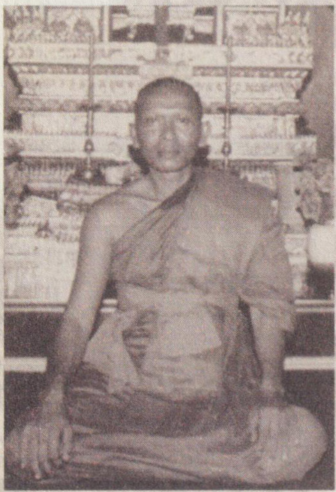
ด้านปกครองพระสงฆ์ สามเณร และศิษย์วัด

หลวงพ่อตั้งระเบียบเพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างอย่างสงบและสันติทั้งมีความเสมอภาค พระสงฆ์รูปใดจะไปค้างคืนนอกวัด ต้องไปขออนุญาตจากหลวงพ่อก่อนจึงจะไปได้ ไม่ใช่จำกัดเสรีภาพ หรือปกครองแบบเผด็จการ แต่ถือว่าเป็นการให้เกียรติกัน คนอยู่บ้านเดียวกันจะไป

๑ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน

ค้างอ้างแรมที่ไหน ก็ต้องบอกกันไว้ หัวหน้าครอบครัวต้องรับรู้เผื่อจะเรียกหา หรือมีคนนอกมาพบ หรือไปทำอะไร เป็นอะไรที่อื่น ไม่พ้นความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ แม้แต่ผู้ใหญ่เองเมื่อจะเดินทางไปนอกวัด ก็ต้องบอกให้ผู้น้อยที่ใกล้ชิดและเป็นคนที่อยู่วัดต้องรับรู้เช่นเดียวกัน ถ้ามีแขกมาพบ มีพระผู้ใหญ่เรียกหาก็จะได้รายงานถูก

พระครูปลัดณรงค์ จิตฌาโณ

จะทำสิ่งใดก็ต้องพร้อมเพรียง ทำเหมือน ๆ กัน ไม่ละเมิดกฎ กติกามารยาท เคารพซึ่งกันและกัน ส่วนสามเณรก็เช่นเดียวกัน หลวงพ่อแต่งตั้งให้พระครูพิพัฒน์ธรรมคณีเป็นผู้ควบคุมดูแลความประพฤติ ส่วนลูกศิษย์วัด ในระยะที่ อ.ตรีธา เพิ่งไปอยู่วัดปากน้ำ เห็นท่านมอบหน้าที่พระครูปัญญาภิรัตควบคุม หลังจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของพระครูปลัด (ณรงค์ จิตฌาโณ ป.ธ.๔)

ด้านปกครองแม่ชี

แม่ชีในวัดปากน้ำสมัยหลวงพ่ออยู่มีหลายร้อยคน แยกกันอยู่หลายแห่ง แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. แม่ชีที่ได้วิชชาธรรมกาย พวกนี้พักอยู่ในโรงงาน หลวงพ่อจัดที่พักแยกเป็นสัดส่วนคล้ายกับนักเรียนอยู่ประจำ อยู่ใกล้หลวงพ่อมากกว่าพวกอื่น เพราะหลวงพ่อควบคุมและต่อวิชชาธรรมกายทุกวัน ท่านไม่ต้องการให้ออกไปอยู่ภายนอก ถึงออกเวรแล้วก็ต้องอยู่ในโรงงาน จะออกไปพักข้างนอกไม่ได้ ยกเว้นออกไปรับประทานอาหารเช้า-เพลในโรงครัว หรือออกไปศึกษาเล่าเรียน เช่น เรียนธรรมศึกษา ถ้าจะออกไปนอกเหนือเวลานี้ต้องขออนุญาตหลวงพ่อทุกครั้ง หลวงพ่อไม่ต้องการให้ไปทำกิจที่ไม่เป็นสารัตถประโยชน์ ไปคุบค้าสมาคม พูดคุยสนุกสนาน ไร้ประโยชน์ อาจทำให้เกิดการฟุ้งซ่าน เพ้อเจ้อ

๒. แม่ชีที่อยู่ในคณะหน้าวัดหรือที่โรงครัว พวกนี้มีหน้าที่ทำอาหารถวายพระสงฆ์สามเณร และรับประทานอาหารในโรงครัว มีคุณแม่ท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้า ระยะแรกที่มาควบคุมโรงครัวท่านบวชเป็นชี ระยะหลังลาบวชแล้ว แต่ยังควบคุมโรงครัว จนหลวงพ่อมรณภาพ ถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ออกจากตำแหน่งเพราะอายุมาก วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าโรงครัวและหัวหน้าแม่ชีจนถึงปัจจุบัน

๓. แม่ชีที่อยู่ในคณะอนาลัย พวกนี้ไม่ได้ช่วยทำอาหารในโรงครัวและไม่ได้รับประทานในโรงครัว หุงหาอาหารรับประทานเอง มีแม่ชีไข่ ชัยพานิช เป็นหัวหน้า หลังจากแม่ชีไข่ถึงแก่กรรมแล้ว ก็มีแม่ชีพิมพ์ จาบถนอม เป็นหัวหน้าแทน

หลวงพ่อจัดแม่ชีที่ได้วิชชาธรรมกายผลัดเปลี่ยนกันออกไปอบรมสั่งสอนแม่ชีในคณะหน้าวัดและในคณะอนาลัย อ.ตรีธา เป็นผู้หนึ่งที่หลวงพ่อใช้ให้ทำงานนี้ ส่วนทางคณะอนาลัยหลวงพ่อใช้แม่ชีฉลวย สมบัติสุข เป็นผู้ไปอบรม ทั้ง อ.ตรีธา และแม่ชีฉลวย จบธรรมศึกษาเอกทั้งคู่ ในการอบรมต้องจดชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ ภูมิลำเนา และอาชีพของแม่ชีทุกคน เมื่อถึงเวลาทำวัตรเย็น ต้องเรียกชื่อสำรวจว่ามีใครขาดหรือไม่ หลวงพ่อท่านจะเอาใจใส่ไต่ถามผู้ทำหน้าที่อบรมอยู่เสมอ

เมื่อได้รับมอบหน้าที่ในครั้งแรกนั้น อ.ตรีธา มีอายุ ๒๑ ปีเท่านั้น ครั้งแรกที่ได้รับคำสั่งท่านได้กราบเรียนหลวงพ่อว่า ลูกไม่สามารถไปอบรมแม่ชีเหล่านั้นได้ หลวงพ่อท่านถามเหตุผล ท่านกราบเรียนว่า แม่ชีที่ลูกจะไปอบรมนั้น ล้วนแต่อยู่ในวัยรุ่นย่า รุ่นยาย รุ่นป้า รุ่นแม่ รุ่นน้าทั้งสิ้น ที่เป็นรุ่นพี่ รุ่นน้อง หรือรุ่นเดียวกันนั้นน้อยมาก เพราะในสมัยนั้นผู้มาบวชชีมักเป็นคนเฒ่าชะแรแก่ชรา หมดภาระเลี้ยงดูครอบครัว หรือไม่มีครอบครัวจะดูแล คนสาว ๆ ที่มาบวชชี รักษาศีลมีน้อยมาก ทั้งคนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจว่าสาว ๆที่ไปบวชชีนั้นมักจะเป็นคนมีปัญหา เช่น ผิดหวัง ตกงาน เป็นต้น ชนิดที่ใฝ่ธรรมจริง ๆ นั้น คนไม่ค่อยจะเชื่อเอาเสียเลย และสมัยนั้นก็ไม่มีการบวชชี รักษาศีล ๘ แบบที่ไม่โกนผม โกนคิ้ว คนจะแต่งชุดแม่ชี ต้องโกนผม โกนคิ้วด้วย

หลวงพ่อท่านไม่ยอมตามใจ อ.ตรีธา ท่านบอกว่า “ไปเถอะ แม้เอ็งจะเป็นเด็กแต่เมื่อหลวงพ่อใช้ให้ไปสอนก็ไปเถอะ หลวงพ่อรู้สิน่ะว่าเอ็งทำได้” นั่นคือประตูปฏิเสธได้ถูกปิดสนิทแล้ว อ.ตรีธา มิอาจไปต่อรองใด ๆ ได้อีก

วิธีการอบรมแม่ชีของ อ.ตรีธา นั้น ท่านเรียกแม่ชีมาคุยด้วยครั้งละ ๕ คน ถามจุดประสงค์ในการมาบวชที่วัดปากน้ำ เขารู้ไหมว่าเรื่องสำคัญที่สุดของวัดปากน้ำคืออะไร หลวงพ่อของเราท่านทำอะไรบ้าง ฯลฯ บางพรรษาจะมีแม่ชีมาบวชอยู่ในคณะหน้าวัดหรือโรงครัวถึงกว่า ๒๐๐ คน แต่จากการไปอบรมนั้น ทำให้ทราบว่า มีประมาณร้อยละ ๒๐ เท่านั้นที่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา

แม่ชีรุ่นย่า รุ่นยายในยุคนั้น ล้วนแต่มีความเคารพ ศรัทธา เลื่อมใสหลวงพ่ออย่างจริงใจและจริงจัง ทั้งเกรงกลัวหลวงพ่อยิ่งนัก พยายามประพฤติปฏิบัติตามที่หลวงพ่ออบรมสั่งสอน บางคนก็บอกว่า เสียดายเหลือเกินที่มาพบหลวงพ่อช้าไป เสมือนมาเจอไม้งามเมื่อยามขวานบิ่น แม่ชีเหล่านั้นหมายความว่า เพิ่งจะมาพบผู้สามารถสั่งสอนปฏิบัติธรรมที่รู้จริง

สอนเก่ง เอาใจใส่เป็นยอด แต่ว่าสังขารร่างกายของผู้เรียนไม่สะดวกในการบำเพ็ญเพียรเสียแล้ว จะลุกจะนั่งขัดสมาธินาน ๆ ก็ปวดเมื่อย นั่งไม่ทน พอใกล้จะออกพรรษา อ.ตรีธา จะสรุปผลการอบรมและสัมภาษณ์แม่ชีนำขึ้นกราบเรียนหลวงพ่อ ทำเช่นนี้อยู่เป็นประจำ

หลักการปกครองของหลวงพ่อ

พ่อปกครองลูก

หลวงพ่อท่านปกครองทุกคนที่อยู่ในวัด ไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี หรือศิษย์วัด แบบพ่อปกครองลูก กล่าวคือ ให้ความรัก ความหวังดี ความจริงใจ เสียสละอย่างเต็มที่แก่ทุกคนเท่ากันหมด เหมือนทุกคนเป็นลูกแท้ ๆ เป็นเลือดในอก ทุกคนจะได้รับความรัก ความเมตตาความกรุณาจากหลวงพ่อเต็มร้อยทุกคน ถ้าคนคนนั้นมีพฤติกรรมอันเป็นการบั่นทอนความไว้เนื้อเชื่อใจของหลวงพ่อ ก็เป็นการลดแต้มของตน

พ่อแม่จัดเป็นพระพรหมของลูก เพราะมีพรหมวิหาร ๔ หลวงพ่อก็เช่นกัน ท่านยึดพรหมวิหารธรรม ๔ เป็นหลักปฏิบัติ ถึงพร้อมด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เรื่องความ

เมตตานั้นหลวงพ่อมีมานานแล้ว มีมาตั้งแต่ยังหนุ่มยังแน่น เมื่อครั้งออกบิณฑบาตได้ข้าวสวยเพียงทัพพีเดียว กับกล้วยน้ำว้า ๑ ลูก ก็ยังสามารถแบ่งปันให้สุนัขแม่ลูกอ่อนที่หิวโซได้ เลยกลายเป็นแรงจูงใจให้ตั้งโรงครัวเลี้ยงผู้อยู่ใต้ร่มใบบุญของท่านทุกรูปทุกคน ไม่ให้เจอกับความอดอยากหิวโหยอย่างท่าน ไม่ต้องเดินตระเวนบิณฑบาตท่ามกลางสายฝนหรือลมหนาว ทำให้เสียเวลาท่องทบทวนตำราหรือปฏิบัติธรรม อาหารอาจไม่ถูกรสนิยมของคนบางคนบ้าง แต่ก็อิ่มท้องและไม่เป็นพิษเป็นภัยแน่นอน

การปกครองของหลวงพ่อแบบพ่อปกครองลูก มีหลักฐานปรากฏในวันที่มีผู้มีจิตศรัทธานำผ้าป่ามาทอด และอาราธนาหลวงพ่อให้แสดงพระธรรมเทศนา ท่านกล่าวว่า

> "...เจ้าอาวาสนี้ก็เป็นประมุขของสงฆ์ในวัดปากน้ำนี้ ถ้าเจ้าอาวาสชักถูกพระสงฆ์ทั่วหมดแล้ว เจ้าอาวาสแจกแก่พระภิกษุ สามเณร องค์หนึ่งจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด เจ้าอาวาสให้ทั้งสิ้น วัดปากน้ำน่ะ ค่าไฟฟ้าเดือนหนึ่ง ๆ เขาบอกว่า ๒,๐๐๐ กว่าบาทแล้ว ถึงกระนั้นเจ้าอาวาสก็สนับสนุนทุกเดือนไป พระภิกษุสามเณรไม่ต้องออก แจกให้ ไตรจีวรขาดตกบกพร่องแจกให้ทั้งนั้น ทอดกับเจ้าอาวาสถูกทั้งวัด และตั้งแต่บวชมาปฏิญาณขาดในใจ ไตรจีวรไม่มีขายมีแต่ให้เรื่อยไป ขอให้ ซื้อไม่ได้ แจกพระแจกเณรหมด ถ้าคิดว่า ผ้าเขาทูนหัวแล้ว ก็ให้เขาประสงค์บุญกุศลในพระพุทธศาสนา ผู้รับก็มีศรัทธา ก็ต้องการ ผ้าน่ะเป็นวัตถุธรรมดา เมื่อย้อมแล้ว เขาเรียกว่าผ้าย้อมฝาด เจ้าของมีจิตศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา น้อมมาถวายพระสงฆ์ กากที่เจ้าของให้น่ะ กากเจ้าของนั้นได้เนื้อไปเสียแล้ว เอาเปลือกให้แก่ภิกษุ
>
> ถ้าภิกษุโง่ ไม่ฉลาด ทันเจ้าของ ก็เอาไปเก็บใส่ตู้ไว้ แมลงสาบหนูกัดเสียหายไป ถ้าไม่ฉลาดพอ ถ้าฉลาดพอ เมื่อเจ้าของเขาสละเช่นนั้นแล้ว ก็เก็บเอาไว้แจกแก่พระภิกษุ สามเณร อัดเอาบุญเสียเหมือนกัน กากนั้นได้ไปถวายไป แต่บุญเอาเสียอีกชั้นหนึ่ง นี่เรียกว่า ฉลาดได้สองชั้นสามชั้นนี่แหละ ต้องการเอาไว้ผ้านุ่งผ้าห่มพอสมควรนั่นแหละ ถ้าผู้ฉลาดรับแล้วก็เท่าไรให้หมด ท่านผู้นี้ปรากฏว่าจะเป็นอายุพระพุทธศาสนาสืบต่อไป
>
> ถ้าสมภารประพฤติได้ดังนี้ อยู่วัดไหนวัดนั้นก็เจริญนั่นแหละ ภิกษุสามเณรอุ่นหนาฝาคั่ง เหมือนกับพ่อกับแม่มีอะไรแจกได้ทั้งนั้น วัดปากน้ำอย่างนั้น ผู้ที่ปกครองเป็นเจ้าอาวาสอยู่น่ะ ได้อะไรมาก็ตามเถิด คิดว่าพระภิกษุสามเณรที่มาอยู่ด้วยเหมือนกับลูกกับเต้า ไม่หวง ไม่เสียดายกัน ติดขัดอะไรมาแจกให้ทั้งนั้นไม่ขัด เมื่อเป็นเช่นนี้ ภิกษุ สามเณรก็สุขสบายอุ่นหนาฝาคั่ง

เหมือนอยู่กับแม่พ่อ ลูกเขาเขารักเหมือนแก้วตา ถ้าแต่ว่าเขารู้ว่า ภิกษุผู้ปกครองเอาใจใส่เหมือนเช่นนั้นละก็ เขาก็เคารพนับถือ เขาก็เห็นว่า ลูกเขาอยู่อุ่นหนาฝาคั่งเช่นนั้นดีแล้ว เขายิ่งเลื่อมใสศรัทธา เขาไม่ตระหนี่ถี่เหนียวอะไรหรอก เขากลัวอยู่อย่างเดียวเท่านั้นแหละว่า ในพระพุทธศาสนา เมื่อทำแล้วเก็บเอาไปไถลเสียทางอื่นเท่านั้นแหละ เขากลัวนัก...”[๑]

การปกครองคนหมู่มากนั้นเป็นที่น่าหนักใจ เพราะบางคนก็ว่าง่ายสอนง่าย บางคนก็สอนยาก ไม่เชื่อฟัง แล้วยังหาวิธีหลบเลี่ยง คิดว่าหลวงพ่อไม่รู้ อยู่แต่ในวัด หารู้ไม่ว่าหลวงพ่อรู้ทุกอย่าง รู้กระทั่งว่าใครพูดจริง ใครพูดเท็จ หลวงพ่อชอบคนที่มีความองอาจกล้าหาญกล้าสู้กับความจริง เพราะหลวงพ่อเป็นคนองอาจกล้าหาญ กล้าพูดในสิ่งที่เป็นความจริงและเป็นประโยชน์ต่อหมู่ชน ท่านบอกว่า ถ้าทุกคนพูดความจริงกับท่าน ไม่ปิดบัง ท่านจะได้ช่วยแก้ปัญหาให้ถูกต้อง มีอะไรก็พูดออกมา ไม่ต้องปิดบัง หลวงพ่อรู้ทุกอย่าง เพราะมีสมุดพก ท่านพูดอย่างนี้เสมอ แต่ตอนนั้น อ.ตรีธา ท่านยังเด็กมาก รู้เห็นอะไรก็แคบ จึงคิดแคบ ๆ รู้จักแต่สมุดพกที่ครูประจำชั้นทำบันทึกข้อมูลการวัดและประเมินผลการศึกษาเล่าเรียน และความประพฤติ ก็คิดว่าหลวงพ่อคงจะบันทึกความประพฤติทุกคนในวัดไว้ในสมุดพกจริง ๆ หารู้ไม่ว่า ท่านหมายความว่า ท่านรู้พฤติกรรมของทุกคนและบันทึกไว้ในสมองเป็นรายคนเหมือนบันทึกไว้ในสมุดพก สมองของหลวงพ่อราวกับมีลิ้นชักแบ่งประเภทบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ หรือมีชิพฝังอยู่ อยากรู้เรื่องอะไรก็เปิดเรื่องนั้นขึ้นมาดูได้ทันที

หลวงพ่อนั้นถึงท่านจะเข้มงวดกวดขัน มีระเบียบวินัย แต่ท่านก็เป็นผู้มีอารมณ์ขันมองโลกในแง่งามและความเป็นจริง เห็นได้จากการสอนธรรมะ อบรมสั่งสอนพระสงฆ์สามเณร แม่ชี หรือแสดงพระธรรมเทศนา ท่านจะพูดอย่างมีชีวิตชีวา ชวนฟัง ไม่น่าเบื่อมีหัวเราะปนเล็กน้อย และมีเรื่องสนุก ๆ มีนิทานชาดกมาเล่าประกอบด้วยภาษาชาวบ้านเหมือนเด็กฟังพ่อเล่านิทานก่อนนอน ทำให้การสั่งสอนนั้นไม่น่าเบื่อ สนุกด้วยมีสาระด้วย ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าถูกตำหนิเข้าแล้ว แต่คนฟังก็ยังขำได้

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อรับนิมนต์ไปเป็นประธานเจริญพระพุทธมนต์เย็น งานทำบุญบ้านของคฤหัสถ์ผู้หนึ่ง หลวงพ่อก็จัดพระไปอีก ๘ รูป เมื่อหลวงพ่อนำขึ้นมนต์บทต่าง ๆ ในบทสวดมนต์สิบสองตำนาน พระบางรูปก็สวดได้หมดทุกบท บางรูปก็สวดได้บ้างไม่ได้บ้าง แต่ถ้าพระส่วนใหญ่สวดได้ก็ไม่มีปัญหาอะไร ยังไปได้พร้อมเพรียง แต่มีอยู่บทหนึ่งที่พระถึง ๗ รูปสวดไม่ได้ เมื่อหลวงพ่อขึ้นบทนำก็มีพระครูวิเชียรธรรมโกวิทรูปเดียวที่สวดตามได้ ท่านผู้อ่านก็ลองนึกภาพแล้วกันว่าพระทั้ง ๗ รูปนั้นจะรู้สึกอย่างไร คงจะหวาดไปตาม ๆ กัน งานนี้เสร็จ

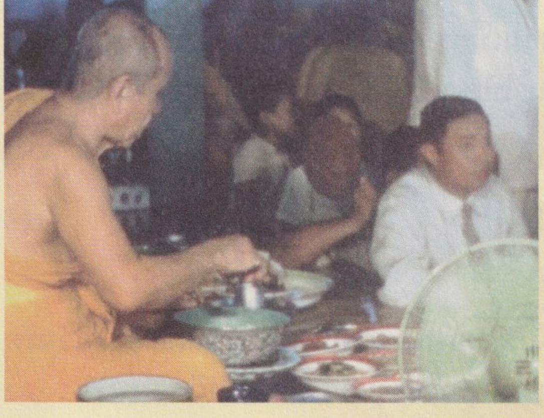
[๑] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**อานิสงส์** เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗

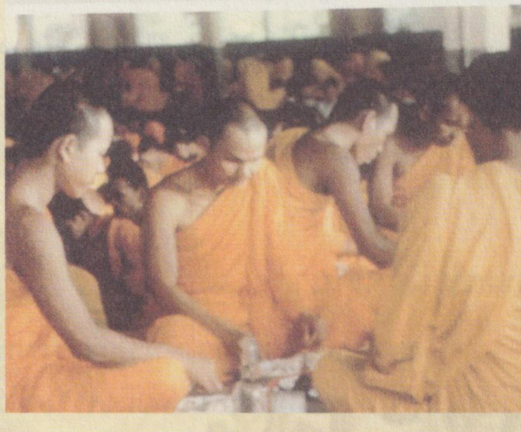
แน่แก้ตัวไม่ได้ หลวงพ่อจับได้แล้วว่าขี้เกียจท่องบทสวดมนต์ หลวงพ่อนั้นสามารถท่องบทสวดมนต์ได้ทุกบทภายในพรรษาแรกที่อุปสมบทเสียด้วยซ้ำ

หลังจากเจริญพระพุทธมนต์เสร็จ เจ้าภาพก็นำน้ำปานะใส่ถาดไปประเคนที่องค์ประธานก่อน แต่หลวงพ่อไม่ได้หยิบเพียงแก้วเดียว ท่านรับไว้ทั้งถาดเลยทีเดียว แล้วก็หยิบแก้วน้ำปานะแก้วหนึ่งส่งให้พระครูวิเชียรฯ ผ่านหน้าพระที่นั่งติดกับท่านไปอีกหลายรูป พร้อมกับพูดว่า “เอ้าเชียร เราเหนื่อยกัน ๒ คน ฉันกัน ๒ คนนะ”

อ.ตรีธา ก็เคยประสบกับตัวเอง มีครั้งหนึ่งหลังจากที่ลาศีลจากชีแล้ว ก็นึกอยากจะดัดผมเหมือนคนอื่นบ้าง จึงขออนุญาตหลวงพ่อออกไปดัดผม ไม่คิดว่าท่านจะสนใจนัก เมื่อกลับมาก็ทราบจากเพื่อนว่าหลวงพ่ออยากพบ อ.ตรีธา ก็เข้าไปพบ คิดว่าหลวงพ่อคงจะมีธุระใช้สอย แต่ท่านกลับถามเรื่องดัดผม ท่านถามว่าราคาเท่าไร อ.ตรีธา ตอบท่านไปว่า ๑๕๐ บาท ท่านบอกว่า อือ แพงนะ แต่ก็สวยดี ผู้ฟังฟังแล้วมีกำลังใจขึ้น กลัวหลวงพ่อท่านจะดุว่าใช้เงินฟุ่มเฟือย แต่พอฟังประโยคต่อไปของท่าน อ.ตรีธา เล่าว่าท่านยิ้มไม่ออกเลยทีเดียว เพราะหลวงพ่อพูดว่า “แต่หลวงพ่อว่าขนหน้าแข้งหลวงพ่อสวยกว่า เพราะมันหยิกธรรมชาติ ไม่ต้องเสียเงินไปดัด”

ลูกศิษย์ของหลวงพ่อนั้นรักและบูชาหลวงพ่ออย่างจริงใจ มีลูกศิษย์บางคนสามารถรับประทานน้ำลายในกระโถนของท่านได้ บางคนนำน้ำที่หลวงพ่อสรงแล้วไปรับประทาน ลูบหน้า ลูบศีรษะเป็นสิริมงคลอยู่บ่อย ๆ

เมตตาเป็นเนืองนิจ

หลวงพ่อมีความรัก ความเมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขอยู่สมอ เห็นได้จากการตั้งมโนปณิธานต่อหน้าพระพุทธประธานในพระอุโบสถว่า บรรพชิตที่ยังไม่มาขอให้ได้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข ท่านไม่เคยเอ่ยคำปฏิเสธผู้ใดเลย

หลวงพ่อสามารถเลี้ยงคนได้ทุกวัน วันละ ๒ มื้อ มื้อละ ๑,๒๐๐ คน บางวันก็มากกว่านั้นแม้เมื่อมรณภาพไปแล้ว ท่านก็ยังสามารถเลี้ยงดูทุกคนที่เข้าไปวัดปากน้ำให้อิ่มหนำสำราญสุขสบายได้จนถึงทุกวันนี้ ท่านได้บอกไว้ล่วงหน้าว่า "พวกเอ็งคอยดูนะ แม้เมื่อหลวงพ่อตายไปแล้ว ก็จะเลี้ยงดูให้พวกเอ็งได้อิ่มหนำสำราญ ไม่ต้องกลัว ขอเพียงให้ทุกคนตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ตั้งใจปฏิบัติกันให้จริงจัง"

ตอนนั้นทุกคนที่ได้ยินหลวงพ่อพูดเช่นนี้ต่างก็นึกไม่ออก และไม่ค่อยเชื่อเท่าใดนักว่า ถ้าหลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว จะเลี้ยงดูลูกศิษย์ให้อิ่มหนำสำราญกันได้อย่างไร ท่านจะทำโดยวิธีไหน

หลวงพ่อท่านให้ความเมตตากรุณาแก่ทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่เคยเลือกที่รักมักที่ชัง ท่านสอนอยู่เสมอว่า ให้ทุกคนมีเมตตากัน ไม่ให้ดูหมิ่นเหยียดหยามกัน การดูหมิ่นเหยียดหยามกัน แสดงให้เห็นถึงความปราศจากเมตตาในกันและกัน ใครที่มีนิสัยเช่นนี้ให้กลับใจเสียใหม่ บางคนดูหมิ่นผู้อื่นโดยที่ตัวไม่รู้ตัวก็มี เห็นว่าเขาเล็กกว่าด้อยกว่า สู้ไม่ได้ก็ว่าเอาตามชอบใจ พูดจาไม่ไพเราะ พูดจากักขฬะหยาบช้ากับเขา ท่านเปรียบว่าเหมือนเรือนยอดที่จะถูกทำลายลงด้วยไฟนั้น เพราะไหม้แต่เรือนย่อยขึ้นไป ไหม้เรือนเล็ก ๆ ก่อน แล้วลามไปไหม้เรือนยอด ความร้อนเกิดจากชั้นน้อยขึ้นมาไหม้เรือนยอดได้ฉันใด ความเกลียดชังของผู้น้อยก็สามารถทำลายผู้ใหญ่ได้ฉันนั้น

เมื่อเจอผู้ใหญ่กว่า ก็ให้ตั้งอยู่ในความเมตตา รักใคร่ ปรารถนาให้เขาเป็นสุข เมื่อเจอผู้อยู่ในระดับเดียวกัน ก็มีเมตตา ปรารถนาให้เขาเป็นสุข เมื่อเจอผู้ต่ำกว่า ก็ให้มีเมตตาปรารถนาให้เขาเป็นสุข

กระทำกิจกรุณา

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ครั้งเป็นสมเด็จพระวันรัต ได้นิพนธ์ประวัติของหลวงพ่อ เล่าถึงความมีเมตตากรุณาของหลวงพ่อไว้ดังนี้

> "...หลวงพ่อมีเมตตาปรานีเป็นนิสัย ใครเดือดร้อนมาไม่เคยปฏิเสธ ย่อมให้อุปการะตามสมควร แต่ไม่ชอบคนโกหก ถ้าจับโกหกได้แม้แต่ครั้งเดียว

ท่านก็ว่าคนนี้เก๊ โกหกกระทั่งเราก็เป็นคนหมดดี เช่น คราวหนึ่งมีคนแก่มาเรียนกัมมัฏฐาน มีศรัทธากล้า พอได้ผลแห่งการปฏิบัติบ้าง แต่ยังอ่อน กลับบ้านลาลูกเมียมาวัดปากน้ำอีก มีปลาแห้งตัวหนึ่งมาถวายหลวงพ่อ บอกว่ามีเท่านั้นเอง เพราะเป็นความยากจน หลวงพ่อหัวเราะชอบใจ พูดว่า เออ ให้มันได้อย่างนี้ซี่น่า นี่แหละเขาเรียกว่าคนรวยแล้ว มีเท่าไรถวายจนหมด เมื่อครั้งพระพุทธเจ้า นางปุณณทาสีถวายแป้งจี่ทำด้วยรำแก่พระพุทธเจ้า ต่อมากลายเป็นคนมั่งมี ปลาแห้งของเราตัวหนึ่งราคาสูงกว่ารำมากนัก เป็นกุศลมากแล้วที่นำมาให้ พูดกันไปมา ในที่สุดก็ขอร้องให้หลวงพ่อบวชให้ เพราะไม่มีสมณบริขารจะบวช หลวงพ่อก็ได้จัดการให้ความปรารถนาของเขาเป็นผลสำเร็จอย่างดียิ่ง...”[๑]

เรื่องการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่นนั้น หลวงพ่อจะสอนสั่งให้พยายามทำเป็นอาจิณ ท่านมักจะยกตัวอย่างของพระพาหิยะทารุจีริยะว่า พระพาหิยะนั้นได้ฟังธรรมของพระพุทธองค์ แล้วบรรลุพระอรหันต์ พร้อมทั้งปฏิสัมภิทา ๔[๒] แล้วทูลขอบวช พระพุทธองค์ให้ไปหาบริขาร คือบาตรและจีวรมาให้ครบ ปกติผู้จะได้รับการอุปสมบทเอหิภิกขุอุปสัมปทาจากพระพุทธองค์นั้น จะมีไตรทิพย์เกิดขึ้นด้วยบุญฤทธิ์ที่เคยสร้างสมมา แต่พระพาหิยะไม่มี เพราะในอดีตไม่เคยถวาย ไม่เคยให้บาตร จีวร สบง สังฆาฏิแก่ใคร ๆ เลย จึงยังไม่สามารถบวชได้ ทั้ง ๆ ที่บรรลุอรหัตผลแล้ว ในขณะที่พระพาหิยะเที่ยวเดินหาบาตรและจีวรนั้น ด้วยวิบากกรรมได้ถูกแม่โคขวิดตาย จึงไม่มีโอกาสได้บวช

ขณะที่พระพุทธองค์เสด็จกลับจากบิณฑบาต เห็นซากศพของพระพาหิยะทิ้งอยู่ที่กองขยะ จึงให้ภิกษุไปจัดการฌาปนกิจ แล้วทำสถูปบรรจุอัฐิธาตุไว้ ได้ตรัสยกย่องพระพาหิยะว่าเป็นเอตทัคคะในทางขิปปาภิญญา เป็นเลิศในทางบรรลุธรรมได้รวดเร็ว

เอตทคฺคํ ภิกฺขเว มม สาวกานํ ภิกฺขูนํ ขิปฺปาภิญฺญานํ ยทิทํ พาหิโย ทารุจีริโย

ภิกษุทั้งหลาย พาหิยะทารุจีริยะนี้ เป็นผู้ที่เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ตรัสรู้เร็วพลันแล

การที่พระพาหิยะไม่มีบาตร จีวรอันสำเร็จได้ด้วยฤทธิ์เหมือนผู้อื่น ๆ เพราะในอดีตชาติ ท่านเคยบวชและบำเพ็ญเพียรอยู่เป็นเวลานานถึง ๒ หมื่นปี แต่ท่านไม่เคยสงเคราะห์บาตร

---

๑ สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณฺณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และอานุภาพธรรมกาย**. พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ)โดยคุณตรีธา เนียมขำ ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี, ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒, หน้า ๒๑

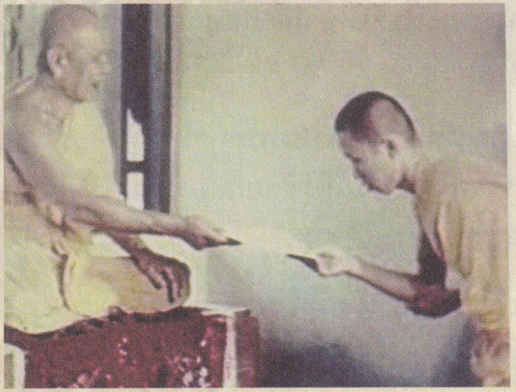
๒ เป็นธรรมที่พระอรหันต์บางท่านบรรลุพร้อมกับการสิ้นกิเลส มี ๔ อย่าง คือ ๑. อัตถปฏิสัมภิทา ความแตกฉานในอรรถ ๒. ธัมมปฏิสัมภิทา ความแตกฉานในธรรม ๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา ความแตกฉานในภาษาและคำพูด ๔. ปฏิภาณปฏิสัมภิทา มีความฉลาดหลักแหลม มีไหวพริบดี

และจีวรของท่านแก่พระภิกษุ สามเณรรูปใดเลย เพราะท่านถือว่าภิกษุได้ปัจจัย (สิ่งของ) มาแล้ว ไม่เหลียวแลใคร ใช้สอยแต่เพียงผู้เดียว ประเสริฐแล

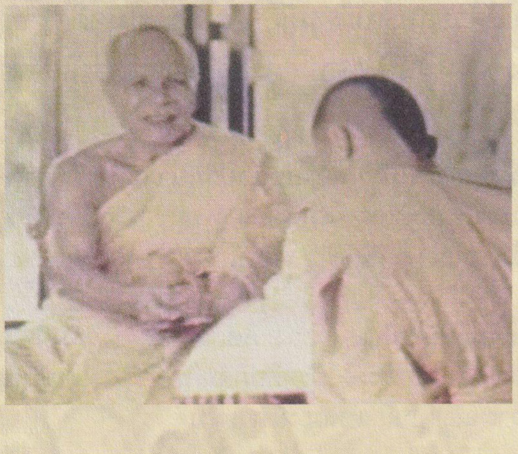
หลวงพ่อนั้น ท่านแจกเครื่องสมณบริขาร จนบางครั้งต้องติดหนี้แก่ผู้ขอก็มี คือ ท่านรับปากว่าจะให้ แต่ตอนนั้นท่านยังไม่มี ท่านก็บอกว่าขอติดไว้ก่อน พอมีแล้วจะใช้ให้ ท่านพูดเสมอว่า

เขาอยากดีเท่าไร ให้เขาเสีย ไม่เปลืองเบี้ย เงินทองของทั้งหลาย

หลวงพ่อแจกจ่ายให้สิ่งที่เป็นปัจจัย ๔ อย่างครบถ้วน ให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ให้ที่อยู่อาศัย ให้ยารักษาโรค ในยุคหลวงพ่อจึงมีคนเจ็บไข้ได้ป่วยมาจากทุกสารทิศ แม้ไม่มีที่ให้อยู่ หลวงพ่อก็ไม่ปฏิเสธ ให้อยู่ชั้นล่างของกุฏิพระซึ่งสร้างแบบใต้ถุนสูง ใครมีทุกข์ร้อนก็ยินดีช่วย ใช้วิชชาธรรมกายเป็นเครื่องมือ ก่อนจะให้ยา คนเจ็บก็ต้องรับศีลก่อน แล้วนั่งภาวนาว่าสัมมาอะระหังเรื่อยไป ยึดพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง หลวงพ่อบอกว่าไม่หายก็ไม่เป็นไร ไม่ได้หลอกลวงเขามา หมอที่อื่นก็ไม่รับรักษาแล้ว เขาไม่ได้เสียอะไร แต่ที่แน่ ๆ คือได้มีโอกาสรักษาศีลและเจริญภาวนา เป็นบุญกุศลติดตัวไป

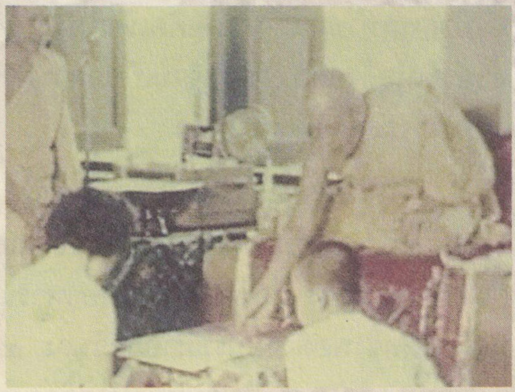
มุทิตาเมื่อได้ดี

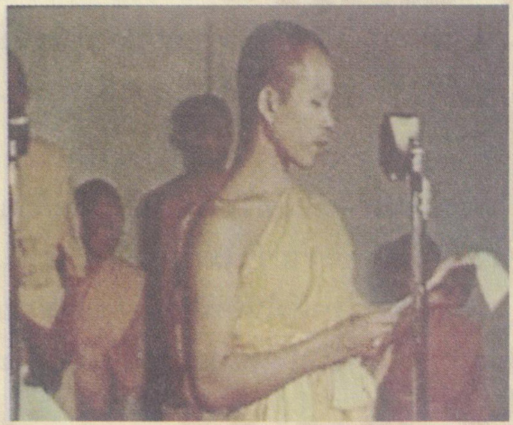
ปีใดที่สำนักเรียนวัดปากน้ำ มีพระสงฆ์สามเณร สอบเปรียญได้มาก ๆ หลวงพ่อก็จะเบิกบานแช่มชื่น ดีใจกับลูก ๆ ที่ประสบความสำเร็จเป็นขั้น ๆ หลวงพ่อจะจัดงานฉลองให้ท่าน สั่งให้ อ.ตรีธา ไปซื้อผ้าป่านอย่างดีเป็นพับ ๆ มาเย็บ ย้อมทำไตรป่านถวายทุกรูปที่สอบผ่าน นิมนต์พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา ให้แจ้งข่าว

ไปยังบิดามารดา ญาติพี่น้องให้มาร่วมมุทิตา โดยหลวงพ่อเป็นเจ้าภาพจัดงานให้ บางครั้งหลวงพ่อก็แสดงมุทิตา โดยให้รางวัลอาจเป็นเงินไว้ซื้ออุปกรณ์การศึกษา บางครั้งก็เป็นเครื่องใช้สอยดี ๆ มีราคาที่มีคนนำมาถวายท่าน หลวงพ่อจะไม่ค่อยใช้เอง เก็บไว้ให้เป็นรางวัลแก่พระสงฆ์ สามเณรที่เรียนดี จะได้มีกำลังใจศึกษาเล่าเรียนให้ถึง ป.ธ.๙ อันเป็นชั้นสูงสุดในยุคนั้นสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ยังไม่รับพระเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก พระสงฆ์ สามเณรจึงศึกษาเล่าเรียนเฉพาะนักธรรมกับบาลี

สำนักเรียนวัดปากน้ำ ไม่ได้เปิดเรียนถึง ป.ธ.๙ ใครที่จะเรียนให้ถึง ป.ธ.๙ ต้องไปอยู่วัดพระเชตุพนฯ วัดมหาธาตุ วัดเบญจมบพิธ ฯลฯ หลวงพ่อก็จะขวนขวายรับเป็นภาระธุระพาไปฝากเรียนด้วยตนเอง เหมือนพ่อพาลูกไปหาที่เรียน เรื่องนี้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์เล่าว่า เดิมนั้นท่านเจ้าพระคุณฯ จะไปเรียนต่อที่วัดพระเชตุพนฯ เพราะรู้จักกับพระรูปหนึ่งที่นั่น ชื่อหลวงพี่ผล ได้ขอให้หลวงพี่ผลพาไปฝากกับเจ้าคุณสุธรรมมุนี อยู่คณะใต้ เจ้าคุณสุธรรมมุนีก็ยินดีต้อนรับ จัดหาห้องให้พัก ได้ห้องตรงข้ามกับหลวงพี่ผล ได้ที่พักเสร็จเรียบร้อยก็ไปลาหลวงพ่อ ว่าจะไปอยู่วัดพระเชตุพนฯ เพื่อเรียนต่อ การณ์กลับเป็นว่าหลวงพ่อไม่ให้ไปอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ แต่ให้ไปเรียนที่วัดเบญจมบพิธ หลวงพ่อซึ่งไม่ค่อยชอบออกไปนอกวัด ขนาดญาติโยมมานิมนต์ไปสวด ไปฉันที่บ้าน ท่านยังถามว่าให้พระรูปอื่นไปแทนได้ไหม แต่เรื่องเรียนของลูกเป็นเรื่องจำเป็น ต้องพาไปฝากเรียนกับสมเด็จพระวันรัต[๑] ด้วยตนเอง ท่านเจ้าพระคุณเล่าว่า หลวงพ่อไม่ได้บอกเหตุผล แต่คิดว่าท่านคงจะรู้นัยอย่างใดอย่างหนึ่ง

---

๑ ต่อมาเป็นสังฆนายก และเป็นสมเด็จพระสังฆราช

มีจิตอุเบกขา

การวางใจเป็นกลาง ไม่เอนเอียงเข้าข้าง เพราะชอบ เพราะชัง เพราะกลัว เพราะโกรธ ไม่มีในหลวงพ่อวัดปากน้ำ เห็นได้จากการที่มีผู้ทักท้วง ไม่เห็นด้วย เสียดสี ตำหนิ ติฉิน นินทาว่าร้าย พูดถึงท่านในด้านอกุศลอยู่เนือง ๆ ตั้งแต่เริ่มเผยแผ่วิชชาธรรมกาย คำว่าธรรมกายคำนี้เป็นคำแสลงหู แสลงใจของคนบางคน จึงมักจะกล่าวเสียดสีท่านอยู่เสมอ หลวงพ่อท่านยังสามารถยิ้มรับถ้อยคำนั้นได้ ไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ แสดงให้เห็น อย่างมากที่สุดท่านก็จะพูดนิ่ม ๆ ว่า **น่าสงสาร พูดไปอย่างไร้ภูมิ ไม่มีที่มาเขาจะบัญญัติขึ้นได้อย่างไร เป็นถ้อยคำของคนเซอะ**

จนถึงการตั้งโรงครัวทำอาหารเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร มีแม่ชีมาอยู่กันมาก ๆ ทั้งมีแม่ชีธรรมกายอยู่ในโรงงาน (ใกล้ชิดหลวงพ่อมาก) ก็ล้วนแต่มีคำว่าร้าย อันเกิดจากอกุศลจิต แต่หลวงพ่อรับฟังอย่างมีสติ หนักแน่น ที่มีเสียงชื่นชมท่านก็ไม่ดีใจจนเกินเหตุ ที่มีเสียงติฉินนินทา ก็ไม่ขุ่นเคือง ถึงไม่ได้รับตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ นานกว่า ๓๐ ปี ไม่ได้เลื่อนสมณศักดิ์นานถึง ๒๘ ปี หลวงพ่อก็ไม่เสียใจ ทั้งไม่ผูกโกรธไม่อาฆาตพยาบาท คงความหนักแน่น ไม่เคยปริปากพูดหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ ทั้งสิ้น ยังคงปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ทำด้วยเหตุด้วยผล รักษาความเป็นกลาง ความถูกต้องไว้ได้อย่างมั่นคง ทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาเป็นหลัก

เห็นได้จากการทำคิลานุปัฏฐาก[๑] สมเด็จพระวันรัต ติสฺสทตฺตเถระ วัดพระเชตุพนฯ อดีตเจ้าคณะอำเภอภาษีเจริญ ที่ขุ่นเคืองหลวงพ่อ แต่เมื่อหลวงพ่อทราบว่าพระคุณท่านอาพาธก็ได้ปฏิการะเป็นอย่างดี ให้คนนำอาหารและรังนกจากวัดปากน้ำไปถวายที่วัดพระเชตุพนฯ ทุกวัน หลวงพ่อตั้งงบประมาณไว้วันละ ๔๐ บาท พอได้เวลา ๐๔.๐๐ น. ให้คนลงเรือจ้างจากท่าหน้าวัดปากน้ำไปขึ้นที่ท่าปากคลองตลาด จะได้ไปถึงวัดพระเชตุพนฯ ได้เวลาอรุณพอดี กลับมาคนผู้นั้นก็ต้องมารายงานอาการของสมเด็จพระวันรัตให้หลวงพ่อทราบทุกวัน หลวงพ่อทำอย่างนี้อยู่หลายเดือน จนสมเด็จพระวันรัตถึงแก่มรณภาพ

หลวงพ่อท่านพูดเสมอว่า **คนจะอยู่ให้เป็นสุขได้ทุกที่ทุกแห่งนั้น ต้องทำตาของตนให้เหมือนตาไม้ไผ่ ทำใจให้เหมือนไจด้ายไจไหม ทำหูให้เหมือนหูกระทะ ทำตัวให้เหมือนผ้าขี้ริ้ว** หมายความว่า ไม่เปิดใจ ไม่เปิดหู ไม่เปิดตา รับเรื่องต่าง ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือร้าย ส่วนทำตัวให้เหมือนผ้าขี้ริ้ว หมายความว่า ใครเขาจะเหยียบย่ำ ซ้ำเติม ดูถูก ดูหมิ่นรังเกียจเดียดฉันท์ เหมือนเราต่ำต้อยประดุจเป็นผ้าขี้ริ้ว ก็ช่างเขาเถิด ปล่อยให้เขาทำไป

---

๑ ผู้ปฏิบัติภิกษุอาพาธ

รับได้เหมือนผ้าขี้ริ้วที่ถูกคนเขาเช็ดเท้า เช็ดของสกปรก แล้วโยนทิ้ง คนที่จะปรับจิตใจให้รู้สึกเช่นนี้ได้ ต้องมีอุเบกขาธรรมสูง หลวงพ่อไม่ใช่เทศน์ไม่ใช่สอนตามตำรับตำรา แต่ทำให้ดูด้วย

แม้แต่เรื่องอาหารก็ไม่เคยจู้จี้ ไม่มีใครทราบว่าหลวงพ่อชอบฉันอะไร ท่านไม่เคยบอกว่าชอบหรือไม่ชอบอะไร ไม่เคยบอกว่าอยากฉันอะไร ทำอะไรไปถวายก็ฉันได้ไม่เคยบ่นว่าโน่นเปรี้ยว นี่เค็ม นั่นจืดชืด อาหารจะถูกปากหรือไม่ถูกปาก ก็ฉันในปริมาณเท่ากันทุกวัน มื้อละไม่เกิน ๑๘ คำ ลูกศิษย์บางคนก็คะยั้นคะยอให้ท่านฉันเพิ่มอีก ท่านก็บอกว่าต้องเผื่อท้องไว้ฉันน้ำอีก

บางวันทางโรงครัวหุงข้าวแฉะไป ท่านฉันแล้วท่านก็บอกว่า น้ำมากไป แต่ดีนิ่มดี บางวันหุงข้าวดิบไป ท่านก็บอกว่า ไฟแรงไป ไม่เคยพูดให้คนเสียน้ำใจแม้แต่คำเดียว แถมยังสั่งสอนพระสงฆ์ สามเณรให้เป็นผู้เลี้ยงง่าย อย่าจู้จี้ เลือกมาก อาหารที่จืดไป ก็ให้เอาที่เค็มเข้าไปผสม ส่วนอาหารที่เค็มไปก็หาที่จืดเข้าไปผสม จะได้ออกมากลมกล่อมกำลังดี ไม่ต้องเรียกโน่นนี่มาเติม ให้คนอื่นเขาวุ่นวาย

เมื่อพระของขวัญของหลวงพ่อเป็นที่นิยมขึ้นมา เรือทุกลำมุ่งสู่ท่าน้ำวัดปากน้ำ คนที่จับจ้องด้วยอกุศลจิตเข้าครอบงำ ก็คิดเอาเองว่าหลวงพ่อเล่นทางคุณไสย ผสมกระดูกผี ทั้ง ๆ ที่วัดปากน้ำไม่มีเมรุฌาปนกิจศพ บางคนก็มีจิตหวั่นไหวไม่หนักแน่น หลงเชื่อ มาสารภาพภายหลังว่า พอได้ข่าวอย่างนี้ก็นำพระไปทิ้ง รุ่น ๑ เชียวนะที่ทิ้งไป แล้วมาหวนคิดเสียดายภายหลัง เมื่อได้ข่าวว่าพระของหลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ มีคนที่ได้รับสิ่งดี ๆ จากการบูชาพระของหลวงพ่อ

ตรวจตราเอาใจใส่

ถึงแม้ว่าหลวงพ่อท่านจะอุทิศชีวิต และเวลาส่วนใหญ่ให้กับการสอนและเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ทั้งแบ่งสายงานบริหารไปแล้วก็ตาม แต่ในด้านการปกครอง ดูแลอบรมพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา และศิษย์วัด ท่านมิได้ละเลย ยังถือเป็นหน้าที่ที่เจ้าอาวาสต้องรับผิดชอบ จะมอบให้ใครไม่ได้ หลวงพ่อจึงออกเดินตรวจตราทั่วบริเวณวัดทุกคืน ดูว่าจะมีคนในออก คนนอกเข้าหรือไม่ ทั้งอาจมีขโมย นักตัดช่องย่องเบา มีข้าวของหาย ก็จะเป็นเรื่องเป็นราวกันใหญ่โต จับมือใครดมไม่ได้ ก็จะกล่าวหากันให้วุ่น หลวงพ่อจึงยอมสละความสุขสบาย เวลาอันควรจะพักผ่อน ออกเดินตรวจตราให้ทั่ววัดเสียก่อนแล้วจึงจะจำวัด ไม่เว้นแม้แต่วันที่ฝนตก ยิ่งฝนตกพรำ ๆ ท่านยิ่งต้องออกตรวจ ท่านบอกว่าคนที่ชอบเวลาเช่นนี้มี ๒ ประเภท คือ พวกมิจฉาชีพ และพวกเจ้าชู้

อีกประการหนึ่ง ท่านต้องการตรวจตราดูแลความประพฤติของพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี และผู้ที่อยู่ในปกครองของท่านทุกคน ว่ามีผู้ใดแอบหนีไปเที่ยวนอกวัด หรือมั่วสุมกันที่ใดบ้าง ผู้ใดขยันหมั่นเพียรในการท่องตำรับตำรา หรือปฏิบัติธรรมบ้าง หลวงพ่อท่านจะเดินตรวจตราตามห้องพักทุกห้อง ถ้าเห็นแสงไฟ แล้วมีเสียงท่องหนังสือ ท่านก็จะพอใจ ท่านจึงรู้หมด ไม่ต้องให้ใครมารายงาน ถ้าเห็นว่าพระสงฆ์ สามเณร รูปใดตั้งใจศึกษาเล่าเรียนก็จะหาโอกาสเรียกไปพบ พูดคุยไต่ถามสารทุกข์สุกดิบ ถ้ามีข้อขัดข้องเดือดร้อนสิ่งใดก็จะจัดหาให้เป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ แต่ถ้าเห็นว่าห้องใดยังเปิดไฟสว่าง และมีเสียงพูดคุยกัน ท่านก็จะหยุดฟังก่อนว่าพูดคุยกันเรื่องอะไร ถ้าไม่ใช่เรื่องการศึกษา ท่านก็จะเคาะประตูเตือนให้ปิดไฟนอน

เป็นที่รู้กันดีว่า หลวงพ่อท่านเป็นคนละเอียดลออถี่ถ้วน ประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย แต่ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ใช้ในสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ เสียในสิ่งที่จำเป็นต้องเสีย เป็นพระต้องอยู่อย่างสันโดษและสมถะ โดยเฉพาะเรื่องน้ำ-ไฟ ท่านจะให้ใช้เท่าที่จำเป็น เวลากลางวันท่านจะสั่งให้สับสวิตช์ใหญ่ลงไม่ให้ใช้ไฟ

ท่านพระครูวิเชียรธรรมโกวิท อดีตเจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ เคยอยู่กับหลวงพ่อรับใช้ใกล้ชิด สนองพระคุณท่านมาเป็นเวลานาน เคยเล่าว่า คืนวันหนึ่งหลวงพ่อออกเดินตรวจตามปกติ ผ่านห้องพักพระภิกษุ ๒ รูป เห็นมีแสงไฟลอดออกมา และมีเสียงพูดคุยกัน

แว่ว ๆ หลวงพ่อก็เคาะประตู เพื่อจะเตือนว่าปิดไฟคุยกันก็ได้ ก็มีเสียงตะโกนตอบมาจากในห้องว่า ไปข้างหน้าก่อนเถอะ แล้วพรุ่งนี้จะแผ่ส่วนกุศลไปให้ หลวงพ่อก็ไม่พูดว่ากระไร ออกเดินตรวจต่อไป

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากพระสงฆ์ สามเณรสวดมนต์ทำวัตรเช้าเสร็จ ก็เป็นเวลาที่ท่านจะให้โอวาท ส่วนมากท่านจะนำสิ่งที่ท่านพบเห็นจากการตรวจตราในเวลากลางคืนมาสั่งสอนตักเตือน ผู้ใดทำสิ่งที่เป็นการละเมิดกฎ หรือระเบียบวินัยก็จะเกิดอาการผวา ร้อน ๆ หนาว ๆ หลวงพ่อท่านมีวิธีพูด ให้คนทำผิดรู้ตัวว่าท่านล่วงรู้การกระทำทั้งหมด ไม่มีใครสามารถตบตาหรือปิดบังท่านได้ เว้นแต่ท่านจะพูดหรือไม่พูดเท่านั้น

เช้าวันนั้น หลวงพ่อพูดว่า "เออ พระเดี๋ยวนี้ เขาแผ่ส่วนบุญกันเก่ง ๆ นะ อุปัชฌาย์อาจารย์ที่ยังมีชีวิตอยู่ เขาก็แผ่ให้ไม่ละเว้น" นี่เป็นเรื่องไม่ร้ายแรง หลวงพ่อก็เลยพูดให้ฟังดูเหมือนพูดเล่น แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ละเมิดกฎ ระเบียบวินัย ท่านจะเรียกไปพูดเป็นการส่วนตัว ไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ ไม่ให้ผู้นั้นได้รับความอับอายเสื่อมเสีย แล้วสั่งให้ออกจากวัดไป จึงมีบ่อยครั้งที่มีคนหายไปจากวัดเงียบ ๆ แต่ก็เป็นที่รู้กันว่าผู้นั้นคงจะประพฤติผิดร้ายแรง จนหลวงพ่อท่านสั่งให้ออกจากวัด

การตรวจตราของหลวงพ่อนั้น ท่านจะเปลี่ยนวิธีการไปเรื่อย ๆ ไม่มีผู้ใดตามทัน บางคืนตอนดึก ๆ ท่านจะสวมเพียงอังสะ ไม่ครองจีวร ยืนแอบอยู่ตามมุมมืด ๆ สูบบุหรี่เห็นไฟแดงวาบ ๆ เป็นการพราง ไม่ให้ใครทราบว่าเป็นหลวงพ่อ เพราะปกติหลวงพ่อจะแต่งกายครองผ้าจีวรเรียบร้อย และไม่สูบบุหรี่ บางครั้งก็จะพบสามเณรทาแป้งน้ำ หน้าลายพร้อย ท่านเรียกมาถาม เณรบอกว่า ทาแป้งรักษาสิว ท่านก็จะสั่งสอนไม่ให้ทำเพราะเป็นการละเมิดศีล

คืนหนึ่งหลวงพ่อออกตรวจผ่านที่พักของแม่ชี เดินผ่านบ้านของแม่ชีคนหนึ่ง วันนั้นมีเพื่อนข้างนอกวัดมาพักรักษาศีลอยู่ด้วย ก็เลยพูดคุยกันสนุกสนานเพลิดเพลินจนดึก หลวงพ่อท่านเห็นไฟเปิดสว่าง มองผ่านหน้าต่างเข้าไป ก็เห็นแม่ชีผู้นั้นกำลังเอาเสื้อของเพื่อนที่เป็นฆราวาสมาลองสวมอยู่หน้ากระจก หัวร่อต่อกระซิกกันเบิกบานสำราญใจ ท่านจึงหยิบก้อนอิฐปาเข้าไปในบ้าน เป็นการเตือนว่ามีบุคคลที่ ๓ มองดูอยู่ ปาก้อนที่ ๑ ก็ยังไม่รู้สึก ท่านปาถึง ๓ ก้อนติด ๆ กัน แม่ชีผู้นั้นจึงเดินออกไปดู แต่ก็ไม่เห็นใคร ก็เลยตะโกนออกไปว่า "ใครขว้างกู กูไม่ได้ทำอะไรสักหน่อย ขว้างเข้ามาทำไม กูจะฟ้องหลวงพ่อ"

รุ่งขึ้นแม่ชีผู้นั้นก็ไปฟ้องหลวงพ่อจริง ๆ จะให้ท่านหาคนเอาอิฐปาบ้านมาให้ได้ หลวงพ่อท่านก็ถามว่า "ตอนนั้นกำลังทำอะไรอยู่ ดึกดื่นแล้ว ทำไมไม่ปิดไฟนอน" แม่ชีไม่กล้าตอบตรง ๆ รู้ว่าตัวเองทำไม่ถูกก็กลัวหลวงพ่อดุ เลยพูดเลี่ยงไปเลี่ยงมา หลวงพ่อท่านก็

ซักไซ้ไล่เลียง จนต้องยอมสารภาพ หลวงพ่อท่านก็บอกว่า ท่านเองที่เป็นผู้ปาก้อนอิฐเข้าไป พร้อมทั้งอบรมสั่งสอนไม่ให้ทำเช่นนั้นอีก แม้จะอยู่ในบ้าน ในหมู่ในพวกเดียวกันก็ตาม ทำให้จิตฟุ้งซ่าน ผู้มีศีลต้องสำรวมทุกอิริยาบถ

การสั่งสอนอบรมของหลวงพ่อ

หลวงพ่อท่านให้ความรู้ สั่งสอนอบรมพระสงฆ์สามเณรในวัดทุกวัน หลังสวดมนต์ทำวัตร ส่วนแม่ชีผู้ปฏิบัติธรรมและฆราวาสทั่วไปก็จะเป็นการอบรมสั่งสอนในรูปของพระธรรมเทศนา เพราะท่านยกหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาอ้างอิง สัปดาห์ละ ๒ วัน ทุกเช้าวันธรรมสวนะและวันอาทิตย์ ถือเป็นหน้าที่ของสมภารที่ต้องทำหน้าที่ของครูอาจารย์ควบคู่กันไป

หลวงพ่อสอนอะไรบ้าง

คนที่ไม่เคยศึกษาพระธรรมเทศนาของหลวงพ่อก็มักจะคิดว่าหลวงพ่อเป็นพระวิปัสสนาคงจะสอนแต่เรื่องการปฏิบัติธรรม การนั่งภาวนาแนววิชชาธรรมกายเท่านั้น เรื่องทางโลกท่านคงจะไม่ค่อยรู้หรือไม่สันทัดเท่าไรนัก แต่ที่เห็นและเป็นอยู่นั้น หลวงพ่อสอนทุกอย่าง ทุกเรื่อง สอนละเอียดลออ ทั้งการปฏิบัติ การดำเนินชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม กล่าวคือ อยู่กับมนุษย์ก็ให้รู้ว่าจะอยู่อย่างไรให้เป็นสุข อยู่แบบไหนที่จะไม่เบียดเบียนกัน ต้องทำอะไรจึงจะได้ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น อยู่ในพระธรรมวินัยจะต้องทำตัวอย่างไร ต้องประพฤติตามทั้งพระธรรมและพระวินัย จึงจะครบองค์ประกอบของพระพุทธศาสนา การเตรียมตัวที่จะเดินทางไกลไปปรโลกจะต้องเตรียมอะไรบ้าง

เมื่อมีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาควรจะต้องมีจุดมุ่งหมายแห่งชีวิต คนที่ไม่เคยคิด ไม่เคยมีจุดมุ่งหมาย ก็ต้องคิดเสีย ต้องวางเป้าหมาย อย่าปล่อยชีวิตให้ลอยไปลอยมาสุดแต่บุญแต่กรรม หรือสุดแต่พรหมลิขิต ถ้าปล่อยชีวิตให้ลอยไปลอยมา ชีวิตก็จะต้องลอยเวียนวนอยู่ในวังน้ำวน ไม่มีทางหลุดพ้นออกไปจากห้วงมหรรณพได้ เป็นการพลาดโอกาสอย่างอุกฤษฏ์ทีเดียว

ถ้าเก็บรวบรวมความปรารถนาจากคำอธิษฐานของชาวพุทธทุกคนแล้วไปทำเป็นงานวิจัย ทุกคนจะมีความปรารถนาตรงกันอยู่เรื่องหนึ่ง คือปรารถนาความสุข แต่จะสุขมากน้อยแค่ไหน สุดแล้วแต่ว่าแต่ละคนจะใช้อะไรเป็นตัววัด มีเกณฑ์มากน้อยแค่ไหน แต่สิ่งที่เหมือนกัน

คือทุกคนปรารถนาความสุข โดยเฉพาะความสมบูรณ์ในปัจจัย ๔ การอยู่อย่างมีเกียรติ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีทรัพย์สินเงินทองจับจ่ายใช้สอย มีอาชีพการงานที่มั่นคง มีบ้าน มีครอบครัวที่อบอุ่นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

หากขาดพื้นฐานที่มั่นคงด้านปัจจัย ๔ เสียแล้ว การหาความสุขจากการทำประโยชน์แก่ผู้อื่นก็คงยาก หลวงพ่อท่านจึงเป็นที่พึ่ง ที่ปรึกษาด้านการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ด้านการหาทรัพย์อย่างสุจริต ด้านการประกอบอาชีพการงานให้มั่นคง เพราะชีวิตของฆราวาสกับบรรพชิตมีความต่างกันด้านสันโดษ แม้แต่คู่ครอง สามี ภรรยา หรือลูกมีปัญหา หลวงพ่อก็ให้คำแนะนำอย่างผู้รู้แจ้งทั้งทางโลกและทางธรรม ถ้าเป็นผู้หญิงท่านก็แนะนำให้เป็นแม่บ้านแม่เรือน รู้จักทำอาหารให้อร่อย แต่งตัวให้สะอาดสวยงาม รู้จักเอาอกเอาใจสามี อย่าจู้จี้ขี้บ่น และต้องรู้จักเพิ่มพูนทรัพย์สมบัติที่สามีหามาให้ด้วย

เมื่อรู้จักบริหารจัดการกับชีวิต ทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตัวเองแล้ว ก็ต้องรู้จักทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่นด้วย เช่น การบริจาคทาน การประพฤติธรรมอยู่ในฆราวาสธรรม สังคหวัตถุ ๔ การทะนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาและสังคม เป็นต้น

แต่กระนั้นชีวิตก็ยังไม่สมบูรณ์มั่นคง ยังปรวนแปรได้ หากอยู่ในโลกนี้อย่างไม่มีปัญญา ปัญญาจะเกิดขึ้นได้จากการศึกษาธรรม ปฏิบัติธรรมจากครู อาจารย์ที่มีความรู้อย่างแท้จริง คือเป็นผู้ที่ปฏิบัติธรรม เข้าถึงธรรมได้จริง ๆ ไม่ใช่มีความรู้และทักษะเท่า ๆ กับลูกศิษย์

สิ่งที่หลวงพ่อเน้นย้ำอยู่เสมอในการสอนพระภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา คฤหัสถ์ทั้งหญิงและชาย ไม่ให้ลืมการบริจาคทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนาและการรักษากาย วาจา ใจให้บริสุทธิ์ ท่านเน้นทุกครั้งว่า "...สมบัติเงินทองข้าวของที่เราหามา เก็บหอมรอมริบไว้ หรือได้มรดกมาก็ดี สิ่งทั้งหลายนั้นเมื่อเรารักษาอยู่ เมื่อเรายังมีชีวิตเป็นอยู่ ก็เป็นของเราอยู่ แต่พอแตกกายทำลายขันธ์เท่านั้น สมบัติเหล่านั้นไม่ใช่ของเราเสียแล้ว กลายเป็นของคนอื่นเสียแล้ว ไม่ใช่ของเราจริง ๆ **ในมนุษย์โลกเราผ่านไปผ่านมาเท่านั้นเอง ไม่ใช่เป็นบ้านเมืองของเรา ไม่เป็นถิ่นทำเลที่เราอยู่ เป็นทำเลที่สร้างบารมี มาบำเพ็ญทาน ศีล เนกขัม ปัญญา วิริยะ อธิษฐาน ขันติ สัจจะ เมตตา อุเบกขา เท่านั้น...**"[๑]

การสั่งสอนอบรมของหลวงพ่อนั้น ท่านจะวิเคราะห์ผู้ฟังว่า วันนั้นจะสอนใคร จึงมีทั้งสอนในภาพรวม ในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่ยังต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏสังสารจะต้องปฏิบัติตัวอย่างไร รวมหมดทั้งสมมุติสงฆ์ แม่ชี และฆราวาส มีการสั่งสอนหลายเรื่องที่ผู้ฟังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หมด ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพนักบวชหรือฆราวาส หากเข้าใจ

---

๑ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**สุขที่สัตว์ปรารถนาจะพึงได้** เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗

ที่ท่านสั่งสอน เพราะมนุษย์ก็มีระเบียบกติกามารยาทในการครองชีวิตคล้าย ๆ กัน และยังแบ่งสาระการสั่งสอนตามผู้ฟัง ๓ ประเภท ได้แก่

๑. พระสงฆ์ สามเณร
๒. แม่ชีธรรมกาย
๓. ผู้ครองเรือน หรือฆราวาสทั่วไป

๑. การสอนพระสงฆ์ สามเณร

หลวงพ่อท่านจะเข้มงวดในการอบรมสั่งสอนพระสงฆ์ สามเณร และแม่ชีมาก ท่านจะอ้างคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ทรงรับสั่งให้พุทธบริษัททั้ง ๔ ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ให้ประพฤติตัวให้บริสุทธิ์ ให้ถือตำรับตำราพระอริยบุคคลเป็นเนติแบบแผน กิจของพระอริยบุคคล คือเป็นผู้อาจหาญ เป็นผู้ซื่อตรง เป็นผู้ว่าง่าย เป็นผู้อ่อนละไม ไม่เย่อหยิ่ง เป็นผู้สันโดษ เป็นผู้เลี้ยงง่าย เป็นผู้มีธุระน้อย เป็นผู้ประพฤติเบากาย เป็นผู้สงบแล้ว เป็นผู้มีปัญญา เป็นผู้ไม่คะนอง เป็นผู้ไม่พัวพันในสกุลทั้งหลาย

พระสงฆ์เป็นผู้มีศีลถึง ๒๒๗ ข้อ ส่วนสามเณรมีศีล ๑๐ ข้อ แต่ก็ต้องมีความสำรวมกายสำรวมใจเหมือนพระสงฆ์ เป็นพุทธบุตรเหมือนกัน คนทั่วไปยังแยกไม่ออกด้วยซ้ำว่ารูปไหนเป็นพระรูปไหนเป็นเณร หลวงพ่อท่านจึงเน้นเรื่องการปฏิบัติตัว การวางตัวเป็นหลัก และการไม่ประมาท เมื่อมาบวชก็ต้องยุติการงานเรื่องราวทางโลก ควรสนใจศึกษาหาความรู้ทางปริยัติธรรมและฝึกปฏิบัติ ปริยัติธรรมเป็นคำสอนอันเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติธรรม ส่วนการปฏิบัติธรรมเป็นคำสอนที่บ่งวิธีการปฏิบัติโดยตรง ซึ่งจะมีผลส่งให้ถึงปฏิเวธธรรม คือการรู้แจ้งแทงตลอดสภาวะความเป็นจริง ท่านบอกว่า ถ้าบวชแล้วไม่สนใจในพระสัทธรรมของพระพุทธองค์ก็เสียเวลาเปล่า ถึงฆราวาสก็เช่นกัน ไม่เช่นนั้นก็จะเป็นดังนี้

อ้ายโลกก็เหลว อ้ายธรรมก็แหลก เป็นแบกบอน
เหลือแต่กิน นอน เที่ยว สามอันเท่านั้นเอย

พระพุทธศาสนาจะถล่มทลายด้วยประการใดก็เพราะภิกษุ สามเณรนั่นแหละจะรุ่งเรืองด้วยประการใด ก็เพราะภิกษุ สามเณรนั่นแหละ เป็นข้อสำคัญนัก ให้อุตส่าห์ตั้งอกตั้งใจประพฤติดี ประพฤติเป็นนักเรียนจริง ๆ เรียนให้รู้ธรรมจริง ๆ ปฏิบัติให้สมความรู้จริง ๆ ได้ชื่อว่าเป็นสง่าราศีแก่พระพุทธศาสนา

๑. ต้องเคารพในพระสัทธรรม

การเคารพในพระสัทธรรม หมายถึงให้ระลึกถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหลักอยู่เสมอ ๆ และปฏิบัติตามเป็นนิจ พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ล้วนแต่เคารพพระสัทธรรมทั้งสิ้น การเคารพพระสัทธรรม กระทำโดยให้เอาใจไปตั้งอยู่กลางดวงธรรม (ตามวิธีการสอนนั่งภาวนา) ไม่เขยื้อนเลยทีเดียว ตั้งตายตัว ตั้งแน่นหนา ตั้งติดทีเดียว แน่นหนาเหมือนเสาเขื่อนที่ปักไว้หน้าผา ลมพัดไปจากทิศทั้งสี่ไม่เคลื่อนเลย อีกนัยหนึ่งเหมือนภูเขาที่ตั้งอยู่โดยปกติธรรมดา ลมที่จะพัดมาจากทิศทั้งสี่ จะให้ภูเขาเขยื้อนไม่ได้เลย นี่ฉันใดก็ดี ใจของพระแน่นในธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้าอย่างนี้ โลกธรรมทั้งสี่จะมาระดมพระองค์ให้ใจพระองค์เขยื้อนไม่ได้ ตั้งอยู่ในพรหมวิหารฝ่ายเดียว

ผู้ที่เคารพพระสัทธรรมจะถึงซึ่งความเป็นใหญ่แม้อายุน้อย เพราะมีความมั่นคงตั้งเป็นหลักเป็นฐานได้ เป็นหัวหน้าเป็นประธานของคนได้ เป็นภิกษุเป็นสามเณรก็เป็นประธานของคนได้ เพราะตั้งมั่นอยู่ในธรรม ไม่ง่อนแง่น ไม่คลอนแคลน จะด่าจะว่าจะเสียดจะสีสักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ยิ้มแฉ่ง สบายอกสบายใจ เพราะตั้งอยู่ในพระธรรม คนที่ว่านั้นก็ไม่รู้เดียงสาเหมือนพระพุทธเจ้า ใครจะไปด่าก็ด่าไปซิ ใครจะไปเสียดสีก็เสียดสีไปซิ ไม่เขยื้อนเลยไม่กระเทือนเลย

เหมือนภิกษุ สามเณรอย่างนี้แหละ เขาบูชานับถืออยู่ หลวงพ่อเปรียบเทียบว่าเสมือนเป็นกระถางธูปของพลเมืองอยู่ แต่ว่าไม่รู้ตัว ไม่รู้ตัวว่าเป็นกระถางธูปของพลเมืองอยู่ ไม่เดียงสาประพฤติเลวทรามต่ำช้า ผิดธรรม ผิดวินัย นั่นฆ่าตัวเองทั้งเป็นแล้ว ไม่ให้เขานับถือ ไม่ให้เขาบูชา ให้เขาเกลียดแล้ว ให้เขาลงโทษแล้ว หนักเข้าเขาก็ให้สึกเสียอยู่ไม่ได้ ถ้าภิกษุ สามเณรเคารพพระสัทธรรมอยู่ เป็นสามเณรก็ไม่ให้เคลื่อนจากศีลของสามเณร เป็นภิกษุก็ตั้งมั่นอยู่ศีล ๒๒๗ สิกขาบทข้อสำคัญ ๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นควรไหว้ ควรบูชา ภิกษุผู้ประพฤติได้ในสิกขาบทน้อยใหญ่ น่าไหว้ น่าบูชา เป็นของทำยาก ไม่ใช่เป็นของทำง่าย นิดหน่อยหนึ่งก็ไม่ให้ล้ำกรอบ กระทบกรอบศีล ตั้งมั่นอยู่ในกลางศีลทีเดียว ถ้าไม่เข้าใจก็ต้องศึกษาให้เข้าใจอย่าให้คลาดเคลื่อน ภิกษุต้องเป็นภิกษุจริง ๆ

ภิกษุ แปลว่า ผู้ศึกษา ต้องตั้งใจศึกษาในศีล สีลมฺหิ สิกฺขติ ศึกษาในจิต จิตฺตมฺปิ สิกฺขติ ศึกษาในปัญญา ปญฺญมฺปิ สิกฺขติ แล้วรู้จักหนทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ไปได้อย่างไร ไปแนวไหน ให้รู้จักชัดแน่นอน ไม่ประมาทในศีล เมื่อจะรักษาศีลก็ต้องให้บริสุทธิ์จริง ๆ อย่าบริสุทธิ์จอมปลอม บริสุทธิ์จอมปลอม หมายความว่า ต่อหน้ามะพลับ ลับหลังตะโก ต้องต่อหน้าลับหลังเหมือนกันหมด จึงจะเรียกว่าเป็นผู้ที่บริสุทธิ์ เป็นผู้ที่ศักดิ์สิทธิ์

ภิกษุ สามเณร และแม่ชีจะสวยงามก็เพราะเป็นผู้ทรงศีลคนจึงเคารพกราบไหว้ แต่ถ้าภิกษุรูปใดละเมิดศีล ไม่เคร่งครัดในศีล ถึงแม้คนทั่วไปจะไม่รู้ ยังคงหลงเคารพกราบไหว้รูปภายนอกอยู่ หารู้ไม่ว่า ภายในนั้นไม่ได้มีความเป็นพระเหลืออยู่แล้ว ก็เสมือนกับกราบไหว้ต้นตำลึงที่เลื้อยพันต้นโพธิ์ อาศัยต้นโพธิ์เป็นหลักเกาะ คนที่มองผิวเผินไม่พิจารณาหรือมองไกล ๆ ก็คิดว่าใบตำลึงเป็นต้นโพธิ์ ท่านไม่ต้องการให้ภิกษุทำตนเป็นใบตำลึง

หลวงพ่อท่านบอกว่าศีลแบ่งเป็นศีลเบื้องต่ำและศีลเบื้องสูง ศีลเบื้องต่ำนั้นคือ ศีล ๕ ที่ผู้ครองเรือนและฆราวาสทั่วไปจะต้องมีครบ ส่วนพระสงฆ์สามเณรก็ต้องรักษาศีล ๕ ให้ครบด้วย สำหรับสามเณรนั้นเพิ่มอีก ๕ ข้อ คือเว้นจากการบริโภคอาหารในยามวิกาล เพราะเป็นรสตัณหา ให้เว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง เล่นดนตรี รวมทั้งการดีด สี ตี เป่าต่าง ๆ เพราะเป็นสัททตัณหา เครื่องตรึงใจสัตว์โลกให้วนเวียนอยู่ในภพ ออกจากภพไม่ได้ เช่นเดียวกับการทัดทรงตกแต่งร่างกายด้วยดอกไม้ ของหอม เครื่องย้อม เครื่องทา การนั่งนอนบนอาสนะสูงใหญ่ภายในมีนุ่นและสำลี ก่อให้เกิดเป็นโผฏฐัพพะตัณหาขึ้น การรับเงินและทองก็เช่นกัน ก่อให้เกิดตัณหา ความทะยานอยาก

ภิกษุ สามเณรที่มีธรรมเป็นหลัก เป็นประธาน เป็นแก่นแน่นหนา ไม่ง่อนแง่น ไม่คลอนแคลนเหลวไหลโลเล ได้ชื่อว่าเป็นอายุพระพุทธศาสนาต่อไป ถ้าใครเคารพพระสัทธรรมละก็ ไม่ต้องหาข้าว ไม่ต้องเทียวขอเขานะ ไปนั่งอยู่คนเดียวในป่า เขาก็ต้องเลี้ยง เขาก็ต้องเอาข้าวไปเลี้ยง เอาอาหารไปเลี้ยง เอาผ้าให้นุ่งห่ม อย่าทุกข์ร้อนไปเลย ให้มั่นอยู่ในสัทธรรมเข้าเถิด

หลวงพ่อเคารพในพระสัทธรรมยิ่งนัก ระหว่างที่อาพาธ ท่านก็มิได้ละเลยในพระธรรมวินัย ยังรักษาศีลอย่างเคร่งครัดและปฏิบัติกิจภาวนา เข้าถึงไตรสรณคมน์ ถึงพุทธรัตนะตลอดเวลา ตอนหลวงพ่ออาพาธหนัก ฉันภัตตาหารได้น้อยมาก แล้วหลังเที่ยงก็ไม่ได้ฉัน แม้มื้อเย็นจะมียาหลังอาหาร หลวงพ่อก็ไม่ยอมฉันอาหาร ท่านผอมมาก อดีตเจ้าคุณราชโมลี (ณรงค์ จิตฺตญาโณ ป.ธ.๔) เกรงว่าหลวงพ่อจะไม่มีกำลังวังชาต่อสู้กับโรคาพยาธิ จึงได้สั่งให้แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ซึ่งมีหน้าที่ทำอาหารถวายหลวงพ่อโดยเฉพาะ เรียกว่าครัวพิเศษ ให้ต้มข้าวให้เปื่อย บดให้ละเอียด กรองด้วยผ้าขาวบาง ใส่กระติกน้ำร้อนมา จะให้หลวงพ่อเข้าใจว่าเป็นน้ำร้อนธรรมดา แต่พอนำไปถวาย เพียงได้กลิ่น หลวงพ่อก็รู้แล้วว่าเป็นน้ำข้าว ไม่ใช่น้ำร้อน น้ำชา เคยมีคนนำนมสดไปถวายตอนเย็นหลวงพ่อก็ไม่ฉัน ท่านพอใจที่จะละโลกนี้ไปพร้อมกับศีลของสมณะครบทุกข้อตามพุทธบัญญัติ ดีกว่าที่จะหายจากเจ็บไข้ได้ป่วยโดยที่ศีลทะลุ การเข้าถึงธรรมกายก็คือการเข้าถึงพระพุทธเจ้าหรือพุทธรัตนะ ท่านพูดเสมอว่า **พุทธรัตนะมีคุณอเนก เวลาเจ็บก็ไม่อาดูรไปตามกาย เวลาจะตาย ก็นั่งยิ้มสบายอกสบายใจ** นี่แหละท่านทำให้ดู

๒. ไม่ประมาท

ความประมาท คือ ความเผลอ ไม่มีสติ ความไม่ประมาท คือ ไม่เผลอ มีใจจดจ่อให้รำลึกถึงความเสื่อมของสังขารอยู่เสมอ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ที่ท่านสอนข้อนี้ สำหรับพระสงฆ์ สามเณรที่ไม่ปฏิบัติธรรม ถ้าถึงแต่เพียงกายมนุษย์ก็ตาย อายุขัยของมนุษย์ก็ได้ประมาณร้อยปี บางคนก็ไม่ถึง ถึงกำหนดมันก็ตาย เขาเผากันออกกลุ้มนั่นอย่างไรเล่า ต้นตระกูลหนึ่ง จะเหลือสักคนเดียวก็ไม่มี ตายหมด

ที่หลวงพ่อว่าประมาทนั้น ก็คือเพลิดเพลินในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส เข้าใจว่าเป็นสุข แต่ความจริงเป็นทุกข์แท้ ๆ ที่ว่าเป็นทุกข์ก็เพราะมันไม่เที่ยง มีแล้วหามีจริงไม่ เกิดแล้วดับไป สิ่งใดที่ไม่เที่ยงสิ่งนั้นเป็นทุกข์ทั้งสิ้น

อ้ายที่อยากมันก็หลอก อ้ายที่หยอกมันก็ลวง ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย เลิกอยากลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป เสร็จกิจสิบหก ไม่ตกกันดาร เรียกว่านิพพานก็ได้

หลวงพ่อท่านเตือนให้ระลึกถึงพระปัจฉิมวาจาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า ภาสิตา โข ภควตา ปรินิพฺพานสมเย อยํ ปจฺฉิมวาจา หนฺทฑานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว วยธมฺมา สงฺขารา อปฺปมาเทน สมฺปาเทถาติฯ แปลว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เชิญท่านทั้งหลาย เราเรียกท่านทั้งหลายเข้ามาสู่ที่เฝ้าเรานี้ ว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเสมอ ท่านจงถึงพร้อมด้วยความไม่เผลอ ไม่ประมาท ท่านจงถึงพร้อมด้วยความไม่เผลอในความเสื่อมไป

ถ้าภิกษุ สามเณรไม่เผลอในความเสื่อมนั้น ทำอะไรเป็นได้ผลหมด เล่าเรียนก็สำเร็จ คันถธุระก็สำเร็จ วิปัสสนาก็สำเร็จ ถ้าผู้ที่มีใจจดจ่ออยู่ในความเสื่อมไม่พลั้งเผลอละก็เป็นเจอซึ่งสมบัติในภพนี้ ต่อไปในภายหน้า สมบัติในภพนี้ก็เป็นคนมั่งมีทีเดียว สมบัติในภายหน้าก็จะไม่เลินเล่อเผลอตัว เหมือนอย่างพระภิกษุ สามเณรที่มาบวชนี้ แสวงหาธรรมในพระพุทธศาสนา แสวงหาบุญกุศล แสวงหาสิ่งที่เป็นที่พึ่งของตน ก็เพราะเห็นความเสื่อม

หลวงพ่อท่านเปรียบเทียบการเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาว่า พระพุทธศาสนาอุปมาเหมือนต้นไม้ใหญ่ สมบูรณ์ด้วยใบแก่ อ่อน ดอก ผล ที่นกประชุมชนต้องการได้ทั้งนั้น ถ้าคนที่ไม่มีปัญญาเข้ามาในพระธรรมวินัยของพระศาสดา ก็มัวเลือกรับประทานใบ ดอก ผลตามใจชอบ แต่ถ้าคนมีปัญญาก็จะคิดได้ว่า เป็นธรรมดาที่พระพุทธศาสนาจะสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยลาภสักการะต่าง ๆ ใครเข้ามาอยู่ในพระพุทธศาสนานี้ ไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยทำนา ทำไร่ ทำสวน ค้าขาย หรือทำมาหากินอื่น ๆ เพราะมีข้าวปลาอาหาร แม้แต่เครื่องนุ่งห่ม

บริบูรณ์ทุกอย่าง ถ้าพระภิกษุ สามเณรมัวเพลินแต่กินแต่นอนเสียเช่นนี้ มรรคผลก็ไม่ได้ เป็นการเสียเวลา **ถ้าประพฤติปฏิบัติธรรมให้ได้วิชชาธรรมกาย ซึ่งเปรียบเสมือนแก่นของต้นไม้ ได้ชื่อว่ายึดไว้ได้ซึ่งแก่นสาร**

พระสงฆ์ สามเณรต้องไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย ไม่ประมาทในการละความชั่ว ทำความดีให้เกิดมี ไม่ประมาทในความเห็นผิด ทำความเห็นถูกให้บังเกิดมี ไม่ประมาทในความทุจริต ทำความสุจริตให้บังเกิดมี การไม่ประมาทนั้นจบพระไตรปิฎก คือ วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก ปรมัตถปิฎก ความดีมีมากน้อยเท่าใด รวมอยู่ในความไม่ประมาททั้งสิ้น ความชั่วมีมากน้อยเท่าใด รวมอยู่ในความประมาททั้งสิ้น คำว่าไม่ประมาทคำเดียวเท่านั้น จบสกลพุทธศาสนา

ความไม่ประมาท บัณฑิตทั้งหลายกล่าวว่า เลิศกว่าธรรมทั้งหลาย เราจักเป็นผู้เข้มแข็ง กล้าหาญ เราจะเป็นผู้บากบั่นตรากตรำ เราจะเป็นผู้บากบั่นมั่นคง จะเป็นผู้ดำรงอยู่ด้วยความไม่ประมาทในอันสมาทานซึ่งอธิศีล ในอันสมาทานซึ่งอธิจิต ในอันสมาทานซึ่งอธิปัญญา

พระบรมศาสดาทรงรับสั่งด้วยพระองค์เองว่า รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลายในพื้นชมพูทวีป รอยเท้าสัตว์ใดจะไปใหญ่กว่ารอยเท้าช้างไม่มี รอยเท้าอื่นย่อมประจุลงในรอยเท้าช้างทั้งสิ้น แม้ฉันใดก็ดี ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลายนี้ ได้ชื่อว่า ครอบไว้ซึ่งความดีในสกลพุทธศาสนาหมดทั้งสิ้น[๑]

๓. ขันธ์ ๕ เป็นภาระอันหนัก

ขันธ์ ๕ หรือเบญจขันธ์ ได้แก่ ตัวตนของเรา อันประกอบด้วยรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ จัดเป็นหมวดได้ ๒ หมวด คือ รูป ๑ นาม ๔

รูป ๑ ก็คือ มหาภูตรูป อันประกอบด้วยธาตุทั้ง ๔ ได้แก่ ดิน น้ำ ไฟ ลม ที่ประชุมเป็นร่างกายนี้เป็นรูปขันธ์

เวทนา คือ ความรู้อารมณ์ หรือรับอารมณ์ ทุกข์ สุข ไม่ทุกข์ ไม่สุข ดีใจ เสียใจ

สัญญา คือ การจำได้หมายรู้ ตาจำรูป หูจำเสียง จมูกจำกลิ่น ลิ้นจำรส ประสาทจำสัมผัส

สังขาร คือ สภาพที่ปรุงแต่งใจให้ดีหรือชั่ว ความคิด คิดดี คิดชั่ว คิดไม่ดี คิดไม่ชั่ว

วิญญาณ คือความรู้แจ้งทางทวารทั้ง ๖ ได้แก่ รู้แจ้งทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

---

[๑] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**ปัจฉิมวาจา** เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

ผู้มีกำเนิดในกามภพ รูปภพ อรูปภพ ล้วนแต่มีขันธ์ ๕ เมื่อมีขันธ์ ๕ ก็คือมีสภาวะ ๒ อย่าง มีการเกิดและการดับ ถ้าเห็นตามปัญญา เมื่อมีการเกิดและการดับเมื่อไร จะเห็นว่าไม่มีสิ่งใดเที่ยงเลย มีการปรวนแปร เสื่อมสลาย เกิดขึ้น เสื่อมไป ไม่มีตัวตนที่แท้จริง จึงเป็นทุกข์

เมื่อใดเห็นตามความจริงว่า ความเกิดนั่นแหละเป็นทุกข์ ไม่ใช่เป็นสุข เมื่อรู้ว่าความเกิดนั่นเป็นทุกข์แล้วเมื่อใด เมื่อนั้นย่อมเหนื่อยหน่ายในทุกข์ เมื่อเหนื่อยหน่ายในทุกข์แล้ว ไม่อยากได้ในเบญจขันธ์ ปล่อยเบญจขันธ์เหล่านั้น ได้ชื่อว่าเป็นหนทางหมดจดวิเศษ ทิ้งขันธ์ ๕ เสียได้แล้ว ได้ชื่อว่าถอนตัณหาทั้งรากทีเดียว

เมื่อปล่อยเบญจขันธ์ไม่ยึดถือ ทำใจให้ว่างวางเสีย ธุระแต่ความบริสุทธิ์ของใจเท่านั้น ใจก็เย็นเป็นสุข ร่างกายก็สบาย นี้เป็นทางหมดจดขั้นที่สอง แต่การปล่อยเบญจขันธ์ไม่ใช่ทำได้ง่าย ๆ ปล่อยไม่เป็น ทำได้ยาก ไม่อยากปล่อยเพราะเสียดาย บางพวกก็อยากจะได้ขันธ์ ๕ เพิ่มเข้ามาอีก บางพวกก็ตั้งใจจะปล่อยจริง ๆ แต่ทำไม่ได้ ติดอยู่อย่างนั้นแหละ เหมือนเด็ก ๆ กำไฟไว้แน่น ยิ่งร้อนหนักเข้ายิ่งกำหนักแน่นเข้า ร้องใจหายใจคว่ำก็ร้องไป ปล่อยไม่เป็นคลายมือไม่เป็น เบญจขันธ์ทั้ง ๕ ไม่ใช่เป็นของพอดีพอร้าย ต้องถอดกัน ไม่ถอดปล่อยไม่ได้

วิธีถอดเบญจขันธ์ ในเบื้องต้นต้องสำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้ดี ไม่ให้รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์มากระทบ จะได้ละความยินดียินร้าย ความชอบ ความไม่ชอบ แล้วพิจารณาเบญจขันธ์ ว่าเป็นของไม่ดีไม่งาม เป็นของหนักจริง ๆ

ทางหมดจดขั้นที่สามคือ เมื่อรู้แล้วว่าอัตภาพร่างกายนี้ไม่ใช่ตัว ไม่เป็นไปในอำนาจ แก้ไขไม่ได้ ไม่มีใครสามารถแก้แก่ แก้เจ็บ แก้ตายได้ อัตภาพนี้จึงเป็นสภาพว่างเปล่า ไม่มีอะไรเลย เมื่อเป็นของว่างเช่นนี้แล้ว ใครล่ะเป็นเจ้าของอัตภาพเหล่านี้ ตั้งแต่กายมนุษย์ ถึงกายอรูปพรหมละเอียด ใครเป็นเจ้าของ ไม่มีเจ้าของ เพราะแตกสลายหมด

ท่านจึงกล่าวว่า สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมที่ทำให้เป็นกายนั้น ๆ ธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ จนถึงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปพรหมละเอียด ธรรมทั้งหมดนั้นไม่ใช่ตัว เมื่อใด เมื่อนั้นย่อมเหนื่อยหน่ายในทุกข์ นี่เป็นทางหมดจดวิเศษ เป็นทางบริสุทธิ์

ทางบริสุทธิ์ก็ต้องเอาใจหยุดที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ใสบริสุทธิ์ เท่าฟองไข่แดงของไก่ หยุดอยู่ที่กลางดวงนั้น ใจหยุดเข้ากลางของกลาง ๆ ๆ เรื่อยไป ที่เรียกว่า บริสุทธิ์เพราะราคะไม่มี ความอยากได้ไม่มี พยาบาทปองร้ายไม่มี เห็นผิดไม่มี โลภะความอยากได้ไม่มี โทสะความประทุษร้ายไม่มี ราคะความกำหนัดยินดีไม่มี โทสะความขุ่นเคืองไม่มี โมหะ

ความหลงงมงายไม่มี กามราคานุสัย[๑] ไม่มี ปฏิฆานุสัย[๒] ไม่มี อวิชชานุสัย[๓] ไม่มี หยุดเข้าเถอะ หยุดนั่นแหละ ตั้งแต่ต้นจนจบพระอรหัตทีเดียว บุคคลที่มีความศรัทธา มีความเพียรดี มีความหมั่นขยันกลั่นกล้า อาจปล่อยขันธ์ ๕ ได้[๔]

๔. มีขันติ

หลวงพ่อสอนให้มีความอดทน อดใจเป็นความเพียร เป็นเครื่องแผดเผา เป็นเครื่องดับอย่างยิ่ง ความอดทนนั้นเป็นนิพพานอย่างยิ่ง ให้อดทนต่อความโลภ อดทนต่อความโกรธ และอดทนต่อความหลง การไปฆ่าสัตว์อื่น การไปฆ่าผู้อื่น การเบียดเบียนสัตว์อื่น จะชื่อว่าเป็นสมณะไม่ได้ พวกเราเหล่านักบวชเป็นภิกษุ สามเณร เป็นอุบาสก อุบาสิกา เว้นขาดแล้วจากการเข้าไปฆ่า หรือการเบียดเบียนสัตว์อื่นไม่มีแก่เราแล้ว จึงเป็นนักบวชได้ เป็นสมณะได้ ต้องจำเป็นตำรับตำราได้แล้ว เที่ยวสั่งสอนต่อไป ยังไม่ถึงที่สุดก็ทำไป ไปบิณฑบาตขอฝากท้องแก่พลเมืองเสีย ขออาหารอิ่มเดียวไม่ทำอะไรใคร ทำลายแต่กิเลสภายในเท่านั้น แก้ไขคนอื่นให้ทำลายกิเลสเหมือนท่านบ้าง

ถ้ายังมีศัสตราวุธเก็บซ่อนไว้ ยังจะฆ่าผู้อื่นอยู่ ยังเป็นคนร้ายอยู่ในตัว ยังไว้ใจไม่ได้ จะเรียกว่าสมณะไม่ได้ เรียกว่าบรรพชิตไม่ได้ ยังเป็นนักบวชจอมปลอมอยู่ ไม่ใช่นักบวชจริง ต้องเลิกพวกเหล่านี้เสียให้ขาด ต้องรีบแก้ไข โดยทำธรรมะให้เป็นขึ้น ทำใจให้อยู่กับที่ทำธรรมะเรื่อยไป ไม่แก้ไขไม่ได้ เป็นพระเป็นเณร ไม่เข้าใจให้สึก

ความโกรธ ความพยาบาท มิจฉาทิฏฐิที่เกิดขึ้น ดับได้ด้วยความอดทน อดใจอดกลั้น ถ้าอดทนไม่ได้ ไปนิพพานไม่ได้ อดทนต่อความโกรธที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน ระงับให้อยู่ในอำนาจเสียได้ได้ชื่อว่าขันติโดยตรงทีเดียว เหมือนพระเวสสันดรให้ทานสองกุมารไปแล้ว ชูชกมาตีลูกหน้าที่นั่ง ทีแรกพระองค์ก็ทรงขยับพระแสงด้วยความโกรธ แล้วใช้พระปรีชาญาณสอนพระองค์เองว่า มันหน้าที่ของเขา ไม่ใช่หน้าที่ของเรา หน้าที่ของเราเราสำเร็จแล้ว พระองค์ทรงอดกลั้นต่อความโกรธที่บังเกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ เรียกว่าขันติโดยตรง จะเป็นภิกษุ สามเณรที่ดีได้ก็ด้วยขันตินี่แหละ จะเป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดีได้ใน

---

[๑] กามราคะ ความกำหนัดในกาม เป็นกิเลสชนิดที่หนึ่งที่แฝงตัวนอนเนื่องอยู่ในสันดาน

[๒] ความหงุดหงิด เป็นกิเลสชนิดที่สองที่แฝงตัวนอนเนื่องอยู่ในสันดาน

[๓] ความไม่รู้จริง เป็นกิเลสชนิดที่เจ็ดที่แฝงตัวนอนเนื่องอยู่ในสันดาน

[๔] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**เบญจขันธ์** เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๖

พระธรรมวินัยของพระศาสดาก็ด้วยขันติความอดทนนี่แหละ รักษาเข้าไว้เถิด เลิศล้นพ้นประมาณทีเดียว เมื่อรักษาเอาไว้ได้แล้ว พระพุทธเจ้าทั้งหลายทรงรับสั่งว่า **ขันตินี่เป็นตัวนิพพาน อดทนไม่ได้ไปนิพพานไม่ได้ อดทนได้ไปนิพพานได้**

ด้วยความอดทน ด้วยความนิ่ง ด้วยความหยุด ด้วยความอดใจ นั่นแหละเป็นความแผดเผาอย่างยิ่ง ชั่วไม่ได้เข้าไปเจือปน จึงเข้านิพพานได้[๑]

๕. ต้องพร้อมเพรียงในหมู่คณะ

หมู่คณะทำอย่างไร ก็ต้องทำอย่างนั้น จะได้เกิดความเลื่อมใสในหมู่ พวกไม่สนใจคนอื่น ทำตามใจตนเอง ไม่คำนึงถึงหมู่คณะ หลวงพ่อเรียกคนพวกนี้ว่า พวกไม่เลื่อมใสในหมู่ หลวงพ่อจะสำรวจทุกครั้งที่ลงสวดมนต์ทำวัด ว่าแถวใดไม่ครบ ท่านให้จัดที่นั่งในพระอุโบสถเป็นแถว พระมี ๔ แถว แถวละ ๘ รูป ส่วนเณรมี ๓ แถว แถวละ ๘ รูป ถ้ามาไม่ครบ ท่านก็จะบอกว่า เขาไม่เลื่อมใสในหมู่ เขาไม่อยากเข้าหมู่ ถ้าเขาเลื่อมใสในหมู่ละก็ไม่ขาดตกบกพร่องเลย ถึงเวลามาแล้ว กลัวจะขาดหน้าที่ไป หน้าที่ของตัวจะขาดไป กลัวหมู่จะซูบซีดเศร้าหมองขุ่นมัวไม่แน่นหนา กลัวหมู่จะไม่เจริญ หลวงพ่อไม่นิยมพวกอยู่คนเดียว ท่านบอกว่าฉลาดอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องเอาใจใส่แนะนำตักเตือน ให้ซึ่งกันและกัน ไปไหนก็ไปในหมู่พวกเดียวกัน ความเลื่อมใสในหมู่มีอยู่แก่บุคคลใด บุคคลนั้นได้ชื่อว่า เป็นคนไม่ยากจน เป็นคนมั่งมีทีเดียว

หลวงพ่อท่านสอนเสมอว่า การปฏิบัติให้พร้อมเพรียงกันในหมู่คณะ ทำให้เป็นสุข ไม่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง การวิวาท การแตกความสามัคคี หมู่คณะก็เจริญ ไม่เกิดปัญหา ถ้ามีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ก็สามารถแก้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะมีสามัคคีธรรม

ถ้าภิกษุ สามเณรหมู่เดียวกันพวกเดียวกัน ไม่ลงรอยกัน หมู่นั้นพวกนั้นไม่เจริญต่อไป อุบาสก อุบาสิกาอยู่วัดเดียวกัน พวกเดียวกัน ประพฤติปฏิบัติไม่ลงรอยกัน แก่งแย่งกันอยู่คนละทางสองทางพวกนั้นไม่มีความเจริญต่อไป จะมีความเสื่อมเป็นเบื้องหน้า จะไปอยู่วัดใดวัดหนึ่ง ถ้าวัดนั้นไม่สามัคคีอย่าเข้าไปนะ อย่าไป ถ้าไปเป็นได้รับทุกข์ ถ้าสามัคคีกันอยู่พร้อมเพรียงกันอยู่ละก็ เข้าไปเถอะเป็นสุขทีเดียว

เมื่อสาวกของพระบรมศาสดาท่านบรรลุธรรม แล้วก็ปรองดองกันอยู่ในหมู่ในพวก ไม่เถียงกัน ไม่แก่งแย่งกัน มีความเห็นร่วมกัน เสมอกันหมด พระพุทธองค์จึงได้ทรงรับสั่งว่า ภควโต สาวกสงฺโฆ นี่แหละเป็นสาวก พวกของพระตถาคตเจ้า หมู่ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ต้องการความสุขก็ให้สามัคคีกลมเกลียวกันไว้ อย่าแตกแยกจากกัน ถ้าแตกแยกจากกันและกันแล้วละก็เป็นทุกข์ **สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นสุข**

---

[๑] พระธรรมเทศนาเรื่อง**โอวาทปาฏิโมกข์** วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

แม้แต่การโกนผมของพระภิกษุ สามเณร และแม่ชี หลวงพ่อก็ต้องการให้โกนผมให้พร้อมเพรียงเหมือนกันหมดทุกคนในวันโกนขึ้น ๑๔ ค่ำ เพื่อความเป็นระเบียบสวยงาม ถ้าผู้ใดไม่โกน ท่านจะพูดว่า แม้แต่หัวมันยังไม่สามัคคีแล้วใจมันจะสามัคคีได้อย่างไร

หลวงพ่อท่านมักจะชักนิทานเรื่องนกกระจาบแตกฝูง มาเล่าให้ฟังเป็นอุทาหรณ์ในเวลาอบรมพระสงฆ์ สามเณรเสมอ ท่านไม่ต้องการให้พระและเณรในวัดเป็นนกกระจาบแตกฝูง ท่านอยากให้เป็นนกสามัคคี

> "...สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นสุข ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นสุขเป็นไฉน หมู่ของพระพุทธเจ้ามีเท่าใด ได้มรรคผลมีเท่าใด เป็นพวกเดียว หมู่เดียว น้ำหนึ่งใจเดียว พูดเป็นคำเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกันเลย คนหนึ่งพูดคนหนึ่งก็ฟัง จะถูกจะผิดอย่างไรก็ช่าง ไม่มีการขัดกัน พร้อมเพรียงกันมา พร้อมเพรียงกันไป พร้อมเพรียงกันนั่งลุกละม้ายกัน พร้อมเพรียงกันอย่างนี้ เป็นสุขเหลือสุขทีเดียว ในหมู่พระสงฆ์ อย่างนั้น อยู่สักกี่ร้อยกี่พันกี่หมื่นกี่แสนก็ช่าง ไม่ได้กระทบกระเทือนกันเลย เป็นสุขแท้ ๆ
>
> ภิกษุมีความพร้อมเพรียงกัน ภิกษุหมู่นั้นก็เป็นสุข สามเณรมีความพร้อมเพรียงกัน สามเณรหมู่นั้นก็เป็นสุข หากขัดแย้งกันอยู่แล้ว ไม่เป็นสุข อย่าว่าแต่มนุษย์เลย นกก็เป็นทุกข์เป็นสุขไม่ได้
>
> กล่าวถึงนกชั้นเดิมมีความพร้อมเพรียงกัน นายพรานตลบข่ายด้วยประการใด ครอบด้วยตาข่ายด้วยประการใด ตลบติดได้ด้วยประการใด ก็บินพรึบเดียวเท่านั้นแหละ เอาตาข่ายเลียบทั้งผืนที่กอไผ่ เพราะความพร้อมเพรียงกันเท่านั้น หัวหน้านกบอกว่า อย่าเพิ่งออกกำลัง เอาหัวลอดตาข่ายให้พร้อมกัน เราบอกว่าออกกำลังให้พร้อมกัน พอหัวจุกช่องข่ายให้พร้อมกัน แล้วก็พรึบเดียวเท่านั้นแหละ เชือกที่ผูกไว้จะลอยติดไปในอากาศหมด เอาข่ายไปทั้งหมดด้วยกันสิบเอ็ดครั้ง
>
> นายพรานคนนั้นนำเงินไปซื้อด้ายมาอีก เย็บตลบให้ได้ เมียด่าหลายครั้งว่า แกอย่าบ้าหลังไปเลย ไม่ได้กินหรอก นกมันฉลาดอย่างนี้ แกจะเอาเงินไปให้พ่อค้าด้ายเปล่า ๆ ไปทำมาหากินอย่างอื่นดีกว่า แกอย่าไปเพียรมันเลยเรื่องตลบข่าย สามีนั้นก็ไม่ยอม เอาเถอะน่า มันมีฤทธิ์เดชเท่าไรก็ลองดูทีเถอะ เราจะเอามันมาแกงกินให้ได้ นายพรานก็ทำตาข่ายตลบอีกครั้งที่สิบสองสำเร็จ เพราะนกแตกฝูงกันไม่พร้อมเพรียงกัน

ในวันหนึ่ง นกตัวหนึ่งบินลงมาก่อน นกตัวหนึ่งบินลงมาทีหลัง เหยียบเอาคอนกตัวแรกเข้า มันบอกว่าไม่คิดถึงบุญคุณมันบ้างเลย ได้พ้นตลบมาหลายครั้งแล้ว ด้วยกำลังของมัน หากว่าพลาดไปก็ว่าเอาเถิดไม่ได้แกล้งเลย นกตัวนั้นก็ขึ้นมายั่วเย้าอยู่ มันก็ว่าเอาบ้าง ไม่ใช่แต่เจ้าจะออกแรงแต่ตัวเดียว เราก็ออกแรงด้วยเหมือนกัน นกก็เลยแตกเป็น ๒ พวกขึ้น พวกหนึ่งก็ว่าอีกพวกหนึ่ง นายฝูงที่เคยประกาศอยู่ ก็รู้สึกว่านกพวกนี้อยู่ร่วมกันไม่ได้ เราต้องแยกกันเถอะ นายฝูงมีนกเท่าไรก็แยกไปหมด นกที่แยกไปก็ไปยังที่อื่น แต่ว่าแตกฝูงกันอยู่นั่นแหละ

คราวนี้ถึงกำหนด ติดตลบข่ายของนายพรานอีกแล้ว นกนั้นแย้งกันยังไงล่ะ ท่านมีแรงก็ออกแรงนำเอาซิ เอาตาข่ายไปครอบกอไผ่ พ้นจากทุกข์ด้วยกันนั้นไงล่ะ ต่างตัวต่างสอดหัวเข้าที่ตาข่าย ย็อกแย็กทีละตัวสองตัว มันไหวอะไรได้ นกทั้งฝูงไปไม่ได้หมดทั้งฝูง เป็นเหยื่อของนายพราน ถ้าว่าไม่พร้อมเพรียงกันเป็นอย่างนี้ ตายเป็นเหยื่อนายพราน ถ้าว่าไม่พร้อมเพรียงกันจริง ๆ ละก็เป็นเหยื่อพญามัจจุราช

บัดนี้เขาประกาศกัน ธรรมกายวัดปากน้ำ ถ้ามีธรรมกายแล้วก็พ้นทุกข์กัน ต้องทำธรรมกายให้เป็น มันจึงจะเป็นหมู่เดียวกัน พวกเดียวกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ถ้าทำธรรมกายไม่เป็น ก็เป็นแย้งเขานี่ เขาบอกทำอย่างนี้ไม่ทำเสียอีกแล้ว ไปทำอื่นเสีย ไปไถลทางอื่นเสีย ไม่ทำธรรมกายให้เป็นขึ้น ไม่เอาใจใส่จดอยู่ที่ทำธรรมกาย เอาใจไปคิดเรื่องอื่นเสีย ธรรมกายมันก็ไม่เป็น เมื่อธรรมกายไม่เป็นมันก็ออกแยก เหมือนนกกระจาบแตกฝูงนั้นแหละ

ทั้งภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ทำธรรมกายให้เป็น ถ้าทำธรรมกายเป็นละก็ นั่นแหละ สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงแห่งหมู่เป็นสุข...”[๑]

๖. มีเมตตาพรหมวิหาร

นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวว่า ขอสัตว์ทั้งหลายจงเป็นผู้มีตนอยู่เป็นสุขเถิด อย่าข่มเหงดูถูกกันเลย สัตว์ทั้งหลายทั้งปวงไม่ควรให้ทุกข์แก่กันและกัน ควรพึงเจริญเมตตาที่มีในใจไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งหลาย บุคคลเจริญเมตตาที่มีในใจไม่มีประมาณในเบื้องบน หรือในเบื้องต่ำ หรือในเบื้องขวาง เป็นธรรมอันไม่คับแคบ ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู ผู้มีเมตตาควรตั้งสติไว้ตลอดเวลา

---

๑ พระธรรมเทศนา **เรื่องอริยธนคาถา** เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๘

พระภิกษุ สามเณรควรหมั่นเจริญเมตตาว่า ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงจงเป็นผู้มีใจตั้งอยู่เป็นสุขเถิด เป็นเมตตาในพระธรรมวินัยของพระบรมศาสดา ควรนำความหมกมุ่นในกามทั้งหลายไปเสีย อย่าไปเกี่ยวข้องด้วยกามนัก ทำให้พรหมวิหารเสีย ถ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยกามแล้ว พรหมวิหารไม่เสีย มีความปรารถนาในกามเสียแล้ว ไม่เป็นพรหมวิหาร

บุคคลผู้เจริญเมตตาควรตั้งดวงจิตของตนไว้ ประดุจดวงจิตของมารดาที่พร่าชีวิตแทนบุตรของตนได้ด้วยความรักลูก บัณฑิตทั้งหลายกล่าวว่า กิริยาของจิตเช่นนั้นแหละเป็นพรหมวิหารในพระพุทธศาสนานี้ จิตดวงนี้ให้รักษาไว้ รักษาอย่างไร หลวงพ่อบอกว่าอย่าใช้จำเพาะลูกของตัว ใช้จิตที่อิ่มเอิบซาบซ่านอย่างนั้นให้ทั่วไปแก่คนอื่น ไม่จำเพาะลูกเหมือนอยู่ในวัดนี้ ถ้าจะแผ่เมตตาก็เหมือนกันหมด **รักใคร่บุคคลอื่นทุกคนเหมือนกับเป็นลูกของตน** ถ้าใช้จำเพาะลูกของตนก็ไม่ได้ผล จิตมีฤทธิ์นัก ถ้ารู้จักใช้ถูกส่วนแล้วละก็ มีฤทธิ์มีเดชมากมายนัก จะมีคนรักใคร่มากมาย นับประมาณไม่ได้ จะทำอะไรในพระพุทธศาสนาสำเร็จทุกสิ่งทุกประการ

ผู้เจริญเมตตาจะไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่มีศัตรู ไม่มีใครทำร้าย เพราะมีเมตตาพรหมวิหาร เมื่อเจริญเมตตาแล้ว จะเป็นผู้ปราศจากความง่วงเหงาหาวนอน ย่อมประกอบด้วยความเห็น คือ เข้าถึงซึ่งความเป็นพระโสดาปัตติมรรค เมื่อเข้าถึงซึ่งความเป็นพระโสดาปัตติมรรคเช่นนี้ ควรนำความหมกมุ่นในกามทั้งหลายออกไปเสีย อย่าไปเกี่ยวข้องด้วยกามนัก มันทำให้พรหมวิหารเสีย ถ้าไม่เกี่ยวข้องด้วยกามแล้ว พรหมวิหารไม่เสีย

ถ้าทำจิตยังไม่เป็นแล้วก็ทำยากอยู่ ในเมตตาพรหมวิหารนี้ไม่ใช่เป็นของทำง่าย พุทธศาสนาต้องประสงค์อย่างนี้ ถ้าเราเป็นผู้มีปัญญาฉลาด มาพบพุทธศาสนาเป็นหลักของวิชาเช่นนี้แล้ว จับเอาหลักเสียให้ได้[๑]

๗. เป็นผู้อาจหาญ

หลวงพ่อหมายความว่า อาจหาญทุกประการในพระธรรมวินัยของพระศาสดา ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ไม่ใช่อาจหาญเรื่องอื่นทางเหลวไหล เช่น ไปปล้นเขา ไปทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น อย่างนั้นเป็นความอาจหาญของคนพาล ความอาจหาญของบัณฑิต เป็นผู้อาจหาญในความดี ไม่มีความชั่วเข้าเจือปน มีสติกำกับอยู่ตลอดเวลาทั้งการคิด การพูด การกระทำ

---

๑ หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**กรณียเมตตสูตร** เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗

อาจหาญในทางบริสุทธิ์กาย อาจหาญในทางบริสุทธิ์วาจา อาจหาญในทางบริสุทธิ์ใจ ทำสิ่งใดด้วยกาย ก็ต้องเอาปัญญาเข้าสอดส่องมองเสียก่อน แล้วจึงทำ เห็นว่าไม่มีทุกข์ ไม่เดือดร้อนตน ไม่เดือดร้อนบุคคลอื่น แล้วจึงทำ ถ้าเห็นว่าเดือดร้อนตน เดือดร้อนผู้อื่น ไม่ทำ

อาจหาญในวาจา จะกล่าววาจาอันใดออกไป ก็เอาปัญญาเข้าสอดส่องดูเสียก่อน ที่จะกล่าววาจาออกไป ถ้าเดือดร้อนตัวเราก็ไม่กล่าว ถ้าเดือดร้อนผู้อื่นก็ไม่กล่าว เดือดร้อนทั้งเราและเขาก็ไม่กล่าว

อาจหาญในทางใจ ใจจะคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใด เดือดร้อนเราก็ไม่คิด เดือดร้อนเขาก็ไม่คิด เดือดร้อนทั้งเราทั้งเขาก็ไม่คิด ถ้าไม่เดือดร้อนใครทั้งสิ้นจึงค่อยคิด

๘. เป็นผู้ซื่อตรง

หลวงพ่อท่านสอนว่า ต้องทั้งซื่อ และตรง ครบ ๒ ประการ ซื่อนั้นต้องซื่อทั้งกาย วาจา ใจ ซื่อทั้งข้างนอก ซื่อทั้งข้างใน เหมือนกันหมด ไม่ลักลั่นกัน ซื่อจริง ๆ ไม่มีคด ไม่มีเคี้ยว หลวงพ่อใช้ศัพท์ที่แสดงให้เห็นว่าท่านมีความรู้รอบ โดยใช้คำว่า ไม่มีรุ้งแวงแต่อย่างใด

ส่วนคำว่าตรงนั้น ท่านบอกว่าต้องตรงดี ลักษณะตรงดีของพระอริยเจ้าไม่มีรุ้งแวง ตรงดิ่งทีเดียว ตรงกับคำที่สรรเสริญพระสงฆ์ว่าอุชุปฏิปันโน พระสงฆ์ต้องซื่อตรง ไม่มีคดเคี้ยว ถูกต้องร่องรอยทางมรรค ผล นิพพาน ซื่อต่อคำของพระบรมศาสดา ไม่คดต่อธรรมของพระบรมศาสดา ไม่หลีกเลี่ยงต่อทางมรรคผล ทางมรรคผลเป็นไปอย่างไร เดินทางมรรคผลให้เป็นไปอย่างนั้น ไม่คลาดเคลื่อนจากทางมรรคผล ไม่สนใจในกิจอื่น ตั้งใจแช่มชื่น ประคับประคองใจของตนอยู่เสมอ **ให้ตรงทางมรรคผลอยู่ร่ำไป**

๙. ว่าง่ายสอนง่าย

พระภิกษุ สามเณรเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ก็ต้องประพฤติตัวอยู่ในกรอบของพระธรรมวินัย ถ้าเป็นคนดื้อ ว่ายาก ก็จะไม่ยอมอยู่ในกรอบ หาทางหลีกเลี่ยงเถียงอยู่เสมอ เถียงข้าง ๆ คู ๆ เอาข้างเข้าถู เอาหัวชนฝา อย่างนี้บวชไม่ได้ ไม่เจริญในพระธรรมวินัยของพระบรมศาสดา หมู่คณะก็ไม่ยอมรับ เข้าหมู่เข้าพวกไม่ได้ คนว่าง่ายสอนง่ายเป็นผู้ฉลาด เป็นผู้เจริญ อยู่กับใครเขาก็ไม่หนักใจ เบาใจ สบายใจ

๑๐. เป็นผู้อ่อนโยน

หลวงพ่อใช้คำว่าให้อ่อนละมุนละไม ไม่ใช่อ่อนโยเยปวกเปียก แต่เป็นผู้อ่อนโยนนิ่มนวล ผู้อ่อนละมุนละไมนั้นจะมีบุคลิกตรงกันข้ามกับแข็งกระด้าง จะสามารถดัดแปลงแก้ไขได้ตามใจของผู้ฝึกหัด หลวงพ่อท่านเปรียบเทียบความอ่อนโยนละมุนละไมว่า เหมือนกับคนแก่เห็นข้าวอ่อนละมุนละไมละก็ยิ้มชอบใจทีเดียว ถ้าหุงข้าวแข็งกระด้างละก็คนแก่หน้าเบ้เชียว ไม่สบายใจ ครูดใจสะดุดใจนัก ภิกษุ สามเณรผู้อ่อนโยนละมุนละไมอยู่กับครูบาอาจารย์ ๆ ก็เย็นอกเย็นใจ ไม่เดือดร้อนใจ

๑๑. ไม่มีอติมานะ

หมายความว่า ไม่มีความเย่อหยิ่งจองหอง ถ้าถูกว่ากระทบกระทั่งเข้าเล็ก ๆ น้อย ๆ เอาละไปละ สึกสิกขาเพศไปเสียบ้าง ไปเสียที่ไหน ๆ ถูกว่าเข้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ละก็หัวดื้อกระด้าง คนอย่างนี้ ครูบาอาจารย์เกลียดนัก ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ในพระพุทธศาสนา เป็นผู้ไม่หยิ่งจองหองแล้ว เป็นที่สบายใจ พระพุทธศาสนาชอบใจนัก ชอบอาจหาญชอบตักเตือน ไม่มีอติมานะ ถ้ามีอติมานะ เย่อหยิ่งจองหอง เป็นที่ไม่สบายใจ เป็นคนฝ่ายเลวถ้าเป็นคนฝ่ายดีก็ไม่มีความเย่อหยิ่งจองหอง

๑๒. เป็นผู้สันโดษ

คำว่า สันโดษ หมายถึง ความรู้จักพอดี ความยินดีพอใจ ไม่ใช่ความเกียจคร้านแต่เป็นความยินดีตามมีตามได้ ภิกษุ สามเณรต้องยินดีปัจจัยตามมีตามได้ ได้อย่างไรก็ยินดีอย่างนั้น มีอย่างไรก็ยินดีอย่างนั้น ไม่ก้าวก่ายเกะกะผู้อื่น ไม่ทำบุคคลผู้เลี้ยงให้เดือดร้อนมีนี่จะเรียกอันโน้นต่อไป ไม่เรียกว่าสันโดษ

๑๓. เป็นผู้เลี้ยงง่าย

หมายความว่า มีอย่างไรใช้อย่างนั้น ผู้เลี้ยงเขาให้อะไรก็กินอย่างนั้น ไม่จู้จี้ขี้บ่นเลือกจะเอาโน่นเอานี่ หลวงพ่อท่านเน้นเรื่องนี้เพราะพระสงฆ์ สามเณร เป็นเพศที่ออกจากการครอบครองเหย้าเรือน ไม่ได้ทำไร่ไถนา ซื้อขายแลกเปลี่ยนอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นนักบวชเป็นผู้ปล่อยธุระการงานจนหมด ยังชีพอยู่ได้เพราะอาหารจากญาติโยมถวาย เขาให้อะไร

ก็ฉันอย่างนั้น จะได้เบาใจ ญาติโยมก็ชื่นใจ สิ่งใดมันเค็มมาก ก็ไปหาสิ่งจืด ๆ มาผสมเข้ามันก็กลายเป็นของพอดีไป ถ้าจืดนัก สิ่งใดมันมีเค็มก็ผสมกันเข้า ไม่ต้องยุ่งเรียกโน่นเรียกนี่ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ญาติโยมต้องไปสรรหาของมาถวาย

ท่านเปรียบว่าให้เลี้ยงง่ายเหมือนม้าหรือช้างที่เลี้ยงง่าย เจ้าของจะให้หญ้าสดก็เคี้ยวหญ้าสดกินตามหน้าที่ เจ้าของจะให้หญ้าแห้งก็เคี้ยวกินตามหน้าที่ กินจริง ๆ กินจนอิ่ม ให้รำก็กินรำ ให้ข้าวสุกก็กินข้าวสุก กินโดยเคารพ กินไม่สุรุ่ยสุร่าย กินไม่กระสับกระส่าย กินด้วยตั้งอกตั้งใจ

คนบางคนที่เลี้ยงยาก ฟังหลวงพ่อแล้วอาจจะนึกเถียงว่า ไปเปรียบกับม้า กับช้างได้อย่างไร มันเป็นสัตว์พูดไม่ได้ก็เลือกไม่ได้ แต่ม้าช้างที่หลวงพ่อเปรียบเทียบนี้ก็ไม่ใช่ม้าช้างธรรมดา แต่เป็นม้าช้างที่เป็นสัตว์มงคล ระดับช้างแก้ว ม้าแก้ว ของจักรพรรดิ ก็เป็นเช่นนี้ ถ้าไม่ชอบที่หลวงพ่อเปรียบกับม้า กับช้าง ก็ฟังต่อไปว่า หลวงพ่อบอกว่า แม้แต่พระอริยบุคคลทั้งหลายก็เป็นผู้เลี้ยงง่ายทั้งนั้น ไม่มีเป็นผู้เลี้ยงยากเลย เราปุถุชนประพฤติตัวให้เลี้ยงง่ายเช่นนั้น จะเป็นอายุพระพุทธศาสนา

๑๔. เป็นผู้มีธุระน้อย

หลวงพ่อบอกว่า อุปัชฌาย์ อาจารย์ที่มีภิกษุ สามเณรมีธุระมากน่ะ เบื่อ เดี๋ยวกิจธุระนั่น เดี๋ยวกิจธุระนี่ ไม่มีจบสิ้น มีกิจธุระเรื่อยไป พวกมีกิจธุระมากไม่เป็นที่พอใจของพระพุทธศาสนา ทางพระพุทธศาสนาสอนให้มีกิจธุระน้อย

ที่หลวงพ่อสอนอย่างนี้เพราะต้องการให้พระสงฆ์ สามเณรทุ่มเทเวลาในการศึกษาพระปริยัติและปฏิบัติธรรม ไม่ควรไปเสียเวลาหากิจให้ยุ่งแก่อัตภาพร่างกาย พูดง่าย ๆ ก็คืออย่าไปหาเรื่องที่ไม่ใช่ธุระของสมณเพศมาวุ่นวายเป็นภาระธุระ จะไม่เจริญในพระธรรมวินัยของพระศาสดา แต่ถ้าเป็นกิจธุระในพระธรรมวินัยละก็ท่านไม่ว่าอะไร เพราะมีอยู่มาก

๑๕. เป็นผู้สำรวม

หลวงพ่อใช้คำว่า เป็นผู้มีอินทรีย์สงบแล้ว ผู้มีศีลต้องสงบหรือสำรวมทั้งตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ถ้าทำให้สงบไม่ได้ก็ยังลอกแลกอยู่ ยังไม่เป็นที่ไว้วางใจ หลวงพ่อท่านเล่าประสบการณ์ว่าพระที่หูตาไว ไม่สงบสำรวมน่ะไว้ใจไม่ได้ เห็นมาหลายรูปแล้ว อยู่ในผ้าเหลืองไม่ได้นานก็ต้องสึก หูตามันบอกว่าระยิบระยับ ว่องไว

๑๖. เป็นผู้มีปัญญา

คำว่าปัญญาของหลวงพ่อ หมายความถึง ประพฤติปฏิบัติตามคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพระองค์ท่านเลิศด้วยปัญญา ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน เมื่อพระบรมศาสดาผู้เลิศด้วยปัญญาวางแนวทางไว้เป็นตำรา แล้วมีผู้ยึดถือปฏิบัติตาม รักษาความบริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา บริสุทธิ์ใจ ผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีปัญญา เพราะสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว สิ่งใดควรปฏิบัติตาม

พระพุทธศาสนาประสงค์คนมีปัญญา คนมีปัญญาอยู่ในสถานที่ใด ก็ไม่กระทบกระเทือนผู้ใด ทำแต่ประโยชน์ ที่สำคัญคือมีปัญญาตื้นหรือปัญญาลึก เข้ามาบวชในพุทธศาสนา เมื่อเป็นภิกษุ สามเณร ก็ต้องเป็นภิกษุ สามเณรจริง ๆ เป็นภิกษุก็หาเพื่อนภิกษุมา เป็นสามเณรก็หาเพื่อนสามเณรมา เป็นอุบาสก อุบาสิกาก็หาเพื่อนมา ชวนผู้ประพฤติเรียบร้อยเหมือนตนนั่นแหละ เดือนหนึ่งให้ได้สักคน ปีหนึ่งก็ได้สิบสอง หลาย ๆ ปีก็ได้เป็นร้อย หาพวกเข้ามาก ๆ เราจะได้มีหมู่มีพวก ได้เป็นหัวหน้าคน เป็นอาจารย์คน มีพวกมาก ๆ แล้วดีอย่างไร มีพวกมากก็จะได้ดูแลกัน อุปการะกัน ไม่มีความทุกข์ร้อน มีปัญญาแล้วทำอย่างนี้จึงจะเอาตัวรอดได้ ไม่ต้องมีเงินมีทองมากก็ได้

เดี๋ยวนี้เขามีวิธีหาเงินหาทองกันแปลก ๆ แต่ว่าเงินทองน่ะอยู่ที่ไหน พวกหาเงินหาทองเหล่านี้ บางคนก็ถูกเหมาะดี บางคนก็ไม่ถูก แท้ที่จริง เงินทองอยู่ที่คน ปัญญาจึงสำคัญนัก

ตํ พลานํ พลํเสฏฐํ อคฺคํ ปญฺญาพลํ วรํ
ปญฺญาพเลนุปตฺถทฺโธ อตฺถํวินฺทติ ปณฺฑิโต ฯ

อันพลังปัญญานั้น จัดว่าประเสริฐเยี่ยมยอดกว่าพลังทั้งหลาย บัณฑิตมีพลังปัญญาสนับสนุน จึงประสบความสำเร็จ[๑]

๑๗. ไม่คะนอง

พระภิกษุต้องมีกาย วาจา สงบเรียบร้อย ไม่คะนองกาย ไม่คะนองวาจา กล่าวคือ จะนั่ง ยืน เดินก็เรียบร้อย คือไม่หลุกหลิก ไม่กระดิกนิ้วมือ กระดิกขา หู ตาไม่ต้องแลลอดสอดส่ายไปมา พวกที่นั่งอยู่เฉย ๆ ไม่ได้ ต้องหยิบโน่นดู หยิบนี่ดู แล้วปากก็พูดไปเรื่อยเปื่อย พูดเรื่องโน้น แล้วก็พูดเรื่องนี้ ปากไม่เคยหยุด พอไม่มีเรื่องพูดก็ต้องร้องเพลง บางคนมันออก

---

๑ เตสกุณชาดก ขุ. ชา. ๒๗/๓๐๐๓

มาเองไม่รู้ตัว ควบคุมไม่ได้ เพราะไม่มีสติ หลวงพ่อบอกว่า อย่างนี้เรียกว่าเป็นคนคะนอง วิธีควบคุมคือ ต้องมีสติ คิดแต่สิ่งที่เป็นพระธรรมวินัย สิ่งที่ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่วินัยก็ไม่คิด

๑๘. ไม่พัวพันในสกุล

ภิกษุ สามเณรต้องไม่พัวพันในสกุล มิฉะนั้นจะต้องเกิดการทะเลาะวิวาทบาดหมางกัน ว่ากันด้วยปาก ถากกันด้วยตา อิจฉาริษยากัน เพราะพัวพันในสกุล ในสกุลอุปัฏฐาก ผู้บำรุงตน ผู้ให้ความสุขแก่ตน ภิกษุในครั้งพุทธกาลสึกไปมากมายเพราะพัวพันในสกุล หลวงพ่อได้ยกนิทานชาดกให้เห็นชัดเจนถึงภัยของภิกษุผู้พัวพันในสกุลว่า

ในครั้งพุทธกาลมีภิกษุรูปหนึ่งบวชมา ๑๒ ปี ไปบ้านช่างทำแก้วอยู่ตลอด ไปฉันอาหารทุกวัน วันหนึ่งมีพ่อค้าคนหนึ่งนำแก้วมาจ้างให้ช่างแก้วเจียระไน ช่างแก้วกำลังหั่นเนื้อ มือจึงเปื้อนเลือด ก็รับก้อนแก้วมาทั้งมือที่เปื้อนเลือด แล้วนำก้อนแก้วที่เปื้อนเลือดนั้นไปวางบนเขียงที่หั่นเนื้อ นกกระเรียนที่ช่างแก้วเลี้ยงไว้เห็นเข้านึกว่าก้อนแก้วเป็นก้อนเนื้อ ก็กลืนเข้าท้องไป ช่างแก้วหาก้อนแก้วไม่เจอ ก็ถามพระ พระก็นิ่งเฉยเสีย ไม่กล้าตอบว่านกกระเรียนกลืนเข้าไป เพราะกลัวนกจะถูกฆ่าตาย ท่านจะบาป ช่างแก้วก็คาดคั้นเอากับพระ พระก็ไม่ตอบ

ช่างแก้วก็เลยกล่าวหาว่าพระเอาก้อนแก้วไป เลยเอาเชือกมารัดศีรษะพระ เอาไม้ตีให้รับสารภาพว่าเอาก้อนแก้วไปไว้ที่ไหน ไม่รับสารภาพก็ตีอยู่นั่น ตีเสียจนเลือดไหล กะจะตีให้ตาย นกกระเรียนเห็นเลือดเข้าก็จะมากินเลือด ช่างแก้วกระหน่ำตีพระ เท้าก็เลยไปเตะโดนนกกระเรียนลงไปดิ้นพับ ๆ

พระก็ถามช่างแก้วว่านกกระเรียนตายหรือยัง พอเห็นว่านกกระเรียนตายสนิทแล้วก็เลยบอกว่า ก้อนแก้วอยู่ในท้องนกกระเรียน ช่างแก้วก็ผ่าท้องนกกระเรียน พอเห็นก้อนแก้วในท้องนกก็กราบขออภัยพระ ขอให้พระงดโทษให้ตน ตั้งแต่นั้นพระก็เลยปฏิญาณในใจว่าตั้งแต่นี้ต่อไปจะไม่ขอพัวพันในสกุลใด ๆ เด็ดขาด จะแสวงหาบิณฑบาตเลี้ยงชีพจนตลอดชีวิต[๑]

๑๙. ไม่ไปในที่อโคจร

ภิกษุต้องประพฤติอยู่ในโคจร ไม่ให้ประพฤติอโคจร คือห้ามพระภิกษุ สามเณร ไปในสถานที่ที่ไม่เหมาะสมกับสมณเพศ ไม่ไปมาหาสู่ในอิตถีเพศ เว้นแต่เขาจะนิมนต์ไปสวดมนต์ ไปฉัน จะไปสนทนาปราศรัยอย่างสามัญชนธรรมดาไม่ควร ไม่เข้าไปในร้าน

---

๑ หลวงพ่อแสดงในพระธรรมเทศนาเรื่อง **กรณียเมตตสูตร** เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

ขายสุรา แม้แต่เข้าไปนั่งดื่มกาแฟในร้านที่มีสุราขายด้วยก็ไม่ควร เพราะใครจะรู้ว่าจะดื่มกาแฟอย่างเดียวหรือไม่ โรงมหรสพ สถานที่ที่จัดงานบันเทิง ต้องมีความละอายแก่ใจ กลัวเสียชื่อเสียง ท่านอุปมาอุปไมยว่า

"...ที่ใดเขาประชุมกันในเรื่องพลเมือง เขาต้องการสนุกสนานกันในสถานที่ใด ๆ แม้เขากรีธาทัพกันภิกษุก็เข้าไปดูไม่ได้ เพราะเป็นที่อโคจร ที่ไปแล้วเขาติเตียนในสถานที่ใด ๆ ในสถานที่นั้น ๆ เป็นอโคจรของภิกษุทั้งนั้น ล้วนเป็นโทษ **ขึ้นชื่อว่าโทษแล้ว เท่าปลายผม ปลายขน ไม่ให้กระเซ็นถูกทีเดียว อุปมาดุจว่าอุจจาระ ของเหม็นเท่าปลายผม ปลายขน กระเซ็นถูกเข้ารู้สึกว่าเหม็นสกปรก..."**[๑]

๒๐. อย่าอยู่อย่างกาฝาก อย่าจากอย่างเรือจร

อย่าอยู่อย่างกาฝาก หมายความว่า กาฝากนั้นมาเกาะอาศัย กินอาหารจากต้นไม้ กาฝากก็เจริญเติบโต งามขึ้น ๆ แต่ต้นไม้นั้นถูกรุกรานเบียดเบียนโดยกาฝาก ไม่นานต้นไม้ก็โทรมเหี่ยวเฉาและตายไป กาฝากไม่ทำประโยชน์ใด ๆ ให้ต้นไม้เลย ทั้งไม่เคยสำนึกว่า ถ้าตนทำให้ต้นไม้ตาย ตนก็อยู่ไม่ได้ ต้องตายไปด้วยกัน คนที่ไปอาศัยอยู่กับใคร เจ้าของบ้านนั้นและสถานที่นั้นก็เป็นที่พึ่งของผู้นั้น อย่าไปทำลายที่อยู่อาศัยนั้นหรืออยู่เฉย ๆ ก็ไม่บังควร ควรจะช่วยกันคนละไม้คนละมือสร้างความเจริญให้แก่สถานที่ที่ตนไปพึ่งพาอาศัย แม้ชั่วเวลาเล็กน้อย

อย่าจากอย่างเรือจร หมายความว่า เมื่อเรือจร คือเรือที่มาจากที่อื่นมาจอดเทียบท่า ก่อนจอดก็ได้พิจารณาภูมิประเทศอย่างดีแล้ว ว่าท่านั้นแข็งแรง ร่มรื่น มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ สามารถพักเรือ พักคนได้อย่างปลอดภัย และยังเสาะแสวงหาเสบียงอาหารไว้เป็นทุนเดินทางต่อไปได้ แต่เมื่อได้ทุกอย่างสมประสงค์แล้ว ก็จากไปอย่างไม่สำนึกบุญคุณของสถานที่นั้น กอบโกยเสบียงอาหาร พืช ผัก ผลไม้ ฟืนเอาไปอย่างไม่เหลือไว้ให้เจ้าของถิ่น หรือคนที่มาทีหลังได้ใช้บ้าง ทั้งยังทำสกปรกเลอะเทอะ เสียหาย ภิกษุ สามเณร แม่ชี ศิษย์วัด**ไปอยู่ที่ใดก็ตาม ต้องมีกตัญญูต่อสถานที่ ไม่สามารถทำให้เจริญขึ้นได้ ก็อย่าทำลาย**

---

[๑] พระธรรมเทศเรื่อง**ศีลเบื้องต้นและศีลเบื้องสูง** วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

๒. การสอนแม่ชีธรรมกายและแม่ชี

ปกติแล้วหลวงพ่อจะอบรมสั่งสอนภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา เหมือน ๆ กัน ท่านจะเน้นเรื่องการบริจาคทาน การรักษาศีล การเจริญภาวนา การรักษาความบริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา และบริสุทธิ์ใจ แต่ก็อาจจะมีบางเรื่องที่ท่านเน้นกับภิกษุ สามเณร หรือแม่ชีธรรมกายเป็นพิเศษ

๑. รักษาศีลไม่ให้คลาดเคลื่อน

เรื่องศีลนี้หลวงพ่อจะเน้นย้ำทุกคนให้รักษาศีลตามอัตภาพของตนอย่างเคร่งครัด เป็นภิกษุก็ต้องรักษาศีล ๒๒๗ ข้อ เป็นสามเณรก็ต้องรักษาศีล ๑๐ ข้อ เป็นแม่ชีก็ต้องรักษาศีล ๘ ข้อ ทุกคนต้องรักษาศีลของตนให้เคร่งครัด ถ้ายังไม่ฉลาดก็ต้องศึกษาให้เข้าเนื้อเข้าใจ หลวงพ่อใช้คำว่า

"...ศีล ๘ อย่าให้คลาดเคลื่อน ไม่ให้เหลวทีเดียว ใครจะบังคับบัญชาสักเท่าหนึ่งเท่าใด ก็บังคับไม่ได้เด็ดขาด ศีล ๘ บริสุทธิ์เป๋ง ไม่มีใครเป็นใหญ่ ไม่มีใครอยู่เหนืออำนาจได้ เรียกว่า สามีจิปฏิปนฺโน เป็นเจ้าของความบริสุทธิ์ของศีล ๘ ได้แล้ว และอนุธมฺมจารี ความจริงของศีล ๘ เป็นอย่างไร ประพฤติตามความจริงของศีล ๘ นั้น ไม่ให้คลาดเคลื่อนไปได้ นี่ผู้ละการครองเรือนของฆราวาสวิสัย เข้ามารักษาศีลในพระพุทธศาสนา..."[๑]

๒. ประพฤติธรรม

หลวงพ่อต้องการให้ทุกคนปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง ท่านสอนว่า ธรรมยอมรักษาผู้ประพฤติธรรม ถ้ายังไม่ถึงธรรมกาย มีบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ จะให้เข้าถึงธรรมกายให้ได้ ก็ได้ชื่อว่าผู้รักษาธรรมเหมือนกัน ธรรมนั่นแหละย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรมเหมือนกัน ธรรมที่สั่งสมดีแล้ว ปฏิบัติดีแล้ว ก็นำความสุขมาให้ อุตสาหะให้ทาน รักษาศีล อุตส่าห์สดับตรับฟังพระธรรมเทศนาอยู่เสมอ อุตส่าห์มีจาคะ สละสิ่งที่เป็นโทษ เป็นข้าศึกต่อคัมภีร์อยู่ร่ำไป มีปัญญารอบรู้รักษาตัว ได้ชื่อว่าผู้ประพฤติธรรม

น ทุคฺคตึ คจฺฉติ ธมฺมาจารี ผู้ประพฤติธรรมเสมอไม่ไปสู่ทุคติ มีสุคติเป็นเบื้องหน้า

---

[๑] หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง **ภัตตานุโมทนากถา** เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗

๓. ช่วยด้วยเต็มใจ

แม่ชีที่ได้วิชชาธรรมกายทุกคนเป็นผู้ที่ได้บรรลุเป็นโคตรภูบุคคล มีวิชชาธรรมกายให้ช่วยเหลือคนโดยไม่หวังลาภสักการะ เพียงมีอาหารยังชีพไปวันหนึ่ง ๆ ก็พอแล้ว เป็นหน้าที่ของผู้ที่ได้วิชชาธรรมกาย จะต้องแก้ไขความทุกข์ยาก ความเดือดร้อนของทุก ๆ คนที่มาหา ต้องช่วยด้วยเต็มใจ ไม่หวังลาภสักการะ อย่าประมาท เลินเล่อ เผลอตัว ได้ชื่อว่า ธรรมยอมรักษาผู้ประพฤติธรรมเช่นกัน

การได้วิชชาธรรมกาย ถือว่าได้ตื่นจากการหลับใหลแล้ว เข้าถึงพุทธรัตนะอันประเสริฐแล้ว ต้องรักษาไว้ให้ดี การรักษาคือยังคงหมั่นปฏิบัติตามที่ครูบาอาจารย์สอนสั่งสม่ำเสมอ ถ้าประมาทเลินเล่อ คิดว่าได้แล้ว จะอยู่ตลอดไปนั้นคิดผิด บางคนได้แล้วกลับไปปล่อยวางเสียก็มี แปลกประหลาดนัก เหมือนคนที่ลืมตาขึ้นแล้วกลับไปตาบอดต่อ น่าอัศจรรย์นัก เพราะเหตุที่ไม่รู้จักเดียงสา มาพบของวิเศษประเสริฐเลิศล้นพ้นประมาณ แล้วยังไม่รู้จักรักษาให้ควรแก่การควรเห็น ควรพบ หลวงพ่อบอกว่าแม้เป็นอยู่ก็เท่ากับศพ ไม่ประเสริฐเลิศอะไร

หลวงพ่อสอนแม่ชีธรรมกายให้อุทิศตัวเพื่อช่วยเหลือคนด้วยวิชชาธรรมกาย เหมือนที่ท่านทำ ตั้งแต่การเข้าเวรปฏิบัติธรรมในโรงงาน ให้เข้าตรงเวลา ออกตรงเวลา ไม่จำเป็นห้ามขาด ถือเป็นงานสำคัญที่ต้องทำ หลวงพ่อจึงตอบแทนด้วยการจัดเงินเดือนให้ด้วยเงินส่วนตัวของท่านเอง

การออกไปสอนปฏิบัติธรรม หรือออกไปช่วยอุทิศส่วนบุญกุศลให้ผู้วายชนม์ในงานศพก็ให้เต็มอกเต็มใจทำ ไม่เหนื่อยหน่ายเกียจคร้าน การแก้อาการโรคก็ให้ทำเป็นรายคน หลวงพ่อจะตั้งตู้รับใบอาการโรคที่ชั้นล่างของกุฏิของท่าน เปิดตู้วันละ ๔ เวลา แล้วแจกใบอาการโรคแก่หัวหน้าเวร ให้นำไปแบ่งกันแก้โรค หลวงพ่อก็จะสอนวิธีการ สั่งให้ทำอย่างละเอียดด้วยแก้เป็นรายคน ไม่ให้ทำอย่างหยาบ จะได้ผลช้า

ให้ต้อนรับทุกคนด้วยอาการยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ให้แสดงอาการเบื่อหน่ายหรือรังเกียจ ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็งอดทน อ.ตรีธา เล่าว่า เคยเห็นผู้ไปขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อ บางคนก็พูดเรื่องไร้สาระ ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย บางคนก็พูดแต่จะเอาประโยชน์ตนฝ่ายเดียว บางคนก็เร่งรัดราวกับเป็นเจ้าหนี้ หลวงพ่อท่านก็ยังฟังอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ว่ากล่าวอะไร ที่เอาเรื่องชีวิตคู่มาปรึกษาท่าน ท่านก็ให้คำแนะนำในทางที่ถูกที่ควรเสมอ

หลวงพ่อท่านไม่มีความโลภ ไม่ติดเรื่องลาภสักการะ มีแต่จิตเมตตา คิดช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากโดยไม่เลือกหน้า ไม่หวังสิ่งตอบแทน ผู้ใดจะทำบุญ ถวายเป็นเงิน เป็นสิ่งของใด ๆ มากน้อยเพียงใด หรือไม่ทำเลย ท่านก็มีอาการเป็นปกติเสมอหน้ากัน เรื่องเงินทอง

หลวงพ่อไม่เคยจับต้อง ท่านมีไวยาวัจกรประจำวัดที่ไว้เนื้อเชื่อใจได้ชื่อ คุณประยูร สุนทารา คุณประยูรเป็นผู้รับเป็นธุระเรื่องการเงินทั้งส่วนตัวของหลวงพ่อและของวัด ทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายทุกประเภทของวัดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ไม่มีผิดพลาด ทั้งเรื่องค่าอาหารในโรงครัว ค่าน้ำค่าไฟ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ค่าก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่าง ๆ รวมทั้งการดูแลรักษาทรัพย์สินสิ่งของทุกชนิดที่มีผู้นำมาถวายหลวงพ่อและถวายเป็นสมบัติของวัด

คุณประยูรสมควรได้รับคำสดุดีว่า เป็นผู้ที่จงรักภักดีมอบกายถวายชีวิตแก่หลวงพ่ออย่างแท้จริง คุณประยูรมีภูมิลำเนาอยู่ที่ตำบลท่าเสา อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร หลังจากศึกษาจบก็เข้ารับราชการอยู่ประมาณ ๑๔ ปี ก็ลาออกมาเป็นไวยาวัจกรให้หลวงพ่อเพราะศรัทธาเลื่อมใสในคุณธรรมและจริยาวัตรของหลวงพ่อ คุณประยูรไม่ได้สมรส และได้อุทิศทรัพย์สินส่วนตัวทั้งหมดรวมทั้งร่างกาย เมื่อสิ้นชีวิตแล้วให้วัดปากน้ำจัดการตามแต่จะเห็นสมควร เมื่อหลวงพ่อมรณภาพแล้ว คุณประยูรยังคงเป็นไวยาวัจกรต่อไปจนชราภาพ จึงขอลาออกจากตำแหน่งนี้ หลวงพ่อเล็กได้รับหน้าที่นี้เอง เพราะยังหาผู้เหมาะสมไม่ได้ ต่อมาได้คุณกุล ผ่องสุวรรณ คุณถนอม ทรงสาระ ปัจจุบันคือ คุณดำเกิง จินดาหรา เป็นไวยาวัจกรคนปัจจุบัน

๓. การสอนผู้ครองเรือนและฆราวาสทั่วไป

หลวงพ่อท่านบอกว่า การเกิดเป็นมนุษย์เป็นของยาก เกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนายิ่งยากยิ่ง เป็นบุญกุศลเหลือหลาย ฉะนั้น อย่าให้เสียทีที่ได้เกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนา ต้องเข้าถึงหลักธรรม แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตนอย่างสูงสุด และเกิดประโยชน์ส่วนรวมด้วย จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนฉลาด มีปัญญา ไม่เป็นโมฆบุรุษ

๑. มีมนุษยธรรม

เกิดมาเป็นมนุษย์ ต้องมีธรรมของมนุษย์ ที่เรียกว่ามนุษยธรรม แปลว่า ธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ คือมีกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ต้องทำทั้ง ๑๐ ประการนี้ให้บริสุทธิ์ ถ้าไม่บริสุทธิ์จะเป็นมนุษย์กับเขาไม่ได้ ต่อไปในภายหน้าก็จะไปเป็นเปรตบ้าง อสุรกายบ้าง สัตว์เดรัจฉานบ้าง สัตว์นรกบ้าง แต่ถ้ามีธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ เมื่อแตกกายจากมนุษย์ ก็ไปเป็นมนุษย์อีก ต่อไปถ้าทำผิดจากมนุษย์ ก็ไม่เกิดเป็นมนุษย์ อาจไปเกิดในสุนัขเสียก็ได้

กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ คือ มีกายบริสุทธิ์ ๓ วาจาบริสุทธิ์ ๔ ใจบริสุทธิ์ ๓

กายบริสุทธิ์ ๓ ได้แก่ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม

วาจาบริสุทธิ์ ๔ ได้แก่ เว้นจากการพูดปด เว้นจากการกล่าวคำส่อเสียดหรือยุยงให้เขาแตกร้าวกัน เว้นจากการกล่าววาจาหยาบคาย เว้นจากการกล่าวคำเหลวไหลปราศจากประโยชน์

ใจบริสุทธิ์ ๓ ได้แก่ เว้นจากการโลภอยากได้ของ ๆ เขา เว้นจากการประทุษร้ายเขา เว้นจากการเห็นผิดทำนองคลองธรรม

ให้ทอดทิ้งอกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ คือสิ่งตรงข้ามกับกุศลกรรมบถ แล้วก็ต้องสอนลูก สอนหลาน ให้ประพฤติกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการด้วย

ถ้าหญิงและชายมีกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการนี้ ได้ชื่อว่ามีธรรมของฆราวาส ผู้ครองเรือนต้องมี ๑๐ อย่าง ไม่ให้คลาดเคลื่อน ต้องให้เข้าใจทั้ง ๑๐ ข้อ เป็นตัวอย่างได้ทีเดียว ลูกเกิดมาข้างหลัง มีพ่อแม่ประพฤติได้ดังนี้ ถือเป็นตัวอย่างอันดีของลูกหญิงลูกชาย ได้ชื่อว่าให้สมบัติแก่ลูกจริง ๆ ประพฤติให้เป็นตัวอย่างแก่ลูกหญิงลูกชายจริง ๆ [๑]

๒. มีพรหมวิหาร

คนจะรวยได้ จะมั่งมีได้ ต้องประกอบด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เมื่อตั้งมั่นอยู่ในพรหมวิหาร ได้ชื่อว่าดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้า จะไม่มีอภิชฌา[๒] พยาบาท มิจฉาทิฐิเข้าแทรกเลย ที่ยังมีอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฐิอยู่ นั่นดำเนินตามร่องรอยพญามารแล้ว

เมตตา รักใคร่ ปรารถนาอยากให้เขาเป็นสุข กรุณา อยากให้เขาพ้นจากทุกข์ มุทิตา เมื่อเขาได้ผลดีมาก ๆ ก็ยินดีเหมือนตัวได้ อุเบกขา ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ เมื่อเขาถึงความวิบัติพลัดพรากอย่างหนึ่งอย่างใด ไม่สมน้ำหน้า ให้นึกว่าขอให้เขาอย่าวิบัติพลัดพรากเลย

จะกระทำกิจการงานใด ทำนา ทำสวน ทำราชการงานเดือน เล่าเรียนศึกษาใด ๆ ก็ต้องมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ให้รักษาตัวเพื่อจะกีดกันเสียซึ่งอภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฐิให้มันหมดสิ้นไป แต่ถ้าไม่ใช้อุบายทางใดทางหนึ่ง มันจะต้องท่วมทับเราได้ ต้องใช้ความอดทนหรือขันติ

---

๑ หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**ภัตตานุโมทนากถา** วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗

๒ ความคิดเพ่งเล็งจ้องจะเอาของ ๆ ผู้อื่น ข้อ ๘ ในอกุศลกรรมบถ ๑๐

๓. รู้จักอดทน

พระพุทธเจ้าท่านสอนพวกเราให้รู้จักอดทน รู้จักอดใจ ต้องอดใจเมื่อความโลภเกิดขึ้น ถ้าอดทนหรืออดใจเสียประเดี๋ยวความอยากนั้นก็ดับไป เมื่อเกิดความโกรธ อยากประทุษร้ายก็เช่นกัน ให้นิ่งเสีย อดเสีย ไม่ให้หลุดออกมาได้ ให้อยู่ในใจของตัวเอง ไม่ให้คนอื่นได้ยิน ไม่ให้คนอื่นรู้กิริยาท่าทาง ไม่แสดงกิริยามารยาทให้ทะเลิกทะลัก แปลกประหลาดอย่างผีเข้าสิงทีเดียว นิ่งเสียกะเดี๋ยวหนึ่ง ความโกรธ ประทุษร้ายก็หายไป ดับไป พยาบาทนั้นหายไป ไม่ให้ทะลุทะลวงออกมาทางกาย ทางวาจา

อดทนต่อความโกรธที่เกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน ระงับให้อยู่ในอำนาจเสียให้ได้ ได้ชื่อว่ามีขันติ เมื่อมิจฉาทิฐิคือความเห็นผิดเกิดขึ้น ไม่ช้าเท่าไรก็หายไป ให้ดับไปได้คราวใด คราวนั้นได้ชื่อว่าเป็นนิพพานปัจจัย สูงนัก กุศลนี้สูง จะบำเพ็ญกุศลอื่นสู้ไม่ได้ทีเดียว ความอดทนอันนี้แหละ ถ้าพระพุทธเจ้าไม่มี ไม่มีในพระโพธิสัตว์เจ้า สร้างบารมีเป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ ที่จะเป็นพระพุทธเจ้าได้ ก็เป็นด้วยความอดทน ที่จะไปนิพพานได้ก็ไปด้วยความอดทนนี้ **ถ้าอดทนไม่มีไปนิพพานไม่ได้**

อดทนก็ต้องมีทีท่า อดทนเหลวไหลเลอะ ๆ เทอะ ๆ ก็ใช้ไม่ได้ อดทนมีท่าจะต้องอดทนอย่างไร เราทำสวน ทำนาใกล้กัน เราก็อยากให้ดีกว่าเขา ให้เขาแพ้เราให้ได้ ให้เรามีสมบัติดีกว่าเขา อยากจะรุกเขา ทอนกำลังเขา หาอุบายให้เขาลดกำลังเสียให้ได้ เรียกว่ามีอภิชฌา มีความพยาบาท ให้ควบคุมตัวมิจฉาทิฐินี้ไว้ เราอยากเจริญฉันใดให้เขาเจริญฉันนั้น เรารุ่งเรืองอย่างไรก็ให้เขารุ่งเรืองอย่างนั้น

๔. รักษามนุษยสมบัติ

หลวงพ่อบอกว่า ในมนุษย์โลกถ้าเรามีบุญเสียแล้ว จะค้าขายก็ร่ำรวย จะทำงานทำกิจการอะไรก็เจริญ จะหาทรัพย์สมบัติก็ได้คล่องสะดวกสบาย ไม่ติดขัดแต่ประการใด ถ้าว่าไม่มีบุญ จะทำอะไรก็จะติดขัดไปเสียทุกอย่างทุกประการ

เป็นฆราวาสครองเรือนให้หมั่นทำบุญ ให้ทาน ให้ละสุขน้อยโดยการบริจาคทานที่มีสมบัติยิ่งใหญ่ไพศาลในมนุษยโลก ถึงมีพอประมาณหรือมีเล็กน้อยก็อุตส่าห์ละเถิด จงให้ทาน ให้ความสุขในภพนี้และภพหน้าต่อไปนับภพไม่ถ้วน ให้อุตส่าห์ให้ทาน มนุษย์จะได้รับความสุขในมนุษย์โลกก็เพราะอาศัยการให้ทานกัน การให้ทานนี่แหละ ที่จะส่งเราไปถึงสุขอันยิ่งใหญ่ไพศาล ถ้าไม่มีทานจะมีสุขอันยิ่งใหญ่ไพศาลไม่ได้ เพราะไม่มีผลทานส่งให้

เกิดมาในมนุษยโลก ถ้าเป็นคนจนเสียแล้ว เราจะทำความดีให้เต็มส่วนเต็มที่ไม่ได้ จะรักษาศีลก็รักษาไม่ได้ จะเจริญภานาก็เจริญไม่ไหว เพราะเป็นคนจนเสียแล้ว ไม่ได้รักษาศีล เจริญภาวนาเพราะห่วงการงาน ต้องประกอบกิจการงาน การงานเหนี่ยวรั้งไว้ให้ไปทำการงาน จิตที่จะทำให้ยิ่งใหญ่ไพศาลในศีล ภาวนาก็ทำไม่ได้ ถ้ามีสมบัติสมบูรณ์แล้ว จะรักษาศีลก็รักษาได้สมบูรณ์บริบูรณ์ จะเจริญภาวนาก็เจริญได้ ไม่มีห่วงหน้าห่วงหลัง จะบริจาคทานก็ทำได้สมเจตนา มีสมบัติสมควรที่จะบริจาคทานแล้ว

หลวงพ่อย้ำเสมอ "...ทานนั่นแหละ จะเป็นชนกกรรมนำไปเกิดในสกุลที่มั่งมีมาก เพราะผลทานส่งให้ เมื่อให้ทานแล้วสมบูรณ์บริบูรณ์ ผู้ยากขัดสนก็สมบูรณ์ อ้ายความสมบูรณ์ที่ให้แก่เขานะ กลับมาเป็นของตัว มากน้อยเท่าใด กลับมาเป็นของตัวทั้งหมด..."[๑]

เรื่องทานนี้เป็นหลักใหญ่ในพระพุทธศาสนา พระโพธิสัตว์บำเพ็ญเพียรบารมีที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ก็ต้องให้ทานเป็นงานหลัก ท่านเป็นผู้เก็บหอมรอมริบ

นอกจากตัวเองจะทำบุญ บริจาคทานแล้ว มีใครเขามาชวนให้ทำบุญทำทานกับเขา ถ้าพบเห็นคนดี ๆ เขาทำบุญ ก็ให้พยายามไปทำร่วมกับเขา ถ้าไม่มีทรัพย์ก็ให้ขวนขวายช่วยด้วยแรงกายก็ได้บุญเช่นกัน จัดเป็นไวยาวัจมัยอย่างหนึ่ง คือบุญที่ได้จากการขวนขวายช่วยเหลือผู้อื่น

การตั้งเจตนาในการบริจาคทาน ก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้บุญมากหรือน้อย ถ้าตั้งเจตนาครบทั้ง ๓ ห้วงเวลาท่านก็จะได้บุญเต็ม อาจจะได้มากกว่าคนที่ทำบุญมากมายมหาศาล แต่ไม่ตั้งเจตนาครบทั้ง ๓ เวลา ดังนี้

๑. บุรพเจตนา ก่อนบริจาค มีความตั้งใจจริง มีศรัทธา มีความเต็มใจที่จะบริจาค

๒. มุญจนเจตนา กำลังบริจาค ก็ทำใจให้ใส ให้หยุดให้นิ่งที่ศูนย์กลางกาย อย่าคิดเรื่องอื่น บุญจะได้หลั่งไหลเข้ามา

๓. อปราปรเจตนา หลังจากบริจาคแล้ว นึกถึงบุญ ทานที่ตนเองทำครั้งไรใจก็เอิบอิ่มปลื้มอกปลื้มใจ ไม่มีความเสียดายสักน้อย

ทานมี ๓ ประเภท

วัตถุสิ่งของที่จะทำบุญให้ทานก็สำคัญ หลวงพ่อท่านแนะนำให้ทำบุญ ให้ทานสิ่งของที่เป็นสามีทานและสหายทาน ไม่ใช่ทาสทาน ท่านแบ่งวัตถุเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

---

[๑] หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**ของที่ได้โดยยาก** เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗

๑. สามีทาน คือการทำบุญ ถวายทาน บริจาคสิ่งของที่คัดเลือกแล้วว่าเป็นของดี สวยงาม ประณีต บรรจง เกินกว่าที่ผู้นั้นใช้บริโภค-อุปโภค

๒. สหายทาน คือการทำบุญ ถวายทาน บริจาคสิ่งของที่มีคุณภาพเท่ากับที่ตนใช้บริโภค-อุปโภค

๓. ทาสทาน คือการทำบุญ ถวายทาน บริจาคสิ่งของที่ไม่ดี ไม่ประณีต ด้อยคุณภาพ ตัวเองกินอยู่ใช้สอยดีกว่านั้น

มนุษย์มี ๔ ประเภท

หลวงพ่อท่านจำแนกมนุษย์ตามสภาพความเป็นอยู่ไว้ ๔ ประเภท ท่านอยากอยู่ในประเภทใดก็สร้างเหตุปัจจัยไว้เสียเดี๋ยวนี้ จะได้รับผลตรงตามเหตุที่ท่านสร้างแน่นอน

๑. ประเภทที่มีทั้งทรัพย์และบริวาร พวกพ้อง บุคคลพวกนี้ได้สร้างเหตุไว้ในอดีต คือ ชอบทำบุญ บริจาคทาน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วมทำบุญด้วย ตนเองจึงได้อานิสงส์ครบ ได้ทั้งความมั่งคั่งร่ำรวย เป็นผู้นำ เป็นหัวหน้าคน มีพรรคพวก มีลูกน้อง มีบริวาร คนพวกนี้จะสมบูรณ์พูนสุข มีทั้งความเป็นอยู่ที่ดี มีทั้งพรรคพวกช่วยเหลือเกื้อกูล

๒. ประเภทที่มีแต่ทรัพย์ แต่ไม่มีบริวาร พวกพ้อง บุคคลพวกนี้ได้สร้างเหตุไว้ในอดีต คือบริจาคทรัพย์ ทำบุญ ให้ทาน แต่ไม่ชอบบอกบุญ ไม่ชักชวนคนอื่นร่วมทำบุญ ก็จะได้ผลตามเหตุที่ทำไว้ คือ มั่งคั่งร่ำรวย แต่ไม่มีพรรคพวก บริวาร จะช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่ได้เป็นผู้นำหรือหัวหน้าคน

๓. ประเภทที่มีแต่พวกพ้อง บริวาร แต่ไร้ทรัพย์ บุคคลพวกนี้ ได้สร้างเหตุไว้ในอดีต คือชอบบอกบุญ ชอบไปช่วยงานบุญกุศล แต่ช่วยด้วยแรงกาย ไม่จ่ายเงิน จึงเกิดมายากจน แต่พวกมาก

๔. ประเภทที่ไม่มีทั้งทรัพย์และพวกพ้องบริวาร บุคคลพวกนี้ได้สร้างเหตุไว้ในอดีต คือ เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว ไม่ชอบทำบุญ บริจาคทาน และไม่ไปช่วยงานบุญกุศลของผู้อื่นด้วย เป็นคนไม่เอาใคร กลัวเสียเงิน กลัวเสียเวลา กลัวคนพึ่งพา คนพวกนี้จะยากจนข้นแค้น ไร้ญาติขาดมิตร หาที่พึ่งพาอาศัยไม่ได้

หลวงพ่อท่านสอนให้ทุกคนพยายามรักษามนุษยสมบัติ เพราะมนุษย์นั้นจะอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ ต้องมีบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทมิตรสหาย สามี ภรรยา บุตร บริวาร อย่างที่เราเรียกกันว่ามีพรรค มีพวก คนที่จะมีพรรคมีพวกดีได้นั้น ต้องเคย

ประกอบกรรมดีร่วมกันมา ท่านจึงแนะนำลูกศิษย์ให้ทำตัวของตัวให้เป็นบุคคลประเภทที่หนึ่ง ให้พยายามทำบุญบริจาคทาน ทั้งด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ และร่วมบุญกับผู้อื่น แต่ต้องรู้จักเลือกผู้ที่จะไปทำบุญด้วยถ้าเห็นคนดี ๆ เขาทำบุญ บริจาคทานกันละก็ ให้พยายามไปร่วมกับเขา ไม่จำเป็นต้องร่วมด้วยเงินก็ได้ ถ้าไม่มีเงิน เพราะคนบางคนเขาก็มีทรัพย์สินเงินทองเหลือเฟืออยู่แล้ว เขาไม่ต้องการเงิน แต่เขาต้องการคนไปร่วมงาน เราก็ไปช่วยด้วยแรงกาย

การจะมีมนุษยสมบัติดีได้ด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ

๑. ปุพฺเพกตปุญฺญตา การทำบุญไว้ดีในอดีต

๒. อัตตสมฺมาปณิธิ การตั้งตนไว้ชอบ ประพฤติปฏิบัติดีมีศีลธรรม

เมื่อรู้จักการให้ในเบื้องต้นแล้ว ก็ต้องฝึกในการเป็นผู้ให้สิ่งที่บุคคลให้ได้ด้วยยาก บัณฑิตสามารถให้ลูกเป็นทานได้ให้ภรรยาเป็นทาน ให้เลือดเนื้อและอวัยวะเป็นทาน ให้เงินทองข้าวของเป็นทาน และที่สุดคือให้ชีวิตของตนเป็นทานได้ ทั้ง ๕ ประการนี้ถือเป็นทานชั้นยอด เรียกว่า **ปัญจมหาบริจาค**

คฤหัสถ์ที่สละกิจมาบวชในพระธรรมวินัยของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ได้ชื่อว่าสละชีวิต สละเคหสถานบ้านเรือน ความสุขสะดวกสบาย เป็นสิ่งที่ทำได้ยากอีกเหมือนกัน หลวงพ่อท่านบอกว่า เรื่องการให้ หรือการบริจาคนี้ ให้หัดทำเสียให้คุ้นเคย และชำนาญในชาตินี้ บางคนต้องฝึกหัดกันหลายภพหลายชาติ เพราะเกิดมาไม่เคยให้อะไรแก่คนอื่นเลย ให้แต่ลูกหรือคู่สามี ภรรยาของตัวเท่านั้น พอจะหยิบให้คนอื่น ก็เกิดความเสียดายถึงกับมือไม้สั่นเหงื่อแตก คิดแล้วคิดอีก คิดเท่าไรก็คิดไม่ตกตัดใจให้ไม่ได้ ในที่สุดก็ไม่ให้ดีกว่า

การให้แก่ลูกหรือสามี ภรรยาของตัวก็ดีหรอก แต่เป็นการให้ที่แคบ ไม่กว้าง เพราะเป็นการให้ที่จำเป็น มีความมุ่งหมาย เพื่อความรุ่งเรืองของตัว เพื่อต้องการตอบแทน

ถ้าให้ไว้เป็นกลาง ๆ แก่พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาในพระพุทธศาสนา ให้เป็นตำราบุคคลดีต่อไป ไม่ได้มุ่งหมายอะไรเลย หมายแต่จะได้บุญกุศล เป็นการสร้างบารมีเท่านั้น อย่างนี้เรียกว่า มีปัญญาสูง ให้กว้าง ให้เป็นกลาง

๕. หาบุญได้ ใช้บุญให้เป็น

หลวงพ่อบอกว่า **เมื่อมนุษย์ทำบุญแล้ว จะมีหม้ออัตโนมัติสำหรับดึงดูดบุญเข้าไปเก็บ** เป็นดวงใสเท่าฟองไข่แดงของไก่ ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกายมนุษย์ ตรงกลางกั๊ก เป็นอัตโนมัติของบุญ เหมือนตา หู จมูก ลิ้น สำหรับดึงดูดรูป เสียง กลิ่น รส เมื่อได้บุญแล้ว จะรักษาบุญ

นั้นไว้ได้อย่างไร เพราะไม่เห็นตัวตนของบุญ เหมือนกับทำมาหาเงินได้ แล้วจะรักษาเงินไว้ให้เป็นประโยชน์กับตนอย่างไรจึงจะไม่สูญเปล่า

หลวงพ่อบอกวิธีรักษาบุญ โดยให้พยายามเอาใจไปหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ นึกถึงบุญที่ได้กระทำมาทั้งหมด อย่าให้ติดขัดสิ่งหนึ่งสิ่งใด ถ้าทำมาค้าขายเกิดติดขัด ก็ขอให้บุญช่วย ถ้ามีอุปสรรคเข้ามาแทรกแซงอย่างใดอย่างหนึ่ง มีผู้มารุกรานเบียดเบียนประการใด ก็ขอให้บุญช่วย สิ่งอื่นช่วยไม่ได้ ไม่ต้องไปขอร้องให้ใครมาช่วย บุญช่วยได้แน่นอน แต่ต้องใจหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย กลางดวงธรรม หลวงพ่อบอกว่า **นึกเป็น นึกถูก นึกดี นึกได้ทุกที**

คนที่หาบุญได้ใช้บุญให้เป็นอย่างนี้ จะเป็นคนมีปัญญาเจริญก้าวหน้า ยิ่งใหญ่ไพศาล ถ้าเป็นหญิงจะได้ชื่อว่า บัณฑิตถี หญิงผู้มีปัญญา ถ้าเป็นชายก็จะได้ชื่อว่า บัณฑิโต ชายผู้มีปัญญา

๖. มีสังคหวัตถุ ๔

เมื่อมีมนุษยสมบัติแล้วก็ต้องรู้จักรักษาให้ยืนยงตลอดไป ต้องรักษาไว้ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการ

เพราะการอยู่ร่วมกันในครอบครัวต้องมีธรรมเป็นสายโยงยึดเหนี่ยว สังคหวัตถุ แปลว่า ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน หรือธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หมายถึง หลักการยึดเหนี่ยวน้ำใจการครองใจ ทำให้อยู่กันด้วยความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน มี ๔ ประการ โลกจะได้รับความสุข เพราะอาศัยสังคหวัตถุ ๔ นี้ ความเกื้อกูลสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เหมือนลิ่มสลักเพลารถที่แล่นไปอยู่ฉันนั้น ถ้าลิ่มสลักเพลาไม่มีเสียแล้ว กงรถก็หลุดจากเพลา แล่นไปไม่ได้ ถ้าลิ่มสลักเพลามีอยู่แล้ว กงรถนั้นก็ไปสะดวก สังคหวัตถุ ๔ ประการ ได้แก่

๖.๑ แบ่งปันกันไป (ทาน)

เราเกิดมาในมนุษยโลก เกิดมาต่างคนต่างมีตัวเปล่า ๆ มีแต่บุญกุศลพิทักษ์รักษามา มาแสวงหาทรัพย์สมบัติ ได้เขตสำหรับในโลกนี้ ก็ย่อมเฉลี่ยซึ่งกันและกัน ตามมีตามจะเฉลี่ยได้ ตามสามารถที่จะทำได้เฉลี่ยได้ สามารถจะทำได้เพียงไหน ก็ทำไปแต่เพียงนั้น อย่าให้เกินกำลังกว่าตัว อย่าให้เดือดร้อนทำพอสมควรแก่การ เพราะเรามาไม่นานเท่าใดนัก ก็จะต้องลาโลกนี้ ผ่านโลกนี้ไป ไปโลกอื่นต่อไป เมื่อพ้นอัตภาพมนุษย์นี้เสียแล้ว ก็ให้กันไม่ได้ **ให้กันได้แต่เฉพาะเป็นมนุษย์นี่เท่านั้น**

โลกมนุษย์นี้จึงอยู่ได้ด้วยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หลวงพ่อบอกว่าถ้าเลิกให้กันเสียสักเดือน ข้าวปลาอาหารไม่ให้กันละ หยุดกันหมดทั้งประเทศ ศาสนาดับ ถ้าไม่มีคฤหัสถ์หรือฆราวาสพิทักษ์รักษาเลี้ยงดูพระภิกษุ สามเณร พุทธศาสนาก็ไม่มีเครื่องหล่อเลี้ยง ทรงอยู่ไม่ได้ต้องแตกสลายไป

การให้ซึ่งกันและกันนี่เป็นสิ่งสำคัญ ในครอบครัวจะอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขก็ต้องเกิดจากการให้ พ่อแม่ลูก สามีภรรยาก็ต้องให้กัน ลูกจะต้องการอะไรพ่อแม่ก็ต้องหามาให้ ถ้าพ่อแม่ไม่ให้ลูกก็ตายหมดไม่เหลือ โลกจะจงรักภักดีซึ่งกันและกันก็เพราะอาศัยให้ซึ่งกันและกัน บุคคลใดคนหนึ่งด่าว่าเรา ให้หาอุบายแก้ไข โดยค่อย ๆ ให้เขา แม้แต่คนที่เคยด่าพ่อด่าแม่คนอิจฉาริษยา หลวงพ่อก็ไม่ให้โกรธตอบ แต่ให้พยายามทำให้ศัตรูกลับใจมาเป็นมิตร โดยเป็นผู้ให้ ก่อนอื่นก็ต้องให้อภัยก่อน แล้วจึงให้ด้วยวัตถุสิ่งของ แม้แต่ภรรยาที่ถูกสามีแหนงหน่าย ก็ไม่ให้ไปทำเสน่ห์เล่ห์กล ท่านบอกว่าเสน่ห์ปลายจวักนั่นแหละผัวรักจนตายทีเดียว ใช้จวักตักข้าวตักแกงหาให้สามีกินอยู่สุขสำราญ ปรนนิบัติให้ดี ให้อิ่มหนำสำราญ จะใช้ให้ไปทำอะไรก็ยอมทั้งนั้น ถ้าให้กันถึงขนาดแล้ว ตระกูลนั้นก็เจริญ ให้ถูกส่วนเข้าแล้วเจริญ

ให้โภชนาหารอิ่มเดียว ได้ชื่อว่าให้ฐานะ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ อันเป็นที่ปรารถนาของมหาชนคนทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้ก็จะย้อนกลับมาบังเกิดขึ้นแก่ผู้ให้ด้วย ให้อะไรก็ได้อย่างนั้น

๖.๒ วาจาไพเราะ (ปิยวาจา)

เรื่องวาจานี้เป็นของสำคัญนักในหมู่มนุษย์ เป็นหนึ่งในมรรคมีองค์แปด เพราะเป็นที่ดึงดูดใจ เหนี่ยวรั้งใจ ให้สมัครสมานในกันและกัน ไม่กระทบกระเทือนกัน ถ้ามีวาจาเช่นนั้นเรียกว่าเป็นคนสุภาพ เป็นคนมีมารยาท เป็นคนที่มีถ้อยคำวาจาเป็นหลักเป็นประธาน เมื่อกล่าววาจาใดออกไป นอกจากจะไม่ให้ผู้ใดกระทบกระเทือนใจ วาจานั้นก็ไพเราะเสนาะโสตดึงดูดด้วย คนฟังแล้วอยากจะฟังอีกอยู่ร่ำไป เรียกว่ามีปิยวาจา วาจาอันเป็นที่รัก

หลวงพ่อนั้น ไม่ว่าใครมีความทุกข์ ความเดือดร้อนมาปรึกษาท่าน ท่านจะรับฟังและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ทุกคน ท่านมีแต่ปิยวาจาให้คนฟังสบายอกสบายใจ สั่งสอนลูกศิษย์ทุกคนไม่ให้พูดแบบมีเหล็กใน คือไม่ให้ใช้วาจาทิ่มแทงใจผู้อื่น เวลามีผู้มาเยี่ยมเยียนให้พูดจาปฏิสันถารต้อนรับอย่างดี ท่านบอกว่าเขาจะได้นำมงคลมาให้ แต่ถ้าเราปฏิสันถารไม่ดี เขาก็นำมงคลกลับไปและทิ้งอัปมงคลไว้ให้ หลวงพ่อท่านจึงเป็นบุคคลที่มีสัมมาวาจา มีวาจาชอบ กล่าววาจาอันเป็นความจริง เป็นประโยชน์ และเป็นวาจาที่เป็นที่รักที่พอใจของผู้ฟังเหมาะแก่กาล

๖.๓ สงเคราะห์กัน (อัตถจริยา)

ประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่กันและกัน อย่าเอาแต่ความสุขส่วนตัวผู้เดียว ให้ความสุขเสมอทั่วหน้ากัน หลวงพ่อท่านสอนให้พ่อแม่พยายามส่งเสียลูกให้เรียนจนได้ปริญญากันทุกคน ทั้งหญิงและชาย ถ้าลูกได้ปริญญาหมดทุกคน พ่อแม่สองคนจะได้รับความสุขแค่ไหน ไม่ต้องมากหรอก ลูกกตัญญูคนเดียวเท่านั้นแหละ เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ให้เป็นสุขเหมือนเทวดาได้ ลูกเท่าไรต้องแก้ลูกให้เป็นปริญญาขึ้น นี้ได้ชื่อว่าประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่ลูกหลานก่อน คนใกล้เคียงเข้ามา วงศาคณาญาติก็ประพฤติเช่นนั้น ให้เลี้ยงตัวของตัวได้ เหมือนเด็กเล็กเลี้ยงตัวของตัวเองไม่ได้ แก้ไขให้เลี้ยงตัวของตัวเองได้ ผู้หญิงก็ให้ผู้หญิงเลี้ยงตัวของตัวได้ ผู้ชายก็ให้เลี้ยงตัวผู้ชายได้ ไม่ต้องพึ่งใครทีเดียว แก้ไขให้ฉลาดออกไปอย่างนั้น ได้ชื่อว่าประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่ลูกหลานของตัว แล้วก็ประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่บ้านใกล้เรือนเคียงกัน ให้ความสุขแก่เพื่อนบ้าน

ลักษณะที่ประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนกันนี่แหละ ทางพระพุทธศาสนาต้องการนัก ภิกษุบวชก่อนประพฤติตัวให้เป็นตำรับตำราต่อภิกษุบวชหลังเป็นลำดับไป นี่เป็นประโยชน์แก่เพื่อนกัน

๖.๔ วางตัวดีต่อกัน (สมานตฺตตา)

คือความเป็นผู้มีตนเสมอในธรรมนั้น ๆ ในบุคคลนั้น ๆ จะเป็นหญิงก็ดี ชายก็ดี เข้าไปในหมู่ไหน พวกไหน ชาติไหน ภาษาไหน ไม่กระทบกระเทือนเลยด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจของเรา เรามีพวกมากเท่าไร ก็เป็นคนเดียวกันไปหมด ไม่แยกแตกจากกัน เพราะเราทำตัวให้พอเหมาะพอดีกับเขา เข้าใกล้ใคร คนนั้นก็บอกว่าเป็นพวกเขา เป็นพี่เป็นน้องเขา ประพฤติตนเสมอในธรรมนั้น ๆ ในบุคคลนั้น ๆ ไม่ขาดตกบกพร่องทุกชาติทุกภาษาไป ได้ชื่อว่าเป็นประโยชน์ในโลกแท้ ๆ

ถ้าพ่อแม่ไม่มีสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้ ก็อย่าหวังว่าจะได้รับความนับถือและบูชาเพราะเหตุที่ตนมีบุตร[๑]

๗. หาเงินได้ใช้เงินให้เป็น

หลวงพ่อท่านเคยทำธุรกิจการค้ามาก่อนที่จะบวช ท่านรู้วิธีการหาเงิน วิธีใช้เงินทำอย่างไรทรัพย์สินจึงจะงอกเงย โดยตัวเองไม่ต้องเหนื่อยยากตรากตรำ ไม่เช่นนั้นท่านคงจะ

---

[๑] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**สังคหวัตถุ** เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๖

เก็บรวบรวมเงินไว้ให้โยมมารดาใช้ได้จนตลอดชีวิตไม่ได้แน่นอน ถ้าหลวงพ่อไม่ออกบวช ผู้เขียนคิดว่าท่านจะต้องเป็นเจ้าสัวใหญ่มีทรัพย์สินมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศแน่นอน เพราะหลวงพ่อมีทั้งสติปัญญา และธรรมะครบทุกประการ

ท่านสอนว่า หาเงินได้ก็ต้องใช้เงินให้เป็น จึงจะได้ชื่อว่าคนเป็นเจ้านายของเงิน แต่ถ้าใช้เงินไม่เป็น ตัวเองก็ต้องเป็นทาสของเงิน เงินเป็นเจ้านาย ต้องร้องไห้กันเมื่อแก่เฒ่า ไม่มีเรี่ยวแรงจะทำงาน ก็หยุดทำงานไม่ได้ ถ้าหยุดไม่มีข้าวสารกรอกหม้อ ไม่มีลูกหลานเลี้ยง เพราะตัวเองไม่รู้จักประหยัด อดออม เก็บหอมรอมริบ เพราะใช้เงินตาย ใช้เงินไม่เป็น

ยามหนุ่มสาวหาเงินมาได้ต้องใช้อย่างกระเหม็ดกระแหม่ อย่าใช้เงินจนหมด ต้องเก็บไว้ส่วนหนึ่ง อย่ากินอยู่ฟุ่มเฟือย เห็นคนอื่นที่เขาหาเงินได้มาก ๆ กินอยู่อุดมสมบูรณ์แล้ว เอาอย่างเขาโดยไม่ดูกระเป๋าเรา เช่น หาเงินได้เฟื้องหนึ่งสลึงหนึ่งก็ซื้อเป็ดซื้อไก่กิน จะต้องเป็นบ่าวเป็นทาสเขาจนตายแน่ เรียกว่าใช้เงินไม่เป็น

หลวงพ่อแนะนำเมนูรสเด็ด ราคาถูก คือทำต้มยำน้ำ เตรียมเครื่องต้มยำ เอาน้ำสะอาดใส่หม้อต้มให้เดือดแล้วเทเครื่องต้มยำลงไป ปรุงรสให้แซบถูกใจ ราดข้าวสวยร้อน ๆ กิน ถ้าจะหรูกว่านั้นนาน ๆ ทีก็ทำต้มยำปลา เตรียมเครื่องปรุงและวิธีทำเหมือนทำต้มยำน้ำ แต่มีปลาใส่ลงไปด้วย เวลานำมารับประทานก็ซดแต่น้ำแกง แต่จะมีกลิ่นปลาหอมฉุยพอน้ำหมด ก็ปรุงน้ำต้มยำใหม่ ร้อน ๆ เอาปลาตัวเดิมนั่นแหละเทใส่ลงไปในน้ำต้มยำ กินไปได้หลายมื้อ จนเนื้อปลาจืดชืด หมดความหวาน หลวงพ่อก็ยังไม่ให้ทิ้ง ให้นำเนื้อปลานั้นไปปรุงอาหารอื่น เช่น ผสมน้ำพริกปลาร้า ทำน้ำยาปรุงรสชาติให้มันอร่อยเถอะ กินกับข้าวสวยร้อน ๆ อร่อยเหมือนกินเป็ดกินไก่เหมือนกัน ท่านพูดเสมอว่า **คนฉลาดกินเพื่ออยู่ แต่คนโง่อยู่เพื่อกิน**

แต่หลวงพ่อก็ไม่ได้สอนให้ตระหนี่เหนียวแน่น หมกมุ่นอยู่แต่การเก็บเงิน ทรมานร่างกายจนเป็นโรคขาดอาหาร การประหยัดเรื่องกินอยู่ ให้ทำตอนเป็นหนุ่มเป็นสาว เพราะยังมีร่างกายแข็งแรง แต่ถึงจะอายุมาก หลวงพ่อก็สอนให้กินอยู่พอควร กินตามความจำเป็นของร่างกาย อย่ากินให้เกิดโรค ถ้าใช้เงินเป็นและเป็นนายของเงิน เงินเป็นทาสเราละก็ เมื่อกินต้มยำน้ำบ่อย ๆ ก็จะต้องมีเงินเหลือเก็บแน่นอน แต่ทั้งนี้ต้องไม่ไปหาเรื่องใช้จ่ายทางอื่น เช่น ดูมหรสพ เล่นการพนัน หมั่นเก็บออมรวบรวมเงินเอาไว้ จากสลึงเป็นบาท จากบาทเป็นร้อยบาท พันบาท หมื่นบาท แล้วก็ให้เงินพวกนี้ไปหาดอกเบี้ยมาให้เรา ดอกมันก็เดินมา แรก ๆ ก็อาจจะได้ เดือนละร้อยสองร้อย พันสองพัน ก็เก็บสะสมไว้อีก จนกลายเป็นเงินหมื่น เงินแสน ให้เงินแสนนั่นแหละไปหาเงินมาให้เราอีก รับจำนำจำนองที่ดิน เรือกสวนไร่นา

แต่ให้ทำสัญญากู้ไว้เป็นหลักฐานให้แน่นหนา โกงกันไม่ได้ แล้วอย่าไปคิดดอกเบี้ยเขามาก คิดร้อยละบาทพอ ส่วนคนที่เป็นนายหน้าก็แบ่งให้เขาบ้าง เราจะได้สบาย เงินหาให้เราใช้เรื่อยไป เดือนละหมื่น ๆ ได้เดือนละหมื่นละเลิกทำงานได้ (ค่าของเงินเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ เดือนละหมื่นก็มีค่าเป็นหลายแสนในปัจจุบัน-ผู้เขียน)

ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรู้วิธีดูดเงินด้วย คือต้องปฏิบัติธรรมควบคู่ไปด้วยกัน การปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อก็ไม่ยากอะไร คือให้ทำใจให้หยุดให้นิ่งที่ฐานที่ ๗ อยู่เสมอ ๆ ท่านบอกว่า ถ้าจิตหยุดเช่นนั้นเสียแล้วละก็ เงินน่ะไม่ต้องหายากลำบากแต่อย่างไรหรอก ถ้าจิตผ่องใสขนาดนั้นแล้ว ไม่ต้องทำงานอะไรมากมายไปหรอก มันไหลเข้ามาเองนะ เงินน่ะ ไม่เดือดร้อน มีแต่เงินเข้า เงินออกไม่มีนะ ออกก็เล็ก ๆ น้อย ๆ เข้ามามาก ผ่องใสอย่างนั้นละก็ นั่นตัวนั้นเป็นตัวสำคัญทีเดียว ถ้าว่าผู้ครองเรือนต้องการให้มั่งมีเงินทอง ข้าวของมาก อย่ากระทบเทือนใจกัน ทำใจให้ใสอยู่ท่าเดียวแหละ ใจเป็นแดนเกษมอยู่เสมอไป อย่างนี้ให้ตั้งจิตให้อยู่ให้ดูของตัวไว้ ให้ผ่องใสอยู่อย่างนั้น เงินทองไหลมาเป็นมงคล

เมื่อมีเงินแล้ว ก็ต้องนำไปใช้จ่าย ไม่ใช่เก็บอย่างเดียวไม่ยอมใช้ อย่างนั้นมีเงินก็เหมือนไม่มี ไม่มีประโยชน์ ไม่ได้เป็นเจ้านายของเงินอีก เพราะใช้เงินไม่เป็น ถ้าพวกที่มีลูก ก็ต้องนำเงินนั้นไปใช้เลี้ยงดูลูกให้เรียนจบมหาวิทยาลัย ให้ได้ปริญญาตรีกันทุกคน (สมัยหลวงพ่อมีคนที่เรียนจบปริญญาตรีน้อยมาก จบประโยคมัธยมก็ถือว่าเรียนสูงแล้ว หลวงพ่อจึงย้ำเรื่องการจบปริญญาตรี-ผู้เขียน) ไม่จบไม่ยอมเด็ดขาดเชียว เงินทองเสียไป ถึงเดือนมันก็มาอีก อย่าไปเสียดาย

ส่วนคนที่ไม่มีครอบครัว ไม่มีลูกก็ต้องเก็บสะสมทรัพย์ไว้ใช้ยามแก่เฒ่า และยามเจ็บไข้ได้ป่วย แล้วก็ให้ทำบุญ เป็นการสะสมโลกุตรทรัพย์[๑] การทำบุญท่านก็เน้นเรื่องการถวายเป็นสังฆทาน **เมื่อหาบุญได้แล้วก็ต้องใช้บุญให้เป็น คือเอาใจจดจดจ่ออยู่ที่ดวงบุญ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกถึงบุญที่ได้สร้างสม** ใจก็อิ่มเอม ที่จะให้ผลน้อยก็จะบังคับให้ผลมาก ที่จะให้ใบมาก บุญก็บังคับให้ผลิตใบมาก เหมือนเราเด็ดยอดต้นไม้ แล้วมันแตกออกเป็นสี่ห้ายอด บุญก็เหมือนกัน เด็ดมายอดเดียวก็สามารถแตกออกเป็นสี่ห้ายอดได้เหมือนยอดตำลึง เพราะบุญส่งช่วยเรา เราเป็นคนฉลาด ถ้าได้สิ่งของนั้น เรียกว่าหาเงินได้ใช้เงินเป็น ฉลาดหาเงินหาทอง หาเงินได้ใช้เงินเป็น หนักเข้าก็เป็นเจ้าเงินนายเงินได้ ฉลาดอย่างนี้จึงจะเอาตัวรอด **เรียกว่าหาบุญได้ใช้บุญเป็น**

---

๑ ทรัพย์ที่ทำให้อยู่เหนือโลก พ้นจากโลก

๘. ทำตัวให้เป็นทรัพย์เป็น

ทรัพย์มี ๒ ประเภท ได้แก่ ๑. สวิญญาณกทรัพย์ ทรัพย์ที่มีวิญญาณมีชีวิตหรือทรัพย์เป็น และ ๒. อวิญญาณกทรัพย์ ทรัพย์ที่ไม่มีวิญญาณ ไม่มีชีวิต หรือทรัพย์ตาย

เวลานี้คนไม่รู้จักทรัพย์เป็น ทรัพย์ตาย จึงคิดแต่จะเสาะหาสะสมแต่ทรัพย์ตาย แต่ถ้าคนมีปัญญา เขาไม่เสาะหาทรัพย์ตายกัน เพราะทรัพย์เป็น คือก้อนทรัพย์ที่สำคัญ

ที่หลวงพ่อพูดอย่างนี้ เพราะต้องการสอนให้เห็นความสำคัญของทรัพย์เป็นแล้ว พยายามพัฒนาตัวเราให้เป็นทรัพย์เป็นหรือสวิญญาณกทรัพย์ให้ได้ โดยทำตัวของเราให้ดี มีวิชาความรู้ มีความสามารถ ก็จะเป็นทรัพย์ที่มีค่า คนก็จะอยากได้ เป็นที่ประสงค์ เป็นที่ต้องการของทุกบ้านเรือน ทุกตระกูล แม้แต่ประเทศชาติอื่น ๆ ก็อยากได้ ยอมเสียเงินแพง ๆ มาซื้อตัวไป แม้คนมีปัญญาก็ยังเข้ามาเคารพนบนอบ อยากจะได้ไปอยู่ด้วย อยากจะได้ไปเป็นพวกด้วย

ในสมัยของหลวงพ่อผู้หญิงยังไม่ได้ออกทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่ มีความรู้ ความสามารถเท่าเทียมกับผู้ชายเหมือนในปัจจุบัน งานหลักของผู้หญิงยังคงการเป็นแม่เหย้าแม่เรือน หลวงพ่อก็ยังเห็นความสำคัญและสอนผู้หญิงให้ทำตัวของตัวเองให้เป็นทรัพย์เป็น ก็จะเป็นที่ต้องการที่ปรารถนาของบุรุษเพศที่เป็นสวิญญาณกทรัพย์ดี ๆ ท่านกล่าวว่า

> "...หญิงก็ศึกษาวิชาของผู้หญิงเข้าให้สุดความสามารถของตน ให้เป็นคนมีฝีมือดี เย็บปักถักร้อยดีทุกอย่าง ปรุงสูปพยัญชนะอร่อยทุกอย่าง ให้มีฝีมืออย่างนี้ นี่แหละเป็นสวิญญาณกทรัพย์ขึ้นในตัวทีเดียว ไม่ต้องไปสงสัยละ อยู่ที่ไหนเขามาเรียกร้องหา หนักเข้าจนพระเจ้าแผ่นดินต้องการตัว ฝีมืออร่อยนัก ไปปรุงเข้าจริง ๆ อร่อยทีเดียว ลืมมือคนอื่นหมด เอาล่ะ ออกจากพระเจ้าแผ่นดินไม่ได้ละ เห็นไหมล่ะ ก็เป็นทรัพย์ขึ้นดังนี้น่ะ นี่แหละ สวิญญาณกทรัพย์เป็นอย่างนี้ มันยอดทีเดียว
>
> หรือไม่เช่นนั้น ที่เรียกว่าสวิญญาณกทรัพย์ละก็ คนที่มีรูปสวย ไม่มีใครเทียบทัน เล่าลือถึงพระเจ้าแผ่นดิน พระเจ้าแผ่นดินต้องใช้คุณท้าวเจ้าจอมมารับไปเป็นมเหสี นี่ก็เป็นสวิญญาณกทรัพย์อีก เป็นขึ้นอย่างนี้แหละเป็นได้ เหตุนี้เขาจึงมีตา เขาต้องดู เขาจะทำการสมรสใด ๆ เขาต้องดูทั้งนั้น กลัวไปเจออ้ายคนชั่วเข้า อ้ายรูปชั่วตัวดำเข้าใช้ไม่ได้ เสียไม่ใช่เสียแต่เสียลูกหลานเป็นง่อยไปอีก เขาหาที่สวยงามทั้งนั้น สวยงามไม่ให้มีตำหนินั่นเป็นสวิญญาณกทรัพย์โดยตรงเชียวนะ

ปศุสัตว์ต่าง ๆ มีชีวิตเป็นอยู่มากน้อยเท่าใด วัว ควาย ช้าง ม้า แพะ แกะ เป็ด ไก่ สุกร เหล่านี้ หรือข้าทาสบริวาร เป็นสวิญญาณกทรัพย์ทั้งนั้น แต่เป็นสวิญญาณกทรัพย์เลว ๆ สวิญญาณกทรัพย์จริง ๆ ละก็ตัวของตัวเองนั่นแหละ ถ้าว่า ว่าไม่ฉลาด ก็ไม่สร้างตัวของตัวให้ดีขึ้น ก็ปล่อยไปตามยถากรรม ก็ใช้อะไรไม่ได้ ฝีมือไม่มีอะไรสักอย่างหนึ่ง ก็ไม่หัดเข้า แก้ไขข้อขัดข้องของตัวเข้า ไม่ขยันทำขึ้น ไม่ปรุงขึ้น ให้เฉลียวลาดขึ้น ไม่ทำ อย่างนี้คนขี้เกียจขี้คร้าน ไม่รู้จักสมบัติของตัว ก็เป็นคนสมบัติเลว ๆ ไปทั้งชาติ เป็นสวิญญาณกทรัพย์เลว ๆ ไป...”[๑]

วิญญาณกทรัพย์นั้นเป็นที่ต้องการของทั้งสากลโลกที่ไม่มีชีวิต แต่เป็นอัญมณีแร่ธาตุหรือโลหะที่มีคุณค่าราคาสูงหาได้ยาก เช่น แร่เงิน แร่ทอง เพชร พลอยต่าง ๆ โดยเฉพาะแก้วกายสิทธิ์ ก็จัดเป็นสวิญญาณกทรัพย์เช่นกัน ดูเป็นของตาย แต่กลายเป็นของเป็นเหาะเหินเดินอากาศได้ แล้วก็แบ่งเป็นชนิดธรรมดากับชนิดดีเลิศ เหมือนมนุษย์เหมือนกัน สวิญญาณกทรัพย์ชนิดดีเลิศหาได้ยากยิ่ง เมื่ออุบัติขึ้นแล้วสามารถทำให้โลกเป็นสุขได้ ได้แก่ จักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนคลังแก้ว ขุนพลแก้ว นางแก้ว แก้วมณี อันเป็นสมบัติ ๗ ประการที่เกิดมาคู่กับพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น

พระเจ้าจักรพรรดิก็ยังมีถึง ๓ ระดับ ได้แก่ ๑. บรมจักร ๒. มหาจักร ๓. จุลจักร เมื่อจักรพรรดิยังแตกต่างกันถึง ๓ ระดับ สมบัติของจักรพรรดิ คือแก้ว ๗ ประการ ก็มีความเป็นเลิศแตกต่างกันเช่นกัน

รัตนะเหล่านั้นจะมีมากน้อย เลอเลิศอย่างใดก็ตามที ก็ไม่เสมอเหมือนสวิญญาณกทรัพย์แท้ ๆ หรือตัวจริงนั้น ก็คือพระพุทธเจ้า เกิดมาเพื่อจะเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกที่ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนจากการเป็นอนิจจัง ถ้าไม่มีพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นก็มีพระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งของสัตว์โลก หากไม่มีพระปัจเจกพุทธเจ้าก็จะมีพระเจ้าจักรพรรดิมาปกครองดูแล พระเจ้าจักรพรรดิอุบัติขึ้นมาในยุคที่โลกมนุษย์ปราศจากพระพุทธเจ้า ปราศจากพระปัจเจกพุทธเจ้า พระองค์เสด็จมาพร้อมกับสวิญญาณกทรัพย์รัตนะทั้ง ๗ ดังที่ได้กล่าวแล้ว

---

๑ หลวงพ่อแสดงไว้ในพระธรรมเทศนาเรื่อง**รัตนสูตรว่าด้วยพุทธรัตนะ** วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๗

๙. ไม่ประมาท

หลวงพ่อได้ยกพระปัจฉิมวาจาของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า อันเป็นที่ตรึงใจของพุทธศาสนิกชนถ้วนหน้า ที่ว่า **สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมไปเสมอ ท่านจงถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท** หลวงพ่อท่านย้ำว่า ความเสื่อมอันนี้แหละเป็นเครื่องประจำใจของเราท่านทั้งหลาย ให้นึกถึงความเสื่อมอันนี้ไว้ จะนึกที่ไหน ก็นึกถึงในตัวของเรานี่ อัตภาพร่างกายนี้ไม่คงที่เลย ความจริงมันเสื่อมมาตั้งแต่คลอดจากครรภ์มารดาแล้ว มีทั้งเสื่อมขึ้นและเสื่อมลง เสื่อมขึ้นก็เจริญขึ้น พอเต็มอายุก็เสื่อมลง ตอนนี้เสื่อมไม่หยุดเลย ให้นึกถึงความเสื่อมอันนี้แหละให้ติดอยู่กับใจ จึงจะเรียกว่าไม่ประมาท ไม่เผลอสติ

ถ้านึกถึงความเสื่อมประจำใจได้ ถ้าเป็นหญิง เป็นชาย เป็นฆราวาสครองเรือน จะต้องมีหลักฐานมั่นคงใหญ่โตทีเดียว ไม่ใช่คนเหลวไหล ไม่ใช่คนเลวทราม ต้องเป็นคนอยู่ในความพยายามทีเดียว รออยู่ไม่ได้ ใจกายขยันนัก ไม่เกียจคร้าน เพราะนึกถึงความเสื่อมอยู่ ทำอะไรเป็นได้ผลหมด จะทำนา ทำไร่ ทำสวน รวยกันยกใหญ่ รับราชการก็เอาดีได้ทีเดียว ทำหน้าที่อะไรก็รุ่งเรืองเจริญเอาดีได้หมด

วิธีการที่ประคองสติไม่ให้เผลอ ไม่ให้ประมาท ให้นึกถึงความเสื่อมอยู่เสมอ ให้เจอความเสื่อมไว้เสมอ นึกหนักเข้า ๆ จะต้องเกิดใจหาย ว่าต้นตระกูลของเราไปไหนกันหมด แล้วต่อไปก็จะถึงตาเราละซี่ ก็จะเกิดตกใจ แล้วรีบเร่งทำความดี ละความชั่ว ถ้าไม่เห็นความเสื่อมละก็กล้าหาญนัก ทำชั่วก็ได้ ด่าว่าผู้หลักผู้ใหญ่ได้ตามชอบใจ แต่ถ้าเห็นความเสื่อมเข้าแล้ว กราบผู้ใหญ่ได้ เพราะเกิดความไม่ประมาท

นอกจากนี้แล้วให้หลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้คนเกิดความประมาทมี ๒ อย่าง คือสุราและความเมามัน สุรานั้นเป็นที่รู้จักว่าทำให้เสื่อมสติ แต่ความเมามันล่ะคืออะไร หลวงพ่อสอนไว้ดังนี้

> "...ความประมาทน่ะ คืออะไรทำให้ประมาทล่ะ สุราซิ ความเมาซิ ทำให้ประมาท ความเมานั่นแหละ ถ้าว่าไปขลุกขลุ่ยกับมันนัก ไปคุ้นเคยกับมันหนักเข้าละก็ มันทำให้เสียคนน่ะ ไม่รู้จักพ่อจักแม่ พี่ป้าน้าอาปู่ย่าตายาย ว่าต่ำ ๆ สูง ๆ นี่เพราะมันเมา อ้ายเมาสุราน่ะ มีเวลาสร่างนะ อ้ายเมาอีกอย่างหนึ่งล่ะ อ้ายนั่นเมาสำคัญ เขาเรียกว่าเมามัน ถ้าว่าช้างก็เรียกว่าช้างเมามัน อ้ายเมามันนี่สำคัญนัก อ้ายเมามันนี่ไม่ได้ พ่อแม่เลี้ยงลูกหญิงลูกชายมาน่ะ ถ้าเมามันขึ้นมาแล้วก็ไม่ได้ละ แม้ว่าเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้นแหละ หญิงก็ลงจมูกฟิตทีเดียว ชายก็ลงจมูกฟิต ลงจมูกฟิตแล้วก็ไปแล้ว เหนี่ยวไม่อยู่รั้งไม่อยู่ พ่อแม่มันก็รั้ง

รั้งไม่อยู่ไปเสียแล้ว นี่เป็นเหตุประมาทสำคัญ อ้ายเมามันนั่นแหละประมาท **ถ้าว่าช้างเรียกว่าสับมัน ไม่กลัวใคร ในคุกตะรางเมามันทั้งนั้น ไปอยู่โน่น ถ้าเมามันละก็ประมาทยกใหญ่** ถ้าเมาสุราก็ประมาทยกใหญ่ ถ้าว่าเมามันด้วย เมาสุราด้วย สองอย่างละก็ เสียยกใหญ่ทีเดียว ประมาท ตั้งอยู่ในประมาทแท้ ๆ ทีเดียว ให้เลิกเมามันเสีย ให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท...”[๑]

ความเสื่อมนี้เกิดขึ้นกับทุกผู้ที่มีกำเนิดในกามภพ รูปภพ และอรูปภพ ไม่ว่าจะเกิดจากฟองไข่ เกิดจากเหงื่อไคล เกิดจากน้ำ หรือลอยขึ้นมาเอง ก็เสื่อมเหมือนกันทั้งหมด พระพุทธเจ้าประสงค์อะไรจึงให้เรานึกถึงติดอยู่กับใจ

พระพุทธองค์ประสงค์จะต้อนพวกเราให้พ้นจากความเสื่อมเหล่านี้ ให้ออกจากภพ ๓ ไปเสีย ให้พ้นจากไตรวัฏ คือ กรรมวัฏ วิปากวัฏ กิเลสวัฏ รวมเรียกว่าวัฏสงสาร ให้ขึ้นจากวัฏสงสาร ให้เข้าถึงธรรมกายไปนิพพานในเบื้องหน้า

ปุถุชนแท้ ๆ น้อยคนจึงจะมีความไม่ประมาทมาก มีความประมาทมากโดยมาก มีความประมาทน้อยโดยน้อย เมื่อรู้จักความจริงเช่นนี้ สิ่งที่ดีที่หายาก ถ้าเราตั้งอยู่ในความไม่ประมาท จะต้องนึกถึงความเสื่อมในสกลร่างกายไม่ขาด เราจะนึกถึงความเสื่อมของตน นึกถึงความเสื่อมของผู้อื่น เมื่อเห็นโลงศพ เห็นคนตาย ได้ยินเสียงพระสวด เราก็เป็นอย่างนี้ เมื่อบุคคลไม่เผลอในความเสื่อมเช่นนี้ ได้ชื่อว่าได้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

๑๐. รู้จักประมาณในการบริโภค

ให้บริโภคให้พอดีกับความต้องการของร่างกาย หลวงพ่อท่านบอกว่า เรื่องนี้ ครั้งพุทธกาลก็ดี หลังพุทธกาลก็ดี แข่งขันกันนักเรื่องรู้จักประมาณในการบริโภค บางคนถึงกับมีเครื่องตวง เครื่องวัด หรือไม่เช่นนั้นก็วัดกำหนดอาหารเท่านั้นเท่านี้บ้าง กำหนดด้วยข้าวสารบ้าง ด้วยข้าวสุกบ้าง บางคนก็เอาท้องเป็นประมาณ พออิ่มก็หยุด ไม่ให้เกินอิ่มไป สักคำเดียวก็ไม่ให้เกิน หรือหย่อนอิ่มไว้สักคำ เผื่อน้ำไว้เล็กน้อยให้ท้องไม่อืด ให้ท้องไม่เฟ้อ ให้ธาตุย่อยง่าย ๆ ถ้าทางพระก็เรียกว่าสำรวมในการบริโภค หลวงพ่อสำรวมในการบริโภคอาหารทุกมื้อ เพราะฉันไม่เกิน ๑๘ คำ ฉันทุกอย่างที่จัดให้ อย่างละคำสองคำ

ต้องเลือกของที่จะบริโภคด้วย บริโภคเข้าไปแล้วเป็นประโยชน์แก่ร่างกาย ให้ความสุขแก่ร่างกายไหม ถ้าสิ่งใดให้ความสุขแก่ร่างกาย ก็รับสิ่งนั้นพออิ่มเท่านั้น สิ่งใดให้โทษแก่

---

[๑] หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง **ปัจฉิมวาจา** เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

ร่างกายก็ไม่รับสิ่งนั้นเด็ดขาด ห้ามสิ่งนั้นทีเดียว เพราะจะไปประทุษร้ายร่างกายเข้าได้ เพราะการบริโภคไม่ใช่บริโภคได้ทั่วไป ไม่ใช่ดีเสมอไป แม้ไม่ชอบใจแล้ว ไปวันหลัง เดือนหลัง ปีหลัง ก็ชอบใจก็ได้ อย่างคนแก่ชอบมะระ เด็ก ๆ บอกว่าขม ไม่ชอบ บางท่านก็ชอบอย่างนี้ บางท่านก็ชอบอย่างโน้น จำกัดมิได้ แล้วแต่ธาตุธรรมของตน

ถ้าหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ แล้วทราบว่าเวลานี้มีคนจำนวนไม่น้อยกำลังเป็นโรคอ้วน และโรคไขมันในเลือดสูงกัน ต้องซื้อหายาแพง ๆ มากิน แล้วก็ยังนิยมในอาหารที่มีไขมันสูง คงจะถูกหลวงพ่อว่า ว่าไม่รู้จักประมาณในการบริโภคแน่นอน เพราะกาแฟท่านก็ไม่ให้ดื่ม ท่านบอกว่า กินไปทำไม เป็นโทษแก่ร่างกาย

๑๑. รู้จักประมาณในการใช้สอย

ให้รู้จักประมาณในการใช้สอย ให้ได้รับความสุขพอสมควรแก่ร่างกาย ใช้ถูกกาล ถูกเวลาเสมอ แม้จะมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย ก็ต้องรู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นและเกิดประโยชน์ ไม่ใช่เฉพาะเรื่องการบริโภคอย่างเดียว แต่รวมปัจจัยสี่ทุกอย่าง เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มก็ต้องรู้จักใช้สอยอย่างกระเหม็ดกระแหม่ ต้องรู้จักเปลือง รู้จักเก่า รู้จักเสียหาย รวมทั้งบ้านเรือน เมื่อทรุดโทรมแล้วไม่ซ่อมแซมปฏิสังขรณ์ หรือใช้ไม่เป็นก็เป็นการทำลายไป ของไม่ควรถูกน้ำแล้วเอาน้ำไปราดเข้า ของนั้นก็ผุเสียหายไป ที่ผุเสียหายก็ต้องรีบซ่อมแซม อย่าปล่อยทิ้งไว้

บ้านสำหรับอยู่พักอาศัยก็ต้องดูแลและฉลาดในการใช้สอยบ้านช่องของตนนั้น ๆ หยูกยารักษาไข้ก็เช่นเดียวกัน จะใช้ก็ใช้ในเวลาเป็นไข้ได้ป่วย เมื่อไม่เป็นไข้แล้วไปใช้ยา ยาก็ลงโทษ เสียค่ายา เสียยาเปล่า ไม่รู้จักประโยชน์ อย่างนี้เรียกว่าไม่รู้จักประมาณ

๑๒. พ้นจากเป็นนักเลงสุรา

สุราเกิดขึ้นที่ไหน ที่นั่นย่อยยับ หญิงก็ดี ชายก็ดี ติดสุรา ดื่มสุราคนนั้นก็ย่อยยับ เอาตัวรอดไม่ได้ เพราะสุราเมื่อดื่มเข้าไปแล้ว ทำคนดี ๆ ให้เป็นคนเสีย ทำคนมีสติให้เป็นคนมีสติเสีย ทำคนที่มีอารมณ์ดี ให้เป็นคนมีอารมณ์ฉุนเฉียว ให้อารมณ์ลอกแลกไปเสียสติดี ๆ ทำให้เผลอตัว ไม่รู้ตัวไปเสียแล้ว ไม่รู้จักบิดามารดา ไม่รู้จักสมณพราหมณ์ ไม่รู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ผู้เฒ่าผู้แก่ ดื่มสุราเข้าไปแล้วจะเห็นช้างเท่าหมู เขาเรียกว่า ฆ่าตัวเองทั้งเป็น ทำลายตัวเองอย่างดื้อ ๆ

ที่เรียกว่าฆ่าตัวเองทั้งเป็น ก็เพราะตัวเองดี สุราทำให้เป็นคนเสีย ตัวเองบริสุทธิ์บริบูรณ์อยู่ สุราทำให้ไม่บริสุทธิ์บริบูรณ์ กลายเป็นคนบ้าไปเสียแล้ว สุรามีโทษมากเหลือคณานับ ควรเว้นขาดใจ รวมทั้งน้ำทุกชนิดที่ทำให้บุคคลผู้ดื่มมึนเมา เบียร์ เหล้าหวาน และที่อ้างว่าเป็นยาต่าง ๆ แต่ความจริงขายเหล้ากลางเมืองแท้ ๆ

ถ้าผู้เจ็บไข้ได้ป่วยตั้งใจไม่ปรารถนาจะดื่มสุรา แต่ในยานั้นอาจมีสุราแทรกเล็กน้อยพอเป็นกระสาย แต่เจตนาการดื่มสุราของเจ้าของไข้ไม่มี มุ่งที่จะหายจากโรคเท่านั้น สุราต้องเป็นกระสายยา ไม่ใช่ยาเป็นกระสายสุรา อย่างนี้ไม่มีโทษ แต่ถ้ามียาวิธีอื่นแก้ ก็ให้งดเว้นเสีย

"...ศีลสุราสิกขาบทนี้ ท่านวางหลักไว้ เทียบด้วยคชสารช้างตัวหนึ่ง มีเท้า ๔ มีงวง ๑ และช้างนั้นมันเป็นอยู่ด้วยงวงมัน เมื่องวงมันมีอยู่ตราบใด งวงนั่นมันเลี้ยงชีพของมัน มันฉุดหญ้ามาเลี้ยงร่างกายมัน ใส่ปากมันได้ ถ้าไม่มีงวง ช้างมันจะก้มลงกินหญ้าอย่างโคอย่างกระบืออย่างไรล่ะ มันสูง มันก้มไม่ถึง จะต้องนอนลงละซี ทำลำบาก เหตุนี้งวงจึงเป็นตัวสำคัญ เป็นชีวิตของช้างทีเดียว ศีลทั้ง ๕ สิกขาบทสุราเป็นชีวิตทีเดียวหนา ถ้าเลิกสุราไม่ได้ละก็ มารักษาศีลลำบากนัก เพราะว่าได้แต่ ๔ ห้าไม่ได้

ถ้าล่วงสุราเสีย สิกขาบทเดียวเท่านั้นแหละ อีก ๔ สิกขาบทรักษาอยู่ไม่ได้ สลายหมดล้มละลายหมด เขาจึงได้ตั้งว่า พระนคร ๆ หนึ่ง มีประตู ๕ แห่ง ถ้าออกประตูหนึ่งจะต้องฆ่าสัตว์ ออกประตูที่สองจะต้องลักทรัพย์สมบัติ ออกประตูที่สามจะต้องล่วงกาม ออกประตูที่สี่จะต้องพูดปด ออกประตูที่ห้าจะต้องดื่มสุรา จะออกประตูไหน

ถ้าออกไปประตูที่หนึ่งต้องฆ่าสัตว์ ก็ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น ถ้าออกประตูที่สองจะต้องลักทรัพย์สมบัติ ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น ถ้าออกประตูที่สามจะต้องล่วงกาเมสุมิจฉาจาร ก็ล่วงสิกขาบทเดียวเท่านั้น ถ้าออกประตูที่สี่จะต้องพูดปด ก็ล่วงสิกขาบทเดียวของตามประตูนั้น ๆ ถ้าออกประตูที่ห้าจะต้องล่วงสุรา **ถ้าดื่มสุราละก็หมดทั้งสี่สิกขาบทห้าสิกขาบทล้มหมดทีเดียว** ท่านวางหลักไว้อย่างนี้

...สุรานี้เป็นตัวประมาท ถ้าประมาทแล้วเป็นธรรมที่เป็นอกุศล ถ้าเลิกสุราเสียได้ก็เป็นเหตุของความไม่เป็นที่ตั้งของความประมาท ศีลสี่สิกขาบทก็รวมอยู่ในสุรานั้น อยู่ในความประมาทนั่น..."[๑]

---

๑ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**ศีลเบื้องต่ำและศีลบื้องสูง** เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๓. มีสามัคคีธรรม

สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี ความพร้อมเพรียงของหมู่เป็นสุข จะเป็นคฤหัสถ์ก็เป็นสุข จะเป็นภิกษุ สามเณรก็เป็นสุข อุบาสก อุบาสิกาก็เป็นสุข ถ้าว่าไม่พร้อมเพรียงก็ไม่เป็นสุข หาสุขที่ไหนไม่ได้หมด ทั้งประเทศชาติ หมดทั้งศาสนา เหมือนมนุษย์หญิงชายหมด ทั้งประเทศไทย พร้อมเพรียงกัน เชื่อฟังตามผู้หลักผู้ใหญ่ ท่านได้บังคับบัญชาเป็นไปอย่างไร ก็ตามผู้ใหญ่ไป ก็เป็นสุข จะไปทางไหนก็เหมือนฝูงนก หัวหน้าฝูงบินนำหน้าไปอย่างไร ลูกน้อง ก็บินตามแถวเป็นฝูง ฝูงใหญ่ ใหญ่เท่าไรก็เป็นสุข เมื่อเป็นฝูงใหญ่เช่นนั้นปราศจากอันตราย ข้าศึกตีไม่แตก จะไปแย่งเอาเมืองนั้นไม่ได้ ศึกเสือเหนือใต้ทำอะไรไม่ได้ หักรานไม่ได้ ข่มเหงกัน ไม่ได้ เพราะหมู่ไม่แตกจากกัน

ถ้าต้องการความเจริญแล้ว บ้านเรือนก็ดี หมู่ธนบดี หมู่เศรษฐีก็ต้องมีสามัคคี ถ้าใน หมู่เศรษฐีไม่ลงรอยกันแล้วละก็ ไม่ช้าเศรษฐีนี้จะเตียนไปหมด หรือหมู่บ้านเรือน ในท้องไร่ ท้องนาก็ดี ในสวนก็ดี ในข้าราชการก็ดี หมู่ไหนบ้านไหนไม่ลงรอยกันอยู่ พ่อแม่ไม่ลงรอยกับลูก ลูกไม่ลงรอยกับพ่อแม่ ข้าทาสบริษัทบริวารไม่ลงรอยกันละก็ ไม่ช้าบ้านนั้นต้องร้าง ไม่ร้าง ก็ต้องแตกสลาย ต้องฉิบหาย ต้องป่นปี้ เพราะมันแตกสามัคคีกันเสียแล้ว ไม่เป็นสามัคคีกัน ไปดูก็ได้ ถ้าบ้านไหนทะเลาะกันระหองระแหงกัน บ้านนี้ต้องทลาย ต้องแยกจากกัน ลูกเต้าก็ต้องแยกไป พี่น้องวงศาคณาญาติอยู่รวมกันไม่ได้ อุบาทว์เกิดขึ้นแล้ว อ้ายความ ไม่รวมสามัคคี ไม่ลงรอยกันนั่นแหละ อุบาทว์เกิดขึ้นแล้ว ผัวเมียสองคนก็พยากรณ์ได้ ลงไม่ลงรอยกันแล้ว บ้านนี้ไม่ต้องอยู่ด้วยกันละ แตกทลายแน่ บาตรแตกเข้าบ้านละ หรือเรียก ว่ากาลกิณีอยู่บ้านนี้แหละ

เมื่อเมืองเจ้าลิจฉวีถูกพระเจ้าอชาติศัตรูลอยชายเข้าเมืองปกครองเสียแล้ว เพราะแตกสามัคคี ตามที่พระศาสดาทรงรับสั่งว่า บ้านไหนเมืองไหน หมู่ใดพวกใด เขายังมีความสามัคคีกันอยู่ ตราบนั้นเขาก็มีกำลังวังชามาก ทำอันตรายไม่ได้ ให้จำไว้ เป็นตำรับตำรา ไม่งั้นต้องเวียนว่ายตายเกิด อยู่บ้านโน้นบ้านนี้ ถ้าบ้านไหนสามัคคีกลมเกลียว กันดี มีผู้หลักผู้ใหญ่เกรงกันอยู่ ไม่เป็นไร

เรื่องสามัคคีนี้เป็นเรื่องสำคัญเป็นหลักชัยของบ้านเมือง หากขาดความสามัคคี เสียหายถึงบ้านเมืองสูญสลายย่อยยับ หลวงพ่อจึงย้ำนักหนา

๑๔. คนต้องมีหลักใจ

นักปราชญ์ทุก ๆ ประเทศเขากล่าวกันว่า คนที่ชั่วร้ายไม่สำคัญนัก เขาอิดหนาระอาใจรังเกียจนักคือคนไม่มีศาสนานี่แหละ คนไม่มีศาสนา ไม่มีที่จรดของใจ ไม่รู้จะเอาใจไปจรดกับอะไร ไม่รู้ที่พึ่งเสียด้วย ไม่มีที่จรดไม่มีที่พึ่งก็จะเอาหลักที่ไหน จะเอาอะไรมาแก้ไขเธอแก้ไขไม่ได้ เพราะไม่มีหลักใจเสียแล้ว เกิดเป็นคนต้องมีหลักใจ

พระพุทธเจ้าท่านเป็นศาสดาเอกในโลก ท่านต้องมีหลักพระทัยเหมือนกัน ถ้าไม่มีหลักพระทัยแล้ว ท่านจะไปเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นเอง เป็นเอกอุดมในโลกไม่ได้ เมื่อท่านพบหลักใจเป็นหลักเป็นฐานแล้ว ท่านก็แนะนำสั่งสอนสรรพสัตว์ทั้งหลายให้มีหลักใจด้วย

ที่ตั้งของใจ ที่ปักของใจ ที่ติดของใจ ไม่ไหวเขยื้อนไปตามใคร อยู่ที่ไหน ธรรมขั้นสูงยังไม่มีกับเขา ก็เอาใจไปตั้งอยู่ที่ศูนย์กลางของกายมนุษย์ ใสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่แดงของไก่นิ่งอยู่กลางนั่นแหละ อย่าไปจรดที่อื่น จะตัดหัวขั้วแห้งก็ไม่จรดที่อื่น **ใจปักอยู่ที่ธรรมนั้น** ปวดแข้งปวดขาจัด ปักเข้าไป ร้องโอย ๆ ก็ช่าง เขาบอกว่ามีผู้เป่าเก่งอยู่ที่โน่นดีนัก ยิ้มเฉย ยิ้มแฉ่งเอาใจปักอยู่ที่ธรรมนั่นแหละ ใคร ๆ ไม่ช่วยก็ปวดตายไปเถิด ไม่ได้เคลื่อนไปจากธรรมไม่เขยื้อนเลย ตั้งตายตัว ตั้งแน่นหนา เหมือนเสาเขื่อนที่ปักไว้หน้าผา ลมพัดไปจากทิศทั้งสี่ไม่เคลื่อนเลย หรือเหมือนภูเขาที่ตั้งอยู่โดยปกติธรรมดา ลมที่จะพัดมาจากทิศทั้งสี่ จะให้ภูเขาเขยื้อนไม่ได้เลย

ขนาดนี้แม้จะไม่ถึงธรรมกาย ยังไม่เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ แต่ว่าเข้าถึงเช่นนี้แล้วถูกทาง เมื่อถูกทางแล้วก็ให้ยึดให้มั่น เคารพมั่น ไม่ง่อนแง่น ไม่คลอนแคลนไม่ท้อถอย จะเป็นจะตายก็ช่างเถิด

๑๕. อ่อนให้เป็นสำลี แข็งให้เป็นเพชร

คนเรานั้นจะมีนิสัยไปทางหนึ่งทางใดก็ใช้ได้ พวกที่สู้ผู้อื่น สู้สัตว์เดรัจฉานไม่ได้ต้องใช้ความอ่อนน้อมเป็นสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกับสัตว์เดรัจฉาน ถ้าสู้ได้ก็ไม่ต้องอ่อนน้อมไม่ต้องสามัคคีกับสัตว์เดรัจฉาน ปราบให้วอดวายให้หมด ฉะนั้น ถ้าจะเป็นคนอ่อนก็ต้องอ่อนให้ละมุนละไมเหมือนสำลี ถ้าจะแข็งก็ให้แข็งอย่างเหล็กอย่างเพชรดีใช้ได้ดีนัก ทั้งสองอย่างนี้ดีที่สุด สองอย่างนี้แหละจำให้เป็นตำรา เรียกว่าคนมีปัญญา ทางพระพุทธศาสนาก็ใช่เช่นนั้น

ส่วนพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่อ่อนน้อมต่อผู้ใด แข็งจริง ๆ ไม่ใช่แข็งพอดีพอร้าย สัตว์ใดจะมาปล้นพระองค์ไม่มี เป็นไม่มีเด็ดขาด ไม่ว่าแต่มนุษย์ แม้แต่สัตว์เดรัจฉาน เช่น พญานันโทปนันทนาคราช มาแข็งกระด้างต่อพระองค์เข้า พระองค์ปราบพญานันโทปนันทนาคราชเสีย หรืออาฬวกยักษ์ ท่านเอาเสียอยู่ พระองค์เอาเป็นสาวกอยู่ในความปกครอง ไม่สามารถจะลดหย่อนผู้หนึ่งผู้ใด แข็งเป็นเพชรทีเดียว ท่านแข็งดีอย่างนี้ จึงเรียกว่าแข็งเป็นเพชร ถ้าอ่อนให้อ่อนเป็นสำลี อ่อนเป็นสำลี ใช้เป็นผ้าห่มนวมก็ได้ ใช้เป็นหมอนหนุนก็ได้ ใช้ปั่นเป็นผ้า ทำผ้านุ่งผ้าห่มได้ สำเร็จประโยชน์แก่มนุษย์ได้ นี่อ่อนเป็นสำลีใช้ได้[๑]

๑๖. ตัวเป็นที่พึ่งของตัว

เราท่านทั้งหลายอยากหาที่พึ่งกันนัก บางคนเข้าใจว่า เงินเป็นที่พึ่ง ทองเป็นที่พึ่ง หาเงินหาทองไปแล้วก็ตาย ไม่เห็นนำติดตัวไปได้สักนิดเดียว บางพวกก็คิดไปอีกว่า เป็นตายก็ขอให้ได้ภรรยาสักคนเถิด จะได้พึ่งพาอาศัยกัน พอได้ภรรยาแล้ว ก็ขอให้ได้ลูกอีกคนเถิด จะได้พึ่งพาอาศัยลูกต่อไป ผู้หญิงก็เช่นกัน ได้สามีสักคนเถิด จะได้พึ่งสามีต่อไป พอได้สามีแล้ว ได้ลูกสักคนสองคนเถิด จะได้พึ่งลูกต่อไป แล้วลงท้ายเป็นอย่างไรบ้าง ถามผู้เฒ่าผู้แก่ดูซิ ท่านบอกว่าเหลวไหลทั้งนั้น ไม่ใช่ที่พึ่งจริงอะไรสักอย่าง

ที่พึ่งแน่แท้ พึ่งอื่นไม่ได้ ก็คือพึ่งตัวของตัวนี่แหละ พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า อตฺตาหิ อตฺตโน นาโถ **ตนนี่แหละเป็นเกาะ เป็นที่พึ่งของตัว เพราะตนทำตนเองให้บริสุทธิ์** ไม่บริสุทธิ์เฉพาะตัว บุคคลอื่นทำบุคคลอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้ ต้องตัวของตัวเองจึงได้ ตัวของตัวเองรักความบริสุทธิ์ก็ทำความบริสุทธิ์ของตัวได้ ตัวเองรักความบริสุทธิ์ แต่ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัว ก็บริสุทธิ์ไม่ได้ ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัวก็ชื่อว่าไม่รักตัว ลงโทษตัวเองขนาดหนัก

เมื่อทำความบริสุทธิ์ให้แก่ตัวแล้ว ช่วยตัวเองอย่างขนาดหนัก ถ้าทำความไม่บริสุทธิ์ใส่ตัว ก็เหมือนมีผ้าที่สะอาด เอาของโสโครกมาประพรมเสีย ผ้าที่สะอาดนั้นก็ดูไม่ได้ กลายเป็นของเลวเกวไป คนที่สะอาดคนที่ดี ๆ แท้ ๆ คนที่บริสุทธิ์แท้ ๆ ไปประพฤติชั่วเข้า ก็เหมือนผ้าเปื้อนสกปรกนั่นแหละ ใช้ไม่ได้ดุจเดียวกัน ต้องรักษาความสะอาดนั้นไว้[๒]

---

๑ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**ขันธปริตร** เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗

๒ หลวงพ่อแสดงพระธรรมเทศนาเรื่อง**สัจจกิริยาคาถา** เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๗

๑๗. ว่าง่าย สอนง่าย

การเป็นคนว่าง่ายสอนง่าย เหมือนเด็กที่ดี เหมือนคนที่เฉลียวฉลาดดี เป็นคนที่หัวอ่อน ไม่ดื้อต่อทางมรรคผล อยู่ในธรรมของพระวินัย คนว่าง่ายสอนง่ายแบบนี้หายากนัก ไม่ใช่หาง่าย อยู่กับใครก็เบาใจ ไม่หนักใจ อยู่กับพ่อแม่ก็ไม่หนักใจ สบายอกสบายใจ เย็นอกเย็นใจ ลูกหญิง ลูกชายถ้าว่ายาก พ่อแม่ก็จะเดือดร้อน มีลูกหญิงลูกชาย ถ้าว่าง่ายสอนง่ายอยู่ในโอวาท ของพ่อแม่ พระศาสดาสรรเสริญนัก คนว่าง่ายสอนง่าย เป็นคนเจริญในพระธรรมวินัยของ พระบรมศาสดา

๑๘. มีคุณธรรม ๕ ประการ

หลวงพ่อท่านสอนให้ทุกคนพยายามพัฒนาตนเอง ให้มีคุณธรรมครบ ๕ ประการ ได้แก่ ทาน ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา ทานและศีลได้อธิบายไปแล้ว จะไม่ขอพูดซ้ำในที่นี้ ส่วนสุตะ คือการสดับตรับฟังพระธรรมเทศนา การบรรยายธรรม จะได้มีความรู้ที่ถูกต้อง มีความเข้าใจ มีปัญญาแตกฉาน รู้ถูก รู้ผิด รู้การควร ไม่ควร แม้เคยฟังแล้วก็ต้องฟังซ้ำ ๆ อยู่เสมอ เพื่อกันลืม เหมือนมีครูคอยสอนคอยเตือนสติอยู่ตลอดเวลา

จาคะ คือการบริจาค การเสียสละ เช่น เสียสละเวลา ประโยชน์สุข ความสะดวก สบายส่วนตัว สละกิจการงานน้อยใหญ่ ไปทำบุญ ปฏิบัติธรรม รวมทั้งสละความโกรธ ความตระหนี่ การให้อภัย

ปัญญาคือการรู้จักบาปบุญคุณโทษ สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ ไม่เป็นประโยชน์ สิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ ที่สุดคือรู้แจ้งในความเป็นจริง

หลวงพ่อสอนว่า คุณธรรม ๕ ประการนี้ มีอยู่ในขันธสันดานของหญิงใด ชายใดแล้ว หญิงชายนั้นจะปรารถนาเป็นพระสัพพัญญูพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอัครสาวก พระอรหันตสาวก หรือจะปรารถนาอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จะได้สมปรารถนา ขอให้ปรารถนา เอาตามชอบใจเถิด

๑๙. มาคนเดียว ไปคนเดียว

เมื่อหลวงพ่อสอนการครองชีวิต การดำเนินชีวิตให้มีความสุข มีความเจริญ ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทแล้ว ก็ไม่ให้ยึดติดและหลงระเริงในทรัพย์อันเป็นมนุษย์สมบัตินั้น ให้ตระหนักอยู่เสมอว่า ในโลกมนุษย์นี้ไม่ใช่ทำเลถิ่นที่อยู่ เป็นที่ที่เราผ่านไปผ่านมาเท่านั้นเอง เป็นที่ที่มาสร้างบารมี เรามาเกิดก็มาคนเดียว จะไปก็ไปคนเดียว หมดทั้งสากลโลกคนทั้งหลายไปคนเดียวทั้งนั้น ไม่มีคู่สองเลย จะเห็นว่าลูกสักคนหนึ่งก็ไม่มี สามีสักคนหนึ่งก็ไม่มี ภรรยาสักคนหนึ่งก็ไม่มี ต่างคนต่างมา ต่างคนต่างไป ต่างคนต่างตาย ต่างคนต่างเกิด เป็นจริงอย่างนี้ ให้ปล่อยวางให้หมด ไม่ว่าอะไรไม่ให้ยึดถือ

หลวงพ่อท่านมีเมตตากรุณาเป็นล้นพ้น ท่านต้องการให้ทุกคนมีชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งทางโลกและทางธรรม เมื่อตนเองมีความสมบูรณ์แล้วก็สามารถทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ตนเองได้ ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นได้ และทำให้เกิดประโยชน์อันสูงสุดได้

อนาคตวิสัย

ด้วยปฏิบัติธรรมจนถึงระดับแก่กล้า หลวงพ่อท่านจึงมีอนาคตวิสัย สามารถล่วงรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและอนาคต และยังกล้าพูด กล้าบอก กล้าทำนายทายทัก และพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับตัวท่าน ลูกศิษย์ เกี่ยวกับวัดปากน้ำ ประเทศชาติ และแม้แต่เหตุการณ์ของโลก ทุกอย่างที่ท่านรู้เห็น ท่านถือว่าท่านพูดเรื่องจริง ถ้าวันนี้ยังไม่มีใครรู้ พรุ่งนี้ก็ต้องรู้ ถ้าวันนี้ยังไม่มีใครเชื่อ พรุ่งนี้ก็ต้องเชื่อ เพราะเป็นเรื่องจริง

วันนี้จะมีคนมาสร้างกุฏิบ้างไหม

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต ได้นิพนธ์เกี่ยวกับอนาคตญาณของหลวงพ่อไว้ดังนี้

> "...หลวงพ่อวัดปากน้ำมีวาทะตรงกับใจ เมื่อจะพูดอะไรก็พูดโดยไม่สะทกสะท้าน และไม่กลัวคำติเตียนด้วย เช่น ครั้งหนึ่งผู้เขียนเรื่องนี้ (สมเด็จพระสังฆราชฯ) ได้มาฉันเพลที่วัดปากน้ำ วันนั้นมีประชาชนมา

ร่วมใจกันบริจาคทานแก่พระภิกษุ สามเณรทั้งวัดเป็นกรณีพิเศษ เมื่อทายกประเคนอาหารเรียบร้อยแล้ว มีพ่อค้าตลาดสำเพ็งผู้มั่งคั่งคนหนึ่งไปกราบและถามว่า หลวงพ่อขอรับวันนี้จะมีผู้บริจาคสร้างกุฎิเพื่อเจริญพระกรรมฐานบ้างไหม ชาวบ้านไม่น้อยกว่า ๒๐ คนที่นั่งใกล้ ๆ ได้ยินคำถามนั้น คิดว่าคงตั้งใจฟังคำตอบหลวงพ่อ ต่างทอดสายตามามองหลวงพ่อเพื่อฟังคำตอบ

เวลานั้นข้าพเจ้าผู้เขียน (สมเด็จพระสังฆราชฯ) มีทั้งโกรธผู้ถาม ทั้งหนักใจแทนหลวงพ่อ และได้มองดูหน้าผู้ตอบ หลวงพ่อมีดวงหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสหลับตาสัก ๕ นาที ครั้นแล้วตอบทันทีว่า มี ผู้ถามได้ถามย้ำต่อไปว่า กี่หลัง ตอบว่า ๒ - ๓ หลัง และย้ำอีกว่าต้องได้แน่

เวลานั้นผู้เขียนฉันภัตตาหารไม่มีรส โกรธผู้ถามว่าช่างไม่มีอัธยาศัย คำถามเช่นนั้นเท่ากับเอาโคลนมาสาดรดหลวงพ่อ เมื่อต้องการทราบควรถามเฉพาะสองต่อสอง และโกรธหลวงพ่อว่า ช่างไม่มีปัญญาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า คิดว่าทำไมนะหลวงพ่อจึงไม่พูดว่า เวลานี้ยังไม่เป็นโอกาสที่จะพยากรณ์คำถามนั้น ที่ตอบออกไปว่า จะมีผู้บริจาค ๒ - ๓ หลังนั้น หมิ่นต่ออันตรายมากนัก อาจเป็นคำพูดที่ฆ่าตนเองได้ ดาบของตนฆ่าตนเอง

เวลานั้นก็เอาใจช่วยหลวงพ่อ ขอให้มีผู้บริจาคจริง ๆ เถิด เสร็จการฉันของหวานแล้ว คำพยากรณ์ของหลวงพ่อก็ยังไม่ปรากฏเป็นความจริงขึ้น ผู้เขียนเรื่องนี้นั่งอยู่ด้วยความอึดอัดใจ นึกตำหนิท่านว่า ไม่รอบคอบพอ ได้เวลาอนุโมทนา มีคณะอุบาสก อุบาสิกากลุ่มหนึ่งเข้ามากราบหลวงพ่อ บอกว่าศรัทธาจะสร้างกุฎิเล็ก ๆ อย่างที่หลวงพ่อสร้างไว้แล้วสัก ๒ - ๓ หลัง ประมาณราคา ๓ - ๔ ร้อยบาทต่อหนึ่งหลัง ขอให้หลวงพ่อช่วยจัดการให้ด้วย ตอนนี้หลวงพ่อไม่หัวเราะ ยิ้มน้อย ๆ พอสมควรแก่กาละ

ครั้นแล้วหลวงพ่อเรียกตัวผู้ถามมาบอกว่า ได้แล้วกุฎิกัมมัฏฐาน ๓ หลัง เจ้าของนั่งอยู่นี่ แล้วท่านชี้มือไปยังเจ้าภาพผู้บริจาค ผู้ถามได้กระโดดเข้าไปกราบที่ตักหลวงพ่อ พูดว่ายิ่งกว่าตาเห็น ผู้เขียนดีใจจนเหงื่อแตก ที่ความจริงมากู้เกียรติหลวงพ่อไว้ได้ เกรงจะเป็นลูกไม้ จึงหาโอกาสสนทนากับผู้บริจาคว่า นัดกับหลวงพ่อไว้หรือว่าจะสร้างกุฎิถวาย ได้รับคำตอบว่าเพิ่งคิดเมื่อมาทำบุญวันนี้เอง เดินมาเห็นกุฎิเล็ก ๆ สวยดี อยากจะสร้างบ้างแต่ทุนไม่พอ จึงปรึกษากับพวกพ้องที่บังเอิญมาพบกันวันนี้เห็นดีร่วมกัน จึงได้มอบเงินแก่หลวงพ่อให้จัดการสร้างต่อไป นี่เป็นเรื่องก่อนสงครามโลกร่วม ๒๐ ปี

เมื่ออุบาสกอุบาสิกากลับหมดแล้ว ผู้เขียนจึงได้พูดกับหลวงพ่อต่อไป เบื้องต้นยกย่องว่า หลวงพ่อพยากรณ์แม่นเหมือนตาเห็น แต่น่ากลัวอันตราย ไม่ควรตอบเวลานั้น ควรจะบอกเฉพาะตัวหรือสองต่อสอง หลวงพ่อถามว่าอันตรายอย่างไร จึงเรียนท่านว่า ถ้าไม่เป็นจริงดังคำพยากรณ์ ชาวบ้านจะเสื่อมศรัทธา หลวงพ่อพูดว่า เรามันเซอะ **พระพุทธศาสนาเก๊ได้หรือ ธรรมของพระพุทธเจ้าต้องจริง ธรรมกายไม่เคยหลอกลวงใคร** เมื่อได้ยินดังนั้นจำต้องนิ่ง และไม่คิดจะถวายความเห็นอะไรต่อไป

ที่นำมาเขียนไว้นี้แสดงว่า ญาณของหลวงพ่อให้ความรู้แก่หลวงพ่ออย่างไร ในวิถีของผู้ปฏิบัติธรรม หลวงพ่อต้องพูดอย่างนั้น ถ้าญาณไม่แสดงออกจะเอาอะไรมาพูดได้ ผู้เขียนก็รับเอาความหนักใจแทนมาโดยลำดับ หลวงพ่อท่านรู้เต็มอกว่า ผู้เขียนไม่เชื่อวิชชาของท่าน และได้พูดกับผู้อื่นอีกหลายคนว่า เขาไม่เชื่อเรา คำว่าเขานั้นหมายถึงผู้เขียนโดยเฉพาะ...”[๑]

การที่หลวงพ่อพูดว่า สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ไม่เชื่อท่านนั้น เพราะแต่เดิมนั้นสมเด็จพระสังฆราชฯ ท่านยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจละเอียดลึกซึ้งในวิชชาธรรมกาย ท่านจึงยังไม่ศรัทธาเชื่อถือว่าผู้ที่ปฏิบัติวิชชานี้ได้นั้น จะมีความสามารถและรู้เห็นอะไรเป็นพิเศษกว่าผู้ที่ยังปฏิบัติไม่ได้ แต่หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพลง สมเด็จพระสังฆราชฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมวโรดม ได้มารักษาการเจ้าอาวาส จึงได้ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับกิจการของวัดปากน้ำอย่างใกล้ชิด ชาววัดปากน้ำจึงเรียกท่านว่าป๋า เมื่อท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระสังฆราช ก็เอ่ยพระนามท่านว่าสมเด็จป๋า ท่านจึงมีโอกาสได้รู้เห็นความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อและวิชชาธรรมกายอย่างลึกซึ้ง

เหตุการณ์ครั้งแรกที่ทำให้สมเด็จป๋าทรงเชื่อมั่นหลวงพ่อและอานุภาพวิชชาธรรมกาย คือเมื่อหลวงพ่อมรณภาพลงใหม่ ๆ ทางวัดปากน้ำกำลังบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวารถวายหลวงพ่ออยู่นั้น สมเด็จป๋ายังไม่ทรงทราบเรื่องที่หลวงพ่อท่านได้สั่งหลวงพ่อเล็ก[๒] ว่า ไม่ให้เผาศพของท่าน จึงเป็นห่วงเรื่องการหาทุนทรัพย์ เพื่อใช้จ่ายในการพระราชทานเพลิงศพหลวงพ่อ สมเด็จป๋าดำริว่าหลวงพ่อเป็นพระเถระที่มีชื่อเสียงกึกก้องมาก การจัดงานพระราชทานเพลิงศพต้องทำให้เป็นงานใหญ่โต ต้องมีทุนทรัพย์ถึงหนึ่งแสนบาทจึงจะพอใช้จ่าย

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี, ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒, หน้า ๑๙ - ๒๐

๒ ขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ ธัมมธโร คล้อสุวรรณ)

สมเด็จป๋าได้ปรึกษาหารือถึงวิธีการหาเงินกับบุคคลหลายท่าน ได้แก่ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระศรีวิสุทธิโมลี เจ้าคุณราชโมลี ครั้งดำรงฐานานุกรมพระครูปลัด คุณกุล ผ่องสุวรรณ[๑] และ อ.ตรีธา ได้ตกลงกันเห็นควรจัดให้มีสวดแจง ๕๐๐ องค์ จัดหาเจ้าภาพองค์ละ ๑๐๐ บาท แต่ก็ยังได้เงินไม่พอ ไม่มีใครคิดออกว่าจะหาวิธีการอันใดจึงจะได้เงินแสน เพราะค่าของเงินแสนเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว มีมูลค่ามากมายกว่าในปัจจุบันหลายร้อยเท่านัก

สมเด็จป๋าได้ทรงนิพนธ์เรื่องการหาเงินแสน เพื่อเป็นทุนในการจัดงานพระราชทานเพลิงศพหลวงพ่อไว้ดังนี้

> "...ส่วนการปลงศพนั้น เป็นเรื่องใหญ่มาก สำหรับความรู้สึกของข้าพเจ้าผู้เขียนเรื่องนี้ เพราะหลวงพ่อมีชื่อเสียงกึกก้องทั่วทิศ เมื่อพูดว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำ ต้องยอมกลัวและถวายความเคารพ งานศพต้องให้ใหญ่พอสมแก่เกียรติ จะทำพอดีพอร้ายไม่ได้ เหมือนช้างตายจะใช้ฟืนหอบสองหอบ คงเผาศพช้างให้เป็นเถ้าถ่านไม่ได้ ต้องใช้ฟืนมาก ศพหลวงพ่อก็เช่นกัน ถ้าจะให้ศพงามสมเกียรติต้องใช้ทุนไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท เงินตั้งแสนบาท คนชั้นเราหามืดแปดด้าน ไม่มีทางโปร่งใจว่าจะหาได้มาโดยวิธีใด ข้อนี้เป็นเรื่องหนักใจในเวลานั้น... ไปปรึกษาเรื่องนี้กับพระเทพวรเวทีบ้าง พระวิเชียรกวีบ้าง ทั้งสองรูปนี้ยังไม่ได้เป็นชั้นเทพ และยังไม่ได้เป็นพระราชาคณะ และได้ปรึกษา น.ส.ตรีธา เนียมขำ บ้าง นายกุล ผ่องสุวรรณ บ้าง เพราะทั้งสามสี่คนนี้เป็นที่ไว้วางใจของหลวงพ่อวัดปากน้ำ...
>
> วันหนึ่งไปนมัสการศพ บอกหลวงพ่อว่าขอเงินสักแสนบาท โดยจะมีแจง ๕๐๐ องค์ ขอหลวงพ่อได้อนุเคราะห์ เมื่อได้ตั้งใจอธิษฐานดังนั้น มีปฏิกิริยาเกิดขึ้นแก่ตัวผู้เขียนเรื่องนี้ หัวใจสั่น ขนผมซูชัน ซู่ซ่าตามผิวหนัง ขอพูดว่าปฏิกิริยานี้เป็นประหนึ่งทิพยอำนาจมากระซิบที่หูว่าสำเร็จ ๆ รู้สึกแปลกใจเป็นอย่างมาก แม้กระนั้นก็ยังไม่แน่ใจว่าจะได้ดังความตั้งใจ ได้กระทำอย่างนี้และเป็นอย่างนั้นถึง ๓ ครั้ง เป็นธรรมดาอยู่เอง เมื่อเรายังไม่เห็นผล ก็ยังไม่แน่ใจในทิพยอำนาจที่ประสบแล้ว

---

[๑] ขณะนั้นเป็นข้าราชการกรมศุลกากร ต่อมาเป็นไวยาวัจกรวัดปากน้ำต่อจากคุณประยูร สุนทารา ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว

วันสำคัญนั้นมาถึง ถึงวันสตมวารของหลวงพ่อ แจง ๕๐๐ องค์ได้แจ่มจ้าบนโรงเรียนปริยัติชั้น ๓[๑] สมเด็จสังฆนายกเป็นผู้แสดงธรรม โดยขอความกรุณาเป็นพิเศษ ถึงการแสดงธรรมเรื่องสามัคคี เพื่อผูกใจศิษยานุศิษย์ไว้ นอกจากนั้นแล้วแต่จะเห็นสมควร การกุศลเทศน์แจงสิ้นสุดแล้ว ... หักค่าใช้จ่ายออกแล้ว เป็นความอัศจรรย์อย่างยิ่ง ในงานนั้นมีเงินเหลือสุทธิ หนึ่งแสนบาทเศษ ได้ผลเกินคาดหมาย ทุกคนก็เกิดความปลื้มปีติในผลของการกุศลครั้งนั้น การวิตกว่าจะไม่มีทุนทำศพนั้นเป็นอันตัดออกไป ทั้งนี้และทั้งนั้น ก็เพราะอานุภาพธรรมกายของเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีนั้นเองประสิทธิ์ประสาทให้ เราจะไม่เชื่ออย่างไร ในเมื่อระลึกถึงพระพุทธภาษิตว่า

ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี ธรรมแลย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม...”[๒]

จากเหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้สมเด็จป๋าเริ่มมีศรัทธาเชื่อถือในวิชชาธรรมกายมากขึ้นเรื่อย ๆ และท่านยังได้ปฏิบัติสมาธิอีกด้วย เมื่อคราวไปร่วมงานฌาปนกิจศพมารดาคุณนายฉลวย เล็กประยูร สมเด็จป๋าได้ทรงเล่าประทาน อ.ตรีธา ว่า ท่านอาพาธปวดหลังอย่างมาก แล้วท่านก็รักษาโรคเอง โดยการนั่งสมาธิตามแบบที่หลวงพ่อสอน แล้วอธิษฐานจิตแก้โรคของท่านเอง แล้วท่านก็หายจากปวดหลัง ทำให้ท่านยิ่งศรัทธาเชื่อมั่นวิชชาธรรมกายยิ่งขึ้น

สมเด็จป๋ายังได้ส่งพระภิกษุที่บวชกับท่านที่วัดพระเชตุพนฯ ให้มาศึกษาและปฏิบัติสมาธิที่วัดปากน้ำเสมอ พระภิกษุบางรูปก็เดินทางมาศึกษาที่วัดปากน้ำแบบเช้าไปเย็นกลับ บางรูปท่านก็ส่งไปจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำเลย ผู้ใดที่มีความทุกข์หรือเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วไปปรึกษาท่าน ท่านก็มักจะแนะนำให้ไปหา อ.ตรีธา ให้ช่วยแก้ให้ด้วยวิชชาธรรมกาย แม้แต่องค์ท่านเอง ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต ครั้งหนึ่งเช็คเงินสดของท่านหายไป ท่านได้เขียนจดหมายให้คนนำไปให้ อ.ตรีธา ที่วัดปากน้ำ ขอให้ช่วยตรวจดูให้ ในจดหมายของท่านมีข้อความว่า

---

๑ ขณะนั้นได้ตั้งศพหลวงพ่อบนโรงเรียนปริยัติธรรมชั้น ๓ ยังไม่ได้สร้างหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิตที่ประดิษฐานศพอย่างปัจจุบัน

๒ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี, ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒, หน้า ๖๗ - ๖๘ .

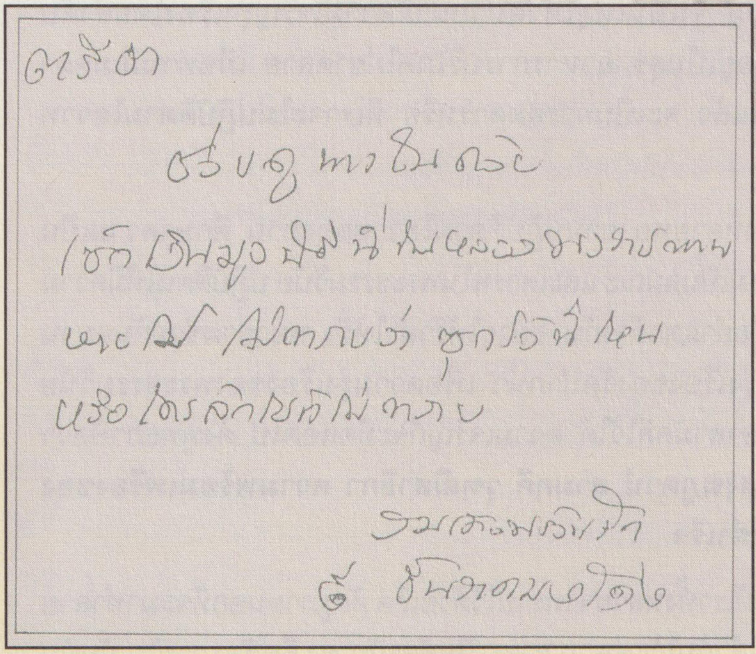
ตรีธา

ช่วยดูทางในให้ด้วย เช็คเงินมูลนิธิที่ในหลวงพระราชทานหายไป ไม่ทราบว่าซุกไว้ที่ไหน หรือใครลักไปก็ไม่ทราบ

สมเด็จพระวันรัต

๙ ธันวาคม ๒๕๑๒

อ.ตรีธา ได้ตรวจดูด้วยวิชชาธรรมกายแล้ว เห็นว่าเช็คยังอยู่ดี จึงได้กราบเรียนท่านว่าไม่หายแน่นอน ให้ท่านค้นดูให้ละเอียด ท่านเลยค้นดูอีกก็พบเช็ค

ตรีธา

ช่วยดูทางในด้วย
เช็คเงินมูลนิธิที่ในหลวงพระราชทาน
หายไป ไม่ทราบว่า ซุกไว้ที่ไหน
หรือใครลักไปก็ไม่ทราบ

สมเด็จพระวันรัต
๙ ธันวาคม ๑๒

จะได้เป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์

หลวงพ่อท่านได้เคยพยากรณ์สมเด็จป๋า ครั้งยังดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมดิลกว่าจะได้เป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ทุกคนก็ได้ประจักษ์แจ้งว่า คำพยากรณ์ของหลวงพ่อไม่เคยพลาด เมื่อสมเด็จป๋าได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ ที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก องค์ที่ ๑๗ พระองค์ได้เสด็จมาถวายเครื่องสักการบูชาหลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หลังจากถวายเครื่องสักการบูชาหลวงพ่อเสร็จแล้ว พระองค์ได้ประทานพระโอวาทแก่พระสงฆ์ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ผู้อยู่ในวัดปากน้ำว่า

"...ที่มาวันนี้ก็เพื่อจะมาถวายสักการะหลวงพ่อ ด้วยความตั้งใจของหลวงพ่อได้เคยพูดไว้อย่างไร และความตั้งใจของหลวงพ่อนั้นก็ปรากฏ ตามที่หลวงพ่อได้พยากรณ์ ซึ่งขณะนี้ก็ได้เป็นพระผู้ใหญ่สูงสุดในคณะสงฆ์ สมความปรารถนาของหลวงพ่อแล้ว จึงได้นำสักการะมาถวายหลวงพ่อเป็นกรณีพิเศษแปลกกว่าปีก่อน ๆ นั้น

ท่านที่อยู่ในที่นี้ตลอดถึงข้าพเจ้าด้วย ก็อยู่ในบารมีของหลวงพ่อทั้งนั้น แม้ท่านมรณภาพไปแล้ว เราก็เข้าใจเป็นอย่างดีว่า ท่านจะต้องมีทิพย์เนตรมองดูความเคลื่อนไหวของศิษยานุศิษย์ญาติมิตรของท่านอยู่เสมอ เพราะการคุ้มครองของหลวงพ่อนี่แหละ จึงเป็นเหตุให้วัดปากน้ำมีความเจริญรุ่งเรืองโดยลำดับ พระภิกษุ สามเณรอยู่เป็นสุข อาหารการบริโภคไม่ขาดสาย เมื่อท่านมีเมตตาปรานีแก่เราอย่างนี้แล้ว จะเป็นการสมควรหรือ ที่เราจะไม่ปฏิบัติตามโอวาทของท่าน

เราท่านทั้งหลายพยายามปฏิบัติตามโอวาทของท่าน ศึกษาความเป็นสมณะ เคารพในความเป็นสมณะ และเคารพในพระธรรมวินัย ปฏิบัติตนให้มีความสามัคคีในหมู่คณะ อย่าแตกร้าวกัน อย่ายุให้รำตำให้รั่ว พยายามช่วยกันสมานสามัคคี เพื่อความรุ่งเรืองของวัดปากน้ำ เพื่อความรุ่งเรืองของพระธรรมวินัย เมื่อเราทั้งหลายรักษาสามัคคีไว้ได้ ความเจริญก็จะมีตลอดไป ดังพุทธภาษิตว่า

สพฺเพสํ สงฺฆภูตานํ สามคฺคี วุฑฺฒิสาธิกา ความพร้อมเพรียงของหมู่ยังประโยชน์ให้สำเร็จ

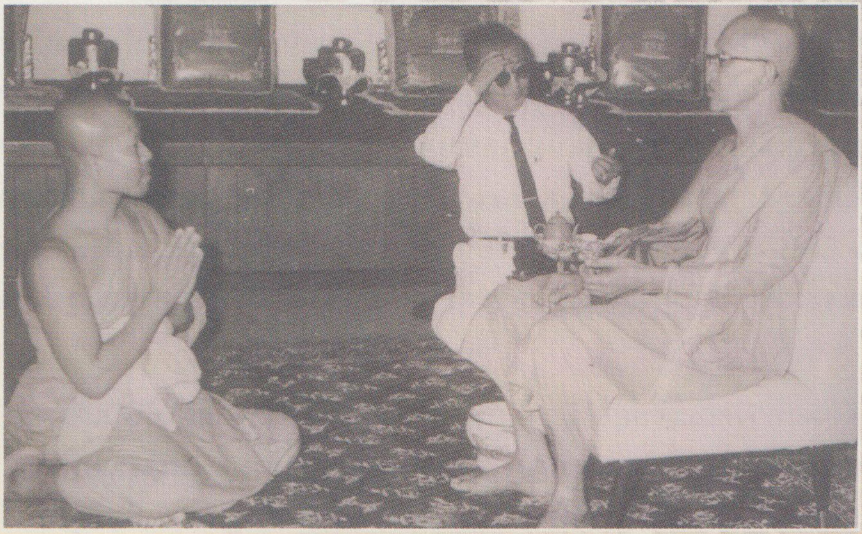
ฉะนั้นขอให้เราทั้งหลายจงทราบไว้ด้วยเถิด ศัตรูภายนอกที่จะมาทำลายวัดปากน้ำนั้นทำไม่ได้ เว้นไว้แต่พวกเราจะเป็นศัตรูกันเอง คือศัตรูภายใน นั่นมันสุดวิสัย จะอยู่หรือจะไปก็อยู่ที่พวกเรานี่แหละ แม้ข้าพเจ้าก็ใคร่จะขอร้องว่า ทุกสิ่งทุกอย่างขอให้เป็นไป เพื่อความสามัคคีปรองดองกัน อดกลั้นต่ออนิษฐารมณ์ จึงขอฝากไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย"[๑]

---

๑ ถอดจากแถบบันทึกเสียงที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ประทานพระโอวาทแก่พระภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกาวัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

พยากรณ์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำในอนาคต

นอกจากจะพยากรณ์ว่าสมเด็จป๋าจะได้เป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์ คือเป็นสมเด็จพระสังฆราชในอนาคตแล้ว หลวงพ่อท่านยังเคยพยากรณ์ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ครั้งยังเป็นสามเณรช่วงว่า องค์นี้แหละจะได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ต่อไป

เจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก (ปลด กิตฺติโสภโณมหาเถระ) วัดเบญจมบพิตร ทรงเล่าประทานท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร ป.ธ.๙) วัดสามพระยา ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดีว่า ท่านวัดปากน้ำนำมาฝาก บอกว่าจะเอาไว้แทนตัว เมื่อเรียนจบแล้วก็จะขอนำกลับไปวัดปากน้ำ[๑]

ทั้งนี้สืบเนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ หลวงพ่อได้พาพระมหาช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๗ ไปฝากเรียน ป.ธ.๘ ที่สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร กับเจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (ปลด กิตฺติโสภโณ) วัดเบญจมบพิตร ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต หลวงพ่อฝากฝังพระมหาช่วงฯ ไว้เช่นนั้น เป็นที่ทราบกันดีอยู่

---

๑ พระธรรมธีรราชมหามุนี, **จดหมายหิมพานต์** พิมพ์เป็นมุทิตาสักการะในงานบำเพ็ญกุศล คล้ายวันเกิดและงานสมโภชสุพรรณบัฏ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา, วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙, หน้า ๙๗.

ในสมัยนั้นพระสงฆ์ สามเณรที่จะเข้ารับการศึกษาพระปริยัติธรรมที่สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตร จะต้องได้รับการคัดเลือกอย่างมาก ไม่ใช่จะเข้าศึกษาได้ทุกรูป ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัตคัดเลือกเอง พิจารณาท่วงทีกิริยาวาจา บุคลิกภาพ ถ้าไม่ดีพอ ไม่เป็นที่ถูกใจท่าน ท่านก็ไม่รับ แต่รายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์มีบุคลิกภาพกิริยาวาจาเป็นที่ต้องตาด้วย ประกอบกับความศรัทธาเลื่อมใสหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วย ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัตจึงรับไว้ด้วยความยินดี

ระหว่างที่ศึกษา ป.ธ.๘ และ ๙ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ก็ได้รับเลือกให้เป็นอาจารย์สอนในสำนักเรียนวัดเบญจมบพิตรด้วย หลังจากสำเร็จการศึกษา ป.ธ. ๙ แล้ว ก็ยังได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการในสมเด็จพระวันรัต (ปลด กิตฺติโสภโณ) วัดเบญจมบพิตร อยู่ระยะหนึ่งถึง พ.ศ. ๒๔๙๘ หลวงพ่อจึงให้กลับมาช่วยท่านพัฒนาวัดปากน้ำ โดยดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ และเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระศรีวิสุทธิโมลี เป็นพระราชาคณะรูปที่ ๒ ต่อจากหลวงพ่อ

ต่อมาทางคณะศิษย์เห็นว่ากุฏิของหลวงพ่อที่สร้างด้วยไม้นั้นเก่าทรุดโทรมมาก อยากให้หลวงพ่อมีที่อยู่ที่สะดวกสบาย จึงได้รวมทุนกันสร้างกุฏิใหม่ถวายท่าน เป็นอาคารคอนกรีต ระหว่างกำลังก่อสร้าง หลวงพ่อท่านมักจะออกมานั่งดูเสมอ เมื่อมีผู้ถามถึงตึกหลังนี้ ท่านมักจะบอกว่า ตึกหลังนี้สร้างให้ช่วงเขาอยู่ ปัจจุบันตึกหลังนี้ คือตึกมงคลจันทสร เป็นที่พักของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ คำพยากรณ์ของหลวงพ่อก็เป็นความจริง ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระราชเวที ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และเจ้าคณะภาค ๓ แทนสมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณฺณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ซึ่งรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นเวลา ๕ ปี ๖ เดือน

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙) เป็นตัวแทนของหลวงพ่อที่ได้ดังใจ สมเจตนารมณ์ของหลวงพ่อทุกอย่าง ทั้งการวางตัว บุคลิกภาพ ลักษณะความเป็นผู้นำ การบริหารงาน การพัฒนาวัดปากน้ำ ความรับผิดชอบ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและวิชชาธรรมกายทั้งในและต่างประเทศ และการสืบสานงานของหลวงพ่อ ไม่มีสิ่งใดที่ยังพร่องหรือยังไม่ได้ทำ ทุกอย่างสมบูรณ์บริบูรณ์

วัดปากน้ำแม้ว่าจะขาดหลวงพ่อแต่ก็ยังมีความเจริญรุ่งเรือง ความอุดมสมบูรณ์ มีกุลบุตรมาบวชเป็นพระสงฆ์ สามเณร จำนวนมากทุกปี มีกุลสตรีมารักษาศีล ๘ กันอยู่เสมอ ยิ่งโดยเฉพาะช่วงที่เปิดโครงการรักษาศีลจะมีทั้งหญิงและชายมาอยู่วัดรักษาศีล ๘ กันถึง ๘๐๐ คน นอกจากจะเป็นเพราะพุทธศาสนิกชนช่วยกันอุปถัมภ์ค้ำชูแล้ว ยังเป็นเพราะภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกาในวัด ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้น่าศรัทธา น่าเคารพเลื่อมใสด้วย ที่สำคัญยิ่งคือต้องมีอธิบดีหรือผู้นำที่ดีเลิศ ที่คอยตักเตือนสั่งสอนอบรมและประพฤติเป็นแบบอย่างแก่ทุกคน

ถ้าดีก็เอาด้วย ถ้าไม่ดีก็ไม่เอา

พันเอก ม้วน คชวงษ์ ซึ่งเคยเป็นกรรมการเหรัญญิกของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. เป็นลูกศิษย์รุ่นเก่าของหลวงพ่อ ได้ประสบกับความอัศจรรย์ในวันแรกที่พบหลวงพ่อไว้ ดังนี้

> "ข้าพเจ้ามาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นครั้งแรก เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๘ ก่อนหน้านี้ข้าพเจ้าเคยได้ยินชื่อเสียงของพระเดชพระคุณหลวงพ่อว่าท่านเป็นนักปฏิบัติธรรม วิชชาธรรมกายที่เก่งกล้าสามารถ ท่านสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บ สามารถล่วงรู้และทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างแม่นยำ ข้าพเจ้าเองก็มีความสนใจในการปฏิบัติธรรม เคยสืบเสาะหาพระภิกษุที่เชี่ยวชาญในการปฏิบัติ ไม่ว่าใครจะแนะนำพระรูปใด ข้าพเจ้าจะต้องพยายามไปพบปะสนทนาธรรมด้วยเสมอ แต่พระภิกษุเหล่านั้นก็ยังไม่สามารถที่จะโน้มน้าวใจข้าพเจ้า ให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาแก่กล้าในตัวท่านได้
>
> ดังนั้นเมื่อมีคนที่เคยมาหาหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ มาแนะนำข้าพเจ้าให้มาคุยกับพระเดชพระคุณท่านบ้าง ข้าพเจ้าจึงไม่รีรอ แม้ว่าการเดินทางมาวัดปากน้ำในสมัยนั้นจะไม่สะดวกสบายเหมือนในปัจจุบันนี้ เพราะยังไม่มีทางรถยนต์ตัดเข้าถึงวัด ต้องมาทางเรือหรือไม่ก็ต้องเดินเท้ามา ข้าพเจ้าต้องลงเรือยนต์โดยสารที่ตลาดท่าเตียน มาขึ้นที่ท่าหน้าวัด ขณะนั้นหลวงพ่อท่านกำลังฉันภัตตาหารอยู่ที่ศาลาหน้าวัด (เป็นศาลาการเปรียญหลังเก่า) มีพระภิกษุ สามเณร ฉันอยู่ ณ ที่นั้น อีกประมาณ ๑๐๐ รูปเศษ มีประชาชนอีกเป็นจำนวนมากที่มาทั้งที่เป็นเจ้าภาพถวายภัตตาหาร และต้องการมาศึกษาธรรมกับพระเดชพระคุณท่าน ข้าพเจ้าไม่รู้จักผู้ใดในที่นั้นเลย แม้แต่หลวงพ่อ จึงหลบไปนั่งคอยอยู่ทางมุมศาลาด้านทิศตะวันตก

เมื่อหลวงพ่อฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านได้ให้คนผู้หนึ่งมาตามข้าพเจ้าเข้าไปพบท่าน ข้าพเจ้าจึงได้มีโอกาสกราบท่าน ท่านได้ปราศรัยกับข้าพเจ้าว่า การที่ข้าพเจ้ามาหาท่านนี้ ก็เพื่อ**จะมาดูก่อนว่าท่านจะดีหรือไม่ ถ้าดีก็เอาด้วย ถ้าไม่ดีก็ไม่เอา** ท่านพูดได้ถูกต้องราวกับเข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจของข้าพเจ้า ท่านกล่าวต่อไปว่า ตัวข้าพเจ้านี้มีตำแหน่งหน้าที่การงานคุมทหารเป็นร้อยเป็นพัน ขณะนั้นข้าพเจ้ามียศเป็นร้อยเอก และก็ไม่ได้แต่งเครื่องแบบมาอีก ทั้งไม่ได้มีชิ้นส่วนใดที่แสดงถึงการเป็นทหาร ท่านบอกว่าเมื่อมาแล้ว ก็ให้ข้าพเจ้ามอบตัวเป็นศิษย์ท่านเสียเลย ข้าพเจ้าจึงนำดอกไม้ธูปเทียนที่เตรียมมาด้วย เข้าไปถวายท่าน ท่านรับดอกไม้ธูปเทียน และกล่าวว่าขอรับข้าพเจ้าเป็นศิษย์ของท่านแล้ว ท่านก็ประสาทพร

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ยามที่ข้าพเจ้าว่างจากงานราชการ ไม่ว่าจะเป็นวันหยุดราชการหรือในวันทำงาน หลังเลิกงานแล้ว ข้าพเจ้าจะมากราบหลวงพ่อและอยู่ช่วยงานของท่านเป็นประจำ”

เทวดาเขาให้

คนที่มียศฐาบรรดาศักดิ์ ก็ต้องอยากได้เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง หลวงพ่อก็เข้าใจและพยายามสนับสนุนลูกศิษย์ทุกคนด้วยจิตเมตตา พ.อ.ม้วน ได้ยืนยันไว้ว่า

“เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ขณะนั้นข้าพเจ้ามียศเป็นพันโท ปีนั้นข้าพเจ้าได้เลื่อนชั้นเงินเดือน ๒ ขั้น จึงเป็นพันโทเต็มขั้น ถ้าไม่ได้ครองอัตราพันเอก ก็จะไม่ได้เลื่อนเงินเดือนขึ้น และคิดว่าอัตราพันเอกนั้นข้าพเจ้าก็คงจะไม่ได้ด้วย เพราะที่กรมที่ข้าพเจ้าทำงานอยู่นั้น ไม่มีอัตราพันเอกเลย และข้าพเจ้าก็ได้เลื่อนเงินเดือน ๒ ชั้นแล้ว ความหวังที่จะได้เลื่อนทั้งยศทั้งตำแหน่งจึงเลือนรางเต็มที

และยิ่งกว่านั้นเมื่อประมาณต้นเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ผู้บังคับบัญชาได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า ถ้าในปีนี้ข้าพเจ้าไม่ได้เลื่อนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนก็อย่าเสียใจ เพราะเมื่อปีที่แล้วข้าพเจ้าก็ได้ ๒ ชั้นไปแล้ว และอัตราพันเอกของกรมนี้ก็ไม่มีด้วย เท่ากับเป็นเรื่องสุดวิสัยจริง ๆ ข้าพเจ้าเรียนให้ท่านผู้บังคับบัญชาทราบว่า ข้าพเจ้าไม่เสียใจหรอก เท่าที่ได้ ๒ ชั้นมา ก็เป็นเพราะความกรุณาของท่านอยู่แล้ว ท่านชี้แจงต่อไปว่า ปีนี้กรมต่าง ๆ ที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง มีผู้ที่เป็นพันโทเต็มขั้นรวม ๗ คน รวมทั้งตัวข้าพเจ้าด้วย และมีพันโท

ที่อาวุโสกว่าข้าพเจ้าหลายคน แต่ในสำนักงานปลัดกระทรวง มีอัตราพันเอกอยู่เพียงอัตราเดียว ท่านจะพยายามช่วยเท่าที่จะทำได้ ข้าพเจ้าเองก็คิดว่า ในปีนั้นคงไม่มีทางได้อัตราพันเอก

ประมาณกลางเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ข้าพเจ้ามาปฏิบัติรับใช้หลวงพ่อตามปกติอยู่จนเย็นมาก หลังจากที่ผู้มานมัสการหลวงพ่อกลับไปหมดแล้ว ข้าพเจ้าได้กราบเรียนถามหลวงพ่อว่า ข้าพเจ้าจะได้เลื่อนตำแหน่งและขั้นเงินเดือนหรือไม่ เพราะที่กรมไม่มีอัตราพันเอก หลวงพ่อท่านฟังแล้วยิ้มสักครู่หนึ่ง ท่านก็พูดว่า ได้ซีน่า ข้าพเจ้าได้กราบเรียนต่อไปว่า ที่กรมไม่มีอัตราพันเอก และอัตราพันเอกของสำนักงานปลัดกระทรวง ก็มีเพียงอัตราเดียว แต่มีคนที่ติดพันโทถึง ๗ คน หลวงพ่อท่านก็กล่าวย้ำว่า ได้ซี

ครั้นปลายเดือนกันยายนปีเดียวกันนั้น ผู้บังคับบัญชาได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า ข้าพเจ้าได้ครองอัตราพันเอกที่สำนักงานปลัดกระทรวง แต่จะขอยืมตัวมาปฏิบัติราชการที่เดิม ข้าพเจ้าประหลาดใจมาก ไม่คิดมาก่อนเลยว่าจะมีโชคดีถึงขนาดนี้ ดังนั้นวันหนึ่งหลังจากที่ปฏิบัติหน้าที่รับใช้หลวงพ่อ ข้าพเจ้าได้กราบเรียนให้ท่านทราบว่าผู้บังคับบัญชาบอกว่าจะได้เลื่อนยศเป็นพันเอกในเดือนหน้า ท่านตอบว่า **ฉันบอกแล้วเทวดาเขาให้**

ท่านผู้อ่านบางท่านอาจจะคิดว่าเป็นเรื่องที่สุดแสนจะธรรมดา เมื่อเต็มขั้นพันโทแล้วก็ควรจะได้เลื่อนยศเป็นพันเอก ถ้าปีนี้ไม่ได้ ปีหน้าก็ต้องได้ หรือถ้าเราตั้งอกตั้งใจทำงานผู้บังคับบัญชาก็ต้องเห็นความดีงามของเรา และช่วยขออัตราให้ แต่สำหรับผู้ที่รับราชการทหารคงจะทราบดีว่าการได้ครองอัตราพันเอกนั้น มิใช่เป็นของที่ได้มาอย่างง่าย ๆ และยิ่งในสมัยหลายสิบปีมาแล้ว ยังไม่มีการขยายอัตรามากอย่างในปัจจุบัน ทั้งยศกับเงินเดือนก็ยังผูกติดกันอยู่ ไม่ได้แยกยศกับเงินเดือนเหมือนเดี๋ยวนี้ อย่างน้อย ๆ ก็ควรจะได้เงินเดือนเต็มขั้นแล้วไม่ได้เลื่อนเงินเดือนขึ้นหลาย ๆ ปี ผู้บังคับบัญชาจึงจะเห็นใจ เพราะจะต้องจัดให้แก่คนที่เงินเดือนตันนาน ๆ ก่อน หาอัตราให้เขาได้ครองยศสูงขึ้น ตามลำดับกันไป

สำหรับตัว พ.อ.ม้วน นั้น ถือว่าเป็นกรณีพิเศษจริง ๆ ถ้ามิใช่เป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อและอานุภาพวิชชาธรรมกายแล้ว ก็คงไม่มีมนุษย์ธรรมดาคนใดจะทำให้ได้เช่นนี้ ต่อมาภายหลัง พ.อ.ม้วน ได้ทราบจากอาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.ว่า หลวงพ่อท่านได้สั่งให้พวกที่ได้ธรรมกายให้ช่วยกันทำวิชชาให้ พ.อ.ม้วน ได้เป็นพันเอก”

รถยนต์จะเข้าถึงวัด

สมัยที่หลวงพ่ออยู่นั้น ถนนยังไม่ตัดเข้าถึงวัด ผู้ที่จะไปวัดปากน้ำ ต้องไปทางเรือหรือเดินลัดตัดผ่านสวนหมาก สวนมะพร้าว ถนนในวัดจึงเป็นเพียงทางเดินแคบ ๆ แต่หลวงพ่อสั่งให้ตัดถนนผ่านคณะเนกขัมกว้างหลายเมตรขนาดรถยนต์แล่นได้ ถนนสายนี้จึงเป็นถนนที่ใหญ่ที่สุดในวัด ทำให้ผู้คนพากันประหลาดใจว่า ทำไมหลวงพ่อจึงให้ตัดถนนใหญ่ขนาดนั้น หลวงพ่อท่านตอบว่า ต่อไปรถยนต์จะเข้าถึงวัด มีหลายคนที่ไม่เชื่อหลวงพ่อ เพราะสมัยนั้นการตัดถนนไม่ได้ทำกันง่าย ๆ เหมือนสมัยนี้ รถประจำทางยังมาสุดสายแค่ตลาดพลู ใครไม่อยากเดินก็ลงเรือแถวตลาดพลูมาขึ้นที่ท่าวัดปากน้ำ บางคนถึงกับพูดว่า อีกร้อยปีรถยนต์ก็ยังเข้าไม่ถึงวัด แต่แล้วหลังจากหลวงพ่อมรณภาพเพียง ๒ ปี รถยนต์ก็สามารถแล่นเข้าไปจอดถึงในวัดได้ตามที่หลวงพ่อพยากรณ์ไว้

ถ้าระเบิดลง จะเลิกทำวิชชาธรรมกาย

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ แถวฝั่งธนบุรีถูกระเบิดลงหลายแห่ง โดยเฉพาะจุดที่เป็นประตูน้ำ ถือเป็นจุดยุทธศาสตร์จุดหนึ่ง ประตูน้ำอ่างทอง ประตูน้ำบางยาง ประตูน้ำบางนกแขวก ประตูน้ำภาษีเจริญ ล้วนแต่ถูกระเบิดลงหมดทุกแห่ง ระยะนั้นทหารกรมแผนที่ยังต้องอพยพหลบระเบิดมาอาศัยที่ตึกขาว วัดปากน้ำ (ปัจจุบันคือหอเจริญวิปัสสนาฯ) แถววัดปากน้ำก็มีประตูน้ำภาษีเจริญ

หลวงพ่อสั่งให้ผู้ที่ทำวิชชาธรรมกาย ให้ช่วยกันทำวิชชาป้องกัน ท่านบอกว่า **ถ้าวัดปากน้ำและประตูน้ำภาษีเจริญถูกระเบิดลง ท่านจะเลิกทำวิชชาธรรมกายทันที** ปรากฏว่าเครื่องบินมาทิ้งระเบิดประตูน้ำภาษีเจริญเหมือนกัน แต่พลาดไปลงที่ใกล้เคียง เมื่อวิชชาธรรมกายให้ผลสัมฤทธิ์ขนาดนี้หลวงพ่อได้เข้มงวดกวดขันการปฏิบัติกิจภาวนาวิชชาธรรมกายมากยิ่งขึ้น

อ.ตรีธา เนียมขำ กับ แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ

มะรีนนี้พ่อเอ็งก็จะมาแล้ว

สมัยที่ อ.ตรีธา บวชเป็นแม่ชีมีอายุประมาณ ๑๕ - ๑๖ ปี เกิดความคิดถึงบ้านเต็มที่ คิดถึงพ่อแม่พี่น้องมาก จึงขออนุญาตหลวงพ่อกลับไปเยี่ยมบ้าน แต่หลวงพ่อไม่อนุญาต ท่านบอกว่ามะรีนนี้พ่อเอ็งก็จะมาแล้ว อ.ตรีธา ไม่ค่อยเชื่อเท่าไร คิดว่าหลวงพ่อท่านรู้ได้อย่างไร หลอกเราแน่ ๆ จึงย้อนถามท่านเพื่อความแนใจว่าหลวงพ่อคิดเองหรือว่า พ่อของ อ.ตรีธา ได้กราบเรียนหลวงพ่อไว้ล่วงหน้า อ.ตรีธา ถามท่านว่า พ่อบอกหลวงพ่อไว้หรือเจ้าคะว่าพ่อจะมามะรีนนี้ หลวงพ่อตอบว่า พ่อเอ็งไม่ได้บอกหรอก แต่เอ็งคอยดูซิน่า มะรีนนี้พ่อเอ็งก็ต้องมา เอ็งไม่ต้องกลับไปหรอก

ตอนนั้นด้วยความเป็นเด็กยังไม่มีความคิด อ.ตรีธา จึงคิดว่า ถ้ามะรีนนี้พ่อไม่มา จะต้องต่อว่าหลวงพ่อ แล้วก็เฝ้ารอเวลาด้วยใจจดจ่อ เพราะอยากจะพิสูจน์หลวงพ่อด้วย คิดถึงพ่อด้วย แต่ใจอยากพิสูจน์หลวงพ่อมีมากกว่า เมื่อถึงวันนั้นคุณพ่อดวงของ อ.ตรีธา ก็ไปเยี่ยมลูกสาวที่วัดปากน้ำจริง ๆ พอเห็นพ่อ อ.ตรีธา รีบถามทันทีว่า พ่อเคยบอกหลวงพ่อไว้หรือเปล่าว่าพ่อจะมาวัดในวันนี้ พ่อตอบว่าเปล่า ไม่เคยบอก

บวชต่อไปแล้วจะดี

แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ซึ่งเป็นหัวหน้าแม่ชีและหัวหน้าโรงครัวในปัจจุบัน ไปบวชชีที่วัดปากน้ำตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ เดิมนั้นไม่ได้ชื่อนี้ แต่มียุคสมัยหนึ่งที่มีผู้นิยมเปลี่ยนชื่อกันมาก ชื่อพยางค์เดียวก็ต้องเติมให้ยาวขึ้น ฟังแล้วต้องรู้ว่าเป็นชื่อผู้หญิงหรือผู้ชาย แม่ชีธัญญาณีก็เช่นกัน ได้เข้าไปกราบหลวงพ่อขอให้ท่านตั้งชื่อให้ใหม่ ก่อนที่หลวงพ่อท่านจะตั้งชื่อให้ใครนั้น ท่านจะต้องตรวจดูกายในเสียก่อน แล้วจึงตั้งชื่อให้เหมาะกับบุคลิกอุปนิสัยใจคอของผู้นั้น

หลวงพ่อท่านทราบล่วงหน้าแล้วว่าแม่ชีผู้นี้จะต้องรับผิดชอบสืบสานดูแลงานด้านเสบียงอาหารของท่าน คือ เป็นหัวหน้าโรงครัวในอนาคต หลวงพ่อท่านจึงให้ชื่อว่าธัญญาณี แปลว่า ผู้อุดมสมบูรณ์ด้วยข้าวปลาอาหาร ชื่อที่ท่านตั้งให้นี้ก็ไม่ซ้ำกับใครและเหมาะกับงานที่รับผิดชอบอย่างยิ่ง หลังจากนั้นไม่กี่วัน คุณแม่ท้วม หุตานุกรม ญาติคนหนึ่งของหลวงพ่อเป็นหัวหน้าโรงครัวก็มาเรียกแม่ชีธัญญาณีไปทำอาหารครัวพิเศษ คือดูแลอาหารคาวหวานถวายหลวงพ่อ

ปี พ.ศ. ๒๔๙๔ แม่ชีธัญญาณีอยากจะลาศีลจากแม่ชี เข้าไปกราบลาขออนุญาตหลวงพ่อหลายครั้ง ท่านก็ไม่อนุญาตให้สึกทุกครั้ง ครั้งสุดท้ายหลวงพ่อบอกว่า อย่าสึกเลยให้บวชต่อไปแล้วจะดี แล้วท่านก็แนะนำให้นั่งภาวนา ท่านบอกว่าให้นั่งให้เห็นเสียก่อนแล้วจึงค่อยสึก

ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ บิดาของแม่ธัญญาณีไปบวชอยู่ที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านถามว่ามีลูกกี่คน เมื่อได้ทราบว่ามีลูกหลายคน ท่านก็บอกว่า ไอ้คนนี้ให้มาอยู่กับข้าแล้วจะดี (หมายถึงแม่ชีธัญญาณี)

หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ แม่ชีธัญญาณีก็เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าโรงครัว ดูแลกองเสบียงทั้งหมดของวัดปากน้ำ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึงปัจจุบัน

ตอนที่เข้ารับหน้าที่ใหม่ ๆ นั้นแม่ชีธัญญาณียังไม่ชินกับงานหนัก ต้องตื่นตั้งแต่ตี ๓ เศษ เพื่อสวดมนต์ทำวัตรเช้า (เวลาตี ๔) เสร็จแล้วทำอาหารมื้อเช้าถวายพระสงฆ์ สามเณร แล้วรีบรับประทานอาหารเช้า ไปจ่ายตลาดกลับมาทำอาหารมื้อเพลให้เสร็จเรียบร้อยก่อน ๑๑.๐๐ น. ต้องทำทุกวันไม่มีวันหยุด แม้ฝนจะตก ฟ้าจะร้อง น้ำจะท่วม หรืออากาศจะหนาวแสนหนาวก็ต้องไปจ่ายตลาด เลือกซื้อหาอาหารเองทุกวัน ทำให้เจ็บป่วยอยู่บ่อย ๆ ตนเองก็วิตกกังวลกลัวว่าจะทำหน้าที่นี้ต่อไปไม่ไหว สุขภาพไม่อำนวย

แม้หลวงพ่อจะละกายเนื้อไปแล้วแต่ญาณของท่านยังสอดส่องดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจลูกศิษย์ของท่านอยู่ คืนหนึ่งหลวงพ่อก็มาเข้าฝัน แม่ชีธัญญาณีพอเห็นหลวงพ่อก็รีบกราบเรียนถามท่านว่า อาการป่วยจะหายหรือไม่ หลวงพ่อตอบว่าหาย แม่ชีธัญญาณีก็กราบเรียนถามท่านต่อไปว่า หน้าที่ที่ทำอยู่นั้นจะทำต่อไปไหวหรือไม่ แล้วจะดีหรือไม่ หลวงพ่อท่านตอบว่าทำได้แล้วดีด้วย ตอนนั้นมีคน คนหนึ่งมาขอยืมเงินแม่ชีธัญญาณีแล้วยังไม่นำมาคืน แม่ชีธัญญาณีจึงถามหลวงพ่อว่า เงินที่มีคนขอยืมไปนั้นจะได้คืนหรือไม่ หลวงพ่อท่านตอบว่าได้ หลังจากนั้นไม่นานแม่ชีธัญญาณีก็ได้เงินคืนจริง ๆ

ผู้รู้วาระจิต

คุณกุล ผ่องสุวรรณ เป็นลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดหลวงพ่อผู้หนึ่ง เคยเป็นไวยาวัจกรของวัดปากน้ำ เล่าเรื่องการล่วงรู้วาระจิตผู้อื่นของหลวงพ่อไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้เคยพบสองครั้ง เวลาเย็นมีแขกเหรื่อมาหาให้ท่านช่วย บ้างก็ถวายอาการโรค บ้างก็เขียนหนังสือให้ช่วยความทุกข์ร้อน บางรายก็นำดอกมะลิไปถวายเป็นถาด ๆ รวมตั้ง ๓ - ๔ ถาด เวลาท่านก็เหลือน้อยเต็มที เข้าใจว่าท่านมีธุระรีบด่วน ถ้ามิฉะนั้นท่านจะคุยอยู่อีก อาการโรคก็มีเป็นถาด ๆ **ท่านก็รีบตอบคำถามโดยไม่ต้องถามเจ้าตัว** ดังนี้เป็นต้น เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว แม้สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) เมื่อยังไม่ได้รับพระราชทานยศเป็นสมเด็จพระสังฆราช เวลาจะมาหาท่าน ท่านก็ทราบเสียก่อนแล้ว ได้ให้ปูลาดอาสนะพร้อมทั้งหาน้ำฉันไว้ให้ด้วย หนักขึ้นไปกว่านั้น ท่านทราบก่อนแล้วว่า จะได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช แล้วก็ได้เป็นจริง ๆ

สำหรับข้าพเจ้านั้น เมื่อมาเข้าวัดใหม่ ๆ เมื่อถึงปีก็มาเลี้ยงพระ ทราบว่าท่านชอบฉันน้ำชา ได้พยายามหาใบชาอย่างดี พร้อมทั้งถ้วยชาบาง ๆ และถ้วยใส่ชาสำหรับชงน้ำร้อน พร้อมด้วยจานกระเบื้องรอง เมื่อถวายหลวงพ่อแล้ว ข้าพเจ้าก็นึกในใจว่า เครื่องน้ำชาชุดนี้ อยากให้ท่านนำไปฉัน ในสถานที่ทำวิชชาภาวนา ทันใดนั้น ท่านก็สั่งคุณประยูร สุนทารา ไวยาวัจกรว่า ให้นำเครื่องน้ำชาชุดนี้เข้าไปไว้ในโรงงาน ภายหลังเมื่อข้าพเจ้าได้บรรลุวิชชาธรรมกายแล้ว ท่านได้อนุญาตให้เข้าไปนั่งภาวนาในโรงงานได้ ปรากฏว่า ข้าพเจ้าไม่เห็นชุดน้ำชาในโรงงานเลย และได้ทราบว่า ท่านได้ตั้งระเบียบไว้ว่าห้ามรับประทานอาหารและเครื่องดื่มในนั้น จึงทราบทันทีว่า หลวงพ่อท่านทราบวาระจิตและสนองศรัทธาให้เป็นไปตามความประสงค์ของเรา”

จะดูพวกเราอยู่ข้างบน

คุณกุลเล่าต่อไปว่า ก่อนหน้าที่หลวงพ่อจะอาพาธ ท่านได้บอกกับบรรดาศิษย์และคนใกล้ชิดว่า **ถ้าท่านไปแล้ว ท่านจะไปดูพวกเรายู่ข้างบน** เรื่องนี้ก็เป็นความจริง เพราะได้ประสบกับตัวเอง เรื่องเกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ คุณกุลซึ่งเป็นข้าราชการกรมศุลกากร ต้องไปตรวจสินค้าในเรือที่จอดอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้ท่าเรือคลองเตย เรือที่เทียบท่านั้นจอดติด ๆ กันอยู่หลายลำ ขณะที่เดินข้ามไปทีละลำ ๆ นั้น คุณกุลได้เหลือบมองไปที่ท้องฟ้าด้านทิศใต้ **เห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำลอยอยู่กลางอากาศ** ขณะเดียวกับที่เรือบรรทุกน้ำมันเบนซินของบริษัทเชลล์ลำหนึ่งมีน้ำมันรั่วไหลออกมาราวกับท่อประปาแตก น้ำมันเบนซินลอยเต็มแม่น้ำ เมื่อคุณกุลตรวจสินค้าเสร็จแล้วจะขึ้นฝั่ง เห็นไฟลุกลามอย่างรวดเร็วมาติดเรือที่จอดติดกันหลายลำ เป็นภาพที่น่าสะพรึงกลัวยิ่งนัก คุณกุลรีบหาทางหนีไฟ เดินไปทางทิศที่เห็นหลวงพ่อ มีความรู้สึกเหมือนว่าหลวงพ่อช่วยกดไฟไว้ไม่ให้ลุกโพลง ด้วยบารมีของหลวงพ่อจึงรอดตายได้อย่างหวุดหวิด ไม่สามารถลืมภาพนั้นได้เลย คุณกุลย้ำว่า **ที่หลวงพ่อบอกว่าจะไปดูพวกเราอยู่ข้างบนนั้น จริงแท้แน่นอน**

คนนี้จะเป็นผู้อุปถัมภ์วัดปากน้ำ

บุคคลอีกท่านหนึ่งที่เคยถูกหลวงพ่อพยากรณ์คือ คุณหญิงลมุน บุรกรรมโกวิท ภริยาพันเอก หลวงบุรกรรมโกวิท อดีตอธิบดีกรมโยธาธิการ และอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม คุณหญิงลมุนได้มาปวารณาตัวเป็นศิษย์ของหลวงพ่อ เมื่อมีปัญหาข้อขัดข้องใด ๆ ก็มักจะมากราบเรียนปรึกษาขอคำแนะนำจากหลวงพ่อเสมอ ครั้งหนึ่งบุตรคนหนึ่งของคุณหญิงป่วยหนัก คุณหญิงก็ได้มาขอความอนุเคราะห์จากหลวงพ่อโดยนิมนต์ท่านไปแก้โรคที่บ้าน หลวงพ่อท่านก็เมตตาสงเคราะห์ให้ตามความประสงค์ และสั่งพวกที่ได้วิชชาธรรมกาย ให้ช่วยกันแก้โรคบุตรของคุณหญิงด้วย หลวงพ่อท่านบอกกับพวกที่ได้วิชชาธรรมกายว่า คนผู้นี้ต่อไปจะเป็นผู้อุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำ (หมายถึงคุณหญิงลมุน)

อ.ตรีธา ฟังแล้วก็สงสัยว่า คุณหญิงลมุนจะอุปถัมภ์บำรุงวัดอย่างไร มากน้อยขนาดไหน ต่อมาก็ได้ประจักษ์ว่าคุณหญิงลมุนเป็นผู้มีศรัทธายึดมั่นในพระรัตนตรัย มีความเคารพเลื่อมใสหลวงพ่ออย่างจริงจัง ท่านไปปฏิบัติธรรม ไปรักษาศีล ๘ อยู่ในวัดปากน้ำคราวละหลายเดือน ได้ถวายที่ดินของท่านที่จังหวัดนครนายกถึง ๑๔๓ ไร่ ให้เป็นธรณีสงฆ์วัดปากน้ำ เป็นประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานติดต่อกันมานานหลายปี และยังได้บริจาคทรัพย์จำนวนมากในการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่าง ๆ ในวัดปากน้ำ

เมื่อพันเอก หลวงบุรกรรมโกวิท และคุณหญิงลมุน ได้ถึงแก่อนิจกรรมแล้ว บุตรีของท่าน คือคุณจวงจันทน์ บุรกรรมโกวิท ได้สืบทอดเจตนารมณ์ของบิดามารดาในการอุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำ ตลอดจนพระสงฆ์ สามเณร แม่ชีอย่างสม่ำเสมอ ตราบจนถึงแก่กรรมเช่นกัน

ให้ระวังลูกจะเจ็บหนัก

มีลูกศิษย์อีกหลายคนที่หลวงพ่อท่านทราบอนาคตล่วงหน้า และมีความเป็นห่วงพยายามจะหาทางแก้เหตุร้ายให้คลายลง เช่น เรื่องของพลตรี โสภณ และคุณประทุม กะราลัย ท่านทั้งสองได้อนุญาตให้นำเรื่องของท่านที่ได้รับความเมตตากรุณาจากหลวงพ่อมาเผยแพร่ให้ศิษย์รุ่นหลัง ๆ ได้ทราบเรื่องดังนี้

พลตรี โสภณ ไปเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๐ สมัยยังเป็นร้อยโท เมื่อสมรสกับคุณประทุม ก็ได้พาภรรยาไปเป็นศิษย์ของหลวงพ่อด้วย เมื่อบุตรคนโตมีอายุได้ประมาณ ๘ เดือน หลวงพ่อให้คนไปบอกที่บ้านพักในกรมทหารว่า ให้ระวังลูกจะเจ็บหนัก คุณประทุมฟังแล้วก็นึกสงสัยว่าลูกจะเจ็บเป็นอะไร มากน้อยแค่ไหน ในเมื่อขณะนั้นลูกยังแข็งแรงดี ไม่มีทีท่าว่าจะเจ็บป่วย แต่เมื่อทราบจากหลวงพ่อเช่นนั้น ก็พยายามระมัดระวังดูแลบุตรอย่างดีที่สุด

๓ วันหลังจากหลวงพ่อให้คนไปเตือน บุตรคนโตของพลตรี โสภณ ก็ป่วยหนักเป็นบิดอย่างแรง ถึงขนาดหมอไม่รับรองว่าจะรอดชีวิตหรือไม่ แต่ก็พยายามรักษาให้อย่างเต็มที่ พลตรี โสภณ รีบไปส่งอาการโรคของบุตรแก่หลวงพ่อที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านรับใบอาการโรค แล้วส่งให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายช่วยกันแก้โรค ท่านบอกว่า มันจะเอาไป เราต้องสู้กันหน่อย จะแก้ไขให้

วันรุ่งขึ้น พลตรี โสภณ ไปส่งอาการโรคของบุตรอีกครั้งที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อรับใบอาการโรคไปดู แล้วบอกว่า ปลอดภัยแล้ว หลังจากนั้นบุตรของพลตรี โสภณ กับคุณประทุม ก็มีอาการดีขึ้นเรื่อย ๆ และหายเป็นปกติ

ไม่ต้องฆ่าใครหรอก เอาไว้ทั้ง ๒ คนนั่นแหละ

เมื่อคุณประทุมตั้งครรภ์บุตรคนที่ ๒ มีอาการแพ้อย่างมาก รับประทานอาหารและลุกไม่ได้เลย ต้องเข้าโรงพยาบาลเกือบเดือน แพทย์ที่ทำการรักษาแนะนำให้เอาเด็กออก มิฉะนั้นแม่จะเป็นอันตรายถึงชีวิต แพทย์ได้นำแบบฟอร์มมาให้พลตรี โสภณ ลงชื่อยินยอม

ให้เอาเด็กออก แต่พลตรี โสภณ ไม่ยอมลงชื่อ เพราะต้องการจะไปปรึกษาหลวงพ่อก่อน รีบไปเรียนให้หลวงพ่อทราบว่า ไม่อยากฆ่าลูก แต่ถ้าไม่ฆ่าลูกก็เหมือนฆ่าแม่ ถ้าไม่ฆ่าแม่ก็ต้องฆ่าลูก หลวงพ่อบอกว่า ไม่ต้องฆ่าใครหรอก เอาไว้ทั้ง ๒ คนนั่นแหละ

พลตรี โสภณ จึงพยายามหลบหน้านายแพทย์ไม่ไปที่โรงพยาบาลอีก เพราะทราบดีว่าหมอจะต้องถามถึงการตัดสินใจ วันต่อมานายแพทย์ได้สั่งยาฉีดและยารับประทานให้คุณประทุม คุณประทุมก็มีอาการดีขึ้นเรื่อย ๆ และปลอดภัย โดยไม่ต้องทำแท้งเลย

ไม่เป็นไรแล้ว

ประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๕ บุตรคนโตของพลตรี โสภณ ก็ป่วยหนักอีก มีอาการเหมือนเป็นโรคไทฟอยด์ คราวนี้คุณพ่อคุณแม่ประทุมไม่พาไปให้แพทย์ตรวจรักษา เพียงแต่ให้รับประทานยาแก้ไข้ พลตรี โสภณ ได้ไปส่งใบอาการโรคกับหลวงพ่ออีกเช่นเคย เพราะมีความศรัทธาเชื่อมั่นหลวงพ่อเต็มที่ หลวงพ่อส่งพระฉวนซึ่งได้วิชชาธรรมกาย ไปนั่งแก้โรคให้ที่บ้านถึง ๓ คืน คืนแรกที่พระฉวนไปนั่งแก้โรคนั้น คนเจ็บมีอาการดีขึ้น พอรับประทานอาหารได้บ้าง ก่อนหน้านี้รับประทานอะไรไม่ได้เลย ญาติทุกคนเข้าใจไปว่า คงจะกินสั่งลาเป็นครั้งสุดท้าย ไม่คิดว่าจะเป็นเพราะหายป่วยเร็วผิดปกติไป

พระฉวนก็กลับไปเล่าให้หลวงพ่อฟัง หลวงพ่อพูดว่าเขายังไม่เชื่อวิชชานี้ ท่านยังได้พยากรณ์ว่า ลูกคนนี้ต้องพ้นอายุ ๑๖ ปีไปแล้ว จึงจะดีขึ้นหมดโรค หมดภัย ทุกครั้งที่พลตรีโสภณไปส่งอาการโรคของบุตรกับหลวงพ่อ ครั้งแรกท่านจะรับใบอาการโรคไปอ่านดู แต่ไม่พูดอะไร ครั้นไปส่งครั้งที่ ๒ ท่านจะบอกว่า ไม่เป็นไรแล้ว เป็นอันสบายใจ แน่ใจว่าบุตรต้องปลอดภัยแน่ (สมัยนั้นหลวงพ่อให้ส่งใบอาการโรคถึงวันละ ๓ ครั้ง เช้า กลางวัน เย็น)

สมบัติจะวิบัติ ให้เอาองค์นี้ไว้คุ้มครอง

ประมาณปลาย พ.ศ. ๒๕๐๑ หลวงพ่อกำลังอาพาธหนัก พลตรี โสภณ ขณะนั้นดำรงยศพันเอก กับคุณประทุม ได้ไปกราบเยี่ยมหลวงพ่อบ่อยครั้งขึ้น วันหนึ่งขณะกำลังเยี่ยมหลวงพ่ออยู่นั้น ท่านได้สั่งให้สามเณรรูปหนึ่งที่กำลังปรนนิบัติดูแลท่าน ให้เข้าไปหยิบกายสิทธิ์มา ๑ ดวง เมื่อได้กายสิทธิ์มาแล้ว หลวงพ่อได้มองสำรวจใบหน้าทุกคนที่อยู่ในห้อง แล้วพยักหน้าเรียกพลตรี โสภณ ให้เข้าไปหาใกล้ ๆ ท่านบอกว่า กายสิทธิ์ดวงนี้ชื่อบรมจักรองค์นี้น่ะเลี้ยงวัดปากน้ำเชียวนะ ทำวิชชาควบคู่กันมา ข้าจะให้เอ็ง ไปไหนให้เอาติดตัวไปด้วย

พลตรี โสภณ เล่าว่า ในขณะนั้นมีความดีใจปลาบปลื้มยินดีมากที่สุด ที่หลวงพ่อท่านให้กายสิทธิ์ดวงที่สำคัญที่สุด เป็นกายสิทธิ์ขนาดใหญ่ แต่ครั้นกลับไปถึงบ้าน ความปลาบปลื้มดีใจกลับลดน้อยถอยลง เพราะเกิดความไม่แน่ใจว่า หลวงพ่อท่านตั้งใจให้ตนแน่หรือเปล่า หรือท่านให้เพราะท่านไม่รู้สึกตัว เนื่องจากอาพาธหนักจนไม่ได้สติ ของดีวิเศษเช่นนี้สมควรจะมาตกอยู่กับตนหรือไม่ มีทั้งความดีใจและความวิตกกังวลผสมผสานกันอยู่

วันรุ่งขึ้นพลตรี โสภณ ตัดสินใจแน่นอนว่า จะนำกายสิทธิ์บรมจักรไปคืนหลวงพ่อ เมื่อเข้าไปหาหลวงพ่อในห้อง ก็รอหาโอกาสเหมาะที่จะคลานเข้าไปหาท่านใกล้ ๆ แต่ยังไม่ทันจะทำตามที่คิด เห็นหลวงพ่อท่านจ้องดูทุกคนที่อยู่ในห้องนั้น แล้วท่านก็เรียกสามเณรให้ไปหยิบกายสิทธิ์มา ๑ ดวง ท่านพยักหน้าเรียกพลตรี โสภณ ให้เข้าไปหา ท่านบอกว่า เอ็งไม่ต้องเอามาคืน เอ็งเอาไปอีกองค์หนึ่ง องค์นี้ชื่อจักรพรรดิ เอ็งเอาไว้ที่บ้านนะ **เพราะเอ็งน่ะสมบัติจะวิบัติ ให้เอาองค์นี้ไว้คุ้มครอง**

ตอนนี้พลตรี โสภณ ถึงได้แน่ใจว่าหลวงพ่อท่านตั้งใจให้กายสิทธิ์แก่ตนแน่ ๆ มิใช่เป็นเพราะอาพาธหนักจนไม่ได้สติ หลวงพ่อให้เนื่องจากท่านรู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้า ท่านจึงเป็นห่วง ท่านรู้ตัวว่าท่านใกล้จะมรณภาพแล้ว ท่านจึงให้กายสิทธิ์แก่พลตรี โสภณ อีก เพื่อเอาไว้คุ้มครองป้องกันภัย พลตรี โสภณ จึงมีกายสิทธิ์ที่หลวงพ่อให้ถึง ๓ ดวงคือจุลจักร มหาจักร และบรมจักร กายสิทธิ์เหล่านี้ได้ช่วยคุ้มครองครอบครัวของพลตรี โสภณ ให้รอดพ้นจากภัยพิบัติมาแล้วหลายครั้ง

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ (หลวงพ่อละสังขารแล้ว) พลตรี โสภณ และคุณประทุมต้องการทำบุญบ้าน จึงนิมนต์พระภิกษุวัดปากน้ำไปสวดมนต์ฉันภัตตาหารเพลที่บ้าน ในตอนเช้าของวันงานก่อนที่พระภิกษุจะไปถึง ปรากฏว่าไฟฟ้าดับ เมื่อไปตรวจดูที่หม้อไฟ ก็พบว่าไฟฟ้าช็อตลุกลามไปไหม้เสาบ้านจนดำเกรียมหมดแล้ว แต่แก้ไขได้ทันท่วงที จึงมิได้มีเหตุการณ์ร้ายแรงกว่านั้น

หลังจากนั้นทั้งพลตรี โสภณ และคุณประทุม ได้ประสบปัญหาร้ายแรงทั้งการงานและธุรกิจอื่น ๆ จนเกือบจะสูญสิ้นทรัพย์สมบัติ แต่ก็สามารถผ่านอุปสรรคเหล่านั้นไปได้ เพราะขอบุญบารมีของหลวงพ่อให้ช่วยตลอดเวลา และยังได้กายสิทธิ์ของหลวงพ่อคุ้มครองด้วย เมื่อได้พิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ แล้ว ก็เห็นว่าเป็นจริงตามที่หลวงพ่อได้พยากรณ์ไว้

เสนอโครงการพัฒนาประเทศ

ไม่เพียงแต่จะอุทิศชีวิตเพื่อสืบต่ออายุพระบวรพุทธศาสนาเท่านั้น หลวงพ่อท่านยังมีความห่วงใยประเทศชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์อีกด้วย อ.ตรีธา มักจะย้ำเรื่องนี้กับลูกศิษย์อยู่เสมอว่าหลวงพ่อเคยปรารภให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายฟังเสมอ ๆ ว่าท่านต้องการให้ประเทศไทยได้รับการพัฒนาเทียมทันอารยประเทศ ต้องการให้สถาบันพระมหากษัตริย์อยู่คู่ประเทศไทยตลอดไป

หลวงพ่อท่านเคยเสนอแนะโครงการพัฒนาประเทศแก่จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ครั้งที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม กับท่านผู้หญิงละเอียด ไปวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๓ ตรงกับขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ เวลา ๐๙.๒๐ น. โครงการพัฒนาประเทศที่หลวงพ่อได้เสนอแนะไว้มีดังนี้

๑. ให้สร้างอาคารสงเคราะห์ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยของตนเอง โดยใช้เงินที่ได้จากการขายสลากกินแบ่ง

๒. ให้จัดสรรที่ดินให้เกษตรกรได้ใช้ทำมาหากินโดยทั่วถึงกัน อย่างน้อยคนละ ๒๕ ไร่

๓. ให้ประกาศเลิกสูบฝิ่น

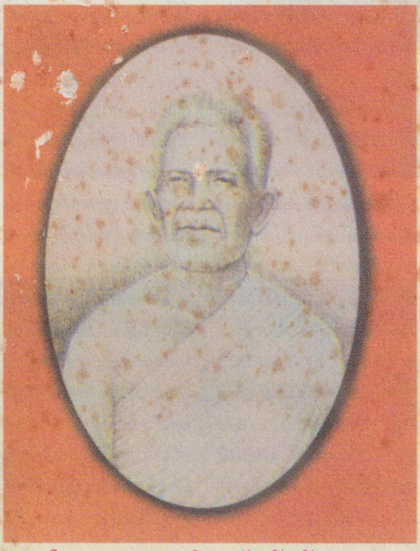
๔. ให้เลิกโสเภณี

๖. ให้ตัดถนนหนทางเพิ่มขึ้น เพื่อสะดวกแก่การคมนาคม การค้าขาย

จะเห็นว่าโครงการพัฒนาประเทศที่หลวงพ่อท่านได้เสนอแนะแก่คณะรัฐบาลในสมัยนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก และมีหลายโครงการที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ดำเนินการ

อาพาธ

นับตั้งแต่หลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำมาแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ท่านต้องรับภาระหนักมาโดยตลอดในการพัฒนาคน พัฒนาวัด พัฒนาการศึกษา ทั้งด้านการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม การสอนและเผยแผ่วิชชาธรรมกาย การจัดตั้งโรงครัว การบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่าง ๆ งานที่หนักมากที่สุดของหลวงพ่อคือการสอนและเผยแผ่วิชชาธรรมกาย รวมทั้งการช่วยเหลือผู้คนที่ไปขอพึ่งบารมีของท่าน เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากและเดือดร้อนต่าง ๆ ในระยะหลังเพิ่มภาระหนักอีกอย่างคือการแจกพระของขวัญ

โยมมารดาสุดใจ มีแก้วน้อย

หลวงพ่อท่านเสียสละและอุทิศชีวิตเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาและช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ตามรอยพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ท่านมีเวลาพักผ่อนน้อยมาก ทำให้สุขภาพทรุดโทรม ประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ หลวงพ่อเริ่มอาพาธ

ในระยะแรกที่อาพาธ มีนายแพทย์ พลเรือจัตวา เรียง วิภัติภูมิประเทศ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลทหารเรือสมัยนั้น ไปรักษาพยาบาลด้วยตนเอง ไปเยี่ยมดูอาการทุกเช้า-เย็น เมื่อสงสัยว่าจะเป็นโรคใดก็เชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาไปตรวจรักษา เช่น มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางปอดหัวใจ ยังได้เชิญคุณพระอัพภันตริกาพาธ อาจารย์แพทย์และผู้เชี่ยวชาญชั้นยอดของประเทศไทยไปตรวจรักษาด้วย ในระยะหลังมีพวกลูกศิษย์ได้นำนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่น ๆ ไปตรวจรักษาหลายคน แต่อาการของท่านก็ไม่ดีขึ้น มีแต่ทรงกับทรุด

อาการโรคของหลวงพ่อกำเริบมากขึ้น ต้องเข้าผ่าตัดโรคไส้เลื่อนที่โรงพยาบาลศิริราชในระหว่างพรรษา แม้กระนั้นก็ไม่ยอมขาดพรรษา พยายามมารับอรุณที่วัดปากน้ำจนได้ และได้เข้ารักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์อีก ๒ ครั้ง

งาน ๒ งานที่หลวงพ่อตั้งใจจะจัดให้ใหญ่โต คือ งานฉลองโรงเรียนพระปริยัติธรรม กับงานฌาปนกิจศพคุณโยมมารดาสุดใจ มีแก้วน้อย ซึ่งเสียชีวิตตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่ยังไม่ได้จัดพิธีฌาปนกิจ

แสดงกตเวทิตาต่อคุณโยมมารดาสุดใจ มีแก้วน้อย

หลวงพ่อท่านทราบอาการโรคของท่านดีว่า ไม่มีโอกาสดีขึ้น มีแต่ทรงกับทรุดเท่านั้น ท่านจึงตัดสินใจรีบจัดพิธีฌาปนกิจคุณโยมมารดาสุดใจ มีแก้วน้อย ในวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ ในงานนี้ท่านได้สั่งพิมพ์หนังสือที่ระลึกแจกแก่ผู้มาร่วมงานเป็นพระธรรมเทศนา ๒ เรื่อง และได้เขียนไว้ในคำปรารภดังนี้

หลวงพ่อวัดปากน้ำ ล้างหน้าศพโยมมารดาเป็นครั้งสุดท้าย

หลวงพ่อกราบศพโยมมารดาผู้เป็นพระอรหันต์ประจำตัวของลูก

โยมมารดาของหลวงพ่อ ก็เป็นดุจมารดาของคณะศิษย์ทุกคน

"ในงานฌาปนกิจศพโยมผู้หญิง (คุณแม่สุดใจ มีแก้วน้อย) ของข้าพเจ้านี้ ตั้งใจจะจัดพิมพ์หนังสืออันทรงสาระสำคัญสักเล่มหนึ่ง เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่บุพการีบุคคลของข้าพเจ้า และตั้งใจจะจัดศพให้สวยงาม ตามประเพณีนิยมทุกประการ แต่ความดำรินั้นหาได้สมดังเจตจำนงไม่ เพราะมาในระยะหลังนี้ ข้าพเจ้าเองต้องอาพาธเสียหลายเดือน สังขารมีแต่ทรุดโทรมลงไปทุกที ตลอดเวลาเหล่านี้ ข้าพเจ้าได้ระลึกนึกถึงศพโยมอยู่เสมอมา ปรารถนาจะจัดการให้เป็นที่เรียบร้อย หมดกังวลในเรื่องนี้สักที จึงได้รีบจัดการโดยด่วน ซึ่งมีเวลาเหลือ

ไว้เพียง ๑๙ วันเท่านั้น รู้สึกว่ากะทันหันมากเกินไป การตระเตรียมอะไรยังไม่พร้อม และคงไม่ได้ดังคิดไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าเองก็เร่งรัดให้งานฌาปนกิจนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดียิ่ง เท่าที่ความสามารถและเวลาจะอำนวยให้

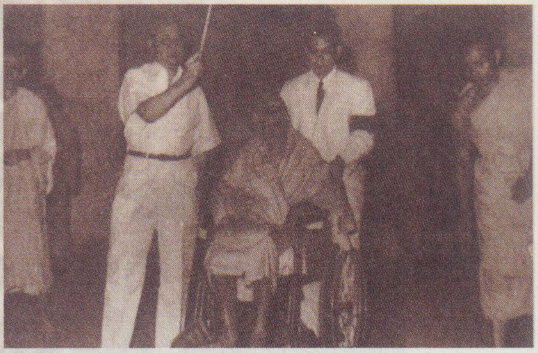
ทอดผ้าบังสุกุลหน้าเมรุลอย บริเวณลานหน้าวัดปากน้ำ

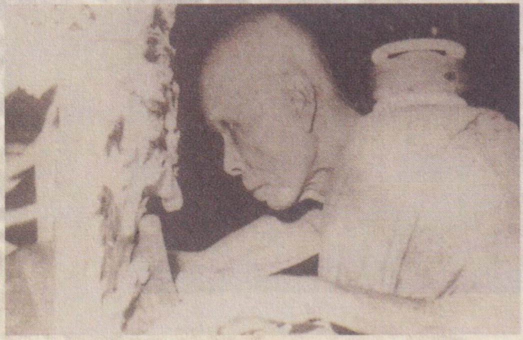

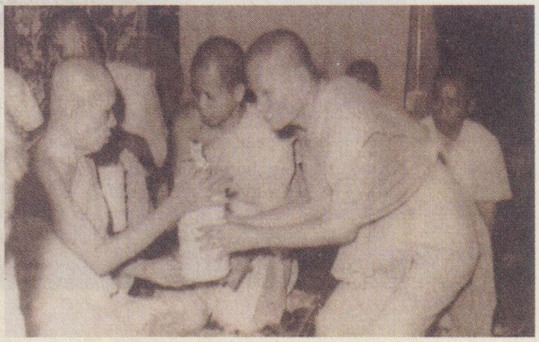
ทอดผ้าบังสุกุลผืนสุดท้าย ท่ามกลางศิษยานุศิษย์

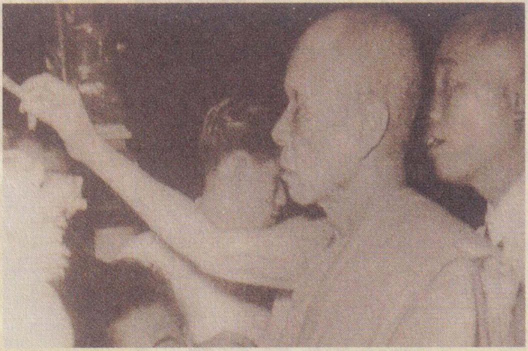
หนังสือ "เทศนาต่างเรื่อง" ที่ท่านกำลังถืออ่านอยู่นี้ เป็นเทศนาที่ข้าพเจ้าได้แสดงไว้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๖ และได้บันทึกเก็บรักษาไว้ เห็นว่าเหมาะสำหรับพิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการแด่ท่านผู้สนใจ เพราะว่ามวลมนุษย์ทุกหมู่เหล่าต่างแสวงหาที่พึ่งของตนด้วยกันทั้งสิ้น ด้วยว่าสังขารนี้เป็นของไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน ไม่มั่นคง มีความตายอยู่เฉพาะหน้า ไม่มีใครหลีกหนีพ้นไปได้ และเมื่อยังมีชีวิตอยู่

ฟังพระสวดมาติกา

หลวงพ่อออกมาดูเปลวเพลิงที่กำลังสลายร่างโยมมารดาในยามดึก

วางดอกไม้จันทน์ บนเมรุลอยหน้าวัดปากน้ำ

หลวงพ่อบำเพ็ญกุศลถวายสังฆทาน ทำบุญฉลองอัฐิโยมมารดา

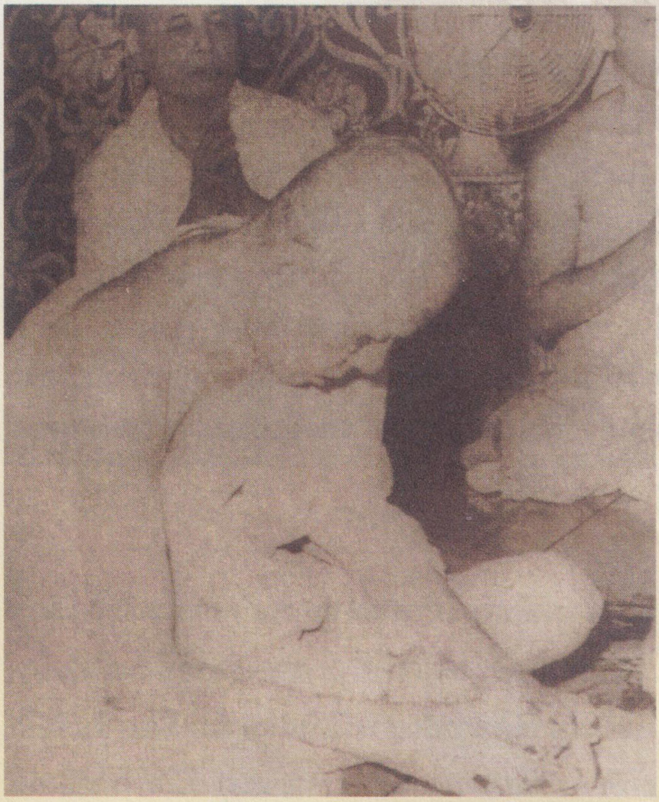

วางดอกไม้จันทน์ บนเมรุลอยหน้าวัดปากน้ำ

สังขารนี้ก็เป็นภาระต้องแบกต้องหามอยู่ตลอดเวลา สัตว์โลกเป็นอย่างนี้มาแล้วในอดีต และกำลังเป็นอย่างนี้อยู่ในปัจจุบัน ทั้งจักเป็นเช่นนี้อีกในอนาคต ไม่สิ้นสุดสักที ไม่มีเวลาว่างเพื่อความเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ตามปรารถนา

จึงได้จัดพิมพ์เทศนาทั้งสองเรื่องซึ่งอยู่ข้างท้ายหนังสือนี้ไว้ ด้วยหวังว่า เมื่อมีผู้อ่านได้พบได้เห็น ว่าสังขารมีสภาวะเป็นเช่นนี้แล้ว ก็ควรที่จะได้รีบหาที่พึ่งของตนไว้ จักได้เป็นที่ยึดถือเป็นสรณะเมื่อเวลามรณกรรมเข้ามาถึงตน ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงได้จัดพิมพ์เทศนาทั้งสองเรื่องนี้ขึ้น ด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าวแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าก็ไม่มีเวลาที่จะตรวจตราต้นฉบับให้ละเอียดได้ และแม้ปรารถนาจะพิมพ์เทศนาเรื่องต่าง ๆ ให้มากกว่านี้ ก็ไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะขัดข้องด้วยเวลาดังกล่าวข้างต้น

บัดนี้ความกังวลของข้าพเจ้า อันเกี่ยวด้วยการฌาปนกิจศพโยมผู้หญิงนี้ ได้สิ้นไปแล้ว ด้วยว่าบุญกิริยาที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญในวันนี้ จักเป็นเครื่องปฏิการะสนองบุพการีบุคคลของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี ขอกุศลนี้ จงดลบันดาลให้โยมประสบอิฏฐวิบูลยผลในสัมปรายภพนั้น เทอญฯ"[๑]

การฉลองโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์

หลวงพ่อกรวดน้ำ อุทิศบุญกุศลให้โยมแม่สุดใจ มีแก้วน้อย ขอบุญกุศลทั้งปวงนำพาโยมแม่ไปสู่สุคติภูมิเทอญ

งานสำคัญอีกงานหนึ่งที่หลวงพ่อคิดจะจัดให้ใหญ่โต คืองานฉลองโรงเรียนพระปริยัติธรรม อันเป็นถาวรวัตถุที่หลวงพ่อปรารถนาและภาคภูมิใจมากที่ทำสำเร็จ ในยุคนั้นไม่มีวัดวาอารามใดที่จะสามารถสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้ใหญ่โตสูง ๓ ชั้น หลวงพ่อคิดจะให้เป็นสถานที่เรียนทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ชั้น ๑ และชั้น ๒ สำหรับเรียนปริยัติ ชั้น ๓ สำหรับปฏิบัติธรรม

และในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ รัฐบาลจะจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษด้วย หลวงพ่อจึงจะฉลองโรงเรียนในปีเดียวกัน จะนิมนต์พระสงฆ์ ๒,๕๐๐ รูป มาเจริญพระพุทธมนต์ มีสวดแจงด้วย จะถวายสำรับคาวหวาน และเครื่องสมณบริขารทุกรูป แต่โรคาพาธมาปิดกั้นไม่ให้หลวงพ่อทำ นับว่าเป็นความโชคร้ายของวัดปากน้ำ เพราะถ้าหลวงพ่อฉลองโรงเรียนได้สำเร็จ วัดปากน้ำจะได้ทุนเป็นค่าภัตตาหารอีกเป็นจำนวนมาก

---

๑ เทศนาต่างเรื่อง **กตัญญูกตเวทิตาธรรมานุสรณ์** ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. จัดพิมพ์เนื่องในงานบำเพ็ญกุศลปีที่ ๔๗ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

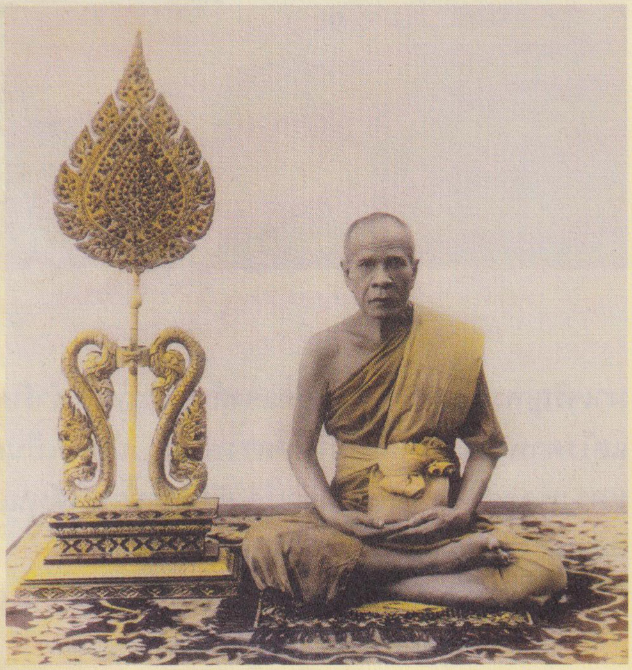
ต่อสู้กับขันธมารอย่างเข้มแข็ง

ถึงจะอาพาธมีโรคาพยาธิเบียดเบียน ก็เฉพาะร่างกายภายนอกเท่านั้น ทางด้านจิตใจยังคงแข็งแกร่งเช่นเดิม ไม่ยอมทอดทิ้งภาระธุระที่เคยปฏิบัติเป็นกิจวัตร ยังคงออกสอนนั่งภาวนา แจกพระของขวัญ และปฏิบัติกิจภาวนาตามปกติ ท่านได้กำจัดความประมาททุกวิถีทาง ทุกเวลาเย็น เรียกพระไปปฏิบัติธรรมใกล้ ๆ ท่าน ครั้งละ ๑ ชั่วโมงบ้าง ๒ ชั่วโมงบ้าง เวลากลางคืนก็สั่งงานให้ผู้ได้วิชชาธรรมกายกระทำกิจ ใครจะทักท้วงประการใด ท่านก็เพียงแต่รับฟัง แต่ไม่รับปฏิบัติ เพราะท่านทราบว่าท่านมีเวลาเหลืออยู่แค่ไหน

ต่อเมื่ออาการทรุดหนักมาก ปฏิบัติกิจต่าง ๆ ไม่ไหวจริง ๆ ท่านจึงมอบภาระหน้าที่การสอนปฏิบัติธรรมและแจกพระของขวัญแก่ ท่านพระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ คล้อสุวรรณ ธมฺมธโร) หลวงพ่อเป็นผู้มีกำลังใจเข้มแข็ง ไม่ชอบทำตนให้เป็นภาระของผู้อื่น ชอบช่วยเหลือตนเอง แม้เวลาอาพาธก็ไม่ชอบให้ผู้อื่นพยุงลุกพยุงนั่ง ชอบลุก นั่ง ยืน เดินเอง สรงน้ำเอง เว้นแต่เมื่ออาพาธหนัก ลุกนั่งเองไม่ไหวจริง ๆ จึงยอมให้มีผู้ประคอง เรื่องภัตตาหารก็ไม่จู้จี้ ไม่เรียกร้องว่าจะต้องฉันอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่ติ ไม่บ่น ไม่หงุดหงิด ใครทำมาถวายอย่างไรก็ฉันอย่างนั้น ถ้ามีผู้ห้ามไม่ให้ฉันอาหารบางอย่าง ส่วนมากจะเป็นพี่สาวของท่าน เพราะเกรงว่าจะแสลงโรค ท่านก็เลิกฉันอาหารนั้น ๆ เพื่อรักษาน้ำใจ แม้จะเป็นอาหารที่ชอบก็ตาม วางอารมณ์เฉย สิ่งใดที่ต้องการถ้ามีก็เอา ถ้าไม่มีก็นิ่งเฉย และยิ้มรับความไม่มีนั้นด้วย จะแสดงความไม่พอใจบ้างก็เฉพาะผู้ไม่มาปฏิบัติธรรมกับท่าน

เป็นพระมงคลเทพมุนี

หลวงพ่ออาพาธได้ปีเศษ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ท่านได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระมงคลเทพมุนี ถึงจะอาพาธหนัก แต่ท่านก็พยายามฝืนสังขารร่างกายต่อสู้กับขันธมารเต็มที่ เข้าไปรับพระราชทานพัดยศในพระบรมมหาราชวัง อยู่ในพระราชพิธีจนเสร็จเรียบร้อย

เจ็บคราวนี้ไม่หาย ไม่มียารักษา

หลวงพ่อได้เคยพูดถึงอาการอาพาธของท่านกับสมเด็จป๋า ครั้งยังดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมวโรดม ผู้เป็นหลานของท่านว่า **เจ็บคราวนี้ไม่หาย ไม่มียารักษา เพราะยาที่ฉันอยู่นั้นมันไม่ถึงโรค เหมือนมีแผ่นหินมารองรับกั้นไว้ ไม่ให้ยาซึมไปกำจัดโรคได้ กรรมมันบัง เป็นเรื่องแก้ไม่ได้** ท่านพูดอย่างไม่วิตก ยังคงยิ้มอย่างอารมณ์เย็น

กับลูกศิษย์ใกล้ชิดหลวงพ่อบอกว่า โรคของท่านนั้นเป็นไข้เหนือหมอ ไม่มีใครรักษาหาย แต่ท่านจะเปิดโอกาสให้ลูกศิษย์ได้แสดงกตัญญูกตเวทิตา ดังนั้น เมื่อลูกศิษย์พาแพทย์ที่มีชื่อเสียงมีความสามารถมาตรวจรักษาท่าน ท่านก็ไม่ขัด

ระหว่างที่หลวงพ่ออาพาธ ท่านเจ้าคุณราชโมลี ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูญาณปรีชา เป็นเลขานุการสำนักเรียนและของหลวงพ่อด้วย เป็นผู้ดูแลรักษาพยาบาล ได้จัดภิกษุ สามเณร เปลี่ยนเวรกันมาปฏิบัติดูแลหลวงพ่อ เวรละ ๒ ชั่วโมง ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ให้จดบันทึกอาการของหลวงพ่ออย่างละเอียดทุกเวร เพื่อเวลานายแพทย์ไปตรวจรักษาจะได้ทราบอาการของหลวงพ่อได้ถูกต้องตรงตามความจริง

พระภิกษุ สามเณรที่ผลัดเวรกันมาปฏิบัติหลวงพ่อ ในระยะแรกมีพระครูสมณธรรมสมาทานหรือหลวงพ่อเล็ก พระธรรมรัตนากร ครั้งยังเป็นพระสงัด พระครูปลัดถนอม (ภายหลังลาสิกขาและถึงแก่กรรมแล้ว) พระมหาอินทร์ พระแพ พระจ้าย พระโนรี พระครูโอภาสสมาธิคุณ ครั้งเป็นพระสุภาพ รุ่นต่อมามีพระศาสนกิจ ครั้งเป็นสามเณร พระมหามานิตย์ ฯลฯ

จัดที่ไว้ ธรรมดิลกจะมา

แม้จะป่วยหนัก หลวงพ่อก็มีสติดีและปฏิบัติธรรมตลอดเวลา ตามคติที่ท่านยึดถือปฏิบัติมา

ด้วยความหมั่นมั่นใจไม่ประมาท รักษาอาตม์ข่มใจไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาดอาจตั้งหลักพำนักดี อันห้วงน้ำไม่มีมารังควาน[๑]

สมเด็จป๋าได้เขียนเรื่องการอาพาธของหลวงพ่อไว้ว่า

---

๑ หลวงพ่อหมายถึงห้วงน้ำคือโอฆะ ๔ ได้แก่ กาโมฆะ ห้วงน้ำคือกาม ภโวฆะ ห้วงน้ำคือภพ ทิฐุฆะ ห้วงน้ำคือทิฐิ อวิชโชฆะ ห้วงน้ำคืออวิชชา

"... ผู้เขียนเรื่องนี้ พยายามไปเยี่ยม ไปติด ๆ กันบ้าง ห่างไปนาน ๆ บ้าง ซึ่งทั้งนี้แล้วแต่อาการของโรค ถ้าทราบข่าวว่าหนักก็หมั่นมา และการไปก็ไม่ได้บอกกำหนดแน่นอนแก่ใคร ๆ บางวันไปเช้า บางวันบ่าย บางวันเย็นค่ำ ทั้งนี้เพื่อจะสังเกตการณ์ว่า ภิกษุ สามเณรเอาใจใส่ต่อหลวงพ่ออย่างไร ได้ทราบว่าจัดเป็นเวรมาปฏิบัติทุกวัน พวกมาเจริญกัมมัฏฐานต่างหาก

วันหนึ่งพอไปถึงที่พักของหลวงพ่อ มีพระเวรมาแจ้งก่อนว่า หลวงพ่อออกมารออยู่นานแล้ว จึงพูดว่า ฉันไม่เคยบอกแก่ใครว่าฉันจะมา พวกคุณไปโกหกหลวงพ่อไว้หรือว่าฉันจะมา พระเวรตอบว่า ผมก็ไม่ทราบ แต่หลวงพ่อสั่งให้จัดอาสนะไว้รับพระคุณ โดยพูดว่า จัดที่ไว้ ธรรมดิลกจะมา ท่านสั่งดังนี้ ไม่พลาดสักคราวเดียว ถ้าหายไปนาน ก็พูดขึ้นลอย ๆ ว่า ธรรมดิลกวัดโพธิ์ไม่อยู่..."[๑]

เมื่อหลวงพ่ออาพาธหนัก ท่านได้เรียกหลวงพ่อเล็กไปสั่ง ให้ดำเนินการสอน เผยแผ่วิชชาธรรมกาย และแจกพระของขวัญต่อไปเหมือนดังที่ท่านเคยปฏิบัติ งานที่เคยทำอย่าง ๆ ไรอย่าละทิ้ง จงพยายามกระทำไป จงเลี้ยงพระภิกษุสามเณรดังที่เคยทำมา ที่สำคัญคือเมื่อท่านมรณภาพแล้ว ให้เก็บศพของท่านไว้ ไม่ต้องเผา **ท่านบอกว่า คนตายจะเลี้ยงคนเป็น**

ร่มโพธิ์โค่นเหมือนโดนบั่นศีรษะ

ตั้งแต่เริ่มอาพาธ จนถึงเวลามรณภาพ รวมเวลาเกือบ ๓ ปี เป็นเวลาที่ลูกศิษย์ทุกคนเศร้าหมองวิตกกังวล ห่อเหี่ยวใจคาดคะเนไปต่าง ๆ นานา ไม่เป็นอันทำอะไรนอกจากสดับตรับฟังข่าวการอาพาธของหลวงพ่อ ทุกคนพากันนั่งเจริญภาวนาเพื่อถวายบุญกุศลแก่หลวงพ่อ ให้โรคภัยไข้เจ็บแพ้พ่าย ให้หลวงพ่อหายป่วย แต่วันนั้นก็มาถึงจนได้ ไม่ใช่วันที่ทุกคนรอคอย ตรงกันข้ามทุกคนไม่อยากให้มีวันนั้น คือวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นวันที่ทุกคนมีความรู้สึกร่วมกัน เหมือนตายทั้งเป็น อยากแลกชีวิตของตนเพื่อต่ออายุหลวงพ่อ สมเด็จป๋าบันทึกไว้ให้ลูกศิษย์รุ่นหลัง ได้รับรู้ รับทราบเหตุการณ์วันนั้น วันที่หลวงพ่อละกายเนื้อไว้ดังนี้

"...ท้ายเดือนมกราคมและต้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ติดต่อกัน ผู้เขียนเรื่องนี้ไปทำการควบคุมการตรวจนักธรรมในภาค ๗ ประจำ พ.ศ. ๒๕๐๑

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๕๑

งานนี้ได้ตรวจข้อสอบนักธรรม รวมแห่งเดียวกัน ๘ จังหวัด งานเสร็จสิ้นลง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ คิดว่าจะอยู่ตากอากาศสัก ๒ - ๓ วัน เพื่อหาโอกาสเยี่ยมวัดต่าง ๆ เกิดสังหรณ์ใจถึงเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีขึ้น จึงเดินทางกลับวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ศกเดียวกัน ถึงวัดพระเชตุพนฯ ๑๘.๐๐ น. มาโดยรถยนต์ รถวิ่งมาอย่างช้า ๆ

รุ่งขึ้นวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๒.๐๐ น. โทรศัพท์มาจากวัดปากน้ำแจ้งว่า หลวงพ่ออาการหนักแล้ว ขอให้รีบไปวัดปากน้ำด่วน ถึงวัดปากน้ำเวลา ๑๓ น.เศษ ได้เข้านมัสการหลวงพ่อ มีอาการหอบ ทางวัดปากน้ำได้ตามหมอที่เคยประจำ ก็ไม่พบหลวงพ่อหมดความรู้สึก มีแต่อาการหอบอย่างเดียว คุณหญิงชลขันธพินิจ มาเยี่ยม ทนดูไม่ได้ ต้องไปตามหมออื่นมา หมอบอกว่าหมดความรู้สึก เส้นโลหิตในสมองแตกแล้ว หมดความหวัง หมอไม่ยอมทำอะไร เพียงแต่แนะว่า ให้เอาน้ำแข็งห่อผ้าวางไว้บนศีรษะ

เวลานั้นภิกษุ สามเณรแน่นห้อง ต่างมองดูหลวงพ่อด้วยน้ำตา หน้าสลด หมดความหวัง หมอพยากรณ์ไว้ว่า ภายใน ๒๔ ชั่วโมง จะอยู่ได้เป็นอย่างดี หมอกลับไปแล้ว พวกศิษย์ก็ยังห้อมล้อมหลวงพ่ออยู่ เข้าใจว่าหลวงพ่อไม่รู้สึกเลย หลวงพ่อหลับตาหอบถี่ ๆ หนักขึ้น แล้วก็ค่อย ๆ น้อยลง วิญญาณของหลวงพ่อได้ทิ้งร่างกายอันทุพพลภาพนั้นด้วยอาการอัน**สงบ** และ**สงบอย่างภูมิของนักปฏิบัติ** เวลา ๑๕.๐๕ น. ของวันที่ ๓ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒

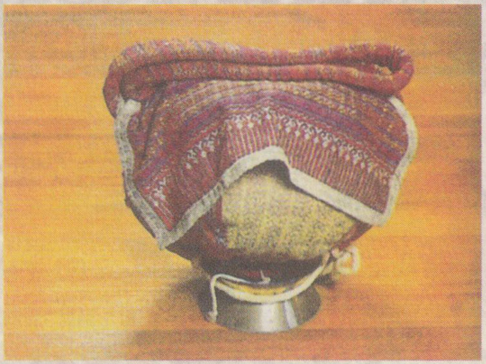
เสียงสะอื้นก็ระงมขึ้นในห้องที่หลวงพ่อมรณภาพ ทุกคนหน้าซีดสลด แม้น้ำตาไม่ออกทางลูกตา จะปฏิเสธไม่ได้ว่าผู้นั้นไม่กลืนน้ำตาแห่งความสลดใจ เมื่อแน่ใจว่าดับสนิทดีแล้ว ระฆังทุกใบในวัดได้บันลือเสียงขึ้น กลองก็ดังขึ้น เป็นอันรับรู้กันว่า เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีได้ละโลกนี้ไปสู่ปรโลกแล้ว

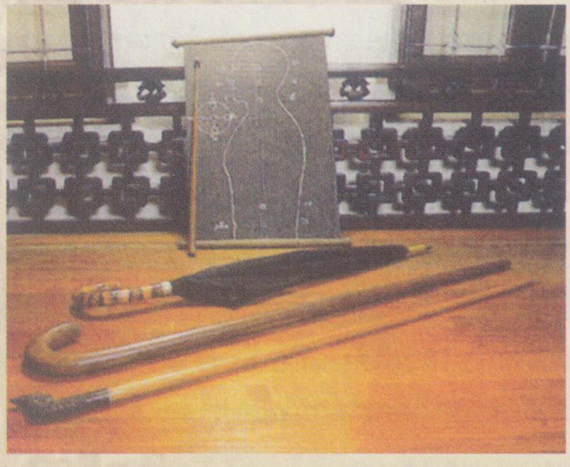
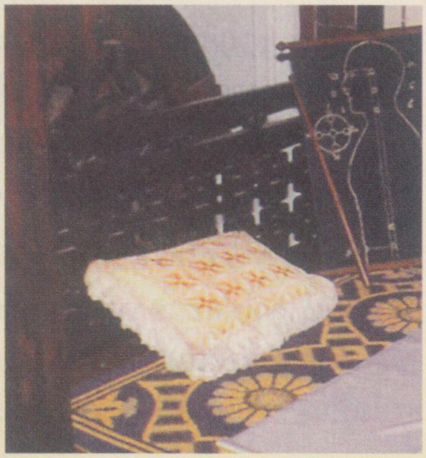
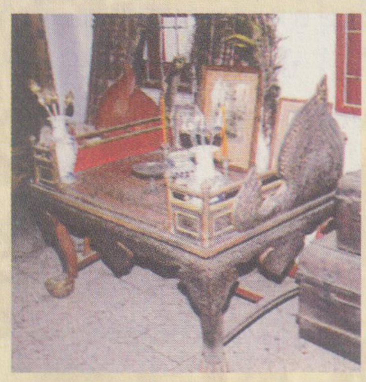
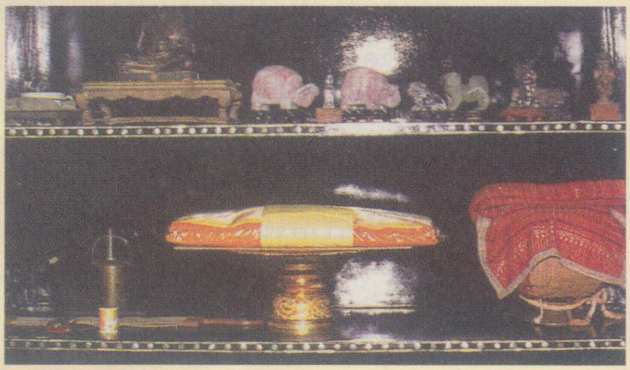
ครู่ต่อมากุฏิหลังใหญ่เนืองแน่นไปด้วยภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา หน้าเศร้าน้ำตาคลอ บ้างทิ้งตัวลงกราบ บ้างยืนไหว้ บ้างสะอื้นเอามือปิดหน้า เวลานั้นไม่มีเสียงพูดมีแต่เสียงสะอื้นและเงียบสงัด แสดงว่าหมดที่พึ่งแล้ว จนอวสานแห่งชีวิตของตน

การมรณภาพของหลวงพ่อเวลา ๑๕.๐๕ น.นั้น คล้ายกับว่าพระคุณท่านยังมีความกรุณาอยู่ เพราะยังให้เวลาดำริและติดต่อเรื่องจัดการศพได้ เป็นเวลาสะดวกจริง ๆ จะติดต่อกับใครสั่งการอย่างไร อันเกี่ยวแก่ศพสำเร็จทุกทาง คล้าย

กับว่าหลวงพ่อเปิดทางสะดวกไว้ให้ เครื่องใช้สอยมีทุกอย่างทันความประสงค์ ถ้ามรณภาพในเวลากลางคืนหรือใกล้รุ่งก็จะพากันเดือดร้อนและหนักใจเพียงไร

คืนนั้นเราพิมพ์การ์ดอาบน้ำศพเสร็จ จัดสถานที่ตั้งศพเรียบร้อย เรียกอย่างไรได้อย่างนั้นและทันประกาศทางวิทยุและหนังสือพิมพ์ เพื่อความเรียบร้อย ในวันรุ่งขึ้นได้จัดการให้ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และชาวบ้านใกล้เคียง หรือ

ของใช้ของหลวงพ่อ

ห่างไกลที่มากันวันนั้น ได้อาบน้ำศพเสียก่อน ต้องจัดให้เข้าอาบน้ำศพคราวละ ๓ คนบ้าง ๔ คนบ้าง กว่าจะทั่วถึง สิ้นเวลากว่า ๒ ชั่วโมงจัดการปลงผมและเปลี่ยนผ้าครองใหม่ ฉีดยารักษาศพมิให้เน่าในวันนั้นเอง

ได้สั่งให้เก็บผมของหลวงพ่อไว้ เพื่อบรรจุพระแจกแก่ชาวบ้านต่อไป แต่ได้สั่งช้าไป มีผู้เก็บไปหมด จะหาเหลืออยู่สักเส้นหนึ่งก็ไม่ได้ ยิ่งกว่านั้น แม้ผ้าเช็ดมือเช็ดปาก สบง จีวร ทั้งเก่าทั้งใหม่ อันเป็นของใช้ของหลวงพ่อ ก็ถูกฉีกยื้อแย่งปันหมดสิ้น ในคืนนั้นเอง จะหาเหลือสักนิ้วหนึ่งก็ไม่ได้ ดีไปอย่างหนึ่งที่ไม่ต้องเก็บกวาดเอาไปทิ้ง ผู้ไม่ได้ก็พูดว่าจะรอเอากระดูกเมื่อเวลาเผา ทำความสะอาดแก่ศพเรียบร้อยแล้ว ยกไปไว้ที่โรงเรียนชั้น ๓ เตรียมต้อนรับผู้จะมาอาบน้ำศพในวันรุ่งขึ้น

คืนนั้นภิกษุ สามเณรแทบไม่ต้องจำวัด ทำงานกันคืนยังรุ่ง เพราะต้องทำความสะอาดให้เรียบร้อยทั่ววัด ขนเก้าอี้เสื่อสาดอาสนะกันโกลาหล ไม่มีใครบ่นว่าเหนื่อย เต็มใจทำ กราบหลวงพ่อด้วยความเคารพ ดีที่มีภิกษุ สามเณรมากและพร้อมเพรียงกันกระทำ งานที่เต็มใจทำย่อมลุล่วงไปด้วยดี รุ่งขึ้นวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ การอาบน้ำศพได้มีตั้งแต่ ๑ โมงเช้า พากันมาเป็นสาย ๆ อาบกันไม่ขาดระยะ จนกระทั่งยกศพใส่หีบเวลา ๑๗.๐๐ น. ล่วงแล้ว ที่มาไม่ทันก็นับจำนวนหลายร้อย สมเด็จพระสังฆนายกได้กรุณามาประกอบพิธีเอาน้ำพระราชทานอาบศพ และเป็นประธานตลอดพิธี

ศพหลวงพ่อที่บรรจุแล้วในหีบทองของหลวง ที่พระราชทานให้เป็นเกียรติยศแก่หลวงพ่อ และได้ประดิษฐานอยู่มุมด้านตะวันออกของโรงเรียน ประดับตกแต่งด้วยเครื่องสักการะอันงดงาม เวลากลางคืนมีสวดพระธรรม เป็นการกุศลตามประเพณีนิยม มีผู้มาเยี่ยมคืนละมาก ๆ เป็นจำนวนร้อย และได้รับเป็นเจ้าภาพสวดทุกคืน คืนละ ๑ เจ้าภาพ ตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ มา

การบำเพ็ญกุศลเช่นนั้น ได้ติดต่อกันถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๐๒ แล้ว ล้วนแต่มีผู้เต็มใจมาขอเป็นเจ้าภาพทั้งสิ้น บางคืนก็มีสวด ๒ สำรับ บางสัปดาห์ก็มีพระธรรมเทศนา บางวันก็มีแจง อาราธนาภิกษุ สามเณรมาสวดแจงหมดทั้งวัด การบำเพ็ญกุศลเทศน์แจงนี้มีมาหลายคราวแล้ว

เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี ชาตะ พ.ศ. ๒๔๒๗ มรณภาพ พ.ศ. ๒๕๐๒ อายุ ๗๕ โดยปี บวชอยู่ ๕๓ พรรษา สำนักที่หลวงพ่อเคยอยู่ คือ

๑. วัดสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
๒. วัพระเชตุพน พระนคร
๓. วัดชัยพฤกษมาลา ธนบุรี
๔. วัดโบสถ์ นนทบุรี
๕. วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี

ชีวิตของเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี มีที่สุดของชาตินี้อันถึงแล้ว รูปธรรม นามธรรม ของพระคุณท่าน แสดงเป็นความจริง ดังพระพุทธภาษิตที่ตรัสว่า รูปํ ชีรตํ มจฺจานํ นามโคตรฺตํ น ชีรติ"[๑]

หลวงพ่อได้ปฏิบัติหน้าที่ของท่านอย่างสมบูรณ์งดงาม ตามที่ท่านตั้งสัจปฏิญาณไว้ว่า **เมื่อบวชแล้วจะไม่ลาสิกขา จะขอบวชไปตลอดชีวิต และจะทำหน้าที่ทนายของพระพุทธศาสนา** เป็นเวลา ๕๓ ปีที่แม่ทัพธรรมท่านนี้ไม่เคยอยู่เฉย บุกตลุยนำธงธรรมจักรของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปปักกลางใจมวลมนุษย์ ด้วยปรารถนาจะให้จิตเข้าถึงธรรมของพระบรมศาสดาผู้ทรงเป็นจอมทัพธรรม ไปกระตุ้นเตือนให้ได้คิดว่า **ในมนุษย์โลก เป็นที่ที่เราผ่านไปผ่านมาเท่านั้นเอง ไม่ใช่เป็นบ้านเมืองของเรา ไม่เป็นถิ่นทำเลที่เราอยู่ เป็นทำเลที่สร้างบารมี**

มาทอแสงแห่งภพจนจบภาค มาฝังฝากธรรมคุณสร้างบุญเสริม
มาน้อมนำธรรมกายขยายเติม มาพูนเพิ่มพัฒนาประชาคม
มาเชิดชูบูรณะพุทธศาสน์ มาประกาศพุทธกิจประสิทธิ์สม
มาฟื้นฟูปูชนีย์โลกนิยม มาระดมคุณงามปลูกความดี
มาเป็นทูตพุทธธรรมคำสั่งสอน มาอวยพรประโยชน์โสตถิศรี
มาเผยแผ่แง่ธรรมพจน์คัมภีร์ มาช่วยชี้ขุมทรัพย์สรรพคุณ
มาเป็นแบบเป็นแผนในแดนสงฆ์ มาเป็นมงกุฎขวัญอันอบอุ่น
มาฟื้นฟูบูรณภาพแนะบาปบุญ มาค้ำจุนจรรโลงใจให้หมู่ชน
มาส่งเสริมเพิ่มทักษะปฏิบัติ มาโปรดสัตว์โปรดสุขทุกแห่งหน
มาดับร้อนผ่อนร้ายคลายมืดมน มาโปรยฝนสัจธรรมนำศรัทธา[๒]

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๕๒ - ๕๕

๒ พระมหาสมหวัง ธีเรสโก (สาระภะ), **คำร้อยกรองชีวประวัติพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด หน้า ๗๒

หลวงพ่อผู้เปรียบเสมือนบิดา มารดา ครู อาจารย์ และกัลยาณมิตรของลูกศิษย์ทุกคน ทั้งลูกศิษย์ที่ชิดใกล้ และลูกศิษย์ที่อยู่ห่าง ทั้งลูกศิษย์ในอดีตและลูกศิษย์ในปัจจุบัน แม้ท่านจะไม่รู้จักก็ตาม แต่เมตตาบารมีของท่านแผ่ไพศาลไปทั่วทุกทิศานุทิศ แผ่ไปยังลูกศิษย์ทุกคน ที่มีใจเคารพ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ตามคำสอนขององค์พระศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าและคำสอนของท่าน

แม้ลูกศิษย์ทุกคนจะไม่มีโอกาสเห็นกายเนื้อของหลวงพ่ออีกแล้ว แต่ทุกคนมีโอกาสได้เห็นกายธรรมของหลวงพ่อ ถ้าเพียรพยายามปฏิบัติธรรมตามที่หลวงพ่อสอน หลวงพ่อยังคงคุ้มครองสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบของลูกศิษย์ทุกคน ท่านยังไม่ทอดทิ้งลูกศิษย์ ยังเฝ้าดูด้วยความห่วงใย เป็นกำลังใจให้ทุกคน ขอเพียงให้หมั่นตรึกนึกภาวนาสัมมาอะระหังไว้เสมอ

พระคุณเอย...เคยอยู่ชูมิ่งขวัญ　　พระสร้างสรรค์สรรพสิ่งคุณยิ่งใหญ่
พระขวัญบุญ ขวัญศิระ ขวัญหทัย　　พระคือใบบุญโลกโปรยโชคดี
พระคุณเอย...เคยอยู่เชิดชูศาสน์　　พระนิราศแรมร้างไปต่างที่
พระฝาก ความเมตตา ความปรานี　　พระสร้างศรีพยุงสุขให้ทุกคน
พระคุณเอย...เคยอยู่เชิดหมู่สงฆ์　　พระคุณคงสถิตหล้าสถาผล
พระมิ่งขวัญ มิ่งทรวงของปวงชน　　ก่องสกลทศทิศนิจนิรันดร[๑]

---

๑ เรื่องเดียวกัน หน้า ๗๓

แม่ทัพธรรมผู้อุดมด้วยคุณสมบัติผู้นำ

จากที่ได้เล่ามาทั้งหมด ผู้อ่านคงจะเห็นแล้วว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำ ไม่ได้เป็นนักปฏิบัติหรือวิปัสสนาจารย์อย่างเดียว แต่ท่านยังเป็นผู้นำที่เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติของนักพัฒนา นักบริหาร นักปกครอง นักการศึกษา นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา นักวิชาการ หลักฐานที่มองเห็นอย่างเป็นรูปธรรม คือจำนวนพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัดที่เข้ามาอาศัยอยู่ในวัดเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ถึง ๖๐๐ รูป แต่กระนั้นท่านก็ยังไม่จำกัดจำนวนรับ คิดจะรับพระสงฆ์ สามเณรเพิ่มไปเรื่อย ๆ ให้ได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป

พระสงฆ์ สามเณรก็มีทั้งฝ่ายปริยัติและปฏิบัติ แต่อยู่ด้วยกันได้อย่างรักใคร่กลมเกลียว สมัครสมานสามัคคี เป็นพี่น้องพ่อเดียวกัน ถ้าหลวงพ่อไม่ใช่ผู้นำที่เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติต่าง ๆ ครบถ้วนทุกประการแล้ว คงจะบริหารให้เรียบร้อยเช่นนี้ไม่ได้ และคงไม่มีผู้ใดอยากเข้ามาอยู่ใต้ใบบุญของท่านแน่

จะมีองค์กรใดที่มีที่ให้อยู่อย่างสะดวกสบาย พร้อมด้วยสาธารณูปโภค มีที่เรียนทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ สุดแต่ใครจะชอบศึกษาด้านใด มีเครื่องอุปโภคบริโภค มีอาหารพอเพียงแก่อัตภาพ ๒ มื้อ มีเครื่องนุ่งห่ม สบง จีวร มีผู้สั่งสอนอบรมบ่มนิสัย มีผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ด้วยคุณธรรมเป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นหลักให้ยึดเหนี่ยว โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

เด็กบางคนที่พ่อแม่ไม่สามารถปกครองเลี้ยงดูให้ดีได้ เมื่อพ่อแม่มากราบเรียนปรึกษาขอคำแนะนำจากหลวงพ่อ หลวงพ่อท่านก็บอกว่า เอามา จะเลี้ยงให้ แล้วท่านก็ให้เอาตัวมาอยู่ที่วัด ท่านอบรมสั่งสอนให้การศึกษาเล่าเรียน จนได้ดิบได้ดีกันไปหลายคน บางคนก็เป็นข้าราชการระดับสูง บางคนก็ไปทำธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ คนเหล่านี้มักจะพูดเสมอว่า ผมเป็นผู้เป็นคนเพราะหลวงพ่อ หรือผมได้ดีเพราะหลวงพ่อ หรือหลวงพ่อเลี้ยงผมมา ในยุคหลวงพ่อมีเยาวชนชายมาอยู่เป็นศิษย์วัดประมาณ ๕๐ คน ได้ดิบได้ดีกันไปเกือบทุกคน

ไม่มีผู้ใดที่บากหน้าเข้ามาพึ่งพิงหลวงพ่อ แล้วจะได้รับความผิดหวังกลับไป ผู้ใดต้องการธรรม ท่านก็อนุเคราะห์ธรรม ผู้ใดต้องการปฏิบัติ ท่านก็สอนปฏิบัติ ผู้ใดต้องการศึกษาปริยัติ ท่านก็ให้ปริยัติ ผู้ใดต้องการอาหารก็ให้อาหาร ผู้ใดต้องการรักษาโรคก็รักษาให้ หลวงพ่อนั้นอุปมาเหมือนพุทธภาษิตว่า

สาขา ปตฺตผลูเปโต ขนฺธิมาว มหาทุโม
มูลา ผลสมฺปนฺโน ปติฏฺฐา โหติ ปกฺขินํ

ดังต้นไม้ใหญ่ในอรัญราวป่า หยั่งรากลงสู่พื้นพสุธา กอปรด้วยกิ่งก้านสาขาใบดอก เป็นที่พึ่งของวิหคในอรัญ ตัวใดต้องการผลเข้าจิก ตัวใดต้องการร่มก็เข้าอาศัย ได้รับความสุขสบาย ดังนี้ฯ

แม้ว่าหลวงพ่อจะเป็นพระสายวิปัสสนา แต่ท่านก็ไม่หลีกหนีสังคมมนุษย์ ไปประพฤติปฏิบัติธรรมอยู่ตามชนบทเพียงลำพัง ท่านมีความเป็นห่วงเพื่อนมนุษย์ผู้แหวกว่ายอยู่ในกิเลสเย้ายวนใจ อยากจะช่วยเหลือเขาเหล่านั้น ให้มีธรรม ใช้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเครื่องเกาะ เครื่องพยุงตัว สามารถพึ่งพาตนเอง ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้เท่าที่กำลังของท่านจะทำได้

หลวงพ่อจึงไม่เพียงทำหน้าที่ของพระภิกษุเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอย่างเดียว แม้ว่าจะอยู่ในเพศบรรพชิต แต่ท่านก็ยังทำหน้าที่ของพลเมืองดีในการที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ รวมไปถึงครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ปกป้องเชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้วย ท่านเปรียบเสมือนแม่ทัพธรรม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพธรรมตลอดกาล

ผู้ที่จะเป็นผู้นำ สามารถพูดอบรมสั่งสอนให้บุคคลมีศรัทธา เชื่อถือ คล้อยตามได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติของผู้นำในด้านนั้น ๆ ทุกประการ แต่หลวงพ่อมีคุณสมบัติผู้นำมากกว่าผู้นำสายงานอื่น ๆ เพราะท่านเป็นผู้นำทั้งทางธรรมและทางโลก จากการศึกษาประวัติผลงาน และคำสอนของหลวงพ่อ พอจะสรุปได้ว่าหลวงพ่อมีคุณสมบัติอันเป็นตัวอย่างที่ดีของแม่ทัพธรรมทุกประการ ดังนี้

๑. มีปัญญา มีความรู้

อันปัญญาของหลวงพ่อนั้นเป็นปัญญาที่เกิดจาก ๓ วิธี ได้แก่

๑.๑ สุตมัยปัญญา ปัญญาเกิดจากการได้ยิน ได้ฟังมาก เพราะหลวงพ่อเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ตั้งแต่เด็ก และชอบสะสมความรู้ เรียนทั้งอ่านเขียนหนังสือไทย ขอม สามารถอ่านหนังสือพระมาลัยที่เป็นอักษรขอมได้ เมื่ออุปสมบทแล้วพรรษาแรกก็ท่องบทสวดมนต์ได้จบหมดถึงพระปาฏิโมกข์ พอออกพรรษาก็คิดจะเดินทางไปอยู่วัดพระเชตุพนฯ ในกรุงเทพฯ เพื่อศึกษาอย่างจริงจังหลวงพ่อชอบศึกษาหาความรู้ทุกอย่าง ทั้งวิชาโหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ จนสามารถเล่นแร่แปรธาตุ หุงปรอททุกชนิด เคยทดลองทำดูทุกอย่างว่าอะไรจริงบ้าง แต่ไม่ติดใจในวิชาเหล่านั้น และก็ไม่ตำหนิ ใครจะมาพูดวิชาอะไร หรือจะคุยว่าเขาเก่งแค่ไหน หลวงพ่อก็ฟังอย่างสงบ ท่านเคยศึกษาทดลองมาหมดทุกเรื่องแล้ว

หลวงพ่อศึกษาจริงจังทั้งพระธรรมวินัยและพระปริยัติธรรม เรียนมูลกัจจายน์ เรียนธรรมบททีปนี และสารสังคหะ จนเห็นว่าด้านคันถธุระนั้นเพียงพอสำหรับท่านแล้ว เพราะจุดประสงค์ในการบวชก็เพื่อศึกษาปฏิบัติธรรม ดำเนินตามรอยบาทพระบรมศาสดา

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความรู้เพียงพอสามารถศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎกได้ ท่านก็หยุดไว้เพียงนั้นไม่เข้าสอบบาลี ไปมุ่ศึกษาด้านปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังกับพระอาจารย์หลายรูป แล้วออกธุดงค์ปฏิบัติด้วยตนเอง จนในที่สุดได้บรรลุวิชชาธรรมกาย ที่วัดโบสถ์บางคูเวียง จังหวัดนนทบุรี

๑.๒ จินตมัยปัญญา ปัญญาเกิดจากการนึกคิด มีความคิดริเริ่ม เห็นได้จากการที่หลวงพ่อ ศึกษาและฝึกปฏิบัติธรรมอย่างไม่หยุดหย่อน คิดอยู่ตลอดเวลาว่าต้องมีมากกว่านี้ ไม่ใช่มีเพียงแค่นี้ จึงไม่หยุดการศึกษาค้นคว้า ที่หลวงพ่อเคยพูดเสมอว่า ทั้งสอนไปและเรียนไป

๑.๓ ภาวนามัยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการนั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรมจนชำนาญ จนสามารถรู้ เห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ละเอียดลึกซึ้งกว่า กว้างไกลกว่าผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติน้อยกว่า

๒. มีบุคลิกภาพดี

หลวงพ่อเป็นผู้มีบุคลิกภาพอันเป็นที่ชื่นชมของคนทุกหมู่เหล่า มีผิวพรรณวรรณะผ่องใส แต่งกายถูกต้อง นุ่งห่มสบง จีวรอย่างมีปริมณฑล สะอาดเรียบร้อยประณีต ไม่เคยสวมอังสะตัวเดียว โดยไม่ห่มจีวรออกมานอกกุฏิ มีน้ำเสียงที่โน้มน้าวใจผู้ฟัง ก้องกังวานชัดเจน แสดงความมั่นใจ มีแววตาคมกล้า มีความสง่างาม เดินตัวตรง องอาจ ผึ่งผาย แม้นั่งสมาธิท่านก็นั่งตัวตรง ใบหน้ามีรอยยิ้มน้อย ๆ แสดงความเมตตาแต่ก็สำรวมไม่หวั่นไหววอกแวก ไม่ว่าจะเผชิญกับเหตุการณ์อย่างไรทั้งอิษฐารมณ์และอนิษฐารมณ์ ก็ยังเก็บอารมณ์เก็บความรู้สึกไว้ได้อย่างงดงาม

๓. มีวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์หมายความว่า ความสามารถในการมองเห็น คือการมองเห็นการณ์ไกลหรือสามารถประมาณการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องแม่นยำ การมีวิสัยทัศน์นี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งของผู้นำ หากผู้นำที่ขาดวิสัยทัศน์ แม้จะมีความรู้มากปานใดก็เป็นผู้นำที่ดีไม่ได้ เป็นแค่ลูกน้องคนเก่งเท่านั้น

หลวงพ่อเป็นผู้มองการณ์ไกล ไม่มองแค่วันนี้ แต่มองล่วงหน้าไปอีกหลายสิบปี มองเห็นทั้งภาพรวมและรายละเอียด สามารถประมาณการณ์ล่วงหน้าได้ รู้ว่าอะไรสำคัญต้องทำก่อน อะไรต้องทำทีหลัง เห็นได้จากการเข้ามารับผิดชอบบริหาร ปกครองวัดปากน้ำ ท่านเริ่มพัฒนาคนก่อน ทั้งพระสงฆ์ สามเณรและชาวบ้าน โดยตั้งโรงเรียนราษฎร์สำหรับวัดให้เด็ก ๆ ลูกชาวบ้านได้เรียนหนังสือก่อน ดังที่ท่านปรารภว่า เด็ก ๆ ที่ไร้การศึกษาเป็นคนรกชาติ มาเที่ยวรังแกวัด ต่อไปก็กลายเป็นพาล หลังจากนั้นชาวบ้านก็ซาบซึ้งในวิสัยทัศน์ของหลวงพ่อ ที่ไม่ศรัทธา ไม่ชื่นชอบรวมทั้งพวกที่ยังเฉย ๆ อยู่ก็เปลี่ยนความรู้สึกมาเป็นชื่นชม ถึงกับพูดว่า หลวงพ่อดีมาก ลูกหลานผมได้เข้าโรงเรียน เพราะหลวงพ่ออนุเคราะห์

การตั้งโรงเรียนสอนภิกษุ สามเณรในวัดปากน้ำ การตั้งเป็นสำนักเรียนในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ การสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ การตั้งโรงครัวเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร การเผยแผ่วิชชาธรรมกายทั้งในและต่างประเทศ การสร้างพระของขวัญอันทำให้พระของขวัญวัดปากน้ำมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมในวงการพระเครื่องและสาธุชนทั่วไปถึงปัจจุบัน การปรับปรุงเสนาสนะต่าง ๆ ในวัดปากน้ำเพื่อรองรับคนจำนวนมาก เข้ามาพำนักพักพิง รวมทั้งการสั่งไม่ให้เผาร่างของท่าน และบอกว่า คนตายจะเลี้ยงคนเป็น ล้วนแล้วแต่แสดงความมีวิสัยทัศน์ของหลวงพ่อทั้งสิ้น

๔. มีความเด็ดขาด เข้มแข็ง

หลวงพ่อเป็นคนเข้มแข็งและเด็ดขาดมาตั้งแต่ยังเยาว์ ไม่เปลี่ยนใจอะไรง่าย ๆ ถ้าเห็นว่าดีเหมาะสม มีประโยชน์ ใครจะคัดค้านอย่างไรก็ไม่สำเร็จ ต้องทำให้ได้ ไม่ครั่นคร้าม มีความมุมานะ ตั้งใจจะทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ แต่ถ้าไม่สำเร็จดังที่ตั้งใจ ท่านก็จะรอเวลาและโอกาส

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์เล่าว่า พระสงฆ์ สามเณรในวัดกลัวหลวงพ่อมาก ทั้งกลัว ทั้งเกรง ทั้งรัก ทั้งเคารพนับถือ ที่กลัวเพราะหลวงพ่อเป็นคนเด็ดขาด พูดคำไหนเป็นคำนั้น จะเห็นว่า ผู้ใดละเมิดกฎ คำสอนของหลวงพ่อ ท่านก็ให้ออกจากวัดไป อีกเรื่องหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเด็ดขาด เข้มแข็งของหลวงพ่อก็คือเรื่องพระชาวอังกฤษที่เคยมาบวชกับหลวงพ่อ แล้วศึกษาปฏิบัติธรรมจนเป็นที่พอใจของหลวงพ่อระดับหนึ่ง หลวงพ่อจึงสนับสนุนส่งเสริมเต็มที่ แต่ภายหลังเกิดขุ่นเคืองไม่พอใจหลวงพ่อ แสดงกิริยาอาการไม่เหมาะสม หลวงพ่อก็ตัดใจได้ ขอยกบทนิพนธ์ของสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ) วัดพระเชตุพนฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระวันรัต มาให้ผู้อ่านเห็นความเด็ดขาดเข้มแข็งของหลวงพ่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

"...การที่ชาวอังกฤษมาบวช ณ สำนักวัดปากน้ำนั้น ได้รับอุปการะจากหลวงพ่อเป็นอย่างดี ท่านได้จัดการซ่อมตึกขาวซึ่งได้ใช้เป็นหอสมุดให้เรียบร้อย มีห้องน้ำห้องส้วมทันสมัย ตีรั้วล้อมตึกมิให้ใครมาปะปน พระวิลเลี่ยมนี้มีฉายาว่า กปิลวฑฺโฒ เมื่อได้อุปสมบทแล้วทำการปฏิบัติพระกัมมัฏฐานต่อไป ได้ยินว่า ได้ธรรมกายเบื้องต้น ต่อมาได้ไปประเทศอังกฤษอีก มีผู้เลื่อมใสในพระกปิลวฑฺโฒมาก ต่อมาได้นำผู้ศรัทธามาบวชอีก ๓ คน ล้วนแต่มีวิทยฐานะได้ปริญญาทั้งนั้น หลวงพ่อได้ให้อุปการะเป็นอย่างดี เรื่องอาหารบริโภคไม่ฝืดเคือง ได้ทำงบประมาณไว้โดยเฉพาะ ตลอดถึงช่วยค่าพาหนะเวลากลับยุโรปตามสมควร

ต่อมาเกิดความเข้าใจผิดกันขึ้น อันความเข้าใจผิดนั้น จะเป็นเพราะล่ามก่อกวนให้เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นเพราะภิกษุฝรั่งนั้น ทำให้เกิดขึ้นยังเอาเป็นความจริงไม่ได้แน่นอน จึงไม่สามารถจะเขียนลงได้ในโอกาสนี้ พระภิกษุฝรั่งและผู้เป็นล่ามเข้าหาหลวงพ่อขอสิทธิบางอย่าง หลวงพ่อชี้แจงให้เข้าใจอย่างไรก็ไม่ฟังเสียง ภิกษุเหล่านั้นได้ลุกออกจากที่ประชุมไป โดยไม่เคารพในฐานะเป็นอุปัชฌายะ ล่ามคงไม่ปรับความเข้าใจให้ดี ได้ยินว่าล่ามกับภิกษุฝรั่งนั้นได้ตกลงโครงการกันมาก่อนแล้ว จึงไม่ฟังเสียงหลวงพ่อ เมื่อเหตุการณ์เป็นดังนั้น ภิกษุฝรั่งก็พากันออกจากวัดปากน้ำไปและล่ามก็ออกไปด้วย

ความไม่ราบรื่นเกิดขึ้นในวัดปากน้ำ เรื่องอื้อฉาวอยู่พักหนึ่ง ทั้งล่ามทั้งภิกษุฝรั่งได้เข้ามาพบผู้เขียนเรื่องนี้ เพื่อแจ้งว่าได้ออกจากวัดปากน้ำไปแล้ว เฉพาะล่ามได้ออกความเห็นว่า ถ้าจะให้เข้าอีก จะขอสิทธิบางอย่างจึงจะยอมเข้าสำนักตามเดิม

หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านไม่เห็นด้วย และไม่ยอมรับข้อกติกาใด ๆ ที่ทางล่ามเสนอมา เมื่อล่ามแสดงอาการแข็งแกร่งไม่สำเร็จก็ต้องหลบหน้าไป พระฝรั่งพักอยู่ในประเทศไทยพอสมควร แล้วชวนกันกลับยุโรปในเพศบรรพชิต

ต่อมาพระกปิลวฑฺโฒได้กลับมาประเทศไทยอีก เพื่อแสดงอัจจยโทษ โดยมานึกถึงความบกพร่องอันเกิดแต่ความเข้าใจผิดของตน เวลานั้นเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีกำลังอาพาธอยู่ จึงไม่ยอมให้พระกปิลวฑฺโฒเข้าพบ ตามเสียงพูดกันว่าหลวงพ่ออาพาธครั้งนั้น เกิดแต่เสียใจเรื่องเอาพระฝรั่งไว้ไม่อยู่ อันความจริงนั้น ท่านอาพาธมาก่อนเกิดเรื่อง **ท่านจะเสียใจอะไรในเรื่องเช่นนั้น เพราะท่านไม่ได้ก่อขึ้น พวกนั้นเป็นผู้ก่อขึ้นเอง**

ได้ถามหลวงพ่อว่าทำไมไม่ให้พระกปิลวฑฺโฒเข้าพบ ท่านตอบว่า เขาลุกจากที่ประชุมไปโดยไม่สำคัญในเราเลย แสดงอคารวะถึงเช่นนั้น จะเลี้ยงกันได้อย่างไร เราก็ต้องจริงต่อเขาบ้าง มิฉะนั้นเขาจะดูหมิ่นพระพุทธศาสนา การที่เราปฏิเสธไปเช่นนั้นแหละ **จะสอนให้ฝรั่งรู้สึกตัว**

ว่า ต่อไปควรจะทำตนอย่างไรในภูมิของสมณะ เมื่อไปร่วมกับคณะอื่น จะได้ไม่เอาแต่ใจของตน ถ้าเราขืนให้พบต่อไปก็จะมาเหยียบย่ำกันอีก ให้เขาเห็นความจริงของเราเสียบ้าง ไม่เช่นนั้นเสียเหลี่ยม

พระกปิลวฑฺโฒ แม้จะพยายามเป็นอย่างดีแล้ว ก็ไม่ได้พบหลวงพ่อตามปรารถนา และได้กลับไปสู่ประเทศอังกฤษตามเดิม ได้ทราบข่าวจากยุโรปว่า พระกปิลวฑฺโฒเสียใจมาก ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเวลานี้ก็สนใจในธรรมกายนั้นอยู่...”[๑]

๕. มีความองอาจ กล้าหาญ

หลวงพ่อเป็นผู้องอาจ กล้าหาญ ไม่หวั่นเกรงภัยอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น เห็นได้จากการที่ท่านเดินทางไปจำพรรษาตามวัดต่าง ๆ และกล้าคิดกล้าทำสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ถูกที่ควร แต่ไม่เคยมีใครกล้าทำมาก่อน เช่นตอนที่ย้ายมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำใหม่ ๆ ท่านก็เริ่มวางระเบียบกฎเกณฑ์ขึ้นมา ถ้าไม่ร่วมใจก็ขออย่าขัดขวาง คนจะเข้าจะออกต้องบอกให้รู้ ที่แล้วมาไม่เกี่ยวข้อง เพราะยังไม่อยู่ในหน้าที่

แล้วท่านก็เริ่มปราบปรามพระสงฆ์ที่ไม่ประพฤติอยู่ในพระธรรมวินัย ซึ่งมีมากกว่าพระที่ประพฤติอยู่ในพระธรรมวินัย ท่านจึงมีศัตรูไม่น้อย ทั้งพระและฆราวาสที่เป็นนักเลงประจำถิ่น หลวงพ่อจึงโดนก่อกวนอยู่เสมอ ทั้งการด่าทอ ปล่อยข่าวอกุศล เมาเอะอะอาละวาด ลอบรุมทำร้าย จนถึงขั้นลอบยิง ให้ถึงแก่มรณภาพเลยทีเดียว แต่พลาดไปถูกจีวรทะลุ ๒ รูป ยิงนายพร้อมอุปัฏฐากถูกที่ปากทะลุแก้ม เป็นบาดแผลสาหัส แต่ไม่ถึงแก่กรรม ถ้าเป็นพระรูปอื่นก็ต้องถอยแล้ว

แต่หลวงพ่อผู้มีเลือดในร่างกายทุกหยาดหยด เป็นเลือดสุพรรณ เลือดแห่งความกล้าหาญ เสียสละ รักชาติ แต่ของหลวงพ่อมีมากกว่าชาวสุพรรณทั่วไป อีกเรื่องหนึ่ง คือรักพระพุทธศาสนา ศรัทธาพระบรมศาสดาเข้าไปด้วย มีหรือจะถอยหนี ด้วยมีคติว่า **พระเราต้องไม่สู้ ต้องไม่หนี ชนะทุกที**

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๔๓ - ๔๕

"...ครั้งหนึ่งมีคนร้ายประมาณ ๘ คน มีอาวุธครบมือเข้าลอบทำร้าย และจะทำร้ายท่านในเวลากลางคืน ขณะที่ท่านอยู่ในห้องกรรมฐาน พอดีพระมหาแจ้ง (พระครูสถิตย์บุญญาธร) ซึ่งคอยคุมภัยให้ท่านอยู่แล้ว ได้ฉวยดาบเข้าป้องกัน ท่านเห็นเข้าก็ออกมาห้ามว่า แจ้งอย่า ๆ **พระเราต้องไม่สู้ ไม่หนี** ผู้ร้ายเห็นท่าไม่เข้าทีก็หลบหนีไป..."[๑]

ที่กล้าหาญยิ่งคือกล้าพูด กล้าสอนวิชชาธรรมกายอย่างหมดเปลือก คนที่ปฏิบัติธรรมมีน้อย คนที่ไม่รู้ไม่เห็นไม่เชื่อมีมาก รวมทั้งพระผู้ใหญ่ด้วย แต่หลวงพ่อผู้เห็นของจริงไม่กลัวอันตรายใด ๆ ทั้ง ๆ ที่ในสมัยนั้นไม่มีนโยบายให้สอนการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน หลวงพ่อเคยถูกห้ามไม่ให้สอน ให้ทำงานด้านการบริหาร การปกครองคณะสงฆ์อย่างเดียว แต่ท่านก็ยืนยันกล้าที่จะทำในสิ่งที่ถูก ตามที่ท่านได้เคยตั้งจิตอธิษฐานปฏิญาณไว้ เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ณ อุโบสถวัดโบสถ์บางคูเวียงว่า **ขอพระองค์ได้ทรงโปรดประทานธรรมที่พระองค์ทรงเห็นทรงตรัสรู้ให้ อย่างน้อยที่สุดก็เพียงส่วนน้อยที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว ถ้าหากการบรรลุธรรมของพระองค์แล้ว จักเกิดโทษแก่พระศาสนาก็ขออย่าได้ทรงประทานเลย แต่ถ้าจะเป็นคุณแก่พระศาสนาแล้ว ขอได้โปรดพระราชทานเถิด ข้าพระพุทธเจ้าจะรับเป็นทนายพระพุทธศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต**

หากหลวงพ่อวัดปากน้ำไม่มีความองอาจกล้าหาญ กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำแล้ว พวกเราลูกศิษย์รุ่นหลัง ๆ คงไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติธรรมแนววิชชาธรรมกาย วิชชานี้คงจะต้องสูญหายไปอีกครั้งอย่างแน่นอน

๖. มีความเสียสละ

หลวงพ่อผู้เสียสละยศ ลาภ สุข สรรเสริญ อันเป็นสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม การรักษาพระสัทธรรม พระวินัย เผยแผ่วิชชาธรรมกายของพระบรมศาสดา บางครั้งทำให้หลวงพ่อถูกมองอย่างอกุศล ถูกเข้าใจผิด ถูกวิพากษ์วิจารณ์ เห็นได้จากไม่ได้รับการเลื่อนสมณศักดิ์ ไม่ได้รับตำแหน่งอุปัชฌายะ การสร้างสาธารณูปการ การพัฒนาคนทำให้หลวงพ่อต้องเสียสละลาภและความสุขส่วนตน เพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้อยู่ใต้การปกครอง ทั้งการหาเงินมาใช้จ่ายในโรงครัวยามไม่มีเจ้าภาพเลี้ยงพระ การสละสบง จีวรแจกแก่พระสงฆ์ สามเณรที่อัตคัด การหาเงินมาให้เงินเดือนผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายในโรงงานและเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้สอนนักธรรมและบาลี

---

๑ วิชัย วุฑฒสิล ป., ชีวประวัติหลวงพ่อ พระภาวนาโกศลเถร. **นวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗** พิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยคณะนวกะวัดปากน้ำ ๒๕๔๖ บริษัทเอกพิมพ์ไทยจำกัด กรุงเทพ ๓๐๓ หน้า หน้า ๒๒

การไม่รับกิจนิมนต์ ทั้ง ๆ ที่รู้ดีว่าจะได้ปัจจัย ลาภ สักการะ จากเจ้าภาพ แต่ถ้าไม่จำเป็นหลวงพ่อก็จะไม่รับนิมนต์ เพราะมีเรื่องสำคัญที่ต้องห่วงมากกว่า สมเด็จป๋าทรงเล่าเหตุผลของหลวงพ่อไว้ดังนี้

"... หลวงพ่อวัดปากน้ำ มีปฏิปทาเดินสายกลาง ไม่ห่วงในลาภสักการะเพื่อตน แต่ขวนขวายเพื่อส่วนรวม กิจการนิมนต์ทางไกลถึงกับค้างคืนแล้ว ท่านรับนิมนต์น้อยนัก โดยท่านเคยแจ้งว่า เสียเวลาอบรมผู้ปฏิบัติ ท่านมีความมุ่งหมายใช้ความเพียรติดต่อกันทุกวัน ชีวิตไม่พอแก่การปฏิบัติ จึงมีบางท่านตำหนิหลวงพ่อว่าอวดดี

อันความจริงคนเรานั้นถ้ามีดีจะอวด ก็ควรเอาออกแสดงได้ เว้นไว้แต่ไม่มีดีจะอวดใคร แล้วเอาเท็จมาอวดอ้างว่าเป็นของดี ลวงผู้อื่นให้หลงเข้าใจผิด อันหลวงพ่อไม่ใคร่รับนิมนต์ใครนั้น เป็นปณิธานในใจของท่านเอง ลงได้ตั้งใจแล้ว ก็ต้องทำตามตั้งใจเสมอมา มิใช่ว่าเป็นผู้หมดแล้วจากความปรารถนา ยังอยู่ในกลุ่มแห่งความปรารถนา แต่ท่านไม่หลงจนประทุษร้ายให้เสียธรรมปฏิบัติ..."[๑]

ตลอดชีวิตของหลวงพ่อคือผู้ให้ หลวงพ่อเสียสละทรัพย์สินเงินทองให้เป็นทาน เสียสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษาหารือแก่ผู้มีทุกข์มีความเดือดร้อน เสียสละหยาดเหงื่อแรงกายความเหน็ดเหนื่อยในการสั่งสอนอบรมพระภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ทั้งยังออกเดินตรวจตราความเรียบร้อย ความปลอดภัยของทุกคนที่อยู่ในวัดยามค่ำคืน เสียสละเวลาอันควรพักผ่อนออกแจกพระของขวัญ พร้อมคำอธิบายเป็นรายคนทุกวัน วันละหลายชั่วโมง และท้ายสุด สละชีวิตเป็นศาสนพลี

๗. มีความยุติธรรม

หลวงพ่อท่านมีหลักในการปกครองว่าการจะทำคนให้เป็นคนดีได้ ต้องมีการบังคับ เพราะจิตของคนเรานั้น เปรียบเสมือนสายน้ำ ย่อมไหลลงไปสู่ที่ต่ำ จิตใจของคนเรา ถ้าไม่บังคับจะตกไปในทางที่ต่ำที่ชั่ว เช่นเดียวกับสายน้ำ มนุษย์ธรรมดาสามารถบรรลุธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนได้เป็นพระอรหันต์ ก็เพราะการบังคับจิต ควบคุมจิตให้หยุดให้นิ่งนั่นเอง การปกครองคนจึงต้องมีการตั้งกฎเกณฑ์ มีการบังคับ มีการลงโทษ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลประพฤติชั่วและล่วงละเมิดศีลธรรม

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๔๒

หลวงพ่อเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ปกติท่านจะปฏิบัติต่อทุกคนเท่าเทียมกันด้วยความเมตตาเสมอกัน ไม่ว่าจะเป็นคนร่ำรวย คนยากจน ข้าราชการ ผู้ใหญ่ ชาวไร่ ชาวนา พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ก็เช่นกัน ไม่ได้สนใจว่าพระรูปนี้เป็นลูกหลานใครฝากมา ทุกคนต้องใช้กฎเดียวกัน มาตรฐานเดียวกัน

ผู้ที่ประพฤติตัวไม่เหมาะไม่ควร หรือละเมิดกฎ ท่านจะเรียกไปว่ากล่าวตักเตือน ถ้ายังฝ่าฝืน ทำผิดซ้ำจะตักเตือนอีกครั้งเป็นการให้โอกาส แต่ถ้ายังฝ่าฝืนทำผิดอีกเป็นครั้งที่ ๓ ต้องถูกลงโทษ ถ้าเป็นสามเณรท่านจะให้หลวงตาเปลื้อง ชูปัญญาเป็นผู้เฆี่ยน บางทีท่านก็ลงโทษเอง เช่นให้กวาดบริเวณวัดบ้าง ให้ตัดไม้ทำฟืนส่งโรงครัวบ้าง ในยุคนั้นในโรงครัวไม่มีแก๊สใช้ ยังใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง

แต่ถ้ายังทำผิดซ้ำอีก หลวงพ่อท่านจะให้ออกจากวัดไปเลย ท่านให้เหตุผลว่าเสียเวลา ท่านต้องปฏิบัติกิจภาวนาและสอนวิชชาธรรมกาย ท่านไม่ต้องการเสียเวลาพูดกับคนที่พูดกันไม่เข้าใจ แต่ถ้าทำดี เรียนดีได้รับคำชมเชย ได้รางวัลเหมือนกันหมด

๘. มีความกตัญญู

หลวงพ่อมีความกตัญญูต่อบิดา มารดา ผู้มีอุปการคุณ ใครที่เคยให้ความอุปการะสนับสนุนจุนเจือ ท่านไม่เคยลืมบุญคุณ เมื่อมีโอกาสก็รีบช่วยเหลือทันที ตั้งแต่ยังเยาว์ก็ช่วยเหลือบิดามารดา ทำงานทุกอย่าง เมื่อบิดาถึงแก่กรรม ขณะท่านมีอายุเพียง ๑๔ ปี ในฐานะลูกชายคนโตก็กระโดดเข้ารับหน้าที่ล่องเรือค้าข้าวแทนบิดา เมื่อตัดสินใจจะบวชไม่สึกก็นึกถึงมารดา เกรงว่าจะได้รับความลำบากในการหาเลี้ยงชีวิต พยายามหาเงินสะสมไว้ให้มารดามีใช้ไปตลอดชีวิต เมื่อไม่มีท่านจะได้ไม่ต้องลำบากเดือดร้อน

เมื่อบวชได้พรรษาที่ ๑๑ ท่านได้ออกจากวัดพระเชตุพนฯ ไปจำพรรษาที่วัดโบสถ์บางคูเวียง เพื่อจะไปช่วยพระอธิการชุ่มเผยแผ่ธรรมะ เพราะถือว่าพระอธิการชุ่มเป็นผู้มีอุปการคุณ เคยให้หนังสือเรียนแก่ท่าน ท่านไม่เคยลืม

เมื่อหลวงพ่อเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำแล้ว ก็ได้รับโยมมารดา และอุบาสิกานวม ซึ่งเคยอุปัฏฐากอาหารสมัยท่านอยู่วัดพระเชตุพนฯ พอยามชราไม่มีคนดูแล มาอุปการะทั้งสองท่านนี้หลวงพ่อสร้างที่อยู่อาศัย ให้อาหาร เครื่องเลี้ยงชีวิตอย่างดี จนถึงแก่กรรมก็จัดงานฌาปนกิจศพให้

โยมมารดาถึงแก่กรรมตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่หลวงพ่อก็ยังไม่ได้จัดพิธีฌาปนกิจศพ ใช่ว่าท่านจะลืมเลือนหรือไม่เห็นความสำคัญ แต่ท่านตั้งใจจะรวบรวมเงินไว้จัดงานครั้งสุดท้ายให้โยมแม่ให้เต็มที่ ท่านจึงยังไม่พร้อมที่จะจัดงาน เมื่อรู้ตัวว่าเจ็บป่วยครั้งนี้

ท่านต้องเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ไม่มีโอกาสหาย ไม่สามารถประคองชีวิตไว้ให้ยืนยาวได้ต่อไป ท่านจึงรีบจัดพิธีฌาปนกิจศพโยมแม่สุดใจ มีแก้วน้อย เป็นการแสดงกตเวทิตาครั้งสุดท้ายที่ลูกจะทำให้แม่ได้ แม้ไม่เต็มที่อย่างที่ตั้งใจ แต่ด้วยวิชชาธรรมกายของลูกก็สามารถส่งบุญช่วยให้แม่ได้สถิตสถาพรในสรวงสวรรค์ชั่วกาลนาน

คราวสมเด็จพระวันรัต (ติสฺสทตฺตเถระ) วัดพระเชตุพนฯ อาพาธ ซึ่งหลวงพ่อถือเป็นอาจารย์ และทำให้ท่านเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ แม้ว่าเวลานั้น หลวงพ่อจะไม่เต็มใจกับตำแหน่งนี้เลยก็ตาม และระยะหลังก็มีความเห็นไม่ตรงกันเรื่องหลวงพ่อพยายามจะเผยแผ่วิชชาธรรมกายให้ได้ แต่สมเด็จพระวันรัตห้ามปราม หลวงพ่อจึงไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านสมณศักดิ์และตำแหน่งอุปัชฌาย์ แต่พอหลวงพ่อทราบข่าวว่าสมเด็จพระวันรัตอาพาธ ท่านก็เป็นห่วง แสดงกตเวทิตาอย่างเต็มที่ โดยการจัดอาหารอย่างดี พร้อมรังนกตั้งงบประมาณค่าอาหารไว้วันละ ๔๐ บาท ให้คนนำไปถวายที่วัดพระเชตุพนฯ ทุกวันออกจากวัดปากน้ำตั้งแต่ตี ๔ แล้วต้องกลับมารายงานอาการให้ท่านทราบทุกวัน เป็นเวลานานหลายเดือน จนสมเด็จพระวันรัตมรณภาพ

รวมทั้งการที่หลวงพ่อพยายามสั่งสอนเผยแผ่วิชชาธรรมกายด้วยความอดทนกล้าหาญ ดังที่ได้เคยอธิษฐานไว้ว่า ถ้าได้บรรลุธรรมของพระพุทธองค์แม้จะเป็นเพียงส่วนน้อยนิดก็ตาม จะขอรับเป็นทนายพระพุทธศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต ก็ด้วยมีความกตัญญูรู้คุณต่อพระพุทธศาสนานั่นเอง

๙. มีความพากเพียร

จากการศึกษาชีวประวัติของหลวงพ่อวัดปากน้ำอย่างละเอียด ท่านเป็นพระสงฆ์ที่เลิศด้วยวิริยะบารมีและขันติบารมี ความมานะบากบั่นของท่านควบคู่ไปกับความอดทนเสมอ มานะบากบั่นศึกษาหาความรู้ทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ไม่ใช่เรียนรู้พองู ๆ ปลา ๆ แล้วก็เลิกเสีย แต่พยายามที่จะทำทุกอย่างให้เต็มที่ดีที่สุด เมื่อปฏิบัติธรรมตามสำนักอาจารย์ต่าง ๆ หลายท่าน ก็ไม่ย่อหย่อน เสาะหาค้นคว้าเพียรพยายามปฏิบัติเรื่อยไป เพราะรู้ว่ายังไม่ถึงที่สุด ท่านจึงกล้าพูดว่า คนที่ปฏิบัติธรรมแล้วยังไม่รู้ไม่เห็นอะไร เป็นเพราะยังเพียรพยายามไม่ถึงที่สุด ถ้าทำเต็มที่แล้วต้องได้ทุกราย

แล้วท่านก็ยังเป็นครูอาจารย์ที่เพียรพยายามสั่งสอนลูกศิษย์ อยากถ่ายทอดวิชชาความรู้ให้ทุกคน ได้มีวิชชาไว้เป็นที่พึ่ง ที่อาศัย เป็นเกราะป้องกันภัย เพียรสั่งสอนเอง ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย หาอุปกรณ์การสอนเท่าที่พอจะหาได้ในยุคนั้น เพียรสอน เพียรอธิบายเป็นรายบุคคล อย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย

ท่านรู้ว่าบางครั้ง ลูกศิษย์ก็เกียจคร้าน พยายามหลบเลี่ยง ท่านพูดกับข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ เสมอว่า อย่าขี้เกียจปฏิบัติธรรม ถ้าปฏิบัติธรรมเก่งแล้ว อยากได้อะไรก็จะได้หมดทุกอย่าง จะเอาอะไรก็ได้ทั้งนั้น ตอนนั้น อ.ตรีธาเล่าว่าไม่ค่อยเชื่อ คิดว่าหลวงพ่อคงจะหลอกให้นั่งภาวนา แต่เมื่อหลวงพ่อจากไปแล้ว จึงได้ประจักษ์ว่า หลวงพ่อพูดจริงทุกอย่าง พูดด้วยความรักและปรารถนาดีจริง ๆ

๑๐. อดทน อดกลั้น อดออม

หลวงพ่อเป็นผู้ที่มีความอดทนอย่างยอดเยี่ยม อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยยากลำบาก ตั้งแต่สมัยเพิ่งจะรุ่นหนุ่ม อายุเพียง ๑๔ ปีก็ต้องทำงานหนักแทนโยมพ่อที่ถึงแก่กรรม เมื่อเข้าสู่เพศบรรพชิตก็ยิ่งต้องมีความอดทนมากเป็นพิเศษ อดทนในการรักษาศีลให้บริสุทธิ์ อดทนต่อความหิว ไม่มีอาหารเพียงต่อการบริโภค ทั้งอดทนทั้งพากเพียรในการศึกษาหาความรู้

เมื่อเริ่มมารับตำแหน่งรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ก็อดทน อดกลั้นต่อสู้กับผู้มีมิจฉาทิฏฐิทั้งพระและชาวบ้านแบบอหิงสา แม้จะถูกปองร้ายถึงชีวิตก็ไม่สู้ ไม่ถอย ไม่หนี

การที่หลวงพ่อบรรลุวิชชาธรรมกายและสั่งสอนเผยแผ่ให้คนรู้จักเป็นคนแรก นอกจากจะต้องมีความพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะให้คนอยากเข้ามาทดลองปฏิบัติแล้ว หลวงพ่อยังต้องอดทน อดกลั้นต่อคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง คำดูหมิ่นนินทา คำเหยียดหยาม เยาะเย้ยอยู่เสมอ ท่านทำตัวเป็นผ้าขี้ริ้วได้อย่างหน้าชื่นตาบาน ตามที่สอนลูกศิษย์ไว้ สมเด็จป๋าเล่าว่า

"... อันคำว่าธรรมกายนั้น เป็นคำที่แปลกหูคนเอามาก ๆ เพราะเป็นชื่อที่ไม่มีใครสนใจ ผู้ไม่ทันคิดก็เหมาเอาว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำอุตริบัญญัติขึ้นใช้เฉพาะวิธีการของท่าน คำว่าธรรมกายเป็นที่เย้ยหยันของผู้ไม่ปรารถนาดีต่อใคร บางคนก็ว่าอวดอุตริมนุสสธรรม พูดเหยียดหยามว่า ใครอยากเป็นอสุรกาย จงไปเรียนธรรมกายวัดปากน้ำ ข่าวนี้ก็ทราบถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำเหมือนกัน ท่านยิ้มรับถ้อยคำเช่นนั้น ไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ แสดงให้เห็น..."[๑]

สพฺเพสํ วุตฺตํ ผรุสํ ขเมถ เอตํ ขนฺตึ อุตฺตมมาหุ สนฺโต ฯ

คำหยาบคายที่คนทั้งปวงพูด ใครทนได้ ความอดทนของผู้นั้น นักปราชญ์ยกย่องว่าเป็นความอดทนชั้นยอด[๒]

---

[๑] สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๑๗

[๒] สรภังคชาดก ขุ. ชา ๒๗/๓๐๓๗

เรื่องราวของหลวงพ่อในยุคนั้นโด่งดังเหลือเกิน คุณพระทิพย์ปริญญา (ธูป กลัมพสุต) จึงได้พยายามสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข่าวอกุศลของหลวงพ่อ แล้วท่านก็เขียนหนังสือเกี่ยวกับวัดปากน้ำเรื่องหนึ่ง เป็นประหนึ่งเปิดภาชนะที่คว่ำให้หงายขึ้น ทำให้คำกล่าวร้ายฝ่ายอกุศลสงบลง สงบอย่างไม่มีอิทธิพลมาประทุษร้ายวัดปากน้ำได้ หนังสือนั้นพิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔

> "... เท่าที่ข้าพเจ้าสืบสวนและสังเกตการณ์โดยใกล้ชิดมาเป็นเวลาเกือบปีแล้ว ได้ข้อเท็จจริงพอแล้วที่จะชี้ขาดว่า ข่าวอกุศลต่าง ๆ นั้น ไม่มีมูลแห่งความจริงเลย ในทางตรงกันข้าม ข้าพเจ้าเชื่อเต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ว่า ท่านเป็นผู้ที่บริสุทธิ์ด้วยประการทั้งปวง และมีภูมิรู้ในทางปริยัติกว้างขวาง เป็นพระธรรมกถึกชั้นเยี่ยม ทั้งเป็นผู้ปฏิบัติอย่างดีเลิศ การปฏิบัติและแนวเทศนาของท่าน ดำเนินตามหลักในคัมภีร์วิสุทธิมรรคทั้งสิ้น
>
> เรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ตามคัมภีร์วิสุทธิมรรคนั้น เป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องยาก ผู้ไม่ใช่นักปฏิบัติแล้ว ยากที่จะนำมาแสดงให้แจ่มแจ้ง ให้เป็นผลปฏิบัติได้ แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำแสดงได้แจ้งชัด และชี้ทางปฏิบัติให้โดยตรง จึงสมควรเทิดไว้ในฐานันดรพระธรรมกถึกชั้นเยี่ยม ซึ่งข้าพเจ้าขอกราบแสดงความเคารพอย่างสูงต่อท่านไว้ในที่นี้ด้วย
>
> ที่ข้าพเจ้าเอาเรื่องของวัดมาพูดโดยยืดยาวเช่นนี้ ความมุ่งหมายก็เพื่อบรรเทาบาปให้แก่ผู้แพร่ข่าวอกุศล เพราะการกล่าวเท็จใส่ไคล้ผู้มีศีลเช่นนี้ เป็นบาปหนักหนา เพื่อว่าเขารู้ตัว จะยับยั้งกรรมชั่วอันนี้เสียได้ ข้าพเจ้าก็จะพลอยอนุโมทนา แล้วจะมีส่วนได้บุญอันนับเนื่องในปัตตานุโมทนามัยด้วย..."[๑]

นอกจากนี้หลวงพ่อยังเป็นผู้ที่ประหยัดและอดออม โดยเฉพาะกับตัวท่านเอง ท่านได้ลาภสักการะมา โดยเฉพาะไตร จีวร แต่ไม่ค่อยใช้ เก็บไว้แจกพระสงฆ์ สามเณร ส่วนที่ท่านใช้นั้น ใช้ของเก่าจนขาด แล้วก็ยังใช้ให้ข้าพเจ้าไปจัดการเย็บชุนให้ แล้วท่านก็นำมาใช้ต่อไป ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านสั่งแม่ชีให้นำอังสะหลาย ๆ ตัวที่ไม่ค่อยได้ใช้มาเย็บต่อกันเป็นจีวร แต่เนื่องจากอังสะแต่ละตัวจะมีสีไม่เหมือนกัน ดังนั้นจีวรผืนนั้นของหลวงพ่อจึงมีหลายหลากสี ทั้งเหลืองเข้ม เหลืองสด เหลืองแก่ สีกลัก ท่านเอาไปแจก

---

๑ พระทิพย์ปริญญา, ธรรมกาย, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย** . นิพนธ์ของ สมเด็จพระวันรัต ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๓๑

พระเณรองค์อื่น ๆ ก็ไม่มีใครรับ ท่านเลยใช้เอง เวลาเดินไปฉันภัตตาหารที่ศาลาท่านก็ครองจีวรผืนพิเศษนั้นไป ในขณะที่พระลูกวัดมีจีวรใหม่ ๆ สวย ๆ ครองกัน มีลูกศิษย์คนหนึ่งคงจะทนดูไม่ได้เลยขอจีวรผืนนั้นจากหลวงพ่อ บอกว่าจะนำไปบูชา

เวลาท่านเดินตรวจตราความเรียบร้อยของวัด เห็นข้าวสารหกตกหล่นตามทางเดินก็จะก้มลงเก็บ เก็บทุกเม็ดแล้วส่งเข้าโรงครัว หลวงพ่อเป็นผู้ที่ใช้สอยทรัพยากรอย่างเห็นคุณค่าไม่ใช้ทิ้งใช้ขว้าง

เมื่ออาพาธก็ยังไม่แสดงให้ใครรู้ว่า อาการโรคนั้นหนักหนาสาหัสเพียงไร ยังคงปฏิบัติกิจตามปกติเหมือนไม่ได้เจ็บไข้ จนไม่สามารถจะฝืนได้ต่อไปจึงยอมหยุด หลวงพ่ออดทนต่อทุกขเวทนา ความเจ็บปวดเป็นเวลาถึง ๒ ปีเศษ จนถึงอวสานของชีวิต ด้วยความสงบเพราะเลิศด้วยขันติบารมี

๑๑. มีสัจจะ

หลวงพ่อท่านเป็นผู้มีสัมมาวาจา มีสัจจะ พูดแล้วทำได้จริง ไม่ใช่พูดคุยโอ้อวดเริ่มตั้งแต่อายุ ๑๙ ปี ปฏิญาณว่าจะขอบวชจนตลอดชีวิต เมื่อบวชแล้วถึง ๑๒ พรรษาก็ตั้งสัจจอธิษฐานว่า ถ้านั่งสมาธิแล้ว ไม่บรรลุธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงเห็น จะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่จนตลอดชีวิต และถ้าได้ธรรมของพระพุทธองค์แล้ว จะรับเป็นทนายของพระพุทธศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต

เป็นที่ยอมรับกันในหมู่สงฆ์ว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำมีสัจจะยิ่งนัก ลงปักเจตนาลงไปแล้ว ใครจะคัดค้านอย่างไร เป็นไม่ยอมฟังเสียง ตั้งใจแล้วต้องทำดังตั้งใจ เช่นการตั้งโรงครัวเลี้ยงพระทั้งวัด เริ่มตั้งแต่จำนวน ๑๐ จนเพิ่มถึงหลายร้อยก็ไม่ยอมท้อ ไม่ยอมเลิก วันไหนไม่มีเจ้าภาพ ท่านก็ออกเงินเป็นค่ากับข้าวเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณรเอง

การสร้างโรงเรียนปริยัติธรรมก็เป็นพยานแห่งสัจวาจาของท่าน คิดสิ่งใดแล้วถ้าถ่ายทอดเป็นคำพูดเมื่อไร แปลว่าต้องเห็นเป็นรูปธรรมได้แน่นอน

ก่อนมรณภาพก็ยังได้ให้สัจวาจาแก่ลูกศิษย์ว่า **กิจการใด ๆ ที่ท่านดำเนินไว้แล้วขอให้ช่วยกันทำกิจการนั้นอย่าได้ทอดทิ้ง ขอให้ทำไปเถิด ไม่มีตกต่ำ มีแต่ความเจริญยิ่งขึ้น** แม้ท่านสิ้นชีวิตแล้ว กิจการของวัดจะเจริญกว่าตัวท่านยังมีชีวิตอยู่ เพราะถึงท่านมรณภาพแล้วก็มีโอกาสช่วยวัดได้มากกว่ายังมีชีวิตอยู่ เพราะทำหน้าที่ช่วยเหลืออย่างเดียว

บัดนี้หลวงพ่อมรณภาพไปแล้วนานถึง ๕๓ ปี สภาพของวัดปากน้ำเป็นพยานแห่งสัจวาจาของท่านได้เป็นอย่างดีว่า พูดคำไหนเป็นคำนั้น ไม่กลับกลาย

น ปณฺฑิตา ทิคุณมาหุ วากฺยํ สจฺจปฺปฏิญฺญาว ภวนฺติ สนฺโต ฯ

เหล่าบัณฑิตย่อมไม่กล่าววาจาเป็นสอง เหล่าสัตบุรุษย่อมมีคำปฏิญญาเป็นสัจจะอย่างเดียว[๑]

๑๒. มีความรับผิดชอบในหน้าที่

ตั้งแต่รับหน้าที่รักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พ.ศ. ๒๔๖๑ จนรู้ว่าไม่อาจละทิ้งวัดปากน้ำไปได้ ต้องรับหน้าที่เจ้าอาวาสตลอดไป เพราะพระผู้ใหญ่ไม่ยอมให้โยกย้ายไปอยู่วัดอื่น หลวงพ่อก็รับผิดชอบในหน้าที่เจ้าอาวาสอย่างเต็มที่ ไม่จำเป็นไม่ยอมออกจากวัด ไม่ยอมทิ้งวัดไปไหน เป็นห่วงเรื่องการปฏิบัติธรรมกาย เพราะต้องคุมทำวิชชาในโรงงาน แม้มีคนมานิมนต์ไปฉันหรือทำบุญงานใด ๆ ท่านจะถามว่าให้พระรูปอื่นไปแทนได้ไหม

อะไรก็ตามที่เป็นหน้าที่ที่เจ้าอาวาสควรจะทำ จะเหน็ดเหนื่อยอย่างไร ท่านจะทำเอง ไม่ยอมให้คนอื่นทำ หน้าที่ที่หลวงพ่อไม่เคยขาดเลยได้แก่

๑. ทำวัตรสวดมนต์เช้าและเย็น แล้วอบรมพระสงฆ์ สามเณรทุกวัน

๒. แสดงพระธรรมเทศนาเองทุกวันอาทิตย์และวันอุโบสถ ถ้าไม่แสดงเองก็จะนั่งเป็นประธานฟังจนจบ

๓. สอนปฏิบัติธรรมเองทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น.

๔. การลงฉันที่ศาลาพร้อมกับพระสงฆ์ สามเณรทุกรูป ทั้งมื้อเช้าและมื้อเพล เพื่อเป็นตัวอย่างแก่พระรูปอื่น และสังเกตความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการอยู่เป็นหมู่คณะของพระสงฆ์ สามเณร

๕. เดินตรวจตราดูแล เอาใจใส่ผู้อยู่ใต้ปกครองรอบวัดทุกคืน

๖. ทำหน้าที่พระอุปัชฌาย์อุปสมบทกุลบุตร เพื่อจะได้รู้จักพระสงฆ์ สามเณรทุกรูป และยังได้อบรมและสอนปฏิบัติธรรมเอง

๗. แจกพระของขวัญ เพื่อจะได้ให้คนที่มารับพระ รู้จักท่านและจะได้ฟังการอาราธนาองค์พระ เพื่อผู้นั้นจะได้รับประโยชน์ ได้รับความศักดิ์สิทธิ์จากองค์พระ

หลวงพ่อวัดปากน้ำผู้เป็นตัวอย่างของบุคคลที่มีหน้าที่ใดก็ต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยความรับผิดชอบให้เต็มที่

---

[๑] มหาสุตโสมชาดก ขุ.ชา . ๒๘/๙๗๙

๑๓. มีพรหมวิหาร

หลวงพ่อเป็นผู้เจริญพรหมวิหารธรรม ครบทุกข้อ มีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา แผ่ไปอย่างกว้างขวาง ไม่มีขอบเขต ไม่หวังผลตอบแทน ทำให้ผู้น้อยอยู่ด้วยอย่างมีความสุข ถึงท่านจะเด็ดขาด ดูน่าเกรงขาม แต่ผู้น้อยก็ไม่อึดอัด หวาดกลัว เพราะรู้ดีว่า หลวงพ่อดุหรือลงโทษก็ด้วยความรัก ความเมตตา เหมือนพ่อ เหมือนครู ย่อมจะมีแต่ความปรารถนาดี แต่ถ้าคนนั้นเป็นคนไม่ดื้อรั้น ว่านอนสอนง่าย ก็ไม่เคยถูกหลวงพ่อดุ แล้วยังเป็นที่รักใคร่เอ็นดูของหลวงพ่ออีกด้วย

ยามได้ลาภ สักการะมาก็เก็บเอาไว้แจกพระสงฆ์ สามเณร ใครที่อยากจะบวชกับท่าน แต่ไม่มีเงินซื้อหาผ้าไตร เครื่องอัฐบริขาร ท่านก็จัดหาให้หมด

๑๔. ส่งเสริมสนับสนุนผู้อยู่ในปกครอง

หลวงพ่อสนับสนุนพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ที่มีความรู้ความสามารถเสมอ พิจารณาแล้วว่า ผู้ใดเหมาะที่จะออกไปเผยแผ่ธรรมกาย ท่านก็จะให้อยู่ด้านเผยแผ่ ส่งไปสอนธรรมะยังวัดต่าง ๆ พระบางรูปก็ได้เป็นเจ้าอาวาส บางรูป ไปสร้างวัดขึ้นใหม่ บางรูปก็สร้างสำนักสงฆ์บ้าง สำนักปฏิบัติธรรมบ้าง แม่ชีธรรมกายก็เช่นกัน

พระสงฆ์รูปใดที่เรียนจบหลักสูตรสูงสุดของสำนักเรียนวัดปากน้ำ แล้วต้องการจะเรียนต่อ หลวงพ่อก็จะพาไปฝากเรียนในสำนักเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเองเสมอ เรียนจบแล้วก็ให้กลับมาเป็นอาจารย์สอนในสำนักเรียนวัดปากน้ำ ผู้ที่สอบได้ประโยคต่าง ๆ ก็มีรางวัลให้

ส่วนตัว อ.ตรีธานั้น เมื่ออายุ ๒๐ กว่าปี หลวงพ่อสั่งให้ไปเป็นเจ้าภาพทอดกฐินที่วัดบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพราะเป็นวัดที่อยู่ใกล้กับบ้านเกิด ตอนนั้น อ.ตรีธายังอายุน้อย ไม่เคยทำงานใหญ่ ก็อิดออด แต่หลวงพ่อให้กำลังใจ จัดเครื่องกฐินให้เสร็จ

การสิ่งใดที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อยู่ในปกครอง หลวงพ่อไม่เคยละเว้น ไม่ว่าเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องใหญ่หรือเรื่องเล็ก

จึงเป็นที่น่าปลาบปลื้มยิ่งนัก เป็นความภาคภูมิใจของลูกศิษย์ที่มีอาจารย์เช่นหลวงพ่อ เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ให้ทุกคนเห็นว่า ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย ในที่สุด หลวงพ่อก็ได้รับการยอมรับว่าเป็นสมณสงฆ์ที่ทรงภูมิทั้งด้านการปฏิบัติธรรม เพียบพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ ความเฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง มีคุณสมบัติ มีคุณธรรมล้ำเลิศทุกประการ

หลวงพ่อจึงเป็นอริยสงฆ์และเป็นอมตสงฆ์ ผู้ประเสริฐ เป็นมงคลแก่ผู้พบเห็น สมนาม ของท่าน พระมงคลเทพมุนี

โย ทิสฺวา ภิกฺขํ จรณูปปนฺนํ ปุรกฺขิตฺวา ปญฺชลิโก นมสฺสติ
ทิฏฺเว ธมฺเม ลภเต ปสํสํ สคฺคญฺจ โส ยาติ สรีรเภทา ฯ

ผู้ใด ได้พบพระภิกษุผู้เพียบพร้อมด้วยจริยธรรม แล้วประนมนมัสการ ให้ท่านเป็นผู้นำทางผู้นั้น ย่อมได้การยกย่องสรรเสริญในปัจจุบัน เมื่อสิ้นชีพแล้ว ย่อมได้ขึ้นสวรรค์[๑]

หลวงพ่อท่านได้ปฏิบัติตามคำที่ท่านได้ตั้งสัจอธิษฐานไว้ทุกประการ ขอเราอย่าได้ตายเสียก่อนเลย ขอให้ได้บวชเสียก่อน เมื่อบวชแล้วจะไม่ลาสิกขา ขอบวชไปจนตลอดชีวิตและจะขอรับเป็นทนายพระพุทธศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต

การแต่งตั้งผู้รักษาการเจ้าอาวาส

หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ทางการคณะสงฆ์ได้แต่งตั้งให้สมเด็จป๋า ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมวโรดม เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นเพราะเหตุใด สมเด็จป๋าได้นิพนธ์เล่ารายละเอียดไว้ดังนี้

"...เมื่อเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพแล้ว พระเถรานุเถระต่างรู้สึกหนักใจในอนาคตของวัดปากน้ำ เพราะกิตติศัพท์ของสำนักวัดปากน้ำ เกี่ยวแก่การศึกษาและการปฏิบัติสูงมาก ใคร ๆ ก็พูดว่าเก่งจริง ๆ หาวัดไหนเทียบไม่ได้ จะเป็นคำพูดที่กลั่นแกล้ง อันไม่ตรงกับความจริงของดวงใจ แต่พูดไปเพื่อแสดงว่า เห็นชอบด้วยเพียงปาก หรือพูดด้วยความจริงอย่างบริสุทธิ์ใจก็สุดรู้

ผู้เขียนได้รับการหารือจากเจ้าคุณพระมหาโพธิวงศาจารย์ วัดอนงคาราม เจ้าคณะจังหวัดธนบุรี สังเกตรู้ว่าท่านพูดด้วยความจริงใจว่า เสียดายมากที่ท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนีมรณภาพ ท่านทำประโยชน์แก่พระศาสนามาก ยากที่หาได้อย่างนี้อีก เจ้าคุณพระมหาโพธิวงศาจารย์ พูดด้วยความจริงใจร้อยเปอร์เซ็นต์ ที่ผู้เขียนรับรองไว้อย่างนี้ ก็เนื่องด้วยวัดปากน้ำอยู่ในปกครอง

---

๑ ปัพพชิตวิเทหิฐิกชาดก ขุ.ชา. ๒๗/๙๔๒

ของท่าน ท่านต้องดีใจเพราะความเจริญของวัดในด้านปริยัติและปฏิบัติ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของจังหวัดธนบุรี แทบจะอ้างได้ว่า ไม่มีสำนักใดในจังหวัดธนบุรีมีการศึกษาเจริญเท่าวัดปากน้ำ การปกครองวัดที่ดีเยี่ยม นักปริยัติและนักปฏิบัติไม่แตกร้าวกัน กลมเกลียวกันทั้งสองฝ่าย

เจ้าคณะจังหวัดธนบุรี วัดอนงคาราม ขอร้องให้ผู้เขียนเป็นผู้รักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านพูดว่า ถ้าผู้เขียนเรื่องนี้รับไว้ จะควบคุมวัดปากน้ำได้ จะเป็นประโยชน์แก่พระศาสนาอย่างยิ่ง ขอให้เห็นแก่พระภิกษุสามเณรเถิด ขอให้ควบคุมไว้ก่อน จนกว่าจะแน่ใจว่า พระในวัดจะมีจิตใจมั่นคงและสามัคคีกัน เรื่องการเลี้ยงพระนั้นหนักใจ จะเป็นไปได้สักเพียงไหน เมื่อสิ้นเจ้าอาวาสเสียแล้ว ถ้าเจ้าคุณรับปกครองไว้ก่อน คงมีหวังจะทรงตัวอยู่ได้

...สมเด็จสังฆนายกวัดเบญจมบพิตร คือสมเด็จพระวันรัต ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช วิตกเรื่องวัดปากน้ำมาก เกรงว่าจะรักษาฐานะไว้ไม่อยู่ ปรารภกับผู้เขียนว่า เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี พระเถระรูปนี้ทำประโยชน์แก่คณะสงฆ์มาก เป็นผู้สามารถจริง ๆ หาตัวเทียบได้ยาก เจ้าคุณธรรมวโรฯ จงช่วยปกครองไว้ให้ดี และมีวิธีใดบ้าง เพื่อให้ฐานะของวัดดำรงอยู่เหมือนเจ้าอาวาสยังมีชีวิตอยู่ เจ้าคุณอย่าทิ้งขว้าง ช่วยปกครองไว้..."[๑]

สิ่งที่พระเถรานุเถระยุคนั้นเป็นห่วงวัดปากน้ำมาก ด้วยเกรงว่าเป็นวัดใหญ่ คนมากอย่างนี้ เมื่อขาดหลวงพ่อซึ่งเป็นผู้นำที่สุดประเสริฐแล้ว จะหาใครที่จะมาแทนหลวงพ่อได้ ผู้นำที่เข้าถึงจิตใจของทุกคนอย่างหลวงพ่อหาไม่ได้อีกแล้ว ทั้งลูกศิษย์ทุกคนก็อาจจะไม่เคารพยำเกรงกัน แก่งแย่ง แข่งดีกัน เพราะมีพระภิกษุที่มีความรู้สูงก็มาก มีความสามารถสูงก็หลายรูปอยู่ อาจจะไม่มีใครยอมใคร สามัคคีเภทก็จะบังเกิดขึ้น

ดังนั้น ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัต พระสังฆนายก วัดเบญจมบพิตร จึงประทานโอวาทเตือนใจแก่พระภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกาวัดปากน้ำ ณ ห้องประชุมโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งเป็นวันสรงน้ำศพหลวงพ่อ ความว่า

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย**. ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๖๔ - ๖๖

"ท่านพระเถรานุเถระทั้งหลายและภิกษุสงฆ์ในพระอารามวัดปากน้ำนี้ ตลอดจนท่านอุบาสก อุบาสิกาผู้มีความเคารพเลื่อมใสในท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำนี้ เวลานี้เป็นเวลาที่ตั้งแห่งความสังเวชและอาลัยเสียดาย ด้วยท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำนี้ ซึ่งคนทั้งหลายเรียกกันทั่วไปว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำ บัดนี้ท่านได้ถึงมรณภาพเสียแล้ว เรื่องนี้ย่อมเป็นที่ตั้งแห่งความสังเวช และเป็นที่อาลัยเสียดายแห่งเถรานุเถระในคณะสงฆ์ และผู้ที่ได้หยั่งทราบในคุณสมบัติของท่าน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสงฆ์สามเณรในพระอารามนี้ ที่ได้รับอุปการะของท่านเป็นอย่างดียิ่ง ซึ่งปรากฏแก่ใจของท่านทั้งหลายอยู่ทุกถ้วนหน้า ท่านเป็นพระเถระที่ทรงคุณสมบัติอันเยี่ยมรูปหนึ่งซึ่งยากที่จะหาผู้เสมอเหมือน

ท่านมาครองวัดนี้ในเมื่อวัดยังอยู่ในสภาพทรุดโทรม ทั้งพระสงฆ์สามเณรก็น้อย แต่เมื่อท่านมาอยู่ ด้วยวิริยอุตสาหะของท่าน ด้วยคุณสมบัติของท่าน ด้วยความเสียสละของท่าน ได้ก่อสร้างปฏิสังขรณ์ให้พระอารามนี้ใหญ่โตเป็นสง่า เป็นที่เตือนตาเตือนใจของผู้ที่ได้พบเห็น ดังปรากฏโรงเรียนที่ได้ประดิษฐานศพนี้ เป็นต้น และสำนักก็ได้จัดการอบรมในเรื่องสมถกัมมัฏฐาน วิปัสสนากัมมัฏฐาน ด้วยคุณสมบัติอันเชี่ยวชาญของท่าน ก็เกิดความเจริญรุ่งเรืองปรากฏแก่ประชุมชนทั้งหลาย ตลอดจนสัปบุรุษอุบาสก อุบาสิกาทั้งหลายผู้ที่ได้มาศึกษา บำเพ็ญปฏิบัติอยู่ในสำนักนี้ ย่อมจะปรากฏแก่ใจกันอยู่ทุกถ้วนหน้า

และท่านไม่ได้เพียงแต่หนักในเรื่องกัมมัฏฐานเท่านั้น แม้ในส่วนพระปริยัติธรรมคันถธุระ ท่านก็ได้อุปถัมภ์บำรุงให้เป็นสำนักอันใหญ่สำนักหนึ่งที่มีจำนวนนักเรียนมากจนตลอด สอบได้ถึงวิทยฐานะสูงสุดเป็นเปรียญ ๙ ประโยค เกิดขึ้นในวัดนี้ก็มี เรื่องนี้เป็นที่ปรากฏแก่ท่านทั้งหลายอยู่ทุกถ้วนหน้า และเนื่องด้วยสำนักเจริญทั้งในส่วนสมถกัมมัฏฐาน และวิปัสสนากัมมัฏฐาน ทั้งในส่วนคันถธุระ ก็ย่อมมีพระสงฆ์ สามเณรมาก

การมีพระสงฆ์ สามเณรมากย่อมเป็นภาระเลี้ยงดูให้สะดวกด้วยจตุปัจจัย ก็ย่อมเป็นภาระอันหนักไม่น้อย แต่ท่านก็สามารถให้ความอุปถัมภ์บำรุงเป็นอย่างดี ภิกษุสามเณรผู้อยู่ ณ ที่นี้สะดวกด้วยจตุปัจจัย สะดวกด้วยการปฏิบัติ สะดวกด้วยการศึกษา ผู้ที่ศรัทธาเลื่อมใสทั้งหลาย ก็ได้มาศึกษาปฏิบัติ ได้สำนักอยู่ ได้อุปถัมภ์บำรุง ต่างร่วมแรงร่วมใจกันบริจาคได้เป็นกำลังอันใหญ่ยิ่งให้วัดนี้เจริญรุ่งเรือง เป็นที่ปรากฏออกหน้าออกตาในจังหวัดธนบุรีนี้

ก็เมื่อท่านผู้ทรงคุณสมบัติอันใหญ่อันดีงามเช่นนี้มาล่วงลับไปเสีย ก็เป็นที่น่าอาลัยเสียดายยิ่ง ทั้งควรเป็นที่ห่วงในสำนัก อันท่านได้สถาปนา ได้อุปถัมภ์บำรุง ให้เป็นสำนักเจริญรุ่งเรือง เป็นปึกแผ่นหลักฐานมั่นคง เมื่อสิ้นท่านผู้ใหญ่เป็นผู้นำเช่นนี้แล้ว ก็ย่อมจะรู้สึกเป็นที่ว้าเหว่แห่งพระสงฆ์ สามเณรในวัดนี้ ตลอดจนอุบาสก อุบาสิกาผู้เคารพนับถือทั้งหลาย เป็นที่ให้เกิดความห่วงใยแก่การคณะสงฆ์อยู่เป็นอันมากว่า ทำไฉนจึงจะให้ดำรงมั่นคงอยู่ยั่งยืนตลอดไป ไม่ทรุดโทรมลงไป ในเมื่อสิ้นท่านผู้เป็นนาถะอันสำคัญเช่นนี้

ความที่จะมั่นคงยั่งยืนนั้น ตามธรรมะที่สมเด็จพระบรมศาสดา ตรัสสอนไว้ก็คือ สามัคคีธรรม ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน แห่งพระสงฆ์สามเณรผู้อยู่ ณ วัดนี้ ตลอดจนอุบาสก อุบาสิกาผู้อุปการะอุปถัมภ์บำรุงทั้งหลาย ต่างควรจะระลึกถึงอุปการคุณของหลวงพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว ไม่นึกถึงว่าเป็นส่วนบุคคลนั้น ส่วนบุคคลนี้ ให้นึกเป็นจุดรวม อันเป็นอันเดียวกันว่า สมบัติที่ตกเป็นมรดกมาถึงเราทั้งหลายนี้ เป็นของหลวงพ่อท่านได้สร้างไว้ ด้วยกำลังวิริยอุตสาหะ ความเหน็ดเหนื่อยของท่านเป็นอันมาก

เมื่อท่านสิ้นไปแล้ว เราผู้เป็นลูก ๆ ควรจะรักษาสมบัติของบิดาที่ได้มอบให้นี้ เป็นภาระอันยั่งยืนเป็นประการสำคัญ และความพร้อมเพรียงนี้แหละ จักเป็นกำลังให้ท่านทั้งหลายเจริญรุ่งเรือง สืบความเจริญนั้นให้ตลอดไปชั่วกาลนานในข้างหน้า ถ้าหากขาดความพร้อมเพรียงกัน ด้วยระลึกถึงว่า เป็นผู้นั้นผู้นี้เรายังไม่เคารพเพียงพอ หรืออะไรเหล่านี้ นั่นเป็นทางที่บังเกิดความเสื่อมไม่ดีไม่งามเลย เท่ากับว่า ไม่ระลึกถึงหลวงพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งเราร่วมอาศัยอุปการะ ความอุปถัมภ์บำรุงของท่าน เป็นอยู่สะดวกทั้งในการปฏิบัติ ทั้งในการศึกษา

มีตัวอย่างเมื่อในเวลาปัจฉิมโพธิกาล ที่สมเด็จพระบรมศาสดา ได้ทรงพระดำริถึงเรื่องนี้เหมือนกัน ในวันหนึ่งจึงโปรดประทานโอกาสให้พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร ให้โอวาทแก่พระภิกษุทั้งหลาย พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรได้ชักเรื่องนิครนถ์นาฏฐบุตรถึงแก่กรรมล่วงลับไป บริษัทไม่สามัคคีพร้อมเพรียงกัน ลัทธินั้นก็เสื่อมโทรมลงไป ปรากฏเห็นทันตา ซึ่งเป็นที่ให้เห็นว่า คำสั่งสอนของศาสดานั้น เมื่อสิ้นศาสดา สาวกไม่ปรองดองกัน ก็ย่อมเสื่อมสลาย

ฉะนั้น พระธรรมเสนาบดีสารีบุตร จึงได้ยกมาสอนภิกษุทั้งหลายว่า เราทั้งหลายที่สืบสนอง สืบลำดับชั่วขั้นลงไปนั้น ก็ด้วยอำนาจสามัคคี ที่ได้เรียน

ได้รู้ในพระธรรมวินัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงแล้ว ศึกษาปฏิบัติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็จะได้สืบอายุแห่งพระพุทธศาสนา ไปตลอดชั่วกาลนาน

สมเด็จพระบรมศาสดา โปรดประทานสาธุการในโอวาทของพระธรรมเสนาบดีสารีบุตรนี้ และในสมัยพระพุทธปรินิพพาน สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ได้ตรัสว่า ธรรมอันใด วินัยอันใด ที่เราได้แสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่ท่านทั้งหลาย ธรรมวินัยนั้นจักเป็นศาสดาแทนพระองค์ เมื่อพระองค์ล่วงลับไปแล้ว นี่เป็นตัวอย่าง พวกนักศึกษาทั้งหลายย่อมรู้ย่อมเข้าใจดี ในเรื่องที่ข้าพเจ้ากล่าวอ้างมาสาธกนี้

ฉะนั้น สำหรับวัดนี้ เมื่อหลวงพ่อล่วงลับไปแล้ว ภิกษุ สามเณรทั้งหลายจึงควรจะสำนึกตนว่า เป็นลูกอยู่ด้วยกันทุกคน ควรจะมีสามัคคีพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ร่วมน้ำใจกัน ร่วมแรงกัน ที่จะรักษาสมบัติของหลวงพ่อที่ได้สร้างสมไว้เป็นอันใหญ่ยิ่งนี้ ให้ดำรงวัฒนาสถาพรยืนยาวไปชั่วกาลนาน

แต่แม้กระนั้น ทางคณะสงฆ์ก็ยังห่วงใยอยู่เป็นอันมากว่า ในสถานะที่วัดใหญ่มีภิกษุ สามเณรจำพรรษาเป็นจำนวนกว่าร้อย ๆ ดังนี้ จำจะต้องมีพระเถระผู้ใหญ่เป็นประมุข ผู้มีอำนาจปกครองดูแล เป็นหัวหน้านำทางที่จะปกครอง เป็นกำลัง เป็นผู้ให้ความสามารถ เป็นผู้มีอำนาจในวงการคณะสงฆ์ ซึ่งจะได้เป็นกำลังอันยิ่งใหญ่แก่วัด ให้สมแก่สถานะวัด

ฉะนั้น คณะสงฆ์จึงปรึกษาเห็นพ้องกันว่า ท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี นี้ ท่านได้แยกมาจากสำนักวัดพระเชตุพนฯ โดยอุปถัมภ์บำรุงของเจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัต ติสฺสทตฺตมหาเถระ ที่ได้พิจารณาเห็นและเลือกท่านมา และเมื่อท่านมาแล้ว สมเด็จพระวันรัตองค์นั้น ก็ได้เป็นกำลังอุปถัมภ์บำรุงท่าน เจริญโดยลำดับ และท่านเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี ก็จงรักภักดีในสมเด็จพระวันรัตองค์นั้น ก็เจริญมาโดยลำดับ ด้วยต่างเคารพนับถือ ต่างอุปถัมภ์บำรุงกันและกัน และแม้ในเวลานี้ เมื่อสิ้นเจ้าพระคุณสมเด็จพระวันรัต ติสฺสทตฺตมหาเถระ แล้ว ก็ยังสืบสนองต่อวัดพระเชตุพนฯ อยู่เสมอมา

ในบัดนี้ท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดมเป็นเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ และเป็นพระเถระผู้ใหญ่ เป็นที่เคารพนับถือแห่งพระสงฆ์ สามเณรในพระอารามนี้ด้วย และท่านก็เอาใจใส่เป็นภาระ มีกิจการธุระอะไรเกิดขึ้น ท่านก็เป็นภาระเอาใจใส่

เห็นปรากฏอยู่สม่ำเสมอมา จึงหวังว่าท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม คงจะช่วยเป็นกำลังปกครองวัดนี้ให้เจริญมั่นคง วัฒนาสถาพรสืบต่อไปได้

และในระหว่างนี้ทางคณะสงฆ์พิจารณาเห็นว่า ควรขอให้ท่านเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดนี้สืบต่อไปก่อน และต่อไปก็เป็นภาระของท่านที่จะเลือกพระผู้ใหญ่ในวัดนี้ เป็นกรรมการปกครองดูแลวัด แทนตาแทนหูของท่าน ซึ่งท่านจะได้หยั่งทราบ เท่ากับได้มาพบเห็นด้วยตนเอง ท่านก็ยินดีรับภาระนี้ด้วยความเต็มใจ ที่จะเป็นกำลังของพระอารามนี้สืบไป

ฉะนั้นขอภิกษุ สามเณรทั้งหลาย จงเคารพเชื่อถ้อยฟังคำของท่านให้ท่านเป็นผู้นำ เพื่อจะได้เป็นหลักฐานมั่นคง ดำรงความเจริญยั่งยืนสืบไป และพระเถระในวัดนี้รูปใด ๆ ที่ท่านได้พิจารณาเห็น และแต่งตั้งเป็นกรรมการมอบอำนาจไว้ ก็จงรับภาระด้วยความเต็มใจ ด้วยระลึกถึงสมบัติที่หลวงพ่อได้มอบไว้ ได้อุปการะอุปถัมภ์บำรุงไว้ เท่ากับว่า เรารักษามรดกนี้ไว้ให้ยั่งยืนนาน ด้วยน้ำใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ด้วยไม่นึกถึงว่า เป็นส่วนของคนนั้นคนนี้ แต่เป็นของหลวงพ่อที่ได้สร้างสมไว้ ซึ่งเป็นผู้มีพระเดชพระคุณ ผู้มีอุปการคุณแก่เราทั้งหลายมา

ท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม ท่านก็จักได้ปกครองดูแล นำท่านทั้งหลายไปสู่ความเจริญ และท่านก็จะได้พิจารณาต่อ ๆ ไปว่า เมื่อสามารถที่จะปกครองกันเองได้ ก็คงจะได้รับความมอบหมายในการต่อไป ฉะนั้น ขอพระภิกษุ สามเณรทั้งหลาย จงระลึกรู้ในเรื่องนี้

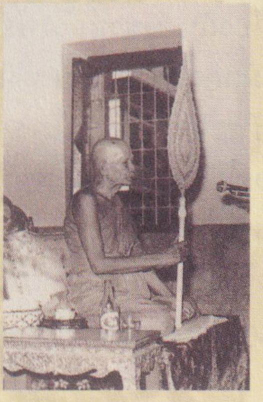
ด้วยตั้งจิตสามัคคีพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน บูชาคุณธรรมของหลวงพ่อที่ล่วงลับไปแล้วด้วยธัมมานุธัมมปฏิบัติ ด้วยสามัคคีธรรม ที่เราพร้อมถวายพร้อมเพรียงกัน ไม่แก่งแย่งกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน บูชาหลวงพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว ด้วยต่างเป็นกำลังของวัด ให้วัดมีสถานะมั่นคงเจริญยั่งยืน ทั้งในส่วนความปฏิบัติ ทั้งในส่วนการศึกษา ให้เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาความเลื่อมใส ของประชุมชนที่ได้เลื่อมใสอยู่แล้ว ให้คงความเลื่อมใสตลอดไป และเป็นเหตุจูงใจให้ผู้มาภายหลังได้ความเลื่อมใส ได้ความเจริญใจยิ่ง ๆ ขึ้น นี่แหละจักเป็นศรีเป็นเกียรติของท่านทั้งหลาย ที่ได้บูชาหลวงพ่อที่ล่วงลับไปแล้วด้วยธัมมานุธัมมปฏิบัติ อันนี้จักเป็นความเจริญ จักเป็นความไม่เสื่อมแก่คณะสงฆ์ในวัดในพระอารามวัดปากน้ำนี้

ขออานุภาพคุณพระศรีรัตนตรัย จงอภิบาลพระภิกษุ สามเณรทั้งหลาย ผู้มีกุศลจิต มั่นด้วยกตัญญูกตเวที มั่นด้วยสามัคคีธรรม มั่นด้วยธัมมานุธัมมปฏิบัติ มั่นด้วยสามัคคีธรรม มั่นด้วยธัมมานุธัมมปฏิบัติบูชา พระคุณของท่านผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นกำลังอันสำคัญที่จะให้ท่านทั้งหลาย เจริญอายุ วรรณะ สุขะ พละ และเจริญมั่นคงงอกงามไพบูลย์ในพระพุทธศาสนา

และขออุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ผู้ใดเคยเลื่อมใสอยู่แล้ว ได้อุปถัมภ์บำรุงอยู่แล้ว จงร่วมใจกันถวายความอุปถัมภ์บำรุง ด้วยระลึกถึงหลวงพ่อผู้ล่วงลับไปแล้ว มาทำบุญก็จงนึกว่า ทำบุญแก่หลวงพ่อ ท่านยังอยู่ ยังคอยคุ้มครองดูแลพระอารามนี้อยู่ เราเคารพนับถือท่าน บูชาท่านอย่างนี้ ชื่อว่าบูชาด้วยปฏิบัติบูชา บูชาด้วยธัมมานุธัมมปฏิบัติ บูชาเข้าถึงจิตใจ ไม่ใช่เพียงต่อหน้าเท่านั้น แม้ท่านลับล่วงไปแล้ว ก็ยังบูชาสักการะท่านอยู่ ด้วยความเคารพนับถืออันไม่คืนคลายนั้น เทอญ ฯ[๑]

และในวันเดียวกันนี้ พระมหาโพธิวงศาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดธนบุรีก็มีหนังสือแต่งตั้งพระธรรมวโรดม วัดพระเชตุพนฯ รักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอีกตำแหน่งหนึ่ง

๑ ถอดจากแถบบันทึกเสียง

ที่ ๑๗/๒๕๐๒ สำนักงานคณะกรรมการสงฆ์จังหวัด
วัดอนงคาราม ธนบุรี

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒

เรื่อง ขอให้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง

เรียน ท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ

ด้วยพระมงคลเทพมุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำได้ถึงมรณภาพด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำว่างลง แต่วัดปากน้ำเป็นพระอารามหลวงขนาดใหญ่ มีพระภิกษุ สามเณรและอุบาสก อุบาสิกาอยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนมาก ยากที่จะหาพระเถระในวัดปากน้ำ ผู้สามารถที่จะปกครองให้สงบเรียบร้อยด้วยดีในเวลาเบื้องต้นนี้ คณะกรรมการสงฆ์จังหวัดธนบุรีพิจารณาเห็นว่า ท่านเจ้าคุณซึ่งเป็นพระเถระผู้ใหญ่และมีความสัมพันธ์อยู่กับวัดปากน้ำมานาน และมีปรีชาสามารถที่จะคุ้มครองบริษัทให้ดำรงอยู่โดยสงบเรียบร้อยได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ วรรค๒ แห่งสังฆาณัติ ระเบียบพระคณาธิการ พุทธศักราช ๒๔๗๖ จึงขอให้ท่านเจ้าคุณเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ มีอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ และกติกาสงฆ์ กฎองค์การ กฎหมายข้อบังคับและระเบียบคณะสงฆ์ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และขอให้พระภิกษุ สามเณร ตลอดอุบาสก อุบาสิกาวัดปากน้ำ จงอยู่ในโอวาทของท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม ทุกประการฯ

สั่ง ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๒

พระมหาโพธิวงศาจารย์
เจ้าคณะจังหวัดธนบุรี

บรรพที่ ๒

การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ลูกศิษย์ของหลวงพ่อทั้งพระสงฆ์ แม่ชี ฆราวาสต่างก็พยายามสืบสานงานต่าง ๆ ที่หลวงพ่อริเริ่มไว้อย่างสุดความสามารถ ไม่ยอมให้หยุดชะงักแต่อย่างใด แม้ว่าในยุคสมัยนั้นจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะคนที่ไปทำบุญที่วัดปากน้ำก็ล้วนแล้วแต่ไปเพราะอยากพบอยากพึ่งหลวงพ่อทั้งสิ้น เมื่อไม่มีหลวงพ่อก็ไม่มีใครอยากไปวัดปากน้ำอีก เพราะวัดก็อยู่ไกล การเดินทางก็ค่อนข้างลำบาก ขาดหลวงพ่อเสียคนหนึ่ง เหมือนบ้านขาดเสาค้ำยัน จะพังครืนลงมาเมื่อไรก็สุดจะรู้ เป็นบ้านหลังใหญ่ที่มีคนอยู่ตั้งเกือบ ๑,๐๐๐ คน ภิกษุ สามเณรหลายร้อยรูปอยู่ในวัยที่ต้องฉัน ต้องศึกษาเล่าเรียน ต้องใช้ปัจจัย ๔ กันเกือบทั้งสิ้น สิ่งที่เป็นเรื่องหนักใจที่สุดคือเรื่องการประกอบอาหารโรงครัว ซึ่งเป็นความปรารถนาของหลวงพ่อ ทุกคนพยายามช่วยกันคนละไม้คนละมือ ช่วยกันระดมสมองออกความคิดเห็น

พระผู้ใหญ่ในวัดปากน้ำ นอกเหนือจากสมเด็จป๋า ซึ่งเป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสแล้ว ที่อาวุโสสมณศักดิ์ที่สุด ก็คือ เจ้าคุณศรีวิสุทธิโมลี[๑] ผู้ช่วยเจ้าอาวาส แต่ท่านก็มีอายุเพียง ๓๔ ปี รอง ๆ ลงไปก็ได้แก่ พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ คล้อสุวรรณ ธมฺธโร ป.ธ. ๔) พระครูปลัด (ณรงค์ ฐิตญาโณ ป.ธ. ๔) ทั้ง ๓ รูปนี้จะระดมสมอง ช่วยกันแสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือหาวิธีกู้บ้านกันทุกวัน อ.ตรีธาแม้จะเป็นผู้หญิง แต่ในฐานะที่เป็นลูกสาวใกล้ชิดคนหนึ่งของหลวงพ่อและได้วิชชาธรรมกายมักจะได้รับเชิญให้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับหลวงพี่ทั้ง ๓ รูปนี้ด้วยเกือบทุกครั้ง

---

[๑] ปัจจุบันคือ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙)

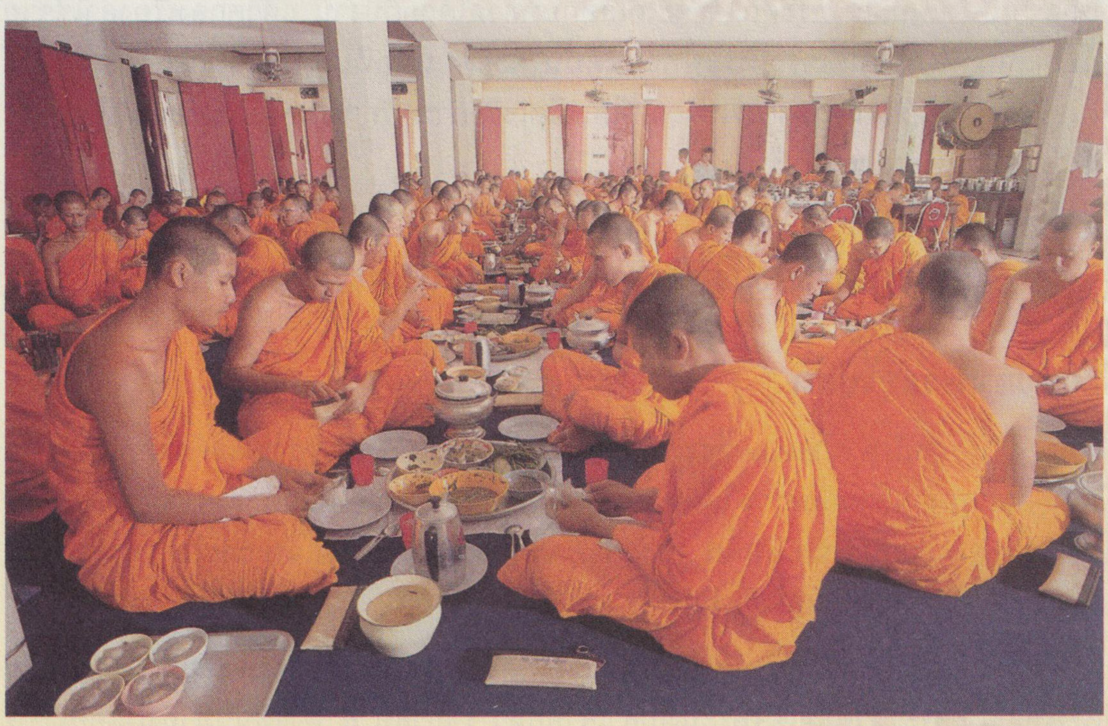

การเลี้ยงพระ

การทำอาหารเลี้ยงพระเป็นงานสำคัญของหลวงพ่อ กองทัพเดินได้ด้วยท้อง ฉันใด กองทัพธรรมก็เช่นเดียวกัน เป็นปัญหาใหญ่ ต้องประกอบอาหารวันละ ๒ มื้อ เลี้ยงคนวันละ ๖๐๐ - ๗๐๐ คน ต้องใช้เงินจำนวนมากทุกวัน แต่ละท่านก็เสนอความคิดกันไปต่าง ๆ บ้างก็เสนอให้พระสงฆ์สามเณรช่วยตัวเองด้วยการออกบิณฑบาตกันบ้าง เป็นการลดภาระ บ้างก็เสนอให้พูดคุยปรึกษากับบรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่มีฐานะ ให้ช่วยกันเป็นเจ้าภาพ และช่วยกันบอกบุญหาเจ้าภาพมาเพิ่มอีก ให้ครบทุกวัน

ในที่สุดก็ช่วยกันปรึกษากับลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่เป็นฆราวาสอยู่นอกวัด ทุกคนมีศรัทธาหลวงพ่อและวัดปากน้ำอยู่แล้ว ก็เต็มใจช่วยกันเต็มที่ เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนเจ้าภาพมากเกินไป จึงขอเงินเป็นค่าอาหารเพียงวันละ ๖๐๐ บาท (๒ มื้อ) จากที่เคยจ่ายค่ากับข้าวเลี้ยงพระวันละ ๑,๐๐๐ บาท ขอให้มีเจ้าภาพทุกวันก็พอแล้ว คุณแม่ท้วมต้องรับภาระหนักในการประหยัดค่ากับข้าวเต็มที่ บางครั้งต้องเก็บก้านมะละกอที่ปลูกไว้หน้าวัดมาดองเป็นผักกาดเค็มให้พระฉันกับข้าวต้มตอนเช้า อาหารจึงประกอบด้วยผักเป็นส่วนใหญ่ ที่เป็นเนื้อสัตว์ก็ลดปริมาณลง

ด้วยบารมีของหลวงพ่อก็สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์นั้นมาได้ ด้วยความมีใจเป็นหนึ่งเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือต้องการทำบุญถวายสังฆทานแก่พระสงฆ์ในพุทธศาสนา ต่างกับทุกวันนี้มีเจ้าภาพเลี้ยงพระทุกวัน เพราะทางวัดไม่จำกัดจำนวนเจ้าภาพและจำนวนเงิน ถือว่าทุกคนเป็นเจ้าภาพร่วมกัน จะบริจาคคนละเท่าไรก็ได้ ร่วมเป็นคณะเจ้าภาพเหมือนกันหมด ทุกวันนี้มีบริจาคกันตั้งแต่วันละ ๕๐ บาท ถึงวันละ ๑ แสนบาทก็มี บางคนรับเป็นเจ้าภาพทุกวัน แทนการใส่บาตร โดยบริจาคไว้ล่วงหน้า เช่น ขอเลี้ยงพระทุกวัน วันละ ๕ บาท บ้าง ๑๐ บาทบ้าง ถวายไว้ตลอดปี ตลอดเดือน เป็นต้น

บางคนก็เลี้ยงพระประจำทุกเดือน บางคนก็กำหนดเลี้ยงตรงกับวันสำคัญของตน ผู้มาบริจาคทรัพย์เป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระนั้นก็มีทั้งเนื่องในงานมงคลและงานอวมงคล ที่เป็นงานมงคลก็มีทำบุญวันเกิด วันสมรส วันครบรอบแต่งงาน ฉลองยศ ฉลองตำแหน่ง ที่เป็นงานอวมงคลก็เพื่อทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่ผู้วายชนม์ เจ้าภาพเหล่านี้มีทั้งเดินทางไปถวายทานที่วัดปากน้ำด้วยตนเอง และให้ทางวัดดำเนินการให้ โดยเจ้าภาพไม่ได้ไป หลังจากพระสงฆ์สามเณรฉันภัตตาหารเสร็จเรียบร้อย ทางโรงครัวก็จัดเลี้ยงคณะเจ้าภาพด้วย โดยที่อาหารนั้นไม่ได้เหลือจากพระ แต่ได้จัดสำรับเตรียมเผื่อเจ้าภาพไว้ล่วงหน้า

วันใดมีเจ้าภาพบริจาคทรัพย์จำนวนมาก แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ก็ไม่ได้ใช้เงินหมด เงินที่เหลือจะนำไปใช้เป็นค่าสาธารณูปโภค ค่าไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ หรือสมทบค่า

ก่อสร้างต่าง ๆ ในวัด ดังนั้นทายก ทายิกาที่ไปร่วมเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณรในวัดปากน้ำ นอกจากจะได้ทำบุญถวายสังฆทานพระสงฆ์ สามเณรจำนวนมากแล้ว ยังได้เลี้ยงแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ผู้ปฏิบัติธรรม ผู้ไปร่วมทำบุญ และคนงานของวัดแล้ว ยังได้ถวายเงินจำนวนนี้เป็นค่าบำรุงวัดด้วย

การทำบุญเนื่องในวันพิเศษของทายกทายิกานั้น อาจจะนิมนต์พระภิกษุเจริญพระพุทธมนต์ด้วย หรือจะสวดพระอภิธรรมถวายหลวงพ่อด้วยก็ได้ ทางวัดก็จะนิมนต์พระจัดไทยธรรม ดอกไม้ ธูปเทียนไว้ให้ เจ้าภาพเพียงแต่แจ้งความประสงค์ไว้ล่วงหน้าบอกว่าเป็นงานอะไร พระคุณเจ้าจะได้เลือกบทสวดได้ถูกกับงาน แล้วตกลงเรื่องค่าใช้จ่ายกับเจ้าหน้าที่ สถานที่เจริญพระพุทธมนต์นั้น จะจัดบนหอที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อก็ได้ในพระอุโบสถหรือในศาลาการเปรียญก็ได้ เมื่อเสร็จการเจริญพระพุทธมนต์แล้วก็เลี้ยงพระทั้งวัดรวมกันที่ศาลาการเปรียญ

การก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่าง ๆ

การซ่อมพระอุโบสถ

เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พระราชโมลี (ณรงค์ ฐิตญาโณ) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูปลัดเป็นผู้ควบคุมงานด้านก่อสร้าง ได้เสนอความคิดที่จะซ่อมพระอุโบสถต่อสมเด็จป๋า รักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ แต่เดิมนั้น ท่านเจ้าคุณราชโมลีคิดจะซ่อมเฉพาะหลังคาพระอุโบสถเท่านั้น เพราะเวลาฝนตกน้ำฝนรั่วมาก

เนื่องจากวัดปากน้ำเป็นวัดเก่า สร้างมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา เคยมีการซ่อมแซมครั้งใหญ่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ตั้งแต่นั้นมายังไม่เคยมีการซ่อมใหญ่เลย แต่เมื่อรื้อหลังคาดูแล้ว ท่านเจ้าคุณราชโมลีเห็นว่าจะซ่อมเพียงเท่านั้นไม่ได้ต้องซ่อมโครงสร้างทั้งหมด ซึ่งต้องใช้งบประมาณถึงหนึ่งล้านบาท มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ไว้ล่วงหน้าแล้ว ๒ หมื่นบาท คือคุณกุลและคุณละม่อม ผ่องสุวรรณ

สมเด็จป๋าท่านทรงหนักพระทัยมาก เพราะขณะนั้นทางวัดมีเงินที่หาได้จากการสวดแจง ในงานสวดพระอภิธรรมถวายหลวงพ่อเพียงแสนเศษเท่านั้น ท่านจึงประสงค์จะให้ระงับโครงการนี้ไว้ก่อน จึงรับสั่งกับพระครูปลัดณรงค์ว่า ขอให้หลวงพ่อเล็ก (ฉายาของพระภาวนาโกศลเถร ธีระ คล้อสุวรรณ) กับ อ.ตรีธาเข้าสมาธิไปถามหลวงพ่อก่อนว่า หลวงพ่อจะอนุญาตให้ซ่อมพระอุโบสถหรือไม่ ถ้าหลวงพ่ออนุญาตจึงจะซ่อมได้ อ.ตรีธาจึงเข้าสมาธิไปกราบเรียนถามหลวงพ่อ หลวงพ่อท่านก็อนุญาตและกำหนดวันลงมือซ่อมให้ด้วยคือ

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ เวลา ๐๘.๐๐ น. ทั้งยังสั่งอีกว่า ให้สมเด็จป๋าเป็นผู้ลงมือซ่อมเอง โดยให้ไปทุบกำแพงที่หน้าพระอุโบสถเป็นปฐมฤกษ์ สมเด็จป๋าทรงปฏิบัติตามคำสั่งของหลวงพ่อทุกประการ หลังจากที่กะเทาะปูนที่กำแพงหน้าพระอุโบสถก็ได้พบว่า ภายในกำแพงนั้นมีประตูกลางอีกประตูหนึ่ง สมเด็จป๋าจึงรับสั่งให้เปิดไว้ตามเดิม ดังนั้นประตูพระอุโบสถจึงมี ๓ ช่อง ดังที่เห็นอยู่ในทุกวันนี้

ขอย้ายพระประธาน

ต่อมาท่านเจ้าคุณราชโมลีได้กราบทูลสมเด็จป๋า เพื่อขอประทานอนุญาตย้ายองค์พระประธานไปชิดฝาผนัง เพื่อจะได้เพิ่มเนื้อที่ด้านหน้าพระประธานให้กว้างขวางขึ้น แต่สมเด็จป๋าท่านไม่ทรงเห็นด้วย เพราะการย้ายองค์พระประธานนั้นต้องใช้เงินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เป็นการเพิ่มภาระโดยใช่เหตุ และอีกประการหนึ่งท่านทรงเห็นว่า ที่ตั้งเดิม

ขององค์พระประธานนั้นเหมาะสมดีอยู่แล้ว ด้วยมีทางเดินรอบองค์พระ ด้านหลังมีที่กว้าง เวลามีพิธีอุปสมบท ใช้เป็นที่ครองผ้าของนาคได้ ไม่ประเจิดประเจ้อแก่สายตาของญาติโยม

ส่วนท่านเจ้าคุณราชโมลีนั้นท่านเข้าใจว่า เมื่อหลวงพ่อท่านอนุญาตให้ซ่อมพระอุโบสถได้ ท่านก็คงอนุญาตให้ย้ายองค์พระประธานด้วย ดังนั้น ท่านจึงสั่งช่างให้ขุดหลุมตอกเสาเข็มเพื่อรับน้ำหนักองค์พระประธานเตรียมไว้ หลังจากเตรียมการเรียบร้อยแล้ว เจ้าคุณราชโมลีจึงได้ไปกราบทูลสมเด็จป๋าว่าจะย้ายองค์พระประธาน สมเด็จป๋ามีรับสั่งอย่างไม่สบอารมณ์ว่า หลวงพ่อพระประธานอยู่มากี่ร้อยกี่พันปีก็ไม่รู้ มาคิดไล่ที่ทำวัง **พวกแกไปทูลขออนุญาตหลวงพ่อก่อนว่าท่านจะเอาอย่างไร ถ้าหลวงพ่อบอกให้ย้ายก็ย้ายไป ฉันอนุญาตไม่ได้** แต่ยังไม่ทันจะทำสมาธิถามหลวงพ่อ

คืนหนึ่ง อ.ตรีธาฝันว่า เห็นท้องฟ้าเป็นสีดำมืดสนิท มีดาวดวงใหญ่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ นิ้ว ดารดาษเต็มท้องฟ้ากะพริบอยู่วิบวับ และมีแสงฟ้าแลบแปลบปลาบเป็นระยะ ๆ ทั้ง ๆ ที่ขณะนั้นเป็นเวลากลางวัน เพราะพระภิกษุสามเณรกำลังฉันภัตตาหารเพลที่ศาลาการเปรียญ บรรยากาศในความฝันนั้นน่าสะพรึงกลัวมาก สักครู่มีเสียงอัสนีบาตฟาดเปรี้ยงลงมาทางหน้าพระอุโบสถด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วส่วนหลังของพระอุโบสถก็ค่อย ๆ ทรุดลง มีภาพของหลวงพ่อปรากฏขึ้นเพียงครึ่งองค์ ใบหน้าของท่านใหญ่มหึมาบึ้งตึงแลดูน่ากลัวมาก ท่านกล่าวเสียงดังว่า **ข้าไม่พอใจ** ในฝันนั้น อ.ตรีธาอกสั่นขวัญแขวนแทบสิ้นสติ เพราะไม่เคยเห็นหลวงพ่อในลักษณะเช่นนี้มาก่อนเลยในชีวิต ท่านรีบวิ่งไปเรียกพระภิกษุ สามเณรที่กำลังฉันภัตตาหารให้มาช่วยกันชะลอพระอุโบสถ แต่ก็สุดความสามารถ พระอุโบสถค่อย ๆ ทรุดจมหายไปลงไปในผืนดิน

เช้ารุ่งขึ้น อ.ตรีธารีบไปเล่าความฝันให้ท่านเจ้าคุณราชโมลีฟัง ท่านจึงเชื่อว่าหลวงพ่อไม่ต้องการให้ย้ายองค์พระประธาน ถ้าไม่เชื่อฟังขืนทำอาจจะเกิดความวิบัติขึ้น ท่านจึงไปกราบทูลให้สมเด็จป๋าทรงทราบว่า จะไม่มีการย้ายองค์พระประธาน สมเด็จป๋าทรงนิพนธ์เล่าเรื่องการซ่อมพระอุโบสถ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ไว้ดังนี้

> "...พระวิเชียรกวี (เจ้าคุณราชโมลี) ประมาณการซ่อมพระอุโบสถว่าต้องกำหนดจำนวนไว้ว่าในราว ๆ ๑ ล้านบาท เมื่อได้ฟังข้อปรารภดังนั้นก็หนักใจ เกรงว่างานนั้นจะสำเร็จได้ ต้องใช้เวลานาน เพราะต้องใช้เงินมาก เมื่อรื้อลงแล้วตัวไม้ก็จะต้องเสียหายเพราะเป็นของเก่าและต้องผุโดยมาก จะบอกให้งดก็ไม่ได้ ถึงอย่างไรก็จะต้องซ่อมแซมแน่นอน ความจริงเงินวัดก็มีอยู่บ้าง พอลงทุนดำเนินได้ก่อน แต่ก็ไม่อยากให้ซ่อม โดยเห็นว่าต้องใช้เงินมากนัก จึงหาอุบายเพื่อจะให้ระงับการซ่อมไว้ก่อน จึงพูดว่าเรื่องนี้เป็นงานใหญ่ จะทำตามอำเภอใจไม่ควร **แกจงกลับไปวัดปากน้ำ ให้เจ้าคุณภาวนาโกศลเถร สมัยนั้น**

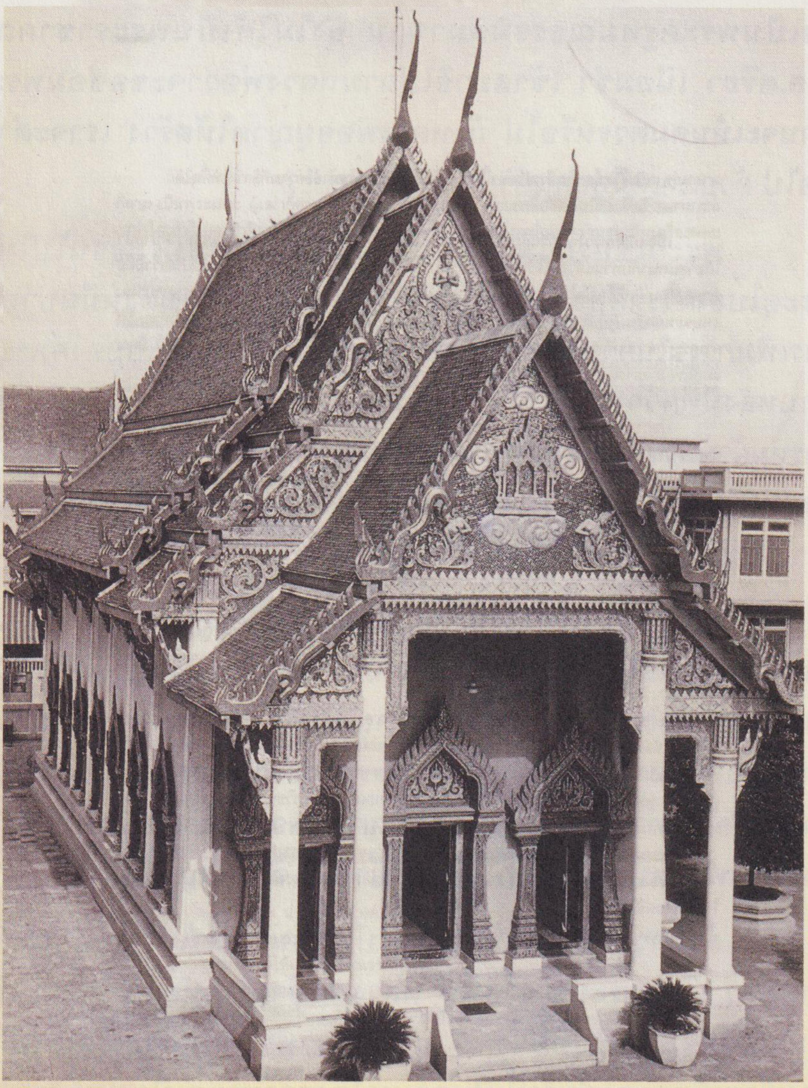
ยังเป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน ยังไม่ได้เป็นพระราชาคณะ และ น.ส.ตรีธา เนียมขำ เข้าสมาธิไปถามหลวงพ่อว่าจะขอซ่อมพระอุโบสถ ท่านจะเห็นสมควรหรือไม่ ถ้าหลวงพ่ออนุญาตให้สร้าง เราจะดำเนินงานต่อไป ด้วยเราเหมือนคนบ้า ใช้คนให้ไปหาผี...

พระวิเชียรกวีมาขออนุมัติเพื่อย้ายพระประธานไปให้ติดผนังพระอุโบสถ เราคิดว่า การย้ายไปต้องใช้เงินจำนวนตั้งหมื่นบาท จะเป็นการเพิ่มภาระในการหาเงินอีก ของเดิมก็ดีแล้ว เดินได้รอบองค์พระประธาน ด้านหลังมีที่กว้างมาก เวลาบวชนาค ห่มผ้ามิดชิดดี เราเกลียดมานานที่การห่มผ้าผู้บวช อวดประชาชน ดูมันประเจิดประเจ้อเหลือเกิน มีที่ว่างไว้หลังพระประธานอย่างนั้น การห่มผ้าให้ผู้บวชใหม่มิดชิดดี จึงบอกว่าไม่ควรย้ายเอาไว้ตามเดิม

ต่อมาพระวิเชียรกวีมาบอกอีกว่า ถ้าได้ย้ายพระประธานไปไว้ติดผนังพระอุโบสถ จะได้ที่หน้าพระประธานกว้างขึ้นอีก เป็นประโยชน์ในเวลาทำสังฆกรรม นึกในใจว่าท่านนี่มันจะย้ายให้ได้ เหตุผลของการย้ายก็น่าฟัง จึงแกล้งบอกทรมานเล่นว่า หลวงพ่อพระประธานอยู่มากี่ร้อยกี่พันปีแกก็ไม่รู้และมาคิดไล่ที่ทำวัง **พวกแกไปขออนุญาตหลวงพ่อแกก่อน ท่านจะว่าอย่างไร ถ้าหลวงพ่อวัดปากน้ำบอกให้ย้ายก็ย้ายไป ฉันอนุญาตไม่ได้**

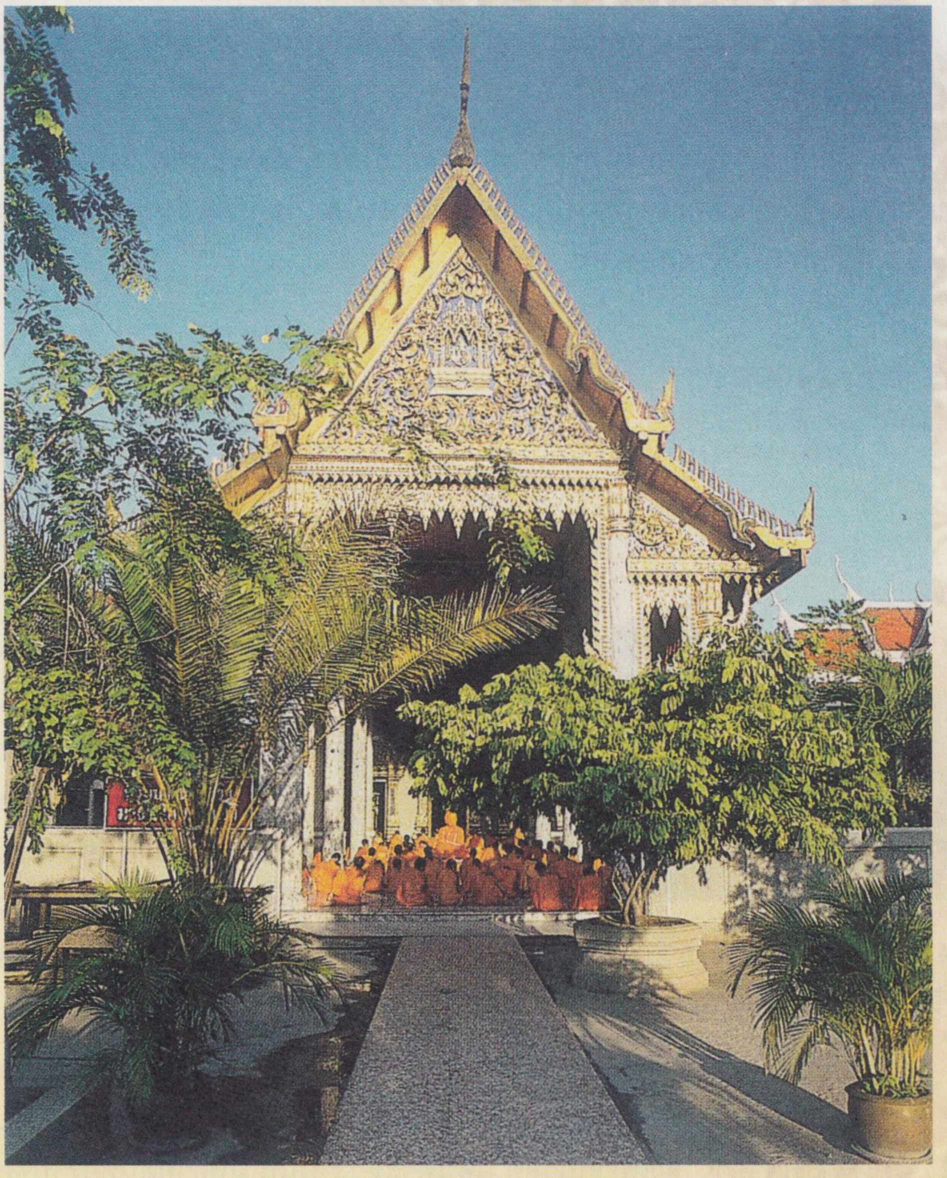
ด้วยความดิ้นรนจะย้ายพระประธาน เวลาไม่ช้าเลย พระวิเชียรกวีมาบอกว่าเรื่องพระประธานนั้น หลวงพ่อห้ามไม่ให้ย้าย ให้เอาไว้ตามเดิม ถ้าขืนย้ายจะเกิดวิบัติต่าง ๆ นานาสภาพของวัดก็จะเริ่มเสื่อมทรามลง **ห้ามย้ายเด็ดขาด คำสั่งนี้เป็นดุจเทวโองการมาแต่เบื้องบน พระประธานคงประดิษฐานตามเดิม** เราจึงพูดว่า สมน้ำหน้าไอ้คนหัวรั้น บอกแล้วว่าไม่ให้ย้าย ยังจะดิ้นรนเพื่อจะย้ายอีก คงสมใจแล้ว ถูกหลวงพ่อตวาดเข้าให้ เพราะพวกแกรวมหัวกันไม่เชื่อข้า เมื่อเป็นโอกาสดังนี้ เราก็ขี่แพะไล่เสือเลยว่า ต่อไป ถ้าพวกแกใช้ความคิดเกะกะอีก ข้าจะบอกให้หลวงพ่อหักคอพวกแกให้หมดวัดทีเดียว นี้ก็เป็นเพราะ "อานุภาพธรรมกาย"

การซ่อมพระอุโบสถนั้น หลังคาเปลี่ยนเป็นมุขลด เดิมไม่มีมุขลด แต่มีมุขน้อยยื่นมาถึงบันไดพระอุโบสถ ซุ้มประตูหน้าต่างปั้นเป็นลวดลายดอกไม้เถามีจักรตรงกลาง ไม่เหมือนอย่างทุกวันนี้ ทางวัดเปลี่ยนแปลงหมด คงรักษาจักรไว้แต่ทำเป็นจักรีแทน ผนังข้างในเขียนลายประแจจีนพื้นดำ

เมื่อกะเทาะปูนเก่าออก ลายก็สิ้นสภาพไปด้วย กำแพงแก้วก็เสื่อมคุณภาพ พระเจดีย์นับจำนวนสิบ ๆ ทั้งเล็กทั้งใหญ่เสื่อมคุณภาพทั้งหมด จำเป็นต้องรื้อออก พระวิหารน้อยหน้าพระอุโบสถ ๒ หลังรื้อออก หลังใต้สร้างก่อน เราคิดว่าจะมาอาศัยการปฏิบัติธรรมในบางโอกาส ต่อมาได้มานอนพักบ้าง รู้สึกว่าสงบดี หลังที่สองสร้างเสร็จแล้ว ผู้เขียนจะย้ายมาหลังใหม่ด้านเหนือ เพราะเย็นดีแดดไม่ส่องเวลาบ่าย ลานพระอุโบสถลาดปูนหมด ทำให้พื้นวัดสะอาดตา เป็นที่เลื่อมใสของประชาชนผู้มาเจริญกุศล ใครมาเห็นก็ต้องชม บานประตูหน้าต่างพระอุโบสถ เขียนลายรดน้ำเรื่องพระเวสสันดร ของเดิมดูเหมือนว่าเป็นลายเถาไม้

การสร้างและการซ่อมพระอุโบสถและถาวรวัตถุในบริเวณพระอุโบสถ ดังกล่าวแล้ว สิ้นค่าก่อสร้างซึ่งจะกล่าวต่อไป ซุ้มสีมารื้อออก ไม่ให้สร้างใหม่ หน้าบันพระอุโบสถทำขึ้นใหม่ ไม่ใช่ของเดิม ลายประดับเสาก็เช่นเดียวกัน

ดังได้กล่าวแล้วว่า การซ่อมพระอุโบสถ ขอให้ไปขออนุญาตหรือขอความเห็นของหลวงพ่อวัดปากน้ำก่อนนั้น ครั้นพระวิเชียรกวี หลวงพ่ออนุญาตให้ซ่อมแล้วและกำหนดวันซ่อมให้ด้วย เราเห็นเป็นโอกาสจึงพูดว่า พวกแกจำไว้ว่า **หลวงพ่อพวกแกให้ซ่อม ต้องปฏิบัติตาม ถ้าขัดข้องเงินทองจะมารบกวน**

ให้ฉันหาไม่ได้ พวกแกไปบอกหลวงพ่อแกให้หามา ข้าไม่รับรู้เรื่องเงินเรื่องทอง เพราะข้าไม่ได้บอกให้ซ่อม ใครบอกให้ซ่อม ผู้นั้นต้องหาเงินมาซ่อมเอง เป็นเรื่องประหลาดมาก เมื่อลงมือซ่อมแล้ว การเงินก็มีมาทันแก่การซ่อม ไม่มีความขัดข้องเรื่องค่าจ้างและการใช้จ่าย นึกแล้วก็น่าปลื้มใจ จะหาวัดไหนหาเงินง่ายและสะดวกเท่าวัดปากน้ำนั้นยาก นี้ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเป็นเพราะ "อานุภาพธรรมกาย"[๑]

วิหารน้อย ๒ หลังนี้ได้รื้อออกหมดแล้ว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้พื้นที่บริเวณลานพระอุโบสถกว้างขึ้น การก่อสร้างและปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ วิหารคด วิหารสมเด็จ รวมราคา ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนบาทถ้วน)

ฉันขอซิท่านจึงจะให้

หลังจากบูรณะและปฏิสังขรณ์พระอุโบสถเรียบร้อยแล้ว จึงได้กำหนดการผูกพัทธสีมาในวันที่ ๑๗ - ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จัดงานฉลอง ๙ วัน ๙ คืน ได้รับเงินบริจาคถึงล้านกว่าบาท เป็นที่แปลกประหลาดใจของผู้คนในสมัยนั้นมาก เพราะวัดอื่น ๆ ที่จัดงานผูกพัทธสีมา จะได้เงินอย่างมากก็เพียง ๒ แสนกว่าบาท ในงานนี้ได้จัดทำเหรียญผูกพัทธสีมาด้วย สมเด็จป๋าท่านตรัสว่า ที่ได้เงินถึงล้านกว่าบาทเป็นเพราะท่านขอหลวงพ่อ ไม่เช่นนั้นก็ไม่ได้

"...เมื่อผูกพัทธสีมาวัดปากน้ำ เวลานั้นยังไม่มีถนนเข้าวัด อาศัยทางเรือและถนนหน้าวัดอัปสรสวรรค์ คณะศิษย์ร่วมใจกันจัดงาน เวลานั้นผู้เขียนยังรักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอยู่ ก่อนที่จะทำงานนั้น มีหลายคนที่กราบขอต่อหน้าศพหลวงพ่อว่า ขอให้ได้เงินสัก ๓ - ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามหรือสี่ล้านบาท)

---

๑ สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๗๐ - ๗๓.

ผู้เขียนเรื่องนี้จึงพูดขึ้นว่า พวกแกขอ ท่านไม่ให้ ฉันขอซิท่านจึงจะให้ พวกนั้นดีใจ บอกให้ผู้เขียนขอเงินในงานนั้นจากหลวงพ่อ เราจึงจุดธูปเทียนบูชาที่ศพและอธิษฐานในใจว่า งานผูกพัทธสีมานี้ ขอให้มีรายได้สักล้านบาทเป็นอย่างน้อย จะได้มีทุนสร้างถาวรวัตถุต่อไป

เมื่ออธิษฐานดังนั้น ความรู้สึกเหมือนกล่าวแล้วข้างต้น มีปฏิกิริยาเกิดให้รู้ว่า ต้องได้แน่นอน เราขอไม่มากอย่างพวกก่อน ท่านคงเห็นว่าเราไม่โลภมากนัก ขอแต่พอควร เมื่อเสร็จแล้วปรากฏว่า ได้เงินล้านกว่าบาท หักค่าใช้จ่ายแล้วเหลือสุทธิแปดแสนบาทเศษ นับว่าเป็นโชคดีมาก สมัยนั้นไม่มีวัดไหน หารายได้เกี่ยวกับการผูกพัทธสีมาเท่าเทียมวัดปากน้ำ ขึ้นชื่อลือชากันมาก...”[๑]

ถ้าถ่ายรูปไม่ติดจะผูกคอตาย

อ.ตรีธาท่านมีเรื่องเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ขององค์พระประธานในพระอุโบสถวัดปากน้ำมาเล่าอีกว่า เรื่องเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ หลังจากบูรณะและผูกพัทธสีมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านเจ้าคุณราชโมลีเขียนประกาศห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้นำพวงมาลัย ดอกไม้ หรือสิ่งของต่าง ๆ ไปวางเกะกะหน้าพระประธาน ถ้าจะนำดอกไม้ไปบูชาต้องใส่พาน หรือจัดแจกันให้สวยงาม แล้ววันหนึ่งท่านก็เห็นพวงมาลัยประดิษฐ์ยาวเมตรกว่าวางอยู่หน้าพระประธาน ท่านก็สืบว่าเป็นของผู้ใด จึงได้ทราบที่มาของพวงมาลัยประดิษฐ์พวงนี้ ดังนี้

---

๑ เรื่องเดียวกัน หน้า ๘๑

มีสตรีผู้หนึ่งได้มาบวชชีชั่วคราวที่วัดปากน้ำ เมื่อลาศีลจากชีแล้ว ก่อนที่จะกลับบ้าน ได้ไปถ่ายรูปเป็นระลึกที่หน้าพระประธาน ในพระอุโบสถ เพื่อนที่เป็นช่างภาพ ได้แนะนำให้ขออนุญาตพระประธานเสียก่อน แต่เธอผู้นั้นบอกว่า ไม่ต้องก็ได้ เพื่อนยังพูดอีกว่า ระวังจะถ่ายรูปไม่ติด เธอผู้นั้นกลับบอกว่า ถ้าไม่ติดจะผูกคอตาย ผลปรากฏว่า รูปใบนั้นถ่ายไม่ติดจริง ๆ แต่สตรีผู้นั้นก็ไม่ได้จำว่าตนได้พูดจาด้วยความคะนองปากไว้ว่าอย่างไร

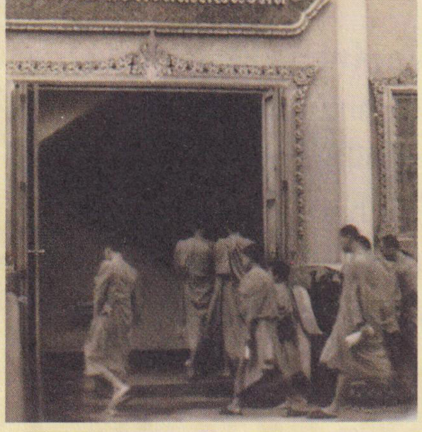
หลังจากนั้น พระประธานได้ไปเข้าฝันสตรีผู้นั้น ท่านพูดว่า **ไหนว่าจะผูกคอตาย** เธอตกใจมากและพยายามอ้อนวอนขออภัยที่พูดไปเช่นนั้น ท่านก็ย้ำว่า พูดแล้วต้องทำ เธอเลยขอถวายพวงมาลัยแทน ท่านต้องการพวงใหญ่แค่ไหนก็จะถวาย ท่านบอกว่า เชือกที่ใช้ผูกคอยาวแค่ไหน พวงมาลัยก็ต้องยาวแค่นั้น สตรีผู้นั้นจึงไปซื้อพวงมาลัยที่ทำด้วยกระดาษแห้งยาวเมตรกว่าไปถวาย

ท่านผู้อ่านอย่าได้เผลอไผลไปพูดจาคึกคะนอง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ท่านไม่สนับสนุนการคึกคะนองไม่ว่าจะด้วยกาย วาจา ใจ ก่อนจะพูดต้องคิด พูดแล้วต้องรักษาสัจจะ

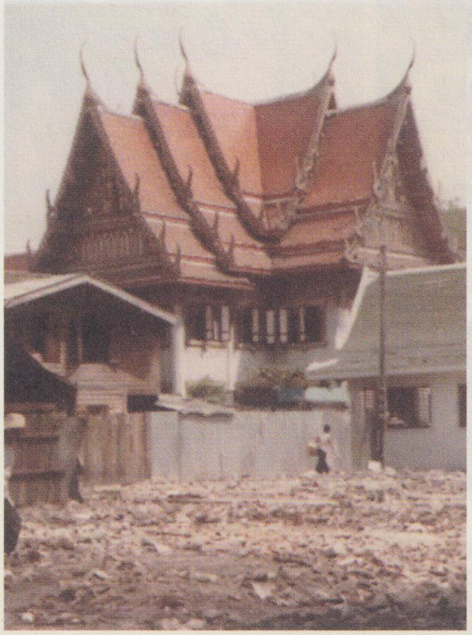
สร้างหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต ที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อ

หลังจากซ่อมพระอุโบสถและผูกพัทธสีมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ คณะศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งมีสมเด็จป๋าทรงเป็นประธาน ได้ปรึกษาและตกลงใจกันเป็นเอกฉันท์ว่า ต้องการจะเก็บสังขารของหลวงพ่อให้อยู่คู่วัดปากน้ำตลอดไป ไม่มีการขอพระราชทานเพลิงศพหลวงพ่อ ตามที่หลวงพ่อต้องการ ควรจะจัดสร้างอาคารที่ประดิษฐานร่างของหลวงพ่อขึ้นโดยเฉพาะ แทนการตั้งไว้บนชั้น ๓ ด้านทิศตะวันออกของโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์

ทุกท่านเห็นพ้องกันว่า ควรจะรื้อกุฏิไม้หลังใหญ่ที่หลวงพ่อเคยอยู่มาก่อน เพราะชำรุดทรุดโทรมลงมากแล้ว แล้วสร้างใหม่เป็นตึก ๒ ชั้นทรงไทย ชั้นบนเป็นที่ประดิษฐานร่างของ

หลวงพ่อ และเป็นที่บำเพ็ญกุศลของสาธุชน ชั้นล่างเป็นที่อยู่ของแม่ชีที่ได้วิชชาธรรมกาย ผนังตึกชั้นล่างก่อปูนปิดหมด มีทางเข้าอีกด้านหนึ่งต่างหาก จากตัวอาคารหลังนี้

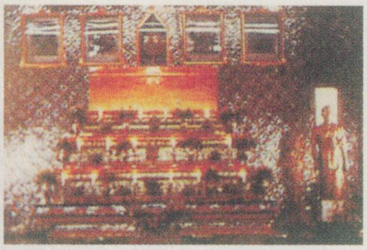
การที่คณะศิษย์ต้องการสร้างอาคารที่ประดิษฐานร่างหลวงพ่อขึ้นใหม่ ก็เพราะต้องการให้เป็นที่ประดิษฐานร่างของหลวงพ่อโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวกับเสนาสนะส่วนอื่น ๆ และยังเป็นการสะดวกแก่ผู้ที่จะไปเคารพร่างหลวงพ่ออีกด้วย เพราะบนชั้น ๓ ของโรงเรียนนั้นต้องขึ้นบันไดไปถึง ๓ ชั้น แต่ละชั้นสูงมาก เป็นการลำบากแก่ผู้สูงอายุ และบางเวลาไม่มีคนเลย ทำให้ดูน่ากลัววังเวง

อาคารหลังนี้สร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ มีชื่อว่า **หอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต** ใช้งบประมาณก่อสร้าง ๗๕๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) ได้สร้างหีบทองบรรจุร่าง

พิธีเคลื่อนย้ายศพของหลวงพ่อวัดปากน้ำจากโรงเรียนมายังหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต

พร้อมฐานที่รองรับหีบทอง ทุกอย่างเลียนแบบจากของพระราชทาน เสร็จแล้วจึงคืนของจริงไป ได้สร้างพัดยศพระราชาคณะชั้นเทพ อันเป็นยศของหลวงพ่อถวายหนึ่งเล่ม ประดับไว้ที่หีบทองด้วย เพื่อเป็นอนุสรณ์ พัดยศนี้ถ่ายจากของจริงของหลวง สร้างรูปหล่อยืนขนาดเท่าองค์จริง หล่อโดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ประดิษฐานด้านขวามือของหีบทอง

สมเด็จป๋าได้ทรงบันทึกเหตุแห่งการสร้างหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต ที่ประดิษฐานร่างหลวงพ่อ ไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของวัดปากน้ำ ดังนี้

บริเวณภายในหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิตปัจจุบัน

"เมื่อพวกเราตกลงปลงใจกันแล้วว่า ศพนั้นไม่พระราชทานเพลิงแน่นอนแล้วจำต้องหาที่ประดิษฐาน ทั้งนี้เตรียมการเผื่ออนาคต เพราะการที่เอาศพมาตั้งไว้ที่ชั้น ๓ ของโรงเรียนด้านตะวันออก ความจริงท่านก็มีฐานะจะอยู่ที่นั่นอย่างสมเกียรติ และพระคุณท่านก็มีเกียรติพอที่จะอยู่ได้อย่างไม่มีใครออกเสียงคัดค้านในปัจจุบัน โดยที่โรงเรียนหลังนี้ เจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี ท่านสร้างด้วยกำลังปัญญาและความสามารถของท่าน

แต่อนาคตนั้นไม่แน่ เราคาดการณ์ไม่ถึง เกรงว่าเมื่อสิ้นคณะศิษย์ในปัจจุบันนี้ ถ้าว่าผู้จะมาเป็นเจ้าอาวาสใหม่ไม่ใช่สายศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำอาจคิดเห็นด้วยอกุศลจิต คิดจะเอาศพออกไปโยนทิ้งก็ได้ เพราะคนที่มีใจไม่เป็นธรรม ก็ใช้อำนาจตามอัธยาศัยของผู้มีอำนาจ โดยไร้เหตุผล พวกเราก็ควรทำการล้อมรั้วป้องกันไว้ก่อน

จึงตกลงใจร่วมกันว่า รื้อกุฏิไม้หลังใหญ่ที่หลวงพ่อเคยอยู่มาก่อนนั้นออก เพราะเสื่อมคุณภาพมากแล้ว สร้างเป็นตึกสองชั้นทรงไทย มีช่อฟ้าใบระกา เมื่อเสร็จแล้ว ย้ายเอาศพหลวงพ่อมาประดิษฐานไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของหลวงพ่อโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวกับเสนาสนะของสงฆ์ ชั้นบนเป็นที่ประดิษฐานศพและสอนพระกรรมฐานแก่คนทั่วไป ชั้นล่างเป็นที่ทำวิชชาของพวกธรรมกายคือต้องทำติดต่อกันทุกวัน โดยเปลี่ยนเวรกัน ผนังตึกชั้นล่างก่ออิฐปิดหมด ไม่ให้ติดต่อกับคนภายนอก มีทางเข้าด้านหนึ่งต่างหาก จากตัวตึกนี้โดยเฉพาะ

นอกจากเหตุอันสำคัญที่ต้องย้ายศพนี้ เป็นการสะดวกแก่บุคคลผู้จะเคารพศพอีกด้วย เพราะที่โรงเรียนชั้น ๓ นั้นสูงมาก คนอายุมากขึ้นลำบาก บางเวลาไม่มีคนอยู่เฝ้าผู้มานมัสการเพียงคนหรือสองคนก็หวั่นใจ ไม่กล้าขึ้นไปก็มีสถานที่อย่างนี้ เป็นเหตุหนึ่งที่จะให้ผู้มาเยี่ยมเกิดความท้อใจ เพราะไม่สะดวกแก่การเข้าถึง มีเสียงบ่นอยู่เสมอว่า สูงนักบ้าง ขึ้นคนเดียวเงียบเหงาบ้าง

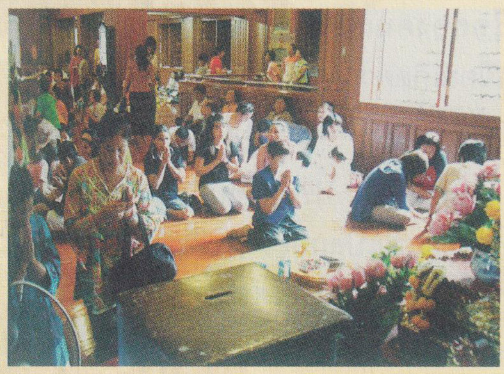
เมื่อเชิญศพมาประดิษฐานที่ตึกใหม่นี้แล้ว ประชาชนก็พอใจ และมานมัสการศพกันไม่ขาดสาย มากบ้างน้อยบ้าง มีแปลกอยู่บ้าง **ที่บางคนเคยเป็นศัตรูกับหลวงพ่ออย่างร้ายแรง บัดนี้กลับใจมาไหว้ศพหลวงพ่อแทบทุกวัน ไหว้เสียจนติดใจ เป็นอโหสิกรรมต่อกัน นับว่าเป็นการกระทำที่ดีมากจะได้หมดเวรหมดกรรมต่อไป**

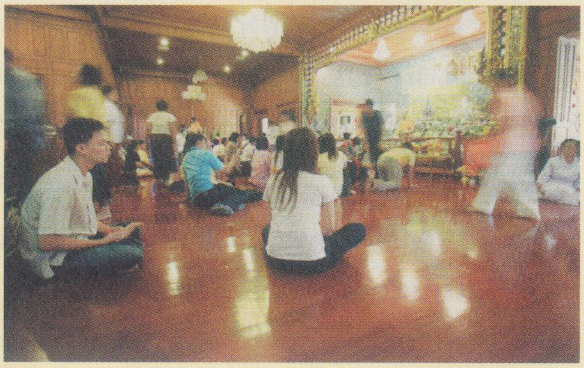
เมื่อเราเชิญศพมาตึกใหม่แล้ว เราก็ภูมิใจบำเพ็ญกุศลกันอย่างโกลาหลเป็นอันนอนใจว่า เราทำการป้องกันไว้ดีแล้ว แม้ศิษย์บางคนที่ย่อหย่อนต่อกตัญญู

กตเวทิตาธรรม จะคิดทรยศต่อหลวงพ่อ ก็จะทำแก่ศพหลวงพ่อไม่ถนัดมือ เพราะคนอกตัญญูนั้นไม่มีวันอิ่ม เมื่อแสดงอำนาจเห่อเหิมได้มากเพียงใด เป็นที่พอใจของเขาเพียงนั้น...”[๑]

ปัจจุบันหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต เป็นสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของวัด เป็นที่ประดิษฐานร่างของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อเล็ก ด้านทิศเหนือประดิษฐานรูปเหมือนสมเด็จป๋า ยังเป็นที่จัดงานการกุศลทั้งของวัดและของสาธุชนผู้ต้องการจะบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายหลวงพ่อด้วยการสวดพระพุทธมนต์หรือสวดพระอภิธรรม

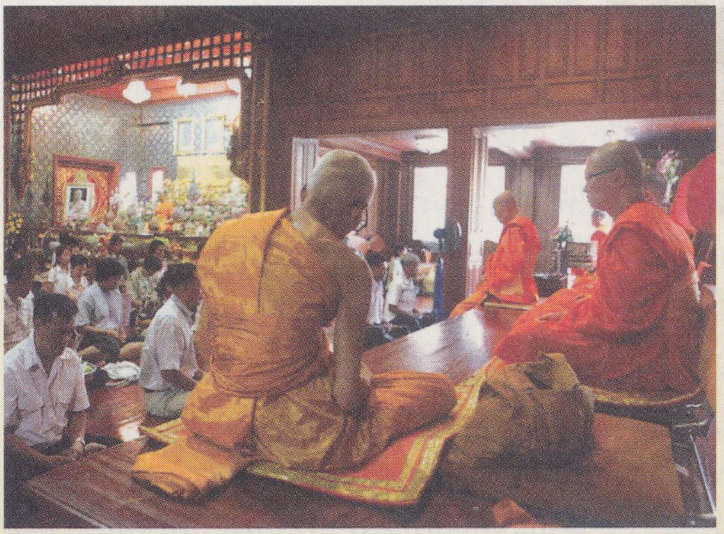

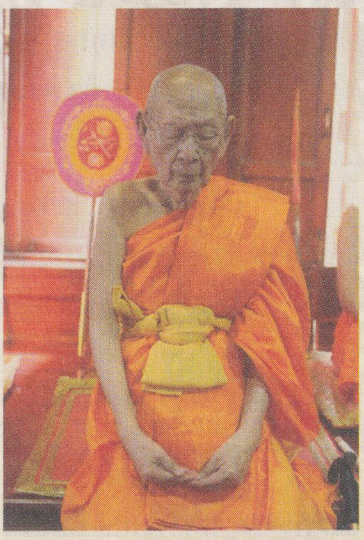

สมเด็จพระวันรัต, **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย.** ตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. หน้า ๗๐ - ๗๓.

บำเพ็ญกุศลอุทิศแก่ผู้วายชนม์ ทำบุญวันครบรอบวันเกิด ทำบุญเนื่องในงานมงคลสมรส ฉลองยศ ฉลองตำแหน่ง หรือเพื่อสิริมงคลของตนเอง

คนที่ไม่ได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ อาจจะแปลกใจและไม่กล้าประกอบพิธีมงคลบนหอฯ ที่ประดิษฐานร่างหลวงพ่อ แต่ลูกศิษย์ของหลวงพ่อไม่คิดเช่นนั้น ทุกคนเต็มใจที่จะจัดงานมงคลบนสถานที่แห่งนี้ ทั้ง ๆ ที่สามารถจะจัดพิธีมงคลที่เคหสถานบ้านเรือนของตนก็ได้ แต่อยากจะจัดงานบนหอฯ หลวงพ่ออันเสมือนกุฏิของท่าน อยากให้หลวงพ่อได้รับรู้ อยากให้ท่านเป็นประธานในพิธี ทุกคนต้องการพรจากหลวงพ่อ ต้องการด้ายสายสิญจน์ของ

หลวงพ่อไปเป็นเชือกร้อยใจคู่สมรสให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไม่ให้พลัดพรากจากกันทุกภพทุกชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อทุกภพ จนถึงพระนิพพาน

นอกจากจะเป็นสถานที่จัดงานบุญ งานกุศลแล้ว ยังเป็นที่ขึ้นธรรม ปฏิบัติธรรมในวันพฤหัสบดีเวลา ๑๔.๐๐ น. อีกด้วย อันเป็นเวลาเดิมที่หลวงพ่อเคยออกสอนสมัยที่ท่านยังมีชีวิตปัจจุบันท่านเจ้าคุณราชพรหมเถร (วีระ คณุตฺตโม) เป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติ (ต่อจากหลวงพ่อเล็ก) ส่วนผู้ที่ไปมากราบสักการะหลวงพ่อ ก็มักจะนั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรมตามอัธยาศัยกันหน้าหลวงพ่อด้วย ด้วยเหตุนี้หอหลวงพ่อจึงแลดูเล็กลงไปทุกที โดยเฉพาะวันสงกรานต์มีพิธีทอดผ้ามหาบังสุกุล อุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อ สาธุชนไปร่วมบุญกันเนืองแน่น ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ จึงได้ก่อสร้างเพิ่มเติมขยายปีกอาคารด้านหลังออกไปทั้ง ๒ ด้าน ทำบันไดขึ้นอีก ๒ แห่ง

หลังจากนั้นก็มีการก่อสร้างอาคารที่พักสงฆ์ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี โดยมีผู้บริจาคทรัพย์ให้ทั้งสิ้น อาคารบางหลังก็มีเจ้าภาพสร้างให้ทั้งหลัง บางหลังก็มีเจ้าภาพเป็นส่วน ๆ บางหลังก็บริจาคร่วมกันตามกำลังศรัทธา ไม่มีปัญหาเรื่องค่าก่อสร้างเลย

สมเด็จป๋ารักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำตั้งแต่วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ท่านได้เสนอแต่งตั้งพระราชเวที (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙) เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ตั้งแต่นั้นมา ท่านเจ้าอาวาสก็เริ่มพัฒนาวัดปากน้ำดำเนินรอยตามหลวงพ่อเป็นการใหญ่ ก่อสร้างบูรณะทุกปี ไม่เคยปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม เพราะต้องการให้วัดปากน้ำเป็นวัดที่สวยงาม น่าอยู่ น่ามาเยือน

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ มีโครงการอย่างต่อเนื่องว่า เสร็จจากสร้างหลังนี้แล้วจะสร้างจะทำอะไรต่อไป ไม่มีหยุดนิ่ง ตรงไหนเก่าแล้ว ไม่สวย หรืออยู่ไม่สบาย ท่านก็ให้รื้อแล้วสร้างใหม่ ตรงไหนคับแคบไป ท่านก็ให้ต่อเติมให้กว้างขวางขึ้น ทุกคนจะได้มีสถานที่อยู่เป็นสัปปายะ

จากวันนั้นถึงวันนี้ ๔๗ ปีแล้ว ที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เป็นอธิบดีสงฆ์วัดปากน้ำ ที่พักคนงานก่อสร้างวัดปากน้ำยังไม่เคยรื้อถอน อาคารทุกหลังสร้างอย่างประณีต แข็งแรง สวยงาม เพดานสูง มีหน้าต่างกว้างใหญ่ระบายลมทุกด้าน มีห้องสุขาพร้อมอุปกรณ์ทันสมัยครบชุดจำนวนพอเพียง งานก่อสร้างในวัดปากน้ำเริ่มต้นและเสร็จเรียบร้อยอย่างรวดเร็ว ไม่มีคั่งค้าง คนที่ไม่ได้มาวัดปากน้ำบ่อย ๆ จะบอกตรงกันหมดว่าจำสภาพเดิมไม่ได้ บางคนถึงกับเดินหลง

สร้างอาคาร สถานที่ ถนน ฯลฯ

สรุปรายการก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่าง ๆ ในวัดปากน้ำ โดยสังเขปเท่าที่จะรวบรวมได้ หลังจากหลวงพ่อมรณภาพ ถึงปัจจุบันอาคารบางหลังก็ถูกรื้อสร้างใหม่ให้ทันสมัยสวยงามยิ่งขึ้น

ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๕

ซ่อมพระอุโบสถ วิหารคด วิหารสมเด็จหน้าพระอุโบสถ (รื้อแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐) กำแพงพระอุโบสถสิ้นเงิน ๑,๒๒๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๗

๑. สร้างหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต สิ้นเงิน ๗๕๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๒. สร้างเขื่อนหลังวัดด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สิ้นเงินประมาณ ๑๓๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๐๗

สร้างกำแพงตึกมงคลจันทสร สิ้นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๐๘

๑. ซ่อมพระวิหารซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับหลังกุฏิหลวงพ่อ เพื่อเป็นสถานที่ทำวิชชาธรรมกาย และวิหารเล็กหน้าพระวิหารใหญ่ ๒ หลัง ทั้งซ้ายและขวา เพื่อเป็นที่ปฏิบัติภาวนาพร้อมกำแพงวิหาร สิ้นเงินประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนบาท)

๒. สร้างตึกธรรมคณีพิพัฒน์ สิ้นเงิน ๓๒๐,๐๐๐ บาท (สามแสนสองหมื่นบาท)

๓. สร้างตึกเก็บพัสดุหลังตึกขาว สิ้นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาท)

๔. สร้างอาคารอนาลัย สิ้นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๐๙

สร้างกำแพงวัดด้านทิศเหนือกับทิศตะวันตก และถนนริมกำแพง สิ้นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

๑. สร้างตึกที่อยู่พระภิกษุ สามเณร ๒ ชั้น สร้างกำแพงตึกด้านทิศใต้และด้านทิศตะวันตก สิ้นเงิน ๔๕๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาท)

๒. สร้างถนนหลังพระอุโบสถ สิ้นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท)

๓. สร้างวิหารสมเด็จหน้าพระอุโบสถ ด้านซ้ายมือ (รื้อเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐) สิ้นเงิน ๙๕,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นห้าพันบาท)

๔. สร้างถนนเข้าวัดหลังตึกใหม่ ด้านทิศตะวันตก สิ้นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาท)
๕. สร้างหอระฆังหลังพระอุโบสถ สิ้นเงิน ๘๙,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นเก้าพันบาท)
๖. สร้างโต๊ะมุขหมู่ ๙ มีฐานรอง ไว้ประจำพระอุโบสถ สิ้นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๑

๑. สร้างตึกใหม่ ๒ ชั้น ๒๘ ห้อง (รื้อสร้างใหม่แล้ว) สิ้นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนบาท)
๒. บูรณะบ่อน้ำ สิ้นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

๑. ขุดบ่อน้ำบาดาล พร้อมติดตั้งเครื่องสูบ สิ้นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาท) ปัจจุบันใช้น้ำประปา
๒. สร้างอาคารสำนักงานประชาสัมพันธ์ของวัด สิ้นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นบาท)
๓. บูรณปฏิสังขรณ์ศาลาโรงฉันหลังเก่า สิ้นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาท) ปัจจุบันรื้อแล้ว
๔. สร้างตู้ใส่พระคัมภีร์เทศน์ ประดับมุข สิ้นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

สร้างตึกใหม่ ๒ ชั้น ๔๒ ห้อง และตึกพระผู้ใหญ่ ๑ หลัง สิ้นเงิน ๘๗๐,๐๐๐ บาท (แปดแสนเจ็ดหมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔

๑. สร้างโต๊ะหมู่ ๙ มีฐานรอง ประจำหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต สิ้นเงิน ๒๑,๐๐๐ (สองหมื่นหนึ่งพันบาท)

๒. สร้างตึกพระผู้ใหญ่ ๒ ชั้น ๑ หลัง ๓ ห้อง สิ้นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาท)

๓. สร้างตึกใหม่ ๒ ชั้น ๒๘ ห้อง สิ้นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สี่แสนบาท)

๔. สร้างโรงครัว เป็นอาคารไม้ ๑ หลัง สิ้นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันรื้อสร้างใหม่แล้ว

ปี พ.ศ. ๒๕๑๕

๑. บูรณะหอสังเวคานุสรณ์ (ตึกเหลือง) พร้อมทำกำแพง สิ้นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาท)

๒. สร้างตึกสวัสดิ์-ล้อม โอสถานุเคราะห์ ๓ ชั้น ๖๒ ห้อง สิ้นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาท)

๓. สร้างห้องสุขาและห้องน้ำคู่กับตึกสวัสดิ์-ล้อม โอสถานุเคราะห์ สิ้นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖

๑. บูรณะตึกขาว สิ้นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท (รื้อแล้วสร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ)

๒. ซ่อมธรรมาสน์ สิ้นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสองพันบาท)

๓. สร้างวิหารขาว ด้านข้างพระอุโบสถ สิ้นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนบาท)

๔. สร้างตึกใหม่ ๒ ชั้น ๑๖ ห้อง สิ้นเงิน ๒๙๓,๑๑๘ บาท (สองแสนเก้าหมื่นสามพันหนึ่งร้อยสิบแปดบาทถ้วน)

๕. สร้างตึกปิยวันรัต สิ้นเงิน ๓๕๐,๐๐๐ บาท (สามแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

๖. สร้างตึกมงคลเทพมุนี สิ้นเงิน ๓,๓๑๐,๒๓๔ บาท (สามล้านสามแสนหนึ่งหมื่นสองร้อยสามสิบสี่บาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗

สร้างหอเจริญวิปัสสนาแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี ประหยัด-วรณี สุนทรเวช สิ้นเงิน ๕,๓๐๓,๔๐๔.๒๕ บาท (ห้าล้านสามแสนสามพันสี่ร้อยสี่บาทยี่สิบห้าสตางค์) เสร็จเรียบร้อยปี พ.ศ. ๒๕๒๑

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘

๑. สร้างศาลาการเปรียญ ลักษณะทรงสถาปัตยกรรมไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา ๒ ชั้น พื้นชั้นบนปูกระดาน พื้นชั้นล่างปูหินอ่อน มุงกระเบื้องเคลือบ มีมุขลอยทั้ง ๒ ด้าน มีช่อฟ้าใบระกา มีความกว้าง ๑๘ เมตร ความยาว ๔๐ เมตร ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มีชื่อว่าศาลาสด สิ้นเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบล้านบาท)

๒. สร้างโต๊ะหมู่บูชาในพระอุโบสถ สิ้นเงิน ๖,๐๐๐ บาท (หกพันบาท)

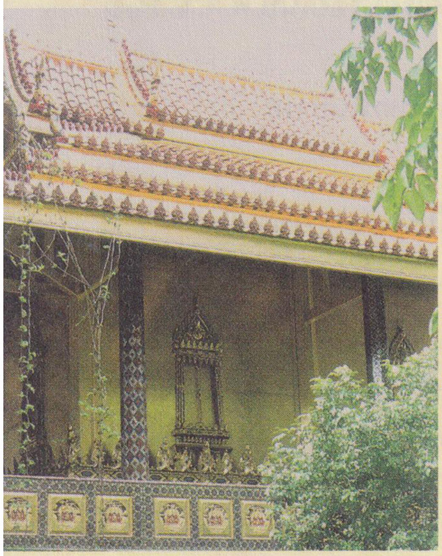
ปี พ.ศ. ๒๕๑๙

สร้างกุฏิเก็บของ ๒ ชั้น สิ้นเงิน ๙๐,๖๐๐ บาท (เก้าหมื่นหกร้อยบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๑

สร้างตึกวิเศษธรรมกาย ลักษณะทรงไทย ๓ ชั้น มีมุข ๓ มุข ชั้นที่ ๑ เป็นห้องสมุด ชั้นที่ ๒ เป็นพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ ๓ เป็นที่พักรับรองพระภิกษุ มีห้องพัก ๑๔ ห้อง กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๕๖ เมตร สิ้นเงิน ๘,๑๒๐,๔๒๑ บาท (แปดล้านหนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยยี่สิบเอ็ดบาท) สร้างเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๒๓

ปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๑. สร้างเขื่อนหน้าวัดด้านทิศตะวันออก ยาว ๑๓๐ เมตร สิ้นเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน)

๒. เทพื้นคอนกรีตทำลานจอดรถ ด้านหน้าศาลาการเปรียญ สิ้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๓

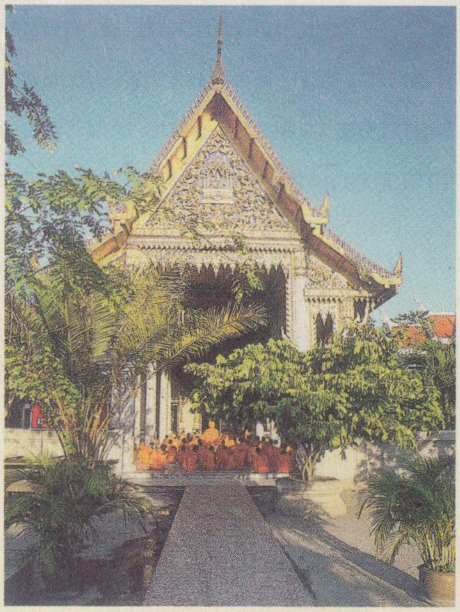
สร้างตึกอนาลัย ๑ ที่อยู่ของแม่ชีสูง ๕ ชั้น ทำพิธีตอกเสาเข็มเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เวลา ๐๖.๑๕ น. มีความกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ สิ้นเงิน ๑๓,๖๑๔,๓๔๖.๕๐ บาท (สิบสามล้านหกแสนหนึ่งหมื่นสี่พันสามร้อยสี่สิบหกบาทห้าสิบสตางค์)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

๑. ต่อเติมมุขด้านหน้าพระอุโบสถ มีช่อฟ้าใบระกา ลงรักปิดทอง ปูพื้นด้วยหินอ่อน เสาทุกต้นใช้หินอ่อนประกอบ มีความกว้าง ๗.๔๐ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สูง ๑๓ เมตร สิ้นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (หนึ่งล้านบาทเศษ)

๒. สร้างตึกสายกายสิทธิ์ เพื่อใช้เป็นสำนักงานมูลนิธิลักษณะทรงไทย กว้าง ๕.๒๕ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สูง ๑๓.๕๐ เมตร สิ้นเงิน ๗๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (เจ็ดแสนบาทเศษ)

๓. ต่อเติมสำนักงานประชาสัมพันธ์ กว้าง ๔.๓๐ เมตร ยาว ๖ เมตร สิ้นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท)

๔. สร้างธรรมาสน์เพื่อเป็นอนุสรณ์ถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ เนื่องในงานฉลองอายุครบ ๑๐๐ ปี ของหลวงพ่อ สร้างเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ สิ้นเงิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (หนึ่งล้านสี่แสนบาทเศษ)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ปูพื้นรอบพระอุโบสถ ด้วยแผ่นหินอ่อนมาเบิ้ล ประมาณ ๑,๓๐๐ ตารางวา สิ้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

๑. สร้างศาลาสตมานุสรณ์ (เรือนไทย) เป็นเรือนไทย ๒ ชั้น ๓ หลังแฝด สร้างด้วยไม้สัก ทำพิธีตอกเสาเข็มเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๗

๒. สร้างตึกศรีบุญยรัตน์ สิ้นเงิน ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านสองแสนบาท)

๓. ขยายมุขโรงเรียนภาวนานุสนธิ์ สิ้นเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านห้าแสนบาท)

๔. บูรณะตึกปิยวันรัต สิ้นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาท)

๕. สร้างกำแพงล้อมตึกธรรมคณีพิพัฒน์ ตึกปิยวันรัต ตึกพิพัฒน์ธรรมคณี

๖. สร้างธรรมาสน์หลังเล็ก สิ้นเงิน ๓๓๐,๐๐๐ บาท (สามแสนสามหมื่นบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๗

สร้างตึกอนาลัย ๒ เป็นที่อยู่ของแม่ชีและผู้รักษาศีล สิ้นเงิน ๕,๑๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านหนึ่งแสนบาท)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๘

สร้างวิหารที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ หน้าสำนักงานประชาสัมพันธ์ สิ้นเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท (สามล้านสองแสนบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

๑. สร้างตึกวิจิตรเนกขัมม สิ้นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน)

๒. สร้างหอพระไตรปิฎกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก พระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ สิ้นเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาท) เสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๐

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

สร้างตึกธรรมปัญญาบดี สูง ๕ ชั้น สิ้นเงิน ๗,๐๐๐,๐๐๐บาท (เจ็ดล้านบาท) เสร็จปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

ให้ช่างวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภายในพระอุโบสถวัดปากน้ำ สิ้นเงิน ๑,๕๒๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนสองหมื่นบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑. จัดซื้อที่ดินติดต่อกับพื้นที่ด้านทิศเหนือ และด้านทิศใต้ของวัดปากน้ำ จำนวน ๒๑ โฉนด สิ้นเงิน ๗๔,๓๕๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดสิบสี่ล้านสามแสนห้าหมื่นบาท)

๒. จัดซื้อเครื่องถ่ายเอกสารจำนวน ๒ เครื่อง ไว้ประจำสำนักเรียน สิ้นเงิน ๖๓๗,๐๐๐ บาท (หกแสนสามหมื่นเจ็ดพันบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

บูรณะองค์พระประธานในพระอุโบสถวัดปากน้ำ เริ่มลงมือเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ เสร็จเรียบร้อยวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นวันประกอบพิธีบรรจุพระผงรุ่น ๗ ไว้ใต้ฐานพระประธาน จำนวน ๓๕,๑๐๐ องค์ สิ้นงบประมาณประมาณ ๔๐ ล้านบาทเศษ บูรณะโดยวิธีปอกผิว ฉาบปูน ขัดให้เรียบ

กลาง ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมงคลาจารย์
ซ้าย แม่ชีญาณี สุดเกษ อ.ดร.ตรีธา เนียมขำ คุณวิรัช และ ดร.กาญจนา สุวรรณนภาศรี
ที่ปรึกษาสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

ทาน้ำยาที่องค์พระ แล้วตำทองคำบริสุทธิ์ ๙๙.๙๙ เปอร์เซ็นต์ รีดเป็นแผ่นบาง ๆ ปิดลง แล้วรีดให้เรียบสนิทตลอดทั้งองค์ เป็นชั้นที่ ๑ แล้วทาน้ำยาทับ ปิดด้วยทองคำอีก ๒ ครั้ง เป็นชั้นที่ ๒ และชั้นที่ ๓ เรียกว่าปิดด้วยทองคำบริสุทธิ์ถึง ๓ ชั้น

ฐานพระประธานได้รับการบุหุ้มลวดลายด้วยทองคำบริสุทธิ์เช่นเดียวกัน พระประธานองค์นี้มีนามว่า พระพุทธมหามงคล

ปี พ.ศ. ๒๕๔๓

สร้างที่พักสงฆ์ เป็นอาคารคอนกรีต ๔ ชั้น ขนาดกว้าง ๓๕ เมตร ยาว ๙๗ เมตร พื้นที่ใช้สอย ๑๓,๕๘๐ ตารางเมตร เสร็จเรียบร้อยปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สิ้นเงินประมาณ ๗๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดสิบสองล้านแปดแสนบาทถ้วน)

ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

บูรณะ ตกแต่งโรงครัวใหม่ เปลี่ยนเครื่องครัว อุปกรณ์ในการทำอาหารและทำความสะอาด ติดตั้งห้องเย็นเก็บวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหาร เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สิ้นเงินประมาณ ๖,๗๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (หกล้านเจ็ดแสนบาทเศษ) คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ จินดาหรา และครอบครัวพร้อมญาติมิตรเป็นเจ้าภาพจัดหาช่างดำเนินการและออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ (วันที่ ๒๗ สิงหาคม)

เริ่มก่อสร้างพระเจดีย์มหารัชมงคล ขนาดความสูง ๘๐ เมตร กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในอภิลักขิตสมัยเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา วันที่๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ งบประมาณประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท เสร็จเรียบร้อยและสมโภชวันที่ ๒๒ ถึง ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. บูรณะพระอุโบสถ ทาสี ปิดทอง ติดกระจกฝ้าเพดาน คันทวย สาหร่าย หน้าบัน ประตู หน้าต่างทั้งหมด เปลี่ยนผนังเป็นผนังหินอ่อนอิตาลีและปูพื้นหินอ่อนรอบบริเวณ สิ้นเงินประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ (สิบล้านบาทเศษ) คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ จินดาหรา และครอบครัวพร้อมญาติมิตรเป็นเจ้าภาพจัดหาช่างดำเนินการและออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด

๒. สร้างวิหารรอบพระอุโบสถ เพิ่มพื้นที่ใช้สอยในการประกอบพิธีต่าง ๆ เช่น ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน บำเพ็ญกุศล ฯลฯ เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. ๒๕๕๑

การก่อสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์ทุกแห่ง อยู่ในความควบคุมดูแลของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ และพระธรรมรัตนากร ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระราชมงคลญาณ แต่ปัจจุบันพระวิเชียรกวี กับคุณดำเกิง จินดาหรา เป็นผู้ควบคุมดูแล

ท่านผู้อ่านจะเห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างหรือการบูรณะ ทุกแห่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ก็สามารถดำเนินการไปได้อย่างเรียบร้อย ราบรื่น ทั้งนี้เพราะได้แรงศรัทธาจากสาธุชนที่มีต่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ แม้พระคุณท่านจะหาชีวิตไม่แล้วก็ตาม แต่ลูกศิษย์รุ่นหลัง ๆ ก็ยังมีต่อเนื่องมาอย่างไม่ขาดสาย ดังที่หลวงพ่อเคยพูดไว้ว่า ลูกศิษย์ของข้ามีมากมาย ที่มาก่อนข้าก็มี ที่มาพร้อมข้าก็มี และที่จะตามมาภายหลังก็ยังมีอีกมาก

ทุกวันจะต้องมีคนมากราบสักการะหลวงพ่อ มาปิดทองที่รูปเหมือน มาอธิษฐานเสี่ยงเซียมซี มาขอน้ำมนต์ของหลวงพ่อไปดื่ม ไปรดศีรษะรวมทั้งไปอาบ ทางวัดจึงต้องตั้งตุ่มน้ำมนต์ขนาดใหญ่ไว้บริการ ไม่เช่นนั้นไม่พอ ส่วนที่นำมาถวายหลวงพ่อก็มีไม่น้อย ทั้งถวายเป็นเงิน เป็นสิ่งของ เป็นน้ำมันตะเกียง บ้างก็มาเช่ารูปเหมือนขนาดเล็ก ซื้อรูปภาพหลวงพ่อไปใส่กรอบบูชาที่บ้าน แม้เข็มกลัด ล็อกเกต ที่แขวนหน้ารถ สติกเกอร์ภาพหลวงพ่อ ล้วนแล้วแต่เป็นที่ต้องการของสาธุชนทั้งสิ้น

ปัจจุบันนี้จุดรับบริจาคเงินทำบุญมี ๒ แห่ง ได้แก่

๑. ที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ อยู่ในความดูแลของพระศาสนานุรักษ์ กับพระวิเชียรกวี รับบริจาคเงินเป็นค่าภัตตาหารเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด มูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ ค่าก่อสร้าง ค่าสาธารณูปโภค ยารักษาโรค และจำหน่ายรูปภาพ รูปเหมือน ลูกแก้ว ล็อกเกต ฯลฯ

๒. ที่หอเจริญวิปัสสนาฯ อยู่ในความดูแลของ อ.ตรีธา อ.ตรีธาได้มอบหมายให้พระครูสมาธิวิหารี คุณวันทนา บุญมาก คุณวลี คุณารัตน์พานิช ช่วยดูแลแทน ชั้นบนเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ชั้นล่างรับบริจาคเงินกฐิน ผ้าป่า บำรุงธรรมกาย หล่อพระพุทธรูปและรูปเหมือนหลวงพ่อ น้ำปานะ ก่อสร้าง ยารักษาโรค โรงทานและทำบุญเฉพาะกาล เช่น บังสุกุลวันสงกรานต์ ถวายผ้าอาบน้ำฝนและหล่อเทียนวันเข้าพรรษา ทำบุญอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำเนื่องในวันเกิดและวันมรณภาพ ฯลฯ เป็นต้น เงินที่ได้รับบริจาคทั้งหมด คุณวลี คุณารัตน์พานิช เหรัญญิกของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. จะรวบรวมนำถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ทุกวัน

ซื้อที่ดินเป็นธรณีสงฆ์

อ.ตรีธาได้ดำเนินการซื้อที่ดินถวายวัดปากน้ำเป็นที่ธรณีสงฆ์ รวม ๔ แปลง ได้แก่แปลงที่ ๑ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ซื้อที่ดินหน้าโรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ เนื้อที่ ๔๑๗ ตารางวา โฉนดเลขที่ ๒๐๓๒ เลขที่ดิน ๔๔๕ เล่มที่ ๒๑ หน้า ๓๒ หน้าสำรวจ ๑๕๗ เป็นเงิน ๓๓๐,๐๐๐ บาท (สามแสนสามหมื่นบาทถ้วน) ปัจจุบันเป็นที่สร้างพระเจดีย์มหารัชมงคล

แปลงที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ซื้อที่ดินมุมคลองด่านกับคลองบางหลวง เนื้อที่ ๑๔๖ ตารางวา โฉนดเลขที่ ๒๗๔๖ เป็นเงิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนบาทถ้วน) ปัจจุบันเป็นโรงครัววัดปากน้ำ

แปลงที่ ๓ วันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ซื้อที่ดินที่แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๗๐ ตารางวา โฉนดเลขที่ ๓๒๕๒ เป็นเงิน ๑,๘๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านแปดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เงินจำนวนนี้ได้จากการจัดทอดผ้าป่าซื้อที่ดินถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ เนื่องในโอกาสฉลองชนมายุครบ ๑๐๐ ปีของหลวงพ่อ

แปลงที่ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ซื้อที่ดินที่ถนนพุทธมณฑลสาย ๑ โฉนดที่ ๔๙, ๕๐, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๔, ๖๕ เนื้อที่ ๒๒๘ ตารางวา เพื่อทำถนนและสะพานเข้าที่ดินที่บางแวก เขตภาษีเจริญ ที่ซื้อไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ค่าที่ดิน ๗,๕๐๖,๐๐๐ บ. (เจ็ดล้านห้าแสนหกพันบาทถ้วน) ไม่รวมค่าสร้างถนนและสะพาน

แปลงล่าสุด พ.ศ. ๒๕๕๔ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ซื้อที่ดินติดกับสะพานรัชมงคลประสาธน์ เนื้อที่ ๑,๐๐๐ ตารางวา เพื่อทำอาคารสูง ๕ ชั้น สำหรับจอดรถ ราคา ๖๕ ล้านบาท

การเผยแผ่วิชชาธรรมกาย

หลังจากที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพแล้ว พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ ธมฺธโร) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เป็นผู้แจกพระของขวัญและสอนวิชชาธรรมกายแทนหลวงพ่อ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา ท่านจึงได้รับฉายาจากลูกศิษย์และผู้เคารพนับถือว่า หลวงพ่อเล็ก ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เมื่อพระราชเวทีได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำและเจ้าคณะภาค ๓ จึงได้แต่งตั้งหลวงพ่อเล็ก เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปริยัติด้วย

เมื่อสร้างหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิตเสร็จ อัญเชิญร่างหลวงพ่อไปประดิษฐาน ณ ที่นี้เรียบร้อยแล้ว หลวงพ่อเล็กท่านก็ใช้สถานที่นี้สอนปฏิบัติธรรมแก่คนทั่วไป

ในวันพฤหัสบดี ๑๔.๐๐ น. วันและเวลาเดิมที่หลวงพ่อเคยสอน หลวงพ่อเล็กมรณภาพเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ พระราชพรหมเถร (วีระ คณุตฺตโม) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูภาวนาภิรม เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาแทน ยังคงสอนตามเวลานี้ ยกเว้นท่านอาพาธไม่สามารถมาสอนได้

การสอนวิชชาธรรมกายแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไปในยุคนั้น ยังไม่มีสถานที่ฝึกนั่งภาวนาโดยเฉพาะ ถ้าเป็นวันหยุดราชการ มักจะไปนั่งกันที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ชั้น ๓ ต่อมาท่านเจ้าคุณราชโมลีได้ปรับปรุงตึกขาวเพื่อใช้เป็นที่ปฏิบัติธรรม แต่สถานที่ก็ไม่กว้างขวางและสะดวกพอที่จะบรรจุผู้ไปปฏิบัติธรรมที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้

อ.ตรีธาจึงย้ายที่ปฏิบัติธรรมไปที่ชั้นล่างของโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ได้ขอร้องให้คุณถาวร อัมพรพิพัฒน์ เป็นเจ้าภาพบริจาคทรัพย์ทำมุ้งลวด และใช้เป็นที่ปฏิบัติธรรมสืบต่อมา แต่การปฏิบัติธรรมที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมฯ ก็มิใช่จะสะดวกนัก เพราะเป็นสถานศึกษาของพระภิกษุ สามเณร ถ้าเป็นฤดูสอบบาลีสนามหลวง มีพระไปสอบจำนวนมาก หรือมีงานต่าง ๆ อันต้องใช้สถานที่นั้น ก็ต้องงดปฏิบัติธรรม

ศูนย์จักรพรรดิ

เมื่อ อ.ตรีธาไปอยู่วัดปากน้ำในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ก็ได้ยินคนที่อยู่มาก่อนพูดกันว่า สถานที่สร้างตึกขาวนั้นเป็นศูนย์จักรพรรดิ ต่อมาก็ยังได้ยินจากปากของหลวงพ่อเอง ท่านบอกว่า **ศูนย์จักรพรรดินี่แหละ จะทำให้วัดปากน้ำอุดมสมบูรณ์ เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ แม้เมื่อหลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว** และก็เป็นจริงตามที่หลวงพ่อพูดไว้ เหตุแห่งความเจริญของวัดปากน้ำ นอกจากจะเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำและวิชชาธรรมกายแล้ว บวกกับความดี ความสามารถในการปกครอง การบริหารของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ที่ตั้งใจพัฒนาวัดปากน้ำอยู่ตลอดเวลา ยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ลี้ลับมหัศจรรย์อันคนทั่วไปไม่สามารถมองเห็นหนุนอยู่ด้วย นั่นคือ ศูนย์จักรพรรดิ

หลวงพ่อท่านเคยอธิบายว่า ทรัพย์อันหมายถึงเครื่องปลื้มใจในโลกนี้ มี ๒ ประเภท คือ สวิญญาณกทรัพย์ และอวิญญาณกทรัพย์

๑. สวิญญาณกทรัพย์ หมายถึงทรัพย์ที่มีวิญญาณ มีชีวิต หรือเรียกง่าย ๆ ว่าทรัพย์เป็น ได้แก่ มนุษย์ รวมทั้งช้างม้า วัว ควาย ฯลฯ เป็นทรัพย์ที่สำคัญยอดยิ่ง คนที่มีปัญญาจะเสาะหาทรัพย์เป็น ไม่หาทรัพย์ตาย คือแสวงหาคนดี มีฝีมือ มีวิชาความรู้ ทรัพย์เป็นที่สำคัญที่สุด คือตัวของเรานั่นเอง ทั้งผู้หญิง ผู้ชาย ควรต้องทำตัวให้เป็นทรัพย์เป็นที่มีค่ายิ่งยวด เป็นคนดี

มีวิชาความรู้ มีความสามารถ มีความขยันขันแข็ง อดทน ถ้าได้ครบทั้งรูปสมบัติ ทั้งคุณสมบัติ ยิ่งเป็นที่พึงปรารถนาของผู้อื่น ใครเห็นใครรู้จักจะได้อยากได้ไปอยู่ด้วย ไปร่วมงาน ไปร่วมวงศ์ตระกูล คนที่เขาจะรับผู้ใดไปร่วมสกุล ร่วมวงศ์วาน เขาจึงต้องพิจารณาอย่างละเอียด เพราะกลัวจะไปเจอคนชั่วเข้า คนมีลักษณะชั่วจึงไม่เป็นที่พึงปรารถนาของผู้ใด เพราะกลัวจะไปทำให้ลูกหลานที่เกิดต่อมา สืบลักษณะชั่วอีก ส่วนสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ จัดเป็นสวิญญาณกทรัพย์ชั้นต่ำ

๒. อวิญญาณกทรัพย์ หมายถึงทรัพย์ที่ไม่มีวิญญาณ ไม่มีชีวิต หรือเรียกง่าย ๆ ว่าทรัพย์ตาย เช่น แก้ว แหวน เงิน ทอง เรือก สวน ไร่นา ที่ดิน ฯลฯ ทรัพย์พวกนี้เป็นเครื่องใช้สอยของสวิญญาณกทรัพย์ แต่ก็ต้องเป็นของที่ดีเยี่ยมเช่นกันจึงจะเป็นที่ต้องการประเภทแก้ว แหวน เงิน ทอง เพชร พลอย ยิ่งเนื้อดี น้ำดี ยิ่งหายาก ยิ่งราคาค่างวดสูง แพงเท่าไรคนก็เสาะแสวงหาสู้ราคา ยิ่งแก้วสารพัดนึก แก้วกายสิทธิ์ ยิ่งหายาก เพราะในสากลโลกนี้เขาต้องการแต่สิ่งที่ดีเยี่ยมกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นสวิญญาณกทรัพย์หรืออวิญญาณกทรัพย์

สิ่งที่จัดเป็นสวิญญาณกทรัพย์ที่มีค่ามากล้น ได้แก่ รัตนะ ๗ ประการ มีช้างแก้ว ม้าแก้ว ขุนคลังแก้ว ขุนพลแก้ว นางแก้ว จักรแก้ว แก้วมณี อันเป็นสมบัติคู่บุญบารมีของพระเจ้าจักรพรรดิ

ในสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้น ได้แก่ จตุมหาราชา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต นิมมานนรดี และปรนิมมิตวสวัตตี ทุกชั้นล้วนมีแก้วมณีทั้งประเภทสวิญญาณกทรัพย์ และอวิญญาณกทรัพย์ แก้วมณีที่เป็นอวิญญาณกทรัพย์ หรือทรัพย์ตาย ได้แก่ เครื่องประดับตกแต่งวิมาน ที่นั่ง ที่นอน ล้วนแล้วแต่สวยสดงดงาม ประณีต เป็นของมีค่า ส่วนที่เป็นสวิญญาณกทรัพย์ หรือทรัพย์เป็น ได้แก่ รัตนะทั้ง ๗ ประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้มีแต่ความสุขกาย สุขใจ ไม่มีความทุกข์

นอกจากสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้นนี้แล้ว ในชั้นพรหมทุกชั้น ก็ใช้รัตนะทั้ง ๗ ประการ นี้เช่นกัน แต่รัตนะทั้ง ๗ ประการนี้ทั้งที่เป็นสวิญญาณกทรัพย์ และอวิญญาณกทรัพย์ ก็หาได้เลิศประเสริฐไปกว่าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ พุทธรัตนะเป็นรัตนะสูงสุด การได้เข้าถึงพระธรรมกาย คือการเข้าถึงพุทธรัตนะ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

ตถาคตสฺส โข วาเสฏฺจ อธิวจนํ ธมฺมกาโย อิติปิ ดูกรวาเสฏฐโคตรทั้งหลาย คำว่าธรรมกายเป็นชื่อของตถาคตโดยแท้

พระเจ้าจักรพรรดิ

พระเจ้าจักรพรรดิเป็นพระราชาผู้ยิ่งใหญ่เหนือกว่าพระราชาทั้งปวง เป็นผู้รู้บุญ รู้ธรรม รู้กลัว รู้ละอายบาป สั่งสอนคนทั้งหลายให้รู้ธรรมดังพระพุทธเจ้ามาเกิด ทรงเคร่งครัดในการรักษาศีล ๕ รักษาอุโบสถศีล และปฏิบัติธรรมเป็นนิจ

พระเจ้าจักรพรรดิมีมหาปุริสลักษณะครบ ๓๒ ประการ (ใกล้เคียงกับของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า) แล้วยังมีมงคลสมบัติ ๗ ประการ หรือรัตนะคือแก้ว ๗ ประการ เกิดมาพร้อมกับพระองค์ และถึงซึ่งความสัมฤทธิผล ๔ อย่าง อีกด้วย พระเจ้าจักรพรรดิ มี ๓ ระดับ ได้แก่

๑. บรมจักร เป็นจักรพรรดิผู้ครองจักรวาล ครองโลกจนสุดแดนมหาสมุทรทั้ง ๔ ทวีป มีฤทธาเดชานุภาพมากที่สุด รัตนะทั้ง ๗ ประการนี้จะมีอำนาจทำหน้าที่เลี้ยงและรักษาดูแลให้ความสุข ความเจริญแก่มนุษย์อย่างสูงสุด

๒. มหาจักร เป็นจักรพรรดิผู้ครองชมพูทวีป เพียงทวีปเดียว ยิ่งใหญ่รองจากบรมจักร มีฤทธาเดชานุภาพมาก แต่น้อยกว่าบรมจักร มีรัตนะทั้ง ๗ ประการนี้ทำหน้าที่เลี้ยงและรักษาดูแลให้ความสุข ความเจริญแก่มนุษย์อย่างสูง

๓. จุลจักร เป็นจักรพรรดิผู้ครองประเทศ มีฤทธาเดชานุภาพอยู่ในระดับต่ำสุด มีรัตนะทั้ง ๗ ประการทำหน้าที่เลี้ยงและรักษาดูแลให้ความสุข ความเจริญแก่มนุษย์

พระเจ้าจักรพรรดิและรัตนะทั้ง ๗ ประการ เมื่ออุบัติขึ้นในโลกแล้ว จะเป็นพลังที่ทำให้โลกเป็นสุข ตามปกติแล้ว เมื่อโลกได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อน ไม่มีความสงบสุข พระพุทธเจ้าจะอุบัติมาเป็นที่พึ่งของมนุษย์โลก ถ้ายุคนั้นไม่มีพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งก็จะมีพระปัจเจกพุทธเจ้าอุบัติ แต่ไม่เผยแผ่พระศาสนา ตรัสรู้เฉพาะพระองค์ หากยุคนั้นไร้ทั้งพระพุทธเจ้าและพระปัจเจกพุทธเจ้า จะมีพระเจ้าจักรพรรดิมาเกิดพร้อมทั้งรัตนะ ๗ ประการ อันเป็นสมบัติคู่บุญบารมี อุบัติมาเป็นที่พึ่งของมนุษย์ บรรเทาความทุกข์ยาก ความเดือดร้อน ปราบปรามพวกมิจฉาทิฐิให้เบาบางลง ทำให้มวลมนุษย์ได้รับความสงบสุขขึ้น

รัตนะทั้ง ๗ ประการอันเป็นสวิญญาณกทรัพย์นี้ มีความละเอียด ประณีตลึกซึ้งนัก บางอย่างดูเหมือนเป็นของตาย ไม่มีชีวิต แต่ความจริงแล้วเป็นของเป็นทั้งหมด เหาะเหินเดินอากาศไปได้ มาได้ ในโลกมนุษย์นี้และโลกอื่น ๆ ล้วนแต่มีสวิญญาณกทรัพย์เหล่านี้ ไว้ใช้สอยทั้งสิ้น จัดเป็นรัตนะอันสูงค่าเลอเลิศและประเสริฐยิ่งนักรัตนะคือแก้ว ๗ ประการ ได้แก่

๑. จักรแก้ว มีชื่อว่า จักกรัตนะ เป็นใหญ่ที่สุดในบรรดาแก้ว ๗ ประการ สถิตอยู่ใต้มหาสมุทรลึกถึง ๘๔,๐๐๐ โยชน์ เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิได้มูรธาภิเษกแล้ว ทรงสรงสนานพระเศียร ทรงรักษาศีล ๘ นุ่งห่มขาว ๗ วัน แล้วตั้งจิตอธิษฐานขอบุญกุศลที่ได้สั่งสมไว้ให้จักรแก้วมาสู่พระบารมี

จักรแก้วก็จะลอยขึ้นมาจากท้องสมุทร เสียงดังกึกก้องเหมือนประกาศให้ประชาชนรู้ว่ากงจักรแก้วนี้มาด้วยบุญญาบารมีของพระเจ้าจักรพรรดิ เมื่อกงจักรแก้วมาถึงนครของพระเจ้าจักรพรรดิ ก็กระทำประทักษิณเวียน ๓ รอบ ถึง ๗ ครั้ง แล้วจึงเข้าพระมหานครไปสู่พระราชวัง ก่อนจะเข้าไปในพระราชมนเทียรก็กระทำประทักษิณ ๓ รอบ ถึง ๗ ครั้ง แล้วจึงเข้าไปสถิตอยู่ในพระมณฑปที่พระเจ้าจักรพรรดิสั่งให้สร้างเตรียม ไว้ประดับประดาด้วยรัตนชาติงดงาม

จักรแก้วมีซี่กำถึง ๑,๐๐๐ พร้อมด้วยกงแก้วประพาฬและดุมแก้วอินทนิล ประดับด้วยแก้ว ๗ ประการ ใสงามดังฟ้าแลบ มีรัศมีดังพระอาทิตย์ ฉวัดเฉวียนไปมาราวกับหมุนโดยพระวิษณุกรรม เหนือจักรแก้วมีราชสีห์ทอง ๒ ตัว ประดับด้วยแก้ว ๗ ประการ เมื่อกงจักรแก้วหันไปเบื้องบนอากาศแลดูพรายงามราวกับมีกระแสน้ำจากคงคาไหลลงมา ไกรสรสีหะ ๒ ตัว ราวกับเหาะและบ่ายหน้าออกมาจากกงจักรแก้ว

วันที่จักรแก้วมาสู่พระราชมนเทียร เป็นวันขึ้น ๑๕ ค่ำ พระเจ้าจักรพรรดิทรงนุ่งห่มขาว รักษาอุโบสถศีล เสด็จนำข้าราชบริพารถือธงทิว นำเครื่องสักการบูชาอันสูงค่าไปกราบสักการะจักรแก้ว ด้วยเดชะบุญอำนาจแห่งจักรแก้ว สามารถบรรเทาสรรพมลทินอันมีอยู่ในกายมนุษย์ปุถุชนให้สูญสิ้นไปได้ จักรแก้วนี้เป็นอุปกรณ์ในการแผ่ขยายราชอาณาเขต โดยไม่ต้องใช้กำลังกองทัพไปย่ำยีให้ไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ต้องลำบากเดือดร้อน พระเจ้าจักรพรรดิทรงถือจักรแก้วด้วยพระหัตถ์ขวา จับพระเต้าน้ำด้วยพระหัตถ์ซ้าย ทรงหลั่งรดจักรแก้วแล้วรับสั่งว่า จงพัดผันไปเถิดจักรแก้วผู้เจริญ จงพิชิตให้ยิ่งเถิด

จักรแก้วนั้นก็พัดผันไปทางทิศตะวันออก พระเจ้าจักรพรรดิพร้อมด้วยจตุรงคเสนาก็เสด็จตามไปโดยอากาศดุจวิชาธรอันมีฤทธิ์เหาะเหินเดินอากาศได้ งดงามราวกับพระจันทร์วันเพ็ญห้อมล้อมด้วยดารากร น้ำในมหาสมุทรแยกแตกเป็นคลองกว้าง ๑ โยชน์ (ประมาณ ๑,๖๐๐ เมตร) จักรนั้นผันลงไปถึงพื้นพระสมุทร ซึ่งเต็มไปด้วยรัตนชาติ ๗ ประการ ฝูงชนทั้ง ๒ ข้างฝั่งสามารถมองเห็นไปถึงพื้นพระสมุทร เลือกหยิบรัตนะทั้งหมดได้ตามความพอใจ พระเจ้าจักรพรรดิทรงหลั่งน้ำหอมจากสุวรรณภิงคาร (คนโททอง) ประกาศความเป็นเจ้าของดินแดนนั้น

จักรแก้วไปประดิษฐานอยู่ ณ ที่ใด บรรดาพระราชาผู้ปกครองประเทศที่เป็นปฏิปักษ์ทางทิศตะวันออก ก็จะเข้ามาเฝ้า แล้วถวายแผ่นดินอยู่ใต้ขอบขัณฑเสมาของพระองค์ พระเจ้าจักรพรรดิหาได้ต้องการส่วยสาอากร ผลประโยชน์ใด ๆ จากเมืองเหล่านั้น พระองค์ปรารถนาจะให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขเกษมเปรมปรีดิ์ พระเจ้าจักรพรรดิทรงเทศนาธรรมชื่อไชยวาศ สั่งสอนทุกคนตั้งแต่พระราชา เสนาบดี อำมาตย์ ข้าราชบริพาร พ่อค้า ประชาชน

ไม่ให้ประพฤติผิดศีล ๕ ให้รักษาศีล ให้รู้บุญรู้ธรรม รู้กลัว รู้ละอายบาป แม้แต่มดสักตัว ปลวกสักตัวก็ไม่ให้ฆ่า ผู้ใดที่ทำความผิด ทำสิ่งที่ร้ายกาจปานใด ก็ให้งดโทษประหารชีวิต แต่ให้อบรมสั่งสอนธรรมะจนกลับจิตกลับใจละเว้นความชั่ว สอนให้เขารู้ว่าถ้าประพฤติผิดศีล ๕ ทำบาปแล้วเมื่อแตกกายทำลายขันธ์ก็จะไปสู่ทุคติอันมีนรกเป็นที่ตั้ง และเมื่อกลับมาเกิดเป็นคนอีกครั้งก็จะได้รับแต่ความทุกข์ ความเดือดเนื้อร้อนใจ ความยากจนเข็ญใจ ทรงสอนให้รู้จักคุณของพระรัตนตรัย

ทรงสอนให้พระราชานั้นปกครองประเทศต่อไปด้วยทศพิธราชธรรม ไม่ให้ขูดรีดประชาชน เมื่อราษฎรทำไร่ไถนาผลิตพืชผลใด ๆ ได้ให้เก็บเข้าเป็นของหลวงเพียงร้อยละ ๑๐ อีกร้อยละ ๙๐ ให้เป็นสมบัติของผู้ผลิต แต่ถ้าเขาเดือดร้อนก็ไม่ต้องให้เป็นของหลวง พวกทหารและคนรับใช้ทั้งหลายก็ต้องเลี้ยงดูอย่าให้อดอยากปากแห้ง ใช้งานแต่พอสมควร ไม่ควรใช้แรงงานผู้เฒ่าผู้แก่ให้อยู่สบาย ๆ

ราษฎรที่อยากจะทำมาค้าขาย แต่ไม่มีทุน แล้วเขามาขอความช่วยเหลือจากพระราชาผู้ครองแผ่นดิน ก็ต้องเบิกเงินทองในท้องพระคลังช่วยราษฎร แล้วให้ทำบัญชีไว้ แม้ดอกเบี้ยสักน้อยก็ไม่ให้คิด เรียกแต่ทุนคืนเป็นพอ

พระราชาต้องให้ทรัพย์สินเงินทอง จัดหาของแต่งตัว เครื่องประดับแก่เมีย แก่ลูก แก่คนรับใช้อย่าคิดเสียดาย เขาจะได้อยู่ด้วย ๆ ความเต็มใจ ให้เป็นผู้ให้อย่างเดียว ให้เลี้ยงดูสมณพราหมณ์และนักปราชญ์ราชบัณฑิต อย่าได้เลือกที่รักมักที่ชัง ให้รักไพร่ฟ้าทุกคนเสมอหน้ากัน ผู้ใดทำประโยชน์ ทำความดีความชอบต้องตกรางวัลตามสมควรแก่การกระทำ แม้แต่การพูด เจรจา การยิ้มแย้มก็ให้พอประมาณอย่ามากเกิน อย่าน้อยเกิน

หากพระราชาและประชาชนอยู่ในศีลในธรรมแล้ว ก็จะสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยข้าวปลาอาหาร แก้วแหวนเงินทอง ผ้าผ่อนแพรพรรณ ฝนฟ้าจะตกต้องตามฤดูกาล เทพยดาอารักษ์จะปกปักพิทักษ์รักษา หากพระราชาองค์ใดไม่อยู่ในทศพิธราชธรรม เทพยดาก็จะพิโรธขุ่นเคือง ฝนฟ้าอากาศก็จะวิปริตแปรปรวน แม้นทำไร่ไถนาก็จะบันดาลให้เสียหายตายด้วยความแห้งแล้ง พืชผักผลไม้ที่เคยมีรสอร่อยก็จะเสียรสชาติไม่ดีเหมือนก่อน

ทรงสั่งสอนทุกคน ตั้งแต่พระราชา เสนาบดี อำมาตย์ ข้าราชบริพาร พ่อค้า ประชาชนไม่ให้ประพฤติผิดศีล ๕ ให้รักษาศีล แล้วให้พระราชานั้นปกครองประเทศต่อไปด้วยทศพิธราชธรรม อยู่ใต้ขอบขัณฑเสมาของพระเจ้าจักรพรรดิ

จักรแก้วนั้นก็พัดผันต่อไปจนจดมหาสมุทรด้านทิศตะวันออก แล้วกลับขึ้นพัดผันไปจดมหาสมุทรด้านทิศใต้ กลับพัดผันต่อไปจดมหาสมุทรด้านทิศตะวันตก กลับพัดผันไปจดมหาสมุทรด้านทิศเหนือ ทุกแห่งจะเป็นเช่นเดียวกันหมดทุกทิศ จักรรัตนะไปประดิษฐานอยู่ ณ ที่ใด พระเจ้าจักรพรรดิพร้อมด้วยจตุรงคเสนาก็เสด็จตามไปทุกที่ บรรดาพระราชาผู้ปกครองประเทศที่เป็นปฏิปักษ์ทางทิศทั้ง ๔ ก็พากันออกมาเฝ้า แล้วถวายแผ่นดินอยู่ใต้ขอบขัณฑเสมาของพระองค์ กลายเป็นผู้สนับสนุนพระเจ้าจักรพรรดิ โดยไม่ต้องใช้กำลังปราบปรามเลย

เมื่อจักรแก้วผ่านไปในที่ใด แล้วผู้นั้นน้อมเคารพบูชาด้วยข้าวตอกดอกไม้ ก็จะหายเจ็บหายไข้ ทรัพย์สมบัติไหลมาเทมา

จักรแก้วนั้นพิชิตยิ่ง ตลอดแผ่นดินมีมหาสมุทรเป็นขอบเขต แล้วกลับมาสู่ราชธานีเดิม ประดิษฐาน ณ มณฑป เป็นเสมือนลิ่มสลักพระทวาร ภายในพระราชวังของพระเจ้าจักรพรรดิ ไม่ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวอีกเลย ในมหาปราสาทนั้นสว่างไสวด้วยรัศมีของจักรแก้วตลอดเวลา ไม่มีกลางวันกลางคืน ไม่ต้องจุดประทีปชวาลาเลย ผู้ใดอยากให้มืดก็มืดได้ตามใจของผู้นั้น

๗ วัน ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต จักรแก้วจึงกลับไปสถิตอยู่ใต้ท้องสมุทรเหมือนเดิม

๒. ช้างแก้ว เป็นช้างพลายมีฤทธิ์เดช อาจอยู่ในตระกูลฉัททันต์ หรือตระกูลอุโบสถมาเป็นคู่บารมีของพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น ก่อนจะมานั้นพระเจ้าจักรพรรดิทรงนุ่งห่มขาวรักษาศีล ๘ อยู่ ๗ วัน แล้วตั้งจิตอธิษฐานขอบุญกุศลที่ได้สั่งสมไว้ให้ช้างมงคลอันเลิศอันประเสริฐมาสู่พระบารมี

พระองค์สั่งให้เตรียมสร้างโรงช้างอันโอ่อ่าสวยงามประดับประดาด้วยรัตนชาติทั้ง ๗ ประการ ราวกับวิมาน ทากระแจะจวงจันทน์หอมตลบอบอวล เมื่อถึงเวลาอันสมควรช้างก็เหาะมาสู่พระโรงทองเอง ราวกับเขาเงินยวง มีรูปร่างสูงใหญ่ลักษณะงาม มีผิวพรรณเผือกผ่องขาวงามดังเดือนเต็มดวงทั่วสรรพางค์ เท้ามีสีแดงงามดังตะวันแรกขึ้น มีงวงสีแดงงามดังดอกบัวแดง มีลักษณะดีมีที่ตั้งอวัยวะทั้ง ๗ ถูกต้อง

เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิทรงทราบว่าช้างแก้วมาสู่พระบารมีแล้ว ก็เสด็จมาต้อนรับแล้วขึ้นประทับบนหลังช้าง ช้างพาพระองค์เหาะไปในอากาศ สู่เขาพระสุเมรุ พาชมจนรอบบรรดาไพร่พลก็ตามไปในอากาศด้วยฤทธิ์ของจักรรัตนะ งดงามราวกับองค์อินทร์ประทับบนช้างเอราวัณ มีหมู่เทวดาเป็นบริวาร ด้วยพละกำลังอันมหาศาลจึงไปกลับได้อย่างรวดเร็วเพียงชั่วครู่เท่านั้น

ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต ๗ วัน ช้างแก้วก็คืนไปอยู่ในตระกูลเดิม ความวิเศษทั้งหลายก็สูญไปพลัน

๓. ม้าแก้ว เป็นม้าคู่บุญบารมีพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น มาโดยวิธีเดียวกับช้างแก้ว มีฤทธิ์เหาะได้ มาสู่พระโรงทองเอง พระเจ้าจักรพรรดิทรงนุ่งห่มขาว รักษาศีล ๘ อยู่ ๗ วัน แล้วตั้งจิตอธิษฐานขอบุญกุศลที่ได้สั่งสมไว้ให้ม้ามงคลอันเลิศประเสริฐกว่าม้าทั้งหลายมาสู่พระบารมี แล้วให้เตรียมสร้างโรงม้าอันโอ่อ่าสวยงามประดับประดาด้วยรัตนชาติทั้ง ๗ ประการ ราวกับวิมาน ทากระแจะจวงจันทน์หอมตลบอบอวล เมื่อถึงเวลาอันสมควร ม้าชื่อพลาหกอัสวราช ในตระกูลสินธพ ก็เหาะมาสู่โรงม้า

พลาหกอัสวราช มีสีเมฆหมอกขาว มีสีเขียวดังสายฟ้าแลบรอบร่าง ขนหัวมีสีดำเลื่อมงามดังขนกา แวววาวราวแก้วอินทนิล ขนนั้นอ่อนนุ่มสดชื่นราวหญ้าปล้อง เรียงเรียบเป็นระเบียบงดงาม เหาะไปในอากาศได้ราวกับฤาษีผู้มีฤทธิ์

เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิทรงทราบว่าพลาหกอัสวราชมาสู่พระบารมีแล้ว ทรงสั่งให้ประดับประดาม้าแก้วตัวประเสริฐด้วยเครื่องประดับ ใส่กระดึง พรวนทองที่เท้าทั้ง ๔ สองหู ใส่ปลอกแก้ว ประดับสร้อยคอทองคำ อานประดับแก้ว ๗ ประการ เมื่อทรงประทับบนม้าแก้ว ม้าได้พาพระองค์เหาะเลียบกำแพงจักรวาล ในเวลาอันรวดเร็ว มีไพร่พลตามไปในอากาศด้วยฤทธิ์ของจักรรัตนะ ดุจเดียวกับช้างแก้ว

ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต ๗ วัน ม้าแก้วก็คืนไปอยู่ในตระกูลเดิม ความวิเศษทั้งหลายก็สูญสิ้น

๔. แก้วมณี ชื่อมณีรัตนะ เป็นรัตนชาติที่เลิศที่ประเสริฐคู่บุญบารมีพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น

ปุโรหิตโหราจารย์ได้กราบทูลให้พระองค์ทรงทราบถึงแก้วมณีคู่บุญ พระเจ้าจักรพรรดิทรงนุ่งห่มขาว รักษาศีล ๘ อยู่ ๗ วัน แล้วตั้งจิตอธิษฐานขอบุญกุศลที่ได้สั่งสมไว้ให้ได้แก้วมณีมาเสริมบารมี ด้วยบุญญาบารมีของพระเจ้าจักรพรรดิ แก้วมณีอันสถิตอยู่ในยอดภูเขาชื่อวิบุลบรรพต ไม่อาจอยู่ ณ ที่เดิมได้ จึงชวนแก้วบริวารถึง ๘๔,๐๐๐ เปล่งรัศมีแข่งกับพระจันทร์วันเพ็ญ งามราวกับเดือนเพ็ญที่ล้อมด้วยดาราระยิบระยับ ไปประดิษฐานในมหาปราสาทของพระเจ้าจักรพรรดิ

แก้วมณีอันเป็นพญาแก่แก้วทั้งหลาย มีความยาว ๔ ศอก ขนาดใหญ่เท่าดุมเกวียนใหญ่ สอง หัวแก้วมีดอกบัวทอง ๒ ดอก ตรงกลางดวงแก้วและกลางดอกบัวทองมีสายมุกดาขาวใสงดงามหลายสาย ส่วนแก้วบริวารนั้นมีถึง ๘๔,๐๐๐ จำพวก บางจำพวกมีขนาดเท่าลูกฟักบางจำพวกเท่าลูกตาล เท่ามะตูม เท่าลูกมะนาว เท่าลูกมะม่วง เท่าลูกมะขามป้อม เท่าลูกมะกล่ำ มีทั้งขนาดยาว กลม เหลี่ยม มีทุกสี สีแดงก่ำ แดงอ่อน สีขาว สีเขียว สีหม่น สีเหลือง

พระเจ้าจักรพรรดิได้ลองฤทธิ์ของมณีรัตนะ สั่งให้ทำไม้พลองยาว ๑๖ ศอก ตีตะเคียวทองเพื่อบรรจุแก้วมณี มีสายทองคำผูกแขวนไว้กับปลายไม้ ให้คนแบกนำ ก็ปรากฏแสงสว่างรุ่งเรืองส่องไปทุกที่ทุกแห่งทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นคืนเดือนมืดสลัว มืดสนิท มืดเที่ยงคืน มืดฟ้า มืดฝน แม้ในป่ารกชัฏ ก็สุกสว่างไสวราวกับอาทิตย์ส่องแสงทุกแห่งด้วยรัศมีของมณีรัตนะ พระเจ้าจักรพรรดิพร้อมด้วยรี้พลก็เสด็จตามมณีรัตนะไปทุกแห่ง ทรงเห็นประชาชนดำรงชีวิตเหมือนในเวลากลางวันตามปกติ ไม่รู้เลยว่าขณะนั้นเป็นเวลากลางคืน

หากพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสู่สวรรคาลัยเมื่อใด มณีรัตนะและบริวารก็จะกลับคืนไปสู่วิบูลบรรพต ไม่เปล่งรัศมีเหมือนอยู่กับพระเจ้าจักรพรรดิ

๕. นางแก้ว เป็นหญิงคู่บารมีของพระเจ้าจักรพรรดิเท่านั้น มีคุณสมบัติพิเศษอันผู้อื่นครอบครองไม่ได้ นางอุบัติในแผ่นดินอุตตรทวีป เมืองมัทราส มาสู่ปราสาทของพระเจ้าจักรพรรดิพร้อมกับเครื่องสัพพาภรณ์ ล้วนแล้วด้วยแก้วอันเลอค่า ๗ ประการ มีรูปโฉมโสภาส่วนสัดทัดทรงกำลังงาม ไม่สูงเกินไป ไม่เตี้ยเกินไป มีใบหน้าเกลี้ยงเกลาหมดจดใสงาม ผิวพรรณสะอาดเนียนผุดผ่องอ่อนนุ่มราวสำลี แม้ฝุ่นละอองก็เกาะติดไม่ได้ กายมีกลิ่นหอมราวชโลมลูบไล้ด้วยแก่นจันทร์และกฤษณา ผสมคันธรสอันหอม ๔ ประการ ยามนางเอื้อนเอ่ยจะมีกลิ่นหอมฟุ้งราวกลิ่นดอกบัวบานโชยออกมาจากกลีบปากอันอ่อนนุ่ม อุดมด้วยคุณลักษณะถ้วนทั่วทุกแห่ง มีรัศมีสว่างไสวออกจากกายแผ่ไปประมาณ ๑๐ ศอก แม้อยู่ในที่มืดสนิทก็ไม่ต้องจุดชวาลา

อุณหภูมิในกายของนาง ปรับเปลี่ยนได้ตามอุณหภูมิในกายของพระเจ้าจักรพรรดิ ยามเมื่อพระเจ้าจักรพรรดิร้อน ผิวกายนางก็จะเย็นนุ่มชุ่มชื่นให้ความสบายแก่พระเจ้าจักรพรรดิ ยามเมื่อพระเจ้าจักรพรรดิหนาว ผิวกายนางก็จะอบอุ่น บรรเทาความหนาวเย็นแก่พระเจ้าจักรพรรดิ ให้ความสบายกายแก่พระเจ้าจักรพรรดิ ยามสัมผัสทุกทิวาราตรี

นางเป็นกุลสตรีที่ปรนนิบัติพระเจ้าจักรพรรดิให้ความสบายกาย สบายใจเหมาะแก่กาลเทศะ ยามที่พระองค์เสด็จมาหา นางจะลุกออกไปต้อนรับด้วยความยินดี ไม่เคยที่จะทำเฉยไม่รู้ไม่ชี้ พาพระองค์มาประทับนั่งสบาย ๆ ส่วนนางก็นั่งบนพื้นพัดโบก แล้วนวดเท้าขาแขนให้สบายกาย นางจะดูแลปรนนิบัติจนพระเจ้าจักรพรรดิบรรทมหลับ ไม่เคยเข้านอนก่อนและตื่นหลังเลย

นางแก้วไม่เคยกระทำสิ่งใดที่ไม่เป็นที่ชื่นชอบให้ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทของพระเจ้าจักรพรรดิแม้สักครั้งเดียว ก่อนจะกระทำสิ่งใด นางจะกราบทูลให้ทรงทราบขออนุญาตก่อนทุกครั้ง หากไม่ประสงค์จะให้ทำ นางก็ไม่ทำ หรือพระเจ้าจักรพรรดิต้องการให้ทำสิ่งใด นางก็รีบสนองอย่างรวดเร็ว ด้วยความเต็มใจทุกครั้ง ไม่มีบิดพลิ้ว นางมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระเจ้าจักรพรรดิพระองค์เดียว ไม่ปันใจออกห่าง ไม่มองชายอื่น

ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต ๗ วัน นางแก้วก็กลับคืนไปสู่อุตรกุรุทวีป รัศมีที่ออกจากกายนางก็หายไปหมดสิ้น

๖. ขุนคลังแก้ว เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของประเทศ เป็นเสมือนแขนขวาของพระเจ้าจักรพรรดิ เพราะเป็นผู้สรรหาทรัพย์สมบัติเข้าท้องพระคลัง และควบคุมการจับจ่ายใช้สอยไม่ให้หายหกตกหล่นโดยไม่สมควร เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิประสงค์จะใช้จ่ายทรัพย์ในกิจการงานใด ๆ ขุนคลังจะต้องสนองพระราชประสงค์ได้ทันที หากได้คนที่ไม่มีความรู้ความสามารถ ไม่เฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง ไม่มีความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว ประชาชนก็จะทุกข์ยากลำบาก ถูกรีดไถส่วยสาอากร เดือดร้อนกันถ้วนหน้า พระเจ้าจักรพรรดิก็จะเสื่อมและสูญสิ้นบุญบารมีในที่สุด

เมื่อขึ้นครองมไหศวรรย์ราชสมบัติแล้ว พระองค์ได้ให้ทาน รักษาศีล แล้วอธิษฐานขอขุนคลังที่ประเสริฐ ผู้เป็นขุนคลังแก้ว เป็นผู้อยู่ในสกุลเก่าวงศ์อภิมหาเศรษฐีผู้ประเสริฐมาแต่โบราณกาล (ไม่ใช่เศรษฐีใหม่) มีความรู้ ความสามารถกระทำการทุกอย่างได้สำเร็จตามที่พระเจ้าจักรพรรดิประสงค์ แม้จะเป็นทรัพย์สินศฤงคารที่มีค่ามหาศาลเพียงใด ขุนคลังก็สามารถเสาะแสวงหามาถวายได้อย่างรวดเร็ว ราวกับไม่ใช่มนุษย์ ประดุจมีตาทิพย์หูทิพย์ แม้ทรัพย์สมบัติที่ซุกซ่อนอยู่ใต้แผ่นดินใต้สมุทรลึกลงไปถึง ๑๖ โยชน์ ขุนคลังก็สามารถมองเห็น นึกปรารถนาก็มาสู่ขุนคลังทันที หรือนึกอยากได้อัญมณีใด ๆ ล้ำเลอค่าขนาดไหนสิ่งนั้นก็มาสู่ท้องพระคลังได้ทันที

ขุนคลังแก้วได้กราบทูลพระเจ้าจักรพรรดิว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นเจ้านายเหนือหัว ขอพระองค์จงเป็นสุข เย็นใจ อย่ากังวลใด ๆ เลย ถ้าพระองค์ปรารถนาทรัพย์สมบัติใด ๆ มาน้อยเท่าใด โปรดเรียกจากข้าพระพุทธเจ้าเพียงผู้เดียว ข้าพระพุทธเจ้าจะสรรหามาถวายพระองค์ทุกประการ หากพระองค์จะให้รางวัลแก่ผู้ใด มากน้อยเพียงใด ให้เป็นไปตามพระทัยของพระองค์ อย่าได้กังวลหรือลังเลเลย ข้าพระพุทธเจ้าจะหามาถวายได้ตามพระทัย ขอให้พระองค์เร่งให้ทานแก่ไพร่ฟ้าข้าไทยทั้งหลายตามพระอัธยาศัย อย่าได้คิดเสียดายหรือกลัวไม่พอแจกจ่ายเลย

พระเจ้าจักรพรรดิใคร่จะลองศักดานุภาพของขุนคลังแก้ว ทรงให้เตรียมตกแต่งเรือขนาดใหญ่มีปราสาทเงิน ปราสาททอง ล้วนแล้วประดับด้วยแก้ว ๗ ประการ พระเจ้าจักรพรรดิเสด็จประทับบนเรือ มีเรือบริวารอีก ๘๓,๐๐๐ ลำ ออกไปถึงกลางมหาสมุทร ขณะที่ริ้วขบวนแล่นไปนั้น ก็มีขบวนเรือเงิน เรือทองของนาคราชมารับเสด็จด้วย พระเจ้าจักรพรรดิจึงรับสั่งแก่ขุนคลังแก้วว่า พระองค์ปรารถนาจะได้แก้ว ๗ ประการ ขอให้เร่งหามาให้พระองค์โดยเร็ว

ขุนคลังแก้วรับพระราชโองการ โดยเล็งลงไปในมหาสมุทรแล้วตั้งจิตอธิษฐาน ทันใดนั้นก็บังเกิดตุ่มไหขนาดใหญ่เต็มไปด้วยอัญมณีมีค่าผุดขึ้นมาเต็มมหาสมุทร ขุนคลังแก้วจึงน้อมถวายพระเจ้าจักรพรรดิ พระเจ้าจักรพรรดิได้ประสาทพรแก่ขุนคลังแก้ว แล้วแจกจ่ายอัญมณีเป็นรางวัลแก่ไพร่ฟ้าข้าไทยทั้งหมด ทรงแจกจ่ายเท่าไรก็ไม่รู้หมดไม่รู้สิ้น

ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต ๗ วัน ความสามารถพิเศษของขุนคลังแก้วได้แก่การมีตาทิพย์ มองเห็นขุมทรัพย์ได้ล่วงหน้าว่ามีอยู่ที่ใดบ้าง และการมีจิตคิดนึกให้ได้ทรัพย์สมบัติมาถวายพระเจ้าจักรพรรดิโดยเร็วก็หมดสิ้นไป

๗. ปริณายกแก้ว (ขุนพลแก้ว) พระเจ้าจักรพรรดิมีราชโอรส ๑,๐๐๐ องค์ ทุกพระองค์มีรูปร่างสง่างาม มีพระพักตร์และผิวพรรณงดงามราวกับเทพยดา พระโอรสพระองค์แรกนั้นสง่างาม เฉลียวฉลาดปราดเปรื่อง มีความสามารถพิเศษหยั่งรู้จิตใจของคนทุกคน แม้อยู่ห่างไกลกันถึง ๑๒ โยชน์ รู้ว่าใครคิดดีเป็นคนดี ใครคิดชั่วเป็นคนเลว ทรงประเสริฐกว่าพระอนุชาทั้งหมด เป็นลูกแก้วของพระเจ้าจักรพรรดิ

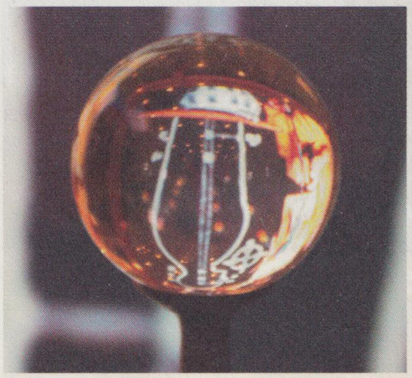
ผู้เป็นเชษฐาโอรสได้พาพระอนุชาอีกองค์ไปกราบทูลพระเจ้าจักรพรรดิว่า ข้าแต่สมเด็จพระราชบิดาเจ้า ขอพระองค์เสวยสุขทุกประการ อย่าได้กังวลเรื่องกิจการบ้านเมืองและกิจใด ๆ เลย แต่นี้ไปเบื้องหน้า ขอให้พระองค์ได้ทอดธุระทั้งปวงนี้แก่ข้าพระองค์ทั้ง ๒ ด้วยเถิด ข้าพระองค์จักกระทำทุกสิ่งอย่างชอบธรรม (ทำหน้าที่เป็นปริณายก บริหารกิจการบ้านเมืองแทนพระเจ้าจักรพรรดิ)

พระโอรสที่สามารถอาจเป็นพระเจ้าจักรพรรดิผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐแทนพระราชบิดาได้ก็มี ก่อนพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคต ๗ วัน พระโอรสแก้วก็ไม่สามารถคำนึงรู้ใจของผู้อื่นได้อีกต่อไป

เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิเสด็จสวรรคตแล้ว ได้มีพิธีถวายพระเพลิงอย่างยิ่งใหญ่สมพระเกียรติ กระดูกก็แปรเป็นพระธาตุ ให้คนทั้งหลายได้ไปบูชา ผู้ที่สักการบูชาพระเจ้าจักรพรรดิจะได้สมบัติ ๒ ประการ ได้แก่ มนุษยสมบัติกับสวรรคสมบัติ ไม่อาจได้นิพพานสมบัติ เพราะพระองค์ยังไม่ได้บรรลุอรหัตผล

(จากไตรภูมิพระร่วง)

กายสิทธิ์

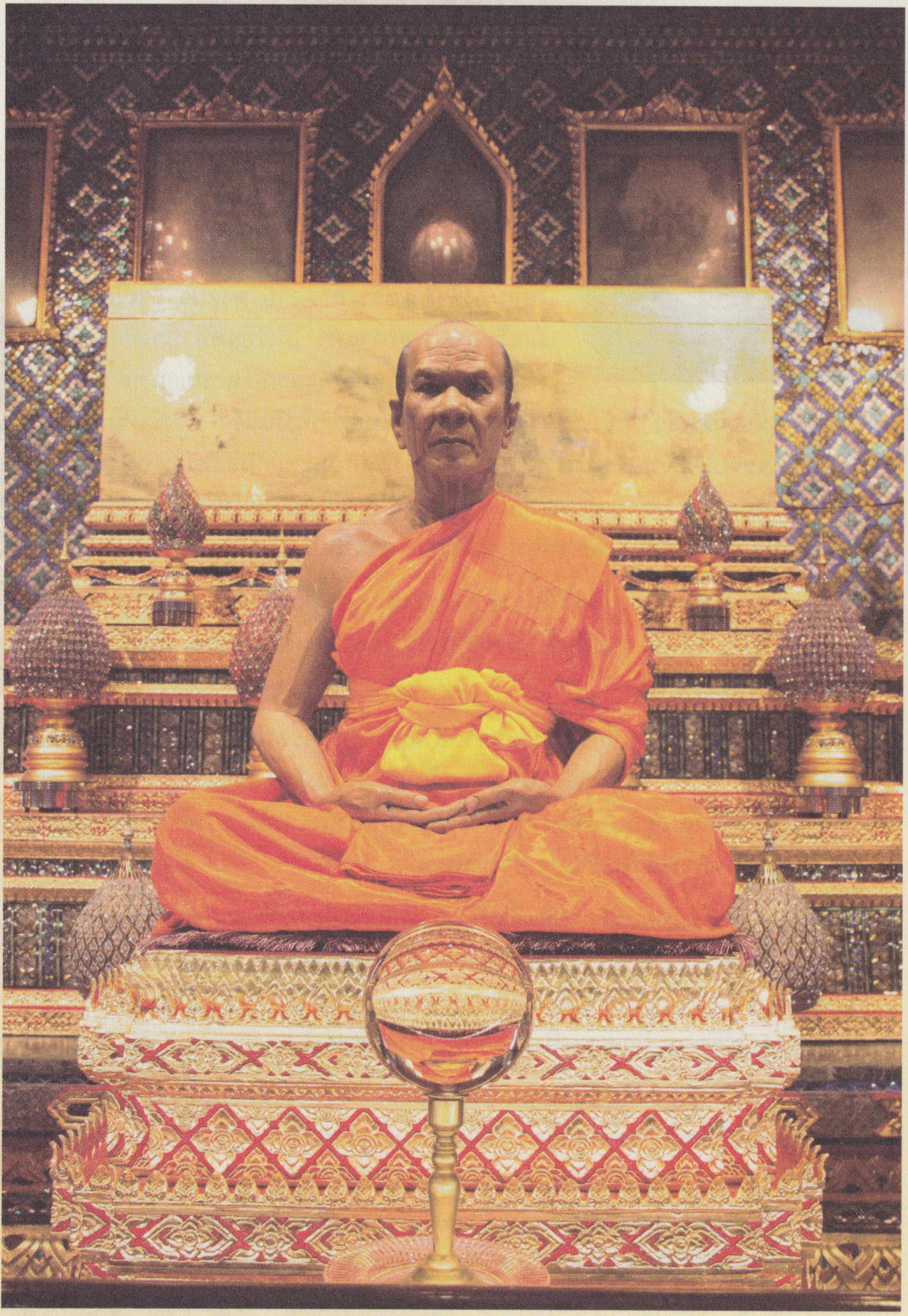
กายสิทธิ์คือดวงแก้วกลมใสบริสุทธิ์ ทำจากหินธรรมชาติ มีความศักดิ์สิทธิ์เพราะมีกายอยู่ภายใน มองเห็นได้จากตาธรรมกาย ตาปุถุชนไม่สามารถเห็นได้ ท่านผู้อ่านบางท่านคงจะเคยได้ยินเรื่องเพชรตาแมว และพวกคดไม้สัก คดหินมาบ้าง คดเหล่านี้บางทีก็เกิดในสมองช้าง ตาวัว ตาควาย ตาแมว ถ้าเกิดในตาแมว มักเรียกว่าเพชรตาแมว ไม่เรียกคด บางทีเกิดในผลไม้ต่าง ๆ เช่น ผลทับทิม มะละกอ ลูกหมาก ฯลฯ จะเกิดขึ้นในที่ใดก็ได้ เมื่อเกิดแล้ว ก็ทำให้สิ่งที่อ่อนนิ่มเปลี่ยนสภาพเป็นแข็ง บางทีแข็งขนาดเป็นหินเป็นแก้ว จะขบเคี้ยวทุบตีอย่างไรก็ไม่แตก บางคนสับมะละกอลงไปก็พบหินอยู่ภายใน นับว่าแปลกประหลาด เพราะมะละกอมิใช่ไม้ยืนต้น ปลูกไม่นานก็ให้ผลแล้ว ทำไมจึงมีหินอยู่ภายในลูกได้ สิ่งทั้งหมดนี้ หลวงพ่อท่านเรียกว่า **กายสิทธิ์**

พวกของแข็งพวกนี้ ถ้าเกิดในร่างกายคน เช่น ในนัยน์ตา สมอง ตับ ไต ฯลฯ ที่เรียกกันว่าต้อ หรือนิ่ว ไม่เป็นกายสิทธิ์ มีแต่จะทำให้ผู้นั้นได้รับความทุกข์ ทรมาน เจ็บปวด ต้องกำจัดออกให้หมดสิ้น

หลวงพ่อท่านอธิบายให้ฟังว่า กายสิทธิ์เป็นบริวารสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิ เป็น ๑ ในรัตนะ ๗ ประการ อยู่ในประเภทแก้วมณี ความศักดิ์สิทธิ์อิทธิฤทธิ์ เดชานุภาพ จะมากน้อยขนาดใดขึ้นอยู่กับองค์พระจักรพรรดิว่าอยู่ในประเภทใด บรมจักร มหาจักร หรือจุลจักร ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องศูนย์จักรพรรดิ

หลวงพ่อท่านบอกว่า กายสิทธิ์ลงที่ไหน ที่นั่นก็แปรสภาพ จากของที่ไม่ถาวรก็กลายเป็นของที่ถาวร จากของที่ไม่ศักดิ์สิทธิ์ ก็กลายเป็นของศักดิ์สิทธิ์ หลวงพ่อท่านมีกายสิทธิ์มากมายหลายชนิด ส่วนหนึ่งท่านมักจะเรียกหามาเอง ขณะที่นั่งภาวนา ท่านจะเรียกกายสิทธิ์ทั้งหลายมารวมไว้ที่ท่าน อีกส่วนหนึ่งมาจากบรรดาลูกศิษย์นำมาถวาย

กายสิทธิ์นั้น ถ้าตกไปอยู่กับผู้ใด ก็จะบันดาลให้เจ้าของมีสังหรณ์ทั้งเหตุดีและเหตุร้าย จึงควรนำกายสิทธิ์ติดตัวไปตลอดเวลา ให้ติดเนื่องกับกายเนื้อจึงจะศักดิ์สิทธิ์ เมื่อสัมพันธ์ทางกายแล้ว โอกาสที่ใจจะสัมพันธ์ก็มีมาก เป็นการเปิดอายตนะ รับสิ่งที่เป็นมงคล ช่วยเสริมบารมีของเจ้าของ ผู้ที่มีกายสิทธิ์เป็นดวงแก้วกลมใส จะช่วยในการทำสมาธิได้มาก โดยเฉพาะการกำหนดดวงอุคคหนิมิต จะกำหนดได้ง่ายขึ้น เพราะมีลักษณะเดียวกัน ตามปกติคนส่วนมาก เมื่อเริ่มนั่งสมาธิ จะมีปัญหาเรื่องกำหนดดวงอุคคหนิมิตไม่เป็น กายสิทธิ์ทั้งหมดล้วนเป็นสิริมงคลทั้งสิ้น ไม่มีที่เป็นอัปมงคลเลย

เนื่องจากหลวงพ่อท่านมีกายสิทธิ์จำนวนมาก ท่านจึงแจกกายสิทธิ์ให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายเกือบทุกคนถือขณะนั่งภาวนา เพราะช่วยทุ่นแรงในการปฏิบัติธรรม เมื่อหลวงพ่ออาพาธ ท่านได้เรียกกายสิทธิ์กลับคืนทั้งหมด สำหรับ อ.ตรีธานั้น หลวงพ่อได้ให้พระบรมสารีริกธาตุ ๑ เจดีย์งา และกายสิทธิ์ ๑ ดวง ถือเวลานั่งภาวนาในโรงงาน วันที่หลวงพ่อเรียกกายสิทธิ์คืนนั้น เผอิญ อ.ตรีธาไม่อยู่ เมื่อกลับมาได้ทราบเรื่องนี้จากเพื่อน ท่านจึงรีบนำพระบรมสารีริกธาตุ ๑ เจดีย์งา และกายสิทธิ์ ๑ ดวง ที่หลวงพ่อให้ใส่ถาดเล็ก ๆ ไปคืนหลวงพ่อ หลวงพ่อถามว่า ของอยู่ที่เอ็งเท่านี้หรือ อ.ตรีธาตอบว่าเจ้าค่ะ หลวงพ่อบอกว่า เออ หลวงพ่อให้เอ็ง นี่คือมรดกที่เลอเลิศประเสริฐอีกอย่างหนึ่งที่ อ.ตรีธาได้จากหลวงพ่อนอกเหนือจากวิชชาธรรมกาย

หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว อ.ตรีธาได้กราบเรียนให้เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทราบว่า ท่านมีสมบัติของหลวงพ่อ ๒ อย่าง ได้แก่ พระบรมสารีริกธาตุ ๑ เจดีย์งา และกายสิทธิ์ ๑ ดวง อ.ตรีธาคิดจะถวายคืนให้เป็นสมบัติของวัดปากน้ำ เมื่อหาชีวิตไม่แล้ว แม้ว่าหลวงพ่อจะมอบให้เป็นสมบัติแก่ท่านแล้วก็ตาม แต่ท่านปรารถนาจะถวายให้เป็นสมบัติของวัดปากน้ำ ไม่อยากให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปครอบครองไว้ อ.ตรีธาท่านเล่าให้ผู้เขียนทราบ และบอกให้เขียนลงหนังสือเล่มนี้ด้วย เป็นการประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อ เมื่อทราบความศักดิ์สิทธิ์ของกายสิทธิ์ ต่างก็เสาะแสวงหาไว้เป็นสมบัติ เพื่อความเป็นสิริมงคล หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ในวันพุธที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นวันที่ชาวจังหวัดสมุทรปราการไปเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมถวายหลวงพ่อ คณะศิษย์ที่ใกล้ชิดหลวงพ่อ และได้วิชชาธรรมกาย จำนวน ๕ คน ได้แก่ นายประยูร สุนทารา ไวยาวัจกรวัดปากน้ำ คุณนายเชื้อ ปุรณเสวี นางลมัย ชูคำวุฒิ น.ส.ประยูร นาคบุญเที่ยง และ อ.ตรีธา เนียมขำ ได้บรรจุกายสิทธิ์ ๓ ดวง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ นิ้ว ไว้ในศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗ ของรูปเหมือนหลวงพ่อ ซึ่งเป็นรูปยืนเต็มองค์ รูปเหมือนยืนนี้ปัจจุบันประดิษฐานอยู่หน้าหีบศพของหลวงพ่อบนหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต

อ.ตรีธาท่านมักจะมีเรื่องพลานุภาพความศักดิ์สิทธิ์ของกายสิทธิ์มาเล่าให้ลูกศิษย์ฟังเสมอ เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๑๑ อันเป็นเวลาที่วัดปากน้ำได้สูญเสียหลวงพ่อเล็กหรือท่านเจ้าคุณภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ) และกำลังอยู่ในช่วงบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายท่าน คืนวันหนึ่ง อ.ตรีธาได้ฝันเห็นท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระเทพวรเวที เห็นท่านนั่งบนอาสน์สงฆ์ มีพระภิกษุอีกหลายรูปนั่งเรียงต่อจากท่าน ท่านมีสีหน้าเศร้าหมองมาก อ.ตรีธาจึงเข้าไปกราบเรียนถามท่านว่า ท่านวิตกกังวลเรื่องใดจึงมีหน้าตาเศร้าหมองเช่นนั้น ท่านตอบว่า ท่านเป็นห่วงวัดปากน้ำว่า จะไปรอด

หรือไม่รอด อ.ตรีธาได้กราบเรียนท่านไปว่า กายสิทธิ์ไงล่ะค่ะ นึกถูก นึกเป็น นึกดี นึกได้ทุกที แม้ในฝัน อ.ตรีธาก็ยังนึกถึงกายสิทธิ์ของหลวงพ่อ เพราะทราบว่าหลวงพ่อท่านมีกายสิทธิ์มาก

หลังจากวันนั้น อ.ตรีธาได้พบท่านเจ้าคุณเทพวรเวทีอีกหลายครั้ง แต่ไม่ได้เล่าความฝันให้ท่านฟัง เพราะไม่แน่ใจว่าท่านจะเชื่อหรือไม่ จึงได้แต่เก็บไว้ในใจ ทั้งที่อยากจะเล่าให้ท่านทราบ วันหนึ่ง อ.ตรีธาก็ได้พบท่านอีก ระหว่างรอเจ้าภาพที่อาราธนาพระคุณท่านเจริญพระพุทธมนต์ ท่านได้กล่าวทักทาย อ.ตรีธา อ.ตรีธาจึงกราบเรียนเรื่องความฝันให้ท่านฟัง ท่านถาม อ.ตรีธาว่าฝันตั้งแต่เมื่อไร อ.ตรีธากราบเรียนท่านว่าประมาณ ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาแล้ว ท่านก็บอกว่า อ้าว ถ้าอย่างนั้นก็ฝันคืนเดียวกับที่หลวงพี่ฝันน่ะซี หลวงพี่ก็ฝันนะเรื่องกายสิทธิ์ ท่านได้เล่าความฝันเกี่ยวกับกายสิทธิ์ให้ อ.ตรีธาฟังว่าอย่างนี้

ท่านฝันว่าเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นกับท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา ขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี ขณะที่อยู่ในห้องพัก ก็มีบุคคลผู้หนึ่งนำแก้วกายสิทธิ์เป็นหินจุยเจียไปถวาย ท่านได้ส่งแก้วกายสิทธิ์ดวงนั้นไปให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ดู พระคุณท่านรับไปพิจารณาแล้วบอกว่าดี แล้วส่งคืนให้ท่านเจ้าคุณเทพวรเวที

หลังจากที่ท่านเจ้าคุณเทพวรเวทีฝันเรื่องนี้ได้ไม่นาน ประเทศญี่ปุ่นได้มีหนังสือมาอาราธนาสมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริ) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ให้ไปฉลองวิหารที่ประเทศญี่ปุ่น พร้อมกับท่านเจ้าคุณเทพวรเวที เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ แต่สมเด็จพระวันรัตฯ ติดภารกิจ ไม่สามารถเดินทางไปได้ จึงได้อาราธนาท่านเจ้าคุณธรรมปัญญาบดี วัดสามพระยาไปแทน เมื่อเดินทางไปถึงประเทศญี่ปุ่นและเข้าห้องพักแล้ว ก็มีเหตุการณ์เกิดขึ้นตรงกันกับที่ท่านฝันทุกประการ ท่านเจ้าคุณเทพวรเวทีได้นำแก้วกายสิทธิ์ที่เป็นหินจุยเจียมาจากประเทศญี่ปุ่น และเก็บรักษาไว้อย่างดีจนถึงทุกวันนี้

เหตุแห่งความฝัน

ความฝันของท่านเจ้าคุณเทพวรเวทีนั้นเหตุใดจึงแม่นมากขนาดนั้น เป็นเรื่องบังเอิญหรือเป็นลางบอกเหตุล่วงหน้า ตามปกติแล้วคนเกือบทุกคนเมื่อเวลานอนหลับสนิทก็มักจะเคยฝันกันแทบทั้งสิ้น บางคนก็ฝันคืนละหลายเรื่อง บางคนก็ฝันเรื่องเดียว บางคนเมื่อตื่นขึ้นมาแล้วก็ลืมเรื่องที่ฝัน บางคนก็ฝันชัดเจนจำได้แม่นยำ ท่านผู้อ่านบางท่านอาจจะอยากทราบว่า แล้วฝันนั้นจะเป็นจริงทุกเรื่องหรือไม่ แล้วทำไมคนเราจึงต้องฝัน หลวงพ่อท่านชี้แจงไว้ในการสอนนั่งภาวนา เรื่องดวงวิมุติญาณทัสสนะว่า เมื่อเห็นดวงวิมุติญาณทัสสนะแล้วให้หยุดอยู่กลางดวงวิมุติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้าจะเห็นตัวกายมนุษย์ของเราที่นอนฝันออกไปที่ไปเกิดมาเกิด เขาเรียกว่า **กายมนุษย์ละเอียด** กายนี้เวลาฝันเราเคยเห็น เคยไป

กับมันในเวลาทำกิจ หน้าที่ฝัน เวลาตื่นแล้วกายนี้อยู่ที่กลางดวงวิมุติญาณทัสสนะนั้นเอง ตามปกติแล้วการที่คนเราจะฝันนั้นมีเหตุอยู่ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ธาตุกโขภโต เพราะธาตุกำเริบ

เหตุเพราะบางคนรับประทานอาหารมากเกินไป เผ็ดเกินไป รสจัดเกินไป ทำให้อาหารไม่ย่อย ธาตุปรวนแปร หรือส่วนใดส่วนหนึ่งในร่างกาย เกิดความพิกลพิการไปด้วยประการใดประการหนึ่ง ธาตุไม่ตั้งอยู่โดยปกติ เกิดความกำเริบขึ้น ย่อมทำให้เกิดความฝันขึ้นได้ เมื่อฝันย่อมจะฝันเห็นเรื่องราวต่าง ๆ เอาเรื่องเอาราวมิได้ ทำให้เกิดความหวาดผวา ตกใจกลัว เช่น ฝันว่าตกลงจากภูเขา เครื่องบิน เหาะไปในอากาศ จมน้ำ ถูกฆ่าฟัน ถูกช้างและโจรขับไล่ เป็นต้น นี้เป็นความฝันเพราะธาตุกำเริบ

๒. อนุภูตปุพพโต เพราะจิตนิวรณ์

มักจะฝันถึงเรื่องที่เคยพบเคยเห็นมาก่อน เช่น ไปเที่ยวที่ไหนมาแล้วก็เก็บไปฝันอีก ไปคุยกับใครมาแล้วก็ฝันถึงเขาอีก ส่วนใหญ่จะไม่ฝันถึงเรื่องที่ไม่เคยประสบพบเห็นมาก่อน

๓. เทวโตปสหรณโต เพราะเทพสังหรณ์

อาจจะเรียกว่าเทวดาดลใจก็ได้ ฝันประเภทนี้มีทั้งจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง เพราะเทวดาก็มีทั้งดีและร้าย ทั้งน่ารักและน่ากลัว ทั้งน่าไว้ใจและไม่น่าไว้ใจ ทั้งต้องการให้เราดีและเสื่อม เช่นเดียวกับมนุษย์ที่มีทั้งดี ชั่วและกลาง ๆ ความฝันที่เทวดาบันดาลให้เป็นไปนั้น จึงไม่แน่นอน ให้ฝันดีเพราะรักเราก็มี ให้เราฝันไม่ดีเพราะเกลียดเราก็มี เรื่องนี้ต้องโปรดระวัง ให้เราเห็นเลขแล้วคิดว่าจะให้ลาภเรา หลงไปซื้อหวยเสียหมดเนื้อหมดตัว ผลคือถูกกินเรียบ หรือถูกกินรวบก็ได้

๔. ปุพพนิมิตโต เพราะบอกเหตุล่วงหน้า

เหตุที่ฝันเพราะด้วยอำนาจแห่งบุญและบาปที่เราได้ประกอบบำเพ็ญกระทำไว้ บันดาลให้เกิดเป็นปุพพนิมิต อันจะเป็นนิมิตแห่งความเจริญหรือความเสื่อมก็ได้ คือเป็นความฝันที่บอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่จะผ่านเข้ามาในชีวิตของตนเอง หรือเป็นเหตุการณ์ของโลกก็ได้ ฝันประเภทนี้เป็นจริงแท้แน่นอน

เมื่อครั้งพระโพธิสัตว์จะอุบัติขึ้นในพระครรภ์ของพระนางมหามายาเทวี พระพุทธมารดา พระนางได้ทรงพระสุบินนิมิต ดังนี้

ท้าวมหาราชทั้ง ๔ ยกพระองค์ขึ้นพร้อมกับที่บรรทม เข้าไปยังป่าหิมพานต์ วางลงที่พื้นศิลาประมาณ ๖ โยชน์ ใต้ต้นสาละใหญ่ ประมาณ ๗ โยชน์ แล้วได้พากันยืนอยู่ ณ ที่ข้างหนึ่ง ที่นั้นพระเทวีของท้าวมหาราชทั้ง ๔ นั้น นำพระองค์ไปยังสระอโนดาต ให้ทรงสนาน เพื่อจะนำมลทินแห่งมนุษย์ออกไป ให้ทรงผ้าทิพย์ ไล้ทาด้วยเครื่องหอมทิพย์

ประดับด้วยดอกไม้ทิพย์ ในที่ไม่ไกล แต่สถานที่ที่พระนางเจ้ามหามายาเทวีประทับอยู่นั้น มีภูเขาเงินอยู่เทือกหนึ่ง มีวิมานทองอยู่ภายในภูเขาเงินนั้น ข้างทิศปราจีนแห่งวิมานทองนั้น พระเทวีทั้งหลายตกแต่งที่บรรทมทิพย์สูงนิดหน่อย ให้พระนางเจ้าฯ บรรทมแล้ว

ครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เป็นพระยาช้างขาวปลอด เที่ยวอยู่ที่ภูเขาทองเทือกหนึ่ง ไม่ไกลจากภูเขาเงินนั้น ลงจากภูเขาทองขึ้นไปยังภูเขาเงิน มาทางทิศเหนือ เอางวงมีสีเหมือนพวงเงิน ถือดอกปทุมขาวเดินมา บันลือโกญจนาท เข้าไปยังวิมานเงิน แล้วทำประทักษิณที่บรรทมแห่งพระนาง ๓ รอบ ทำลายข้างเบื้องขวา ได้เป็นเหมือนเข้าไปสู่ห้องแล้ว พระโพธิสัตว์ได้ถือปฏิสนธิแล้ว ในวันอุตตราสาฬหปุณณมี นั้นแล

วันรุ่งขึ้นพระนางเจ้าฯ ตื่นบรรทมแล้ว กราบทูลพระสุบินนิมิตแก่พระเจ้าสุทโธทนะ พระองค์รับสั่งให้ประชุมพราหมณ์ปาโมกข์ จำนวน ๖๔ คน ทรงเล่าเรื่องพระสุบินนิมิตของพระนางให้พราหมณ์ฟัง แล้วถามว่าจักเป็นอย่างไร พราหมณ์ทั้งหลายกราบทูลเป็นเสียงเดียวกันว่า พระเทวีทรงครรภ์แล้ว เป็นพระโอรส ถ้าอยู่ครองเรือนจักเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ถ้าออกบวชจักเป็นพระพุทธเจ้า[๑]

หรือเมื่อครั้งพระพุทธองค์ก่อนที่จะตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ได้ทรงสุบินนิมิตประหลาด ๕ ประการ คือ

๑.๑ ทรงสุบินว่า พระองค์ทรงบรรทมเหยียดยาว พระเศียรพาดภูเขาหิมาลัย พระบาททั้งสองจรดฝั่งมหาสมุทร พระพาหาเบื้องขวาจรดมหาสมุทรข้างหนึ่ง พระพาหาเบื้องซ้ายจรดมหาสมุทรอีกข้างหนึ่ง เมื่อพระองค์ตรัสรู้แล้ว ทรงแก้ว่า ต่อไปภายหน้าพระองค์จักได้ตรัสรู้แน่นอน

๑.๒ ทรงสุบินว่า มีนกหลากสีบินมาจากจตุรทิศ เมื่อมาหมอบลงแทบยุคลบาทของพระองค์ นกเหล่านั้นก็เปลี่ยนสีเป็นสีเดียวกันหมด คือสีขาว พระองค์ทรงแก้พระสุบินนิมิตข้อนี้ว่า ต่อไปภายหน้าวรรณะทั้ง ๔ คือ กษัตริย์ พราหมณ์ ไวศยะ และศูทร จะเลื่อมใสในพระธรรมคำสอนของพระองค์ จนถึงออกบวชตามพระองค์ เป็นอันมาก คนในวรรณะเหล่านั้นเมื่อบวชแล้วก็สละวรรณะของตน กลายเป็นพระสมณศากยบุตรเสมอกันหมด

๑.๓ ทรงสุบินว่า พระองค์เสด็จขึ้นไปบนยอดภูเขาลูกหนึ่ง สูงมาก พื้นที่ที่พระองค์ทรงเหยียบย่ำขึ้นไปนั้น เปื้อนด้วยอุจจาระทั้งสิ้น แต่พระบาทของพระองค์หาได้เปื้อนอุจจาระไม่ พระองค์ทรงแก้พระสุบินนิมิตข้อนี้ว่า ต่อไปภายหน้าลาภสักการะจะบังเกิดขึ้นแก่พระองค์มากมาย แต่พระองค์หาได้ติดในลาภสักการะเหล่านั้นไม่

---

[๑] พระธรรมธีรราชมหามุนี, **จดหมายหิมพานต์** (กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๙) หน้า ๑๗๕.

๑.๔ ทรงสุบินว่า มีหนอนตัวขาวหัวดำมากมายเหลือคณานับ คลานขึ้นมาบนพระชงฆ์ทั้งสองข้างของพระองค์ พระองค์ทรงแก้พระสุบินนิมิตข้อนี้ว่า จะมีพุทธบริษัทที่เป็นคฤหัสถ์มากมาย เกิดขึ้นในพระธรรมวินัยของพระองค์

๑.๕ ทรงสุบินว่า มีหญ้าคางอกขึ้นที่นาภีของพระองค์และสูงขึ้นไปเทียมเมฆในข้อนี้ทรงทำนายว่า ต่อไปภายหน้าพระธรรมวินัยของพระองค์จักเป็นประโยชน์แก่เทพยดามนุษย์มากมาย[๑]

คนที่ฝันเท่านั้น ที่จะทราบว่า เหตุที่ตนฝันนั้นเป็นเพราะอะไร เพราะอำนาจแห่งบุญและบาป กุศลกรรม อกุศลกรรมที่ตนทำไว้ เพราะจิตใจหมกมุ่นกังวลเรื่องนั้น เพราะเทวดาดลใจหรือเพราะธาตุไม่ปกติ

คนบางคนอาจไม่สนใจ และไม่เชื่อความฝันคิดว่าเป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ บางคนคิดว่านอนมากก็ฝันมากเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้าท่านศึกษาพุทธศาสนาอย่างละเอียดลึกซึ้ง ท่านจะทราบว่าความฝันนั้น ไม่ใช่เรื่องเหลวไหลเสียทั้งหมดทีเดียว ดังที่ได้ยกตัวอย่างมาให้ทราบแล้วเรื่องที่พระพุทธมารดาก่อนที่จะทรงพระครรภ์เจ้าชายสิทธัตถะทรงมีพระสุบินนิมิต พระพุทธบิดาก็เช่นกัน ก่อนที่เจ้าชายสิทธัตถะจะเสด็จออกบรรพชา ก็ทรงมีพระสุบินนิมิต พระนางยโสธราและแม้แต่พระองค์เองก็ทรงมีพระสุบินนิมิตที่เปรียบเสมือนลางสังหรณ์แล้วไฉนปุถุชนธรรมดาจะมีความฝันอันเป็นลางสังหรณ์บ้างไม่ได้

ความฝันที่จะเล่าต่อไปนี้ เป็นความฝันของ อ.ตรีธา ซึ่งเป็นเหมือนลางสังหรณ์หรือนิมิตบอกเหตุความฝันแบบนี้ ถ้ารู้เหตุล่วงหน้าก็สามารถแก้ไขได้ ด้วยอำนาจวิชชาธรรมกายและบารมีของหลวงพ่อ ให้ช่วยคุ้มครองป้องกันได้ อ.ตรีธาฝันเมื่อคืนวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ฝันว่าเห็นท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ขณะนั้นดำรงสมณศักดิ์พระธรรมธีรราชมหามุนี ฝันเห็นท่านนอนอยู่ตรงห้องด้านหน้าบันไดทางขึ้น (ประตูนี้ได้ปิดไปแล้ว) สมัยนั้นท่านใช้เป็นที่รับแขกในกุฏิของท่านเห็นท่านนอนห่มผ้าสวยงามมาก ที่น่าแปลกก็คือลักษณะสีสันของผ้ามิใช่เป็นผ้าสำหรับพระภิกษุใช้เลย เป็นผ้าที่สวยงามมาก อ.ตรีธาคิดไปว่า เป็นมงคลแก่ตัวยิ่งนักที่ฝันเช่นนี้

รุ่งเช้า อ.ตรีธาก็เล่าความฝันให้ท่านเจ้าอาวาสฟัง หารู้ไม่ว่าท่านฟังแล้วท่านคิดเช่นไร อีก ๓ วันหลังจากวันนั้น คือวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นกำหนดที่ท่านจะเดินทางไปเยี่ยมสนามสอบประจำปีในเขตปกครองภาค ๑๗ ที่ท่านเป็นเจ้าคณะภาคอยู่ มีพระครูนิทัศน์ธรรมธาดา มีตำแหน่งเป็นเลขานุการเจ้าคณะภาค ๑๗ ร่วมเดินทางไปด้วย มีคุณสมภพ กรอิ่ม หลานชายของ อ.ตรีธาเป็นคนขับรถ

---

[๑] ปัญจกนิบาต อังคุตตรนิกาย ๒๒/๒๖๗

ก่อนออกเดินทางได้มีลางสังหรณ์หลายประการ ซึ่งไม่เคยมีปรากฏมาก่อนเลย ทั้ง ๆ ที่ท่านเจ้าคุณฯ ก็เดินทางไกลอยู่เป็นประจำทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้นว่า ตามปกติท่านไม่เคยนำสมุดบันทึกติดตัวไปด้วยเลย เพราะมีพระครูนิทัศน์ฯ ทำหน้าที่เป็นเลขาฯ คอยบันทึกอยู่แล้ว แต่คราวนี้ท่านหยิบสมุดบันทึกไปด้วย ส่วนคุณสมภพนั้นเมื่อเวลา ๑๒.๓๐ น. ก่อนออกเดินทาง ก็ขึ้นไปลา อ.ตรีธาผู้เป็นอาบนโรงเรียนปริยัติธรรม อันเป็นที่ที่ อ.ตรีธาสอนนั่งภาวนาในวันหยุด (ในยุคนั้นยังไม่ได้สร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ)

ขณะนั้น อ.ตรีธากำลังนั่งสนทนากับผู้มาปฏิบัติธรรม ท่านรู้สึกประหลาดใจมาก เพราะทุกครั้งไม่ว่าจะเดินทางใกล้หรือไกล ก็ไม่เคยปรากฏว่า หลานชายจะไปร่ำลาคุณอา นอกจากนี้ยังลาทุกคนที่นั่งคุยกับอาด้วย

ส่วนตัว อ.ตรีธาก็รู้สึกมีสังหรณ์ ไม่สบายใจอย่างประหลาด จึงปรารภกับคุณกันยา มหาพิชยะกุล ซึ่งนั่งอยู่ด้วยกันว่า รู้สึกเป็นห่วงคณะท่านเจ้าคุณฯ มาก การเดินทางคราวนี้ไม่ดีเลย คุณกันยาก็ถามว่า แล้วพี่จะทำยังไง อ.ตรีธาก็ตอบว่า ก็แก้ซิ **คำว่าแก้ในที่นี้ เป็นที่รู้กันดีในบรรดาลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำว่า หมายถึงแก้ไขด้วยวิชชาธรรมกายและขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยคุ้มครองป้องกัน**

เหตุอันเป็นลางร้ายยังไม่หมดเพียงเท่านี้ พอเดินทางไปได้สักครู่ คุณสมภพก็เลี้ยวรถผิดทาง ต้องย้อนกลับไปใหม่ แล่นไปได้อีกสักพักก็แวะเติมน้ำมัน คุณสมภพก็ลืมรับเงินทอนอีก ขับออกไปแล้วก็ต้องย้อนกลับไปที่ปั๊มขอรับเงินทอน ดูสติไม่ใคร่จะอยู่กับเนื้อกับตัวกระป๋ากระเป๋ออย่างไรพิกล ทั้งท่านเจ้าคุณและพระครูนิทัศน์ก็รู้สึกประหลาดใจกับความเปลี่ยนไปของคุณสมภพ จนต้องออกปากทัก

รุ่งขึ้นวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะท่านเจ้าคุณออกเดินทางไปจังหวัดตรัง รถกำลังแล่นไปตามไหล่เขา เขตอำเภอกะเปอร์ พอถึงทางโค้งด้านหนึ่งเป็นลำรางระบายน้ำที่ไหลลงมาจากภูเขา อีกด้านหนึ่งเป็นหน้าผาสูงชัน คุณสมภพก็ขับช้า ๆ อย่างระมัดระวัง แล้วเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น รถที่กำลังขับอยู่ก็เกิดเสียการทรงตัว หมุนเป็นวงกลมแล้วพลิกหงายพลิกคว่ำกระเด็นกระดอนตกลงไปตะแคงหงายในลำรางระบายน้ำด้านที่ชิดติดภูเขาสูง ยกสองล้อขึ้นชี้ฟ้า พระ ๒ รูปกับฆราวาสอีก ๑ คน ต่างก็ดิ้นขลุกขลักกันอยู่ในรถ พยายามหาทางปีนป่ายออกมาทางช่องหน้าต่างด้วยความลำบากยากเข็ญ เดชะบุญหลวงพ่อช่วยให้ไม่มีผู้ใดได้รับอันตรายเลยแม้สักน้อย รถก็ไม่ได้รับความเสียหายมากมาย

อีกสักครู่ผู้คนและเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไปช่วยเหลือ ทุกคนพากันประหลาดใจว่าน่าแปลกที่ไม่มีใครได้รับอันตรายเลย แม้แต่รอยฟกช้ำดำเขียว แต่คณะท่านเจ้าคุณฯ ซาบซึ้งใจดีว่า ที่ปลอดภัยเป็นเพราะบารมีหลวงพ่อคุ้มครองอยู่

ที่น่าแปลกอีกอย่างหนึ่งก็คือ เวลาเดียวกับที่คณะท่านเจ้าคุณฯ ไปประสบอุบัติเหตุ ทางวัดปากน้ำอันมีท่านเจ้าคุณวิสุทธิวงศาจารย์ รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่เจ้าคุณเมธีวราภรณ์ พระอาจารย์เปล่ง ปภสฺสโร และ อ.ตรีธา กำลังนั่งสนทนากันเรื่องศาลาการเปรียญหลังใหม่ (ศาลาสด) ว่าสวยงามใหญ่โต เหมาะสมที่จะจัดงานพิธีการต่าง ๆ ได้อย่างดี แล้วเพราะเหตุอันใดก็ไม่ทราบ การสนทนาก็พาดพิงไปว่าศาลานี้สวยงามใหญ่โตโอ่อ่า (ในยุคนั้น) เหมาะที่จะตั้งโกศศพเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เมื่อยามที่พระคุณท่านถึงแก่กาลมรณภาพ แล้วทุกคนก็บอกว่าอย่าเพิ่งเลย ยังไม่พอใจกับโกศชั้นธรรมที่จะได้รับ ถ้าเจ้าคุณธรรมธีรราชมุนีจะมรณภาพลง ควรจะได้โกศที่สวยงามกว่านี้ แต่พอทุกคนรู้สึกตัวว่าได้พูดเลยเถิดในเรื่องที่ไม่สมควร ไม่เป็นมงคลก็พากันยุติเรื่องโดยเร็ว

เมื่อคณะท่านเจ้าคุณธรรมธีรราชฯ กลับมาถึงวัดปากน้ำ เมื่อ อ.ตรีธาทราบเรื่องอุบัติเหตุ ก็ได้เรียนให้ท่านทราบเรื่องที่คุยกันนั้น ท่านเจ้าคุณธรรมฯ ก็เลยถามเจ้าคุณเมธีฯ คุณเมธีฯ บอกว่า วันเดินทางของท่านเจ้าคุณธรรมฯ นั้นเป็นวันอมาวสี หมายถึงวันเดือนดับหรือวันพระสิ้นเดือน ผู้ที่ถือโชคลางมักจะไม่เดินทางหรือไม่ทำงานมงคลท่านเจ้าคุณธรรมฯ ก็เลยบอก อ.ตรีธาว่า ในครั้งแรกที่ อ.ตรีธาไปเล่าความฝันให้ท่านฟังนั้น ท่านนึกในใจว่าการที่ อ.ตรีธาเห็นท่านนอนหงายแล้วมีผ้าสวยงามคลุมร่างอยู่นั้น แสดงว่าร่างของท่านนั้นมรณภาพแล้วกำลังรอรดน้ำศพ เพียงแต่ท่านไม่ได้พูดให้ อ.ตรีธาฟัง ท่านเจ้าคุณธรรมฯ จึงรีบบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายหลวงพ่อแล้วขอบารมีหลวงพ่อช่วยคุ้มครองรักษา

เรื่องนิมิตบอกเหตุหรือลางสังหรณ์นั้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปของความฝัน หรือมีเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น เคยเกิดขึ้นแล้วในกาลก่อน เกิดทั้งกับพระพุทธองค์ พระพุทธมารดา พระพุทธบิดา ดังที่ได้กล่าวแล้ว และปุถุชนทั่วไป ถ้าบุคคลผู้นั้นมีปัญญาก็สามารถหาอุบายแก้ไขให้เหตุการณ์ร้ายนั้น บรรเทาเบาบางลงได้ ดังเช่นเรื่องของอายุวัฒนกุมาร

บิดามารดาได้พาลูกชายไปหาเพื่อนที่เป็นดาบส เมื่อบิดามารดาได้ไหว้ดาบส ดาบสให้พรว่า ทีฆายุโก โหตุ (อวยพรให้มีอายุยืนยาว) แต่พอลูกชายไหว้ดาบส ดาบสกลับเฉย ไม่กล่าวอะไร บิดามารดาสงสัยจึงไต่ถาม ดาบสบอกว่าเด็กผู้นี้มีลางแห่งความมีอายุสั้น แล้วแนะนำให้ไปหาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธองค์ก็ตรัสเช่นเดียวกันแต่ทรงบอกวิธีแก้ไข โดยให้อาราธนาพระสงฆ์สวดพระปริตรต่ออายุ สวดยาวนานถึง ๗ วัน ๗ คืน เด็กชายผู้นี้จึงมีอายุยืนยาวถึง ๑๒๐ ปี และเป็นเหตุให้ได้ชื่อว่าอายุวัฒนกุมาร

มีมนต์บทหนึ่งชื่อว่าอภัยปริตร หรือที่เรียกกันว่าบทยันทุน เป็นเครื่องยืนยันว่าพระรัตนตรัยสามารถบำบัดปัดเป่าลางร้าย และฝันร้ายทั้งปวง ที่นอกเหนือวิสัยของตนจะกระทำได้ ถ้าเกิดฝันร้ายหรือนิมิตร้ายก็ให้สวดคาถานี้ จะทำให้เรื่องหนักเบาบางลงได้ ถ้าได้สวดก่อนนอนจะนอนหลับสบายไม่ฝันร้าย

ยนฺทุนฺ นิมิตฺตํ อวมงฺคลญฺจโยจามนาโป สกุณสฺส สทฺโท
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปินํ อกนฺตํพุทฺธานุภาเวน วินาสเมนฺตุ ฯลฯ

แปลว่า ลางร้ายอันใด อัปมงคลอันใด เสียงนกที่น่าตกใจอันใด เคราะห์ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาอันใด ขอความร้ายทั้งปวงนั้น จงถึงความเสื่อมสูญไป ด้วยพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ และสังฆานุภาพ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่เคยฝันเห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำ คนเหล่านั้นมีทั้งที่เป็นลูกศิษย์และคนที่ไม่เคยรู้จักหลวงพ่อ ไม่เคยมาวัดปากน้ำมาก่อนเลยก็มี เท่าที่ได้ยินได้ฟังมาจากคนที่ฝันเห็นหลวงพ่อ ส่วนใหญ่แล้วหลวงพ่อมักจะมาเตือนให้ระมัดระวังตัว อาจจะเกิดภัยอันตรายหรืออุบัติเหตุ และแนะนำให้ไปทำบุญที่วัดปากน้ำ บางคนเล่าว่า ยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่าพระที่เห็นในความฝันนั้นเป็นใคร ต่อเมื่อไปที่วัดปากน้ำแล้วเห็นรูปหลวงพ่อที่บนหอที่ประดิษฐานศพของท่าน หรือไปเห็นที่ศาลาโรงฉัน จึงทราบว่าผู้ที่ไปเข้าฝันเป็นหลวงพ่อสด อ.ตรีธามีเรื่องของคนที่ฝันเห็นหลวงพ่อแล้วปลอดภัยจากเหตุร้ายต่าง ๆ หลายเรื่อง จะขอนำไปเล่าไว้ในเรื่องอานุภาพวิชชาธรรมกายและบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำ

สูญเสียหลวงพ่อเล็ก

ท่านเจ้าคุณภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ) หรือหลวงพ่อเล็ก เป็นผู้รับหน้าที่จากหลวงพ่อให้สอนวิชชาธรรมกายและแจกพระของขวัญแทนหลวงพ่อ ตั้งแต่หลวงพ่ออาพาธหนัก หลวงพ่อเล็กมรณภาพด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและโรคลำไส้ เมื่อวันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ (ตรงกับวันเข้าพรรษา)[๑] อายุ ๔๔ ปี ๕ เดือน ๒๕ วัน ช่วงนั้นศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้ประสบกับความวิปโยคอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๒ หลังจากหลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒

หลวงพ่อเล็ก เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ตรงกับแรม ๙ ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด เป็นบุตรของคุณพ่อจอกกับคุณแม่วัน คล้อสุวรรณ ท่านเกิดที่บ้านคลองหนองตากล้า ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ บิดามารดาพาไปถวายหลวงพ่อตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี หลวงพ่อจึงให้บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ แล้วให้ศึกษาทั้งบาลีและนักธรรม ควบคู่ไปกับนั่งภาวนา

---

[๑] สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ได้บำเพ็ญกุศลอุทิศถวายหลวงพ่อเล็กในวันเข้าพรรษาทุกปี

หลวงพ่อเรียกหลวงพ่อเล็กตามชื่อเดิมว่า เจียก อ.ตรีธาเรียกท่านว่าหลวงพี่ ท่านได้รับใช้ใกล้ชิดหลวงพ่อตั้งแต่เป็นสามเณร หลวงพ่อสอนการปฏิบัติธรรมแก่หลวงพ่อเล็กด้วยตนเองอย่างใกล้ชิดเป็นประจำ ท่านมอบมรดกธรรมให้หลวงพ่อเล็กทั้งหมด และหลวงพ่อเล็กก็สามารถรับได้ทั้งหมด จนได้วิชชาธรรมกายขั้นสูง ท่านสามารถทำงานถวายหลวงพ่อได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกเรื่องทั้งด้านการปกครอง การบริหาร การศึกษาปริยัติและวิปัสสนา หลวงพ่อเล็กเป็นผู้มีความวิริยอุตสาหะเป็นเลิศ ทั้งว่าง่ายสอนง่าย เรียบร้อย สุขุม เยือกเย็น จึงได้รับความรักความเมตตา ความไว้วางใจจากหลวงพ่ออย่างมาก

หลวงพ่อเล็กอุปสมบทเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ มีฉายาว่า ธมฺธโร มีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี เป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงพ่อวัดปากน้ำครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ คุณหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) และคุณนายโชติ ศิลปบรรเลง เป็นผู้อุปถัมภ์การอุปสมบท

หลวงพ่อเล็กสอบได้นักธรรมเอก และเปรียญธรรม ๔ ประโยค ทั้งได้วิชชาธรรมกาย จึงต้องรับหน้าที่เป็นครูสอนบาลี นักธรรมและวิปัสสนากรรมฐานด้วย รวมทั้งช่วยเหลือด้านการปกครองภิกษุ สามเณรด้วย ท่านเป็นผู้รักการศึกษา ชอบอ่านหนังสือ ชอบศึกษาค้นคว้า สนใจและมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ หลายแขนง สามารถทำงานได้ทุกประเภท มีฝีมือด้านการช่างเกือบทุกชนิด เพราะชอบศึกษา ชอบทดลอง เป็นคนแคล่วคล่องว่องไว อารมณ์ดี ยิ้มแย้มเสมอ ถ้าไม่ใกล้ชิดจะไม่รู้เลยว่าท่านมีสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง

หลังจากที่หลวงพ่อจากไปแล้ว หลวงพ่อเล็กเป็นเสมือนตัวแทนของหลวงพ่อวัดปากน้ำ จึงต้องรับภาระหนัก ทั้งด้านการสืบสานวิชชาธรรมกาย การแจกพระของขวัญและการบริหาร นอกจากหลวงพ่อแล้วพระภิกษุที่ได้วิชชาธรรมกายระดับสูงที่หลวงพ่อไว้เนื้อเชื่อใจให้บอกวิชชาแทนท่าน ก็คือหลวงพ่อเล็ก หลังจากที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพ ท่านเป็นหนึ่งในคณะกู้วัดปากน้ำ หลวงพ่อเล็กจะรับภาระหลายด้าน เพราะมีความรอบรู้ ความคล่องตัวและมนุษยสัมพันธ์สูง

ท่านได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) ให้ดำรงตำแหน่งรองเจ้าอาวาส และได้รับแต่งตั้งจากพระเทพวรเวที เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ให้เป็นอาจารย์ใหญ่ บริหารด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานด้วย ด้วยความที่อยู่ใกล้ชิดหลวงพ่อวัดปากน้ำ รู้ว่าหลวงพ่อชอบอะไร ไม่ชอบอะไร หลวงพ่อเล็กจึงดำเนินงานในสิ่งที่รู้ว่าหลวงพ่อต้องชอบ ต้องพอใจ แม้ว่างานนั้นจะเป็นการเพิ่มภาระหนักให้ตนเองก็ตาม

หลวงพ่อเล็กได้ก่อตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ขึ้นในวัดปากน้ำ เพื่อสอนวิชาพุทธศาสนาแก่เยาวชน ท่านเป็นผู้วางหลักสูตร กำกับดูแลการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด และสอนเองด้วย ทั้งดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ท่านมีหลักในการวางหลักสูตรว่า **เรามีเวลาเรียนน้อย เพียงอาทิตย์ละครั้ง จึงควรที่ครูจะสอนให้ประหยัดเวลา แต่ได้สาระมาก ๆ** ท่านได้อุทิศเวลาคลุกคลีกับเยาวชน เพื่อสั่งสอนอบรมความรู้ด้านพุทธศาสนา ทั้งด้านหลักวิชาและปฏิบัติธรรม ปลูกฝังคุณธรรม เป็นการรดน้ำพรวนดิน ใส่ปุ๋ยให้ต้นกล้าเหล่านี้เติบโตเป็นไม้งามใหญ่โต แข็งแรง

นอกจากนี้ยังได้ริเริ่มออกนิตยสารรายเดือนชื่อมงคลสาร เผยแพร่ธรรม การปฏิบัติธรรมและกิจกรรมของวัดปากน้ำท่านรับหน้าที่เป็นผู้จัดการ เขียนบทความทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองเอง จัดหาทุนทรัพย์ในการพิมพ์ ในยุคเริ่มต้นนั้น พิมพ์จำหน่ายไม่มากนัก เสียค่าใช้จ่ายเดือนละประมาณ ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท ปัจจุบันนิตยสารมงคลสารยังคงดำเนินการอยู่ โดยท่านเจ้าคุณเทพปริยัติวงศ์ (พาย ภทฺท โก ป.ธ. ๖) เป็นผู้ควบคุมดูแล

อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อเล็กตระหนักอยู่เสมอว่า งานที่เป็นหัวใจของหลวงพ่อคือการเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ท่านจึงรวบรวมและจัดพิมพ์คำสอนการปฏิบัติธรรมของหลวงพ่อรวมทั้งพระธรรมเทศนา ออกมาเป็นหมวดหมู่ จัดพิมพ์เป็นเล่ม ไม่ให้สูญหายกระจัดกระจาย แจกจ่ายแก่ผู้สนใจเสมอ ทั้งยังลงมือสอนเองทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. อย่างที่หลวงพ่อเคยปฏิบัติ และออกแจกพระของขวัญเอง ทั้งยังรับอาราธนาไปสอนปฏิบัติธรรมและบรรยายธรรมนอกสถานที่ และตามสื่อต่าง ๆ อยู่เสมอ

หลวงพ่อเล็กเป็นพระภิกษุที่มีจิตใจงาม อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม เยือกเย็น ใบหน้าของท่านมีรอยยิ้มด้วยความเมตตาอยู่เสมอ เป็นที่รู้กันว่า หลวงพ่อเล็กโกรธคนไม่เป็น แต่คนก็เกรงใจท่าน ไม่มีใครกล้ากับท่าน แม้ว่าท่านไม่เคยดุด่าว่าใคร มีแต่ตักเตือน สั่งสอน ด้วยความเมตตา พูดอย่างนิ่มนวล ไม่เคยใช้เสียงกร้าวแข็งกับใคร ท่านจึงเป็นที่เมตตา ไว้วางใจของผู้ใหญ่ เป็นที่รักของเพื่อนภิกษุ เป็นที่เคารพรักนับถือ ศรัทธา เป็นที่พึ่งของผู้น้อยและลูกศิษย์

ตำแหน่ง หน้าที่และสมณศักดิ์ที่ได้รับ

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจธรรม สนามหลวง

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่พระครูสมณธรรมสมาทาน

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก ในนามเดิม

วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ใหญ่ สำนักเรียนวัดปากน้ำ

วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

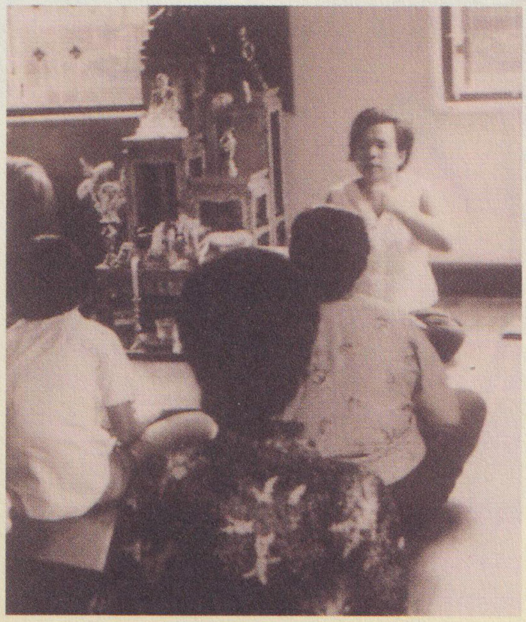
วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่พระภาวนาโกศลเถร

เป็นที่น่าสังเกตว่าสมณศักดิ์ของหลวงพ่อเล็กนั้นเป็นสมณศักดิ์เดิมของหลวงพ่อวัดปากน้ำทั้งสิ้น

เมื่อท่านจากไปทุกคนจึงเสียใจ อาลัยอาวรณ์ โศกเศร้า ใกล้เคียงกับความรู้สึกที่สูญเสียหลวงพ่อ ยังเป็นเคราะห์ดีของวัดปากน้ำและคณะศิษย์ที่วัดปากน้ำยังมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และเจ้าคุณราชโมลีเป็นหลักให้พึ่ง

สร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ

อ.ตรีธาคำนึงอยู่เสมอว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นผู้ค้นพบและเผยแผ่วิชาธรรมกาย มานานกว่ากึ่งศตวรรษ ท่านได้เมตตามอบเป็นมรดกแก่พวกเราทุกคน ไม่หวงไว้กับตัวท่านเพียงคนเดียว เหล่าศิษยานุศิษย์ที่ยังระลึกถึงหลวงพ่อ และต้องการปฏิบัติธรรมตามแนวที่ท่านสอนมีเป็นจำนวนไม่น้อย เห็นได้จากการที่มีผู้ไปทำบุญ ไปเช่าพระของขวัญ รูปภาพ เหรียญรูปเหมือนหลวงพ่อ ฯลฯ และไปฝึกปฏิบัติธรรมกันทุกวัน วันละมาก ๆ ในช่วง ๑๐ กว่าปีแรกที่หลวงพ่อมรณภาพ วัดปากน้ำยังไม่มีสถานที่ปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะ และยังไม่มีผู้สอนประจำทุกวัน

อ.ตรีธามีความปรารถนาจะสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมอันเป็นสัปปายะ สะดวกสบาย สงัดเงียบ สำหรับปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะขึ้น เพราะวัดปากน้ำก็ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์พระอุโบสถและก่อสร้างเสนาสนะสงฆ์เพียงพอกับจำนวนพระสงฆ์ สามเณรแล้ว อ.ตรีธาจึงไปกราบเรียนปรึกษาท่านเจ้าอาวาส ท่านเห็นชอบด้วย พระเถระทุกรูปก็เห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม ณ ตึกขาวอันเป็นศูนย์จักรพรรดิ (ตามที่หลวงพ่อเคยบอก) เจ้าพระคุณสมเด็จฯ เสนอให้ใช้เงินที่ได้จากการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปี ท่านบอกว่าถ้าปีเดียวสร้างไม่เสร็จ ๒ ปี ๓ ปีก็ต้องเสร็จไปเอง

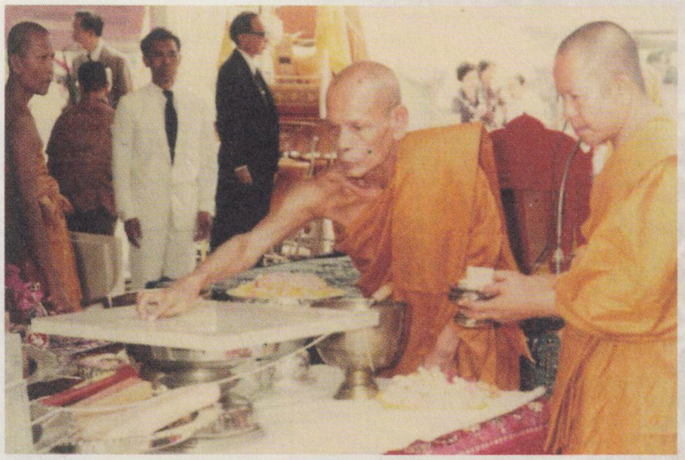
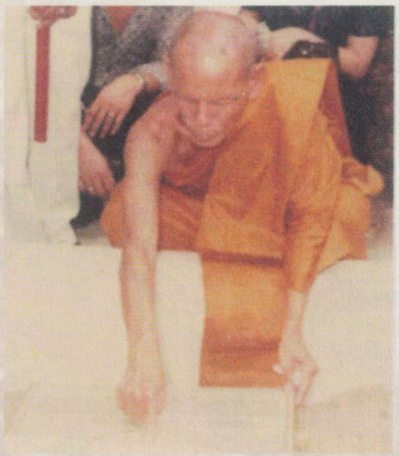

คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี

คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี
และอาจารย์วรณี สุนทรเวช

ประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน พุทธศักราช ๒๕๔๗
(มีศรัทธาจองกฐินล่วงหน้ามาเป็นเวลา ๓๐ ปี)

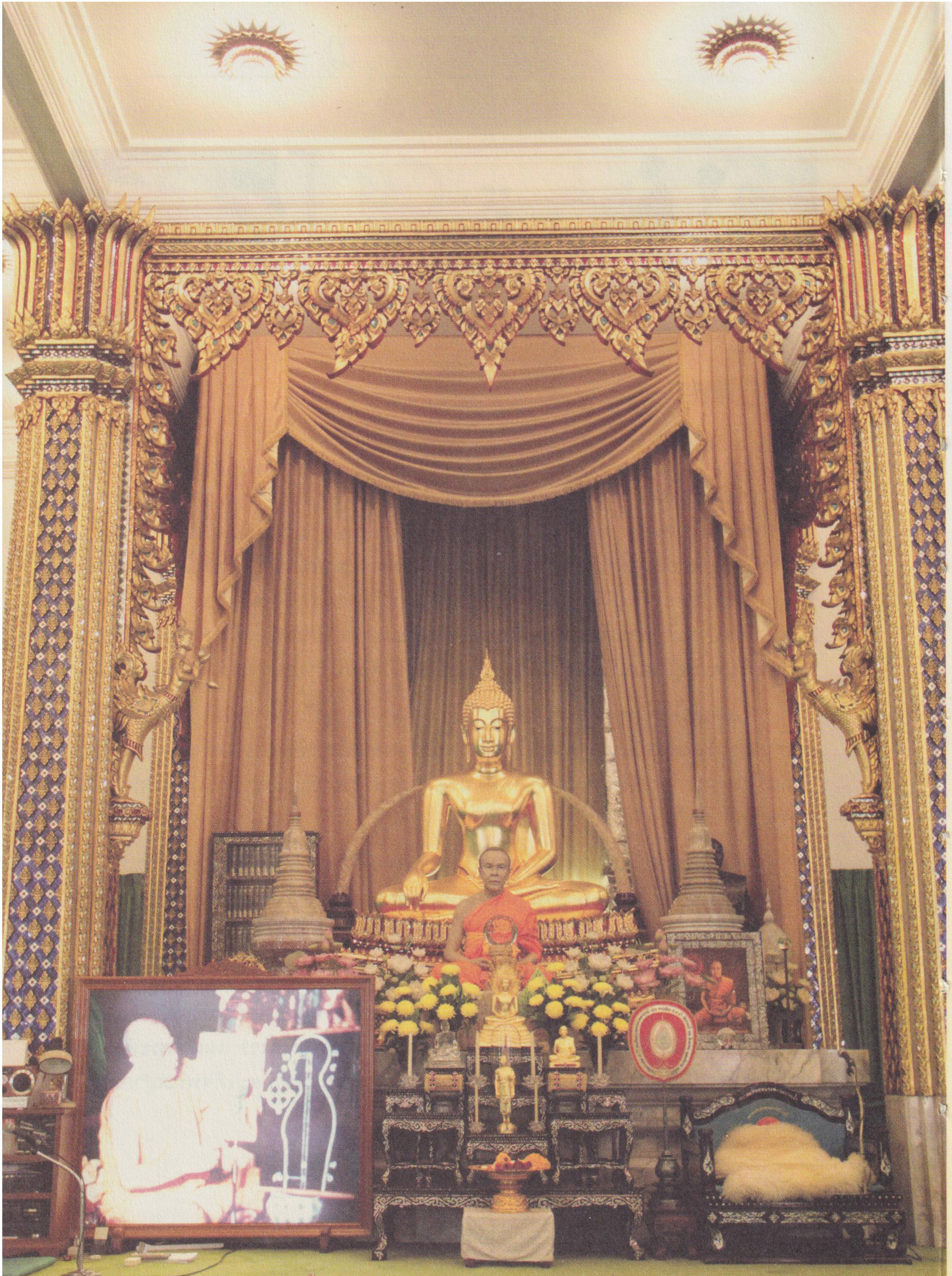

อ.ตรีธาได้กราบเรียนพระคุณท่านไปว่า ไม่อยากนำเงินถวายผ้าพระกฐินพระราชทานไปสร้าง แต่ยังไม่ได้กราบเรียนให้ท่านทราบว่าแล้วจะหาเงินจากที่ใดไปมาสร้าง เวลานั้น อ.ตรีธามีดำริอยู่ในใจว่า อยากจะขายที่ดินที่ได้รับมรดกจากมารดา นำเงินไปสร้างหอเจริญวิปัสสนา ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของผู้ที่ต้องการไปบำเพ็ญภาวนาที่วัดปากน้ำ **ท่านต้องการจะใช้หอเจริญวิปัสสนา เป็นสถานที่บวชพระธรรมกายเหมือนกับพระอุโบสถเป็นสถานที่บวชสมมุติสงฆ์ ด้วยปรารถนาจะเด็ดยอดบุญนี้**

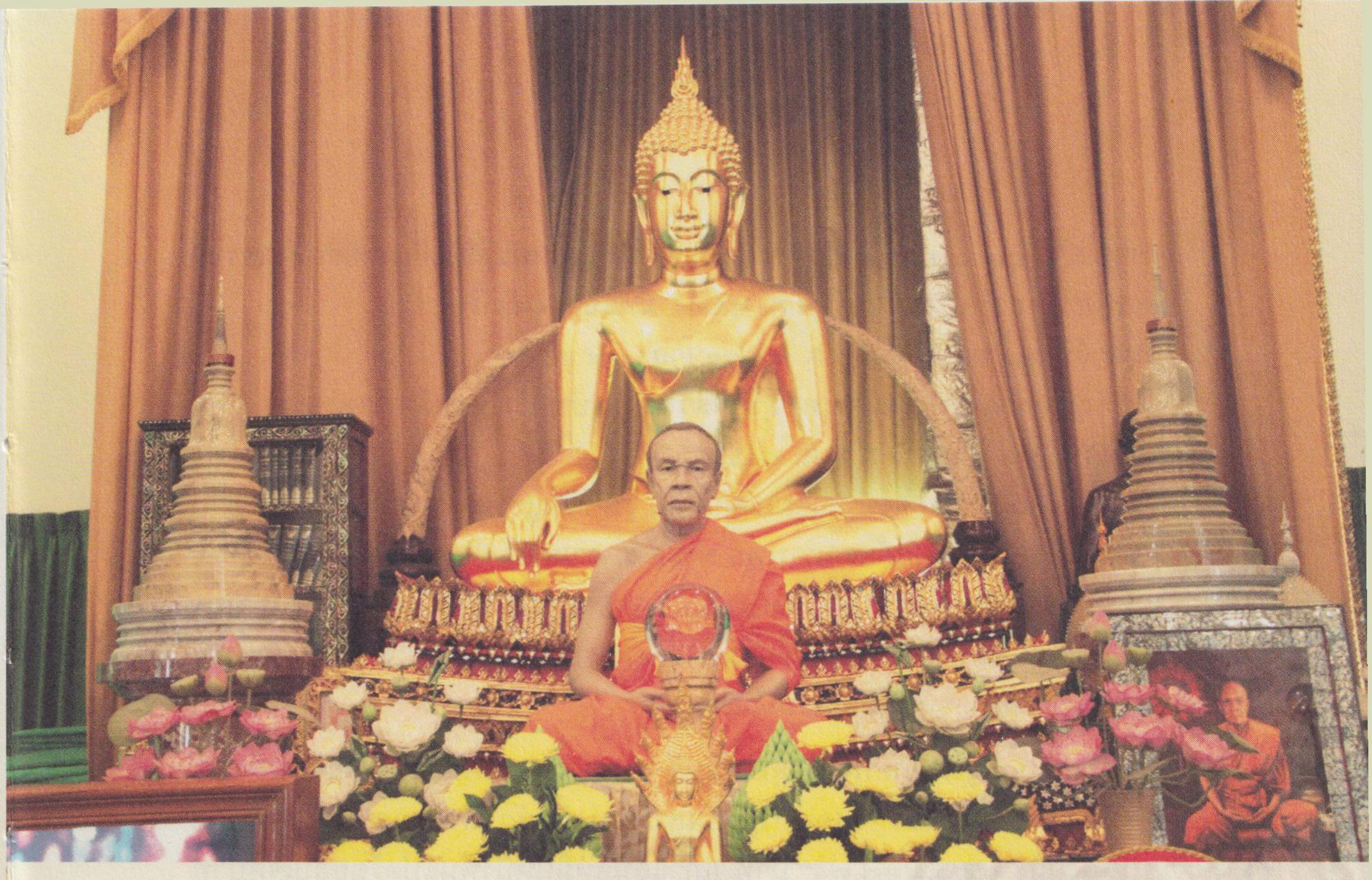
แต่แล้วอาจารย์วรณี สุนทรเวช ก็เป็นผู้เด็ดยอดบุญนี้ไป อาจารย์ได้ไปพบ อ.ตรีธา แจ้งความประสงค์ ขอเป็นเจ้าภาพบริจาคทรัพย์สร้างหอเจริญวิปัสสนา อ.ตรีธาจึงรีบเปิดทางให้ทันที เพราะถ้ารอเงินจากการขายที่ดินของบรรพบุรุษ ยังไม่ทราบว่าเมื่อไรจะขายได้ อาจจะชักช้าเกินไป เสียโอกาสของสาธุชน

อาจารย์วรณีและมารดา คุณหญิงแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี (ประหยัด สุนทรเวช) ได้บริจาคทรัพย์ ๖,๑๐๖,๑๐๖ บาท (หกล้านหนึ่งแสนหกพันหนึ่งร้อยหกบาทถ้วน) เพื่อสร้างสถานที่สำหรับปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะ จึงได้รื้อตึกขาวออก สร้างใหม่เป็นตึก ๒ ชั้น ทรงสถาปัตยกรรมไทยทาสีขาว เป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์

ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เริ่มพิธีเวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๙ รูป มีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก วัดบวรนิเวศวิหาร ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระญาณสังวร เป็นประธานเจริญพระพุทธมนต์

ชั้นบนของหอเจริญวิปัสสนาฯ สถานที่ปฏิบัติธรรม

ถวายภัตตาหารเพลแล้วทำพิธีวางศิลาฤกษ์ โดยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร ป.ธ. ๙) แม่กองบาลีสนามหลวง กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดสามพระยา ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี เป็นประธานฝ่ายสงฆ์

พลตำรวจโท ชุมพล โลหะชาละ[๑] รองอธิบดีกรมตำรวจ ครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานฝ่ายฆราวาส

เสร็จแล้วมีพิธีเททองหล่อพระพุทธรูปเพื่อประดิษฐานเป็นพระประธานประจำหอเจริญวิปัสสนา เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย พุทธศิลป์แบบสุโขทัย หน้าตักกว้าง ๓ ศอกเศษ

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทำพิธียกช่อฟ้าหอเจริญวิปัสสนา พร้อมกับทำพิธียกช่อฟ้าศาลาการเปรียญหลังใหม่ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา เป็นประธาน

การก่อสร้างหอเจริญวิปัสสนานี้ อยู่ในความอำนวยการของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

สถาปนิก คือพระอาจารย์เปล่ง ปภสฺสโร
ควบคุมการก่อสร้างโดย เจ้าคุณราชโมลี และพระศาสนานุรักษ์ (ทรงเกียรติ ปุณฺณวิโก)
ดูแลตกแต่งภายใน โดย อ.ตรีธา เนียมขำ

---

๑ ต่อมาได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศเป็นพลตำรวจเอก

ค่าก่อสร้าง ๕,๑๐๓,๔๐๔.๒๕ บาท (ห้าล้านหนึ่งแสนสามพันสี่ร้อยสี่บาทยี่สิบห้าสตางค์)

การก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยปี พ.ศ. ๒๕๒๑ มีพิธีฉลอง ดังนี้

วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เวลา ๑๙.๐๐ น.

บำเพ็ญกุศลถวายพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำและอดีตเจ้าอาวาส

วันเสาร์ที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล พระสงฆ์ สามเณร ประมาณ ๔๐๐ รูป

ค่าใช้จ่ายในพิธีฉลอง เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)

เมื่อเสร็จพิธีฉลองแล้ว วันรุ่งขึ้นวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ อันเป็นวันวิสาขบูชา ได้เปิดให้สาธุชนปฏิบัติธรรมนั่งภาวนา

นอกจากคุณหญิงแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี (ประหยัด สุนทรเวช) กับอาจารย์วรณี สุนทรเวช เป็นผู้บริจาคเงินสร้างหอเจริญวิปัสสนาแห่งนี้แล้ว ยังมีสาธุชนร่วมบริจาคสมทบด้วยเป็นเงินถึง ๙๔๑,๘๑๗.๗๕ บาท (เก้าแสนสี่หมื่นหนึ่งพันแปดร้อยสิบเจ็ดบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) รวมกับยอดของอาจารย์วรณี เป็นเงิน ๗,๐๔๗,๙๒๓.๗๕ บาท (เจ็ดล้านสี่หมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยยี่สิบสามบาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) เงินที่เหลือได้นำไปสมทบสร้างตึกวิเศษธรรมกาย

ระเบียบปฏิบัติบนหอเจริญวิปัสสนา

ก่อนที่จะเปิดหอเจริญวิปัสสนา ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้เรียกประชุมพระเถระในวัดปากน้ำที่บรรลุวิชชาธรรมกาย รวมทั้ง อ.ตรีธา เพื่อวางระเบียบการใช้หอเจริญวิปัสสนา ท่านได้มอบหมายให้ อ.ตรีธาเป็นผู้ดูแลความเรียบร้อย และควบคุมระเบียบกฎเกณฑ์กำหนดการต่าง ๆ ของหอเจริญวิปัสสนา ในฐานะที่เป็นผู้ริเริ่มคิดสร้างขึ้น ท่านย้ำว่า **ครูตรีธา อย่าทิ้งหอนะ ต้องดูแลให้ดี**

ที่ประชุมได้ร่วมกันออกระเบียบการ ๗ ข้อ ดังนี้

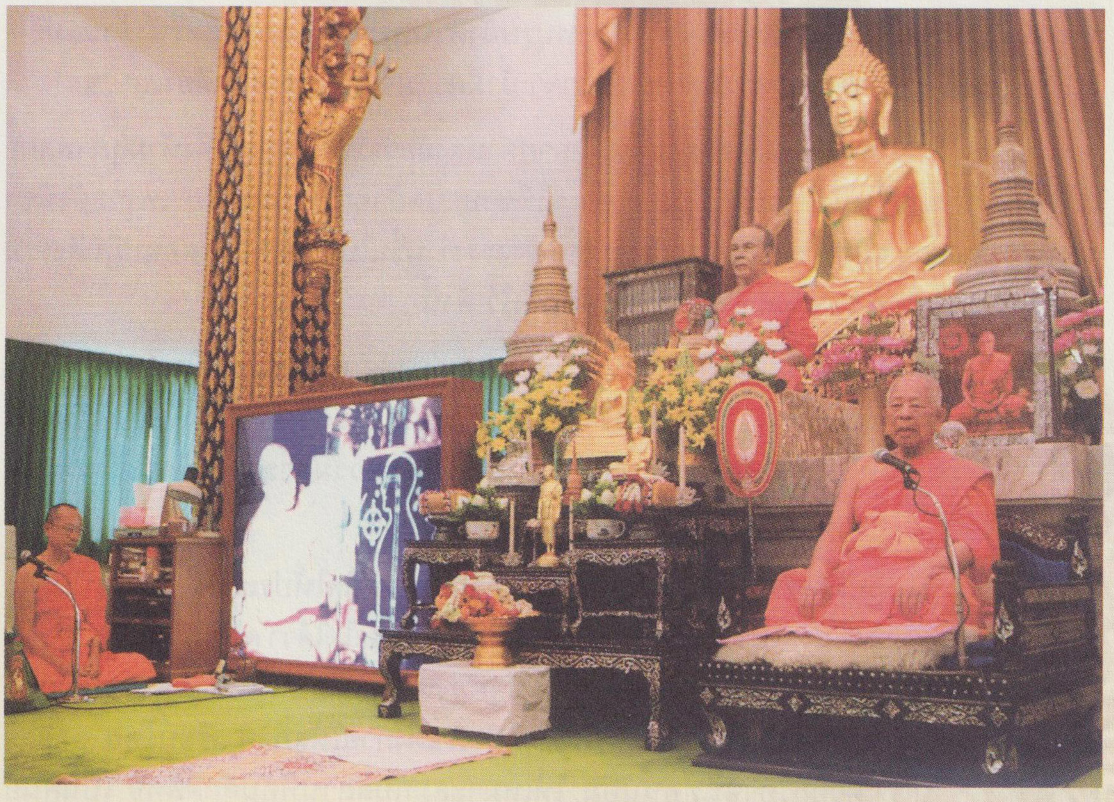
๑. ทุกคนจะต้องช่วยกันรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

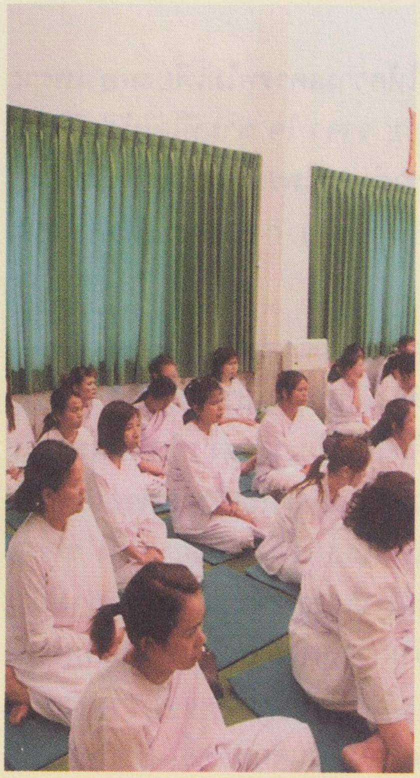
๒. นำรองเท้าขึ้นไปวางในชั้นเก็บรองเท้า

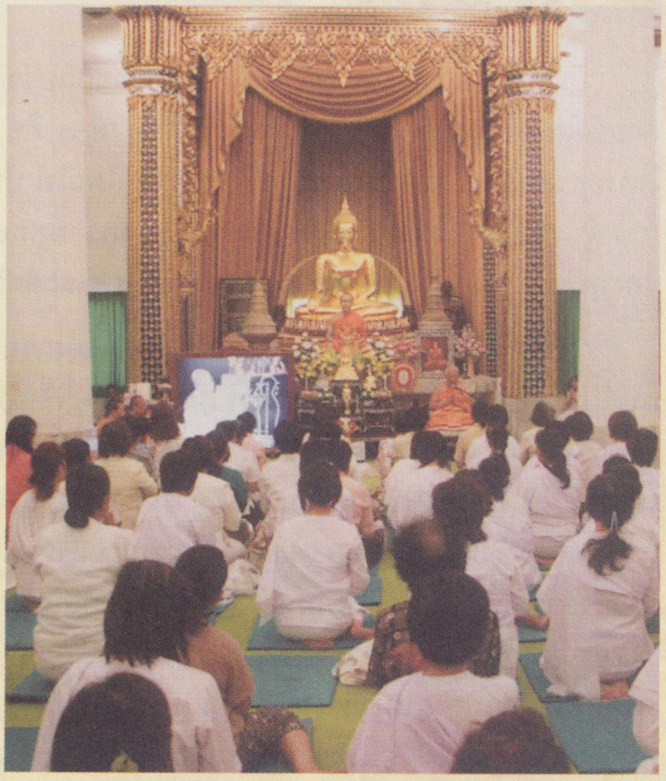
๓. ต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เฉพาะสุภาพสตรีห้ามสวมกางเกงขึ้นมานั่งปฏิบัติธรรม

๔. ห้ามนำอาหารและเครื่องดื่มเข้ามารับประทานบนหอ

๕. ห้ามนำเด็กเล็ก ๆ ขึ้นมานั่งภาวนา

๖. การนั่งภาวนาไม่ปะปนกัน สุภาพบุรุษนั่งด้านพระภิกษุ สุภาพสตรีนั่งด้านแม่ชี

๗. โปรดสำรวมมารยาททางกาย วาจา ถ้ามีความจำเป็นโปรดใช้เสียงเบา ๆ

หลังจากที่ระเบียบนี้ออกมาแล้ว มีหลายท่านสงสัยว่า เพราะเหตุใดจึงห้ามสุภาพสตรีไม่ให้สวมกางเกงขึ้นนั่งภาวนา รวมทั้งกางเกงที่ขาบานคล้ายกระโปรงด้วย เพราะยังมีขาจัดเป็นกางเกงอยู่ สมัยที่ อ.ตรีธาท่านมีสุขภาพแข็งแรง ท่านขึ้นไปควบคุมและสอนปฏิบัติธรรมทุกวันเสาร์ อาทิตย์ รอบ ๑๐.๐๐ น. ท่านได้ชี้แจงไว้ ดังนี้

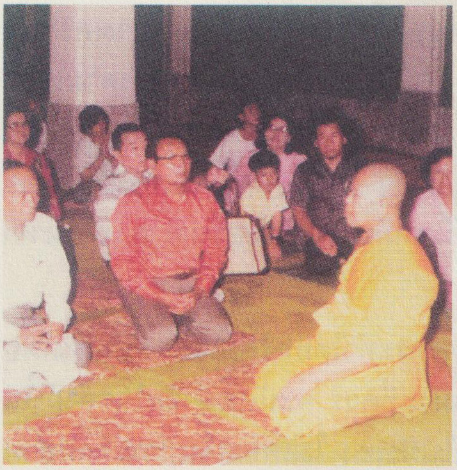
การที่สุภาพสตรีสวมกางเกงนั้นก็เพื่อความคล่องตัว ความสะดวกในการปฏิบัติกิจที่ต้องการความรวดเร็ว ความกระชับรัดกุม ถ้าสุภาพสตรีจะสวมกางเกงไปในที่กันดารไปต่างจังหวัด หรือไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ที่ไม่ต้องการความสำรวมระมัดระวังมากนักก็สมควรอยู่

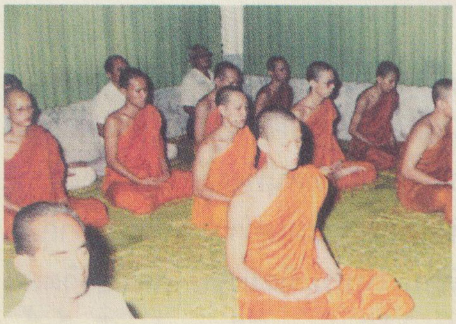
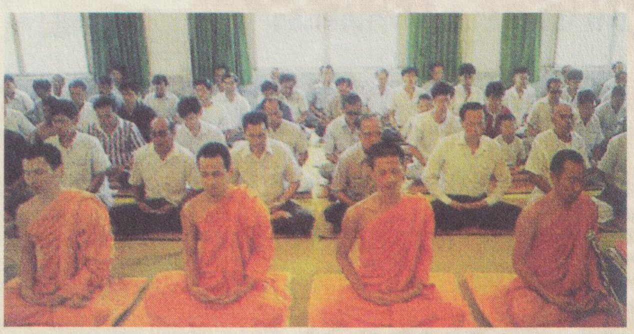
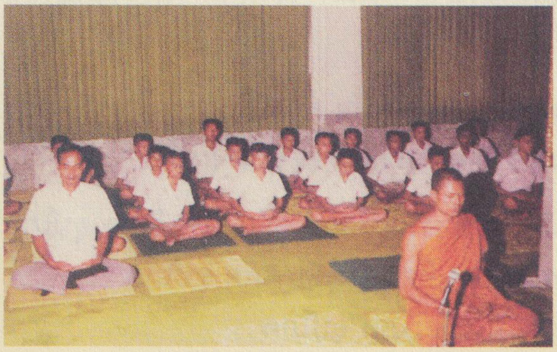
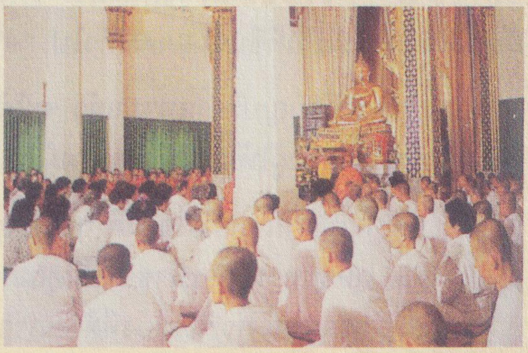
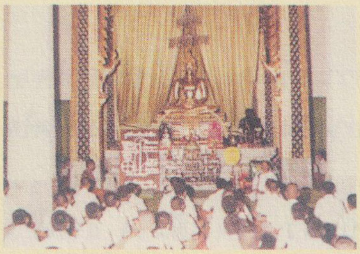
การไปปฏิบัติธรรมในวัด สมควรที่จะทำกาย วาจา ใจให้ประณีต เพราะเป็นการไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ ประพฤติตามรอยพระยุคลบาท คงปฏิเสธไม่ได้ว่า คนที่ไปฝึกปฏิบัติธรรมตามแนววิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อสดสอนนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อได้เห็นองค์พระธรรมกายในช่วงที่ยังไม่รู้ไม่เห็นก็สั่งสมสร้างบุญให้ตัวเอง จึงควรแต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย สะอาดสวยงาม กราบไหว้ด้วยกิริยาอันอ่อนน้อม ให้เหมาะสมกับสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ เป็นศูนย์จักรพรรดิ ซึ่งเป็นมงคลอันสูงสุด

ถ้ากราบไหว้และแต่งกายไม่เรียบร้อยก็ถือว่ายังให้ความเคารพไม่เพียงพอ เพราะกายยังไม่ประณีตเพียงพอ ยังไม่พร้อมด้วยองค์ ๓ คือ กาย วาจา ใจ ตามที่ได้ให้คำสัตย์ไว้ในบทสวดมนต์ แต่ถ้าท่านไปปฏิบัติธรรมตามโคนไม้ ป่าเขาลำเนาไพร ก็จัดเป็นอีกเรื่องหนึ่ง การทำกายให้ประณีตนั้น เริ่มตั้งแต่การทำความสะอาดร่างกาย การเลือกเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับให้เหมาะแก่กาลเทศะทั้งบุรุษและสตรี

การไปนั่งภาวนาที่วัด สตรีก็ควรจะแต่งกายสุภาพตามแบบของสตรีไทย คือนุ่งกระโปรงหรือนุ่งซิ่นให้ยาวพอสมควร ไม่สวมเสื้อผ้าที่พอดีตัว สั้นหรือคับมากเกินไป ไม่ใช้แบบที่ล่อแหลม สีฉูดฉาด การเข้าไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือที่หวงห้ามบางแห่ง เช่น ในพระบรมมหาราชวัง ในเขตพระราชฐาน หรือการเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างเป็นทางการนั้น ยังห้ามไม่ให้สุภาพสตรีสวมกางเกง เพราะเห็นว่าไม่สุภาพ ในพิธีการต่าง ๆ ของข้าราชการหญิง ไม่ว่าจะเป็นทหาร ตำรวจหรือพลเรือน ก็ยังไม่เคยปรากฏว่าให้สวมกางเกง

บุรุษก็เช่นเดียวกัน ควรแต่งกายให้สุภาพ เว้นการแต่งกายแบบไปออกกำลังหรือเล่นกีฬา บางคนนุ่งกางเกงขาสั้น สวมเสื้อยืดที่ลำลองมากเกินไป คิดแต่ความสะดวกสบายอย่างเดียว ไม่คิดถึงความเหมาะสม ไม่ให้เกียรติแก่สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์

มีการฟังบรรยายธรรมและปฏิบัติธรรมบนหอเจริญวิปัสสนาทุกวัน

การปฏิบัติธรรมเป็นการไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ควรกระทำด้วยความศรัทธาอันประกอบด้วยปัญญา ต้องเตรียมตัว เตรียมกาย เตรียมใจให้พร้อม ไปตรงตามเวลาที่กำหนด ไม่ควรไปช้าหรือออกก่อน อาจกระทบกระเทือนผู้ที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ จิตเขากำลังเข้าศูนย์ถูกส่วน ผู้ที่ไปทีหลังแล้วเดินผ่านหรือลงนั่งใกล้ ๆ กระแอมกระไอเพียงนิดเดียว จิตของคนที่กำลังนิ่งต้องเสียสมาธิ แล้วกว่าจะรวมตัวให้นิ่งเหมือนเดิมไม่ใช่เรื่องง่าย บาปจะตกอยู่กับผู้ทำลายสมาธิ แม้ไม่เจตนาก็ตาม

การปฏิบัติธรรมที่รวมกันเป็นหมู่เป็นคณะ ควรกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน ขึ้นโดยพร้อมเพรียง เลิกโดยพร้อมเพรียง การทำในสิ่งที่เหมาะที่ควร จะน้อมนำจิตใจของผู้นั้นให้แช่มชื่นเบิกบาน องอาจ กล้าหาญ มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่เคอะเขิน กระดากอาย เพราะเหตุว่าเราได้ทำไว้ดีแล้ว

อ.ตรีธาย้ำเสมอว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำในสมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่นั้น ท่านได้สอนลูกศิษย์ละเอียดถี่ถ้วนมาก ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน การคิด การพูด ท่านจะสอนให้ทำทุกอย่างอย่างประณีต อันเป็นลักษณะของอารยชน การฟังเทศน์ฟังธรรม การสวดมนต์ นั่งภาวนา ท่านสอนให้ตั้งกายให้ตรง พนมมือก็ต้องนิ้วชิดกัน เพราะเหตุว่า การทำบุญทำกุศลของทุกคนนั้น เป็นการปรับปรุงอัตภาพของตนเองให้ดีขึ้น ให้ประณีตยิ่งขึ้น ในเมื่อชีวิตเรายังต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ภพชาติต่อไปจะได้มีสภาวะที่ดีและประณีตยิ่งขึ้น มีบุคลิกภาพอันเป็นที่ชื่นชมแก่คนทั่วไป

การที่ทำบุญบริจาคทานแล้ว จะได้บุญเต็มที่หรือไม่นั้น ต้องประกอบด้วยชนิดของทานและเจตนาของผู้ให้ รวมทั้งศีลของผู้รับด้วย ชนิดของทาน มี ๓ ชนิด ดังนี้

๑. สามีทาน การนำของดี ๆ ทำบุญให้ทาน ของนั้นดีกว่าที่ตนเองใช้บริโภค อุปโภค

๒. สหายทาน การนำของที่มีคุณภาพเสมอกับที่ตนเองใช้บริโภค อุปโภค

๓. ทาสทาน การนำของที่ด้อยกว่าที่ตนเองใช้บริโภค อุปโภค

ผู้ให้ต้องถึงพร้อมด้วยเจตนา ๓ ประการ ได้แก่

๑. ปุพฺพเจตนา คือเจตนาก่อนที่จะให้ ต้องถึงพร้อมด้วยความเต็มใจและตั้งใจที่จะบริจาค

๒. มุญฺจนเจตนา คือเจตนาขณะที่กำลังบริจาคทานอย่างเต็มอกเต็มใจ ยังคงมีจิตใจแช่มชื่นเบิกบาน ไม่หงุดหงิด ขุ่นมัว โกรธเคือง

๓. อปราปรเจตนา คือเจตนาหลังจากที่บริจาคทานแล้ว ยังคงเต็มใจ แช่มชื่นเบิกบาน นึกถึงทานที่ตนทำแล้วก็ชื่นอกชื่นใจ ไม่เกิดความเสียดาย ผิดหวัง

ฉะนั้นการทำบุญให้ทาน ไม่ว่าจะเป็นอาหารหรือสิ่งของจะถวายพระสงฆ์ สามเณร ผู้ทรงศีลหรือให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด เราควรจะให้สิ่งที่เป็นสามีทาน และคงเจตนาให้ครบทั้ง ๓ ประการ ถ้าเป็นอาหารก็เลือกอาหารที่ทำอย่างประณีต ตกแต่งสวยงาม สะอาด รสชาติอร่อย เลือกภาชนะบรรจุที่เหมาะสมสวยงาม ถ้าอาหารนั้นรสชาติอร่อยลิ้น ทำอย่างประณีตประดิดประดอย แต่บรรจุในภาชนะที่ไม่เหมาะสม อาหารนั้นก็จะลดคุณค่าลงไปอย่างน่าเสียดาย ผู้รับยังไม่ได้ลิ้มรสอาหารนั้นเลย แต่อายตนะตาเปิดรับภาพแล้วว่าไม่เหมาะ ไม่สวยงาม เป็นการทอนอานิสงส์ของผู้บริจาคทาน ผู้รับและผู้ให้ต้องมองสิ่งนั้นด้วยเจตนาตรงกัน ผลและอานิสงส์ของการบริจาคทานจึงจะยิ่งใหญ่ไพศาล

การรักษาศีลก็เช่นกัน ถึงแม้ว่าทุกคนจะสมาทานศีลพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นศีล ๕ ศีล ๘ หรืออุโบสถศีลก็ตาม แต่ละคนจะมีความตั้งใจในการรักษาศีลต่างกัน บางท่านเมื่อสมาทานศีลไปแล้วก็ตั้งอกตั้งใจรักษาศีลให้บริสุทธิ์ มิให้ด่างพร้อย ถึงพร้อมด้วยปุพพเจตนา มุญจนเจตนา และอปราปรเจตนา คือมีความตั้งใจแน่วแน่เด็ดเดี่ยวที่จะสมาทานศีล เมื่อสมาทานศีลไปแล้วก็ตั้งใจรักษาให้บริสุทธิ์ หลังจากรักษาศีลเรียบร้อยแล้วก็ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีที่มีโอกาสสมาทานศีล รักษาศีลให้บริสุทธิ์

ส่วนการนั่งเจริญภาวนา ก็ต้องมีความตั้งใจเต็มใจพร้อมด้วยเจตนาทั้ง ๓ ประการเช่นกัน หลวงพ่อท่านบอกว่า **การทำบุญทำกุศลนั้น เปรียบเสมือนการถ่ายรูป เราจะถูกบันทึกภาพไว้ตลอดเวลาโดยอัตโนมัติไม่ว่าจะทำดีทำชั่ว คิดดีคิดชั่วหรือพูดดีพูดชั่ว สิ่งที่ทำนั้นไม่มีวันสูญหาย จะถูกบันทึกไว้ทั้งหมด** การถูกบันทึกนี้จะเป็นไปในรูปของกฎแห่งกรรมที่จะมาหล่อเลี้ยงชีวิตของเราให้ดีงามหรือเลวชั่ว ตามการกระทำของเรา พระพุทธองค์ท่านจึงตรัสว่า **กมฺมุนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม** กรรมใดที่เราทำไว้ ไม่ว่าจะเป็นกรรมดีกรรมชั่ว กรรมนั้นจะต้องกลับมาสนองผู้กระทำ เหมือนล้อเกวียนบดตามรอยเท้าโค

กำหนดการปฏิบัติธรรม ณ หอเจริญวิปัสสนา

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	ทุกวัน ยกเว้นวันอุโบสถ (เชิญไปฟังพระธรรมเทศนาที่พระอุโบสถ)
เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๓๐ น.	เฉพาะวันหยุดราชการ
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	เฉพาะวันหยุดราชการ และวันอุโบสถ
เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๓๐ น.	ทุกวัน

บนหอหลวงพ่อ จะมีนั่งทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. โดยท่านเจ้าคุณราชพรหมเถร (วีระ อุตตรนที) เป็นผู้ควบคุม

สมัยที่ อ.ตรีธายังมีสุขภาพแข็งแรง ได้ขึ้นไปควบคุมการปฏิบัติธรรมบนหอเจริญวิปัสสนาเป็นประจำ โดยเฉพาะวันหยุดราชการ รอบ ๑๐.๐๐ น. มีเวรบรรยายธรรมเองด้วย แต่ระยะหลังสุขภาพไม่ดี ไม่สามารถจะไปได้ ต้องให้พระคุณเจ้าช่วยกันควบคุมดูแล และจัดเวรบรรยายธรรม แต่ท่านก็ยังคงสนใจไต่ถามความเรียบร้อยอยู่เสมอ

พระคุณเจ้าที่ช่วยกำกับดูแลการปฏิบัติธรรม มีท่านพระครูมงคลภาวนานุสิฐ (พิชัย อ้นน้อย) พระครูภาวนาวิจิตร (สำรวย จารุวณฺโณ ป.ธ. ๕) พระครูสมาธิวิหารี (จักรพล) พระมหามงคล (ป.ธ. ๙) พระสุนทร ก่อนนั่งภาวนาจะเปิดเสียงสวดมนต์ตามหลวงพ่อวัดปากน้ำ และฟังคำสอนของท่าน

แม้หลวงพ่อท่านจะมรณภาพไปเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังมีศิษย์จำนวนมากที่มีความศรัทธาเลื่อมใส ต้องการเดินตามรอยเท้าของท่าน จึงทำให้การสอนวิชชาธรรมกายแพร่หลายกว้างขวางมากขึ้น

การเผยแผ่วิชชาธรรมกายในต่างประเทศ

สมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำยังมีชีวิตอยู่ ท่านปรารถนาที่จะเผยแผ่วิชชาธรรมกายและสร้างวัดไทยในต่างประเทศ ให้ชาวตะวันตกได้รู้คุณค่าของพุทธศาสนา ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ศาสตราจารย์วิลเลี่ยม ออกัสต์ เปอเฟิสต์ ชาวอังกฤษ มีจิตศรัทธาเลื่อมใสวิชชาธรรมกาย เดินทางมาศึกษากับหลวงพ่อที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อจัดพิธีอุปสมบทให้ในพระอุโบสถวัดปากน้ำ มีฉายาว่า กปิลวฑฺโฒ

หลังจากที่ท่านกปิลวฑฺโฒได้วิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อส่งกลับไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ ๘ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๗ ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ท่านกปิลวฑฺโฒ เดินทางกลับมาวัดปากน้ำอีกครั้ง นำชาวอังกฤษอีก ๓ คน ซึ่งได้บรรพชาเป็นสามเณรเรียบร้อยแล้วที่ประเทศอังกฤษ มาขออุปสมบทและศึกษาวิชชาธรรมกายกับหลวงพ่อ หลวงพ่อได้จักพิธีอุปสมบทให้ มีฉายาว่า สทฺธาวฑฺโฒ ปญฺญาวฑฺโฒ และวิชฺชาวฑฺโฒ รวมพระภิกษุชาวอังกฤษจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำในปีนั้น ๔ รูป ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ มีชาวญี่ปุ่น ชื่อนายทาโกะ ชิมารุจิ เป็นนักบวชนิกายนิจิเรน สนใจวิชชาธรรมกาย จึงขออุปสมบทและจำพรรษาปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำ ประมาณ ๖ เดือน ก็ได้วิชชาธรรมกาย แล้วกลับไปเผยแผ่ธรรมกายที่ประเทศญี่ปุ่น ต่อไป**วัดมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ฟิลาเดลเฟีย เพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา**

ความปรารถนาของหลวงพ่อที่จะสร้างวัดไทยเพื่อเผยแผ่วิชชาธรรมกายไปยังต่างประเทศ ยังไม่เป็นรูปธรรม ท่านก็อาพาธโดยไม่มีโอกาสหาย หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว ๒๕ ปี โครงการของหลวงพ่อจึงเริ่มก่อเป็นรูปร่างขึ้น

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี ได้เดินทางไปดูกิจการพระศาสนาหลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา การเดินทางครั้งนี้ท่านได้ไปแวะพักที่เมืองฟิลาเดลเฟีย รัฐเพนซิลเวเนีย พบว่าพุทธศาสนิกชนที่เมืองนี้ มีศรัทธาเลื่อมใสในพุทธศาสนา ใคร่จะปฏิบัติสมถวิปัสสนาและบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ เหมือนอยู่ในประเทศไทย แต่ไม่สามารถทำได้เพราะไม่มีวัดไทย คนไทยที่เมืองฟิลาเดลเฟีย

จึงได้เรียนปรึกษาท่านเจ้าพระคุณฯ ขอให้ท่านจัดส่งพระสงฆ์ไปสอนปฏิบัติธรรม คนไทยที่นั่นจะรับภาระเรื่องที่พักและค่าใช้จ่าย พระคุณท่านยินดีสนับสนุนโครงการนี้

หลังจากนั้นคนไทยในเมืองฟิลาเดลเฟีย ได้จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการสร้างวัดไทยขึ้น ได้ยื่นขอจดทะเบียนเป็นวัดแบบ Nonprofit Organization นำชื่อสมณศักดิ์ของหลวงพ่อมาตั้งเป็นชื่อวัดว่า Monkoltepmunee Buddhist Temple วัดมงคลเทพมุนี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ (ค.ศ. ๑๙๘๔) คณะกรรมการชุดแรกมี ๓ คน ได้แก่

๑. นพ.อุดม สุวรรณศรี ประธานกรรมการ
๒. นายบุญช่วย เอี่ยมนิมิต รองประธานกรรมการ
๓. นายมนัส โอวาทสาร เลขานุการและเหรัญญิก

วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ท่านเจ้าพระคุณฯ ได้คัดเลือกพระสงฆ์ฝ่ายวิปัสสนา ๒ รูป ไปปฏิบัติศาสนกิจ คือ

๑. พระครูสมณธรรมสมาทาน (สวัสดิ์ ด้วงสุวรรณ์) มรณภาพแล้ว
๒. พระรัตนเมธี ครั้งเป็นพระมหาไพโรจน์ ภทฺทโก

๒ ปีแรกพระสงฆ์ทั้ง ๒ รูปนี้พักที่วัดวชิรธรรมประทีป เมืองนิวยอร์ก เพราะยังหาสถานที่สร้างวัดไม่ได้ และยังไม่มีที่พักที่เหมาะสมสำหรับพระเถระ

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ คณะกรรมการ โดยการนำของพระมหาไพโรจน์ได้เห็นเหมาะสมเป็นเอกฉันท์ลงนามในสัญญาซื้อที่ดิน ๕.๓ เอเคอร์ ประมาณ ๑๓ ไร่เศษ พร้อมบ้านชั้นเดียว ๓ ห้องนอน ๑ หลัง ตั้งอยู่ที่ 3304 Knights Rd. Bensalem, PA 19020 เพื่อจัดสร้างเป็นวัดต่อไป จัดเป็นสาขาของวัดปากน้ำโดยตรง พระมหาไพโรจน์ ภทฺทโก ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส จนถึงแก่มรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ซื้อที่ดินที่ติดกับวัดทางด้านทิศเหนือเพิ่มอีก ๒๑ ไร่ ๒๕ ตารางวา (๘.๕๐ เอเคอร์) ได้ดำเนินการสร้างกุฏิสงฆ์ ที่พัก หอเจริญวิปัสสนา อุโบสถ

วัดมงคลเทพมุนี เป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาทุกประการ ได้จัดงานทำพิธีเปิดวัด เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ (ค.ศ. ๑๙๘๖) โดยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๗ ประธานสงฆ์ และ ฯพณฯ ม.ร.ว.เกษมสโมสร เกษมศรี เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประธานฆราวาส

ปัจจุบันนี้มี พระวิเทศธรรมมงคล (น้อม กาญจนรํสี ป.ธ. ๖ พธ.บ.) เป็นเจ้าอาวาส

ท่านเจ้าคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ กับพระวิเทศธรรมมงคล

บัดนี้ ความปรารถนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ โดยการดำเนินงานของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ และการสนับสนุนของพระภิกษุสงฆ์ อุบาสก อุบาสิกา ผู้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อ สำเร็จแล้วแต่ยังไม่เสร็จสิ้น ยังคงร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจช่วยกันผลักดันกงล้อธรรมกายให้หมุนเดินหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้หมู่มนุษย์ได้รู้จักความสุขสงบที่แท้จริง

วัดปากน้ำอเมริกา

ก่อตั้งขึ้นที่เมืองฮิวเบอร์ไฮท์ รัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยท่านเจ้าคุณวิเทศวิสุทธิคุณ (สมัคร สมคฺโค ป.ธ. ๔) เป็นเจ้าอาวาส ท่านได้เป็นผู้นำกลุ่มพุทธศาสนิกชนชาวเมืองเดย์ตัน บุกเบิกการสร้างวัดแห่งนี้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้รับให้เป็นวัดอยู่ในความอุปถัมภ์เป็นสาขาของวัดปากน้ำ และได้กรุณาเดินทางไปเป็นประธานในพิธีสมโภชวัดครบรอบ ๔ ปี ทำพิธีเจิมและเปิดป้ายวัดเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

วัดปากน้ำญี่ปุ่น

วัดปากน้ำญี่ปุ่นเป็นวัดไทยที่สมบูรณ์วัดแรกในประเทศญี่ปุ่น คนไทยซึ่งไปมีนิวาสสถานในประเทศญี่ปุ่น ได้เพียรพยายามสร้างวัดไทยกันมานานหลายสิบปี โดยคณะบุคคลหลายคณะแต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะกฎหมายและระเบียบของญี่ปุ่นเคร่งครัดผูกมัดแน่นหนา ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก แต่ด้วยความสามารถและความเพียรพยายาม

ของคนไทยกลุ่มหนึ่งที่ศรัทธาเลื่อมใสหลวงพ่อวัดปากน้ำ อยากจะได้วัดไทยอันเป็นสาขาของวัดปากน้ำ เพื่อสอนสมถวิปัสสนาแนววิชชาธรรมกาย คนไทยกลุ่มนี้มีคุณพิมใจ มัทสุโมโต ซึ่งสมรสกับคุณฮิโตชิ มัทสุโมโต ชาวญี่ปุ่น เป็นหัวหน้าดำเนินการ และคุณกฤษณา คุณณัฐ คาราคิดะ คุณพิมใจเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท พี.เค.สยาม บริหารภัตตาคารอาหารไทยและร้านขายสรรพสินค้าไทยหลายร้าน ธุรกิจนี้มีคุณกฤษณาร่วมด้วย คุณฮิโตชิ มัทสุโมโต นับถือศาสนาพุทธและเคารพหลวงพ่อวัดปากน้ำกับท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ อย่างยิ่ง ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ตั้งชื่อไทยให้คุณฮิโตชิ ว่า อาทิตย์

คณะบุคคลกลุ่มนี้เป็นผู้ช่วยกันเลือกหาสถานที่ แล้วนิมนต์ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ไปพิจารณาตัดสินใจการดำเนินการด้านกฎหมาย ซื้อและโอนที่ดิน การขออนุญาตสร้างวัดไทยและร่างกฎระเบียบต่าง ๆ คุณอาทิตย์เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ได้จัดซื้อที่ดินเพื่อสร้างวัดไทยครั้งแรก รับไว้เป็นสมบัติของวัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ หลังจากนั้นได้ซื้อที่ดินเพิ่มอีก ๓ ครั้ง รวมเป็น ๑๕ ไร่

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ตั้งชื่อวัดนี้ว่า วัดปากน้ำญี่ปุ่น เพราะต้องการให้ชื่อวัดปากน้ำเป็นที่รู้จักของชาวญี่ปุ่น พระคุณท่านดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสด้วย เป็นผู้คัดเลือกพระสงฆ์ไปจำพรรษาและวางกฎระเบียบเอง

บุคคลอีกผู้หนึ่งที่ช่วยให้การสร้างวัดปากน้ำญี่ปุ่นลุล่วงไปด้วยดีอย่างรวดเร็วคือ พระโคเตทสุ โยริโนะ ชาวญี่ปุ่น นิกายนิชิเรน ปัจจุบันท่านเป็นเจ้าอาวาสนิจิเรนชุฮอนโจ เป็นประธานสมาคมศิษย์เก่าวัดปากน้ำชาวญี่ปุ่น อายุประมาณ ๗๐ ปีเศษ สำเร็จการศึกษา

ปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยพุทธศาสนาริโช เคยเดินทางมาอุปสมบทที่วัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ เพื่อศึกษาและปฏิบัติธรรมตามแนววิชชาธรรมกายกับพระราชพรหมเถระ (วีระ อุตตรนที) รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำฝ่ายวิปัสสนาธุระ

จากซ้ายไปขวา คุณฮิโตชิ (อาทิตย์) อ.ตรีธา คุณพิมใจ มัทสุโมโต

หลังจากที่ศึกษาปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดปากน้ำ พอสมควรแก่เวลา ท่านก็ลาสิกขา เดินทางกลับไปประเทศญี่ปุ่น ท่านได้เผยแผ่การปฏิบัติธรรมแนววิชชาธรรมกายให้แก่ชาวญี่ปุ่น กลับไปบวชเป็นพระญี่ปุ่นเหมือนเดิม เมื่อท่านโคเตทสุ โยริโนะ ทราบว่าวัดปากน้ำ จะมาประดิษฐานสาขา ณ ประเทศญี่ปุ่น ท่านก็ยินดียิ่งนัก ช่วยประสานงานการหาช่างก่อสร้าง การขอวีซ่าพิเศษสำหรับพระสงฆ์ที่จะไปจำพรรษาปฏิบัติศาสนกิจที่วัดปากน้ำญี่ปุ่น

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้จารึกวัตถุประสงค์ของการสร้างวัดปากน้ำญี่ปุ่น ไว้ดังนี้ **เพื่อสนองเจตนาปรารภของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี) ที่ต้องการจะเผยแผ่พระพุทธศาสนาวิชชาธรรมกาย ให้แพร่หลายไปในนานาอารยะประเทศ คณะศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำทุกคน มีอาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นต้น ได้พยายามสืบสานให้เป็นไปจนประสบความสำเร็จ**

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ ๖ รอบ ๗๒ พรรษา ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ดำเนินการสร้างอุโบสถ รูปทรงจัตุรมุข มีหน้าบัน ๔ ทิศ สถาปัตยกรรมไทย เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เป็นอนุสรณ์ถึงโอกาสอันพิเศษนี้ และเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต อัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ ภปร. กับพระนามาภิไธยย่อ สก.และตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ประดิษฐานไว้ที่หน้าบันทั้ง ๓ ด้านของจัตุรมุข เพื่อเป็นอนุสรณ์และเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณของทั้ง ๒ พระองค์ และจารึกเป็นประวัติศาสตร์

๑. ตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ประดิษฐานไว้ที่หน้าบัน มุขด้านทิศเหนือ ซึ่งเป็นด้านหน้าอุโบสถ

๒. พระปรมาภิไธยย่อ ภปร. ประดิษฐานไว้ที่หน้าบัน มุขด้านทิศตะวันออก

๓. พระนามาภิไธยย่อ สก. ประดิษฐานไว้ที่หน้าบัน มุขด้านทิศตะวันตก

๔. ตราสัญลักษณ์วัดปากน้ำญี่ปุ่น ประดิษฐานไว้ที่หน้าบัน มุขด้านทิศใต้

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างอุโบสถ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ ตรงกับวันขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๑๒ เวลา ๑๐.๐๐น. สร้างเสร็จสมบูรณ์ ประกอบพิธีผูกสีมาอุโบสถ เมื่อวันที่ ๙ - ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ปัจจุบันวัดปากน้ำญี่ปุ่นมีพระอุทัยโพธิวิเทศ (วิวรรธน์ ทตฺตวฑฺโน น.ธ.เอก) เป็นเจ้าอาวาส

ป้ายทางเข้าวัดปากน้ำนิวซีแลนด์
WAT PAKNAM
NZ
NAU MAI HAERE MAI

ตอกหลักเขตสร้างอุโบสถ

วัดปากน้ำนิวซีแลนด์

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้คำนึงถึงความปรารถนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำเรื่องการเผยแผ่วิชชาธรรมกายในต่างประเทศอยู่เสมอ เมื่อเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจยังต่างประเทศ เมื่อพระคุณท่านได้รับอาราธนาให้ไปปฏิบัติศาสนกิจ ณ ประเทศนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้พบคนไทยจำนวนหนึ่งซึ่งไปพำนักอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์ อยากให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ สร้างวัดไทย พระคุณท่านจึงได้มองหาสถานที่อันเหมาะสมที่จะสร้างวัดขึ้นอีกแห่งหนึ่งในประเทศนี้

ในที่สุดพระคุณท่านก็เลือกสถานที่สร้างวัดได้ที่บ้านเลขที่ ๔๕๓ ถนนไกเตมาโกะ ตำบลเวลคัมเบย์ เมืองทารังง่า (Tauranga) ประเทศนิวซีแลนด์ (เกาะเหนือ) เป็นบ้าน ๔ ห้องนอน พร้อมโรงรถ เนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ อยู่ห่างจากสนามบินนานาชาติโอ๊คแลนด์ (Auckland) ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ๒๐๕ กิโลเมตร อยู่ใกล้กับภูเขาเมาท์มอนกานูอิ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ตั้งชื่อวัดนี้ว่า วัดปากน้ำนิวซีแลนด์ เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำ

พระภิกษุจากวัดปากน้ำ ชุดแรกที่ไปปฏิบัติศาสนกิจ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ มี ๓ รูป ได้แก่

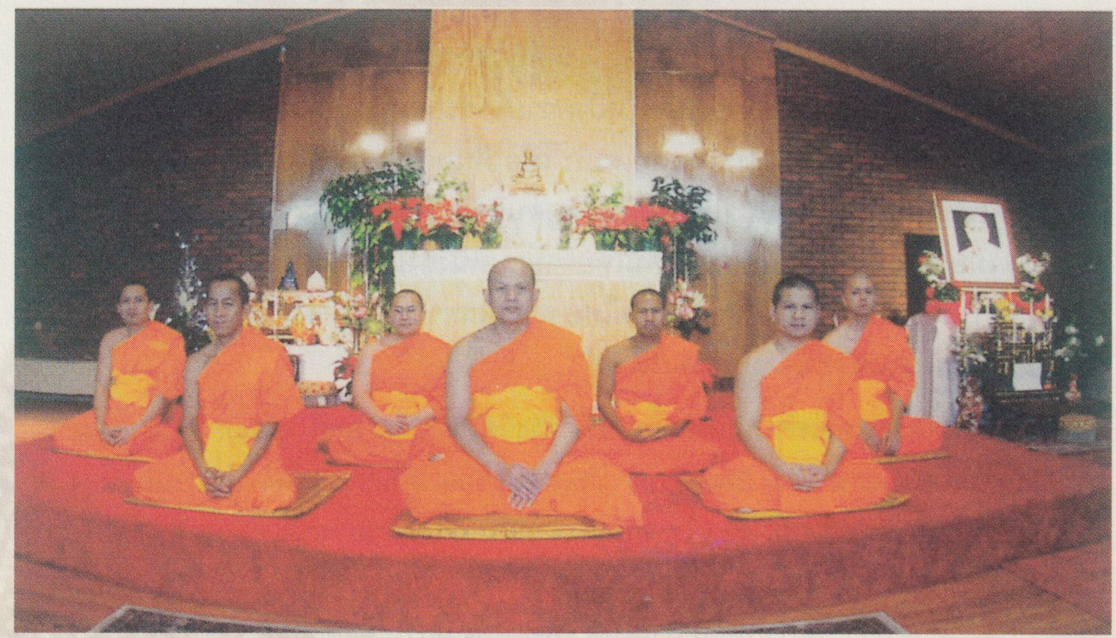
๑. พระมหาผดุงพงษ์ สุวํโส

๒. พระมหาสิปฺปกร ปกรโณ

๓. พระมหาธเนศ ธเนโส

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ดำเนินการสร้างอุโบสถเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นอาคารทรงประยุกต์ ใช้เป็นอาคารอเนกประสงค์ด้วย เป็นที่พักสงฆ์และประกอบพิธีทางพระพุทธศาสนาด้วย สร้างเสร็จเรียบร้อยมีพิธีผูกสีมาเมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ คุณนเรศ คุณบุปผา คุณชนิศา คุณอภิญญา คุณคาเมศ งามอภิชน เป็นเจ้าภาพสร้างพระประธานประจำอุโบสถ บริษัท ยูเนี่ยน ปิโตร เคมีคอล จำกัด (มหาชน) โดยคุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณนภาศรี และบุตร ธิดา สะใภ้ หลาน เป็นเจ้าภาพรูปหล่อเหมือนพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ปัจจุบันมีพระวิเทศโพธิคุณ (ผดุงพงษ์ สุวํโส ป.ธ. ๔) เป็นเจ้าอาวาส

วัดปากน้ำมิชิแกน

เกิดจากการรวมกลุ่มของพุทธศาสนิกชนชาวรัฐมิชิแกนและรัฐใกล้เคียง โดยการนำของพระมหาวิมล ญาณวิมโล ป.ธ. ๙ ซึ่งเป็นศิษย์ของวัดปากน้ำ และพระคุณเจ้าอีกหลายรูป ได้รวบรวมทุนทรัพย์ซื้อโบสถ์คริสต์ บนที่ดิน ๑๓ ไร่ แล้วปรับเปลี่ยนเป็นพุทธาราม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้รับอุปถัมภ์ให้เป็นสาขาของวัดปากน้ำ และตั้งชื่อวัดนี้ว่า วัดปากน้ำมิชิแกน

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ให้นโยบายในการบริหารวัดปากน้ำทุกแห่งไว้ดังนี้ **วัดปากน้ำไม่ว่าจะเป็นสาขาในต่างประเทศหรือที่ไหน ๆ ก็ตาม จะต้องยึดถือระเบียบและแนวปฏิบัติตามแบบของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญอย่างเคร่งครัด ให้เป็นอย่างเดียวกัน**

กฐินพระราชทานวัดปากน้ำ

หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ วัดปากน้ำก็เปรียบเสมือนรัตนนาวาที่ปราศจากหางเสือ ขาดผู้บังคับการเรือ ทั้งยังบรรทุกคนหนักใกล้จะจมมิจมแหล่ คณะศิษย์ที่เคยไปกราบเยี่ยมเยียนหลวงพ่อและไปทำบุญที่วัดปากน้ำก็ลดจำนวนลงเหลือน้อยมาก สภาพของวัดปากน้ำขณะนั้นเงียบเหงาซบเซา พาให้สลดหดหู่ใจเพราะขาดร่มโพธิ์ร่มไทรที่ให้ความร่มเย็นเป็นสุข

บรรดาพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ผู้รักษาศีลที่อยู่ในวัดปากน้ำและลูกศิษย์ที่มีจิตผูกพันกตัญญูรู้คุณหลวงพ่อ เสมือนหนึ่งท่านเป็นบิดาบังเกิดเกล้า และรู้สึกว่าวัดปากน้ำเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ต่างก็พยายามช่วยกันกู้รัตนนาวาลำนี้ให้พ้นจากการล่มจม กลับขึ้นมาตั้งลำใหม่ ให้ลอยลำอย่างสง่างาม อย่างสุดความสามารถ

อ.ตรีธาไปอยู่วัดปากน้ำตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี อยู่ในความอุปการะของหลวงพ่อตลอดมา ท่านเป็นผู้ให้ทุกอย่าง สมบูรณ์ด้วยปัจจัย ๔ ที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดคือ หลวงพ่อให้การศึกษาวิชาความรู้ ทั้งวิชาทางโลกและวิชชาธรรมกาย ทั้งยังเป็นผู้ต่อชีวิตมารดาของ อ.ตรีธาด้วย หลวงพ่อช่วยรักษาโรคเรื้อรังจนหายสนิท มีอายุยืนยาวต่อมาอีกถึง ๒๔ ปี

อ.ตรีธาพูดกับผู้เขียนเสมอว่าหลวงพ่อเปรียบเสมือนบิดาบังเกิดเกล้า เป็นผู้ให้กำเนิดกายธรรม วัดปากน้ำก็เปรียบเสมือนบ้านเกิดของท่าน บรรดาพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ผู้รักษาศีล ศิษย์วัดและลูกศิษย์ของหลวงพ่อทุกคนก็เปรียบเสมือนญาติ พี่ น้องร่วมบรรพบุรุษคนเดียวกัน

แม้หลวงพ่อจะไม่อยู่แล้ว อ.ตรีธาก็ทิ้งวัดปากน้ำไม่ได้ จะไม่ยอมไปอยู่ที่อื่น ยังต้องสืบสานงานของหลวงพ่อให้ดำเนินต่อไป ยังมีหลวงพี่ (เจ้าพระคุณสมเด็จฯ) เป็นตัวแทนเป็นที่พึ่งที่เคารพ ยังรำลึกได้เสมอว่าหลวงพ่อต้องการไว้แทนตัว อ.ตรีธาจึงอุทิศชีวิตจิตใจทุ่มเทความสามารถทำทุกอย่างไม่ว่าสิ่งนั้นจะยากลำบาก มีอุปสรรคขวากหนามมากเพียงใดเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของวัดปากน้ำ เป็นการบูชาพระคุณหลวงพ่อ

งานของวัดปากน้ำและของเจ้าพระคุณสมเด็จฯ จึงเป็นงานที่สำคัญที่สุดของ อ.ตรีธาที่ต้องรีบดำเนินการ งานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานเป็นงานที่ อ.ตรีธาให้ความสำคัญที่สุดงานหนึ่ง เริ่มกระทำตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ หลังจากหลวงพ่อจากไปเพียง ๒ ปี ด้วยความเกรงว่าคณะศิษย์จะกระจัดกระจายพลัดพราย รวมกันไม่ติดเพราะขาดหลวงพ่ออันเป็นศูนย์รวมใจ เกรงว่าโครงการของหลวงพ่อจะสูญสลาย ไม่อยากให้คนลืมหลวงพ่อ ลืมวัดปากน้ำ อยากให้วัดปากน้ำมีฐานะการเงินที่มั่นคง จึงคิดวิธีการหาเงินเข้าวัด โดยขอผ้าพระกฐินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาทอดถวายพระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดปากน้ำ คิดตั้งแต่ปีแรกที่หลวงพ่อจากไปแต่ยังไม่ได้ลงมือทำ ยังศึกษาหาลู่ทางอยู่

ในยุคนั้นการขอผ้าพระกฐินไม่แพร่หลายและสะดวกเหมือนในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ผู้ขอต้องเป็นข้าราชการระดับหัวหน้าหน่วยราชการ ผู้บริหารองค์กรหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง มีธุรกิจที่มั่นคง เวลานั้น อ.ตรีธาเป็นเพียงผู้รักษาศีลอยู่ในวัด มีอาวุโสน้อย ไม่ได้เป็นคหปตานีที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ อันเป็นปีที่หลวงพ่อมรณภาพนั้น กรมการศาสนาได้จัดกฐินไปทอดที่วัดปากน้ำ ได้เงินเข้าวัดประมาณ ๖๐๐ บาทเศษ เงินจำนวนนี้ในสมัยนั้นมีค่ามากมาย แต่เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ทางวัดต้องจ่ายไปในงานทอดกฐินแล้ว ทั้งค่าทำบุญ อาหาร เตรียมงานแล้ว ก็แทบจะไม่มีเงินเหลือ เพราะก่อนหน้าที่จะมีการทอดกฐิน ทางวัดต้องตระเตรียมงาน ทำความสะอาดขัดล้างเช็ดถูกันเป็นการใหญ่ นอกจากถนน ทางเดินทั้งหมดแล้ว ยังต้องขัดล้างผนังพระอุโบสถ เจดีย์น้อยใหญ่ เพราะเป็นปูนสีขาว มีคราบน้ำฝน และสิ่งสกปรกมองเห็นชัด พระสงฆ์ สามเณรต้องช่วยกันปีนขึ้นไปขัดให้สะอาด แล้วทาปูนขาวทับ แล้วยังจัดดอกไม้ตามที่ต่าง ๆ จัดหาอาหาร เครื่องดื่มเลี้ยงผู้มาร่วมงาน ให้ได้รับความสะดวกสบายมากที่สุด

ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ กรมการศาสนาเห็นว่าวัดปากน้ำเป็นวัดที่มีพระภิกษุ สามเณรอยู่จำพรรษาจำนวนมาก จึงติดต่อไปที่บริษัทโอสถสภา เต๊กเฮงหยู ให้ไปจัดทอดกฐินที่วัดปากน้ำ เพราะเห็นว่าเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ บริษัทเต๊กเฮงหยู โดยนายห้างสวัสดิ์ คุณหญิงล้อม โอสถานุเคราะห์ ก็ยินดีรับเป็นประธานงานนี้ จัดเครื่องกฐินพร้อมอาหาร เครื่องดื่มถวายพระภิกษุ สามเณร ผู้ไปร่วมงาน ได้เงินถวายวัดประมาณ ๗,๕๐๐ บาท

แม้ว่า อ.ตรีธาอยู่วัดปากน้ำมาตั้งแต่เด็ก แต่ก็ไม่ค่อยจะมีโอกาสรู้จักบรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อ เพราะส่วนใหญ่หลวงพ่อจะให้อยู่ในบ้านหรือในโรงงานทำวิชชาธรรมกาย หลวงพ่อไม่ชอบให้ผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายออกไปสังสรรค์กับใคร ๆ ถ้าจะออกไปก็ออกเพราะหลวงพ่อสั่ง เช่น ไปแก้โรค หรือช่วยอัดบุญให้ผู้ล่วงลับในงานสวดศพ

แต่ อ.ตรีธาก็พอจะจำชื่อเสียงของลูกศิษย์หลวงพ่อได้บ้าง ฟังจากที่หลวงพ่อเคยเล่าว่าใครไปบริจาคทรัพย์ทำบุญ สนับสนุนกิจการของท่าน คนเหล่านั้นมีอาชีพอะไร เป็นข้าราชการหรือเป็นนักธุรกิจ อ.ตรีธาจึงคิดจะไปหาคนเหล่านั้น เพื่อขอร้องเขาให้รับเป็นกรรมการกฐินวัดปากน้ำ โดยจะขอเงินบริจาคคนละ ๕๐๐ บาท ถ้าบรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อช่วยกันรับเป็นกรรมการกฐินสัก ๑๐๐ คน ก็จะหาเงินได้ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ยังไม่รวมเงินที่จะได้จากการแจกซองกฐินแก่คนทั่วไปอีก เมื่อหักค่าใช้จ่ายในการทำบุญและจัดงานแล้ว น่าจะมีเงินเหลือเข้าวัดได้สัก ๕๐,๐๐๐ บาท

ขณะที่กำลังคิดหาวิธีการขอพระราชทานผ้าพระกฐินอยู่นั้น ประมาณเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ อ.ตรีธาก็ฝันเห็นหลวงพ่อไปนั่งอยู่หน้าเตียงนอนของท่าน หลวงพ่อนั่งอยู่บนเก้าอี้หวายเก่า ๆ อ.ตรีธาเล่าว่า พอเห็นหลวงพ่อก็ดีใจมาก รีบตรงเข้าไปกราบที่เท้า หลวงพ่อถามว่า ตรีธา เอ็งจะทอดกฐินหรือ อ.ตรีธากราบเรียนว่า เจ้าค่ะ แต่ลูกไม่ทราบจะขอพระราชทานผ้าพระกฐินอย่างไร หลวงพ่อตอบว่า ให้ไปหาพันเอก ม้วน คชวงษ์ นายทหารการเงินกระทรวงกลาโหม ให้เป็นผู้ดำเนินการขอให้ แล้วหลวงพ่อก็ชี้ไปบริเวณหน้าพระอุโบสถ อ.ตรีธามองตาม ก็เห็นมีผู้คนมากมาย ศีรษะดำ ๆ เต็มไปหมด หลวงพ่อบอกว่า คนพวกนี้แหละเขาจะมาเป็นบริวาร

เมื่อ อ.ตรีธาตื่นขึ้นมาประมาณ ตี ๔ ความฝันนั้นยังติดหู ติดตา ติดใจ รู้สึกปลาบปลื้มปีติราวกับจะลอยได้ ดีใจที่ความปรารถนาของตัวท่าน หลวงพ่อรับรู้และช่วยมาแก้ปัญหาให้ด้วย ขณะกำลังยิ้มอยู่คนเดียวด้วยความดีอกดีใจอยู่นั้น พี่ประยูร นาคบุญเที่ยง ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมปฏิบัติภาวนาทำวิชชาในโรงงานด้วยกัน ไปยืนที่หน้าเตียงของท่าน อารามดีใจจนเก็บไม่อยู่ อ.ตรีธาจึงรีบบอกว่า “พี่ยูร ปีนี้ฉันจะต้องทอดกฐินให้ได้” พี่ประยูรตอบว่า “อะไรยังไม่ทันจะล้างหน้าเลย จะทอดกฐินแล้ว” อ.ตรีธาย้ำด้วยความมั่นใจว่า “จริง ๆ นะพี่นะ หลวงพ่อมาบอกฉันจะต้องทอดกฐินให้ได้”

การที่หลวงพ่อไปเข้าฝันแนะนำ อ.ตรีธาครั้งนี้ ทำให้ท่านมีกำลังใจมาก คิดว่าอย่างไรเสียจะต้องขอพระราชทานผ้าพระกฐินให้ได้ จึงเริ่มหากรรมการกฐิน แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าลูกศิษย์ของหลวงพ่อเหล่านั้นจะไว้เนื้อเชื่อใจท่านแค่ไหน เป็นงานที่ยังไม่เคยมีใครทำมาก่อน ทุกครั้งก่อนที่จะออกไปหากรรมการกฐิน อ.ตรีธาต้องขึ้นไปจุดธูปเทียนกราบเรียนหลวงพ่อให้ทราบขอบารมีให้ท่านช่วย

ขณะนั้นสังขารของหลวงพ่อตั้งอยู่บนโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ชั้น ๓ อ.ตรีธากราบเรียนหลวงพ่อว่า หลวงพ่อเจ้าขา ลูกจะไปหากรรมการกฐิน ไม่ว่าลูกจะไปขอร้องผู้ใด ขอหลวงพ่อช่วยให้ผู้นั้นมีความเชื่อถือ ไว้วางใจ เมตตาในตัวลูก ขอให้เขาตกลงใจรับเป็นกรรมการกฐิน และขอให้ลูกขอพระราชทานผ้าพระกฐินมาทอดที่วัดปากน้ำนี้เป็นผลสำเร็จ

วิธีการการหากรรมการกฐินนั้น อ.ตรีธาได้ทำดังนี้ เช่น ทราบชื่อว่าคุณ ก.เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ มีบ้านอยู่ที่ใด แต่คุณ ก.ไม่รู้จัก อ.ตรีธา อ.ตรีธาก็ไม่ไปคนเดียว ชวนเพื่อนในวัดปากน้ำไปด้วย เพื่อเป็นพยานว่าท่านไม่ได้ไปพูดจาหลอกเอาเงินใครให้เสียชื่อวัดปากน้ำ เมื่อไปถึงบ้านคุณ ก. อ.ตรีธาก็แนะนำชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และความเป็นมาของตัวท่านอย่างย่อ ๆ พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ในการไปพบ เมื่อทุกอย่างชัดเจนก็ปรากฏว่าทุกคนยินดีรับเป็นกรรมการกฐิน

ส่วนเรื่องเงินทำบุญนั้น อ.ตรีธาไม่ขอรับ ให้กรรมการทุกคนไปมอบในวันถวายผ้าพระกฐินที่วัดปากน้ำเอง ท่านอยากให้ทุกคนไปร่วมงานถวายผ้าพระกฐินกันมาก ๆ ไปทำบุญด้วยตนเอง จะได้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสได้บุญเต็มที่ แล้วจะได้ไปช่วยกันประชาสัมพันธ์ต่อด้วย แล้ว อ.ตรีธาก็ขอให้คนเหล่านั้นช่วยแนะนำญาติมิตรที่เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อให้ร่วมเป็นกรรมการกฐินต่อ ๆ ไป บางคน อ.ตรีธาก็ไปหาด้วยตนเอง บางคนก็ไม่ต้องไป เพราะท่านเหล่านั้นรับปากจะพูดให้

ด้วยวิธีนี้ อ.ตรีธาจึงต้องออกไปนอกวัดเกือบทุกวัน ยุคนั้นไม่มีโทรศัพท์ใช้แพร่หลายสะดวกเหมือนยุคนี้ และการพูดโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือกับคนที่ไม่คุ้นเคย ไม่เคยเห็นหน้าค่าตากัน คงไม่เหมาะเป็นแน่ อ.ตรีธาท่านบอกว่าท่านยอมเหนื่อย นอกจากจะเหน็ดเหนื่อยแล้วท่านยังต้องหาเพื่อนไปด้วยอีก ๑ คน ท่านต้องออกค่ารถ ค่าอาหารให้เขาทั้งหมด บางครั้งเพื่อนคนหนึ่งไม่ว่าง ก็ต้องไปอ้อนวอนคนอื่นให้ไปด้วย ไม่ใช่ว่าท่านเป็นคุณหนูที่ไปไหนต้องมีพี่เลี้ยงไปด้วย แต่ต้องการให้มีพยานรู้เห็นว่าท่านออกไปนอกวัดทุกวันนั้นไปทำอะไร ท่านกลัวจะมีเสียงครหาว่า พอไม่มีหลวงพ่อก็ออกเที่ยวนอกวัดทุกวันเลย

ผู้เขียนฟังวิธีการของ อ.ตรีธาแล้ว นึกว่า สตรีผู้นี้ไม่ธรรมดาเลย การบรรลุวิชชาธรรมกายแก่กล้าก็ไม่ใช่เรื่องธรรมดาอยู่แล้ว แต่การวางแผนงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนให้บรรลุเป้าประสงค์อย่างรวดเร็ว สะอาดบริสุทธิ์ ไม่ให้มีเรื่องด่างพร้อย ไม่ใช่เรื่องที่ทุกคนจะคิดได้ ทำได้

ผลออกมาก็ทำให้ท่านหายเหนื่อย มีกรรมการกฐินได้ครบจำนวน ๑๐๐ คน ตามที่ตั้งเป้าไว้ ทุกคนให้ความร่วมมืออย่างดีซึ่งท่านแน่ใจว่าเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อ

งานสำคัญต่อไปคือการไปพบพันเอก ม้วน คชวงษ์ ที่กรมการเงิน กระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งของหลวงพ่อ ตอนนั้น อ.ตรีธายังไม่รู้จักพันเอก ม้วน เคยได้ยินแต่ชื่อ จำได้ว่าหลวงพ่อเคยสั่งให้ทำวิชชาธรรมกาย ช่วยให้ได้เป็นพันเอก คราวนี้จะได้รู้จักตัวจริงเสียทีพยายามดั้นด้นไปหาถึงที่ทำงานในกระทรวงกลาโหม กว่าจะเข้าไปพบได้ก็ไม่ใช่เข้าง่าย ๆ

หลังจากแนะนำตัวเองแล้ว อ.ตรีธาบอกพันเอก ม้วน ว่า **คุณน้าช่วยขอพระราชทานผ้าพระกฐินให้วัดปากน้ำด้วยเถอะค่ะ ดิฉันรวบรวมกรรมการได้ ๑๐๐ คนแล้ว** พันเอก ม้วน มีท่าทีไม่เชื่อถือหรือไม่แน่ใจว่าได้ยินถูกหรือเปล่า ถึงกับมองลอดแว่น พิจารณาคนพูดอย่างถี่ถ้วน คงจะไม่ค่อยศรัทธานักว่าสตรีผู้นี้จะทำงานใหญ่ขนาดขอผ้าพระกฐินจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเชียวหรือ แล้วจะจัดพิธีเป็นหรือ ต่างก็ไม่รู้จักกันมาก่อนถึงจะเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อเหมือนกันก็ตาม ถึงกับถามย้ำให้แน่ใจว่า **คุณน่ะหรือจะขอกฐินพระราชทานคุณจะทำได้หรือ**

เมื่อ อ.ตรีธายืนยันว่าทำได้แน่ ก็พวกลูกศิษย์ของหลวงพ่อพร้อมใจกันผนึกกำลังแน่นปึ๊ก มาเป็นกรรมการกันตั้ง ๑๐๐ คน แล้วหลวงพ่อก็รับทราบและสนับสนุนโดยไปเข้าฝันบอกวิธีการให้ อ.ตรีธายิ่งแน่ใจเต็มที่ว่าเราทำได้ พันเอก ม้วนก็กำชับอีกว่า ถ้าจะทำต้องทำให้ดีนะ ถ้าทำไม่ดีถือว่าหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ อ.ตรีธาก็รับรองให้พันเอก ม้วนสบายใจในขณะเดียวกันก็พูดกับตัวเองว่า ตรีธาต้องทำให้สำเร็จและสมพระเกียรติยศของพระเจ้าอยู่หัวและสมเกียรติของหลวงพ่อสุดบูชาของลูก ถ้าได้เงินไม่ถึงเป้าที่วางไว้ ก็จะขายเครื่องประดับที่แม่สะสมให้ไว้ นำเงินมาถวายกฐิน อย่าว่าแต่เครื่องประดับเลย แม้ที่ดินที่พ่อแม่ให้ไว้เป็นมรดกก็จะนำมาขายด้วย

ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ อันเป็นปีแรกที่ อ.ตรีธาจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานจึงไม่มีชื่อประธานกฐิน เพราะขอพระราชทานในนามพันเอก ม้วน คชวงษ์ เมื่อถึงเวลาก็พิมพ์ซองกฐินแจก ได้เงินมาเพิ่มอีกเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงพระ จัดของไทยธรรม จัดเครื่องบริวารกฐินเพิ่ม ถวายปัจจัยพระสงฆ์ สามเณร จัดอาหาร เครื่องดื่มเลี้ยงสาธุชน และค่าดำเนินการอื่น ๆ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วมีเงินเหลือสุทธิเข้าวัดถึง ๙๐,๐๐๐ บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน)

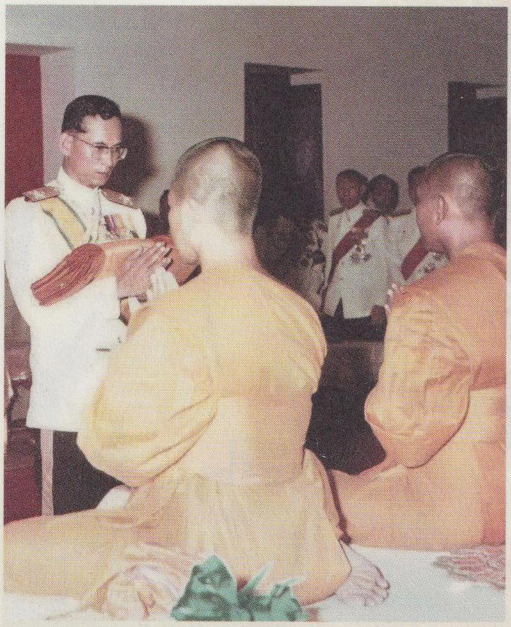
แต่ท่านก็ยังไม่หยุดใจไว้เพียงแค่นี้ พลังมันหลั่งไหลมาอย่างมหาศาล ทั้งพลังกายพลังใจ ถือว่างานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานนี้เป็นงานที่หลวงพ่อมอบให้ท่านทำโดยตรงท่านจะต้องพัฒนางานชิ้นนี้ให้ยิ่งใหญ่และมั่นคงต่อไป จะขอทำทุกปีไม่ให้ขาด เพื่อวัดปากน้ำอันเป็นบ้านเกิดกายธรรม เป็นบ้านพ่อ เป็นบ้านที่ให้ความร่มเย็นเป็นสุขมานานหลายสิบปีเพื่อถวายบุญกุศลเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และบูชาหลวงพ่อ

กฐินประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๒ บรรดาลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำก็ยิ่งปลาบปลื้มปีติยินดี เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๒ พลตรี โสภณ คุณนายประทุม กะราลัยและแม่ชีญาณี ศิริโวหาร ทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลถึง ๖๑๓,๐๕๓.๒๕ บาท

ปีต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เสด็จพระดำเนินพร้อมด้วยพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวีในรัชกาลที่ ๖ ไปถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ อ.ตรีธากับคุณนายสอิ้ง สัตยประกอบเป็นผู้ถวายเงินโดยเสด็จพระกุศลจำนวน ๓๑๕,๑๙๘.๗๐ บาท

ในวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก(ปุ่น ปุณณสิริ) วัดพระเชตุพนฯ ทรงขอพระราชทานผ้าพระกฐินมาถวายพระสงฆ์ในวัดปากน้ำด้วยพระองค์เอง ได้เงิน ๕๒๒,๐๘๙ บาท เพื่อสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรม

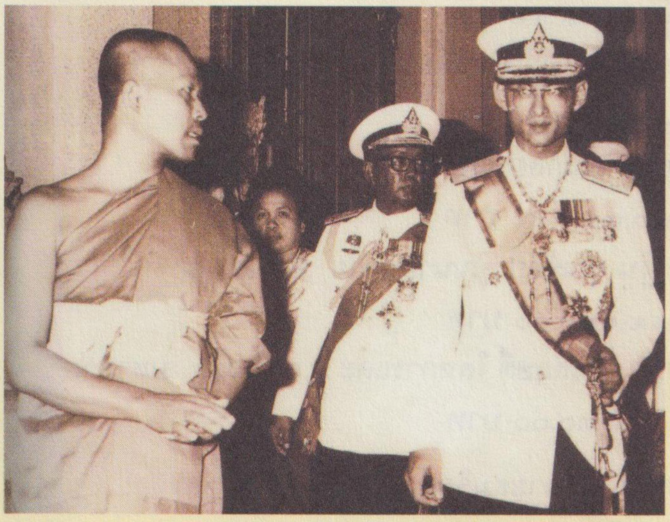

อ.ตรีธาได้เจรจากับลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่มีกำลังและฐานะดี ขอให้เป็นประธานกฐินประจำปีกันไว้ล่วงหน้า เป็นกฐินสามัคคี ไม่จำกัดจำนวน ใครสะดวกสมัครใจจะเป็นประธานปีใดก็แจ้งไว้ ผู้ที่จองแจ้งคนแรกเรียกว่าประธานเอกประจำปี เป็นผู้เชิญผ้าพระกฐินพระราชทานเข้าไปถวายพระสงฆ์ ใครที่มีฐานะดีพอก็ขอร้องให้เป็นประธานทุกปี เรียกว่าประธานตลอดชีพ ในช่วงนั้นก็ขอให้ประธานกฐินบริจาครายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนกรรมการรายละ ๕๐๐ บาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ปรับเพิ่มเงินบริจาคของประธานกฐินเป็น ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าตาลปัตร ผ้าไตรอีก ๒,๐๐๐ บาท รวมจ่าย ๒๒,๐๐๐ บาท

อ.ตรีธาท่านขอให้ผู้เขียนลงรายชื่อผู้เป็นประธานเอกกฐินไว้อีกครั้งเพื่อให้ผู้อ่านทุกท่านได้อนุโมทนา บางท่านก็ล่วงลับดับขันธ์ไปแล้ว อ.ตรีธาถือว่าท่านเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญของวัดปากน้ำ ช่วยกันค้ำจุน ส่งเสริมวัดปากน้ำหลังจากสิ้นหลวงพ่อแล้วให้ดำรงคงอยู่ได้อย่างสง่างาม อ.ตรีธาท่านบอกว่า ท่านไม่เคยลืมพระคุณ ท่านยังคงอัดบุญให้อยู่เสมอ ท่านสอนผู้เขียนให้ดูลักษณะมิตรแท้ว่า มีวิธีดูดังนี้ เขาทอดทิ้งเรายามเรามีทุกข์หรือไม่ และเขาช่วยรักษาดูแลทรัพย์สมบัติให้เราหรือไม่

ปี พ.ศ. ๒๕๐๕	ประธานกฐิน คุณนายเลี๊ยบ สิกาญจนานันท์ได้เงิน ๑๔๐,๑๘๒.๕๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๐๖	ประธานกฐิน นายห้างสวัสดิ์และคุณหญิงล้อม โอสถานุเคราะห์ ได้เงิน ๑๓๔,๐๕๙.๔๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๐๗	ประธานกฐิน คือ คุณนายเลี๊ยบ สิกาญจนานันท์ ได้เงิน ๑๕๒,๓๒๓.๓๕ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๐๘	ประธานกฐิน คุณกัลยาวดี พันธุรัตน์ ได้เงิน ๑๕๐,๓๑๘.๕๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๐๙	ประธานกฐิน คุณช้อย คุณนายฉลวย เล็กประยูร ได้เงิน ๑๘๔,๑๒๐.๐๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๑๐	ประธานกฐิน ขุนสฤษดิ์ โลหการและ ม.ล.ประไพ มหาภาส ได้เงิน ๒๑๑,๘๓๐.๐๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๑๑	ประธานกฐิน คุณนายสมจิตต์ วุฒาพิทักษ์ ได้เงิน ๒๐๙,๖๒๕.๐๐ บาท
ปี พ.ศ. ๒๕๑๒	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินมาทรงถวายผ้าพระกฐินหลวง มี พล.ต.โสภณ คุณนายประทุม กะราลัยและแม่ชีญาณี ศิริโวหาร เป็นประธานคณะศิษย์ เข้าทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ๖๑๓,๐๕๓.๒๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เสด็จพระดำเนินพร้อมด้วยพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมารดา ข้าพเจ้าพร้อมด้วยคุณนายสอิ้ง สัตยประกอบ คุณนลินี แจ่มพัฒน์ คุณยิ่งอาย ไชยสุต เป็นประธานคณะศิษย์ถวายเงินโดยเสด็จพระกุศล ๓๑๕,๑๙๗.๗๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ประธานกฐิน คุณนายแฉล้ม นิวาตวงศ์ กับอาจารย์สายใจ กาญจนสันเที๊ยะ ได้เงิน ๒๒๕,๙๙๑.๖๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ประธานกฐิน สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ มหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ คุณพัชรา นาวิกผล คุณมงคล เมฆสุวมงคล ได้เงิน ๕๒๒,๐๘๙.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ประธานกฐิน คุณสมบูรณ์ คุณกันยา มหาพิชยะกุล ได้เงิน ๓๕๙,๔๘๙.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ประธานกฐิน คุณนายทวี จึงแย้มปิ่น ได้เงิน ๓๖๗,๙๙๐.๙๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ประธานกฐิน คุณนลินี แจ่มพัฒน์ คุณยิ่งอาย ไชยสุต ได้เงิน ๔๖๔,๒๕๒.๕๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ประธานกฐิน คุณบุญส่ง คุณจรุงจิต มีศิริ ได้เงิน ๔๕๑,๘๑๕.๕๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ประธานกฐิน คุณพระบริรักษ์นิติเกษตร คุณสุรีย์ นิมิหุต ได้เงิน ๕๑๒,๑๕๒.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ประธานกฐิน คณะบุตรธิดา คุณแม่สร้อยมาลี ศรีสัจจกุล
ได้เงิน ๖๔๓,๑๖๒.๒๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ประธานกฐิน คุณไพบูลย์ คุณอรทัย ภัคนันท์
ได้เงิน ๘๓๕,๙๗๗.๕๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ประธานกฐิน คุณสมบุญ คุณวรรณะ สว่างจันทร์
ได้เงิน ๑,๐๓๒,๑๔๗.๒๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ประธานกฐิน คุณอุไร สามารถ และบุตรธิดา
ได้เงิน ๑,๔๕๐,๓๙๔.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ประธานกฐิน คุณหญิงลมุน คุณจวงจันทน์ บุรกรรมโกวิท
ได้เงิน ๒,๕๕๗,๑๖๕.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ประธานกฐิน พลตรี โสภณ คุณนายประทุม กะราลัย
ได้เงิน ๑,๗๔๗,๖๙๙.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ประธานกฐิน คุณน้อม คุณสวลี ผกาพันธ์
ได้เงิน ๑,๙๕๐,๕๐๗.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ประธานกฐิน คุณทวีศักดิ์ คุณพิสมัย กลิ่นกุสุม
ได้เงิน ๒,๒๓๘,๙๗๘.๖๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ประธานกฐิน คุณวิบูลย์ คุณเจิมจิต ดวงตา
ได้เงิน ๗,๓๑๑,๑๙๐.๙๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ประธานกฐิน คุณอำไพ คุณปราณี กาญจนวัฒน์
ได้เงิน ๔,๑๑๗,๘๑๒.๒๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ประธานกฐิน คุณลมูล คุณสมถวิล วงศ์สุนทร
ได้เงิน ๖,๘๖๖,๔๙๔.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ประธานกฐิน คุณอภินันท์ คุณอำพร นุชเนตร
ได้เงิน ๑๑,๔๗๘,๑๗๐.๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ประธานกฐิน น.อ.ปรีชา คุณสนอง จันทรแสง
ได้เงิน ๑๑,๙๒๒,๓๘๗.๕๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ประธานกฐิน แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ แม่ชีเยื้อน มีประมูล
ได้เงิน ๑๖,๒๗๘,๗๓๔.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ประธานกฐิน อาจารย์ประคอง สิงหนาทนิติรักษ์
ได้เงิน ๑๒,๓๒๗,๗๗๗.๑๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ประธานกฐิน คุณเชียง คุณเซ็ง แซ่คู
ได้เงิน ๑๒,๘๑๖,๒๔๐.๑๒ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ประธานกฐิน คุณสำลี คุณนันทา วรบุญโอฬาร
ได้เงิน ๑๓,๔๐๐,๑๓๐.๗๙ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ประธานกฐิน คุณสมนึก ช่วยบำรุง
ได้เงิน ๑๕,๔๕๖,๒๗๙.๕๔ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ประธานกฐิน คุณสุธรรม คุณวิณาภา จันทร์กลัด
ได้เงิน ๑๕,๒๓๕,๔๔๒.๗๗ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ประธานกฐิน คุณเฉลิม คุณวไลพร สุริยาไชยวัฒน์
ได้เงิน ๑๔,๕๒๖,๒๐๕.๗๘ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ประธานกฐิน คุณพจน์ คุณรสพร นิวาตวงศ์
ได้เงิน ๑๓,๑๘๐,๙๙๘.๒๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ประธานกฐิน คุณถาวร คุณบุปผา อัมพรพิพัฒน์
ได้เงิน ๑๓,๘๗๒,๐๐๔.๕๓ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ประธานกฐิน คุณพิทักษ์ คุณสมนึก พุ่มกุมาร
ได้เงิน ๑๕,๔๙๕,๕๓๓.๔๔ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ประธานกฐิน คุณสิทธิ รัตนสิทธิกุล
ได้เงิน ๑๕,๒๖๘,๘๙๗.๙๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประธานกฐิน อ.ตรีธา เนียมขำ คุณเกษมจิตต์ คุณวนิดา อัศวจินดา
ได้เงิน ๒๐,๑๑๑,๖๕๙.๐๔ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ประธานกฐิน อาจารย์วรณี สุนทรเวช
ได้เงิน ๑๙,๘๗๖,๙๒๕.๙๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ประธานกฐิน คุณอมรรัตน์ วีระศศิธร
ได้เงิน ๒๔,๐๒๙,๔๘๐.๘๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ประธานกฐิน คุณสุรินทร์ คุณพรพิมล โกสิยางกูร
ได้เงิน ๒๕,๓๕๔,๘๑๘.๘๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ประธานกฐิน คุณวรนิติ คุณสุนันทา กำภูพงษ์
ได้เงิน ๓๐,๐๙๑,๑๓๒.๖๒ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานกฐิน คุณไชยยศ ยุกตะนันทน์
ได้เงิน ๒๙,๒๐๖,๓๕๕.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประธานกฐิน คุณคุณะ ศรีวสุธา
ได้เงิน ๓๐,๒๑๗,๗๗๐.๗๕ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประธานกฐิน คุณชูชีพ กาญจนะวัฒน์
ได้เงิน ๓๖,๘๖๖,๓๕๗.๓๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ประธานกฐิน คุณชนะ คุณวิภา กาญจนวัฒน์
ได้เงิน ๓๒,๓๖๐,๔๔๐.๘๔ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ประธานกฐิน คุณบวรศรี ปุ์ณณภุม และบุตรธิดา
ได้เงิน ๓๗,๘๔๖,๓๗๖.๐๐ บาท

แม้แต่สมเด็จพระสังฆราชฯ วัดพระเชตุพนฯ (ปุ่น ปุณณสิริ) ซึ่งเป็นหลานของหลวงพ่อ (ขณะนั้นเป็นที่สมเด็จพระวันรัต ลูกศิษย์เรียกท่านว่าสมเด็จป๋า) มารักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำอยู่ ๖ ปี ได้นิพนธ์ยืนยันเรื่องการทอดกฐินวัดปากน้ำ ไว้ดังนี้

"...หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านหนักในทางธรรม เคร่งครัดในพระวินัย หาตัวจับยาก และหาตัวจับยากจริง ๆ ซื่อตรงต่อพระวินัยทั้งต่อหน้าและลับหลัง ฉะนั้นแม้มรณภาพไปแล้ว ศิษยานุศิษย์ก็ยังได้พึ่งอาศัย สิ่งใดที่เป็นงานของหลวงพ่อ คืองานในวัด สิ่งนั้นก็มีผู้พอใจช่วยเหลือ มีแต่ความเต็มใจ นอกจากพระเถระในวัดจะมีความสำคัญแล้ว คณะอุบาสิกาก็มีความสำคัญไม่น้อย เป็นมือเป็นเท้า หาทุนให้แก่วัดเหมือนเมื่อหลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ ทุกคนมีความหวังดีต่อหลวงพ่อทุกลมหายใจเข้าออก อุบาสิกาทุกคนก็เป็นอย่างนั้น ร่วมใจกันส่งเสริม ถ้าเราจะสังเกตเมื่อถึงฤดูทอดกฐิน คณะวัดปากน้ำร่วมใจกันทอด มีกติกาว่า ใครเป็นหัวหน้าต้องบริจาคเงินส่วนตัวหนึ่งหมื่นบาท เวลานี้มีผู้สมัครเป็นหัวหน้าถึง ๑๒ คน เป็นเวลา ๑๒ ปี นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นไป เขามีสมาชิกออกกันคนละ ๕๐๐ บาท ทำอย่างนี้มาหลายปี ผู้เขียนเรื่องนี้ถูก น.ส.ตรีธามาไถเอาไปปีละ ๕๐๐ บาท ไตรหนึ่งไตร ความจริงเราพูดเฉพาะเรา คนอื่นเขาไม่ไถ เขาขอร้องเรี่ยไร ส่วนผู้เขียนนี้ต้องไถเอาไป ถ้าไม่ไถก็คงไม่บริจาค แต่ก็ดีใจ เป็นโอกาสให้เรา

ได้ทำบุญบ้าง ถ้าไม่เช่นนั้นมัจฉริยะก็คงค้างติดดวงใจ แคะไม่ออก ควักยาก ขอเตือนว่าขึ้นปีใหม่อย่าลืมมาไถ ผู้เขียนเรื่องนี้เตรียมไว้ให้ทุกปี เชิญมาไถเถิด ไม่ว่าอะไร ความจริงเขาไถเราเพียง ๕๐๐ บาทเท่านั้น ถึงทีเราไถเขาบ้างไถถึง ๑,๐๐๐ บาท คิดดอกเบี้ยในตัวเสร็จ น่าปลื้มใจ เวลาทอดกฐินคนเต็มวัด ถ้าใครไม่เชื่อขอเชิญมาดู เวลาทอดกฐินวัดปากน้ำ ได้ยินคนพูดว่า ทอดกฐินวัดปากน้ำน่าปลื้มใจมาก สบายใจดี อาหารก็บริบูรณ์ อยากให้ถึงฤดูทอดกฐินเร็ว ๆ จะได้มาอีก...”[๑]

การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานนี้ อ.ตรีธาเริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และจะมีต่อไปเรื่อย ๆ ไม่ขาดสาย การหาประธานและกรรมการกฐินวัดปากน้ำในปัจจุบัน อ.ตรีธาท่านไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยเหมือนเมื่อ ๕๐ กว่าปีก่อนแล้ว ปัจจุบันมีระบบสื่อสารกันกว้างขวางรวดเร็ว ณ วันนี้มีผู้จองเป็นประธานเอกไว้ล่วงหน้าถึงปี พ.ศ. ๓๐๕๗ แล้ว ระเบียบใหม่จะต้องจองแล้วบริจาคเงินทันที รายละ ๒๒,๐๐๐ บาท เป็นอย่างต่ำ (เท่ากับประธานกฐินปัจจุบัน) ไม่รับจองลอย ๆ บางท่านก็บริจาคไว้เป็นแสน

ส่วนประธานตลอดชีพ ขณะนี้มีถึง ๘๑๘ รายแล้ว บางท่านก็รับเป็นทั้งประธานเอกและประธานตลอดชีพ บางท่านก็นำลูก หลาน มาเป็นประธานเอกล่วงหน้าด้วย เป็นการฝากวัดปากน้ำไว้ให้ลูกหลานช่วยดูแล ถึงเวลานั้นผู้ที่จองไว้เหล่านั้นก็ไม่ได้อยู่แล้ว

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ให้เปิดบัญชีเงินฝากธนาคารแยกเล่มไว้เป็นราย ๆ เป็นบัญชีของวัดปากน้ำ แต่ใช้ชื่อสมุดเงินฝากเป็นชื่อประธานกฐินของปี พ.ศ.นั้น ๆ กำหนดปี พ.ศ. ลงไปด้วย ครบปีก็นำสมุดไปลงดอกเบี้ยให้ ใครจะเพิ่มยอดเงินของตนก็ได้ กว่าจะถึงปีที่ท่านเป็นประธานเอกก็คงได้เงินเพิ่มอีกหลายสิบหลายร้อยเท่า ด้วยแรงศรัทธา และแรงแห่งกตัญญูกตเวทีในพระเดชพระคุณหลวงพ่อ รวมทั้งการมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นอธิบดีสงฆ์ที่มีธรรมาภิบาล ความสมัครสมานสามัคคีจึงเกิดขึ้นในหมู่ศิษยานุศิษย์ จึงทำให้วัดปากน้ำแปรสภาพจากเดิมจนเกือบไม่มีสิ่งก่อสร้างเก่า ๆ เหลืออยู่เลย คนที่ไม่ได้มาวัดปากน้ำสม่ำเสมอ นาน ๆ มาทีบอกว่า เดินไม่ถูก จำไม่ได้เลย

---

[๑] สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)และอานุภาพธรรมกาย** ที่ระลึกท่านเจ้าคุณพระราชโมลี ท่านเจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถร ท่านพระครูอุปถัมภ์ธรรมกิจ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕, หน้า ๗๓

อ.ตรีธาท่านให้ผู้เขียนแจ้งให้ผู้อ่านทราบว่า แม้ท่านจะแตกกายทำลายขันธ์ไปในกาลขณะนี้ ก็คงจะมีแต่ความปลาบปลื้มปีติสุข ตายตาหลับ เพราะตระหนักดีว่า วัดปากน้ำจะไม่ถูกทอดทิ้ง ทุกปีจะต้องมีลูกศิษย์ไปร่วมแรง ร่วมใจกันทำบุญ บริจาคทรัพย์ทอดกฐินเป็นการทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ช่วยสงเคราะห์ให้พระคุณเจ้าได้อานิสงส์กฐิน ถึง ๕ ประการภายในวันที่รับกฐินจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ ตามพุทธบัญญัติอีกด้วย กฐินทานยังเป็นทานที่พิเศษกว่าทานอื่น ๆ เพราะมีข้อจำกัดหลายอย่าง ได้แก่

๑. จำกัดเวลา ต้องถวายภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไป แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ถวายนอกจากเวลานี้ไม่เป็นกฐิน

๒. จำกัดประเภททาน คือต้องถวายเป็นสังฆทานเท่านั้น จะถวายเฉพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเหมือนทานอย่างอื่นไม่ได้

๓. จำกัดผู้รับ แม้ว่าจะถวายเป็นสังฆทาน ไม่เจาะจงรูปใดรูปหนึ่ง แต่ก็ต้องเป็นพระสงฆ์ที่อยู่จำพรรษาครบ ๓ เดือนในวัดนั้นเท่านั้น โดยไม่ขาดพรรษา และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ รูป

๔. จำกัดคราว คือวัดหนึ่ง ๆ รับกฐินได้เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น

๕. จำกัดงาน คือพระภิกษุที่กรานกฐินต้องครองให้เสร็จภายในวันที่กรานกฐิน

๖. จำกัดไทยธรรม คือผ้าที่ถวาย ต้องถูกต้องตามลักษณะที่พระวินัยกำหนดไว้

๗. เป็นพระประสงค์โดยตรงจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตามที่เล่ามาทั้งหมดจะเห็นว่าพระคุณเจ้าในวัดไม่มีบทบาทในงานถวายผ้ากฐินพระราชทาน ทั้งนี้เป็นงานของทายกทายิกาโดยตรง พระคุณเจ้าไม่สามารถไปบอกบุญให้ญาติโยมไปทำบุญทอดกฐินที่วัดที่ท่านจำพรรษาเลย แต่ท่านสามารถไปทำบุญกฐินที่วัดอื่น ๆ ได้

ดังนั้นการทำบุญกฐินจึงมีบุญมาก มีอานิสงส์มาก ผู้เขียนเคยเรียนถาม อ.ตรีธาถึงอานิสงส์กฐินของสาธุชน ท่านบอกว่าจะได้สิ่งที่ปรารถนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเวลาที่ควรจะได้อะไรก็จะได้ จะมีบริวารสมบัติ มีพรรคพวกที่ดีเลิศ จะได้พบพระพุทธศาสนาไปทุกภพทุกชาติ

เวลาที่มีคนไปขอความช่วยเหลือจากหลวงพ่อและ อ.ตรีธา ท่านจึงมักแนะนำให้ทำบุญเลี้ยงพระและทอดกฐิน (เพราะเป็นงานที่หลวงพ่อริเริ่มและสนับสนุนทั้ง ๒ งาน) ถ้าผู้ใดพอมีกำลังที่จะเป็นประธานกฐิน ท่านก็จะนำให้เป็นประธานกฐิน ผู้เขียนสังเกตว่าคนที่รับเป็นประธานกฐินและไปชวนพรรคพวกให้ร่วมทำบุญกฐิน นำเงินไปมอบก่อนงาน คนเหล่านั้นมักจะมีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรค ไม่มีภัย ไม่ค่อยมีปัญหาในการดำเนินชีวิต

งานทั้งหลายที่ อ.ตรีธาริเริ่มทำขึ้นมาและประสบความสำเร็จ เช่น การถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน การสร้างหอเจริญวิปัสสนา ฯลฯ ท่านมักจะพูดว่า มิใช่เป็นเพราะความสามารถของตัวท่าน แต่เป็นด้วยบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ และอานุภาพของวิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อมอบให้เป็นมรดกอันค่ามิได้ แต่ผู้เขียนก็ทราบดีเช่นกันว่าส่วนหนึ่งเป็นเพราะบารมีของ อ.ตรีธาด้วย ที่ได้ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเจือจุนคนที่มีความทุกข์ให้เขาหายทุกข์ คนที่มีโรคให้เขาหายโรค คนที่มีภัยให้เขาหมดภัย คนที่เขาอยากได้อะไรแล้วยังไม่ได้ ถ้าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ท่านก็ส่งเสริมสนับสนุนเต็มที่ แม้คนที่ไม่มีความทุกข์แล้วไปคุยกับท่าน คนผู้นั้นก็ไม่ใช่ว่าไม่ได้อะไร ยังได้เพิ่มพูนธรรมะ ได้รู้จักหลวงพ่อ ได้อภิกัลยาณมิตรซึ่งจะหาจากผู้อื่นได้ยากมาก

อ.ตรีธาท่านเป็นคนสุภาพ อ่อนโยน ถ่อมตน อันเป็นคุณสมบัติของผู้มีธรรม ท่านไม่เคยคุยเลยว่าท่านบรรลุธรรมอันลึกซึ้ง ท่านรู้เห็นอะไรบ้าง ท่านได้ช่วยใคร อย่างไร ต้องออกแรงออกพลังเท่าไร ลูกศิษย์คนไหนที่มีกตัญญูกตเวทีจะบอกเองว่า เขาได้รับความช่วยเหลือจากท่านอย่างไรบ้าง เมื่อผู้เขียนมีโอกาสถาม ท่านก็มักจะพูดว่า ไม่ใช่ท่านหรอกที่ช่วยเขา หลวงพ่อและวิชชาธรรมกายที่เป็นคนช่วย ใครไปขอความช่วยเหลือจากท่าน ท่านก็แนะนำให้ไปกราบขอบารมีหลวงพ่อ ให้รักษาศีล หมั่นปฏิบัติธรรม แล้วให้เขียนรายละเอียดไว้ ท่านจะช่วยแก้ให้ ท่านเป็นคนพูดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถของตนเองน้อยมาก ยิ่งเรื่องอภินิหารยิ่งไม่พูดเลย

ผู้เขียนเคยนำเรื่องอภินิหาร ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อ และวิชชาธรรมกายที่ได้ยินมาจากผู้อื่น ไปเรียนถามท่านว่าจริงหรือไม่ นั่นแหละท่านจึงจะเล่า ท่านบอกถึงสาเหตุที่ไม่ชอบพูดเรื่องนี้ว่า เรารู้เห็นเป็นอยู่คนเดียว คนอื่นเขาไม่รู้ไม่เห็นด้วย จะต้องไปพูดคุยทำไมให้เขาเคลือบแคลงสงสัย ถ้าเขาเชื่อก็แล้วไป ถ้าเขาไม่เชื่อก็อาจทำให้เขาพูดล่วงเกินหลวงพ่อและวิชชาธรรมกายให้เป็นบาปแก่ตัวเขา ด้วยเราเป็นเหตุ

โดยเฉพาะเรื่องวิชชาธรรมกาย ที่เป็นส่วนพิสดารลึกซึ้ง แม้เป็นเรื่องจริง ท่านบอกว่าหลวงพ่อก็ไม่ให้พูด เพราะพูดไปแล้วไม่เกิดประโยชน์ แม้จะเป็นเรื่องจริงก็ตาม พูดได้เฉพาะกับคนที่บรรลุธรรมกายระดับสูง (เช่นบอกวิชชาในโรงงาน) อาจทำให้ผู้ไม่รู้ไม่เห็นไม่เชื่อแล้วเกิดวิจิกิจฉา ความเคลือบแคลงสงสัย แล้วพูดจาบจ้วงล่วงเกิน จะยุ่งกันใหญ่ ใครอยากรู้อยากเห็นก็ต้องฝึกนั่งด้วยตนเอง เป็นวิชชาที่ท้าพิสูจน์อยู่แล้ว เมื่อนั้นจะรู้ว่าของจริงเป็นอย่างไร ศักดิ์สิทธิ์พิสดารยิ่งกว่าที่ฟังคนเขาพูดกันมากมายนัก คนมีญาณกับคนไม่มีญาณมาทุ่มเถียงกัน ไม่เกิดประโยชน์ เอาเวลาไปฝึกนั่งให้รู้ให้เห็นด้วยตนเองจะดีกว่า

เมื่อผู้เขียนได้ฟังใครก็ตามที่แสดงความรู้เรื่องวิปัสสนากรรมฐานที่เขาคิดว่าเขามีล้นเหลือจนเก็บไว้ไม่ได้ จึงรู้ได้เลยว่าผู้นั้นปฏิบัติจนรู้จริงหรือยังไม่ได้รู้เห็นอะไรเลย คนที่เป็นแบบพระพาหิยะทารุจีระยะที่ยังไม่ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ยังมีอีกมากนัก

อ.ตรีธาเคยอยู่รับใช้ใกล้ชิดหลวงพ่อมาตั้งแต่เล็ก ๆ เป็นเวลาถึง ๒๐ ปี จึงทราบดีว่าหลวงพ่อมีความประสงค์อันใดเป็นเรื่องปัจจุบัน เรื่องใดเป็นโครงการในอนาคต ท่านเคยได้ยินจากปากของหลวงพ่อ ทั้งเรื่องที่เป็นโครงการในอนาคต ตั้งแต่เรื่องของบุคคล ของวัดปากน้ำและของประเทศชาติ แม้แต่ของโลก เมื่อได้ยินได้ฟังในขณะนั้น ท่านเคยนึกสงสัยว่าจะเป็นไปได้หรือ แต่แล้วกาลเวลาก็ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า หลวงพ่อมีญาณพิเศษที่สามารถมองเห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าได้แม่นยำพอ ๆ กับเห็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว

ฉะนั้นก่อนที่ อ.ตรีธาจะริเริ่มทำงานการใด ๆ จะเป็นกิจส่วนตัวหรืองานของส่วนรวม ท่านจึงต้องนั่งวิปัสสนา กราบเรียนถามหลวงพ่อก่อนทุกเรื่อง ต้องอาศัยบารมีของหลวงพ่อนำทาง ท่านผู้อ่านคงจะสงสัยเป็นอันมากว่า เมื่อหลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว อ.ตรีธาจะติดต่อกับหลวงพ่อได้อย่างไร และยังมีอีกหลายท่านสงสัยว่า หลวงพ่อมรณภาพไปนานหลายสิบปีแล้ว ท่านมิไปเกิดแล้วหรือ บ้างก็อยากรู้ว่าหลวงพ่อตอนนี้ไปอยู่ที่ใด ไปเกิดแล้วหรือยัง ถ้าไปเกิดแล้วไปเกิดอยู่ที่ไหน เป็นลูกเต้าใคร คิดจะติดตามไปดูกัน บ้างก็สงสัยว่าการกราบไหว้ขอบุญบารมีให้หลวงพ่อช่วยนั้น จะต้องไปกราบที่วัดปากน้ำหรือไม่ กราบที่บ้านได้ไหม

อ.ตรีธาท่านตอบว่า ถ้าหลวงพ่อวัดปากน้ำได้ไปถือกำเนิดเป็นมนุษย์แล้ว วัดปากน้ำคงไม่เจริญรุ่งเรืองดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หลวงพ่อท่านยังอยู่ ยังดูการกระทำของพวกลูกศิษย์ทุกคน ทั้งยังเอื้อมมือมาช่วยเหลือด้วย การกราบไหว้บูชา และขอบารมีท่านช่วยเหลือนั้น สามารถกระทำได้ทุกกาลเวลาทุกสถานที่ ทำอยู่เสมอ ๆ ทำบ่อย ๆ ยิ่งดี เป็นการทำสมาธิไปในตัว หลวงพ่อยิ่งรับทราบ เรายิ่งประสบความสำเร็จเร็วขึ้น ผู้เขียนได้ทราบว่ามีบุคคลหลายคนที่หลวงพ่อติดต่อไปทางความฝัน เป็นการยืนยันว่าหลวงพ่อยังคงอยู่ดูแลพวกเราเสมอ

เวลาสอนปฏิบัติธรรม อ.ตรีธามักจะแนะนำให้ลูกศิษย์ทุกคนตั้งใจเดินตามหลวงพ่อไปอย่าหยุดยั้ง หลวงพ่อท่านได้เขียนแผนที่ชี้ลูกศรไว้ให้เดินแล้ว แม้หนทางนั้นจะยากลำบากทุรกันดารเพียงใด ขอให้ทุกคนจงใช้ความเพียรพยายาม มุมานะ ความอดทน ความตั้งใจจริงรักษาสัจจะ อย่าได้รวนเร สงสัย ข้องใจ แวะเวียน ผัดวันประกันพรุ่ง ท้อถอย ให้มีความหนักแน่นมั่นคง เอาชีวิตเป็นเดิมพันเหมือนหลวงพ่อ **หนทางไกล ถ้าเดินไม่พักก็จักถึง** แล้วท่านจะได้วิชาธรรมกายแน่นอน เมื่อถึงเวลานั้น ทุกคนจะได้พบหลวงพ่อด้วยตัวเอง แล้วจะไม่สงสัยว่า เวลานี้หลวงพ่ออยู่ที่ใด หลวงพ่อเป็นใคร หลวงพ่อบรรลุธรรมระดับใด

ขอลำไยแห้ง ๑ ปี๊บ น้ำตาลทราย ๑ กระสอบ

คุณสุวรรณา ประวัฒโน[๑] เป็นศิษย์ที่เคารพเลื่อมใสหลวงพ่อมาก เธอมีอาชีพค้าขายอยู่ที่ตลาดปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อคืนวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔ เธอฝันเห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำมาบอกว่า ขอลำไยแห้ง ๑ ปี๊บ น้ำตาลทราย ๑ กระสอบ ตื่นเช้าขึ้นมาเธอก็คิดว่า การที่หลวงพ่อมาเข้าฝันบอกเช่นนี้ แสดงว่า ทางวัดปากน้ำคงจะมีงานใหญ่งานสำคัญเป็นแน่ เธอจึงรีบโทรศัพท์ไปถาม อ.ตรีธา เผอิญวันนั้น อ.ตรีธา ไม่อยู่ในบ้านออกไปฟังเทศน์มหาชาติกัณฑ์คาถาพันที่ศาลาการเปรียญ หลานของ อ.ตรีธา รับโทรศัพท์จึงบอกว่า อีก ๑ เดือน ที่วัดปากน้ำจะมีงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน งานนี้ อ.ตรีธา ยังไม่ได้บอกคุณสุวรรณา เพราะกะจะส่งซองกฐินไปให้ เมื่อเธอได้รับซองฎีกากฐิน ก็คงจะทราบรายละเอียดเอง เมื่อคุณสุวรรณาทราบเรื่องก็ปลื้มใจดีใจจนน้ำตาไหล ว่าหลวงพ่อไม่ลืมเธอ อยากได้สิ่งใดก็มาบอกเธอ ชี้ทางบุญให้เธอทำ เธอบอกว่าอย่าว่าแต่เรื่องแค่นี้เลย มากกว่านี้เธอก็ยินดีทำถวาย ขอให้หลวงพ่อมาบอกเถอะ

ในวันถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เธอจึงขอให้ อ.ตรีธา ช่วยจัดการต้มน้ำลำไยเลี้ยงผู้ไปทำบุญที่วัดปากน้ำให้เต็มที่ทีเดียว

พระผงวัดปากน้ำ

พระผงธรรมขันธ์รุ่น ๔

ในยุคที่หลวงพ่อมีชนม์ชีพอยู่นั้น ท่านได้สั่งให้สร้างพระผงไว้แจกเป็นของขวัญแก่คนที่มาบริจาคทรัพย์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ตั้งแต่ ๒๕ บาทขึ้นไปถึง ๓ รุ่นด้วยกัน จึงเรียกชื่อพระผงของหลวงพ่อวัดปากน้ำว่าพระของขวัญ เมื่อพระของขวัญรุ่น ๓ ที่เริ่มแจกโดยหลวงพ่อเล็ก (พระภาวนาโกศลเถระ ธีระ คล้อสุวรรณ ป.ธ. ๔ น.ธ.เอก) ใกล้จะหมด ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระเทพวรเวทีเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้ให้พระราชพรหมญาณ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูภาวนาภิรมย์ (วีระ คณุตฺตโม) ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ[๒] เป็นหัวหน้าดำเนินการสร้างพระของขวัญรุ่นที่ ๔ แต่พิเศษกว่ารุ่นอื่น ๆ คือ มีพิมพ์สามเหลี่ยมด้วย สร้าง ๘๐๐,๐๐๐ องค์ (แปดแสนองค์) ทั้ง ๒ พิมพ์ และยังสร้างพระคะแนนอีกพิมพ์ละ ๘,๐๐๐ องค์[๓] ได้ผสมผงพระของขวัญทั้ง ๓ รุ่น ที่สร้างโดยหลวงพ่อวัดปากน้ำ

---

๑ ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว

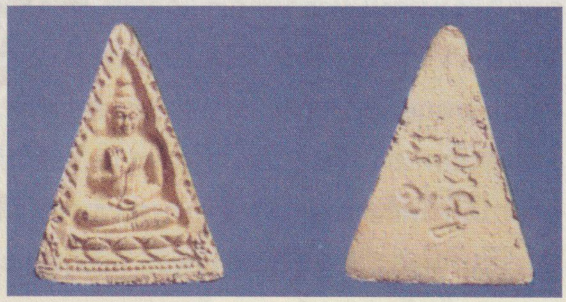
๒ แทนพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ ป.ธ.๔ น.ธ.เอก) หรือหลวงพ่อเล็กซึ่งมรณภาพเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

๓ หมายความว่าสร้างพระผงธรรมดาทุก ๑๐๐ องค์ สร้างพระคะแนน ๑ องค์ มีไว้เพื่อสะดวกแก่การนับ

เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๑๔[๑] สร้างเสร็จแล้ว นำเข้าทำความศักดิ์สิทธิ์ในสถานที่ทำวิชชาธรรมกาย (โรงงาน) ทุกอย่างทำเหมือนสมัยหลวงพ่อมีชีวิต นำออกมาแจกเมื่อพระของขวัญรุ่น ๓ หมด ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อันเป็นวันออกพรรษา มอบให้แก่ผู้บริจาคทรัพย์ทำบุญ ราคาองค์ละ ๒๕ บาท เท่ากับสมัยหลวงพ่อ แต่จะเช่าคนละกี่องค์ก็ได้ เพราะสร้างไว้จำนวนมาก พระผงรุ่น ๔ นี้เรียกอีกชื่อว่าพระธรรมขันธ์

พระธรรมขันธ์รุ่น ๔ มี ๒ แบบ ได้แก่

๑. พิมพ์สี่เหลี่ยม มี ๒ พิมพ์ กว้างประมาณ ๑.๒ ซม. ยาวประมาณ ๒.๕ ซม. หนาประมาณ ๖ มม. ปางปฐมเทศนาหรือปางประทานพร พระหัตถ์ขวายกขึ้นเหนือพระอุระ (อก) พระหัตถ์ซ้ายวางบนพระเพลา (ตัก) มีซุ้มเรือนแก้วล้อมรอบ สองข้างของซุ้มเรือนแก้วเป็นม่านขีดเป็นเส้น ๆ เรียงกันเป็นลำดับ ฐานเป็นบัวคว่ำ บัวหงายสองชั้น ด้านหลังองค์พระพิมพ์อักขระภาษาขอม ๔ ตัว อ่านว่าพระธรรมขันธ์

๒. พิมพ์สามเหลี่ยม มี ๒ พิมพ์ ฐานกว้างประมาณ ๑.๘ ซม. สูงประมาณ ๒.๕ ซม. หนาประมาณ ๖ มม. มีพุทธลักษณะเหมือนพิมพ์สี่เหลี่ยม ขอบรอบองค์พระเป็นลายกนก ด้านหลังมีอักขระเหมือนพิมพ์สี่เหลี่ยม

[๑] เป็นพระผงรุ่นแรกที่เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำเริ่มดำเนินการครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระเทพวรเวที

พระคะแนนรุ่น ๔

มีทั้งแบบพิมพ์สี่เหลี่ยมและพิมพ์สามเหลี่ยม ลักษณะองค์พระด้านหน้าเหมือนพระรุ่น ๔ ต่างกันที่ด้านหน้าผสมเส้นเกศาของหลวงพ่อวัดปากน้ำทุกองค์ บางองค์ก็มีเส้นเดียว บางองค์ก็มีหลายเส้น ที่ไม่เห็นอาจจะหลุดหายตอนเก็บบรรจุลงลังหรือฝังจมอยู่ในเนื้อ ส่วนด้านหลังเพิ่มอักษร *ภ* ที่พระธรรมดาไม่มี ย่อมาจากคำว่าพระครูภาวนาภิรมย์ ให้เช่าองค์ละ ๑๐๐ บาท

พระธรรมขันธ์รุ่นบรรจุกรุ

อย่างที่ได้เล่าแล้วว่า หลังจากหลวงพ่อมรณภาพ อ.ตรีธา มีความเป็นห่วงอนาคตของวัดปากน้ำ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าท่านเจ้าอาวาสเลย ๒๐ ปีที่อยู่ใต้ร่มบารมีของหลวงพ่อมีทั้งความอบอุ่น ความมั่นคง รู้จุดมุ่งหมายของชีวิต รู้อนาคต ไม่ใช่อยู่เฉย ๆ ไปวัน ๆ แต่อยู่อย่างมีคุณค่า มีจุดมุ่งหมาย ท่านคิดเสมอว่า ตนเองโชคดีมีบุญยิ่งนักเหมือนมีพ่อผู้ให้กำเนิดถึง ๒ คน มีคุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม เป็นพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดกายเนื้อ มีหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นผู้ให้กำเนิดกายธรรม ให้ความอุปการะสมบูรณ์ด้วยปัจจัย ๔ ทั้งการศึกษา เอาใจใส่ อบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิด จน อ.ตรีธา รู้สึกว่าหลวงพ่อเป็นเจ้าของชีวิต ไม่เพียงแต่ชีวิตท่านชีวิตเดียวยังรวมชีวิตของพ่อกับแม่อีกด้วย

วัดปากน้ำนี้เหมือนเป็นบ้านที่หลวงพ่อสร้างขึ้นมาจากเศษไม้ เศษหินเก่า ๆ หลวงพ่อมาปฏิสังขรณ์ บูรณะจนเป็นวัดที่มีชื่อเสียงโด่งดัง มีพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้รักษาศีล ศิษย์วัดอาศัยอยู่ใต้ร่มบารมี เกือบ ๑,๐๐๐ คน ด้วยความผาสุก เมื่อหลวงพ่อจากไปก็เหมือนแพเริ่มแตก ลูกศิษย์ที่ดีต้องช่วยกันกู้เรือของพ่อลำนี้ให้กลับมาลอยลำอย่างสง่าผ่าเผยให้ได้ หลวงพ่อเลี้ยงลูกตั้งมากมายหลายคนให้อยู่ดีมีสุข ทั้งลูกพระ ลูกเณร ลูกชี ลูกชาย ลูกสาว ถึงแม้จะมีกำลังบุญบารมีน้อยนิด แต่ถ้าทุกคนสมัครสมานสามัคคีดุจมดงาน ช่วยกันค้ำ ช่วยกันคัด ช่วยกันพยุง ไม่ทอดทิ้ง ดูดาย วัดปากน้ำไม่มีทางตกต่ำแน่นอน ขอเพียงอย่าอิจฉาริษยาแก่งแย่งแข่งกันดีคนเดียว สังคมใด ๆ ก็ไปรอด

หลังจากที่ได้ดำเนินการขอพระราชทานผ้าพระกฐินได้สำเร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และหาประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานพร้อมทั้งคณะกรรมการไว้ล่วงหน้าแล้ว อ.ตรีธา ก็ยังไม่หยุดงานไว้เพียงแค่นั้นท่านยังคิดยาวไกลไปล่วงหน้าอีกหลายสิบหลายร้อยปี

ถ้าหมดลูกชาย ลูกหญิงของหลวงพ่อแล้ว เหลือแต่ลูกศิษย์รุ่นหลัง ๆ จะทำอย่างไรกัน ท่านปรารถนาให้วัดปากน้ำได้มีเงินทุนก้อนใหญ่สักก้อนไว้ให้ท่านเจ้าอาวาสใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากรและวัดอย่างคล่องตัว โดยไม่ต้องรอเงินที่ได้จากการถวายผ้ากฐินพระราชทานกฐิน ท่านจึงดำริจะสร้างพระหลวงพ่อบรรจุกรุไว้ด้วยจุดประสงค์ ๒ ประการคือ สร้างพระหลวงพ่อวัดปากน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ไว้ให้เป็นมรดกแก่คนรุ่นหลัง พระใหม่ในปัจจุบันอีก ๑๐๐ ปี ก็จะเป็นพระเก่าแก่ที่ขลังด้วยความศักดิ์สิทธิ์จากการทำวิชชาธรรมกาย และหาเงินก้อนไว้พัฒนาวัดปากน้ำโดยตั้งเป็นทุนมูลนิธิ นำดอกผลเท่านั้นมาใช้จ่าย

ส่วนสาธุชนที่บริจาคทรัพย์เช่าพระบรรจุกรุก็จะได้อานิสงส์ใหญ่ คือได้สร้างรูปเหมือนพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้เป็นพุทธานุสติ สืบอายุพระพุทธศาสนา พระที่ศักดิ์สิทธิ์นั้น ไม่เกี่ยวกับขนาดขององค์พระแต่อย่างใด จะเล็กเท่าใบมะขามหรือขนาดใหญ่เท่าเทือกเขา ถ้าเป็นรูปเหมือนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว มีความศักดิ์สิทธิ์ไม่ต่างกัน เพราะบางคนไม่มีโอกาสได้เป็นเจ้าภาพสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ๆ แต่ถ้ามาเป็นเจ้าภาพบรรจุพระที่วัดปากน้ำแล้ว เพียงสละทรัพย์องค์ละ ๒๕ บาทเท่านั้น ก็จะได้มีโอกาสสร้างพระไว้เป็นสมบัติของพระศาสนา ไม่ต้องรอให้มีเงินหมื่นเงินแสน และยังได้ตั้งทุนมูลนิธิทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาอีกด้วย

ครั้งแรก อ.ตรีธา คิดจะบรรจุพระไว้ในกรุที่หอประดิษฐานร่างของหลวงพ่อ แต่สถานที่ไม่อำนวย ค่อนข้างคับแคบ เพราะชั้นล่างเป็นที่อยู่ของแม่ชีธรรมกาย ดังนั้นเมื่อทราบว่า อาจารย์วรณี สุนทรเวช จะเป็นเจ้าภาพสร้างหอเจริญวิปัสสนาฯ อ.ตรีธา จึงนำเรื่องบรรจุพระเรียนปรึกษาท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระเทพวรเวที พระคุณท่านเห็นด้วยและอนุญาตให้ อ.ตรีธา ดำเนินการสร้างพระผงไว้บรรจุกรุได้ และได้ให้สถาปนิกออกแบบทำช่องใต้ฐานพระประธานสร้างเป็นกรุพระไว้ที่ชั้นล่างของหอวิปัสสนาฯ

คำว่าพระธรรมขันธ์นั้น หมายถึงคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระไตรปิฎก ซึ่งมีทั้งหมด ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์นำมาตั้งชื่อพระรุ่นนี้ ให้เป็นเครื่องเตือนจิตให้นึกถึงคำสอนของพระพุทธองค์ ว่าด้วยเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา หรือทาน ศีล ภาวนา อันจะนำไปสู่ความเป็นอิสระ พ้นจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวงทำให้ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพ ๓

พระธรรมขันธ์รุ่นบรรจุกรุเริ่มสร้างปี พ.ศ. ๒๕๑๕ หลังจากที่สร้างพระของขวัญรุ่น ๔ เสร็จ สร้างจำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ (หนึ่งล้านสองแสนหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบองค์) หลังจากที่สร้างเสร็จ ตากจนแห้งดีแล้วก็นำพระไปทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกาย ได้นำออกมาให้สาธุชนเช่าไปบรรจุใส่กรุปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๗ อันเป็นปีที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมีชนมายุครบ ๑๐๐ ปี

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี เสด็จพร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงบรรจุพระ

กลางปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้นำพระออกมาจัดลงกล่อง กล่องละ ๑๐๐ องค์ องค์ละ ๒๕ บาท ชุดละ ๒,๕๐๐ บาท ให้สาธุชนเช่าไปบรรจุใส่กรุด้วยตนเอง ในงานสมโภชนมายุพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ครบ ๑๐๐ ปี ที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และเจ้าคณะภาค ๑๗ ได้กำหนดวันจัดงานในวันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ณ วัดปากน้ำ ส่วนการบรรจุพระใส่กรุเป็นปฐมฤกษ์นั้น เริ่มในวันเสาร์ที่ ๒๔ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๐.๐๙ น. โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เสด็จพร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา มาทรงบรรจุพระด้วย

การบรรจุพระครั้งนี้ เปิดโอกาสให้สาธุชนร่วมทำบุญเป็นเวลาถึงหนึ่งปีเต็ม ปีนั้นจึงมีผู้คนเดินทางไปวัดปากน้ำบรรจุพระกันมากมาย ทั้งพระสงฆ์ สามเณร และประชาชนทั้งหญิงและชาย บางครอบครัวก็เป็นเจ้าภาพทุกคน คนละ ๑ ชุดบ้าง ๒ ชุดบ้าง คนละ ๑๐ ชุดก็มีส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะอยากมีโอกาสร่วมทำบุญสร้างพระ นำเงินเข้าเป็นทุนมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ อีกส่วนหนึ่งก็เพราะอยากจะได้พระรุ่นพิเศษไปบูชา เพราะไม่มีให้เช่า และ อ.ตรีธาก็เปิดโอกาสให้สาธุชนที่อยากจะทำบุญแต่ไม่สะดวกในการชำระเงินก้อน ให้ทยอยส่งเงินได้ไม่ต้องชำระทีเดียว (ผ่อนส่ง) ชำระเงินครั้งแรกแล้วก็รับพระไปอธิษฐาน นำไปบรรจุใส่กรุ

ด้วยมือของท่านได้ทันที แล้วรวบรวมใบอนุโมทนาไว้ เมื่อครบ ๒,๕๐๐ บาทแล้ว ก็นำใบอนุโมทนาไปรับพระเป็นของขวัญ เป็นที่ระลึกได้ ๒ องค์

ด้วยเหตุนี้พระที่บรรจุกรุ จำนวนถึง ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ จึงหมดลงอย่างรวดเร็ว แต่พระรุ่นพิเศษที่แจกเป็นที่ระลึกยังมีเหลืออยู่ อ.ตรีธา เห็นว่าพระธรรมกายรุ่น ๕ ที่ขณะนั้นวัดปากน้ำออกให้เช่าบูชา องค์ละ ๒๕ บาท ยังมีอยู่จำนวนมาก เพราะสร้างถึง ๓ ล้านองค์ จึงนำมาจัดลงกล่อง กล่องละ ๑๐๐ องค์ให้เจ้าภาพบรรจุใส่กรุด้วย ในจำนวนเท่ากับพระธรรมขันธ์ คือ ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์

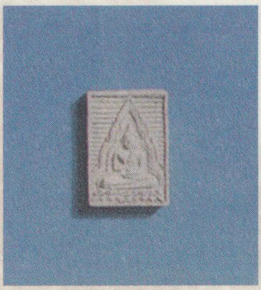
อีก ๑ ปีต่อมาได้ทำพิธีปิดกรุ ในวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ยังมีพระธรรมขันธ์เหลือตกค้างอยู่ในโรงงานทำวิชชาอีก ๗๑,๐๓๒ องค์ จึงนำออกมาให้สาธุชนเช่าไว้บูชาเป็นส่วนตัว องค์ละ ๑๐๐ บาท ก็หมดภายใน ๕ วัน ให้เช่าในวันที่ ๔ ถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘

เงินทั้งหมดที่ได้จากการให้เช่าพระบรรจุใส่กรุและเช่าไปบูชา ได้นำเข้ามูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำทั้งหมด ในชื่อทุนว่าบรรจุพระธรรมขันธ์ มูลนิธิที่ ๒๐๓๘ นับถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ มีเงิน ๗๐,๑๑๖,๑๘๐ บาท (เจ็ดสิบล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันหนึ่งร้อยแปดสิบบาทถ้วน) ขอทุกท่านที่มีโอกาสบรรจุพระได้อนุโมทนาร่วมกันที่ท่านได้สร้างขุมทรัพย์ไว้เป็นสมบัติของพระพุทธศาสนา

พระรุ่นพิเศษแจกเจ้าภาพบรรจุพระ

พระรุ่นพิเศษพิมพ์ใหญ่ หน้า-หลัง

พระรุ่นพิเศษพิมพ์เล็ก

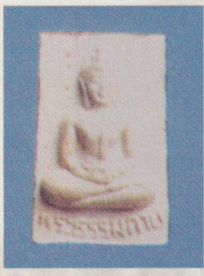
พระรุ่นพิเศษนี้สร้างขึ้นเพื่อแจกเป็นที่ระลึกแก่ผู้ที่เป็นเจ้าภาพบรรจุพระใส่ไว้ในกรุ จำนวน ๑๐๐ องค์ ๒,๕๐๐ บาท จะได้รับพระ ๒ องค์ ขนาดพิมพ์ใหญ่คล้ายพระสมเด็จฯ เหมาะสำหรับบุรุษ ๑ องค์ ขนาดพิมพ์เล็ก เหมาะสำหรับสตรี ๑ องค์ ไม่มีให้เช่า

แต่เดิมนั้น อ.ตรีธา คิดจะแจกองค์ใหญ่องค์เดียว เป็นที่ระลึกแก่ผู้เป็นเจ้าภาพบรรจุพระ แต่พอมีผู้ทราบเข้าก็บอกว่าพระองค์ใหญ่นั้นเหมาะสำหรับผู้ชายเท่านั้น ไม่เหมาะสำหรับผู้หญิง บ้างก็ว่าได้รับองค์เดียว คุณผู้ชายก็ได้ไป แล้วผู้หญิงก็ไม่ได้ อ.ตรีธา ฟังแล้วก็เห็นด้วย รู้สึกสงสารเหล่าสตรีจะไม่มีพระหลวงพ่อไว้บูชาติดตัว ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จึงขออนุญาตท่านเจ้าคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี สร้างพระขนาดเล็กเท่ากับพระที่บรรจุกรุอีกจำนวนหนึ่งเพื่อแจกเพิ่มแก่ผู้เป็นเจ้าภาพบรรจุพระ ๑๐๐ องค์

ขนาดใหญ่ สร้าง พ.ศ. ๒๕๑๕ พร้อมกับพระที่บรรจุกรุ องค์พระกว้าง ๒.๗ ซม. ยาว ๓.๘ ซม. หนา ๖ มม. ขนาดเท่ากับพระรุ่นพิเศษที่หลวงพ่อได้เคยแจกเป็นครั้งแรก สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ปางปฐมเทศนาหรือปางประทานพร ด้านหลังมีอักขระภาษาขอม ๔ ตัว จารึกว่าธรรมขันธ์ ใต้อักขระมีอักษรภาษาไทยตัว ภ อยู่ในวงกลม โรยด้วยทับทิมและอัญมณี พระรุ่นนี้มีส่วนผสมของพระของขวัญรุ่น ๑-๒-๓ ที่สร้างสมัยหลวงพ่อ เส้นเกศาและทับทิมของหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วย ทับทิมนี้หลวงพ่อได้ทำความศักดิ์สิทธิ์ด้วยวิชชาธรรมกายเป็นเวลานานหลายสิบปี

ขนาดเล็ก องค์พระกว้าง ๑.๗ ซม. ยาว ๒.๕ ซม. หนา ๔ มม. ปางปฐมเทศนาหรือปางประทานพร ด้านหลังมีอักขระภาษาขอม ๔ ตัว จารึกว่าธรรมขันธ์ เนื้อสีขาวและสีน้ำตาลเข้ม สร้างใน พ.ศ. ๒๕๒๗

พระธรรมกายรุ่น ๕

พระผงรุ่นนี้มีพุทธลักษณะแตกต่างจากพระหลวงพ่อวัดปากน้ำรุ่นอื่น ๆ ตรงที่เป็นปางนั่งสมาธิ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าปางพระธรรมกาย สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ จำนวน ๓ ล้านองค์ อันเป็นปีที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมีชนมายุครบ ๑๐๐ ปี ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และเจ้าคณะภาค ๑๗ ได้มีดำริที่จะจัดงานสมโภชชนมายุ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ในวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ และดำริสร้างพระผงรุ่นที่ ๕ ขึ้นเป็นที่ระลึกถึงพระเดชพระคุณท่านด้วย ด้วยเหตุที่หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นผู้เผยแผ่การปฏิบัติธรรมวิชชาธรรมกายจึงสร้างองค์พระเป็นปางนั่งสมาธิ

ท่านเจ้าคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี เป็นผู้พิมพ์องค์พระรุ่น ๕ เป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๗ วันขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๗ ปีชวด เวลา ๐๙.๐๙ น. ใช้แม่พิมพ์ทองเหลืองและแม่พิมพ์เหล็ก ๒๕ แม่พิมพ์ องค์พระกว้าง ๑.๓ ซม. ยาว ๑.๙ ซม. หนา ๕ มม. องค์พระลอยเด่น ด้านหลังมีอักษรไขว้ ๓ ตัว ม.ส.จ. ย่อมาจาก พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) มีเลขไทย ๑๐๐ ปีอยู่ใต้อักษร บอกให้รู้ว่าสร้างเนื่องในการสมโภชชนมายุ ๑๐๐ ปี ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

สร้างเสร็จ ตากจนแห้งดีแล้ว บรรจุลงลัง นำเข้าทำความศักดิ์สิทธิ์ในวิหาร (โรงงาน) ด้วยวิชชาธรรมกาย อย่างน้อย ๑ พรรษา (๓ เดือน) เหมือนสมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำมีชีวิตอยู่ทุกประการ นำออกมาให้สาธุชนเช่าบูชาปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๗ องค์ละ ๒๕ บาท จำหน่ายหมด เมื่อวันเสาร์ที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ตรงกับแรม ๖ ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะเมีย

พระผงรุ่นจารึกพระไตรปิฎกหินอ่อนรุ่น ๖

สืบเนื่องจากท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี ดำริจะจารึกพระไตรปิฎกลงบนแผ่นหินอ่อน ประดิษฐาน ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ไว้เป็นสมบัติของแผ่นดินไทยเพื่อถวายเป็น

พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา (พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในโอกาสเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ พร้อมมหาวิหารที่ประดิษฐานแผ่นพระไตรปิฎกด้วยงานนี้ต้องใช้งบประมาณถึง ๒๐๐ ล้านบาท มีรายละเอียดในเรื่องการสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อน

อ.ตรีธา เห็นว่าลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ช่างโชคดีมีบุญที่เกิดมาได้พบครูอาจารย์ที่ดีเลิศประเสริฐเหลืออย่างหลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้ปฏิบัติธรรมแนววิชชาธรรมกาย แม้บางคนยังไม่มีโอกาสได้เห็นดวงปฐมมรรค หรือบางคนเห็นดวงปฐมมรรคแล้วแต่ยังไม่สามารถได้ครบทั้ง ๑๘ กาย แต่ผู้นั้นก็เดินมาถูกทางแล้ว ถ้ามีความมุมานะยิ่ง ๆ ขึ้น ไม่ย่อหย่อนก็จะได้วิชชาธรรมกายไว้เป็นที่พึ่งอันยอดเยี่ยม ไม่มีที่พึ่งอื่นใดที่จะยอดเยี่ยมกว่านี้ แม้วัดปากน้ำไม่มีหลวงพ่อแล้ว แต่วัดปากน้ำก็ยังมีเจ้าพระคุณสมเด็จฯ บุคคลที่หลวงพ่อได้คัดสรรให้เป็นตัวแทนของท่าน เป็นอธิบดีสงฆ์ปกครองวัดปากน้ำ ให้ความอุ่นอกอุ่นใจแก่คณะศิษย์ต่อไป

เมื่อทราบว่าท่านจะสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อน ณ พุทธมณฑล อ.ตรีธา ก็ปีติยินดียิ่งนัก ชื่นชมท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ว่ามีวิสัยทัศน์ยาวไกล ฉลาดหลักแหลมเพราะตราบใดที่พระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงคงอยู่ เป็นต้นฉบับแท้ของนิกายเถรวาทด้วย ตราบนั้นศาสนาพุทธก็ยังคงอยู่ อ.ตรีธา ท่านพูดกับลูกศิษย์ทุกคนว่า เป็นงานใหญ่ที่เป็นอัครมหากุศล พวกเราต้องอย่าพลาดงานนี้ อยากมีปัญญา อยากมีพวกพ้องที่ดีต้องร่วมบุญกับเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ท่านจึงเชิญชวนให้ลูกศิษย์รับเป็นเจ้าภาพบริจาคทรัพย์สร้างแผ่นหินอ่อนจารึกพระไตรปิฎก แผ่นละ ๑๕,๐๐๐ บาท

ท่านยังอยากให้พุทธศาสนิกชนอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมในบุญใหญ่ครั้งนี้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นลูกศิษย์ของวัดปากน้ำหรือเป็นลูกศิษย์สำนักอื่นใดก็ตาม เพราะบุญกุศลนี้เป็นบุญมหาศาล และการสร้างครั้งนี้ก็ไม่ได้สร้างไว้ที่วัดปากน้ำ แต่สร้าง ณ พุทธมณฑล อันเป็นสมบัติส่วนกลางของชาวพุทธ สร้างไว้ให้เป็นสมบัติของแผ่นดินไทย เป็นสมบัติของพระพุทธศาสนา อ.ตรีธา จึงนั่งธรรมะ กราบเรียนหลวงพ่อวัดปากน้ำ ขออนุญาตสร้างพระผงรุ่น ๖ เพื่อแจกเป็นของขวัญแก่ผู้บริจาคทรัพย์ ๑๐๐ บาท ร่วมสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนพร้อมพระมหาวิหาร เหมือนที่หลวงพ่อเคยสร้างพระรุ่น ๑ ถึงรุ่น ๓ แจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ ๒๕ บาท สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมมาแล้ว

เมื่อหลวงพ่อวัดปากน้ำ และหลวงพี่สมเด็จฯ อนุญาต อ.ตรีธา ก็รีบดำเนินการสร้างพระของขวัญทันที โดยบริจาคเงินส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่ายในการสร้างพระ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อบรรดาผู้สนิทสนมคุ้นเคยทราบเรื่องก็บริจาคทรัพย์และสิ่งของอีกจำนวนหนึ่งร่วมสร้างด้วย พระรุ่น ๖ มีพุทธลักษณะเดิมเหมือนพระรุ่น ๑ ถึงรุ่น ๔ ปางประทานพรหรือ

ปางปฐมเทศนา ขนาดกว้าง ๑.๖ ซม. ยาว ๒.๓ ซม. หนา ๓ มม. ด้านหลังมีอักษรขอม ๕ ตัว อ่านว่า สัมมาอะระหัง ใต้อักษรขอมจารึกว่าพระไตรปิฎก อันหมายความถึงสร้างเพื่อแจกแก่ผู้ร่วมทำบุญสร้างพระไตรปิฎก ณ พุทธมณฑล สร้างจำนวน ๓ ล้านองค์ สร้างพระคะแนนอีก ๓ หมื่นองค์ มีแม่พิมพ์ทั้งหมด ๔๗ พิมพ์ เป็นแม่พิมพ์ทั้งเหล็กและทองเหลือง เป็นพิมพ์ธรรมดา ๓๙ พิมพ์ ลองพิมพ์ ๔ พิมพ์ ยันต์กลับ ๑ พิมพ์ และพระคะแนน ๓ พิมพ์ และนำพระรุ่น ๑ - ๔ ผสมด้วย สร้างจำนวน ๓,๓๗๑,๖๖๐ องค์

พระคะแนนรุ่น ๖ มีพุทธลักษณะเหมือนพระรุ่น ๖ แต่ด้านหน้ามีอัญมณีโรยและมีทองปิด ด้านหลังมีอัญมณีโรยเหมือนด้านหน้า แถวที่ ๑ เป็นอักษรขอมจารึกว่า สัมมาอะระหัง แถวที่ ๒ เป็นอักษรขอมจารึกว่า เตปิตะกัง มาจากคำว่า ๓ ปิฎก ได้แก่ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก แถวที่ ๓ เป็นอักษร ธ มาจากคำว่า **พระธรรมปัญญาบดี** (สมณศักดิ์เดิมของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ)

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เป็นผู้พิมพ์พระเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๒ เวลา ๐๙.๐๙ น. อันเป็นวันทำบุญอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำซึ่งมรณภาพครบ ๓๐ ปี เมื่อสร้างเสร็จ ตากแห้งแล้วบรรจุลงลังนำเข้าทำความศักดิ์สิทธิ์ในวิหารปฏิบัติธรรม (โรงงาน) เหมือนพระรุ่น ๑ - ๕

เนื้อและสีของพระรุ่น ๖ มีหลากหลายมาก แล้วแต่ส่วนผสม บางรุ่นก็ผสมดอกมะลิที่ตากแห้งนานมากจนเป็นสีน้ำตาลไหม้ บางรุ่นก็อาจตากแดดเดียว บางรุ่นก็นำแผ่นทองที่ปิดองค์รูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำขูดผสมลงไปด้วย จึงมีหลายสีให้เลือก แล้วมีที่พิมพ์อักขระด้านหลังกลับด้วย เลยเรียกพิมพ์นี้ว่าพิมพ์ยันต์กลับ มีไม่มากพอรู้ว่ายันต์กลับก็ยกเลิกไม่พิมพ์แม่พิมพ์นี้

พระรุ่น ๖ นี้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นผู้แจกเอง ผู้ที่บริจาคเงินร่วมสร้างพระไตรปิฎกกับเจ้าหน้าที่แล้ว นำบัตรรับพระไปรับกับมือท่านที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ ท่านเป็นผู้แจกผู้เดียวเท่านั้น ถ้าท่านไม่อยู่ก็รับพระไม่ได้ แจกครั้งแรกเมื่อวันเสาร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์

พ.ศ. ๒๕๓๓ อันเป็นวันมรณภาพของหลวงพ่อวัดปากน้ำ แจกหมดเมื่อวันศุกร์ที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

พระรุ่นบรรจุเจดีย์พุทธมณฑลรุ่น ๗

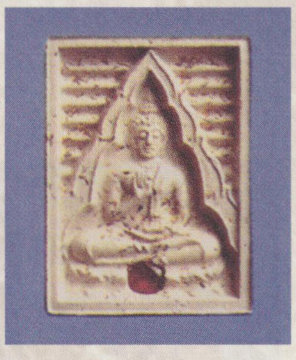
หลังจากที่พระรุ่น ๖ จำนวนกว่า ๓ ล้านองค์ ได้หมดไปอย่างรวดเร็ว ภายในเวลาปีเศษ ทำให้การดำเนินการก่อสร้างพระไตรปิฎก เป็นไปอย่างราบรื่นไม่มีปัญหาติดขัดแม้แต่น้อย คณะสงฆ์ซึ่งมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงเป็นประธาน มีดำริจะสร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา ณ พุทธมณฑล เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เจริญพระชนมพรรษา ครบ ๕ รอบ วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชฯ ทรงมอบหมายให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นประธานฝ่ายหาเงินสร้าง

อ.ตรีธา ได้อนุโมทนากับท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และขอมีส่วนสนับสนุนเหมือนที่คราวสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนพร้อมมหาวิหาร โดยไม่ลืมที่จะนั่งสมาธิขออนุญาตหลวงพ่อวัดปากน้ำ สร้างพระรุ่น ๗ เพื่อแจกแก่ผู้มาบริจาคทรัพย์ร่วมสร้างหอสมุดฯ จำนวน ๑๐๐ บาท แจกพระ ๑ องค์ เหมือนกับคราวแจกพระรุ่น ๖

พระรุ่น ๗ นี้ส่วนหนึ่งได้บรรจุในพระเจดีย์กลางพระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ที่พุทธมณฑล อีกส่วนหนึ่งได้บรรจุในกรุใต้ฐานพระประธานในพระอุโบสถ อีกส่วนหนึ่งได้บรรจุ ณ พระเจดีย์มหารัชมงคล

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นผู้กดแท่นพิมพ์เป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เวลา ๐๙.๐๙ น. พระธรรมดามีแม่พิมพ์ทั้งหมด ๖๑ พิมพ์ หลังจากชุดแรกสร้างเสร็จและทำความศักดิ์สิทธิ์ครบ ๓ เดือนแล้ว นำมาแจกจ่ายแก่ผู้ร่วมทำบุญ ประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๓๕

พระคะแนนรุ่น ๗

สร้าง ๕๐,๐๐๐ องค์ มีแม่พิมพ์ ๘ พิมพ์ ต่างจากพระรุ่น ๗ ธรรมดาที่ด้านหน้าโรยด้วยผงทองคำบริสุทธิ์และทับทิมที่ทำความศักดิ์สิทธิ์แล้วทุกองค์ มีแม่พิมพ์ ๘ พิมพ์

พระรุ่น ๘

พระประธานในพระอุโบสถวัดปากน้ำที่ได้สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา เคยบูรณะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยท่านเจ้าคุณราชโมลี ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูปลัด เป็นผู้ควบคุมดูแลมาถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ องค์พระเริ่มชำรุดทรุดลง ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ได้บูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่อีกครั้ง พระคุณท่านได้ให้ อ.ตรีธา เป็นผู้ดำเนินการสร้างพระผงรุ่น ๘ เพื่อแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมบูรณะพระประธานจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท มอบให้ ๑ องค์ พระรุ่น ๘ นี้มีความพิเศษตรงที่ผสมผงปูนที่ขัดขูดจากผิวพระประธานลงไปด้วย แล้วหุ้มด้วยทองคำบริสุทธิ์ พระรุ่น ๘ นี้ สร้างเพียง ๑๐,๐๐๐ องค์เท่านั้น ไม่มีพระคะแนน ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กดพิมพ์เป็นปฐมฤกษ์ จำนวน ๙ องค์ เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ แจกชุดแรกแก่ผู้เป็นประธานร่วมในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๓ แจกหมดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓

พระรุ่น ๙

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กดพิมพ์เป็นปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ สร้างจำนวน ๑ ล้านองค์ เพื่อแจกเป็นที่ระลึกในงานสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคล วันที่ ๒๒ ธันวาคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ อันเป็นปีฉลองพุทธชยันตี ๒,๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้และแสดงปฐมเทศนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระรุ่นจตุรเถร

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ มีดำริที่จะสร้างพระผงบรรจุไว้ในพระเจดีย์มหารัชมงคล แต่ครั้งนี้พระคุณท่านไม่ได้สร้างพระที่มีพุทธลักษณะประทานพร เหมือนอย่างที่เคยทำ แต่ท่านออกแบบเป็นพระผงรูปทรงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕ เซนติเมตร หนา ๑ เซนติเมตร ด้านหนึ่งเป็นรูปจำลองพระเจดีย์มหารัชมังคลาจารย์ อีกด้านหนึ่งเป็นรูปพระมหาเถระ ๔ รูป ที่มีคุณูปการต่อวัดปากน้ำและพระพุทธศาสนา ได้แก่

๑. พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ

๒. เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙) เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ กรรมการมหาเถรสมาคม แม่กองบาลีสนามหลวง เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

๓. พระราชโมลี (ณรงค์ จิตฺตญาโณ ป.ธ. ๔ น.ธ.เอก) อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และอดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม

๔. พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณ ป.ธ. ๔ น.ธ.เอก) อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ และอดีตอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระวัดปากน้ำ

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้รูปต้นแบบมาจากเหรียญรางวัลนักเรียนผู้เรียนดีของสำนักเรียนวัดปากน้ำ ที่แจกแก่พระภิกษุ สามเณร แม่ชีที่มาเรียนพระปริยัติธรรม โดยไม่ขาดไม่ลา รูปแบบซุ้มได้ต้นแบบมาจากพระผงธรรมขันธ์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

พระรุ่นจตุรเถร มี ๓ สี สร้าง ๓ รุ่น รุ่นละ ๘๔,๐๐๐ องค์ เท่ากับจำนวนพระธรรมขันธ์ ในพระไตรปิฎกอันเป็นคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ที่รวบรวมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไว้เป็นหมวดหมู่ โดยแยกเป็น ๓ ปิฎก

- สีเหลือง หมายถึง พระวินัยปิฎก มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ จึงสร้าง ๒๑,๐๐๐ องค์ ปิฎกนี้ว่าด้วยวินัยหรือศีลของภิกษุ ภิกษุณี แบ่งออกเป็น ๕ หมวด จึงหมายถึงสติปัญญา ระเบียบวินัย ได้แก่ ลูกหลาน บริวาร หรือปฐมวัย ผู้รู้ได้แนะนำว่า เมื่อบูชาพระจตุรเถรสีเหลือง ให้อธิษฐาน ขอให้บุตรหลานมีสติปัญญาดี เป็นคนดี ไม่ออกนอกลู่นอกทาง ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนและการทำมาหาเลี้ยงชีพ

- สีแดง หมายถึง พระสุตตันตปิฎกมี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ จึงสร้าง ๒๑,๐๐๐ องค์ ปิฎกนี้ว่าด้วยพระธรรมเทศนาทั่วไป มีประวัติและท้องเรื่องประกอบ แบ่งออกเป็น ๕ หมวด จึงหมายถึงโชคลาภ ความสำเร็จ สิริมงคล ความขยันหมั่นเพียร ได้แก่ ตนเองหรือเจริญวัย ให้อธิษฐานให้ตนเองประสบความสุข ความสำเร็จ มีกิจการอาชีพเจริญรุ่งเรือง

- สีขาวหมายถึงพระอภิธรรมปิฎก มี ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ จึงสร้าง ๔๒,๐๐๐ องค์ ปิฎกนี้ว่าด้วยธรรมะล้วน ไม่มีประวัติและท้องเรื่อง แบ่งออกเป็น ๗ หมวด จึงหมายถึงความบริสุทธิ์ ความกตัญญูกตเวที ปราศจากโรคภัย สร้าง ๔๒,๐๐๐ องค์ ให้อธิษฐานให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง หายจากโรคภัยไข้เจ็บ หรืออุทิศให้บุพการี ผู้ล่วงลับไปแล้วก็ได้

พระรุ่นจตุรเถรรุ่นที่ ๑ สร้าง ๘๔,๐๐๐ องค์ให้สาธุชนเช่าไปบรรจุในมณฑปบนยอดพระเจดีย์มหารัชมังคลาจารย์ เป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ องค์ละ ๒๙๙ บาท จารึกชื่อผู้ทำบุญลงบนแผ่นทองบรรจุพร้อมกับองค์พระด้วย เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทำพิธีบรรจุบนยอดพระเจดีย์เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เวลา ๑๓.๐๙ น. พร้อมกับพระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธรูปและรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ

พระรุ่นจตุรเถรรุ่นที่ ๒ สร้าง ๘๔,๐๐๐ องค์ ให้สาธุชนเช่าไปบรรจุในพระเจดีย์เป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคมพ.ศ. ๒๕๕๑ องค์ละ ๒๙๙ บาท

พระรุ่นจตุรเถรรุ่นที่ ๓ สร้าง ๘๔,๐๐๐ องค์ ให้สาธุชนเช่าไปบูชาเป็นส่วนตัว องค์ละ ๒๙๙ บาท

เงินทั้งหมดที่ได้จากการให้เช่าพระ นำไปสมทบสร้างพระเจดีย์มหารัชมังคล

เหรียญต่าง ๆ ของวัดปากน้ำ

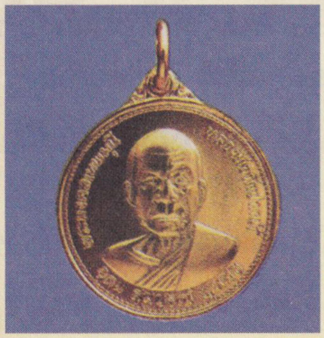
เหรียญกันภัย รุ่นแรก

หลวงพ่อเล็กครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน (ธีระ คล้อสุวรรณ) ได้จัดสร้างขึ้น เป็นเหรียญขนาดเล็ก เนื้อทองแดงและกะไหล่ทอง เป็นที่นิยมมาก โดยเฉพาะพ่อแม่จะให้บุตรหลานเล็ก ๆ ห้อยคอติดตัวไว้กันภัยอันตราย

เหรียญภัตตาหาร รุ่นหลัง

หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ออกเหรียญภัตตาหารเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เมื่อเหรียญหมดลง หลังจากหลวงพ่อมรณภาพแล้ว ก็มีคนมาถามหาเหรียญภัตตาหารกันมากมาย เพราะคนเหล่านั้นพยายามสะสมเสาะแสวงหาพระและเหรียญที่สร้างสมัยหลวงพ่อมีชีวิต พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อสุวรรณฯ) หรือหลวงพ่อเล็กจึงจัดสร้างเหรียญภัตตาหารขึ้นอีกครั้ง

เหรียญอุดมสมบูรณ์พูนสุข

เหรียญรุ่นนี้เป็นเหรียญที่ชนนิยมมากที่สุดรุ่นหนึ่ง เห็นได้จากการที่มีคนมาขอเช่าไปจำหน่ายจ่ายแจกในงานต่าง ๆ ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล ได้แก่ งานทำบุญวันเกิด ฉลองยศ ฉลองตำแหน่ง ขึ้นบ้านใหม่ เปิดบริษัท งานแต่งงาน งานตัดลูกนิมิต ฉลองโบสถ์ วิหาร ศาลา ไปจนถึงงานศพ มาเช่าทีละหลายร้อยองค์ สุดแล้วแต่งานใหญ่งานเล็ก เจ้าภาพไม่เคยเกี่ยงงอนว่าเหรียญนี้จะต้องแจกเฉพาะงานประเภทนี้ งานแบบนั้นไม่ควรแจกเหรียญนี้ เพราะเป็นเหรียญที่สร้างจากวัดปากน้ำและมีชื่อเป็นมงคลแก่ผู้รับไปบูชาก็ถือว่าเป็นมหามงคลที่สุดแล้ว

เหรียญนี้สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ แจกเป็นครั้งแรกในงานฉลองชนมายุพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ครบ ๑๐๐ ปี วัดปากน้ำจัดงานฉลองวันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เหรียญนี้มีประวัติความเป็นมาดังนี้

คุณเสาวณีย์ คำพันธุ์นิพ ฝันเมื่อคืนวันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ว่าเธอและเพื่อนอีกคนหนึ่งชื่อคุณวลี คุณารัตน์พานิช[๑] ขึ้นไปกราบร่างของหลวงพ่อบนหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิต เห็นหลวงพ่อนั่งอยู่บนแท่นที่หน้าหีบทองของท่าน หลังจากที่จุดธูปเทียนและกราบท่านแล้ว คุณเสาวณีย์เห็นหลวงพ่อเหาะลอยลงมา ไม่ใช่เดินอย่างคนธรรมดา ในมือท่านมีเหรียญ ๓ เหรียญ เป็นเหรียญทอง ๒ เหรียญ เหรียญเงิน ๑ เหรียญ ท่านยื่นเหรียญเงินให้คุณเสาวณีย์ แต่คุณเสาวนีย์กราบเรียนท่านว่า ขอเป็นเหรียญทอง หลวงพ่อจึงส่งเหรียญทองให้คุณเสาวณีย์ ๑ เหรียญ ส่งให้คุณวลี ๑ เหรียญ แล้วถามว่า รู้ความหมายของเหรียญนี้หรือไม่คุณเสาวณีย์ตอบว่า ไม่ทราบ หลวงพ่อท่านบอกว่า คือเหรียญอุดมสมบูรณ์พูนสุข

สืบเนื่องจากความฝันนี้ คุณเสาวณีย์ คำพันธุ์นิพ และคุณวลี คุณารัตน์พานิช จึงต้องการเป็นเจ้าภาพสร้างเหรียญอุดมสมบูรณ์พูลสุข แจกแก่คณะศิษย์และผู้ที่ไปร่วมสมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปีของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในวันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ คุณเสาวณีย์และคุณวลีคิดว่า เหรียญนี้จะต้องเป็นมงคลแก่ผู้บูชา และหลวงพ่อคงมีความปรารถนาจะให้ลูกศิษย์ของท่านมีความอุดมสมบูรณ์พูนสุขกันถ้วนทุกคน คุณเสาวณีย์และคุณวลีจึงเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของสานุศิษย์รับเหรียญจากหลวงพ่อมาแจกจ่ายแก่ลูกศิษย์คนอื่น ๆ เป็นที่น่าอนุโมทนาในกุศลจิตของทั้ง ๒ ท่านนี้ยิ่งนัก

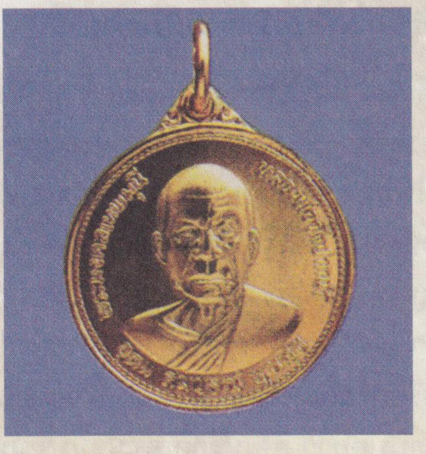
เหรียญอุดมสมบูรณ์พูนสุขเป็นเหรียญกะไหล่ทอง ทรงกลมด้านหน้าเป็นรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำครึ่งองค์ มีตัวอักษรด้านขวาเขียนว่าพระมงคลเทพมุนี ด้านซ้ายเขียนว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำ ด้านหลังเป็นดวงสมภพของหลวงพ่อวัดปากน้ำ จารึกว่าสมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำและบรรจุพระธรรมขันธ์ ๒๓ - ๒๕ พ.ย. ๒๕๒๗

ปัจจุบันเหรียญอุดมสมบูรณ์พูนสุขนี้ยังสร้างเพิ่มและจำหน่ายจ่ายแจกอยู่ คุณวลีได้นำดอกผลจากการจำหน่ายเข้ามูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ มูลนิธิที่ ๖๐๙๗ มีเงิน ๒,๕๐๒,๘๖๐ บาท (นับถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕)

---

๑ กรรมการเหรัญญิกของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

เหรียญสมโภช ๑๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

คุณกุลกับคุณละม่อม ผ่องสุวรรณ และคณะร่วมกันสร้างถวายวัดปากน้ำ ให้สาธุชนเช่าไปบูชา เป็นที่ระลึกในงานฉลองอายุครบ ๑๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ๒๓ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นเหรียญรูปไข่ ด้านหน้าเป็นรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ เขียนด้านล่างว่า พระมงคลเทพมุนี ด้านหลังเป็นรูปฐานที่ ๗ อยู่ มีอักษรสัมมาอะระหัง ภายในวงกลมรอบองค์พระเขียนว่า พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ๑๐๐ ปี ๒๕๒๗

เหรียญพระไตรปิฎก

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ มีขนาดเท่ากับพระผงรุ่น ๖ และรุ่น ๗ นำออกให้เช่าบูชาครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อรวบรวมทุนทรัพย์ตั้งเป็นทุนการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณร สำนักเรียนวัดปากน้ำ มี ๒ ประเภท คือ เหรียญฉีด กับเหรียญปั๊ม จำนวน ๑๕๖,๐๘๐ เหรียญ

- เหรียญทองคำฉีด ๔๑๓ เหรียญ
- เหรียญเงินฉีด ๑,๐๘๐ เหรียญ
- เหรียญทองแดงฉีด ๗๐,๕๐๐ เหรียญ
- เหรียญทองคำปั๊ม ๗๕๒ เหรียญ
- เหรียญเงินปั๊ม ๑๐,๓๔๒ เหรียญ
- เหรียญทองแดงปั๊ม ๗๒,๙๙๓ เหรียญ

ได้นำเงินจากการจำหน่ายเหรียญรุ่นนี้ ๑๐,๒๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ตั้งเป็นทุนการศึกษาของสำนักเรียนวัดปากน้ำ นำเฉพาะดอกผลมาใช้จ่าย ส่วนที่เหลือนำไปสมทบสร้างมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ที่พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

เหรียญของขวัญรุ่นซื้อที่ดิน (มหาปฐพี)

สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ พุทธลักษณะด้านหน้าและขนาดเหมือนพระผงรุ่น ๔ รุ่น ๖ และรุ่น ๗ ด้านหลังมีวงกลมฐานที่ ๗ จารึกอักขระโบราณว่าสัมมาอะระหัง ด้านล่างมีอักษรว่า พระของขวัญรุ่นซื้อที่ดินถวายวัดปากน้ำ พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อแจกแก่สาธุชนที่บริจาคทรัพย์ซื้อที่ดินขยายอาณาเขตวัดปากน้ำด้านทิศเหนือและทิศใต้ เนื้อที่ ๓ ไร่เศษ งบประมาณ ๘๔ ล้านบาทเศษ เหรียญชุดนี้จึงมีชื่อว่า มหาปฐพี มี ๑๐ พิมพ์ แต่ละพิมพ์มีชื่ออันเป็นมงคลทั้งสิ้น ได้แก่ มหาประธานหรือเจ้าสัว พระประธาน โสธร มหามงคล มหานิยม มหาเศรษฐีหรือแป๊ะยิ้ม มหาลาภ มหาสิทธิโชค มหาโภคสมบัติ มหาปฐพี

เหรียญหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา

เหรียญชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อแจกแก่สาธุชนที่บริจาคทรัพย์สร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา ที่พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ พุทธลักษณะด้านหน้าและขนาดเหมือนพระผงรุ่น ๔ รุ่น ๖ และรุ่น ๗ ด้านหลังจารึกอักขระโบราณว่า สัมมาอะระหัง กับหอสมุดพระพุทธศาสนา มี ๒ แบบ คือ เหรียญฉีด และเหรียญปั๊ม

เหรียญปั๊ม มี ๓ เนื้อ ได้แก่ เนื้อทองคำ ราคา ๑๐,๐๐๐ บาท เนื้อเงิน ราคา ๕๐๐ บาท เนื้อทองแดง ๑๐๐ บาท

เหรียญฉีด มี ๒ ขนาด

- ขนาดใหญ่ เท่ากับพระรุ่น ๖ - ๗ มี ๓ เนื้อ ได้แก่ เนื้อทองคำ ราคา ๑๐,๐๐๐ บาท เนื้อเงิน ราคา ๕๐๐ บาท เนื้อนวโลหะ ๒๐๐ บาท
- ขนาดเล็ก เท่ากับพระรุ่น ๕ มี ๓ เนื้อ ได้แก่ เนื้อทองคำ ราคา ๖,๐๐๐ บาท เนื้อเงิน ราคา ๓๐๐ บาท เนื้อนวโลหะ ๑๕๐ บาท

พระผงที่วัดปากน้ำสร้างให้หน่วยงานและวัดอื่น ๆ

พระผงรุ่นอนุสรณ์สถาน

พระผงรุ่นนี้ อ.ตรีธา เป็นผู้ดำเนินการสร้างตามบัญชาของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี เพื่อมอบให้กองบัญชาการทหารสูงสุด[๑] ไปแจกจ่ายและให้เช่า องค์ละ ๑๐๐ บาท จำนวน ๑ ล้านองค์ เพื่อรวบรวมเงินนำไปตกแต่งภายในอนุสรณ์สถานแห่งชาติ จังหวัดปทุมธานี สังกัดกรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ พิมพ์เป็นปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เวลา ๐๙.๐๙ น. พุทธลักษณะและขนาดเหมือนพระผงรุ่น ๖ ด้านหลังจารึกว่า อนุสรณ์สถาน

เมื่อสร้างพระเสร็จและทำความศักดิ์สิทธิ์เรียบร้อยแล้ว มีผู้สนใจมาขอเช่าที่วัดปากน้ำจำนวนมาก เพราะเวลานั้น พระผงรุ่น ๖ กำลังเป็นที่นิยมแต่หมดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อคนรู้ว่าพระผงรุ่นใหม่ออกแล้วก็มาติดต่อขอเช่าไปบูชาเพราะไม่สะดวกในการติดตามไปเช่าในหน่วยทหาร อ.ตรีธา จึงขออนุญาตท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ขอจำหน่ายให้แก่ผู้ที่สนใจสักระยะหนึ่ง เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ลูกศิษย์วัดปากน้ำด้วยและช่วยแบ่งเบาภาระของกองบัญชาการทหารสูงสุดด้วย แล้วจะรวบรวมเงินมอบให้แก่กองบัญชาการทหารสูงสุดต่อไป พระที่จำหน่ายที่วัดปากน้ำได้เงินมอบให้กองบัญชาการทหารสูงสุด ๑๗ ล้านบาท ส่วนที่เหลือ กองบัญชาการทหารสูงสุดนำไปจำหน่ายเอง

งานตกแต่งภายในอนุสรณ์สถาน อันเป็นสถานที่จารึกเกียรติคุณของทหารหาญที่พลีชีพเพื่อพิทักษ์ผืนแผ่นดินและปกป้องอธิปไตยของชาติ จึงสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์และรวดเร็ว ทั้งช่วยประหยัดงบประมาณของชาติด้วย

พระผงรุ่นสวนสมเด็จย่า

พระรุ่นนี้ สร้างจำนวน ๓ แสนองค์ เพื่อรวบรวมทุนทรัพย์ไว้บำรุงรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทรา บรมราชชนนี ทั่วประเทศหรือสวนสมเด็จย่า ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดีพิมพ์พระเป็นปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เสร็จเรียบร้อยและทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกาย ๓ เดือน จึงมอบให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปจำหน่ายต่อไป ไม่ได้จำหน่ายที่วัดปากน้ำเลย

---

[๑] พลอากาศเอก วรนาถ อภิจารี เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด พลโท ทำเนียบ ทับมณี เป็นเจ้ากรมยุทธศึกษาทหาร ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นกองบัญชาการกองทัพไทย

พระผงรุ่นปางอุ้มบาตร

อ.ตรีธา ดำเนินการสร้างพระปางอุ้มบาตร เพราะเป็นพระประจำวันเกิดท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ สร้างเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ จำนวน ๓๕๙,๐๑๑ องค์ กับพระคะแนนอีก ๑๓,๒๘๑ องค์ สร้างถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เพื่อไว้แจกตามอัธยาศัย ไม่มีให้เช่า

พระผงรุ่นวัดท่าตอน

สร้างเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ จำนวน ๑๘๓,๔๖๓ องค์ เพื่อมอบให้วัดท่าตอน ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ นำไปให้เช่าบูชา เพื่อรวบรวมเงินไว้พัฒนาวัดด้านหนึ่งเป็นพระปางนาคปรก อีกด้านหนึ่งเป็นรูปเหมือนพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

พระผงรุ่นวัดศรีโสดา

สร้างเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้านหน้าเป็นรูปเหมือนพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ด้านหลังเป็นรูปครูบาศรีวิชัย สร้างจำนวน ๑๐๒,๔๐๐ องค์ มอบให้โครงการธรรมจาริก ของกรมประชาสงเคราะห์และมูลนิธิเผยแผ่พระพุทธศาสนาในท้องถิ่นทุรกันดาร แจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมทำบุญ

พระผงรุ่นวัดพุทธาธิวาส

สร้างเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ จำนวน ๑๘๐,๓๘๙ องค์ พระคะแนนอีก ๓๑,๑๒๓ องค์ เพื่อบรรจุไว้ใต้ฐานพระประธานองค์ใหญ่ขนาดหน้าตักกว้าง ๙ เมตร ๙ เซนติเมตร ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ให้นามว่า พระพุทธธรรมกายมงคล ปยุรเกศานนท์สุพพิธาน ประดิษฐาน ณ วัดพุทธาธิวาส อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พระประธานองค์นี้ คุณประยูร-คุณเกศินี พณิชยานนท์ และบุตรธิดา เป็นเจ้าภาพสร้าง ใช้งบประมาณกว่า ๕๐ ล้านบาท

พระผงรุ่นโรงพยาบาลบ้านสวน

สร้างเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๓๒,๒๓๐ องค์ สร้างให้แก่แพทย์หญิงลัดดาวัลย์ สุวรรณกิตต์ เจ้าของโรงพยาบาลบ้านสวน

พระผงรุ่นโอลิน

สร้างเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้แก่บริษัทโอลิน จำนวน ๑๐,๖๘๖ องค์

พระผงรุ่นวัดปากน้ำญี่ปุ่น

สร้างเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ องค์ เพื่อแจกแก่ผู้ร่วมทำบุญกับวัดปากน้ำญี่ปุ่นอันมี ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เป็นเจ้าอาวาส มีพุทธลักษณะและขนาดเท่าพระรุ่น ๖ และ ๗ ของวัดปากน้ำ ด้านหน้าเป็นพระปางประทานพร ด้านหลังจารึกว่า วัดไทยในญี่ปุ่น ๒๕๔๐

พระผงรุ่นมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

สร้างเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ จำนวน ๓๐๕,๙๑๑ องค์ มอบให้แก่มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ นำไปจำหน่ายรวบรวมเงินเข้ามูลนิธิ

พระผงรุ่นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก

สร้างเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ จำนวน ๕๐๗,๒๑๙ องค์ มอบให้วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อรวบรวมเงินสร้างวิทยาเขตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระผงรุ่นที่สร้างเพื่อให้วัดและหน่วยงานไปจำหน่ายนั้น เป็นเพราะผู้ที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานนั้นหรือเจ้าอาวาส ขออุปถัมภ์จากเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ด้วยเชื่อมั่นในบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำว่าศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่นิยมไม่เสื่อมคลาย สามารถอำนวยความสำเร็จได้ดังใจหมาย แม้หลวงพ่อท่านจะมรณภาพไปนานหลายสิบปีแล้วก็ตาม ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ท่านก็เดินตามรอยเท้าของหลวงพ่อวัดปากน้ำมาตลอดเวลา จึงไม่เคยมีการปฏิเสธความช่วยเหลือ แม้ว่าจะไม่ใช่กิจของวัดปากน้ำ แต่อะไรที่ช่วยได้ ท่านก็เต็มใจช่วยไม่เคยเกี่ยง

การสร้างพระผงตั้งแต่รุ่น ๖ เป็นต้นมา ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กับ อ.ตรีธา ได้มอบวิชาการทำพระ ส่วนผสมและวัตถุดิบให้แก่ท่านพระครูสมาธิวิหารี (จักรพล ฉฎฐภาคี) ให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลคนงาน รับผิดชอบการผสมและพิมพ์พระ รวมทั้งตาก คัดจัดเรียงลงลัง นำเข้าทำความศักดิ์สิทธิ์ในโรงงานทำวิชชาธรรมกาย

กำเนิดสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ อันเป็นปีที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพและทางวัดจัดการบำเพ็ญกุศลถวายท่านนั้น ได้มีสมาคมและองค์กรต่าง ๆ นำพวงมาลามาสักการะและมาร่วมบำเพ็ญกุศลถวายกันเป็นจำนวนมาก บรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อหลายท่าน เป็นต้นว่า เจ้าคุณภาวนาโกศลเถร (หลวงพ่อเล็ก) เจ้าคุณราชโมลี มีความเห็นเหมือนกันว่า การประกาศชื่อสมาคมนั้น เป็นการแสดงออกซึ่งความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และหลวงพ่อของเรานั้นท่านก็เป็นพระเถระที่มีชื่อเสียงโด่งดัง มีลูกศิษย์จำนวนมากอยู่ทั่วทุกสารทิศ ทั้งในและต่างประเทศ น่าที่ลูกศิษย์เหล่านี้จะได้รวมตัวร่วมแรงร่วมใจกันก่อตั้งเป็นสมาคมขึ้นเพื่อบำเพ็ญประโยชน์แก่พุทธศาสนาและสาธารณชน ทั้งเป็นการเชิดชูเกียรติคุณของหลวงพ่อวัดปากน้ำให้ขจรขจายยิ่งขึ้นด้วย เป็นการแสดงกตัญญูกตเวทิตาอย่างหนึ่ง

ผู้ริเริ่ม

สมาคมฯ ต้องขอจารึกชื่อว่า เจ้าคุณภาวนาโกศลเถร (หลวงพ่อเล็ก) เป็นผู้ให้กำเนิดสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำอย่างแท้จริง เพราะท่านเป็นผู้ดำริและพยายามทุกวิถีทางที่จะก่อตั้งสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำให้สำเร็จให้จงได้ ท่านเป็นแกนกลางในการติดต่อและรวบรวมศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อที่อยู่ตามที่ต่าง ๆ ให้มารวมตัวประชุมกัน เพราะขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ทั้งฝ่ายปริยัติและฝ่ายปฏิบัติ แต่ท่านก็ไม่มีโอกาสได้เห็น แม้เมื่อใกล้จะถึงกาลอวสานแห่งชีวิต ท่านก็ยังเป็นห่วงเรื่องนี้ ไม่เคยลืม ท่านได้เพียรสั่งคุณถนอม ทรงสาระ[๑] ให้ดำเนินการก่อตั้งสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำให้สำเร็จโดยเร็ว จะขอบันทึกเรื่องที่คุณถนอม ทรงสาระ ได้เล่าปูมหลังของสมาคมฯ ไว้ให้ลูกศิษย์และสมาชิกสมาคมฯ รุ่นหลัง ๆ ได้ทราบว่า กว่าสมาคมฯ จะก่อตั้งขึ้นมาได้นั้น บุพชนได้ลงทุนลงแรงไว้อย่างไรบ้าง

> “พ.ศ. ๒๕๐๙ ข้าพเจ้าได้ลาสิกขาบทออกมา หลวงพ่อเล็ก (พระภาวนาโกศลเถร ธีระ คล้อสุวรรณ) ได้มอบหมายงานจัดตั้งสมาคมมาให้ดำเนินงาน แต่ก็ยังจัดตั้งไม่สำเร็จ เห็นจะเป็นเพราะเรายังเด็กเกินไปหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ ครั้นมาเมื่อ หลวงพ่อเล็กป่วยหนักที่โรงพยาบาลศิริราช ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมและพูดถึงการก่อตั้งสมาคมฯ กันอีก ได้รับปากกับท่านว่าจะพยายามจัดตั้งให้ได้ ข้าพเจ้าได้พยายามอยู่หลายครั้ง แต่ก็ไม่สำเร็จ

---

๑ อดีตไวยาวัจกร กรรมการมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำและอุปนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ถึงแก่กรรมแล้ว

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ติดต่อรุ่นน้อง ๆ ซึ่งมีมหาสังวาลย์ เขียวกอ มหาประเสริฐ ช้างเขียว และอีกหลายท่าน เมื่อวันที่ ๗ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ เราได้นัดหมายกันมาเลี้ยงพระ เพื่อประชุมปรึกษาหารือกัน เมื่อเลิกประชุมแล้ว ก็พากันขึ้นไปกราบศพพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ขอบารมีท่านให้ก่อตั้งสมาคมให้สำเร็จ กราบเสร็จแล้วก็ยังนั่งคุยกันอยู่ต่อไป พอดีคุณสุธรรม จันทร์กลัด ตอนนั้นยังรับราชการเป็นผู้พิพากษาอยู่ ขึ้นมากราบศพหลวงพ่อ พวกเราจึงเล่าความตั้งใจของพวกเราให้คุณสุธรรมฟัง คุณสุธรรมจึงเข้าร่วมวงด้วย และบอกว่า เพื่อหลวงพ่อ ผมทำทุกอย่างที่ไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรมได้ จึงได้ผู้ริเริ่มเป็น ๒๐ คน ได้นัดประชุมกันอีกที่บนโรงเรียนปริยัติธรรม มีเจ้าคุณวิเชียรกวี (ณรงค์ ฐิตญาโณ) เป็นประธาน ที่ประชุมได้มอบหมายให้คุณสุธรรมเป็นประธานคณะกรรมการ ให้มหาประเสริฐ ช้างเขียว เป็นเลขานุการ ได้ตั้งวัตถุประสงค์ของสมาคมไว้กว้าง ๆ ๓ ข้อก่อนว่า

๑. เพื่อประกาศเกียรติคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ
๒. เพื่อรักษาสมบัติธรรมของหลวงพ่อไว้
๓. ขอให้ใช้ชื่อหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นชื่อสมาคมด้วย

คุณสุธรรมได้เชิญลูกศิษย์ หลวงพ่อที่เป็นข้าราชการมาช่วยกัน จะได้จัดตั้งได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น นับว่าคุณสุธรรมได้เป็นกำลังสำคัญคนหนึ่งเสมือนหนึ่งว่า หลวงพ่อท่านได้ส่งมาให้ช่วยกัน เพราะคุณสุธรรมเป็นนักกฎหมายจึงรู้เรื่องระเบียบต่าง ๆ ดี”

ลูกศิษย์ของหลวงพ่อที่เป็นข้าราชการและมาประชุมช่วยกันระดมสมองยกร่างระเบียบ รวบรวมเอกสาร เตรียมหลักฐาน ติดต่อ ประสานงานให้เป็นไปตามความต้องการของกองวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการและกรมตำรวจ ซึ่งเป็นผู้ดูแลสมาคมต่าง ๆ นอกจากคุณสุธรรม จันทร์กลัด ได้แก่

- คุณวิชัย กิตติรัตน์
- อาจารย์ยิ่งอาย ไชยสุด
- นายดาบตำรวจนริศ กิตติภากุล

ความจริงยังมีคณะผู้ก่อตั้งสมาคมอีกหลายคน แต่ไม่ได้เสนอชื่อเข้าเป็นกรรมการ เพราะต้องการข้าราชการผู้ใหญ่ เพื่อสะดวกแก่การตรวจสอบประวัติ เพราะช่วงนั้นการขอจัดตั้งสมาคมค่อนข้างยากและมีความยุ่งยากมากมาย กลัวว่าจะมีเรื่องการเมือง การปลุกระดมเข้ามาแอบแฝง

ในที่สุดสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำก็จัดตั้งขึ้นสำเร็จ ได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ จดทะเบียนกับกรมตำรวจ[๑] เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มีชื่อว่า สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ม.ย่อมาจากคำว่า มงคลเทพมุนี ส.ย่อมาจากคำว่า สด จ.ย่อมาจากคำว่า จนฺทสโร ใช้อักษรย่อว่า ส.ศ.ป.

กรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดแรก วาระ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๗ ได้แก่

๑.	นายสุธรรม จันทร์กลัด	นายกสมาคม
๒.	คุณหญิงลมุน บุรกรรมโกวิท	อุปนายก
๓.	นายวิชัย กิตติรัตน์	เลขาธิการ
๔.	นายพิณ ช่วยราม	นายทะเบียน
๕.	น.ส.ตรีธา เนียมขำ	ปฏิคม
๖.	พันเอก ม้วน คชวงษ์	เหรัญญิก
๗.	นางจวงจันทน์ บุรกรรมโกวิท	ปฏิคม
๘.	นายวุฒิคล้าย จำแลง	บรรณารักษ์
๙.	นายต้อม มีสัตย์	ธรรมนิเทศ
๑๐.	นายประเสริฐ ช้างเขียว	ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๑.	นายถนอม ทรงสาระ	พิธีกร
๑๒.	นางพยอม จันทร์กลัด	ผู้ช่วยธรรมนิเทศ
๑๓.	นายสวาสดิ์ พันธ์ชมพู	ผู้ช่วยบรรณารักษ์
๑๔.	นายพลอย กรอิ่ม	ผู้ช่วยพิธีกร
๑๕.	นายสมพงษ์ สุขแก้ว	ผู้ช่วยพิธีกร
๑๖.	จ.ส.ต.นริศ กิตติภากุล	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๗.	น.ส.รัชนี คชวงษ์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๘.	นายรัฐตี ระสิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๙.	นายวิรัติ วงษาไฮ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๒๐.	น.ส.นลินี แจ่มพัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๒๑.	นางสังวาลย์ ภูตยานนท์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๒๒.	นายเชาวฤทธิ์ ยังบุญช่วย	ผู้ช่วยนายทะเบียน
๒๓.	น.ส.วลัย สว่างจันทร์	ผู้ช่วยปฏิคม
๒๔.	น.ส.ยิ่งอาย ไชยสุต	กรรมการ

[๑] ปัจจุบันคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เครื่องหมายสมาคม

เป็นรูปปราสาท ๓ ยอด กลางปราสาทมีรูปหลวงพ่อนั่งสมาธิ อีก ๒ ข้างบรรจุดอกอุบล ๔ เหล่า มีขอบวงกลมล้อมรอบ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๖ เซนติเมตร ที่ขอบด้านบนเขียนชื่อของสมาคมเป็นภาษาไทย ขอบด้านล่างเขียนชื่อของสมาคมเป็นภาษาอังกฤษว่า WAT PAKNAM ALUMNI ASSOCIATION มีวงเล็บอักษรย่อว่า P.A.A. ใต้ฐานปราสาทมีคำว่า ภาษีเจริญ ธนบุรี

วัตถุประสงค์ของสมาคมฯ มีดังนี้

๑. สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาทั้งในและนอกประเทศ

๒. ส่งเสริมการศึกษา เผยแผ่วิชชาธรรมกาย

๓. ส่งเสริมสามัคคีธรรม

๔. จัดประโยชน์เพื่อบำรุงวัดปากน้ำ และบำเพ็ญสาธารณกุศล ทั้งไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ประเภทของสมาชิก

๑. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ที่คณะกรรมการเห็นสมควรเชิญเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์

๒. สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคลที่เป็นศิษยานุศิษย์ของวัดปากน้ำ ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิก โดยมีสมาชิกสามัญรับรอง ๒ คน และคณะกรรมการของสมาคมได้ประกาศเข้ารับเป็นสมาชิกแล้ว สมาชิกสามัญ มี ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑ สมาชิกสามัญ ประเภทรายปี สมาชิกประเภทนี้ต้องชำระเงินบำรุงสมาคมเป็นรายปี ปีละ ๕๐ บาท ค่าบำรุงปีแรกให้ชำระพร้อมกับการยื่นใบสมัคร ปีต่อไปชำระภายในวันอาทิตย์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ อันเป็นวันประชุมใหญ่สมาคม สมาชิกประเภทรายปีนี้จะขอเปลี่ยนเป็นประเภทตลอดชีพก็ได้ โดยชำระเงินค่าบำรุงอีก ๕๐๐ บาท

๒.๒ สมาชิกสามัญ ประเภทตลอดชีพ สมาชิกประเภทนี้ชำระเงินบำรุงสมาคมแรกเข้าเพียงครั้งเดียว ๕๐๐ บาท

เงินค่าบำรุงของสมาชิก ได้นำฝากธนาคารไว้ นำดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการทำบุญวันสมาคมฯ และส่งหนังสือแจ้งข่าวสารแก่สมาชิก

อ.ตรีธา รับตำแหน่งนายกสมาคมฯ เมื่อวันอาทิตย์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ เมื่อหมดวาระ มวลสมาชิกก็ลงมติกันเป็นเอกฉันท์ขอให้ท่านเป็นในวาระต่อไปอีกเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน เป็นนายกสมาคมฯ นานถึง ๓๖ ปีแล้ว ท่านเองต้องการจะถอนตัวอยู่ทุกปี มีอายุถึง ๘๖ ปีเศษ แต่ไม่มีใครยอมรับตำแหน่งนายกสมาคมฯ ต่อจากท่าน ทุกคนขอให้ท่านรับตำแหน่งนี้ต่อไป ไม่ต้องทำอะไรก็ได้ พวกลูกศิษย์จะทำให้ ขอเพียงให้ท่านไปปรากฏกายเป็นประธานก็ชื่นใจแล้ว

อ.ถนอม ทรงสาระ อดีตไวยาวัจกรและอุปนายกของสมาคมฯ (ที่เคยถูก อ.ตรีธา ขอร้องให้เป็นนายกสมาคมฯ บ้าง) กล่าวอยู่เสมอว่า **ใคร ๆ ก็เป็นนายกสมาคมฯ ได้ ไม่ยากอะไรหรอก แต่ไม่มีใครจะหาเงินทำบุญเก่งเท่าพี่ตรีธา ทั้งยังได้วิชชาธรรมกายด้วย ซื่อสัตย์สุจริตด้วย** เป็นเหตุผลที่เป็นความจริง อันทำให้ไม่มีใครกล้ารับตำแหน่งนี้

และได้ขอแก้ไขระเบียบให้นายกฯ และคณะกรรมการ จากเดิมอยู่ในตำแหน่งวาระละ ๒ ปี แก้เป็นอยู่ในตำแหน่งวาระละ ๔ ปี สมาชิกเป็นผู้เลือกตั้งนายกสมาคมฯ เพียงคนเดียว แล้วนายกฯ แต่งตั้งคณะกรรมการ

อ.ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมและคณะกรรมการ

คณะกรรมการและที่ปรึกษา ชุดปัจจุบัน มี ๒๐ คน ได้แก่

๑.	อาจารย์ตรีธา	เนียมขำ	นายกสมาคม
๒.	นางสนอง	จันทรแสง	อุปนายก
๓.	พลตรีหญิง ทัศนศรี	ไตรยคุณ	เลขาธิการ
๔.	นางสาววลี	คุณารัตน์พานิช	เหรัญญิก
๕.	นางสาววันทนา	บุญมาก	นายทะเบียน
๖.	นางเชิญศรี	ทองสมบัติ	ธรรมนิเทศ
๗.	นางบวรศรี	ปุณณภุม	บรรณารักษ์
๘.	นายสำลี	วรบุญโอฬาร	พิธีกร
๙.	นายดำเกิง	จินดาหรา	ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๐.	นางสาวพัฒนา	จุฬจัมบก	ปฏิคม
๑๑.	นางสาวภรณี	อดิศราลักษณ์	ผู้ช่วยเลขาธิการ
๑๒.	นางสาวกรองทอง	เศวตมาลย์	ผู้ช่วยเหรัญญิก
๑๓.	นางสาวพาณี	สิมากร	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๔.	นางประภารัตน์	จินดาหรา	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๑๕.	นาวาอากาศเอก เฉลิมไชย	เกิดผล	ผู้ช่วยพิธีกร
๑๖.	นายประยูร	พณิชยานนท์	ที่ปรึกษา
๑๗.	นายวิรัช	สุวรรณนภาศรี	ที่ปรึกษา
๑๘.	นางกาญจนา	สุวรรณนภาศรี	ที่ปรึกษา
๑๙.	พันเอกพิเศษ จำลอง	มีสุข	ที่ปรึกษา
๒๐.	นายสมบูรณ์	สุ่นสวัสดิ์	ที่ปรึกษา

การประชุม

๑. ประชุมกรรมการ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ในวันอาทิตย์แรกของเดือน

๒. ประชุมสามัญเชิญสมาชิกทุกคนประชุมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ในวันอาทิตย์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ แต่ถ้าตรงกับวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ อันเป็นวันบำเพ็ญกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำและวันทอดผ้าป่าประจำปี ให้เลื่อนเป็นวันอาทิตย์ต่อไป

กิจกรรมของสมาคม

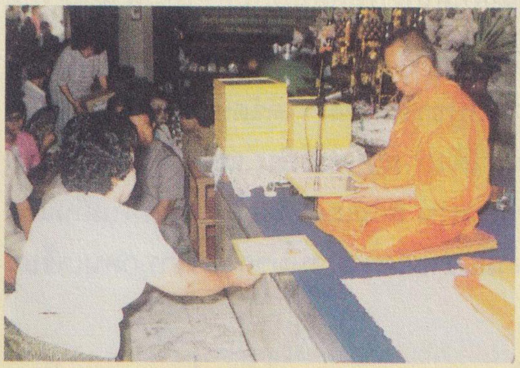
กิจกรรมหลักของสมาคมฯ จะจัดทั้งภายในและนอกวัดปากน้ำ เป็นการจัดอย่างเงียบ ๆ ไม่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ติดป้ายให้เอิกเกริก แต่จัดเป็นประจำมานานหลายสิบปี เป็นที่รู้ทั่วกัน มีสาธุชนมาร่วมงานกันมากมายทุกครั้ง แต่คนส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าเป็นกิจกรรมของวัดปากน้ำ เช่น การไถ่ชีวิตโค กระบือ เพราะรับบริจาคที่วัดปากน้ำ ที่ตั้งและนายกสมาคมฯ ก็อยู่ในวัดปากน้ำ อ.ตรีธา ท่านก็พอใจจะให้คนทั่วไปเข้าใจเช่นนั้น ท่านพูดเสมอว่า ท่านไม่ต้องการชื่อเสียง ท่านทำถวายหลวงพ่อและหลวงพี่สมเด็จฯ กิจกรรมที่จัดเป็นประจำทุกปีไม่เคยขาดเลย ได้แก่

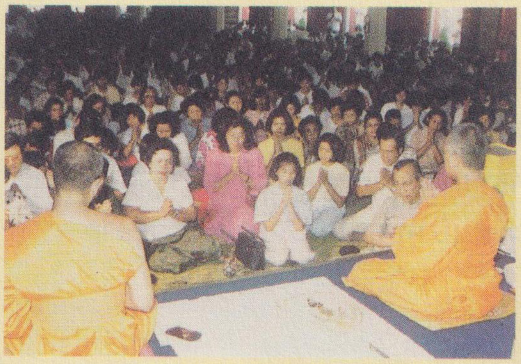
๑. จัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปี ซึ่ง อ.ตรีธา ได้ขอพระราชทานผ้าพระกฐินเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นปีแรก ตั้งแต่ยังไม่มีการก่อตั้งสมาคมฯ แต่พอมีสมาคมฯ เกิดขึ้น ท่านจึงได้นำงานนี้เข้าเป็นงานของสมาคมฯ เพราะวัดไม่สามารถดำเนินการทอดกฐินได้ ต้องเป็นกรรมการหรือคณะศิษย์ รายละเอียดอยู่ในเรื่องกฐินพระราชทานวัดปากน้ำ

๒. จัดงานทอดผ้าป่าประจำปี ในวันที่ ๓ เดือนกุมภาพันธ์ อันเป็นวันอดีตเจ้าอาวาสและวันมรณภาพหลวงพ่อวัดปากน้ำ สมัยหลวงพ่อยังมีชีวิตนั้น ท่านได้จัดงานทอดผ้าป่าประจำปีในวันมาฆบูชา แต่พอมาถึงสมัยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ท่านเห็นว่าวันมาฆบูชาอยู่ใกล้กับวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ อันเป็นวันที่บรรดาศิษย์ของหลวงพ่อต้องมาประชุมกันเพื่อร่วมทำบุญอุทิศถวาย บางปีก็อยู่ในเดือนเดียวกัน เห็นสมควรจะจัดทอดผ้าป่าอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อเสียด้วย จึงได้รวมมาจัดวันเดียวกันทั้งวันอดีตเจ้าอาวาส วันหลวงพ่อและวันทอดผ้าป่า กำหนดเป็นวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ แน่นอนแม้ว่าจะไม่ตรงกับวันหยุดราชการก็ไม่เลื่อน

เรื่องนี้ผู้เขียนก็เห็นว่าเป็นที่น่าอัศจรรย์อีก เพราะตามปกติของการจัดงานสำคัญ ๆ วัดต่าง ๆ ก็มักจะกำหนดให้ตรงกับวันหยุดงาน เพื่อสาธุชนจะได้ไปร่วมงานกันได้สะดวก แต่วัดปากน้ำจัดงานวันครบรอบวันเกิดและวันมรณภาพของหลวงพ่อตรงวันจริง ไม่มีการเลื่อน ลูกศิษย์ก็ไปร่วมงานกันเนืองแน่นทุกครั้ง ผู้เขียนเคยเรียนถาม อ.ตรีธา ท่านตอบว่าเป็นเพราะหลวงพ่อรักและช่วยเหลือลูกศิษย์โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ลูกศิษย์ก็รักและกตัญญูหลวงพ่อ ลูกศิษย์พวกนี้เขาฉลาดทำบุญ คือต่อสายสมบัติกับหลวงพ่อ

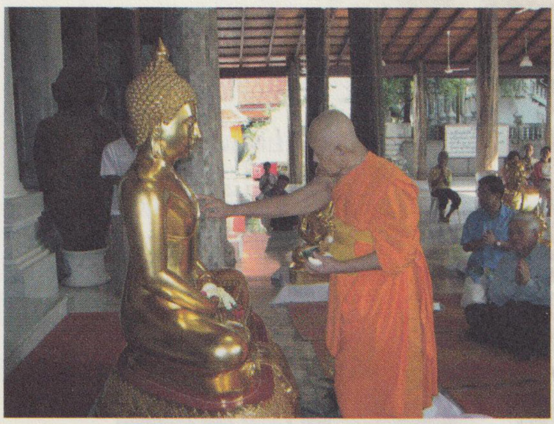
๓. จัดงานทำบุญในวันคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทางจันทรคติ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ นิมนต์พระเถระ ๙ รูป เจริญพระพุทธมนต์ เวลา ๑๐.๐๐ น. แล้วถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด งานวันเกิดหลวงพ่อนั้น สมัยท่านมีชีวิตท่านก็จัดวันจันทรคติ จึงเปลี่ยนวันที่ไปทุกปี ขอให้ลูกศิษย์ดูปฏิทินไว้ล่วงหน้าว่า แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ของปีนั้น ๆ ตรงกับวันที่เท่าไร

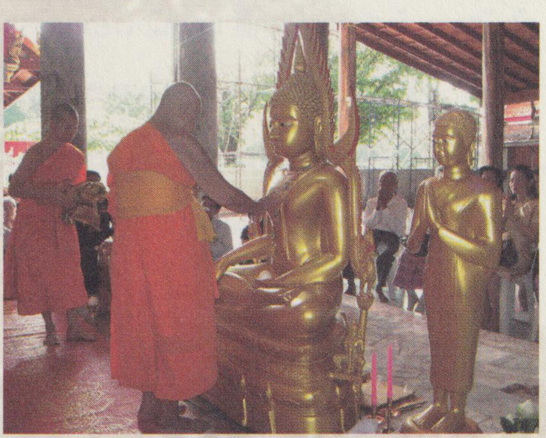
๔. จัดงานถวายผ้าบังสุกุลเพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ บรรพชนต้นตระกูล มารดา บิดา ผู้มีอุปการคุณเนื่องในวันสงกรานต์ ๑๓ เมษายน เวลา ๑๖.๐๐ น. บนหอที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อและถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัดในวันที่ ๑๔ เมษายน สมาคมฯ ได้จัดผ้าบังสุกุลและของใช้ที่จำเป็นพร้อมทั้งปัจจัยจำนวนหนึ่ง น้ำปานะ ให้สาธุชนถวายพระสงฆ์ สามเณร เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว เงินที่เหลือนำไปสมทบก่อสร้างเสนาสนะวัตถุที่เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ดำเนินการ

๕. จัดงานถวายผ้าอาบน้ำฝนในวันอาสาฬหบูชา สมาคมฯ ได้จัดของไว้บริการ ได้แก่ ร่มผ้าอย่างดี ผ้าอาบน้ำฝนเนื้อดี ของใช้ประจำวัน ได้แก่ สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน กระดาษชำระแล้วยังมีจาน ชามเนื้อดี (ให้โรงครัวใช้) เพื่อพระสงฆ์ สามเณร จะได้ของเหมือนกันและได้เงินเท่ากันทุกรูป ทุกปีจะมีเงินเหลือจากค่าใช้จ่ายถวายวัดจำนวนมาก ดีกว่าทุกคนเตรียมของมาเอง

๖. จัดหล่อเทียนพรรษา ถวายในวันเข้าพรรษา สมาคมฯ ได้จัดตั้งเตาหล่อเทียนเพื่อคงประเพณีการหล่อเทียนเอาไว้ แม้ว่าปัจจุบันจะใช้หลอดไฟฟ้าตะเกียบกันแล้วก็ตาม มีอาสาสมัครมาช่วยงานนี้กันหลายคน ปัจจุบัน คุณวณี ไตรวัฒนาพร รับอาสาตั้งเตาหล่อเทียนดำเนินการก่อนวันเข้าพรรษาประมาณ ๒ เดือนล่วงหน้า คุณวณี ต้องทิ้งบ้านไปตั้งเตาหล่อเทียน เชิญชวนคนที่ไปทำบุญที่วัดปากน้ำร่วมหล่อเทียนและบริจาคเงินตามกำลังศรัทธาเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาทุกวัน ได้เงินบริจาคปีละหลายแสนบาท ถวายเป็นค่าไฟฟ้าของวัด

๗. จัดพิธีเททองหล่อและฉลองพระพุทธรูป

สมาคมฯ ได้เริ่มหล่อพระพุทธรูป ถวายไปยังวัดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งองค์กรที่ต้องการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ นับถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมหล่อพระพุทธรูป ๒,๕๕๓ องค์ พระอัครสาวก ๓๕ คู่ พระอรหันต์สาวก ๗ องค์ เจ้าแม่กวนอิมนั่ง ขนาด ๖๙ นิ้ว ๑ องค์ ยืน ๑ องค์ กระถางธูปขนาด ๑๗ นิ้ว ๑ กระถาง ระฆังขนาด ๗ กำ ๑ ใบ

๘. หล่อรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ

สมาคมฯ ได้เริ่มหล่อรูปเหมือนหลวงพ่อ ถวายไปยังวัดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งองค์กรที่ต้องการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ นับถึงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมหล่อไปแล้ว ๒๒๕ องค์ และยังหาเจ้าภาพหล่อรูปเหมือนสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ บุพอาจารย์อีก ๖ องค์ เพื่อประดิษฐาน ณ พระเจดีย์มหารัชมงคล

๙. มอบทุนการศึกษาแก่บุตรธิดาของสมาชิกสมาคมฯ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนักเรียนเตรียมทหาร[๑]

๑๐. เป็นเจ้าภาพเทศน์มหาชาติ กัณฑ์คาถาพัน

๑๑. มุทิตาพระสงฆ์สามเณรที่สอบเปรียญธรรมได้ ๖ ประโยค และ ๙ ประโยค

๑๒. มุทิตาพระเถระที่ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ ในวันที่ ๕ ธันวาคม

๑๓. ถวายปัจจัยสามเณรวัดปากน้ำที่ลงฟังเทศน์ในวันธรรมสวนะ รูปละ ๑๐๐ บาท

๑ มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนเตรียมทหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ติดต่อกัน ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ปีแรก ๆ มอบทุนให้ปีละ ๒,๐๐๐ บาท แล้วปรับขึ้นเป็น ๓,๐๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐ บาท จากเริ่มต้นปีละ ๒๐ ทุน เพิ่มขึ้นถึงปีละ ๖๐ ทุน

๑๔. ถวายอาหารสามเณรวัดราชโอรสาราม

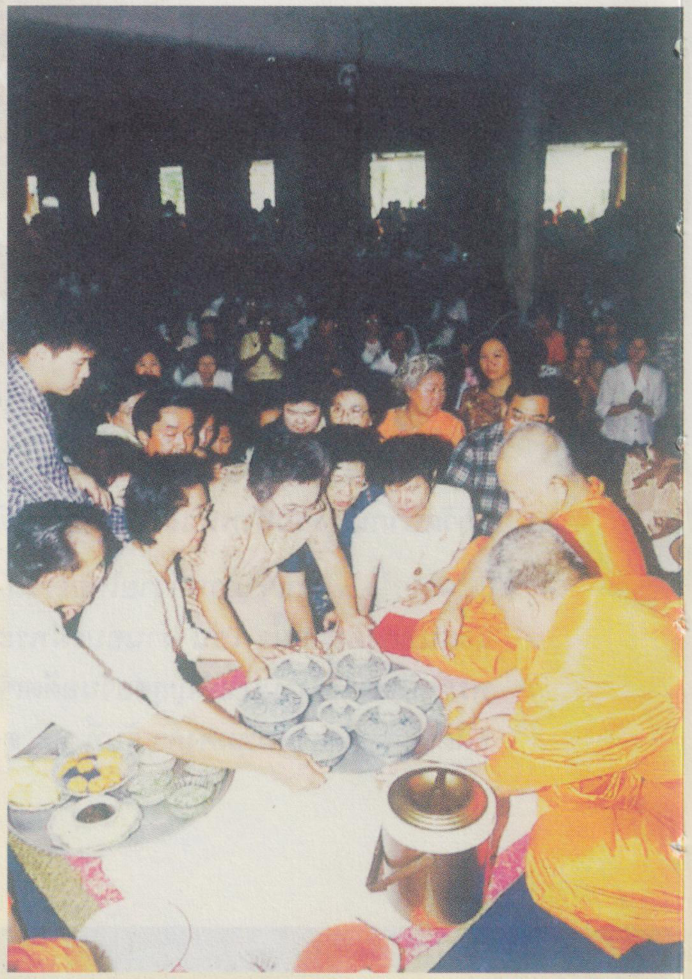
๑๕. เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพพระสงฆ์ แม่ชีในวัดปากน้ำ และผู้มีอุปการคุณแก่วัดปากน้ำ รวมทั้งพระเถระวัดอื่น ๆ ที่เป็นที่เคารพนับถือ

๑๖. หาเจ้าภาพถวายไทยธรรม พระเถระเจริญพระพุทธมนต์ในงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกวัดปากน้ำ เช่น งานอบรมพระธรรมทูต งานอบรมอาจารย์สอนบาลี งานอบรมพระอุปัชฌาย์ งานบำเพ็ญกุศลวันอดีตเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม วันที่ ๒๓ กันยายน วันอดีตเจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา วันที่ ๒๓ ตุลาคม เป็นต้น

๑๗. ให้การสนับสนุนด้านภัตตาหารและอาหารแก่วัดอื่น ๆ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร้องขอ เช่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุฯ วัดสามพระยา วัดปทุมคงคา วัดราชโอรสาราม โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ เป็นต้น

๑๘. จัดอาหารเลี้ยงพระและเลี้ยงสาธุชนในวันสำคัญของวัดปากน้ำ เช่น วันถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน วันทอดผ้าป่า วันคล้ายวันเกิดท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ วันถวายผ้าอาบน้ำฝน วันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อ วันบริจาคโลหิต ฯลฯ

๑๙. จัดพิธีไถ่ชีวิตโค กระบือจากโรงฆ่าสัตว์ มอบให้ธนาคารโค กระบือ ตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นำไปแจกจ่ายแก่เกษตรกรผู้ยากไร้ ปีละ ๔ ครั้ง ได้แก่ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ปลายเดือนเมษายน วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถวันที่ ๑๒ สิงหาคม และวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช วันที่ ๕ ธันวาคม

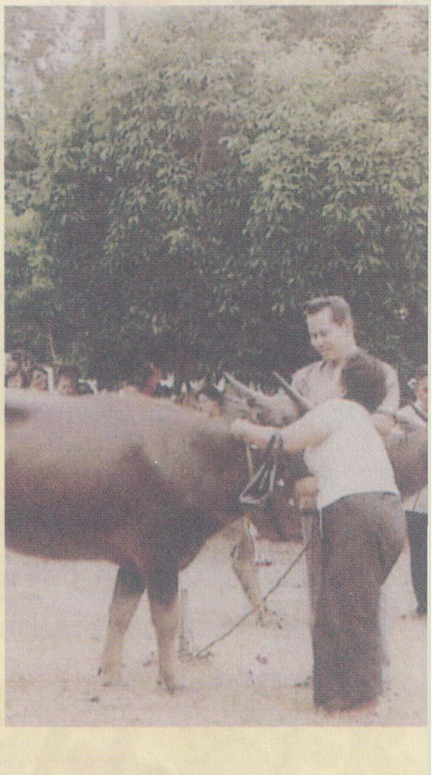
สมาคมศิษย์ได้ทำพิธีไถ่ชีวิตโค กระบือ ให้รอดพ้นจากความตายเฉพาะหน้าในโรงฆ่าสัตว์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ต่อเนื่องมาจนถึงบัดนี้ ได้ ๑๑๖ ครั้ง (นับถึงงวดวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕) ได้ช่วยต่ออายุชีวิตโค กระบือไปแล้วจำนวน ๓๔,๕๐๖ ตัว ค่าใช้จ่ายเป็นเงิน ๔๑๙,๖๑๐,๒๔๔ บาท (สี่ร้อยสิบเก้าล้านหกแสนหนึ่งหมื่นสองร้อยสี่สิบสี่บาทถ้วน) เงินทั้งหมดนี้ได้จากการรับบริจาคและใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด

๒๐. จัดหนังสือเรียนนักธรรม บาลีแก่สำนักเรียนต่าง ๆ ที่ขอรับการสนับสนุน

๒๑. ร่วมทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่าและบริจาคทรัพย์สร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ กับวัดต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

๒๒. ร่วมบริจาคทรัพย์บำรุงโรงพยาบาลศิริราช และช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย วาตภัย ตามวาระ ฯลฯ

ร่วมจัดงานสมโภชฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ครบ ๒๐๐ ปี

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นปีที่รัฐบาลได้จัดงานเฉลิมฉลองสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี วัดปากน้ำซึ่งมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ครั้งดำรงสมณศักดิ์เป็นที่พระธรรมธีรราชมหามุนี ได้ร่วมจัดงานสมโภชครั้งนี้ด้วย โดยจัดพิธีรักษาศีล ๘ สำหรับฆราวาส ท่านให้ชื่อว่าพิธีรักษาศีลมาตา ในวันที่ ๕ - ๖ - ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งพระราชจักรีวงศ์ และถวายเป็นพระราชกุศลและพระกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

ในงานนี้สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ซึ่งมี อ.ตรีธา เป็นนายกสมาคมฯ ได้ร่วมในการกุศล ดังนี้

๑. จัดอาหารเลี้ยงพระสงฆ์ สามเณรทั้งวัด ทั้ง ๓ วัน

๒. จัดตั้งโรงทานเลี้ยงผู้รักษาศีล ทั้ง ๓ วัน

๓. สร้างพระพุทธรูป ๑๕ องค์ และรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำขนาดเท่าองค์จริง ๗ องค์ ถวายไปประดิษฐานยังวัดต่าง ๆ โดยหาเจ้าภาพและรับบริจาคตามกำลังศรัทธา ผู้ที่รับเป็นเจ้าภาพทั้งองค์ก็ได้จารึกชื่อไว้ที่ฐานพระพุทธรูปและรูปเหมือน พร้อมทั้งชื่อวัดที่จะนำไปประดิษฐาน ส่วนผู้ที่บริจาคตามกำลังศรัทธา ใช้ชื่อจารึกว่าสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

๔. สร้างรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำขนาดหน้าตักกว้าง ๙ นิ้ว จำนวน ๒๕๒๕ องค์ เพื่อให้ลูกศิษย์และสาธุชนเช่าบูชา

๕. จัดพิมพ์หนังสือ ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย พระนิพนธ์ของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริ) สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ถวายพระสงฆ์และแจกผู้มาร่วมงาน

๖. ไถ่ชีวิตโค กระบือ จำนวน ๒๐๐ ตัว ให้รอดพ้นจากความตายเฉพาะหน้าในโรงฆ่าสัตว์และถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ที่จิตภาวัน บางละมุง จังหวัดชลบุรี

กิจกรรมการกุศลทั้งหมดที่สมาคมฯ ดำเนินการในแต่ละปี เป็นจำนวนเงินหลายสิบล้าน เป็นเงินที่ได้จากการบริจาคของผู้มีกุศลจิตทั้งหมด จากท่านที่เป็นสมาชิกสมาคมฯ และไม่ได้เป็นสมาชิก ถือว่ามาทำบุญกุศลร่วมกัน จึงขอใช้ชื่อรวมว่าเป็นการดำเนินการของสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. เพื่อเชิดชูชื่อเสียงของหลวงพ่อวัดปากน้ำและท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ

การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามที่ได้ประกาศเชิญชวนและตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค เมื่อมีเงินเหลือก็นำไปถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ หรือนำเข้ามูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำเพื่อใช้จ่ายเป็นค่าสาธารณูปโภคในวัดปากน้ำบ้าง ร่วมสร้างเสนาสนะวัตถุต่าง ๆ ทั้งภายในวัดปากน้ำและที่ต่าง ๆ ที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ดำเนินการก่อสร้างอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ ไม่ได้นำเข้าเป็นเงินของสมาคมฯ เลย ในปัจจุบันได้นำเงินที่เหลือจากการทำบุญประเภทต่าง ๆ สมทบร่วมสร้างพระเจดีย์มหารัชมงคล ณ วัดปากน้ำ เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ พระจตุรเถร ทั้งเป็นอาคารอเนกประสงค์ เป็นห้องประชุม สัมมนา ปฏิบัติธรรมด้วย จัดพิธีสมโภชในวันที่ ๒๒ - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

งานของสมาคมฯ แม้จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็ด้วยบารมีของบุคคล ๓ ท่าน ได้แก่ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และ อ.ตรีธา คณะกรรมการ สมาชิกและสาธุชนผู้มีกุศลจิตให้ความสนับสนุนร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจอย่างดี คนที่รู้ข่าวก็พากันมาช่วยคนละไม้ คนละมือ ทั้งด้วยกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังปัญญา ความคิด จัดเป็นครัวพิเศษเพิ่มขึ้นมา เป็นการแบ่งเบาภาระแม่ชีในโรงครัววัดปากน้ำ เรียกกันว่าครัวสมาคมศิษย์ฯ ช่วยกันทำต่อเนื่องมานานหลายสิบปี จนแก่จนเฒ่ากันไปหลายคน ไม่เคยต้องไปเบิกเงินจากเจ้าพระคุณสมเด็จฯ หรือเงินส่วนที่เป็นค่าภัตตาหารเลย

แล้วยังมีกลุ่มที่ประสานงานและทำงานด้านอื่น ๆ ทุกคนไม่มีใครได้รับค่าตอบแทนเลย ต้องการสนองพระคุณและเชิดชูเกียรติคุณ ชื่อเสียงของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จันทสรเถระ) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์และวัดปากน้ำให้ขจรขจายไปทุกสารทิศ เป็นการบูชาพระคุณเท่าที่จะสามารถทำได้ ตามคำสอนของ อ.ตรีธา

ก่อตั้งมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ

สมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำมีชีวิตอยู่ ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ถวายให้เป็นทุนนิธิ นำดอกผลมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของวัดได้ หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ก็มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์เข้าเป็นทุนนิธิเรื่อยมา เมื่อวันที่ ๔ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี จึงยื่นคำร้องต่อเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ขอจดทะเบียนตั้งมูลนิธิขึ้นชื่อว่า มูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ ใช้อักษรย่อว่า ม.พ.น. ได้รับอนุญาตเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๔

วัตถุประสงค์

๑. เป็นค่าภัตตาหาร
๒. บำรุงการศึกษา
๓. ส่งเสริมธรรมกาย (วิปัสสนากัมมัฏฐาน)
๔. บูรณปฏิสังขรณ์และก่อสร้าง
๕. บำเพ็ญทานการกุศล
๖. บำรุงวัดปากน้ำในกิจการทั่วไป
๗. ร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
๘. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

เครื่องหมายของมูลนิธิ

เป็นรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๔ ซม. มีตรารูปปราสาทอยู่ภายในวงกลม กลางรูปปราสาท มีอักษรย่อ ม.พ.น. ไขว้กัน มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ ตึกธรรมปัญญาบดี ในวัดปากน้ำ

ทุนทรัพย์เริ่มแรก ๗,๓๑๑,๔๓๓.๘๕ บาท (เจ็ดล้านสามแสนหนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยสามสิบสามบาทแปดสิบห้าสตางค์)

คณะกรรมการชุดแรก ได้แก่

๑.	พระธรรมธีรราชมหามุนี	ประธานกรรมการ
๒.	พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ	รองประธานกรรมการ
๓.	นายกุล ผ่องสุวรรณ	เหรัญญิก
๔.	พระภาวนาโกศล	เถรกรรมการ
๕.	พระเมธีวราภรณ์	กรรมการ
๖.	เรืออากาศเอก ชาลี โปษยะจินดา	กรรมการ
๗.	นายถนอม ทรงสาระ	กรรมการ
๘.	นางสาวตรีธา เนียมขำ	กรรมการ
๙.	พระครูปลัดธีรวัฒน์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารชุดปัจจุบัน (ชุดที่ ๒๖) มีรายนามดังต่อไปนี้

๑.	สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์	ประธานกรรมการ
๒.	พระวิสุทธิวงศาจารย์	รองประธานกรรมการ
๓.	พระพรหมโมลี	กรรมการ
๔.	พระราชพรหมเถร วิ.	กรรมการ

๕. เรืออากาศเอก ชาลี โปษยะจินดา กรรมการ
๖. นางสาวตรีธา เนียมขำ กรรมการ
๗. แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ กรรมการ
๘. นายดำเกิง จินดาหรา กรรมการและเหรัญญิก
๙. พระเทพวรเวที กรรมการและเลขานุการ

ทุนทรัพย์

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีทุนทั้งสิ้น ๒๗,๒๘๑ ทุน รวมเป็นเงิน ๖๐๙,๓๔๔,๓๒๔.๓๐ บาท (หกร้อยเก้าล้านสามแสนสี่หมื่นสี่พันสามร้อยยี่สิบสี่บาทสามสิบสตางค์) การบริจาคทรัพย์เป็นทุนมูลนิธิ เพื่อทะนุบำรุงพระพุทธศาสนานั้น มีอานิสงส์ปรากฏในพระสุตตันตปิฎก ดังนี้

บุญนิธิ (ขุมทรัพย์คือบุญ) นั้น บุคคลฝังไว้ดีแล้ว ใคร ๆ ทำลายล้างไม่ได้ สามารถติดตามตนไปได้ ในบรรดาทรัพย์ที่จำต้องละไป ก็มีแต่บุญนิธินี้เท่านั้นที่จะพาเอาไปได้ เพราะไม่เป็นของสาธารณะแก่คนทั่วไป เป็นของเฉพาะตัว โจรลักไปไม่ได้ มนุษยสมบัติ ความยินดีในเทวโลก และนิพพานสมบัติอิฐผลทั้งปวงนี้ อันเทวดาและมนุษย์ย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

เอโส นิธิ สุนิหิโต อาชฺโย อนุคามิโก
ปหาย คมนีเยสุ เอตํ อาทาย คจฺฉติ
อสาธารณ มญฺเณสํ อโจรหรโณ นิธิ
....
มานุสฺสิกา จ สมฺปตฺติ เทวโลเก จ ยา รติ
ยา จ นิพฺพานสมฺปตฺติ สพฺพเมเตน ลพฺภยิตา[๑]

ด้วยเหตุนี้ อ.ตรีธา ท่านจึงมักจะแนะนำลูกศิษย์ให้ทำบุญมูลนิธิ ท่านบอกว่า เป็นเงินที่อยู่ได้นานที่สุด เพราะนำแต่ดอกผลมาใช้ ถึงตัวเราตายไปแล้ว เงินของเราก็ยังทำประโยชน์ให้แก่พุทธศาสนาและมวลชน เหมือนเราฝากเงินไว้ให้ทางวัดช่วยทำบุญให้เรา เงินของเราที่หามาได้โดยสุจริต ตายไปก็นำไปไม่ได้ เป็นของคนอื่นเพราะเป็นโลกิยทรัพย์ เป็นสมบัติที่ผลัดกันชม ถ้าจะนำไปด้วยต้องทำให้เป็นโลกุตระทรัพย์ ฝากไว้ในพระพุทธศาสนา เงินเราคนเดียวอาจจะไม่มากมาย ทำอะไรไม่ได้มาก แต่ถ้าหลาย ๆ คนนำไปรวมกันในทุนมูลนิธิ ก็จะมีจำนวนมาก ดอกผลก็มากตาม ท่านเจ้าอาวาสจะได้นำไปพัฒนาวัด พระพุทธศาสนาและประเทศชาติ

---

[๑] นิธิกัณฑ์ ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ พระสุตตันตปิฎก

ผู้เขียนทราบมาว่า อ.ตรีธา ท่านได้นำที่ดินที่พ่อกับแม่ให้ไว้ในส่วนของท่านนั้น ท่านได้แปรรูปไปเป็นเงิน นำเข้าทุนมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำหมดแล้ว เป็นทุนที่ ๑๒๘ ชื่อทุนพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ คุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม และ น.ส.ตรีธา เนียมขำ มีเงิน ๑๖,๒๐๙,๗๕๐ บาท ใครที่ให้เงินท่าน ๆ ก็นำไปทำบุญให้เขาเหล่านั้นทุกครั้ง ถ้ามีจำนวนมากท่านก็นำเงินที่เหลือจากทำบุญไปเข้าทุนมูลนิธิหลวงพ่อ ทุนที่ ๕๒ ไม่เคยนำไปใช้จ่ายส่วนตัวเลย

เหมือนกับท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ผู้เขียนก็ทราบจากพระที่อยู่รับใช้ใกล้ชิดท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ว่าเงินที่ท่านได้รับการถวายมานั้น ท่านนำไปทำบุญหมด บริจาคหมด ที่เห็นชัดเจนคือสร้างวัดพุทธานุภาพ จ.น่าน วัดธรรมานุภาพ จ.แพร่ วัดสังฆานุภาพ จ.กำแพงเพชร

งานสมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปีของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

หลวงพ่อวัดปากน้ำมีอายุครบ ๑๐๐ ปี ทางสุริยคติวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ ทางจันทรคติ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ดังนั้นท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี จึงกำหนดจัดงานทำบุญสมโภชเพื่อแสดงกตเวทิตา ในวันที่ ๒๓ - ๒๔ - ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗

ในงานนี้ได้จัดให้มีพิธีรักษาศีลมาตาหรือศีล ๘ นุ่งห่มสีขาวทั้งหญิงและชายด้วย มีผู้มารักษาศีลมาตา ถึง ๑,๗๐๐ คน จนไม่สามารถจัดที่นอนให้ทุกคนได้ แต่ก็ไม่มีใครย่อท้อยอมกลับบ้าน ทุกคนเตรียมเครื่องนอน เครื่องใช้ส่วนตัวมา ขอนอนข้างถนนก็ยอม เพราะอยากสร้างเนกขัมมบารมีและศีลบารมีถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ

กำหนดการของงานมีดังนี้

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นวันทักษิณานุปทาน เลี้ยงพระ ๑,๐๐๐ รูป

๐๕.๐๐ น. บรรรยายธรรมหน้าพระอุโบสถ เรื่องธรรมกาย โดยพระครูไพโรจน์ธรรมคุณ วัดท่าช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

๐๖.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า ณ ศาลาสด

๐๗.๐๐ น. ประกอบพิธีศีลมาตา

๐๘.๐๐ น. พระสงฆ์ ๒๐๐ รูป รับทักษิณานุปทาน ณ หอสังเวชนียมงคลเทพนิรมิต

๑๐.๐๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ สามเณร ๑,๐๐๐ รูป
๑๖.๐๐ น. แม่ชีและคณะศีลมาตา ทำวัตรสวดมนต์ ณ ศาลาสด
๑๘.๓๐น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ
๒๐.๐๐ น. สนทนาธรรมเรื่องศีล โดยพระครูวิเชียรธรรมโกวิท วัดคูหาสวรรค์ และพระครูนิทัศน์ธรรมธาดา วัดปากน้ำ
๒๒.๐๐ น. พักผ่อน

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นวันบรรจุพระธรรมขันธ์

๐๕.๐๐ น. บรรยายธรรมหน้าพระอุโบสถ เรื่องสมถกัมมัฏฐาน โดยพระครูภาวนากิตติคุณ วัดเกษมจิตตาราม จ.อุตรดิตถ์
๐๖.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า
๑๐.๐๐ น. ประกอบพิธีบรรจุพระธรรมขันธ์ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ กรรมการมหาเถรสมาคม ๑๕ รูป มีเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธานเจริญชัยมงคลคาถาแล้วเจริญพระพุทธมนต์
๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ สามเณร
๑๔.๐๐ น. ฟังพระธรรมเทศนา หน้าพระอุโบสถ เรื่อง พระสุตตันตปิฎก โดยพระเทพวิมลโมลี วัดเบญจมบพิตร
๑๖.๐๐ น. แม่ชีและคณะศีลมาตา ทำวัตรสวดมนต์ ณ ศาลาสด
๑๘.๓๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ
๒๐.๐๐ น. สนทนาธรรมเรื่อง สมาธิปัญญา โดยพระเมธีวราภรณ์ และพระครูสมณธรรมสมาทาน วัดปากน้ำ
๒๒.๐๐ น. พักผ่อน

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ วันสมโภชชนมายุ ๑๐๐ ปีหลวงพ่อวัดปากน้ำ และทอดผ้าป่าสามัคคี

๐๕.๐๐ น. บรรยายธรรมหน้าพระอุโบสถ เรื่องวิปัสสนากัมมัฏฐาน โดยพระมหาอำนวย ปญฺญวุฑฺโฒ วัดเชียงงา จ.ลพบุรี
๐๖.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า
๐๘.๐๐ น. ตั้งองค์ผ้าป่า (ทุนบูรณปฏิสังขรณ์ศาลาสด) หน้าศาลาสด
๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐๘ รูป เจริญพระพุทธมนต์ มีพระสงฆ์จากศรีลังกา บังกลาเทศ เนปาล อินเดีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย ๓๐ รูป
๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ สามเณร
๑๔.๐๐ น. พิธีถวายผ้าป่าหน้าศาลาสด

๑๕.๐๐ น. ฟังพระธรรมเทศนา หน้าพระอุโบสถ เรื่อง พระอภิธรรมปิฎก โดยพระอุดรคณารักษ์

๑๖.๐๐ น. แม่ชีและคณะศีลมาตา ทำวัตรสวดมนต์ ณ ศาลาสด

๑๘.๐๐ น. พิธีสละศีลมาตา ณ พระอุโบสถ

๑๘.๓๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๒๐.๐๐ น. ปิดงาน

ในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๐.๐๙ น. พิธีบรรจุพระผงธรรมขันธ์ไว้ในกรุใต้ฐานพระประธานในหอเจริญวิปัสสนาฯ นั้น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เสด็จพร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ทรงเป็นประธานในการบรรจุ หลังจากนั้นก็ให้สาธุชนเข้าบรรจุเรื่อยไป เป็นเวลา ๑ ปี จึงจะปิดกรุ

การบรรจุพระในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ

๑. สร้างพระผงหลวงพ่อวัดปากน้ำไว้เป็นมรดกแก่อนุชน

๒. เพื่อรวบรวมทุนทรัพย์เป็นมูลนิธิอุทิศถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำนำเฉพาะดอกผลมาใช้จ่ายในกิจการพระศาสนา

๓. เพื่อให้สาธุชนได้มีโอกาสร่วมสร้างบุญบารมี ด้วยการสร้างพระและบริจาคทรัพย์ไว้เป็นทุนนิธิ เป็นการธำรงพระพุทธศาสนา เพียงบริจาคองค์ละ ๒๕ บาทก็รับพระไปอธิษฐานและบรรจุกรุได้เลย จะบรรจุคนละกี่องค์ก็ได้ แต่ถ้าบรรจุ ๑๐๐ องค์ ก็จะได้รับพระรุ่นพิเศษเป็นที่ระลึก ๒ องค์ ถ้าไม่สะดวกที่จะชำระเงิน ๒,๕๐๐ บาท ก็ยังเปิดโอกาสให้ท่านผ่อนชำระได้โดยไม่ต้องมีสัญญาใด ๆ ทั้งสิ้น และท่านก็รับพระไปบรรจุได้เลย เพียงแต่ยังไม่สามารถรับพระรุ่นพิเศษได้เท่านั้น ที่ทำเช่นนี้ไม่ใช่เพราะโลภอยากได้เงินเยอะ ๆ แต่มีหลายคนที่ไปปรารภกับ อ.ตรีธา ว่าอยากบรรจุพระให้ได้ ๑๐๐ องค์ อยากได้พระรุ่นพิเศษไว้บูชาด้วย แต่ยังไม่มีเงินพอ ได้รับเงินเป็นงวดบ้าง รอดอกผลที่จะได้ในวันข้างหน้าบ้าง อ.ตรีธา ฟังด้วยความเข้าใจเห็นใจและอยากส่งเสริมศรัทธาปสาทะไม่ต้องการไปตัดรอนศรัทธาและโอกาสของสาธุชนจึงให้โอกาสไปทยอยชำระเงินได้

ที่หน้ากรุพระได้จารึกประวัติของบุคคล ๔ ท่าน บนแผ่นหินอ่อน ได้แก่

๑. ประวัติของหลวงพ่อวัดปากน้ำ อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ผู้ค้นคว้า เผยแผ่วิชชาธรรมกาย

๒. ประวัติพระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำท่านปัจจุบัน

๓. ประวัติคุณหญิงแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี ผู้เป็นเจ้าภาพสร้างหอเจริญวิปัสสนา

๔. ประวัติของ อ.ตรีธา เนียมขำ อาจารย์สอนวิปัสสนาสำนักปฏิบัติธรรมวัดปากน้ำ ผู้ริเริ่มดำเนินการสร้าง ควบคุมดูแลตกแต่งภายในอาคาร ดูแลความเรียบร้อยของหอเจริญวิปัสสนาฯ และสร้างพระธรรมขันธ์บรรจุกรุ

นอกจากนี้ยังได้จารึกหลักการสอนสมถวิปัสสนากรรมฐาน การสร้างพระของขวัญ การแจกพระของขวัญ วิธีตั้งจิตอธิษฐาน และวัตถุประสงค์ในการบรรจุพระผงธรรมขันธ์ ที่สำคัญที่สุดได้แก่คำสั่งนี้

"...เมื่อลุถึงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๖๒๗ ซึ่งเป็นสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อมีอายุครบ ๒๐๐ ปี โดยชาติ ผู้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำจงทำพิธีเปิดกรุนี้ แล้วดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนาปรารภของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ด้วยเทอญฯ"

การบรรจุพระในครั้งนี้ ครั้งแรก อ.ตรีธา สร้างพระธรรมขันธ์ไว้ ตั้งใจจะบรรจุ ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ แต่ยังมีพื้นที่ว่างเหลืออยู่ในกรุพอที่จะบรรจุพระได้อีกมาก จึงนำพระธรรมกายรุ่น ๕ เข้าบรรจุด้วย รวมแล้วบรรจุได้ถึง ๒,๒๖๓,๐๐๐ องค์

ในงานสมโภชนมายุครั้งนี้ คณะศิษย์ยังได้พร้อมใจกันสร้างอนุสรณียวัตถุเป็นที่ระลึกถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ อีกหลายสิ่ง ทั้งสิ่งที่ถาวรและไม่ถาวร ได้แก่

๑. สร้างพระธรรมกายรุ่น ๕ รายละเอียดได้กล่าวไว้แล้วในเรื่องการสร้างพระผงของวัดปากน้ำ

๒. สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. จัดพิธีเททองหล่อพระพุทธรูป ๔ องค์ อุทิศกุศลถวายหลวงพ่อ โดยจัดหาเจ้าภาพและรับบริจาค ดังนี้

๒.๑ พระพุทธรูปปางพระธรรมกาย (สมาธิ) หน้าตักกว้าง ๔๐ นิ้ว พร้อมพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ องค์พระผู้เป็นเจ้าภาพ คือนายบุญส่ง นางจรุงจิต น.ส.จุไรรัตน์ นางกมลทิพย์ นายบัณฑิต นางราตรี นายจิตติพล มีศิริ นายฮูเวอร์ เจอรี่ ส่วนพระอัครสาวกนั้น สมาคมฯ เป็นเจ้าภาพสร้างถวายวัดโพนงาม บ้านหนองค้อ ตำบลนาแก อำเภอนากลาง จังหวัดอุดรธานี

๒.๒ พระพุทธรูปปางพระธรรมกาย (สมาธิ) หน้าตักกว้าง ๓๐ นิ้ว เจ้าภาพ คือ นายบุญส่ง นางจรุงจิต น.ส.จุไรรัตน์ นางกมลทิพย์ นายบัณฑิต นางราตรี นายจิตติพล มีศิริ สร้างถวายวัดมงคลเทพมุนี เมืองฟิลาเดลเฟีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

๒.๓ พระพุทธรูปปางพระธรรมกาย (สมาธิ) หน้าตักกว้าง ๓๐ นิ้ว เจ้าภาพคือ นายบุญส่ง นางจรุงจิต น.ส.จุไรรัตน์ นางกมลทิพย์ นายบัณฑิต นางราตรี นายจิตติพล มีศิริ สร้างถวายวัดในประเทศศรีลังกา

๒.๔ พระพุทธรูปปางพระธรรมกาย (สมาธิ) หน้าตักกว้าง ๓๐ นิ้ว เจ้าภาพคือ นายธรรมนูญ นางเพลินจิต สท้านไตรภพ สร้างถวายวัดแก่งจิก บ้านแก่งจิก ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

๒.๕ หล่อรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ ขนาดเท่าองค์จริง ประดิษฐาน ณ วัดโบสถ์บน (วัดที่หลวงพ่อบรรลุธรรม) ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๓. สร้างเหรียญอุดมสมบูรณ์พูนสุข ตามที่ได้กล่าวถึงที่มาแล้ว แจกแก่ผู้บรรจุพระ โดยคุณวลี คุณารัตน์พานิช และคุณเสาวณีย์ คำพันธุ์นิพ บริจาคเงินสร้างกันคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๔. สร้างเหรียญ ๑๐๐ ปี โดยคุณกุล และคุณละม่อม ผ่องสุวรรณ

๕. สร้างรูปเหมือนหลวงพ่อ ขนาดเล็กและภาพสติกเกอร์

๖. สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. สร้างพระพุทธรูปปางพระธรรมกาย ขนาดหน้าตักกว้าง ๙ นิ้ว มอบให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ที่ยังไม่มีพระพุทธรูป

๗. สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. สร้างรูปเหมือนหลวงพ่อไปประดิษฐาน ณ ที่พักสงฆ์ มงคลพิทักษ์ธรรม ตำบลราชเสด็จ อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๘. สร้างมหาธรรมาสน์ รูปปราสาท ๓ ยอด ตรงกลางประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ มีคัมภีร์เทศน์วางด้านขวา พัดยศวางด้านซ้าย มหาธรรมาสน์นี้ประดิษฐาน ณ ชั้นบนของศาลาการเปรียญ (ศาลาสด) ค่าก่อสร้าง ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนบาทถ้วน)

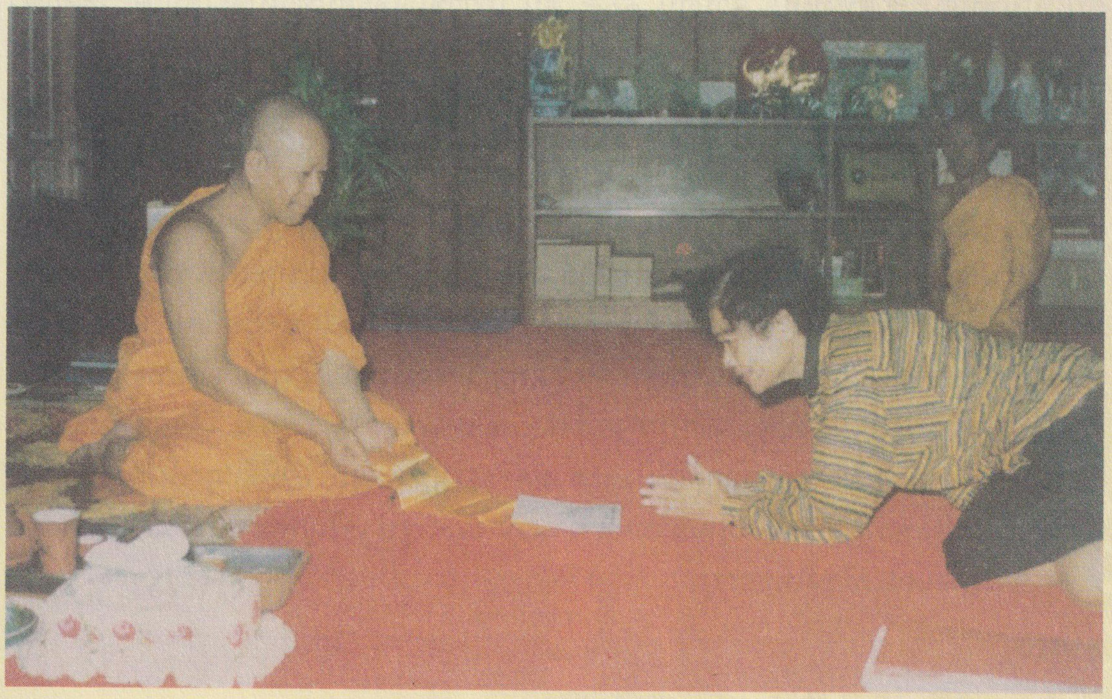
๙. สร้างศาลาสดมานุสรณ์ (ศาลาร้อยปี) เป็นเรือนทรงไทย ไม้สัก ๓ หลังแฝด ใช้เสาเดิมของศาลาการเปรียญหลังเก่าที่รื้อไปแล้ว จำนวนหนึ่ง รวมกับเสาที่หลวงพ่อซื้อไว้ตั้งแต่พระคุณท่านยังมีชีวิต ด้วยตั้งใจจะเก็บไว้สร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่จำนวนหนึ่ง และได้เสาที่ทำผาติกรรมจากวัดหนามแดง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ อีกจำนวนหนึ่ง ศาลาหลังนี้มีความกว้าง ๑๙ เมตร ยาว ๒๕ เมตร มุงกระเบื้องเคลือบกาบกล้วย สิ้นค่าก่อสร้างประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดล้านบาท) ปัจจุบันศาลานี้ชั้นล่างใช้เป็นที่ประชุม อบรม ชั้นบนใช้เป็นที่พักสงฆ์อาคันตุกะ

๑๐. สร้างสวน ๑๐๐ ปี พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)

(บนขวา) สร้างลาน ๑๐๐ ปี พระมงคลเทพมุนี พุทธมณฑล
(บนซ้าย) สร้างศาลาปฏิบัติธรรม พุทธมณฑล
(ล่าง) สมทบทุนมูลนิธิสวนหลวง ร.๙ ๑ ล้านบาท

สวนนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม สืบเนื่องจากเมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๗ อ.ตรีธา ได้ไปพุทธมณฑลบ่อย ไปขอยืมสถานที่ชั้นล่างของอาคารอาคันตุกะเขียนหนังสือเรื่องนี้ ฉบับพิมพ์ครั้งแรก โดย อ.ตรีธา เป็นผู้เล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำให้ผู้เขียนในปีนั้นมียศเป็นพันตรีหญิงฟัง เป็นผู้บันทึกและเรียบเรียง ประกอบการค้นคว้าหนังสือเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง มีท่านเจ้าคุณพระพรหมโมลีครั้งเป็นพระมหาสุชาติ ป.ธ.๙ เป็นที่ปรึกษา ค้นคว้าหาหลักฐานประกอบ สอบทานข้อความภาษาบาลี พอลูกศิษย์ไปเยี่ยมที่วัดปากน้ำไม่พบ แล้วทราบว่าไปเขียนหนังสือที่พุทธมณฑลก็พากันขับรถไปเยี่ยมเยียน ส่งอาหารคาว หวาน ผลไม้มากมายทุกวัน มีรายละเอียดอยู่ในประกาศคุณูปการฉบับพิมพ์ครั้งแรก

อ.ตรีธา จึงได้ทราบว่าพุทธมณฑลกำลังเร่งปรับปรุงพื้นที่และระดมปลูกต้นไม้ให้เสร็จเรียบร้อย ทันงานเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ท่านเห็นเป็นโอกาสดีที่จะร่วมสร้างอนุสรณียวัตถุของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ณ พุทธมณฑล จึงกราบเรียนปรึกษาท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ท่านเห็นชอบด้วย เพราะหลวงพ่อวัดปากน้ำก็เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนโครงการสร้างพุทธมณฑล ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อไปแจ้งความประสงค์กับผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล ก็ได้รับมอบพื้นที่ ๕ ไร่เศษให้สร้างสวนที่ระลึกในงานฉลองอายุครบ ๑๐๐ ปีของหลวงพ่อวัดปากน้ำได้ สวนนี้เป็นสวนต้นไม้ในพุทธประวัติทั้งหมด จำนวน ๑๐๘ ต้น เยาวชนและคนทั่วไปจะได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เรื่องต้นไม้ที่เกี่ยวกับพระพุทธองค์ ความร่มรื่นจากร่มเงาของต้นไม้เหล่านี้ ก็จะทำให้ระบบนิเวศน์ในพุทธมณฑลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพิ่มความสุข สดชื่นแก่คนที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ และพักผ่อนหย่อนใจ

อ.ตรีธา ได้บอกบุญไปยังคณะศิษย์ให้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพปลูกต้นไม้ ต้นละ ๑,๕๐๐ บาท รวมค่าปลูก ค่าปุ๋ยและค่าดูแลต่อไปด้วย เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำด้วย เพียงไม่นานเจ้าภาพก็เต็มตามจำนวนต้นไม้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทำพิธีปลูกเป็นปฐม เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๐.๐๐ น. ได้แสดงพระธรรมเทศนาเรื่องอานิสงส์ของการปลูกต้นไม้และสามัคคีธรรม เสร็จแล้วทำพิธีปลูกต้นไม้ พระสงฆ์จากวัดปากน้ำและวัดใกล้เคียงพุทธมณฑล จำนวน ๑๐๘ รูป เจริญพระพุทธมนต์ แล้วถวายภัตตาหารเพลและเครื่องไทยธรรม

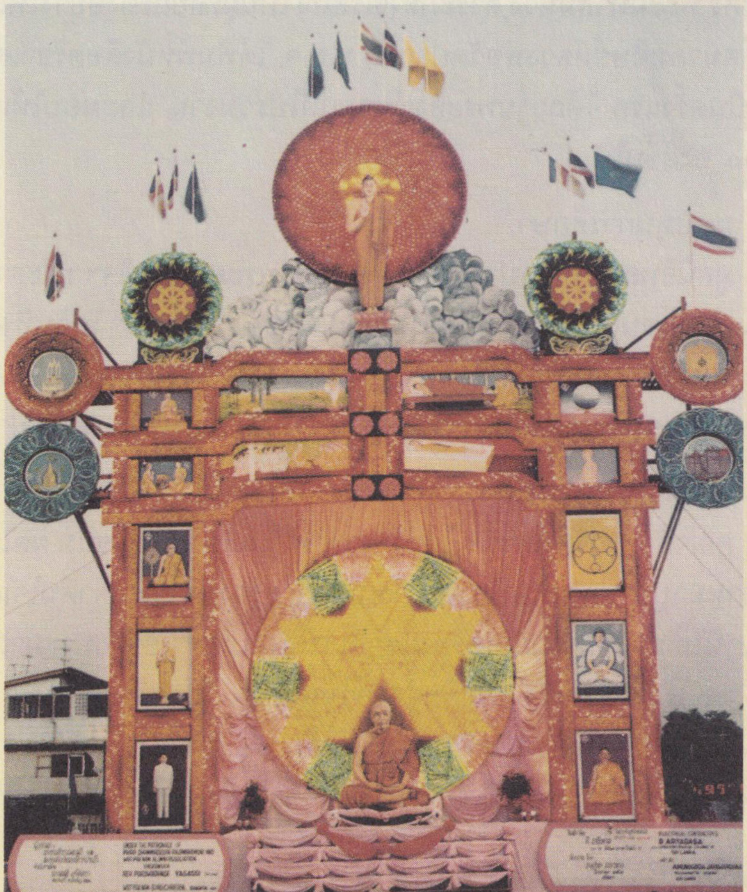
สวนนี้จึงสำเร็จอย่างเรียบร้อยงดงามด้วยการร่วมแรงร่วมใจ เสียสละกำลังทรัพย์ กำลังกายของบรรดาลูกศิษย์ของหลวงพ่อ เพื่อบูชาพระคุณของท่าน สิ้นเงิน ๑๖๒,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นสองพันบาทถ้วน)

๑๑. บริจาคเงินจัดตั้งทุนมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำรักษาพุทธมณฑล

๑๒. สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ร่วมกับกรมการศาสนา จัดให้มีการแสดงพระธรรมเทศนา สวดมนต์ปฏิบัติธรรม บริเวณหน้าองค์พระประธานในพุทธมณฑล ทุกเย็นวันอาทิตย์ มีพระครูมงคลภาวนานุสิฐ (พิชัย) เป็นผู้ดูแลเงินที่ได้จากการบูชากัณฑ์เทศน์ ได้นำเข้ามูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำรักษาพุทธมณฑล ปัจจุบันยังคงจัดอยู่

๑๓. สร้างแผงไฟประดับ

ไฟประดับนี้สร้างโดยช่างจากศรีลังกา ซึ่ง อ.ตรีธา ได้ไปเห็นครั้งที่เดินทางไปสักการะพระทันตธาตุ (พระเขี้ยวแก้ว) ณ ประเทศศรีลังกา ในวันวิสาขบูชา ได้ไปชมไฟประดับอันใหญ่โตสวยงามที่ชาวศรีลังกาสร้างขึ้นเพื่อบูชาพระพุทธองค์ จึงอยากไปสร้างบูชาหลวงพ่อที่วัด

ปากน้ำในงานสมโภชอายุ ๑๐๐ ปี ยิ่งนัก ท่านพระลังกานันทะมหาเถระ มหานายกแห่งโกฏเฏสยามวงศ์ทราบเรื่อง จึงกรุณาจัดส่งนายช่างทั้งคณะ จำนวน ๑๒ คน มาจัดทำไฟประดับสลับสีให้ ประกอบด้วย ช่างไฟ ช่างเขียน ช่างไม้ ฯลฯ หัวหน้านายช่างชื่ออริยทาส เคยได้รับรางวัลเหรียญทองจากประธานาธิบดีศรีลังกามาแล้วและได้รับคำชมเชยจากประเทศญี่ปุ่นด้วย

ไฟประดับนี้ใช้หลอดไฟ ๒๘,๐๐๐ ดวง เปลี่ยนแบบได้ ๑๕๒ แบบ ค่าใช้จ่ายประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนบาท)

๑๔. หนังสือที่ระลึก

ในงานนี้ได้พิมพ์หนังสือแจกเป็นที่ระลึกหลายเล่ม ที่สำคัญอันขาดมิได้คือ ชีวประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระธรรมเทศนาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ลูกศิษย์ของหลวงพ่อหลายคนทั้งพระสงฆ์ และฆราวาส ต่างก็พิมพ์หนังสือมาร่วมแจกกันหลายเล่ม

ส่วนของวัดปากน้ำพิมพ์หนังสือร้อยกรองเฉลิมฉลองเกียรติคุณ ชีวประวัติพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และประมวลภาพประวัติวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พระมหาสมหวัง สาระภะ (ธีเรสโก) เป็นผู้ร้อยกรองอย่างไพเราะ ในส่วนของ อ.ตรีธา นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ได้พิมพ์หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อแจกในงานนี้เป็นครั้งแรก ได้ถวายพระสงฆ์ทุกรูปที่ไปร่วมงาน และมอบให้แก่เจ้าภาพบรรจุพระตั้งแต่ ๑๐๐ องค์ขึ้นไป

๑๕. มอบทุนการศึกษา

มูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ โดยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ประธานมูลนิธิได้มอบทุนการศึกษาแก่เยาวชนในโรงเรียนที่อยู่ในปริมณฑลของวัดปากน้ำ ในวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่หน้าพระอุโบสถ วัดปากน้ำ จำนวน ๑๐๐ ทุน ทุนละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสนองเจตจำนงการส่งเสริมการศึกษาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

๑๖. เครื่องบูชาหลวงพ่อ

คุณวลี คุณารัตน์พานิช ได้สั่งประดิษฐ์วุ้นเส้น หมี่ซั่ว ขนม ผลไม้ ตามประเพณีจีนอย่างสวยงามมาบูชาหลวงพ่อที่ศาลาการเปรียญ สร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้มาเลี้ยงพระทุกคน ถึงกับมานั่งถ่ายภาพคู่กันกับเครื่องบูชากันเนืองแน่น ค่าใช้จ่ายประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท

๑๖.๑ มังกรแก้ว ประดิษฐ์จากวุ้นเส้น ๖๐ กิโลกรัม

๑๖.๒ หงส์แก้ว ประดิษฐ์จากวุ้นเส้น ๖๐ กิโลกรัม

๑๖.๓ ช้างเผือก ๒ เชือก ประดิษฐ์จากเส้นหมี่ซั่ว ๙๐ กิโลกรัม

๑๖.๔ ลูกท้อ ทำจากแป้ง เปลี่ยนใหม่ทุกวัน วันละ ๑๐๐ ผล หลังจากลาหลวงพ่อแล้ว เจ้าภาพนำไปเลี้ยงแม่ชี ผู้รักษาศีล

๑๖.๕ เทียนวันเกิดสีฟ้า ขนาดใหญ่ เพราะหลวงพ่อเกิดวันศุกร์ แกะเป็นรูปมังกรพัน ๒ ตัว เมื่อเสร็จงานสมโภชแล้ว เครื่องบูชาเหล่านี้ยังนำไปรับประทานได้ ยกเว้นเทียนวันเกิด

๑๗. ซุ้มดอกไม้สด

ตั้งแต่ทางเข้าวัดปากน้ำจนถึงภายในวัด คุณวิชาญ คุณนันทนา สุดประเสริฐ ได้จัดถวายอย่างสวยงาม และยังถวายเครื่องเรือนไม้สักแกะสลัก หลายชุดไว้ใช้ประจำที่ศาลาสตมานุสรณ์ด้วย

๑๘. ตกแต่งภายในหอสังเวชนีย์มงคลเทพนิรมิตและหอเจริญวิปัสสนาฯ

คุณจวงจันทน์ บุรกรรมโกวิท ได้เป็นเจ้าภาพเปลี่ยนผ้าม่าน เปลี่ยนโคมไฟดอกไม้ พานพุ่มและเครื่องสักการะหน้าหีบศพหลวงพ่อ ในพระอุโบสถใหม่และที่หอเจริญวิปัสสนาฯ หมด รวมทั้งจัดดอกไม้สดทุกแห่งอย่างสวยงามในวันงานด้วย สิ้นค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๙. ตกแต่งกรุพระในหอเจริญวิปัสสนาฯ

คุณดำเกิง และคุณประภารัตน์ จินดาหรา รับดำเนินงานโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

๒๐. สร้างศาลาประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อ

คุณไพโรจน์ คุณกาญจนา จิเจริญ และครอบครัว ร่วมสร้างขึ้นพร้อมตกแต่งที่บริเวณหน้าสำนักงานประชาสัมพันธ์เพื่อประดิษฐานรูปเหมือนรมดำของหลวงพ่อ ให้คนจุดธูปเทียนบูชาและปิดทอง โดยไม่ต้องขึ้นไปจุดธูปเทียนและปิดทองที่หน้าหีบหลวงพ่อ เพียง ๓ วัน รูปเหมือนที่เป็นโลหะรมดำของหลวงพ่อก็เป็นสีทองอร่ามงามตานิ่มไปทั้งองค์ และมีขนาดใหญ่ขึ้นด้วย มีคนวิจารณ์ว่า หลวงพ่อสมบูรณ์เร็วเหลือเกิน

๒๑. ก่อนหน้างานสมโภชนี้ เมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๗ อ.ตรีธา ได้จัดพิธีทอดผ้าป่าเพื่อซื้อที่ดินถวายวัดปากน้ำไปครั้งหนึ่งแล้ว เป็นการอุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อ เพราะถ้าจะจัดพร้อมกันในงานวันที่ ๒๓ ถึง ๒๕ พฤศจิกายน ก็เกรงจะเป็นการเพิ่มภาระแก่ญาติมิตรเกินไป จึงแยกจัดเสียก่อน แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อฉลองอายุ ๑๐๐ ปีหลวงพ่อ การทอดผ้าป่าครั้งนั้นได้เงิน ๕,๐๓๕,๖๖๖ บาท (ห้าล้านสามหมื่นห้าพันหกร้อยหกสิบหกบาทถ้วน) ซื้อที่ดิน ๒ แห่ง ถวายวัดปากน้ำ คือ

๒๑.๑ ที่ดินโฉนดที่ ๒๐๓๒ เลขที่ดิน ๔๔๕ เนื้อที่ ๑๔๖ ตารางวา ราคา ๑๔๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) ปัจจุบันเป็นที่สร้างโรงครัวของวัดปากน้ำ

๒๑.๒ ที่ดินโฉนดที่ ๓๒๕๒ ที่แขวงบางแวก เขตภาษีเจริญ กทม. เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๗๐ ตารางวา ราคา ๑,๘๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านแปดแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดงานและทำบุญอีก ๙๐,๘๐๐ บาท (เก้าหมื่นแปดร้อยบาทถ้วน)

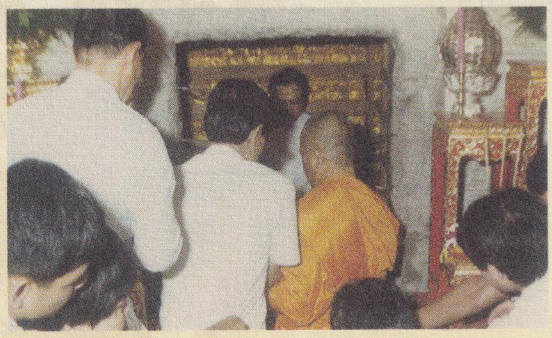

พระภิกษุชาวญี่ปุ่นมาร่วมพิธี

๒๒. คุณวลี คุณารัตน์พานิช ได้ซื้อที่ดินถวายหลวงพ่อ โฉนดที่ ๒๐๓๔ เลขที่ดิน ๖๒๒ หน้าสำรวจ ๑๖๐ เนื้อที่ ๑๓๔ ตารางวา แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กทม. เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ ราคา ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

งานสมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปีของหลวงพ่อวัดปากน้ำสำเร็จอย่างงดงามได้ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของคณะศิษย์ทุกคน อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีใครเลยที่ไม่มีส่วนร่วม ใครที่สามารถช่วยอย่างไรได้ก็รีบเสนอตัวช่วย บางคนก็นำทหาร ตำรวจ นักเรียน คนงาน มาช่วยบริการ เป็นปรากฏการณ์ที่หาดูได้ยากยิ่ง ฝูงชนจากทุกสารทิศมุ่งสู่วัดปากน้ำกันทั้งวัน ทั้งทางรถ ทางเรือ ไม่ใช่ไปดูมหรสพ คอนเสิร์ต หรือรับของแจก แต่ไปเบียดเสียดแย่งกันทำบุญบรรจุพระ จนโต๊ะเจ้าหน้าที่เรรวน เขียนไม่ทัน ไม่ได้กินอาหาร พระสงฆ์ที่ไปช่วยงานก็ไม่สามารถละโต๊ะรับบริจาคไปฉันอาหารได้ ต้องตักใส่จานไปถวายท่านที่โต๊ะ ทางฝ่ายโรงทานก็ทำงานหนักเช่นกัน แม่ครัวและผู้เก็บล้างชามทำงานหนักที่สุด ไม่มีเวลาพักผ่อนเลย พออาหารพร่องคณะแม่ครัวของวัดปากน้ำและสมาคมฯ ก็รีบทำอาหารเพิ่มทันที ไม่รอให้เกลี้ยงหม้อ แผนกจ่ายก็รีบไปจ่าย แผนกล้างก็รีบล้าง แผนกหั่นก็รีบหั่น ทุกคนรู้หน้าที่ของตน ไม่ต้องสั่ง ยิ่งเห็นคนมาเบียดเสียดรอรับอาหารยิ่งพอใจ ทุกคนทำงานกันอย่างสนุกสนาน ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ต่างบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า ถวายชีวิต เพื่อหลวงพ่อ เห็นแล้วปลาบปลื้มปีติใจในกุศลจิตของผู้ไปทำบุญและบารมีของหลวงพ่อ

งานปิดกรุพระธรรมขันธ์

หลังจากเปิดโอกาสให้สาธุชนได้เช่าพระบรรจุกรุในหอเจริญวิปัสสนาฯ เป็นเวลาเกือบ ๑ ปี ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้กำหนดการปิดกรุในวันที่ ๒ - ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยกำหนดวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ มีกำหนดการดังนี้

วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ตรงกับวันเสาร์แรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑

๐๘.๐๐ น. ประกอบพิธีสีลมาตา ณ พระอุโบสถ

๐๙.๐๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพล

๑๔.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา หน้าพระอุโบสถ โดยพระราชปริยัติกวี

๑๖.๐๐ น. แม่ชี สีลมาตา อุบาสก อุบาสิกา ทำวัตรสวดมนต์ ณ ศาลาสด

๑๘.๐๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๑๙.๐๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๓๒ รูป รับทักษิณานุปทาน

๑๙.๓๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๔ รูป สวดพระอภิธรรม

๒๐.๐๐ น. สนทนาธรรม หน้าพระอุโบสถ โดยพระครูสมณธรรมสมาทานและพระครูนิทัศน์ธรรมธาดา

๒๒.๐๐ น. พักผ่อน

วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘ ตรงกับวันอาทิตย์แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันปิดกรุพระธรรมขันธ์

๐๕.๐๐ น. ทำวัตรเช้า สวดมนต์ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๐๖.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า

๐๘.๐๐ น. สนทนาธรรม หน้าพระอุโบสถ โดยพระราชวิสุทธิโมลีและพระภาวนาโกศลเถร

๑๐.๐๙ น. ประกอบพิธีปิดกรุพระธรรมขันธ์ ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๕ รูป เจริญชัยมงคลคาถา เจริญพระพุทธมนต์แล้วฉันเพล

๑๔.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา หน้าพระอุโบสถ โดยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ

๑๖.๐๐ น. แม่ชี สีลมาตา อุบาสก อุบาสิกา ทำวัตรสวดมนต์ ณ ศาลาสด

๑๘.๐๐ น. พิธีสละศีลมาตา ณ พระอุโบสถ

๑๘.๓๐ น. เจริญภาวนา ณ หอเจริญวิปัสสนาฯ

๒๐.๐๐ น. ปิดงาน

พระที่บรรจุในกรุทั้งหมด เป็นพระธรรมขันธ์และพระธรรมกายรุ่น ๕ จำนวน ๒,๒๖๓,๐๐๐ องค์ เงินที่ได้จากการบรรจุพระ นำเข้าทุนนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทุนที่ ๒๐๓๘ นับถึงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ มีเงิน ๗๐,๑๑๖,๑๘๐ บาท ที่น่าชื่นชมคือแม้จะปิดกรุไปนานหลายสิบปีแล้ว แต่ก็ยังมีหลายท่านนำเงินส่งเข้าทุนนิธินี้ ตามที่ได้ตั้งใจไว้ว่าจะขอเป็นเจ้าภาพบรรจุพระให้ครบตามจำนวนที่ถวายไว้

มอบทุนการศึกษาแก่สำนักเรียนบาลีทั่วประเทศ และแจกคู่มือสมภาร

อ.ตรีธา ท่านอยู่ใกล้ชิดหลวงพ่อและเคารพรักหลวงพ่อยิ่งนัก ท่านจึงจดจำโครงการต่าง ๆ ที่หลวงพ่อปรารภให้ฟังได้อย่างแม่นยำทุกโครงการ โครงการใดที่ยังไม่ได้ทำและท่านพอมีกำลังก็อยากจะทำให้ลุล่วงไปโดยเร็ว มีโครงการหนึ่งที่หลวงพ่อพูดเสมอ คือการส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณรทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ท่านบอกว่าพระต้องมีความรู้ทั้ง ๒ ด้านจึงจะไปเทศน์ ไปสอนญาติโยมได้อย่างถูกต้อง และคนเมื่อมาบวชเป็นพระแล้วไม่ควรอยู่เฉย ๆ กินนอนไปวัน ๆ ควรจะต้องศึกษาหาความรู้ เมื่อมีความรู้ด้านปริยัติพอสมควรแล้วก็ต้องฝึกปฏิบัติ ด้านปริยัติคือการศึกษานักธรรม เปรียญธรรม ด้านปฏิบัติคือนั่งเจริญภาวนา และท่านยังชอบทำบุญตั้งทุนนิธิด้วย ก่อนจะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ หลวงพ่อได้กลับไปอยู่วัดสองพี่น้องอีกครั้งหนึ่ง ไปเป็นกำลังสำคัญก่อตั้งโรงเรียนนักธรรมและได้ชักชวนให้ตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาขึ้น โดยมีคณะกรรมการ ได้ทราบว่ามูลนิธินั้นยังคงอยู่ที่วัดสองพี่น้อง

อ.ตรีธา จึงคิดจะแสดงกตเวทิตาต่อหลวงพ่อ โดยการตั้งทุนมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำเพื่อการศึกษาและเผยแผ่วิชชาธรรมกายแจกแก่สำนักเรียนบาลีทั่วประเทศ และพิมพ์หนังสือคู่มือสมภารแจกเจ้าอาวาสวัดทุกวัดทั่วประเทศด้วย คนที่ได้ยินเชื่อหนังสือเล่มนี้ จะคิดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารคณะสงฆ์ แต่ความจริงเป็นคู่มือการบริหารใจ ฝึกจิต เป็นการเผยแผ่การปฏิบัติธรรมวิชชาธรรมกาย หากมีเจ้าอาวาสท่านใดสนใจและปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอนไว้ อาจจะได้วิชชาธรรมกายก็ได้ ท่านจึงไปกราบเรียนความคิดนี้ให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ฟัง พระคุณท่านเห็นชอบด้วย ได้กรุณาเขียนชี้แจงไว้ในคำนำของหนังสือว่า

> "...หนังสือคู่มือสมภารนี้ ขอได้โปรดเข้าใจว่า มิใช่เป็นคู่มือในด้านการบริหารการณ์คณะสงฆ์ อันเป็นส่วนแห่งศาสนกิจ ศาสนภาระแต่อย่างใด แต่เป็นคู่มือการบริหารใจของเจ้าคณะพระสังฆาธิการในแนวทางแห่งพุทโธวาท ตามพระบาลีว่า **สมาธิ ภิกขเว ภาเวถ สมาหิโต ยถาภูตํ ปชานาติ** ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเจริญสมาธิภาวนา เมื่อจิตเป็นสมาธิดีแล้ว ย่อมรู้แจ้งตามความเป็นจริง เนื่องจากสมาธิภาวนาตามแนวทางแห่งพุทธธรรมนี้ เป็นจุดเด่นจุดหนึ่ง

แห่งพระพุทธศาสนา และเป็นหน้าที่โดยตรงของเหล่าพุทธบุตรที่จะต้องปฏิบัติให้มีให้เกิดขึ้น ดังที่ตรัสมอบหมายหน้าที่ไว้ ๒ ประการ คือ คันถธุระ ๑ วิปัสสนาธุระ ๑

อนึ่ง การที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้อนุตรธรรม คือ พระโพธิญาณนั้นก็ด้วยการบำเพ็ญเพียรทางจิตนั่นเอง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ถ้าจะจับให้ถูกตัวศาสนาแล้วต้องอาศัยการบำเพ็ญเพียรทางจิตนี้ (วิปัสสนาธุระ) โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าตามแนวทางแห่งธรรมเป็นปัจจัย (คันถธุระ)...”[๑]

หนังสือคู่มือสมภารเป็นหนังสือที่หลวงพ่อให้อาจารย์ฉลวย สมบัติสุข ผู้สำเร็จวิชชาธรรมกายเรียบเรียงจากคำสอนของท่าน โดยมีหลวงพ่อควบคุมดูแล บันทึกไว้ตั้งแต่เริ่มเรื่องวิธีทำสมาธิ ได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่ม เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๒ โดยมีคุณนวรัตน์ หิรัญรักษ์ คุณสมทรง สุดสาคร คุณฉลวย สมบัติสุข พร้อมผู้มีจิตศรัทธา ร่วมพิมพ์ถวาย ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ วัดบวรนิเวศวิหาร จำนวน ๒๕,๐๐๐ ฉบับ

คุณนวรัตน์ได้เขียนไว้ในคำปรารภถึงเหตุที่พิมพ์หนังสือคู่มือสมภารของหลวงพ่อวัดปากน้ำไปถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ไว้ว่า

“การศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนานั้น แทบจะกล่าวได้ว่า เป็นของลึกซึ้งประณีตยิ่งกว่าการศึกษาวิชาใด ๆ ทั้งสิ้น การศึกษาธรรมะแบ่งเป็น ๓ ตามประเภทของพระสัทธรรม คือ ปริยัติสัทธรรม ๑ ปฏิบัติสัทธรรม ๑ ปฏิเวธสัทธรรม ๑ ประเภทแรกปริยัติสัทธรรมนั้น ปรากฏว่ามีผู้สนใจศึกษากันมากทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต แต่ส่วนประเภท ๒ คือ ปฏิบัติสัทธรรมนั้น ยังมีผู้สนใจน้อยนัก เพราะผู้ศึกษาธรรมะประเภทนี้ มักจะเป็นคนที่ล่วงปูนมัชฌิมวัยแล้ว และการศึกษาก็ไม่ได้ทำกันโดยเปิดเผย ฝึกหัดทำกันเงียบ ๆ ไม่เหมือนการศึกษาพระปริยัติธรรมฉะนั้นการศึกษาประเภทนี้ แม้จะเป็นการดียิ่งในทางอบรมฝึกฝนจิตใจ แต่ก็ไม่เป็นที่แพร่หลายนัก ยิ่งประเภท ๓ คือ ปฏิเวธสัทธรรมแล้วแทบไม่มีใครกล่าวถึงเลย เพราะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติให้ถึงได้ยากที่สุด

สำหรับข้าพเจ้าเอง ได้ไปศึกษาธรรมะประเภทที่ ๒ อยู่ที่วัดปากน้ำ คลองภาษีเจริญ ธนบุรี ศึกษาอยู่ประมาณ ๗ - ๘ เดือน ก็ได้เห็นธรรมสมความต้องการได้รู้เห็นความเป็นจริงของสภาพธรรม และสังขารทั้งหลายชัดแจ้ง อันเป็นทางนำให้เกิดความสุขความสงบ

---

[๑] วัดปากน้ำ, **ประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำและคู่มือสมภาร** ที่ระลึกในการรับพระราชทานเลื่อน-ตั้งสมณศักดิ์ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ หน้า ๑๕

ครั้นต่อมาในคืนวันหนึ่ง ข้าพเจ้าเกิดนิมิตขึ้นว่า ได้นำผลไม้ไปถวายแด่สมเด็จพระสังฆราช ครั้นตื่นขึ้นแล้ว ก็รู้สึกอยากไปเฝ้าเหลือเกิน จึงขอร้องต่อคุณผัน ณ นคร ให้ช่วยพาไปเฝ้า ซึ่งคุณผันก็ตกลงด้วย และนำเข้าเฝ้าในวันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๑ นั่นเอง

การได้พบเห็นและได้ฟังพระดำรัสของสมเด็จพระสังฆราช ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจและบังเกิดความปีติเลื่อมใสในพระอัธยาศัยของพระองค์ท่านมาก มิได้มีการถือพระองค์แต่อย่างใดทรงซักถามถึงการปฏิบัติธรรม และรับสั่งว่าให้เขียนวิธีปฏิบัติไปให้ดู ข้าพเจ้าจึงไปขอร้องให้ผู้ที่ร่วมปฏิบัติธรรมด้วยกันช่วยเขียนให้ ตลอดจนวิธีดูสวรรค์และนิพพาน แล้วนำไปถวายแด่พระองค์ท่าน รู้สึกว่าพระองค์ท่านทรงสนพระทัยในธรรมะนี้อยู่มาก จนกระทั่งบางครั้งทรงรับสั่งแก่ผู้ที่ไปเฝ้าให้เรียนดูบ้าง

ภายหลังข้าพเจ้าทำสมาธิและตรวจดูเห็นพระกรุณาของพระองค์ท่านที่เคยทรงมีอุปการคุณแก่ข้าพเจ้ามาแต่อดีตชาติ ก็คิดหาทางกระทำกตเวทิตาต่อพระองค์ท่าน จึงเห็นว่าสิ่งจะเป็นที่พึ่งของเรา ยิ่งกว่าพระรัตนตรัยนั้นหามิได้แล้ว ฉะนั้นในเมื่อเรามาพบธรรมะที่สูง ทำให้รู้จักความจริงในพระพุทธศาสนาแจ้งชัดดังนี้ ก็ไม่เห็นมีอะไรที่จะดียิ่งไปกว่าการนำธรรมะอันนี้พิมพ์ขึ้นถวายแด่พระองค์ท่าน เพื่อพระองค์ท่านจะได้ทรงแจกแก่พระภิกษุสงฆ์ บรรดาที่เป็นสมภารหรือท่านผู้สนใจในธรรมปฏิบัติ เพื่อจะได้ทราบธรรมะโดยทั่วถึงกัน เพราะ "สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ" "สพฺพรสํ ธมฺมรโส ชินาติ และ "สพฺพรตึ ธมฺมรตึ ชินาติ..."[๑]

เมื่อได้รับอนุญาตจากท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ อ.ตรีธา จึงจัดทอดผ้าป่า บอกบุญไปยังญาติสนิทมิตรสหายให้มาทำบุญสร้างปัญญาบารมีร่วมกัน ในวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๙ อันเป็นวันที่ อ.ตรีธา มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ทางจันทรคติ คือ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ได้เงินประมาณ ๑๑,๐๖๐,๐๐๐.๕๐ บาท เป็นทุนนิธิเพื่อการศึกษาปริยัติธรรมแผนกบาลี ในนามหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺสโร) นี้ มอบให้สำนักเรียนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๒ แห่ง ๖๖ จังหวัด เป็นเงิน ๗,๒๐๐,๐๐๐ บาท ได้ตราระเบียบของทุนนิธินี้ไว้ดังนี้

๑. ต้องนำฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์

๒. ห้ามนำทุนเดิมมาใช้จ่าย

๓. ให้ใช้จ่ายได้เฉพาะดอกผล อันเกิดจากทุนนี้เท่านั้น

๔. ปีหนึ่ง ๆ ได้ดอกผลเท่าไร ขอให้ทำรายงานแจ้งเจ้าคณะจังหวัด เพื่อรับทราบ

๕. ถ้าผู้มีจิตศรัทธา ประสงค์จะร่วมบริจาคทุนนิธิด้วยก็รับได้ และให้ออกอนุโมทนาบัตรรับเงินเป็นหลักฐาน

๖. ถ้าสำนักศาสนสถานแห่งนี้ มีอันต้องเลิกล้ม ขอให้โอนทุนนี้ไปให้แก่สำนักศาสนบาลีแห่งอื่นในจังหวัดเดียวกัน

จัดพิธีรับทุนนิธิเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ พระอุโบสถวัดปากน้ำ

และพิมพ์หนังสือคู่มือสมภารนำไปถวายแก่เจ้าคณะจังหวัด ให้แจกวัดทุกวัดในจังหวัดนั้น ค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ ๑,๘๘๐,๐๐๐ บาท คงเหลือเข้าทุนนิธิเพื่อการศึกษาปริยัติธรรมแผนกบาลีในนามหลวงพ่อวัดปากน้ำ สำนักเรียนวัดปากน้ำและเป็นค่าส่งหนังสือถวายวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ๗๗๗,๑๐๒.๕๐ บาท

รายชื่อสำนักเรียนที่ได้รับทุนนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ

๑.	วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๒.	วัดปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๓.	วัดไตรมิตรวิทยาราม กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๔.	วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๕.	วัดพระเชตุพนฯ กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๖.	วัดราชโอรสาราม กรุงเทพมหานคร	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๗.	วัดราชสิงขร กรุงเทพมหานคร	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฎษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๘.	วัดตำหนักใต้ นนทบุรี	โดยตระกูลจุฬจัมบก และญาติมิตร
๙.	วัดชัยมงคล สมุทรปราการ	โดยคุณพ่อดวง คุณแม่พุ่ม เนียมขำ
๑๐.	วัดบางหลวง ปทุมธานี	โดยคุณสำเนียง ยังบุญช่วย และลูกหลาน
๑๑.	วัดพนัญเชิงวรวิหาร พระนครศรีอยุธยา	โดยคุณวิชาญ คุณนันทนา สุดประเสริฐ
๑๒.	วัดอ่างทองวรวิหาร อ่างทอง	โดยคุณวันทนา บุญมาก
๑๓.	วัดพระพุทธบาทราชวรวิหาร สระบุรี	โดยคุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณภาศรี และบุตรธิดา
๑๔.	วัดหัวช้าง ลพบุรี	โดยคุณอรุณศรี สิมากร
๑๕.	วัดแจ้งพรหมนคร สิงห์บุรี	โดยคุณพาณี สิมากร
๑๖.	วัดโพธิ์งาม ชัยนาท	โดยคุณหญิงลมุน บุรกรรมโกวิท
๑๗.	วัดพิชัยปุรณาราม อุทัยธานี	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฎษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา

๑๘.	วัดนครสวรรค์ นครสวรรค์	โดยคุณอุดม คุณเสาวนีย์ คำพันธุ์นิพ
๑๙.	วัดคูยางกำแพงเพชร	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๒๐.	วัดมงคลทับคล้อ พิจิตร	โดยแม่ชีสุพิตร พึ่งอัมฤทธิ์ และญาติมิตร
๒๑.	วัดมหาธาตุ เพชรบูรณ์	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๒๒.	วัดจันทร์ตะวันออก พิษณุโลก	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๒๓.	วัดราชธานี สุโขทัย	โดยคุณวิชัย คุณสมศรี เพ็ชรดีและครอบครัว
๒๔.	วัดคลองโพธิ์ อุตรดิตถ์	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๒๕.	วัดท่าสายโทรเลข ตาก	โดยคุณกิติรม คุณวิโรจน์ ณ นคร คุณกิตติพัชร์เกษมศรี ณ อยุธยา
๒๖.	วัดสวนดอก ลำปาง	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๒๗.	วัดป่างิ้ว เชียงราย	โดยพันโทละออง คุณนายชื่น คุ้มครอง
๒๘.	วัดศรีโคมคำ พะเยา	โดยคุณพูลศรี ทองประวัติ คุณสมบูรณ์ คุณกันยา มหาพิชยะกุล คุณบวรศรี ธีรธำรง
๒๙.	วัดพระบาทมิ่งเมือง แพร่	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๓๐.	วัดพญาภู น่าน	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๓๑.	วัดท่าตอน เชียงใหม่	โดยคุณละเอียด ตินตมุสิก และบุตรธิดา
๓๒.	วัดพระธาตุหริภุญชัย ลำพูน	โดยคุณอดิศักดิ์ อัมพลเสถียร และคณะศิษย์
๓๓.	วัดก้ำก่อ แม่ฮ่องสอน	โดยพระธรรมธีรราชมหามุนี
๓๔.	วัดมัชฌิมาวาส อุดรธานี	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๓๕.	วัดศรีชมชื่น หนองคาย	โดยคุณวิรัช คุณกาญจนา สุวรรณนภาศรี และบุตรธิดา
๓๖.	วัดศรีบุญเรือง เลย	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

๓๗. วัดเหนือ สกลนคร	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๓๘. วัดบ้านหนองกุง ขอนแก่น	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๓๙. วัดทองนพคุณ มหาสารคาม	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๔๐. วัดกลาง กาฬสินธุ์	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๔๑. วัดบูรพาภิราม ร้อยเอ็ด	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๔๒. วัดบ่อชะเนง อุบลราชธานี	โดยธนาคารกรุงเทพ จำกัด
๔๓. วัดมหาพุทธาราม ศรีสะเกษ	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา และญาติมิตร
๔๔. วัดมหาธาตุ นครพนม	โดยคุณสุภาพร กิตติธนานุสรณ์ พร้อมบุตรธิดา
๔๕. วัดมหาธาตุ ยโสธร	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา และญาติมิตร
๔๖. วัดศรีบุญเรือง มุกดาหาร	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา และญาติมิตร
๔๗. วัดพระนารายณ์มหาราช นครราชสีมา	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏษฎี คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๔๘. วัดกลาง บุรีรัมย์	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๔๙. วัดทรงศิลา ชัยภูมิ	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๕๐. วัดกลางรัตนบุรี สุรินทร์	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๕๑. วัดหลวงปรีชากูล ปราจีนบุรี	โดยพันเอกหลวงบุรกรรมโกวิท
๕๒. วัดหนองโพธิ์ นครนายก	โดยคุณบุ้น แซ่โค้ว คุณเซี้ยมติ้ง แซ่เต็ง และตระกูลคุณารัตน์พานิช
๕๓. วัดจุกเฌอ ฉะเชิงเทรา	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๕๔. วัดเขาพุทธโคดม ชลบุรี	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๕๕. วัดชากมะกรูด ระยอง	โดย น.ส.ตรีธา เนียมขำ
๕๖. วัดศรีเมือง จันทบุรี	โดยคุณไอ้ แซ่หงั่น (ลู่ผ่งหย่ง)

๕๗. วัดโยธานิมิต ตราด	โดยคุณประยงค์ คุณไพบูลย์ คุณเชาว์ คุณเปรมคุณเชษฐ์ เก่งชน
๕๘. วัดพระปฐมเจดีย์ นครปฐม	โดยคุณวรชัย คุณอุไรวรรณ คุณวรวรรณ คุณโสภิตวี คุณสุภัทรา คุณณัฐวุฒิ ธรรมสังคีติ
๕๙. วัดอู่ทอง สุพรรณบุรี	โดยพ่อเมี้ยน แม่มาลี พงษ์ศิลป์
๖๐. วัดไชยชุมพลชนะสงคราม กาญจนบุรี	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏิษฎ์ คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๖๑. วัดเจษฎาราม สมุทรสาคร	โดยพ่อมิ่ง แม่สำเภา สุดประเสริฐ
๖๒. วัดมหาธาตุวรวิหาร ราชบุรี	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๖๓. วัดมหาธาตุวรวิหาร เพชรบุรี	โดยคุณจวงจันทน์ บุรกรรมโกวิท
๖๔. วัดคลองวาฬ ประจวบคีรีขันธ์	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๖๕. วัดชัยชุมพล นครศรีธรรมราช	โดยคุณอรุณ ยุกตะนันทน์ (ผ่องแผ้ว) และบุตรธิดา
๖๖. วัดขันเงิน ชุมพร	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๖๗. วัดพัฒนาราม สุราษฎร์ธานี	โดยคุณประยูร คุณเกศินี คุณวิโรจน์ คุณวีระศักดิ์ คุณวรชัย คุณวิมลรัตน์ พณิชยานนท์
๖๘. วัดวิชิตสังฆาราม ภูเก็ต	โดยคุณขจาย คุณเชิญศรี คุณคันฉัตร ทองสมบัติ
๖๙. วัดกะพังสุรินทร์ ตรัง	โดยคุณแม่สี แซ่หวู่ คุณอัครพล คุณวลัยพันธ์ ทิศุธิวงศ์
๗๐. วัดหงษ์ประดิษฐาราม สงขลา	โดยคุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฏิษฎ์ คุณปนิษฐา คุณปวิตรา จินดาหรา
๗๑. วัดคูหาสวรรค์ พัทลุง	โดยสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
๗๒. วัดราษฎร์บูรณะ ปัตตานี	โดยคุณเดซี่ จันทรัศมี

สร้างพระไตรปิฎกหินอ่อน
พร้อมพระมหาวิหารประดิษฐาน

การก่อสร้างพระไตรปิฎกครั้งนี้ เกิดจากดำริของเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์พระธรรมปัญญาบดี ท่านได้เคยเป็นเจ้าคณะภาค ๑๗ ปกครองคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง ในสมัยนั้นได้เกิดวาตภัยร้ายแรงทำให้วัดวาอารามได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ท่านจึงเกิดความเป็นห่วงหนังสือพระไตรปิฎก เกรงว่าถ้าเกิดภัยพิบัติเช่นนี้บ่อยเข้า คำสอนของพระบรมศาสดาก็จะรักษาไว้ได้ยากยิ่ง

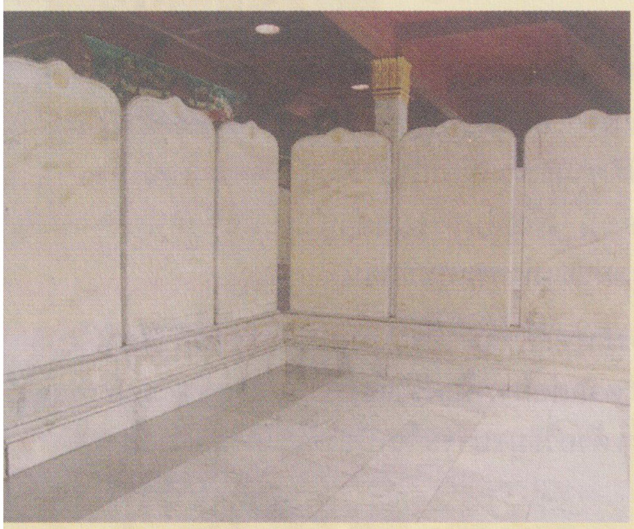
ท่านจึงมาระลึกถึง เมื่อครั้งประเทศพม่าจัดการสังคายนาพระไตรปิฎก ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๔๙๙ ท่านเป็นองค์สังคีติการก คณะสงฆ์ไทย ไปร่วมการสังคายนาถึง ๓ ครั้ง ท่านรู้สึกประทับใจในแบบอย่างที่ปฏิบัติตามธรรมเนียมโบราณ ทั้งในประเทศพม่าก็ได้มีการจารึกพระไตรปิฎกลงบนแผ่นหินอ่อน เพื่อสืบธรรมะคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มั่นคงถาวรเพื่อความผุดผ่องแห่งพระพุทธพจน์

พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนาที่รวบรวมหลักธรรมคำสอนทั้งมวลไว้เป็นหมวดหมู่อย่างมีระเบียบ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าและกำหนดจดจำ โดยที่พระมหาเถระทั้งหลายได้นำสืบทอดเป็นลำดับมา ด้วยวิธีมุขปาฐะ ในเบื้องต้น แล้วแปรเปลี่ยนมาใช้จารึกด้วยตัวอักษรในภายหลัง

ยินดีต้อนรับสู่
พุทธมณฑล

พระไตรปิฎกจึงเป็นมรดกธรรมอันล้ำค่าที่ตกทอดมาถึงในยุคปัจจุบันถึง ๒,๕๐๐ กว่าปี แม้จะมีระยะเวลาอันยาวนานเช่นนี้ แต่ก็ยังคงเพียบพร้อมด้วยสารัตถะและพยัญชนะอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แบบ นับเป็นความสามารถอันยอดเยี่ยมของพระโปราณกมหาเถระทั้งหลายที่นำมาสืบทอดความทรงจำไว้ได้ทั้งหมด ซึ่งเรียกขานกันว่า เป็น **เตปิฏกทฺธโร ผู้ทรงพระไตรปิฎก**

พระคุณท่านได้เล่าความคิดที่จะจารึกพระไตรปิฎกบนแผ่นหินอ่อนให้ อ.ตรีธา ฟัง และชวน อ.ตรีธา ร่วมคณะไปศึกษาดูงานการจารึกพระไตรปิฎกบนแผ่นหินอ่อนที่วัดกุโสดอร์ เมืองมัณฑะเลย์ ประเทศพม่า ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ด้วย จารึกไว้ในสมัยพระเจ้ามินดง ที่เริ่มสร้างเมืองมัณฑะเลย์ แผ่นหินอ่อนที่จารึกพระไตรปิฎกนี้จะมีเจดีย์ครอบไว้เจดีย์ละ ๑ แผ่น รวมทั้งหมด ๗๒๙ เจดีย์

ท่านได้พิจารณาเห็นว่า ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์เอกอัครศาสนูปถัมภ์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะรัฐบาลและคณะสงฆ์ได้ทำสังคายนาตรวจชำระพระไตรปิฎกทั้งภาษาไทยและภาษาบาลี ถ้าได้จารึกพระไตรปิฎกที่ได้ตรวจชำระเรียบร้อยแล้วลงในแผ่นหินอ่อน ให้เป็นสิ่งคงทนถาวรยิ่งยืนนานตลอดไป น่าจะอำนวยผลอันยิ่งใหญ่ต่อการพระศาสนาและประเทศชาติอย่างยิ่ง และสมควรที่จะจัดสร้างไว้เป็นสาธารณสมบัติ ด้วยเป็นงานใหญ่ ต้องใช้พื้นที่มาก ใช้งบประมาณสูง ทุกคนต่างลงความเห็นเหมือนกันว่า ถ้าจะสร้างเป็นสาธารณสมบัติ ควรจะจัดสร้างที่พุทธมณฑลอันมีพื้นที่ใหญ่โตกว้างขวาง ทั้งยังขาดในเรื่องของพระธรรม โดยเฉพาะพื้นที่อันเป็นทะเลสาบ ด้านหลังองค์พระประธานนั้นเหมาะสมที่สุด

งานจารึกพระไตรปิฎกหินอ่อนครั้งนี้ เป็นงานใหญ่ของพระพุทธศาสนา ท่านเจ้าคุณพระธรรมปัญญาบดีจึงขอพระราชทานถวายไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระมหากรุณาทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และให้อัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ ภปร. จารึกไว้แทนการลงพระปรมาภิไธย ยังความปลื้มปีติโสมนัส สิริสวัสดิมงคลแก่คณะวัดปากน้ำและผู้ร่วมบุญครั้งนี้อย่างหาที่สุดมิได้ ทั้งยังบันดาลสิริมงคลและความศักดิ์สิทธิ์ให้บังเกิดกับงานสำคัญของพระศาสนาครั้งนี้ยิ่งนัก

งานใหญ่เช่นนี้ต้องใช้งบประมาณประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท ท่านเจ้าคุณพระธรรมปัญญาบดีได้มอบหมายให้ อ.ตรีธา เป็นผู้ดำเนินการหาทุนทรัพย์และชักชวนผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคทรัพย์สร้างด้วย อ.ตรีธา จึงนั่งภาวนาขออนุญาตหลวงพ่อวัดปากน้ำสร้างพระผงรุ่น ๖ ขึ้นเพื่อแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างพระไตรปิฎกตั้งแต่ ๑๐๐ บาท แจก ๑ องค์

ส่วนแผ่นหินอ่อนที่จารึกพระไตรปิฎกนั้นหาเจ้าภาพบริจาคแผ่นละ ๑๕,๐๐๐ บาท เพียง ๑๐ เดือน พระผงรุ่น ๖ ก็จำหน่ายหมด

อ.ตรีธา ได้บริจาคทรัพย์ส่วนตัวจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดำเนินการสร้างพระผงรุ่น ๖ จำนวน ๓,๓๗๑,๖๖๐ องค์ กับพระคะแนนอีก ๓๐,๐๐๐ องค์ มีผู้ร่วมบริจาคทรัพย์และสิ่งของสร้างพระด้วยอีกจำนวนมาก และยังได้บริจาคอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนพร้อมพระมหาวิหาร เพื่ออุทิศส่วนกุศลถวายหลวงพ่อวัดปากน้ำ บิดา มารดา และผู้มีอุปการคุณด้วย

การจารึกพระไตรปิฎก ได้ประกอบพิธีเป็นปฐมฤกษ์ ณ พระอุโบสถ วัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เวลา ๐๙.๐๐ น. เสร็จเรียบร้อย เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นฉบับที่ได้รับการสังคายนาโดยคณะสงฆ์ ในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

งานจารึกเริ่มต้นจากการเขียนแบบคัดลอกพระไตรปิฎก โดยมีเจ้าคุณพระราชมังคลาจารย์ ครั้งเป็นพระมหาพุ่ม (อคฺคธมฺโม อุตตะ ป.ธ.๔ น.ธ.เอก) เป็นหัวหน้าส่วนพระวินัยปิฎกพระมหาประยงค์ ปญฺญาวชิโร (ยศสินชัย) เป็นหัวหน้าส่วนพระสุตตันตปิฎก และนายธรรยง ศรีวิริยาภรณ์ เป็นหัวหน้าส่วนพระอภิธรรมปิฎก ทุกส่วนยังประกอบด้วยพระสงฆ์ที่มีความรู้ ความสามารถช่วยกันอีกหลายท่าน

เมื่อคัดลอกเขียนแบบแล้วก็มีการพิสูจน์อักษร โดยนายสว่าง รัตนรัตติ นายต้อม มีสัตย์ นายถนอม ทรงสาระ และนายประเสริฐ ช้างเขียว ก่อนนำไปทำซิลก์สกรีน จารึกลงบนแผ่นหินอ่อนต่อไป ด้วยน้ำยาสูตรพิเศษโดยการคิดค้นของ พระครูพิศาลสรคุณ (ณัฐพล คุณวโร) พระมหาประยงค์ ปญฺญาวชิโร นายธรรยง ศรีวิริยาภรณ์ และนายถนอม ทรงสาระ

สถานที่ที่ทำการจารึกพระไตรปิฎกลงบนแผ่นหินอ่อน จัดสร้างขึ้นที่บริเวณหน้าวัดปากน้ำ โดยมีนายดำเกิง นางประภารัตน์ จินดาหรา เป็นผู้สร้างถวาย

โดยทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเกี่ยวกับการจารึกพระไตรปิฎกลงในแผ่นหินอ่อนนี้ เป็นความร่วมแรงร่วมใจของพระภิกษุ สามเณร แม่ชีและบัณฑิตของวัดปากน้ำ

ขนาดของแผ่นหินอ่อนมีด้านกว้าง ๑.๑๐ เมตร ด้านสูง ๒.๐๐ เมตร ใช้หินอ่อนทั้งหมด ๑,๔๑๘ แผ่น (๗๐๙ แผ่นคู่) เมื่อรวมแผ่นหินอ่อนที่จารึกสารบัญพระไตรปิฎกและรายชื่อผู้ร่วมทำบุญแล้วรวม ๑,๔๗๐ แผ่น ประดิษฐานไว้ในอาคารมหาวิหารโดยรอบ หากนำหินอ่อนแต่ละแผ่นมาเรียงต่อกัน จะมีความยาวถึง ๑.๖ กิโลเมตร ในส่วนของมหาวิหารได้จัดสร้างบริเวณพื้นที่เกาะหลังพระพุทธรูปประธานพุทธมณฑลสุทรรศน์ ในเนื้อที่ประมาณ ๙ ไร่

ลักษณะของอาคาร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กด้วยสถาปัตยกรรมไทย รูปทรงจัตุรมุข ทั้ง ๔ ทิศ บนหน้าบันของมุขภายนอก ด้านทิศตะวันออก ประดับตราและพระปรมาภิไธยย่อ ภปร. ทิศเหนือประดับตราและพระนามาภิไธยย่อ สก. ทิศใต้ ประดับตราและพระนามาภิไธยย่อ มวก. ทิศตะวันตกเป็นตราหลวงพ่อวัดปากน้ำ ทั้งหมดนี้เป็นงานหล่อทองเหลืองฝีมืออาจารย์ทองร่วง เอมโอษฐ์

มีพระเจดีย์มหารัชมังคลาจารย์อยู่ตรงกลาง รายล้อมด้วยเจดีย์ รวมเป็น ๙ ยอด มีรูปเหมือนพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ ประดิษฐานอยู่ภายในโดมภายใต้พระเจดีย์ และมีแผ่นหินอ่อนจารึกวิชาธรรมกายไว้ด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์กี ขนิษฐานันท์ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาปนิก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์ ธรรมาภรณ์พิลาส เป็นวิศวกรโครงสร้าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์เทพ เลาหชัย เป็นวิศวกรไฟฟ้า นายดำเกิง นางประภารัตน์ จินดาหรา อำนวยการสร้าง พื้นที่ของอาคารวิหาร ๗,๐๖๕ ตารางเมตร พื้นวิหารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ปูผิวด้วยแผ่นหินอ่อน หลังคาก็เป็นคอนกรีตเสริมเหล็กเช่นกัน ผิวนอกบุด้วยกระเบื้องเคลือบสีน้ำเงิน

พระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงวางศิลาพระฤกษ์ ณ พุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เมื่อวันอังคารที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัน นายกรัฐมนตรี เป็นผู้กราบบังคมทูลรายงาน

อาคารมหาวิหารนั้น นอกจากจะเป็นที่ประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อนแล้ว ยังมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติ ประวัติการสังคายนาพระไตรปิฎก การประดิษฐานพระพุทธศาสนาในประเทศไทย และประวัติเกี่ยวกับความเป็นมา พร้อมทั้งขั้นตอนของการดำเนินงานในการจารึกพระไตรปิฎกหินอ่อนและมหาวิหาร ทั้งนี้เพื่อจักได้เป็นแหล่งแห่งการศึกษาค้นคว้าวิชาการทางพระพุทธศาสนา และแสดงให้เห็นถึงความวิริยอุตสาหะและอัจฉริยภาพของพระโปราณกมหาเถระทั้งหลาย ที่ได้พยายามเผยแผ่ประดิษฐาน ตั้งมั่นพระพุทธศาสนาไว้ในดินแดนแถบนี้ และเพื่อจักได้แสดงให้ปรากฏถึงวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนและพระมหาวิหาร คือ

๑. เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

๒. เพื่อบูชาพระคุณของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

๓. เพื่อเฉลิมพระเกียรติในมงคลสมัยรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คณะผู้ดำเนินการวาดภาพจิตรกรรม เป็นกลุ่มท่านกูฏ ซึ่งเป็นบุตรและลูกศิษย์ผู้สืบทอดงานเขียน ภาพจิตรกรรมฝาผนังของนายไพบูลย์ สุวรรณกูฏ ศิลปินอาวุโสซึ่งเสียชีวิตแล้ว มีนางสาวภาพตะวัน สุวรรณกูฏ เป็นหัวหน้าคณะ ภาพทั้งหมดมี ๘๗ ภาพ ถ้านำมาเรียงติดต่อกันมีความยาว ๖๖๑ เมตร ใช้เวลาเขียน ๑ ปี การจารึกพระไตรปิฎกลงในแผ่นหินอ่อนและการก่อสร้างมหาวิหารสำเร็จลงแล้ว ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของชาววัดปากน้ำ ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์อย่างแท้จริง

พิธีเปิดและสมโภชพระไตรปิฎกหินอ่อน

งานสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนของวัดปากน้ำครั้งนี้ ใช้เวลาตั้งแต่เริ่มเตรียมการจนเสร็จสมบูรณ์กว่า ๑๐ ปี ไม่ใช่งานที่สร้างให้เป็นสมบัติของวัดปากน้ำ แต่เป็นงานที่สร้างไว้ให้เป็นสมบัติของชาติ ของพระศาสนา เป็นธรรมเจดีย์อนุสรณียสถานที่บ่งบอกถึงความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนาในประเทศไทย เป็นสาธารณสมบัติอันล้ำค่าของชาวไทยและชาวพุทธทั้งปวง เป็นงานที่ประณีต สวยงามด้วยศิลปะทุกด้าน ทั้งคงทนถาวรและศักดิ์สิทธิ์อีกด้วย เมื่อเสร็จสมบูรณ์ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์จึงได้มีหนังสือกราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดพระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน กับทรงเปิดรูปเหมือนพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ และทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พระธาตุพระสารีบุตร พระมหาโมคคัลลานะ พระสีวลี

เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ แทนพระองค์ไปทรงเปิด ในวันพุธที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เวลา ๑๗.๐๐ น. แต่ปรากฏว่า พระองค์ท่านต้องเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐอินเดียอย่างเป็นทางการ จึงทรงเลื่อนไปวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ จึงได้กำหนดงานสมโภชไว้เป็น ๒ ช่วง ดังนี้

วันอังคารที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

๑๓.๐๐ น. พระธรรมกิตติวงศ์ วัดราชโอรสาราม แสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง พระวินัยปิฎก

๑๔.๐๐ น. พิธีบรรจุพระผงวัดปากน้ำ (รุ่น ๗) จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ ในพระมหาเจดีย์ พระสงฆ์ ๕๐๐ รูป เจริญชัยมงคลคาถา ถวายจตุปัจจัยไทยธรรม อนุโมทนา

๑๔.๐๐ น. พระธรรมธีรราชมหามุนี วัดปากน้ำ แสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง พระสุตตันตปิฎก วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

๐๙.๐๐ น. พระธรรมวโรดม วัดเบญจมบพิตร แสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง พระอภิธรรมปิฎก

๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๕๐๐ รูป เจริญพระพุทธมนต์

๑๑.๐๐ น. ฉันภัตตาหารเพล ถวายจตุปัจจัยไทยธรรม อนุโมทนา

๑๒.๐๐ น. สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ กล่าวสัมปสาทนียกถา เป็นเสร็จพิธี

วันจันทร์ที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๗.๐๐ น. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ ประกอบพิธีฯ

พระมหาเถระ กรรมการมหาเถรสมาคม เจริญชัยมงคลคาถาถวายจตุปัจจัยไทยธรรม อนุโมทนาในงานนี้ ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นผู้กราบบังคมทูลรายละเอียดของการดำเนินการสร้าง

สร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนามหาสิรินาถ

ระหว่างที่ดำเนินการสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนพร้อมพระมหาวิหารอยู่นั้น ก็มีศุภวารมงคลอันควร แก่การจารึกไว้ คืองานเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในวาระนี้ คณะสงฆ์ซึ่งมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงเป็นประธาน ใคร่จะสร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา เพื่อรวบรวมหนังสือ คัมภีร์ ตำรา เกี่ยวกับพุทธศาสนาทุกนิกาย ทุกภาษาที่มีการจัดทำขึ้น ไว้เป็นศูนย์กลางแห่งความรู้ด้านพุทธศาสนา อันชนทั่วไปจะสามารถมาศึกษาค้นคว้าได้ คณะสงฆ์ได้มอบให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี เป็นประธานหาทุนและดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งพระคุณท่านก็รับหน้าที่นี้ด้วยความเต็มใจ

อาคารหอสมุดเป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น มีขนาดกว้าง ๑๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๑๕๘ เมตร สูง ๒๐ เมตร มีเนื้อที่ใช้สอยประมาณ ๑๑,๑๙๒.๗๕ ตารางเมตร ห้องอ่านหนังสือจุคนได้ ๕๐๐ คน สามารถบรรจุหนังสือได้ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ เล่ม เก็บหนังสือบนเพดานได้อีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม งบประมาณค่าก่อสร้างพร้อมตกแต่งประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาพระฤกษ์พร้อมสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ สร้างเสร็จเรียบร้อยปี พ.ศ. ๒๕๔๐

การจัดหางบประมาณครั้งนี้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้มอบหมายให้ อ.ตรีธา สร้างพระผงรุ่น ๗ หรือรุ่นบรรจุเจดีย์ที่พุทธมณฑล เพื่อแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างหอสมุดฯ ๑๐๐ บาท แจก ๑ องค์ และจัดไว้ ๘๔,๐๐๐ องค์ บรรจุในพระเจดีย์ที่มหาวิหาร

ประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อนด้วย ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นผู้กดแท่นพิมพ์พระเป็นปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เวลา ๐๙.๐๙ น.

อ.ตรีธาได้บริจาคเงินส่วนตัว ๖๐๐,๒๔๒ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสร้าง และมีผู้บริจาคสมทบทั้งทรัพย์และสิ่งของอีกจำนวนมาก ท่านได้สร้างพระรุ่น ๗ รวมทั้งพระคะแนน จำนวน ๕,๖๕๐,๐๐๐ องค์ เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ได้นำเข้าในวิหารทำความศักดิ์สิทธิ์ด้วยวิชชาธรรมกายอย่างน้อย ๓ เดือน แล้วจึงนำมาแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างหอสมุดฯ

หลังจากที่สร้างหอสมุดฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ยังมีพระเหลืออีกจำนวนมาก เก็บไว้แจกแก่ผู้ทำบุญกับวัดปากน้ำในงานต่อไป

ถวายเครื่องโทรสารเจ้าคณะจังหวัด

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญโญ ป.ธ.๙) นั้นเป็นพระเถระที่เจริญรอยตามหลวงพ่อวัดปากน้ำผู้เปรียบเสมือนบุพการีอย่างแท้จริงในทุกด้าน เห็นได้จากการพัฒนาวัดปากน้ำให้เจริญรุ่งเรืองและยังเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปยังสงฆ์ทั่วประเทศเท่าที่จะสามารถทำได้ด้วย ท่านให้ความสำคัญในด้านการบริหาร การปกครอง และพยายามสนับสนุนอย่างกว้างขวาง ไม่ได้เจาะจงเฉพาะหน่วยงานที่อยู่ใต้การปกครองของท่านเท่านั้น

พระคุณท่านได้ปรารภกับ อ.ตรีธา ว่าเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถ้าเรารู้จักปรับปรุงนำมาใช้ในกิจการคณะสงฆ์โดยส่วนรวม ก็คงจะทำให้การบริหารงานคณะสงฆ์ ดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและประหยัดเวลา และมีความคล่องตัวสูงขึ้น ถ้าเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดมีเครื่องโทรสารใช้ ก็จะสามารถติดต่อสื่อสารกันสะดวกขึ้น ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ ด้วย ในช่วงเวลานั้นเครื่องโทรสารยังมีราคาสูง และไม่แพร่หลาย

เมื่อ อ.ตรีธา ฟังก็ชื่นชมวิสัยทัศน์และความเมตตาเอื้อเฟื้อของท่าน จึงยินดีสนองเจตนาปรารภโดยเร็ว ได้เชิญชวนญาติธรรมและลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำให้ช่วยกันเป็นเจ้าภาพถวายเครื่องโทรสารแด่พระเถระ ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดทั้ง ๗๓ จังหวัด (ในช่วงนั้นยังไม่มีจังหวัดสระแก้ว อำนาจเจริญ หนองบัวลำพู และบึงกาฬ) ทั้งท่านยังให้พิมพ์หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อและวัดปากน้ำแจกไปยังทุกจังหวัดอีกด้วย

เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้จัดงานทำบุญวันคล้ายวันเกิดท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญโญ ป.ธ.๙) ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมปัญญาบดี เจ้าคณะภาค ๗ กรรมการมหาเถรสมาคม จัดทอดผ้าป่า นิมนต์เจ้าคณะจังหวัด ๗๓ จังหวัดเจริญพระพุทธมนต์ในพระอุโบสถวัดปากน้ำ รับเครื่องไทยธรรมมูลค่า ชุดละ ๒๗,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย

๑. เครื่องโทรสาร

๒. ผ้าไตรแพร

๓. พัดรอง (ตาลปัตร)

๔. ย่าม

๕. ปัจจัย

และยังมอบทุนการศึกษาทุนละ ๕,๐๐๐ บาท แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๐ ทุน นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ๕ ทุน นักเรียนเตรียมทหาร ๓๐ ทุน

บูรณะพระประธานในพระอุโบสถ

พระประธานประจำอุโบสถวัดปากน้ำเป็นพระประธานที่มีอายุหลายร้อยปี อยู่คู่กับวัดปากน้ำมาตั้งแต่เริ่มสร้างวัดในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นพระพุทธรูปก่ออิฐถือปูน ลงรักปิดทอง ขนาดหน้าตักกว้าง ๑๐๘ นิ้ว พุทธศิลป์สมัยอยุธยา พระพักตร์คล้ายกับพระมงคลบพิตรในวิหารมงคลบพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เคยบูรณะครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ พร้อมกับพระอุโบสถ แต่ก็ไม่ได้บูรณะองค์พระประธานเป็นงานใหญ่

ครั้งนั้นท่านเจ้าคุณราชโมลี ครั้งมีสมณศักดิ์เป็นพระครูญาณปรีชา คิดจะย้ายองค์พระประธานให้ไปชิดผนังพระอุโบสถด้านหลัง เพื่อจะให้ด้านหน้ามีพื้นที่ให้กว้างขึ้น ความคิดนี้สมเด็จพระสังฆราชป๋า ครั้งมารักษาการเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ไม่ทรงเห็นด้วย แต่พระครูญาณปรีชาพยายามโน้มน้าวใจให้ท่านเห็นดีด้วย จนสมเด็จพระสังฆราชป๋าบอกปัดให้ไปถามหลวงพ่อวัดปากน้ำดู ถ้าหลวงพ่ออนุญาตให้ย้ายก็ย้ายได้ แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำไปเข้าฝัน อ.ตรีธา บอกเสียงดังว่า ข้าไม่พอใจ ความคิดที่จะย้ายองค์พระประธานจึงต้องยุติลง สมตามเจตนาของสมเด็จป๋า

กาลเวลาผ่านไปอีกกว่า ๔๐ ปี เนื้อในขององค์พระประธานก็ผุกร่อนลงไปเรื่อย ๆ ตามกาลเวลา ปูนแตกร้าวกว้างขึ้น ๆ ถ้าปล่อยไว้ไม่บูรณะก็คงจะต้องทรุดลงไปสักวัน ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ จึงไม่อาจนิ่งนอนใจต่อไป ได้ขออนุญาตกรมศิลปากรบูรณะใหม่ทั้งองค์ โดยหาวิธีการบูรณะองค์พระประธานไว้ให้คงเดิมให้ได้ งานนี้ต้องหาช่างที่มีฝีมือ มีความรู้ความชำนาญทั้งประสบการณ์ในการบูรณะพระองค์ใหญ่มาก่อน ไม่เช่นนั้นก็อาจล้มครืนลงมาง่าย ๆ แต่ด้วยบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำ งานทุกอย่างจึงผ่านไปได้อย่างราบรื่น รวดเร็ว

การบูรณะองค์พระประธานในครั้งนี้ ทำโดยวิธีการปอกผิว ฉาบปูน ขัดให้เรียบ ทาน้ำยาที่องค์พระแล้วนำทองคำบริสุทธิ์ ๙๙.๙๙ เปอร์เซ็นต์ รีดเป็นแผ่นบาง ๆ ปิดลงและรีดให้เรียบสนิทตลอดทั้งองค์พระ เป็นชั้นที่ ๑ จากนั้นทาน้ำยาทับอีกครั้ง เป็นชั้นที่ ๒ และทำลักษณะเดียวกันนี้อีกครั้งเป็นชั้นที่ ๓ เรียกว่าปิดทองคำบริสุทธิ์ ๓ ชั้น ที่ฐานพระประธานก็ได้หุ้มบุลวดลายด้วยทองคำบริสุทธิ์เช่นเดียวกัน

งบประมาณในการบูรณะครั้งนี้ ประมาณ ๔๐ ล้านบาท พระประธานประจำพระอุโบสถวัดปากน้ำองค์นี้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ให้นามว่า พระพุทธมหามงคล ท่านที่ไปทำบุญที่วัดปากน้ำควรหาเวลาไปกราบสักการะและขอพรท่านทุกครั้ง

การบูรณะองค์พระประธานในครั้งนี้ เริ่มลงมือเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นวันครบรอบการมรณภาพของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ๔๐ ปี เวลา ๐๙.๐๙ น. เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นวันครบวันเกิดของเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ๗๗ ปี ในวันนี้ได้ประกอบพิธีบรรจุพระผงรุ่น ๗ ไว้ใต้ฐานพระประธานด้วย จำนวน ๓๕,๑๐๐ องค์

การบูรณะครั้งนี้ จำเป็นต้องขูดผิวขององค์พระประธาน จึงได้ผงปูนออกมาจำนวนมาก ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ไม่ยอมทิ้งไปให้สูญเปล่าเด็ดขาด ทุกอย่างเป็นของเก่าที่ศักดิ์สิทธิ์ ท่านจึงให้นำไปผสมสร้างพระรุ่น ๘ ขึ้น แล้วหุ้มด้วยทองคำบริสุทธิ์ เพื่อแจกแก่ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมบูรณะองค์พระประธาน จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท แจก ๑ องค์ สร้างเพียง ๑๐,๐๐๐ องค์ พระผงรุ่น ๘ นี้จึงมีส่วนผสมที่พิเศษไม่เหมือนพระรุ่นก่อน ๆ

ของวัดปากน้ำ ตรงที่ผสมผงปูนเก่าขององค์พระประธาน พระคุณท่านพิมพ์เป็นปฐมฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๓ แจกหมดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓

สร้างอาคารหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์เป็นผู้เห็นความสำคัญและสนับสนุนเรื่องการศึกษาของสงฆ์ตลอดมาเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านได้บริจาคเงิน ๗๘ ล้านบาท เป็นการประเดิมการก่อสร้างอาคารหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับบริจาคที่ดิน ๘๔ ไร่ ๑ งาน ๓๗ ตารางวา จากคุณหญิงสมปอง คุณหมอรัศมี วรรณิสสร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อก่อสร้างสำนักงานใหญ่ เจ้าภาพได้เรียนท่านอธิการบดี คือพระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙) ว่าขอให้เริ่มก่อสร้างอาคารทันที อย่าเก็บไว้เฉย ๆ ท่านอธิการบดีได้รับปากเจ้าภาพ จึงต้องระดมทุนเพื่อหางบประมาณก่อสร้างให้ได้ประมาณ ๑ พันล้านบาท ทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เริ่มระดมทุนด้วยการจัดทอดผ้าป่า ๘๔,๐๐๐ กอง กองละ ๑๐,๐๐๐ บาท คาดว่าจะได้เงินอย่างน้อย ๘๐๐ ล้านบาท แต่ปรากฏว่าสภาพเศรษฐกิจไม่อำนวย จึงได้เงินเพียง ๖ ล้านบาท

ในระยะแรก รัฐบาลยังไม่จัดสรรงบประมาณสนับสนุน ยังอยู่ในช่วงพิจารณาโครงการว่าสมควรจะสนับสนุนหรือไม่ เพราะยังไม่มีเงินบริจาคเป็นทุนประเดิม ท่านอธิการบดีได้เล่าไว้ในปาฐกถาเรื่องกว่าจะมีวันนี้ ไว้ว่า

> "...ควรจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยว่า ใครคือผู้บริจาครายแรกที่เป็นเหตุให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณการก่อสร้างต่อมา รัฐบาลในยุคนั้นจะไม่ให้งบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างของเรา ถ้าเราไม่มีเงินบริจาคเป็นทุนประเดิมไว้ก่อน เหมือนกรณีที่ใครจะสร้างโรงเรียนมัธยม ต้องมีเอกชนบริจาคเงินเป็นทุนประเดิมไว้ก้อนหนึ่ง จากนั้นรัฐบาลจึงบริจาคเพิ่มเติม สมมติว่าอาคารมีราคา ๖ ล้านบาท เอกชนบริจาคเป็นทุนไว้ ๓ ล้านบาท รัฐจะเพิ่มให้อีก ๓ ล้านบาท
>
> เมื่อเรามองย้อนกลับไปแล้วจะพบว่า ไม่มีทางเลยที่รัฐบาลจะให้เงินมาสร้างมหาจุฬาฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นยุค IMF ที่เศรษฐกิจฟองสบู่แตกได้ไม่นาน ไม่มีมหาวิทยาลัยไหนกล้าก่อสร้างแต่อย่างใด เพราะไม่งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล

เอกชนผู้เข้ามาช่วยให้งานก่อสร้างมหาจุฬาฯ เริ่มตั้งไข่และเดินหน้าไปได้ก็คือผู้บริจาคสร้างอาคารรายแรก เราต้องจารึกไว้ตรงนี้ถึงความมีน้ำใจและความกล้าหาญชาญชัยของท่านผู้นั้น ที่มารับสร้างอาคารหลังแรกให้เราโดยไม่รู้ว่าอภิมหาโครงการนี้จะสำเร็จหรือไม่ นับว่าท่านผู้นั้นใจถึงมาก

ผู้บริจาครายแรกท่านนี้ ได้เรียกอธิการบดีของมหาจุฬาฯ ไปพบแล้วถามว่า มีอาคารอะไรจะให้ท่านช่วยสร้างได้บ้าง อาตมานำแบบแปลนอาคาร ๒ หลังไปให้ท่านพิจารณา คืออาคารพิพิธภัณฑ์พระไตรปิฎก ราคา ๓๙ ล้านบาท กับอาคารหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ราคา ๗๘ ล้านบาท ท่านชี้ไปที่แบบแปลนอาคารหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ แล้วกล่าวว่า ผมจะสร้างหลังนี้ให้หนึ่งหลัง

ผู้บริจาครายแรกท่านนี้ ได้มาเป็นประธานเททองที่นี่ เมื่อเช้านี้ ท่านผู้นั้นคือ เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ การที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้ประกาศว่า จะช่วยสร้างอาคารหลังใหญ่ ทำให้คนทั่วไปเชื่อมั่นว่าโครงการของเราเริ่มต้นได้แน่...”[๑]

สร้างพระเจดีย์มหารัชมงคล

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้ชี้แจงว่า ความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระพุทธศาสนา ย่อมหมายรู้ได้ด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ศาสนธรรม
๒. ศาสนบุคคล
๓. ศาสนวัตถุ
๔. ศาสนพิธี

สมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำมีชีวิตอยู่ ท่านได้พัฒนาทั้ง ๔ ประการนี้ไปพร้อมกัน จนถึงปัจจุบันก็ยังทำเช่นนี้อยู่วัดปากน้ำ จึงเห็นว่าท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้รื้อสิ่งก่อสร้างเดิมที่ชำรุดทรุดโทรมหรืออำนวยประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ ไม่เหมาะกับกาลสมัยออกแล้วสร้างใหม่ให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ เพราะเนื้อที่ในวัดปากน้ำไม่กว้างขวางพอที่จะรองรับผู้อยู่อาศัย

---

๑ พระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙) แสดงปาฐกถาเรื่อง กว่าจะมีวันนี้ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ อาคารมหาจุฬาบรรณาคาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เต็มที่ เนื่องจากปัจจุบันมีพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์หลายรูป ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารตั้งแต่ระดับสูงลดหลั่นลงมา เริ่มแต่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ เจ้าคุณวิสุทธิวงศาจารย์ รองสมเด็จและรองเจ้าอาวาสเป็นเจ้าคณะภาค ๗ เจ้าคุณพรหมโมลี รองสมเด็จฯ และผู้ช่วยเจ้าอาวาส เป็นรองหัวหน้าสำนักฝึกอบรมพระธรรมทูต เลขานุการแม่กองงานพระธรรมทูต เลขานุการแม่กองบาลีสนามหลวง และเจ้าคณะภาค ๕ เจ้าคุณธรรมรัตนากร ผู้ช่วยเจ้าอาวาส เป็นเจ้าคณะเขตภาษีเจริญ เจ้าคุณปริยัติกวี ผู้ช่วยเจ้าอาวาส เป็นเจ้าคณะเขตธนบุรี เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องมีสถานที่พอเพียงแก่การประชุม การอบรม การสัมมนา การรับรองพระอาคันตุกะ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ จึงต้องพัฒนาศาสนวัตถุเป็นงานใหญ่งานหนึ่ง เพื่อรองรับการขยายตัวของทรัพยากรบุคคลในวัด

หลังจากที่ได้พัฒนาศาสนวัตถุจนครบหมดแล้ว พระคุณท่านจึงดำริสร้างพระเจดีย์ใหญ่ขึ้นที่บริเวณหน้าวัดปากน้ำ ริมคลองด่าน ด้วยวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา

๒. เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

๓. เพื่อบูชาพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำซึ่งเป็นมหาปูชนียาจารย์

๔. เพื่อเป็นอนุสรณียสถาน เจริญศรัทธาของพุทธศาสนิกชน

๕. เพื่อเชิดชูศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมไทย อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ให้เป็นสมบัติของแผ่นดินสืบไป

การสร้างเจดีย์เป็นพุทธประสงค์

ท่านเจ้าคุณศรีคัมภีรญาณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้อธิบายว่า การสร้างพระเจดีย์เป็นพระประสงค์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อครั้งที่พระองค์ใกล้จะปรินิพพาน ขณะประทับบรรทมระหว่างต้นสาละทั้งคู่ ณ สาลวโนทยาน กรุงกุสินารา พระอานนท์ได้กราบทูลถามถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับพระสรีระของพระองค์หลังจากเสด็จปรินิพพาน พระองค์ตรัสว่า

กษัตริย์ผู้เป็นบัณฑิต พราหมณ์ผู้เป็นบัณฑิต คฤหบดีผู้เป็นบัณฑิต เลื่อมใสในพระตถาคต จะพึงปฏิบัติในพระสรีระของตถาคต เหมือนที่เขาปฏิบัติในพระสรีระของพระเจ้าจักรพรรดิ โดยการห่อพระสรีระนั้นด้วยผ้าใหม่ แล้วซับด้วยสำลี แล้วห่อด้วยผ้าไหม ถึง ๕๐๐ คู่ แล้วอัญเชิญลงในรางเหล็กที่มีน้ำมันบรรจุเต็ม แล้วครอบด้วยรางเหล็กอีกใบหนึ่ง วางบนเชิงตะกอน (จิตกาธาน) ที่ทำด้วยดอกไม้นานาชนิด

เมื่อถวายพระเพลิงพระสรีระของพระเจ้าจักรพรรดิแล้ว ได้สร้างพระสถูปใหญ่ ณ ทางสี่แพร่ง ของพระพุทธองค์ก็เช่นเดียวกัน เพื่อประชาชนจะได้มากราบไหว้บูชาพระสถูปนั้นหรือนำดอกไม้ ของหอม มาบูชาด้วยจิตเลื่อมใสศรัทธา เขาเหล่านั้นจะได้รับความสุขไปชั่วกาลนาน

บุคคลที่ควรสร้างสถูปบูชา

พระพุทธองค์ตรัสต่อไปว่ามีบุคคล ๔ ประเภท ที่ควรสร้างสถูปบูชา ได้แก่

๑. พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

๒. พระปัจเจกพุทธเจ้า

๓. พระสาวกพุทธเจ้า ดังครั้งที่พระพุทธองค์ตรัสให้พระจุนทะและคณะสร้างพระสถูปบรรจุพระธาตุของพระสารีบุตร ไว้ที่ประตูพระเชตวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี และอีกส่วนหนึ่งให้เชิญไปบรรจุไว้ในพระสถูปที่เมืองนาลันทา อันเป็นบ้านเกิด

๔. พระเจ้าจักรพรรดิ

พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุพระโคดมพุทธเจ้า

พระเจดีย์หรือพระสถูป มีสร้างเฉพาะในหมู่พุทธศาสนิกชน เป็นอนุสรณียวัตถุให้รำลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตั้งแต่พระองค์ปรินิพพาน และได้อัญเชิญพระบรมอัฐิธาตุของพระองค์ไปบรรจุไว้ในพระสถูป ณ เมืองต่าง ๆ ๘ เมือง ก่อนที่จะกระจายไปตามดินแดนต่าง ๆ ได้แก่

๑. พระเจ้าอชาติศัตรู อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ ได้จัดพิธีฉลองอย่างยิ่งใหญ่ ตลอดระยะทางจากเมืองกุสินารา ไปจนถึงเมืองราชคฤห์ ประมาณ ๒๕ โยชน์ พระมหากัสสปเถระได้แนะนำพระเจ้าอชาติศัตรู ให้รวบรวมพระบรมสารีริกธาตุอีก ๗ ส่วน ที่ได้แจกจ่ายไปตามเมืองต่าง ๆ นั้น มารวมบรรจุไว้ในเมืองราชคฤห์ เพื่อป้องกันอันตรายอันอาจจะเกิดขึ้น โดยพระมหากัสสปเถระจะเป็นผู้รวบรวมเอง ได้นำมาประดิษฐานไว้ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ของเมืองราชคฤห์ บรรจุไว้ในผอบจันทน์เหลือง ๘ ผอบ **พระมหากัสสปเถระได้กระทำการอธิษฐานว่า พวงมาลัยอย่าเหี่ยวประทีปอย่าไหม้ แล้วให้จารึกบนแผ่นทองคำว่า แม้ในอนาคต ครั้งพระกุมารพระนามว่าอโศกจักเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระเจ้าอโศกมหาราช ท้าวเธอจักทรงกระทำพระบรมสารีริกธาตุเหล่านี้ให้แพร่หลายไป ดังนี้**

๒. กษัตริย์ศากยราช อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองกบิลพัสดุ์
๓. กษัตริย์ลิจวี อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองเวสาลี
๔. กษัตริย์กุลิยะ อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองอัลลกัปปะ
๕. มหาพราหมณ์ อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองเวฏฐทีปกะ
๖. กษัตริย์โกลิยะ อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองรามคาม
๗. มัลลกษัตริย์ฝ่ายใต้ อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองปาวา
๘. มัลลกษัตริย์ฝ่ายเหนือ อัญเชิญไปประดิษฐาน ณ เมืองกุสินารา

ประเภทของเจดีย์ในพระพุทธศาสนา

เจดีย์ครั้งหลังพุทธกาลได้สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ธาตุเจดีย์หรือพระสถูป สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า

๒. ธรรมเจดีย์ การจารึกพระธรรมคำสั่งสอนทั้งมวลของพระพุทธเจ้าทุกประเภท ทั้งคัมภีร์ หนังสือ แผ่นศิลา ฯลฯ

๓. บริโภคเจดีย์ คือสถานที่สำคัญอันเป็นสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง ในการรำลึกถึงพระพุทธองค์ ได้แก่

๓.๑ สถานที่ประสูติ ณ ลุมพินีวัน เมืองกบิลพัสดุ์ ประเทศเนปาล
๓.๒ สถานที่ตรัสรู้ ณ ต้นศรีมหาโพธิ์ ตำบลพุทธคยา
๓.๓ สถานที่แสดงพระปฐมเทศนา ณ ตำบลอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี
๓.๔ สถานที่เสด็จดับขันธ์ปรินิพพาน ณ ตำบลสาละวัน เมืองกุสินารา

๔. อุทเทสิกเจดีย์ คือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศแด่พระพุทธองค์ เช่น พระแท่นวัชรอาสน์ พระพุทธรูป พระพิมพ์ เป็นต้น

ผู้กระทำประเพณีนิยมการสร้างพระเจดีย์

พระเจ้าอโศกมหาราชทรงเป็นบุคคลสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้เสด็จจาริกตามรอบพระบาทพระบรมศาสดาไปทุกแห่ง ทรงพบสถานที่ใดก็ให้กระทำเครื่องหมายบอกตำแหน่งแห่งที่ และอธิบายความไว้อย่างละเอียดโดยสร้างเป็นเสาหรือสถูป และยังรับสั่งให้สร้างพระสถูปไว้ทั่วชมพูทวีป ถึง ๘๔,๐๐๐ องค์ แม้แต่ในประเทศจีนและประเทศใกล้เคียงก็ยังปรากฏพระสถูปของพระเจ้าอโศกมหาราช

รูปทรงพระเจดีย์มหารัชมงคล

เป็นเจดีย์ทรงประยุกต์ ศิลปะ ๒ สมัยผสมกัน พระเจดีย์เบื้องล่างเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ สูงขึ้นไปเป็นรูปทรงแบบล้านนา แบบล้านนานี้ได้รูปแบบจากเจดีย์เก่าในวัดโลกโมฬี ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ ๒๑ ประมาณปี พ.ศ. ๒๐๗๑ สมัยพระเมืองเกษเกล้า เจ้าเมืองเชียงใหม่องค์ที่ ๑๕ ของราชวงศ์มังรายเป็นเจดีย์สี่เหลี่ยมผสมทรงกลม

รูปแบบพระเจดีย์มหารัชมงคล

สถาปนิกได้ออกแบบเพิ่มฐานพระเจดีย์เป็น ๙ ชั้น เพิ่มพื้นที่ใช้สอยบริเวณด้านในของส่วนฐานล่างพระเจดีย์ ๕ ชั้น เป็นอาคารอเนกประสงค์ ดังนี้

๑. ชั้นที่ ๑ เป็นพิพิธภัณฑ์

๒. ชั้นที่ ๒ เป็นพิพิธภัณฑ์

๓. ชั้นที่ ๓ เป็นห้องประชุมและปฏิบัติธรรม

๔. ชั้นที่ ๔ เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำทองคำ ซึ่งวัดพระธรรมกายถวาย

๕. ชั้นที่ ๕ มีรูปจำลองของพระเจดีย์ใหญ่ย่อส่วน สร้างเป็นเจดีย์แก้วตั้งอยู่ตรงกลางภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ กายสิทธิ์ พระพุทธรูป ฯลฯ

ยอดปลีพระเจดีย์หล่อด้วยทองคำหนักประมาณ ๗๕ กิโลกรัม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กี ขนิษฐานันท์ อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาปนิก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์ ธรรมาภรณ์พิลาส เป็นวิศวกรโครงสร้าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์เทพ เลาหชัย เป็นวิศวกรไฟฟ้า พระวิเชียรกวี (พุ่ม อคฺคธมฺโม ป.ธ.๔ น.ธ.เอก) และนายดำเกิง จินดาหรา ควบคุมและอำนวยการสร้าง

ชื่อและความหมายของพระเจดีย์มหารัชมงคล

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เป็นผู้ตั้งนามนี้ โดยให้มีความเกี่ยวข้องกับราชทินนามของพระคุณท่าน เพราะในราชทินนามนี้ มีคำว่ามงคลรวมอยู่ด้วยอันเป็นส่วนหนึ่งของราชทินนามของหลวงพ่อวัดปากน้ำ นามของพระเจดีย์นี้จึงมีความหมายได้หลายนัย สุดแต่ผู้ใดจะตีความ

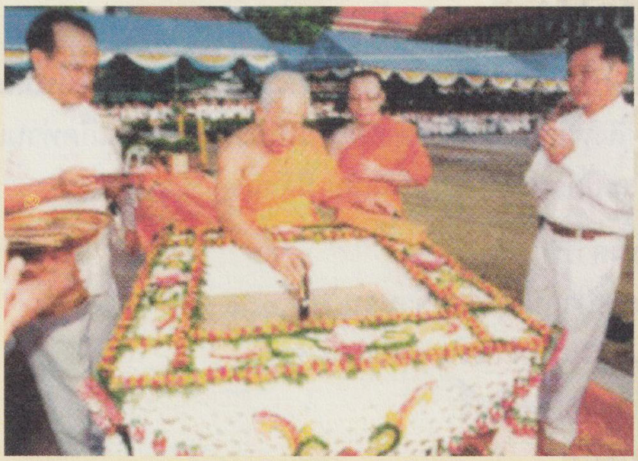
แต่สำหรับผู้เขียนแล้วพึงพอใจในความหมายว่า พระเจดีย์หรือสถานที่อันเป็นเครื่องเตือนใจให้ระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และพระคุณของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (พิจารณาจากคำว่ามหารัชและคำว่ามงคล) รวมทั้งเป็นเครื่องรำลึกว่าพระเจดีย์นี้ได้สร้างขึ้นโดยท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

พิธีวางศิลาฤกษ์

กำหนดวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ตรงกับวันศุกร์ ขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๙

๐๖.๐๐ น. พิธีบวงสรวง โดยอาจารย์สิริ เพ็ชรไชย เปรียญธรรม ๙ ประโยค

๐๖.๕๙ น. วางศิลาฤกษ์ โดยเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ เปรียญธรรม ๙ ประโยค) พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป เจริญชัยมงคลคาถา

การบรรจุพระไว้ในยอดมณฑปพระเจดีย์

เกือบจะเป็นประเพณีของวัดปากน้ำไปแล้ว ที่จะต้องมีการบรรจุพระผงไว้ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สร้างขึ้น เพื่อให้เป็นสมบัติของอนุชนและพระพุทธศาสนา บารมีและคุณอันศักดิ์สิทธิ์ของพระพุทธองค์นั้นมีมากจนไม่สามารถจะร้อยเรียงอักษรมาพรรณนาได้ครบถ้วน องค์พระที่สร้างขึ้นบรรจุกรุทุกครั้ง เป็นรูปองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และทำความศักดิ์สิทธิ์ด้วยวิชชาธรรมกายเป็นเวลานาน นับจากวันที่เริ่มสร้างพระแต่ละรุ่นแล้วเก็บไว้ กว่าจะถึงพิธีบรรจุก็นับสิบปี เมื่ออัญเชิญไปบรรจุแล้ว ก็หาได้เสร็จสิ้นการทำความศักดิ์สิทธิ์แต่เพียงเท่านั้นไม่ ยังคงทำความศักดิ์สิทธิ์อยู่เรื่อยไป ตราบเท่าที่วัดปากน้ำยังนั่งเจริญภาวนาวิชชาธรรมกาย กว่าอนุชนรุ่นหลัง ๆ อีกนับร้อยปีจะเปิดกรุพระ แล้วนำพระออกมาบูชา องค์พระที่ได้บรรจุไว้นี้ ก็จักเป็นประโยชน์ เป็นทรัพยากรอันล้ำค่าต่อพระศาสนายิ่งนัก

ครั้งนี้ก็เช่นกัน ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ให้สร้างพระรุ่นจตุรเถรเพื่อบรรจุไว้ในยอดมณฑปพระเจดีย์และในพระเจดีย์แก้ว ส่วนรายละเอียดของการสร้างพระรุ่นจตุรเถรนี้ ขอให้ท่านย้อนกลับไปอ่านในเรื่องการสร้างพระรุ่นจตุรเถร

การบรรจุพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ขึ้นประดิษฐานในมณฑปยอดพระเจดีย์ กระทำในวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นวันคล้ายวันเกิดท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เวลา ๑๓.๐๙ น. และปิดมณฑปในวันนั้นเลย มีดังนี้

๑. พระบรมสารีริกธาตุ
๒. พระผงวัดปากน้ำรุ่น ๗ จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์
๓. พระรุ่นจตุรเถร จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์
๔. ดวงแก้วหรือกายสิทธิ์
๕. พระพุทธรูป
๖. รูปเหมือนขนาดหน้าตักกว้าง ๙ นิ้ว ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

งบประมาณการก่อสร้าง

ในขั้นต้น ได้ตั้งงบประมาณไว้ประมาณ ๓๐๐ ล้านบาท เสร็จเรียบร้อยและสมโภชในวันที่ ๒๒ - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ อันเป็นปีพุทธชยันตี ครบ ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้และแสดงปฐมเทศนา ผู้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มีชื่อจารึกภายในพระเจดีย์ด้วย

การเสด็จมาของพระบรมสารีริกธาตุ

การบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระเจดีย์ครั้งนี้ ผู้อ่านบางคนอาจจะอยากทราบว่า ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ท่านได้พระบรมสารีริกธาตุมาจากไหน เป็นของจริงหรือไม่ มีมากขนาดไหนเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา ไม่สามารถพิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็เป็นเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องของความเชื่อ ความศรัทธาที่เกิดจากอคติ หรือเรื่องที่คิดไปเอง แต่ก็มีหลายคนที่เคยประสบพบเห็นบารมีขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้ว ผู้เขียนขอเล่าที่มาขององค์พระบรมสารีริกธาตุไว้ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบ

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๐ มีพระรูปหนึ่งชื่อว่าพระฉัตรชัย สนธิรัตน์ บ้านอยู่ตรอกโรงเจ ตลาดพลู มาบวชที่วัดปากน้ำ ได้ ๒ พรรษา พอเข้าพรรษาที่ ๓ ก็อยากจะลาสิกขา ก่อนจะลาสิกขาก็ไปคุยกับพระครูสมาธิวิหารี (จักรพล) ขณะนั้นเป็นพระจักรพลหรือพระปิง ให้เหตุผลในการสึกว่า มีภาระทางบ้าน แล้วก็มอบพระบรมสารีริกธาตุให้พระครูสมาธิฯ ๗ องค์ พระครูสมาธิฯ เห็นว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่ล้ำค่า น่าที่เจ้าของจะเก็บไว้บูชาเป็นสิริมงคล ก็เกรงใจ ทักท้วงว่า ของดีและศักดิ์สิทธิ์อย่างนี้น่าจะเก็บไว้บูชา ทำไมจึงคิดมาแจกเสียเล่า พระฉัตรชัยตอบว่า อยากมอบให้ด้วยความเคารพ พระครูสมาธิฯ จึงอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุทั้ง ๗ องค์นั้นไปประดิษฐานในเจดีย์แก้วขนาดเล็ก โดยแยกวาง ๒ จุด อัญเชิญประทับในผอบทองเล็ก ๆ ๒ องค์ วางที่ส่วนบนของเจดีย์ อีก ๕ องค์ ให้ประทับกลางฐานเจดีย์ ทั้งหมดอยู่ภายในครอบแก้ว แล้วจึงอัญเชิญพระเจดีย์อันเป็นที่ประทับของพระบรมสารีริกธาตุ ขึ้นไปประดิษฐานที่หน้าโต๊ะหมู่บนหอเจริญวิปัสสนาฯ เพราะเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ พร้อมกับตั้งใจว่า ถ้าที่ใดมีการสร้างเจดีย์ขนาดใหญ่ จะขออนุญาตผู้ก่อสร้างนำพระบรมสารีริกธาตุทั้งหมดนี้ไปประดิษฐาน เพื่อจะได้ให้พุทธศาสนิกชนจำนวนมากได้บูชาร่วมกัน

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้แจ้งให้คนที่ไปทำบุญที่วัดปากน้ำทราบว่า ท่านมีโครงการ จะสร้างพระเจดีย์ใหญ่ที่บริเวณลานจอดรถริมคลองด่านหน้าวัด (ที่ดินแห่งนี้ อ.ตรีธา เป็นผู้จัดซื้อถวายวัดปากน้ำ) ส่วนฐานของพระเจดีย์เป็นอาคาร ๕ ชั้น ชั้นที่ ๔ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป รูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ และกายสิทธิ์ ชั้นที่ ๕ มีพระเจดีย์จำลอง บนยอดเจดีย์ที่เป็นพระมณฑป จะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ กายสิทธิ์ พระรุ่นที่ ๗ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ

เมื่อสร้างเสร็จสมบูรณ์แล้วจะเป็นสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์อีกแห่งหนึ่งของวัดปากน้ำ พระคุณท่านได้กำหนดพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(หลังวันคล้ายวันเกิดของพระคุณท่าน ๑ วัน) และตั้งนามพระเจดีย์องค์นี้ว่า พระเจดีย์มหารัชมงคล พระครูสมาธิฯ ก็นึกถึงพระบรมสารีริกธาตุที่ได้มาจากพระฉัตรชัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ดีใจว่าคราวนี้จะได้มีโอกาสนำไปถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และขออนุญาตอัญเชิญไปบรรจุพร้อมกันกับพระบรมสารีริกธาตุที่เจ้าพระคุณสมเด็จฯ มีอยู่

วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ก่อนพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างพระเจดีย์ ๗ วัน ขณะที่บนหอเจริญวิปัสสนาฯ กำลังมีการบำเพ็ญภาวนา รอบเย็น ๑๘.๐๐ น. - ๑๙.๓๐ น. อีกประมาณ ๑๐ นาทีเสียงนาฬิกาปลุกที่ตั้งไว้ ก็จะดังขึ้นเป็นสัญญาณว่าหมดเวลานั่งภาวนา ก็ปรากฏเสียง เปรี้ยง เปรี้ยง เปรี้ยง ดังสนั่นกึกก้อง ตัดหน้าเสียงนาฬิกาปลุก เสียงนี้ดังอยู่ใกล้มากราวกับฟ้าผ่าลงบนหลังคาหอวิปัสสนาฯ นี้เอง แต่ทุกคนที่นั่งสมาธิบนหอฯ ยังคงอยู่ในอิริยาบถเดิม เพราะไม่มีแรงกระแทกกระเทือนปรากฏที่ตัวอาคารเลย นั่นอาจจะเป็นเสียงฟ้าผ่าลงที่ใกล้เคียง ไม่ใช่เสียงสั่งให้เลิกนั่งภาวนา

เมื่อเสร็จจากการนั่งภาวนา ลงมาชั้นล่าง ต่างคนก็ต่างถามกันว่าได้ยินเสียงกึกก้องเปรี้ยง เปรี้ยง ราวกับเสียงฟ้าผ่าหรือไม่ แล้วก็ต่างคาดคะเนกันว่าเป็นเสียงอะไร ท่านพระครูภาวนาวิจิตร หรือพระครูสำรวยก็สอบถามคนที่อยู่ชั้นล่าง ไม่ได้ขึ้นไปนั่งภาวนาว่า เมื่อสักครู่ทุกคนข้างล่างนี้ได้ยินเสียงอะไรไหม ทุกคนก็ตอบว่าไม่ได้ยินเสียงอะไรเลย แม้แต่เสียงฝนตกสักหยดก็ไม่มี

ที่น่าอัศจรรย์คือ มีเสียงคำรณกึกก้อง ราวกับเสียงฟ้าฟาดอย่างนี้ติดต่อกันถึง ๕ วัน ที่หอวิปัสสนาฯ ทุกเย็นที่เป็นเวลาปฏิบัติธรรม จนทุกคนที่ไปนั่งภาวนาต่างก็เดากันไปต่าง ๆ นานา บ้างก็คาดคะเนว่าเป็นเสียงกรุพระธรรมขันธ์ที่อยู่ใต้ฐานพระประธานถล่ม บ้างก็ว่าเป็นเสียงหลังคาหอวิปัสสนาฯ พัง บ้างก็ว่าเป็นเสียงไม้ที่โต๊ะหมู่เล็กหน้าพระประธานลั่น

พระครูมงคลภาวนานุสิฐ (พิชัย) ซึ่งควบคุมการนั่งภาวนารอบ ๑๐.๐๐ น. และรอบเย็นก็ถามพระครูสมาธิฯ เวลาฉันอาหารเพลร่วมกันทุกวัน ว่าเสียงอะไร จนพระครูสมาธิฯ ทนฟังต่อไปเฉย ๆ ไม่ได้แล้ว ต้องหาคำตอบในข้อสงสัยทุกข้อให้ได้ ถึงกับไต่บันไดปีนขึ้นไปดูบนหลังคาหอวิปัสสนาฯ ก็ปรากฏว่ากระเบื้องทุกแผ่นบนหลังคายังอยู่ในสภาพปกติ ส่วนภายในหอวิปัสสนาฯ ก็สำรวจตรวจสอบดูทุกหนทุกแห่งอย่างละเอียด ไม่มีส่วนไหนเกิดรอยร้าวรอยรั่ว ชำรุดทรุดเอียงกระเท่เร่ กรุพระก็ยังอยู่ในสภาพดีเช่นกัน

แม้ว่าจะยังไม่ได้คำตอบที่สามารถพิสูจน์ได้เป็นรูปธรรม พระครูสมาธิฯ ก็ยังคงคิดค้นหาคำตอบต่อไป แล้วจิตก็ประหวัดไปถึงเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๖ คุณทองดี หรรษคุณารมณ์ กับภรรยา มีพระบรมสารีริกธาตุที่เสด็จมาเองจำนวนมาก จึงแบ่งไปถวายเจ้าพระคุณสมเด็จที่วัดปากน้ำ พระคุณท่านให้บรรจุในเจดีย์หินอ่อน ๒ องค์ ประดิษฐานบนแท่นหน้าพระประธาน

พระบรมสารีริกธาตุ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
พระบรมสารีริกธาตุ ของวัดปากน้ำเดิมมี ๗ องค์ ได้เพิ่มจำนวนเองเป็น ๔๑๙ องค์
ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ มีสองขนาด คือ ๑. ขนาดกลาง ประมาณเท่าเมล็ดข้าวสารหัก
มีสีเหมือนแก้วผลึก ๒. ขนาดเล็ก ประมาณเมล็ดพันธุ์ผักกาด มีสีเหมือนดอกพิกุล
ปัจจุบันประดิษฐาน ณ หอเจริญวิปัสสนาแพทย์พงศาวิสุทธาธิบดี ประหยัด วรณี สุนทรเวช วัดปากน้ำ

บนหอวิปัสสนาฯ วันนั้นเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เล่าให้คุณทองดีฟังถึงประวัติของวัดปากน้ำโดยสังเขปว่า วัดปากน้ำเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี สร้างมาประมาณ ๓๐๐ ปีแล้ว ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เมื่อหลวงพ่อมาเป็นเจ้าอาวาส ท่านเคยเล่าว่า **ที่หอวิปัสสนาฯ แห่งนี้เป็นศูนย์จักรพรรดิ พอสิ้นคำว่า ศูนย์จักรพรรดิ** ก็ปรากฏเสียงดังเปรี๊ยงขึ้นที่เจดีย์องค์ขวามือของพระประธาน เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ท่านก็หยุดพูด แล้วให้พระครูสมาธิฯ ปีนขึ้นไปดูบนแท่นประดิษฐานพระประธาน ว่ามีอะไรหล่นหรือล้มจึงเกิดเสียงดัง พระครูสมาธิฯ ปีนขึ้นไปดูก็ไม่พบสิ่งผิดปกติ กลับลงไปเรียนให้พระคุณท่านทราบ

เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ไม่ซักถามใด ๆ ทั้งสิ้น ท่านยกมือขึ้นพนมจรดหน้าผาก พูดเสียงดังว่า **เสด็จมาแล้ว อย่าได้เสด็จไปที่อื่นเลย ให้อยู่เป็นสุขเสียที่วัดปากน้ำนี้** พระครูสมาธิฯ จึงเรียนถามเจ้าพระคุณสมเด็จว่าอะไรครับ ท่านตอบว่าพระบรมสารีริกธาตุเสด็จ

เมื่อไม่ปรากฏสิ่งผิดแปลก ณ หอวิปัสสนาฯ และได้เคยประสบเหตุการณ์การเสด็จมาของพระบรมสารีริกธาตุสู่หอวิปัสสนาฯ แล้ว พระครูสมาธิฯ ก็ค่อนข้างมั่นใจว่า เสียงนั้นจะต้องเป็นเสียงที่เกิดจากฤทธาภินิหารของการเสด็จของพระบรมสารีริกธาตุอย่างแน่นอน แต่ยังเก็บความคิดนี้ไว้ในใจ ต้องพิสูจน์ด้วยตาเนื้อกันก่อนที่จะเอ่ยปากสรุป ทั้งต้องมีหลาย ๆ ตาช่วยกันเป็นพยานด้วย พระครูสมาธิฯ จึงนัดพระคุณเจ้าหลายรูปและญาติโยมอีกหลายคน ได้แก่ พระครูภาวนาวิจิตร พระภูษิต คุณกาญจนา (น้อย) คุณวลี คุณวันทนา คุณกนกพร คุณอาทิตย์ คุณพิมใจ มัทสุโมโต้ คุณพัฒนา คุณวรรณี คุณประภาพร ให้มาพร้อมกันเวลา ๑๕.๓๐ น. ที่หอวิปัสสนาฯ จะได้ขึ้นไปเปิดพระเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุหน้าพระประธานดูพร้อมกัน ว่าเสียงดังทุกเย็นนั้นเกิดจากการเสด็จของพระบรมสารีริกธาตุหรือไม่

พระครูสมาธิฯ อัญเชิญพระเจดีย์ลงมา ยังไม่ทันเปิดครอบแก้ว ทุกคนก็มองเห็นเต็มตาว่า รอบฐานเจดีย์ภายในครอบแก้ว มีเพชรขนาดโตกว่าหัวไม้ขีดวางอยู่ ๒ เม็ด ขนาดเท่ากัน ส่วนพระบรมสารีริกธาตุเดิมที่วางไว้กลางเจดีย์ ๒ องค์ ก็ปรากฏเพิ่มอีก ๒ องค์ ทุกคนตื่นตะลึง ไม่ต้องถามกันก็รู้ทันทีว่าเพชร ๒ เม็ดนั้น คืออะไร ใครนำมาวาง ทุกคนก้มลงกราบสักการะพระบรมสารีริกธาตุด้วยความปลื้มปีติ ที่ประจักษ์แจ้งในฤทธาภินิหารด้วยตาตนเอง เคยฟังแต่เรื่องเล่า คราวนี้ได้เห็นด้วยตาเนื้อของตนแล้วว่าพระพุทธองค์นั้นศักดิ์สิทธิ์มหัศจรรย์เพียงใด ขนาดดับขันธปรินิพพานไปถึง ๒๕๐๐ กว่าปีแล้ว พระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธองค์ก็ยังเสด็จมาให้กราบไหว้บูชาได้ และยิ่งมั่นใจยิ่งขึ้นว่า สถานที่อันเป็นที่ตั้งหอวิปัสสนาฯ นี้ ไม่ธรรมดา ศักดิ์สิทธิ์จริง

เมื่อผู้ไปปฏิบัติธรรมทราบเรื่องเข้า ก็พากันไปขอชม ขอกราบไหว้ พระครูสมาธิฯ ท่านก็ต้องนั่งเฝ้า และคอยอธิบายที่มา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ท่านก็เลยคิดจะเปลี่ยนเจดีย์เป็นไม้จันทร์ แล้วอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุทั้งของเดิมและที่เสด็จมาใหม่ทั้งหมด ประดิษฐานลงในเจดีย์ไม้จันทน์ คนจะได้มองไม่เห็น แล้ววางไว้ที่เดิม ท่านก็เลยนัดพระและญาติโยมชุดเดิม ให้มาชมร่วมกัน

พอเปิดเจดีย์ หยิบผอบทองเหลืองเล็ก ที่เคยบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ ๒ องค์ เปิดฝาออก สิ่งที่ปรากฏตรงหน้า ไม่ใช่พระบรมสารีริกธาตุเพียง ๒ องค์ หรือ ๕ - ๑๐ องค์ แต่มีพระบรมสารีริกธาตุเต็มผอบ ท่านก็เลยนึกว่านี่ไม่ใช่เรื่องปกติธรรมดาแล้ว ต้องเรียนให้ผู้ใหญ่ทราบ จึงให้คนไปบอก อ.ตรีธา อ.ตรีธา จึงให้เชิญพระบรมธาตุไปให้ท่านชมที่บ้าน แล้วดูด้วยตาในว่าเป็นพระบรมสารีริกธาตุขององค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมดจริงแท้แน่นอนหรือไม่ แล้วให้ช่วยกันนับจำนวน นับได้ทั้งหมด ในผอบทองเหลืองนั้นมีถึง ๔๑๙ องค์ อ.ตรีธา จึงพาคณะทั้งหมดไปกราบเรียนเรื่องนี้ให้ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทราบ ขณะนั้นพระคุณท่านนั่งรับแขกอยู่ที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ เมื่อพระคุณท่านได้เห็นพระบรมสารีริกธาตุและทราบเรื่องทั้งหมด ท่านก็บอกว่า พวกเรามาช่วยกันอธิษฐานจิต ขอให้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เจริญรุ่งเรือง ไม่มีใครสามารถคิดร้ายได้สำเร็จ ถ้าใครทะนุบำรุงด้วยความสุจริตใจ ก็ขอให้ผู้นั้นเจริญรุ่งเรือง

ระหว่างที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กำลังกล่าวนำอธิษฐานนั้น คุณอาทิตย์ มัทสุโมโต้ สามีคุณพิมใจซึ่งเป็นชาวญี่ปุ่น แต่มีความเคารพศรัทธาหลวงพ่อวัดปากน้ำและท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ มาก ก็ได้ถ่ายภาพไว้หลายภาพ เมื่ออธิษฐานเสร็จ คุณอาทิตย์ก็กดปุ่มกล้องย้อนดูภาพ ก็เห็นที่มุมปากของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ปรากฏแสงสว่างเป็นดวงเจิดจ้า คุณอาทิตย์จึงเรียกให้คนอื่น ๆ มาดูว่า แสงอะไร พระครูสมาธิฯ จึงให้คุณอาทิตย์ลองขยายภาพดูรอบ ๆ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ว่ามีวัตถุที่เป็นแก้วหรือโลหะ อันจะส่องประกายมากระทบที่มุมปากของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้หรือไม่ แต่ก็ไม่มีวัตถุที่เป็นแก้วหรือโลหะอยู่ใกล้ที่นั่นเลย และเมื่อคุณอาทิตย์ได้อัดภาพมาชมกัน ก็ยังคงเห็นแสงสว่างเป็นประกายเจิดจ้าจากมุมปากของเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เหมือนเดิม

เมื่อนำภาพนั้นไปให้เจ้าพระคุณสมเด็จฯ ชม ท่านไม่มีทีท่าแปลกใจ แล้วบอกว่าเป็นไปได้ท่านเคยมีประสบการณ์เรื่องนี้ ครั้งที่ท่านไปทำพิธีฉลองพระพุทธไสยาสน์ที่วัด ๆ หนึ่งที่เกาะไต้หวัน วัดนั้นอยากได้พระพุทธไสยาสน์ จึงมาขอให้พระคุณท่านสร้างให้ เมื่อสร้างเสร็จและได้อัญเชิญพระไปประดิษฐานที่วัดนั้นเรียบร้อยแล้ว ได้นิมนต์พระคุณท่านไปเป็นประธานในพิธีฉลอง ขณะกำลังเจริญพระพุทธมนต์ ก็มีช่างภาพท้องถิ่นถ่ายภาพกัน รุ่งเช้าช่างภาพคนนั้นก็นำรูปวิ่งโร่มาหาท่านด้วยความประหลาดใจเป็นล้นพ้น ที่เห็นลำแสง

พวยพุ่งออกมาจากตัวสมเด็จฯ พุ่งไปตกที่องค์พระพุทธไสยาสน์ คนที่นั่นจึงยิ่งเชื่อว่าท่านเจ้าพระคุณสมเด็จมีพลังศักดิ์สิทธิ์

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ให้พระขึ้นไปดูพระบรมสารีริกธาตุของท่านบนกุฏิ ปรากฏว่าในบาตรน้ำมนต์ของพระคุณท่านที่มีพระบรมสารีริกธาตุอยู่ไม่กี่องค์ บัดนี้เสด็จมาเต็มบาตร รวมทั้งตามผอบเล็ก ผอบน้อย เจดีย์ขนาดต่าง ๆ ก็เต็มไปด้วยพระบรมสารีริกธาตุ พระลูกศิษย์เล่าว่า บางคืนได้ยินเสียงกรอบ ๆ แกลบ ๆ คิดว่ามีขโมยขึ้นมาค้นรื้อของ ออกไปสำรวจตรวจดูก็ไม่พบใคร ไม่มีสิ่งของเคลื่อนที่ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ก็เคยได้ยิน

ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ บอกว่าพระบรมสารีริกธาตุทั้งหมดที่เสด็จมา จะอัญเชิญไปประดิษฐานบนมณฑปของพระเจดีย์ฯ ช่วงระหว่างที่รอเวลานี้ก็ให้ประดิษฐานไว้ที่หอวิปัสสนาฯ ก่อน แต่ห้ามเปิดให้ผู้ใดดูโดยเด็ดขาด

หลังจากวันนั้น คนที่ขึ้นไปนั่งภาวนาบนหอวิปัสสนาฯ ทั้งรอบบ่ายและรอบค่ำก็ยังได้ยินเสียงเปรี้ยง ๆ กันประปราย วันใดที่มีเสียงอันบอกถึงการเสด็จมาของพระบรมสารีริกธาตุ ทุกคนก็จะมีหน้าตาแช่มชื่น คุยกันว่าเสด็จมาอีกแล้ว เสียงล่ำลือนี้ทำให้คนที่ไม่เคยได้ยินย่อมอยากได้ยินบ้าง รวมทั้งแพทย์หญิงกาญจนา ชัยกิตติศิลป์ ก็เช่นกัน คุณหมอเป็นสูตินรีแพทย์ประจำโรงพยาบาลกรุงเทพ และเป็นผู้นำคณะแพทย์ พยาบาล เภสัชกร เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลกรุงเทพมาช่วยตรวจรักษาพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้รักษาศีลในวัดปากน้ำทุกบ่ายวันพุธ

คุณหมอเป็นผู้รักษาศีลและเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นปกติ เคยเห็นการเสด็จมาของพระบรมสารีริกธาตุด้วยตาเนื้อมาแล้ว แต่ยังไม่เคยได้ยินเสียง ด้วยความที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาและหลวงพ่อวัดปากน้ำมาก จึงอยากได้ยินยิ่งนัก ไปปรารภกับ อ.ตรีธา อ.ตรีธา ก็แนะนำให้คุณหมอตั้งจิตอธิษฐานขอจากองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีโอกาสได้ยินเสียงเสด็จ คุณหมอก็ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้าข้าพเจ้ามีบุญพอ ก็ขอให้พระพุทธองค์ได้โปรดกรุณาเสด็จมาอีก ให้ข้าพเจ้าได้ยินได้มีประสบการณ์ทางหูบ้างเถิด

ต้นเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๗ คุณหมอก็เตรียมใจ เตรียมกายพร้อมที่จะไปปฏิบัติธรรมที่หอวิปัสสนาฯ วัดปากน้ำ รอบ ๑๘.๐๐น. ก่อนออกจากบ้านก็อาบน้ำ แต่งกายด้วยชุดขาวสะอาดเรียบร้อย จิตใจแช่มชื่นเบิกบาน พร้อมที่จะไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ หลังจากที่สวดมนต์เสร็จ ไฟบนหอดับมืด คุณหมอก็ตั้งใจจรดนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ พร้อมกับอธิษฐานจิตขออัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุเสด็จมา ให้ทุกคน ณ ที่นั้นรู้ด้วยเสียงอันกึกก้องกัมปนาท อธิษฐานจบเพียงชั่วครู่ ก็ปรากฏเสียงปัง ๆ ๆ เหมือนประตูถูกทุบด้วย

กำลังแรง ปัง ๆ ๆ ๆ ๆ เสียงนั้นดังยาวนานพอที่คุณหมอกาญจนาจะแน่ใจว่าเป็นเสียงจริง ๆ ไม่ใช่หูแว่ว หูฝาดหรือนึกฝันไปเอง เสียงนั้นชำแรกแทรกเข้าไปประหนึ่งจะถึงเยื่อกระดูก คุณหมอไม่สงสัยเลยว่าเสียงอะไร ใครทำ ใครที่ไหนจะทำให้เกิดเสียงอย่างนั้น ในเวลาและสถานที่นั้นได้ ถ้าไม่ใช่เป็นฤทธาภินิหารของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อประจักษ์ว่าพระพุทธองค์ทรงโปรดแล้ว คุณหมอก็ตั้งจิตอธิษฐานต่อไปว่า ขอให้ข้าพเจ้าได้พบพระพุทธศาสนาทุกภพทุกชาติ ได้มีโอกาสรู้แจ้งเห็นจริงในธรรมของพระพุทธองค์โดยเร็ว เมื่อเลิกนั่งสมาธิ ลงมาชั้นล่างก็มีเสียงพูดยืนยันกันระหว่างผู้ที่ขึ้นไปปฏิบัติธรรมว่า วันนี้เสด็จอีกแล้ว

หลังจากนั้นก็ยังมีเสียงกึกก้องจากการเสด็จอีกหลายวัน ทุกคนที่ขึ้นไปนั่งสมาธิได้ยินกันทุกคน บางคนที่ไม่เคยทราบเรื่องนี้มาก่อนถึงกับลืมตาขึ้นมามองหาทางออกฉุกเฉิน แต่เมื่อทราบจากคนที่มานั่งเป็นประจำว่าเป็นเสียงอะไร ก็โมทนาสาธุกันถ้วนหน้า

พระบรมสารีริกธาตุมี ๒ ประเภท

๑. พระบรมสารีริกธาตุที่ไม่แตกกระจาย หมายความว่าก่อนที่จะถวายพระเพลิงพระสรีระส่วนนั้นเป็นอย่างไร หลังจากถวายพระเพลิงแล้วก็ยังคงปรากฏรูปทรงเป็นอย่างนั้นมี ๗ ส่วน ได้แก่

- พระเขี้ยวแก้ว ๔ องค์ ไม่ใช่พระทันตธาตุ มี ๓๖ องค์ พระเขี้ยวแก้วเป็น ๑ ในมหาบุรุษลักษณะ ๓๒ ประการ ซึ่งเป็นผลของการบำเพ็ญบารมี ๑๐ ไม่น้อยกว่า ๔ อสงไขยแสนกัป
- พระรากขวัญ ๒ (กระดูกไหปลาร้า)
- และส่วนพระนลาฏ ๑

๒. พระบรมสารีริกธาตุที่แตกกระจาย หมายความว่า ก่อนที่จะถวายพระเพลิงกับหลังจากถวายพระเพลิงแล้ว มีรูปทรงไม่เหมือนกัน จะกระจายออกไปเป็นขนาดต่าง ๆ มีขนาดเล็กสุดเท่าเมล็ดพันธุ์ผักกาด ขนาดกลางเท่าเมล็ดข้าวสารหัก และขนาดใหญ่เท่าเมล็ดถั่วเหลือง

ประทับอยู่ที่ใดบ้าง

พระบรมสารีริกธาตุทั้ง ๒ ประเภทนี้ได้แผ่ไปประดิษฐาน ณ ที่ต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ผู้กระทำสักการบูชา โดยถ้วนหน้ากัน ไม่ว่าจะเป็นอินทร์ พรหม ยม นาค มนุษย์

ส่วนที่ไม่แตกกระจาย มี ๗ ส่วนนั้น สถิตอยู่ในที่ต่าง ๆ ดังนี้

๑. พระเขี้ยวแก้วส่วนบนด้านขวา ประดิษฐานอยู่ในพระจุฬามณีเจดีย์ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๒. พระเขี้ยวแก้วส่วนบนด้านซ้าย ประดิษฐาน อยู่ในพระเจดีย์หลิงกวง ประเทศจีน
๓. พระเขี้ยวแก้วส่วนล่างด้านขวา ประดิษฐานอยู่ในวิหารวัดพระธาตุเขี้ยวแก้ว เมืองแคนดี ประเทศศรีลังกา
๔. พระเขี้ยวแก้วส่วนล่างด้านซ้าย ประดิษฐานอยู่ในนาคพิภพ
๕. พระรากขวัญ (กระดูกไหปลาร้า) ด้านขวา ประดิษฐานอยู่ในพระจุฬามณีเจดีย์ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๖. พระรากขวัญ (กระดูกไหปลาร้า) ด้านซ้าย ประดิษฐานอยู่ในทุสสเจดีย์ ณ พรหมโลก
๗. พระอุณหิสหรือส่วนพระนลาฏ (หน้าผาก) ประดิษฐานอยู่ในทุสสเจดีย์ ณ พรหมโลก

พระทนต์ ๓๖ ซี่ พระโลมา (ขน) ทั่วพระวรกาย ๙๐,๐๐๐ เส้น และพระนขา (เล็บ) ทั้ง ๒๐ เทพยดาในหมื่นจักรวาลนำไปบูชาในจักรวาลของตน

ปาฏิหาริย์เกี่ยวกับพระบรมสารีริกธาตุ

ผู้เขียนจะขอนำเหตุการณ์ที่น่าอัศจรรย์เกี่ยวกับพระบรมสารีริกธาตุที่ปรากฏในสายพระเนตรของบูรพกษัตริย์ มีบันทึกยืนยัน มาเล่าให้ผู้อ่านได้ทราบ

ประมาณ พ.ศ. ๑๕๙๐ พระเจ้าอาทิตย์ทรงเห็นปาฏิหาริย์พระบรมธาตุเปล่งฉัพพัณณรังสี[๑] จึงทรงให้สร้างพระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุ ชื่อว่าพระธาตุหริภุญชัยที่จังหวัดลำพูน

พ.ศ. ๑๙๑๗ พระบรมราชาธิราชที่ ๑ ทอดพระเนตรเห็นปาฏิหาริย์ของพระบรมสารีริกธาตุ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ทหารทำหลักปักไว้ตรงที่พระบรมสารีริกธาตุปรากฏ แล้วทรงสถาปนาวัดมหาธาตุขึ้น

---

[๑] รัศมี ๖ สี ได้แก่ ๑. เขียวเหมือนดอกอัญชัน ๒. เหลืองเหมือนหรดาลทอง ๓. แดงเหมือนตะวันอ่อน ๔. ขาวเหมือนแผ่นเงิน ๕. สีหงสบาท เท้าหงส์หรือสีดอกเซ่ง หรือสีหงอนไก่ ๖. เลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก

ประมาณ พ.ศ. ๑๙๒๗ เมื่อสมเด็จพระมหาธรรมราชา ทรงสร้างพระพุทธรูปศิลา ก็ได้ทอดพระเนตรเห็นพระศรีรัตนธาตุ กระทำปาฏิหาริย์ สว่างดังลวดเงิน เห็นเป็นขนาดใหญ่เท่าเสื่อสาด

พ.ศ. ๒๑๓๗ มีบันทึกเหตุการณ์ไว้ว่า สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงทอดพระเนตรเห็นปาฏิหาริย์ของพระบรมสารีริกธาตุ ถึง ๔ ครั้ง โชติช่วงมาเท่าผลส้มเกลี้ยง มาแต่ทักษิณทิศ เวียนเป็นทักษิณาวรรตแล้วเสด็จไปอุดรทิศ

พ.ศ. ๒๔๕๒ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ขณะทรงพระยศเป็นมกุฎราชกุมาร เสด็จประทับที่พระราชวังสนามจันทร์ ทอดพระเนตรเห็นปาฏิหาริย์ที่องค์พระปฐมเจดีย์ มีรัศมีสว่างพราวไปทั้งองค์ ดูประหนึ่งว่าองค์พระปฐมเจดีย์ ด้านทิศตะวันตกที่เล็งตรงกับพระราชวังสนามจันทร์นั้น ทาด้วยฟอสฟอรัสพราวเรือง ๆ

พ.ศ. ๒๔๕๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้ทอดพระเนตรเห็นปาฏิหาริย์ที่องค์พระปฐมเจดีย์ อีกครั้ง

อานิสงส์การบูชาสักการะพระบรมสารีริกธาตุ

ผู้ที่รักษาศีล สำรวมกาย วาจา ใจ ปฏิบัติธรรม จะได้อานิสงส์จากการสักการบูชาพระบรมสารีริกธาตุ ตามมโนปรารถนา มีกล่าวไว้ในพระไตรปิฎก ขุททกนิกาย อปทานว่า

พระมหากัสสปได้เล่าว่า “ข้าพเจ้าได้บูชาสักการะพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าพระปทุมุตตระ แล้วสร้างอัคฆิยเจดีย์งดงามสูง ๑๐๐ ศอก กว้าง ๑๕๐ ศอก ดังวิมานเสียดฟ้า สั่งสมบุญไว้แล้ว ทำจิตให้เลื่อมใสในห้องบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระปทุมุตตระนั้น สร้างกุศลเป็นอันมากระลึกถึงบุพกรรม จึงไปเกิดในสวรรค์ชั้นไตรทิพย์ คุณวิเศษเหล่านี้ คือปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ ข้าพเจ้าได้ทำให้แจ้งแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้าข้าพเจ้าก็ได้ทำเสร็จแล้ว”

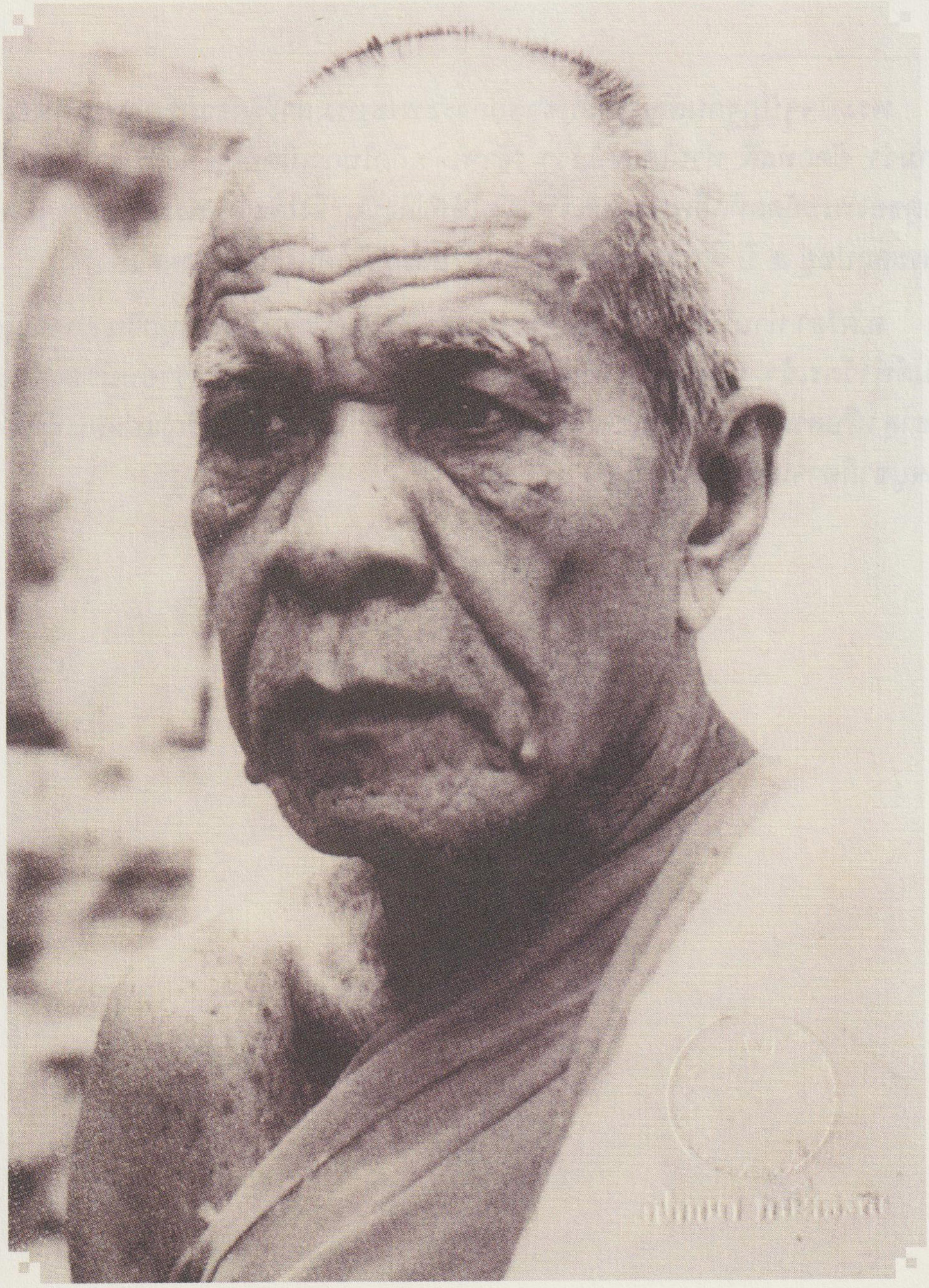
พระธาตุปูชกะบูชาสักการะพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าสิทธัตถะ ท่านได้เล่าว่า “ข้าพเจ้าได้เก็บพระธาตุของพระพุทธเจ้า ทรงพระนามว่าสิทธัตถะ ไว้บูชาตลอด ๕ ปี เหมือนบำรุงพระองค์ผู้ทรงพระชนม์อยู่ ข้าพเจ้าได้บูชาพระธาตุไว้ จึงไม่รู้จักทุคติเลย นี้เป็นผลแห่งการบำรุงพระธาตุ คุณวิเศษเหล่านี้ คือปฏิสัมภิทา ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ ข้าพเจ้าได้ทำให้แจ้งแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้าข้าพเจ้าก็ได้ทำเสร็จแล้ว”

พระปัจจุปัฏฐานสัญญกะบูชาสักการะพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า อัตถทัสสี ท่านได้เล่าไว้ว่า “ข้าพเจ้าเกิดในกำเนิดยักษ์ ได้รับคำแนะนำให้บูชาพระธาตุของพระอัตถทัสสีพระพุทธเจ้า เมื่อได้ฟังดังนั้น จึงได้สร้างพระสถูปบรรจุ พระธาตุ บำรุงพระสถูปอยู่ ๕ ปี ด้วยผลกรรมนั้น จึงได้รับสมบัติ ได้บรรลุอรหัตผลแล้ว”[๑]

อ.ตรีธา ท่านได้แนะนำผู้ที่มีพระบรมสารีริกธาตุ ให้หมั่นบูชาทุกวัน อาจจะโดยการสวดมนต์ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็นหรือมนต์บทอื่น ๆ และนั่งสมาธิถวายหน้าองค์พระบรมสารีริกธาตุ หรือสวดบทบูชาโดยเฉพาะก็ได้ จะประสบความสุข ความเจริญแน่นอน ผู้ที่มีอยู่แล้วไม่สนใจบูชาก็อาจเสด็จไปก็ได้

---

๑ พระมหาสมจินต์ สมฺมาปญฺโญ (ป.ธ.๙ พธ.ม. Ph.D), บทความเรื่องพระธาตุและพระบรมสารีริกธาตุกับคนไทย. **พระพุทธศาสนา ปรัชญา-สังคม** หน้า ๒๗๘ - ๒๘๒

บรรพที่ ๓

อานุภาพธรรมกายและบารมี
หลวงพ่อวัดปากน้ำ

อานุภาพธรรมกายและบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำ

แม้ว่าหลวงพ่อวัดปากน้ำจะละสังขารจากโลกนี้ไปนาน นับถึงปีนี้ก็ ๕๓ ปี แล้วก็ตาม แต่คำสั่งสอนและแนวทางการปฏิบัติธรรมของท่านยังคงมีผู้ศรัทธาเลื่อมใส ปฏิบัติสืบต่อจนถึงทุกวันนี้ พระผงที่หลวงพ่อสั่งให้สร้างขึ้น และพระผงรุ่นที่วัดปากน้ำสร้างหลังจากหลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว ตั้งแต่รุ่น ๔ ถึงรุ่น ๙ ยังคงทำตามวิธีการของหลวงพ่อ โดยเฉพาะการทำความศักดิ์สิทธิ์ให้บังเกิดขึ้นแก่องค์พระด้วยวิชชาธรรมกาย ตามที่หลวงพ่อบอกว่าทำธาตุตาย ให้กลับเป็นธาตุเป็น ใช้เวลาอย่างน้อย ๓ เดือน ก็ปรากฏว่าผู้รับพระไปแล้วจำนวนไม่น้อยได้ประจักษ์ถึงอานุภาพของวิชชาธรรมกายด้วยตัวเอง

บางคนได้ขอบารมีของหลวงพ่อให้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เรื่องอุบัติเหตุ เรื่องของหาย เรื่องธุรกิจการงาน และเรื่องอื่น ๆ สารพัดเรื่อง เขาเหล่านั้นมักจะปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอน คือแขวนพระหลวงพ่อไว้ติดตัวตลอดเวลา และมักจะนึกถึงหลวงพ่อเสมอ บางคนก็จะหมั่นท่องคาถาตามที่หลวงพ่อสอนว่าสัมมาอะระหัง ขอบารมีพระพุทธคุณและหลวงพ่อให้ช่วยเสมอ คนเหล่านั้นมักจะพูดเหมือน ๆ กันว่า หลวงพ่อช่วยได้จริง ๆ บางเรื่องอาจจะไม่เห็นเป็นรูปธรรม แต่ด้านนามธรรมหรือจิตใจแล้ว เขาบอกว่าช่วยให้มีที่ยึดเหนี่ยว มีความเห็นถูก ปล่อยวาง และทำใจให้ว่างได้อย่างน่าอัศจรรย์ แล้วชีวิตเขาก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ

ที่น่าแปลกคือคนเหล่านั้นบางคนไม่เคยรู้จัก ไม่เคยได้ยินชื่อหลวงพ่อมาก่อน แต่หลวงพ่อก็แผ่บารมีไปช่วย แล้วคนเหล่านั้นจึงมารู้ทีหลังว่าเป็นหลวงพ่อวัดปากน้ำ อาจจะสงสัยกันว่าเป็นเรื่องบังเอิญ คิดไปเอง หรือเป็นเช่นนั้นจริง ๆ แล้วทำไมหลวงพ่อไม่ช่วยทุกคน แล้วช่วยได้หมดหรือเปล่า มีที่ช่วยไม่ได้บ้างไหม ขอชี้แจงไว้ในที่นี้ว่า การที่หลวงพ่อจะช่วยใครนั้น คนผู้นั้นก็ต้องมีบุพกรรมหรืออาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าอยู่ในข่ายบารมีเกี่ยวข้องกับหลวงพ่อมาไม่มากก็น้อย ถ้าไม่มีบุพกรรมในอดีตชาติร่วมกันมาก็แสดงว่าได้เริ่มสร้างไว้ในภพชาตินี้ เช่น บางคนที่มาทำบุญที่วัดปากน้ำ แล้วมารู้มาเห็นเรื่องบารมีของหลวงพ่อก็เกิดศรัทธาปสาทะ อยากจะฝึกนั่งสมาธิบ้าง อยากจะไปรักษาศีลที่วัดปากน้ำบ้าง บางคนก็ตามญาติพี่น้องไปวัดปากน้ำ ครั้งแรกยังไม่ค่อยรู้เรื่องมากนัก แต่พอไปบ่อย ๆ เข้า ก็ซึมซับเข้าไปเอง แสดงว่าอายตนะเปิดรับแล้ว ได้เข้าไปอยู่ในข่ายบารมีของหลวงพ่อโดยไม่รู้ตัว เรื่องอย่างนี้จะรอแต่บุพกรรมอย่างเดียวคงไม่ได้ ต้องรีบสร้างกรรมดีไว้ในวันนี้ เพื่อจะได้เป็นบุพกุศลกรรมในวันหน้า

ส่วนการช่วยเหลือของหลวงพ่อนั้น จะช่วยได้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับคนคนนั้นจะเปิดรับความช่วยเหลือของหลวงพ่อมากน้อยเพียงใด ถ้าตัวเองเปิดประตูใจรับอย่างเต็มที่ ไม่มีเกี่ยงงอน ไม่มีข้อกังขาใด ๆ ทั้งสิ้น ก็รับได้มาก เพราะหลวงพ่อได้บอกแล้วว่าทุกคนมีหม้ออัตโนมัติสำหรับดึงดูดบุญอยู่ที่ศูนย์กลางกาย เหมือนมีหูสำหรับดึงดูดเสียงให้มาติดที่แก้วหู เหมือนมีตาสำหรับดึงดูดรูปให้มาติดที่แก้วตา บารมีของหลวงพ่อเหมือนอากาศบริสุทธิ์ สุดแต่ใครจะสูดเข้าไปได้มากน้อย ขึ้นกับความสามารถของผู้นั้น ไม่ต้องกลัวอากาศจะหมด เมื่อใดก็ตามที่เราทำบุญกุศลด้วยกาย วาจา ใจ เมื่อนั้นบาปหรืออัปมงคลจะเข้าสู่ตัวเราไม่ได้ การระลึกนึกถึงพระรัตนตรัยเป็นสิ่งที่ควรทำเสมอ ๆ ยิ่งทำบ่อย ๆ ก็จะเพิ่มสิริมงคล ปิดกั้นอัปมงคล จิตก็จะเป็นสมาธิเร็ว หลวงพ่อเป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย ถ้าคนผู้นั้นหมดโอกาสที่จะอยู่ในมนุษยโลกต่อไปก็ต้องไป ขึ้นอยู่ที่ว่าจะเลือกไปทางไหน หมั่นนึกถึงหลวงพ่อ หมั่นนึกถึงพระรัตนตรัย เป็นการคิดดี มีมโนสุจริต กรรมดีย่อมนำไปสู่สุคติแน่นอน

ผู้เขียนมีเรื่องราวเกี่ยวกับอานุภาพธรรมกายและบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำมาเล่าเป็นอนุสติและอุทาหรณ์ให้ท่านผู้อ่านได้ทราบหลายเรื่อง แม้ว่าบางเรื่องจะเป็นเรื่องที่เกิดมาหลายสิบปีแล้วก็ตาม เจ้าของเรื่องอาจจะชราหรือไม่มีชีวิตอยู่แล้ว แต่ อ.ตรีธา ท่านอยากให้บันทึกเอาไว้ให้คนรุ่นหลัง ๆ ได้อ่านกัน ว่าเรื่องลี้ลับมหัศจรรย์นั้นมีจริง ๆ มีมานานแล้ว ถ้าอยากจะพิสูจน์กันก็มีวิธีเดียวคือต้องปฏิบัติธรรม แล้วต้องปฏิบัติให้ถึงระดับตามที่หลวงพ่อสอนไว้ด้วย

ความจริงมีเรื่องอานุภาพวิชชาธรรมกายและบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำมากกว่าที่นำมาเล่าในที่นี้ แต่ถ้าจะนำทุกเรื่องมาเล่าก็คงจะพิมพ์เป็นเล่มใหญ่ ๆ ได้หลายเล่ม จึงขอเลือกมาเพียงบางเรื่องที่มีเนื้อหาหลายหลากไม่ซ้ำแบบกัน เผื่อจะไปตรงกับปัญหาของผู้ใด ท่านอาจจะมีทางเลือกการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น เรื่องเหล่านี้อาจเป็นเรื่องแปลกสำหรับบางคน แต่สำหรับลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำแล้ว ไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด

ผู้เขียนขอยืนยันว่าเรื่องเหล่านี้เป็นประสบการณ์จริง ประสบการณ์ตรง ไม่ใช่เรื่องที่แต่งขึ้นมาให้คนตื่นเต้น มีหลายเรื่องที่ อ.ตรีธา ได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย บางเรื่องก็ถูกลงเรื่องราวในหนังสือพิมพ์มาแล้วด้วย

ลูกที่จากไปแล้วกลับมาเกิดใหม่

ท่านผู้อ่านท่านใดที่ไม่เชื่อเรื่องตายแล้วเกิด หรือเรื่องอดีตชาติ อนาคตชาติ มีจริงหรือไม่ ต้องอ่านเรื่องของพลเอก วันชัย เรืองตระกูล อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม กับภริยา คุณหญิงสรัสนันท์ เรืองตระกูล ทั้ง ๒ ท่านเป็นบุคคลที่น่าเคารพ นับถือ มีชื่อเสียง ปัจจุบันพลเอก วันชัย เรืองตระกูล ดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิเพื่อสถาบันราชานุกูล ส่วนคุณหญิงสรัสนันท์ เรืองตระกูล ดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กพิการฯ ซึ่งเป็นมานานถึงกว่า ๒๐ ปีแล้ว

จะขอเล่าเรื่องของทั้ง ๒ ท่านอย่างย่อ ๆ เพื่อเป็นการนำทางให้ผู้อ่านเข้าใจ แล้วจึงจะนำบทความที่พลเอก วันชัย เรืองตระกูล เขียนเองเป็นการยืนยันว่าเรื่องอย่างนี้ก็มีจริง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ พลเอก วันชัย เรืองตระกูล ขณะนั้นมียศเป็นพันเอก กับภริยา ได้ไปพบ อ.ตรีธา ที่บ้านในวัดปากน้ำ โดยที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ท่านทั้งสองบอกว่า อาจารย์ชลอ เชาวน์ดี[๑] เป็นผู้แนะนำให้ไปหา อ.ตรีธา โดยที่ อ.ตรีธา กับอาจารย์ชลอไม่เคยรู้จักกันเลย และ อ.ตรีธา ก็เพิ่งเคยได้ยินชื่ออาจารย์ชลอจากพลเอก วันชัย ในวันนั้น และซาบซึ้งกับเมตตาธรรมของ อ.ชลอ อย่างยิ่ง

เรื่องความทุกข์ ความเดือดร้อนใจของทั้ง ๒ ท่าน ก็คือ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ คุณหญิงสรัสนันท์ได้นำลูกสาวคนโต ชื่อ ด.ญ.ปัทมา เรืองตระกูล หรือลูกหนู อายุ ๑๓ ปี ไปทัศนาจรภาคใต้กับพี่สาวชื่อ คุณเรณี เรืองตระกูล หรือคุณป้าใหญ่ รถทัศนาจรเกิดอุบัติเหตุพลิกคว่ำที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ลูกสาวเสียชีวิต คุณหญิงสรัสนันท์บาดเจ็บ กระดูกสันหลังร้าวเกือบหัก ต้องเข้าเฝือกนอนนิ่ง ๆ เกือบ ๓ เดือน

ขณะนั้น พลเอก วันชัย เรืองตระกูล กำลังปฏิบัติราชการด้านความมั่นคงของชาติ ณ ชายแดน อยู่ในพื้นที่อันเต็มไปด้วยภยันตราย ต้องลาราชการชั่วคราวกลับมาจัดงานศพลูกสาว แล้วต้องรีบกลับไปปฏิบัติหน้าที่ต่อทันทีที่เสร็จงานทำบุญสวดศพ ด้วยความเสียใจอย่างสุดซึ้งที่ต้องสูญเสียบุตรีคนโตไปอย่างกะทันหัน ทั้งสองท่านจึงไม่อาจทำใจให้หักหายซึ่งความวิปโยคโศกสลดลงได้ ทั้งยังอยากจะรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงของการสูญเสียชีวิตของบุตรีว่าในรถทัศนาจรคันนั้นมีตั้ง ๔๐ ชีวิต เด็กเล็กก็มีหลายคน แต่ทำไมจึงต้องเป็นลูกหนูปัทมาที่กระเด็นออกไปเสียชีวิตนอกรถเพียงคนเดียว

---

๑ อดีตข้าราชการบำนาญ กรมศุลกากร โหราจารย์ ลูกศิษย์หลวงปู่ทวด วัดช้างให้ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๓

ก่อนที่พลเอก วันชัย กับคุณหญิงสรัสนันท์ จะไปพบ อ.ตรีธา นั้น มีผู้แนะนำให้ไปพบกับอาจารย์ชลอ เชาวน์ดี มาแล้ว อาจารย์ชลอได้นั่งสมาธิและขอบารมีหลวงปู่ทวด วัดช้างให้ ตรวจดูเหตุแห่งการเสียชีวิตของ ด.ญ.ปัทมา แล้วทราบว่าเป็นเพราะหนีลงมาเกิด โดยที่พี่เลี้ยงตามจับตัวไว้ไม่ทัน จึงขว้างก้อนดินทำตำหนิไว้ เพื่อจะได้นำตัวกลับไปในวันหน้า ด้วยเหตุนี้ ด.ญ.ปัทมา จึงมีไฝที่ใต้ตาซ้ายและมีติ่งที่หู อาจารย์ชลอบอกว่า จะนั่งสมาธิขอ ด.ญ.ปัทมา จากมารดาบนสวรรค์ กลับคืนให้มาเกิดเป็นลูกของท่านทั้งสองอีกครั้ง

แต่คุณหญิงสรัสนันท์ได้ทำหมันแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ หลังจากที่คลอดลูกคนที่ ๔ เป็นผู้ชายตามต้องการ ก่อนหน้านั้นมีลูกสาว ๒ คน ลูกชาย ๑ คนแล้ว ลูกชายคนที่ ๔ นั้น อยู่ในครรภ์เพียง ๖ เดือน ก็คลอดก่อนกำหนด ด้วยน้ำหนักเพียง ๑,๔๖๐ กรัม เพราะมารดา มีโรคแทรกซ้อนคือโรคไต ถ้าอยากจะมีลูกอีกก็ต้องไปปรึกษาแพทย์เพื่อผ่าตัดแก้หมัน และเตรียมร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรงพร้อมที่จะตั้งครรภ์ จะได้มีลูกสาวที่แข็งแรง อายุยืนยาวอีกครั้ง เรื่องสุขภาพกายนี้ค่อนข้างจะมีปัญหามากอยู่เพราะแพทย์ไม่เห็นด้วย ทั้งมีปัญหาเรื่องกระดูกสันหลังจากอุบัติเหตุอันจะมีผลกับการตั้งครรภ์ และขณะนั้นคุณหญิง มีอายุ ๔๐ ปีเศษแล้ว

เมื่อ อ.ตรีธา ทราบเรื่องอย่างละเอียดแล้วก็เกิดความเห็นใจและเข้าใจในความวิปโยค โศกสลดของคนที่เป็นพ่อแม่ แม้จะเหลือลูกอีก ๓ คน แต่ก็ไม่อาจเผชิญกับความสูญเสียลูก คนใดคนหนึ่งไปอย่างไม่มีวันกลับได้ ท่านจึงยินดีช่วยด้วยอานุภาพวิชชาธรรมกาย ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านประสิทธิ์ประสาทให้ ขอตรวจสอบให้แน่นอนอีกครั้งว่า ด.ญ.ปัทมา จะสามารถกลับมาเกิดใหม่ในครรภ์ของคุณหญิงสรัสนันท์ในเร็ววันได้อีกครั้ง โดยมีชีวิต ยืนยาว ไม่ทำความวิปโยคให้บิดามารดาเช่นเดิมได้หรือไม่ เพื่อคุณหญิงจะได้ไปปรึกษาแพทย์ แก้ไขเรื่องการทำหมัน เตรียมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

ท่านผู้อ่านโปรดเข้าใจว่าเหตุการณ์นี้เกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ การมีลูกด้วยวิธีการ วิทยาศาสตร์ยังไม่ก้าวหน้าเช่นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แม้แต่เด็กหลอดแก้วก็ยังไม่มี มีแต่วิธีการ ธรรมชาติ ที่สำคัญยิ่งและยากยิ่งอันบุคคลธรรมดาแม้แต่แพทย์ที่เก่งที่สุดก็มิอาจรับปากได้ คือความปรารถนาของทั้งสองท่านนี้ ไม่ใช่ต้องการมีบุตรเพิ่มเพื่อให้ครบ ๔ คนเช่นเดิม แต่ต้องการได้ลูกหนู ลูกสาวคนเก่ากลับมาเกิดใหม่อีกครั้ง เรื่องอย่างนี้ยากเสียยิ่งกว่า อยากตั้งครรภ์ธรรมดา ใคร ๆ ก็ต้องสงสัยว่าแล้วอะไรจะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าเป็น ด.ญ.ปัทมา คนเดิมกลับมาเกิด ไม่ใช่วิญญาณอื่น

อ.ตรีธา ได้แนะนำท่านทั้งสองให้รักษาศีล ๕ อย่างเคร่งครัด ในวันพระให้รักษา อุโบสถศีล (ศีล ๘) หมั่นปฏิบัติธรรม และทำบุญเสมอ ๆ ที่จะลืมมิได้คือมีสติระลึกถึง

และขอบารมีพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้สมความปรารถนาโดยเร็ว ทำได้มากที่สุด ทำได้ทุกวันก็จะได้เร็วขึ้น เป็นการปรับพลังจิตให้มีอำนาจ ให้ส่งกระแสแรงและเร็วขึ้น ไม่พลาดเป้า ส่วน อ.ตรีธา ก็จะช่วยด้วยวิชชาธรรมกายทุกวันเช่นกัน ทั้งติดตามตรวจสอบตลอดเวลาจนปฏิสนธิว่าเป็นวิญญาณเดิม เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องธรรมดาง่าย ๆ เป็นเรื่องละเอียดลึกซึ้ง ลี้ลับมหัศจรรย์ เพราะมีพลังต้านที่แข็งแกร่ง ต้องบารมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและหลวงพ่อวัดปากน้ำ อ.ตรีธา ท่านเป็นคนถ่อมตัว ไม่พูดโอ้อวดความสามารถ ท่านพูดเสมอ ๆ ว่า ความสามารถของท่านนั้นเปรียบเสมือนลูกหิ่งห้อย ส่วนหลวงพ่อเปรียบเสมือนดวงอาทิตย์ แต่ อ.ตรีธา ก็ทราบว่าทางอาจารย์ชลอก็ได้ปฏิบัติธรรมตามวิธีของอาจารย์ช่วยอย่างเต็มที่เช่นกัน รวมพลังกันหลายแรงแข็งขันเพื่อให้พลเอก วันชัย และคุณหญิงสรัสนันท์สมปรารถนา

ในที่สุดด้วยพลังจิตที่เข้มแข็ง พลังแห่งความตั้งใจมั่น ตั้งใจจริงไม่ย่อท้อ แม้จะทุกข์ยากลำบากเจ็บปวดเพียงใดก็ไม่เปลี่ยนใจ พลังแห่งความรักอันบริสุทธิ์ พลังแห่งเมตตาธรรม ความสำเร็จย่อมบังเกิดขึ้นได้ แม้จะใช้เวลาเกือบ ๗ ปี แต่ก็มีวันแห่งความสมหวัง วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ครอบครัวเรืองตระกูลก็พบกับความสุข ด้วย ด.ญ.ปัทมา ได้กลับมาเกิดในครรภ์ของคุณหญิงสรัสนันท์และลืมตาขึ้นมาดูโลกอีกครั้งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ด้วยหน้าตาผิวพรรณ มีไฝใต้ตาซ้ายกับติ่งที่หูเหมือนลูกหนูคนเดิมทุกประการ ตามที่ อ.ตรีธา ได้ให้ความมั่นใจไว้กับผู้ให้กำเนิดทั้งสองก่อนหน้าที่จะคลอด ตัวลูกสาวก็ไปเข้าฝันผู้ให้กำเนิดเองว่าจะขอกลับไปเป็นลูกสาวของทั้ง ๒ ท่านอีก คุณพ่อตั้งชื่อลูกสาวคนสุดท้องซึ่งเป็นอดีตลูกสาวคนโตนี้ว่า ปัทมาวลัย ตามชื่อเดิมปัทมา

ทั้งหมดแห่งความสำเร็จนี้มาจากความตั้งใจจริงของผู้เป็นบิดามารดา และความปรารถนาดีของผู้เกี่ยวข้องทุกคน ทั้งคณะแพทย์ ญาติพี่น้อง อาจารย์ชลอ และ อ.ตรีธา ที่ไม่อาจจะปฏิเสธได้คือความศักดิ์สิทธิ์ของวิปัสสนาธรรม อานุภาพวิชชาธรรมกายและบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำ

เมื่อได้สิ่งที่ปรารถนาสมใจนึกแล้ว พลเอก วันชัย และคุณหญิงสรัสนันท์ เรืองตระกูลไม่เคยลืม อ.ตรีธา จนถึงบัดนี้ ท่านจะพาครอบครัวไปเยี่ยมเยียนรดน้ำขอพรจาก อ.ตรีธา ในวันสงกรานต์ทุกปีที่วัดปากน้ำไม่เคยขาด แม้เวลาจะผ่านไปถึง ๓๐ กว่าปี คนเช่นนี้ในทางพระพุทธศาสนาจัดเป็นคนกตัญญู เป็นคนที่หาได้ยาก

ขอนำบทความของพลเอก วันชัย เรืองตระกูล บุคคลผู้มีความกตัญญูกตเวทีมาเป็นเครื่องยืนยัน พลเอก วันชัย ได้นำบันทึกของท่านเรื่อง ปูชา จ ปูชนียานํ การบูชาต่อบุคคลที่ควรบูชา มามอบให้ อ.ตรีธา เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีความดังนี้

ปูชา จ ปูชนียานํ การบูชาต่อบุคคลที่ควรบูชา

ขอประทานอนุญาต ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก นำคำสั่งสอนตอนหนึ่งในหนังสือธรรมะ แสงส่องใจ มาบันทึกไว้เป็นธรรมบรรณาการแก่ท่านทั้งหลาย...ทุกคนที่เคยประสบความขัดข้องในชีวิต ปรารถนาจะได้รับความช่วยเหลืออย่างที่สุด เมื่อมีผู้ใดมาให้ความช่วยเหลือแก้ไขความขัดข้องนั้นให้คลี่คลาย ช่วยให้ร้ายกลายเป็นดี แม้มีจิตใจที่กตัญญูรู้คุณ ผู้ได้รับความช่วยเหลือด้วยเมตตาให้ผ่านพ้นความมืดมัวขัดข้อง ย่อมสำนึกในพระคุณและน้ำใจ ย่อมไม่ละเลยที่จะตอบแทน...

ทุกชีวิตที่ได้เกิดมาแล้ว เจริญวัยพอรู้เรื่องจะจดจำได้ว่า ผู้มีพระคุณสูงสุดอันควรแก่การบูชา**คือพ่อและแม่** ครั้นเติบใหญ่เข้าเรียนศึกษาหาความรู้ จะจดจำระลึกถึงพระคุณครูอาจารย์ และจะนับเนื่องเป็นผู้ที่สมควรได้รับการบูชาถัดจากพ่อและแม่ การดำรงชีวิตต่อไปจนจบการศึกษา เข้าสู่การประกอบสัมมาอาชีพตามความมุ่งหวัง ทุกคนย่อมจะพบกับ**ผู้มีพระคุณ** ให้ความเมตตากรุณา อุปการะช่วยเหลือ นำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ประสบความสุขในครอบครัวและความสมหวัง

ครอบครัวของเรา วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๑ เริ่มชีวิตคู่ นำมาซึ่งความสุขของคุณพ่อคุณแม่ และญาติพี่น้องของทั้งสองตระกูล ด้วยความเป็นนายทหารชั้นผู้น้อยและครูอนุบาล จึงดำรงชีวิตอยู่ด้วยความมัธยัสถ์ ยึดหลักประหยัดอดออม อยู่ในศีลธรรมคุณความดี เพื่อมุ่งหวังในความเจริญและความสุขในครอบครัวที่ได้ขยายวง เพิ่มสมาชิกเป็นสาม สี่ ห้า และหก สมใจที่ได้ลูกสาวคนโตและคนรองกับได้ลูกชายเป็นคนที่สามและคนสุดท้องในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ตั้งใจร่วมกันว่าจะเลี้ยงลูกทั้งสี่ให้ดีที่สุด เช่นพ่อแม่ของเราทั้งสองที่ได้เลี้ยงเรามาอย่างดียิ่ง

ครอบครัวของเราดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขพอสมควร พอเจริญในหน้าที่ราชการจากร้อยโทจนเป็นพันเอก ด้วยอาสาศึกทุกสถานการณ์ เพื่อประสบการณ์ในชีวิตทหารและเป็นการเก็บหอมรอมริบ ปล่อยให้แม่เลี้ยงลูกทั้งสี่คน และยังทำหน้าที่ครูอนุบาลต่อไปด้วยความมุ่นใจ ไว้ใจ เชื่อใจ และแม่ก็เลี้ยงลูกทั้งสี่คนอย่างดีที่สุดในทุกครั้งที่พ่อจากไปแรมปี

จวบจนวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ นับเป็นวันโลกาวินาศของเรา ต้องสูญเสียลูกรัก **ปัทมา เรืองตระกูล** ลูกสาวคนโต ด้วยวัยเพียง ๑๓ ปี จากอุบัติเหตุทางรถที่อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในขณะที่กำลังเดินทางไปทัศนาจรภาคใต้อย่างเป็นสุขกับแม่และน้อง ๆ โดยพ่อไม่สามารถให้ความช่วยเหลือใด ๆ ได้เลย เพราะกำลังปฏิบัติ

หน้าที่ราชการสำคัญเพื่อชาติในพื้นที่ไกลแสนไกลจากลูก ไม่มีลางสังหรณ์ใด ๆ เลยว่า วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๕ อันเป็นวันที่พ่อจากแม่และลูกเดินทางเข้าสู่พื้นที่ปฏิบัติการ จะเป็นวันสุดท้ายที่พ่ออยู่กับลูก

ธรรมะบทหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงสอน...ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข...ความพลัดพราก จากสิ่งที่รักที่พอใจเป็นทุกข์...ทุกชีวิตที่เกิดมาไม่มีผู้ใดไม่เป็นทุกข์ ทุกคนมีความทุกข์ เพียงมากบ้างน้อยบ้างช่วงหนึ่งของชีวิต ครอบครัวของเราตกอยู่ในความทุกข์แสนสาหัส จากการสูญเสียลูกอันเป็นดังแก้วตาและดวงใจ ชีวิตมีความเศร้าโศกเสียใจ สับสน ไหนจะเสียลูก ในขณะที่แม่ได้รับบาดเจ็บสาหัส กระดูกสันหลังร้าวต้องใส่เฝือก ภาระหน้าที่สำคัญคือการดูแล ครอบครัวและลูก ๆ อีก ๓ คน เพราะพ่อต้องเดินทางกลับเข้าสู่พื้นที่ปฏิบัติการ เต็มไปด้วย อันตรายรอบด้านและเสี่ยงภัยอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ที่อยู่ข้างหลังได้แต่เฝ้าติดตามข่าวด้วยความห่วงใย เป็นที่สุด เราทั้งห้าชีวิตต้องใช้ความพยายามหักห้ามความเศร้าโศก ตั้งสติให้ชีวิตดำเนินต่อไป สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ ธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องดับ ทุกข์ กราบไหว้บูชาพระรัตนตรัยเพื่อขอพรอันประเสริฐที่จะเป็นแสงสว่างนำชีวิต เดินไปด้วย ความสงบอย่างมีสติ และให้แคล้วคลาดปลอดภัยจากภยันตรายทั้งปวง

จนวันหนึ่งในเดือนพฤษภาคมนั่นเอง ก่อนที่จะต้องเดินทางกลับเข้าสู่พื้นที่ ปฏิบัติการ ได้รับคำแนะนำจากท่านผู้มีความปรารถนาดี ให้ไปกราบไหว้ท่านอาจารย์ชลอ เชาวน์ดี ผู้ซึ่งใช้ธรรมของพระพุทธเจ้า โดยยึดถือพระรัตนตรัย และบารมีของสมเด็จทวด ท่านเป็นผู้ฝึก จิตจนเกิดอภิญญา และนำมาเป็นเครื่องมืออบรมสั่งสอนศิษย์ทั้งหลาย กับให้ร่วมกันสร้างกุศล ช่วยเหลือเกื้อกูล ขจัดปัดเป่าความทุกข์กายทุกข์ใจของผู้ที่ให้ความนับถือท่าน อันเป็นกุศล ที่ท่านสร้างสมบารมีไว้เป็นอเนกประการ

เราทั้งสองได้ไปกราบขอปวารณาตัวเป็นศิษย์ และได้เล่าเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้น ให้ท่านได้รับทราบ โดยเฉพาะความทุกข์อย่างใหญ่หลวงที่กำลังเผชิญอยู่ ท่านได้ให้ ความเมตตารับไว้เป็นศิษย์ ได้เริ่มให้คำแนะนำสั่งสอนการปฏิบัติตน ในช่วงเวลาจากวันแรก แห่งความหวัง ชีวิตดำเนินไปอย่างเป็นสุขสงบ มีสติขึ้น หลายเดือนผ่านไป เมื่อมีโอกาส เราทั้งสองจะไปกราบไหว้ขอพรอันประเสริฐและแนวทางในการปฏิบัติ ท่านได้กรุณาตรวจ สอบดวงชะตาชีวิต ใช้สมาธิจิต ขอบารมีสมเด็จหลวงปู่ทวด และบุญญาภินิหาร ได้ปฏิบัติ อยู่หลายเดือน จนในวาระที่มีความปีติยินดีอย่างยิ่ง เมื่อท่านได้ให้ความมั่นใจว่าเราจะได้ลูก กลับคืนมาเกิดใหม่แน่นอน

หนึ่งปีผ่านไป ยังเปี่ยมด้วยความหวัง ท่านได้กรุณาให้แนวทางที่จะเพิ่มความสำเร็จ โดย ให้เราทั้งสองไปฝากตัวเป็นศิษย์ของ**อาจารย์ตรีธา เนียมขำ** ซึ่งเป็นศิษย์ของพระเดชพระคุณ

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อสด วัดปากน้ำ อาจารย์ตรีธา เป็นอาจารย์สอนด้านปฏิบัติธรรมกรรมฐาน รับถ่ายทอดวิชชาธรรมกายของหลวงพ่อสด เชื่อว่าด้วยความมีเมตตาของท่านจะร่วมกันช่วยให้ความหวังที่ลูกจะกลับมาเกิดเป็นจริงและสำเร็จเร็วขึ้น

เมื่อเราทั้งสองไปกราบไหว้ เรียนให้ท่านทราบเรื่องราวทั้งหมด ท่านได้กรุณารับช่วยด้วยความเต็มใจและสั่งสอนให้มุ่งปฏิบัติธรรม รักษาศีล บำเพ็ญคุณความดี รอการกลับมาเกิดใหม่ของลูก นับเป็นการเพิ่มพลังทางจิต และอาศัยบุญญานุภาพในการรอคอยต่อไป

วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ชีวิตหนึ่งได้อุบัติขึ้น จากที่แตกดับสูญสลายไปเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หลังจากรอคอยการกลับมาเกิดใหม่ยาวนานพอสมควร ปาฏิหาริย์จะไม่บังเกิด หากไม่ได้รับความเมตตาจากท่านอาจารย์ชลอ เชาวน์ดี กับอาจารย์ตรีธา เนียมขำ ผู้มีพระคุณอันประเสริฐ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากนายแพทย์สมภพ เรืองตระกูล น้องชาย ในขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกจิตเวช โรงพยาบาลศิริราช เป็นผู้ปลุกปลอบกำลังใจให้ความหวัง รับอาสาเป็นผู้ประสานกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ นายแพทย์อติเรก จิวะพงศ์ ผู้ให้การรักษาอาการกระดูกสันหลังร้าว และนายแพทย์ประวัติ โสภาคย์ แพทย์ผู้ทำหมันให้เมื่อตอนลูกชายคนที่ ๔ เกิดเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐ และเป็นผู้ผ่าตัดท่อให้จนพบความสำเร็จสมหวัง

วันแห่งความปีติยินดี ความสุขสมหวังที่ได้รอคอยมานานถึง ๖ ปี สร้างความตื่นเต้นดีใจเปี่ยมด้วยความสุขของทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะความดีใจเป็นพิเศษสุดของท่านอาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งสอง ยังจดจำรอยยิ้มเปี่ยมด้วยความเมตตาของท่าน เมื่อนำลูกปัทมาวลัยไปกราบขอรับพรและรับขวัญทำบุญ เมื่อเจริญวัยครบ ๑ เดือน ตามประเพณี ท่านโอบอุ้มดีใจเป็นพิเศษ ให้ศีลให้พร โดยเฉพาะขอให้การกลับมามีชีวิตใหม่ในครั้งนี้จงยืนยาวให้เป็นที่รักสมหวังของพ่อแม่ และทุก ๆ คน ให้อยู่ดูแลพ่อแม่ไปจนแก่เฒ่า และจากลูกไปก่อนเมื่อถึงเวลาอันควร

ณ วันนี้ ปัทมาวลัยเติบโตอย่างเป็นสุข ได้รับความรักความเมตตาจากทุกคน ชีวิตดำเนินมา ๓๐ ปีแล้ว ได้รับการศึกษาอย่างดีเท่าที่พ่อแม่จะส่งเสียได้ มีงานการทำสมเกียรติ กำลังใช้ชีวิตไปตามแนวทางที่พ่อแม่อบรมสั่งสอนและเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ลูกเดินตามรอยทางนี้ จะได้พบแต่ความดี ความสุข และความเจริญ

การตอบแทนพระคุณที่ครอบครัวของเรายึดถือปฏิบัติด้วยความตั้งใจจริง ได้แก่การจดจำเหตุการณ์ทุกสิ่งทุกอย่างทุกขั้นตอนที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีวันลืม จากวันแห่งการสูญเสียจนถึงช่วงเวลาแห่งความสุขสมหวัง หมั่นระลึกถึง ในแต่ละปีจะใช้โอกาสวันสำคัญของปีโดยเฉพาะวันสงกรานต์ขึ้นปีใหม่ตามธรรมเนียมไทย ครอบครัวของเราจะไปกราบไหว้บูชา

ท่านอาจารย์ทั้งสอง เพื่อแสดงความเคารพที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจ และขอรับพรปีใหม่เพื่อความเป็นสิริมงคลให้ลูกหลานได้ยึดมั่นอยู่ในความกตัญญูกตเวที รู้พระคุณของอาจารย์ชลอ เชาวน์ดี และอาจารย์ตรีธา เนียมขำ จวบจนอาจารย์ชลอท่านได้จากศิษยานุศิษย์และครอบครัวของเราไป เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ คงเหลือแต่ท่านอาจารย์ตรีธา ผู้มีพระคุณอันประเสริฐและเป็นที่เคารพบูชาระลึกถึงพระคุณจวบจนวันนี้ นับเป็นปีที่ ๓๐ เท่ากับอายุของปัทมาวลัย เรืองตระกูล

๑๔ เมษายน ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา เราทั้ง ๑๐ ชีวิต ได้ไปกราบขอรับพรปีใหม่จากท่านอาจารย์ตรีธา เนียมขำ เช่นปีที่แล้ว ๆ มา ครั้งนี้มีความปีติยินดีเป็นพิเศษที่นอกจากท่านอาจารย์ตรีธาได้ให้ศีลให้พรด้วยความเมตตาแล้ว ได้ขอให้ผมได้มีส่วนร่วมในงานกฐินพระราชทานของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยได้มอบเกียรติอันยิ่งใหญ่ให้ผมได้ถ่ายทอดในเรื่องอันเป็นปาฏิหาริย์ที่เกิดกับครอบครัวของเราลงพิมพ์ในหนังสืออนุสรณ์ฯ เพื่อให้ท่านผู้เป็นศิษย์ที่เคารพบูชาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ และท่านที่เคารพนับถืออาจารย์ตรีธา เนียมขำ ได้รับทราบเพื่อค้นหาความจริงและประดับสติปัญญาเป็นความรู้ในหลักอริยสัจสี่ อันเป็นสัจธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนเวไนยสัตว์ โดยเฉพาะในปัญหาทางพระพุทธศาสนาว่า **ตายแล้วเกิด หรือตายแล้วสูญ** ซึ่งเป็นปัญหาข้อหนึ่งที่ซอบถามกันตั้งแต่สมัยโบราณจวบจนถึงปัจจุบัน

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก อธิบายความประการนี้ไว้ว่า เรื่องตายแล้วเกิดหรือไม่เกิด พระพุทธเจ้าได้ตอบไว้ในหลักอริยสัจสี่ ถอดความสั้น ๆ ว่า มีตัณหา (ความอยาก) ก็มีชาติ (ความเกิด) สิ้นตัณหาก็สิ้นชาติ (ไม่เกิด)

พลเอก [signature]

(วันชัย เรืองตระกูล)

อดีตรองผู้บัญชาการทหารบกและอดีตปลัดกระทรวงกลาโหม

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๑

พระของขวัญที่ทำแจกนี้เป็นของเป็น ไม่ใช่ของตาย

คุณเชิญศรีเป็นกรรมการสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. และเป็นประธานกฐินตลอดชีพ เธอเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อมานานมาก สามีชื่อ คุณขจาย ทองสมบัติ ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีลูกชายคนเดียวชื่อ คันฉัตร ทั้งครอบครัวเคารพศรัทธาหลวงพ่อมาก แขวนพระของขวัญรุ่น ๑ กันทุกคน แล้วพระรุ่น ๑ ก็ช่วยชีวิตลูกชายคนเดียวของเธอให้ปลอดภัยได้จริงเสียด้วย เธอเล่าว่า

เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ลูกชายซึ่งมีอายุ ๒๐ ปี กำลังเรียนอยู่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขับรถออกไปจากบ้าน บอกกับคุณแม่ว่าจะไปว่ายน้ำและเล่นเทนนิสกับเพื่อน ๆ ประมาณ ๖ โมงเย็น ก็มีโทรศัพท์มาจากโรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา ว่าลูกชายประสบอุบัติเหตุ อยู่ที่โรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา ขอให้รีบไปดูอาการด่วน เธอและสามีฟังแล้วหัวใจแทบจะวาย ไม่นึกว่าลูกจะขับรถไปไกลถึงศรีราชา ยังไม่ทันทำอะไรก็มีโทรศัพท์มาจากตำรวจทางหลวงอีก แจ้งว่า ลูกชายของเธอเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงถนนสุขุมวิท ขณะขับรถกลับกรุงเทพฯ มีรถบรรทุกตัดหน้ากระชั้นชิด ด้วยความตกใจเลยหักหลบอย่างรวดเร็ว รถเสียหลักกระโจนข้ามไปอีกฝั่ง ชนกับรถเก๋งของฝรั่งคนหนึ่งซึ่งกำลังเดินทางไปพัทยา ลูกชายสลบคารถ เพื่อนที่ไปด้วยบาดเจ็บมาก ๒ คน บาดเจ็บเล็กน้อย ๔ คน แต่ไม่มีใครกระเด็นออกมาจากรถเลย และก็เป็นไปตามระเบียบคือ ไม่สามารถตามจับคนขับรถบรรทุกที่ขับตัดหน้าได้ ที่ตำรวจโทรศัพท์มาแจ้งถูก เพราะในรถมีนามบัตรของคุณขจายสอดอยู่

อ.ตรีธา เคยบอกคณะญาติธรรมทั้งหลายว่า ถ้าเกิดเรื่องร้ายแรงอะไรก็ตามให้รวบรวมสติให้มั่นนึกถึงหลวงพ่อก่อน คุณเชิญศรียังจำได้ จึงรีบขึ้นไปที่ห้องพระ จุดธูปกราบเรียนให้หลวงพ่อวัดปากน้ำทราบ และอธิษฐานขอบารมีท่านอย่าให้ลูกชายตายหรือพิการเลย ขอให้บุญกุศลที่เธอกับสามีเคยทำมาทั้งหมดช่วยคุ้มครองลูกชายด้วยเถิด แล้วเธอก็นั่งสมาธิอยู่สักครู่ ระหว่างนั้นคุณขจายก็คอยรับโทรศัพท์จากบรรดาพ่อแม่ของเพื่อน ๆ ลูกที่ไปด้วยกัน ก่อนทั้งคู่จะออกเดินทางไปโรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา ก็ได้ติดต่อเรียกรถพยาบาลที่ศูนย์พัทยาให้ไปรับลูกชายเข้าโรงพยาบาลพร้อมมิตรที่กรุงเทพฯ

เมื่อไปถึงโรงพยาบาลสมเด็จ ณ ศรีราชา ก็พบว่าลูกชายฟื้นแล้ว คิ้วแตก กระดูกแก้มขวาแตกยุบลงไป มีเลือดออกที่นัยน์ตาข้างขวา ใบหน้าได้รับความกระทบกระเทือนหนักจนอักเสบบวม ปากอ้าไม่ได้ แต่ฟันไม่หักเลย คืนนั้นได้ย้ายคนเจ็บไปรักษาที่โรงพยาบาลพร้อมมิตร บุญกุศลช่วยให้สมองไม่ได้รับความกระทบกระเทือน เพียงแต่ต้องผ่าตัดตกแต่งแผลที่คิ้วและกระดูกโหนกแก้มอยู่หลายชั่วโมง

ระหว่างที่หมอกำลังผ่าตัด คุณเชิญศรีได้โทรศัพท์ไปเรียนให้ อ.ตรีธา ทราบขอให้ทำวิชชาช่วยลูกชาย และเธอเองก็นั่งทำสมาธิอยู่ที่หน้าห้องผ่าตัดตลอดเวลาเช่นกัน เธอบอกว่าเมื่อเห็นพระของขวัญหลวงพ่อวัดปากน้ำรุ่น ๑ ยังห้อยอยู่ที่คอของลูกชายก็ใจชื้นแล้ว หลังจากผ่าตัดแล้ว อาการก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ พักอยู่โรงพยาบาลเพียง ๕ วัน หมอก็ให้กลับไปพักที่บ้านได้

คุณขจายเล่าว่า เห็นสภาพรถที่ใช้ยังไม่ถึงปีแล้วใจหายหมด ไม่ใช่เพราะเสียดายรถ แต่ใจหายเพราะถ้าเห็นสภาพรถก่อนเห็นหน้าลูกชายเป็นอันว่าจองวัดได้ ไม่น่าจะมีใครรอด ทั้งเบาะหน้าและเบาะหลังยุบเข้าไปรวมกันเป็นก้อน ซ่อมเกือบไม่ได้ ถ้าจะซ่อมก็ต้องเปลี่ยนอะไหล่หมดทั้งคัน รอดกันมาได้อย่างไรทุกคนช่างน่าอัศจรรย์นัก

คุณเชิญศรีบอกว่า ทั้งครอบครัวของเธอเชื่อมั่นในความศักดิ์สิทธิ์ของพระหลวงพ่อ จำได้แม่นยำว่าหลวงพ่อเคยพูดว่า **พระของขวัญที่ทำไว้แจกนี้เป็นของเป็น ไม่ใช่ของตายแค่องค์เดียวเท่านั้น เวลามีอันตรายขนาดทหารยังคุ้มครองได้ทั้งกองทัพ** คันฉัตรมีพระของขวัญของท่านห้อยคออยู่องค์เดียวตลอดเวลา หลวงพ่อก็เลยคุ้มครองทั้งคันฉัตรและเพื่อน ๆ ตลอดไปถึงข้าวของต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่เดิมในรถและที่ติดตัวไป ไม่มีสิ่งใดหายเลย ยังอยู่ในสภาพดีด้วย แม้แต่แว่นตา ร่ม รองเท้า โดยเฉพาะสายสร้อยทองคำของเพื่อนลูก ตกอยู่ในรถตั้งหลายวันก็ไม่สูญหาย คุณเชิญศรีเธอเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า เดชะบุญที่ลูกชายเธอได้สร้างพระไว้เลยรอดตายเหมือนปาฏิหาริย์

เมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๔ อ.ตรีธา เคยตรวจดูทางวิปัสสนาเห็นผังชีวิตของคันฉัตร ทองสมบัติ แล้วว่าจะมีอันตรายถึงชีวิต มีวิธีแก้ไขวิธีเดียวคือต้องสร้างบุญใหญ่ อานิสงส์นี้จะได้เป็นพลังขับเคลื่อนให้กรรมชั่วในอดีตวิ่งไล่ตามไม่ทัน แต่ไม่ได้บอกคุณเชิญศรีตรง ๆ เกรงว่าจิตจะตกใจจะเสีย ยิ่งมีลูกชายคนเดียว ทั้งรูปหล่อ น่ารัก เรียนก็เก่ง ให้เสียดายแทนถ้าจะเป็นอะไรไปก่อนวัยอันควร อ.ตรีธา เลยแนะนำคุณเชิญศรีให้เป็นเจ้าภาพสร้างพระประธานให้ลูกชาย จะได้อายุยืนอยู่กับพ่อแม่ไปนาน ๆ คุณเชิญศรีก็ไม่ได้ซักถามว่าเพราะอะไร อ.ตรีธา บอกให้ทำอะไรเธอก็เต็มใจทำ เธอบอกให้ อ.ตรีธา ช่วยจัดการให้ด้วย อ.ตรีธา จึงได้ให้สร้างพระพุทธชินราช แล้วได้จารึกชื่อ คันฉัตร ทองสมบัติ อัญเชิญไปประดิษฐานที่ชันโตสวิหาร เมืองจิตตะกอง ประเทศบังกลาเทศ ซึ่งขอมาที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ครั้งเป็นที่พระธรรมธีรราชมหามุนี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

นาทีวิกฤตผ่านพ้นไปแล้ว เขาจะค่อย ๆ ดีขึ้น

คุณพนม พ่วงภิญโญ อดีตผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้บันทึกไว้ และเคยนำลงหนังสือที่ระลึกในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ขอนำมาลงไว้ให้ผู้ที่ยังไม่เคยอ่านได้ทราบถึงบารมีพระของขวัญหลวงพ่อ

"เมื่อวันอังคารที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ คนขับรถมารับผมที่บ้านเช้าผิดปกติ คือมาก่อน ๐๗.๐๐ น. ตามธรรมดามักจะมาระหว่าง ๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น. ขณะนั้นผมกินอาหารเช้าเสร็จแล้ว และกินยาแก้แพ้ไป ๔ เม็ด ตามที่แพทย์สั่ง แล้วจึงนั่งรถออกจากบ้านที่ถนนลาดพร้าว ซอย ๘๐ ตัดออกสี่แยกห้วยขวาง ถนนรัชดาภิเษก พอเข้าตลาดห้วยขวางไปสักครู่หนึ่ง ผมรู้สึกมีอาการแน่นหลังแต่ไม่มาก ทีแรกคิดว่าคงเป็นเพราะจัดเบาะนั่งไม่สบาย จึงเอนลงแต่ก็ไม่หาย รู้สึกอ่อนเพลียด้วยขยับตัวอย่างไรก็ไม่หาย ผมคิดว่าโรคหัวใจคงเล่นงานเข้าแล้ว

เมื่อรถผ่านอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ผมนึกจะแวะโรงพยาบาลราชวิถี แต่ก็เห็นว่ายังเช้าอยู่ บัตรคนไข้ก็ไม่มีและอาการแน่นก็ยังไม่รุนแรงนัก ไม่เจ็บปวด ผมจึงให้คนขับรถขับผ่านไปทางโรงพยาบาลรามา เห็นคนไข้เต็มไปหมด จึงให้คนขับขับไปที่โรงพยาบาลศิริราช เพราะผมมีบัตรคนไข้ และเคยรักษากับแพทย์ที่นั่น แต่พอรถติดไฟแดง ผมก็รู้สึกว่าร่างกายอ่อนเพลียลงไปอีก คิดว่าคงไปไม่ถึงโรงพยาบาลศิริราชเป็นแน่ ผมจึงสั่งให้คนขับรถเบนรถออกทางซ้าย เลี้ยวเข้าโรงพยาบาลสงฆ์ทันที เพราะมีน้องภรรยาและหลานเป็นพยาบาลอยู่ที่นั่น ทั้งภรรยาผมก็เคยเป็นพยาบาลอยู่ที่นี่หลายปี มีคนรู้จักพอควร

ผมได้เข้าตรวจ EKG ผลออกมาว่า ผิดปกติ แพทย์ทางโรคหัวใจนำผมเข้าห้องไอซียูทันที พอนอนลงบนเตียง ผมรู้สึกว่าหัวใจเต้นช้าลงทุกที เป็นจังหวะห่าง ๆ จึงบอกหมอว่า คุณหมอครับ หัวใจเต้นช้าลงแล้วครับ ขณะนั้นสายตาผมฝ้าฟาง มองไม่เห็นอะไร หัวใจก็เต้นช้าลงจนเกือบจะหยุด ผมก็บอกคุณหมออีกว่า คุณหมอครับ หัวใจผมจะหยุดแล้วครับ แล้วก็หยุดไป ผมไม่รู้หรอกว่าหมอช่วยกันจับชีพจร พอก็รู้ว่าไม่เต้นแล้ว วัดความดันก็ไม่ได้ จึงรีบนวดหัวใจทันที หมอและพยาบาลช่วยกันง้างปาก เพื่อใส่เอ็นโดเครื่องช่วยหายใจ แต่ใส่ยากมาก เพราะกรามแข็ง ต้องใช้เครื่องขยายออกจึงใส่เข้าไปได้ ทุกอย่างยุ่งยากและใช้เวลานานมาก

ผมรู้สึกว่าความมืดเข้าครอบคลุม หูมีแต่เสียงวิ้ว ๆ เหมือนเข้าไปอยู่ในถ้ำหรือป่าลึก ๆ ร่างกายไม่มีความรู้สึกอะไรเลย ผมคิดว่าภายใน ๓ - ๔ นาทีนี้ ถ้าหัวใจไม่เต้น และไม่มีออกซิเจนเข้า ผมต้องตายแน่ ๆ ผมจึงเริ่มคิดถึงชะตาตัวเองว่าจะตายวันนี้หรือเปล่า วันนี้เป็นวันอังคาร วันเกิดของผม เป็นเดือนกรกฎาคม เดือนเกิดของผมอีกด้วย ผมเคยได้ยินคนโบราณว่า คนเรามักจะตายในวันเดือนเกิด ผมคิดแล้วก็เศร้าใจอย่างบอกไม่ถูก ตอนนั้นอายุ ๕๗ ปี

เป็นรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เมื่อคิดว่าตัวเองต้องตายแน่ ผมก็นึกกราบลาคุณแม่ พี่น้อง ผู้บังคับบัญชา และมิตรสหาย ขออโหสิกรรม ส่วนภรรยาก็ไม่ต้องห่วงอะไร เพราะเขาก็มีเงินบำนาญ มีบ้านอยู่ เราสองคนไม่มีบุตร แล้วผมก็ท่องคาถา สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ไปเรื่อย ๆ

แล้วผมก็เกิดความรู้สึกง่วงนอนเป็นที่สุด มีวงกลมขอบขาวข้างในสีคล้ำ วนเวียนไปมาอยู่ตรงหน้า ผมคิดว่าถ้าผมไล่วงกลมนี้ออกไปได้ ผมคงจะหลับสนิทอย่างเป็นสุขที่สุดในโลก ผมรู้ดีว่าอาการง่วงนอนอย่างนี้เป็นอาการจะหมดสติ เพราะผมเคยผ่าตัดมาแล้ว ๒ ครั้ง **ผมขอคิดถึงพระเป็นครั้งสุดท้าย ผมคิดถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำที่ผมแขวนคออยู่ พร้อมกับอธิษฐานว่า ถ้าผมฟื้น ผมจะทอดผ้าป่าและบวชถวายท่าน**

ทันใดนั้น ผมรู้สึกว่ามีอะไรล่วงเข้าไปในลำคอ รู้สึกคลื่นไส้ ผมก็อาเจียนเอาเศษอาหารออกมา เสียงคุณหมอวันดี โภคะกุล พูดใกล้ ๆ หูว่า คุณพนม คุณพนมหายใจลึก ๆ ผมก็หายใจเข้าปอดเต็มที่ ๒ - ๓ ครั้ง เสียงเครื่องช่วยหายใจทำงานเสียงดังครืดคราดตามจังหวะหายใจ เสียงคุณหมอพูดอีกว่า คุณพนมไม่ต้องตกใจนะ หมออยู่ที่นี่ตั้ง ๒ คน ผมรู้สึกว่ามีใครมาเกาหลังมือขวา ผมก็ลืมตาขึ้นเห็นแสงสว่าง ภรรยาผมเองยืนตาแดง ๆ อยู่ เธอพูดว่าพ่อนาทีวิกฤตพ้นไปแล้วนะ ใจดี ๆ ไว้ เสียงคนพูดกันว่าฟื้นแล้ว ๆ

ผมมาทราบภายหลังว่า ญาติพี่น้องเขากำลังปรึกษากันว่าจะเอาศพผมไปไว้ที่วัดไหนดี ภรรยาผมเล่าว่า ประมาณตี ๒ ขณะนั่งเฝ้าผม และกำลังครึ่งหลับครึ่งตื่นนั้น ได้ยินเสียงพระพูดจากทางข้างหลังว่า **โยม ไม่ต้องห่วงเขาหรอกนะ นาทีวิกฤตผ่านพ้นไปแล้ว เขาจะค่อย ๆ ดีขึ้น** ภรรยาผมจึงหันไปดู แต่ก็ไม่เห็นผู้พูด มองไปรอบ ๆ ก็เห็นแต่พระภิกษุที่อาพาธหลับหมดแล้ว

ผมอยู่ในห้องไอซียู ๑ สัปดาห์ ก็กลับบ้านได้ แล้วผมก็ไปวัดปากน้ำ พบหุ่นรูปเหมือนหลวงพ่อนั่งขัดสมาธิขนาดเท่าองค์จริง ผมรู้สึกว่าท่านมองดูผมด้วยความสมเพช ผมสะดุ้งเพิ่งจะนึกออกว่า ผมก็มีรูปเหมือนหลวงพ่อขนาดหน้าตักกว้างประมาณหนึ่งคืบ แต่ผมไม่ได้ดูไม่รู้ว่าเป็นหลวงพ่อวัดปากน้ำ คุณพี่จิตต์สมัย ภรรยาท่านสุวรรณ กองวารี อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ได้มอบให้ภรรยาผมมา เมื่อครั้งผมเป็นรองอธิบดีอยู่ที่ศาลแพ่งธนบุรี **ที่ฐานพระจารึกว่า พระมงคลเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ด้านหลังจารึกว่า ๒๓ - ๒๕ พ.ย. ๒๕๒๗** ผมเองก็เพิ่งทราบว่า สร้างเป็นอนุสรณ์ในงานสมโภชอายุครบ ๑๐๐ ปีของท่าน

ผมไม่เคยรู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำมาก่อนเลย ทั้ง ๆ ที่มีพระผงของท่านแขวนคออยู่ ผมได้มาจากเพื่อนเมื่อ ๑ ปีมาแล้ว เขาบอกว่าเป็นพระหลวงพ่อวัดปากน้ำ ผมก็เข้าใจว่าวัดนี้อยู่ที่สมุทรปราการ เมื่อผมสุขภาพดีแล้ว ก็นำพระองค์นี้ไปให้เพื่อนที่เคยเป็นกรรมการประกวดพระดู เขาบอกว่า เป็นพระหลวงพ่อวัดปากน้ำรุ่น ๑ ผมจึงรีบไปจุดธูปกราบขอบพระคุณท่านอย่างหาที่สุดไม่ได้ หลังจากนั้นผมก็ไปทอดผ้าป่าและบวชถวายกุศลแด่ท่าน

เมื่อผมมาย้อนพิจารณาดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ผมก็เห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างได้จังหวะกันเหมาะเจาะลงตัวพอดี ที่ผมจะได้รับการรักษาจากคุณหมอวันดี โภคะกุล ผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจแห่งโรงพยาบาลสงฆ์ ที่เผอิญวันนั้นก็ไปทำงานแต่เช้า จึงช่วยผมได้ทันท่วงที ผมเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีพระของขวัญรุ่นที่ ๑ ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

ที่ผมเล่าเรื่องนี้เพราะอยากจะเตือนผู้ที่อายุเกิน ๕๐ ปีแล้วว่าให้หมั่นดูแลตรวจสุขภาพ และคลายความเครียดด้วยการทำบุญและปฏิบัติธรรม แล้วท่านจะมีอายุยืนยาวอยู่อย่างมีความสุข

ถ้าไม่มีพระของขวัญหลวงพ่อวัดปากน้ำ คงจะเป็นผีเฝ้าถนนไปนานแล้ว

ข้อความข้างบนนี้ พระมหานรินทร์ นรินฺโท เป็นผู้กล่าว ท่านเล่าว่า ท่านไปอยู่วัดปากน้ำครั้งเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖ ตอนนั้นหลวงพ่อเล็กเป็นผู้แจกพระของขวัญรุ่น ๓ แต่ท่านยังไม่สนใจ จนได้ยินคนพูดกันถึงความศักดิ์สิทธิ์ของพระหลวงพ่อ จึงไปขอรับจากหลวงพ่อเล็ก ครั้นกลับไปเยี่ยมบ้าน พี่ชายก็ขอไป ท่านก็เลยกลับไปเช่าใหม่อีกองค์หนึ่ง และกลัดติดอังสะไว้ตลอดเวลา พระองค์นี้แหละที่ช่วยชีวิตท่านไว้หลายครั้ง ขอนำมาถ่ายทอดเฉพาะครั้งที่รุนแรงมาก ด้วยการเล่าของท่านเอง

เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๐ คุณจักรชัย ธีรสุขพิมล เจ้าของโรงงานจักรชัยรับเบอร์ ได้มาชวนอาตมาร่วมเดินทางไปทอดผ้าป่าที่วัดถ้ำเขาปูน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีพระมหาอารมณ์ร่วมเดินทางไปด้วย ในตอนแรกอาตมากับพระมหาอารมณ์นั่งรถของคุณจักรชัย เป็นรถมาสด้ากระบะ พอถึงนครชัยศรี คุณจักรชัยได้ให้อาตมากับพระมหาอารมณ์เปลี่ยนไปนั่งรถเก๋งโตโยต้าของเพื่อน เพราะต้องการให้ภรรยากับลูกสาวคนเล็กย้ายมานั่งข้างหน้าแทนที่พระ เนื่องจากอากาศหนาวมาก

วันนั้นในใจของอาตมาไม่ค่อยปกติสุข เหมือนกับมีอะไรมาเตือนอยู่เสมอว่าระวังนะจะเกิดอุบัติเหตุ อาตมานั่งรถไปด้วยใจหวิว ๆ กระวนกระวาย แต่ก็ยังรู้สึกอุ่นใจเมื่อคลำที่หน้าอกแล้วพบว่าพระหลวงพ่อวัดปากน้ำยังอยู่ เมื่อรถแล่นไปถึงทางรถไฟที่จะผ่านเข้าวัดถ้ำเขาปูน ตรงนั้นเป็นทางลาดขึ้นภูเขา ตัดกับรางรถไฟที่เป็นทางโค้งอ้อมตามลูกเขา และมีป่าไม้ปกคลุม คนที่ไม่ชำนาญเส้นทางจะไม่มีทางรู้เลยว่าข้างหน้าเป็นทางรถไฟ คนขับเหยียบคันเร่งทวีความเร็ว เพื่อจะให้รถมีกำลังพุ่งขึ้นสู่เนินเขา และทางรถยนต์ฟากทาง

รถไฟนั้นก็เป็นทางโค้งแบบหักข้อศอก เมื่อรถผ่านทางรถไฟไปแล้วจะต้องหักเลี้ยวซ้ายทันที ถ้าตกลงไปก็เจอหุบเหวที่ลึกพอควร

รถโตโยต้าคันที่อาตมานั่งพุ่งขึ้นไปอยู่กลางรางรถไฟแล้ว แต่เลี้ยวซ้ายไม่ทัน ตรงก็ไม่ได้ ต้องตกหุบเหว คนขับจึงเหยียบเบรกอย่างแรงทันที อนิจจา เครื่องยนต์ดับ เวลาเดียวกัน ก็มีขบวนรถไฟที่ออกมาจากสถานีน้ำตกไทรโยค มุ่งหน้ามายังกาญจนบุรี ก็โผล่หัวมาจาก ส่วนโค้งของภูเขา ห่างกันประมาณ ๕ เส้น เป็นอย่างมาก ทุกคนในรถตาค้าง หัวใจแทบวาย อาตมาอุทานได้คำเดียวว่า หลวงพ่อ

ทางด้านรถไฟก็เปิดหวูดเตือนดังลั่น พร้อมกับปล่อยเครื่องกวาดรางข้างหน้าออกมา (ถ้าเรียกไม่ถูกก็ขออภัย) กระทบกับรางรถไฟดังเพล้ง ๆ วิ่งที่อเข้าหารถเก๋งเหมือนจงใจ จะบดขยี้ ทันใดนั้นอาตมารู้สึกเหมือนมีมือที่มองไม่เห็นผลักกระเด็นออกมาจากรถ ทั้ง ๆ ที่ประตูรถล็อกมาตลอดทาง ไม่รู้ว่าเปิดออกมาได้อย่างไร ขณะเดียวกันคนขับก็ได้สติ บิดกุญแจ รถสตาร์ทเครื่องยนต์อีกครั้ง โดยลืมปลดเกียร์ให้ว่าง เครื่องยนต์ก็ทำงาน แต่เมื่อรถเข้าเกียร์ไว้ ก็เลยเป็นแรงดันให้รถกระตุกพรวด กระโจนพ้นจากรางรถไฟ ท้ายรถเก๋งอยู่ห่างจากรางรถไฟ ไม่ถึงคืบ ส่วนพระมหาอารมณ์ก็กระโจนตามอาตมาออกมาจากรถ แต่ย่ามตกลงบนรางรถไฟ เลยถูกล้อรถไฟบดขยี้แหลกละเอียด

หลังจากนั้นไม่กี่เดือน อาตมาก็ประสบอุบัติเหตุที่ร้ายแรงมากอีกครั้ง ครั้งนี้ อาตมาต้องสูญเสียพระเพื่อนรักไปถึง ๒ รูป อาตมาพร้อมพระมหาทองสา ยติสุสโร ป.ธ. ๘ พระมหาวันชัย อกฺกโชติ ป.ธ. ๗ และพระจรินทร์ รวม ๔ รูป ได้เดินทางไปจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อทัศนศึกษาและชมธรรมชาติตามสถานที่ต่าง ๆ อาตมาเป็นคนในพื้นที่จึงถูกเพื่อนขอร้อง ให้เป็นผู้นำทาง

เราออกเดินทางจากวัดปากน้ำ เวลา ๐๖.๐๐ น. วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยรถเก๋งโตโยต้า โคโรน่า ของคุณสนั่น วรากุล แวะเที่ยวสถานที่หลายแห่ง ไปพักค้างคืนที่ วัดท่ามะขาม ขากลับหลังจากแวะเที่ยวน้ำตกไทรโยค น้ำตกเอราวัณ และเขื่อนศรีนครินทร์ แล้ว กำลังเดินทางกลับกรุงเทพฯ ขณะที่รถวิ่งมาตามถนนสายกาญจนบุรี-ไทรโยค ด้วย ความเร็วประมาณ ๑๔๐ กม./ชม. อาตมานั่งอยู่เบาะหลังตรงกับคนขับ พระจรินทร์นั่งกลาง ด้านซ้ายเป็นพระมหาวันชัย ส่วนพระมหาทองสานั่งข้างหน้าคู่กับคนขับ

รถวิ่งมาถึงตำบลวังสิงห์ ถนนสร้างเสร็จใหม่ ๆ ราบเรียบดี อาตมากำลังนั่งฟังวิทยุ ไปด้วย มองไปข้างหน้าในระยะใกล้ไปด้วย เห็นรถไถวิ่งนำหน้าอยู่คันหนึ่ง คนขับก็ขับเบนออก ทางขวาจะแซงรถไถคันนี้ แล้วอาตมาก็ได้ยินเสียงคนขับร้องว่า โอ๊ะ แล้วก็มีเสียงล้อรถบด กับก้อนหินบนไหล่ถนนดังกราว ๆ แล้วก็มีเสียงติดตามมาคือเสียงโครม โครม ปึง ปัง โครม โครม

ด้วยสัญชาตญาณกลัวภัย อาตมาคงจะหลับตาแล้วก็กอดย่ามไว้แน่น จึงไม่สามารถเห็นอะไรได้อีก รู้สึกว่าตัวเองเหมือนถูกจับเหวี่ยงให้หมุนติ้วกระเด็นไปกระดอนมา ใจวูบหวิวผวาเหมือนตกจากที่สูงม-า-ก แต่พอตัวกระทบพื้นกลับเบาหวิว นิ่มนวลเหมือนปุยฝ้ายลอยลงสู่พื้น เมื่อเสียงต่าง ๆ เงียบลง อาตมาลืมตาขึ้นมา พบว่าตัวเองหัวคะมำไปตำอยู่ข้างคนขับ ลำตัวท่อนบนถูกหนีบอยู่ระหว่างเบาะหน้า ๒ ข้าง ด้วยความตกใจจึงรีบยันกายลุกขึ้นเปิดประตูออกมาโดยที่จีวรยังหล่นติดค้างที่ประตูรถ ไม่ได้พิจารณาอะไรทั้งสิ้น วูบหนึ่งของหัวใจนึกถึงแต่พระของขวัญรุ่น ๓ ของหลวงพ่อ รีบตะปบไปที่อังสะ มือได้สัมผัสกับองค์พระอาตมาก็หลุดปากออกมาได้คำเดียวว่า หลวงพ่อ เหลียวกลับไปดูที่รถ เห็นพระจรินทร์กำลังคลานออกมาพร้อม ๆ กับคนขับ ส่วนพระมหาทองสาฟุบคว่ำหน้าอยู่ที่เบาะหน้า พระมหาวันชัยฟุบหน้าอยู่ตรงกลางรถเก๋ง มีเลือดแดงฉานท่วมใบหน้า

สภาพรถด้านหน้าและด้านซ้ายแหลกลาญ ล้อหน้าหนึ่งล้อกระเด็นไปห่างจากตัวรถประมาณ ๑๕ วา อีกล้อหนึ่งหักพับแบะติดพื้นดิน เนื่องจากวิ่งชนก้อนหินใหญ่มาหลายก้อนและหกคะเมนตีลังกามาหลายตลบ และมาสิ้นฤทธิ์อยู่ในดงไม้ที่เต็มไปด้วยก้อนหินน้อยใหญ่ในลักษณะหันหน้าย้อนกลับทางเดิม อาตมากับคนขับช่วยกันยกร่างของพระมหาวันชัยออกจากรถ กะจะขอความช่วยเหลือจากผู้ที่ผ่านไปมาให้นำท่านส่งโรงพยาบาลให้เร็วที่สุดเผื่อว่าท่านจะรอด แต่อนิจจา ท่านสิ้นใจเสียแล้ว หันกลับมาดูพระมหาทองสา แต่แรกคิดว่าท่านคงจะสลบไป แต่ก็ปรากฏว่าท่านได้สิ้นใจแล้วเช่นกัน

ขณะนั้นอาตมาเหมือนคนบ้า มองหาพระจรินทร์ เห็นท่านเข้าไปนั่งซุกอยู่ในดงไม้ ท่านบอกว่ากำลังจะเป็นลม เห็นเลือดไม่ได้ ส่วนร่างกายไม่เป็นอะไร ไม่ต้องห่วง ส่วนตัวอาตมาก็รู้สึกแสบ ๆ ระหว่างคิ้ว ถามคนแถวนั้นเขาบอกว่ามีรอยขีดข่วนนิดหน่อยพอเลือดออกซิบ ๆ อาตมาไม่รู้สึกเจ็บแต่มึนงง หลงทิศหลงทาง กลับเหนือกลับใต้กันหมด

ในเวลาที่อาตมากำลังมึนงงทำอะไรไม่ถูกอยู่นี้ คนขับก็ถือโอกาสหลบหนีไปเสียแล้ว อาตมาจึงรวบรวมของมีค่าบางอย่างให้พระจรินทร์ดูแล แล้วอาศัยรถที่ผ่านไปมาไปแจ้งความกับตำรวจที่ สภ.อ.ไทรโยค แล้วย้อนกลับมาขอความช่วยเหลือจากรองเจ้าคณะจังหวัดและเจ้าคณะจังหวัด พระเดชพระคุณทั้ง ๒ รูปได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจัดการเรื่องศพของพระมหาทั้งสองเป็นอย่างดี พร้อมกับได้พาอาตมากับพระจรินทร์กลับมาส่งที่วัดปากน้ำด้วยตัวท่านเองอีกด้วย นับเป็นกรุณาอย่างยิ่งอันอาตมาจะไม่ลืมเลือนเลย กราบขอบพระเดชพระคุณไว้ ณ ที่นี้อีกครั้ง

แล้วจะไม่ให้อาตมาเชื่อมั่นได้อย่างไร ว่าที่รอดปลอดภัยเพราะบารมีพระหลวงพ่อวัดปากน้ำ เพราะอาตมามีพระของขวัญรุ่น ๓ กลัดติดอังสะตลอดเวลา และพระจรินทร์

ก็มีรูปถ่ายหลวงพ่อใบเล็ก ๆ อัดพลาสติก กลัดติดที่อังสะเหมือนกัน ส่วนพระเพื่อนที่เสียชีวิตทั้ง ๒ รูป อาตมาก็ได้ค้นดูสิ่งของต่าง ๆ ทั้งในย่ามและที่ตัวจนทั่วแล้ว ก็ไม่เห็นมีพระ หรือรูปของหลวงพ่อ อาตมาจำได้ว่าพระเพื่อนทั้ง ๒ รูปนี้ก็มีพระของขวัญหลวงพ่อ และนำติดตัวไปด้วยเสมอ เมื่อกลับมาค้นดูที่ห้องพักที่วัดปากน้ำ ก็พบว่าอยู่ในห้อง ท่านลืมนำติดตัวไปด้วย

พระรุ่น ๔ ช่วยคนถูกฟ้าผ่า

เรื่องนี้เกิดขึ้นกับนายธำรงค์ จิตรศิลป์ฉายากุล อยู่บ้านเลขที่ ๒๗/๒ ตลาดหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

เมื่อประมาณเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. เศษ นายธำรงค์ได้ขี่รถมอเตอร์ไซค์ ไปส่งเพื่อนที่บ้าน ที่ตำบลหนองสองห้อง ขณะนั้นอากาศแจ่มใส ท้องฟ้าโปร่ง แต่เริ่มมีแสงจากอสนีบาตและเสียงท้องฟ้าคำรนเป็นครั้งคราว เมื่อส่งเพื่อนถึงบ้านและตนเองขี่รถกลับออกมาจากบ้านเพื่อนเพียง ๕ - ๖ เมตร ก็เกิดเสียงกึกก้องกัมปนาทจากท้องฟ้าเบื้องบน อสนีบาตฟาดเปรี้ยงลงมาที่ตัวของนายธำรงค์อย่างแรง จนตัวเขาและรถกระเด็นกระดอนไปคนละทาง กลุ่มควันปกคลุมร่างของเขาจนมองไม่เห็นตัว แสงและเสียงอสนีบาตสั่นสะเทือนขวัญชาวบ้านทุกคนในแถบนั้นให้วิ่งออกมาดู

เพื่อนคนที่นายธำรงค์ขี่รถไปส่งตกใจแทบสิ้นสติ เมื่อเห็นสภาพของนายธำรงค์ที่กำลังถูกไฟลุกไหม้ท่วมกาย เขารีบพุ่งตัวเข้าไปช่วยดึงเสื้อผ้าที่กำลังถูกไฟไหม้ลุกโพลงออกจากกายของเพื่อน ซึ่งยังมีสติพอที่จะระลึกถึงพระหลวงพ่อวัดปากน้ำที่ห้อยคออยู่กับสายสร้อยนาค เขากำพระไว้แน่น พยายามยันตัวจะลุกแต่ก็ลุกไม่ไหว เมื่อเพื่อนเข้ามาประคองจึงเอาพระใส่กระเป๋าเสื้อเพื่อนไว้ ชาวนาผู้หญิง ๒ - ๓ คน ที่กำลังเกี่ยวข้าวอยู่รีบวิ่งเข้ามาช่วยประคอง สภาพของนายธำรงค์ขณะนั้น ร่างกายปราศจากเสื้อผ้า แขน-ขาซีกขวาถูกไฟไหม้ลวกพอง เส้นผมด้านหลังถูกไฟไหม้หงิกงอติดหนังศีรษะ สร้อยนาคละลายฝังเข้าไปในเนื้อรอบคอลึกประมาณครึ่งเซนติเมตร ซิปและตะขอกางเกงละลายเพราะไฟไหม้ เสื้อกางเกงขาดกะรุ่งกะริ่ง แผ่นดินตรงที่สายฟ้าฟาดลงมาเป็นหลุมลึกประมาณ ๑ คืบ ถึงแม้ว่าสติยังดีอยู่ แต่นายธำรงค์ก็ไม่สามารถช่วยตัวเองได้

นายธำรงค์ได้รับการรักษาตัวในโรงพยาบาลจังหวัดนครปฐม หมอและพยาบาลทุกคนต่างพากันพิศวงเมื่อเห็นสภาพของเขา พบว่าสายฟ้าผ่าลงตรงสร้อยคอนาคด้านหลังศีรษะก่อน แล้ววิ่งมาด้านหน้าลงด้านล่าง โดนรถแล้วพุ่งลงดินเป็นหลุมลึก ไม่น่าเชื่อว่านายธำรงค์จะรอดชีวิตมาได้ คณะแพทย์คาดว่าประสาทหูของเขาจะต้องพิการเพราะได้รับ

ความกระเทือนอย่างรุนแรงจากเสียงฟ้า แต่เมื่อตรวจดูอย่างละเอียดแล้ว กลับไม่พบอาการผิดปกติใด ๆ ทางด้านสมองก็เช่นกัน เขายังมีความทรงจำเป็นปกติ สามารถจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด แต่ต้องนอนพักรักษาบาดแผลที่ถูกไฟไหม้อยู่ที่โรงพยาบาลประมาณ ๑ สัปดาห์ ก็กลับบ้านมารักษาบาดแผลต่อ แล้วร่างกายก็กลับเป็นปกติ

บริเวณที่เกิดเหตุนี้ ก่อนหน้านั้นประมาณ ๑ เดือน มีผู้ถูกอสนีบาตตายถึง ๒ คน ทั้ง ๆ ที่สายฟ้ามิได้ลงถูกตรงตัว เพียงแต่ถูกไม้ที่ถือ นายสมศักดิ์พี่ชายของนายธำรงค์ เป็นผู้นำพระรุ่น ๔ มาให้น้องชายแขวน ได้พูดถึงน้องชายว่า ที่รอดตายมาได้เพราะหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านคุ้มครอง เพราะยังไม่เคยเห็นใครที่ถูกฟ้าผ่าแล้วรอดตายเลยสักคนเดียว

ตัวนายสมศักดิ์เองก็เคยประสบกับอภินิหารของหลวงพ่อวัดปากน้ำมาแล้ว เขาเล่าว่า ได้นั่งรถโดยสารประจำทางแล้วเกิดชนกันอย่างแรง คนขับหนี ผู้โดยสารบาดเจ็บกันมากมาย ทั้งที่สาหัสและไม่สาหัส แต่ตัวเขาไม่เป็นอะไรเลย เขากล่าวว่า มีคนชอบพูดกันว่าพระหลวงพ่อวัดปากน้ำนั้น ถ้าไม่ได้รับกับมือหลวงพ่อแล้ว จะไม่มีความศักดิ์สิทธิ์หรืออภินิหารใด ๆ เลย เรื่องนี้ไม่เป็นความจริง เพราะเขาได้ประสบมาด้วยตัวเอง เขาก็ไม่ได้รับพระจากมือหลวงพ่อ เพราะมาไม่ทัน และบิดามารดาของเขาก็เป็นคนจีนที่ไม่รู้และไม่ศรัทธาในเรื่องพระ แต่ตัวเขามีความศรัทธา นับถือพระพุทธศาสนามาก เขากราบไหว้บูชาพระทุกคืนและรักษาศีลทุกวันพระ เมื่อมีเวลาว่างเขาจะไปกราบหลวงพ่อและไปทำบุญวัดปากน้ำเสมอ ทั้งยังได้เช่าพระรุ่น ๔ ไปให้น้องชายและญาติพี่น้องแขวนด้วย เขาย้ำว่า **ไม่มีวันที่ผมจะขายหลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นอันขาด ท่านเป็นกำลังใจอย่างดีที่สุดของผม เป็นหลักใจให้ผมเกาะได้อย่างมั่นคง** นอกจากผมจะชักชวนญาติพี่น้องให้เคารพนับถือท่านแล้ว ผมยังแนะนำผู้อื่นอีกด้วย เขากล่าวอย่างหนักแน่น

ในยุคนั้นข่าวคนถูกฟ้าผ่าแล้วไม่ตาย เพราะแขวนพระหลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นที่โจษขานกันเกรียวกราวในจังหวัดสมุทรสาครและนครปฐม และเล่าลือกันต่อ ๆ ไป จนขยายเป็นวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีผู้เรียกพระรุ่น ๔ ว่า รุ่นฟ้าผ่า ประชาชนที่ทราบข่าวพากันเดินทางไปเช่าพระรุ่น ๔ ที่วัดปากน้ำกันคับคั่งเกือบทุกวัน โดยเฉพาะวันหยุดราชการ ทำให้พระรุ่น ๔ หมดอย่างรวดเร็ว เพราะไม่ได้เช่ากันเพียงคนละ ๑ องค์ แต่ยกกล่องกันทีเดียว ในยุคนั้นให้เช่าองค์ละ ๒๕ บาท เท่ากับสมัยหลวงพ่อ จะเช่าคนละกี่องค์ก็ได้ไม่กำหนดว่าต้องเช่าเพียงคนละ ๑ องค์ เหมือนสมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำยังอยู่

ฮ.ตกแต่ไม่เป็นอะไรเพราะมีพระรุ่น ๔

อ.ตรีธา มีพี่น้องหลายคน จึงมีหลานเยอะมาก ท่านจะสอนหลาน ๆ เสมอ ตั้งแต่พวกเขายังเล็ก ๆ ให้ยึดมั่นหลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้หมั่นท่องคาถา สัมมาอะระหัง และหมั่นไปนั่งสมาธิ หลานคนไหนที่ว่าง่าย เชื่อฟังก็จะหมั่นไปวัดปากน้ำ ไปกราบหลวงพ่อ นั่งสมาธิ ก็มักจะได้อะไรดี ๆ อยู่เสมอ ขอเล่าเรื่องหลานชายคนหนึ่งของท่าน ชื่อนาวาอากาศเอก ปัตตะพงศ์ รอดสวาสดิ์ ซึ่งมีศักดิ์เป็นหลานย่า เพราะพี่สาวร่วมบิดาเดียวกันของ อ.ตรีธา เป็นย่าของเขา ๆ จึงเรียก อ.ตรีธา ว่าคุณย่าด้วย บ้านนี้เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อกันทั้งบ้าน วันหยุดพ่อแม่เป็นต้องพาลูกเล็ก ๆ ไปกราบหลวงพ่อ คุณย่าตรีธา และนั่งสมาธิกันเป็นประจำ พ่อแม่จึงไม่เคยเป็นกังวลกับความประพฤติและการศึกษาของลูก ๆ ทุกคนช่วยตัวเองได้ ลูกชายจบจาก รร.นายร้อย จปร., รร.นอ. และ รร.ตร. เป็นนายทหารนายตำรวจกันถึง ๔ คน อีก ๒ คน ไม่ชอบเป็นทหาร ตำรวจเลยไปเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนลูกสาวก็สำเร็จวิทยาลัยพยาบาลของกองทัพบก

นาวาอากาศเอก ปัตตะพงศ์ฯ ครั้งเป็นเรืออากาศเอก เป็นนักบิน ฮ.๖ ประจำกองบิน ๒ ฝูง ๒๐๓ หมวดบิน ๔ ลพบุรี เขาเคยประสบอุบัติเหตุเครื่องตก เมื่อวันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ทำหน้าที่เป็นนักบินที่ ๑ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ขนเครื่องปั่นไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้าจากสถานีขนถ่ายขึ้นสถานีโทรคมนาคมที่อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง เวลาประมาณ ๑๔.๔๐ น. เกิดอุบัติเหตุ ฮ.หมุนตกจากเขา ทำให้เจ้าหน้าที่จาก ส.ทอ.เสียชีวิต ๑ คน เจ้าหน้าที่ช่างอากาศบาดเจ็บสาหัส ๑ คน แต่นักบินทั้ง ๒ คนปลอดภัย ฮ.เสียหายขั้นจำหน่าย ไม่สามารถใช้งานได้ต่อไป เขาเล่าว่า

“ในขณะที่ ฮ.ตกจะกระทบพื้นนั้น ผมรู้ตัวตลอดเวลา ความกังวลเรื่องเป็น ตาย หรืออื่น ๆ ใดหมดไปตั้งสติจิตยึดมั่นในคำภาวนาว่า สัมมาอะระหัง ๆ ๆ ๆ จนกระทั่ง ฮ.กระทบต้นไม้ตกลงสู่พื้น ผมรอดปลอดภัยเพราะความศรัทธายึดมั่นในคาถาสัมมาอะระหัง และมีพระรุ่น ๔ แขวนด้วย ท่านจึงคุ้มครองให้ผมปลอดภัยผมจะยึดถือพระรัตนตรัย หลวงพ่อวัดปากน้ำและวิชชาธรรมกายเป็นที่พึ่งตลอดชีวิต และจะไม่ลืมที่คุณย่าตรีธาสอนว่า คิดสิ่งใด ทำสิ่งใดอันเป็นไปในทางที่ถูก ที่ชอบ ที่ควร ให้อาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลแล้วต้องสำเร็จอย่างแน่นอน”

หลวงพ่อต่ออายุ

คงจะไม่มีใครที่นอนแล้วไม่เคยฝัน บางคนก็ฝันดี บางคนก็ฝันร้าย ที่ฝันดีก็อยากจะฝันอีก ที่ฝันร้ายก็ถึงกับหาตำรา หาหมอดูให้ทำนายฝัน และบางคนก็อยากจะรู้ว่าฝันนั้นเชื่อได้หรือไม่ ได้เคยเล่าถึงเหตุแห่งความฝันให้ทราบไปแล้ว จึงขอเล่าเรื่องความฝันที่เกี่ยวกับหลวงพ่อมาให้ผู้อ่านได้ทราบกันบ้างว่าบารมีหลวงพ่อหลายรูปแบบ ทั้งยังเป็นประจักษ์พยานยืนยันว่า แม้หลวงพ่อจะจากพวกเราไปนานแล้ว แต่ท่านก็ยังคอยเป็นห่วงเป็นใยคอยคุ้มครองปกป้องผองภัยให้แก่ลูกศิษย์อยู่เสมอ

คุณวนิดา ศรีพิพัฒน์ สมัยที่ยังมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงมักจะไปทำบุญ ปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำเสมอ วันหนึ่งเธอไปถาม อ.ตรีธา ว่าเคยเห็นพญายมหรือไม่ เมื่อ อ.ตรีธา ตอบเธอแล้ว เธอก็บอกสาเหตุที่ตั้งคำถามนั้นว่า เธอได้ฝันว่าได้ไปช่วยกันทำดอกไม้กับเพื่อน ๆ ผู้หญิงล้วนกลุ่มหนึ่ง ณ สถานที่แห่งหนึ่ง เธอนั่งหันหน้าไปทางประตูทางเข้า จึงเห็นมีชายผู้หนึ่งเดินผ่านประตูเข้ามา แต่งกายด้วยชุดสีฟ้าหม่น มีผิวพรรณรูปร่างหน้าตางดงามมาก คุณวนิดาจึงมองตามชายผู้นี้ด้วยความชื่นชมในรูปโฉมที่งดงาม พร้อมกับนึกสงสัยว่าเป็นใคร เข้ามาทำไม จะมาพบใคร แล้วชายผู้นี้ก็เดินเข้ามาสำรวจใบหน้าของคนที่นั่งทำดอกไม้ทีละคน ๆ ในที่สุดก็มาหยุดอยู่ที่ใบหน้าของคุณวนิดา พร้อมกับเอ่ยปากชวนว่าไปเถอะ คุณวนิดาถามว่าไปไหน ชายผู้นั้นก็ตอบว่า ถึงเวลาแล้วก็ต้องไป ไปกันเถอะ พวกเพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่ก็พากันตกใจ บางคนพูดออกมาว่า สงสัยว่าจะเป็นยมบาลจะมารับตัวไปละมัง

คุณวนิดาได้ยินเพื่อนพูดเช่นนั้นก็ตกใจกลัวมาก รีบร้องว่าไม่ไป ยังไปไม่ได้ ไม่อยากไป แต่ชายผู้นั้นก็ยังยืนยันว่าต้องไป คุณวนิดาตอบว่ายังไม่อยากไป เพราะยังมีห่วง มีภาระที่ต้องดูแลอีกมาก และเวลานี้ก็ไม่ได้เจ็บป่วยเป็นอะไร ยังมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ยังไม่อยากไป ทีตอนป่วยทำไมไม่มารับตัวไป แต่ชายผู้นั้นก็ยังยืนกรานว่า เมื่อถึงเวลาแล้วก็ต้องไป จะป่วยหรือไม่ป่วยก็ต้องไป ขณะที่กำลังโต้เถียงกันอยู่นั้น ก็มีเสียงของหลวงพ่อดังมาจากเบื้องบนว่า **ขอเถอะ** คุณวนิดาบอกว่าจำได้แม่นยำว่าเป็นเสียงหลวงพ่อแน่นอน เพราะฟังเทปเสียงท่านที่สอนนั่งสมาธิเสมอ ๆ จึงรีบร้องออกไปว่ายังไม่อยากไป ขอชีวิตเถอะ

เสียงหลวงพ่อดังมาอีกว่า คนคนนี้ขอไว้สักครั้งเถอะ ขอไว้คนหนึ่งก่อน อย่าเพิ่งเอาตัวไปเลย แต่ชายผู้นั้นก็ยังพยักหน้าชวนคุณวนิดาอีกว่าไปเถอะ เสียงหลวงพ่อดังมาอีกว่า **อย่าเพิ่งเอาไปเลย เพราะเขายังทำงานไม่เสร็จ ขอไว้ก่อน ให้เขาทำงานให้เสร็จเสียก่อน** ชายผู้นั้นก้มหน้าคิดสักครู่แล้วจึงเงยหน้า เพ่งพิศใบหน้าของคุณวนิดา ในที่สุดก็ตอบว่าตกลง ขณะที่ตอบตกลงนั้น คุณวนิดาสังเกตว่าในมือขวาของชายผู้นั้นถือคทาอันเล็ก ๆ แล้วยกขึ้นมาเคาะมือซ้ายของตนเองในท่าครุ่นคิด หลังจากตอบตกลงแล้วก็เดินกลับทันที

ไม่เหลียวหลังมามองเลย คุณวนิดาบอกว่า ยังจำใบหน้าของชายผู้นั้นได้ติดตา เธอเชื่อว่าหลวงพ่อช่วยต่ออายุของเธอแน่ ๆ และเชื่อว่าชายที่เห็นในฝันนั้นเป็นพญายมอย่างไม่มีข้อสงสัย

หลวงพ่อพระใส หลวงพ่อสด และพญายม

ผู้ที่ฝันเห็นพญายมอีกคนหนึ่งคือ คุณระเด่น เกษมสันต์ ณ อยุธยา ภรรยานายแพทย์หม่อมหลวงทรัพย์สมบูรณ์ สมัยก่อนคุณระเด่นไปวัดปากน้ำอยู่เป็นประจำ ไปกราบหลวงพ่อบ้าง ไปนั่งสมาธิบ้าง และเคยไปนุ่งขาวรักษาศีล ๘ ด้วย

คุณระเด่นเคยฝันว่า ได้กลับไปบ้านเดิมที่จังหวัดหนองคาย ขณะที่กำลังเดินไปหาพี่สาว ก็เห็นชายผู้หนึ่งมีร่างกายกำยำล่ำสันสูงใหญ่ยืนมองเธออยู่ ชายผู้นี้นุ่งผ้าเตี่ยวสีแดงเพียงผืนเดียว คุณระเด่นรู้สึกกลัว จึงหนีไปลงเรือที่จอดอยู่ใกล้ ๆ แต่พอคุณระเด่นไปนั่งที่ท้ายเรือ ชายผู้นั้นก็ตามไปนั่งท้ายเรือด้วย คุณระเด่นเลยหนีไปนั่งที่หัวเรือ เขาก็ตามไปนั่งด้วยอีก เธอเลยหนีขึ้นฝั่งกลับบ้าน

ขณะที่วิ่งขึ้นบันไดบ้าน ก็ได้ยินเสียงคุณน้าที่อยู่บ้านติดกัน ตะโกนบอกว่า ถ้าเขายังตามขึ้นไปบนบ้าน ก็ให้เธอหลบหนีไปอยู่ที่บ้านคุณน้า คุณระเด่นจึงวิ่งหนีขึ้นไปบนชั้น ๒ ของบ้านซึ่งมืดมาก ไม่สามารถมองเห็นอะไรได้เลย ขณะที่เหลียวมองไปในความมืดรอบตัว คุณระเด่นก็เห็นองค์พระใสลอยผ่านหน้าไป พระใสเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัดหนองคายที่มีชื่อเสียงว่าศักดิ์สิทธิ์มาก คนในภาคอีสานและประเทศลาวเคารพเลื่อมใสมาก พอองค์พระใสลอยผ่านไปแล้ว คุณระเด่นก็เห็นพระสงฆ์รูปหนึ่งนั่งท่าขัดสมาธิ ลอยผ่านมาหยุดตรงหน้าแล้วก็ลอยผ่านไป คุณระเด่นพยายามจ้องมองว่าพระสงฆ์รูปนั้นเป็นใคร แล้วคุณระเด่นก็หมดความกลัว เพราะจำได้ว่าเป็นหลวงพ่อวัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านมาช่วยแล้ว

เมื่อตื่นนอนขึ้นมา คุณระเด่นได้บอกสามีว่า ถ้าเธอเป็นอะไรถึงแก่ชีวิต ให้สามีช่วยดูแลลูกให้ดีด้วย แล้วคุณระเด่นก็รีบชวนพี่สาวและหลานไปวัดปากน้ำ เพื่อไปกราบหลวงพ่อขอบารมีให้ท่านช่วยคุ้มครอง เสร็จแล้วก็จะพากันไปบ้านน้องสะใภ้ ขณะที่ทั้ง ๓ คนกำลังจะข้ามถนน หลังจากที่ได้มองดูทั้งด้านซ้ายและขวาถ้วนถี่ดีแล้วก็พากันข้ามถนน พอไปถึงกึ่งกลางถนน พี่สาวกับหลานเดินข้ามไปเลย ส่วนคุณระเด่นหยุดรอดูให้แน่ใจก่อนว่าไม่มีรถมาแน่นอน ทันใดนั้นก็มีรถแท็กซี่คันหนึ่งขับมาจากด้านซ้ายมือของคุณระเด่น และพุ่งเข้าชนเต็มแรง จนตัวเธอหมุนกลับไปฟาดรถแต่ก็ไม่ล้ม คุณระเด่นรู้สึกชาไปทั้งแถบ แต่ก็ไม่เจ็บปวด คนที่เห็นเหตุการณ์ทุกคนเข้าใจว่าคุณระเด่นต้องตายแน่ ๆ เพราะถูกรถชนเต็มแรง คุณระเด่น

รีบไปหาหมอแต่ก็ไม่มีอะไรที่น่าวิตก เพียงแต่มีรอยบวมช้ำเขียวเท่านั้นแต่ก็ไม่เจ็บ รอยเขียวนั้นเป็นอยู่นานนับเดือนก็หายไป

เช้าวันรุ่งขึ้น คุณระเด่นรีบไปกราบหลวงพ่อ และเพิ่งจะสังเกตว่าบนหอที่ประดิษฐานศพมีรูปหลวงพ่อนั่งขัดสมาธิ ซึ่งก่อนหน้านั้นยังไม่มี เป็นภาพเดียวกับที่เห็นในความฝัน การที่คุณระเด่นฝันเห็นหลวงพ่อพระใสนั้นแสดงให้เห็นถึงพุทธานุภาพ และการที่ฝันเห็นหลวงพ่อวัดปากน้ำซึ่งเป็นพระสงฆ์ด้วยก็แสดงให้รู้ว่าหลวงพ่อมีสังฆานุภาพ เป็นที่ยอมรับของพระพุทธองค์ให้ร่วมอยู่ด้วย

นี่เป็นเขตของอาตมา ห้ามคนอื่นเข้า

คนที่ฝันเห็นพญายมอีกคนหนึ่งคือ คุณธวัช เตชะกมลสุข คุณธวัชเล่าว่า “ช่วงนั้นผมป่วยเป็นโรคไตแล้ว กำลังรักษาตัวอยู่ คืนหนึ่งก็ฝันเห็นยมบาลตามมาจับตัว ท่านผู้อ่านคงสงสัยว่า ผมรู้ได้อย่างไรว่าเป็นยมบาล เห็นรูปร่างหน้าตา ลักษณะ ก็รู้ได้ทันทีว่านี่แหละมัจจุราช น่ากลัวมาก เห็นท่าทางแล้วก็รู้ว่าเขาไม่ได้มาดีแน่ ผมจึงวิ่งหนี เขาก็วิ่งตามจะจับตัวผมให้ได้ ผมก็วิ่งแน่บเข้าไปในวัดปากน้ำ ตรงไปที่หอขาว (หอเจริญวิปัสสนาฯ) รู้ว่าคุณยายตรีธาอยู่ในนั้น ผมก็รีบตะโกนว่า คุณยายช่วยด้วย ยมบาลจะมาจับตัวผมแล้ว คุณยายก็ร้องบอกว่า คุณธวัชวิ่งไปหาหลวงพ่อเร็ว ๆ ฉันช่วยอะไรคุณไม่ทันแล้ว ผมก็เลยไม่ขึ้นหอขาว วิ่งไปที่หอหลวงพ่อทันที รีบกระโดดขึ้นบันไดอย่างรวดเร็ว ขึ้นไปชั้นบน ได้ยินเสียงคุณยายตรีธาตามมาบอกว่า คุณธวัชเข้าเขตหลวงพ่อไปเร็ว ๆ ผมก็รวบรวมกำลังทั้งหมดกระโดดสุดตัวผ่านบันไดขั้นสุดท้ายถึงพื้นพรม (ตอนนั้นบนหอหลวงพ่อปูพรม) ได้ยินเสียงหลวงพ่อลอยมาว่า **นี่เป็นเขตของอาตมา ห้ามคนอื่นเข้า** พอได้ยินเสียงหลวงพ่อ ผมก็รู้ทันทีว่าผมปลอดภัยแล้ว หันไปก็ไม่เห็นยมบาลแล้ว แล้วยังเห็นคุณยายตามมาปั้นข้าวหลวงพ่อให้กิน บอกว่านี่ข้าวหลวงพ่อ ข้าวทิพย์ รีบเอาข้าวหลวงพ่อเข้าปากเร็ว ๆ เขาจะได้จับเราไม่ได้ โอย ! ผมรอดตายมาได้เพราะหลวงพ่ออีกแล้ว”

ช่วงหนึ่งที่ผมหายหน้าไป เพราะงานเยอะและสุขภาพเริ่มไม่ดี วันหนึ่งคุณยายขึ้นสอนปฏิบัติธรรมที่หอเจริญวิปัสสนาฯ (หอขาว) พอลงมาก็บอกคุณวลีให้โทรศัพท์ตามผมด่วน เพราะขณะที่คุณยายนั่งสมาธินั้น เห็นผมไปตกเข้าศูนย์ของคุณยาย คุณยายรู้เลยว่าผมต้องเป็นอะไรที่ไม่ดีแน่ เพราะเห็นผมดำ คุณยายจึงเรียกตัวผมไปวัดปากน้ำด่วนเลย ให้หมั่นไปนั่งสมาธิไปกราบหลวงพ่อ บุญกุศลจะได้คุ้มครอง ที่หนักก็จะเบาลง ที่เบาก็จะสูญหาย แล้วยังอัดบุญให้ตัวเองมีทุนรอนไปต่อสู้กับโลกภายนอกอีก ผมก็เชื่อคุณยาย หลังจากที่ส่งลูกไปโรงเรียนแล้ว

ผมก็ไปนั่งสมาธิรอบ ๘ โมงเช้า ที่หอเจริญวิปัสสนาฯ ทุกวัน ช่วงนั้นผมรู้สึกว่ามีความสุขมาก พอนั่งเสร็จ ตัวจะเบาสบาย ใจก็เบาสบายด้วย ความเหนื่อย ความเพลีย ความเครียดก็หายไปหมด นั่ง ๑ ชม. เหมือน ๕ นาที ไม่อยากให้หมดเวลา กำลังมีความสุข ผมเพิ่งรู้ว่าความสุขเป็นอย่างนี้นี่เอง มีอาหารอร่อย ๆ กิน มีเงินเยอะ ๆ ไปเที่ยวเตร่เฮฮาก็ไม่เห็นสุขอย่างนี้เลย

หลวงพ่อมารักษาตาให้ลูกชาย

คุณธวัช เตชะกมลสุข เล่าต่อไปว่า วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ผมก็ได้ลูกชายคนเล็กอีกคนชื่อ ธนพล ผมมีลูกชายอยู่แล้ว ๒ คน รวมเป็น ๓ คน คุณยายตรีธาก็ไปเยี่ยมที่บ้านกับคุณวลี คุณยายได้อุ้มขึ้นมาแล้วให้ศีล ให้พร พอเข้าเดือนที่ ๒ ลูกชายคนเล็กของผมก็มีปัญหาด้านสุขภาพ น้ำตาไหลตลอดเวลา นัยน์ตาบวมช้ำ หมอตรวจดูแล้วบอกไม่มีท่อน้ำตาต้องเจาะ แต่ยังทำตอนนี้ไม่ได้ เล็กเกินไป ต้องวางยาสลบ ควรรอให้เด็กอายุสัก ๘ เดือนจะกำลังดี ๑ ขวบมาทำก็มากไปจะไม่หายขาด จะต้องเจาะท่อน้ำตากันทุกปี ผมตระเวนพาลูกไปหาหมอหลายคน ทุกคนก็พูดเหมือนกันหมด ระหว่างนั้นก็รับยาไปหยอดหลอดละ ๒๐๐ บาท หยอดไปเรื่อยเพื่อรอเจาะท่อน้ำตา

พอลูกชายผมอายุเข้าเดือนที่ ๘ ผมก็เตรียมตัวจะพาเขาไปเจาะท่อน้ำตา ก่อนจะไปหาหมอ ผมก็พาเขาไปหาคุณยายตรีธา อยากได้พรจากท่าน ตอนนั้นคุณยายไปตั้งโรงครัวเลี้ยงพระที่พุทธมณฑลเช่นเคย คุณยายก็อุ้มแล้วให้พร เสร็จแล้วผมก็พาลูกชายไปพบหมอวิสุทธิ์ ซึ่งจะเป็นคนเจาะท่อน้ำตา หมอก็ให้ยามาหยอดก่อนเหมือนทุกครั้ง แล้วนัดวันไปเจาะ

คืนนั้นหลังจากที่หยอดตาให้ลูกชายแล้ว ผมก็กราบหลวงพ่อ บอกท่านว่า คืนนี้ผมอยากพบหลวงพ่อเหลือเกิน แล้วผมก็หลับไป ประมาณตี ๕ เศษ ผมเริ่มจะตื่น กำลังงัวเงียก็เห็นหลวงพ่อมายืนข้าง ๆ ผมก็บอกท่านว่า สวัสดีครับหลวงพ่อ แล้วก็ยังคงพนมมืออยู่ ท่านก็บอกว่า **เออมึงน่ะไม่เป็นไรแล้วล่ะ จะข้ามไปดูลูกมึง** แล้วท่านก็ข้ามไปยืนข้างเตียงลูกชายผม ผมก็มองว่าหลวงพ่อจะทำอะไร ก็เห็นท่านเป่าหัวลูกผม เป่าจากหัวถึงเท้าแล้วก็พูดว่า หาย หาย ผมก็พนมมือบอกท่านว่า ขอบคุณครับ หลวงพ่อ แล้วท่านก็ไป ผมก็ลุกขึ้นมาด้วยความดีใจว่าหลวงพ่อมารักษาลูกเราแล้ว ผมแน่ใจว่าลูกชายผมต้องหายแน่ ๆ โดยไม่ต้องเจาะท่อน้ำตา อัศจรรย์อะไรเช่นนั้น

เช้าวันนั้นน้ำตาของเขาเริ่มหยุดไหล แล้วก็หยุดทันทีเมื่อเวลาประมาณ ๑๐.๐๐ น.เศษ หยุดโดยอัตโนมัติ ตาที่บวมช้ำก็เริ่มหาย ผมก็เลยไม่พาลูกชายไปพบหมออีก แม้จะได้นัดไว้แล้ว เวลานี้ธนพลโตเป็นหนุ่มแล้ว มีนัยน์ตาหวานสวยมากเลย คงจะเป็นเพราะได้หมอวิเศษรักษา

ลูกผมทุกคนเขาเรียกหลวงพ่อวัดปากน้ำว่า หลวงปู่ เขาเรียกของเขาเอง ผมไม่เคยสอนให้เขาเรียก ไปวัดปากน้ำ เขาจะตรงขึ้นไปบนหอหลวงพ่อ ไปกราบก่อนโดยไม่ต้องบอกคาถาสัมมาอะระหัง เขาก็ท่องของเขาเอง แม้แต่กระเป๋าเงินหาย หาเท่าไรหาทุกแห่งก็ไม่พบ เขาก็ท่องคาถาสัมมาอะระหัง แล้วก็หาพบ ไม่ได้พบในที่ลึกลับซับซ้อนเลย มาวางอยู่บนโต๊ะวางโทรทัศน์ให้เห็นกันจะจะตานี่แหละ แต่ท่องคาถาแล้วถึงจะหาเจอ ตอนไม่ท่องหาไม่เจอ ลูกชายของผมทุกคนเขาจะพูดเหมือนกันว่า คาถาสัมมาอะระหังนี่แหละสุดยอด เด็ด

ถ้าเกิดอะไรขึ้นใครจะช่วย

คนที่โชคดี หลวงพ่อไปเข้าฝันเตือนสติคนต่อไปคือ คุณเปรมใจ ชำนาญไพร ตอนนั้นสามีเธอคือ พลตำรวจตรี พิชัย ชำนาญไพร ยังมีชีวิตอยู่แต่มียศเป็นพันตำรวจเอก เป็นผู้บังคับการตำรวจรถไฟ เธอเล่าว่า เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ สามีของเธอได้พระผงที่มีชื่อเสียงโด่งดังมาองค์หนึ่ง แล้วให้เธอแขวนแทนพระหลวงพ่อวัดปากน้ำที่เธอแขวนอยู่เป็นประจำ ในตอนแรก ๆ เธอก็ไม่แขวนแต่แล้วก็เกรงใจสามีจึงถอดพระของขวัญหลวงพ่อวัดปากน้ำออก แล้วแขวนพระที่สามีให้มา เพียงวันเดียว คุณเปรมใจก็ฝันเห็นหลวงพ่อ ท่านบอกว่า **ถอดพระของขวัญออกแล้ว ถ้าเกิดอะไรขึ้น ใครจะช่วย** คุณเปรมใจจึงตัดสินใจถอดพระที่สามีให้แล้วกลับมาแขวนพระหลวงพ่อวัดปากน้ำตามเดิม หลังจากนั้นอีก ๓ วัน สามีเธอก็เดินทางไปราชการภาคใต้ ลืมนำปืนพกติดตัวไปด้วย วันนั้นคุณเปรมใจออกไปทำธุระนอกบ้าน ก็ลืมใส่กุญแจห้องนอน ลูกชายคนโตได้เข้าไปในห้องนอนของพ่อแม่ พอเห็นปืนพกก็หยิบขึ้นมาดูเล่น แล้วเอามาจ่อที่ศีรษะของตนพร้อมกับลองลั่นไก นัดแรกมีเสียงดังแชะ กระสุนไม่ลั่น จึงลั่นไกนัดที่ ๒ คราวนี้กระสุนลั่นเปรี้ยงแฉลบไปฝังที่หัวเตียงนอน แต่ไม่ถูกลูกชาย ไม่ทราบว่าจะเรียกว่าบังเอิญ หรือว่ามีเทพปกปักรักษาอยู่

อีกครั้งหนึ่งคุณเปรมใจเดินทางไปประเทศญี่ปุ่น อยู่ทางนี้ลูกชายคนเล็กขับรถพาเพื่อน ๆ รวมถึง ๑๑ คนไปเที่ยวกัน เกิดอุบัติเหตุรถคว่ำพังยับเยิน แต่ไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บเลย คุณเปรมใจเล่าว่า ทุก ๆ คนในบ้านแขวนพระหลวงพ่อวัดปากน้ำกันทุกคน ยิ่งหลวงพ่อมาเข้าฝันบอกไม่ให้ถอดพระของขวัญ ทุกคนก็ไม่ยอมถอดออกจากตัวเลย และก่อนที่คุณเปรมใจจะเดินทางไปที่ใด ๆ ทุกครั้งก็จะจุดธูปกราบเรียนขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยคุ้มครองป้องกันภยันตรายต่าง ๆ มิให้เกิดแก่บุคคลในครอบครัวและทรัพย์สิน

ให้หมั่นนั่งสมาธิ

คุณสมศรี เพ็ชรดี เจ้าของและผู้จัดการบริษัทเชือกภาษีเจริญอุตสาหกรรม อยู่บ้านเลขที่ ๓๕ หมู่ ๑ ซ.สุขาภิบาล ๑ อำเภอพระประแดง ถนนสุขสวัสดิ์ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เธอฝันว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำมาแนะนำให้เธอฝึกนั่งสมาธิ ท่านบอกว่าจะได้มีที่ยึดเหนี่ยว เธอกราบเรียนท่านว่า เธอเองยังไม่มีความรู้เรื่องการปฏิบัติสมาธิ หลวงพ่อท่านชี้ไปที่กระดานวาดรูปคนด้านข้างผ่าซีกแสดงตำแหน่งและที่ตั้งของฐานทั้ง ๗ แล้วอธิบายวิธีการนั่งและการเลื่อนดวงอุคคหนิมิตไปยังฐานต่าง ๆ ทั้ง ๗ ฐาน แล้วแนะนำคุณสมศรีให้ไปศึกษาการปฏิบัติธรรมกับ อ.ตรีธา คุณสมศรีได้กราบขอบารมีให้ท่านช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาด้านธุรกิจการค้าที่ทำอยู่ ท่านก็แนะนำให้นั่งสมาธิ คุณสมศรีได้ขอให้หลวงพ่อช่วยให้มีโชค ขอให้ถูกลอตเตอรี่ เห็นหลวงพ่อท่านเขียนอะไรไม่ทราบใส่กระดาษยื่นให้คุณสมศรี เธอรับมาใส่กระเป๋ากางเกง ยังไม่ได้เปิดอ่าน กลับมาถึงบ้านนึกขึ้นได้ เลยหยิบกระดาษมาเปิดดูว่า หลวงพ่อท่านเขียนอะไรไว้ พอดีรู้สึกตัวตื่นเสียก่อน แล้วตั้งแต่นั้นมาคุณสมศรีก็ไปฝึกปฏิบัติธรรมเสมอ ๆ ธุรกิจการงานก็เจริญรุ่งเรืองขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ให้ไปบวชชีอยู่วัดสัก ๖ เดือน

คุณอุไรลักษณ์ สุรางคณารมภ์ อยู่บ้านเลขที่ ๓๐ อาคารพิบูลวัฒนา คลองประปา แขวงสามเสนใน เขตดุสิต กทม. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ไปกราบหลวงพ่อวัดปากน้ำ และฟังเทศน์มหาชาติ คืนนั้นก็ฝันว่า หลวงพ่อสั่งให้ไปใส่บาตรพระ ๓ รูป และให้กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลด้วย เธอก็ปฏิบัติตาม อีกไม่กี่วันก็ฝันเห็นหลวงพ่อเป็นครั้งที่ ๒ เธอฝันว่าเธอแต่งชุดดำไปวัดปากน้ำ หลวงพ่อท่านสั่งแม่ชีให้ไปหาชุดขาวมาให้เธอเปลี่ยน คุณอุไรลักษณ์ก็แต่งชุดขาวและไปร่วมสวดมนต์ทำวัตรเย็นกับพวกแม่ชี หลวงพ่อท่านก็ยังสั่งให้แม่ชีคนหนึ่งเป็นพี่เลี้ยงเธอด้วย และบอกให้มาอยู่วัดปากน้ำอย่างน้อยสัก ๖ เดือน

คุณอุไรลักษณ์ได้ไปหา อ.ตรีธา ที่วัดปากน้ำ และเล่าความฝันให้ฟัง อ.ตรีธา จึงแนะนำเธอไปว่า เมื่อหลวงพ่อปรารถนาให้เธอมาบวชชี รักษาศีล ๘ ที่วัด เธอก็ควรจะปฏิบัติตาม แต่เธอบอกว่า ยังมีภาระอื่นอยู่อีกมากมาย ลูกก็ยังเล็ก ยังไม่สามารถมาบวชชีได้

คุณอุไรลักษณ์ได้ฝันเห็นหลวงพ่ออีกครั้ง เมื่อคืนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๗ คราวนี้ท่านถามว่าทำไมไม่ไปบวชชี ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ เพราะวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เป็นวันมรณภาพของท่าน คุณอุไรลักษณ์กราบเรียนท่านว่าไปบวชไม่ทันแล้ว ยังไม่ได้เตรียมตัว

หลวงพ่อบอกว่า ถ้าวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ บวชไม่ทันก็ให้ไปบวชวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ คุณอุไรลักษณ์จึงได้ยอมสละบ้านและครอบครัวไปโกนผม บวชชี นุ่งขาวห่มขาว รักษาศีล ๘ ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๗ ตั้งใจจะบวชชี รักษาศีล ๘ สวดมนต์ ปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำ ถวายส่วนบุญกุศลแด่หลวงพ่อสัก ๖ เดือน

หลังจากที่บวชชีไปได้สัก ๒ เดือน เธอก็ฝันเห็นหลวงพ่ออีก ฝันว่าท่านนำดอกบัวมาให้ ๓ ดอก ท่านสอนว่าให้ปฏิบัติให้ดีแล้วจะสำเร็จ ต่อมาอีก ๑ เดือน ก็ฝันว่าหลวงพ่อนำดอกบัวสีทองมาให้ ๓ ดอก ท่านสั่งให้เธอนั่งพนมมือ ส่วนท่านนั้นยืนและยกมือในท่าให้พร เธอบอกว่าเห็นแสงสีทองสุกสว่างพุ่งจากมือท่านมาอาบร่างของเธอ ท่านพูดว่า รับไปแล้วช่วยงานตรีธานะ

ผู้ชุบชีวิตใหม่

ประยูร พณิชยานนท์[๑]

ข้าพเจ้านายประยูร พณิชยานนท์ อายุ ๗๑ ปี เกิดที่ อ.เบตง จ.ยะลา มีพ่อแม่เป็นชาวจีนอพยพไปอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย พ่ออยู่ที่เมืองอิโปห์ แม่อยู่ที่เมืองปีนัง ทั้งคู่ต่างก็มีบรรพบุรุษเป็นชาวฮกเกี้ยน ประเทศจีนเหมือนกัน เมื่อร่วมชีวิตกันแล้วก็ตกลงใจร่วมกันอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานที่ อ.เบตง จ.ยะลา ดีกว่าที่จะอยู่ในมาเลเซียต่อไป ข้าพเจ้ายังนึกชื่นชมพ่อแม่ที่ตัดสินใจถูก มิฉะนั้นข้าพเจ้าและน้อง ๆ ทุกคนก็คงไม่รู้จักพระพุทธศาสนา ไม่รู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำ และคุณครูตรีธา

พ่อกับแม่มีลูก ๑๔ คน เป็นชาย ๘ คน หญิง ๖ คน จัดเป็นครอบครัวใหญ่ทีเดียว โดยเฉพาะถ้าเทียบกับปัจจุบันที่คู่สามีภรรยามักจะมีลูกกันเพียง ๑ หรือ ๒ คนเท่านั้น ข้าพเจ้าเป็นลูกชายคนที่ ๒ แต่พี่ชายคนโตเสียชีวิตหลังจากที่เกิดมาได้เพียง ๑ เดือน ข้าพเจ้าจึงเป็นลูกชายคนโตแทน แต่ก็มีพี่ชายบุญธรรมอีกคนที่พ่อแม่รับมาเลี้ยงเป็นลูก สงครามโลกครั้งที่ ๒ ส่งผลกระทบต่อครอบครัวของข้าพเจ้ามากที่สุด ทรัพย์สมบัติจำนวนไม่น้อยของแม่ที่ได้จากอาก๋งก็ถูกทหารญี่ปุ่นยึดไปหมดสิ้น ส่งผลให้พ่อกับแม่ต้องกลายเป็นคนยากจน แม้พ่อมีสวนยางของตัวเองอยู่ ๑๒ ไร่ ผลิตผลก็ไม่เพียงพอเลี้ยงครอบครัว ทั้ง ๆ ที่พ่อรับจ้างดูแลสวนยางของคนอื่นไปด้วย แม่จึงต้องช่วยทำงานอีกแรงหนึ่ง โดยเดินทางไปซื้อสินค้าจากปีนังเข้าไปขายที่เบตง มีรายได้ดีทีเดียว แต่แม่ก็ลำบากมาก ไม่เพียงแต่เดินทางไกลคนเดียวยังต้องหาบหามของต่าง ๆ ตามลำพังฝ่าสายฝนที่ตกอยู่เสมอเป็นปกติของภาคใต้ แม่จะหยุดงานไม่ได้ จะเจ็บป่วยก็ไม่ได้ ถึงป่วยก็ต้องอดทนเพราะจุดมุ่งหมายในชีวิตแม่คือต้องหาเงินให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ไปเลี้ยงลูก แม่จึงกลายเป็นกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว

ข้าพเจ้าต้องช่วยพ่อแม่ทำมาหากินเท่าที่กำลังของเด็กผู้ชายคนหนึ่งจะทำได้ ดีที่มีพี่ชายบุญธรรมและน้องชายช่วย เช่น ตื่นแต่เช้าดูแลให้อาหารไก่ เก็บไข่ไก่ไปขายในตลาด เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงไปโรงเรียน เมื่อจบชั้นประถมปีที่ ๔ อันเป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานในยุคนั้น แม่ก็ส่งไปเรียนต่อที่ปีนัง ประเทศมาเลเซีย ด้วยต้องการให้ข้าพเจ้าพูดภาษาอังกฤษและจีน

---

[๑] ประธานกรรมการ บริษัท มงคลมหกิจ จำกัด และที่ปรึกษาสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

ได้คล่องแคล่ว นับว่าแม่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ยาวไกลไปล่วงหน้ามากทีเดียว ปัจจุบันก็มีผู้ยอมรับแล้วว่า ๒ ภาษานี้ สำคัญต่อการติดต่อสื่อสารอย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าต้องการทำธุรกิจค้าขายกับประเทศจีน จำเป็นต้องรู้ภาษาจีนกลาง ข้าพเจ้าเรียนจนจบมัธยมต้นก็เลิกเรียนกลับเบตง อยากกลับไปช่วยพ่อแม่ทำมาหากิน มีน้องอีกตั้ง ๑๒ คนที่ต้องเรียน

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ ข้าพเจ้าตัดสินใจเดินทางเข้ากรุงเทพฯ โดยลำพัง ขอไปเผชิญชีวิตในเมืองหลวง ทั้ง ๆที่ไม่รู้จักใครเลย ไม่มีญาติ ไม่มีมิตร คิดว่าคงจะมีลู่ทางทำมาหากินได้มากกว่าอยู่ในอำเภอเล็ก ๆอย่างเบตง ความจริงแล้วข้าพเจ้าชอบชีวิตในเบตงมากทีเดียว เป็นเมืองเล็ก ๆที่เงียบสงบ มีภูเขา มีป่าไม้ มีสวนยาง อากาศดี อาหารอุดมสมบูรณ์ คนเบตงก็เป็นคนมีน้ำใจดี อัธยาศัยงาม อยู่ร่วมกันแบบญาติมิตร

ข้าพเจ้าได้งานในบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๑,๒๐๐ บาท เป็นเซลส์แมนขายสินค้าต่าง ๆ ด้วย เช่น สบู่ ผงซักฟอก ฯลฯ จึงต้องเดินทางไปต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำทั้งเหนือ ใต้ ออก ตก ของประเทศ ถ้าออกต่างจังหวัดก็มีเบี้ยเลี้ยงเดินทางให้ ข้าพเจ้าจึงเป็นพนักงานที่ออกขายของต่างจังหวัดมากที่สุด ไม่ค่อยได้อยู่ในเมืองหลวงเลย เงินเดือนทั้งหมดก็ส่งไปให้แม่ ตัวข้าพเจ้าเองใช้แต่เบี้ยเลี้ยง

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ พ่อก็ล้มป่วยและเสียชีวิตด้วยวัยเพียง ๖๓ ปี เราจัดงานศพของพ่อตามประเพณีจีน คือไม่ได้ทำพิธีฌาปนกิจศพ ฝังร่างพ่อไว้ที่สุสานในเบตง ผู้ที่จะต้องเลี้ยงดูครอบครัวก็คือแม่ พี่ชายบุญธรรม ข้าพเจ้าและน้องชายคนรองจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงชวนแม่และพี่น้องเข้าไปอยู่ด้วยกันในกรุงเทพฯ อย่างไรเสียก็คงหาอาชีพได้ไม่ยาก น้อง ๆ ก็จะมีที่เรียนสูง ๆ ดีกว่าอยู่ที่เบตง ที่สำคัญคือข้าพเจ้าก็จะได้อยู่กับแม่และพี่น้องอีกครั้งหนึ่ง ชีวิตก็จะไม่โดดเดี่ยวอีกแล้ว ส่วนร่างของพ่อนั้น พวกเราก็ไปกราบไหว้กันปีละครั้งในเทศกาลเช็งเม้ง

เมื่อน้อง ๆ ทยอยกันเรียนจบ มีการงานทำ ข้าพเจ้าจึงคิดสร้างครอบครัวของตัวเอง ได้แต่งงานกับคุณเกศินี และฝันร่วมกันว่าเราจะช่วยกันสร้างครอบครัวที่อบอุ่น มีฐานะมั่นคง สามารถส่งลูกให้เรียนสูง ๆ ได้ เราจะอบรมลูกให้เป็นคนดี เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ แต่ถ้าข้าพเจ้าเป็นลูกจ้างบริษัทต่อไป คงหาเงินได้แค่พอกิน แต่ลูกคงไม่ได้เรียนสูง ๆ แน่ คิดอย่างเดียวว่าอันตัวเรานี้ก็เป็นผู้ชายมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง จะงานหนักแค่ไหนก็ทำได้ไม่ย่อท้อ ถ้าอยากมีฐานะเป็นปึกแผ่นมั่นคงเร็ว ๆ ก็ต้องมีกิจการของตัวเอง ทั้ง ๆ ที่มีเงินทุนไม่มาก ต้องกู้สถาบันการเงิน ดอกเบี้ยสูงก็ยอม ข้าพเจ้าจึงตั้งบริษัทผลิตเทปเพลงคาสเซ็ท อันเป็นที่นิยมในยุคนั้นซึ่งยังไม่มีแผ่นซีดีเหมือนยุคนี้ ถ้าข้าพเจ้าได้ไปเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำเสียก่อนหน้านี้ ข้าพเจ้าคงไม่เลือกทำธุรกิจนี้เด็ดขาด

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็พบกับสิ่งที่ไม่คาดฝัน ชีวิตข้าพเจ้าต้องเผชิญกับมรสุมลูกใหญ่ที่กวาดเข้ามาทำลายล้างธุรกิจให้ย่อยยับพังพินาศจนเกินกว่าจะเยียวยารักษา แถมสินค้า

ที่จำหน่ายออกไปก็ยังเก็บเงินไม่ได้ ถ้าไม่ให้เครดิตเงินเชื่อกับลูกค้าเขาก็ไม่สั่งของ ข้าพเจ้าต้องกลายเป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัว ตลอดชาตินี้จะใช้หนี้ที่ไม่ได้ตั้งใจก่อขึ้นได้หมดหรือเปล่าก็ไม่รู้ ที่แน่ ๆ ก็คือต้องเป็นคนล้มละลาย คำนี้เป็นคำที่นักธุรกิจที่ดีทั้งหลายไม่ต้องการพบ เป็นคำที่น่าอัปยศอดสูเป็นที่สุด อับอายขายหน้ากันไปทั้งตระกูลทีเดียว

นอกจากปรับทุกข์กับภรรยาแล้วก็ไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใครได้ ถึงจะมีญาติพี่น้องมากมาย พวกเขาก็ช่วยได้แต่ให้กำลังใจ เพราะจำนวนเงินมันมากมายมหาศาล ยิ่งกับแม่แล้วยิ่งไม่อยากให้รู้เรื่องเลย สงสารแม่มาก แม่แก่แล้ว เจอะเจอกับความทุกข์ยากลำบากมามากพอแล้ว คู่ชีวิตก็ตัดช่องน้อยหนีไปเสียแล้ว ทิ้งให้แม่ต้องเลี้ยงลูกอยู่ตามลำพัง จะปรึกษาหารือใครก็ไม่มี ลูกชายคนนี้ยังจะนำความทุกข์ไปให้แม่อีก ขนาดลูก ๆ มีความทุกข์เพียงนิดหน่อยแม่ยังแบกความทุกข์ของลูกแต่ละคนไว้เต็มหัวใจ

ยังจำความรู้สึกได้ไม่ลืมเลือนว่าเหมือนถูกพายุใหญ่พัดพาตัวตกไปในกระแสน้ำเชี่ยว แม้ยังไม่ถึงกับตายก็สำลักน้ำไม่มีแรงจะช่วยตัวเองได้ ได้แต่ผลุบ ๆ โผล่ ๆ ตะเกียกตะกายไขว่คว้าหยิบจับได้แต่ความว่างเปล่า นึกสงสารลูกชาย ๓ คน ลูกสาวสุดท้องอีก ๑ คน ทุกคนเป็นเด็กน่ารัก เฉลียวฉลาด สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง กำลังเรียนชั้นประถมบ้าง อนุบาลบ้าง ไม่รู้ว่าอนาคตพวกเขาจะเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าเฝ้าแต่คิดหาทางออกให้กับชีวิต แต่น่าอนาถมากมองไปทางไหนก็ไม่พบทางออก พบแต่ทางตัน ได้แต่โทษโชคโทษเคราะห์ของตน ไม่รู้หรอกว่านี่แหละเป็นลักษณะของคนหมดบุญ คนไม่มีบุญทำอะไรก็ไม่สำเร็จ ยิ่งถ้ามีอกุศลกรรมเก่าตามมาตัดรอนได้ทัน นอกจากทำอะไรจะไม่สำเร็จแล้ว ยังติดลบอีก

ตอนนั้นข้าพเจ้าไม่มีความรู้เรื่องธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เป็นชาวพุทธก็จริงอยู่ แต่เป็นชาวพุทธแต่ในทะเบียนบ้านเท่านั้น ทาน ศีล ภาวนาอะไรไม่รู้จัก ไม่เชื่อเรื่องบุญเรื่องกรรม ชาติที่แล้วชาติหน้าไม่เชื่อว่ามีจริง คนเราเกิดมาก็มีชาตินี้ชาติเดียวที่เห็น ๆ อยู่นี่แหละ ยิ่งเรื่องนรก สวรรค์ ยิ่งไม่เชื่อ มีอยู่แต่ในนิทานหลอกเด็กเท่านั้น ไม่รู้จักพระพุทธเจ้าไม่รู้จักพระธรรม รู้จักพระสงฆ์ก็จากเครื่องแต่งกายเท่านั้น เป็นเสมือนไก่ได้พลอยจริง ๆ

วิกฤตการณ์ของชีวิตข้าพเจ้าก็ปกปิดแม่ไม่ได้ แม่พยายามช่วยเหลือลูกเท่าที่แม่จะทำได้ คือการไปสืบเสาะหาคนเก่ง ๆ ด้านดูดวง เข้าทรง นั่งทางในมาช่วยดูว่าจะแก้ไขได้อย่างไร วันหนึ่งแม่ก็บอกว่ามีญาติมาเล่าว่ามีคนทรงผู้หนึ่งเก่งมาก สามารถบอกวิธีแก้ไขให้ได้ แล้วก็บอกชื่อคนทรงกับสถานที่ และญาติอีกคนก็มาเล่าให้แม่ฟังว่าให้ไปที่วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ มีอาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่งเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (หลวงพ่อสด) ได้วิปัสสนาเก่งมาก เคยช่วยเหลือคนมามาก ทั้งรักษาคนเจ็บไข้ได้ป่วย คนมีเคราะห์ต่าง ๆ ก็ช่วยได้ บอกตรง ๆ ว่าข้าพเจ้านั้นไม่รู้เรื่องที่แม่เล่าเลย เรื่องการเข้าทรงก็ไม่รู้เรื่อง เรื่องวัดปากน้ำ ชื่อหลวงพ่อสด

ก็ไม่เคยได้ยิน เรื่องวิชาวิปัสสนายิ่งไม่รู้เลยว่าคืออะไร ตั้งแต่เกิดมาจนอายุเข้า ๔๐ ปี ยังไม่เคยรู้เรื่องพระพุทธศาสนา ไม่ได้สนใจและไม่มีเวลาที่จะศึกษาด้วย ในครอบครัวก็ไม่มีใครรู้เรื่อง ยิ่งเรื่องหมอดู เข้าทรง นั่งทางในยิ่งไม่ศรัทธา คิดแต่เพียงความสำเร็จทางโลก เห็นความลำบากยากจนของพ่อแม่และตัวเองมามากแล้ว ไม่ขอพบปะเจอะเจอกับความจนอีกต่อไป

ข้าพเจ้าปรึกษากับภรรยาว่าจะไปหาใครดี ระหว่างคนทรงกับลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภรรยาเลือกที่จะไปวัดปากน้ำ เพราะเคยได้ยินชื่อมาบ้าง อย่างน้อยก็เป็นวัด ดูน่าเชื่อถือมากกว่า ถึงช่วยไม่ได้ก็ได้ไปทำบุญ กราบพระ ไม่เสียหายอะไร นี่เป็นก้าวแรกของการเข้าวัดในชีวิตของเราทั้งสอง อายุ ๔๐ปีเพิ่งได้เข้าวัด เข้าแบบมีไฟเผาบนหัวเสียด้วย แต่ก็จัดว่ายังไม่ช้าเกินการยังดีกว่าได้เข้าวัดตอนหมดลมหายใจแล้ว ในวันนี้มองย้อนกลับไป ยังหวาดเสียวว่าถ้าเลือกที่จะไปหาคนทรง ไม่ไปวัดปากน้ำ ชีวิตจะต้องไม่มีสุขอย่างทุกวันนี้แน่นอน อาจจะตายไปแล้วก็ได้

วันแรกที่เดินทางไปวัดปากน้ำ ไปสืบเสาะถามว่าผู้หญิงคนนี้เป็นใคร ก็ได้รู้ว่าท่านชื่อตรีธา เนียมขำ บางคนก็เรียกคุณครูบ้าง อาจารย์บ้าง ตอนนั้นท่านอายุประมาณ ๕๕ ปี เป็นโสด รูปร่างท้วม ใบหน้าผ่องใส พูดจาสุภาพเรียบร้อยไพเราะ บุคลิกลักษณะการพูดจาบ่งบอกความเป็นผู้มีอำนาจ มีความเด็ดขาดมั่นคงแต่ก็มีเมตตากรุณา ท่านมีลักษณะพิเศษบางอย่างที่ข้าพเจ้าและภรรยาประทับใจและศรัทธาตั้งแต่แรกพบ ข้าพเจ้าเชื่อถือได้ทันทีว่า ท่านเป็นผู้มีศีล มีธรรม ไม่ใช่คนธรรมดาที่ได้เคยพบเห็นทั่วไป ท่านผู้นี้แหละที่จะสามารถ ขจัดทุกข์ของข้าพเจ้าได้ ไม่มีการหลอกลวงแน่นอน ท่านต้อนรับข้าพเจ้าเป็นอย่างดีราวกับข้าพเจ้าเป็นลูกเป็นหลาน ฟังเรื่องราวของข้าพเจ้าอย่างสงบ และเล่าเรื่องบารมีธรรมและวิชาธรรมกายของหลวงพ่อให้ข้าพเจ้ากับภรรยาฟัง เป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้ฟังเรื่องของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

อ.ตรีธา เล่าถึงเหตุที่ท่านมาอยู่ที่วัดปากน้ำตั้งแต่มีอายุ ๑๒ ปีเศษ วันแรกที่พ่อพาแม่ไปรักษาโรคกับหลวงพ่อ เป็นวันที่หลวงพ่อออกสอนปฏิบัติธรรมพอดี หลวงพ่อจึงแนะนำให้ อ.ตรีธา นั่งสมาธิ ท่านก็นั่งทำจิตให้ว่าง ให้หยุดให้นิ่ง ทำตามที่หลวงพ่อสอนทุกประการ ไม่มีข้อสงสัยใด ๆ เลย วันนั้น อ.ตรีธา ก็เห็นดวงธรรมในฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายตั้งแต่พบหลวงพ่อสดวันแรก (ต่อไปข้าพเจ้าจะขอเรียกท่านว่าหลวงพ่อ) หลวงพ่อจึงขอจากพ่อแม่ให้มาบวชชี ฝึกวิชชาธรรมกายอยู่วัดปากน้ำ

ทั้งที่ท่านเป็นลูกสาวคนเดียวของแม่ แต่ความที่พ่อดวงกับแม่พุ่ม เนียมขำ เคารพรัก ศรัทธา และมีความกตัญญูกตเวทีต่อหลวงพ่อมาก เพราะหลวงพ่อได้รักษาอาการเจ็บไข้ได้ป่วยที่เรื้อรังมานานหลายปีของแม่พุ่มให้หายได้ ได้รักษากับหมอมาหลายคน ทั้งแพทย์แผนสมัยใหม่และแพทย์แผนโบราณ หมดเงินไปหลายแต่ก็ไม่มีใครสามารถจัดการกับโรคของแม่พุ่มได้

สำเร็จ มีหลวงพ่อนี่แหละที่เอาอยู่ นี่เป็นเหตุหนึ่งที่ อ.ตรีธา ท่านทำสมาธิได้หยุดนิ่งถูกส่วนอย่างรวดเร็ว เพราะหลวงพ่อบอกว่า ถ้ารักแม่ อยากให้แม่หายป่วยเร็ว ๆ ก็ต้องฝึกนั่งสมาธิ ถ้าได้วิชชาธรรมกายละก็รักษาแม่ได้เองเลย หลังจากที่ได้เห็นดวงธรรมอันเป็นดวงปฐมมรรค หลวงพ่อก็จัดการหาครูสอนให้ต่อไป หลวงพ่อก็สอนเองด้วย หลวงพ่ออุปการะอย่างดี อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ อ.ตรีธา ประดุจลูกบุญธรรมคนหนึ่ง หลังจากนั้นก็ได้เป็นครูสอนเข้าทำวิชชาในโรงงาน[๒] ได้รับการถ่ายทอดวิชชาธรรมกายจากหลวงพ่อ และรับใช้งานหลวงพ่อตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากวันนั้นจนวันนี้ ท่านอยู่วัดปากน้ำมาตลอด ไม่ได้กลับไปอยู่บ้านเลย อยู่ปฏิบัติธรรมรับใช้งานหลวงพ่อทุกวัน แม้หลวงพ่อได้ละสังขารไปตั้งแต่วันที่๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ แล้ว แต่ อ.ตรีธา ก็ยังอยู่ในวัดปากน้ำต่อไปในฐานะครูสอนวิปัสสนากรรมฐานในโรงงาน ทั้งสอนวิชาธรรมกายและแก้โรคภัยไข้เจ็บ ความทุกข์ต่าง ๆ ของเพื่อนมนุษย์ตามคำสั่งสอนของหลวงพ่อและท่านยังดำรงตำแหน่งนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. อีกด้วย เป็นสมาคมฯ ที่ทำกิจกรรมการบุญการกุศลต่าง ๆ ให้แก่วัดปากน้ำและพระพุทธศาสนา

เมื่อ อ.ตรีธา ได้ฟังความเดือดร้อนของข้าพเจ้า ท่านได้ให้ข้าพเจ้าเขียนวันเดือนปีและเวลาเกิดทั้งทางสุริยคติและจันทรคติอย่างละเอียด ท่านจะตรวจดูให้ แล้วให้ข้าพเจ้าไปฟังผลในวันรุ่งขึ้น และบอกให้ข้าพเจ้ากับภรรยาขึ้นไปกราบขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยขจัดปัญหาบนหอที่ประดิษฐานศพของพระคุณท่าน วันรุ่งขึ้นข้าพเจ้ากับภรรยาไปพบท่านอีกครั้งเพื่อฟังผลการตรวจด้วยวิชชาธรรมกาย ฟังดูราวกับเรากำลังจะไปพบหมอที่โรงพยาบาล ขอให้ท่านผู้อ่านเชื่อเถิดว่า วิชชาธรรมกายของหลวงพ่อนั้นตรวจดูดวงชีวิตได้จริง ๆ ถ้าบุคคลผู้นั้นบรรลุถึงความแก่กล้า เข้าถึงความละเอียดของวิชานี้อย่างสุดละเอียด การเข้าถึงวิชชาธรรมกายนั้นมีหลายระดับ คนที่ไม่ได้วิชชาธรรมกายไม่มีทางเข้าใจ อาจคิดว่าได้วิชชาธรรมกายแล้วคงจะเหมือน ๆ กัน ถ้าเทียบกับหมอที่เราคิดว่าเก่ง มีความรู้เฉพาะทาง ก็ยังมีประสบการณ์การวินิจฉัยโรคแนวทางการรักษาโรคไม่เหมือนกัน คนไข้ที่รอบคอบจึงต้องไปพบหมอหลาย ๆ คน ก่อนตัดสินใจว่าจะรักษากับหมอคนไหน สำหรับข้าพเจ้าถ้าเป็นการป่วยไข้ การไปสืบเสาะหาหมอเก่ง ๆ ยังหาได้ง่ายกว่าการเสาะหาผู้ที่นั่งวิปัสสนาเก่ง ๆ อ.ตรีธา พูดบ่อย ๆ ว่า วิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อค้นพบนั้นเป็นของจริง พร้อมรับการพิสูจน์แก่ผู้ปฏิบัติจริงเสมอ

---

[๒] สถานที่ปฏิบัติธรรมสำหรับผู้ที่ได้วิชชาธรรมกายระดับสูง ผู้ที่ไม่ได้วิชชาธรรมกายเข้าไปไม่ได้

อ.ตรีธา บอกว่า ข้าพเจ้านั้นเปรียบเหมือนคนที่กำลังจะจมน้ำตาย ตายจริง ๆ ดีที่มาหาหลวงพ่อทัน ปัญหาของข้าพเจ้านี้ท่านยินดีจะช่วยด้วยวิชชาธรรมกาย แต่ข้าพเจ้ากับภรรยาก็ต้องช่วยตัวเองด้วย เราต้องร่วมมือกัน ท่านจะช่วยเพียงฝ่ายเดียวก็เหมือนคนตบมือข้างเดียว หลวงพ่อท่านเป็นคนจริง ชอบคนจริง ใครจริงกับท่าน ท่านก็จริงกับคนนั้นเช่นกัน ถ้าคุณไม่เชื่อก็ต้องพิสูจน์ด้วยตัวเอง คุณลองดูไปสิ ท่านย้ำให้ข้าพเจ้ากับภรรยามากราบขอบารมีหลวงพ่อวัดปากน้ำ ให้มานั่งสมาธิเจริญภาวนาบนหอเจริญวิปัสสนาฯ ทุกวัน เพราะสถานที่นี้เป็นศูนย์จักรพรรดิในอดีต ตามคำบอกของหลวงพ่อ เมื่อระลึกถึงหลวงพ่อ เข้าถึงองค์ท่านได้ก็ให้ตั้งจิตอธิษฐานให้หลวงพ่อดลบันดาลให้ความปรารถนาของข้าพเจ้าสำเร็จโดยเร็ว หลวงพ่อเหมือนอากาศ สุดแต่ว่าใครจะสามารถสูดเข้าไปได้มากเท่าไร ไม่มีหมด ไม่มีสิ้น บนหอเจริญวิปัสสนาฯ มีปฏิบัติธรรมทุกเย็น เวลา ๑๘.๐๐ - ๑๙.๓๐ น. ผู้สอนก็คือหลวงพ่อ (เปิดเสียงที่บันทึกไว้สมัยท่านมีชีวิต) ให้ข้าพเจ้าและภรรยารักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ หมั่นทำบุญบริจาคทานเท่าที่กำลังจะทำได้ มีสติระลึกรู้อยู่ตลอดเวลา รำลึกถึงคำภาวนาว่า สัมมาอะระหัง อยู่เสมอ

ขอสารภาพว่าตอนนั้นข้าพเจ้าก็ยังมีความลังเลสงสัย เนื่องจากยังไม่รู้จัก อ.ตรีธา ดีนัก ยิ่งหลวงพ่อวัดปากน้ำแล้วยิ่งไม่รู้จักเลย มารู้จักก็จากคำบอกเล่าของ อ.ตรีธา นี่แหละ ยังสงสัยว่าจะช่วยแก้ปัญหาให้เราได้จริงหรือ ช่วยได้มากน้อยเพียงใด ต้องใช้เวลานานเท่าไร รู้ดีว่าเรื่องของเรานั้นมันใหญ่โตมหาศาลแต่ก็ไม่กล้าถาม ท่านบอกให้ทำอะไรก็ทำไปก่อน ถึงจะช่วยแก้ปัญหาให้เราไม่ได้ ก็ถือว่าเราได้มีโอกาสมาสร้างบุญสร้างกุศล ไม่เป็นการเสียเวลาเปล่า เผื่อบุญกุศลนั้นจะช่วยเราได้บ้าง

ตั้งแต่วันนั้นหลังจากเลิกงาน ข้าพเจ้ากับภรรยาก็ไปวัดปากน้ำทุกวัน ขึ้นไปกราบขอบารมีหลวงพ่อบนหอที่ประดิษฐานศพของท่าน ไปกราบ อ.ตรีธา ที่บ้าน ถ้ามีเวลาและแขกไม่มาก ท่านก็จะอธิบายธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เล่าเรื่องหลวงพ่อให้ฟัง ถึงจะเป็นผู้หญิงแต่ท่านก็มีความรู้เรื่องธรรมะ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก อาจจะมากกว่าพระบางรูปเสียอีก ท่านเรียนจบหลักสูตรธรรมศึกษาเอก พอได้เวลา ๑๘.๐๐ น. ข้าพเจ้ากับภรรยาก็ไปนั่งเจริญภาวนาที่หอเจริญวิปัสสนาฯ ได้ฟังเสียงหลวงพ่อสอนปฏิบัติธรรมทุกวัน จนเสียงของท่านเข้าไปติดในหู ได้ทำบุญถวายน้ำปานะพระและแม่ชีที่ไปปฏิบัติธรรม ได้มีโอกาสร่วมเลี้ยงพระทุกวัน ทำบุญที่วัดปากน้ำนั้นสะดวกสบายมาก จะบริจาคมากน้อยเท่าไรก็ได้ จะทำทุกวัน วันละ ๑๐ บาทก็ได้ มีแม่ชีทำอาหารเลี้ยงพระทั้งเช้าและเพล ตอนค่ำมีเลี้ยงน้ำปานะที่หอเจริญวิปัสสนาฯ ด้วย ผู้บริจาคทุกคนถือเป็นเจ้าภาพร่วมกัน ไม่ต้องทำอะไรเลย มีแม่ชีบริการทำให้เสร็จสรรพ เจ้าภาพไปถวาย กรวดน้ำรับพรเท่านั้น อ.ตรีธา เล่าว่า หลวงพ่อเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงครัว เลี้ยงพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี ผู้ไปทำบุญ ไปปฏิบัติธรรม ทุกคนจะทำบุญหรือไม่ทำบุญก็ไปรับประทานอาหารที่ศาลาได้ หลวงพ่อท่านปวารณาไว้ขอให้อาหารทั้งหมดเป็นยาบำบัดรักษาโรคทุกโรคของทุกคน

นี่เป็นจุดเริ่มต้นชีวิตใหม่ของข้าพเจ้า ผู้ชุบชีวิตก็คือหลวงพ่อกับ อ.ตรีธา แม้ข้าพเจ้าจะไม่เคยเห็นกายเนื้อของหลวงพ่อแต่จากคำบอกเล่าของ อ.ตรีธา ทำให้ข้าพเจ้าเห็นและรู้จักท่านชัดเจน เสียงของท่านข้าพเจ้าก็ได้ฟังทุกวันจนจำได้ อ.ตรีธา ท่านมีเมตตาสูง ท่านคอยให้กำลังใจข้าพเจ้ากับภรรยาอยู่เสมอ วิธีการพูดของท่านแสนจะนุ่มนวล ไม่สั่ง ไม่บังคับ รู้ว่าเราทั้งสองเป็นศิษย์ใหม่ ไม่มีพื้นฐานเรื่องพระพุทธศาสนา ยังไม่มีศรัทธามั่นคงในหลวงพ่อและวิชชาธรรมกาย ทั้งยังมีความเครียด วิตกกังวลอยู่แต่กับปัญหาของตัวเอง ไม่อยากฟังเรื่องอื่น ท่านจะสอนหรือตักเตือนข้าพเจ้าท่านก็ไม่พูดตรง ๆ แต่จะพูดให้คิด ให้ใช้ปัญญาของตัวเองเสียก่อน ครั้งหนึ่งท่านพูดว่า ชีวิตนี้เป็นสมบัติที่มีคุณค่าที่มนุษย์ทุกคนรักและหวงแหนมากที่สุด ตราบใดที่เรายังมีชีวิต สิ่งอื่น ๆ ที่เป็นของนอกกายก็เป็นเรื่องรองลงไป ถ้ารู้จักใช้และรักษาสมบัติชิ้นนี้ในทางที่ถูก คือดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม อยู่ในศีลในธรรม มีความขยัน พากเพียร อดทน เดี๋ยวสมบัติอื่น ๆ ก็หลั่งไหลมาเอง พอฟังท่านพูดแล้วข้าพเจ้าก็เกิดปัญญา รู้ทันทีว่าท่านตักเตือนว่า ถึงจะเสียทรัพย์มากเท่าไร ตราบใดที่ชีวิตเรายังคงอยู่ มีปัญญา มีความมานะพากเพียร มีศีลมีธรรม ทรัพย์สมบัติอันเป็นของนอกกายก็หามาได้ใหม่ เมื่อปัญญาเกิด ความคิดก็เกิด พอทำใจได้ ความมั่นใจก็มา

อ.ตรีธา อธิบายให้ข้าพเจ้าผู้ยังไม่รู้จักหลวงพ่อและอานุภาพของวิชชาธรรมกายฟังว่า การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้ที่มีความทุกข์ ความเดือดร้อน แล้วมาขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วยเหลือตนนั้น ก่อนอื่นคนผู้นั้นจะต้องมีศรัทธาเต็มที่ เป็นศรัทธาที่ประกอบด้วยปัญญา ไม่ใช่ศรัทธาที่งมงาย ทุกอย่างต้องมีเหตุ มีที่มา ให้พิจารณาที่เหตุ หลวงพ่อบอกว่า ประกอบเหตุสังเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก หลวงพ่อเปรียบเหมือนแพทย์ที่เชี่ยวชาญรักษาได้ทุกโรค เพราะท่านรู้ลึกเข้าไปถึงสาเหตุของโรคนั้น จึงรู้วิธีการบำบัด การดับโรค คนเจ็บหรือคนที่มีทุกข์ต้องหมั่นไปพบหมอ หมั่นรายงานอาการของโรค หมั่นกินยา ปฏิบัติตัวตามที่หมอสั่ง เวลาเราเจ็บป่วยหนัก แล้วหมอเข้าไปดู ไปถามอาการเราวันละหลาย ๆ ครั้ง เราคงสบายใจว่ามีโอกาสหายแน่ คนที่มีทุกข์กับหลวงพ่อก็เช่นกัน หลวงพ่อเปรียบเสมือนหมอ วิชชาธรรมกายและบุญกุศลเปรียบเสมือนยา บุญกุศลที่ปฏิบัติอยู่ เช่น ทำบุญให้ทาน รักษาศีล นั่งสมาธิ ถึงจะเป็นบุญใหม่แต่ก็มีพลังมหาศาลสามารถป้องกันแรงกระทบกระแทกจากอกุศลกรรมในปางก่อนให้เบาบางลงได้ บุญกุศลนั้นถึงจะไม่สามารถชำระล้างบาปอกุศลจากอดีตได้ก็ตาม แต่ถ้าเราทำบุญใหม่มาก ๆ ก็เหมือนเรามีภูมิป้องกันสูง เพราะบาปอกุศลเขาก็มีเวลาจำกัดในการส่งผลเหมือนกัน ถ้าไม่หนักหนาถึงขั้นครุกรรม ก็จะหมดเวลาส่งผล เป็นอโหสิกรรมได้

การที่ข้าพเจ้ากับภรรยาได้ประสบกับความทุกข์หนักหนาสาหัสขนาดนี้ เป็นเพราะใช้บุญกุศลในอดีตหมดแล้ว บุญกุศลใหม่ไม่ได้สร้างเพิ่มเติม ใช้แต่ของเก่า บาปอกุศลในอดีตที่คอยจะส่งผล เลยติดตามทัน ไม่มีสิ่งใดคอยป้องกันได้ ท่านจึงแนะนำให้ข้าพเจ้ากับภรรยา

สร้างบุญใหม่ให้เต็มที่ ทำให้มากที่สุด ทั้งบริจาคทาน รักษาศีล เจริญภาวนา บุญใหม่ที่ทำในวันนี้ก็จะเป็นบุญเก่าในวันหน้า ด้วยความเมตตาอย่างสูงของท่าน เวลาท่านจะไปทำบุญที่ใด ๆ ท่านก็ชวนข้าพเจ้ากับภรรยาไปด้วยเสมอทั้งที่วัดปากน้ำ ต่างจังหวัด ต่างประเทศ ท่านพาไปกราบนมัสการสังเวชนียสถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และที่ปรินิพพานของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ประเทศอินเดียและเนปาลหลายครั้ง พาไปกราบนมัสการพระเขี้ยวแก้วที่ประเทศศรีลังกา ท่านชวนไปทำบุญที่ไหน ก็ไปกับท่านทุกแห่ง ไม่เคยปฏิเสธเลย ตอนหลังข้าพเจ้าถึงรู้ว่า ท่านไม่ได้ชวนไปทำบุญเฉย ๆ แต่ท่านยังตั้งผังชีวิตของข้าพเจ้ากับภรรยาเสียใหม่ด้วย

อ.ตรีธา ท่านเหนื่อยกับข้าพเจ้ามากจริง ๆ ไม่ใช่เพียงวันสองวัน เดือนสองเดือน แต่เป็นเวลาหลายปี เกิดมาจนเข้าวัยกลางคน ข้าพเจ้ายังไม่เคยพบคนที่ไม่ได้เป็นพ่อแม่ ญาติพี่น้องแล้วทุ่มเทช่วยเหลืออย่างเต็มที่แก่คนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ตอนหลังข้าพเจ้าถึงรู้ว่าเป็นเพราะหลวงพ่อท่านเลี้ยงดูอุปการะ อ.ตรีธา มาเสมือนเป็นลูกสาวที่แท้จริง หลวงพ่อจึงสอนสั่งละเอียดลออ ที่เน้น ๆ ก็คือ คนที่ได้วิชชาธรรมกายต้องช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้เต็มที่ ไม่คิดถึงสินจ้างรางวัลใด ๆ พาคนให้เขารู้จักธรรมะเป็นสิ่งประเสริฐ คนเพียงคนเดียวรู้เห็นเป็นวิชชาธรรมกาย เขาจะไปนำพาครอบครัวให้รู้เห็นเป็นด้วยอีกมากมาย ท่านให้ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องทำทีเดียว แม่ชีที่ได้ธรรมกายในวัดปากน้ำจึงมีใบแจ้งอาการโรคและใบขอความช่วยเหลือกันเต็มมือเสมอ ๆ

นับแต่ได้ถวายตัวเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ และ อ.ตรีธา ข้าพเจ้ากับภรรยาได้พบกับเหตุการณ์แปลก ๆ ที่ไม่น่าเชื่อ หรือจะเรียกว่าเหลือเชื่อก็ได้ เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ข้าพเจ้าที่กำลังลังเล ๆ ศรัทธายังไม่มั่นคงนัก ต้องเชื่อในบารมีของหลวงพ่อ เป็นต้นว่า เมื่อข้าพเจ้าไปร่วมเลี้ยงพระที่ศาลาสด ศาลาโรงฉัน พระได้สวดบทกรวดน้ำ ข้าพเจ้าก็กรวดน้ำอุทิศส่วนบุญกุศลถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และบูชาหลวงพ่อวัดปากน้ำ ครู อาจารย์ บิดามารดา ผู้มีอุปการคุณ เจ้ากรรมนายเวร แล้วก็เทน้ำจนหมดคนโทลงในขันใบน้อย น้ำก็เต็มขันพอดี พอพระสงฆ์ให้พร เราสองคนก็พนมมือรับพร ตาก็เหลือบมองน้ำในขัน แต่ไม่มีน้ำสักหยดเดียว คุณเกศินีถึงกับหยิบขันขึ้นมาดู แล้วยังเอานิ้วถูลงไปในขันด้วย ไม่มีน้ำเปียกติดนิ้วมือเลย ทำอยู่หลายครั้ง จะว่าขันรั่ว แต่ที่พื้นก็ไม่มีน้ำไหลนอง น้ำไปไหนหมดเพียงชั่วเวลาไม่ถึงนาที ไม่มีใครแปลกปลอมย่องมาหยิบขันน้ำไปเททิ้งให้แน่นอน ขันน้ำก็ยังคงตั้งตรงหน้าเรา ไม่ได้ถูกเคลื่อนย้ายหนีหายไปไหน ถึงจะทำก็คงไม่เสร็จทันทีทันควัน เพียงชั่วกะพริบตาเดียวที่ยกมือขึ้นพนมรับพรเท่านั้น เรื่องนี้ อ.ตรีธา ท่านเฉลยว่า หลวงพ่อท่านมาบอกว่าเรื่องที่จะต้องแก้ปัญหานั้นไม่ต้องวิตกกังวล ขอให้มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัยต่อไป และท่านแสดงให้เห็นว่าการใช้วิชชาธรรมกายมาช่วยเหลือข้าพเจ้านั้นเป็นเรื่องทำได้ ไม่เหลือบ่ากว่าแรง สำหรับคนเจ็บที่ว่าง่ายอย่างข้าพเจ้า เรื่องที่เป็นปาฏิหาริย์กว่านี้ หลวงพ่อจะทำให้ดู

อีกเหตุการณ์หนึ่งที่ยังประทับใจข้าพเจ้าไม่รู้ลืมเลือน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ อ.ตรีธา จะเดินทางไปนมัสการพระเขี้ยวแก้วที่ประเทศศรีลังกา ท่านชวนข้าพเจ้ากับภรรยาและลูกศิษย์ไปด้วยหลายคน ขณะที่กำลังจุดธูปเทียนบูชาต้นพระศรีมหาโพธิ์ ซึ่งชาวพุทธถือว่าเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ เพราะแตกขยายมาจากหน่อเดิมอันเป็นต้นที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับแล้วได้ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณ ที่นั่นมีลมพัดแรงมาก เทียนดับไปหลายเล่มรวมทั้งเทียนในมือ อ.ตรีธา ด้วย แล้วจู่ ๆ เทียนของท่านก็ลุกโพลงโชติช่วงขึ้นมา พร้อมกับคำอุทานของ อ.ตรีธา ว่าสำเร็จแล้ว สำเร็จแล้ว ทุกคนฟังแล้วงง ต่างก็ถามท่านว่าสำเร็จเรื่องอะไร ใครสำเร็จ ท่านจึงเล่าว่า ท่านได้อธิษฐานเสี่ยงทายกับเทียนเล่มนั้นว่า ถ้าจะสามารถช่วยข้าพเจ้าได้ขอให้เทียนติดขึ้นมาใหม่ ไม่มีการดับ ถ้าท่านไม่สามารถช่วยข้าพเจ้าได้ ท่านจะกังวลตลอดชีวิต ถึงตายก็นอนตายตาไม่หลับ

ถึงตอนนี้ข้าพเจ้าและภรรยาไม่มีข้อลังเลสงสัยในวิชชาธรรมกายและหลวงพ่ออีกแล้ว เราทั้งสองได้แต่เสียดายที่เข้าวัดปากน้ำช้าไป ไม่ทันได้เห็นหลวงพ่อ ภรรยาของข้าพเจ้าพูดเสมอว่าอยากเห็นหลวงพ่อจังเลย คืนวันหนึ่งหลังจากสวดมนต์ไหว้พระบูชาพระเสร็จแล้ว เธอก็เลยอธิษฐานขอพบหลวงพ่อ อยากพูดคุยกับหลวงพ่อโดยตรง คืนนั้นหลวงพ่อก็มาพบเธอในนิมิต ท่านบอกคุณเกศินีว่า ท่านจะให้สามีที่ร่ำรวย เป็นคนดี จิตใจดี ซื่อสัตย์ ไม่เจ้าชู้ คุณเกศินีก็แปลกใจมาก มีสามีอยู่แล้ว หลวงพ่อจะให้สามีอีกคนได้อย่างไร ได้นำความฝันไปเล่าให้ อ.ตรีธา ฟัง ท่านก็ให้ความสว่างกระจ่างใจว่า หลวงพ่อจะปรับเปลี่ยนนิสัยของข้าพเจ้าให้เป็นคนใหม่ สามีที่ดียอดเยี่ยมก็คือสามีคนเดิมนี้แหละ แต่นิสัยเปลี่ยนไปเป็นคนใหม่เลยทีเดียว ทั้งจะตั้งเนื้อตั้งตัวได้เป็นปึกแผ่นมั่นคง ให้ภรรยาข้าพเจ้าคอยดูต่อไปว่าจะจริงหรือไม่

จิตใจของข้าพเจ้าเริ่มผ่อนคลายความเครียด ความวิตกกังวลลดไปเรื่อย ๆ จิตใจสบายขึ้น เริ่มคิดได้ว่าอะไรจะเกิดก็ต้องเกิด พอคิดได้อย่างนี้ ใจก็คิดแต่เรื่องสร้างบุญกุศล ลุยเรื่องการทำบุญ บริจาคทาน รักษาศีล ปฏิบัติธรรม ว่างจากภารกิจการงานก็พาภรรยาและลูก ๆ ไปวัดปากน้ำ ไปกราบหลวงพ่อวัดปากน้ำ ไปคุยกับ อ.ตรีธา ไปทีไรท่านก็เชิญชวนรับประทานอาหารด้วยทุกครั้ง ยังได้ไปกราบท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ช่วงนั้นท่านมีสมณศักดิ์เป็นพระธรรมธีรราชมหามุนีได้รู้จักลูกศิษย์ของ อ.ตรีธา อีกมากมาย ล้วนแต่เป็นคนดี มีธรรมะทั้งสิ้น ทุกคนมีน้ำใจ มีอัธยาศัยดี มีความเข้าอกเข้าใจพร้อมจะช่วยเหลือกัน ข้าพเจ้าจึงมีโอกาสได้พบและคบหาแต่กัลยาณมิตร ลูก ๆ ก็ชอบไปวัดปากน้ำกันทุกคน

ปัญหาชีวิตของข้าพเจ้าเริ่มบรรเทาเบาบางลงเรื่อย ๆ อย่างน่าอัศจรรย์ ใช้เวลาเพียง ๓ ปี หลวงพ่อและวิชชาธรรมกายโดย อ.ตรีธา ก็ขจัดปัญหาได้หมดสิ้น แม้ว่าฐานะและอาชีพของข้าพเจ้าจะตกลงไปที่ศูนย์ ใครจะคิดว่าชีวิตต้องมาเริ่มต้นใหม่เมื่ออายุกว่า ๔๐ ปี อายุขนาด

นี้บางคนเขามีชีวิตที่มั่นคงสมบูรณ์แล้ว แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ท้อ ความท้อแท้มันมลายหายสิ้นไป ตั้งแต่เข้าไปปวารณาตัวเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อ เป็นลูกศิษย์ อ.ตรีธา แล้ว ยังนึกปลื้มใจเสียอีกว่า ดีแล้วที่มีโอกาสได้เข้าวัดปากน้ำ ได้ศึกษาธรรมะ ถ้าชีวิตไม่ล้มลุกคลุกคลานก็ไม่ได้พบหลวงพ่อ เป็นสิ่งที่คุ้มค่ามาก ๆ

เมื่อเมฆหมอกที่ปกคลุมชีวิตเริ่มสลายตัว ข้าพเจ้าก็ขออุปสมบทที่วัดปากน้ำ ๑ พรรษา เพื่อให้คุณพระศรีรัตนตรัยชุบชีวิตใหม่ให้แก่ข้าพเจ้าและครอบครัว ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ มีเมตตารับเป็นพระอุปัชฌาย์ให้ และแนะนำสั่งสอนให้ข้าพเจ้าพบแต่สิ่งดี ๆ มาตลอดถึงทุกวันนี้ และลูกชายทุกคนก็ได้อุปสมบทที่วัดปากน้ำ มีเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เป็นพระอุปัชฌาย์ให้ทุกคนเช่นกัน

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๕ อ.ตรีธา ท่านได้แนะนำข้าพเจ้าให้ซื้อที่ดินแปลงหนึ่งกว่า ๑๐ ไร่ แถวพุทธมณฑล ท่านก็รู้อยู่ว่าข้าพเจ้าไม่มีเงิน ท่านก็บอกให้ไปกู้เงินมาซื้อ แม้จะเสียดอกเบี้ยสูงก็ต้องยอม เพราะต่อไปข้าพเจ้าจะได้เงินคืนมามากกว่าที่ลงทุนหลายเท่า ตอนนั้นดอกเบี้ยสถาบันการเงินแพงมากบางแห่งถึง ๑๕% ข้าพเจ้าก็เชื่อไปหากู้เงินมาซื้อ แล้วผ่อนส่งไปเรื่อย ๆ แล้วท่านยังแนะนำให้ซื้อที่ดินแปลงอื่น ๆ ไว้อีก ที่แปลงไหนพอขายได้กำไรก็ขายไป ข้าพเจ้าจึงมีเงินมาเป็นทุนและทำบุญได้เรื่อย ๆ

ตอนนี้ก็ถึงคราวที่จะต้องหาอาชีพใหม่ ข้าพเจ้าก็ต้องปรึกษา อ.ตรีธา เสียก่อน ไม่กล้าทำอะไรโดยพลการอีกแล้ว ท่านก็แนะนำให้ไปกราบขอบารมีหลวงพ่อ สำหรับท่านผู้อ่านที่ประสงค์จะได้บารมีหลวงพ่อช่วยเหลือ ก็ต้องหมั่นไปกราบท่านที่วัดปากน้ำ หมั่นขอบารมีบ่อย ๆ เชื่อมอายตนะความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ของเรากับของท่านให้ติด ข้าพเจ้าได้ขออาชีพใหม่จากหลวงพ่อ ขอให้เป็นอาชีพที่มั่นคง เลี้ยงครอบครัวได้ ที่สำคัญคืออย่าต้องให้เครดิตเงินเชื่อกับลูกค้านานนัก ข้าพเจ้าไม่มีเงินหมุนเวียน ถ้าเจอลูกค้าที่ชอบผัดผ่อน กว่าจะได้เงินมาก็นานมาก

ไม่นานนักข้าพเจ้าก็ได้พบญาติของแม่ที่อยู่ประเทศมาเลเซีย เขามาชวนข้าพเจ้าเป็นหุ้นส่วนทำทองรูปพรรณส่งขาย ข้าพเจ้าก็ปฏิเสธไป เพราะไม่มีความรู้และประสบการณ์เรื่องทำทองเลย เขาก็ยังมาชวนอยู่เรื่อย ๆ เรื่องการไม่มีความรู้และประสบการณ์ไม่ใช่ปัญหาเพราะเขาจะบอกจะแนะนำสั่งสอนให้หมด ใจข้าพเจ้าชักจะโอนอ่อนแล้วด้วยประโยคของเขาที่พูดว่าการทำทองนั้น ถ้าจะเลิกทำก็ไม่ขาดทุนล่มจม เพราะยังมีทองคำอยู่ในมือ ทองคำไม่มีราคาตก มีแต่จะเพิ่ม ข้าพเจ้าเลยไปเรียนถาม อ.ตรีธา ท่านบอกว่าจะนั่งสมาธิเรียนถามหลวงพ่อก่อน ว่าจะให้ทำหรือไม่ แล้วหลวงพ่อก็ตอบผ่าน อ.ตรีธา ว่าให้ทำได้ ข้าพเจ้าจึงตอบตกลงญาติผู้นั้น ในระยะแรกเขาได้อยู่ช่วย ทำแบบเป็นหุ้นส่วนกันก่อน ต่อมาเขาก็ถอนตัวไปให้

ข้าพเจ้าดำเนินกิจการเป็นอิสระต่อไปถึงทุกวันนี้ ญาติพี่น้องและเพื่อน ๆ พากันงงว่าข้าพเจ้าไปมีอาชีพทำทองได้อย่างไร ไม่มีเค้าเงื่อนมาก่อนเลย

ระยะแรกของอาชีพทำทองรูปพรรณ ข้าพเจ้ายังอยู่บ้านเดิมที่ศูนย์การค้าวรรัตน์ ถ.จันทน์ ใช้สถานที่เป็นห้องแถว ๔ ห้อง กิจการก็เจริญขึ้นมาเรื่อย ๆ จนสถานที่นี้คับแคบไปแล้ว เพราะต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือและคนงาน จึงต้องขยับขยายย้ายไปปลูกอาคารใหม่ที่หนองแขม บนที่ดินที่ อ.ตรีธา แนะนำให้ซื้อไว้ เงินทุนทั้งหมดก็ได้จากการขายที่ดินบางแปลงที่ท่านแนะนำให้ซื้อไว้เมื่อหลายปีก่อนเช่นเดียวกัน

ข้าพเจ้าต้องพบกับความประหลาดมหัศจรรย์อีกหลายครั้ง แต่ละครั้งช่างประหลาดมหัศจรรย์เหลือเชื่อ แต่ก็เป็นเรื่องจริงทั้งหมด แม้ว่าข้าพเจ้าจะไม่ได้รับการสื่อสารโดยตรง แต่เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรง ครั้งแรกน้องเขยคุณเกศินีมาบอกว่า ในลิ้นชักโต๊ะทำงานของข้าพเจ้ามีลอตเตอรี่ถูกรางวัลอยู่นะ ให้ไปหาดูแล้วไปรับรางวัลเสีย ข้าพเจ้ายังไม่ค่อยจะเชื่อ ปกติข้าพเจ้าก็ไม่อนุญาตให้ใครไปยุ่งที่โต๊ะทำงาน แล้วใครจะเอาอะไรไปใส่ไว้ได้ ยิ่งเป็นลอตเตอรี่ยิ่งไม่มีทางเพราะเป็นคนไม่เล่นลอตเตอรี่ แต่ปาฏิหาริย์ก็มีจริง ข้าพเจ้าเจอลอตเตอรี่ ๒ ใบ โดยที่ตัวเองไม่ได้ซื้อ นำไปตรวจถูกรางวัลที่ ๕ เป๊ะตามที่น้องเขยบอก

ครั้งที่ ๒ ญาติคนเดิมมาบอกว่า เขานั่งสมาธิแล้วเห็นว่าในบ้านเดิมของข้าพเจ้านั้นมีทองคำอยู่บนหลังตู้ให้ไปนำมาเสีย มันเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้อีกนั่นแหละ เพราะข้าพเจ้าย้ายบ้านไปอยู่ที่หนองแขมหลายปีแล้ว ไปสำรวจตรวจตราบ้านเดิมหลายครั้งหลายหนว่าขนของไปหมดแล้ว จึงปิดไว้เฉย ๆ เมื่อเขาบอกก็พากันไปดู ก็เจอจริง ๆ พบทองคำแท่งหนัก ๑ กิโลกรัม ห่อกระดาษอยู่บนหลังตู้ เป็นทองคำจริง ๆ มีตราบอก ๙๙.๙๙%

ครั้งที่ ๓ ญาติคนเดิมก็มาบอกอีกว่า ในรถมีทองคำ (อีกแล้ว) หนัก ๑ กิโลกรัมเช่นกัน ข้าพเจ้ากับภรรยาก็ไปเปิดประตูรถดู เพราะคาดว่าถ้ามีทองคำจริง ๆ ก็ต้องอยู่ในรถ แต่ดูจนทั่วก็หาไม่พบ พอกวาดตามองไปรอบ ๆ รถ จึงพบทองคำแท่งวางไว้หน้ากระจกรถ ตรงที่ปัดน้ำฝน วางให้เห็นชัดแจ้งเลย ไม่ได้ใส่ถุงหรือห่อกระดาษ ทองคำแท่งนี้ข้าพเจ้านำไปถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ภายหลังพระคุณท่านได้นำไปหลอมสร้างยอดปลีพระเจดีย์มหารัชมงคล อ.ตรีธา ท่านยังพูดล้อ ๆ กับข้าพเจ้าและภรรยาว่า แล้วเมื่อไรจะมีมาให้ยายบ้าง

อีก ๒ - ๓ วันต่อมา ญาติคนเดิมก็มาบอกอีกแล้วว่า ให้ไปเอาทองคำในรถตู้แล้วนำไปให้ อ.ตรีธา ข้าพเจ้ากับภรรยาก็ไปช่วยกันหา ข้าพเจ้าเปิดประตูหน้า เข้าไปหาที่เบาะด้านหน้า คุณเกศินีเลยเปิดประตูรถด้านหลัง ดูซิว่าใครจะเป็นคนพบ ปรากฏว่าคุณเกศินีเป็นผู้พบทองคำแท่งสอดอยู่ในกระเป๋าใส่ของเบ็ดเตล็ดของเก้าอี้หน้า คุณเกศินีจึงนำไปให้ อ.ตรีธา

อ.ตรีธา ท่านก็โมทนา แล้วให้นำไปถวายท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ พระคุณท่านได้นำไปหลอมสร้างยอดปลีพระเจดีย์มหารัชมงคล

ข้าพเจ้ากับภรรยาจึงมีโอกาสได้ถวายทองคำแท่งหนัก ๒ กิโลกรัม สร้างยอดปลีพระมหาเจดีย์ ส่วนทองที่พบครั้งแรกข้าพเจ้าเก็บไว้เป็นสิริมงคล เป็นทองขวัญถุง เป็นสิ่งที่เทพประทาน หากญาติคนนี้ไม่มาบอกก็คงไม่พบทอง ข้าพเจ้าก็ยังไม่ทราบว่าทองคำทั้ง ๓ ครั้งนั้นมาได้อย่างไร ข้าพเจ้าเรียนถาม อ.ตรีธา ท่านก็ยิ้ม ๆ

ในปีหนึ่งจำไม่ได้ว่าปีอะไร ข้าพเจ้ารับเป็นเจ้าภาพทอดกฐินที่วัดโบสถ์บน บางคูเวียง จ.นนทบุรี เป็นวัดที่หลวงพ่อสดบรรลุวิชชาธรรมกาย ก่อนจะไปทอดกฐิน น้องเขยก็มาบอกว่า เขาฝันว่าหลวงพ่อมาบอกเลข ๒ ตัว ให้ไปซื้อหวย แล้วให้น้องเขยไปบอกให้ข้าพเจ้าซื้อด้วย ให้ซื้อ ๒,๐๐๐ บาท ให้นำเงินไปทอดกฐินที่วัดโบสถ์บน เพราะข้าพเจ้าจะไม่ถวายเงินกฐินเยอะ (หลวงพ่อรู้ด้วย) งวดนั้นเลขท้าย ๒ ตัวออกตรงตามที่หลวงพ่อให้ ได้เงินกว่าแสนบาท นำไปทอดกฐินวัดโบสถ์บนในนามของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

น้องเขยของคุณเกศินีคนนี้เป็นคนหนึ่งที่นับถือหลวงพ่อสดมาก และเป็นคนที่ปฏิบัติธรรม มักจะรู้เห็นอะไรพิเศษเสมอ มีครั้งหนึ่งตอนที่ข้าพเจ้าอยู่บ้านเดิม เขาไปเยี่ยมเราที่บ้าน ล้วงมือเข้าไปในกล่องใส่หนังสือพิมพ์หน้าประตูบ้านของข้าพเจ้า มีซองเงินติดมือมา ในซองมีเงินหลายหมื่นบาท ข้าพเจ้าถือว่าเงินจำนวนนี้เขาเป็นผู้พบ เขาก็ควรจะได้เงินนี้

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ข้าพเจ้าไปทำบุญทอดกฐินที่วัดพุทธาธิวาส อ.เบตง จ.ยะลา อันเป็นบ้านเกิดเมืองนอน เชิญ อ.ตรีธา เป็นประธานในงานนี้ เพื่อสร้างศาลาอเนกประสงค์ ศาลาหลังนี้มีชื่อว่า ศาลาหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เพื่อถวายเป็นเครื่องบูชาพระคุณของท่าน เมื่อพิธีถวายผ้ากฐินเสร็จสิ้นลง อ.ตรีธา ได้ปรารภกับข้าพเจ้าว่า ถ้าข้าพเจ้าร่ำรวยขึ้นมาเมื่อไร อยากให้สร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ๆ ไว้ที่เบตงสักองค์หนึ่ง ดินแดนแห่งนี้สำคัญมีอาณาเขตติดต่อกับต่างประเทศที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ แต่ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธก็ยังมีไม่น้อย เขาจะได้มีรูปเหมือนของพระบรมศาสดาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และเป็นประดุจหลักเขตแดนของประเทศไทยด้วย ถ้าสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ได้สำเร็จก็เท่ากับว่าข้าพเจ้าได้มีโอกาสสร้างบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ได้ตอบแทนคุณพระพุทธศาสนาและแผ่นดินถิ่นเกิดไปพร้อม ๆ กัน

แม้ อ.ตรีธา จะย้ำว่า ยังไม่ต้องสร้างพระเดี๋ยวนี้ รอให้รวยเสียก่อน เพราะท่านรู้ดีว่าข้าพเจ้ายังมีภาระอีกหลายอย่าง ทั้งการผ่อนส่งหนี้สินต่าง ๆ ให้หมด ทั้งการส่งลูกทั้ง ๔ คนให้เรียนจบระดับสูงสุดเท่าที่เขาต้องการ แต่ตัวข้าพเจ้าฟังแล้วก็เกิดปีติ อยากจะรีบทำเสียโดยเร็ว อายุก็มากขึ้นทุกวัน จะตายเมื่อไรก็ไม่รู้ มัวแต่รอให้รวยเสียก่อนแล้วค่อยทำ ก็ยังไม่รู้ว่า

เมื่อไรจะรวย เราจะเป็นคนที่ไม่ประมาทอีกต่อไป ข้าพเจ้ารับปากทันที รีบเสาะหาข้อมูลการสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ได้ขออนุญาตพระครูไพศาลวุฒิกิจ เจ้าอาวาสวัดพุทธาธิวาส ขอสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่ในบริเวณวัดพุทธาธิวาส อ.ตรีธา นำข้าพเจ้าไปเรียนปรึกษาท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ พระคุณท่านอนุโมทนา แนะนำให้สร้างขนาดหน้าตักกว้าง ๙ เมตร ๙ เซนติเมตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่๙ กับสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วย สร้างด้วยโลหะสัมฤทธิ์แม้จะมีราคาสูง แต่งดงามและคงทนกว่าสร้างด้วยปูนหรือวัสดุอย่างอื่น และควรจะสร้างปางพระธรรมกายเกตุดอกบัวตูม เพื่อเป็นการบูชาพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และวิชชาธรรมกายประดิษฐานบนที่โล่งแจ้งในบริเวณวัดพุทธาธิวาส ใครผ่านไปมาแม้ไม่ต้องเข้าไปในเขตวัดพุทธาธิวาสก็สามารถเห็นองค์พระได้ชัดเจน

คุณประยูร คุณเกศินี พณิชยานนท์

หน้าองค์พระพุทธธรรมกายมงคลปยุรเกศานนท์สุพพิธาน

เมื่อมีงานใหญ่ชิ้นนี้เข้ามาให้ข้าพเจ้าได้ทำ ก็คิดว่าเราจะต้องทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์สร้างพระองค์นี้ให้เต็มที่ จะเหน็ดเหนื่อยหนักหนาสาหัส ใช้เงินทองมากมายเท่าไรก็ยอม ช่วงเวลานั้นใจของข้าพเจ้าจดจ่ออยู่กับการสร้างพระ สืบเสาะหาผู้ที่จะรับจ้างทำงานชิ้นนี้ ต้องเดินทางไปดูองค์พระใหญ่กลางแจ้งที่มีผู้แนะนำหลายแห่ง ขอสารภาพว่าในประเทศไทยยังไม่มีที่แห่งใดที่ข้าพเจ้าพอใจเลย วันหนึ่งก็ได้อ่านหนังสือพิมพ์จีนฉบับหนึ่ง ลงเรื่องพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่ที่เกาะลันเตา ประเทศจีน อยู่ใกล้กับเกาะฮ่องกง สืบเสาะจนรู้ว่าบริษัทที่รับจ้างก่อสร้างคือ บริษัท หางเทียน ค่าก่อสร้างกว่า ๑๐๐ ล้านบาท (ค่าของเงินเมื่อกว่า ๓๐ ปีที่ผ่านมา) พอเขาทราบว่าข้าพเจ้าสนใจอยากสร้างพระองค์ใหญ่ไว้กลางแจ้ง เขาก็เชิญไปชม และบรรยายสรุปให้ฟังถึงวิธีการสร้างและการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ

ข้าพเจ้าได้นิมนต์ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าคุณธรรมกิตติวงศ์ เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม และเชิญ อ.ตรีธา เนียมขำ คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ จินดาหรา ผศ.กี ขนิษฐานันท์ ฯลฯ เดินทางไปด้วย ช่วยกันพินิจพิจารณาซักถาม งานใหญ่อย่างนี้ต้องระดมสมองช่วยกัน เพื่อให้ได้องค์พระที่สวยงาม แข็งแรง คงทน ประดิษฐานอยู่ได้นานเป็นร้อยปี มีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และ อ.ตรีธา ไปด้วย ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอุ่นอกอุ่นใจ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กับท่านเจ้าคุณธรรมกิตติวงศ์มีความรอบรู้ยอดเยี่ยมให้คำแนะนำด้านพุทธศิลป์ที่มีประโยชน์มากทีเดียว ข้าพเจ้าจึงขอเรียกคณะทั้งหมดนี้ว่าคณะผู้ดำเนินการสร้างพระองค์ใหญ่ ถ้าเทียบกับบริษัทอื่นที่ข้าพเจ้าเคยติดต่อสอบถามไป บริษัทนี้ก็เสนอราคาที่ย่อมเยากว่า และมีเทคโนโลยีที่ดีกว่า เพราะเป็นบริษัทที่สร้างจรวดสำหรับส่งดาวเทียมด้วย เพื่อความมั่นใจว่างานใดก็ตามที่หลวงพ่ออนุญาตให้ทำ งานนั้นก็จะสำเร็จเรียบร้อยอย่างรวดเร็วทุกงาน อ.ตรีธา ได้ทำสมาธิกราบเรียนถามหลวงพ่อว่าจะให้จ้างบริษัทนี้สร้างหรือไม่ เมื่อได้รับอนุญาต ข้าพเจ้าก็ลุยงานเต็มที่

ในที่สุดข้าพเจ้าก็ตกลงใจว่าจ้างบริษัท ไชน่า แอสโตรนอติค ไซเอินซ์ แอนด์ เทคโนโลยี คอปอเรชั่น (CHINA ASTRONOTIC SCIENCE AND TECHNOLOGY CORPORATION) สาธารณรัฐประชาชนจีน มีพิธีลงนามในสัญญากันเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ณ ศาลาสตมานุสรณ์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ กรุณาเป็นประธานในพิธีลงนามสัญญา ราคาสร้างพระพุทธรูปประมาณ ๕๘๘,๒๐๐ เหรียญสหรัฐอเมริกา สร้างฐานอีกประมาณ ๒๕ ล้านบาท

ข้าพเจ้าถือเป็นบุญกุศลของตัวเองที่มีผู้ช่วยเหลือให้งานสร้างพระพุทธรูปองค์นี้สำเร็จได้ราบรื่นรวดเร็วอย่างน่าอัศจรรย์ ข้าพเจ้าได้ที่ปรึกษาที่ทรงคุณวุฒิทั้งความรู้ ความสามารถหลายท่าน นอกเหนือจากท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ อ.ตรีธา เนียมขำ ก็มีท่านเจ้าคุณ

พระธรรมกิตติวงศ์ เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม พระครูไพศาลวุฒิกิจ เจ้าอาวาสวัดพุทธาธิวาส คุณคุณวุฒิ มงคลประจักษ์ นายกเทศมนตรีเบตง คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ จินดาหรา อ.กี ขนิษฐานันท์ เป็นที่ปรึกษาตลอดงาน

หลังจากนั้นคณะนี้ก็ได้เดินทางไปประเทศจีนอีกหลายครั้งไปกำกับดูแล ติดตามงาน แก้ไขแบบตามความเห็นความพอใจของพวกเรา มีหลายท่านที่รู้เรื่องนี้พากันเป็นห่วงเกรงว่า พระพุทธรูปที่จ้างช่างเมืองจีนสร้าง พระสรีระและพระพักตร์จะไปคล้ายพระจีนเข้า จะไม่ต้องรสนิยมคนไทย ข้าพเจ้าจึงต้องพานายช่างพรหม แสงไชยา ช่างหล่อพระฝีมือดีคนหนึ่ง ไปแก้ไขตกแต่งแบบจนชาวคณะทุกคนพอใจ องค์พระนี้สร้างเป็นส่วน ๆ ส่งมาทางเรือขึ้นที่ท่าเรือ จ.สงขลา

ไหน ๆ ก็ลงทุนสร้างพระพุทธรูปองค์ใหญ่ขนาดหน้าตักกว้างถึง ๙ เมตร ๙ เซนติเมตรแล้ว ข้าพเจ้าจึงตกลงใจสร้างอาคารใต้ฐานชุกชีไปพร้อม ๆ กับทางประเทศจีนสร้างองค์พระ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ประดับด้วยหินอ่อนสีขาว ทรงสี่เหลี่ยม ย่อมุมยกระดับ ๓ ชั้น สูง ๘ เมตร ๕ เซนติเมตร เฉพาะพื้นที่ในอาคาร ๙๐๐ ตารางเมตร อาคาร ทั้งพื้น เสา และผนังประดับด้วยหินอ่อนสีขาวเช่นกัน เหนือผนังหินอ่อนมีภาพจิตรกรรมพุทธประวัติและจารึกคำสอนวิชชาธรรมกายกับประวัติหลวงพ่อ มีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระราชโอรส พระราชธิดาทุกพระองค์ ยังได้จารึกภาพประวัติการสร้างพระพุทธรูป ประดับด้วยภาพหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ อ.ตรีธา เนียมขำ บนเพดานประดับด้วยโคมไฟระย้าหรูหรางดงาม ตรงกลางอาคารประดิษฐานรูปเหมือนพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ขนาดใหญ่กว่าองค์จริงเล็กน้อย แกะด้วยหินหยกขาวจากพม่า ผศ.กี ขนิษฐานันท์ เป็นสถาปนิกและมัณฑนากร ผศ.วิวัฒน์ ธรรมาภรณ์พิลาส เป็นวิศวกรโครงสร้างท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างอาคาร เมื่อวันที่ ๘ - ๑๐ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นการก่อสร้างไปพร้อม ๆ กับทางประเทศจีนสร้างองค์พระ พระพุทธรูปองค์นี้ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้กรุณาบัญญัติพระนามว่า พระพุทธธรรมกายมงคล ปยุรเกศานนท์สุพพิธาน

ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างองค์พระ ฐานพระ อาคารและการสมโภช ประมาณ ๕๔,๗๙๔,๔๖๗.๑๔ บาท ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ร่วมบริจาคด้วย ๓,๑๒๐,๐๐๐ บาท อ.ตรีธา บริจาคในนามหลวงพ่อและคุณพ่อดวงกับคุณแม่พุ่ม ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท อ.ตรีธา ท่านเป็นห่วงข้าพเจ้าเรื่องการหาเงินมาสร้างพระ ท่านรู้ดีว่ามีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การดำเนินงานเพิ่มขึ้นมาอีกไม่น้อยเลย ท่านเกรงว่าคำแนะนำของท่านจะไปสร้างความหนักอกหนักใจแก่ข้าพเจ้า และท่านก็อยากให้คนอื่น ๆ มาร่วมบุญใหญ่นี้ด้วยกัน ท่านจึงจัดงานทอดผ้าป่าสร้าง

พระขึ้นในวันครบรอบวันเกิดของท่านเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้เงินเกือบ ๒๐ ล้านบาท และท่านยังให้รับบริจาคไปเรื่อย ๆ มากบ้างน้อยบ้างตามศรัทธา เพื่อจะได้เปิดโอกาสให้คนจำนวนมากมาร่วมกันสร้างองค์พระใหญ่ที่หาโอกาสสร้างได้ยาก เงินในส่วนที่รับบริจาคทั้งหมดนี้ได้ประมาณ ๒๗ ล้าน ๘ แสน ๘ หมื่นบาทเศษ

ยังมีเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าปลื้มปีติอีกคือ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นวันที่ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ประกอบพิธีอัญเชิญรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำขึ้นประดิษฐานบนแท่น ตรงกับวันที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาจากพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ไปทรงสักการบูชาพระบรมสารีริกธาตุที่ประดิษฐานอยู่ในพระมหาธาตุเจดีย์พระพุทธธรรมประกาศ ในวัดพุทธาธิวาส ทุกคนจึงได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระองค์ท่านอย่างใกล้ชิด ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ถวายรายละเอียดในการสร้างองค์พระแก่พระองค์ท่าน และในวันศุกร์ที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาเสด็จฯ ไปทรงประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และทรงเปิดแพรคลุมป้ายชื่อองค์พระ เหตุการณ์ทั้ง ๒ ครั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่เคยคิดฝันมาก่อน คิดว่าจะทำเงียบ ๆ ไม่เคยคิดกล้าไปรบกวนพระองค์ ทำให้ข้าพเจ้าปีติตื้นตันใจมาก เชื่อว่าไม่ใช่เหตุบังเอิญ แต่เป็นเพราะหลวงพ่อท่านจัดสรร ไม่ใช่ให้ข้าพเจ้าเท่านั้น แต่ให้ชาววัดปากน้ำและลูกศิษย์ของท่านได้เห็นโดยถ้วนหน้า ในวันนั้นท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ได้บันทึกไว้ดังนี้[๔]

วันศุกร์ที่ ๑ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นวันแห่งความปลื้มปีติเป็นที่ยิ่งของพสกนิกรทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในเขตดินแดนภาคใต้ถิ่นนั้น ที่จะได้มีโอกาสชื่นชมพระบารมีศุภวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดแพรคลุมป้ายชื่อพระพุทธธรรมกายมงคล ปยุรเกศานนท์สุพพิธาน อากาศสดใส และทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ณ วัดพุทธาธิวาส อ.เบตง จ.ยะลา

ในวันนั้นท้องฟ้าแจ่มใสพสกนิกรทุกหมู่เหล่าต่างเรียงรายอยู่ในที่ต่าง ๆ วัดพุทธาธิวาสซึ่งมีความกว้างขวางอยู่พอสมควรกลับคับแคบไปทีเดียว ทั้งนี้เพราะทุกสถานที่เต็มไปด้วยประชาชนจำนวนมากที่รอเฝ้ารับเสด็จ ครั้นถึงเวลาที่กำหนด แสงแดดที่แผดกล้าก็เบาบางลงอากาศค่อนข้างจะอบอ้าวก็เย็นสบาย ทั้งนี้เพราะถูกเมฆก้อนใหญ่บดบัง ทำให้การปฏิบัติพระราชกรณียกิจของพระองค์เป็นไปโดยสะดวก ประชาชนที่เฝ้ารับเสด็จก็สามารถอยู่กับที่ได้โดยมิต้องเคลื่อนย้ายไปไหน ทั้งนี้ด้วยพุทธานุภาพและด้วยพระบารมีโดยแท้ ทำให้การปฏิบัติงานและการเตรียมการรับเสด็จสามารถจะดำเนินไปได้โดยไม่ติดขัดแต่ประการใด

---

[๔] คำนำในหนังสือพระพุทธธรรมกายมงคล ปยุรเกศานนท์สุพพิธาน

ท่านผู้อ่านที่เคารพ พระพุทธรูปองค์นี้สร้างสำเร็จได้ด้วยบารมีของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ และวิชชาธรรมกายของท่านโดยแท้ แต่หากไม่มี อ.ตรีธา เนียมขำ ข้าพเจ้าก็คงไม่รู้จักหลวงพ่อวัดปากน้ำ และวิชชาธรรมกาย ข้าพเจ้าระลึกอยู่เสมอว่า พระพุทธรูปองค์นี้เป็นของหลวงพ่อวัดปากน้ำกับคณะวัดปากน้ำ โดยการนำของท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ และ อ.ตรีธา เนียมขำ เป็นผู้สร้าง เป็นเจ้าของร่วมกัน ไม่ใช่ของข้าพเจ้ากับครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว เพราะถ้าไม่มีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ งานคงจะสำเร็จอย่างสมบูรณ์เรียบร้อยไปไม่ได้ พระคุณท่านต้องเหน็ดเหนื่อยกับข้าพเจ้ามาก ทุกครั้งที่ไปกราบเรียนให้ท่านทราบถึงความคืบหน้าของการสร้างองค์พระ และอาคาร ท่านก็จะวางภารกิจต่าง ๆ เดินทางไปดูด้วยกันทุกครั้ง ท่านเจ้าคุณธรรมกิตติวงศ์กับ อ.ตรีธา เนียมขำ ก็เช่นกัน ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ไป ท่านก็ชวนญาติมิตรไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ ทำให้ข้าพเจ้าอุ่นอกอุ่นใจมาก ไม่ต้องกลัวเรื่องปัญหาและอุปสรรคใด ๆ แล้ว ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ไป อ.ตรีธา ไปก็แปลว่าหลวงพ่อต้องไปด้วย ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ทำให้ข้าพเจ้าและครอบครัวมีโอกาสทำบุญหลายอย่าง ท่านเป็นผู้ริเริ่มงานบุญใหญ่หลายอย่างทั้งในวัดปากน้ำและที่อื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเปิดโอกาสให้ลูกศิษย์ได้ร่วมบุญด้วยเสมอ

เรื่องทั้งหมดที่ข้าพเจ้าเล่านี้เป็นความจริง ไม่มีข้อความที่เป็นเท็จเลย ไม่มีการระบายสีสันปั้นแต่งเพิ่มเติม เพื่อให้คนมาเคารพศรัทธาหลวงพ่อ และ อ.ตรีธา หรือให้คนคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนพิเศษ หลวงพ่อจึงช่วยมากเป็นพิเศษ เรื่องความมหัศจรรย์อันค่อนข้างจะเหลือเชื่อนั้น ลูกศิษย์หลวงพ่อ และ อ.ตรีธา ล้วนแล้วแต่ได้ประสบด้วยตนเองกันมาแล้วเป็นส่วนมาก แต่ละคนมีอดีต มีพื้นฐาน มีสถานะต่างกัน ก็จะประสบเรื่องต่างกัน ใครที่ชีวิตกำลังมีความทุกข์อย่างหนักหน่วงแล้วปรารถนาจะให้คลี่คลาย โปรดปฏิบัติตามที่ อ.ตรีธา ได้สอนข้าพเจ้าไว้ (อยู่ในหน้าแรก) ข้าพเจ้ามั่นใจว่าท่านจะเห็นผล หลวงพ่อท่านช่วยลูกโดยไม่เลือกแน่นอน

ในส่วนของลูก ๆ ของข้าพเจ้า อ.ตรีธา ท่านก็วางผังชีวิตให้ทุกคน ท่านแนะนำข้าพเจ้าให้นำลูกทั้ง ๔ คนไปถวายเป็นลูกของหลวงพ่อ เพื่อหลวงพ่อจะได้คุ้มครองและจิตของเขาก็จะได้ผูกพันอยู่กับหลวงพ่อ ข้าพเจ้าก็ไม่ผิดหวังเลย เพราะลูกทุกคนมีความประพฤติดี เรียนดี ไม่เคยสร้างความหนักใจให้กับพ่อแม่ ทุกคนเรียนจบระดับปริญญาโทจากประเทศสหรัฐอเมริกา ที่สำคัญคือทุกคนมีความเคารพศรัทธาหลวงพ่อพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ และ อ.ตรีธา ลูก ๆ เรียก อ.ตรีธา ว่าคุณยาย พ่อกับแม่เลยเรียกคุณยายตามไปด้วย แม้เมื่อพวกเขาจะมีครอบครัวก็พากันไปรบกวนขอฤกษ์จัดพิธีจากคุณยาย ให้คุณยายช่วยทำพิธีให้ ทำสายสิญจน์ให้ ที่สำคัญคือขอให้ได้ลูกที่ดี คุณยายก็ให้คำแนะนำแล้วก็ได้สมหวังดังใจกันทุกคน อยากได้ลูกชายก็ได้ อยากได้ลูกสาวก็ได้ หลานทุกคนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เลี้ยงง่าย พูดรู้เรื่อง

อ.ตรีธา ท่านเปรียบเสมือนบุพการีคนหนึ่งของข้าพเจ้า เป็นยอดกัลยาณมิตร ผู้มีแต่ความเมตตา กรุณา หวังดี ช่วยเหลือ และจริงใจอย่างยากจะหาผู้ใดเปรียบ ท่านแนะให้ข้าพเจ้าไปพาร่างของพ่อที่ฝังอยู่ที่เบตงมาทำพิธีฌาปนกิจเสีย เพราะต่อไปจะเดินทางไปกราบไว้ที่เบตงก็จะลำบาก หมดรุ่นลูกแล้วก็คงไม่มีใครไป เมื่อข้าพเจ้าพาร่างพ่อมา ท่านก็แนะนำเรื่องพิธีทำบุญอุทิศส่วนกุศล การฌาปนกิจศพและได้อุทิศบุญให้พ่อไปสู่สุคติด้วย ข้าพเจ้าไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่า ตนเองจะโชคดีมีบุญได้พบกับสัตบุรุษเช่นนี้ ทั้งยังไม่เคยคิดว่าจะมีบุคคลเช่นนี้อยู่ในโลก ถ้ามองตามวิถีชีวิตของปุถุชนข้าพเจ้าก็สมบูรณ์แล้ว วันเวลาที่เหลือก็เป็นเรื่องของการสั่งสมบุญบารมีและทุ่มเทให้กับการปฏิบัติธรรมตามที่หลวงพ่อสอน

ข้าพเจ้าขอกราบถวายส่วนบุญกุศลทั้งหมดที่ได้ทำมาแด่พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ และ อ.ตรีธา เนียมขำ เป็นการบูชาพระคุณ ทั้ง ๓ ท่านนี้ได้ให้สมบัติทั้งทางโลกและทางธรรม ทำให้ข้าพเจ้าและครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุขกันทุกคน

....

บทส่งท้าย

บุคคลผู้หาได้ยากในโลก
เมื่อบวชแล้วจะไม่ลาสิกขา ขอบวชไปจนตลอดชีวิต
และจะขอรับเป็นทนายพระพุทธศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต

บุคคลผู้หาได้ยากในโลก

หลวงพ่อท่านพยายามพัฒนาวัดปากน้ำ ให้ผู้ที่ได้เข้ามาแล้วมีความสุข ถึงพร้อมด้วยสัปปายธรรม ๗ ประการ สัปปายะ หมายถึง สิ่งที่สนับสนุนเกื้อกูล ส่งเสริม หรืออำนวยให้เกิดความสะดวกสบายในการศึกษาเล่าเรียน ในการปฏิบัติธรรม แม้ว่าในยุคของหลวงพ่อยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะท่านมรณภาพเสียก่อน แต่โครงการของท่านที่ลูกศิษย์ซึ่งมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เป็นประธานนั้นได้สร้างสัปปายะแก่ผู้เข้ามาอยู่ในร่มเงาอย่างสมบูรณ์ทุกประการ ได้แก่

๑. อาวาสสัปปายะ คือการมีสถานที่ที่สะดวกสบาย ทั้งที่อยู่อาศัย ที่ทำกิจการงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติธรรม ที่ศึกษาเล่าเรียน หลวงพ่อท่านยังบุคคลให้ถึงพร้อมด้วยอาวาสสัปปายะ ท่านจึงพัฒนาวัดปากน้ำให้มีความเจริญทางด้านวัตถุ สาธารณูปโภค สร้างที่พักอาศัยสำหรับพระภิกษุ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา และศิษย์วัด ทั้งหมดเกือบ ๑,๐๐๐ คนอย่างพอเพียง ไม่เบียดเสียดแออัดยัดเยียดจนทำให้อยู่ไม่เป็นสุข ท่านสร้างที่พักอาศัยที่สะอาด สะดวกสบายพอควรแก่อัตภาพ สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้เป็นสถานที่ที่ยังบุคคลให้มีวิชาความรู้

การมีวิชาความรู้นั้นเสมือนมีประทีปส่องทาง ให้บุคคลผู้นั้นได้รู้ได้เห็นวิธีการเข้าถึงหลักธรรมในพระพุทธศาสนา เพราะผู้ที่ศึกษาปริยัติแล้วจะสามารถรู้เห็น เข้าใจวิถีธรรม และหาทางเข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น การมีวิชาความรู้นั้น ทางพระพุทธศาสนาถือว่ามีอริยสมบัติ หลวงพ่อท่านตระหนักดีว่าในช่วงชีวิตของท่านนั้น ท่านไม่สามารถจัดสรรอาวาสสัปปายะได้สมบูรณ์ ท่านจึงได้มอบหมายสั่งการโครงการต่าง ๆ ให้คณะศิษย์ช่วยกันดำเนินต่อไป เพื่อให้วัดปากน้ำเป็นวัดที่ถึงพร้อมด้วยอาวาสสัปปายะ

๒. โคจรสัปปายะ คือมีที่หาอาหาร สำหรับพระสงฆ์ก็ค่อนข้างจะลำบากกว่าฆราวาส ถ้าวัดนั้นไปอยู่ในที่ไกลชุมชน อยู่ในที่แวดล้อมด้วยบุคคลที่ไม่ได้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรืออยู่ในที่ที่มีวัดมากเกินไป ก็ลำบากในการบิณฑบาต หลวงพ่อท่านทราบดีว่า ผู้ใดบริบูรณ์ด้วยอาหารบริโภคไม่ขาดแคลน บุคคลผู้นั้นได้ชื่อว่าเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ผู้ที่ยังบุคคลอื่นให้ถึงพร้อมด้วยอาหารสัปปายะจึงได้อานิสงส์มาก เพราะเท่ากับให้เขามีอายุยืนยาว ให้มีผิวพรรณผ่องใส ให้มีความสุข มีกำลัง สุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

หลวงพ่อท่านจึงตั้งโรงครัวให้เป็นที่โคจรสัปปายะ เลี้ยงอาหารแด่พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ผู้มาปฏิบัติธรรม ท่านต้องการให้ทุกคนที่เข้ามาในวัดปากน้ำ ไม่ว่าจะอยู่ถาวรหรือมาชั่วคราว ไม่ต้องกังวลเรื่องอาหาร ศึกษาเล่าเรียนกับปฏิบัติธรรมให้เต็มที่ ถึงเวลาไปฉันหรือรับประทานอาหารที่โรงครัว

๓. ภัสสะสัปปายะ คือมีแหล่งพูดคุยสอบถาม มีบุคคลที่จะสามารถพูดคุยด้วยได้ พูดคุยกันรู้เรื่อง คุยแล้วได้ความรู้ ได้ธรรมะ เป็นสัปปายะอย่างหนึ่งของมนุษย์ หลวงพ่อท่านตั้งโรงเรียนปริยัติธรรมด้วย สอนสมถวิปัสสนาด้วย วัดปากน้ำจึงมีบุคลากรที่เป็นภัสสะสัปปายะแก่ผู้สนใจใคร่ศึกษาจำนวนมาก

๔. ปุคคลสัปปายะ คือมีผู้เกี่ยวข้องช่วยเหลือ ไม่รังแก ไม่รังเกียจ ไม่อิจฉาริษยา ได้แก่ การมีกัลยาณมิตร หมายถึง ผู้ดำรงอยู่ในคุณธรรมที่ดีงาม และสงเคราะห์มิตรด้วยกัลยาณธรรม เป็นผู้มุ่งประโยชน์แก่มิตร ไม่คิดทำลาย ผู้เป็นกัลยาณมิตรจะมีคุณสมบัติ ดังนี้

๔.๑ เป็นผู้น่าเคารพ น่านับถือ วางตัวได้เหมาะสมกับฐานะ

๔.๒ เป็นผู้ควรยกย่องว่าเป็นครู

๔.๓ เป็นผู้อบรมตนให้เจริญด้วยคุณธรรมอยู่เสมอ

๔.๔ เป็นผู้คอยตักเตือนสั่งสอน

๔.๕ เป็นผู้ควรที่ศิษย์จะทนต่อคำตักเตือนว่ากล่าว หรือเป็นผู้อดทนต่อคำล่วงเกินของศิษย์ได้

๔.๖ เป็นผู้สามารถกล่าวถ้อยคำให้ลึกลงตามลำดับหรือทำข้อความที่ลึกซึ้งให้ตื้นได้

๔.๗ ไม่ชักนำในสิ่งที่ไม่ควร

ในสมัยที่หลวงพ่อมีชีวิต ท่านยังบุคคลให้ถึงซึ่งภัสสะสัปปายะ และปุคคลสัปปายะ เพราะการได้มีโอกาสสังสรรค์สนทนากับหลวงพ่อผู้มีศีลาจารวัตร มีธรรมปฏิบัตินั้นเป็นสิริมงคลแก่ตน ได้เสริมสร้างปัญญาบารมี ผู้ใดที่เข้าไปวัดปากน้ำแล้วมีโอกาสสนทนากับท่านแล้วจะได้รับแต่ความสุขสบายใจ เพราะหลวงพ่อมีธรรมปฏิสันถาร ก่อให้เกิดความดื่มด่ำซาบซึ้งแก่ผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะใด ผู้ที่มีทุกข์หนักมา ไม่ว่าจะด้านใด ทุกข์นั้นก็บรรเทาเบาบางลงจนแทบจะเดินตัวลอยกลับ เพราะมีกำลังใจและวิธีแก้ปัญหา ผู้ที่ปรารถนาจะเรียนรู้ด้านธรรมะและปฏิบัติก็มีแต่ความรื่นรมย์ แช่มชื่นเบิกบาน องอาจกล้าหาญในการกระทำความเพียร และมีอุตสาหะในการสร้างบุญกุศลต่อไป จะรู้จักคราวนี้เองว่าบุญมีหน้าตาเป็นอย่างไร

หลวงพ่อท่านทรงไว้ซึ่งคุณสมบัติของกัลยาณมิตรทุกประการ ท่านจึงเป็นยอดกัลยาณมิตรของคนทุกคน

๕. โภชนะสัปปายะ คือมีอาหารที่เหมาะแก่ความต้องการของร่างกายคนผู้นั้น อาหารมี ๒ ประเภท ได้แก่ อาหารปกติ และอาหารอาพาธ

๖. อุตุสัปปายะ คือสถานที่นั้นมีอากาศดี ไม่อยู่ในที่ที่มีมลพิษ ไม่ทำให้ผู้อยู่มีสุขภาพเสื่อม หรือเกิดความอึดอัด บีบคั้น

๗. อิริยาบถสัปปายะ คือบุคคลผู้นั้นมีสุขภาพร่างกายดี ช่วยตัวเองได้ ไม่เป็นภาระของผู้อื่น ยืน เดิน นั่ง นอนสะดวก ทำกิจการงานต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะปฏิบัติธรรมได้ดี

หลวงพ่อได้ปฏิบัติตามคำที่ท่านได้ตั้งสัจอธิษฐานไว้อย่างสมบูรณ์ทุกประการที่ว่า

“ขอเราอย่าได้ตายเสียก่อนเลย ขอให้ได้บวชเสียก่อน เมื่อบวชแล้วจะไม่ลาสิกขา ขอบวชไปจนตลอดชีวิต และจะขอรับเป็นทนายพระศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต”

วาจาของหลวงพ่อนั้น ในพระไตรปิฎกได้กล่าวยกย่องไว้ ดังนี้

น ปณฺฑิตา ทิคุณมาหุ วากฺยํ สจฺจปฺปฏิญฺญาว ภวนฺติ สนฺโต ฯ

เหล่าบัณฑิตย่อมไม่กล่าววาจาเป็นสอง เหล่าสัตบุรุษย่อมมีคำปฏิญญาเป็นสัตย์อย่างเดียว[๑]

ส่วนท่านที่ได้กราบไหว้บูชาหลวงพ่อและปฏิบัติตามที่ท่านสอนก็ย่อมได้รับอานิสงส์มากเช่นเดียวกัน

โย ทสฺวา ภิกฺขํ จรณูปปนฺนํ ปุรกฺขิตฺวา ปญฺชลิโก
ทิฏฺเฐว ธมฺเม ลภเต ปสํสํ สคฺคญฺจ โส ยาติ สรีรเภทาฯ

ผู้ใดได้พบพระภิกษุผู้เพียบพร้อมด้วยจริยธรรม แล้วประนมกรนมัสการให้ท่านเป็นผู้นำทาง ผู้นั้นย่อมได้การยกย่องสรรเสริญในปัจจุบัน เมื่อสิ้นชีพแล้วย่อมได้ขึ้นสวรรค์[๒]

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นสาวกขององค์พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแท้จริง ท่านมีปฏิปทาเจริญรอยตาม

---

๑ มหาสุตโสมชาดก ขุ. ชา. ๒๘/๙๗๙

๒ ปัพพชิตวิเหฐกชาดก ขุ.ชา. ๒๗/๙๕๒

พระพุทธองค์อย่างเคร่งครัด ทั้งด้านพระธรรม พระวินัย และการปฏิบัติ เป็นพระพุทธบุตรสืบอายุพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ท่านได้อุทิศเวลาเกือบตลอดชีวิตของท่าน เพื่อเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ให้ปวงชนได้รู้หลักธรรม และวิธีการปฏิบัติให้เข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนา ท่านจึงจัดเป็นบุคคลอันหาได้ยากในโลกประเภทหนึ่ง บุคคลอันหาได้ยากในโลกมี ๓ พวก ได้แก่

๑. การปรากฏขึ้นแห่งองค์พระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้า

๒. การปรากฏขึ้นแห่งบุคคลผู้แสวงธรรมวินัยของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

๓. บุคคลผู้กตัญญูกตเวที[๓]

ตามปกติแล้วผู้รู้ธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้สอนธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นหาได้ยากยิ่ง แต่ผู้ที่ทั้งรู้ธรรมและสามารถสอนธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งหาได้ยากยิ่ง เพราะเรื่องธรรมนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง รู้ยาก เห็นยาก เป็นยาก เข้าใจยาก ดังนั้นคนที่จะทั้งรู้ ทั้งเห็น ทั้งเป็น ทั้งเข้าใจ ทั้งสามารถสอนให้ผู้อื่นเข้าใจและปฏิบัติตามได้ด้วยต้องมีบารมีแก่กล้า จึงจัดเป็นบุคคลหาได้ยากยิ่งในโลก เป็นบุคคลที่เกิดมาเพื่อเกื้อกูลและอำนวยประโยชน์สุขแก่คนหมู่มากอย่างแท้จริง

หลวงพ่อท่านเป็นพระภิกษุที่เปรียบเสมือนผ้ากาสี ผ้ากาสีเป็นผ้าที่หาได้ยากมีลักษณะ ๓ ประการ คือ

๑. มีสีงาม

๒. มีสัมผัสนิ่มนวล

๓. มีราคามาก

พระพุทธองค์ทรงเตือนให้พระภิกษุทำตนเช่นผ้ากาสี คือมีคุณสมบัติ ๓ ประการดังนี้

๑. เป็นผู้มีศีลดี มีธรรมงาม เปรียบได้กับสีงามของผ้ากาสี

๒. เป็นผู้ให้ประโยชน์สุขแก่ผู้คน เปรียบได้กับสัมผัสนิ่มนวลของผ้ากาสี

๓. เป็นผู้ทำให้ปัจจัยที่ทายกถวายมีอานิสงส์มาก เปรียบได้กับราคามากของผ้ากาสี

---

[๓] อังคุตรนิกาย ติกนิบาต เล่ม ๒๐ หน้า ๓๔๒

พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย ผ้ากาสีจะเป็นผ้าใหม่ก็ตาม กลางเก่า กลางใหม่ก็ตาม เป็นผ้าเก่าก็ตาม ย่อมเป็นผ้าที่มีสีงาม นุ่งห่มสบาย และมีค่ามาก เมื่อเก่าแล้วชนทั้งหลายก็ใช้ห่อรัตนะบ้าง ห่อเครื่องหอม เป็นต้นบ้าง

ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้มีศีล มีธรรมอันงามก็เป็นเช่นนั้น คือจะเป็นภิกษุใหม่ก็ตาม ปูนกลางก็ตาม เป็นพระเถระผู้เฒ่าก็ตาม เมื่อมีศีลดีมีธรรมงามก็เปรียบเสมือนผ้ากาสีซึ่งมีพรรณงาม ชนเหล่าใดเข้าไปคบหาภิกษุเช่นนั้น ชนเหล่านั้นย่อมได้รับประโยชน์และความสุขเป็นเครื่องตอบแทน ข้อนี้เป็นสัมผัสดีของภิกษุ เหมือนผ้ากาสีสัมผัสนิ่มนวลนุ่งห่มสบาย จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และยาแก้โรคที่ทายกถวายแล้วแด่ภิกษุเช่นนั้น ย่อมเป็นปัจจัยที่มีผลมาก มีอานิสงส์ไพศาล นี่คือความมีราคามากของภิกษุ เหมือนผ้ากาสีมีราคามาก

เมื่อเธอกล่าวธรรมหรือวินัยท่ามกลางสงฆ์ ภิกษุทั้งหลายย่อมยินดีรับฟัง และเธอเป็นผู้อันเพื่อนพรหมจารียำเกรง ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเป็นอย่างผ้ากาสีเถิด อย่าเป็นอย่างผ้าเปลือกไม้เลย

ภิกษุผู้มีศีลดี มีธรรมงาม ย่อมมีกิริยาน่าเลื่อมใส เป็นที่รักของมวลมนุษย์ และเทพยดา ผู้ใดเข้าใกล้ย่อมมีความสุขสงบร่มเย็น ปรารถนาที่จะประพฤติปฏิบัติตาม ดังนั้นไทยธรรมที่ถวายแด่ภิกษุประเภทนี้ จึงมีอานิสงส์มาก

หลวงพ่อจึงจากไปแต่รูปกายเท่านั้น ส่วนชื่อและตระกูลหาได้เสื่อมสลายไปด้วยไม่ "รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ น ชีรติ"

มีพระคุณเจ้าหลายรูปที่อยู่ในวัดต่าง ๆ ปรารภกับผู้เขียนว่า วัดปากน้ำเป็นวัดที่อัศจรรย์มาก เพราะไม่ได้คงความเจริญรุ่งเรืองเฉพาะเวลาที่หลวงพ่อสดอยู่เท่านั้น แม้หลวงพ่อมรณภาพไปนานกว่า ๕๐ ปีแล้ว คนยิ่งไปวัดกันมากขึ้น วัดปากน้ำยิ่งเจริญรุ่งเรือง และแผ่ขยายออกไปไพศาลยิ่งขึ้น คนที่เคยไปวัดปากน้ำในยุคที่หลวงพ่อมีชีวิต แล้วขาดหายไปหลายปี กลับไปอีกทีต่างก็จำไม่ได้ เดินไม่ถูก

วัดหลาย ๆ วัดที่หมดสิ้นครูบาอาจารย์ที่เด่นดัง มีกิตติศัพท์งดงาม วัดนั้นก็เงียบเหงาลงไป ไม่คึกคักเหมือนสมัยที่ครูบาอาจารย์คงอยู่ ลูกศิษย์ไม่สามารถทำให้วัดรุ่งโรจน์โชติช่วงได้เท่ากับที่ครูบาอาจารย์ทำไว้ ยกเว้นวัดปากน้ำ ประจักษ์จริงแล้วว่าที่หลวงพ่อเคยพูดไว้ว่าถึงท่านไม่อยู่แล้วก็จะยังคงดูแลวัดให้รุ่งเรือง ท่านจะทำได้ดีกว่าที่กายเนื้อท่านยังอยู่เสียอีก คนตายจะเลี้ยงคนเป็น ท่านที่อ่านหนังสือเล่มนี้ตั้งแต่ต้นจนอวสาน คงจะทราบแล้วว่าเหตุแห่งความเจริญของวัดปากน้ำนั้นเกิดจากอะไร

เหตุแห่งความเจริญของวัดปากน้ำ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่าง

๑. มีหลวงพ่อซึ่งเป็นบุคคลต้นวิชชาธรรมกาย และยังคงมีผู้สืบสานการปฏิบัติวิชชาธรรมกาย

๒. มีศูนย์จักรพรรดิ อันทำให้สถานที่นั้นไม่เป็นป่ารกชัฏ เป็นที่สถิตแห่งรัตนะ

๓. มีมนุษย์รัตนะ มนุษย์รัตนะมี ๒ ประเภท ได้แก่

๓.๑. ปุริสรัตนะ ชายแก้ว ยังแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

อาคาริกรัตนะ คฤหัสถ์แก้ว และอนาคาริกรัตนะ สมณะแก้ว

แน่นอนว่า อนาคาริกรัตนะ สมณะแก้ว ย่อมเป็นเยี่ยม เพราะบริบูรณ์ด้วยวิสุทธิศีล ๒๒๗ ข้อ อาคาริกรัตนะ คฤหัสถ์แก้วถึงจะมีฤทธิ์เดชานุภาพเป็นพระเจ้าบรมจักรพรรดิก็ต้องกราบไหว้อนาคาริกรัตนะ สมณะแก้ว ด้วยเบญจางคประดิษฐ์

ปัจจุบันวัดปากน้ำมีท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ซึ่งเป็นสมณะแก้ว เป็นอธิบดีสงฆ์

๓.๒. อิตถีรัตนะ หญิงแก้ว เป็นหญิงที่ทรงไว้ซึ่งสิริ ทั้งรูปโฉมและปัญญา เช่น อ.ตรีธา เนียมขำ เป็นต้น

๔. เป็นบริษัทที่มีแต่คนดี

วัดปากน้ำเป็นองค์กรใหญ่องค์กรหนึ่ง มีพระสงฆ์ สามเณรอยู่จำพรรษาหลายร้อยรูป มีแม่ชีจำนวนมาก ล้วนแต่เป็นคนดีมีธรรม ท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ ถึงพร้อมด้วยสมณกรณียะ เป็นผู้นำที่ทรงปัญญา มีความรู้ ปกครองแบบธรรมาภิบาล มีพระเถระที่มีสมณศักดิ์สูง เป็นผู้ช่วยบริหารกิจการของพระศาสนาลดหลั่นลงไปหลายสิบรูป ทุกรูปเป็นบัณฑิต มีคุณสมบัติของหัวหน้า เป็นเกียรติ เป็นศรี เป็นความสง่างามของวัด เป็นที่เคารพนับถือทั้งในหมู่สงฆ์และฆราวาส องค์กรนี้จึงเป็นองค์กรแห่งบัณฑิต หลวงพ่อเคยบอกแล้วว่าคนเราเข้ากันได้โดยธาตุ บริษัทนี้จึงเป็นบริษัทที่มีแต่คนดี มีความสมานฉันท์ มีกิจการสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเห็นพระสงฆ์ สามเณรออกมาร่วมด้วยช่วยกันเสมอ

เมื่อวัดปากน้ำเป็นสถานที่ถึงพร้อมด้วยสัปปายะทุกประเภท ท่านที่ยังไม่เคยไปหรือเคยไปแล้วแต่ยังเข้าไปไม่ถึง โปรดอย่าปล่อยโอกาสให้ผ่านไป วัดปากน้ำยินดีต้อนรับสุจริตชนทุกท่านทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ประตูวัดปากน้ำไม่เคยปิด ทุกคนสามารถเข้าไปสักการะพระประธาน สักการะรูปเหมือนหลวงพ่อวัดปากน้ำ รับประทานอาหารกลางวันที่ศาลาโรงฉัน (ศาลาสด) ท่านจะไปนั่งพักผ่อนกายใจหรือปฏิบัติธรรมได้ตามอัธยาศัย

การเกิดเป็นมนุษย์นั้นเป็นของยากแม้จะเห็นว่ามีคนเกิดกันทั่วโลก นาทีละเป็นพันเป็นหมื่นคน แต่ก็ยังจัดว่าเกิดเป็นมนุษย์ยากกว่าสัตว์อื่น ๆ อีกหลายประเภท การดำรงชีวิตให้ยืนยาวก็เป็นเรื่องยาก การได้ฟังธรรมของสัตบุรุษก็ยาก ความบังเกิดของท่านผู้รู้ทั้งหลายก็หายาก

ท่านที่โชคดีมีบุญ สามารถผ่านพ้นความยาก ๒ ประการแรก จนสามารถพานพบความยาก ๒ ประการหลัง หวังว่าท่านจะเป็นบุคคลผู้สว่างมาแล้วสว่างไป โชติ โชติปรายโน เป็นผู้มีชีวิตไม่ตกต่ำ

ภาคผนวก

ข้อความที่จารึกที่กรุบรรจุพระผงธรรมขันธ์
เนื่องในงานฉลองอายุครบ ๑๐๐ ปี
ของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)

อารัมภกถา

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนายุกาลล่วงแล้ว ๒๕๒๗ พรรษา ปัจจุบันสมัยวันที่ ๒๔ เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ตรงกับวัน ๗ ฯ๒๑ ปีชวด ร.ศ. ๒๐๒

คณะสงฆ์วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีพระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบันเป็นประธาน พร้อมด้วยบรรดาศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ได้ปรารภอุดมมงคล คือ ในวาระที่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) มีอายุครบ ๑๐๐ ปี โดยชาติ จึงพร้อมใจกันบำเพ็ญกุศลครั้งนี้พร้อมกันนี้ได้ทำพิธีบรรจุพระผง "ธรรมขันธ์" จำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ (หนึ่งล้านสองแสนหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบองค์) เพื่อเป็นอนุสรณีย์และได้ดำเนินการไว้ให้สำเร็จสมดังความประสงค์

ด้วยเหตุดังนี้ จึงสมควรจารึกชีวประวัติ โอวาท คติธรรม หลักการสอนสมถวิปัสสนาของท่าน อีกทั้งชีวประวัติของเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ชีวประวัติของผู้สร้างหอเจริญวิปัสสนา และชีวประวัติของผู้ริเริ่มในการสร้างหอเจริญวิปัสสนา เพื่อเป็นเกียรติประวัติ และเพื่อทิฏฐานุคติของอนุชนสืบไป

ประวัติสังเขป
ของ
พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ)
ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

ชาติภูมิ นามเดิม สด นามสกุล มีแก้วน้อย ฉายา จนฺทสโร ชาตะ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ ตรงกับวัน ๖ฯ๖ ๑๑ ปีวอก ฉศก จุลศักราช ๑๒๔๖ ณ บ้านสองพี่น้อง ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี บิดา นายเงิน มารดา สุดใจ อาชีพ ทำการค้าข้าว มีพี่น้อง ๕ คน

การศึกษา เริ่มเรียนหนังสือกับพระภิกษุผู้เป็นน้าชาย ณ วัดสองพี่น้อง แล้วย้ายมาอยู่ ณ วัดบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ในความปกครองของพระอาจารย์ทรัพย์ ปรากฏ ว่าเป็นผู้สามารถเขียน-อ่านภาษาขอมได้อย่างคล่องแคล่ว เมื่อเสร็จการศึกษาแล้ว ได้กลับไปช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายด้วยวิริยอุตสาหะ เพื่อสร้างฐานะให้มั่นคง

เนกขัมม์ เมื่ออายุได้ ๑๙ ปี เกิดความเบื่อหน่ายในเพศแห่งฆราวาสวิสัย แต่ไม่อาจปลีกตัวออกไปได้ โดยมีความห่วงใยฐานะและความเป็นอยู่ของมารดาและพี่น้อง ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ขอเราอย่าได้ตายไปก่อน ขอให้ได้บวชเสียก่อน เมื่อบวชแล้วจะไม่ลาสิกขา ขอบวชไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ แล้วได้ขะมักเขม้นทำงานสะสมทรัพย์สมบัติไว้ เพื่อให้มารดาและพี่น้องเลี้ยงอาชีพไปจนตลอดชีวิต

อุปสมบท เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ ต้นเดือน ๘ ท่านมีอายุได้ ๒๒ ปี ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีฉายาว่า จนฺทสโร โดยมี

- พระอาจารย์ดี วัดประตูสาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์
- พระครูวินยานุโยค (เหนี่ยง อินฺทโชโต) วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพระกรรมวาจาจารย์
- พระอาจารย์โหน่ง อินฺทสุวณฺโณ วัดสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นพระอนุสาวนาจารย์

เมื่ออุปสมบทแล้วได้จำพรรษาอยู่ที่วัดสองพี่น้อง ๑ พรรษา ปวารณาพรรษาแล้วได้ย้ายมาจำพรรษา ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม ได้เอาใจใส่การศึกษาเป็นอย่างดี โดยกลางคืนเรียนที่วัดพระเชตุพนฯ กลางวันได้ไปเรียนในสำนักเรียน วัดอรุณราชวราราม วัดมหาธาตุฯ วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดจักรวรรดิราชาวาส ตามแต่โอกาสจะอำนวย จนมีความแตกฉานในภาษาบาลีและคัมภีร์พระไตรปิฎกเป็นอย่างดี

เมื่อได้ศึกษาคันถธุระจนเป็นที่พอใจแล้ว ได้ศึกษาวิปัสสนาธุระกับพระวิปัสสนาจารย์เหล่านี้คือ

- พระมงคลทิพยมุนี วัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร
- พระอาจารย์ดี วัดประตูสาร อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระอาจารย์โหน่ง อินฺทสุวณฺโณ วัดสองพี่น้อง อำเภอเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระอาจารย์เนียม วัดน้อย จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระสังวรานุวงษ์ วัดน้อย จังหวัดสุพรรณบุรี
- พระครูญาณวิรัติ (โป๊ะ) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กรุงเทพมหานคร

- พระอาจารย์สิงห์ วัดละครทำ กรุงเทพมหานคร
- พระอาจารย์ปลื้ม วัดเขาใหญ่ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อได้ศึกษาภาวนา วิธีจนมีความรู้ความเข้าใจ ทั้งจากพระอาจารย์ ทั้งจากพระไตรปิฎก และคัมภีร์ต่าง ๆ มีวิสุทธิมรรคเป็นต้น ได้แสวงหาที่หลีกเร้นมีความวิเวกเป็นสัปปายะต่อการปฏิบัติธรรม

ดังนั้น ในพรรษาที่ ๑๑ จึงได้กราบลา เจ้าประคุณ สมเด็จพระพุฒจารย์ (เข้ม) อธิบดีสงฆ์ วัดพระเชตุพนฯ เพื่อไปจำพรรษา ณ วัดโบสถ์บน ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

บำเพ็ญเพียร

บำเพ็ญเพียรวันเพ็ญกลางเดือน ๑๐ ได้เข้าไปใน พระอุโบสถ ตั้งแต่เวลาเย็นได้ตั้งสัจจอธิษฐานว่า “ถ้าเรานั่งลงไปครั้งนี้ ไม่เห็นธรรมที่พระพุทธเจ้าต้องการ เป็นอันไม่ลุกจากที่นี่จนหมดชีวิต” เมื่อตั้งจิตมั่นคงแน่วแน่แล้ว ได้ระลึกถึงพระพุทธคุณเป็นที่พึ่งว่าขอพระองค์ได้ทรงกรุณาโปรดข้าพระพุทธเจ้า ทรงประทานธรรมที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้อย่างน้อยที่สุดที่พระองค์ได้ทรงรู้แล้วแก่ข้าพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพระพุทธเจ้ารู้ธรรมของพระองค์แล้วเป็นโทษแก่พระศาสนาของพระองค์ ขอพระองค์อย่าทรงพระราชทานเลยถ้าเป็นคุณแก่ศาสนาของพระองค์แล้ว โปรดพระราชทานแก่ข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอรับเป็นทนายศาสนาในศาสนาของพระองค์จนตลอดชีวิต

ได้เริ่มบำเพ็ญเพียร แต่ก็มีมารผจญ คือ มด ที่ไต่ไปมาก่อความรำคาญต่อการบำเพ็ญกิจภาวนา จึงเอาน้ำมันก๊าดและปลายนิ้วขีดวงรอบล้อมตัว พอทำได้ครึ่งหนึ่งเกิดความละอายใจว่าชีวิตเรายังสละได้ จะกลัวอะไรกับมด แล้วเลิกทำอุบายป้องกัน บำเพ็ญกิจภาวนาเรื่อยไปได้เริ่มเห็นผังของจริงของพระพุทธเจ้า (คือธรรมกายโคตรภู)

ในระหว่างมัชฌิมยามกับปัจฉิมยามติดต่อกัน ท่านได้รำพึงว่าธรรมเป็นของลึกซึ้งถึงเพียงนี้ใครจะไปคิดคาดคะเนเอาได้ พ้นวิสัยของความ ตรึก นึก คิด ถ้ายัง ตรึก นึก คิดอยู่ก็เข้าไม่ถึงที่จะเข้าให้ถึง ต้องทำให้ รู้ตรึก รู้นึก รู้คิด นั้นหยุดก็ดับ แต่พอดับแล้วเกิดถ้าไม่ดับแล้วไม่เกิด ตรองดูเถิดท่านทั้งหลาย นี่เป็นของจริง หัวต่อมีเป็นอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนก็ไม่มี ไม่เป็นเด็ดขาด รำพึงอย่างนี้สักครูใหญ่ เกรงว่า ความมี ความเป็นนั้น จะเลือนไปเสียจึงเข้าที่ (ดำรงสมาธิมั่น) ต่อไปตลอดปัจฉิมยาม

ในขณะดำรงสมาธิมั่น อยู่อย่างนั้น เห็นวัดบางปลา ปรากฏขึ้นในนิมิต จึงเกิดญาณทัสนะขึ้นว่า ธรรมที่ว่ารู้ได้ยากนั้น ในวัดบางปลานี้ จะต้องมีผู้รู้เห็นได้อย่างแน่นอน ออกพรรษาแล้ว ได้ไปสอนที่วัดบางปลา ๔ เดือน มีพระทำเป็น (ได้ธรรมกาย) ๔ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน นี้เป็นที่มาแห่ง "ธรรมกาย"

คำว่า ธรรมกาย นี้ มีพระบาลีรับรองว่า "ตถาคตสฺส วาเสฏฐ เอตํ ธมฺมกาโยติวจนํ ดูกรวาเสฏฐะ ธรรมกายนี้เป็นชื่อของตถาคต" และมีพระบาลีปรากฏ ใน อัคคัญญสูตร ปาฏิกวรรค ทีฆนิกาย พระสุตตันตปิฎก รับรอง ตถาคตสฺส เหตํ วาเสฏฐา อธิวจนํ ธมฺมกาโย อิติปิ....ดูกรวาเสฏฐะ และภารทวาชะ เพราะคำว่าธรรมกายนั้นเป็นชื่อของตถาคต

สนองพระบัญชา

พ.ศ. ๒๔๕๙ ได้รับพระบัญชาแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดยฉันทานุมัติ ของพระคณะสงฆ์ ซึ่งมีสมเด็จพระวันรัต (เผื่อน ติสฺสทตฺตเถร) เป็นประธาน ทั้งนี้โดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้บูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ และถาวรวัตถุในวัด ซึ่งขณะนั้นอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมกึ่งวัดร้าง

ในเบื้องต้น ท่านได้ประชุมพระภิกษุ สามเณร ทั้งหมดในวัด แล้วให้โอวาทว่า

"เจ้าคณะอำเภอส่งมาเพื่อให้รักษาวัด และปกครอง ตักเตือนว่ากล่าวผู้อยู่วัด โดยพระธรรมวินัย อันจะให้ได้วัดเจริญได้ต้องอาศัยความพร้อมเพรียงและเห็นอกเห็นใจ จึงจะทำความเจริญได้ ถิ่นนี้ไม่คุ้นเคยกับใครเลย มาอยู่นี้เท่ากับถูกปล่อยโดยไม่รู้ว่าจะหันหน้าไปพึ่งใครเพราะต่างไม่รู้จักกัน

แต่ก็มั่นใจว่า ธรรมที่พวกเราปฏิบัติตรงต่อพระพุทธโอวาท จะประกาศความราบรื่นและรุ่งเรืองให้แก่ผู้มีความประพฤติเป็นสัมมาปฏิบัติ ธรรมวินัยเหล่านั้น จะกำจัดอธรรมให้สูญสิ้นไป

พวกเราบวชมากันคนละมาก ๆ ปี ปฏิบัติธรรมเข้าขั้นไหน มีพระปาฏิโมกข์เรียบร้อยอย่างไร ทุกคนทราบความจริงของตนได้ ถ้าเป็นไปตามแนวพระธรรมวินัยก็น่าสรรเสริญ ถ้าผิดพระธรรมวินัย น่าเศร้าใจ เพราะตนเองก็ติเตียนตนเอง

ได้เคยพบมาบ้าง แม้บวชตั้งนานนับเป็นสิบ ๆ ปี ก็ไม่มีภูมิจะสอนผู้อื่น จะได้เป็นที่พึ่งของศาสนาก็ไม่ได้ ได้แต่อาศัยศาสนาอย่างเดียว ไม่ทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตนและแก่ท่าน ซ้ำร้ายยังทำให้พระศาสนาเศร้าหมองอีกด้วย บวชอยู่อย่างนี้เหมือนตัวเสฉวน จะได้ประโยชน์อะไรในการบวช ในการอยู่วัด

ฉันมาอยู่วัดปากน้ำ จะพยายามตั้งใจประพฤติให้เป็นไปตามแนวพระธรรมวินัยพวกพระเก่า ๆ จะร่วมกันก็ได้ หรือจะไม่ร่วมด้วยก็แล้วแต่อัธยาศัย ฉันจะไม่รบกวนด้วยอาการใด ๆ เพราะถือว่าทุกคนรู้สึกผิดชอบด้วยตนเองดีแล้ว ถ้าไม่ร่วมใจ ก็ขออย่าได้ขัดขวาง ฉันก็จะไม่ขัดขวางผู้ไม่ร่วมมือเหมือนกันต่างคนต่างอยู่ แต่ต้องช่วยกันรักษาระเบียบของวัด คนจะเข้าจะออกต้องบอกให้รู้ ที่แล้วมาไม่เกี่ยวข้อง เพราะยังไม่อยู่ในหน้าที่ จะพยายามรักษาเมื่ออยู่ในหน้าที่"

หลวงพ่อได้เริ่มปรับปรุงวัดปากน้ำ จากวัดที่สภาพกึ่งวัดร้าง มาเป็นวัดที่เป็นที่เจริญศรัทธาของประชาชนโดยลำดับ ทั้งในด้านการปฏิบัติธรรม ในด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม ในด้านการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะและถาวรวัตถุในวัด ในด้านการอุปถัมภ์ด้วยอาหารบิณฑบาต ซึ่งนับว่าเป็นสัปปายะอย่างยิ่งต่อผู้ใคร่ศึกษาและสัมมาปฏิบัติโดยทั่วไป

จริยาวัตร

- นำพระภิกษุ สามเณร ลงทำวัตร สวดมนต์ ในพระอุโบสถทุกวัน ทั้งเช้าและเย็น พร้อมทั้งได้ให้โอวาทสั่งสอนด้วย

- วันพระ และวันอาทิตย์ ลงแสดงธรรม-ฟังธรรม ในพระอุโบสถ เป็นนิจ

- บำเพ็ญกิจภาวนา ในสถานที่ซึ่งจัดไว้เป็นเฉพาะ เป็นกิจวัตรประจำวัน และจัดให้พระภิกษุ สามเณร แม่ชีผู้ได้ธรรมกาย ผลัดเปลี่ยนวาระทำกิจภาวนา สถานที่บำเพ็ญกิจภาวนานี้ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปเด็ดขาด

- ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. ลงสอนการนั่งสมาธิภาวนา แก่พระภิกษุ สามเณร แม่ชี และประชาชนโดยทั่วไป ที่ศาลาการเปรียญ เมื่อหลวงพ่ออาพาธ ได้มอบหมายการแทนท่าน เมื่อพระภาวนาโกศลเถระมรณภาพลง (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔) เป็นผู้ดำเนินการแทนท่าน เมื่อพระภาวนาโกศลเถระมรณภาพลง พระภาวนาโกศลเถระ (วีระ คณุตฺตโม) เป็นพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระต่อมา อนึ่งเฉพาะเวลาเย็นทุกวัน ได้มอบหมายให้แม่ชีญาณี ศิริโวหาร เป็นผู้สอนภาวนา ที่ศาลาการเปรียญ

- ไม่นิยมออกนอกวัด นอกจากมีกิจจำเป็นจริง ๆ และได้ปฏิญญาไว้ว่า จะไม่ไปค้างแรมที่ไหนไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นห่วงการบำเพ็ญกิจภาวนา

ด้านการศึกษา

หลวงพ่อ ถือว่าการศึกษาเป็นเรื่องใหญ่ และต้องมาก่อนเรื่องอื่น การสร้างคนเป็นงานยิ่งใหญ่เมื่อสร้างคนได้แล้ว สิ่งอื่นๆ ตามมาเอง คนที่ไร้การศึกษาเป็นคนที่รกชาติ ดังนั้น จึงจัดสร้างโรงเรียนราษฎร์ขึ้นในวัด เพื่อการศึกษาของเยาวชน ต่อมาได้ย้ายโรงเรียนไปอยู่วัดขุนจันทร์ อีกทั้งได้ส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมของ คณะสงฆ์ โดยสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยมี ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้วางศิลาฤกษ์ แต่งตั้งให้ พระศรีวิสุทธิโมลี (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙) เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายคันถธุระ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ พระภาวนาโกศลเถระ (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔) เป็นอาจารย์ใหญ่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ พระเมธีวราภรณ์ (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙) เป็นอาจารย์ใหญ่ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๑ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๗)

การสาธารณูปการ

ถึงแม้ว่า การสร้างคนเป็นงานหลัก กระนั้น ก็มิได้ละเลยงานก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะและถาวรวัตถุเลยทีเดียว จึงได้จัดสร้าง

- กุฏิ ๒ แถว ๒ ชั้น ชั้นบนเป็นไม้ ชั้นล่างก่ออิฐถือปูน
- โรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น พร้อมอุปกรณ์การศึกษาครบชุด
- ศาลาโรงฉัน พอเหมาะแก่ พระภิกษุ สามเณร ๕๐๐ รูป ฉันภัตตาหาร เช้า-เพล
- กุฏิ มงคลจันทสร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๒ ชั้น
- กุฏิ บวรเทพมุนี เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น
- เสนาสนะ หลังเล็กๆ ซึ่งเป็นสัปปายะ ต่อผู้ใคร่ศึกษาและปฏิบัติธรรม ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของพระครูปลัดณรงค์ ฐิตญาโณ ป.ธ. ๔ ซึ่งเมื่อท่านได้รับพระทานสมณศักดิ์ ที่พระราชโมลี ได้มีพระบัญชาแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาส วัดราชโอรสาราม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พระครูอุปถัมภ์ธรรมกิจ (สงัด อํสุมาลี) ได้รับภาระอันเกี่ยวกับการก่อสร้างของวัดสืบต่อมา

การอุปถัมภ์ด้วยอาหารบิณฑบาต

อาหารสัปปายะ เป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งต่อการศึกษา และการปฏิบัติธรรม หลวงพ่อมองเห็นการขาดแคลนอาหารบิณฑบาตของพระภิกษุ สามเณร ทั้งวัด ทั้งเวลาเช้า

และเพลโดยท่านรับภาระเองทั้งสิ้น ท่านปรารภว่า "กินคนเดียวไม่พอกิน กินหลายคนกินไม่หมด" จึงตั้งโรงครัววัดขึ้น เพื่ออุปการะ พระภิกษุ สามเณร และผู้ปฏิบัติธรรม โดยเริ่มดำเนินการเลี้ยงพระมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๙ จนถึงปัจจุบัน โดยมี อุบาสิกาท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงครัวในยุคแรก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นต้นมา แม่ชีธัญญานี สุดเกษ ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าโรงครัวสืบต่อมา

การปกครอง

หลวงพ่อได้แบ่งการปกครองออกเป็นส่วน ๆ โดยมอบให้

- พระครูปัญญาภิรัต (ถวิล ธมฺมาภิรโต) ปกครองดูแลเด็กวัด

- พระครูพิพัฒนธรรมคณี (ธนิต อุปคุตฺโต) ปกครองดูแลสามเณร

- อุบาสิกาไข่ ชัยพานิช อุบาสิกาท้วม หุตานุกรม ปกครองดูแล แม่ชี ส่วนพระภิกษุท่านปกครองดูแลเอง

ความกตัญญูกตเวที

หลวงพ่อเป็นผู้หนักในกตัญญูกตเวทิตาธรรม ท่านได้รับโยมมารดาผู้ชรามาอยู่วัดปากน้ำด้วย โดยสร้างที่อยู่อาศัยและอุปถัมภ์ด้วยเครื่องเลี้ยงชีวิตเป็นอย่างดี แม้คนอื่นก็เหมือนกัน ท่านย่อมอนุเคราะห์ตามฐานะ ในสมัยที่ท่านเรียนหนังสือ ท่านได้รับความอุปถัมภ์เรื่องอาหารบิณฑบาตจากอุบาสิกานวม ซึ่งเป็นแม่ค้าขายข้าวแกง เป็นประจำทุกวัน ต่อมา แม่ค้าผู้นี้ทุพพลภาพลงเพราะชรา ขาดผู้อุปการะ ท่านได้รับตัวมาอยู่วัดปากน้ำ ได้อุปการะทุกวิถีทาง เมื่อสิ้นชีวิตก็ได้จัดการฌาปนกิจศพให้ โดยท่านกล่าวว่า เมื่อเราอดอยาก อุบาสิกานวมได้อุปการะเรา ครั้นอุบาสิกานวมยากจนลง เราได้ช่วยอุปถัมภ์ ที่สุดต่อที่สุดมาพบกัน จึงเป็นมหากุศลอันยากที่จะหาได้ง่าย ๆ

สมณศักดิ์

- พ.ศ. ๒๔๕๙ เป็นพระสมุห์ ฐานานุกรมในพระศากยยุตติวงศ์

- พ.ศ. ๒๔๖๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน

- พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่พระภาวนาโกศลเถร

- พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นพระอุปัชฌาย์

- พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้รับพระราชทานพัดยศเทียบเปรียญ

- พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่พระมงคลราชมุนี

- พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่พระมงคลเทพมุนี

คำปรารภ

พ.ศ. ๒๔๙๘ หลวงพ่อได้ประชุมบรรดาศิษยานุศิษย์ แล้วได้ปรารภว่า อีก ๕ ปี ท่านจะไม่อยู่แล้ว ขอฝากวัดด้วย จงควบคุมดูแลให้เป็นไป ทั้งการศึกษาพระปริยัติธรรม การบำเพ็ญกิจภาวนา การก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะและถาวรวัตถุในวัด

อาพาธ

หลังจากการที่ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ ที่พระมงคลราชมุนีแล้ว เริ่มแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นต้นมา ได้อาพาธเกี่ยวกับความดันโลหิตสูง ท่านปรารภว่า เจ็บคราวนี้ไม่หายไม่มียารักษา เพราะยาที่มีอยู่มันไม่ถึงโรค กรรมบังไว้ เป็นเรื่องแก้ไขไม่ได้ ท่านมิได้แสดงอาการหวาดหวั่นท้อแท้แต่ประการใด คงมุ่งแต่ทำกิจภาวนา และควบคุมการบำเพ็ญกิจภาวนาห่วงมาก และได้สั่งไว้ว่างานที่เคยทำอย่างไร อย่าได้ทิ้ง จงพยายามกระทำต่อไป และจงเลี้ยง พระภิกษุ สามเณร ดังที่เคยทำมา

มรณภาพ

หลวงพ่อ มรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒ เวลา ๑๕.๐๕ น. ตรงกับวันอังคารแรม ๑๑ ค่ำ เดือนยี่ ปีกุน สัมฤทธิ์ จุลศักราช ๑๓๒๐ ณ ตึกมงคลจันทสร วัดปากน้ำ แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร สิริอายุ ๗๕ พรรษา ๕๓

รูปํ ชีรติ มจฺจานํ นามโคตฺตํ น ชีรติ

คติธรรม

เห็น ใดฤๅมาตรแม้น ธรรมกาย
จำ สนิทนิมิตหมาย มั่นแท้
คิด ทำเถิดหญิง-ชาย ชูช่วย ตนแฮ
รู้ ยิ่งเบญจขันธ์แท้ แต่ล้วนอจิรัง

....

รักษ์ร่างพอสร่างร้าย รอดตาย
ยอดเยี่ยม "ธรรมกาย" ผล ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่วงกุศล ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว ก่องหล้าเรื่องสกล

....

ด้วยความมั่นใจ ไม่ประมาท รักษา อาตม์ ข่ม ใจ ไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาด อาจตั้งหลัก พำนักดี อันห้วงน้ำไม่มี มารังควาน

....

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำไม
อ้ายที่อยากมันก็หลอก อ้ายที่หยอกมันก็ลวง ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย
เลิกอยากลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป
เสร็จกิจสิบหก ไม่ตกกันดาร เรียกว่า "นิพพาน" ก็ได้

....

ประกอบเหตุ สังเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก
ไม่หยุดไม่ถึงพระ ตัวหยุดนี่แหละเป็นตัวสำเร็จ
ผลไม้ดกนกชุม น้ำเย็นปลาชอบอาศัย

....

โอวาท

ผู้เทศน์ เกิดวันศุกร์ ปีวอก บวช ๕๐ พรรษา ค้นคว้าธรรมะเรื่องมา การออกธุดงค์ใจเป็นมรรคผล สงบสมาธิเป็นทางรู้ว่าเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นปัญญา (ไม่ใช่ธรรม)

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพุทธเจ้า ผู้เทศน์มารู้ตัวเมื่อบวชแล้ว ว่าต้นธาตุ (คือพระพุทธเจ้าองค์แรกขณะนี้อยู่อายตนะนิพพาน) ใช้ให้จุติมาเกิดเพื่อปราบมาร (ไม่ให้เจ็บไม่ให้แก่ ไม่ให้ตาย) ถ้ามารไม่แพ้ผู้เทศน์ยอมตายอยู่วัดปากน้ำ

มารปล่อยสายมาปกครองมนุษย์ มนุษย์ตกเป็นบ่าวเป็นทาสของ โลภะ โทสะ โมหะ (ผลคือความเสียหาย) มีแก่ มีเจ็บ มีตาย เช่น สงครามที่แล้วมา เกิดจาก โลภะ คือความโลภ คือความโลภ เป็นเหตุให้คนเจ็บ คนตาย ลูกชายหญิง มีโทสะ โมโหโต้เถียง ไม่เกรงกลัว มีความหลง โมหะ ว่าเก่งแล้ว พ่อแม่ว่าไม่ได้

ที่เป็นเช่นนี้เพราะนาย โลภะ โทสะ โมหะ เขาปกครอง เขาสั่งให้ทำเช่นนั้น เอาบ้านเมืองมาล่อ เอาความเจ็บความตายมาให้ ปราบมารเหล่านี้ลงเสียได้ มนุษย์จะได้อยู่เป็นสุข เจ้ามารเหมือนผีเที่ยวสิง บังคับให้เป็นได้ตามคำสั่งของเขา เราต้องเข้าวิชาธรรมกายจึงรู้เห็นหมดเพราะธาตุธรรมไม่เหมือนกัน วัดปากน้ำช่วยเหลือแก้คนป่วยไข้ให้หายไม่ต้องกินยา มารมันยอมให้คนไข้หาย แต่ไม่ยอมแพ้ มันแพ้หลอก มนุษย์ชายหญิงเป็นพระก็มาก เป็นมารก็มาก

เป็นธรรมกายดูเป็น รักษาตัวได้ เราจับสายธรรมะเสีย เขาก็ไม่รบกัน เก็บสมบัติให้หมดเก็บอาวุธให้หมดตามจุด เขาก็ไม่รบกัน กวดขันอย่างนี้ ๒๕ ปีแล้ว แยกพระ แยกมารไม่ให้ปนกันไม่ให้กระทบกัน ต่างฝ่ายต่างเป็นสุข จะให้สัญญาไม่รังแกกัน ถ้าไม่ยอมก็เก็บฤทธิ์เสีย ที่ไม่ตกลงกันเพราะเขาลองฤทธิ์กัน ผู้เทศน์ปล่อยชีวิตถึง ๒ คราว จึงได้พบ “ธรรมกาย”

ชาย-หญิงผู้ปฏิบัติธรรมกายโคตรภู เท่ากับได้บวชข้างใน เป็นหญิงบวชในเป็นชายบวชทั้งข้างในข้างนอก เป็นสองชั้น

ความอยากเป็นเหตุให้เกิด เกิดเป็นผล หยาบดับได้ ดับเป็นชั้นๆ ดับตั้งแต่กายมนุษย์หยาบจนถึงธรรมกาย ความเกิดเป็นของจริง ละได้ก็เห็นดับ ดับนั้นเป็นนิโรธ นิโรธมีขึ้นได้เพราะศีล สมาธิ ปัญญา

ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นชั้น ๆ เข้าไป จนเป็นพระโสดา ตาดีก็เห็น ญาณดีก็รู้ มีบาลีรับรอง “พระพุทธเจ้าทั้งหลาย “ธรรมกาย” นั่นแหละ เป็นผู้รักษาความสงบ”

วิธีบูชาพระ

ว่าก่อนนั่งภาวนาทุกครั้ง

ยะมะหัง สัมมาสัมพุทธัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะโต (ชาย) คะตา (หญิง) อิมินา สักกาเรนะ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ ซึ่งข้าพเจ้า ถึงว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดทุกข์ได้จริง ด้วยสักการะนี้

ยะมะหัง สะวากขาตัง ภะคะวะตา ธัมมัง สะระณัง คะโต (ชาย) คะตา (หญิง) อิมินา สักกาเรนะ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว ซึ่งข้าพเจ้าถึงว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดภัยได้จริง ด้วยสักการะนี้

ยะมะหัง สุปะฏิปันนัง สังฆัง สะระณัง คะโต (ชาย) คะตา (หญิง) อิมินา สักกาเรนะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าบูชาบัดนี้ ซึ่งพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ซึ่งข้าพเจ้าถึงว่าเป็นที่พึ่ง กำจัดโรคได้จริง ด้วยสักการะนี้

ไหว้พระต่อไป

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ (กราบลง ๑ หน)
สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบลง ๑ หน)
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ ๑ หน)

คำขอขมาโทษ

บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เมื่อเราไหว้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เสร็จแล้วต่อจากนี้ไปตั้งแต่ใจให้แน่วแน่ ขอขมาโทษงดโทษต่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่เราได้พลาดพลั้งลงไปแล้ว ด้วยกายวาจาใจ ตั้งแต่เด็กเล็กยังไม่รู้จักเดียงสามาจนกระทั่งถึงบัดนี้ ขอขมาโทษงดโทษแล้ว กายวาจาใจของเราจะได้เป็นของบริสุทธิ์ สมควรเป็นภาชนะทองรองรับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีต ปัจจุบัน อนาคตสืบต่อไป แต่ก่อนขอขมาโทษงดโทษพระรัตนตรัยพึงนอบน้อมพระรัตนตรัยด้วยปณามคาถา คือ นะโม ๓ หน หนที่ ๑ นอบน้อม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีต นะโมหนที่ ๒ นอบน้อม พระพุทธ พระธรรม

พระสงฆ์ ในปัจจุบัน นะโม หนที่ ๓ นอบน้อม พระพุทธ พระสงฆ์ ในอนาคต ทั้งหมดด้วยกัน ตั้งนะโม ๓ หน แล้วขอขมาโทษดังต่อไปนี้

อุกาสะ อัจจะโย โน ภันเต อัจจัคคะมา ยะถา พาเล ยะถา มุฬเห ยะถา อะกุสะเล เยมะยัง กะรัมหา เอวัง ภันเต มะยัง อัจจะโย โน ปะฏิคคัณหะถะ อายะติง สังวะเรยยามะ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอวโรกาส ได้พลั้งพลาดด้วยกายวาจาใจ ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เพียงไร แต่ข้าพระพุทธเจ้าเป็นคนพาลคนหลงอกุศลเจ้าสิงจิตให้กระทำความผิดต่อ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จงงดความผิดทั้งหลายเหล่านั้นแก่ข้าพระพุทธเจ้าจำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าพระพุทธเจ้าจักขอสำรวมระวังซึ่งกายวาจาใจ สืบต่อไปในเบื้องหน้า

กาย วาจา ใจ ของเราเป็นของบริสุทธิ์ ต่อไปนี้จะได้อาราธนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในอดีต เข้าสิงสถิต ในกาย วาจา จิต สืบต่อไป

คำอาราธนา

อุกาสะ ข้าพระเจ้าขออาราธนา สมเด็จพระพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้ไปแล้ว ในอดีตกาล มากกว่าเมล็ดทรายในท้องมหาสมุทรทั้ง ๔ และสมเด็จพระพุทธเจ้า อันจักได้ตรัสรู้ในอนาคตกาล ภายภาคเบื้องหน้า แลสมเด็จพระพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้ในปัจจุบันนี้ ขอจงมาบังเกิดในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

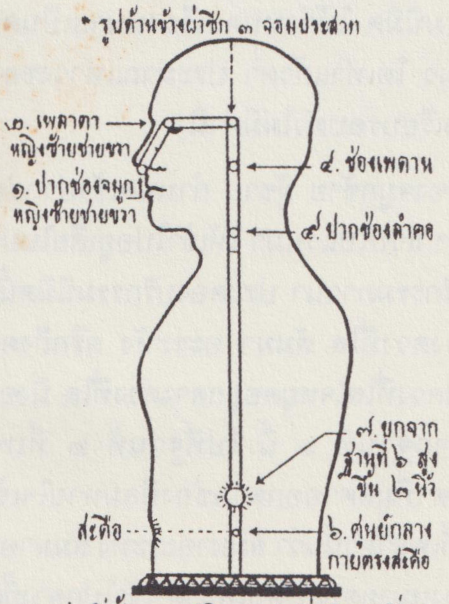
อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระนพโลกุตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในอดีตกาล ล่วงลับไปแล้ว จะนับจะประมาณมิได้ และพระนพโลกุตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ในอนาคตกาล ภายภาคเบื้องหน้า และพระนพโลกุตรธรรมเจ้า ๙ ประการ ขอจงมาบังเกิด ในจักขุทวาร, โสตทวาร, ฆานทวาร, ชิวหาทวาร, กายทวาร, มโนทวาร แห่ง ข้าพระพุทธเจ้า ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

อุกาสะ ข้าพระพุทธเจ้าขออาราธนา พระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ ในอดีตกาลล่วงลับไปแล้ว จะนับจากประมาณมิได้ และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ ในอนาคตกาลภายภาคเบื้องหน้า และพระอริยสงฆ์กับสมมติสงฆ์ในปัจจุบัน ขอจงมาบังเกิด ในจักขุทวาร โสตทวาร ฆานทวาร ชิวหาทวาร กายทวาร มโนทวาร แห่งข้าพระพุทธเจ้าในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

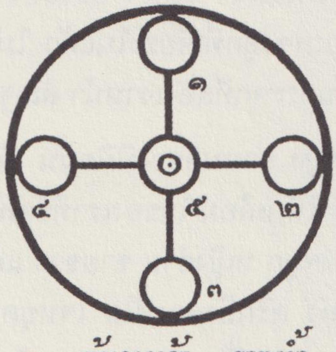
คำอธิษฐานต่อไป

ขอเดชะคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรมเจ้า พระคุณพระสงฆ์ (ชาย) คุณครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ (หญิง) คุณครูบาอาจารย์

คุณมารดาบิดา คุณทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ที่ข้าพเจ้าได้รับบำเพ็ญมาตั้งแต่ร้อยชาติ พันชาติ หมื่นชาติ แสนชาติก็ดี ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาตั้งแต่เล็กน้อยระลึกได้ก็ดี หรือระลึกมิได้ก็ดี ขอบารมีทั้งหลายเหล่านั้น จงมาช่วยประคับประคองข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จมรรคและผล ในกาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด นิพพานะปัจจะโย โหตุ

แสดงที่ตั้งของดวงนิมิตจากฐานที่ ๑ ถึงฐานที่ ๗

๑. ด้านหน้า ธาตุน้ำ
๒. ด้านขวา ธาตุดิน
๓. ด้านหลัง ธาตุไฟ
๔. ด้านซ้าย ธาตุลม
๕. ศูนย์กลาง อากาศธาตุ

ลักษณะของฐานที่ ๗

หลักสอน
สมถวิปัสสนากรรมฐาน
ของ
พระมงคลเทพมุนี

บาลีว่า นิสิทติ ปฺลลงฺกํ อาภุชิตฺวา นั่งคู้บังลังก์ ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย โดยเว้นหัวแม่มือทั้งสองให้ห่างกัน ๒ องคุลี คือปลายนิ้วชี้มือข้างขวาจรดกับปลายนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย วางไว้บนตักที่เรานั่งขัดสมาธินั้น แล้วตั้งกายให้ตรง เรียกว่า อุชุํ กายํ ปณิธายตั้งกายให้ตรง หลับตาพอประตูตาติดกัน ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวา ดำรงสติมั่นคือเข้าไปตั้งสติไว้ไม่ให้เผลอ จากบริกรรมภาวนา และบริกรรมนิมิต

วิธีทำสมถวิปัสสนา ต้องมีบริกรรมภาวนากับบริกรรมนิมิตควบคู่กันไป บริกรรมภาวนาได้แก่ การบริกรรมว่า สัมมา อะระหัง บริกรรมนิมิต ให้กำหนดเครื่องหมายเป็นดวงแก้วใสเหมือนกับเพชรลูกที่เจียระไนแล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของตาดำใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องเงาหน้า สัณฐานกลมเรียบรอบตัวไม่มีตำนิ

ผู้หญิง กำหนดดวงนิมิตนั้น เข้าปากช่องจมูกซ้าย ผู้ชาย กำหนดเข้าปากช่องจมูกขวาอย่าให้ล้ำให้เหลื่อม ใจของเราที่ซัดส่ายไปมา แวบไปแวบมา ให้เข้าไปอยู่เสียในบริกรรมนิมิตปากช่องจมูก หญิงซ้าย ชายขวา แล้วให้บริกรรมภาวนา ประคองบริกรรมนิมิตนั้นไว้ว่าสัมมาอะระหัง ตรึกถึงดวงที่ใส ใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส สัมมา อะระหัง ตรึกถึงดวงที่ใสใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส สัมมา อะระหัง ตรึกถึงดวงที่ใสใจหยุดอยู่กลางดวงที่ใส นิ่งอยู่ที่นั่นพอถูกส่วนดีแล้วให้เลื่อนเครื่องหมายนิมิตจากฐานที่ ๑ นี้ ไปที่ฐานที่ ๒ ที่เพลาตาหญิงอยู่ซีกข้างซ้าย ชายอยู่ซีกข้างขวา ตรงหัวตาที่มูลตาออกตามช่องที่ลมหายใจเข้าออกข้างใน แล้วให้บริกรรมประคองเครื่องหมายที่ใสที่เพลาตานั้นว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แบบเดียวกันแล้วเลื่อนเครื่องหมายตรงลำดับเพลาตาเข้าไปกลางกั๊กศีรษะข้างใน ไม่ให้ค่อนซ้ายขวา หน้าหลังล่างบน กลางกั๊ก พอดี ที่นี่ เรียกว่า ฐานที่ ๓ แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ใสกลางกั๊ก ศีรษะข้างในว่าสัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง ตรงนี้มีลัทธิวิธีกลเม็ดอยู่ เมื่อถึงฐานที่ ๓ แล้ว ต้องเหลือกตาไปข้างหลังให้ตาค้างเสมือนคนชักจะตาย เราหลับตาอยู่ตามช้อนขึ้นข้างบนเหลือกขึ้นข้างบนเหลือกไป ๆ จนค้างแน่นให้เห็นกลับเข้าข้างใน พอตาเห็นกลับเข้าข้างใน ก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐาน

ที่ ๓ นี้ไปฐานที่ ๔ ที่ปากช่องเพดาน ที่รับประทานอาหาร สำลัก อย่าให้ล้ำ อย่าให้เหลื่อม ให้พอดี ๆ แล้วบริกรรมประคองเครื่องหมายที่ฐานที่ ๔ นั้นว่าสัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วก็เลื่อนเครื่องหมายจากฐานที่ ๔ ไปฐานที่ ๕ ที่ปากช่องคอ เหนือลูกกระเดือก เหมือนกลางกั๊กปากถ้วยแก้ว อยู่ตรงกลางทีเดียว บริกรรมประคอง เครื่องหมายที่ปากช่องคอนั้นว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนเครื่องหมายลงไปฐานที่ ๖ กลางตัว ตรงสะดือ ที่สุดลมหายใจเข้าออก ไม่ให้ค่อน ซ้าย ขวา หน้า หลัง ล่าง บน นอก ใน แล้วประคองเครื่องหมายที่กลางตัวนั้นพร้อมทั้ง บริกรรมว่า สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง แล้วเลื่อนเครื่องหมายถอย หลังขึ้นมาเหนือกลางตัว (สะดือ) ๒ นิ้ว ฐานนั้นเรียกว่า ฐานที่ ๗ ฐานที่ ๗ นี้ สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้ายสะดือทะลุหลังเหมือนด้ายกลุ่มเส้นหนึ่ง ขวาทะลุซ้ายเหมือนด้ายกลุ่มเส้นหนึ่ง ขึงด้ายให้ตึงทั้ง ๒ เส้น ตรงกลางที่จรดกันนั้น เรียกว่า "กลางกั๊ก" ฐานที่ ๗ นี้ มีศูนย์อยู่ ๕ ศูนย์ ๑ ศูนย์ข้างหน้าธาตุน้ำ ๒ ศูนย์ข้างขวาธาตุดิน ๓ ศูนย์ข้างหลังธาตุไฟ ๔ ศูนย์ข้างซ้าย ธาตุลม ๕ ศูนย์กลางอากาศ **เครื่องหมายใสสะอาด คือช่องอากาศตรงนั้น เรียกว่า ศูนย์** ต้องทำใจหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้น อะไรเรียกว่าใจ เห็น, จำ, คิด, รู้ ๔ อย่างนี้ รวมเรียกว่าใจและรวมเข้าเป็นจุดเดียวกันเอาใจมาหยุดอยู่ตรงศูนย์กลางกายมนุษย์ ตรงกลางกั๊กนั้น (ฐานที่ ๗) จะถูกกลางดวงธรรมที่จะทำให้เป็นกายมนุษย์ ซึ่งในกายมนุษย์ มีดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ใส บริสุทธิ์ เท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ สัตว์จะไปเกิด มาเกิด จะไปสู่มรรคผลนิพพานก็ต้องเข้าศูนย์นั้นไป ถ้าดวงนี้ดับไปกายมนุษย์ก็ดับ ถ้าดวงนั้น ไม่ดับ กายมนุษย์ก็ไม่ดับ ถ้าดวงนั้นผ่องใส กายมนุษย์ก็รุ่งเรืองเจริญก้าวหน้า ถ้าดวงนั้น เศร้าหมองขุ่นมัว กายมนุษย์ก็ซูบซีดเศร้าหมองไม่ผ่องใส ใจที่หยุดนั้นต้องถูกกลาง ต้องหยุด เข้าสิบเข้าศูนย์ การหยุดอยู่กลางกายเช่นนั้นเรียกว่า ถูกสิบ พอถูกสิบแล้วไม่ช้าก็เข้าถึงศูนย์ ดังคำโบราณว่า เห็นสิบแล้วเห็นศูนย์เป็นเค้ามูลสืบกันมา เที่ยงแท้แน่นักหนาตั้งอนิจจาเป็น อาจิณ จุติแล้วปฏิสนธิย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น สังขาราไม่ยืนยินราคีสิ้นเป็นตัวมา พอตกศูนย์ คือใจหยุด (ถูกส่วน) จะเห็นเป็นดวงใส อย่างเล็กไม่เกินดวงดาวในอากาศ อย่างใหญ่ไม่เกิน ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้น ดวงที่ปรากฏนั้นเรียกว่า ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า ดวงปฐมมรรค หนทางเบื้องต้น มรรค ผล นิพพาน หรือ เอกายนมรรค ทางสายเอก เอาใจหยุดนิ่งอยู่กลางดวงนั้น หยุดในหยุด ๆ กลางของกลาง ๆ เรื่อยไป พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงอีกดวงหนึ่งเท่า ๆ กันอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานเรียกว่า ดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีลนั้น พอถูกส่วนเข้า เห็นอีกดวงหนึ่งเท่า ๆ กัน เรียกว่าดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธินั้น พอถูกส่วนเข้าเห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่า ดวงปัญญา ดวงเท่า ๆ กัน หยุดอยู่กลางปัญญานั้น พอถูกส่วนเข้าเห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่าดวงวิมุติ ใสละเอียดหนักขึ้นไป

หยุดอยู่กลางดวงวิมุตตินั่น พอถูกส่วนเข้าเห็นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่าดวงวิมุติญาณทัสนะ พอถูกส่วนเข้า เห็นกายมนุษย์ของเราที่นอนฝันออกไปที่ไปเกิดมาเกิด เรียกว่ากายมนุษย์ละเอียด อยู่กลางดวงวิมุติญาณทัสนะนั่นเอง

๒ กายมนุษย์ละเอียด เมื่อนั่งถูกส่วนเข้า ในกายมนุษย์ละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียด พอถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ ตามลำดับ

๓ กายทิพย์ ๔ กายทิพย์ละเอียด ๕ กายรูปพรหม ๖ กายรูปพรหมละเอียด ๗ กายอรูปพรหม ๘ กายอรูปพรหมละเอียด

แต่ละกายมีดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน-ดวงศีล-สมาธิ-ปัญญา-วิมุตติ-วิมุติญาณทัสนะเช่นเดียวกัน โดยเอาใจของแต่ละกายจรดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมนั้น ๆ จะเห็นตามลำดับ

๙ กายธรรม รูปเหมือนพระปฏิมากร เกตุดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกส่องเงาหน้า หน้าตักโตเล็กตามส่วนหน้าตักของตนเท่าไหน หน้าตักของธรรมกายและดวงธรรมก็โตเท่านั้น กลมรอบตัวอยู่กลางกายธรรมกายนั่น ธรรมกายเป็นตัวพุทธรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายเป็นธรรมรัตนะ ใจพุทธรัตนะก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย พอหยุดถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ ตามลำดับ

๑๐ กายธรรมละเอียด โตกว่าธรรมกายที่เห็นแล้วนั้น ๕ เท่า ใจกายธรรมละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายธรรมละเอียด ถูกส่วนเข้าไปเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๑ กายธรรมพระโสดา โตขนาดหน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้นเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๒ กายธรรมพระโสดาละเอียด มีองค์ธรรมโตขนาดหน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา ใจของกายพระโสดาละเอียด หยุดนิ่งอยู่ที่กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายพระโสดาละเอียด ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๓ กายธรรมพระสกทาคามี โตขนาดหน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้นใจของพระสกทาคามี หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายพระสกทาคามี

ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๔ กายธรรมของพระสกทาคามีละเอียด โตขนาดหน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้น ใจของพระสกทาคามีละเอียดหยุดอยู่ที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกทาคามีละเอียดถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๕ กายธรรมของพระอนาคามี โตขนาดหน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้น ใจพระอนาคามี หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายพระอนาคามีถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๖ กายธรรมพระอนาคามีละเอียด โตขนาดหน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้น ใจของพระอนาคามีละเอียด หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายพระอนาคามีละเอียดถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุติญาณทัสนะ

๑๗ กายธรรมพระอรหัตต์ หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอรหัตต์ หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นอรหัตต์ ถูกส่วนเข้าเห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่านเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานถูกส่วนเข้าเห็นดวงศีลวัดผ่านเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกันหยุดอยู่กลางดวงศีลถูกส่วนเข้าเห็นดวงสมาธิ วัดผ่านเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงสมาธิถูกส่วนเข้าเห็นดวงปัญญาวัดผ่านศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงปัญญาถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติ วัดผ่านเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติถูกส่วนเข้าเห็นดวงวิมุตติญาณทัสนะ วัดผ่านเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่กลางดวงวิมุติญาณทัสนะถูกส่วนเข้าเห็นกายพระอรหัตต์ละเอียด สวยงามมาก นี้เป็นกายที่ ๑๘

ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายอรูปพรหมละเอียด เรียกว่าสมถะ ตั้งแต่กายธรรมโคตรภูทั้งหยาบทั้งละเอียดจนกระทั่งถึงกายพระอรหัตต์ทั้งหยาบทั้งละเอียด เรียกว่าชั้นวิปัสสนา

ขอเชิญผู้ใคร่ศึกษาสัมมาปฏิบัติ พึงศึกษา ค้นคว้า องค์ธรรมแห่งวิชาธรรมกายที่ละเอียดลึกซึ้งกว่า จากโอวาทานุสาสนีของพระเดชพระคุณหลวงพ่อต่อไป

นตฺถิ สนฺติ ปรํ สุขํ

อาคตสถานแห่งบทภาวนา "สัมมาอะระหัง"

สัม สงฺขตาสงฺขเต ธมฺเม สมฺมา เทเสติ ปาณินํ
สํสาร สุสวิฆาเฏติ สมฺพุทฺธํปิ นมามิหํ

พระพุทธองค์ทรงแสดงสังขตธรรม และอสังขตธรรม โดยชอบแก่สัตว์ทั้งหลาย พระพุทธองค์ทรงทำลายการเวียนเกิดตายได้ พระพุทธองค์ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง ข้าพเจ้าขอนมัสการ

มา มาตาว มานปาลิเต มานสตฺเต ปมทฺทิโย
มานิโต เทวสงฺเฆหิ มานฆาฏํ นมานิหํ

พระพุทธองค์ทรงย่ำยีสัตว์ผู้มีมานะที่มานะเลี้ยงได้ดุจมารดา พระพุทธองค์ อันหมู่ทวยเทพยอมรับนับถือ พระพุทธองค์ทรงทำลายมานะได้ ข้าพเจ้าขอนมัสการ

อะ อนุสฺสาหสพฺพุสตฺสานํ อนุสฺสาเหติ โย ชิโน
อนนฺตคุณสมฺปนฺโน อนฺคามี นมามิหํ

พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนคนไม่มีอุตสาหะให้มีความอุตสาหะ พระพุทธองค์ทรงสมบูรณ์ด้วยคุณธรรมไม่สิ้นสุด พระพุทธองค์ทรงถึงที่สุดแห่งทุกข์ ข้าพเจ้าขอนมัสการ

ระ รโต นิพฺพานสมฺปตฺโต รโต โส สตฺตโมจโน
รมาเปติธสตฺเต โย รมทาตํ นมามิหํ

พระพุทธองค์ทรงยินดีในธรรมได้ทรงบรรลุถึงพระนิพพาน พระพุทธองค์ทรงปลดเปลื้องสัตว์ให้พ้นทุกข์ พระพุทธองค์ทรงยังสัตว์ให้ยินดีในพระนิพพาน พระพุทธองค์เป็นผู้ทรงประทานให้ซึ่งพระนิพพานอันเป็นที่ยินดี ข้าพเจ้าขอนมัสการ

หัง หญฺญติ ปาปเก ธมฺเม หํสาเปติ ปทํ ชนํ
หํสมานํ มหาวีรํ หนฺตปาปํ นมามิหํ

พระพุทธองค์ทรงฆ่าบาปธรรม พระพุทธองค์ยังชนให้ยินดี ซึ่งทางฆ่าบาปนั้น พระพุทธองค์ทรงร่าเริง พระพุทธองค์ทรงกล้าหาญยิ่งใหญ่ พระพุทธองค์ทรงฆ่าบาปได้แล้ว ข้าพเจ้าขอนมัสการ

พ.อ.อาภรณ์ ดิลกโศภณ

การสร้างพระของขวัญ

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ หลวงพ่อได้แจกพระผงพิมพ์รุ่นพิเศษแก่ทหารและประชาชน พระผงพิมพ์รุ่นพิเศษนี้มี ๒ แบบ

- พระผงพิมพ์สมเด็จ ฐาน ๗ ชั้น
- พระผงพิมพ์สมเด็จวัดพระแก้ว พิมพ์นาคปรก

ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ หลวงพ่อได้สร้างพระผงพิมพ์ขึ้น โดยมีชื่อเรียกว่า "พระของขวัญ" จำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เท่ากับจำนวนพระธรรมขันธ์ ขนาดกว่า ๑.๒ ซม. ยาว ๑.๘ ซม. มีแบบพิมพ์ ๑๐ แบบ ลักษณะแห่งองค์พระของขวัญสี่เหลี่ยมองค์พระปางนั่งประทานพร คือยกพระหัตถ์เบื้องขวาจีบนิ้ว พระหัตถ์หัวแม่มือและนิ้วชี้รวมเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ เพื่อเป็นปริศนาธรรมแห่งคุณข้อว่า เอหิปสฺสิโก ซึ่งแปลว่า "จงเข้ามาดู" ส่วนองค์พระนั้น คือพระพุทธเจ้าประทับนั่งบนดอกบัว พระเกตุมาลาเป็นดอกบัวตูม ซุ้มเป็นเค้าโครงของเรือนแก้ว ด้านหลังเขียนเป็นอักษรขอมว่า "ธรรมขันธ์"

จุดมุ่งหมายแห่งการสร้างพระของขวัญ เพื่อมอบให้แก่ผู้บริจาคทรัพย์ในการสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นอาคารยาว ๕๙ เมตร กว้าง ๑๐.๕ เมตร สูง ๓ ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหลัง ซึ่งต้องใช้เงินค่าก่อสร้างเป็นจำนวน ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ บาท (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นเป็ดพันหนึ่งร้ายสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

พระของขวัญนี้ หลวงพ่อทำพิธีบรรจุพุทธานุภาพเข้าไปประดิษฐานในองค์พระด้วยอานุภาพธรรมกาย ด้วยตัวท่านเอง และให้บรรดาศิษย์ได้ธรรมกายช่วยบรรจุความศักดิ์สิทธิ์อันเกิดแต่ "ธรรมกาย"

รุ่นที่ ๑ เริ่มแจกในวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศักราช ๒๔๙๓ ในอภิลักขิตสมัยคล้ายวันเกิดของท่าน ณ พระอุโบสถ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

รุ่นที่ ๒ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ทำพิธีปลุกเสก ด้วยอานุภาพธรรมกายนาม ตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป จึงจะนำออกมาแจก เริ่มแจกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕

รุ่นที่ ๓ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ทำพิธีปลุกเสกด้วยอานุภาพธรรมกายตลอดมา เริ่มแจกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๑๔ ในแต่ละรุ่นนั้น มีจำนวน ๘๔,๐๐๐ องค์ เท่ากัน

เมื่อพระของขวัญทั้ง ๓ รุ่น ได้แจกหมดไปแล้ว ทางวัดจึงได้จัดทำพระผงขึ้นใหม่เรียกว่า "พระธรรมขันธ์" จำนวน ๘๐๐,๐๐๐ องค์ โดยนำพระของขวัญทั้ง ๓ รุ่นมาผสมแล้ว ได้ทำพิธีบรรจุพุทธานุภาพด้วยอานุภาพธรรมกาย เช่นเดียวกับที่หลวงพ่อได้ทำในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ได้เริ่มแจกในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

อนึ่ง พระผงธรรมขันธ์นี้ ถ้าจะนับเป็นรุ่นที่สืบต่อจากพระของขวัญ เป็นรุ่นที่ ๔ แต่ถ้าจะนับเป็นรุ่นที่คณะศิษย์ทำขึ้น เป็นรุ่นที่ ๑ พระผงที่ทำสืบต่อจากรุ่น "ธรรมขันธ์" คือ "ธรรมกาย" ซึ่งเป็นรุ่นที่ ๒ ของคณะศิษย์ เป็นรุ่นที่ ๕ ถ้าเรียงลำดับโดยนับจากพระของขวัญรุ่นที่ ๑ มา

การแจกพระของขวัญ

หลวงพ่อ เป็นผู้มอบให้เอง เมื่อท่านอาพาธลงได้มอบภาระให้แก่ พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมธโร ป.ธ. ๔) สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เป็นผู้แจกพระของขวัญแทน ต่อมาเมื่อ พระภาวนาโกศลเถร มรณภาพลง พระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ได้มอบหมายให้ พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตฺตโม) อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ เป็นผู้แจกพระผงธรรมขันธ์ สืบมา

การรับพระของขวัญ หลวงพ่อถือคติว่า ผู้ปรารถนาและมาด้วยตนเองเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ได้รับพระของขวัญไปบูชา ทุกคนจะรับไปได้เพียงคนละ ๑ องค์ จะรับแทนไปให้คนอื่นไม่ได้

วิธีตั้งจิตอธิษฐาน

ท่านจงน้อมใจของท่านให้หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายตัว บูชาพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นของศักดิ์สิทธิ์สิ่งอื่นจะศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าไม่มีในโลก เสร็จแล้วให้หยิบเอาองค์พระของท่านมาพิจารณาให้จำได้ แล้วหลับตาน้อมองค์พระไปตั้งไว้กลางตัวในกลางศูนย์ข้างในดังรูปนี้ แล้วให้บริกรรมภาวนาว่า "สัมมาอะระหัง" นึกให้เห็นเหมือนกับเห็นด้วยนัยน์ตาจริง ๆ นึกหนักขึ้นก็ที่เห็นชัดหน้าหนักขึ้นจนชัดแจ้งกับตาจริง ๆ การเห็นนั้นไม่ใช่ตามนุษย์เห็นเป็นตากายทิพย์เห็น (กายที่เรานอนฝันออกไปนั่นแหละคือกายทิพย์) เมื่อเห็นชัดแจ้งดังนั้นแล้ว ก็ต้องมองให้เห็นไว้เสมอในอิริยาบถทั้งสี่ เมื่อทำให้เห็นอยู่ดังนี้เสมอ พระท่านก็จะโปรดเรา ต่อแต่นั้นท่านจะปาฏิหาริย์นิรมิตองค์ของท่านให้โตออกไปบ้าง เล็กเข้ามาบ้าง แล้วเปลี่ยนสีเป็นต่าง ๆ ขาวเป็นเงินยวงบ้างเป็นปรอทบ้าง เป็นสีทองคำบ้าง เป็นสีเหลืองต่าง ๆ บ้าง เป็นสีขาวสะอาดบ้าง เป็นสีแก้วมรกตบ้าง ขาวใสเหมือนเพชรบ้าง เหมือนกระจกส่องเงาหน้าบ้าง เมื่อเห็นได้ขนาดนี้แล้วอย่ายินดีอย่ายินร้าย ทำใจให้เฉยนึกว่านั่นเป็นปาฏิหาริย์ของพระท่าน ท่านโปรดเรา เราต้องเคารพระลึกถึงท่านเสมอ เมื่อทำได้ดังนี้ชื่อว่าบูชาพระองค์ท่านด้วยคารวะอย่างยิ่ง ไม่มีการบูชาอื่นจะยิ่งไปกว่า ในชั้นนี้องค์พระท่านจะมาปาฏิหาริย์จนเต็มส่วนของท่าน เป็นแก้วหมดทั้งองค์งามไม่มีที่ติ ท่านจะประทับอยู่ที่ศูนย์กลางกายของเราตามเดิม แต่ประทับผินพระพักตร์ออกตามกายของเราที่ศูนย์กลางของเรา เป็นที่ประทับของท่าน ใจของเรา

ก็ต้องให้หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางองค์พระเหมือนกัน ให้เหมือนกับหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายมนุษย์ เมื่อเราเข้าถึงองค์พระดังนี้แล้ว ต้องการอะไรอาราธนาให้ท่านช่วยต้องสำเร็จตามปรารถนา ต่างกันแต่ช้าเร็วเท่านั้น หรือทันใดนั้นก็ได้ เมื่อเราหัดทำใจให้เข้าถึงองค์พระได้ชำนิชำนาญ คล่องแคล่วดังนี้แล้ว ในเมื่อเราจะไปทางบกก็ดี ทางน้ำก็ดี ทางอากาศก็ดี หรือจะไปในที่ใดที่หนึ่งก็ดี หรือมีเหตุการณ์บังเกิดขึ้นโดยปัจจุบันก็ดี เราก็จะอาราธนาให้ท่านช่วยได้ทันท่วงที ถ้าเรารับราชการ ขอทางราชการข้าพเจ้า ขอให้ราบรื่นเรียบร้อย ไม่เป็นที่สะดุดตาสะดุดใจผู้หลักผู้ใหญ่ ถ้าเราค้าขาย ขอให้การค้าขายของข้าพระพุทธเจ้า ขอให้ซื้อง่ายขายคล่อง กำไรงาม ถ้าเราทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำกิจการใด ๆ ขอให้การกระทำนี้ได้ผลเกินควรเกินค่า ถ้าเราจะไปทางน้ำ ทางบก ขอให้ไปดีมาดีสวัสดีมีชัยทุกเมื่อ เทอญฯ

วัตถุประสงค์ในการบรรจุพระผงธรรมขันธ์

เนื่องในอภิลักขิตสมัยที่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จันทสรมหาเถระ) หลวงพ่อวัดปากน้ำมีอายุครบ ๑๐๐ ปี โดยชาติ

ดังนั้น คณะศิษยานุศิษย์จึงได้ประกอบพิธีบรรจุพระผงธรรมขันธ์ จำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ (หนึ่งล้านสองแสนหนึ่งพันสองร้อยห้าสิบองค์) ในวันเสาร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๐.๐๙ น. ณ หอเจริญวิปัสสนาแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี ประหยัด วรณี สุนทรเวช โดยมีพระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นประธานเพื่อบูชาพระคุณของหลวงพ่อ การบรรจุพระผงธรรมขันธ์นี้เป็นความริเริ่มดำเนินงานของนางสาวตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตั้งเป็นมูลนิธิเก็บดอกผล อันเกิดแต่มูลนิธินั้น บำรุงวัดตามเจตนาปรารภของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ดังนี้

- เพื่อเป็นค่าภัตตาหาร
- เพื่อบำรุงการศึกษา
- เพื่อส่งเสริมเผยแพร่วิชาธรรมกาย
- เพื่อบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ และถาวรวัตถุในวัด
- เพื่อบำรุงวัดปากน้ำ ในกิจการทั่วไป
- เพื่อร่วมมือกับองค์การ การกุศลอื่น ๆ ในการบำเพ็ญสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

เมื่อลุถึงวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๖๒๗ ซึ่งเป็นสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อมีอายุ ครบ ๒๐๐ ปี โดยชาติ ผู้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จงทำพิธีเปิดกรุนี้ แล้วดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนาปรารภของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ด้วยเทอญฯ

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
กรรมการมหาเถรสมาคม

ประวัติ
สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ. ๙)

๑. ชื่อ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ฉายา วรปุญฺโญ อายุ ๘๗ พรรษา ๖๗ ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ

กรรมการมหาเถรสมาคม แม่กองบาลีสนามหลวง ประธานคณะพระธรรมจาริก รองแม่กองงานพระธรรมทูต รูปที่ ๒

๒. สถานะเดิม ชื่อ ช่วง นามสกุล สุดประเสริฐ เกิดวัน ๔ ๙ ฯ ๑๐ ค่ำ ปีฉลู วันที่ ๒๖ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ บิดาชื่อ นายมิ่ง สุดประเสริฐ มารดาชื่อ นางสำเภา สุดประเสริฐบ้านเลขที่ ๓๒ ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

๓. บรรพชา วัน ๒ ๑๓ ฯ ๖ ค่ำ ปีเถาะ วันที่ ๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ วัดสังฆราชา เขตลาดกระบัง กทม. พระอุปัชฌาย์ พระครูศีลาภิรัต (ทอง) วัดลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กทม.

๔. อุปสมบท วัน ๖ ๑ ฯ ๖ ปีระกา วันที่ ๑๑ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กทม. พระอุปัชฌาย์ พระครูบริหารบรมธาตุ (ป่วน เกสโร) วัดนางชี เขตภาษีเจริญ กทม.

๕. วิทยฐานะ

๑. พ.ศ. ๒๔๘๐ สำเร็จชั้นประถมปีที่ ๔ โรงเรียนประชาบาลวัดสังฆราชา เขตลาดกระบัง กทม.

๒. พ.ศ. ๒๔๙๐ สอบได้ น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กทม.

๓. พ.ศ. ๒๔๙๗ สอบได้ ป.ธ. ๙ สำนักเรียนวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม เขตดุสิต กทม.

๔. การศึกษาพิเศษ ได้ศึกษาสมถะ - วิปัสสนา ตามแนววิชาธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำตั้งแต่เป็นสามเณร จนถึงปัจจุบัน

๕. ความชำนาญการเทศนาธรรม การบริหาร

๖. งานปกครอง	๑.	พ.ศ. ๒๔๙๕	เป็นเลขานุการสมเด็จสังฆนายก วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
	๒.	พ.ศ. ๒๔๙๙	เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง
	๓.	พ.ศ. ๒๕๐๐	เป็นพระอุปัชฌาย์
	๔.	พ.ศ. ๒๕๐๘	เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง
	๕.	พ.ศ. ๒๕๐๘	เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง
	๖.	พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๖	เป็นเจ้าคณะภาค ๓ รวม ๒ สมัย
	๗.	พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๘	เป็นเจ้าคณะภาค ๑๗ รวม ๓ สมัย
	๘.	พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๗	เป็นเจ้าคณะภาค
	๙.	พ.ศ. ๒๕๓๒ - ปัจจุบัน	เป็นกรรมการมหาเถรสมาคม
	๑๐.	พ.ศ. ๒๕๓๓ - ปัจจุบัน	เป็นกรรมการ พ.ศ.ป. และเป็นกรรมการ ศ.ต.ภ.
	๑๑.	พ.ศ. ๒๕๓๗	เป็นเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ
๗. งานศึกษา	๑.	พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๙๒	เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมสำนักเรียนวัดปากน้ำ
	๒.	พ.ศ. ๒๔๘๙	เป็นกรรมการตรวจประโยคธรรมสนามหลวง
	๓.	พ.ศ. ๒๔๙๑	เป็นกรรมการตรวจประโยคบาลีสนามหลวง
	๔.	พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๔๙๗	เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมสำนักเรียนวัดเบญจมบพิตรฯ
	๕.	พ.ศ. ๒๔๙๘	เป็นผู้นำประโยคบาลีสนามหลวงไปทำการเปิดสอนในจังหวัดต่าง ๆ เป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน
	๖.	พ.ศ. ๒๔๙๙	เป็นอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ
	๗.	พ.ศ. ๒๕๐๘	เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดปากน้ำ
	๘.	พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๗	เป็นผู้อำนวยการตรวจธรรมสนามหลวงชั้นตรีภาค ๗
	๙.	พ.ศ. ๒๕๓๒	เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง
	๑๐.	พ.ศ. ๒๕๓๗	เป็นแม่กองบาลีสนามหลวง
	๑๑.	พ.ศ. ๒๕๓๘	เป็นกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์
๘. งานเผยแผ่	๑.	พ.ศ. ๒๕๓๗	เป็นรองแม่กองงานพระธรรมทูต รูปที่ ๒ และเป็นรองประธาน คณะพระธรรมจาริก รูปที่ ๑
	๒.	พ.ศ. ๒๕๓๗	เป็นประธานคณะพระธรรมจาริก

๙. งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดด้วยดีตลอดมา รวมค่าก่อสร้างภายในวัด เป็นเงินจำนวนประมาณทั้งสิ้น ๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (สองร้อยห้าสิบล้านบาทถ้วน)

๑๐. งานบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ก่อตั้งมูลนิธิขึ้น "มูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ" เจ้าอาวาสเป็นประธานโดยตำแหน่ง ใช้ดอกผลของมูลนิธิและเชิญชวนศรัทธาสาธุชนทั้งหลายบำเพ็ญทานการกุศลตามโอกาสอันสมควร รวมค่าบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์นอกวัด เป็นเงินจำนวนประมาณทั้งสิ้น ๒๓๐,๐๐๐,๐๐๐.-บาท (สองร้อยสามสิบล้านบาทถ้วน)

ประมวลค่าก่อสร้างทั้งสิ้นมีดังนี้

ค่าก่อสร้างภายในวัด	เป็นเงินจำนวน	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐.-	บาท
ค่าก่อสร้างภายนอกวัด	เป็นเงินจำนวน	๒๓๐,๐๐๐,๐๐๐.-	บาท
รวมทั้งสิ้นประมาณ	เป็นเงินจำนวน	๔๘๐,๐๐๐,๐๐๐.-	บาท

(สี่ร้อยแปดสิบล้านบาทถ้วน)

วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้ดำเนินการสร้างวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกจารึกลงบนแผ่นหินอ่อนและเจดีย์ถวายเป็นธรรมนุสรณ์ ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ และรัชมังคลาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งอยู่ที่เกาะทางด้านทิศตะวันตกขององค์พระพุทธรูปพระศรีศากยะทศพลญาณประทานพุทธมณฑลสุทรรศน์ ณ พุทธมณฑล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ขนาดพื้นที่ประมาณ ๙ ไร่ หรือประมาณ ๑๒๐ เมตร x ๑๒๐ เมตร พื้นที่อาคารวิหาร ๕,๘๒๔ ตารางเมตร เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ผิวนอกบุด้วยกระเบื้องเคลือบสีโคบอลต์ ประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อนได้ จำนวน ๑,๔๑๘ แผ่น ขนาดกว้างแผ่นละ ๑.๑๐ เมตร สูง ๒.๐๐ เมตรใช้ทุนทรัพย์ในการก่อสร้างเป็นเงินโดยประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (สองร้อยล้านบาทถ้วน)

วันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารหอสมุดกลางทางพระพุทธศาสนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายกมอบหมายให้กระทำในนามคณะสงฆ์ในวโรกาสที่ สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารทรงไทย ๒ ชั้น มีขนาดกว้าง ๑๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๑๕๘ เมตร สูง ๒๐ เมตร เนื้อที่ใช้สอยทั้งหมดประมาณ ๑๑,๑๙๒.๗๕ ตารางเมตร ห้องอ่านหนังสือจุคน ๕๐๐ คน หนังสือประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ เล่ม เก็บหนังสือบนเพดานได้อีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ เล่ม ซึ่งจะต้องใช้ทุนทรัพย์ในการก่อสร้างจำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (สองร้อยล้านบาทถ้วน)

๑๑. งานพิเศษ พ.ศ. ๒๔๙๘

- เป็นองค์สังคีติการกคณะสงฆ์ไทย ไปร่วมประชุมปฏิบัติงานสังคายนาพระไตรปิฎกที่ประเทศพม่า และได้เดินทางไปบำเพ็ญศาสนกิจในต่างประเทศหลายครั้งทำให้มีความสนิทสนม มีสัมพันธไมตรีอันดีต่อกันระหว่างคณะสงฆ์ในประเทศนั้น ๆ เช่น ประเทศบังกลาเทศ ศรีลังกา เนปาล อันเป็นฝ่ายเถรวาทด้วยกัน จนได้รับความไว้วางใจจากพระมหาเถระของแต่ละนิกาย ในประเทศนั้นได้ถวายสมณศักดิ์ ก็มีแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นพระอุปัชฌาย์ก็มี เช่น คณะสงฆ์ประเทศศรีลังกา ฝ่าโกฏเฏ สยามวงศ์ ได้ถวายตำแหน่งพระอุปัชฌาย์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้เป็นพระอุปัชฌาย์ อุปสมบทกุลบุตรชาวศรีลังกา ณ วัดโกฏเฏ สยามวงศ์ จำนวน ๑๒ รูป
- เป็นประธานมูลนิธิหลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.
- เป็นประธานคณะอนุกรรมการจัดหาทุนสร้างพุทธมณฑล ฝ่ายสงฆ์
- เป็นกรรมาธิการแห่งสังคีติการกสงฆ์ ในการสังคายนาพระธรรมวินัย
- ตรวจชำระพระไตรปิฎก ฉบับเฉลิมพระเกียรติ
- เป็นกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสงฆ์ ฝ่ายบรรพชิต

- เป็นคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายจัดหาทุน ก่อสร้างวัดไทยลุมพินีประเทศเนปาล
- เป็นกรรมการมูลนิธิพุทธสถาน เชียงใหม่

๑๒. สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๙๙	ได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่พระศรีวิสุทธิโมลี
พ.ศ. ๒๕๐๕	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่พระราชเวที
พ.ศ. ๒๕๑๐	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพ ที่พระเทพวรเวที
พ.ศ. ๒๕๑๖	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นคณะชั้นธรรม ที่พระธรรมธีรราชมหามุนี
พ.ศ. ๒๕๓๐	ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์ขึ้นเป็นรองสมเด็จพระราชาคณะ ที่พระธรรมปัญญาบดี
พ.ศ. ๒๕๓๘	ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะ ที่สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

ประวัติหอเจริญวิปัสสนา

แพทยพงษาวิสุทธาธิบดี ประหยัด วรณี สุนทรเวช

สถานที่นี้เดิมเป็นที่สร้าง "ตึกขาว" ซึ่งใช้เป็นที่อบรมสมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนาในสมัยหนึ่ง ตั้งอยู่ศูนย์กลางวัด หลวงพ่อได้กล่าวว่า ที่ตรงนี้เป็นศูนย์จักรพรรดิ

ต่อมา คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี และนางสาววรณี สุนทรเวช ผู้เป็นบุตรีได้บริจาคเงิน ๖,๑๐๖,๑๐๖.๐๐ บาท (หกล้านหนึ่งแสนหกพันหนึ่งร้อยหกบาทถ้วน) โดยก่อสร้างเป็นตึก ๒ ชั้น ทรงสถาปัตยกรรมไทย ภายนอกถือปูนขาวทั้งหลัง เพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์ พร้อมทั้งได้สร้างพระพุทธรูปแบบสุโขทัยปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๙ นิ้ว เป็นพระประธานประจำหอเจริญวิปัสสนาหลังนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นศูนย์จักรพรรดิตามคำของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ และเพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม เผยแพร่ธรรม ตามแนววิชาธรรมกาย

หอเจริญวิปัสสนานี้ ได้วางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗ เริ่มพิธีเวลา ๑๐.๐๐ น. โดยพระสงฆ์สมณศักดิ์ ๙ รูป มีเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน ป.ธ. ๙) วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นประธานเจริญพระพุทธมนต์ ต่อจากนั้นถวายภัตตาหารเพลแล้วทำพิธีวางศิลาฤกษ์ โดยเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร ป.ธ. ๙)

แม่กองบาลีสนามหลวง วัดสามพระยา เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ ฯพณฯ พล.ต.อ. ชุมพล โลหะชาละ รองอธิบดีกรมตำรวจ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานฝ่ายฆราวาส

การก่อสร้างหอเจริญวิปัสสนานี้ มีพระเปล่ง ปภสฺสโร เป็นสถาปนิก อยู่ในควบคุมดูแลของพระธรรมปัญญาบดี เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระราชโมลี เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม พระครูวินัยธรทรงเกียรติ ปุณฺฑริโก และนางสาวตรีธา เนียมขำ ผู้ริเริ่มในการก่อสร้างและดูแลตกแต่งภายใน

การก่อสร้างทั้งหมดแล้วเสร็จในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ สิ้นค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๕,๓๐๓,๔๐๔.๓๕ บาท (ห้าล้านสามแสนสามพันสี่ร้อยสี่บาทเจ็ดสิบห้าสตางค์) เปิดใช้หอวิปัสสนาเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑ เป็นต้นมา

ประวัติ คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี ผู้สร้างหอเจริญวิปัสสนา

นามเดิม ประหยัด วิเศษกุล เป็นบุตรนายผาด นางเปลี่ยน วิเศษกุล เกิดวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๓ ณ บ้านเลขที่ ๕๓ สะพานหัน แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มีพี่น้อง ๕ คน เมื่อเจริญวัยได้สมรสกับพระยาแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี (สุ่น สุนทรเวช) โดยสมเด็จพระอัยกา บรมพงศาภิมุขกรมพระยาภานุพันธุวงศ์วรเดช จัดพระราชทานให้ มีบุตร ๑ คน คือ นางสาววรณี สุนทรเวช

คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดี เป็นผู้มีจิตศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา ได้ร่วมกับบุตรีบริจาคเงิน ๖,๑๐๖,๑๐๖.๐๐ บาท (หกล้านหนึ่งแสนหกพันหนึ่งร้อยหกบาทถ้วน) เป็นค่าก่อสร้างหอเจริญวิปัสสนาแห่งนี้

คุณหญิงประหยัดแพทยพงษาวิสุทธาธิบดีได้ป่วยเป็นโรคหัวใจและโรคไต ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๔ เรื่อยมาได้ถึงอนิจกรรม เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖ เวลา ๒๐.๑๐ น. รวมสิริอายุ ๙๓ ปี

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ.

ประกาศเกียรติคุณ

ประกาศเกียรติคุณ
อาจารย์ตรีธา เนียมขำ

การจารึกพระไตรปิฎกหินอ่อน การสร้างพระมหาเจดีย์พระมหาวิหารประดิษฐาน พระไตรปิฎกหินอ่อนทั้งปวงนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เพราะอำนาจแห่งพระบรมราชูปถัมภ์ เพราะบารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ เพราะการตั้งใจทำงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และเพราะความสามัคคีธรรมของญาติโยมทั้งหลายมีอาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำเป็นต้น อาตมภาพได้ดำริจัดสร้างขึ้น เพื่อรักษาพระพุทธปาพจน์อันเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ไว้ให้คงอยู่ในโลกนี้ตลอดกาลนาน เพื่อเป็นการสร้างรากฐานในการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญยิ่งยืนนาน และที่สำคัญด้วยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ก. ถวายเป็นพุทธบูชา ข. บูชาพระคุณของพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) ค. เป็นอนุสรณ์ในมหามงคลสมัยรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๙) สำหรับเป็นที่ศึกษาพระธรรมวินัยของพุทธบริษัททั่วไป และได้ชักชวนผู้มีจิตศรัทธาทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ร่วมกันบริจาคทรัพย์เป็นทานบารมี สร้างขึ้นจนสำเร็จเรียบร้อยทุกประการ ผลงานนี้จักเป็นที่ประกาศพระบวรพระพุทธศาสนาให้ปรากฏอยู่ ณ พุทธมณฑลแห่งนี้ไปชั่วกาลนาน ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่นี้เป็นผลงานร่วมกับของบุคคลหลายคนและหลายคณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นกำลังอันสำคัญที่ให้การสนับสนุนในการกระทำครั้งนี้ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จดังที่ปรากฏอยู่ นับว่าเป็นผู้สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญและประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐาน สมควรที่อนุชนรุ่นหลังจะได้ศึกษาและถือเป็นแบบอย่างต่อไปในภายภาคหน้า จึงขอจารึกประวัติและผลงานของอาจารย์ตรีธา เนียมขำ ได้ต่อไปนี้

๑. ชาติภูมิ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นบุตรของนายดวง นางพุ่ม เนียมขำ ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ ๓ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๙ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีขาล

๒. การศึกษาและสถานภาพ จบการศึกษาระดับมัธยม ๓ และสอบได้ธรรมศึกษาชั้นเอก พ.ศ. ๒๔๘๒ อายุ ๑๓ ปี พระเดชพระคุณหลวงพ่อ ได้ขอให้อยู่วัดปากน้ำ เพื่อทำวิชาธรรมการต่อไป บิดามารดาได้อนุญาตให้เป็นไปตามความประสงค์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ เพื่อศึกษาวิชาธรรมกายในสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อมีสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน พ.ศ. ๒๔๘๓ อายุ ๑๔ ปี ได้บวชเป็นแม่ชี ศึกษาพระปริยัติธรรมและปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกายของพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ จนสามารถรับสนองงานที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อมอบหมายให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีตลอดมา เมื่ออายุ ๒๖ ปี ได้ลาศีลจากแม่ชี และอยู่รับใช้สนองงานของพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำตลอดมา พ.ศ. ๒๔๙๐ อายุ ๒๑ ปี พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำให้เป็นครูสอนการปฏิบัติธรรมแก่แม่ชี คณะหน้าวัด พ.ศ. ๒๔๙๓ อายุ ๒๔ ปี พระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำให้เป็นหัวหน้าพิมพ์พระของขวัญรุ่นที่ ๑ เมื่อวันพุธที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗ เมื่อครบ ๘๔,๐๐๐ องค์แล้ว พระเดชพระคุณหลวงวัดปากน้ำ ได้ทำความศักดิ์สิทธิ์ด้วยอำนาจวิชาธรรมกายจนครบ ๓ เดือน (คือตั้งแต่วันเข้าพรรษาจนถึงวันออกพรรษา) และเริ่มแจกใน วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๓ แรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ เพื่อมอบให้แก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์ร่วมสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดปากน้ำทำให้เกิดการก่อสร้างตามโครงการนี้ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และได้แจกหมดในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ พระเดชพระคุณหลวงพ่อให้เป็นหัวหน้าพิมพ์พระของขวัญรุ่น ๒ ได้แจกหมดไปเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ และในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้จัดสร้างพระของขวัญรุ่น ๓ ขึ้นอีก และได้แจกหมดไปเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เพื่อมอบให้แก่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์สร้างถาวรวัตถุวัดปากน้ำ

๒.๑ งานสร้างพระมหาเจดีย์พระมหาวิหาร (มหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน) และพระไตรปิฎกหินอ่อนที่พุทธมณฑล งานนี้อาจารย์ตรีธา เนียมขำ ได้รับฉันทานุมัติจากอาตมภาพให้เป็นผู้ดำเนินการจัดหาทุนทรัพย์ และชักชวนผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคในการจัดสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อนเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และในวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้บริจาคเงินส่วนตัวอีก ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อดำเนินการจัดสร้างพระผงรุ่นพระไตรปิฎกหรือพระผงรุ่น ๖ จำนวน ๓,๓๗๑,๖๖๐ องค์ และมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์และสิ่งของอีกจำนวนหนึ่ง เมื่อพระผงรุ่น ๖ ได้สร้างเสร็จแล้ว และได้ทำความศักดิ์สิทธิ์ด้วยอำนาจแห่งวิชาธรรมกาย ตามแบบอย่างของพระเดชพระคุณหลวงพ่อทุกประการ จนครบ ๓ เดือน (ตลอดพรรษา) และได้มอบถวายให้ทางวัดนำออกมามอบให้แก่ผู้ที่บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อน ปรากฏว่าพระผงรุ่นนี้ เป็นที่นิยมมากและหมดไปอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลา ๘ เดือน ทำให้การก่อสร้างตามโครงการนี้ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

๒.๒ งานสร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา ตามดำริของคณะสงฆ์ได้มอบหมายให้ทางวัดปากน้ำดำเนินการจัดสร้าง โดยอาตมภาพได้มอบหมายให้อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นผู้จัดหาทุนทรัพย์ในการก่อสร้างหอสมุดแห่งพระศาสนา และเป็นผู้ดำเนินการจัดสร้างพระผงรุ่นบรรจุเจดีย์ที่พุทธมณฑล หรือพระผงรุ่น ๗ จำนวน ๕,๖๕๐,๐๐๐ องค์ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการจัดสร้างพระผงรุ่นนี้ ได้บริจาคทรัพย์เป็นตัวเงิน ๖๐๐,๒๔๒ บาท และมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทรัพย์และสิ่งของอีกส่วนหนึ่ง เพื่อดำเนินการจัดสร้างพระผงรุ่น ๗ ต่อไป เมื่อสร้างเสร็จแล้วและได้ทำพิธีบรรจุวิชาธรรมกาย ตามแนวของหลวงพ่อจนครบ ๓ เดือน (ตลอดพรรษา) และได้มอบถวายให้ทางวัดนำออกมอบให้แก่ผู้บริจาคทรัพย์สร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา และได้นำไปบรรจุไว้ในพระมหาเจดีย์ ที่พระวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ที่พุทธมณฑลอีกจำนวนหนึ่ง ทำให้การก่อสร้างตามโครงการนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ยังมีรายการที่ได้ชักชวนผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคเป็นศาสนสมบัติและเป็นสาธารณกุศลอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่อาจนำรายละเอียดมากจารึกไว้ทั้งหมดได้ ด้วยการดำเนินวิถีชีวิต และผลงานตามที่จารึกไว้นี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่า อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องให้มีเกียรติปรากฏแผ่ไกลไพศาลและควรค่าแก่การจารึกประวัติ และผลงานเกียรติคุณนี้ไว้เป็นหลักฐานสืบไปภายหน้า ฉะนั้น จึงขอจารึกนามและเกียรติคุณความดีของอาจารย์ตรีธา เนียมขำ ไว้เป็นหลักฐานดังนี้

(สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์)
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ
ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อ

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ
นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ

อาจารย์ตรีธา เนียมขำ เป็นบุตรีของนายดวงกับนางพุ่ม เนียมขำ ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เกิดวันที่ ๗ ๑๕ ๕ ค่ำ ปีขาล วันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๙

การศึกษา

- การศึกษาสามัญ มัธยม ๓
- การศึกษาพระปริยัติธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

พ.ศ. ๒๔๘๒ อายุ ๑๓ ปี มาอยู่วัดปากน้ำ ภายใต้บารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ

พ.ศ. ๒๔๘๓ อายุ ๑๔ ปี ได้บวชเป็นแม่ชี เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมและบำเพ็ญกิจภาวนาตามแนววิชาธรรมกาย จนสามารถรับใช้สนองงานที่ท่านได้มอบหมายไว้

พ.ศ. ๒๔๙๔ อายุ ๒๖ ปี ได้ลาศึกษาจากแม่ชี แล้วได้อยู่ปฏิบัติธรรมและรับใช้หลวงพ่อตลอดมา

ได้ช่วยแบ่งเบาภาระของท่านเจ้าพระคุณ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ที่หลวงพ่อได้วางไว้ ทั้งในด้านการศึกษา ในด้านการปฏิบัติธรรม ในด้านการก่อสร้างเสนาสนะ และถาวรวัตถุ ในด้านอาหารบิณฑบาต อีกทั้งเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการ

- ถวายผ้าพระกฐินพระราชทานวัดปากน้ำ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบันและได้หาเจ้าภาพผู้เป็นประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานถึงปี พ.ศ. ๓๐๕๗
- ก่อสร้าง หอเจริญวิปัสสนา

- สร้างพระผงธรรมขันธ์ จำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ ณ หอเจริญวิปัสสนาแห่งนี้
- สอนภาวนาในวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ ณ หอเจริญวิปัสสนา
- ไถ่ชีวิตโคกระบือ และนำไปมอบให้กรมปศุสัตว์เพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ยากไร้ให้ดีขึ้นตามโครงการธนาคารโคกระบือตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ จนถึงบัดนี้ปี ๒๕๕๕ เป็นปีที่ ๓๒ รวม ๑๑๖ ครั้ง ได้ไถ่ชีวิตโคกระบือไปแล้ว ๓๔,๘๕๕ ตัว สร้างพระของขวัญรุ่น ๖ จำนวน ๓,๓๗๑,๖๖๐ องค์ และได้มอบถวายให้ทางวัดนำออกมามอบเป็นของขวัญให้แก่ผู้ที่บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างพระไตรปิฎกหินอ่อน สร้างพระของขวัญรุ่น ๗ จำนวน ๕,๖๔๐,๐๐๐ องค์ และมอบถวายให้ทางวัดนำออกมามอบให้แก่ผู้ที่บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างหอสมุดแห่งพระพุทธศาสนา ณ พุทธมณฑล
- สร้างพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ปางธรรมกายหน้าตักกว้าง ๙ เมตร ๙ เซนติเมตร สูง ๑๔ เมตร ๓๙ เซนติเมตร ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพุทธาธิวาส อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยได้มอบหมายให้นายประยูร-นางเกศินี พณิชยานนท์ เป็นผู้ดำเนินการสร้างและมีพระนามว่า “พระพุทธธรรมกายมงคล ปยุรเกศานนท์สุพพิธาน”
- สร้างอาคารเรียน ๓ ชั้น ๑๘ ห้อง พร้อมเขื่อนและรั้วยาว ๑๐๐ เมตร มอบให้โรงเรียนวัดบางบ่อ ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ พร้อมโต๊ะ เก้าอี้นักเรียน ครู และอุปกรณ์การสอน และถมที่ปลูกหญ้าสนาม โรงเรียนอีก ๓ ๑/๒ ไร่ รวมเป็นเงิน ๑๐.๘ ล้านบาท
- ตั้งโรงทาน สร้างศาสนสมบัติและสาธารณกุศลอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ขอขอบคุณและอนุโมทนากับ ผู้บริจาคทรัพย์พิมพ์หนังสือตรีธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ ฉบับสมโภชพระเจดีย์มหารัชมงคลทุกท่าน ทั้งที่มีรายชื่อและไม่มีรายชื่อ

รายนามผู้บริจาคทรัพย์ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป

๑. อ. ดร.ตรีธา เนียมขำ ๒๐,๐๐๐ บาท

๒. คุณวิรัช คุณกาญจนา คุณสุธิดา คุณปิยะนันท์ คุณพีรเจต คุณปิยะดา คุณฉัตรประภา สุวรรณภาศรี ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๓. คุณขวัญแก้ว แก้วรุ่งเรือง และครอบครัว ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๔. คุณดำเกิง คุณประภารัตน์ คุณปฤษฎี พญ.ปนิษฐา ดร.ปวิตรา จินดาหรา ๕๐,๐๐๐ บาท

๕. คุณประยูร คุณเกศินี คุณศิรโรจน์ คุณศุภกัญญา คุณศิรวิชญ์ คุณศิรชัย คุณจิราพร คุณอภิศรี คุณอภิศรา คุณประวีณา คุณธนาดุล พณิชยานนท์ ๕๐,๐๐๐ บาท

๖. พญ.กาญจนา-ณัฐกฤช-สริญา-อภิสรา-ด.ช.ศิลปชัย ด.ญ.อิงบุญ ชัยกิตติศิลป์ ๕๐,๐๐๐ บาท

๗. คุณสวลี คุณจุฑามนัส คุณชุตินันท์ คุณพีรพัฒน์ ปิยะดิษฐ์ และครอบครัว ๓๙,๖๐๐ บาท

๘. คุณสมบูรณ์ คุณกาญจนา สุ่นสวัสดิ์ และธิดา ๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ร.อ. นพ.คงศักดิ์ จันทรแสง ๓๐,๐๐๐ บาท

๑๐. คุณเจริญ คุณประภาศรี ดร.ชัยพัฒน์ หล่อศิริรัตน์ คุณภาวิดา ธารสิทธิพงษ์ ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๑. คุณไกหย่วน คุณลินจง คุณไกรเลิศ คุณกัลยา คุณวีณา พญ.พันธ์จง หาญวิวัฒนกุล ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๒. ตระกูลคุณารัตน์พานิช ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๓. คุณอาทิตย์ (ฮิโตชิ) คุณพิมใจ มัตสุโมโต้ และครอบครัว ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๔. คุณไลพร-นพพร-สุวพร-สนธิยา-คามินทร์ สุริยาชัยวัฒน์ คุณสายพิน หอมแช่ม ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๕. คุณสุวรรณี เฉลิมลาภวรบูรณ์ และครอบครัว ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๖. พระอุทัยโพธิวิเทศ (วิวรรธน์ อดิศราลักษณ์) ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๗. พระสันต์ ทิพฺพสนฺโต ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๘. พระฐิติกร ฐิติกโร คุณธนพัฒน์-อัญชนา-อินทพร-ธีรภัท บูรณกานนท์ ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๙. คุณมงคล คุณลัดดา คุณมาลินี ภญ.อรสา อารยพัฒน์ ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๐. คุณชาญ คุณพรวิมล พรนำพา และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๑. คุณพรชดา อิสสระ คุณนิตยา วนาขจีรัตน์ ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๒. คุณสาโรจน์ คุณนิภา ศิริเอี้ยวพิกูล ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๓. บริษัทไฮเทคไทยคอนกรีต จำกัด คุณสวัสดิ์ คุณวลัยพร คุณปรินทร ศิริเอี้ยวพิกูล คุณวรรณนภา ภู่เสือ ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๔. บริษัทอินฟีนิท ฟรุท จำกัด คุณล้ำเลิศ สุดแสวง และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท

๒๕. คุณธีรพงศ์ คุณพรพิมพ์
คุณกิตติพศ เหลืองสัมฤทธิ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๖. คุณประยูร อากาศวรรธนะ
และครอบครัว ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๗. คุณสุพิมจันทร์
คุณโชติกาญจน์ เทียนกระจ่าง ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๘. คุณศิรวิชญ์ พณิชยานนท์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๒๙. แม่ชีปัทมา วงษ์สุนทร ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๐. คุณอมรรัตน์ จิตโสภีพงศ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๑. คุณวัชรี วัฒนลิขิต ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๒. คุณวันทนา บุญมาก ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๓. คุณวัลลภ คุณสุนีย์ เคียงศิริ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๔. คุณพาณี สิมากร และน้อง, หลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๕. อ.อารมย์ ภูมิสุวรรณ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๖. คุณประสาร คุณศรีรัตนา
เชาวน์วุฒิเสถียร ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๗. คุณสมชาย-สมใจ-นพ.ศาศวัต-วรพัฒน์-
นฤชิต สุนทรกิตติ ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๘. คุณบายัน คุณกุลยิต จันทร์ศรีชวาลา
และลูกหลาน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓๙. คุณจรุงจิต คุณจิตติพล มีศิริ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔๐. คุณชนะชัย จุลจิราภรณ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔๑. บริษัทบางกอกฟาร์ม จำกัด
โดยคุณมาลา หาญสวัสดิ์ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔๒. คุณสุวาณี-สุภาพร วิริยะงามองค์
คุณประทานพร ศรีอนันต์ ๙,๐๐๐ บาท
๔๓. คุณแอริค-ฤดีมาศ-ธนโชติ โอดามาก้า ๖,๗๐๐ บาท
๔๔. แม่ชีกิตติมา ดาวสุวรรณ และญาติมิตร ๖,๐๐๐ บาท
๔๕. คุณปิยวรรณ ญาณศิริ ๖,๐๐๐ บาท
๔๖. พระครูใบฎีกาภูษิต คุณภูษิโต
(อดิศราลักษณ์) ๕,๐๐๐ บาท
๔๗. คุณเกษม คุณมาลี จิวราช ๕,๐๐๐ บาท
๔๘. พลเรือโท โกศล
พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ ๕,๐๐๐ บาท
๔๙. คุณพ่อปอก๊ก แซ่เล็ก คุณแม่เซียมเกียว แซ่เตีย
และบุตรธิดาหลาน ๕,๐๐๐ บาท
๕๐. คุณสมศักดิ์-คุณสุพร-ชลิตา-ณัฑศิษฐ์-
ปกิจ วงศ์ศิริกุล และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๕๑. คุณจิราภรณ์–จิตรโรจน์ วิชัยรัตนกุล
คุณรุ่งสิทธิ์ สนธิอัชรา ๕,๐๐๐ บาท
๕๒. คุณธนาสรณ์ วิชัยรัตนกุล ๕,๐๐๐ บาท
๕๓. คุณธีรยุทธ์ คุณสุภาพร
คุณชุติมนต์ สุขสโมสร ๕,๐๐๐ บาท
๕๔. บริษัท พี.แอน.เอฟ เทคโน จำกัด ๕,๐๐๐ บาท
๕๕. บริษัท พี.เค สยาม จำกัด และร้านแก้วใจ ๕,๐๐๐ บาท
๕๖. คุณบุญพา อุดมวรรณนนท์ ๕,๐๐๐ บาท
๕๗. คุณศิริศักดิ์ คุณดวงพร คุณศิรพร
คุณพิมพ์พร ศิริจรัสตระกูล ๕,๐๐๐ บาท
๕๘. คุณพิชัย คุณรัตนา คุณมานพ คุณรุจิรัตน์
คุณจุฑาพัฒน์ อุดมธนสกุล ๕,๐๐๐ บาท
๕๙. คุณสนอง ร.อ. นพ.คงศักดิ์ พญ.สิรินันท์
คุณสุภานัน จันทรแสง ๕,๐๐๐ บาท
๖๐. คุณชัยยะ คุณพเยาว์ ไผ่สุวัฒน์
และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๑. คุณอุทัย คุณศศิธร คุณทศพร
คุณวิมลสิริ ลิ้ม ๕,๐๐๐ บาท
๖๒. คุณลดาวัลย์ สุรีย์สิริ และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๓. คุณสุภา วรเศรษฐการกิจ และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๔. คุณชรินทร์ วงศ์ภูธร และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๕. คุณประไพ คุณแสงจันทร์ ชิตศิริ
คุณปรางทอง คุณเชฎฐ์ สาทรกิจ ๕,๐๐๐ บาท
๖๖. นพ.วิกรม ศรีสุข และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๗. คุณนพเก้า คุณวารุณี หล่อศิริรัตน์
และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๖๘. คุณจักรเดช-ภาษิกา-ฌีน ฉันตระกูลรัตน์
คุณจันทรัตน์ อุรพีพิพัฒน์พงศ์ ๕,๐๐๐ บาท
๖๙. คุณนันทนา สุดประเสริฐ และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท
๗๐. คุณสุพจน์ คุณวันดี เลอวิศิษฏ์
และครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท

๗๑. คุณบรรจง-ดวงพร จันทรมังคละศรี
และบุตรธิดา ๕,๐๐๐ บาท

๗๒. ภญ.ปรานี คุณทัศพร
คุณธมนวรรณ ภิญโญวัฒยากร ๕,๐๐๐ บาท

๗๓. คุณไพโรจน์ สิทธิวรชัยและครอบครัว ๕,๐๐๐ บาท

๗๔. คุณนพรัตน์ รุ่งอุทัยศิริและครอบครัว ๔,๐๐๐ บาท

๗๕. คุณธนิต-ชญาณี-เอมนิศา-ณิชา-
ณิชานันท์ ศิริวงษ์ศิลป์ ๔,๐๐๐ บาท

๗๖. คุณสุชาติ-ศิริพร วุฒิชัยพรกุล
และครอบครัว ๔,๐๐๐ บาท

๗๗. คุณไพรัช คุณเสาวนิตย์ ชูธรรมขจร
และครอบครัว ๔,๐๐๐ บาท

๗๘. คุณสุวานีย์ จินตยังคุณ
คุณจนัญญา ฮามาจิมะ ๓,๗๕๐ บาท

๗๙. คุณไพโรจน์ คุณกาญจนา คุณพนม
คุณแก้วใจ จิเจริญ และครอบครัว ๓,๕๐๐ บาท

๘๐. พระครูภาวนาวิจิตร (สำรวย จารุวณฺโณ) ๓,๐๐๐ บาท

๘๑. พระมหาสุรเชษ สุรเชษโฐ ๓,๐๐๐ บาท

๘๒. คุณพจน์ คุณรสพร
ร.อ.หญิง พญ.สายสุรีย์ นิวาตวงศ์ ๓,๐๐๐ บาท

๘๓. คุณพ่ออนันต์ คุณสุวพัชร์ สอนสมนึก ๓,๐๐๐ บาท

๘๔. คณะบุคคลฟาร์มา เบสท์ เซอร์วิส ๓,๐๐๐ บาท

๘๕. คุณขนิษฐา ศิริสิทธิ์ ๓,๐๐๐ บาท

๘๖. คุณเทพชัย คุณเปี่ยมสิน คุณธนวัฒน์
คุณอัจฉริยา เนียมขำ ๓,๐๐๐ บาท

๘๗. คุณเกษแก้ว คุณบรรทม
คุณกรองทอง เศวตมาลย์ ๓,๐๐๐ บาท

๘๘. คุณวีระพงษ์ ชินวัตร
คุณศิริวรรณ พิมลวัฒนา และครอบครัว ๓,๐๐๐ บาท

๘๙. คุณโดม ไล้สุวรรณ คุณอรรถนันท์-
ร.ท.หญิง สุชาดา
ด.ญ.อชิรญา สุอังคะวาทิน ๓,๐๐๐ บาท

๙๐. คุณอุดม คุณเสาวณีย์ คำพันธ์นิพ
และครอบครัว ๓,๐๐๐ บาท

๙๑. คุณวีรชัย สวนศิลป์พงศ์ และครอบครัว ๒,๕๐๐ บาท

๙๒. คุณวิจิตรรัตน์ สวนศิลป์พงศ์
และครอบครัว ๒,๕๐๐ บาท

๙๓. คุณฮิเดคาซุ คุณนวพร ซูกะ
คุณพิชชาพร ศรีทอง คุณอรนุช
ด.ญ.มิซากิ โอยามา ๒,๒๕๐ บาท

๙๔. คุณทิพย์วรรณ อีจิมะ
คุณกนกวรรณ ทะกะดะ ๒,๒๕๐ บาท

๙๕. คุณศิริวรรณ ซูก้า–คุณอุมาพร ฮะระ ๒,๒๕๐ บาท

๙๖. คุณสมจิตร์ อะริสะดะ-
คุณปวีณ์นุช คาวาอิ ๒,๒๕๐ บาท

๙๗. คุณสุชาดา โคโมริ-คุณนาฎยา
คุณคัทซึโอะยามานากะ ๒,๒๕๐ บาท

๙๘. คุณนิสา คาวาคามิ-คุณเจนจิรา
วิชชานนท์ ๒,๒๕๐ บาท

๙๙. คุณการะเกด โยชิดะ-คุณกฤษณา ทาโน ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๐. คุณแสงระวี ฮิราม่า
คุณณัฐพร มณีเนตร ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๑. คุณวัชรา วาตะนาเบ
คุณเปล่งศรี ยามาอุชิ ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๒. คุณวันทนา อิวาสะ คุณลัดดา อิวาเซ่
และครอบครัว ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๓. คุณวิไล ฮิโรเซะ คุณเคียวอิจิ
คุณทิพย์วรรณ โชจิ ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๔. คุณแม่ศรีทอน คุณธัญลักษณ์ ก๋าต๊ะ
คุณทากาคุโกะโระ วิชียร ๒๒๕๐ บาท

๑๐๕. คุณพัชรินทร์ กิจจำรูญ คุณโทกิ
โตโมโนริ ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๖. คุณกัญญา โอโนะ และครอบครัว ๒,๒๕๐ บาท

๑๐๗. น.ต.วรนิต-คุณแม่วณี-วาสนา-
แม่ชีวรรณา จันศิริรัตน์ ๒,๑๐๐ บาท

๑๐๘. พระธัชชัย ธชัญชโย ๒,๐๐๐ บาท

๑๐๙. คุณกุลณี ธรรมสุริยะ ๒,๐๐๐ บาท

๑๑๐. คุณจำรัส ทรงสาระ ๒,๐๐๐ บาท

๑๑๑. คุณจินตนา วินะยานุวัติคุณ
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท

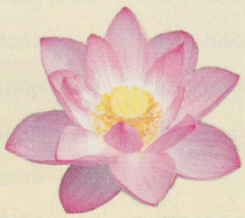
๑๑๒. คุณเจริญ คุณลาวัลย์ จินอยู่ยงค์
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๓. คุณชิตพร แซ่ซึ้ง และบุตร
บริษัทจิดาราการปิโตรเลียม จำกัด ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๔. คุณบุญสม แสงทับสอน
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๕. คุณจารี แซ่ก๊ก ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๖. คุณปนิษฐา จรูญโกศลรัตน์
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๗. คุณบุญชัย เบญจรงคกุล
และญาติมิตร ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๘. คุณนิภาพร คาดูฮารา
คุณขันแก้ว ยะมะซะกิ ๒,๐๐๐ บาท
๑๑๙. คุณอนงค์ลักษณ์ ซูซูกิ-ด.ญ.อลิสา
ยะมะดะ ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๐. คุณชาญณรงค์ การิวัตร
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๑. คุณมาลี สัมฤทธิวณิชชา
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๒. คุณพิกุล เศวตจินดา ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๓. คุณเชิญศรี ทองสมบัติและครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๔. คุณรัตติกร ศิริลัทธยากร ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๕. คุณโสภณวิชช์ อวยชัยรุ่งโรจน์
คุณนันทศร อธินันทน์ ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๖. คุณไพบูลย์ คุณณัฐรัฐ จรรย์ศุภรินทร์ ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๗. คุณเอมรส นพ.ศิริชัย
และครอบครัวสุขอภิชาติกุล ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๘. คุณธนพล คุณรุ่งวิไล
คุณธนภัทร เทียนกระจ่าง ๒,๐๐๐ บาท
๑๒๙. คุณแม่เฮียง ฉันทานนท์ และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๓๐. คุณเรวดี ฉันทานนท์ และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๓๑. คุณชาญ คุณนลิน เผ่าบุญ ๒,๐๐๐ บาท
๑๓๒. คุณประสัณห์ คุณพรพิมล เชื้อพานิช
และครอบครัว ๒,๐๐๐ บาท
๑๓๓. คุณศรัญญา โรมันวงศ์
คุณคิมูร่า ฟูมิโอะ ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๔. บริษัทประทับขวัญ ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๕. คุณวิภา ฮิราโน และครอบครัว ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๖. คุณยุทธนา นาคาจิม่า และครอบครัว ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๗. คุณแม่ละเอียด คุณอารี อินสว่าง
คุณจำรัส บุญประสิทธิ์ คุณชุ่ม บุญศรี ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๘. คุณนงลักษณ์ ชิวากิ และครอบครัว
คุณเบญจมาศ โอฮาร่า
ตระกูลจรรยามั่น ตระกูลอิจิโร่ ๑,๘๗๕ บาท
๑๓๙. กลุ่มจันทราภิมนฑ์ ๑,๘๗๕ บาท
๑๔๐. คุณกฤษณา คาลาคิดะ
และครอบครัว ๑,๘๗๕ บาท
๑๔๑. คุณดวงดาว อิจิป้า-วรรณา ทาปลัด-
ประสิทธิ์ นาถาบำรุง-นงนุช ศรีพรม-
ประยงค์ แจ่มศรี-สุทธินี คาตายาม่า ๑,๘๗๕ บาท
๑๔๒. คุณนฤมล แซ่จอง ๑,๘๗๕ บาท
๑๔๓. คุณแม่วิเชียร คุณกลอยใจ เชิดในเมือง
คุณคีโดะ อากิโยะชิ และครอบครัว ๑,๘๗๕ บาท
๑๔๔. คุณรุจี ศรีนนท์ คุณชมพูนุช อนุศาสน์สิทธิกิจ
คุณสุจินดา มานูญวงศ์
คุณส่งศรี คำเดช ๑,๖๐๐ บาท
๑๔๕. คุณพรสุดา โคโก คุณอังคณา ชีวะทาน ๑,๕๐๐ บาท
๑๔๖. คุณนฤมล ศรีซาลี และครอบครัว ๑,๕๐๐ บาท
๑๔๗. คุณอุษา ศิริวงศ์-
คุณนันทวันทน์ อรุณศรี ๑,๕๐๐ บาท
๑๔๘. คุณอ้อมจิตต์ ฤกษ์เจริญ
คุณปาริชาติ ร้อยแก้ว พ่อจรูญ
แม่ทองม้วน พิมพาลัย
คุณสุภาพร มูระตะ ๑,๕๐๐ บาท
๑๔๙. คุณเหมียว คุณขาว
คุณสุรินทร์ พุทธปัจเจก ๑,๒๐๐ บาท
๑๕๐. คุณพ่อกิตติ คุณแม่เซียมไล้
คุณพรรณนิภา เปี่ยมวงศ์ศิริกุล ๑,๒๐๐ บาท

๑๕๑. คุณวิษณุ-ชวาล-ธีระยุทธ์-รกานต์-
เหลืองจารุธร คุณฟองคูณ
และครอบครัว ๑,๒๐๐ บาท
๑๕๒. คุณทาทาโนริ – คุณพิมทิพย์ โอเซกิ ๑,๑๒๕ บาท
๑๕๓. คุณสุธาภรณ์ โคบายาชิ (ครอบครัวศิริยิ่ง)
คุณมิชินะ ทากาโอะ ๑,๑๒๕ บาท
๑๕๔. คุณพ่อมี คุณแม่ฟองนวล-นิคม-ประเสริฐ-
จันทร์จิราพร-ปุญญาพัฒน์ ยารังษี-อมรรัตน์
-ยูอิชิ อาไร-สุริยน ธรรมปัญญา ๑,๑๒๕ บาท
๑๕๕. คุณพ่อฟู คุณแม่ทา แปงมูล
คุณบุญศรี นิวาโน ๑,๑๒๕ บาท
๑๕๖. คุณนงนุช มาดีสุขสถิตย์ คุณธำมรงค์-
กนิษฐา คุ้มผาติ ศศิพิมณฑน์ ๑,๑๐๐ บาท
๑๕๗. ครอบครัวศรีสุวรรณาภรณ์
และครอบครัวเจริญเวชพิพัฒน์ ๑,๑๐๐ บาท
๑๕๘. คุณพิมพ์ชนก ธิติธาดาพิพัฒน์
และเพื่อน ๆ ๑,๑๐๐ บาท
๑๕๙. พระครูวิเทศวโรทัย (พะเด็ด จนฺทโชโต) ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๐. พระมหาสงการณ์ ถิรจิตฺโต ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๑. พระสำริน สารินฺโท ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๒. แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๓. แม่ชีจิรพร (แอ๊ว) สินส่ง ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๔. แม่ชีวันเพ็ญ เปี่ยมสอาด ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๕. แม่ชีกาญนา-แม่ชีดวงพร ปราณี ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๖. แม่ชีอักษราภัค สุนทรชื่น ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๗. ภัตตาคารฮ่องกงติ่มซำ ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๘. คุณอนันต์ ปิ่นเวหา ๑,๐๐๐ บาท
๑๖๙. คุณสุนทร คุณอุไรวรรณ อมรศักดิ์ไสภน ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๐. คุณแม่ขาไน้ แซ่ตั้ง
และครอบครัวจิระภาพันธ์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๑. คุณวราณี เอื้อดุลยธรรม ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๒. คุณบัณฑิต ศรีวารินทร์ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๓. คุณเพชรภรณ์ ศิริวัฒน์โก ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๔. คุณชาวันย์ สวัสดิชูโต ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๕. คุณละอองดาว มิซากะ ๑,๐๐๐ บาท

๑๗๖. คุณสมกมล แรงจินะ คุณโชคชัย อินทนพ
ตระกูล-ณัฐนิชาต์-ด.ช.ณธัช พานิชพันธ์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๗. คุณอังสนา คุณมะลิ
อ.นุชจรีย์ สุนทรวรรณ ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๘. เรือโท เสริมศักดิ์ คุณนันทา รัตนไชย ๑,๐๐๐ บาท
๑๗๙. คุณทวี คุณธนิตา คุณจินดา คุณธวัช แซ่อึ้ง
คุณพรเพ็ชร จันทศิริวัฒนา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๐. คุณโกวิท คุณวณี คุณธเนศ
คุณธนิต ศิริไตรวัฒนา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๑. คุณขุนทอง-สมคิด บุญล้ำเลิศ
คุณชาญมาศ-สุรชน กัณวิจิตร ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๒. คุณดวงใจ-นัยนา วิบูลย์ปิ่น
คุณวริศรา พิพัฒน์พิมพา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๓. คุณบุญลัภ บุญวโรรัตน์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๔. ครอบครัวผลทอง ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๕. คุณพิเชษฐ์ คุณเพ็ญพรรณ บุศรังษี
และธิดา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๖. คุณแม่อ่อนสี กู้ประเสริฐ
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๗. คุณคัชพล เศวตจินดา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๘. คุณปาริชาติ เศวตจินดา ๑,๐๐๐ บาท
๑๘๙. คุณกุลวัฒน์ ตันติพงศ์อนันต์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๐. ด.ช.ณัฐดนย์ ตันติพงศ์อนันต์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๑. ด.ญ.ชณิพา ตันติพงศ์อนันต์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๒. คุณนวลศรี นิลวัฒน์ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๓. คุณกิติพงษ์ ศรีทวีทรัพย์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๔. คุณชัยพร-ปิยวรรณ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๕. คุณธนันท์รัฐ-สุภากร ภาคกิติศักดิ์
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๖. คุณมีรินดา เจมสัน (โรส) ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๗. คุณพรรณี คุณวิศิษฐ์ มั่งคั่ง ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๘. คุณธนิตาภรณ์ ธนเศรษฐฤทธิ์ ๑,๐๐๐ บาท
๑๙๙. คุณอรวรรณ วงษ์วันทนีย์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๐. คุณบวรศรี ปุณณภุม ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๑. น.อ.เฉลิมไชย เกิดผล และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท

๒๐๒. คุณประคอง คุณระเบียบ ทับจ้อย ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๓. คุณอาภรณ์ โบสุวรรณ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๔. อ.วันทนีย์-พรหมพร-ธนลาภ-พุทธินันท์-
ปริพล สมประกอบ ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๕. คุณณรงค์ แม่ชีแฉล้ม ยิ่งเจริญธนา
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๖. คุณอนุตรสิทธิ์ คุณพนมพร-เปรมยุดา-
กมลพร-นพ.ดนัยเทพ ลิ่มสกุล ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๗. คุณวิภา พัชรเศรณีและครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๘. คุณสุรชัย-ศิริพร-กิจสินธนชัย
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๐๙. คุณอธิคุณ-สุภานันท์ ชลจรารักษ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๐. คุณพิสันห์-พัสชนันท์ หัตถกิจจำเริญ
คุณณิชามน ชลจรารักษ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๑. คุณนพวรรณ-พิษณุวัฒน์-พงศกฤช-ชลธร-
ชัชพล ชัยคูณผล ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๒. คุณพรนภา-ภัทรินธร-ลักษมน-จิตต์กุศล ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๓. คุณเอกชัย คุณพิมพา ธรรมาวรานุคุปต์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๔. ภัตตาคารฮั่วเซ่งฮง ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๕. ภัตตาคารฮองมิน ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๖. ภัตตาคารสวนพุด ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๗. คุณธนะสิทธิ์ คุณธัญทิพย์
สรรพโชติวัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๘. คุณอุบล อินทโร และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๑๙. คุณเอ็ง ดุรพงศ์พิพัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๐. คุณปิยวรรณ ญาณศิริ ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๑. คุณโสภา ขำวิลัย–Koy Hollts ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๒. คุณพร้อมลักษณ์ บูรณศิริ–
Michael Pickthall ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๓. คุณนันทยา นราภักดิ์-
Paul-Alexandra Crast ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๔. คุณโสภณ ทาจำปี คุณมาลี นราภักดิ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๕. คุณรมินดา คลองจำปี-John Brown ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๖. คุณโอดทอง ศรีจันทร์
และครอบครัวใหญ่ ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๗. คุณเอี้ยวเหลียง แซ่ลิ้ม
คุณวรรณมาศ อายุเจริญ ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๘. คุณสมศรี คุณเทพ วงษ์รักษา
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๒๙. คุณสุจินต์ คุณฉวีวรรณ-
จุฬาลักษณ์ กิติสมประยูรกุล ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๐. คุณวสุวัฒน์ คุณนุชจิรา
ด.ญ.จิดาภา กิติสมประยูรกุล ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๑. คุณชัชวาล-ศิริรัตน์
ด.ช.ภูดิศ กิติสมประยูรกุล ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๒. คุณอารมย์ คุณสุพัตรา จุฬจัมบก
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๓. คุณพัฒนา จุฬจัมบก และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๔. คุณกิตติพัฒน์ คุณอัจฉรา
คุณารัตน์พานิช ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๕. นาวาเอก พนัส จิเจริญ
คุณนิตยา เชษฐ์โชติรส ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๖. คุณจิราพร พิพัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๗. คุณจิตราภรณ์ ราชมา และสามี ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๘. คุณวิไล ศรีหิรัญ และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๓๙. คุณพิฐินันท์ ทรัพย์สันเทียะ
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๐. คุณวรรณา แตงอ่อน และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๑. คุณเมตตา อมรสินเจริญ
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๒. คุณบุญยกร บุญภัทรวาส ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๓. คุณมัณริกา คุณภัทรธีรา ฉันทานนท์
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๔. คุณภัทรธีรา ฉันทานนท์
Stephen-Alexander-Fotakis
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๕. คุณสุวลักษณ์ คุณปกิตติ์ บุญรัตนหิรัญ ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๖. คุณกนกพร อดิศราลักษณ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๗. คุณสมศรี สุทธิสารนฤภัย ๑,๐๐๐ บาท
๒๔๘. คุณวิฑูรย์ คุณจันทร์เพ็ญ เมธานวนนท์ ๑,๐๐๐ บาท

๒๔๙. คุณภิญญาพัชร์ เชิดชนม์ชุติเนตร ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๐. คุณพิศมัย กลิ่นกุสุม ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๑. คุณแม่องุ่น คุณฐานิตา นาฬิกาวิท ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๒. คุณแม่เฮียง-ธานินทร์-ผ่องใส
อัตตาภิบาล ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๓. แม่ชีทัศนีย์-ไพโรจน์-ไพกิจ-
ราสินี ธนสารโสภิต ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๔. ครอบครัวคูหารุ่งโรจน์
ครอบครัวรัชตเมธี ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๕. คุณวิไล คุณารัตน์พานิช ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๖. คุณสุรพงศ์-ศิริพร-จงจรินทร์-
จงสมร เศรษฐปราโมทย์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๗. คุณพ่ออิกคุ้น คุณแม่ทองสุ่ย คุณประภาพร
คุณกิตติภัทร สีขรรัฐสกุล ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๘. คุณวรรณี วิเชียร ๑,๐๐๐ บาท
๒๕๙. คุณสมถวิล วานิชดี ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๐. คุณสงวน เรืองรังษี ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๑. คุณแถบทอง ง้าวเงินทอง ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๒. คุณวิชัย เกื้อรัตนาภรณ์
คุณนุชรัตน์ รุจนวงศ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๓. นพ.ปฐมภพ พลอยบูรณินทร์
และครอบครัว ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๔. คุณกรแก้ว สีมานนท์ และบุตร ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๕. คุณปัญญา คุณนวรัตน์ ปรองดอง ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๖. คุณบรรจง-จิตรา โลหะเสถียร
คุณวิรัช-สุรีย์ หล่อวิรัชสุธี ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๗. คุณจำนงค์-นงลักษณ์-ณัฏฐชัย
พัดเอี่ยม ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๘. คุณติ๋ว คำศรี ๑,๐๐๐ บาท
๒๖๙. คุณพีรนิธิ์ คุณวรัมพร เพ่งศรี ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๐. คุณสุมนัส-กฤษฎา-วิทยา ธนสารโสภิต ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๑. คุณดวงดาว-ด.ญ.ปรยากร กาญจนวัฒน์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๒. คุณประวิตร-บุญลัภ-กมล บุญวโรรัตน์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๓. คุณวารุณี บรรพสิมาวิชญ-
คุณจารุพร เนินสุวรรณ ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๔. รศ. ดร.สมเกียรติ ตั้งจิตสิตเจริญ ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๕. คุณเกษม คุณอลิสา บุญธนทัต ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๖. คุณสุรัตน์ คุณศิริรัตน์ อุทัยวงศ์ศักดิ์ ๑,๐๐๐ บาท
๒๗๗. คุณสิทธิโชค คุณอัปสรสรวง คุณศุภรินทร์
คุณประพิณธร คุณสรพิชัย
คุณนัยนาภา ชวนะเวสน์ ๖๐ เล่ม

บรรณานุกรม

คณะนวกะวัดปากน้ำ ๒๕๔๖, **นวกะอนุสรณ์ ๒๔๙๗**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, ๒๕๔๖

เจือ, พลเรือโท-เนาวรัตน์ เกตุษเฐียร จัดพิมพ์, **พระอสีติมหาสาวกนิพพานเล่มที่ ๑.** ๑๔ มกราคม ๒๕๒๘. ๔๕๖ หน้า.

ปรมานุชิตชิโนรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ. **ปฐมสมโพธิกถา,** กรุงเทพฯ: กองวรรณคดี และประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๓๐.

พ.พันธุเสนา ป.๖, ธวัช เฟื่องประภัสร์ ป.๙, **คลังปริยัติ**. วัดปากน้ำ สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. พิมพ์ถวายเป็นมุทิตาสักการะ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ : โรงพิมพ์จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๕๒

พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), **พระสุตตันตปิฎก, ขุททกนิกาย เล่ม ๑.** พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓, ๔๒๒ หน้า.

พระครูปลัดวัฒนศีล, **ประวัติและผลงานพระธรรมปัญญาบดี**. ๘๒ หน้า

พระธรรมกิติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙ ราชบัณฑิต), **คำวัด**. กรุงเทพฯ : เลี่ยงเชียง, ๒๕๔๘, ๑,๔๔๒ หน้า

---------------. **ขุมปัญญาจากชาดก**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : อาทรการพิมพ์,๒๕๔๓, ๓๒๔ หน้า

พระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ประยูร ธมฺมจิตฺโต ป.ธ.๙ Ph.D), **ทำอย่างไรจึงเรียนเก่งกว่าจะมีวันนี้**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑, ๕๔หน้า

พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธมฺโม), **ศึกษากรรมฐานกับหลวงพ่อสดวัดปากน้ำ**. บทความคัดลอกจากมงคลสาร นิตยสารรายเดือน ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๔๗๑ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ ในวันคล้ายวันเกิด ๘๓ ปี และในงานรับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ อาจารย์ตรีธา เนียมขำ. ๒๕๕๑, ๖๔ หน้า

พระมหาวรัญญู วรญฺญู, **วิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของพระมงคลเทพมุนี ฉลอง ๖๐ ปี**

สำนักเรียนวัดปากน้ำ (พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๔๙) ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙. กรุงเทพฯ : บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, ๒๕๔๙, ๑๑๙ หน้า

พระมหาสมควร แสนมหาเกษม, **พระของขวัญวัดปากน้ำ**. กรุงเทพฯ : บริษัท อนิเมท พรินท์ แอนด์ดีไซน์ จำกัด, ๑๔๔ หน้า

พระมหาสมจินต์ สมฺมาปญฺโญ (ป.ธ.๙, พธ.ม., Ph.D), **พระพุทธศาสนา ปรัชญา-สังคม.** กรุงเทพฯ : อาทรการพิมพ์, ๕ ธันวาคม ๒๕๕๑, ๔๑๑ หน้า

มูลนิธิธรรมกาย, **อนาถบิณฑิกเศรษฐี.** พิมพ์ครั้งที่ ๓ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.พี.เค.เปเปอร์ แอนด์ ฟอร์ม, ๔๓๒ หน้า

มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย, **ชีวประวัติ ผลงาน และรวมพระธรรมเทศนา ๖๓ กัณฑ์ ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร).** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคนิค 19, ๒๕๒๗, ๖๒๘ หน้า

วศิน อินทสระ, **พระสุตตันตปิฎก อังคุตรนิกาย** พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔, ๓๒๖ หน้า

วัดปากน้ำ, **การบรรจุพระในพระมหาเจดีย์มหารัชมงคล วัดปากน้ำ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑,** ๔๗ หน้า

________. **คำร้อยกรองชีวประวัติพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ). กรุงเทพฯ** : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๗, ๘๙ หน้า

________. **บารมีธรรมหลวงพ่อวัดปากน้ำ** พระมงคลเทพมุนี. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๓๗, ๓๐๘ หน้า

________. **ประวัติหลวงพ่อวัดปากน้ำและคู่มือสมภาร**. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๒๙, ๒๑๙ หน้า

________. **ปิดกรุพระธรรมขันธ์ ๒ - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๘**. กรุงเทพฯ : เอ.พี.กร๊าฟฟิคอาร์ต, ๗๐ หน้า

________. **พระเจดีย์มหารัชมงคล**. พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในวันวางศิลาฤกษ์ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗. กรุงเทพฯ : อาทรการพิมพ์, ๒๕๔๗, ๙๖ หน้า

________. **พระมหาวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน ในพระบรมราชูปถัมภ์.** กรุงเทพฯ.

________. **มโนปณิธาน พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ**. กรุงเทพฯ : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๕๒, ๔๓๖ หน้า

วัดปากน้ำญี่ปุ่น, **สูจิบัตรงานผูกสีมาอุโบสถ วัดปากน้ำญี่ปุ่น ๙ - ๑๐ เมษายน ๒๕๔๘**. กรุงเทพฯ : อาทรการพิมพ์, ๒๕๔๘, ๔๒ หน้า

วัดปากน้ำนิวซีแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์, **ผูกสีมาอุโบสถวัดปากน้ำนิวซีแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, ๒๕๕๑, ๑๐๒ หน้า

สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ., **เทศนาต่างเรื่องของหลวงพ่อวัดปากน้ำ**.กรุงเทพฯ : บริษัท เอกพิมพ์ไท จำกัด, ๒๕๔๙, ๖๔ หน้า

________. **สมาคมศิษย์หลวงพ่อวัดปากน้ำ ม.ส.จ. ปีที่ ๑๓**.

สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริ). **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย** คุณตรีธา เนียมขำ พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธัมธรเถระ) ณ เมรุวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทียนทองวัฒนา, ๒๕๑๒, ๘๓ หน้า

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณณสิริ), **ชีวประวัติของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อวัดปากน้ำ) และอานุภาพธรรมกาย อนุสรณ์งานสมโภชฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ครบ ๒๐๐ ปี** วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ๖ เมษายน ๒๕๒๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ และทำปก เจริญผล, ๒๕๒๕, ๗๙ หน้า

ใครจะรัก ใครจะชัง ช่างเขาเถิด
ใครจะชู ใครจะเชิด ก็ช่างเขา
ใครจะว่า ใครจะบ่น ก็ทนเอา
ขอใจเรา ร่มเย็น ก็เป็นพอ

ด้วยความหมั่นมั่นใจไม่ประมาท
รักษาอาตม์ข่มใจไว้เป็นศรี
ผู้ฉลาดอาจตั้งหลักพำนักดี
อันห้วงน้ำไม่มีมารังควาน

พระมงคลเทพมุนี

ศรัทธาเล่าเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ
ฉบับสมโภชพระมหาเจดีย์มหารัชมงคล

อ. ดร.ศรีธา เนียมขำ
พลตรีหญิง ทัศนศรี ไตรยคุณ

